Director of Publication
Dr. Zaven YEGAVIAN

Printed
Armenian Catholicosate of Cilicia
ANTELIAS - LEBANON

ՀՐԱՄԱՆԱՒ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄԱՅ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ARMENIAN LIBRARY OF THE GALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION

A PUBLICATION OF THE ARMENIAN CATHOLICOSATE OF CILICIA

ARMENIAN CLASSICAL AUTHORS

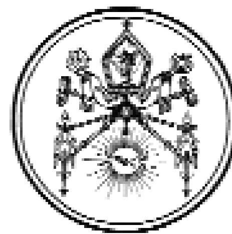
VOLUME XIV

SACRED CHANTS

IN TWO BOOKS

Book II

ANTELIAS - LEBANON
2008

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՐԵՐՈՒ ԳԻՒՏԻ 1600 ԱՄԵԱԿԻ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ

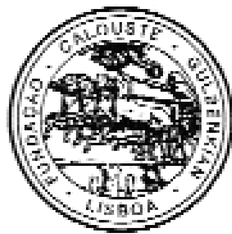
ՄԱՏԵՆԱԳԻՐՔ ՀԱՅՈՑ

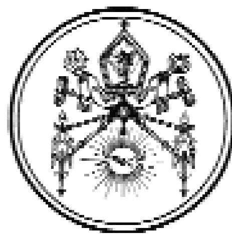
ԺԴ. ՀԱՏՈՐ

ԳԱՆՁԱՐԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԳՐՔՈՎ

Գիրք Բ.

ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ԼԻԲԱՆԱՆ
2008

Հատորը հրատարակութեան է պատրաստուել Երեւանի պետական համալսարանի հրատարակչութիւնում

Աշխատասիրութեամբ **ՎԱՐԴԱՆ ԴԵՒՐԻԿԵԱՆԻ**
Խմբագիր՝ **ԱՐՇԱԿ ՄԱԴՈՅԵԱՆ**

Գեղարուեստական խմբագիր եւ ձեւաւորող՝ **ԳՈՒՐԳԷՆ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ**

Համակարգչային շարուածքը եւ ցանկերը՝ **ՎԱՆՈՒՀԻ ԵՂԻՇԵԱՆԻ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՆՁԱՐԱՆ

ՑԱՆԿԵՐ

ԳԱՆՁԱՐԱՆ

ԾԶ. ԿԱՆՈՆ ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԷԻՆ

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԷԻՆ

Գաղտնի խորհրդին գուշակեալ ի հին գունդ մարգարէին,
Այնք ի յանգելին, ի լրումն հասին, զկատարումն աւին,
Մարմնանալ Բանին, ծննդեամբ Սուրբ Կուսին, հայրածին Որդին,
Զի լոյսն անքննին, եղեալ ի մարմին, և մնացեալ ի նմին,
Երկուցն յատկութիւն խառնեալ անշփոթին միացեալ լինին,
Յորով այն կուսին, մինչ յաջմէ նստին, Հաւրն իւրոյ ծնաւղի,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, և արդարացո՛ յայս սուրբ Կիրակէի:

Րաբունն երկնային, հաւրըն Միածնին, նոյն և կուսածին,
Սկսեալ սքանչելին, գործ զարմանալին, ըզջուրն ի գինին,
Ի կատար հրաշին, ի Գողգոթային, մինչ էր ի խաչին,
Խոցմամբ Գեղարդին, իւրոյն ել ջըրին, ընդ սուրբ արիւնին[ա],
Զորս ի քաւութիւն, եւ ադամային բնութեանս մարդկային,
Մեռեալ ի խաչին, անմահ կենդանին, բնութեամբ հողածին,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, և արդարացո՛ յայս սուրբ Կիրակէի:

Իսկակից Որդին, իջեալ ի ստորին, բանտ խաւարային,
Հոգովն ի ներքին, խորըս անդընդային, ազատեալ զնոսին,
Զորս և անդ էին, ի խոր խաւարին, մարմնով ի հողին,
Յաւուր երրորդին, միաշաբաթին, Զատկի կիրակին,
Յարեաւ ի խորին ժամ առաւաւտին, ի մէջ գիշերին,
Եւ յարոյց իւրովին, զբնութիւնս մարդկային ի կեանս վերըստին:

Գալով ողբային կանայք սիրելին, Յիսուսի Փրկչին,
Իւղս անոյշ բերին ի խընկել զմարմին Աստուծոյ Բանին[բ]
Եւ տեսանէին զտեսիլ հրեշտակին, զթաւալիլ վիմին,
Իջեալ հրեշտակին, նըստէր ի վիմին եւ աւետէր նոցին.
Յարեաւ կենդանին, Յիսուս Միածին, զոր աստ թաղեցին,
Զի՞ լայք տըրտմագին, յարեաւ հաւաստին, տեսէք զտեղին[գ],
Երթայք առ վիմին, ասէք Պետրոսին, եւ ընկերաց նորին,
Թողեալ զտրտմութիւն եւ երթեալ ի լերինն, ի Գալիլային[դ],
Զի անդ տեսանին զխաչեալ կենդանին, մարմնովն իւրային,
Որպէս ասացին մինչդեռ շըջէին ի Գալիլային:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 275³-277³
Êáñ³·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ûñ³Ï³å ª¶ñÇ·áñ

ա Յովհ. ԺԹ 34
բ Մատթ. ԻԸ 1, Մարկ. ԺԶ 1, Ղուկ. ԻԴ 1, Յովհ. Ի 1
գ Ղուկ. ԻԴ 5
դ Մատթ. ԻԸ 10, Մարկ. ԺԶ 7

Որ և զայն տեսեալ, կանանցն երանեալ, ըզՏէրն յարուցեալ,
Փութապէս դարձեալ, աւետիս տուեալ, դասուն սըրբասնեալ,
Պետրոս յարուցեալ, Յոհան ընթացեալ, գերեզմանն երթալ,
Զկըտաւսն տեսեալ, վարշամակ ծալեալ և զահի հարեալ[ա],
Ապա գիտացեալ և հաւատացեալ, Գըրոյն ասացեալ,
Ի նոյն աւր դարձեալ, երեկոյացեալ, ժամուն ժողովեալ,
Աշակերտքն ընտրեալ, հրէիցն երկուցեալ, յահէն թագուցեալ,
Իսկ Տէրն յարուցեալ, դըրաւքն փակեալ, Վերնատուն մըտեալ,
Յանկարծ երեւեալ, ի միջի կացեալ և ողջոյն տըւեալ,
Ըզձեռսն ցուցեալ, ըզկողսըն բացեալ, զոր տիգաւ խոցեալ[բ],
Ի նոսա փըչեալ, զՀոգին Սուրբ տըւեալ, իշխան կացուցեալ,
Յիշեա.:

Ռամից սրբասնեալ, ըզՏէրն որ տեսեալ, Թումայի պատմեալ,
Զի անդ ոչ եղեալ, Թումայ առաքեալ, յորժամ Տէրն եկեալ,
Այլոցն ասացեալ, նա չհաւատացեալ, բանիւ ուխտ եդեալ,
Մինչ այսաւր տեսեալ, ըզՏէրն յարուցեալ և հաւատացեալ,
Կրկին Տէրն եկեալ, փակեալ դըրօք մըտեալ, նոցա երեւեալ,
ԸզԹումաս կոչեալ, յանուանէ ձայնեալ և զկողըն ցուցեալ,
Ուր անդէն մըխեալ, զմատունս առաքեալ և հաւատացեալ,
Տէր իմ ասացեալ, Աստուած դաւանեալ, զմարմինն խոցեալ,
Վասն որոյ լըւեալ, թէ այդ որ Զիս տեսեալ և հաւատացեալ,
Այլ այնքն երանեալ, որք Զիս ոչ տեսեալ և Յիս հաւատացեալ[գ],
Եւ եւս.:

Իսկ այսօր կոչի սա Նոր կիրակի, խորհըրդով ի լի,
Զատիկ կրկնակի, Կարմիր անուանի, աւրս այս նազելի,
Զի Տէրն երեւի, որպէս ի Զատկի, աւրըն կիրակի,
Յարուցեալ պատուի և փառաւորի Աստուածն ամենի,
Եւ այն զի կոչի Կարմիր կիրակի և յոյժ պատշաճի,
Զի արեամբ ծաղկի և պայծառասցի, մերս եկեղեցի,
Արեամբըն Յիսուսի, սըրբոցն երամի, վասըն Քրիստոսի,
Որպէս Մամասի յիշատակն յարգի, յայսմ աւուր տաւնի,
Զոր Սուրբ Գրիգորի Աստուածաբանի ներբողեալ ճառի
Եւ այլ զի ասի սա Նոր Կիրակի և այս ըստ կարգի,
Զի նոր սկըսանի բանքն Ղուկասի Աւետարանի,
Բըժիշկ ամենի, վիրաց պիտանի, փարատիչ ցաւի,
Կարգըս սաղմոսի, Նոր սկըսանի յայսմ առաւաւտի

ա Յովհ. Ի *3-6*
բ Յովհ. Ի *19-23*
գ Յովհ. Ի *24-29*

Եւ Յոհաննիսի գըլուխն ըստ կարգի, այսաւր սկըսանի,
Ջանձինս.:

***Է** յոյժ պատուելի աւրս այս տէրունի, Կարմիր կիրակի,*
Վասն յարութենի, ամենայն մարմնի որդոցս Եւայի,
Որ նորոգեսցի բնութիւնս Ադամի յաւուրն ահեղի,
Յորժամ բարբառի փողն ահագնակի, ձայն Գաբրիէլի,
Թէ որք ի հողի արիք փութալի, ընդառաջ Քրիստոսի,
Անդ խաչն երեւի, լուսով զարդարի, փայլեալ ծագեսցի,
Փառաւքն Յիսուսի, որ անպատմելի և անասելի,
Բնութիւնս նորոգի, փայլէ ի հոգի և պայծառասցի,
Որ և բազմեսցի յաջմէ փեսայի, նըման դըշխոյի,
Սուրբ Կոյսըն նըստի յիւրն աւագաստի, Որդոյն Միածնի,
Բարեխաւս լինի վասն ամէն ազգի, քրիստոնեա զարմի
Եւ ողորմեսցի, սորին ստացողի, Որդին իւր բարի
Ողորմեա:

ՓՈԽ

Միաշաբաթ երեկոյին եմուտ փակեալ դրաւքն առ նուսին[ա],
Շնորհեաց նոցա փըչմամբ զհոգին, զայն զոր կորոյս մարդն առաջին:
Իշխանաբար յերկրիւ յերկնի թողուլ ըզմեղըս մարդկային,
Յորում Թումաս անդ ոչ եղեալ յասել նոցա չհաւատացեալ:
Յետ ութ աւուր դարձեալ գալով, յոր հաւատաց շօշափելով,
Աղաղակեաց դաւանելով, գխոցեալն «Աստուած իմ» ասելով[բ]:

ՓՈխ

Զխոցուած տիգին ձեռամբ տեսեալ, ի նոյն մարմինըն որ յարուցեալ,
Տէր եւ Աստուած խոստովանեալ, զայն որ ի խաչըն բեւեռեալ:
Ոչ յարութեամբըն այլափոխեալ, կամ ի նուաստից այլափոխեալ,
Որպէս եւ չար ոմըն կարծէր եւ անապական նախ ոչ ասէր:
Վըկայէ բանն ընդդէմ չարեաց, զոր յարուցեալ վասն Իւր ասաց,
Թէ նոյն մարմին եմ յոսկերաց եւ յարութեամբըս ոչ փոխեցայց:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 277µ
Êáñ[3] ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
[ա] Յովհ. Ի 19
[բ] Յովհ. Ի 24-29

ԾԷ. ԿԱՆՈՆ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՏՐԵԱՆՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Մաքրեալ տաճար սուրբ, տէրունական, աստուածընկալ լուսեղէն խորան,
Հիմն աւրինաց եւ հաստատութեան, միջնորդ կենաց մեր եւ փրկութեան,
Դուռըն լուսոյ եւ ողորմութեան, տուն Աստուծոյ եւ արքայութեան,
Խորան մաքուր, խորան սրբութեան, խորան ցընծութեան եւ ուրախութեան,
Մայր հաւատոյ քրիստոնէութեան, խորան լուսոյ աշխարհամատրեան,
Տուն բնակութեան եւ վայր հանգըստեան, կաթուղիկէ խորան մաքրական,
Սրբոց տեղի եւ ամուր ապաստան, մեղաւորաց սրբիչ քաւարան,
Երրորդութեան եղեր բնակարան եւ հրեշտակացըն ժողովարան,
Զքեզ աղաչեմք, խորան սրբութեան, բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն,
Մեզ ողորմել յաւուրն ահագին եւ փարատել զերկիւղ տըրտմագին:

Կենաց փայտին տեղի տընկական, որ կառուցար ի միջի մարդկան,
Ի քեզ եկեալ անմահից արքայն, ով լուսաճեմ խորան բերկրական,
Դու անեղին տեղի հանգստեան, փառաց բանին միշտ ընդունարան,
Հրեշտակաց դասուց բընակարան, որ եւ սպասեն մարմնոյն փրկական,
Տապան Նոյեան, խուղս աբրահամեան, աստուածահրաշ Մովսիսեան խորան,
Դու վեհագոյն, տանն սրբութեան, այն հրաշագեղ, մեծ սաւղոմոնեան,
Եւ այլ բազում աւրինակք, որ կան զոր մարգարէքն յառաջըն տեսան,
Զքեզ աղաչեմք, խորան սրբութեան, բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն,
Մեզ ողորմել յաւուրն ահագին եւ փարատել զերկիւղ տըրտմագին:

***Ռ**ամից խըմբից արքայն խոնարհեալ, յեկեղեցիդ Տեառըն հարսնացեալ,*
Զոր եւ մեծի տեսողին ազդեալ, Զաքարիաս մարգարէացեալ,
Հեզ խոնարհ արքայն մարդացեալ, ի քեզ սիրով իսկ եկաւորեալ,
Հինն Սիոն դըստերն աւետեալ, փեսայն Քրիստոս առ քեզ խոնարհեալ˜,
Զանապական պըսակն բերեալ, Հաւր եւ Հոգոյն կամաւք պըսակեալ,
Հարսըն փառաւք իւրովք պերճացեալ, Տեառն արքային ընդառաջ ելեալ,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 252³-253µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 210³-213³
Êáñ³·Çñ
M ¶³ÝÓ ï³å³Ý³ÏÇÝ ³ë³Û T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ØÏñïÇã
´Ý³·Çñ
3 M ÇÙ³ëï áõÃ»³Ý ÷Ë áÕáñÙáõÃ»³Ý
4 M ·ÁÃáÛ »õ áÕáñÙáõÃ»³Ý, Ëáñ³Ý ËÁÝ¹áõÃ»³Ý, Ëáñ³Ý óÁÝÍáõÃ»³Ý ÷Ë óÁÝÍáõÃ»³Ý »õ áõñ³Ëáõ-Ã»³Ý
5 M ÷Ë ïáÕÇ. Êáñ³Ý Ûáõëáõ ³ßË³ñÑ³Ù³ ïñ³Ý
6 M ÷Ë 6-10 ïáÕ»ñÇ.
Êáñ³Ý ÷³é³ó, Ëáñ³Ý Ñ³Ý·ëï»³Ý, Ù³Ûñ Ñ³õ³ ïáÛ ùñÇëïáÝ¿áõÃ»³Ý,
ÀÝÏ³É ½»ñÏñå³·áõÃÇõÝ ùáõÙ ÅáÕáíñ¹»³Ýë, ³Õ³ã»Ùù

11 M ÷Ë 11-18 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
Î³ÃáõÕÇÏ¿ Ëáñ³Ý Ù³ùñ³Ï³Ý, ï»Õ Ñ³ñë³Ý»³ó Ù³ùáõñ ÙÇáõÃ»³Ý,
êñµáó ï»ÕÇ »õ ïáõÝ µÝ³Ï³ñ³Ý, Ù»Õ³õáñ³ó ëÁñµÇã ù³õ³ñ³Ý,
°ñÏÝ³õáñ³óÝ »Õ»ñ ËÁÙµ³ñ³Ý, ³½·Ç Ù³ñ¹Ï³Ý ³Ùáõñ ³å³ëï³Ý,
î»³éÝ ²ëïáõÍáÛ ï»ÕÇ Ñ³Ý·ëï»³Ý, ³Ý×³é Ëáñáóï ËáñÑÁñ¹³Ï³Ý,
¼ù»½ ³Õ³ã»Ù ï³×³ñ ëÁñµáõÃ»³Ý, µ³ñ»Ë³õë»³Û ³é ³ÝÙ³Ñ ³ñù³ÛÝ,
ÀÝÏ³É
23 MT áõÝÇ ß³ñáõÝ³Ï áõÃÇõÝ. î»³éÝ ²ëïáõÍáÛ ï³×³ñ å³ïñ³ëï»³É, Ã³·³õáñÇÝ ³é³·³ëï Ï³½Ù»³É (T Í³Ûñ³Ï³ ååáí Ýáñ ïáõÝ ¿ ëÏëõáõÙ)
[illegible] 11

Ի յառագաստ քո սուրբ հրաւիրեալ, փեսայն Քրիստոս, Թագաւորն եկեալ,
Եկեղեցոյ մանկունք պարառեալ, գերգս աւրհնութեան վեր առաքեալ,
Զքեզ աղաչեմք, խորան զարդարեալ, Թագաւորին Յիսուսի պահեալ,
Մեզ ողորմել յաւուրն ահագին եւ փարատել զերկիւղ տըրտմագին:

***Տ**էրըն Տէրանց, Աստուածն աստուծոց, ետ քեզ չնորհըս, սուրբդ սըրբոց,*
Զերկոտասան գունդն առաքելոց, զի կամեցիս կոյս քեզ Թագ գլխոց,
Զմարգարէից գումարըն սրբոց, զի արասցես կոյս քեզ քաւղանոց.
Զքառաբուխ վըտակըս գետոց, զԱւետարանըն քեզ տուփ խընկոց,
Զհայրապետաց ժողովսն սրբոց, ակունք ընտիր, Կոյս քեզ բազկանոց,
Զվարդապետաց քարոզն սըրբոց, զի ընդունիս Կոյս քեզ գընդանոց,
Զմարտիրոսաց արիւնն սրբոց, զի ընկալցիս Կոյս քեզ վառ ներկոց,
Զճըգնաւորաց անձինսըն սրբոց, Կոյս քեզ առցես ակունս ի չարոց,
Ըզկուսանաց հոյլսըն մաքրենոց, զի յարմարին Կոյս քեզ լանջանոց,
Զողորմածաց ինչըս բաշխելոց, զի եղիցին Կոյս քեզ վարդ խաղոց,
Զպահեցողաց, վարըս պարկեշտից, զի հոտոտիս Կոյս ի հոտ մըշկոց,
Զմարդասիրաց աղաւԹըս սըրբոց, զի պարարիս իբր ի կերակրոց,
Քաղցր հընչունս զաւրացըն վերնոց, Կոյս քեզ լիցին իբր զերգս երգոց,
Ըզպաշտաման եղանակս երգոց, Կոյս քեզ ընկալ որպէս գուսանոց,
Զխաչըն լուսոյ վառեալ իբր ըզբոց, առցես քեզ Կոյս պըսակ ամրայնոց,
Թագաւորին ամենայն հոգւոց արարողին, ամենայն մարմնոց,
Պըսակաւղին ամենայն սըրբոց փառք փըրկողին, ամենայն շընչոց,
Զքեզ աղաչեմք բնակարան սըրբոց, Թող ըզպարտիս յանցանաց մերոց:

***Ի** քեզ համբառնամք ըզմիտս եւ ըզբանս, զմարմնոյս տեսարան եւ զհոգոյս մաղխԹան,*
Ով լուսազարդ խորան սրբուԹեան, սեղան տիրական եւ վէմ պատուական,
Ի քեզ գայցեն բանակք բանական, աւրհնել զանեղն Աստուած միաբան,
Ի քեզ բազմի անմահից արքայն, քառակուսի սեղան սրբուԹեան,
Ի քեզ բաշխի հացն անմահուԹեան, որ է մարմին սուրբ տէրունական,
Ի քէն բաժակըն շնորհի մարդկան, որ է արիւն անապակ փըրկական,
Քեւ քահանայքըն պայծառանան, եւ ժողովուրդքըն բերկրեալ ցընծան,
Քեւ հաստատին հաւատք ամենայն, որք յաւազան քո մըկըրտեցան,
Քեւ աւրհնեցան պըսակք կուսական, որք անարատ ի քեզ միացան,
Քեւ մեղաւորք ԹողուԹիւն գըտան, որք հաւատով խոստովանեցան,

25 M ëáõñµ ÷»ë ³ÛÇÝ ÷Ë î» ³ éÝ ³ ñù ³ÛÇÝ
26 M ÷ ³ é ³ ó ÷Ë øñÇë ï áë
27 M ½áõ ³ ñ× ³ ó» ³É ÷Ë å ³ ñ ³ é» ³É
29 M ãÇù 28-45 ï áÕ»ñÁ
47 M ÷Ë 46-59 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
àí Éáõë ³ ×¿Ù Ëáñ ³ Ý µ»ñÏñ ³ Ï ³ Ý, Ï»Ý ³ ó ÷ ³Û ï ÇÝ ï »ÕÇ ï ÁÝÏ ³ ñ ³ Ý, àñ Ï ³ éáõó ³ ñ Ç ÙÇçÇ Ù ³ ñ¹Ï ³ Ý, ¹áõ ³ Ý»ÕÇÝ ï »ÕÇ Ñ ³ Ý·ë ï » ³ Ý, ö ³ é ³ ó ´ ³ ÝÇÝ ÙÇß ï ÁÝ¹áõÝ ³ ñ ³ Ý, ³ ÝÙ ³ ñÙÝ ³ Ï ³ Ý ½ ³ õñ ³ ó ×»Ù ³ ñ ³ Ý, êå ³ ë ³ õáñ»É Ù»ÍÇ ËáñÑÁñ¹» ³ Ý, Üáí» ³ Ý ï ³ å ³ Ý, ËáõÕ ³ µñ ³ Ñ ³ Ù» ³ Ý, ²ë ï áõ ³ Í ³ Ññ ³ ß Øá í ëÇë» ³ Ý Ëáñ ³ Ý, ²Ñ ³ .

Քեւ ննջեցեալքն յուսով ընթացան, առ կեանքն Աստուած աւրհնեալն յաւիտեան,
Ահա յիշեա.
Եւ եւս առաւել.
Զանձինս.։

Զորեքկերպեան աթոռ հրաշական, կազմեալ ակամբք սուրբ երկոտասան,
Ամէնաւրհնեալ Կոյս անապական, աստուածամայր տաճար տիրական,
Ծըրագ լուսոյ, ջահ արփիական, բուրվառ ոսկի, հրոյն աստուածական,
Ի քեզ վառեալ հուրն վերնական, այն որ փայլեացն ի Թաբաւրական,
Ի քեզ ծագեաց լոյսն արփիական, որպէս երբեմն ի Սինէական,
Ի քէն ծագեալ արեւն աններման, լուսաւորել զազգս որդոց մարդկան,
Ի քէն ծաղկեալ վարդն անապական, ուստի բուրեաց հոտն անմահութեան,
Ամենակալի ծաղկեալ բուրաստան, տեղի փառաց Սուրբ Երրորդութեան,
Բարեխաւսեա՛յ առ անմահ արքայն վասն աշխարհիս մեր խաղաղութեան,
Եկեղեցոյս մեր հաստատութեան մանկանց սորայ մընալ անսասան,
Ողորմեա.։

64 M »ñÏÝ³ÝÙ³Ý ÷Ë ³ñ÷Ç³Ï³Ý
65 M êÇÝ¿³Ï³Ý ÷Ë Â³µ³õñ³Ï³Ý
66 M Â³µ³õñ³Ï³Ý ÷Ë êÇÝ¿³Ï³Ý
67 M ãÇù 65-67 ï áÕ»ñÁ

ԾԼ. ԿԱՆՈՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ

ՔԱՐՈԶ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ

Այսաւր ցնծան եկեղեցիք հեթանոսաց յեկաւորելըդ Քո մարմնով ի նոր յԵրուսաղէմ,
Աւրհնեմք եւ փառաւորեմք ըզկենարար գալուստ Քո յաշխարհս,
Աղաչեմք:

Որ յանձն առեր գալ ի Բեթանիայ ի տուն չարչարանաց,
Կատարելով ըզտառս մարգարէականըս հրաշից,
Զայնեցեր սիրելոյն Քո Ղազարու, կոչելով արտաքս անապական ի Թաղմանէ[ա]*,*
Աւրհնեմք եւ փառաւորեմք ըզկենարար գալուստ Քո յաշխարհս,
Աղաչեմք:

Որ նստար ի վերա հողեղէն նոր յաւանակի անկոխի[բ]*,*
Ընտրել Քեզ ժողովուրդս նորս ի հրէից եւ հեթանոսաց,
Լինել փառաբանիչս եւ երկրպագուս Ամենասուրբ Երրորդութեանդ,
Աւրհնեմք եւ փառաւորեմք ըզկենարար գալուստ Քո յաշխարհս,
Աղաչեմք:

Մանգունքն եբրայեցոց հրաշացեալ այսաւր ի յերկրի,
Առեալ զհանդերձս իւրեանց եկեալ ընդ ոտիւք տարածանէին,
Միշտ Ովսաննայ ի բարձունս երգէին, ասելով.
Աւրհնեմք եւ փառաւորեմք ըզկենարար գալուստ Քո յաշխարհս,
Աղաչեմք:

Հատանէին ոստս ի ծառոց ձիթենեաց եւ արմաւենեաց,
Մատուցանելով երկնից բարձողին՝ վերացուցանելով ի բարձունս,
Ահա Թագաւորութիւն եկեալ Հաւր մերոյ Դաւթի,
Խաղաղութիւն ի յերկինս եւ փառք ի բարձունս,
Աւրհնեմք եւ փառաւորեմք ըզկենարար գալուստ Քո յաշխարհս,
Աղաչեմք:

Մտանելով Քո ի քաղաքն, դըղըրդեցաւ Երուսաղէմ,
Ոչ կարացեալ նայել ընդ ճառագայթս Աստուածութեանդ Քո,
Այլ հրացեալ ընդ նախանձ ժողովրդեանն,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 125µ-127µ
Êáñ ³ ·Çñ
C ï »°ë í»ñ»õáõÙ

[ա] Յովհ. ԺԱ 43
[բ] Մատթ. ԻԱ 1-11, Ղուկ. ԺԹ 28-40, Յովհ. ԺԲ 12-19

Զի լռեսցին Հին Աւրէնքն
Եւ դադարեսցեն աւրինականքն
Եւ մեք աղաղակեմք եւ վեր աւրհնեմք եւ երկրպագեմք,
Աւրհնեմք եւ փառաւորեմք ըզկենարար գալուստ Քո յաշխարհս,
Աղաչեմք:

Աւրհնեալ, որ եկիր եւ գալոցդ ես անուամբ Տեառն,
Ահաւոր Թագաւորութիւն եկեալ Հաւր մերոյ Դաւթի,
Խաղաղութիւն յերկինս եւ փառք ի բարձունս,
Զի յիշեսցես եւ հանգուսցես զհոգիս ննջեցելոց մերոց, խնդրեմք:
Եւ եւս առաւել,
Զանձինս մեր
Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր:

ՔԱՐՈԶ ՄԵԾԻ ԱՒՈՒՐ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ ԵՒ ԿԵՆԱԲԵՐ ՅԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Սրբութիւն սիրոյ սիրելոյ սահմանի Բանիդ էիդ Աստուծոյ,
Որդւոյ Հայր անըսկիզբըն անեղիդ եղելոց,
Արարչի ծնիցելոյդ համագոյ ի Քէն ելաւղի անծնի Հոգւոյդ Սրբոյ,
Վեհիդ իմաստի վերընծայ վերնայնոցն երգաբան սրբասաց Քեզ փառատրութեանց,
Երրակի անձանց աննիւթից հիւսմամբ ձայն սրբազան եղանակի,
Մի Աստուած Փրկիչ եւ Տէր գաւրութեանց,
Ահա ընկալցիս զանձանց բեկելոց պատարագ փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Արփիդ փառաց փառակցի Էիդ էակցի լոյս գերարփի էակից Որդի,
Անբաւ բաւական, բան բարի, անպարագիծ եւ անվայրափակ,
Անկէտ, անսահման եւ անտանելի կամաց մեծիդ Աստուծոյ պատճառի,
Անյէից ոչ էից անյայտից գոյից Էնդ Աստուած,
Յայտնեալ էութիւն, տեսակ բոլորից:
Գեղազան զարդ տիրակերպ, գովեստ գոհաբան, բանական մարդատիպ,
Երգակից հրաշից յաւրհնութիւն, բնութիւն ի մի միոյդ,
Ամենից կենաց անմահ կենդանոյդ,
Ահա ընկալցիս զանձանց բեկելոց պատարագ փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Ռաբունոյ Բանիդ բազմունակ բերաբերձ բերաւղի զբարի,
Հրաշափառ փայլումն անտեղի, յարատես նոր ոգաւղ Հոգի,
Հրահոս հովանի հնացեալ, մերկացեալ, կերպացեալ էից գոյից ամենի,
Ռազդուն, շարժուն, հաստատուն, տրամադիր յոգիս մաքրից անփորձից
Ըղձից ազդումն եւ պատգամ,
Լրումն անթերի, բըղխելոց բանիցըն մըշտազուարճ
Նոր արփոյ արփին տեղի մածմանն Յիսուսի,
Յարգանդ խրախալի, Աստուած սրբարար Սուրբ Հոգիդ,
Ահա ընկալցիս զանձանց բեկելոց պատարագ փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Գերագոյն փառաւք երեւեալ մարմնով Տէր երկնի, նորակերտ երկրի,
Անտես վեհիցըն հրակերպիցն եւ քրովբէիցն եզական եռակի անձանց բարձաւղաց,

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 207 ³ -210µ
Êáñ ³ ·Çñ
D ï »°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ åª ê ³ ñ · ëÇ

Ուրախարար փրկաւէտ աւրհնաձիր տըրտմեցելոց սգալի Թաղծեալ երկանցն Նեայի,

Դըրուատ դիտաւոր պետից, դիտակ ազգ գիտնոց փոքունց,
Սուրբ Հաւտից երջանկաց ընտրելոց սըրբոց Քոց առաքելոց,
Բոցանիշ Հրաբորբոք Հըրդեհ կուտակաց,
Ջրասուզեալ գետայորձ բնութեան Հոսեալ մաքրազարդ Աստըւած,
Ահա ընկալցիս զանձանց բեկելոց պատարագ փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ ի Հաճոյս, աղաչեմք:

Սոսկալի տապանակ փայտին ...եղջեր քառակուսի անգեանն
Կողաբուխ արեամբ Քո ներկան,
Պատուար ամուր պատուանդան պատուեալ մաՀուամբ կենդանոյդ
Կերպացեալ չարին չարաչար սպանմամբըն լուծումն,
Հնացելոյ վերըստին յարութեամբդ աւծութիւն, քաղցելոյ Հոգւոյն ճաշակ
Քաղցրալիր, ընդ Քեզ ճաշակման:
Ջուր յորդառատ արբելոցն ըզՔեզ ի սուրբ լերինն,
Ահա ընկալցիս զանձանց բեկելոց պատարագ փըրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ ի Հաճոյս, աղաչեմք:

Իսկապես ելեր բարձրացար յաթոռ քառանիւթ, իջեալդ ի յերկնից,
Երանեալ դասուց դատողաց չորիւք նիւթական կառաւք Հանդիստ Հրաշազան,
Եւթնաթիւ եթեր կամարացն երկնից, ընթացք Հիացման,
Այսաւր ըախճան ցանկալին եւ աւթճեալ Սուրբ Եկեղեցի նոր դրախտ ի յերկրի,
Բարձրանալ գլխոյ Քո յերկնիցն Ադենայ,
Զմերկութիւնն արեամբըն ծածկեալ,
Փակեալ առագաստ զգաստիցըն բացեալ,
Կընքեալ տեսութիւն մըտացն ամբարձեալ,
Կարգաց խորՀըրդոց բարեաց սոսկացեալ,
Զի զողկոյզդ աւրՀնութեան ճըմլեալ տեսեալ, ներկեալ զոգոյս պատմուճան,
Ահա ընկալցիս զանձանց բեկելոց պատարագ փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ ի Հաճոյս, աղաչեմք:

Անբանիս ըստ գրիս տաւիս ճանապարՀ ճըշմարիտ,
Ծառագայթ վերամբարձ գոլով Քո յերկինս,
Տաճար ի երկրի, վէմ անգեան, սուրբ Հաւատոյ նոր յԵկեղեցի,
Տեղի Հոգւոց, մարմնոց մաքրութիւն,
Առաքմամբ զՔո Հոգիդ բոցափայլ սըրտից սըրբութիւն,
Պարգեւաց պըտղոյդ ճաշակ ի յաջմէ Հաւր Աստուծոյ փառաց յայտնութիւն,
Անձութիւն նախնոյն տենչանաց բարի կատարումն եւ լրութիւն անթերի,
Ամբարձեալ զմարմինդ առ ի մէնջ Աստուած՝ գերագոյնդ երկնի եւ երկրի,
Լո՛ւր մաղթանաց ի Քէն Հայցողաց զաւգնութիւն կարգաց Քո Հաւտի խաչանց,
Դիտողաց Հովուաց եւ Հովուապետաց, մաՀուամբ անձանց արի քաջութիւն,

Առաջնորդաց հորդեցես զշաւիղս ուղղափառութեան,
Վարդապետաց ուղիղ տեսութիւն, քահանայից հոգւոց քաւութիւն,
Սարկաւագաց, դպրաց եւ ուխտի մանկանց սիրով սրբութիւն,
Թագաւորաց, զաւրաց եւ սուրբ իշխանաց ծնիցելոց հոգւով կենդանեաց,
Ջրաւելոց ի յայսմըն կենաց հանգիստ հայրենի համագոյ Աստըւած,
Ահա յիշեցես
Եւ եւս առաւել,
Ջանձինս մեր:

Ի Քեզ նըկատեալ տեսաւ անկաշառ դատումն ահաւոր գալըստեամբ
Փառաւք հայրենի ի յայնմ աւուր յահեղ ատենին,
Ըզգինս արեան Քո սուրբ խնայեա՛ Քո մարդասէր անգիւտ գըթութեամբ,
Երկնից բարձաւղիդ կուսածին ծնաւղիդ լե՛ր մեզ մաղթանաց եւ լո՛ւր աղաչանաց,
Բարբառոյ ձայնին՟ եւ Սուրբ Մըկըրտչին, կենսաքարոզ երկնից փեսային,
Նախընթաց եւ Նախաշաւիղ չարչարակից Քո սարկաւագին,
Ստեփանոսի անդրանիկ Քո մարտիրոսին,
Արդարոց եւ ընտրելոցն եւ սըրբոց պատգամացըն հոգւոց,
Քարոզից մաքրից միանձանց ճոխ ճըգնաւորաց արեամբ վըկայիցն,
Եւ բոլորից հաւտից Քոց գառանց Քեւ նորոգելոց ոգւոց յաւուրըն յետնում
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած:

՟ Մտթ. Գ 3, Մրկ. Ա 3, Ղուկ. Գ 4

ԾԹ. ԿԱՆՈՆ ԵՐԵՒՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ԵՐԵՒՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ
[ԱՅՍ ԳԱՆՁՍ ՎԱՐԱԳԱ Է, ՄԵՔ ԵՐԵՒՄԱՆ ԴՐԱՔ ՁԻ ՄԷԿ ՄԻ ԱՅԼ ՎԱՐԱԳԱՅ ԿԱՅ]

Ղամբար լուսոյ ծագեալ ի Հաւրէ մըշտընձենաւոր Միածին,
Ծածուկ ծոցոյ Հաւր փայլումն փառաց,
Անհասանելի լուսոյն ճառագայթ ճըշմարիտ,
Կերպարան անփոփոխելի էութեանն,
Լոյս երեսաց եւ նըկարագիր նոյնատիպ էութեան էութենագոյին քննութեամբ,
Աջ Հաւր եւ բազուկ զաւրութեան, կատարիչ կամաց ծընողիդ
Եւ մըշտնջենաւոր ծագ լուսոյ յաւրինիչ,
Բան բարձրելոյն եւ իմաստութիւն կատարեալ
Զարդարիչ ընաւիցս ամենայն բանիւ,
Էակից Հաւր եւ գործակից Սուրբ Հոգոյն,
Ի Քեզ ապաւինիմք, ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Որ տիրապէս սկըզբնաբար ստեղծեալ յանմահական լուսոյն,
Կառուցեր կենդանիս բիւրաւոր բանակաց բազմութիւնս,
Գումար դասուց հոգեղինաց հրակերպից սրբաբանիչս ձայնիւ երեքսրբեան տէրութեանն,
Ինքնիշխան հրամանաւ ըզթանձրամած խաւար մթութեան մաքրեալ ի սկզբանն,
Ի զարդ լուսոյ յարմարապէս յանէից կազմեցեր զամենայն,
Բղխեալ յերկրէ բողբոջ բարեաց բազմաձեւ տեսակաց
Եւ յաւգնազան զեռուն շնչաւոր կենդանեաց:
Պատուեալ պատկերաւ քոյինատիպ տեսակաւ աստուածագործ ձեռաց,
Յաւրինմամբ թագաւոր էիցս եւ Տէր եղելոցս ըզմարդն առաջին,
Ի Քեզ ապաւինիմք, ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Իւսթագործեալ արարչական հրաշագործութեամբ
Հաստատեցեր զաստուածակերտն զեդեմ,
Արեւելք իմանալի ծագմանն ծածուկ խորհրդով,
Ի միջին կառուցեալ կենածին ծառոյն տեսութեամբ նախիմաց հանճարով[ա]*,*
Ի խորհուրդ ամարային ազգի նորոգման նըկարագրեցեր
Քառատիպ տապանին յաւրինմամբ,
Տունկ տըպաւորական առյապա փրկութեան ծանուցեր
Աբրահամեան պատարագին յայտնութեամբ[բ]*,*

² ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 105 ³ -111 ³ Ì ³ ̊ñ ³ Ï ³ åª ÔáõÏ ³ ëáõ »[ñ]·
Êáñ ³ ·Çñ
C î»°ë í»ñ»õáõÙ

[ա] Ծննդ. Բ 9
[բ] Ծննդ. ԻԲ 1-19

Սանդուխք ամբարձման նըկատեալ տեսութեամբ[ա]
Նահապետական արձանին աւծութեամբ[բ],
Յոգնաւրինակ հրաշագործութեամբ ձեռամբ Մովսէսի
Ձեւացեալ տիրապարգեւ գաւազանին յայտնութեամբ[գ],
Բազմամասնեա առակաւք յոգիս արդարոցն ազդեալ
Տեսութեան կանխաքարոզ պատմութիւն տեսանողացն տառիւք,
Ի Քեզ ապաւինիմք, Ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Կենդանագործ զաւրութեան զաւրեղապէս աւարտող,
Աւետեաց ըղձից նախապատումըն տառից ըստ հոգենուագ Ներբողի
Կանգնեալ կառուցեր ի մէջ աշխարհի ըզփրկագործ փայտ
Կենդանարմատ Քո խաչիդ,
Յորում մածար միացար, Միածինդ Հաւր,
Բազկատարած բարձրացար, անմեկնելի միշտ սեւեռեցար,
Որ է դիտանոց դատման դիտողիտ, զէն զաւրեղ հըզաւրիդ,
Զէնարան անմահիդ, հաշտարար Հաւր պատարագիտ,
Աւծեալ արեամբ Արարչիդ, փայտ փրկութեան ընդ աշխարհս,
Եւ պարիսպ ամրութեան եկեղեցոյ Քում սրբոց,
Ի Քեզ ապաւինիմք, Ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Աստանաւր աստուածապէս ներգործեալ երկինք երկնից
Վերնայարկ խորան եւ քրիստոսաբնակ ճեմարան ցուցեր
Ըզլեառն Վարագ ի վայրս վայելչութեան աշխարհին տեսութեան,
Ահեղահրաշ նշան խաչի Քո յայտնեալ յայն լեռն բնակիլ ի նմա,
Տիրաբար փառաւք փըրկութեան,
Վերնահրաշ ճառագայթիւք, Աստուածածագող լուսով
Ընդ աշխարհ ամենայն տեսանիւր,
Երկոտասան սիւնաձեւ ցոլմամբ ցուցաւ ի լերինն,
Ի նոյն միութիւն խաչին լուսոյ միացեալ,
Ուստի ահիւ պակուցեալ սանդարամետին բռութեան
Սարսեալ սասանիւր ի վիհ սատակման
Եւ եկեղեցիք ամենայն լուսով զարդարեալ,
Ի Քեզ ապաւինիմք, Ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Սրբութիւն սրբոց եւ պսակ պարծանաց կաթուղիկէ եկեղեցոյ,
Շնորհեցեր զամէնաւրհնեալ նշան խաչի Քո Յիսուս Միածին,
Որով պանծացեալ պարծի ժողովուրդ Քո,
Փրկեա՛ եւ երկրպագէ՛ Քեզ ընդ Հաւր եւ Սուրբ Հոգւոյն,

ա Ծննդ. ԻԲ 12
բ Ծննդ. ԼԸ 13-52
գ Թւոց ԺԱ 5-9

Որ է կարապետ երեւման մեծի աւուր Քո ծագման
Եւ հրաւիրակ հարսանեաց աներեկ առագաստին նորոգման,
Գերամբարձիչ լուսազգեստիցն պարուց
Եւ պսակիչ ընտրելոցն նախայարուցեալ արդարոցն,
Ի Քեզ ապաւինիմք, ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Ով անեղ էութիւն, անըսկիզբն իսկութիւն, անիմանալի բնութիւն,
Երեքսրբեան տէրութիւն եւ միասնական աստուածութիւն,
Որով լնուն երկինք եւ երկիր փառաւք փրկութեանդ,
Յաւետախնամ քաղցրութեամբ ամէնիշխան Թագաւորութեանդ,
Լիացո՛յ, լրացո՛յ եւ իմաստնացո՛յ զառ ի Քէն պատուեալ պետութիւնս
Քոին յարմար դասակարգութեանց,
Զդիտապետն դաւանութեան ուղղափառ խոստովանութեան
ԶՀայրապետն մեր [այս անուն],
Զվարժիչս վարուք մաքրութեան ի հրահանգս լուսապայծառ վարդապետութեան,
Զառ ձեռնիչս մանկանց Սիովնի զեպիսկոպոսս
Հանդերձ քահանայապետական դասակարգութեամբ,
Զհոգիատոհմ մանկունս ուխտի սրբութեան,
Հիմնացո՛յ անշարժ պնդութեամբ յայսմ խոստովանութեան,
Եւ զամենեսեան վերադասեա՛ ընդ վերին զըւարթունս,
Ի Քեզ ապաւինիմք, ներո՛ղ, մարդասէ՛ր, ողորմա՛ծ:

Իիւսեալ հաւատով, յուսով եւ սիրով սրբութեամբ,
Առաջի անկանիմք անարատ ձեռաց Քոց ստեղծուածքս,
Եւ ի խորոց սրտէ հեծութեան պաղատեմք ի Քէն, ներո՛ղ, ողորմա՛ծ, մարդասէ՛ր,
Ողորմեա՛ պարտաւորեալ ծառայիցս, զոր փրկական արեամբդ գնեցեր,
Գըթա՛ եւ ներեա՛, ի գլորմանէ մեղացն կանգնեա՛,
Ի ծանրութենէ բեռացն փոքրոգեա՛, զձեռագիր յանցանացն ջնջեա՛,
Զպատճէն պարտուց մեղացն պատառեա՛,
Ի նեղութենէ նեղչացն փրկեա՛, յանաւրինաց յանցանաց պարըսպեա՛,
Զըմբռնեալսն ի ծառայութենէ նոցա ազատեա՛,
Զհաւատացեալ ժողովուրդս Քո աւրհնեա՛ եւ հովանեաւ Սրբոյ խաչիդ պարըսպեա՛,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս հոգոցն ննջեցելոց
Եւ եւս առաւել,
Զանձինս մեր:

ՓՈԽ

Գոհաբանութիւն զովեստիւ բարէբանեալ ի վերնական զաւրութեանց
Եւ երկըրպագեալ ի բանական կենդանեաց,
Ամէնաւրհնեալ Տիրուհի եւ Կոյս Մարիամ,

Մայր լուսոյ եւ ծագաւղ արեգականն, արդարութեան արեւելք,
Մաղթեա՛ մաքրութիւն մեզ՝ մեղուցելոցս անարատ գրկացդ տարածմամբ,
Որով զԱստուած մարդացեալ գրգուեցեր,
Ջայնակցութեամբ ի մաղթանս ձայնին բարբառոյ եւ ձեռնադրողի Միածնին,
Հանդիսակիր ճգնութեամբ հրաշից տեսանողին եւ առաջին մարտիրոսին ի վկայս,
Խնդրուածովք հոգիազարդիցն խմբից բանին տեսողաց
Եւ ընթանուր Աստուած քարոզչացն,
Մաքրանուէր մաղթանաւք մարգարէիցին դասուց եւ մարտիրոսացըն կատարելոց,
Պաղատանաւք Պարթեւին Գրիգորի առաջին մեր Հայրապետին
Եւ ճշմարիտ լուսոյդ ի մեզ ծագաւղի,
Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր:

ԳԱՆՁ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ԵՐԵՒՄԱՆ

Անապական Սուրբ Երրորդութիւն, անբաւելի բնութիւն եւ մի աստուածութիւն,
Ընդ սէրոբէսն եւ ընդ քերովբէսն երաժշտական ձայնիւ
Աւրհնեմք զԱմենասուրբ զԵրրորդութիւն, աղաչեմք:

Աւրհնեալ ես, Հայր անըսկիզբն Աստուած,
Որ շնորհեցեր մեզ գաւազան զաւրութեան
Եւ զէն յաղթութեան ընդդէմ աներեւոյթ թշնամոյն:
Սովաւ պահպանեա՛յ զմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Սուրբ նշան տէրունական, աղաչեմք:

Անդադար երգով գովեմք ըզՔեզ, Որդիդ Միածին Աստուած,
Որ պայծառացուցեր ըզփայտ խաչին,
Տարածանելով ի նմայ զանարատ բազուկսդ,
Ժողովեալ յարեւելից եւ յարեւմտից զերկրպագուս
Ամենասուրբ Երրորդութեանդ,
Սովաւ պահպանեա՛յ զմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Սուրբ նշան տէրունական, աղաչեմք:

Քաղցրաձայն երգով բարեբանեմք ըզՔեզ, Սուրբ Հոգիդ,
Անմահ ճշմարիտ Աստուած,
Որ զաւրութեամբ Սրբոյ Նշանին կործանեցեր զթշնամին
Եւ խաւարային կապանաւքն ընկըմեցեր յանդունդս,
Սովաւ պահպանեա՛յ զմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Սուրբ նշան տէրունական, աղաչեմք:

Աւրհնեալ ես դու, փայտ Սուրբ,
Որ այսաւր ճառագայթեալ յերկնից գերիվերոյ

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 160³-161µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 246³-247µ
Êáñ³·Çñ
F ²□É ù³ñá½ Ë³ãÇ H ï»ºë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ
1 F ÙÇ³ëÝ³Ï³Ý ÷Ë »õ ÙÇ
2 F ³õñÑÝ»ñ·áõÃ»³Ùµ ÷Ë Ó³□ÝÇõ
3 F ÷Ë ïáÕÇ. ÀÝÏ³ºÉ Á½Ù»ñ ½³Õ³ã³Ýë, ³Õ³ã»Ùù
4 F ÷Ë 4-6 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
²õñÑÝ»Ùù ½ø»½, ³ÝÁëÏÇ½µÁÝ Ð³□ñ ëáõñµ,
àñ »ïáõñ Ù»½ ½¿Ý □³ÕÃáõÃ»³Ý
ºõ ·³õ³½³Ý ½³õñáõÃ»³Ý ÁÝ¹¹¿Ù ÃßÝ³Ùõá□Ý
8 F ãÇù êáõñµ... ï¿ñáõÝ³Ï³Ý
9 F ãÇù ²ëïáõ³Í
10 F Ë³ãÇ F áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. øá Ç Ù¿ç »ñÏñÇ
11 F ½³Ý³ñ³ï µ³½áõÏë øá Ç ÝÙ³ ÷Ë Ç ÝÙ³ µ³-½áõÏë¹
12 F ãÇù 12-13 ïáÕ»ñÁ
16 F ÑÝãÙ³Ùµ ÷Ë »ñ·áí
17 F ãÇù
18 F Ë³ãÇÝ ÷Ë êñµá□ Üß³ÝÇÝ F Ëáñï³Ï»ó»ñ ÷Ë ÏáñÍ³Ý»ó»ñ F Á½µéÝáõÃÇõÝ ÃßÝ³Ùá□Ý
19 F ½Ë³õ³ñ³□ÇÝ F Ïé³å³ßïáõÃÇõÝ ÷Ë Ï³å³-Ý³õùÝ
22 F ãÇù ¹áõ
23 F ×³é³·³□ÃÇõù ·áÉ ÷Ë ×³é³·³□Ã»³É F Ç í»ñ³ ÷Ë ·»ñÇí»ñá□

Սրբոյն Գողգոթայ արեգակնայիցն յաղթէր ճառագայթիցն,
Աւգնեա՛ մեզ ի նեղութեան մերում,
Եւ պահպանեա՛ ըզմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Աղաչեմք:

Աւրհնեալ ես դու, փայտ Սուրբ,
Որ այսաւր տնկեցար ի մէջ տիեզերաց
Փոխանակ ծառոյն գիտութեան:
Քանզի քեւ տվաւ մեզ կեանք եւ անմահութիւն,
Աւգնեա՛ մեզ ի նեղութեան մերում
Եւ պահպանեա՛ ըզմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Աղաչեմք:

Աւրհնեալ ես դու, փայտ Սուրբ,
Որ այսաւր բացեր մեզ զսրովբէափակ դուռն դրախտին:
Հրաւիրելով ի տկարական կենցաղոյս ի յոյս կենացն յաւիտենից,
Աւգնեա՛ մեզ ի նեղութեան մերում
Եւ պահպանեա՛ ըզմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Աղաչեմք:

Աւրհնեալ ես դու, փայտ Սուրբ,
Որ այսաւր ետուր մեզ իշխանութիւն
*Գնալ ի վերայ իժի եւ քարբի**
Եւ առ ոտն կոխեալ զկամակոր վիշապն:
Աւգնեա՛ մեզ ի նեղութեան մերում
Եւ պահպանեա՛ ըզմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Աղաչեմք:

Աւրհնեալ ես դու, փայտ Սուրբ,
Որ այսաւր Թեւըսքաւղելով
Պահես եւ խնամես զերկրպագուս անուանըդ քո սրբոյ:
Եւ ի միւսանգամ գալըստեանդ ամբառնաս ընդառաջ
Երկնաւոր Թագաւորին:
Աւգնեա՛ մեզ ի նեղութեան մերում
Եւ պահպանեա՛ ըզմեզ ի տուէ եւ ի գիշերի,
Աղաչեմք:

---

24 F Û³ÕÃ»³É
28 F ãÇù ¹áõ
29 F 29-34 ï áÕ»ñÁª 45-ñ¹ ï áÕÇó Û» ï áÛ
36 F Á½ëñáµ¿³÷³Ï
37 F ½Ù»½ ÷Ë Ç ïÏ³ñ³Ï³Ý Ï»Ýó³ÕáÛë FÛáÛë
* Սղմ. Ղ 13

49 F Ã»õ³ëùáÕ»³É
50 F ½Ñ³õ³ï³ó»³Éë êñµáÛ °ññáñ¹áõÃ»³Ý ÷Ë »õ… ëñµáÛ
51 F ãÇù °õ F ·³ÉÁë ï»³Ý F àñ¹áÛÝ ²ë ï áõÍáÛ ÷Ë ³Ù-µ³éÝ³ë
52 F ì»ñ³Ý³É ÷Ë °ñÏÝ³õáñ Ã³·³õáñÇÝ

Ամենակարող զաւրութեանդ երկրրպագեմք
Հաւր եւ Որդոյ եւ Սուրբ Հոգոյդ:
Զաւրացո՛յ ըզմեզ զամենեսեան ժուժկալութեամբ Սուրբ Հոգոյդ:
Եւ զվախճանն մեր կընքեա՛ ուղղափառ խոստովանութեամբ
Ի յոյս կենացն յաւիտենից,
Ահա յիշ.
Եւ եւս զանձինս:

ՓՈԽ

Ի մեծի աւուր տաւնիս, ի սուրբ Վեր[ն]ատանն այսաւր
Ի յԵրուսէմ քաղաք, ի նըշանաւոր տեղի,
Դասք մետասանից սրբոց պատուէր ի Փրկչէն առեալ
Անդ միաբանեալ եղեն, մինչեւ զգենուցուն զՀոգին:
Գոհութիւն Հոգւոյն Սրբոյ, որ էջն յառաքեալսն այսաւր
Եւ լուսաւորեաց զնոսա ի հրեղէն լեզուս խաւսել՟:
Յայնժամ վիճակեալ զաշխարհս ըստ երկոյտասան գընդին,
Ըզ Պետրոս ի Հռոմ յըղեալ զհիմըն հաւատոյս մերոյ:
Եւ զառաքեալսըն Տեառն զեւթանասնիցըն դասքն
Յանձն առին ամենեքեան քարոզ աշխարհի լինել:

57 F Ðá · á Ý êñµá
58 F ÷ Ë 58-59 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
º õ Ñ ³ ó»Ùù å ³ Ñ å ³ Ý»É Ù»½ ½ ³ õñ áõÃ» ³ Ùµ êáõñµ
Ê ³ ãÇÝ
Æ ï áõ¿ »õ ·Çß»ñÇ
² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï Ç Ï), Ã»ñÃ 293 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
H î»°ë í»ñ»õáõÙ
[illegible]

ԳԱՆՁ ԵՐԵՒՄԱՆ ԽԱՉԻՆ Ի ՄԱԹԷՈՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ ԱՍԱՑԵԱԼ

Իսկակից Որդի, Հաւր Քո հզաւրի, յորմէ Քոյդ Հոգի,
Թագաւոր երկնի, արքայդ համայնի, էական սեռի,
Տըւաւղդ ամենի, գկարիս պիտանի, հարկաւորելի,
Ըզխաչ Քո բարի, զէն անպարտելի, դէմ սատանայի,
Ետուր ամենի, քրիստոնէ ազգի, Քում դաւանողի,
Թէ այս գերարփի, նըշանս տէրունի, ձեր զէն եղիցի,
Բառնալ ի յուսի եւ գալ ըզկնի, է ինձ արժանի,
Ընկա՛լ զերկրպագութիւն խաչիդ պաշտողաց, աղաչեմք:

Մեծիս պարգեւի, գուշակում լինի, վաղ ժամանակի,
Ստեղծմամբն աղենի, փայտ կենաց տընկի, ի դրախտին միջի,
Բնութեամբ երկակի, բարոյ եւ չարի, կենաց եւ մահի,
Սուր սըրեալ լինի, բոցեղէն կազմի, պահապան դրախտի[ա],
Ջեռամբ քրոբէի, ծառոյն ցանկալի, յորմէ կեանս տացի[բ],
Այլեւ Ենովսի, սեամբքըն կըրկնակի, նըշանակ լինի,
Նոյեան տապանի, այն քառակուսի, խաչն անդ երեւի,
Աղեղն ի յամպի, որ մեզ երեւի, ծիածան ծաղկի[գ],
Ընկա՛լ զերկրպագութիւն խաչիդ պաշտողաց, աղաչեմք:

Այսմ աւրինակի, սաբեկայն ծառի, յորմէ խոյն կախի[դ],
Սեամբքն Եգիպտոսի, արեամբ դըրոշմի, խաչիս խորհըրդի[ե],
Որով նա փըրկի, ազգն Իսրայէլի եւ ազատեսցի,
Եւ գաւազանի մեծին Մովսիսի, որ ստոյգ աւձ լինի[զ],
Որով հերձանի, ծովըն պատառի, զաւրութեամբ խաչի[է],
Տեառն ոտնատեղի, աղիսակն յայտնի, գոյն շափիւղայի,
Դարձեալ գուշակի, յաւձըն պըղընձի, ի յանապատի[ը],
Եւ Ահարոնի գաւազան ծաղկի, նըման սուրբ խաչի[թ]
Եւ այլ յոգնակի, յայսմ աւրինակի, ի մէջ Սուրբ Գըրի,
Ընկա՛լ զերկրպագութիւն խաչիդ պաշտողաց, աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 225³-227µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 214µ-216µ
Êáñ³·Çñ
M ¶³ÝÓ »ñ»õÙ³Ý Ë³ãÇÝ Ç Ø³Ã¿áë í³ñ¹³å»ï¿ ³ë³ó»³É T çÝçáõ³Í, ³ÝÁÝÃ»éÝ»ÉÇ
Ì³Ûñ³Ï³å³ Æ Ø³Ã»»áë » ËÝ¹ñ»³ó ¶ñÇ·áñÝ ´Ý³·Çñ
4 M ´»ÉÇ³ñÇ ÷Ë ë³ ï³Ý³ÛÇ
5 M áñ ½ù»½ ¹³õ³ÝÇ, ùñÇë ï áÝ¿ ³½·Ç ÷Ë ùñÇë ï áÝ¿… ¹³õ³ÝáÕÇ ï³Ý ëÏÇ½µ
ա Ծննդ. Գ 22-24
բ Ծննդ. Գ 24
16 M ³Ûë ï áÕÁ »Ï»É ¿ 18-Çó ³é³çª áñ å¿ë »ñÏñáñ¹
գ Ծննդ. Թ 12-17
18 M ÷Ë ï áÕÇ. ê³µ»Ï³Ý Í³éÇ ³ÛÝ áñ ËáÛÝ Ï³ËáõÇ ³ÛëÙ ³õñÇÝ³ÏÇ
դ Ծննդ. ԻԲ 13
19 M ·Í³·ñÇ ÷Ë ¹ñáßÙÇ
ե Ելք ԺԲ 23
20 M Ç ÷³ñ³õáÝÇ Ó»é³óÝ ÷Ë ³½·Ý… »õ
զ Ելք Դ 3, 17
է Ելք Գլ. ԺԴ
24 M ÇÛ³Ý³å³ ïÇ, Û³õÓÁÝ åÁÕÁÝÓÇ
ը Թւ-ք ԻԱ 9
թ Թւ-ք ԺԷ 5
26 M áñ »õ · ï³ÝÇ ÷Ë Û³ÛëÙ ³õñÇÝ³ÏÇ

Թագաւորն մին, ճառագայթ Որդին, Յիսուս Միածին,
Զխաչըն մեծագին, զի որք դաւանին, զԱստուած անբաժին,
Միացեալ ի սմին, ոչինչ վընասին յերկիւղէ չարին, որ ի գիշերին,
Եւ ոչ խոցոտին նետից բանսարկուին, որ ի տըւէ թըռչին,
Յիրէ խաւարին, գայթագղոտ դիւին, հասարակ աւրին,
Զաւրութեամբ խաչին, գունդ սադայելին, յանդունդս ընկղմին,
Ընկա՛լ զերկրպագութիւն խաչիդ պաշտողաց, աղաչեմք:

Երբ զայս գիտացին, ազգն որ խաչեցին, զարքայն երկնային,
Ըզփայտ սուրբ խաչին, առեալ թաղեցին, ի մէջ աղբիւսին,
Զի նըշան տեսին, զիջանել լուսին, ի վերա խաչին,
Եւ զառողջութիւն սապղար տըղային, հըպմամբ ի խաչին,
Վասն որոյ աւրին զխաչն եւ ծածկեցին յաղբակուտոցին,
Անհետ արարին եւ ամփոփեցին, ըզամս յոլովին,
Ժամանակք անցին երեք հարիւրին եւ այլ աւելին,
Մինչ ողորմութիւն յերկնից մեզ հասին, կորեալ կռապաշտին,
Կոստանդիանին, ընդ համայն ազգին, քրիստոնեա լինին,
Ընկա՛լ զերկրպագութիւն խաչիդ պաշտողաց, աղաչեմք:

Եկն ի Պաղեստին, Հեղինէ բարին, մայր Թագաւորին,
Ինքնակալ կայսրին, ի սուրբ քաղաքին, յԵրուսաղէմին,
Ի շինումն ուխտին, սրբութեանց տեղին, տնաւրինականին,
Ծնընդեան սուրբ այրին, եւ Գողգոթային, եւ սուրբ տաճարին,
Խընդիր ել խաչին, այն կենաց փայտին, կեանս մեզ տըւաւղին,
ԶՅուդա մատնեցին, եւ ի գուբ արկին, վասն սուրբ խաչին,
Նա ցուցեալ զտեղին, զոր գըտեալ հանին, տասն ի Մարերին
Եւ տաւն Խաչգիւտին, զաւրըն կարգեցին, յարմամբ մեռելին,
Ընկա՛լ զերկրպագութիւն խաչիդ պաշտողաց, աղաչեմք:

Որք երկըրպագեալ, եւ խունկ մատուցեալ, զՏէրն ի նմա տեսեալ,
Յուդա մըկըրտեալ, քահանայացեալ, եպիսկոպոս լեալ,
Այլեւ վըկայեալ, մարտիրոսացեալ, պըսակաւորեալ,
Իսկ Տէրն խաչեալ, այլ հըրաշս յայտնեալ, սքանչելիս ցուցեալ,
Զի խաչն փայլեալ, յերկնից ցոլացեալ, բազմաց երեւեալ,
Ընդ առաւաւտն ելեալ, յարեւելս ծագեալ, եւ ճառագայթեալ,
Ժամս երեք կացեալ, Գողգոթայ կառեալ, բոցըն ցոլացեալ,

28 M ãÇù × ³ é ³ · ³Ã M ãÇù ÚÇëáõë
29 M »¹ ÝÁß³Ý áõË ïÇÝ, ùñÇë ïáÝ¿ ³½·ÇÝ, ½Ç ÷Ë ½Ç
33 M ³ é ³ ùÇÝ ÷Ë ÁÝÏÕÙÇÝ
37 M ãÇù 33-39 ïáÕ»ñÁ
40 M ãÇù »õ... áÉá íÇÝ
41 M ãÇù »õ ³É ³ õ»ÉÇÝ
45 M ÷Ë 45-46 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
Ð»ÕÇÝ¿ µ³ñÇÝ, Ù³ñ Ã³·³õáñÇÝ, ÇÝùÝ³Ï³É
Ï³ëñÇÝ,
°ÏÝ Ç ä³Õ»ëïÇÝ, Ç ëáõñµ ù³Õ³ùÇÝ,
°ñáõë³Õ¿ÙÇÝ
50 M ã³ñã³ñ»óÇÝ ÷Ë Ç ·áõµ ³ñÏÇÝ
51 M ÷áñ»³É ÷Ë ·Áï»³É T Ù³ñ»ÙÇÝ
52 M Ñ³Ý¹ÇëÇ ÷Ë Ê³ã·ÇõïÇÝ

Լոյսըն տարածեալ, եւ գլեառըն լըցեալ, ձիթենեաց կոչեալ,
Յիշեա.
Եւ եւս առաւել.:

Սաստիկ սխրացեալ, մարդիկք զարհուրեալ, միմեանց ձայն տըւեալ,
Քաղաք դըղըրդեալ, ի մի գումարեալ, ի մատրեանն եկեալ,
Ըզսուրբ խաչն աւրհնեալ, բանիւ դըրւատեալ, քաղցրաձայն գովեալ,
Այլ Կիւրղոս ընտրեալ, վարդապետ եղեալ, պատրիարգ նըստեալ,
Ոչ նա որ գըտեալ, զխաչն Աստուածընկալ, բայց այլ ոմըն ընտրեալ,
Նամակ գըծագրեալ, առ կայսր առաքեալ, որդի մեծին լեալ,
Եւ զաւըրն էրեւեալ, խաչին տաւն կարգեալ, մայիս յեւթն եղեալ,
Զանձինս.:

Երգեմք միացեալ, հոգով րախացեալ, քեզ կոյսդ բերկրեալ,
Խընդայ զըւարճանացեալ, աղաւնի մաքրեալ, մայրդ անհարսնացեալ,
Նոր խորան կազմեալ, Հոգին սուրբ եկեալ, քեզ հովանացեալ,
Դուռն ախեալ, փակեալ ընդ որ ոչ ոք մըտեալ, բայց Աստուած բարձրեալ,
Րաբունին ընտրեալ, որ ի Քէն ծնեալ, Աստուած դաւանեալ,
Եսդ գերազանցեալ, սըբութեամբ սընեալ, տաճարըդ մաքրեալ:

Արիւսեակդ ելեալ, մեծ լուսով ծագեալ, պայծառ ծաւալեալ,
Ցաւղ քաղցր անձրեւեալ, յանձինս աղտեղեալ, մաքուր լըւացեալ,
Գանձ աստուածարեալ, միայն դու գըտեալ, ի կանայս աւրհնեալ,
Րաբունքս անուանեալ, ոչ արժանացեալ, այլ պիտակացեալ,
Ի սուրբ խաչն յեցեալ, եւ ի քեզ յուսացեալ, եւ ապաւինեալ,
Գոչեցէք ազդեալ, Տեառն ամենակալ, զի մեզ քաղցրացեալ,
Ոգոց մեր անկեալ, ի վտանգէ հանեալ, աստի ւ՚ ի հանդերձեալն,
Րաբունոյս գովեալ, որ ըզբան խընդրեալ, և որ աչխատեալ,
Նորոգումն առեալ, ի կեանս յաջողեալ, Քեւ արժանացեալ:

68 M ãÇù Úáõ¹ ³ÛÝ ³Ýáõ³Ý»³É
70 T ãÇù ß³ñ., Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í
74 M ãÇù ß³ñ., Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í

Կ. ԿԱՆՈՆ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՔԱՐՈԶ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ԱՍԱՑԵԱԼ ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Սրբութիւն սրբութեանց Աստուած անըսկիզբն,
Անպարագրելի, անիմանալի, ի վեր քան զբան,
Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, Տէր Յիսուս Քրիստոս:
Ծընունդ Հաւր նոյնագոյ բնութիւն, իսկութիւն եւ կարողութիւն,
Որ Քոյին իմաստութեամբ յանէից յոչէից զարարածըս յեղելութիւն Հաստատեցեր:

Զգեցեր զերկինըն վերին, զեթերն անմատոյց, զվարագոյրն առաջին,
Զանջըրպետն Քո ի մէջ հրանիւթից:
Կառուցեր զերկինն երկրորդ եւ անդ զերկնայինսն,
Զահընկալեցեր զարեգակն եւ զլուսին եւ ըզկնի զաստեղսն,
Տընկեցեր ըզդրախտըն զանազան տընկաւք եւ եդիր ի նմա ըզմարդն,
Հաստատեցեր զերկիրս ի սմայաւքս անճառ ի վեր քան ըզբան:
Ընկա՛լ այժմ, անոխակալ, զաղերս աղաւթից հաւտի Քո փոքու
Քեզ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

***Ա**ւրհնեալդ ի բնաւից Քոյ արարածոց բանաւորաց,*
Զոր կարգեցեր ի սպաս պաշտաման լինել Քեզ փառաբանիչս
Եւ երկըրպագուս Թագաւոր հըզաւր:
Որ դու քոյին հեզութեամբըդ կամաւք Հօր եւ հաճութեամբ Սուրբ Հոգւոյն
Խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ բնակիլ յարգանդի կուսին
Եւ անճառապէս միացար ի մարմնի Աստուած բոլորից:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 300µ-305µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 117µ-125µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 199 ³ -204 ³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 103µ-108µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 187 ³ -192µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø ³ ñá½ Ð ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ D ø ³ -ñá½ Ù»ÍÇ Ð ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ øñÇëïáëÇ ³ ë ³ ó» ³ É »-ñ ³ Ý»ÉÇ ê ³ ñ·ëÇ í ³ ñ¹ ³ å»ïÇ F ø ³ ñá½ Ñ ³ Ùµ ³ ñÓ-Ù ³ Ý î» ³ éÝ Ç ê ³ ñ·ë¿ H ¶ ³ ÝÓ Ñ ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ Ý î» ³ éÝ Ù»ñá
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ê´. Ð ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ ÚÇëáõëÇ ² ë ï áõÍá Ê´. Ð ³ Ù-µ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ î» ³ éÝ ² ë ï áõÍá Ê´. Ð ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ öñÏãÇÝ ² ë ï áõÍá Ê´. Ð ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ øñÇëïáëÇ ÚÇëáõëÇ ² ë ï áõÍá î» ³ éÝ Ù»ñá »õ öñÏãÇÝ Ð ³ Ù-µ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ øñÇëïáëÇ ² ë ï áõÍá ê ³ ñ·Çë í ³ ñ¹ ³ -å»ïÇ ³ ë ³ ó» ³ É
Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª ê ³ ñ·ëÇ »ñ·

´Ý ³ ·Çñ
1 D ëÁñµáó ÷Ë ëÁñµáõÃ» ³ Ýó H êÁñµáõÃÇõÝù
2 H ãÇù ³ ÝÇÙ ³ Ý ³ ÉÇ
4 D µÝáõÃ» ³ Ùµ D ÇëÏáõÃ» ³ Ùµ, Ï ³ ñáÕáõÃ» ³ Ùµ F ÇëÏáõÃ» ³ Ùµ »õ Ï ³ ñáÕáõÃ» ³ Ùµ
5 H àñ ¸ áõ ÷Ë àñ øáÇÝ D øá »õ ÑÁ½ ³ õñ ÷Ë øáÇÝ D ÇÙ ³ ë ï áõÃ» ³ Ùµ¹ D ãÇù ³ Ý¿Çó D ½ ³ Ù»Ý ³ Ý ³ -ñ ³ ñ ³ Íë ÷Ë ½ ³ ñ ³ ñ ³ ÍÁë
6 D ½»ñÏÇÝ H ½»ñÏÇÝë D ³ é ³ · ³ ë ï ÇÝ ½»ñ»ÃñÝ ³ Ý-Ù ³ ï áó, ½í ³ ñ ³ · áñÝ øá ÷Ë ½»Ã»ñÝ... ½í ³ ñ ³ -· áñÝ FH øá ½ ³ é ³ çÇÝ (F ³ é ³ çÝ)
7 D ãÇù øá M Ññ ³ ÝÇõÃÇóÝ
9 FH ½ ³ ë ï »Õë
10 DH ãÇù ½ ³ Ý ³ ½ ³ Ý... »¹Çñ
11 DF ½»ñÏÇñ D ëÙ ³ ³ õùë F ëÙ ³ Çõùë DF ãÇù ³ Ý× ³ é
13 F Ñ ³ ×áë
14 FH µÝ ³ õÇÝ
15 DFH ¼áñë
17 D ãÇù ¸ áõ DH Ï ³ Ù ³ õ F Ðá·õáÝ êñµáõ H ãÇù êáõñµ D Ðá·õá¹ êÁñµáÛ
19 H ³ Ý× ³ é H ãÇù Ç Ù ³ ñÙÝÇ

Զերկանց նախամարըրն զանէծս յարհնութեան ծընունդ փոխեցեր
Աւազանին Քոյ նորածնութեամբ,
Արարեր Քեզ ճանապարհ ըստ հասակըս մարդկային կըրից
Արտաքոյ մեղաց ազատդ ի մեղաց:
Սքանչելագործեցեր ի մարմնի տիրաբար, Աստուա՛ծ համայնից,
Զխեղութիւն բնութեանըս բըժշկեցեր, բըժի՛շկ բարեգութ,
Զմեռելութիւն մարմնոց հանդերձ հոգւոցըն մեռելութեամբ
Ի կենդանութիւն աստուածութեանըդ Քո փոխարկեցեր յուսով Յարութեան:
Զմեղըս լուծեր եւ զգըտիչ նորայայտ յանդիման խայտառակեցեր,
Յաւրինակ կենացըդ հացի զբազմահազարսն յանապատին հացիւըն յագեցուցեր
Եւ ի Թաբաւրական լերինն վըկայութեամբ մարգարէիցն
Եւ ձայնիւ Հաւր Աստուած ըզՔեզ ծանուցեր[ա]*:*
Ընկա՛լ այժմ անոխակալ զաղերս աղաւթից հաւտի Քո փոքու
Քեզ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Րաբուն հանճարոյ եւ պետ իմաստութեան, Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս,
Որ Դու միայն արկէր հիմունըս պանծալիս մարդկեղէն բնութեանըս
Ըզսքանչելի հրաշըս զաւրութեան Քո աստուածութեանդ
Եւ ի կատարումըն տնաւրինականաց Քում փըրկութեան եկիր կամաւորաբար
Ի չարչարանըս խաչի եւ մահու, անմա՛հ Թագաւոր:
Զարկեալ պարտըս հայրենի անիծիցըն լուծեր ժառանգդ Ադամայ,
Զամաւթ երեսացն բարձեր Թըքովն ամաւթոյ,
Զհարուածըս Թըշնամւոյն կըրկնեցեր ի հարուածս եղեգան[բ]*:*
Զմերկութիւն մեղուցելոյն ծածկեցեր մերկութեամբ մարմնոյդ Աստուածացելոյ,
Զդատակնիք յանցանացըն պատառեցեր Քո դատաստանաւն,
Զդառնութիւն ճաշակացըն դառնութեամբ լեղւոյն քաղցրացուցեր[գ]*,*
Զդատապարտութիւն փայտին բարձեր փայտիւն աւրհնութեան, յոր բեւեռեցար:
Տիգախոց Քո կողիւդ ըզկողածնին զանէծսն լուծեր[դ]
Եւ ըզնախահայրըն Ադամ յարտասուացըն դադարեցուցեր
Եւ բըղխմամբ երկուց աղբերացն ըզհասարակաց բնութիւնս արդարացուցեր,

---

20 DH ½³Ý¿ÍëÝ F Ý³Ë³Ù³õñ D Û³õñÑÝáõÃÇõÝ ÷Ë Û³õñÑÝáõÃ»³Ý ÍÁÝáõÝ¹
21 H øáõÙ
22 F ÁÝ¹ ÷Ë Áëï H Ñ³ë³Ï H ÏñÇóë
23 D ãÇù ²ñï ³ùáÛ Ù»Õ³ó
24 D ²ëïáõ³Í Ñ³Ù³ÛÝÇó
25 H Á½Ý»ËáõÃÇõÝ ÷Ë ¼Ë»ÕáõÃÇõÝ H ãÇù µÝáõÃ»³Ýë
26 H Ñá·õáó
27 D Û³ñáõÃ»³Ùµ
29 F Ñ³óÇÝ Ï»Ý³ó
30 FH Ã³µáíñ³Ï³Ý F Ù³ñ·³ñ¿Çó
31 H Ó³ÛÝÇõÝ F ãÇù ²ëïáõ³Í
[ա] Մատթ. ԺԷ 1-13, Մրկ. Թ 2-12, Ղուկ. Թ 28-36
35 D ãÇù àñ ¸áõ H ãÇù ¸áõ D å³ßï»ÉÇë ÷Ë å³ÝÍ³ÉÇë
36 D êù³Ýã»É³Ññ³ß ½³õñáõÃÇõÝ FH À½ëù³Ýã»É³Ñ-ñ³ßë H ãÇù øá
37 D øáó H ãÇù øáõÙ D Ï³Ù³õ
39 D ãÇù ¼³ñÏ»³É
[բ] Մատթ. ԻԷ 30, Մրկ. ԺԵ 19
41 H ÷áË»ó»ñ ÷Ë ÏÁñÏÝ»ó»ñ
42 D Ø»ñÏáõÃ»³Ý H Ù³ñÙÝáÛ øá ÷Ë Ù³ñÙÝáÛ¹ D ²ëïáõ³Í³ó»ÉáÛ¹
44 DH ù³Õóñ³óáõó»ñ ¹³éÝáõÃ»³Ùµ É»ÕáÛÝ
[գ] Մատթ. ԻԷ 34, Յովհ. ԺԹ 29-30
45 D ãÇù ÷³Ûï ÇÝ
[դ] Յովհ. ԺԹ 31-37
48 D ãÇù ºõ H µËÙ³Ùµ H ³ÕµÇõñ³óÝ F ãÇù 48-71 ïá-Õ»ñÁ, Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í

Ընկա՛լ այժմ, անոխակալ, զաղերս աղաւթից հաւտի Քո փոքու
Քեզ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Գոհաբանութիւն խնամոց Քոց, անեղ եւ Տէր բոլորից,
Որ Դու միայն իջեր ի դըժոխըս ներքինս որսալ զիշխանըն մահու
Եւ ըմբռնեալ կորզեցեր ի ժանեաց նորա զնախահայրն Ադամ իւրով ծընընդովք
Եւ իշխանաբար բիւրաւք բիւրաւորաւք ելեալ ի գերեզմանէն վիմով կընքելով[ա]
Եւ մըտեր առ աշակերտսն դըրաւքըն փակելովք ի Սուրբ Վերնատունն[բ]*,*
Որով ըզնոսա զարմանագրեցեր փըչմամբ հոգեւորականաւ[գ]*,*
Ճաշակեալ ի մեղուէ առ ի հաստատութիւն Քոյոյ Յարութեանդ[դ]*,*
Զտարակոյսըն նոցա լուծեր, զդառնութիւն արտասուացըն ցամաքեցուցեր,
Զլըքեալ հոգիսըն հաստատեցեր, զլուծութիւն մըտացն արձանացուցեր,
Զտըրտմութիւնըն փարատեցուցեր, զթերահաւատութիւնըն Թովմայի[ե]
Մայր մերոյ հաւատոյս յաւըրինեցեր,
Ընկա՛լ այժմ անոխակալ զաղերս աղաւթից հաւտի Քո փոքու
Քեզ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Սըրբասնեալըդ ի քըրովբէիցըն քառակերպից եւ ի սրովբէիցըն սըրբաբանից,
Քրիստո՛ս Թագաւոր:
Որ ի բոլորումըն պըսակի տարւոյ աւրհնեալ քաղցրագոյն Քո տնաւրէնութեանդ,
Ի լըրման Սուրբ Քառասնեկին ըզկնի հրաշակերտ Քոյոյ Յարութեան
Հաներ զաշակերտսն ի գլուխ լերինըն Ձիթենեաց[զ]*:*
Ի ձեռըն խոստման աւետեացըն Հաւր հրաշազարդեցեր
Եւ համբարձմամբ ձեռին Քո հաստատեցեր[է]*:*
Եւ ամպաչու ճանապարհաւ զելըս Քո յերկինս ուղեւորեցեր
Առեցելովն ի մէնջ կերպիւն Ադամայ,
Զոր փառաւք աստուածութեանդ թագ ի գլուխ զարդարեալ չքեղազարդ
պայծառացուցեր

52 D ãÇù àñ ¸áõ D ¹ÅáËëÝ Ý»ñùÇÝ D »õ áñë³ó»ñ ÷Ë áñë³É
53 D ¼ÁÙµéÝ»³ÉëÝ ÷Ë ºõ ÁÙµéÝ»³É H ÁÙåéÝ»³É D ½²¹³Ù ÷Ë ½Ý³Ë³Ñ³ÛñÝ ²¹³Ù H ÍÝÁÝ¹³õùÝ
54 D »ñ»ñ D íÇÙáíÁÝ H Çõñáíù
ա Մտթ. ԻԷ 66
55 D ãÇù ºõ H ÷³Ï»Éáíù Ý H ì»ñÝ³ï³ÝÝ
բ Յովհ. Ի 19
56 H ½³ñÙ³Ý³¹ñ»ó»ñ
գ Յովհ. Ի 22
57 H Ù»Õí¿
դ Ղուկ. ԻԴ 42
58 DH ¼ï³ñ³ÏáÛë
60 H ÂáõÙ³ÛÇ
ե Յովհ. Ի 24-29
61 D Æ Ù³Ûñ H ÷Ë ïáÕÇ. Ð³õñ Ù»ñáÛ Ñ³ëï³ ï»ó»ñ
63 D Ñ³×áÛë
64 D ë»ñáíµ¿³Ï³Ý ¹³ëáõóÝ »õ ùñáíµ¿ÇóÁÝ ÷Ë ùñáíµ¿ÇóÁÝ… ëñµ³µ³ÝÇó H ë»ñáíµ¿ÇóÝ H ëÁñµ³ëÝÇó ÷Ë ëñµ³µ³ÝÇó H ²ëïáõ³Í ÷Ë Ã³·³õáñ
65 D ï³ñáÛ H ï³ñáÛÝ
66 D ù³é³ëÝ»ÏÇ ÷Ë êáõñµ ø³é³ëÝ»ÏÇÝ DH Ññ³ß³÷³é ÷Ë Ññ³ß³Ï»ñï DH øá D Û³ñáõÃ»³Ý H Ú³ñáõÃ»³Ý¹
67 H ÒÇÃ³ëï³Ý»³ó
զ Մտթ. ԻԶ 30, Մրկ. ԺԴ 26, Ղուկ. ԻԲ 39
68 D ãÇù ËáëïÙ³Ý H ÷Ë ïáÕÇ. Êáëï Ù³Ý Ð³õñ Ññ³ß³½³ñ¹»ó»ñ
է Մրկ. ԺԶ 19-20, Ղուկ. ԻԴ 50-53, Գործք Ա 9-11
70 H ³Ùµ³ãáõ H áõÕÕ³õáñ»ó»ñ
71 D ãÇù ïáÕÁ H ²é»Éáí Ç ø¿Ý Ï»ñåÇõ ÷Ë ²é»ó»Éáí… Ï»ñåÇõÝ
72 H ½³ñ¹³ñ»ó»ñ

Եւ հրաշալի տեսլեամբըն զիմանալիսըն հիացուցեր,
Որք աղաղակէին ասելով. այս ո՞վ է, որ դիմեալ գայ Յեդովմայ՟
Գեղեցիկ պատմուճանաւ արիւնաներկեալ
Եւ բուըրն զաւրութեամբ զախոյեանըն վանեալ:
Խաւսի զարդարութիւն եւ իրաւունըս փըրկութեան ազգին կորուսելոյ,
Հընծան հարեալ զիշխանըն մահու առանց աւգնականի՟,
Սըրտմըտութեամբ ճմլեալ կոխելով ըզնորայն յերկիր էհեղ դառնութիւն:
Գայ թագաւոր իշխանութեամբ կերպարանն Ադամայ
Ի կերպարանըս Բանին Հաւր մըտանելով առ Հայր,
Ընկա՛լ այժմ անոխակալ, զաղերս աղաւթից հաւտի Քո փոքու
Քեզ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

***Ի** զաւրըս վերինս հրեշտակաց եւ հրեշտակապետաց՝ իշխանութեանց,*
Տէրութեանց, Աթոռոց եւ Զաւրութեանց գովասանեալ եւ երկրպագեալ,
Զորս հիացուցեր Քոյով աւրհնեալ համբարձմամբըդ, թագաւո՛ր երկնաւոր:
Մի առ մի աղաղակէին ըզսըխրալի Քո տնաւրէնութեանդ զխոնարհութիւն,
Յեկեղեցւոյ Քոյ ուսեալ ըզբազմազան իմաստութեան Քոյ մարդեղութիւն,
Ի լնուլ տաւիցըն հոգէպատում մարգարէիցըն տեսանողաց,
Սոսկալի ձայնիւ պետութեանցըն հրամայելով ըզդրանցն ըզհամբարձումն,
Զիշխանութեանց ըզմուտըն մաղթելով թագաւորիդ փառաց
Եւ ըզնըստելըն ճոխութեամբ ընդ աջմէ Քո Հայր:
Ընդ որ սոսկացեալ տաւնէին գեղապարութեամբ ըզշնորհըս պանծալի
Աւուրս ընդ մանկունս եկեղեցւոյ Քոյ պատրաստութեամբ,
Զորոց ընկալցիս ամենապարգեւ զաղերս աղաւթից,
Որ ըզմերոյս փըրկութեան նորոգման տաւնեն զաւետիս:
Զուգակից երկնաձիր ճանապարհիդ զհեղինակըն խաչանց Քոց
Բանաւորաց զՀայրապետն մեր ըզտէր [այս անուն],
Եպիսկոպոսաւք, քահանայիւք եւ սարկաւագաւք

---

73 D ï »ëÉ» ³ Ùµ D ½ ³ ñÑáõñ»ó»ñ ÷Ë ÑÇ ³ óáõó»ñ H ãÇù ï áÕÁ
74 H àñù ³ ë»Éá í ³ Õ ³ Õ ³ Ï¿ÇÝ ÷Ë àñù… ³ ë»Éá í H Ú»-¹ áÙ ³ Û
ա Ն••այէ ԿԳ 1
75 F »õ ³ ñÇõÝ ³ Ý»ñ Ï» ³ É
77 D ½Çñ ³ õáõÝë H Ïáõñ ³ ó»ÉáÛ ÷Ë Ïáñáõë»ÉáÛ
78 F ÐÁÝÓ ³ Ý H ÐÁÝÍ ³ Ýë D ãÇù Ù ³ Ñáõ
բ Ն••այէ ԿԳ 2
79 DFH Û»ñÏÇñ ½Ýáñ ³ ÛÝ D ãÇù Û»ñÏÇñ H »Ñ»Õ ½¹ ³ é-ÝáõÃÇõÝ
81 D ÷ ³ é ³ õù Ç ÷ ³ éë Æõñ Ñ ³ Ûñ»ÝÇ ÷Ë ³ é Ð ³ Ûñ
84 D í»ñÇÝë F í»ñÇÝ H ÛÇßË ³ ÝáõÃ» ³ Ýó D ãÇù ÇßË ³ -ÝáõÃ» ³ Ýó
85 D î¿ñáõÃ» ³ Ýó »õ ÇßË ³ ÝáõÃ» ³ Ýó H Ú ³ Ãáéáó Ç ï ¿ñáõÃ» ³ Ýó »õ Ç ½ ³ õñáõÃ» ³ Ýó ·á í ³ ë ³ Ý» ³ É¹ »õ »ñÏñå ³ ·» ³ É¹
86 DF ãÇù ³ õñÑÝ» ³ É D Ñ ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ Ùµ¹
87 F ³ Õ ³ Õ ³ Ï»Éá í D ½ ïÝ ³ õñ¿ÝáõÃ» ³ Ý øá ÷Ë Á½ëË-ñ ³ ÉÇ øá ïÝ ³ õñ¿ÝáõÃ» ³ Ý¹ H Á½ëËñ ³ ÉÇ ïÝ ³ õñ¿-ÝáõÃ» ³ Ý øá ËáÝ ³ ñÑáõÃÇõÝ¹
88 D ºõ Û»Ï»Õ»óõáÛ H Ú»Ï»Õ»óáÛ øá D áõë ³ Ý ½µ ³ ½-Ù ³ å ³ ïÇÏ ÷Ë áõë» ³ É Á½µ ³ ½Ù ³ ½ ³ Ý F ½Ù ³ ñ¹»-ÕáõÃÇõÝ H Ù ³ ñ¹»ÕáõÃ» ³ Ý¹ D øá Ù ³ ñ¹»ÕáõÃ» ³ Ý
89 D êáõñµ Ù ³ ñ· ³ ñ¿ÇóÝ ÷Ë Ù ³ ñ· ³ ñ¿ÇóÁÝ ï »ë ³ -ÝáÕ ³ ó H ï »ë ³ ÝáÕ ³ óÝ
90 F êáëÏ ³ É D ãÇù Ó ³ ÛÝÇõ H Ñ ³ Ùµ ³ ñÓáõÙÝ
91 D Á½Ùáõ ï
92 DH Á½ÝÁë ï » ³ ÉÝ H Û ³ çÙ¿ Ð ³ õñ ÷Ë ³ çÙ¿… Ð ³ Ûñ
93 D ¼áñ ÷Ë ÀÝ¹ áñ
94 H Ù ³ Ý·áõÝë »Ï»Õ»óáÛ D êáõñµ »Ï»Õ»óõáÛ ÷Ë Ù ³ ÝÏáõÝë »Ï»Õ»óõáÛ FH ãÇù øáÛ
95 D ãÇù ¼áñáó H ÁÝÏ ³ Éó»ë
96 DH ½Ù»ñáÛ
97 H Ñ»ÕÇÝ ³ Ï ³ Ý
99 D º åÇëÏá å áë ³ õù »õ í ³ ñ¹ ³ å» ï ³ õù

Եւ բնաւին պաշտաւնէիւք եկեղեցականաւք,
Ըզվարդապետըս դըպրաւք եւ մանկամբք շնորհին ի Քեզ հաստատեցելովք,
Եւ զորս յաշխարհական կարգէ զարս եւ ըզկանայս
Ուղղութեամբ ըստ Քումդ իրաւանց քաղաքավարեալս:
Ըզծերս եւ ըզմանկունս, զերիտասարդս եւ զկուսանս,
Զիշխանս եւ ըզպետս, ըզզաւրավարս եւ զիշխանութիւնս,
Պարգեւելով սոցա առատապարգեւ Տէր զպիտանացուն
Ի հանդէս փրկութեան մերոյ:
Աւդոց՝ բարեխառնութիւն եւ անդէոց՝ պըտղաբերութիւն,
Բուսոց եւ տընկոց՝ աննըւազութիւն,
Աղբերաց՝ առատութիւն եւ անձրեւածին ամպոց՝ քաղցրութիւն,
Անասնոց՝ բարէծնութիւն եւ մարդկան՝ քաւութիւն եւ առողջութիւն:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս հոգւոցըն հանգուցելոց յուսով յարութեան
Յերեւման մեծիդ Աստուծոյ ի Քում Գալըստեանդ
Ի հասարակաց Քում դատաստանին, խընդրեմք:

***Ե**ւ եւս առաւել զյորդորումըն սիրոյ,*
***Ռ**ամեա՛ զմիտս ի շաւիղ Քո պատուիրանաց, խընդրեմք:*

***Գ**ովեալ եւ բարեբանեալ Քրիստոս, Թագաւոր խնամակալ եւ խաղաղարար,*
Հրաւիրակ եւ կոչաւղ ի նաւահանգիստ Քո առագաստին:
Պըսակ տարւոյ յարութեան մերոյ ի նորոգումըն սուրբ եւ մեծի աւուր Քո աւրհնեցելոյ,
Պաշտպանութեամբ ծնողի Քոյ սըրբարանի
Եւ մարմնարանի Քոյ մարդեղութեանդ բերկրեցելոյ եւ Աստուածածնի:
Աղերսիւ եւ աղաչանաւք մեծին ի ծնունդըս կանանց յորովայնէ խայտացելոյ
Եւ յանպատի բնակեցելոյ աւետաբերին տիեզերաց,
ԸզՔեզ զառն եւ Որդի Աստուծոյ դաւանողի:
Մաղթանաւք աւծութեանըն շնորհիւ Թագաւորեցելոյն
Նախագահ աթոռոյըն պատրաստութեան առաքելոյըն սըրբազանից,

100 F ´Ý³õÇÝ ÇëÏ
101 D ãÇù ïáÕÁ H ÝáñÇÝ ÷Ë ßÝáñÑÇÝ
102 D ãÇù ½áñë H Ï³ñ·ë H ½³Ûñë
103 D ãÇù àõÕÕáõÃ»³Ùµ FH øáõÙ Çñ³õ³Ýó¹ DF ù³Õ³ù³í³ñÇÉ
104 H Á½ïÕ³Ûë ÷Ë ½Ù³ÝÏáõÝë H ½Ïáõë³ÝëÝ
105 H ÷Ë ïáÕÇ. ¼ÇßË³ÝáõÃÇõÝë »õ Á½å»ïáõÃÇõÝë
106 D ä³ñ·»õ»³ ÷Ë ä³ñ·»õ»Éáí ëáó³
107 D Ù»ñáÛ ÷ÁñÏáõÃ»³Ý
108 D ³Ý¹³ëï³Ý³ó ÷Ë »õ ³Ý¹¿áó F ãÇù »õ… åïÕ³µ»ñáõÃÇõÝ
110 D ²Õµ»ñ³óÝ D ãÇù »õ F ºõ ³Õµ»ñ³ó
111 D ÷Ë ïáÕÇ. Ø³ñ¹Ï³Ý ù³õáõÃÇõÝ »õ ³éáÕçáõÃÇõÝ
113 F ãÇù Ú»ñ»õÙ³Ý
114 F ¹³ï³ëï³ÝÇ
115 H ãÇù ïáÕÁ
119 H Ûáõëá Û ÷Ë ï³ñõáÛ H ãÇù Ç D ãÇù »õ H å³ïÏ»ñÇ øá ÑÝ³ó»ÉáÛ ÷Ë ëáõñµ… ³õñÑÝ»ó»ÉáÛ D ³õñÑÝ»ÉáÛ
122 D ãÇù »õ D Ë³Ûï³ó»ÉáÛÝ
123 H ÷Ë 123-125 ïáÕ»ñÇ. ºõ Ñ³Ý³å³ï¿ Á½ø»½ ²ë ïáõ³Í ¹³õ³ÝáÕÇ
125 H ³õÍáõÃ»³Ùµ ßÝáñÑÇÝ
126 H ÷Ë ïáÕÇ. ÜÁëïÙ³Ùµ ·³ÑáÛÇó ³Ãáéáó Ý ëñµ³½³ÝÇóÝ

Հրեշտակակերպ տեսլեամբ արի երջանկին, նախնի վըկային Սըրբոյն Ստեփանոսի,
Ըզդրունս երկնից բացողի եւ զանդրանիկդ Հաւր նայեցողի,
Նահատակութեամբ եւ հեղմամբ արեան մարտիրոսացն կատարելոց
Եւ խաչակիր վարուք ընդ Քեզ պըսակելոցն
Արգահատութեամբ Հաւր մերոյ Սըրբոյն Գրիգորի
Հայաստանեայցըս Լուսաւորչի եւ յիմանալիսըն նըւիրողի,
Բազկատարածութեամբ միանձանց կատարելոց,
Պըսակելոցն ընդ Քեզ յաւուրըն մեծի,
Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

127 H »ñç ³ ÝÇÏ H Ü ³ Ë ³ í Ï ³ ûÇÝ DF ãÇù êñµáûÝ H ê ï »-÷ ³ ÝÝáëÇ
128 H »õ ½ ² ë ï áõ ³ Í ÁÝ¹ Ù ³ ñ¹ Ï ³ Ý Ñ ³ ß ï »óáÕÇ ÷ Ë ½ ³ Ý¹ ñ ³ ÝÇÏ ¹ … Ý ³ û»óáÕÇ
129 D Ü ³ Ñ ³ ï ³ ÏáõÃ» ³ Ý »õ Ñ»ÕÙ ³ Ý D Ï ³ ï ³ ñ»Éáó Ý
130 F Ë ³ ã ³ ÏÇó H í ³ ñÇõù
131 H ² ñ ³ · ³ Ñ ³ ëáõÃ» ³ Ùµ DF ãÇù êÁñµáûÝ
132 D Ð ³ û ³ ë ï ³ Ý» ³ ó D û ³ ÝÇÙ ³ Ý ³ ÉÇëÝ
133 H Ð ³ Ý¹ »ñÓ µ ³ ½Ï ³ ï ³ ñ ³ ÍáõÃ» ³ Ùµ D Ù ³ ùáõñ ÙÇ ³ ÝÓ ³ Ýó D ãÇù Ï ³ ï ³ ñ»Éáó H Ï ³ ï ³ ñ»ÉáóÝ
134 D äÁë ³ Ï»Éáó H ãÇù äÁë ³ Ï»ÉáóÝ
135 DH ÷ Ë ï áÕÇ. ºõ ³ ûÅÙ áÕáñÙ» ³ º

ՏԱՂ ՅԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ

Էն՝ ի միշտ Էէն անեղապէս ծընունդ,
Ծածկեալըն յանքընին ծոցոյ
Ծագեալ ի Հաւրէ լուսոյ՝ աշխարհի լոյս:

Լոյսըն գիւրական ստեղծեալն տիպ,
Պատկեր տպաւորեալ լուսոյն,
Ծածկոյթ հողանիւթ արփիական կերպին:

Կերպարանըն Հաւր առեալ ըզմերս,
Ծընեալն տնաւրինաբար մարմնով,
Խաչիւ եւ արեամբ ազատելով զընութիւնս:

Զընութիւնս վայր անկեալ նորոգ յարութեամբն Իւրով,
Ընդ Իւր վեր յարուցեալ փառաւք,
Վեհից գերագոյն նըստոյց յաթոռ փառաց:

Փառաց թագաւորն հարեալ ըզպատերազմ,
Ըզգերողին առեալ զաւար,
Ի բարձունս ելեալ՝ բաշխեաց պարգեւս մարդկան:

Մարդկային մարմնով, ի գոյն արեան՝
ԸզՏէր անմարմնական տեսեալ զուարթնոց,
Ընկեր առ ընկեր հարցեալ, թէ՝ Ո՞վ իցէ:

Ո՞վ է սա, դիմեալ գայ յԵդովմայ,
Կարմրաձորձ ի բոսորայ՟,
Գեղեցիկ պըճնեալ աստուածազարդ լուսով:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 305µ-307µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 186³-188³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 366³-367³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 204µ-206³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), 139³µ
Ü³ñ»Ï³óÇ, ¿ç 103
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG êáõñµ í»ñ³Ý³ÉáÛÝ î»³éÝ ³é Ð³Ûñ, Ç ¶ñÇ·áñ Ü³ñ[»Ï³óõáÛ] (G ï³Õ) C ²ÛÉ ï³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³Ý î»³éÝ D Ð³Ùµ³ñÓÙ³Ý î»³éÝ, Ç ¶ñÇ·áñ¿ Ü³ñ»[Ï³óõáÛ]
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê´. Ð³Ùµ³ñÓÙ³ÝÝ öñÏãÇÝ Ù»ñáÛ î»³éÝ ²ë-ïáõÍáÛ ÚÇëáõëÇ øñÇëïáëÇ Ð³Ùµ³ñÓÙ³ÝÝ øñÇë-ïáëÇ ²ëïáõÍáÛ
´Ý³·Çñ
1 C ÍÝáõÝ¹
2 CD Ì³ÍÏ»³ÉÝ BD Û³ÝùÁÝÝÇÝ C Û³ÝùÝÝÇÝ
3 D Ð³õñ¿Ý C ãÇù ÉáõëáÛ
4 C ÈáëÝ
5 A ïÁå³õáñ»³É
7 C Î»ñå³ñ³ÝÝ
8 C ÌÁÝ»³É D ÌÝ»³É
9 AC ½µÝáõÃÇõÝ
10 BG ³Ý·»³É C Ú³ñáõÃ»³Ùµ
12 C Ýëïáóó
13 B áõÕÕáõ³Íª Û³ñáõó»³É ÷Ë Ñ³ñ»³É D Û³ñáÛó C ½å³ï»ñ³½Ù D Á½å³ï»ñ³½ÙÝ
16 B Ñá·õáÛÝ ÷Ë ·áÛÝ
17 A ½Áõ³ñÃÝáóÝ C ½áõ³ñÃÝáóÝ
18 BG ÀÝ·»ñ ³é ÁÝ·»ñ C ³é ÁÝ·»ñ
19 C º¹áÙ³
‴ Ն…յի ԿԳ 1
20 C Çµñ Ç BD µáëáñ³

Լոյսն հրեղինացըն ծանուցեալ բանիւ,
Բուռն իմոյ զաւրութեամբ վանեալ,
Զհըզաւրըն կարծեալ արդարութեամբ յերկրի:

Զերկնային գունոյ պատմուճանին ըզտարակոյս
Դարձեալ լուծանել հարցեալ.
— Զի՞ կարմիր հանդերձ քո՝ ըստ լի կոխեալ հնձան՞:

— Հնձանն ի խաչին հարեալ,— ասէ,—
Կոխեցի զթըշնամին կենաց,
Յերկիր ըզմեղաց հեղեալ ըզմաղձ նորա:

Նոր անդրէն ի նոյն հարցաբանեալ վեհիցն.
— Զի՞ այդ վէրք ի ձեռըս քո,
Որով ի հողոյ ստեղծեր զպատկեր Քո, Տէ՛ր:

Տէրըն զիւրականս ազդեալ բարեկամացն ըզկիրս.
— Զոր վիրաւորեալ եղէ
Ի տան սիրելոյ իսրայէլեան դասուն:

Դասուց հրեշտակացըն ծանուցեալ, թէ՝ Ո՞վ
Առ գերագոյն կայիցըն հոյլս
Աղաղակելով գոչէն՝ Բացէ՛ք ըզդրունս:

Դրունք յաւիտենից փակեալ յերկինս,
Այսաւր վեր համբարձին հիմամբք,
Եւ մըտցէ ի փառս փառաւք եկեալ արքայ:

Արքայ երկնաւոր մըտեալ յերկինս երկնից,
Յորում էր ի սկըզբան նոյն միշտ,
Ի գիրկս հայրենի Հոգւոյն սիրով պատիւ:

---

22 BD ÈáÛëÁÝ C Ññ»ÕÇÝ ³ óÝ
23 D ½ûñáõÃ» ³ Ùµ C í ³ Ý»É
24 C ¼ÑÁ½ ³ õñÝ
25 ACD ¼»ñÏñ ³ ÛÇÝ D ½ï ³ ñ ³ ÏáÛë C ¹ ³ ñÓ» ³ É ÷Ë ½ï ³ ñ ³ ÏáÛë
26 C ¼ï ³ ñ ³ ÏáÛë ÷Ë ¸ ³ ñÓ» ³ É C Ñ ³ Ûó» ³ É D Ñ ³ ñó ³ -Ý»É
27 ABD ÑÁÝÍ ³ Ý
… [illegible] ԿԳ 2
28 BDG ÐÁÝÓ ³ Ý A ÐÁÝÍ ³ Ý
29 C Îá Ë»óÇó C ½ÃßÝ ³ ÙÇÝ
30 B áõÕÕáõ ³ Íª Ñ ³ ñ» ³ É ÷Ë Ñ»Õ» ³ É D Ñ ³ ñ» ³ É C Ýá-ñ ³ Û
31 D ³ Ý ï ñ¿Ý
32 C í»ñ
33 D ë ï »ÕÍ» ³ É å ³ ï Ï»ñ C ½å ³ ï Ï»ñÁë
34 B µ ³ ñ¿Ï ³ Ù ³ óÝ
36 BC ëÇñ»ÉáÛ D ëÇñ»ÉáÛÝ
37 C ÑñÁß ï ³ Ï ³ óÝ
38 C ·»ñ ³ µáõÝ
39 C ·áã¿ñ
41 C ÑÇÙ ³ Ùù
42 C Ù ï ó¿
43 C Ù ï » ³ É
44 C ëÏ½µ ³ Ý
45 B ·Çñ·Áë C ·ÇñÏ D ·ÇñÏÁë C Ðá·áÛÝ

Պատիւ ի Հաւրէ նստեալ յաջմէ Իւրմէ,
Մինչեւ զթըշնամին ի սպառ
Յապագայցն աւուր ներքոյ դիցէ ոտից:

Ոտից թըշնամւոյն բնութիւնս եղեալ ներքոյ,
Նըստի ի քրովբէից յաթոռ,
Ի յերկնաւորացն երկրըպագի յաւէտ:

Յաւէտ ցընծութիւն հողեղինացս այսաւր,
Անճառ փառաց գոլով հաղորդ,
Ընդ Հաւր նըստելով առեալն ի մէնջ Որդւոյ:

Որդւոյդ Միածնի երկրըպագեմք եւ մեք,
Ընդ մետասան ընտրեալ դասուն,
Հայցելով ի Քէն զաւետաբեր Հոգիդ:

Հոգի Քո բարի առաջնորդեսցէ մեզ՝
Առ Քեզ վերաբերիլ հոգւով,
Վերելս ի սըրտի դընել տըրտմական հովտէս:

Հովտէս լուծանել կենաց
Յահեղ Քում Գալստեանդ աւուր,
Առ Հայր վերացո՛ ըզմեզ լըմամբ սիրոյ:

Սիրելի սիրոյդ աջ ընդ աջմէ բազմեալ,
Հայցեա՛ ընդ անդամոցըս գլուխ,
Միանալ ընդ Քեզ՝ Քեւ ընդ սիրոյ Հաւր եւ Հոգւոյդ:

ԶՀոգիդ կենարար առ ի Հաւրէ բըղխումն,
Շնորհեա՛ Քո բանաւոր հաւտիս՝
Ըստ փոքուն հաւտի ի Վերնատունըն սուրբ:

46 B ÝÁë ï » ³ É AD ÝÁë ï »É
47 C ½ÃßÝ ³ ÙÇÝ
48 C Ú ³ å ³ · ³ ÛÝ
49 B ÃÁßÝ ³ ÙáÛÝ C ÃßÝ ³ ÙáÛÝ µÝáõÃÇõÝ
50 C Ç ù»ñáµ»Çó ³ Ãáé
52 C óÝÍáõÃÇõÝ C ÑáÕ»ÕÇÝ ³ ó
54 D Ðûñ C àñ¹áÛ
55 CD àñ¹áÛ¹
56 BC ÁÝ¹ñ» ³ É
57 C Ç ù»Ý ÚÇëáõë
59 B í»ñ ³ Ûµ»ñÇÉ BC Ñá · á í
60 CD ¹Ý»É C ï ñ ï Ù ³ Ï ³ Ý D Ç ï Áñ ï Ù ³ Ï ³ Ý
61 A Ð ³ õ ï Çë D Ðá í ï Çë C ãÇù 61-66
62 C ¶ ³ Éë ï » ³ Ý¹
63 BD í»ñ ³ óáÛ C ½Ù»½ A ÉÁñÙ ³ Ù BD ÉÁñÙ ³ Ùµ A ëÇ-ñá í
67 D Ï»Ý¹ ³ Ý ³ ñ ³ ñ C µËáõÙÝ
68 B ÞÝáñÑ» ³ Û C ÞÝáñÑ ³
69 C ì»ñÝ ³ ï áõÝÝ

Ի սըրբարանիդ վեր համբարձեալ սուրբ,
Ի ձայն փողոյ երգեմք Քեզ զերգս՝
Ընդ սերովբէիցըն, երեքսըրբեանըդ սուրբ:

Սուրբ Երրորդութեանդ արժանասցուք լինել
Քընար միշտ հոգեւոր հընչմանց,
Յայժմուս եւ յաւէտ երգել ըզփառս յաւիտենից:

70 B ëÁñµ ³ ñ ³ ÝÇ ï C ãÇù 70-72
72 B ë¿ñá í µ¿ÇóÝ D ëñá í µ¿ÇóÝ C »ñ»ùëñµ» ³ Ý¹
74 C ÙÇß
75 ò ½÷ ³ éë D Û ³ õÇ ï »ÝÇó, ³ Ù¿Ý

ԱՅԼ ՏԱՂ ՅԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Էն է Ինքն Էին
Եղակի եղակ եղելի անեղ եղումն աներբից,
Յաւիտեանս անհաս իմանի անկէտ այժմուս հասու.
Ծոցածագենի ծագումն ծիր մըշտածաւալ անփոխ:
Մինըն յէից զարմից յերազգայից
Համագոյ շաւիղ անքայլ ոտից ընթաց:
Ես Էին նըման աննըմանին իմոյ գիմն առեալ,
Առից պատճառ բերեալ վերամբարձ երկնից աւդոց:
Մատինայաւրին պատկեր ի նոյն տիպ զարդարեալ,
Վեհ երագընթաց շաւիղ կամ եւ ի նա գոյ:
Տաղաւար եղեւ առ Կոյսն առաքողին կամք պարտեաց,
Ընդունակ ժամու, էհաս ահա ժամ կատարման:
Ի խաչ բարձրանալ դիտին առ Հայր համբարձումն,
Ամբարձ յերամից յերազգայից վերասլացիկ սա զայրացմամբ:
Թեւատրոհաթեւ, ը՛, շառաչմամբ բոյլ հիւթ ճոխարան, ը՛, դասուց
Մի առ մի հրաւիրէր, ը՛.— Փո՛յթ, յասպարէս մատիք:
Ո՞վ է սա սաստիկաշունչ բոսորաներփնազարդեալ[ա]*.*
— Սա այն Թագաւորըն է քաջ, կորովաբար ի պատերազմէ եկեալ:
Ի վեր համբարձէ՛ք, իշխա՛նք, ըզդըրունս՝ առ Հայր զաւետիս պատմեալ[բ]*.*
Ահա սիրելի Քո սիրեցելոյ սըրտիդ, զոր վըկայեցեր, ը՛.— Դա սիրելի Որդի[գ]*:*
Ի գիրկս հայրենի նըստեալ ի համբոյր սըրբութեան,
Սուրբ Հոգին սիրով պատուեալ զիմ գընդին ըզհետ:
Պարգեւս քեզ պարտ է լընուլ անսուտ խոստմանց, ը՛, պարտիս.
«Ընդ ձեզ եմ յաւիտեանս»[դ]*:*

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 307µ-308µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 188³-189³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 365µ-366³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 136µ-137µ
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 108
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B ²ÛÉ ï³Õ<ï³Õ>Ç ¶ñÇ·áñ Ü³ñ»Ï»óõáÛÝ C î³Õ Ð³Ùµ³ñÓÙ³Ý G ²ÛÉ ï³Õ Ð³Ùµ³ñÓÙ³Ý Ç Ü³ñ»Ï³óõáÛÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð³Ùµ³ñÓÙ³ÝÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ
´Ý³·Çñ
1 C ¾ÇÝ ¾ÇÝ ÷Ë ïáÕÇ
2 B ºÕ³ÝÇ B ¿³Ï ÷Ë »Õ³Ï
3 C Ú³õÇï»³Ý
4 C ÙßïÏ³Í³õ³É C ÙÇßïÏ³Í³õ³É
5 C ØÇÝÝ C Û»ñ³ë·³ÛÇó
6 BC ß³õ»Õ
7 C ÝÙ³Ý ³ÝÝÙ³ÝÇÝ
9 BC Á, å³ïÏ»ñ AC ãÇù Ç
10 BCG ß³õ»Õ
11 B ³é³ù³õÕÇÝ ABC Á, Ï³Ùù C å³ñï»³Û
12 ABCG Á, Å³Ùáõ B »Ñ³ë
13 B Ë³ãÝ C ³Ùµ³ñÓáõÙÝ
14 C Û»ñ³ë·³ÛÇó A ë³Û
15 A Â»õ³ïñá÷³Ã»õ C Â»õ³ïñá÷ÁÃ»õ C Á, ß³é³-ãÁÙ³Ùµ
16 ABG Ññ³õ¿ñ
17 C ë³ëïÇÏ³ÁßáõÝã
ա Եսայի ԿԳ 1
18 B ê³Û
19 C Á½¹ñáõÝë C å³ïÙ»É
բ Սղմ. ԻԳ 7, 9
20 C ëñïÇ¹ C íÏ³Û»ó»ñ
գ Մտթ. Գ 17, Ժէ 5, Մրկ. Թ 6
21 AC ·ÇñÏ C Ýëï»³É C ëñµáõÃ»³Ý
22 B å³ïí»³É C ·Ý¹ÇÝ
23 B ä³ñï» C ÉÝáõÉ C Ëáëï³ÙÝó
24 C Û³õÇï»³Ý
դ Մտթ. ԻԸ 20

ՔԱՐՈԶ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏԵԱՌՆ Ի ՅՈՎԱՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ

Ցանճառ լուսոյ լոյսդ էակից ընդ Հաւր եւ փառակից Սուրբ Հոգւոյն Որդիդ Միածին,
Անճառ խորհուրդ ծածկեալ ի յաւիտեանցն, իսկութիւն անզննելի,
Ի զաւրս վերինս անպատումս, ի զարմից հրանիւթից անթարգմանելի
Կանխագուշակ տեսլեամբ ծանուցար մարմնասէր ազանց տեսողաց,
Հզաւրդ լուսոյ թագաւոր բարձանց, յաղթաւղ ի պատերազմի դիմել ի հանդէս գալըութեամբ,
Զանուն քաջութեան եդեալ ի Սիովն, կառամարտեալ ի դիտին,
Ընկճել գիշխանն մահու, կարմրացեալ արեամբ խաչին ազատեաց զտունն Ադամայ,
Այսաւր համբարձար փառաւք ի յերկինս, նստար ընդ Աջմէ ծընողին,
Ահա ընկա՛լ զաղերս մաղթանաց մանկանցն Սիովնի, աղաչեմք:

Ուրախութիւն երկնի եւ երկրի անհասանելի յեղեալքս ամենայն,
Անմահ Բանդ Աստուած, ծնունդ անճառելի անծին ծնողին,
Լոյս փառաց եւ նկարագիր էութեան,
Շնորհի շնորհողէն եկեղեցւոյ սրբոյ շնորհեցար,
Ի վերջին աւուրս երեւեալ, ի մերձենալ ամաց յայտնեալ,
Բոսորական հանդերձ ըզգեցեալ[ա], վիրաւորեալ ի տան սիրելւոյն,
Ի կառս խաչին բարձրացեալ, ի մէջ երկուց կենդանեացն երեւեալ,
Համբարձեալ յերկրէ ահաւոր եւ սոսկալի գալըութեամբ[բ],
Ներկեալ կարմրաձորձ պատմուճանաւ, ունել վէրս ի յոտս եւ ի ձեռս,
Զարհուրեալ վերին պետութեանցն հրաշալի ձայնիւ գոչէին առ միմեանս.
— Այս ով է որ դիմեալ գայ յերկրէ նորահրաշ եւ չքնաղ տեսութեամբ[գ],
Այսաւր համբարձար փառաւք ի յերկինս, նստար ընդ Աջմէ ծընողին,
Ահա ընկա՛լ զաղերս մաղթանաց մանկանցն Սիովնի, աղաչեմք:

Վերնական խորհուրդ սոսկալի, անտանելի երկնի եւ երկրի,
Զարմացուցեր հրաշիւք մարմնով երեւեալ,
Զահ պայծառ լուցեր զմարմինդ, ածեր աւել աշխարհի[դ],
Մաքրել զտիեզերս ի մեղաց վերըստին, կազմեալ պատկերիւդ,
Հեղուսեալ բեւեռաւք ի խաչին, քակել զամուրս իշխանին,
Ի վայրս մահու իջեալ ի ստորին, եւ խնդութեամբ լցեալ զհոգիսն,
Հանդերձ նաժշտաւք, ելեալ եռաւրեայ դիմեալ ի չիրմէն,
Այսաւր համբարձար փառաւք ի յերկինս, նստար ընդ Աջմէ ծընողին,
Ահա ընկա՛լ զաղերս մաղթանաց մանկանցն Սիովնի, աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 260³ -264³
Êáñ³·Çñ
F î»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³[illegible]ñ³Ï³ åª Úáí³ÝÝ»ë

ա Եսայի ԿԳ 1
բ Մրկ. ԺԶ 19-20, Ղուկ. ԻԴ 50-53, Գործք Ա 9-11
գ Եսայի ԿԳ 1
դ Ղուկ. ԺԵ 8

Անսկիզբըն Աստուած անմահ էութիւն, եւ ի մահու խորհուրդ կենդանութեան,
Իսկապէս էութեամբ Արարիչ եւ վերբերաւղ բոլոր համայնից,
Ի հուր սիրոյ նախանձ բորբոքեալ, դիմեալ փողով ի պատերազմ,
Զաւրութեամբ գոչեալ ի խաչին, շարժմամբ դղրդել երկնի եւ երկրի,
Թշնամւոյն սարսեալ սաստկապէս, պակուցմամբ պատեալ երկիւղիւ,
Թողեալ լքմամբ զըմբըռնեալսն ի վաղընջուց կալեալ զգերեալսն,
Այսաւր համբարձար փառաւք ի յերկինս, նստար ընդ Աջմէ ծընողին,
Ահա ընկա՛լ զաղերս մաղթանաց մանկանցն Սիովնի, աղաչեմք:

Նորահրաշ զաւրութեամբ Քո զհանդէս ցուցեր ի յերկրի,
Բարձրացար փառաւք ի յերկինս, զարմացուցեր զվերին պետութիւնսն,
Հիացմամբ սաստիկ հրաշացեալք եւ կարծրագոյն ահիւ ըմբռնեալք,
Զկուսածին մարմինդ տեսեալ կարմրացեալ արեամբն զանգեալ,
Եղանակեալ պետական զաւրացն նորահրաշ նըւագ աւրհնութեամբ,
Համբարձէք, իշխանք, զդրունս ձեր ի վեր, եւ մտցէ արքայ ահաւոր զաւրութեամբ[ա],
Ահագին գոչմամբ զաղաղակ բարձեալ. – Ով է սա, որ դիմեալ գայ ի Յեդովմայ[բ],
Ուստի զդաւթեան առածն հրաշալի ձայնիւ վեր երգէին.
Սա Ինքն է Թագաւոր փառաց[գ], *զաւրաւոր եւ յաղթաւղ ի պատերազմի,*
Այսաւր համբարձար փառաւք ի յերկինս, նստար ընդ Աջմէ ծընողին,
Ահա ընկա՛լ զաղերս մաղթանաց մանկանցն Սիովնի, աղաչեմք:

Նոր արքայ եւ Թագաւոր անմահից, եկիր ի նորոգել զարարածս անճառ խոնարհութեամբ,
Նոր աւանդ պատուիրան մեզ յայտնեալ մետասանիւքն հանդերձ,
Զկամս սիրոյ Հոգւոյդ մեզ տուեալ արդարադատ չափով յԻնքենէ,
Երկնաչու ռահիւք ընթացեալ եւ զաւետիսն Հաւր խոստացեալ,
Զետեղմամբ ի Գալիլեայ զգենուցուք զաւրութիւն ի բարձանց[դ],
Նստեալ ընդ Աջմէ ծնողին եւ առաքէր զՍուրբ Հոգին,
Յանկարծակի սաստկութեամբ հնչել հողմոյ բռնութիւն[ե],
Սուրբ Հոգին Աստուած յայտնեալ հրեղինաւք լեզուաւք[զ],
Այսաւր համբարձար փառաւք ի յերկինս, նստար ընդ Աջմէ ծընողին,
Ահա ընկա՛լ զաղերս մաղթանաց մանկանցն Սիովնի, աղաչեմք:

Երեւեալ այսաւր խորհուրդ սոսկալի, յեթերականն խորան,
Երկնախումբ բազմութեան տեսեալ մարմնով զՈրդին Աստուծոյ,
Հոգիահրաշ խնճոյս կազմէին նորանըւագ աւրհնութեամբ,
Զարմանահրաշ պարաւք շարժէին տաւնակցելով տանն Ադամայ,
Քերովբէք փառաց գոչէին սերովբէիւքն հանդերձ.
– Աւրհնեա՛լ եկեալ Որդի Աստուծոյ, Ովսաննա՛ բարձրելոյն[է]:

[ա] Սղմ. ԻԳ 7, 9
[բ] Եսայ. ԿԳ 1
[գ] Սղմ. ԻԳ 8
[դ] Մտթ. ԻԸ 16
[ե] Գործ. Բ 1-2
[զ] Գործ. Բ 3
[է] Մտթ. ԻԱ 9, Մրկ. ԺԱ 9-10, Ղուկ. ԺԹ 38, Յովհ. ԺԲ 13

Երգակցեալ եւ մեք ալրհնութեամբ անմարմնական սուրբ զաւրաց.
– Աւրհնեալ եկեալ Փրկիչ աշխարհի, առաքեալ ի Հաւրէ,
Կեանք եւ պատճառ կենաց եւ ննջեցելոցն յոյս յարութեան,
Ահա յիշեսցես.
Եւ եւս առաւել,
Զանձինս.:

ՓՈԽ

Սուրբ Աստուած հզաւր եւ բարեբանեալ Երրորդութիւն անմահ,
Անհիւթ աննիւթ, անտարր իսկութիւն, անտանելի երկնի եւ երկրի,
Յանէից յոչէից գոյացուցեր զամենայն,
Զերկինս երկնայնաւքն եւ զերկիրս երկրայնաւքս զարդարեցեր Քո բանիւ,
Աստուածառաք իմաստութեամբ լցեր զազգս մարդկան,
Հիմնեցուցեր Սուրբ զԵկեղեցի առաքելօք եւ մարգարէիւք,
Պսակեցեր Սուրբ խաչիւ,
Պահեա՛ ամրածածուկ զաւրութեամբ
Ընդ հովանեաւ աստուածային Աջոյ բարձրելոյդ
Զհայրապետն մեր երիցամբք եւ սարկաւագաւք,
Զվարդապետն մեր դպրաւք եւ բնաւին իսկ պաշտաւնէիւք եկեղեցականաւք,
Զթագաւորն մեր հանդերձ զաւրականաւք եւ զինուորական դասիւք,
Բարեխաւսութեամբ միշտ Կուսին Մարիամու Սուրբ Աստուածածնին,
Հոգիամաքուր աղաւթիւք Սրբոյն Յովհաննու,
Սրբոյն Ստեփաննոսի Նախընծայ մարտիրոսի,
Առաքելովք եւ մարգարէիւք եւ համաւրէն ընտրելովք արեամբ պսակելովք,
Մաղթողական աղերսարկութեամբ Սրբոյն Գրիգորի
Հայաստանեացս Լուսաւորչի եւ յանմահութիւն հրաւիրողի,
Շնորհեա՛ մեզ հանդիպիլ Քում գալըստեանն յաւուրն մեծի երեւման
Եւ այժմ ողորմեա՛:

ՓՈԽ

Այն, ը՛, փոքրիկ հաւտին տըրտըմեալ՞,
Վըտակս արտասուաց բղխեալ,
Այն, ը՛, սակաւ գընդին
Ողորըմ աւաղիկ աղէտ:

Ջաչս ի վեր համբարձեալ յերկինս.
— Որ ես, ը՛, Հայր որբոց յուսով,
Ո՞ւմ յանձն արարեր ըզմեզ,
Տարակոյս բաժին է մեր:

Յիշեա՛, յիշեա՛, ը՛, մի՛ մոռանար,
Սէր խոստացար անսուտ բանիւ,
Ընդ մեզ լինել զաւուրս կենաց
Մինչ ի կատարած երկրի:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 308µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 189 ³ µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 366 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 137 ³
Ü ³ ñ»Ï ³ óÇ-¿ç 110
Êáñ ³ ·Çñ
ABCG ö[áË]

´Ý ³ ·Çñ
ᵚ Ղ֊֊է· մԻ 32
1 C ï ñ ï ÁÙ» ³ É
2 C ì ï ³ Ïë A µÁÕË»É C µË» ³ É
3 C ·Ý¹ÇÝ
6 ABG ãÇù Á
9 AB ãÇù Á

ԱՅԼ ՏԱՂ ՅԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Այսաւր անդրանիկ Հաւր Միածին Որդին
Յերկինս սլանայ ադամային մարմնով:
Նըւագ ներբողից եղանակեն Նըմա,
Հոյլք հոգեղինացն մարգարէից խըմբիւք:
Դըշխոյն պանծալի մաքրապաճոյճ գեղով
Պըճնեալ մըտանէր ի հարսնարան լուսոյ:
Րաբունք հոգեւորք ձեռնադրեցան այսաւր,
Աւծմամբ սըրբութեան ի յաւծելոյն մեծէ:
Ի սուգ տըրտմութեան թախծեալ մետասանիցն,
Դէտ ակն ունէին իջման Հոգւոյն Սըրբոյ:
Ահիւ սարսափմամբ տագնապէն վերինքն,
Ելիւքն Յիսուսի աւրինազարդ մարմնով:
Սոսկալի ձայնիւ աղաղակէին այսօր
Ջոկք սէրոբէից սաւառնացեալ թեւաւք:
Ի ձայն ցընծութեան երգեմք եւ մեք այսաւր,
Փըրկողին ըզմեզ փառք յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 308µ-309³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 189µ-190³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 206µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 137µ

M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 221³µ

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²É ï³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³Ý î»³éÝ (B Ç) ²Ý¹ñÇ³ëÇ D ²É ï³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³Ý î»³éÝ ÚÇëáõëÇ øñÇëïáëÇ ²Ý¹ñÇ³ë í³ñ¹³å»-ï¿ M î³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³Ý

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A ²ëÇ ï³Õë ³Ý¹ Ç Ù¿ç ¹ñ³ËïÇÝ Ó³ÝÇõÝ. ²ëÇ »õ ³ë³õñ ¶³µñÇ¿É Ó³ÝÇõÝ ²ëÇ »õ Ï³Ý³ÝóÝ Ï³ÝË»³É Ó³ÝÇõÝ Ê´ Ð³Ùµ³ñÓÙ³ÝÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáÍá Ù»ñá »õ öñÏãÇÝ î¿ñ ÷³é³ó ³Ý×³é Ó³ÝÇõÝ ¿

Ì³ñ³Ï³å³ ²Ý¹ñÇ³ëÇ
´Ý³·Çñ

1 D ³Ýïñ³ÝÇÏ
2 M Ï»ñåÇõÝ
3 M ³ë³õñ ÷Ë ÜÁÙ³
4 M »ñÏÝ³õáñ³ó ËÁÙ[µ]ÇóÝ ÷Ë Ù³ñ·³ñ¿Çó ËÁÙ-µÇõù
5 M »ñÏÝ³ å³×áµ× ÷Ë Ù³ùñ³ å³×áµ×
6 BG Ùï³Ý¿
9 BG Ã³ÕÍ»³É
10 M áõÝ»Éáí
11 BG ï³·Ý³å¿ÇÝ
12 G ÚÇëáëÇ M ³ñÇõÝ³Ý»ñÏ ÷Ë ³õñÇÝ³½³ñ¹
13 BGM »Õ³Ý³Ï»Ý ÷Ë ³Õ³Õ³Ï¿ÇÝ M ÜÁÙ³ ÷Ë ³µ-ë³õñ
14 M ¸³ëùÁÝ ÷Ë æáÏù BG ë»ñáíµ¿Çó
15 M ãÇù 15-16 ïáÕ»ñÁ

ՓՈԽ

Վեհից Թագաւորն այսաւր առ Հայր մըտանէ,
Արեամբ կարմրութեամբ ներկեալ մարմինըն մաքուր՟:
Ռաբունեացըն պետն Յիսուս աւծեալ Միածինն
Դըղըրդեալ զաւրացոյց զվերինսն աւտար տեսութեամբ:
Ահիւ սարսափմամբ լըցեալ Ջոկք հոգեղինացն
Պարուք ցընծութեամբ երգեն երգըս սըրբասացս:
Եւ մեք երգակցեալ նոցին հընչմամբ աւրհնութեամբ
Տացուք գովութիւն յաւէտ Սուրբ Երրորդութեան
Ի փառս աւարտեալ զբանս փառաց Միածնին:

ԱՅԼ ՏԱՂ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Սոսկալի ահիւ պակեան հոյլք բոցեղինաց խըմբիցն
Տեսեալ մերունակ կերպիւ ըզՏէր համբարձեալ յերկինս:
Երկնաթռիչ ամպաւք լուսոյ հրակերպեան կառաւք ճեմեալ,
Փայլիւն նըշողից ձործոյն կարմրերփեան բոսոր վառեալ:
Արեամբ ծաղկերանք պըճնեալ, վեր մահու յինքեան ցուցեալ,
Նոր իմն ահաւոր տեսիլ, խոցուած բեւեռաց տիգին:
– Ո՞վ է սա,– դիմեալ յերկրէ զՆսայեան գոչէր, ձայնէր:
Սըլացմամբ հըզաւր փառաւք յերկինս ելանէր առ Հայր,
Ի վեր քան զհրաշս խորհուրդ, գերակայ անցեալ ընդ միտս,
Էական բանին յայտնեալ զխորհուրդըն ծածկեալ յազգաց:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 309³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 190³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 141³µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 221µ
Êáñ³·Çñ
ABG ï»°ë í»ñ»õáõÙ M ³ÝËáñ³·Çñ
Ì³□ñ³Ï³åª ì³ñ¹³å»ïÇ
´Ý³·Çñ
2 M Ï³ñÙñ³·á□Ý
••• Ն••••յէ ԿԳ 1
4 M ¸áÕÙ³Ùµ ÑÇ³óá□ó ÷Ë ¸ÁÕÁñ¹»³É ½³õñ³óá□ó
BG ½³ñÙ³óá□ó ½í»ñÇÝë M ÷³é³õù ÷Ë ³õï³ñ
6 B »ñ·¿Ý BG ½»ñ·Áë
8 B °ññáñ¹áõÃ»³ÝÝ
9 M ãÇù ïáÕÁ
²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 309µ-310³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 344³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 210µ-211³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 253µ-254³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 290µ-291³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²□É ï³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³Ý êï»-÷³ÝáëÇ D ²□É ï³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³Ý Ì³ÕÏ³½³ñ¹ÇÝ
H î³Õ Ñ³Ùµ³ñÓÙ³ÝÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍá□ Ù»ñá□
Èáõë³Ýó³□ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê´. Ð³Ùµ³ñÓÙ³ÝÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍá□
Ì³□ñ³Ï³åª êï»÷³ÝáëÇ ¿
´Ý³·Çñ
1 D ¹³ëáõó ËÁÙµÇóÝ
3 H ³Ùåáíù H Éáõëá□Ý H Ññ³□Ï»ñå»³Ý
4 G ÝÁßá□ÉÇó
5 BGH Í³ÕÏ»ñ³Ý·
6 D Ëáóáõ³Íù
7 H ·áã»³É
8 DH êÁÉ³ó»³É H ÑÁ½³õñÝ D »É³Ý¿
9 G Áëï

ՓՈԽ

Ես խաւսիմ զարդարութիւն զանճառ փըրկութեան զխորհուրդ,
Զհընձանըն հարի գլըցեալ[ա]*, զողկոյզն ի խաչին ճըմլեալ,*
Զգինին ամփոփեալ ի յարկ ի յեկեղեցւոյ սըրբոյ:
Գլուխ իմ լըցաւ ցաւղով, վարսքս մանր անձրեւով ցայտեալ[բ]*,*
Գոյն պատմուճանիս ներկեալ վարդագոյն արեամբ խաչին[գ]*:*
Ընկճեալ վանեցի զհըսկայն զվիշապըն կարթիւ կալեալ[դ]*,*
Զխալամըն հատեալ բարձեալ ի ձըկնորսացն ուս եդեալ:
Խաղալիկ մանկանց տըւեալ որդւոց Սիոնի նորոյ,
Զդրամն արքունական գըտի վերառեալ յախտից տըղմոյ[ե]*:*
Զոչխարըն մոլար բարձեալն ուսովքս ի բարձունս բերեալ[զ]*,*
Դուք մի՛ զարհուրիք, հրեղէնք, վեհք եւ լուսեղէն հոգիք:
Իշխանաց հրամայեցէ՛ք ի վեր համբառնալ ըզդրունս[է]*,*
Մեծի հարսանեաց պարուց խընջոյս կազմեցէ՛ք հրաշիւք:
Եւ ուրախակից լերո՛ւք հողանիւթեայ բնութեան սեռից,
Մըտել ի յերկինս երկնից եւ Հաւր ընդ Աջմէ նըստեալ:
Արդ, եկա՛յք մանկունք լուսոյ, տաւնեսցուք մեծաւ յուսով
Եւ անճառ երանութեան առնել զմեզ հաղորդ յայնժամ,
Յորժամ մերունակ կերպիւ ծագէ ի յերկնից փառաւք,
Նըմա միայնոյ տացուք զփառս ի յաւիտեանս, ամէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 310³µ

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 211³µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 254³-255³

H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 292³µ

Êáñ³·Çñ

ADGH ï»°ë í»ñ»õáõÙ

´Ý³·Çñ

1 H ½ËáñÑáõñ¹Ý

2 A ¼ÑÁÝÍ³ÝÁÝ GH ¼ÑÁÝÓ³ÝÝ H ½ÉÁù»³ÉÁÝ ÷Ë ½ÉÁ-ó»³É

ա Եսայի ԿԳ 2

3 H Û³ñÏë H Û»Ï»Õ»óõáç

4 BG í³ñë øá D í³ñë H í³ñùë ÷Ë í³ñëùë BG ó³ÛÃ»³ó H ó³ÛÃ»³É

բ Երգ Ե 2

գ Եսայի ԿԳ 1

դ Յովէլ Ա 20

7 H µ³ñÓÇ ÷Ë µ³ñÓ»³É

8 D áñ¹áó DGH êÇáíÝÇ

9 GH ³ñù³Û³Ï³Ý H ·Áï»³É H Û³ÕµÇó

ե Ղուկ. ԺԸ 8-9

10 G µ³ñÓ»³É DH µ³ñÓÇ GH áõëáíù

զ Ղուկ. ԺԸ 5

11 D Éáõë»Õ¿Ýù

է Սղմ. ԻԳ 7, 9

13 AGH ËÁÝ×áÛë

14 DH µÝáõÃ»³Ýó

16 G Ù³Ý·áõÝù D áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ¼Ù³ñÙÇÝÝ ÁÝ¹ ´³ÝÇÝ Ë³éÝ»³É ²ëïáõ³Í Ëáëï áí³Ý»ëóáõ ²é ÝáÛÝ Ù³ÕÃ»ëóáõ ëÇñáí Û³õ¹»É ÁÝ¹ ·ÉËáÛÝ ½³Ý¹³Ùùë

17 H »ñ³ÝáõÃ»³Ùµ H Ñ³Õáñ¹ë ³ÛÅÙáõë

18 H Í³·»ë

ԱՅԼ ՏԱՂ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Այսաւր խորհուրդ մարդեղութեան աստուածորդւոյն մեզ ցուցանի,
Բոլորեալ պըսակ տնաւրինականըն կատարմամբ:
Գուշակմամբ մարգարէիցն նախաձայնեալ յառաջագոյն
Դասապետն երգէր Դաւիթ զառեալն ի Սուրբ Հոգւոյն:
Եսայի գոչէ արիւնազգեստ տեսանելով,
Զարհուրեալ զաւրաց անմարմնական հոգեղինաց:
Եղանակէին զԴաւթեան առածըն նըւագեալ,
Ընդ Նմա երգեն առ բարապանըս դըրանց երկնից.
Թագաւոր փառաց հարեալ վանեաց ըզպատերազմ,
Ժողովք անմահից երգաբանեն հարցանելով.
Ի յերկրէ մարմնով դիմեալ. Սա ով է թագաւոր,
Լոյս փառացըն Հաւր սա է Փըրկիչ եւ ազատիչ:
Խոնարհեալ յերկիր՝ զանկեալ պատկերըն նորոգեաց,
Ծագեալ լոյսն ի Կուսէն էլոյծ զաւրէնս ծընընդեամբ:
Կատարեալ ըզկամ առաքողին Հաւրն ի բարձանց,
Հուր վառեալ կիզեաց ըզմեղըս մեր ի Յորդանան:
Ձայն տըւեալ հեթանոսաց, կոչեաց ի գիր որդէգրութեան,
Ղամբար մաքրափայլ աւազանաւըն զարդարեաց:
Ճոխաբար դիմեալ ինքնայաւժար յԵրուսաղէմ,
Մարմնով ի խաչին ըզդատակնիք մահու էլոյծ:
Յաղթեաց մահու մարմնովըն, զոր ի մէնջն էր ըզգեցեալ,
Նոյն մարմնովն իջեալ էլոյծ ըզնիգըս դըժոխոցն:
Շարժեալ սասանեաց զաղխեալ ամուրըս դըժոխոց,
Ողորմեալ մարդկան արար դարձումըն գերելոց:
Զարչարեաց ըզԲէլիար ըզկարծեալ մահու իշխանն,
Պայծառ կուսածին մարմնովն յարեաւ ի մեռելոց:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 311 ³ -312 ³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 316µ-318 ³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 231 ³ -232 ³

Êáñ ³ ·Çñ

A ï »°ë í »ñ»õáõÙ BG ²□É ï ³ Õ Ñ ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ Ý î» ³ éÝ

Èáõë ³ Ýó ³ □ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ

A Ê´. Ð ³ Ùµ ³ ñÓÙ ³ ÝÝ øñÇë ï áëÇ ²ë ï áõÍá□. Î ³ -Ý ³ ÝóÝ Î ³ ÝË» ³ É Ó ³ □ÝÝ ¿

Ì ³ □ñ ³ Ï ³ åª ²-ø

´Ý ³ ·Çñ

4 BG áñ »õ ½ ³ é ³ ÍÝ ÷Ë ½ ³ é» ³ ÉÝ

5 B ³ ñÇõÝ ³ ë·»ë ï

6 BG ÑáÕ»ÕÇÝ ³ óÝ

7 BG ½¸ ³ õÃ» ³ □Ý

9 BG Á½å ³ ï »ñ ³ ½ÙÝ

10 BG ³ ÝÙ ³ ñÙÝáóÝ ÷Ë ³ ÝÙ ³ ÑÇó

12 BG ÷ ³ é ³ ó ÁÝ¹ ÷Ë ÷ ³ é ³ óÁÝ G ³ ë¿ ÷Ë ë ³ ¿

14 BG ½ ³ Ý¿ÍëÁÝ ÍÁÝÁÝ¹» ³ ÙµÝ

15 BG Á½Ï ³ Ùë BG Ð ³ õñ

16 B Ñ ³ ñ» ³ É ÷Ë í ³ é» ³ É

17 B ï áõ» ³ É

18 BG Ô ³ Ùå ³ ñ ³ õ Ù ³ ùñ ³ ÷ ³ □É» ³ É

19 BG Ç Ù ³ Ñ Ç Ýá□Ý □ ³ õÅ ³ ñ ÷Ë ÇÝùÝ ³ □ ³ õÅ ³ ñ

20 BG Ø»ñÓ »Õ» ³ É ÷Ë Ø ³ ñÙÝá í Ç B »Éá□Í

22 BG Ù ³ ñÙÝá í BG Á½ÝÇ·Áë ÷Ë Á½·ÇÝÁë BG ¹ÁÅá-Ëáó

26 BG □»ññáñ¹ ³ õáõñ ÷Ë Ç Ù»é»Éáó

Ջերմեռանդըն սուրբ սիրով յայտնեաց Իւրոց աշակերտացն,
Ռահ գործեալ եհան ի ճանապարհս Բեթանիայ:
Սուրբ ձեռացըն համբարձմամբ աւրհնեաց զդասս առաքելոցն,
Վերացեալ երթայր անդրէն ի փառըս Հայրենի:
Տըւեալ նոցա պատուէր մընալ անդրէն յԵրուսաղէմ,
Րաբունի Հոգւոյն Սուրբ գալըստեանն ակն ունելով:
Ցանկորդեալ սըրբոցն անդրէն ի վանսըն դառնային
Իիւթիւ Սուրբ Հոգւոյն մըտեալ ելին ի Վերնատունն:
Փառաւորէին զհամբարձեալ Բանն Աստըւած,
Քանզի կատարեալ տնաւրինականքն աւարտեցան:

ՓՈԽ

Սա պըսակ լըրման եւ գլուխ տաւնից Տէրունական,
Աստ զերանաւէտ ուխտն, որ ընդ հարսըն կատարեաց:
Րենական դասուն պարագըւարճ մըտեալ յերկինս,
Գունդառգունդ երգեն բիւրաւորացըն բազմութիւնք
Ի փառս հայրենի մըտեալ Նըստաւ ընդ աջմէ Հաւր,
Սըրբասաց ձայնիւ փառաբանի միշտ յանմահից:

27 BG Û³Ûï Ý»³É
28 BG ×³Ý³ å ³ñÑ
29 BG ³ß³ Ï»ñ ï ³óÝ ÷Ë ³é³ù»ÉáóÝ
30 BG ÷³éëÁÝ
32 BG ·³ÉÁë ï»³Ý
33 BG ò³Ý·áñ¹»³É
²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 312³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 318³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 232³
Êáñ³·Çñ
AG ï»°ë í»ñ»õáõÙ B ³ÝËáñ³·Çñ
Ì³Ûñ³Ï³ åª ê³ñ·Çë
´Ý³·Çñ
2 G ½áõË ïÝ B ³é ÷Ë ÁÝ¹
3 BG ð»ÝÝ³Ï³Ý ¹³ëáõù
6 B µ³é³µ³ÝÇ BG Û³ÝÙ³ÑÇóÝ

ԳԱՆՁ ՄԵԾԱՀՐԱՇԻ ԿԻՐԱԿԷԻՆ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Միակդ աՀաւոր, Տէր եւ զաւրաւոր, Հաւր Քո միաւոր,
Որ էսդ երկնաւոր, եւ իշխանաւոր, Աստուած Թագաւոր,
Իջեր կամաւոր, յերկիր ստորնաւոր, մարդ եղեր բոլոր,
Ի խաչ Թեւաւոր, գձեռս աՀաւոր, բեւեռեալ ի խոր
Եւ ձայնդ աՀաւոր, սաստիկ զաւրաւոր, գոչեաց կամաւոր,
Ազատեաց բոլոր, զմարդիկս յանցաւոր ի գբոյն տըղմաւոր,
Ընկա՛լ զնըւէրս մաղԹանաւոր, միջնորդուԹեամբդ զաւրացդ երկնաւոր,
Աղաչեմք:

ԱՀա Թագաւոր զաւրացդ երկնաւոր, աշխարՀիս բոլոր,
Որ Թաղմամբ ի նոր տապան վիմափոր, եդար կամաւոր,
Յարեար փառաւոր, յարուցեր բոլոր զմեռեալսն որ ի խոր,
Հրեշտակք երկնաւոր, աւրՀնեն զգուշաւոր, զխաչեալ Թագաւոր,
Կանայք խմբաւոր, իւղաւք խընկաւոր, մեզ աւետաւոր,
Ցընծասցուք յորդոր, մեք որ բանաւոր, Հոգով մըտաւոր,
Ընկա՛լ զնըւէրս մաղԹանաւոր, միջնորդուԹեամբդ զաւրացդ երկնաւոր,
Աղաչեմք:

Թագաւոր աւրՀնեալ, յերկինս վերացեալ, փառաւք Համբարձեալ,
Յորժամ զայն տեսեալ, Հրեշտակք Հիացեալ, եւ ընդառաջ ելեալ,
Ոմանք յերկւացեալ, Թէ այս ով եկեալ, արեամբ ԹաԹաւեալ[ա],
Երբ որ զայն լըւեալ, ներքնոցն ասացեալ, Թէ ընդէր յամեալ,
Իշխանքըդ կարգեալ, գդըրունսըդ փակեալ, բացէք Համբարձեալ[բ],
Զի Աստուած եկեալ, սա Տէր զաւրացեալ, Թագաւոր բարձրեալ,
Ընկա՛լ զնըւէրս մաղԹանաւոր, միջնորդուԹեամբդ զաւրացդ երկնաւոր,
Աղաչեմք:

Ի մեր գիտացեալ, զամենայն տեսեալ, եւ սպասաւորեալ,
Եւ նոքա Հարցեալ, զնա որ անդ ելեալ, բուռն զաւրացեալ,
Վասն է՞ր կարմրացեալ, պատմուճանդ զգեցեալ, արեամբ ԹաԹաւեալ,
Յեդոմա եկեալ, ինքնազաւր ելեալ, բոսորայզգունեալ[գ],
Նայ պատասխանեալ, Հընծան եմ Հարեալ[դ], զգեստովս բոսորեալ,
Միայն մատուցեալ, զԹշնամին պարտեալ, զդըժոխսն քակեալ,
ԶՀոգիսն ազատեալ, զկապեալսն արձակեալ, ի չարէն փըրկեալ,
Որք Զիս դաւանեալ, եւ Հաւատացեալ, յերկինըս Հանեալ,
Զեզ ընկերակցեալ, ի կեանս Հրաւիրեալ, փառաց վիճակեալ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 218¹-221³
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÿñ³Ï³å³Ø³ÃÇáëÇ ¿³ ËÝ¹ñ»³ó ¶ñÇ·áñ

ա Եսայի ԺԳ 19
բ Սաղմ. ԻԳ 7, 9
գ Եսայի ԿԳ 1
դ Եսայի ԿԳ 4

Ընկա՛լ զնըւէրս մաղթանաւոր, միջնորդութեամբդ զաւրացդ երկնաւոր,
Աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, բերկրեալ, յոգի զըւարճացեալ, եւ մըխիթարեալ,
Սիոն ցընծացեալ, եւ ուրախացեալ, զի Տէր քո եկեալ,
Փառաւք համբարձեալ, յերկինս վերացեալ, մարմնովն որ առեալ,
Զոր մեզ աւանդեալ, հրեշտակացն ազդեալ, խորհուրդ հրաշացեալ,
Գրիգորն արթնացեալ, լուսատուն յայտնեալ, ազգիս յետ անկեալ,
Ի վիրապն եղեալ, զոր եւ խնամ արկեալ, Աստուածըն բարձրեալ,
Յիշեա.:

Սըխրալի եղեալ, հրեշտակացն ընտրեալ, Գրիգորն երանեալ,
Երկնայնոցն եկեալ, նըմա պաշտպանեալ, եւ սպասաւորեալ,
Որքան անդ եղեալ, ի վիրապն արկեալ, Աստուծով խնամեալ,
Իսկ մի աւր անցեալ, հրեշտակն ոչ եկեալ, որ զնա ծառայեալ,
Վաղիւն որ եկեալ, նա հարցաքըններ, զպատճառն իմացեալ,
Եւ նա ասացեալ, թէ այսաւր եղեալ, տաւն հանդիսացեալ,
Իմ դասուն ընտրեալ,
Եւ եւս առաւել:

Իշխանք անուանեալ, դաս չորրորդ կարգեալ, տաւնիւ զըւարճացեալ,
Տէրն որ համբարձեալ, յամէն դաս ելեալ, եւ մի աւր կացեալ,
Եւ մեզ սահմանեալ, ամ յամէ անցեալ, տաւնել զաւրս պատուեալ,
Զայս հայրըն լուեալ, յոյժ ուրախացեալ, զՏեառնէ գոհացեալ,
Զի Տէր կամեցեալ, զմարդիկք մեղուցեալ, վերնոց դասակցեալ,
Զոր մեզ աւանդեալ, Սուրբ Գրիգորն ընտրեալ, որդոցս որ ծնեալ,
Հրաշափառ տաւնել, զաւրըս մեծարել, ընդ վերնոցն պարել,
Զանձինս.:

Էդ երանուհի, մայր եւ Կոյս յերկրի, յազգէն Եւայի,
Խընձոր պանձալի, Սուրբ Կոյս տիրուհի, մայրդ Աստուած Բանի,
Նոր տունկ տենչալի, ծաղիկ երփնարփի, հոտով զըւարճալի,
Դուռն աղենի, դըրախտ գովելի, ի մէջ աշխարհի,
Րաբունըն բարի, ծընունդ գերարփի, Աստուածն ամենի,
Երկնաճէմ լինի, յաթոռըն նըստի, յաջմէ Հաւր բազմի,
Առաքէ զհոգի, ի դասն երջանկի, եւ ի քեզ, սըրբուհի,
Ծընծա մեծդ յայտնի, որպէս գովելի, յամենայն լեզւի,
Գոչեմք ողբալի, ձայն աղերսալի, քեզ, մայր կենսատըւի,
Րամիցն առաջի, Նախավըկայի, եւ Կարապետի,
Ի մաքուրն ոգի, Սրբոյն Գրիգորի, մեր Լուսաւորչի,
Գոչես ըղձալի, կենացն ամենի, զի ընդ մեզ հաշտեսցի,
Ողորմեսցի, ազգիս մեր Հայի, այս ցրուեալ հաւտի,
Րամք սուրբ հանդիսի, նոր նորոգեսցի, հայոց մեր ազգի,
Ողորմեա.:

ԿԱ. ԿԱՆՈՆ ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՀՈԳՒՈՅՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ ՔԱՐՈԶ Ի ԳԱԼՈՒՍՏ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ

Գանձ լուսոյ, փառակից Որդւոյ,
Անճառ զաւրութիւն, աՀեղ մեծութիւն, անբաւ բընութիւն:
Լոյս ի լուսոյ, ոգի բարձրելոյ, պատկեր անփոփոխ՝ պարզ, անզըննելի,
Հաստիչ Հոգւոց, Հանդերձիչ մարմնոց,
Անուն պաշտելի, ճըշմարիտ բարի, աննըղանելի,
Էակից ընդ Հաւր եւ Տէր բոլորից,
ԱՀա ընկալցիս զերկըրպագութիւն Քում դաւանողացս
Քեզ՝ ի Հաճութիւն, աղաչեմք:

Բաբուն Հանճարոյ տեսութեան մերոյ
Անթարգմանելի խորոցդ Աստուծոյ,
Որ Դու միայն մինդ յիսկութենէ տեսակ առանձին:
Ոգի տիրական, ուրոյն կերպարան կատարելութեան,
Յորմէ գոյացան եղեալքս ամենայն,
Ուստի յաւրինակ նորոյ փրկութեանս,
Ըզնախնի խաւարն աշխարՀատարած անզարդութեան
Հին նըսեմութեան գեղատխուր անպատրաստութեան,
Վայելչական Հրաշագործութեամբ շըրջմամբ Քո ի ջուրս՝
Բանիւ բըղխողիդ ի լոյս փոխեցեր:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 312µ-316³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 127µ-133³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 212µ-217³
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 94µ-100µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 108µ-112µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 197µ-202³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 152

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ Ðá·áÛÝ êñµáÛ ·³ÉÁë-ï»³Ý, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óáÛ D °ñ³Ý»ÉáÛÝ ¶ñÇ·á-ñÇ Ü³ñ»Ï³ í³ñ¹³å»ïÇ ·áí»ëï Ç Ðá·ÇÝ êáõñµ, Ç Ù»ÍÇ ³õáõñÝ ä¿Ýï¿Ïáëï»ÇÝ ³ë³ó»³É E ø³ñá½ ·³ÉÁëï»³Ý Ðá·áÛÝ êñµáÛ Ç ì»ñÝ³ï³ÝÝ Ç ¹³ëë ³é³ù»ÉáóÝ F ø³ñá½ Ðá·õáÛÝ ·³Éëï»³ÝÝ H ¶³ÝÓ Ðá·áÛÝ êñµáÛ ä»Ýï³Ïáëï¿Ç

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¶. ä»Ýï³Ïáëï¿ÇÝ ¿ ÆçÙ³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ Ê¶. ÆçÙ³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ ¿ ä»Ý¹³Ïáëï¿ÇÝ Ê¶. ¶³Éë-ï»³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ ä»Ý¹³Ïáëï¿ÇÝ

Ì³Ûñ³Ï³åª ¶ñÇ·áñÇ »ñ·

´Ý³·Çñ
1 EÉáõëá E àñ¹á CH àñ¹áÛ
2 F ãÇù ³Ñ»Õ Ù»ÍáõÃÇõÝ D ³Ýµ³õ»ÉÇ H ãÇù ³Ýµ³õ µÁÝáõÃÇõÝ
3 D Ñá·Ç ÷Ë á·Ç E µ³ñÓñ»Éá D ³Ý÷áË »õ å³ñ½ E ³Ý½ÝÝ»ÉÇ
4 EH Ñá·áó D »õ Ñ³Ý¹»ñÓÇã
5 C ×ßÙ³ñÇï E ãÇù ×ßÙ³ñÇï µ³ñÇ D »õ ×ÁßÙ³ñÇï
6 F ãÇù ÁÝ¹ Ð³õñ
7 E Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í E ÁÝ·³ÉóÇë H ãÇù øáõÙ H ¹³õ³ÝáÕ³ó
8 DH Ñ³×áÛë ÷Ë Ñ³×áõÃÇõÝ
9 E Ñ³Ý×³ñá
10 A Ú³ÝÃ³ñ·Ù³Ý»ÉÇ E Ú³ÝÃ³ñùÙ³Ý»ÉÇ
11 F ÙÇ³ÛÝ¹ AEF ÙÇ¹ ÷Ë ÙÇÝ¹ CF ÛÇëÏáõÃ»³Ý D Ç ÛÇëÏáõÃ»Ý¿
12 D Ðá·Ç ÷Ë à·Ç H áñ¿Ý ÷Ë áõñáÛÝ F Ï³ï³ñ»Éáõ-ÃÇõÝ D Ï³ï³ñ»³É ¿áõÃÇõÝ
14 E Ýáñá ADEH ÷ÁñÏáõÃ»³Ýë
15 DF ¼Ý³ËÝÇ H ¼Ý³ËÏÇ
16 C Ýë»ÙáõÃ»³Ý D ÝÁë»ÙáõÃ»³ÝÝ F ãÇù ·»Õ³ïËáõñ ³Ýå³ïñ³ëïáõÃ»³Ý AD ·»Õ³ïÁËáõñ H ·³Õ-ï³ïËáõñ
17 EF ì³Û»Éç³Ï³Ý C Ññ³ß³½³ñ¹áõÃ»³Ùµ C ßñç-Ù³Ùµ FD çáõñëÁÝ H å³ïñ³ëïáõÃ»³Ùµ Ññ³ß³-·áñÍ»ó»ñ ÝáñáÛ ÇëÏ Á½µ³Ý ÷Ë Ññ³ß³·áñÍáõ-Ã»³Ùµ

Ահա ընկալցիս զերկըրպագութիւն Քում ղաւանողացս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Ի զաւրըս վերինս փառատրողացըն
Սըրբաբանեալ կազմիչդ համայնից,
Ի կտակս աւրինաց եւ մարգարէից՝ ազդումն եւ պատճառ,
Ի տառս իմաստնոցն եւ քարոզողացն առաքիչ եւ Տէր:
Շընչումն ահաւոր եւ ձայն կենդանի,
Հանդերձիչ երկնի առ Նոյին
Եւ տիեզերահեղձոյց ծովուն ցամաքիչ:
Բաժանաւղ չըրթանց առաջին ձայնիցն սնոտիաժողով միաբանելոցն,
Ցայլ հրաւէր նորոգ պանծալի համաբարբառ տըպաւորութեան:
Հողմ սաստիկ եգիպտակործան եւ ամպ՝ վերարկու տոհմին Յակոբու,
Ուժգին եւ հանդարտ նոյն առ Հեղիու,
Պատմաբանիչս հրովարտակաւք քոյինաշունչ պատմագրութեանց
Եւ յապագայսըն տեսողութիւն հրամայեցեր աստուածայնապէս,
Որով ճանապարհ յաղթաւղին մահու եւ Բելիարայ
Յաւուրըս վերջինս այսու ծանուցեր:
Ահա ընկալցիս զերկըրպագութիւն Քում ղաւանողացս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Գովեստ Քեզ, անեղծ եւ Տէր անըստեղծ,
Ամէնիշխան Թագաւոր երկնի:
Ինքնաձեւն Աջ զաւրեղութեան՝ մարդացելոյդ Աստուծոյ աւծումըն՝
*Կերպիւ աղաւնւոյ ցուցեալ ի Յորդանան**,*
Հաւասարափառ զուգաթիւ ընդ Հաւր,
Հրամանատուր գործոցն Յիսուսի եւ տնաւրինականաց մեծին գուշակումն:

---

18 E µÁË ³ õÕÇ¹ C µÕË ³ õÕÇ¹ H µËáÕÇ¹ F Éáû ÷Ë Éáûë
21 C ½ ³ õñë F í»ñÇÝ E í»ñÇÝÁë BC ÷ ³ é ³ ï ñáÕ ³ ó D ÷ ³ é ³ ï ñ á ó
22 FC ëñµ ³ µ ³ Ý» ³ É F Ï ³ ½ÙÇã A ³ Ù»ÝÇ ÷Ë Ñ ³ Ù ³ ÛÝÇó CH ³ Ù¿ÝÇó
23 AD Ù ³ ñ · ³ ñ¿ÇóÝ
24 F ÇÙ ³ ë ï ÇóÝ C ÇÙ ³ ë ï Çó F ù ³ ñá½áÕ ³ ó H ù ³ ñá-½ ³ ó
25 C ÞÝãáõÙÝ E ÐÁÝãáõÙÝ ÷Ë ÞÁÝãáõÙÝ AH ãÇù »õ Ó ³ ÛÝ Ï»Ý¹ ³ ÝÇ
26 C ãÇù Ð ³ Ý¹»ñÓÇã »ñ ÏÝÇ D ºõ Ñ ³ Ý¹»ñÓÇã DH ÜáÛÇõ
27 E ãÇù ºõ
28 C ´ ³ Å ³ ÝáÕ E ´ ³ ñÅ ³ ÝáÕ FC ßñÃ ³ ÝóÝ DE ßÁñ-Ã ³ ÝóÝ D Ó ³ ÛÝÇóÁÝ D ëÝá ï Ç ÅáÕá í
29 D Ýáñá ·Ù ³ Ý ÷Ë Ýáñá · FD ï Á å ³ õáñáõÃ» ³ Ùµ CH ï å ³ õáñáõÃ» ³ Ýó
30 D ÐáÕÙÁÝ E ³ ½ÇÝÝ ÷Ë ï áÑÙÇÝ F Ú ³ Ïá í µáõ D Ú ³ -Ïá í µ ³ Û H Ú ³ Ïáµ ³ Û
31 F ãÇù ï áÕÁ H Ð»ÕÇ ³ ë
32 CD ä ³ ï Ù ³ µ ³ ÝÇã C Ññá í ³ ñ ï ³ Ï ³ ó CE ùáÇÝ ³ ßáõÝã H ùáÛÇÝ ³ ÝáÛß ³ ßáõÝã D å ³ ï · ³ Ù ³ ¹ñáõÃ» ³ Ýó
33 D ãÇù ºõ DE Û ³ å ³ · ³ ÛëÝ C Û ³ å ³ Û· ³ ÛëÝ H ï »ëáõ-ÃÇõÝ
34 CE Û ³ ÕÃáÕÇÝ FDE ´»ÉÇ ³ ñ ³
35 F Ú ³ õáõñë F í»ñçÇÝ D Í ³ Ýáõó ³ õ
38 D ³ Ýë ï »ÕÍ
39 D »ñ ÏÝÇ »õ »ñ Ï ñÇ
40 D ÆÝùÝ ³ Ó»é F ½ ³ õñ»ÕáõÃ» ³ Ùµ D ½ ³ õñ»ÕáõÃÇõÝ F Ù ³ ñ¹ ³ ó»ÉáÛÝ A ³ õÍáõÙÁÝ
41 DEF ³ Õ ³ õÝáÛ D óáõó»ñ
** Մտթ. Գ 13-17, Մրկ. Ա 9-11, Ղուկ. Գ 21-22, Յովհ. Ա 19-28
42 C ½áõ · ³ ÏÇó
43 F Ðñ ³ Ù ³ Ý ³ ï ³ ñ D Ðñ ³ Ù ³ Ý ³ Ï ³ ï ³ ñ E ·áñÍáóÁÝ D ãÇù »õ F ï Ý ³ õñÇÝ ³ Ï ³ Ý ³ óÁÝ CE ï Ý ³ õñÇÝ ³ Ï ³ -Ý ³ óÝ D Ù»ÍÇ

Տեսութիւն լուսոյ՝ հովանի ի լերինըն Թաբաւրական[ա]
Արարչատես ներգործեցելոցն,
Ի ցոյցս դիմաց, ի ձեւս հրաշից,
Ի յամըս դարուց, ի հարըս նախնեացն
Առձեռն երեւոյթ տուեալ զաւրինակըն ճըշմարտութեան՝ նըշանակ յայտնի,
Կանխագրեցելոցն կնիք՝ սկըզբնատիպ թագաւորութեանց,
Աւծման իւղոյն մաքրութեան սահման եւ ըսկիզբըն:
Ահա ընկալցիս զերկըրպագութիւն Քում դաւանողացս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Ո՛վ զարմանաւոր եւ սքանչելապայծառ՝ հեղեալ ի յէջն բնութիւն անթերի,
Անհատ անդուստ եւ այսր աննուազ,
Բարեբանեալըդ յաւրհնեցելումդ յերեսս բոցոյ
Բուրելոյ խընկոց ճնշմամբ խառնելոյ,
Հիանըշմար մըրիկ ահարկու ընտրող հրեղինաց լեզուացն[բ]
Բազմեալ ի պարծանս աշակերտելոցն յաւուրըս լուսոյ Պէնդակոստէից[գ],
Զհրաճաչակ բաժակն կենաց մատըռուակեցեր Քոյոց սիրելեացն:
Զթերին իսկապէս լըցուցեր,
Զտարակոյսըն փարատեցեր,
Զտըգիտութիւնն իմաստնացուցեր,
Զբարեացն աւանդ կըրկնեցեր,
Զփափագ ըղձիցն արժանացուցեր,
Սպասողացըն Քում ծանուցար,
Ամբարձելոց ձեռաց աղերսիւ՝ արագ յայտնեցար,

44 E Ëáõëá AD É»ñÇÝÁÝ FCH Â ³ µá í ñ ³ Ï ³ Ý E Â ³ ÷ á í-ñ ³ Ï ³ Ý D Â ³ µ ³ õñ

ա ***Մտթ. ԺԷ 1-13, Մրկ. Թ 2-12, Ղուկ. Թ 28-36***

45 C ãÇù ² ñ ³ ñã ³ ï »ë F Ý»ñ · áñÍ»ó»Ëá□ó E Ý»ñ · áñÍ»-ó»ËáóÝ D Ý»ñ · áñÍ»ËáóÝ

46 AEH ãÇù Æ D Ýá□Ý óá□óÁë A óá□óÁë H ¹ÇÙ ³ óë F »õ Ç Ó»õÁë A »õ Ó»õÁë E »õ Ç Ó»õë D Ó»éÁë

47 C ãÇù Æ E □ ³ Ùë D ¹ ³ ñáõóÝ F Ñ ³ ñóÝ ÷Ë Ñ ³ ñÁë H Ñ ³ □ñë DH Ý ³ ËÝ» ³ ó

48 ADF ïÁõ» ³ É H ³ é» ³ É F ½ ³ õñÇÝ ³ ÏÝ FC ×ßÙ ³ ñ-ïáõÃ» ³ Ý C Ýß ³ Ý ³ Ï

49 CD Ï ³ ÝË ³ · ñ»ó»ËáóÝ CD Ï ³ ÝË ³ · ñ»ËáóÁÝ CD ÏÁ-ÝÇù F ëÏÇ½µÝ ³ ïÇå F ëÏ½µÝ ³ ïÇå D Ã ³ · ³ õáñáõ-Ã» ³ Ý CH Ã ³ · ³ õáñáõÃ» ³ ÝóÝ

50 D ºõ ÷Ë ²õÍÙ ³ Ý FH »Õá□Ý C »õÕá□Ý D ÇõÕáó H ³ -çáÕÙ ³ Ý »õ ëÏÇ½µÁÝ □áõëá□ ÷Ë ë ³ ÑÙ ³ Ý »õ Áë-ÏÇ½µÝ

53 E à ÷Ë àí DH àñ ÷Ë àí AEFH ãÇù »õ F Áëù ³ Ýã»-É ³ å ³ □Í ³ é C Áëù ³ Ýã»É ³ ï »ëÇÉ D ãÇù Ç C µÁÝáõÃÇõÝ D µÝáõÃ»Ý¿

54 ADF ³ ÝÝÁõ ³ ½

55 C ´ ³ ñ¿µ ³ Ý» ³ ÉÁ¹ EF □ ³ õñÑÝ»ó»ËáõÙ C □ ³ õñÑÝ»ó»-ËáõÙÝ D □ ³ õñÑÝ»ËáóÝ H □ ³ õñÑÝ»ó»ËáõÙÝ¹ E µáóá

56 E ´áõñ»Ëá E ËÝÏáó CD ËÁÝÏáóÁÝ DF ×ÁÝßÙ ³ Ùµ AH ×ÁßÙ ³ Ùµ F Ë ³ éÝ»Ëáó E Ë ³ éÝ»Ëá D ãÇù Ë ³ éÝ»Ëá□

57 CE ÐÇ ³ ÝßÙ ³ ñ D ÐÇ ³ Ý ³ ÝÁßÙ ³ ñ AD ÙÁññÇÏ E ³ -Ñ ³ õáñ CD ÁÝïñ ³ õÕ ³ Ï ³ Ý E ÁÝïñáÕ A Ññ»ÕÇ-Ý ³ óÝ D É»½áõ ³ óÁÝ Ññ»ÕÇÝ ³ ó C É»½áõ ³ óÁÝ

բ ***Գործք Բ 2***

58 F ³ ß ³ Ï»ñï »ó»Ëáó CEF □ ³ õáõñë E Ëáõëá F ä»Ýï »-Ïáëï¿ÇÝ E ä¿Ý¹¿Ïáëï¿Çó C ëáõñµ ä»Ýï ³ Ïáë-ï¿ÇÝ D ä»Ý¹»Ïáëï¿ÇóÝ

գ ***Գործք Բ 3-12***

59 CE À½Ññ ³ × ³ ß ³ Ï CDF µ ³ Å ³ ÏÁÝ D ãÇù Ï»Ý ³ ó CE Ù ³ ï éáõ ³ Ï»ó»ñ E øááó F ëÇñáÕ ³ óÝ

60 CD ÉÁó»ñ

61 C À½ï ³ ñ ³ Ïá□ëÝ DE ¼ï ³ ñ ³ Ïá□ëÁÝ

62 C ¼ï · Çï áõÃÇõÝ D ¼ïÁ·Çï áõÃÇõÝÝ F ÇÙ ³ ëï ³ -óáõó»ñ

63 C 63-64ª »ï »õ ³ é ³ ç D ½ ³ õ ³ Ý¹ÁÝ H Á½µ ³ ñ» ³ ó ³ -õ ³ Ý¹Ý

64 H ½÷ ³ ÷ ³ ù

65 EF Àë å ³ ëáÕ ³ óÁÝ H ëå ³ ëáÕ ³ ó

66 DFH Ó»é ³ óÝ D ³ ñ ³ · ³ å¿ë

Պաղատանաց ձայնից հեծութեան՝ փոյթ ժամանեցեր,
Զղաւղեալսն երկիւղիւ խառնեալ խընդութեամբ՝
Ընդ տիեզերս տարածեցեր,
Վըկայ հաւաստի լըրմանըն շնորհի խոստմանն աւետեաց ելից Միածնին՝
Յաւագանին Ջուր միացուցեր,
Զշնորհիդ Քո լոյս եկեալ ի յերկնից՝ աւդով քաղցրութեան
Ժառանգս անմահից կենաց յերկինըս գրեցեր:
Ահա ընկալցես զերկըրպագութիւն Քում դաւանողացս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Րոպէից մաքրումն եւ ազատարար,
Խնամակալ զաւրեղ, բարեխաւս եւ խաղաղարար,
Առ Քեզ պաղատիմք՝ Աստուած անըսկիզբըն,
Ստեղծիչ շընչոց, ոգի կերպաւոր, անձըն դիմաւոր,
Որդւոյ մերձաւոր, բնաւից Թագաւոր, ընդ Հաւր միաւոր,
Որով լընու ի տուրս պարգեւի անաչառ բաշխմամբ՝ բարձունք եւ ստորինք:
Ընկալցիս զՔո ընտրեալս եւ զաւրացուսցես ի հանդէս Քոց պատուիրանացդ
Զքահանայապետըս մեր դիտողութեան քոյինակրաւն պատուիդ սըրբութեան՝
Զհայրապետն մեր զտեր [այս անուն]
Զայցելուն դատման ընտրութեան, որ ընդ քեզն է կըցորդութիւն,
Զպէտըս վարժից կըթութեան, որ ընդ Քեզն է դաւանութիւն,
Զբազմամասնեայ գումարըս դասուց՝ յանուն Քո ժողովելոց,
Զբարեպաշտ Թագաւորն մեր իւրով ծննդովք,
Զինուորաւք եւ զաւրապետաւք՝ աստուածութեանդ քում պաշտաւնէիւք,

67 CD Ó³ÛÝÇÝ A Ñ»ÍáõÃ»³ÝÁÝ H ßáÛï ÷Ë ÷áÛÃ
68 ACH »ñÏ»ÕÇõ D Ë³éÝ»É CF ËÝ¹áõÃ»³Ùµ
69 A ïÇ»½»ñÁë
70 E ìÁÏ³ B ÉÁñÙ³ÝÝ C ÉñÙ³ÝÝ H ÉÁñÙ³Ý D ßÁÝáñ- ÑÇ D ËáëïÙ³Ý H ËáëïÙ³ÝóÝ H ³õ»ï»³óÝ
72 EF À½ßÝáñÑÇ¹ D ÞÝáñÑÇ F ÉáõëáÛ D Á½ÉáÛë DF ãÇù Ç DF ù³ÕóñáõÃ»³Ùµ
73 AE Ä³é³Ý·ë H Å³é³ÝÏ³õáñë F ³ÝÙ³ÑÇóÝ ADFH ãÇù Ï»Ý³ó D Ï»Ý³óÝ D ÇÛ»ñÏÇÝÁë
76 E Éáõë³ÝóùáõÙª ö[áË] E Ù³ùñáõÙ
77 F Ë³Õ³ñ³ñ
79 C ßÝãáó D ßÁÝãáÛ F Ç÷Ë á·Ç D Ñá·Ç C ³ÝÓÝ
80 EFH àñ¹áÛ
81 F ÉÝáõÝ E ÉÁÝáõÝ C ÉÝáõ CF ïáõñÁë ADEH ïáõñ
82 AE Á½øá C Á½øáÛÇÝ D ½øáÛÇÝ CD ÁÝïñ»³Éë C øáõÙ D øá H øáÛáó D øá å³ïáõÇñ³ÝÇ¹ H å³ñ- ·»õ³ó¹ ÷Ë å³ïáõÇñ³Ý³ó¹
83 F ¼ù³Ñ³Ý³Û³å»ïÁÝ E À½ù³Ñ³Ý³Û³å»ïÁÝ C ¼ù³Ñ³Ý³Ûå»ïÁÝ D ï¿ñ½[³Ûë ³ÝáõÝ] áõÕÇÕ ¹Ç- ïáÕáõÃ»³Ùµ ÷Ë Ù»ñ ¹ÇïáÕáõÃ»³Ý ACEFH ãÇù Ù»ñ A ùáÛÇÝÝ³Ïñ³õÝ E ùáÇÝ³Ïñ³õÝ D å³ïáõÇÝ H å³ïíáÛ¹ CF ëñµáõÃ»³Ý
84 DH ãÇù ïáÕÁ
85 H ãÇù ¼³ÛóÉáõÝ… ÁÝïñáõÃ»³Ý F ø»½ D ÏÁóáñ- ¹áõÃ»³Ùµ
86 EF À½å»ïÁë C À½å»ïë AD ÏÁñÃáõÃ»³Ý D ¹³õ³- ÝáõÃ»³Ùµ
87 A ¼µ³½Ù³Ù³ëÝ»³ H½µ³½Ù³·áõÙ³ñë Ù³ë³Ýó Ç ÷Ë ½µ³½Ù³Ù³ëÝ»³Û… ¹³ëáõó AE ÇÛ³ÝáõÝ A øáÛ CFH ÅáÕáí»Éáóë
88 DF ãÇù ¼µ³ñ»å³ßï F ¼Ã³·³õáñÝ D ¼Ã³·³õáñÁÝ AEH ¼Ã³·³õáñÁÝ (H ½Ã³·³õáñë) Ù»ñ µ³ñ»- å³ßï C Ù»ñ [³Ûë ³ÝáõÝ] A Çõñáíù F ÍÁÝÁÝ¹³õù AE ½³õ³Ï³õù C ÍÝÝ¹áíù »õ ½³õñ³å»ï³õù, DH ½³õñ³Ï³Ý³õù ÷Ë ÍÝÝ¹áíù
89 F ¼ÇÝ³õáñ³õù »õ ½³õñ³Ï³Ý³õù, ½³õñ³í³ñ³õù »õ ½³õñ³å»ï³õù ÷Ë ¼ÇÝáõáñ³õù »õ ½³õñ³å»- ï³õù D Ð³Ý¹»ñÓ ½ÇÝáõáñ³õù CH ½³õñ³í³ñ³õù ÷Ë ½³õñ³å»ï³õù C ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý¹ H ãÇù ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý¹… å³ßï³õÝ¿Çõù

Զիականաւք եւ հետեւակաւք,
Սոսկականաւք եւ քաղաքայնաւք,
Ուխտաւորաւք եւ նուիրողաւք,
Ապաճեռնաւք եւ ամենայն մարդկան հասակաւք,
Որ հովուես եւ բարձրացուցանես, ամէնառատ Տէր,
Լիապարգեւ՝ ի պէտըս կարեաց փըրկութեան Քումդ աղաչողաց.
Ահա ընկալցիս զերկըրպագութիւն Քում դաւանողացս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

***Ի** քեզ նըկատեալ հայի, բարեգործ, ամենայն ակըն տեսողի,*
Ապաւէն յուսոյ փըրկութեան, կենաց առաջնորդ՝ ի լոյսըն վերին,
Գըրգիչ կենդանեաց, հանգիստ մեռելոց,
Խնամաւղ ուղեկից ամենավըստահ,
Տեղի բերկրութեան եւ վայր ցընծութեան,
Անպարագրելի ունաւղ համայնից,
Վերանորոգեալ դասակարգեսցես ըզհրաժարեալսն ի Քեզ
Հաւատով հանդիսիւ բարեբանական գըթութեամբ, աւրհնեալ յաւիտեան:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս ննջեցելոցն
Յուսով յարութեան, աղաչեմք:

***Եւ** եւս առաւել*
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

***Ր**ոտել ըզմարմինըս մեր*
Ի մի չաւիղ ընտրութեան Հոգւոյ սիրոյն, որ առ Տէր, խնդրեմք:

---

91 CE ÝáõÇñáÕ³õù ÷Ë ù³Õ³ù³ÛÝ³õù H ÷Ë 91-92 ï á-Õ»ñÇ. ëáëÏ³ Ï³Ý³õù »õ ÝÁõÇñáÕ³õù

92 ACEF ãÇù ï áÕÁ ADF ÝÁõÇñáÕ³õù

94 CEF àñá í F Ñá íõ»ë C Ñá íáõ»ëó»ë E ½³õñ³óáõó³-Ý»ë ÷Ë µ³ñÓñ³óáõó³Ý»ë

95 CF å»ïÁë CDFH øáõÙ CDF ¹³õ³ÝáÕ³ó ÷Ë ³Õ³-ãáÕ³ó D øáõÙ ¹³õ³ÝáÕ³ó ø»½ Ç Ñ³×áÛë

98 D ÝÁÏ³ ï»É H µ³ñ»·áõÃ ÷Ë µ³ñ»·áñÍ AC ³ÏÁÝ DH ï»ë³õÕÇ

99 BC ÷ñÏáõÃ»³Ý E Ï»Ý³óÝ C ÉáÛëÝ D ÛáÛëÁÝ ÷Ë ÉáÛëÝ

100 C ¶ñ·Çã D »õ Ñ³Ý·Çëï

101 DE ÊÝ³ÙáÕ F áõÕÕ¿ÏÇó CE áõÕÕ»ÏÇó F ³Ù»Ý³ íÁ-ï³Ñ C ³Ù»Ý³ íëï³Ñ

102 F Ðá·Ç ÷Ë î»ÕÇ C óÝÍáõÃ»³Ý

103 CE áõÝáÕ D Ñ³Ù³ÛÝÇóë

104 D ½Ññ³Å³ñ»³ÉëÝ D Á½ÝÁÝç»ó»³ÉëÝ ÷Ë ½Ññ³Å³-ñ»³ÉëÝ H ¹³ë³Ï³ñ·»ó»ñ

105 D ãÇù Ð³õ³ ïáí Ñ³Ý¹ÇëÇõ C µ³ñ¿µ³Ý D µ³ñ»µ³-ÝáÕ³Ï³Ý C ·ÁÃáõÃ»³Ý D ËÁÝ¹áõÃ»³Ùµ ÷Ë ·Á-ÃáõÃ»³Ùµ CF Û³Ù»ÝÇó ÷Ë Û³õÇï»³Ý E Ç µ³ñ-ÓáõÝë ÷Ë Û³õÇï»³Ý D Û³õÇï»³Ý ³ÝÙ³Ñ Ã³·³-õáñ H ³õñÑÝ»³É¹ Ç µÝ³õÇó ÷Ë ³õñÑÝ»³É Û³õÇ-ï»³Ý

106 F ½Ñá·Çë ÷Ë »õ áÕáñÙ»ëóÇë E áÕáñÙ»ëó»ë A ÝÁÝç»ó»ÉáóÝ E ÝÝç»ó»É

107 F ÷Ë ïáÕÇ Ú³õáõñ ·³ÉÁë ï»³ÝÝ »õ áÕáñÙ»ëóÇë, ³Õ³ã¿ E ãÇù Û³ñáõÃ»³Ý CD ãÇù ËÝ¹ñ»Ùù A ³Õ³-ã» ÷Ë Ç ËÝ¹ñ»Ùù

109 A ½Ûáñ¹áñáõÙÁÝ

110 C ðáñá ï»É DH ðá ï»³É C ½Ù³ñÙÇÝÁë

111 C ß³õ»Õ H ß³õÇÕë ÷Ë ÙÇ ß³õÇÕ E Ðá·á CH Ðá·áÛÝ F »õ ëÇñáÛÝ C ëÇñáÛ D »õ ëÇñáÛ F ãÇù áñ C ãÇù áñ ³é î¿ñ F ³Õ³ã» D ³Õ³ã»Ùù A ËÁÝ¹Áñ»Ùù

ՓՈԽ

Գերազանց կոչումն եւ ձայն կենդանի,
Ահաւոր, մեծանուն, հրգաւր,
Հոգի հեզութեան, գըթութեան, մարդասիրութեան եւ ողորմութեան:
Բարեխաւսութեամբ Կուսի Իսկուհւոյդ, մաւրըդ կենդանեաց
Հանդերձելոյդ ի Քէն՝ Տիրամաւրդ եւ Աստուածածնիդ,
Մաղթողական աղերսարկութեամբ մեծին ի ծնունդըս կանանց,
Մըկրտութեանըն Կարապետի եւ համագոյակցիդ Քո ձեռնադրողի,
Խընկանուէր հայցմամբ երջանկացն առաքելոցն եւ մարգարէիցն,
Մարտիրոսական հանդիսիւ սըրբոյն Ստեփանոսի
Եւ որք նովաւ զաւրացան՝ վըկայք:
Մեծավաստակ առաքինութեամբ դաւանողին ըզՔեզ՝
Սըբոյն Գրիգորի եւ ամենեցուն մեր Լուսաւորչի,
Մաքրակրաւնից ազանց միանձանց եւ զՔեզ Աստուած խոստովանողաց,
Որ ի վերջնումն աւուր մեծի
Յայտնիս նորոգել, միայն ողորմած, զ՚ի Քէն գոյացեալքս:
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

112 DEF ãÇù ö[áË] F ·áãáõÙÝ D Ïáãáõ ÙÝ ³Ñ»Õ AEH ãÇù »õ F ÁÝï ³ÝÇ ÷Ë Ï»Ý¹³ÝÇ H Ï»Ý¹³ÝÇ Ó³ÛÝ
113 H ºõ ³Ñ³õáñ C Ñ½³õñ D »õ ÑÁ½³õñ
114 C ·ÃáõÃ»³Ý D Ù³ñ¹³ëÇñáõÃ»³Ý, ·ÃáõÃ»³Ý
115 CF ÆëÏáõÑõáÛ EH ÆëÏáõÑáÛ¹ D ÆëÏáõÑáÛ CF Ù³õñ¹ D Ï»Ý¹³ÝáÛ C 115-116-Ç ÷áË³ñ¿Ýª ´³ñ¿Ë³õëáõÃ»³Ùµ ÍÁÝ³õÕÇ, Ù³ñÙÝ³ñ³ÝÇ ³Ýå³ñ³·ñ»ÉÇ êñµáÛ »õ ÙÇßï Îáõ ëÇÝª Ø³ñÇ³Ùáõ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇ
116 F Ð³Ý¹»ñÓ»ÉáÛ F ãÇù Ç ù¿Ý îÇñ³Ù³õñ¹ AH Ù³õñ¹ ÷Ë îÇñ³Ù³õñ¹ H ãÇù »õ E îÇñ³Ù³õñ ÷Ë Ñ³Ù³·áÛ³ ÏóÇ¹
117 F ãÇù Ø³ÕÃáÕ³Ï³Ý EF ÍÝáõÝ¹ë C ÍÁÝáõÝ¹
118 F ØÏñïáõÃ»³Ý CD ØÏñïáõÃ»³ÝÝ E ØÁÏÁñïáõ-Ã»³Ý D ãÇù ØÏñïáõÃ»³ÝÝ DE Î³ñ³å»ïÇÝ D Ñ³-Ù³·áÛ³ÏóÇÝ D Ó»éÝ³¹ñáÕÇÝ H Ñ³Ù³½·Ç¹ øáõÙ
119 F 121-122-Ç ÙÇç»õ E ÊÁÝÏ³ÛÝáõ¿ñ D ÊÁÝÏ³ÝÁõ¿ñ C »ñç³ÝÏ³ó D ³ñÇ »ñç³ÝÏ³óÝ C ³é³ù»Éáó D ³-é³ù»É³õù CE Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ D Ù³ñ·³ñ¿Çõù »õ Ù³ñ-ïÇñáë³óÁÝ Ï³ ï³ñ»Éáó
120 F Ü³Ñ³ ï³ÏáõÃ»³Ùµ »õ Ñ»ÕÙ³Ùµ ³ñ»³Ý Í³é³-ÛÇÝ ùáª ëñµáÛÝ ê ï»÷³ÝÝáëÇ E Ø³ñïÇõñáë³Ï³Ý CD ëñµáÛÝ DE ê ï»÷³ÝÝáëÇ
121 ACEFH áñ ÷Ë áñù C íÁÏ³Ûù D ãÇù í Ï³Ûù
122 D Ø»Í³í³ëï³Ïù B Á½ø»½ H ãÇù Á½ù»½
123 AF ãÇù êñµáÛÝ DE êÁñµáÛÝ B ãÇù »õ
124 D Ø³ùñ³·áõÝÇó F ÙÇ³ÝÓ³Ýó ³½³Ýó C ³ÝÓ³Ýó ÷Ë ³½³Ýó D ãÇù »õ E Á½ø»½
125 C ³õáõñÝ D ³õáõñÁÝ
126 C ½ø»½ ÷Ë ½ 'Ç ø¿Ý F ·áÛ³ó»³Éë H ·áÛ³ó»³ÉëÝ

ՏԱՂ ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ Ի ՎԵՐՆԱՏՈՒՆՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ

Յանկարծահընչեաց հայրաշարժ բըղխումն
Հրահոսավտակ բոցաշաւեղ եռանդն, որոյ դըրանդն ի յերկնից
Հողմահընչեաց բոց ի բոցատիպ, ը՛, խուռնամանուած լեզուացն:

Ի ձայն բիւրակերպ աւդինատիպ լըրումն,
Աւետաքարոզ՝ տըրտմականաց դասուց,
Պետրոսեան երամ՝ հրաւիրողակ բարեաց:

Հրով մաքրողին վեր առաքեմք
Իննաբար երգ ի նա մէտ՝
Եւթնաղի շնորհաց Հոգւոյն Սըրբոյ:

Հոգի Հաւր, ելումըն նոյնատիպ դիմաց,
Հոգի Աստուծոյ, Հոգի զաւրութեան, Հոգի հեզութեան,
Հոգի գիտութեան, իմաստութեան, Հոգի խորհըրդոյ եւ հանճարոյ:

Մի՛ իմոյ եւ զիս մի՛ դատապարտեր,
ԶՔո ձեռին շինեալ տաճարս յիս աւթեւանեա,
Քո կամելըդ գործ է կատարեալ:

Կամեցող բարեաց, բարեգործեա՛ յիս՝ ի բազմամեղս
Երգել երգենից պատիւ միշտ էականիդ՝ կամաւ Քո,
Եւ զիս, ը՛, վերանորոգեա ի փառս:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 316³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 190µ-191³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 367³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 141µ-142³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 111

Êáñ³·Çñ

A î³Õ ·³Ëëï»³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ Ç í»ñÝ³ïáõÝÝ B ²ÛÉ ï³Õ Ð³Ùµ³ñÓÙ³Ý î»³éÝ Û²Ý¹ñÇ³ë¿ C î³Õ ·³Ëëï»³Ý Ðá·õáÛÝ, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óáÛ G î³Õ êáõñµ Ðá·õáÛÝ ·³ËÁëï»³Ý, Ç ¶ñÇ·áñ Ü³ñ[»Ï³-óáÛ]

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ê¶. ä»Ý¹³Ïáëï¿ÇÝ ¶³Ëëï»³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ Û³é³ù»³ËëÝ

´Ý³·Çñ

1 C Ú³ÝÏ³ñÍ³ÑÁÝã»³ó
2 B Ðñ³Ñáë³íÁï³Ï A Ðñ³Ñáë íÁï³Ï
3 C ÐáÕÙ³ÑÝã»³ó
4 B ³õñÇÝ³ïÇå C Éñáõ ÙÝ
5 C ïñïÙ³Ï³Ý³ó
6 C Á, Ññ³õÇñáÕ³Ï
8 ABG ÷Ë ïáÕÇ. ²ÝùÁÝÝ³µ³ñ »ñ· ÇÝ³ ÅÇñ (A »ñ· ÇÝ³ ÅÇñ)
9 BG º³õÃÝ³ÕÇ C Ðá·áÛÝ C êñµáÛ
12 C ËáñÑñ¹áÛ
13 C ¹³ï³å³ñï»³É
14 B ³õÃ¿í³Ý»³
15 C Ï³Ù»É¹

ԱՅԼ ՏԱՂ ԻՋՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ
Ի ԴԱՍՍ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

Աստանաւր ծագեաց լոյս աւետեաց կենաց,
Կենաց անմահից լուսոյ աղբիւր բղխեաց,
Բղխեալ հարաշարժ, լոյս ի լուսոյ անհատաբար յորդւոյ:
Որդւոյ համագոյ, որ ի սկզբեան Ջուրցն ի վերայ գոլով,
Գոլով Ինքն Տէրն աւրինադրէր Բան ի Սինեա լերինն[ա],
Լերինըն Սինեա նոր աւետիք յերկնից հընչեաց այսաւր:

ՓՈԽ

Այսաւր Սուրբ Հոգին Աստուած եկեալ յաշխարհս,
Յաշխարհըս հընչեաց ձայն որոտման մեծի,
Մեծի աւետեաց, ահեղագոչ փողն ի բարձանց երկնից:
Երկնից եւ երկրի, նոր նորոգումն աշխարհալուր ազդէր,
Ազդէր յառաքեալսն, նոյն ինքն իշխան լոյսն ի հրեղէն լեզուս:
Լեզուաց բաժանմամբ հուր կենդանի ի Վերնատունն արբին[բ],
Արբին ըզբաժակն ուրախարար յանմահական յայգւոյն:
Յայգւոյն էական, ծաղկեալ ողկոյզն որ է խաչիւն ճըմլեալ,
Ճըմլեալ յառաքեալսն նորոյ կտակի ուրախարար զմայլումն:
Զմայլումն երկնային աշխարհ արբոյց մատըռուակէր Հոգին,
Հոգին Սուրբ հընչեաց, բազմաց լեզուս ազգաց ազանց ի ձայն:
Ձայն աւետալուր երկնահընչաւղ Աստուածորդւոյն բարբառ,
Բարբառ ժողովաւղ, զազգս եւ զազինս բաժանման լեզուաց,
Լեզուաւք հրեղինաւք նոր աւրհնութիւնք ընդ տիեզերս հընչեն:
Հընչեն ծագք երկրի, զնոր աւրհնութիւնս հրեշտակական երգով,
Երգով աւրհնութեամբ, տաւն ցընծութեան այսաւր եւ մեք տաւնեմք,
Տաւնեմք ցընծութեամբ, ուրախութեամբ զաւր զալըստեան Հոգոյն,
Հոգւոյն ելողի միասնական Երրորդութեանըն փառք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 316µ-317µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 191³-192µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 142³µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 231
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ ï³Õ êáõñµ Ðá·õáÛÝ M î³Õ Ðá·áÛÝ ¶³Éëï»³ÝÝ ³ë³
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ä»Ýï³Ïáëï¿ÇÝ ÇçÙ³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ Ç ¶ñÇ·á-ñ¿ Ü³ñ»Ï³óõáÛ. ²Ûë³õñ Ýáñ³Ññ³ßÓ³ÛÝÝ ¿
´Ý³·Çñ
2 BG µÁÕË»³É
3 BGM Ñ³Ûñ³ß³ñÅ M ³ÝÑ³ï Ûáñ¹»³É ³ÝÁëÏÇ½µÝ Û³ÝÁëÏÁ½µ³Ý çáõñó ÷Ë ³ÝÑ³ï³µ³ñ Ûáñ¹õáÛ
4 M ÷Ë 4-6 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. æáõñ Ï»Ý¹³Ý³ñ³ñ, Ûºñáõë³Õ¿Ù µÁÕË»³É, ´ÁÕË»³É Ç Ð³õñ¿ ³Ý×³é³µ³ñ, í»ñáÛëï, Æ í»ñáõëï ·áÉáí µ³ÝÝ Ç êÇÝ³ É»ñÇÝÝ, È»ñÇÝÁë êÇÝ³ Ýáñ ³õ»ïÇù ÑÁÝã»³ó, ÐÁÝã»³ó Ù»Í³Ó³ÛÝ Ðá·ÇÝ ²ëïáõ³Í Û»ñÏÝÇó, Ú»ñÏÝÇó ËáÝ³ñÑ»³É Ç ì»ñÝ³ïáõÝÝ ³Ûë³õñ
5 B êÇÝ»³Û
ա Ուէ Գւժթ
9 M ß³ñ. ãÇù
10 B ³ë¹¿ñ
11 B ²ë¹¿ñ
12 B Ð³õñ
բ Գործք Բ 1-13
14 B áÕÏáÛ½ BG Ç Ë³ãÇÝ ÷Ë ¿ Ë³ãÇõÝ
18 BG ²ëïáõ³Í áñáï ÷Ë ²ëïáõ³Íáñ¹õáÛÝ
20 B È»½í³õù

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ՅՈԳՒՈՅՆ

Այսաւր պանծալի երգով գոչեմք եւ մեք
Ի ձայն քաղցրութեան նըւագ,
Նախնեացըն մեծաց առաքելոց գընդին
Նըմանող լիցուք յորդորական ըղձիւ:
Դասուց երկնայնոց, հանդիսակից գոլով,
Վարուք մաքրութեամբ հանդիպեսցուք տաւնիս:
Ռոպէից կազմիչ, Հոգին Աստուած այսաւր
Ի ձայն սաստկութեան հողմոյ հընչեաց յաշխարհս:
Ի հրաձեւ տեսակ, անուշահոտ բուրմամբ
Լըցան արարածք եւ սըրբեցան վարուք:
Ահիւ տագնապեալ այլալեզու հրէից,
Ծեպով ընթացեալ ի Վերնատունըն սուրբ:
Սարսեալ դողային յաւտարաձայն լեզուացն՝
Անտեղեակք եղեալ զմարգարէին առածն:
Ի Հոգւոյն շարժեալ, վէմն հաւատոյ այսաւր տարածեաց զուռկանն
Աստուածային Բանին, երրակի անձանց, երիս հազարս որսաց̈:
Երկիրս նոր երկին, զարդարեցաւ այսաւր
Առ մեզ գալըստեամբ ամէնիմաստ Հոգւոյն:
Աստուած պետական, նոր նորոգեաց զեղեալքս,
Ռաբունն ի բարձանց, մինն ի յերից Հոգին:
Յայտնեաց ըզխորհուրդս, Հաւր եւ Որդւոց մարդկան,
Մաքրեաց զարարածս ի դիւամոլ զոհիցն:
Գոչմամբ ձայնակից ընտրեալ հաւտին այսաւր
Լիցուք խըմբակից եկեղեցւոյ մանկունք,
Ըզփառս վեր երգել Երրորդութեանըն միշտ:

ՓՈԽ

Մեծապայծառ ձայնիւ գոչեն եկեղեցիք ուղղափառաց
Ի նըւագ պարու յաւուր տաւնի Իջման Հոգւոյն:
Եկն ի բարձանց իշխանութեամբ ապէնիազն,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 317µ-319 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 192µ-194 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 369µ-370 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 162 ³ µ, 164 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG Æ êáõñµ Ðá·ÇÝ ²Ý¹ñÇ ³ ë¿ ï ³ Õ C ²É ï ³ Õ êáõñµ Ðá·õáÛ
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A êáõñµ Ðá·õáÛ ÇçÙ ³ Ý ä»Ýï ³ Ïáë ï¿ÇÝ Ç ì»ñÝ ³ ï áõÝÝ ëáõñµ Ê¶. êáõñµ Ðá·õáÛ ÇçÙ ³ Ý ä»Ýï ³ Ïáë ï¿ÇÝ Ç ì»ñÝ ³ ï áõÝÝ êáõñµ ²Ý¹ñÇ ³ ëÇ »ñ· Ù»Õ ³ å ³ ñ ï Ç.- ÚÇß»ó¿ù ½Ù ³ Ñ ³ å ³ ñ ï Úáí ³ ÝÝ¿ë ·ñÇãë Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª ²Ý¹ñÇ ³ ëÇ »ñ· Ù»Õ ³ å ³ ñ ï Ç
´Ý ³ ·Çñ
3 C Ü ³ ËÝ» ³ ó
Գործել Բ 41
21 C àñ¹á G àñ¹õá
23 B ÁÝ¹ñ» ³ É
24 C »Ï»Õ»óá BCG Ù ³ Ý·áõÝù

Հոյլաթեւեալ աղաւնակերպ ի ձայն հընչման:
Ղամբարափայլ ի ձեւ լուսոյ բոցատեսակ
Յաւտար լեզուս տայր բարբառել ընտրեալ հաւտին:
Ակումբ առեալ ակն ունէին Հաւրն աւետեաց
Համագումար ի Վերնատունն յերեք ժամուն:
Պաղատէին հառաչանաւք մեծ աղերսիւ
Յըստ խոստըմանըն զբարեխաւսըն խընդրէին:
Ահա էհաս ի սուգ սիրոյ Մըխիթարիչն,
Փարատեցոյց ըզտարակոյսն ի տըրտմելոցն:
Ռամից ստեղծաւղն որ ի սկզբան գըրգայր ի Ջուրսն,
Գայ յաւազանն ժառանգ առնել Երրորդութեանն:
Տուրք պարգեւաց մարդկան շնորհեաց զԱւետարանն,
Իմաստնացոյց ըզթագաւորսն որ ի Սաղիմ:
Իսկ մեք մանկունք եկեղեցւոյ Հայաստանեայց
Ըզփառս հանցուք Երրորդութեան այժմ եւ յաւէտ, միշտ յաւիտեան:

29 BG ÐáÉ ³ Ã»õ» ³ É
30 BG Ô ³ Ùå ³ ñ ³ ÷ ³ ÛÉ
31 B ÁÝ¹ ñ» ³ É
33 B Ð ³ Ù ³ Û· áõÙ ³ ñ
35 BG Àë ï
38 B ëÏÁ½µ ³ ÝÝ
39 B ¶ ³ B Å ³ é ³ ÝÏ

ԱՅԼ ՏԱՂ ԻՋՄԱՆ ՅՈԳՒՈՅՆ ՍՐԲՈՅ

Զայնիւ ցընծութեամբ, քաղցրանըւագ հընչմամբ,
Քեզ եղանակեմք գսրովբէական բարբառն:
Եռակի հիւսմամբ երեքանձնեան պետին
Միաստուածութեան եւ համագոյ բնութեան:
Աստանաւր ծագեաց լոյս հայրական յաշխարհս՝
Բըղխեալ հարաշարժ անհատաբար յՈրդւոյ,
Որդւոյն համագոյ արարչակից գոլով
Սիրուն սիրելւոյն եւ պատուակցին ընդ հաւր:
Որդւոց Ադամայ նոր նորոգումն այսաւր,
Կատարիչ գործոյն մարմնացելոյ Բանին:
Ազդէր յառաքեալսն իշխանաբար կամաւք,
Լեզուաց հրեղինաւք, այսաւր ի Վերնատանն:
Յայգւոյն կենդանի արբին զբաժակն ուրախ,
Զմայլեալ վառեցան աստուածային հըրովն:
Ողկոյզըն ճըմլեալ ի խաչանիչ փայտին,
Գինի նորատունկ այսաւր՝ ի Սուրբ Սիոն:
Պետրոսեան բամին այսաւր զգեցոյց հոգին
Թագ արքայական լուսատեսիլ փայլմամբ:
Զայն աւետաւոր այսաւր հընչեաց Սիոն՝
Ազգաց եւ ազանց յԵրուսաղէմ քաղաք:
Լեզուաւք հրեղինաւք նոր նորոգի երկիր,
Պարէ ցընծալով հրեշտակական երգովք.

ՓՈԽ

Ցընծալով տաւնէ եկեղեցի ընտրեալ
Զգալուստ Սուրբ հոգւոյն այսաւր ի Վերնատունն:
Ծառ կենաց ծաղկեալ այսաւր ի Սուրբ Սիոն,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 319³-320µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 199³-200µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80, Ã»ñÃ 217³-218µ (ö³ñÇ½)
G Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 167³µ, 143³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 229
Êáñ³·Çñ
A ²ÛÉ ï³Õ ÇçÙ³Ý Ðá·õáÛÝ êñµáÛ B ²ÛÉ ï³Õ êáõñµ Ðá·õáÛÝ D ï»°ë í»ñ»õáõÙ G ²ÛÉ ï³Õ Ç êáõñµ Ðá·ÇÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¶. ä»Ýï³Ïáëï¿ÇÝ ÇçÙ³Ý Ðá·õáÛÝ êñµáÛ ²Û-ë³õñ ¶³µñÇ¿ÉÇÝ Ó³ÛÝÝ ¿ ²ëÇ »õ ¹áõ Þáõß³Ý Í³Õ-ÏÇÝ Ó³ÛÝÇõÝ ²ëÇ »õ ³Ý¹ÇÙ¿ç¹ñ³ËïÇÝ Ó³ÛÝÇõÝ ²ëÇ »õ Ï³Ý³ÝóÝ Ï³ÝË»³É Ó³ÛÝÇõÝ Ê¶. ä»Ýï³-Ïáëï¿ÇÝ ÇçÙ³Ý êáõñµ Ðá·õáÛÝ Ç¹³ëë³é³ù»ÉáóÝ ´Ý³·Çñ
2 BD ãÇù ø»½ D ½ëñáµ¿³Ï³Ý
4 D ØÇ³ëïáõ³ÍáõÃ»³ÝÝ D µÝáõÃ»³ÝÝ
6 B Ñ³Ûñ³ß³ñÅ D Ûàñ¹áÛ
7 BDG àñ¹õáÛ B Û³ñ³ñã³ÏÇó
8 D ëÇñ»ÉáÛÝ
9 D àñ¹áó
10 G ·áñÍõáÛÝ
11 B ÇßË³Ý³Ï³Ý
16 A êÇáíÝ
18 B Éáõë³ï»ÉÇÉ
22 B Ññ»ßï³Ï³ÛÏ³Ý »ñ·áí
23 A ²ÛÉ ³½· ÷Ë ö[áË] D ãÇù ö[áË] BG ÁÝ¹ñ»³É

Հոտ անոյշ բուրեաց առ ի նմանէ յաշխարհս:
Ծագումըն փառաց այսաւր յարփւոյն փայլեաց,
Լեզուաւք հրեղինաւք մեծահրնչիւն հողմով̈:
Թագաւորն երկնից Իւր փոխանակ կարգեաց
Զդասս առաքելոցն աւծմամբ Հոգւոյն Սրբոյ:
Լըցեալ գիտութեամբ աստուածային Հոգւովն,
Խորհըրդով ծանեան զանճառելի խորհուրդն:
Բանիւ ծանուցին բանաւորաց հաւտից,
«Եկա՛յք, ճաշեցէք յարքայական սեղանս»:
Ղաւղեաց յաշխարհէ տըգիտութեան խաւար,
Ծառագայթ լուսոյ ծաւալեցաւ յերկիր:
«Միածնին քարոզք եւ ըաբունիք բարիք,
Արբուցէ՛ք ըզմեզ յանմահական գինւոյդ:
Ռահիւք յաշխարհէ մեզ աւգնական լերո՛ւք,
Հետեւել շաւղաց աստուածային արանցդ:
Ցաւղով ձեր արեամբ պըսակեցէ՛ք ըզմեզ,
Բարեխաւս լերո՛ւք առ Միածին Որդին:
Մասին մեծութեան, յոր վայելէքըդ միշտ,
Շնորհեցէ՛ք եւ մեզ ըզթողութիւն մեղաց:
Փառաց անճառից, ընդ երջանիկ վըկայսդ,
Փառս վերահընչել Երրորդութեանըդ միշտ»:

27 D ÷ ³ ÛÉ» ³ É
ա Գործք Բ 2-3
31 B ³ ë ï áõ ³ Í ³ ÇÝ
32 B ÊáñÁñ¹á í
37 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³ ½·
38 D ·ÇÝáÛ¹
45 AD ö ³ é ³ óÝ ³ Ý× ³ éÇó

ՓՈԽ

Այսաւր ցընծացէ՛ք եղբա՛րք, գալըստեամբ Հոգւոյն,
Զի նա որ էբարձ զՀոգին մարմին եղելոցն,
Այսաւր զնա մեզ պարգեւեաց,
Զոր մարգարէն գուշակեաց նախ Կուսին տըւեալ[ա]:
Իսկ ըզբովանդակն առեալ Տէրն ի Յորդանան[բ],
Այսաւր զնա մեզ զգեցուցեալ
Տէրն նոյն Հոգւովն ելեալ ի յանապատի[գ],
Զփորձօղըն վանեալ եւ դարձեալ ի Գալիլիա[դ]:
Անդ Հոգւովն գործեալ ըզգործ մեծ եւ սքանչելիս, նա ի Հարսանիսն[ե],
Այսաւր առ մեզ հուր եկեալ:
Տէրն ըզսքանչելիս գործեալ, Հոգւովն յաշխարհի,
Հոգւովն ես հանեմ, ասէ զդեւս ի բազմաց[զ]:
Նա հրամայեաց մի թողցի հայհոյանք Հոգւոյն[է]:
Այսաւր առ մեզ խոնարհեալ
Տէրն աշակերտացն խոստացաւ զՀոգին պարգեւել[ը],
Եթէ զիս սիրէք եւ զպատուէրս պահէք, Հոգին եկեսցէ:
Զոր ոչ ընդունի աշխարհ ընդ ձեզ բնակեսցէ,
Այսաւր ըզնոյն շընորհեաց մեզ:
Տէրըն սիրելեացն ազդեաց ըզգալուստ Սուրբ Հոգւոյն,
Յանուն իմ գայցէ առ ձեզ եւ զձեզ ուսուսցէ:
Արդ, յորժամ երթամ առ Հայր, զնա առաքեցից,
Նա վըկայեսցէ վասն Իմ եւ դուք վըկայէք:
Ընդ առաքելոցն եւ մեք վըկայեմք աստ ժողովելովքս,
Այսաւր տամք փառք Սուրբ Հոգւոյն:
Տէրն առաքելոցն ասացեալ, լաւ է ձեզ Իմ գընալն,
Զի թէ ոչ երթամ առ Հայր, Հոգին ոչ գայցէ[թ]:
Նա զոտըս նոցա լուացեալ, զի զՀոգին առցեն[ժ],
Իսկ յետ յարութեանն եկեալ ի Սուրբ Վերնատունն:
Ողջոյն նոցա տուեալ մաքրեալ, Սուրբ Հոգի փըչեալ[ժա],
Այսաւր եւ մեզ ընձեռեալ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 320µ-321µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 196µ-198 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 369 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 145 ³ µ, 165 ³
Êáñ ³ ·Çñ
ABCG ï »°ë í »ñ»õáõÙ
´Ý ³ ·Çñ
1 C Ðá · áÛÝ
2 B Ý ³ Û BG »Õ»Éáóë
3 B Á½Ý ³ Û
4 BG Ù ³ ñ · ³ ñ¿Çõù
ա Եսայի Է 14
5 C ãÇù ß ³ ñ.
բ Մատթ. Գ 1-12, Մրկ. Ա 1-8, Ղուկ. Գ 1-18, Յովհ. Ա 19-28
գ Մատթ. Դ 1-11, Մրկ. Ա 12-13, Ղուկ Դ 1-13
դ Մատթ. Դ 12-17, Մրկ. Ա 14-15, Ղուկ. Դ 14-15
9 BG ãÇù ½· áñÍ Ù»Í »õ
ե Յովհ. Բ 1-12
10 B Ñáõñ
11 BG ó ³ ÝÏ · áñÍ» ³ É
զ Մատթ. ԺԲ 28
է Մրկ. Գ 29
ը Յովհ. ԺԴ 16, 26
26 B »Ã¿
թ Յովհ. ԺԶ 7-8
27 B ÉÁõ ³ ó» ³ É
ժ Յովհ. ԺԳ 4-14
28 B í »ñÝ ³ Ûï áõÝÝ
ժա Յովհ. Ի 19-22

ՓՈԽ

Այսաւր Սուրբ Հոգին Աստըւած եկեալ յաշխարհի
Յաշխարհըս հընչեաց ձայնիւ մեծաւ որոտմամբ:
Մեծի աւետեաց գոչումն եկեալ ի բարձանց
Երկնի եւ երկրի նորոգման ազդէր այսաւր Սուրբ Հոգին:
Յառաքեալսն իջեալ կամաւք, լոյս հրեղէն լեզուաւք,
Զաշտարակին բաժանեալ աստ միաբանեաց:
Լեզուաց բաժանմամբ արբոյց հուր ի Վերնատանն,
Այսաւր զնոյն մեզ արբուցեալ:
Արբին ըզբաժակն ուրախ յանմահ ի յայգւոյն,
Արբեալ եւ զմայլեալ առաքեալքն այսաւր տըւեալ աշխարհի:
Հոգին Սուրբ հընչեաց բազմաշնորհս պարգեւեաց
Լեզուաւք հրեղինաւք աւրհնութիւնք նոր հընչեն այսաւր տիեզերք:
Այսաւր եւ մեք զնոյն հընչեմք
Հոգւոյ ելողի եւ Որդւոյ Միածնի եւ Հաւր պատճառի:
Երգով աւրհնութեամբ եւ տաւնիւ ցընծութեամբ այսաւր եւ տաւնեմք,
Զգալուստ Սուրբ Հոգւոյն աւրհնեմք սուրբ այս ժողովուրդք:
Հայցեմք բաղձանաւք սըրտի ըզմեզ նորոգել,
Տալ զաստեացս ատել հոգւով, զանտեացըն սիրել:
Զհինըն մերկանալ մըտաւք եւ զնորըն զգենուլ,
Յուսով աստ գործել յաւէտ եւ անդ ժառանգել:
Արժանի առնել ըզմեզ ընդ հրեշտակս երգել,
Հոգւոյն փառըս յաւիտեանս:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 321µ-322µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 198³-199³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 369³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 165³µ
Êáñ³·Çñ
AG ï»°ë í»ñ»õáõÙ BC ³ÝËáñ³·Çñ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¶. êáõñµ Ðá·õáÛÝ ¿ ä»Ýï³Ïáëï¿ÇÝ
´Ý³·Çñ
4 BC Ýáñá·áõÙÝ
5 BCG ²½¹¿ñ Û³é³ù»³ÉëÝ ÇÝùÝÇßË³Ý ÷Ë Ú³é³-ù»³ÉëÝ Çç»³É
6 BCG ¼áñ Û³ßï³ñ³ÏÇÝ µ³Å³Ý»³ó
7 BG í»ñÝ³ïáõÝÝ
11 BG »õ µ³½Ù³ó Ýáñ É»½áõë ³Ûë³õñ ÷Ë µ³½Ù³ß-ÝáñÑë
14 C ãÇù 14-21 ïáÕ»ñÁ
15 B Ù»ù ÷Ë »õ
16 BG Ù»Í³ñ»Ùù ÷Ë ³õñÑÝ»Ùù BG ÅáÕáíáí ÷Ë Åá-Õáíáõñ¹ù

ԱՅԼ ՏԱՂ ԻՋՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ
Ի ԴԱՍՍ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

Նըւագեմք Հոգւոյն նըւագ վայելուչ,
Վայելուչ բանիւ զարարչութեանըն նախ ասեմք:
Ասեմք ըզգըրգեալ Հոգւոյն ի վերայ Ջուրց գոլով,
Գոլով նա ներգործեալ զարարածոցըս հիւթ:
Հիւթիւ իւր կազմէր ընդ փառակից Որդւոյ,
Որդւոյն Միածնի իշխանաբար գործեալ:
Գործեալ կատարեալ Հոգին առնէր ուրախ,
Ուրախ եղեալ Հայր յարարածս:
Յարարածոցս առեալ զԱդամ պատկեր իւր նորոգեալ,
Նորոգեալ զԱդամ փչեալ ի նմա Հոգի Սուրբ:
Սուրբ դըրախտին եդեալ գործեալ նըմա բաբունեալ,
Բաբունին բարի աւըրինադըրէր բանիւ:
Բանիւ հրամայէր, մի ճաշակել ի մի որթոյն,
Որթոյն գիտութեան, զի մի մահուամբ լիցիս յամաւթ:
Յամաւթ նա եղեալ մերկացեալ ի փըչմանէն,
Ի փըչմանէն զըրկեալ, խայտառակեալ յանկարծակի:
Յանկարծակի ձայնեալ Տէրն, թէ Ադամ, ո՞ւր ես՚՚,
Ո՞ւր ես, կողոպտեալդ եւ մերկացեալդ լուսոյն հանդերձից:
Հանդերձ զգեցեալ, հանեալ եդեալ դըրախտին արտաքս,
Արտաքսեալըն ցանկ հեռացեալ եւ ի չարէն նա միշտ նիւթեալ:
Նիւթեալ բանսարկուին զնա ըստ կամաց իւր նըւաճեալ,
Նըւաճեալ չարին սըտրուկ կամաց իւրոյ:
Իւր կամաւք անկեալ յիւրմէ բարձեալ Հոգին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 322µ-324³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 194µ-196µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 368µ-369³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 164µ, 140³µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 292³-293³

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B î³Õ êáõñµ Ðá·õáÛÝ Ç ÚáÑ³Ý-ÝÇ¿ë C Üáõ³· Ðá·õáÛÝ [¶³Éëï»³Ý] G ²ÛÉ ï³Õ êáõñµ Ðá·õáÛÝ Ç ÚáÑ³ÝÇëÇ H î³Õ Ðá·õáÛÝ êñµáÛ ·³Éëï»³ÝÝ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¶. êáõñµ Ðá·õáÛÝ ä»Ýï³Ïáëï¿ÇÝ

Ì³Ûñ³Ï³åª Üí³· Ðá·áÛÝ êñµáÛ ÚáÑ³ÝÝÇë¿ ³Ý³ñ-Å³Ý Í³é³Û¿

´Ý³·Çñ
1 C Ðá·áÛÝ C Ýáõ³·ë BCG í³Û»Éáõãë H í³Û»Éáõñç
3 C Ðá·áÛÝ BCG çáõñóÝ
4 BCGH Ý»ñ·áñÍ»ñ
5 G ÐÇõÃÇõÝ B ÷³é³ÏóÇ G ÷³é³ÏóÇÝ BGH àñ¹õáÛÝ
6 B àñ¹õáÛ H ÇßË³Ý³ÏÇó
7 CGH ¶áñÍ»³É »õ
9 H Û³õñÇÝ»³É ÷Ë Ýáñá·»³É
10 H Ú³õñÇÝ»³É GH »õ ÷ã»³É H Ç Ý³
11 H ñ³ÛµáõÝ»³É
12 H ð³µáõÝÇ
13 H Ññ³Ù³Û»ó»ñ G áñÃõáÛÝ
14 G àñÃõáÛÝ H Ù³Ñáõ³Ý
15 BC »Õ»³É »õ H Ý³Û »Õ»õ H Ù»ñÏ³ó³õ
16 H ãÇù Æ ÷ãÙ³Ý¿Ý H ïáÕÁ ÏñÏÝíáõÙ ¿
17 H Ó³ÛÝ¿ñ BCGH Çõñ ÷Ë Ã¿
… Նոննդ. Գ.
18 BG Ç Ñ³Ý¹»ñÓÇó ÷Ë Éáõëáõ Ñ³Ý¹»ñÓÇó H ²¹³Ù Ïá Õá å ï»³É¹ H ãÇù Éáõëá ÛÝ
19 CG ½·»óáõó»³É C ¹ñ³Ëï¿Ý H ÷Ë ÙÝ³ó»³ÉÇ áõ-ÝÇ.
Ð³Ý¹»ñÓ ÷³é³ó ½·»óáõó³Ý¿ Á½ù»½ ¹áõë ïñ ºõ³ÛÇ,
ºõ³Û µ»ñÏñ»³É óÁÝÍ³Û, ÍÝ³Ý»Éáí ½ÏáÛëÁÝ ëáõñµ
21 C Ï³Ù³óÝ
22 B Üáõ³×»³É G Æõñáó
23 BCG ³Ý·»³É BCG Ðá·ÇÝ (C Ðá·Ç) êáõñµ

Սուրբ սէրն գըլթացեալ առ տեսանողսն միշտ երեւեալ:
Էրեւեալ Հոգին զապագայիցն նոցա ազդեալ,
Ազդեալ եւ խընդրեալ զինքեանս տաճար իւր նորոգեալ:
Նորա նորոգեալ զբազումս առնէր իւր աւթեվան,
Աւթեվան կազմեալ Իսրայէլեանց ընդմիշտ րաբունեալ:
Րաբունին Հոգին դարձեալ կամէր զմեզ ժառանգել,
Ժառանգ զմեզ գործել իւր էակցին Հաղորդ առնել:
Առեալ Իւր տաճար նախ զանարատ ըզԿոյսն,
Նոր նորոգումն այսաւր Ադամային ծնընդոցս:
Ծնընդոցս Ադամայ Հոգին տըւեալ այսաւր,
Այսաւր Սուրբ Հոգին զմարդիկ լըցեալ ռահիւք:
Ռահիւք զմեզ յերկինս հայցեմք ուղղել այսաւր,
Այսաւր զմեզ յերկինս Հոգւով ածցես յաւէտ:
Յաւէտ միշտ երգել ըզփառս անձանց երից,
Էրից եւ Միոյ, փառք յաւիտեանս, ամէն:

24 B ï »ë ³ Ý ³ õÕëÝ
25 BG º ñ»õ» ³ É B ³ ë ¹ » ³ É
26 C ãÇù 26-32 ï áÕ»ñÁ
27 G Üáñ Ý ³ ÷Ë Üáñ ³
28 B Æëñ ³ Û»É» ³ ÝóÁÝ BG ÙÇß ï ÷Ë ÁÝ ¹ ÙÇß ï
29 BG ð ³ µáõÝÇ
35 BG áõÕÕ» ³

ՓՈԽ

Նորոգաւղ տիեզերաց Հոգիդ Աստուած,
Այսաւր իջեալ խոնարհութեամբ ի Վերնատունն:
Որում սպասեալ մետասանիցըն տըրտմելոց,
Ակն ունելով Սուրբ աւետեաց Հաւր ի բարձանց:
Իւծեալ բնութեանս վեր նորոգաւղ կենդանարար
Եւ անըսպառ շնորհաց բաշխաւղ Տէր բարերար:
Առաքեցար լոյսդ ի Հաւրէ լուսոյ անճառ,
Լուսաւորել զխաւար մեղաց աստուածաբար:
Սէրդ սիրով երեւեցար Քոց ընտրելոցն,
Հաստատելով ի սէր բանին մինչ ի վախճան:
Տէրըդ տըւաւղ խաղաղութեան տիեզերաց,
Տըւեալ նոցա զորդեգրութեան հոգի շնորհաց:
Ի Քէն հայցեմք, Աստուած եւ Տէր, Հոգիդ անմահ,
Ի մեզ խնայեա՛ յաւրն ահագին եւ անաչառ:
Երկնայնոց զաւրաց խըմբիցն աղաչանաւք
Եւ ժողովեալ սըրբոց գընդիցըն մաղթանաւք:
Ըամից ժողովելոցս ի յանուն Քո,
Պարգեւեսցես շնորհաց բըղխումն եւ մաքրութեան:
Գոհաբանեմք զՀայր եւ զՈրդի եւ Սուրբ զՀոգին
Եւ զերեսեան ի մի Աստուած խոստովանիմք,
Սըրբոյ Երրորդութեանդ պատիւ եւ փառք այժմ եւ յաւէտ,
Միշտ յաւիտեանս յաւիտենից:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 324 ³ µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 194 ³ µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 370 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
ABC öáË
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ å ª Üáõ ³ ë ï Ç »ñ · ë
´Ý ³ ·Çñ
3 C ï ñ ï Ù»ÉáóÝ
4 BC ³ õ» ï » ³ ó ¹
5 B ôÇõÍ» ³ É
7 BC Éáõëá Û Ð ³ õñ¿
9 BC ÁÝ ¹ ñ»ÉáóÝ
11 B ï ÁõáÕ
12 BC Ñá · Ç ¹
14 B ËÁÝ ³ » ³ BC Û ³ Ý ³ ã ³ é
18 C µËáõÙÝ
19 B Ûáñ ¹ Ç BC Ç Ðá · Ç ÷ Ë êáõñµ ½Ðá · ÇÝ
20 C ½»ñÇë» ³ ÝÝ

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ
ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԵՐԳ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԱՆԿԱՆՑ՝
ՀԱՄԱԳՈՅ ՍՈՒՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ ՄԻԱՍՏՈՒԱԾՈՒԹԵԱՆՆ,
ՀԱՄԱՁԱՅՆԵԼՈՎ ԵՐԿՆԱՒՈՐԱՑՆ ԴԱՍՈՒՑ

Ներպարունակեալ
Իննեակ դասուց կայք մի առ մի ձայնիւ։

Երգս առեալ գոչեն
Երրակի անձանց միոյ տէրութեանն։

Բախացեալ եւ մեք՝
Համաձայնելով ընդ սրովբէից խումբս։

— Սուրբ, սուրբ, սուրբ, մի Տէր,
Հայր յաւէտ եւ միշտ, Որդի եւ Հոգի։

Երրորդութիւն Սուրբ՝
Միաստուածութիւն անբաժանելի։

Սուրբ եկեղեցի
Երգէ ընդ հրեշտակս յաւէտ Քեզ ըզփառս։

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 325³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 109³µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 367µ-368³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 218µ-219³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 77µ-78³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 139
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ [²ÛÉ ï³Õ] BG ºñ· »Ï»Õ»óõáÛ Ù³ÝÏ³Ýóª Ñ³Ù³·áÛ êáõñµ ºññáñ¹áõÃ»³Ý, Ñ³Ù³-Ó³ÛÝ»Éáí »ñÏÝ³õáñ ¹³ëáõó, Ç Ü»ñë[Çë¿] (G Ï³-ÃáÕÇÏáë¿) C î»³éÝ Ü»ñë[ÇëÇ] D î»³éÝ Ü»ñë»ëÇ »ñ· »Ï»Õ»óáÛ Ù³ÝÏ³Ýóª Ñ³Ù³·áÛ êáõñµ ºññáñ-¹áõÃ»³Ý »õ ÙÇ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý, Ñ³Ù³Ó³ÛÝ»Éáí »ñÏÝ³õáñ³óÝ ¹³ëáõó
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A êáõñµ Ðá·õáÛÝ ÇçÙ³Ý Ç ¹³ëë ³é³ù»ÉáóÝ
Ì³Ûñ³Ï³å³ Ü»ñë»ë
´Ý³·Çñ
2 A ÆÝÝ³Ï A ïáÕÇó Û»ïáÛª ºññáñ¹áõÃ»³Ý ÷³éù (îáÕÇó Û»ïáÛ ÝßáõÙáí óáÛó ïñáõ³Í ³Ûë »õ Û³çáñ¹Éñ³óáõÙÝ»ñÁ Ï³ï³ñáõ³Í »Ý Ñ»ï³·³ÛÇ ÙÇ ·ñãÇ Ó»éùáí)
4 A ºññ»³ÏÇ B ï¿ñáõÃ»³Ý C ï»ñáõ»³ÝÝ A ïáÕÇó Û»ïáÛª ²ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý ÷³éù
6 A ëñáíµ¿Çó áõÕÕáõ³Íª ë¿ñáíµ¿Çó C ëñáµ»ÇóÁÝ D ëñáµ¿Çó C ËáõÙµ D ËáõÙå ë A ïáÕÇó Û»ïáÛª ²é³-ù»Ùù ÷³éù
8 A àñ¹áÛ A Ðá·áÛÝ A ïáÕÇó Û»ïáÛª ²é³ù»Ùù Á½-÷³éë
9 A ¾ññáñ¹áõÃÇõÝ
10 C ØÇ³ëïáõ³ÍáõÃÇõÝ ëáõñµ A ïáÕÇó Û»ïáÛª ²ë-ïáõ³ÍáõÃ»³Ý¹ ÷³éù
12 C ÑñÁß ï³Ïë A ïáÕÇó Û»ïáÛª ÚûÇï»³Ýë ³Ù¿Ý

ՓՈԽ

Ներհիւսեսցուք քաղցր եղանակ
Վայելչահիւս երրեակ անձանց,
Անըսկըզբանն անծընելոյն
Գոլ ծնիցելոյն եւ բըղխելոյն:

Էրեք դիմաց միով բնութեամբ
Հաւր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն,
Որոյ աթոռք են քերովբէքն,
Գովէն սրովբէքըն վեցթեւեանք:

Իւսեն զերիս սուրբն ի մի Տէր,
Որով ծանեաւ եկեղեցի,
Ցոր հաստատեալ երկըրպագէ,
Նոցին ձայնիւ փառաբանէ:

Տէր եւ Աստուած զՀայր քարոզեմք,
Ընդ Հաւր զՈրդի Տէր դաւանեմք,
Վեհին Հոգւոյ բըղխումն ասեմք,
Որ է անհաս՝ ի մէնջ պատուեմք:

Ղաւղեալ խորհուրդ Երրորդութեան
Ի յերկրայնոցս անքըննական,
Նոյն ի վերնոցըն ծանուցան,
Ի սրովբէիցըն յայտնեցան:

Մանկունք վերինըն Սիոնի,
Առէ՛ք քընար եւ տասնաղի,

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 325³-326³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 109µ-110µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 368³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 219³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 78³-79³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 231³-232³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 302³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 141
Êáñ³·Çñ
ACDG ö[áË] BU ³ÝËáñ³·Çñ M öáË. Úáñ¹áñ³Ï¿ ï³Õë
Ì³ûñ³Ï³åª Üí³·¿ Ðá·õáûÝ ïÁíáÕÇÝ ÇÙ³ëï µ³ÝÇ ÁÝ¹ Ó³ûÝÇ
´Ý³·Çñ
2 BG »ññ»³Ý
3 A ²ÝÁëÏÁ½µ³Ý U ²ÝÁëÏÇ½µÝ C ³ÝÍÝ»Éáû
4 C µË»Éáû U µÁË»ÉáûÝ
5 ABCGM º ñ»ù BG ÙÇáû
6 U Ðûñ CDU àñ¹áû CU Ðá·áûÝ
7 B ³Ãáé C ù»ñáµ»ù D ù»ñáµ¿ùÝ U ù»ñáµ¿ù
8 C ëñáµ»ùÝ DU ëñáµ¿ùÁÝ
9 BC ÐÇõë»Ý U ôÇõë» ³É½»ñ»ù U Ç î¿ñ ÙÇ M ÷Ë ïá-ÕÇ. ôÇõë»³É½»ñ»ùëñµ»³Ý Ç î¿ñ ÙÇ
11 MU Ñ³õ³ï³û ’õ ÷Ë Ñ³ëï³ï»³É
12 U ÷³é³õáñ¿
14 U Ðûñ
15 B Ðá·õáûÝ C Ðá·áûÝ U Ðá·áû BU µÁËáõÙÝ C µË-ÕáõÙÝ
17 U ÔûÕ»³É C ËáñËáõñ¹ ºññáñ¹áõÃ»³Ý
18 C ºõ ÷Ë Æ U û»ñÏÝ³ûÝáóÝ A ³ÝùÁÝ³Ï³Ý Uf ³ÝùÝ-Ý³Ï³Ý
19 C í»ñÝáóÝ
20 C ëñáµ»ÇóÝ DU ëñáµ¿ÇóÁÝ B û³ûïÝ»ó³õ
21 D ãÇù 21-36 C Ø³Ý·áõÝù AG êÇáíÝÇ

Սրբաբանիցըն համաձայն
Տո՛ւք աւրհնութիւն քրովբէական:

Բանին, որ էր ընդ Հաւր յառաջ,
Ամենազաւր բազուկ եւ աջ,
Նոյն ի կենացըն կենարար,
Ի լուսոյն լոյս եւ բարերար:

Ընդ Որդւոյ զՀոգին Սուրբ եւ բարի,
Նորոգ ըզմեզ ըստեղծողի,
Դուռըն բացաւղ մեզ այս բանի,
Ջայնի եւ քաղցր եղանակի:

Անըսկըզբան Հաւր անեղի,
Յորմէ Որդին է եւ Հոգի,
Նոյն եւ նըման երիցն ի մի,
Ի մէնջ յաւէժ փառըս տացի:

23 C êñµ ³ µ ³ ÝÇóÝ U êñµ ³ µ ³ ÝÇóÁÝ Ñ ³ Ù ³ [illegible]Ó ³ [illegible]Ý
24 C ùñáµ» ³ Ï ³ Ý U ùñáµ¿ ³ Ï ³ Ý
27 C »õ ÷Ë Ç C Ï»Ý ³ óÝ
28 U Éáõë ÷Ë Éá[illegible]ë
29 CU àñ ¹ á[illegible]
30 B Áë ï »ÕÍ ³ õÕÇ MU ³ ñ ³ ñáÕÇ ÷Ë Áë ï »ÕÍáÕÇ
31 C ¸áõéÝ B µ ³ ó ³ õ
33 C ² ÝÁëÏÁµ ³ Ý U Ðûñ
34 B Ðá·õÇÝ U Ðá·ÇÝ
35 Cf ÝÙ ³ Ý U »ñÇóÁÝ
36 C ÷ ³ éë

ԳԱՆՁ ՊԵՆԴԱԿՈՍՏԷԻՆ ԱՒՈՒՐ

Յաւէտ իսկապէս, ընդ Հաւր միապէս, եւ աստուածապէս,
Ելումն էապէս, անըսպառապէս, եւ անհատապէս,
Ինքնիշխանապէս, հզաւրեղապէս, եւ նոյն տիրապէս,
Որդոյ նմանապէս, փառաւորապէս, եւ արարչապէս,
Ինքնազաւրապէս, կատարելապէս, բաւականապէս,
Անբաժանապէս, որոշելապէս, Աստուած միապէս,
Անորոշապէս, անգիտելապէս, եւ անյեղապէս,
Աւրհնեալ Հոգիդ Աստուած, եկեալ ի նորոգել զարարածս,
Աղաչեմք:

Որ ի Ջուր գոլով, ստեղծագործելով, ըզՔեզ յայտնելով,
Ըծովըս լընլով, լողական զեռնով, մեծամեծ կիտով,
Զերկիր ստեղծւածով, բուսով եւ տընկով, եւ չորքոտանով,
Զերկինս զերկնայնով, զարդարեալ գեղով, լուսնով եւ արեւով,
Զաւդս աւդականով, զարդարեալ գեղով, Թըռչուն հաւերով,
Զհրեշտակս առնելով, դասիւ եւ կարգով, քահանայելով,
Շնորհաբաշխելով, զոր ի Քէն հեղլով, ի նոսա տալով,
ՅԱդամ փըչելով, զոր ստեղծեալ ձեռնով, Հոգով կենդանով,
Պարգեւս տալով, ճոխացուցանելով, երկրի տիրելով:

Վեհ երեւելով, Ադամ իւր պատուով, գերազանց գոլով,
Իմաստ շնորհելով, քահանայելով, Թագաւորելով,
Ի դրախտին դնելով, բազմախիտ ծառով, կանաչ տերեւով,
Զանազան պըտղով, անԹառամ գունով եւ անոյշ հոտով,
Պատուիրան տալով, բազմացն ուտելով, միոյն չուտելով,
Զոր ոչ պահելով, մերկացաւ փուԹով, ծածկեալ Թըզենով,
Զնոյն այսաւր գոլով, քո պայծառ լուսով, նոր զարդարելով,
Աւրհնեալ Հոգիդ Աստուած, եկեալ ի նորոգել զարարածս,
Աղաչեմք:

Աղբիւր գիտուԹեան, պարգեւք բարուԹեան, եւ ողորմուԹեան,
Հոգի զաւրուԹեան, եւ իմաստուԹեան, Հոգի գիտուԹեան,
Հոգի խորհըրդեան, հանճար իմացան, առաջնորդական,
ԵրկիւղածուԹեան, աստուածպաշտուԹեան, եւ յաջողուԹեան,
Քոով զաւրուԹեամբ, Ջուրք բաժանեցան, ճանապարհ բացան,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 222µ-223µ
Êáñ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ñ³Ï³åª Úáí³Ý¿ë

Մատրն հայրական, աստուածանըման, ստանաս զամենայն,
Յորժամ եւ որքան, ախորժես զարժանն, տաս անհատական,
Զազգս որդոց մարդկան, արասցես արժան, մեծ ողորմութեան,
Քահանայական, եաւթըն խորհըրդեան, եկեղեցական,
Աւրհնեալ Հոգիդ Աստուած, եկեալ ի նորոգել զարարածս,
Աղաչեմք:

Նոր նորոգաւղին, Հոգոյ ճըշմարտին, փառս տացուք նըմին,
Որ ընդ հրեշտակին, յաւետիս կուսին, ընդ իջանել Բանին,
Կազմող տաճարին, լինէր էակցին, ստեղծանէր մարմին,
Առ Յորդանանին, աղաւնակերպին, հանգչէր առ Որդին,
Նաեւ նոյն Հոգին, հանող չար դիւին, բանիւ Միածնին,
Վասն որոյ տանջին, որք հայհոյեցին, զԱստուած Սուրբ Հոգին
Եւ ոչ ունիցին նոքա թողութիւն աստ եւ ապագային,
Յիշեա զհոգիս:

Էիդ երգեսցուք, յէէդ խնդրեսցուք, զէդ փառաւորեսցուք,
Հոգով մաքրեսցուք, մարմնով նըւաստասցուք, մըտաւք սըրբեսցուք,
ՅԱստուած դիմեսցուք, ապաւինեսցուք, զի արժանասցուք,
Զմեղս ատեսցուք, եւ անարգեսցուք, զաւրէնս սիրեսցուք,
Ի մեղաց դարձցուք, խոստովանեսցուք, ապաշխարեսցուք,
Բարիս գործեսցուք, յԱստուած յուսասցուք, աղաւթս արասցուք,
Զծընաւղս պատուեսցուք, զտեարըս պաշտեսցուք, զիրար սիրեսցուք,
Զքեզ դաւանեսցուք, խոստովանեսցուք եւ հաւատասցուք,
Քեզ ծառայեսցուք, երկըրպագեսցուք, փառաւորեսցուք,
Շնորհիւ քո լըցցուք, զմեզ կանոնեսցուք, զայլս խրատեսցուք
Եւ եւս զանձինս:

Սուրբ Կոյս Մարիամ, վարդատիպ փայլմամբ, ծաղիկ անթառամ,
Ի քէն աղերսամ, փափագեալ ցանկամ, տարփանաւք բաղձամ,
Հոգովըս տենչամ, սիրով ըղձանամ, սըրտիւս տարփամ,
Սարսեմ եւ դողամ, պակեալ հիանամ, եւ ապուշ մընամ,
Ի Տէր հաւատամ, յԱստուած յուսամ, Հոգովըս տենչամ, սարսեմ եւ դողամ,
Զի արժանանամ, հոգով ժրանամ, մարմնով զգաստանամ,
Եւ կարողանամ, ի մեղաց դառնամ, արտասուեմ եւ լամ,
Զի արդարանամ, սրտիւ հաւատամ, առ քեզ դիմեալ գամ,
Մայրդ բարեխնամ, զի ի միւս անգամ, գալստեանն,
Յայնժամ նորոգեալ ցնծամ,
Ողորմեա:

ԿԲ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ

Մեծահրաշ ցընծութեամբ բերկրեալ մանկունք Սուրբ Եկեղեցւոյ,
Կուսական տաճարս գերապանծ պըճնեալ արեւմըտային արեգականցըն փայլմամբ,
Որով զուարճացեալ տաւնեմք ցընծութեամբ զգլխաւորս հարանցն երկնայնոց:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեանց Քեզ ի հաճութիւն,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Ո՛վ կուսանք պանծալիք, գերամաքուրք եւ բամբիչք երկնայինք,
Դըստերք գովելիք գերահրաշ վարուք Վերնոյն Սիովնի:
Փոխանակ կաթինըն սպիտակ Թորմի՝ կարմրագոյն արեամբ արտաշիկացեալ
Ստացայք ստընդիայ զագգս հիւսիսային,
Զորոց մաղթել հայցեմք զփըրկութիւն անձանց տաւնողացս,
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեանց Քեզ ի հաճութիւն,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Վիրաւորեալ վըշտաւք մեծագին, վըտանգաւոր մարմնոյ կըտտանաւք,
Բըժըշկական դեղ մատուցանել ախտացելոցս յոգի վըշտագին:
Խաւարելոցըս նըսեմութեամբ չարին արկածիւք
Գերապայծառ լոյս մեծ ծագեցեայք,
Տանըս Թորգոմեան տածիչք տիրապէս դեղ բըժըշկութեան յաւէտ մատուցայք:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութանց Քեզ ի հաճութիւն,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Սիրով սիրալիր սիրոյն ճոխացայք, սիրելի՛ հարսունք, կուսա՛նք գովելիք,
Սըխրալի վարուք անուն քաջութեան ստացայք ի յերկրի:
Սիրալիր գըթով մատըռուակեցէք զբաժակն երկնային մերոյս գըրոհի,
Անուն քաջութեան թողեալ յաշխարհի, թըռեայք ի կաճառըս քէրովբէից:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեանց Քեզ ի հաճութիւն,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 326³-328µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), 133µ-136µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 239³-241µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ¶³ÝÓ êáõñµ Ïáõë³Ý³óÝ ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó D ø³ñá½ êñµáó ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó »õ ³É Ïáõë³Ý³ó Ç Øáí ëÇë¿ í³ñ¹³å»ï¿
Èáõë³Ýó³ÇÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¸. êñµáó ÐéÇ÷ëÇÙ»³ÝóÝ ¿
Ì³ñ³Ï³å³ Øáíë¿ëÇ »ñ·
´Ý³·Çñ
1 CD ï³õÝÇë óÁÝÍáõÃ»³Ùµ C ºÏ»Õ»óá
2 C ³ñ»·³Ï³Ýó
8 C ëåÇï ³Ï³ÃáñÙÇ
9 C ÐÇõëÇõë³ÇÝ A ÑÇõëëõë³ÇÝ
13 D ìÇñ³õáñ»³Éù
17 C µÁÅÁßÏ³Ï³Ý D Ù³ïáõó³ù
23 CD Ç»ñÏñÇ ÷Ë ³ßË³ñÑÇ C ÃÁé³ù
25 D ¿³óáõóÇã

Էին համայնից էացուցչին ստացուածք գովելիք,
Եղեալք տիրապէս էակք սրխրալիք կուսանք յաւէտ միշտ բարգաւաճեալք:
Աստեղք անամպ առանց մրթութեան, լիալիր լուսինք անմրտանելիք,
Տրկարք մարմնով, զաւրացեալք հոգւով, յուսով յԱստուած խարըսխեալք:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեանց Քեզ ի հաճութիւն,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Սուրբք եւ փառաւորեալք եւ կուսանք ընտրեալք,
Կարապետք յաւէտ Նախազդեցութեան աւետեաց ցուցայք,
Կոչելով զհովիւըն հաւտից բանաւոր հրաւիրատուր ձեր արեանց հեղմամբ,
Հովուել ըզհաւտ, զոր գնեաց արեամբ քաջ հովիւն Յիսուս,
Տեառըն պատրաստեալ, կազմեալ ժողովուրդ:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեանց Քեզ ի հաճութիւն,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Ի Քեզ համբառնամք ըզմիտս եւ ըզզգայութիւնս, ամէնաւրհնեալ
Սուրբ Երրորդութիւն
Միով բնութեամբ եւ աստուածութեամբ մի զաւրութիւն եւ իշխանութիւն:
Եռանձնեայ Տէրութիւն, անբաժանելի բընութիւն,
Աւրհնաբանեալ յերկնայնոց դասուց եւ յերկրայնոց մարդկային սեռից:
Միշտ պահեսցես Քեզ հաճոյացեալ ըզդիտապետըն մեր [այս անուն]
Եպիսկոպոսաւք եւ քահանայիւք, սարկաւագաւք, դըպրաւք եւ համաւրէն
մանկամբք Սիովնի:
Զաւրացուսցես զթագաւորն մեր [այս անուն], *յաղթաւղ լինել ի պատերազմի*
Ձիաւորաւք եւ սոսկականաւք եւ ամենայն հնազանդեցելովք,
Ահա յիշեսցես զհոգիս հաւատով ննջեցելոց մերոց եւ ողորմեսցիս, աղաչեմք:

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ,
Րոտել զանձինս մեր ի մի միաբանութիւն:

Գոհութիւն եւ փառաբանութիւն Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Միշտ ի բարձունս Քեզ վերառաքեմք,
Բարեխաւսութեամբ մաւր Քո եւ Կուսի՝
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածնի,
Խընդըրուածովք զՔեզ ձեռնադրողի Կարապետին եւ Մըկըրտչին Յովհաննու,
Պըսականուներն մարտիրոսի առաջին վըկայի եւ նախասարկաւագի,

28 D ³Ý³Ùµ D ÉÇ»³ÉÇñ
29 CD ïÁÏ³ñù C Ñá·áí
33 D Ý³Ë³½¹»óáõÃ»³ÝÝ
34 C Îáã»É
39 D Á½·³Û³ñ³Ýë C ²Ù»Ý³ëáõñµ ÷Ë ³Ù¿Ý³õñÑ-
Ý»³É ëáõñµ
44 C Ù³Ý·³Ùµù

Երջանիկ դասուց առաքելոց, մարգարէից եւ մարտիրոսաց
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ բազմաչարչար Քոյին մըշակի Սըրբոյն Գրիգորի:
Մըշտամըռունչ արտասուաթոր պաղատանաւք համաւրէն միանձանց
եւ ճըգնաւորաց
Եւ սըրբոց Հռիփսիմեանցն, զորոց այսաւր գյիշատակըն կատարեցաք:
Լըցուսցես զամենայն պէտըս պիտոյից հաւտի Քո փոքու
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան [Քո]:

58 D ØÁß ï ³ Ùé áõÝã »õ
59 C ãÇù ï áÕÁ D ºõë ³ é ³ õ»É ëÁñµáó ÷Ë ºõ… ÐéÇ÷-ëÇÙ» ³ ÝóÝ

ՏԱՂ Ի ՍՈՒՐԲՆ ՀՌԻՓՍԻՄԷ
Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԷ ԱՍԱՑԵԱԼ

Նորահրաշ արեգակն իմանալի,
Յարեւմըտից մեզ ծագեցար ի վիմէն հաւատոյ,
Հարսն արեգականն արդարութեան, ո՜վ սուրբ Հռիփսիմէ:

Եկեալ ի դրախտէն կենաց տունկ խընկաբեր,
Զըմուռ եւ հալուէ, տաշխըս, կասիայ, կընդրուկ, կինամոն,
Հարսըն Քրիստոսի ընտրեալ ի բիւրուց, ո՜վ սուրբ Հռիփսիմէ:

Րաբունւոյն հետեւող ճանապարհի,
Խաչին բառնալով չարչարանաւք արեամբ եւ մահու,
Հարսն անմահ փեսային կոյս անարատ, ո՜վ սուրբ Հռիփսիմէ:

Սիրով բաղձման խանդակաթ ըղձմամբ Հոգւոյն,
Անձուկ վառեալ տարփըմամբ սըրտիւ ի սէր փեսային,
Հարսն Որդւոյ Թագաւորին գեղեցկութեամբ պըճնեալ, ո՜վ սուրբ Հռիփսիմէ:

Երեւեցար ծաղիկ գարնայնոյ,
Անուշահոտ վարդ կարմրերփեան, շուշան ոսկէտիպ, նարդոս եւ քըրքում,
Դուստըր արքայի յոսկէհուռըն պաճուճեալ, ո՜վ սուրբ Հռիփսիմէ:

Սաւառնեալ ըստ աղաւնեաց,
Ելին յերկինս ընդ քեզ ընկերըք քո.

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 328µ-329³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 280µ-281µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 379µ-380³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 241³-242³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 182³µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 269
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BC î³Õ Ç ëáõñµ Ïá�ëÝ ÐéÇ÷ëÇ-ÙÇ, ï»³éÝ Ü»ñë[ÇëÇ] Ï³ÃáÕÇÏáë[Ç] G î³Õ ÐéÇõ÷ëÇÙ»³[Ýó] D î³Õ Ç ëáõñµ »õ �»ñç³ÝÇÏ Ïá�ëÝ ÐéÇ÷ëÇÙ¿, ï»³éÝ Ü»ñë»ëÇ ³ë³ó»³É
Èáõë³Ýó³�ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¸. ÐéÇ÷ëÇÙ»³ÝóÝ ¿ Æ Ü»ñëÇë¿ Ï³ÃáõÕÇÏáë¿ ³ë³ó»³É
Ì³�ñ³Ï³å³ Ü»ñë»ëÇ
´Ý³·Çñ

1 B ³ñ»·³Ï
2 C Ú³ñ»õÙïÇó C Í³·»ó³õ
3 C ÐáñëÝ D Ð³ñëÁÝ BDG ÐéÇ÷ëÇÙÇ
4 C ºÏ³É C ËÝ·³µ»ñ
5 C ¼ÙÁÙáõé C Ï³ëÇ³ A ÏÇÝ³Ùá íÝ
6 C ÁÝ¹ñ»³É D ÁÝïñ»³É¹ D µÇõñáó C ÐéÇõ÷ëÇÙ»³ D ÐéÇ÷ëÇÙÇ
7 B ð³µáõÝáõ�Ý CD ð³µáõÝá�Ý C ×³Ý³å³ñÑ
10 C Ðá·á�
11 C ï³ñ÷Ù³Ùµ ëñïÇõ
12 C àñ¹á� Ã³·³õáñÇÝ ·»Õ»óÏáõÃ»³ÙµÝ å×Ý»³É
13 D ¾ñ»õ»ó³ñ B ·³ñÝ³Ýõá� G ·³ñÝ³�Ýõá�
14 CD áëÏ»ïÇå C ùñùáõÙ
15 D ³ñù³�ÇÝ C �áëÏ»ÑáõéÝ B ÐéÇ÷ëÇÙÇ
16 AB ëï ÷Ë Áëï
17 A ãÇù ºÉÇÝ BG ÁÝ·»ñÁù

Մըտէ՛ք ի տաճար Թագաւորի ի հարսանիս անապական
Յուրախութիւն յաւիտենից, ո՛վ սուրբ Հռիփսիմէ:

Ի *նոյն յառագաստ լուսոյ կացեալդ,*
Ընդ աջմէ սուրբ փեսային դըշխոյ զարդարեալ, Թագիւ պըսակեալ,
Հայցեա՛ միշտ եւ մեզ վերաբերել ընդ ձեզ ի փառս, ո՛վ սուրբ Հռիփսիմէ:

18 C Ûáõñ ³ ËáõÃÇõÝÝ
19 D ³ é ³ · ³ ë ï C Ï ³ ó» ³ É
20 C å ë ³ Ï» ³ É
21 C Ð ³ Ûó ³ ° C í »ñ ³ Ûµ»ñÇÉ

ՓՈԽ

Առաւաւտ լուսոյ արեւելեան ազանց,
Աւրհորդըն սուրբ, յարեւմըտից ծագեալ,
Ռաճըս լուսափայլս երկրաւորաց ուղղեաց՝
Ելանել յերկինս ի հրեշտակաց կայանս:

Հռիփսիմեա կոյսըդ թագազարմից երամ,
Երկնից փեսային հարսն ընծայեալ յերկրէ,
Ռետին քաղցրութեան մեզ ի շըրթանց բըղխեալ,
Ջեւղ թափեալ անուընն անուշահոտ բանիւ:

Ի փեսաւերացըն առաքելոց դասուց
Հաւատոյ վիմէն յեկեղեցւոյ փողոյն,
Փեսային իւրում առաքեցաւ ընտրեալ
Ի Հայաստանեայց առագաստի մանկունք:

Սիրով արքային, յորում ջեռեալ վառէր,
Յաղթեաց բըռնութեանց թագաւորաց երկրի,
Ի ձայն քաղցրութեան բարեկամին գոչէր.
«Արի, որ նընջեսդ ի գբի ներքումն եդեալդ.

Մաքուր մեր արեամբ զվիճակըս քո հերկեալ,
Ե՛լ, մըշակ հոգւոց, եւ սերմանեա՛ բանիւ.

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 329³-330³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 281µ-282µ

C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 380³µ

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 242³-243³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 183³µ

M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 237µ-238³

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 231³µ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 311µ-312µ

ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 271

Êáñ³·Çñ

ACDG ö[áË] B ³ÝËáñ³·Çñ M î³Õ Ç Ü»ñë¿ë¿ ³-ë³ó»³É T î³Õ Ç î¿ñ Ü»ñëÇë¿ ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó U î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñëÇë¿ (Ã»ñÃ 312³ª öáË¿)

Ì³□ñ³Ï³åª ²é ÐéÇ÷ëÇÙ» Ïá□ëÝ ¿

´Ý³·Çñ

1 U Éáõëá□Ý

2 ²õñÇáñ¹Ý U ²õñÇáñÃÁÝ C □³ñ»õÙïÇó T Í³·»³ó

3 C è³Ñ U Éáõë³÷³□É MTU Ð³□³ëï³Ý»³óë ÷Ë »ñÏñ³õáñ³ó

4 CU Ï³□»³Ýë

5 DU ÐéÇ÷ëÇÙ¿ C ÐéÇõ÷ëÇÙ» BCDG ·»Õ³½³ñ¹»³É ÷Ë Ïá□ëÁ¹ MTU ÷Ë ïáÕÇ. ÐéÇ÷ëÇÙ¿ ·»Õ³½³ñ-¹»³É ÏáõëÇó å³ñÍ³Ýù ÷Ë ïáÕÇ

6 BG ÁÝÓ³□»³É M Ñ³ñëÁÝ Í³·»³É

7 A è¿ïÇÝ CU ßñÃ³Ýó C µË»³É U µÁË»³É

8 BG ¼ÇõÕ U ÆõÕ U ³ÝáõÝ M µáõñÙ³Ùµ ÷Ë µ³ÝÇõ

9 D ÷»ë³õ¿ñ³óÝ U ÷»ë³õ»ñ³ó BDG ¹³ëáõóÝ U ¹³ëáõó ³é³ù»ÉáóÁÝ

10 CU íÇÙÇÝ CU □»Ï»Õ»óá□ B ÷áÕá□Ý áõÕÕí³Íª ÷áÕ¿Ý

11 U Çõñá□ C ÁÝ¹ñ»³É T Ý³ Ñ³ñëÝ U ëáõñµ Ñ³ñëÝ ÷Ë ÁÝïñ»³É

12 BCG Ð³□³ëï³Ý»³ó U Ð³□³ëï³Ý¿ U Ù³ÝÏáõÝë ³é³·³ëïÇ B Ù³Ý·áõÝù áõÕÕí³Íª Ù³Ý·áõÝë CG Ù³Ý·áõÝù D Ù³ÝÏáõÝùÝ

13 T ãÇù ß³ñ.

14 U µéÝáõÃ»³Ýó BG □»ñÏñÇ

15 B µ³ñ¿Ï³ÙÇÝ U ÷»ë³õ¿ñÇÝ ÷Ë µ³ñ»Ï³ÙÇÝ

16 Cf ÝÝç»ë¹ U ·ÁµÇ C Çç»³É¹ ÷Ë »¹»³É¹ U »¹»³É

17 C ½íÇ×³Ïë M ãÇù ùá

18 C Ùß³Ï CD Ñá·áó

Երթամք պատրաստել քեզ աւթեւանս յերկինս,
Ընդ քեզ՝ եւ ծընելոցն քեւ աւազանաւն»:

Կենդանի վըկայք, կոյսք իմաստունք եւ սուրբք,
Մարք մեր հոգեւոր, ծընողք յորդիս լուսոյ,
Ողջախոհութեանցըդ մայր Գայիանէ
Եւ սընունդ բարի կոյսըդ Հըռիփսիմէ,–

Յերեսնից եաւթանցըդ մեծ վըկայուհեաց
Հայցեմք, պաղատիմք բարեխաւսել ընդ մեր.
Սուրբ Երրորդութեան ընծայեցէ՛ք մաղթանս՝
Շնորհել թողութիւն մեր յանցանաց բազմաց:

Նոյն վերակոչիլ ի հանդերձեալսն ընդ ձեզ
Ի ժառանգութիւն արքայութեան երկնից,
Էին միայնոյ մատուցանել ըզփառս
Յարագուարճ ձայնիւ յաւիտենից յաւէտ:

19 D ºñÃ ³ Ù U ¾ñÃ ³ Ùù C å ³ ï ñ ³ ë ï »Ùù D å ³ ï ñ ³ ë-ï »Ù C ³ õÃ»õ ³ Ý
20 C ø»½ »õ ÍÝ»ÉáóÝ ÁÝ¹ ù»½ ³ õ ³ ½ ³ Ý ³ õ ÷Ë ï áÕÇ U ÍÁÝ»ÉáóÁÝ
21 B Éáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³ ½· U ï áÕÇó ³ é ³ çª öáË¿ C í Ï ³ Ûù
22 U Ñá · »õáñù B ÍÁÝ ³ õÕù C ÍÝ ³ õÕ U ÍÁÝ» ³ Éù
23 C àÕç ³ Ë áÑáõÃ» ³ Ýó¹ D àÕç ³ Ë áÑáõÃ» ³ Ýó Ù ³ ÛñÁ¹ C ¶ ³ ÛÇ ³ ÛÝ»
24 C ëÝáõÝ¹ D ëÝáõÝ¹Á¹ BDG ëáõñµ ÏáÛëÁ¹ C ÏáÛë¹ B ÐéÇ÷ëÇÙ¿ C ÐéÇõ÷ëÇÙ» D Ðéáõ÷ëÇÙ¿
25 BGU »õÃ» ³ ÝóÁ¹ C »õÃ ³ Ýó¹ BG íÁÏ ³ ÛáõÑ» ³ Ýó C í Ï ³ ÛáõÑ» ³ ó
26 U Ð ³ ÛóÙ ³ Ùµ B µ ³ ñ¿Ë ³ õë»É
27 CDU ºññáñ¹áõÃ» ³ ÝÝ
28 BU ½ÃáÕáõÃÇõÝ
29 U í»ñÝ ³ ÏáãÇÉ B Ñ ³ Ý¹»ñÓ» ³ ÉëÁÝ U Ñ ³ Ý¹»ñÓ» ³ ÉÝ U ù»½ ÷Ë Ó»½
30 C Å ³ é ³ Ý·áõÃ» ³ Ý M Å ³ é ³ ÝÏáõÃÇõÝ D ³ ñù ³ Ûáõ-Ã» ³ ÝÝ
31 B ÙÇ ³ ÛÝõáÛ C ½÷ ³ éë
32 BU Ú ³ ñ ³ ½Áõ ³ ñ× MU Ç Û ³ õÇ ï » ³ Ýë, ³ Ù¿Ý ÷Ë Û ³ -õÇ ï »ÝÇó Û ³ õ¿ ï

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ

Երջանիկ հոգիահրաշ
Երանելի սուրբ Հռիփսիմեանք,
Յաբրահամեան զարմէն բղխեալք
Եւ չառաւիղք յանմահ այգւոյն:

Գեղեցկապէս ցեղիցն եղեալ
Դուստրը Դաւթի մարգարէին,
Կարապետք սուրբ հաւատոյ,
Լուսապըսակ եկեղեցւոյ:

Զուարճանայ այսաւր Սիովն,
Ցընծայ վերինն Երուսաղէմ:
Զաւրք երկնից իջեալ յերկիր՝
Տաւնեն ընդ մեզ ուրախութեամբ:

Բացաւ դուռն Եդեմ դրախտին,
Ծառըն կենաց տընկեալ յերկիր,
Քաղցրաճաշակ համեղ պըտուղ
Փոխանակ անդ զառըն ճաշակմանն:

Արեւելք եւ արեւմուտք
Առհասարակ դըղըրդեցան:
Հիացեալ, տարակուսեալ
Անմեղ գառինքն ի մէջ գայլոց:

Հռիփսիմէ հըռչակագեղ,
Մեծապայծառ վայելչութեամբ,

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 330³-332³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 282µ-284µ
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 131³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 183µ-185µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 231µ-233µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 274
Êáñ³·Çñ
AE ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÔÉ ï³Õ ÐéÇ÷ëÇÙ¿ T ²ÔÉ ï³Õ ëñµáó Ðé»÷ëÇÙ»³ÝóÝ »õ ¶³ÔÇ³Ý³ó
Èáõë³Ýó³ÔÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙÝ»ñ
A Ê¸. ÐéÇ÷ëÇÙ»³ÝóÝ ¿
´Ý³·Çñ
2 T ºñ³Ý»ÉÇÝ ëáõñµÝ ÐéÇ÷ëÇÙ¿ E Ðéá÷ëÇÙ»³Ýù
3 T »É»³É ÷Ë µÁÕË»³Éù E ïÁÝÏ»³Éù ÷Ë µÁÕË»³Éù
4 E ãÇù ºõ BEG ß³é³õ»Õù E ³ÝÙ³Ñ E ³Ô·áÔÝ T Ú³Ý-
Ù³Ñ ïÁÝÏáÔÝ ß³é³õ»Õ»³É
5 E ó»ÕÇó T ó»Õ³å»ï»³É ÷Ë ó»ÕÇóÝ »Õ»³É
6 D ¸Áëï»ñù BE Ù³ñ·³ñ¿Ç T ÷Ë ïáÕÇ. ¸Áëï»ñó ì»ñÇÝ êÇáÝÇ
7 E Î³ñ³å»ïÁù T Î³ñ³å»ï E ãÇù ëáõñµ
8 BE Èáõëáå åë³Ï (B åÁë³Ï) ÷Ë Èáõë³åÁë³Ï CE »Ï»Õ»óáÔ T åÁë³Ï ÷³é³ó
9 E ¼áõ³ñ×³Ý³ E êÇáÝ
10 B òÁÝÍ³ CE òÝÍ³
11 T ÁÝ¹ Ù»½ ÷Ë Ô»ñÏÇñ
13 E ãÇù 13-14
14 BG ïÁÝ·»³É
16 A öáË³Ý ³Ý¹ ÷Ë öáË³Ý³Ï BGT ãÇù ³Ý¹ T ×³ß-³Ï³óÝ
17 T ãÇù 17-20 ïáÕ»ñÁ

Հարսն երկնից հրաւիրեցաւ,
Պըսակ կուսից յաւրինեցաւ:

Կուսական փողըն գոչէր,
Տայր աւետիս Սուրբ Գրիգորի.
— Փութա՛յ, ե՛լ ի Վիրապէդ,
Լուսաւորի՛չդ Հայաստանեայց:

Համախոհ հարսն անարատ
Վըկայուհի Գայիանէ,
Ծաղկազարդ պըսակ կուսից
Եւ մարգարիտ սուրբ հաւատոյ:

Ծովայնոյ ծընեալ ծաղիկ,
Բուսեալ ի տանըն Թորգոմայ,
Առաքելոց ծաղկեալ արեամբըն
Պետրոսի եւ Պաւղոսի:

Սիգացեալ սաստիկ սիրով,
Տըրդատ արքայն Հայոց Մեծաց
Բորբոքէր բոց ցանկութեան,
Այրէր զվիշապըն մահաչունչ:

Ներկագործ գունով զըննեալ,
Եւ կազմէին կերպասագործքն,
Ոսկէթել յաւրինէին,
Զարդ հարսանեաց պատրաստէին:

Ի զանազան չըքնաղ գեղէն
Ցիմարեցան պարթեւազինքն,

---

23 T Ññ ³ õÇñ»ó ³ ñ
24 T ▯ ³ õñÇÝ»ó ³ ñ
26 A ³ õ» ï Çù
27 E öáõÃ ³ ▯ A ì Çñ ³ å ¿Ý E ì Çñ ³ å » ï
28 E Èáõë ³ õáñÇã BEG Ð ³ ▯ ³ ë ï ³ Ý» ³ ó B ï áÕÁ áõÕ-Õáõ ³ Í ë ï áñÇÝ Éáõë ³ ÝóùáõÙª ¼Ç Ñ ³ ñë ³ ÝÇù ¿ ÇÝÓ ³ ▯ë ³ õñ
29 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ÷ áËÇ Ýß ³ Ý [] B Éáõë ³ ÝóùáõÙª ² ▯É ³ ½· T ÷ Ë ï áÕÇ. Ð ³ Ù ³ Ï ³ Ù ÁÝ¹ ÐéÇ÷ ëÇÙ¿
30 E ì Ï ³ ▯áõÑÇ
31 T ÷ Ë 31-32 ï áÕ»ñÇ.
Ø»½ Éáõë ³ ï áõù ▯ ³ ñ»õÙÁ ï ¿,
Ð ³ ▯áó ³ ½·Çë Ç É ³ ï ÇÝ¿
33 BG Ì á í ³ ▯Ýõá▯ T Ì á í ³ ▯ÇÝ T ßáõß ³ Ý ÷ Ë ÍÁÝ» ³ É
34 E ´ÁË» ³ É E ï ³ ÝÝ B Âáñùá Ù ³ ▯ E Âáñ · áÙ» ³
35 T ÷ Ë ï áÕÇ. ² éá · » ³ É ³ ñ» ³ Ùµ ëÁñµáóÝ
38 E îñ¹ ³ ï
39 BG ´áñµáù» ³ É, B áõÕÕáõ ³ Íª ´áñµáù¿ñ B ó ³ ÝÏáõ-Ã» ³ Ý áõÕÕáõ ³ Íª ó ³ ÝÏáõÃ»Ý¿
40 B Ù ³ Ñ ³ ▯ßáõÝã T Á½Ý ³ Ç ï ñ÷ ³ Ý ³ ó ÷ Ë ½íÇß ³ åÁÝ Ù ³ Ñ ³ ßáõÝã
41 BG ½ÁÝÝá í ÷ Ë · áõÝá í E ½ÝÝ» ³ É T ÷ Ë 41-42 ï á-Õ»ñÇ áõÝÇ.
Ü»ñ · áñÍ» ³ É × ³ ñ ï ³ ñáõÃ» ³ Ùµ,
² ñõ»ë ï ³ õáñùÝ Ï ³ ½Ù¿ÇÝ
45 E ãùÝ ³ Õ T ÷ Ë ï áÕÇ. Æ í ³ ▯»Éáõã · »Õ å ³ ï Ï»ñÇÝ
46 E å ³ ñÃ»õ ³ ½ÇÝù T ² ñß ³ ÏáõÝÇùÝ ÷ Ë å ³ ñÃ»õ ³ -½ÇÝùÝ

Պետք եւ իշխանք առհասարակ
Եկին ի դուռըն հընձանին:

Յանկային առհասարակ
Խընդրել զորոջըն Քրիստոսի.
– Աւետի՛ս քեզ, կին ազատ,
Տիկին եղեր Հայոց մեծաց:

Արի՛, ե՛լ ի հընձանէդ,
Մո՛ւտ ի սենեակն արքունական:
Աղբիւր բըղխեալ յորդ արտասուաց՝
Հառաչէին առ Տէր Յիսուս:

Քաղցր եւ ներող յամենայնի,
Մեզ փութացիր ի յաւգնութիւն,
Ապաւէն լե՛ր նեղելոցս
Յաւտար երկիրս խուժադուժաց:

ԱՅԼ ԱԶԳ

Զայն ահեղ հընչեաց յերկնից,
Բարբառ եղեւ ուրախութեան.
– Մի՛ երկընչիք, ի՛մ սիրելիք,
Զի Ես ընդ ձեզ եմ յաւիտեան:

Զաւրացեալ կոյսն ի ձայնէն,
Դիմեալ ի մարտ պատերազմին,
Էհար ընկեց զհսկայ արքայն,
Կապեաց զիշխանըն մեղսասէր:

---

48 BG Ð³ëÇÝ áõÕÕáõ³Íª ºÏÇÝ E ¹áõéÝ A ÑÁÝÍ³ÝÇÝ E ÑÝÓ³ÝÇÝ

49 E ãÇù 49-50 B ò³Ý·³ÛÇÝ T ÷Ë 49-50 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
Ò³ÛÝ ³õ»ï»³ó Ù³ñÙÝ³Ï³ÝÇÝ,
Üáù³ ï³ÛÇÝ ÐéÇ÷ëÇÙ¿ÇÝ,
²ÛÉ ³ÛÝ µ³Ýù áõñ³Ë³ÉÇÝ,
ÎáõëÇÝ Ç µ³õÃ Ñ³Ù³ñ¿ÇÝ

50 A ½áñá×ÁÝ áõÕÕáõ³Íª ½áñáçÁÝ

51 B ÏÇÝ áõÕÕáõ³Íª »ñç³ÝÇÏ

52 T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.
²ñù³ÛáõÑÇ Ç Û³ ñ»õ»É»³ó,
î³Ýë Âáñ·áÙ³Û ¹ÁßËáÛ ÷³é³ó

53 E ãÇù 53-54 A ÑÁÝÍ³Ý¿¹

54 T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.
Ð³ñë »Õ»ñ ³ñ»õ»É»³Ý
ºõ Ã³·áõÑÇ ï³Ýë Âáñ·áÙ»³Ý
Ú³ÛÝÅ³Ù ëÁñµáóÝ ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó
Æ Ó³ÛÝë áÕµáó ³Õ³ã³Ý³ó

55 E ²Õµ»õñë E µÁË»³É

56 BT ÚÇëáõë áõÕÕáõ³Íª ²ëïáõ³Í T áõÝÇ ß³ñáõÝ³-ÏáõÃÇõÝ. î¿ñ ²ëïáõ³Í Æëñ³Û¿ÉÇ

58 T ÷Ë 58-59 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
Ø³ÕÃ³Ý³õù ³é³ù»ÉáóÁÝ
ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ,
öáõÃ³óÇñ Ù»½ Ûû·ÝáõÃÇõÝ,
î¿°ñ, ³å³õ¿Ý »õ ÷ÁñÏáõÃÇõÝ,
ØÇ° ÃáÕáõñ ½Ù»½ Ç Ó»é³ó

60 E ËáõÅ³¹áõÅ³óë T ÊáõÅ³ëï³Ý³ó

61 E ãÇù 61-100 AB Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½·

67 A ¾Ñ³ñ BG ÁÝ·¿ó T í³Ý»³ó ÷Ë ÁÝÏ¿ó ABG Á½ë-Ï³Û

68 T ÷Ë ï áÕÇ. ÎáË»³ó ½íÇß³ åÁÝ Ù³Ñ³ßáõÝã

Եղանէր ի սենեկէն
Որպէս փեսայ՝ յառագաստէ,
Գայր անցանէր առ հրնձանաւն,
Ձայն աւետեաց մատուցանէր:

– Ուրա՛խ լերուք, անփո՛րձ կանայք,
Եւ ցընծացէ՛ք, կոյսք իմաստունք.
Զի ես հարի ըզպատերազմ
Եւ յաղթեցի ախոյանին:

Անդ արեան հրնձան հարեալ՞,
Նոր առագաստ են զարդարեալ,
Աստ մահու հրաւէր հասեալ,
Զի սրոյ եւ հրոյ են հրաւիրեալ:

Փո՛ղ հարէք ի Հռոմ քաղաք,
Տո՛ւք աւետիս առաքելոցն.
Նոր հարսանիք են ինձ այսաւր,
Եկա՛յք տեսէք զիս հարսնացեալ:

Քա՛ւղ արկէք, յաւրինեցէ՛ք,
Կարմիր արեամբ զարդարեցէ՛ք,
Յուղարկեցէ՛ք զիս յառագաստն
Ի յերկնաճեմ հարսնարանին:

Փութացարո՛ւք ի Գողգոթայ,
Անդ բեւեռեալ Տէրն ի խաչին,
Զի ըզմեզ ազատեսցէ
Ի կապանաց մեղաց մերոց:

Եկա՛յք եւ մեք խաչակցեսցուք,
Ըզփառս ի վեր առաքեսցուք,
Որ ընտրեաց եւ ընկալաւ
Զերանելի Սուրբ Հռիփսիմեանքն:

---

70 B ÷»ë ³
71 A Ñ ³ ë ³ Ý¿ñ ÷Ë ³ Ýó ³ Ý¿ñ A ÑÁÝÍ ³ Ý ³ õÝ
75 T ãÇù ¼Ç
76 T ÷Ë ï áÕÇ. °õ ½ ³ ËáÛ» ³ ÝÁÝ í ³ Ý»óÇ
77 A ÑÁÝÍ ³ Ý T ãÇù 77-80 ï áÕ»ñÁ
— [illegible] ԿԳ 2-3
80 BE ¼Çë
81 T ² ñÇù »É¿ù ÷Ë öá°Õ Ñ ³ ñ¿ù
83 T ãÇù Üáñ
85 T öá°Õ Ñ ³ ñ¿ù ÷Ë ø ³ õÕ ³ ñÏ¿°ù
86 T åÁë ³ Ï»ó¿°ù ÷Ë ½ ³ ñ¹ ³ ñ»ó¿°ù
87 E àõÕ ³ ñÏ»ó¿ù T ÷Ë 87-88 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
ÚáõÕ ³ ñÏ»ó¿°ù ½Çë ï ³ õÝ»Éá í,
Æ Û ³ é ³ · ³ ë ï ëáõñµ Ñ ³ ñë ³ Ý» ³ óÝ
88 BG Û»ñÏÝ ³ ×»Ù
89 A ¶áÕ·áÃ ³ T ãÇù ß ³ ñ.
95 G ÁÝ· ³ É ³ õ
96 BEG ÐéÇ÷ëÇÙ» ³ ÝëÝ

Զի Նըմա իսկ վայելէ
Պատիւ եւ փառք եւ գոհութիւն,
Յաւիտեանս յաւիտենից
Քրիստոս աւրհնեալ է յաւիտեան:

98 B ö ³ éù »õ å ³ ï Çõ
100 BG Û ³ Ù¿ÝÇó ÷Ë Û ³ õÇ ï » ³ Ý

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ

Վայելչականաց, վայելման փառաց, վերնապար կառաց,
Աստուած դաւանած, եւ խոստովանած, սարսափմամբ պատուած,
Ոչ իսկիւ յայտնած, ոչ ճշդիւ ծածկած, եւս նմանած,
Հայրդ Հայր անուանած, ոչ յայլմէ ծնած, եւ կամ Հաւր կոչած,
Որդիդ Հաւր ծընած, առանց մաւր մեկնած, ի ծնողէդ չզատած,
Հոգիդ Հաւր բըղխած, յՈրդւոյ յառաջած, իսկակից փառաց,
Յանձն երիս հատած, բնութեամբ միացած, եւ յաւէժացած,
Անհատ ի սկըզբանց, եւ անկատարած, անտեսիլ աչաց,
Լուսով Քո պատած, անմատոյց մըտաց, ըստեղծականաց,
Միայն երանած, հըզաւր անուանած, արքայ արքայաց:
Ընկալ, Տէ՛ր, զնուէր բանիս կուսական եւ քաւեա՛ կրից բանական,
Աղաչեմք:

Կազմող կամարին, կարակնաձեւին, կանկնաւղ գըմբեթին,
Յորում առկային, դասք հրեշտակային, անհամար խըմբին,
Անզանազանին, բնութեամբ չեզոքին, արուին կամ իգին,
Այլ կոյս անուանին, անախտ բընաւին, անմեղք մեղկային,
Յանբաւ բիւր աճին, իմաստիւք գեղին, փառաւք որոշին,
Իսկ ի տիպ սոցին, ըզմարդըն երկրային, ըստեղծ բան Քոյին,
Թէպէտ զոյգ էին, այլ կոյսք սրբային, անփորձք հեշտ ախտին,
Ջաւրէն հրեղինին, հանդերձեալ էին, աճեալ ի դըրախտին,
Անդ ոչ ցաւ անձին, ոչ տագնապ ախտին, ոչ մահ գըլխովին:
Ո՜ երանելին, թէ մնացեալ ի նմին, ի փառս անմահին:
Ընկալ, Տէ՛ր, զնուէր բանիս կուսական եւ քաւեա կրից բանական,
Աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 305³-10µ
K-Ó»é. ÑÙñ. 382 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 132µ-136³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 232³-237µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 226µ-231³
²ÛñÇí³Ý»óÇ-¿ç 162
Êáñ³·Çñª F ø³ñá½ êñµáó ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó î¿ñ ØËÇÃ³ñ³Û ³ë³ó»³É K ¶³ÝÓ ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó M ¶³ÝÓ ëñµáó ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó T êñµáó Ïáõë³Ý³óÝ ÐéÇ÷ëÇÙ»³ÝóÝ »õ ¶³ÛÇ³.
Ì³Ûñ³Ï³åª ìÏ³Û³Ï³Ý³ó
´Ý³·Çñ
2 T »õ î¿ñ
3 KMT ãÇù ïáÕÁ F áã Û»ëë ÷Ë »ëë
4 FK Ð³Ûñ Ð³Ûñ ÷Ë Ð³Ûñ¹ Ð³Ûñ K ãÇù »õ K Ïáã»ó³Í T Ï³Ù³õ Ïáã»ó³Í
5 F ÍÝ³Í K ÍÝáÕ¿Ý
6 K µÁË³Í KT Ûàñ¹áÛ T ³é³ù³Í ÷Ë Û³é³ç³Í K ³é³ç³Í
7 F ²ÝÓÝ K »ñÇó
8 KT ãÇù ïáÕÁ
9 F Ùï³ó
10 T ØÇ³ÛÝ¹ K ³ñù³Û¹ Ñ³Ù³½·³ó ÷Ë ³ñù³Û ³ñù³Û³ó M Ñ³Ù³½·³ó
11 KMT 11-12
¶áãÙ³Ùµ ëñµ³ë³ó, »ñ·áí ë³ÕÙáë³ó, »õ ß³ñ³Ï³Ý³ó (M ãÇù »õ ß³ñ³Ï³Ý³ó) ø»½ ÷³éù (MT ÷³éë) Ç µ³ñÓ³Ýó, ³ñù³Û¹ Ññ»ÕÇÝ³ó, î¿ñ¹ ÑáÕ»ÕÇÝ³ó (M ãÇù ³ñù³Û¹... ÑáÕ»ÕÇÝ³ó) (T Ã³·³õáñ ÷³é³ó) ÀÝ·³É ½Ýõ¿ñ (T ½µ³Ýë) Ù³ÕÃ³Ý³ó, ÙÇçÝáñ¹áõÃ»³Ùµ (T µ³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ) êáõñµ (T ëñµáó) Ïáõë³Ý³ó ²Õ.
13 T Ï³Ý·ÝáÕ FM ·ÁÙå»ÃÇÝ T ÏÁÙµ»ÃÇÝ
15 M ãáùÇÝ ÷Ë ã»½áùÇÝ
16 T ÏáÛëù
17 KMT Ú³Ýµ³õë ³×»óÇÝ ÷Ë Ú³Ýµ³õ... ³×ÇÝ K ½»ËÇÝ
19 KMT Â¿ Ï³ó»³É ¿ÇÝ, Ç å³ ïõÇñ³ÝÇÝ, ½áñ »¹Çñ ÝáóÇÝ
22 KMT ¾ÇÝ ÷Ë Ç ÝÙÇÝ M ñ³Ë³ÉÇÝ ÷Ë ³ÝÙ³ÑÇÝ

Արեգակն խեթի, առ նախնին նայի, առժամայն խամրի,
Որով անասնի, համայն նըմանի, բնութիւնս անպատուի,
Նա եւ գարշելի, անասնոց լինի, զի չմնայ սահմանի,
Բայց շնորհըն փայլի, յորդիսըն Սեթի, կոյս մընալ յերկրի,
Այլ չարն լկնի, քարշէ ի ստորի, դստերբ Կայենի:
Իսկ Նոյ սուրբ լինի, զամս հինգ հարիւրի, եւ ապա զուգի՟
Եւ յետոյ Յեսուի, Մարիամի, եւ Եղիայի,
Նոյն Եղիսէի, Երեմիայի, եւ Դանիէլի:
Բազումք չեն յայտնի, Տեարն են գիտելի, ստեղծողին սրտի,
Իսկ Տէրն ամենի, բազմի յարգանդի, յարմուհի կուսի,
Բարձեալ համայնի, զաւրէնս կանացի, յիւրսն սենեկի,
Որպէս յիւր մարմնի, մեղք դատապարտի, եւ պարտաւորի:
Ընկալ, Տէ՛ր, զնուէր բանիս կուսական եւ քաւեա կրից բանական,
Աղաչեմք:

Յայնժամ խիզախեալ, յոքունց մարտ եդեալ, յայս շընորհ դիմեալ,
Ուր մեղքըն բնառեալ, եւ առաւելեալ, անդ շնորհն յաւելեալ,
Կուսութեամբ պատուեալ, եւ ողջախոհ լեալ, զՏեառըն գոհացեալ,
Պաւղոս քարոզեալ, թէ վայէլքն անցեալ, ինձ նըման դուք լեալ,
Իսկ Հռոմ հասեալ, վանս կուսից շինեալ, սուրբք անդ հաւաքեալ,
Կանայք զՀռոմ չինեալ, Փիբեայ որ զթուխտ բերեալ, Պատրոնիկէ սրբեալ,
Ազատքն ազատեալ, զլուծ մեղաց ձգեալ, զկուսին նմանեալ,
Այս բանս յերկարեալ, յերեք հարիւր հասեալ, զաւր այսաւր տաւնեալ,
Զոյիայ ճրգնեալ, Գայինեա կցորդեալ, կուսից մայր եղեալ,
ԶՀռիփսիմէ սնուցեալ, խաչիւն խաչ փոխեալ, Յիսուսի խաւսեալ:
Ընկալ, Տէ՛ր, զնուէր բանիս կուսական եւ քաւեա կրից բանական,
Աղաչեմք:

---

25 KMT ²ñ»õÝ Ë»ÃÇõ KT Ñ³ÛÇ ÷Ë Ý³ÛÇ
27 KT ãÇù
28 F ßÝáñÑÝ, ê»¹Ç, ÙÝ³É
29 KM ÉÁÏ ïÇ KMT Ëá ïáñÇ ÷Ë Ç ëïáñÇ K ¹ëï»ñù
30 KM Ïáûë ÷Ë ëáõñµ F ÑÇÝÏ T Ñ³ñ»õñ ï³ñÇ ÷Ë ½³Ùë… Ñ³ñÇõñÇ T ½á·Ç ÷Ë ½áõ·Ç KM áõÝÇ ß³-ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ºõ ëáõñµÝ Ø»ÉùÇ, ³ñù³ÛÝ ê³ÕÇÙÇ, öñÏãÇÝ ÝÙ³ÝÇ
... Ծննդ. Ե 32
31 K »õ Ø³ñÇ³ÙÇ T »õ ºÕÇ³ÛÇ, »õ Ø³ñÇ³ÙÇ
32 F ÜáÛÝ áõ M ºõ ÷Ë ÜáÛÝ MT àõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.
MT ²Ý³ÝÇ³ÛÇ, ²½³ñÇ³ÛÇ, »õ ØÇë³Û¿ÉÇ
¾½¿ÏÇ¿ÉÇ, Ø³Õ³ùÇ³ÛÇ, êáõñµ Î³ñ³å»ïÇ
²ÛÉ»õ (M Ü³»õ) ÂáõÙ³ÛÇ, êáõñµ Ú³ÏáµáëÇ,
Ïáûë (M ëáõñµ) ÚáÑ³ÝÇëÇ
K ²Ý³ÝÇ³ÛÇ, ²½³ñÇ³Ç »õ ØÇë³Û¿ÉÇ
Ø³Õ³ùÇ³Ç, áñ Ññ»ßï³Ï ÏáãÇ, Úáí³ÝÝáõ
Ù»ÍÇ
²ÛÉ»õ ÂáõÙ³Ç »õ Ú³ÏáµáëÇ, êáõñµ ÚáÑ³ÝÇëÇ
34 KMT Ø³ñÇ³Ù ÷Ë Û³ñÙáõÑÇ
35 K µ³ñÓñ»³É K ûñ¿Ýó K ÛÇõñ MT ÛÇõñáõÙ ÷Ë ÛÇõñëÝ
36 T å³ñï³õáñÇ, »õ ¹³ï³å³ñïÇ
37 K ÀÝ·³É
39 KMT Ç ßÝáñÑë Û³Ûë ÷Ë Û³Ûë ßÝáñÑ
40 MT Û³×³Ë»³É K ³õ»É»³É ÷Ë Û³õ»É»³É
41 KMT Ï»ó»³É ÷Ë å³ïáõ»³É KT »õ áÕç³ËáÑ»³É K áÕç³ÛËáÑ»³É T Ñá·³ó»³É ÷Ë ·áÑ³ó»³É
42 F í³Û»³ÉùÝ, ÝÙ³Ý
43 F ÆëÏÇ, KMT ºõ Ç ÷Ë ÆëÏ T Ïáûëë ÷Ë ëáõñµë
44 KMT ïÇñ»³É ÷Ë ßÇÝ»³É
KT 44-45
¼ÉáõÍ Ù»Õ³ó ÓÁ·»³É, ½ïÇÏÝáõÃÇõÝ ÃáÕ»³É
¼ÏáõëáõÃÇõÝ å³ïõ»³É, »õ ½ÝáÛÝ ëÇñ»ó»³É,
êáõñµ ÎáõëÇÝ ÝÙ³Ý»³É ÷Ë öÇµ»³Û… ÝÙ³Ý»³É
45 F Ó·»É F êáõñµ ÎáõëÇÝ ÷Ë ½ÎáõëÇÝ
46 MT ²ÛÉ ÷Ë ²Ûë KT ßÝáñÑë ÷Ë µ³Ýë F ãÇù Ñ³ñÇõñ MT »õ Û»ñ»ù Ñ³ñÇõñ É»³É, ½áñë K É»³É ÷Ë Ñ³ë»³É
47 K ×·Ý»³É H ¶³ÇÝ¿ F »Ï»³É ÷Ë »Õ»³É
48 KMT Ë³ãÇõ ÝÁß³Ý»³É, ÚÇëáõëÇ å³Ñ»³É, ÷Ë Ë³-ãÇõÝ… Ë³õë»³É
49 T ãÇù

Անտանաւր փայլէ, արեւն յերեսէ, արփին ի յանձնէ,
Կուսին Հռիփսիմէ, հոգին հրավառէ, զմարմինըն փայլէ,
Զի չողն յերեսէ, զինչ ի հրեղինէ, հանց ցոլ ցոլատէ,
Պեղծ կայսրըն լըսէ, Դիոկղիտանէ, ի կնութիւն հայցէ,
Իսկ Գայիանէ, առեալ զՀռիփսիմէ, յարեւելս դիմէ,
Ընդ ծովն նաւէ, ի Մըսր ելանէ, գայ ի Պաղեստինէ,
Ի Գեթսամանէ, կուսին զկոյսն յանձնէ, աւուրս երեսնէ,
Եւ հըրաման լսէ, գնալ յԱյրարատէ, պատկերն ի փայտէ,
Գան ի յԵդեսէ, ի Խլաթու, ի Բերկրէ, լեառն ի Վարագէ
Եւ անտի չուէ, ի խոր Հայք մտէ, ի Վաղարշապատէ:
Ընկալ, Տէ՛ր, զնուէր բանիս կուսական եւ քաւեա կրից բանական,
Աղաչեմք:

Կայ խորհուրդ խորին, կազմեալ ի սմին, կուսիւքն խսկային,
Զի Հայք պաշտէին, զկինն Արամազդին, զԱնահիտ տիկին,
Պարտ էր վերստին, կանամբք սըրբային, հերքեալ զաղտեղին,
Իմացեալ չարին, զկորուստ իւր անձին, վարանէր ի նմին,
Վառեալ արքային, բորբոքմամբ հրատին, իգամոլ ախտին,
Զառթեալն անմահին, առթել իւրային, ցանկասէր անձին,
Զոր սուրբ փեսային, յայցելեալ հարսին, ուժ տալով բազկին,
Յորմէ բիւրք յաղթին, եւ հազարք անկցին, ի կոյսըն չմերձին,
Իսկ չամչին յախտին, ձեռն ձգեալ կուսին, հըզաւրին հարսին,
Խորտակեալ լինին, ընդ ոտիւք կուսին, կոխողի ախտին:

51 K ²Ý¹³Ý³õñ MT Í³·¿ ÷Ë ÷³ÛÉ¿
52 KMT ¼ÏáõëÇÝ, ½Ñá·ÇÝ F Ñé³í³é¿ KM Ññáí í³é¿
53 KMT ãÇù ïáÕÁ
54 K äÇÕÍ F Ï³ÛëñÝ Éë¿, ¸ÇáÏÕÇ³Ý¿ KMT áõ½¿ ÷Ë Ñ³Ûó¿
56 F Øëñ T ·³Û ÷Ë ·³Û Ç F ä³ÕÇëÇÝ¿
57 T ¶»¹ë³Ù³Ý¿ MT ³õáõñë »ñ»ëÝ¿, ³Ý¹³Ý³õñ Û³-Ù¿ ¼Ù³Ûñ î»³éÝ ³Õ³ã¿ (M Ù³ÕÃ¿), ÏáõëÇÝ ½ÏáÛëÝ Û³ÝÓÝ¿, ½Ñ³õ³ïÝ ³Õ»ñë¿ ÷Ë ÏáõëÇÝ… »-ñ»ëÝ¿ K ãÇù ÏáõëÇÝ… Û³ÝÓÝ¿ K áõÝÇ ß³ñáõÝ³ Ïáõ-ÃÇõÝ.

²Ý¹³Ý³õñ Û³Ù¿, ½Ù³Ûñ î»³éÝ Ù³ÕÃ¿, ÏáõëÇÝ ½ÏáÛëÝ Û³ÝÓÝ¿

¼Ñ³õ³ïÝ ³Õ»ñë¿

58 F Ññ³Ù³Ý, Û²ÛÝñ³ñ³ï¿ K Û²Ûñ³ñ³Ã¿
59-60 KMT

¶³ÝÛº¹»ëÇ¿, áõñ å³ïÏ»ñ î»³éÝ ¿, »õ ³Ý¹ »ñÏÁñå³·¿

ºõ ³ÝïÇ ¹ÇÙ¿, Ç Ð³Ûù ÙÁï³Ý¿, ·³õ³éÝ ÛºÏ»Õ¿ KMT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.

ºõ ³Ý¹ (M ¹³¹³ñ¿), Ç ¸³ñ³Ý³Õ¿, ëáõñµ ÏáÛëÁÝ Ø³Ý¿,

Æë Ï Ù³ÛñÁÝ ãÁõ¿, êáõñµ ¶³ÛÇ³Ý¿ (KM ãÇù êáõñµ ¶³ÛÇ³Ý¿), ÏáõëÇõÝ ½ÇõñÙ¿, Ç ÊÉ³Ã Ñ³ë³Ý¿,

Ð» ï»õ³Ï ù³ÛÉ¿, ë³ñÇõ Ç Óáñ ³Ýó³Ý¿, »õ Ç ÊÉ³Ã Ñ³ë³Ý¿ (M ãÇù ïáÕÁ),

¼áÙ³Ýë µ³Å³Ý¿, ëáõñµ Ù³ÛñÝ ÛÇÝù»Ý¿, ³ëï »õ ³Ý¹ ÃáÕó¿,

¼²ÕÓÝÇëÁÝ Ïá Ë¿ (M ÷áË¿), »õ Ç ØáÏë (K Øá·ë) ³Ýó³Ý¿, Û²ÉÏÇ Ñ³ë³Ý¿

ºõ ³Ý¹ çáõñ Ñ³Ý¿, áñ ½ó³õë ÷³ñ³ï¿ (K ½³Ë ïÁë µÁÅÁßÏ¿), ÝÁß³Ýë ³ñ³ëó¿

ºõ (K àõ) ³ÝïÇ Û³é³ç¿, áõñ Ðá·áó í³ÝùÝ ¿, å³ï Ï»ñÝ ÷³Ûï ¿ (K áõ ³Ý¹ »ñÏñå³·¿)

ºõ ³ÝïÇ (K àõ ³Ý¹Ç) »É³Ý¿, Ç îáëå Å³Ù³Ý¿, áõñ ì³ñ³·É»³éÝ ¿,

ºõ ³Ý¹ ³Ù÷á÷¿, ½êáõñµ ÜÁß³ÝÝ, áñ ¿ Ç Ï»Ý³ó ÷³Ûï ¿

ºõ ³ÝïÇ ¹ÇÙ¿, Ëáñ Ð³Ûù ÙÁï³Ý¿, ì³Õ³ñß³å³ï ¿ (K ãÇù ³Ûë ïáÕÁ)

63 K ÏáõëÇõÝ
64 KM ½²Ý³ÑÇï ïÇÏÇÝ, ½ÏÇÝ ²ñ³Ù³½¹ÇÝ
65 K Ï³Ý³Ùµ F ëñµ³ÛÇÝ
68 F ¼³éÃ»ÉÝ K ó³Ý·³ë¿ñ
69 T Û³Ûó »É Çõñ KT ïÁõ»³É
70 F ÏáÛëÝ
71 KT ß³Ùµß»³ÉÝ F Ó·»É KT Ñ³ñëÇÝ ÑÁ½³õñÇÝ
72 T ÁÝ¹ áïÇó KMT ã³ñÇÝ ÷Ë ³ËïÇÝ àõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ²ñï³ùë »ÉáÕÇÝ, ³ñ³· ù³ÛÉáÕÇÝ, Û»-½»ñ ù³Õ³ùÇÝ

Ընկալ, Տէ՛ր, զնուէր բանիս կուսական եւ քաւեա կրից բանական,
Աղաչեմք:

Արքայն բարկանայ, արեանն ըղձանայ, ախտին ոչ ժուժայ,
Սուրբն ցոլանայ, կուսիւքն յարակայ, լեառն ի Գողգոթայ
Եւ անդ հարսնանայ, որում ցանկանայ, արեամբ կարմրանայ,
Նաեւ Գայիանեայ, հարսնածուն նըմայ, եւ ընկերք նորայ,
Կոյսք երեսուն եւ եաւթնեայ, ու երեք քահանայ, քառասուն վըկայ,
Գան ի Վարագայ, այլքն զկնի նոցա, նիշ տարան վկայ,
Յալեաց Գայիանեայ, զպերեզ հոտգուրպայ, շղաշար դաստուչայ,
Իսկ Տէր բարկանայ, Տրդատ խոզանայ, լլկին զաւրք նորայ,
Խոսրովիդխտայ, հրեշտակ հրաման տայ, առաքէ զԱւտայ,
Ի դղեակն Արտաշայ, զարգելեալն ի նմայ, հանել փութակա:
Ահա յիշեա:

Նոր հայրն, որ բանդեալ, նոյն ժամայն ելեալ, նոր զմեզ նորոգեալ,
Թադէոս ծընեալ, զսայ, որ այժմ ընտրեալ, Բարդողիմին նմանեալ,
Երեք առաքեալ, ու երեք կոյսք սըրբեալ, զՀայք լուսաւորեալ,
Տըրդատ կինջ դարձեալ, աւրս եաւթ անասնեալ, մարդկապէս չխաւսեալ,
Յերկնից շող կաթեալ, չորս սիւն երեւեալ, եւ կամարք կցեալ,
Ջկուսանքն ամփոփեալ, զգեստիւքն որ սպանեալ, զԱստուած մեծն երգեալ,
Ըզկուռսն ջարդեալ, զբագինս քակտեալ, ի Մաժաք երթալ,
Հայրապետ աւրհնեալ, եւ ի Հայք եկեալ, համայն մըկրտեալ,
Տէր մեր ի յայցել, դարձիր ի փրկել, սոքաւք զմեզ քաւել,
Ուր սոքայ զենեալ, արեանց ճապաղեալ, լիցին քեւ աւրհնեալ
Եւ եւս, առ ասել զանձինս:

Աստուած Աստուծոց, Արարիչ հոգւոց, արուեստիչ մարմնոց,
Հայցմամբ սրբոց Քոց, աստ վըկայելոց, Քեզ հարսնացելոց,
Ողորմեայ հայոց, Քո տառապելոց, զինչ ծով ծըփեցելոց,

---

73 K ÀÝ· ³É
75 K Û³ Ë ï ÇÝ
76 K Ïáõë Çõù
77 K ó³Ý· ³Ý³
78 T ¶³ÛÇÝ³Û K ¶³ÇÝ³ K Ñ³ñëÝ³Íáõ FK ÝÙ³ K ÁÝ-·»ñù
79 T »³õÃÝ»³É FK íÏ³Û
80-81 KM ãÇù
83 K áõ ³é³ù¿
85 K ²Ñ³ ÛÇß»ëóÇ
86 KT µ³Ýï»³É T ÉáÛë Ù»½ Í³·»³É ÷Ë ½Ù»½ Ýáñá-·»³É
87 F ÍÝ»³É M Û³ÛïÝ»³É ÷Ë ÁÝïñ»³É T ´³ñ¹áõÕÇ K ´³ñ¹áÕÇ
88 F ëñµ»³É, Éáõë³õáñ»É
89 F îñ¹³ï F ³õñ »³õÃ ³Ý³ëÝ»É ÷Ë ³õñë »³õÃ ³Ý³ëÝ»³É F Ë³õë»É
90 F Ï³Ã»É KMT ÷Ë ïáÕÇ.
ØÇ³ ÍÇÝÝ Çç»³É, Û»ñÏÝÇó ßáÕ Ï³Ã»³É, ëÇõÝù ãáñë (KM ãáñë ëÇõÝù) »ñ»õ»³É
Ê³ã ÉáõëáÛ ÷³ÛÉ»³É (K Éáõë³ ÷³ÛÉ»³É), »õ Ï³Ù³ñ Ï³å»³É (K Ïó»³É), »õ Ï³ÝÃ»Õù Éáõó»³É
91 K ³Ý÷á÷»³É F ë·»ëïÇõùÝ T ½·»ëïáõùÝ T ³õñÇ-Ý»³É ÷Ë áñ ëå³Ý»³É
92 FK »ñÃ»³É
93 KM ³õÍ»³É ÷Ë ³õñÑÝ»³É KM ¹³ñÓ»³É ÷Ë »Ï»³É F ÙÏñï»³É
94 KT Ù³ùñ»É ÷Ë ù³õ»É
95 T ëå³Ý»³É õ ÷Ë ½»Ý»³É
97 T Ñá·áó MTÛ³õñÇÝÇã, K ëï»ÕÍÇã ÷Ë ³ñáõ»ëïÇó
98 KMT øáó ëñµáó F íÏ³Û»Éáó
99 F àÕáñÙ»³ T øáó ÷Ë øá KMT ù³Ý ÷Ë ½ÇÝã F ãÇù Íáí

Յայլասեռն ազնոց, սըրով գերելոց, բանիւք գըզուելոց,
Դո՛ւ, Տէ՛ր, գին գերոց, բըժիշկդ ցաւոց, հաց տո՛ւր քաղցելոց,
Երկուց աթոռոց, թափառականաց, դարձ տո՛ւր այսրէնոց,
Ջեղջիւրս ածելոց, իբրեւ զարդարոց, բարձրացո՛յ զինչ բոց,
Տո՛ւր անձրեւ ամպոց, երկրի մեր պտղոց, արաւտս անդէոց,
Մեզ եւ մեր որդւոց, հոգւոյ կամ մարմնոց, տո՛ւր զփառս սըրբոց,
Հանգիստ մեռելոց, աճումն ծնընդոց, որ յաշխարհ գալոց,
Ջանձինս մեր եւ զմիմեանս:

Ցաւղ Քո արտասուէ, ցընցուղ ըստենի, ցանկ մեզ թիւրակի,
Անդեղեա լիցի, մայր Տեառն Յիսուսի, փառաց փեսայի,
Հարսն Քո բարի, արիորդքն յերկրի, դստերք Սիովնի,
Ընդ մեր պաղատի, զի մաւր գութ ունի, կոյս ծնեալ Որդի,
Արդ զինչ յաշխարհի, բըղխումն արտասուէ, ընդ մեղաց կամի ի սգի,
Հեղումն արիւնի, յանբան մատաղի, կամ մարտիրոսի,
Նոքաւք լուացի, երկիրս Արամի, ազգս Ասքանազի,
Արեամբքն Յիսուսի, եւ Հռիփսիմէի, բնաւին սրբեցի,
Աթոռք հաստատի, Տեառն եւ արքայի, ի Վաղարշապատի,
Արայ արժանի, զաւծեալքս մեռոնի, Քում հարսնարանի
Եւ այժմ ողորմեա՛:

---

100 K Ú³ÛÉ³ë»é T µ³ÝÇõ
101 T ÷³ñ³ ïÇã ÷Ë µÁÅÇßÏ¹ KMT ÑÁÝ³ñ¹ ³ÝÏ»Éáó, Ñ³ó ïá°õñ ù³Õó»Éáó, çáõñ Í³ñ³õ»Éáó, ÉÇáõÃÇõÝ ëáíáó ÷Ë Ñ³ó… ù³Õó»Éáó
102 T ³Ãáñáó KT Ã³÷³éÝ³Ï³Ýáó
103 F ¼»Õç»õñë MT áñå¿ë ÷Ë Çµñ»õ KMT ù³Ý ÷Ë ½ÇÝã MT ½µáó
104 KMT ø³ÕóñáõÃÇõÝ ³õ¹áó, ³×áõÙÝ ³Ý¹¿áó ÷Ë »ñÏñÇ… ³Ý¹¿áó KM áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. °õ å ïáõÕ Í³éáó, Ï»ñ³Ïáõñ Ù³ñ¹áó, ³ñ³õï ³Ý³ë-Ýáó
105 K Ù»ñ³ÛÝáó, T Ù»ñ³Ûáó ÷Ë Ù»ñ áñ¹õáó T Ñá·áó »õ F ½ëñµáó
106 MT ²×áõÙÁÝ ÍÝÁÝ¹áó, áñ Û³ßË³ñÑ ·³Éáó, Ñ³Ý-·Çëï Ù»é»Éáó
107 K ÚÇß. »õë. ½.
108 F ëï»ÝÇ KMT ùá ëï»ÝÇ KMT Ãáñ³ÏÇ ÷Ë ÃÇõñ³-ÏÇ K 108-109
´³ñ»Ë³õë µ³ñÇ, Ñ³Ù³ÛÝ ³ßË³ñÑÇ, Ù³Ûñ
î»³éÝ ÚÇëáõëÇ,
Ð³õñ »ñÏÝ³õáñÇ, áñ¹áÛÝ ØÇ³ÍÝÇ, ÷³é³ó
÷»ë³Ç
108-115 MT
Ø³Ûñ î»³éÝ ÚÇëáõëÇ, µ³ñ»Ë³õë µ³ñÇ,
Ñ³Ù³ÛÝ ³ßË³ñÑÇ,
Ð³ñëÁÝ øá µ³ñÇ, àñ¹áÛÝ ØÇ³ÍÝÇ, ÷³é³óÝ
ÚÇëáõëÇ,
Ðéõ÷ëÇÙ¿Ý ³ñÇ, ÁÝ¹ ¶³ÛÇ³ÝÇ, Ø³Ý¿ »õ ÜáõÝÇ,
²õñÇáñ¹Çù »ñÏÝÇ, ëáõñµ Ñ³ñëÝ³ñ³ÝÇ, »õ
³é³·³ëïÇ,
ø»½ Ïóáñ¹ ÉÇÝÇ Ù³õñ¹ ²ëïáõ³Í´³ÝÇ,
Ù³ÕÃ³ÝùÝ ÁÕÓ³ÉÇ
Ðéõ÷ëÇÙ¿ Ïáõëë, »õ ¶³ÛÇ³ÝÇ, ÝáóÇÝ »ñ³ÙÇ,
àñáíù ÉÁõ³ëóÇ, Ù»Õ³ó Ù³ùñ»ë Ç »ñÏÇñë
²ñ³ÙÇ
²½·Áë Ù»ñ Ñ³ÛÇ áñ¹Çùë ²µ»¹Ç, ²½ù³Ý³½³ÝÇ,
110 K ³õñÇáñ¹ù »ñÏÝÇ K ¹Áë ï»ñù êÇáÝÇ M ãÇù 110-111 ïáÕ»ñÁ
111 M ½áñ ÷Ë ½ÇÝã KM Ï³Ý ÷Ë Ï³ÙÇ
113 M ³Ýµ³Ý ³Ý³ëÝÇ ÷Ë Û³Ýµ³Ý Ù³ ï³ÕÇ
114 M Ù»ñ Ñ³ÛÇ ÷Ë ²ëù³Ý³½Ç
115 KM ëñµáÛÑáÛ (M ëñµáõÑáÛÝ) ÏáõëÇ ÷Ë µÝ³õÇÝ ëñµ»ëóÇ M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ²ÛÉ»õ ¼áÛ³ÛÇ »õ ¶³ÛÇ³ÝÇ, Ù³ñóÁÝ ÐÁéÇ÷ëÇÙÇ
116 T ²Ãáñù MT ãÇù Ç
117 MT
Ú³Ù»Ý³ÛÝ ï»ÕÇ, Ñ³Ûáó Ù»ñ (M °õ Û³ÛëÙ
³ßË³ñÑÇ ùñÇë ïáÝ¿ ÷Ë Ú³Ù»Ý³ÛÝ… Ù»ñ) ³½·Ç,
Ñ³Ý¹ÇåÇÉ µ³ñÇ
Æ ëå³ë»É Ù»ÍÇ, ³õáõñÝ ³Ñ»ÕÇ, ÷³ÛÉÙ³Ý ØÇ³ÍÝÇ
M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
àõñ »õ »ÕÇóÇ, ÷áË³ñ¿Ý µ³ñÇ »õ Û³ÕÃ³Ý³Ï
Ù³ñïÇ,
êÁñµáóÝ »ñ³ÙÇ, ÁÝ¹ áñë »õ Ù»½ ÉÇóÇ, Ù³ëÝ Ç
å³ñ·»õÇ
K áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
ì»ñÇÝ êÇáÝÇ, êáõñµ ³é³·³ëïÇ, Û³õáõñÝ ³Ñ»ÕÇ
°õ Û³ÛëÙ ³ßË³ñÑÇ, Ñ³Ù³õñ¿Ý ³½·Ç, Ñ³Ý¹ÇåÇÉ
µ³ñÇ,
°õ ùñÇë ïáÝ¿Ç, »õ Ë³ã³ å³ßïÇ, Ñ³Ý·Çëï »ÕÇóÇ,
Ì»ñÇ »õ ïÁÕ³ÛÇ, í³ñÅáõÙÁÝ µ³ñÇ, Ï³ÉÛ»Ï»Õ»óÇ
°õ ëå³ë»É Ù»ÍÇ, Û³õáõñÝ ³Ñ»ÕÇ, ÷³ÛÉÙ³Ý
ØÇ³ÍÝÇ
117 K àÕáñÙ¿ M àÕáñÙ»³ó Ù»½

ԿԳ. ԿԱՆՈՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՔԱՐՈԶ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ

Գանձ բաղձալի բարութեան մեծի՝ գըտեալ եւ ծածկեալ.
Լրութիւն անթերի, բերաւղ համայնից եւ Դու ինքն ի բնաւս,
Զոր ոչ իսկ տանիւր երկինըն վերին.
Անվայր Քո խորան՝ եթերն անմատոյց,
Անջըրպետ ընդ Քեզ եւ զարմից հրանիւթից՝ ցուցար սահմանեալ.
Անքանակ պատկեր գըթութեանց խնամոց,
Յաթոռ փառաց թագաւոր բարձանց՝ ի վեր քան զմիտս.
Ահա ընկալցիս զաղերս աղաւթից՝ յարմարեալ խընկովք
Յայս յարկ նուիրեալ, Սո՛ւրբ Եկեղեցի, աղաչեմք:

Րախճան պերճալի, կոչումն ընտանի,
Զայն ախորժելի, անպարագրելի,
Որ ի թեւս թեթեւս հողմային աւդով
Ամենավըստահ կառավարութեամբ բազմեալ տիրապէս,
Արկեր քեզ գահոյս յառակս խորհըրդոյ աւետեաց ելիցըն լըրման.
Ածողդ յարմար իրին կատարմամբ՝
Նըկատեալ ըզվայրս Քում բնակութեանդ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 332³-336³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 111µ-117µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 296³-300³
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 101³-107³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 112µ-117³
H-Ó»é. ÑÙñ 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 202µ-206µ
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 162
Êáñ³·Çñ
A ø³ñá½ ºÏ»Õ»ó[õáÛ, ¶ñÇ·áñÇ] Ü³ñ»Ï³óõáÛ ³-ë³ó»³É C ø³ñá½ ºÏ»Õ»óáÛ, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï[³ó-õáÛ] D ø³ñá½ ºÏ»Õ»óõáÛ, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óáÛ ³-ë³ó»³É E ø³ñá½ ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óá ³ë³ó»³É Ç ëáõñÝ ºÏ»Õ»óõá F ¶³ÝÓ ºÏ»Õ»óáÛ, Ç ¶ñÇ·áñ¿ Ü³ñ»Ï³óá H ¶³ÝÓ ëñµáÛ »Ï»Õ»óõáÛ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê°. ºÏ»Õ»óõáÛ ù³ñá½ ºÏ»Õ»óõáÛ ¿
Ì³Ûñ³Ï³å³ ¶ñÇ·áñÇ »ñ·
´Ý³·Çñ
1 H å³ïáõ³Ï³Ý ÷Ë µ³ÕÓ³ÉÇ µ³ñáõÃ»³Ý DEFH Ù»ÍÇÝ
2 F ÈÁñáõÃÇõÝ ACEFH ³Ýï»ÕÇ ÷Ë ³ÝÃ»ñÇ E µ»ñáÕ C Ñ³Ù³ÛÝÇóë F ÇÝùÝÇÝ ÇëÏ µÁÝ³õ ÷Ë ÇÝùÝ Ç µÝ³õë C ÝáÛÝ ÇÝùÝÇÝ ÷Ë ÇÝùÝ E µÁÝ³õë
3 E áãÝ ÷Ë áã ÇëÏ F ãÇù ÇëÏ F »ñÏÇÝ CEF »ñÏÇÝÝ
4 Ëáñ³ÝÝ
5 FH ²Ý³Ýçñå»ï AE ²ÝçÁñå»ïÝ C?E ²Ý³ÝçÁñ-å»ï C ²Ý³Ýçñå»ïÝ C ãÇù »õ ½³ñÙÇó
6 F ·ÃáõÃ»³Ý C ·ÁÃáõÃ»³Ýó E ·ÁÃáõÃ»³Ý EF ãÇù ËÝ³Ùáó
7 CEFH Á½µ³Ý ÷Ë ½ÙÇïë AD Á½ÙÇïë
8 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í C ËÝÏ³õù H ËÝ³Ùáíù ÷Ë ËÁÝÏáíù
9 DF ÝÁõÇñ»³É A ëáõñ ÷Ë ëáõñµ CF »Ï»Õ»óõáç E »Ï»Õ»óáçë
10 EH ÁÝ¹³ÝÇ
11 H ãÇù »õ
12 D Ã»õÁë H ÑáÕÙ³ÛÇÝë F ³õ¹áó
13 F Ï³é³í³ñ ÷³é³ïñáõÃ»³Ùµ ÷Ë Ï³é³í³ñáõ-Ã»³Ùµ
14 AEH Ú³ñÏ»ñ CÛ³é³ÏÁë HÛ³Õ³·ë ÷ËÛ³é³Ïë AD ËáñÑÁñ¹áó F ËáñÑÁñ¹áÛÝ E ËáñÑÁñ¹á H ËáñÑÁñ¹áó EF ãÇù ³õ»ï»³ó ADH »ÉÇóÁÝ (H »ÉÇó) ÉÁñÙ³Ý ³õ»ï»³ó
15 AH ´»ñ³õÕ¹ ÷Ë ²ÍáÕ¹ CE ²õÍ³õÕ¹ D ´»ñûÕ¹ ÷Ë ²ÍáÕ¹ C ÇÛ³ñÙ³ñ HÛ³ñÙ³ñÇÝ ÷ËÛ³ñÙ³ñ ÇñÇÝ CF Ï³ï³ñáõÙÝ
16 H ÝÁÏ³ñ»³É ÷Ë ÝÏ³ï»³É EF Á½í³Ûñ C ½í³ÛñÁë C øáÛÇÝ A µÝ³ÏáõÃ»³Ý E µÁÝ³ÏáõÃ»³Ý¹

Յաւէտ անջրրպետ եւ յոգիս մեր միշտ.
Զոմն աթոռ եւ զայլն՝ պատուանդան,
Տեղի լուսատարր ազանց բոլորից.
Ահա ընկալցիս զաղերս աղաւթից՝ յարմարեալ խընկովք
Յայս յարկ նուիրեալ, Սո՛ւրբ Եկեղեցի, աղաչեմք:

***Ի**մաստագործ, անըսխալաստեղծ,*
Պատշաճակերտ կազմաւղ Համայնից,
Որ յըսկզբնաձեռն յառաջակառոյց զայս կերպարան Հրաշազարդ իրի
Հաճեցար լինել նախ ըզընակն, ապա՝ ըզըազմեալն:
Զգեցեր զերկինս եւ անդ՝ զերկնայինսն,
Հաստատեցեր զԱդին եւ ըզկնի՝ զԱդամ,
Զաւդուած տապանին եւ ի նմա՝ զապրեալսն,
Տաղաւար նախնոյն Հիւրընկալութեան Աբրահամեան,
Աւծեալ արձան եւ տուն Աստուծոյ,
Սանդուխք մեր ելից եւ Հետ Քո իջման.
Ահարոնեան վըրան պաշտաման.
Կըտակ մատենի, դատիչ խաւսողաց բարձըր Գարիզին ընտրութեան:
Մեծին Սողոմոնի տաճար լուսակիր,
Լեառըն Տեառն եւ տուն Աստուծոյ,
Ամբարձեալ նշան յազգս Հեռաւորս,
Փողով ձայնարկու կոչման աշխարհի
Ըստ տեսանողացն անճառ Քո խորհուրդ.
Ահա ընկալցիս զաղերս աղաւթից՝ յարմարեալ խնկաւք
Յայս յարկ նուիրեալ, Սո՛ւրբ Եկեղեցի, աղաչեմք:

***Գ**եղապաճոյճ աշտարակ կանգնեալ,*
Երկաթեղէն սիւն անկարծելի եւ պատուար ամուր եդեալ պըղընձի,
Ոսկիաձոյլ աշտանակ լուսոյ,
Կըղզի պարփակեալ ալեաւք ամրութեան,

17 E ²Ý³Ýçñå»ï CF ²Ýçñå»ï E ãÇù»õ F ½Ñá·Çë EH ½á·Çë
18 AEF ½³ÛÉ CD ½³ÛÉÁÝ
22 FH ³ÝëË³É³ëï»ÕÍ D ³ÝÁëÕ³É³ëï»ÕÍ
23 H ä³ïß³Ï»ñï EF ä³ïß³×³·áñÍ D ä³ïß³×³-Ï»ñå F Ï³½ÙÇã¹ E Ï³½ÙÇã
24 E ÁëÏ½µÝ³Ó»éÝ EC Ç ëÏÁ½µÝ³Ó»éÝ EF ÇñÇ Ññ³-ß³½³ñ¹ H Ññ³ß³½³ñ¹ÇÉ ÷Ë Ññ³ß³½³ñ¹ ÇñÇ
25 F Á½µÁÝ³ÏÝ C Á½ëÏÁ½µÝ³ÏÝ »õ ³å³ H Á½µÝ³Ïë E »õ ³å³Û C ½µ³½Ù»³ÉÝ
26 ADH ½»ñÏÇÝ
27 F ½º¹»Ù ÷Ë ½²¹ÇÝ E ½»ñÏÇÝë ÷Ë ½²¹ÇÝ A ²¹ÇÝ
28 F ¼Û³õ¹áõ³Í E À½½³õ¹áõ³Í CEFH ½³åñ»³ÉÝ
29 C ²µñ³Ñ³Ùáõ ÑÇõñÁÝÏ³ÉáõÃ»³Ý
31 H ë³Ýï áõË ï E ½Ñ»ï
32 CE ²Ñ³ñáíÝ»³Ý E íñ³Ý
33 ADH ºõ ÏÁï³Ï C Ù³ï»³ÝÇ H áëáË³ó ÷Ë Ë³õ-ëáÕ³ó H ¶³ñ»½ÇÝ ÇÙ³ëïÝáÛÝ AD ÇÙ³ëï ÁÝï-ñáõÃ»³Ý
34 E Ø»ÍÇ DF êáÕáíÙáÝÇ CE êáÕáíÙáÝ»³Ý AD ãÇù ï³×³ñ Éáõë³ÏÇñ
35 CF È»³éÝ AD Éáõë³ÏÇñ ÷Ë î»³éÝ
36 ADH ÜÁß³Ý µ³ñÓñ³ó»³É ÷Ë ²Ùµ³ñÓ»³É Ýß³Ý AD Û³½·Áë
38 C ËáñÑñ¹áÛ
41 H ³ßï³ñ³Ï
42 D ³ÝÏ³ñÍñ»ÉÇ H åÁÕÝÍÇ
43 CF ³ßï³ñ³Ï E Éáõëá
44 CF ÎÕ½Ç H ³ÉÇõù ADH ³ÙñáõÃ»³Ùµ

Ըստ երկրորդ տեսութեան Եզեկիէլի.
Նոր Հրաւիրմամբ եկեալ ի Ծուրայ,
Ի խնդիր իմաստից դիմեալ ի Սաբայ
Յաւտարասերմ ազանց Քանանու.
Յաւժարընթաց ի Բաբելովնէ
Խոցեալ յոգի՝ սիրով փեսային.
Դուռըն՝ Հիւսեալ մայրատախտակաւք,
Քարինք բիւրեղք՝ ընդ կարկեհանաց,
Պաղպաջունք՝ արփիանկարք մահարձանաւք արծաթեղինաւք,
Քաղաք կենդանի՝ շինեալ Աստուծոյ,
Հոգւոյն ազդեցմամբ՝ խաւսեալ Յիսուսի.
Լեառըն պարարտ՝ մածեալ սըրբութեամբ.
Ահա ընկալցիս գաղերս աղաւթից՝ յարմարեալ խնկաւք
Յայս յարկ նուիրեալ, Սո՛ւրբ Եկեղեցի, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, դըշխո՛յ, հարսը՛ն պանծալի,
Պըսակաւոր մեծ զարմանուհի.
Բազմազաւակ կուսութեամբ բերկրեալ,
Որ ի սկըզբան անդըր գըծագրեցար,
Աստ ի նորումըս հանդերձեցար ոսկիափայլ չըքնաղ գոյութեամբ.
Յեղանակաւ կոչմանն Հագարու՝
Փոխեալ յաղախնոյն ի Սինայէ ի Սաղիմ,
Եկեալ ինքնին անդրանիկըն Հաւր,
Առնուլ զՔեզ կըցորդ ընդ լքեցելոյ ազինն Յակոբայ,
Արկեալ քեզ հիմունըս պաշտելիս զառաքելոցըն գումարութիւնս
Աստեղանիշ լուսաւորութեամբ պըճնեալ,
Բոցաճաճանչ չքով պաճուճեալ:
Յարգանդ մաքուր եւ ի ծնունդս՝ անախտս,
Երկնեալ անդըստին ժառանգս Աստուծոյ,

---

45 AD ÷Ë ïáÕÇ. ²Ý÷á÷Ë»ÉÇ º½»ÏÇ¿ÉÇ »ñÏñáñ¹ ï»ëáõÃÇõÝ H ÷Ë ïáÕÇ. ²Ý÷á÷áË»ÉÇ »ñÏñáñ¹ ï»ëáõÃÇõÝ º½»ÏÇ»ÉÇ C ï»ëáõÃ»³ÝÝ
46 CEF Ìáõñ³
47 C ËÝ¹Çñ
48 CE ²õï³ñ³ë»ñÙ
49 CEF Ú³õÅ³ñÁÝÃ³óÝ EH ´³µ»ÉáÝ¿
50 EF Êáó»³ÉÝ A Ñá·Ç C Ûá·Çë H ëÇñáí Ûá·Çë
51 CE ¸áõéÁÝ
52 A Ï³ñÏ¿Ñ³Ý³ó
53 AD ³ñ÷Ç³ÝÁÏ³ñù
54 F Ï»Ý¹³ÝõáÛÝ CE Ï»Ý¹³ÝáÛÝ
56 EF È»³éÝ C ëñµáõÃ»³Ùµ
59 F ¹ßËáÛ E ¹ßËá F Ñ³ñëÝ
60 CE äë³Ï³õáñ F ½³ñÙ³ÝáÕÇ
61 F ãÇù ïáÕÁ
62 ADH àñ »õ Ç F ëÏ½µ³ÝÝ E ëÏÁ½µ³ÝÝ EF ãÇù ³Ý¹ CEF ³Ý¹ñ ·ÁÍ³·ñ»ó³ñ
63 CE ÝáñáõÙÁë C Ññ³ß³½³ñ¹»ó³ñ ÷Ë Ñ³Ý¹»ñÓ»ó³ñ F ãùÝ³Õ E ãùÝ³ÕáõÃÇõÝ ÷Ë ãÁùÝ³Õ ·áÛáõÃ»³Ùµ
64 F ãÇùª ïáÕÁ AD ÏáãÙ³Ý
65 CF êÇÝ»³Û E êÇÝ»³ H êÇõÝ³
66 H ÇÝùÝ CEF ³Ý¹ñ³ÝÇÏÁÝ
67 CDE Á½ø»½ C Ïóáñ¹ ÉÍ³ÏÇó EF ãÇù ÁÝ¹ F ÉÁù»ó»ÉáÛ ADH ÉÁù»ÉáÛ E Éù»ó»Éá DF Ú³Ïáíµ³Û E Ú³Ïáµ³
68 H ²ñÏ»ñ CF ÑÇÙáõÝë C å³Õ³ï»ÉÇë ÷Ë å³ßï»ÉÇë F ½³é³ù»ÉáóÝ C Á½·áõÙ³ñáõÃÇõÝë
69 F å³×áõ×»³É CE ãÇù å×Ý»³É
70 FH ãÇù ïáÕÁ A ßÁùáí E Áßùáí
71 F Ú³½·ë ÷Ë Ú³ñ·³Ý¹ F Ù³ùáõñë F ÍÁÝáõÝ¹ë F ³½³ïë ÷Ë ³Ý³Ëïë H ÍÝáõÝ¹ ³Ý³Ëï
72 F ãÇùª ïáÕÁ F ³Ý¹Áëï ÇÝ ACH Å³é³Ý·

Որ է աւրինակ առձեռն յուսով ակընկալութեան
Խաղաղութիւն գըտեալ իսկապէս.
Ահա ընկալցիս զաղերս աղաւթից՝ յարմարեալ խնկաւք
Յայս յարկ նուիրեալ, Սո՛ւրբ Եկեղեցի, աղաչեմք:

Բաբունն լուսոյ, Հզաւր թագաւոր, փեսայն երկնաւոր,
Անճառ խորհրրդով ի հանդէս խընճոյից պարու
Կարգեաց Քեզ կանոնս անփոփոխելիս.
Բազմամասնեայ աւրինակ կերպից
Ի նոյն տեսութիւն բոլոր էութեան,
Ի կերպարանս բիւրատեսակս առ ի չինուած կաթուղիկէի:
Հասակ տոհմից զանազանութեանց ի մի ժողովետղ հնազանդութեան,
Տուն եւ տեղի եւ յարկ ծածկութեան,
Ճարակ տաւթոյ, վէմ աւգնականի մարմնագոյիցըս հոգիաճիր.
ԶԱստուած ընդ մարդկան ընտանեցուցիչ.
Համանունակ ազանց կուտելոց՝ յոյս քաւութեան պարտաւորելոց,
Նախացուցակ համարձակելոց,
Կատարելոց անձանց խըմբարան.
Ահա ընկալցիս զաղերս աղաւթից՝ յարմարեալ խնկաւք
Յայս յարկ նուիրեալ, Սո՛ւրբ Եկեղեցի, աղաչեմք:

Իմաստութեանըն Հաւր բնակութիւն՝
Եւթնաստեղեան սեամբըք կառուցեալ,
Յորում աւրհնեալըն պատարագի ի սպանդ կամաց ճաշակման հացին
Ի գահաւորակ սըրբոյ սեղանոյն.
Կենաց մանանայն եւ գառն երկնաւոր,
Որ բաւնայ ըզմեղըս նընջեցելոցն,

---

73 H ãÇù ¿ ADEH ãÇù ³õñÇÝ³ Ï F »õ áõëáí CEF ³ÏÝ-Ï³ÉáõÃÇõÝ

74 EF ãÇù ¼Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ C ø³õáõÃ»³Ý ÷Ë Ë³Õ³-ÕáõÃÇõÝ

77 D ð³µáõÝ H ð³µáõÝ »ñÏÝ³õáñ Éáõëá Ã³·³õáñ ÷»ë³ ÷Ë ð³µáõÝÝ… ÷»ë³Ý EF Ð³õñ ÷Ë Éáõëá C Ñ½³õñ ÷Ë Éáõëá AD ïáÕÁ. ð³µáõÝÝ »ñÏÝ³õáñ Éáõëá Ã³·³õáñ, ÷»ë³Ý ÁÕÓ³õáñ F Ã³·³õáñÝ CE Ã³·³õáñÁÝ

78 F àñ ÷Ë ²Ý×³é ËáñÑñ¹áí C ËáñÑñ¹áí C áñ Ç E ËÝ×áÇó C ËÝ×áÇóÝ D ËÁÝçáÇó F ãÇù å³ñáõ

79 C Î³ñ·»ó

80 F ãÇù ïáÕÁ D ´³½Ù³Ù³ëÝ»³ C ´³½Ù³Ù³ëÝ»³ë AC ³õñÇÝ³Ï C Ï»ñåÇ

81 F ãÇù Æ F ¿áõÃÇõÝ

82 F àñ Ïñ³õÝÁë ÷Ë Æ Ï»ñå³ñ³Ýë ACDE àñ Ç AD Ïñ³õÝÁë E Ïñ³õÝë, H Ïñ³õÝ ÷Ë Ï»ñå³ñ³Ýë CE ßÇÝ³Í

83 F ïáÑÙÇ CEF ½³Ý³½³ÝáõÃ»³Ý AD ³é Ç ÙÇ E Åá-Õáí»³É H ³é ÙÇáí»ïÕ ÷Ë Ç ÙÇ… ÑÝ³½³Ý¹áõ-Ã»³Ý

84 H ãÇù îáõÝ »õ ï»ÕÇ E Í³ÍÏáõÃÇó

85 E ï³õÃá F Ù³ñÙÝ³ó»ÉáÝ ÷Ë Ù³ñÙÝ³·áÇóÁë

86 CDH ÁÝ¹³Ý»óáõóÇã

87 F ãÇù Ð³Ù³ÝáõÝ³Ï ³½³Ýó Ïáõï»Éáó F ù³Õóñáõ-Ã»³Ý ÷Ë ù³õáõÃ»³Ý F å³ñï³õáñ»Éáóë

88 ADH ³Ùµ³ñÓ»Éáó C Ñ³Ù³ñÓ³Ï»Éáóë

89 ADH Î³ï³ñ»³É EF ³½³Ýó H ËÙµ³ñ³ñ

92 E ö[áË] F ÆÙ³ëïáõÃÇõÝ EH ÆÙ³ëïáõÃ»³Ý

93 CEF ë»³ÙÁù

94 EF ³õñÑÝ»³ÉÝ H Ñ³óÇÝ

95 A ·³Ñ³õáñ³ÏÁë AD ëÁñµá E ëÁñµá H ÷Ë ïáÕÇ. Ç ·³Ñ³õáñ³Ï³Ý ë»Õ³ÝáÝ AD ë»Õ³Ýá

97 DEF µ³éÝ³ DE Á½Ù»Õë C ½Ù»ÕëÝ CE ÝÝç»ó»ÉáóÝ

Նոյն ինքն ամենայն եւ յամենայնի զենումըն՝ մեծ քան ըզհաբէլին,
Որ ըզցրուեալսն տնաւրինէ
Յանբըռնադատ եկաւորութիւն ի գիրկըս ստեանց,
Սիրոյ քաղցրութեան կոչէ ձեռամբ յամրոց անմատոյց.
Փախուցելոց պատըսպարան ի վերնայարկ սրահն հոգեկիրս,
Յորում զաշակերտսըն զարմանազրեաց.
Ուր եղիցին դասեալք զաւրութեամբ զահերիցութիւնք վերադիտողաց:
Ի պատիւ աւուրս Քո ուրախացեալք,
Ունողք անկեան անբծացն պարու՝
Զհայրապետըն մեր զտէր [այս անուն]
Եպիսկոպոսաւք, երիցամբք եւ սարկաւագաւք
Զվարդապետս դպրաւք եւ ընաւրին իսկ պաշտաւնէիւք եկեղեցականաւք,
Զթագաւորըն մեր իւրովք ծննդովք
Եւ որք ընդ նովաւ են զինուորութիւնք պետութեանց եւ իշխանութեանց,
Հարազատ սուրբ սիրովդ աւրհնեալ յամենից.
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս հոգւոցըն հանգուցելոց
Յուսով յարութեան, խընդրեմք:

***Եւ** եւս առաւել*
Զյորդորումըն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

Բոտել վերըստին զմերժեալսն առ ի Քէն
Միջնորդութեամբ բազմելոյն ի Քեզ, խընդրեմք:

---

98 F ãÇù ³Ù»Ý³ÛÝ »õ F ³Ù»Ý³ÛÝÇ CEF ½»ÝáõÙÁÝ C ½Ð³µ»ÉÇÝ

99 EF àõñ ÷Ë àñ F ½óÁñáõ»³ÉëÝ CE Á½óñáõ»³ÉëÝ D Á½óÁñáõ»³ÉëÁÝ C ïÁÝ³õñÇÝ¿

100 ADH ²ÝµÁéÝ³¹³ï »Ï³õáñáõÃ»³Ùµ EF ·ÇñÏë ADH ãÇù ëï»³Ýó

101 FE êÇñáí EF ù³ÕóñáõÃ»³Ùµ CEF Û³Ùñáó

102 EF ãÇù ö³ËáõóȈáó å³ïÁëå³ñ³Ý CH ö³ËáõóȈ»-ÉáóÁÝ EF å³ïëå³ñ³Ý ADH í»ñÝ³Û³ñÏÁë F ëñ³ÑÁÝ ADH ãÇù ëñ³ÑÝ C ëñ³ÑëÝ E Ñá·»ÏÇñ

103 CEF àõñ ÷Ë ÚáñáõÙ E ½³ß³Ï»ñïëÝ A ½³ñÙ³Ý³-·ñ»³ó áõÕÕáõ³Íª ½³ñÙ³Ý³¹ñ»³ó DEH ½³ñÙ³-Ý³¹ñ»³ó

104 CEF Úáñ ÷Ë àõñ F »ÕÇóÇ EF ¹³ëÇÉ EF ãÇù ½³õñáõ-Ã»³Ùµ AD ·³Ñ»ñÇóáõÃ»³Ý C ·³Ñ»ñÇóáõÃÇõù H ·³Ñ»ñÇóáõÃ»³Ùµ AD ãÇù í»ñ³¹ÇïáÕ³ó C í»ñ³-¹ÇïáÕ³óÝ H Ç å³ïÇõ í»ñ³¹ÇïáÕ³óÝ ÷Ë í»-ñ³¹ÇïáÕ³ó

105 F ³õáõñÁë AD í»ñ³¹ÇïáÕ³óÝ ÷Ë ³õáõñë øá áõ-ñ³Ë³ó»³Éù E ³õáõñ EF áõñ³Ë³ó»³É

105-106 ADH àõñ ùá áõñ³ËáõÃ»³Ý ï³õÝ³õÕùÁÝ (D ï³õÝáÕùÁÝ) µ»ñÏñÇÝ Û³ÝÏ»³Ý ³ÙåáóÁÝ (H ³Ù-µáõóÝ) å³ñáõ (H å³ñáõ) F àõÝ³õÕù E ²Ý¹¿Ý ÷Ë àõÝáÕù ³ÝÏ»³Ý F ³Ý·»³Ý ³ÝµÍ³óÁÝ C ³ÙµÍ³óÝ

107 CF À½Ñ³Ûñ³å»ïÝ FH ãÇù ½ï¿ñ E Á½ï¿ñ C ½ï¿ñÝ

108 EF ãÇù ºåÇëÏáåáë³õù C ¼»åÇëÏáåáëáõÝë ADH »õ Ñá·Ç³å³ÛÍ³é í³ñ¹³å»ï³Ï³Ý ßÝáñÑÇõ ÷Ë »ñÇó³Ùµù »õ ë³ñÏ³õ³·³õù C »ñÇó³Ùù

109 ADH ãÇùª ïáÕÁ F ì³ñ¹³å»ï³õù E ¼í³ñ¹³-å»ïÁë C À½í³ñ¹³å»ïë F ¹Áåñ³õù EF ëÁÝ¹³õù (E ëÝÁÝ¹³õù) ÇëÏ ÷Ë µÝ³õÇÝ ÇëÏ å³ßï³õÝ¿Çõù

110 C À½Ã³·³õáñÁÝ D ¼Ã³·³õáñÁÝ H ¼Ã³·³õáñë EF ÍÁÝÁÝ¹áíù AD ½³õ³Ï³õù H ½³õñ³Ï³Ý³õù ÷Ë ÍÝÝ¹áíù C ÍÝÁÝ¹áíù

111 CEF áñ C ½ÇÝ³õáñáõÃÇõÝù CEF å»ïáõÃÇõÝù CEF ãÇù »õ

112 CEF ëÇñáí EF ï³õÝ»³É C ï³Ý»³É C Û³Ù»ÝÝÇó H ³õñÑÝ»³É¹ Ç µÝ³õÇó

113 D ÛÇß»ëóÇë EF Ñá·õáó C ãÇù Ñá·õáóÝ CEF ÝÝç»ó»-ÉáóÝ

114 DH ãÇùª ïáÕÁ EF Û³ñáõÃ»³Ý Ç ÙÇõë ³Ý·³Ù ·³ÉÁë ï»³ÝÝ ÷Ë Û³ñáõÃ»³Ý DE ËÝ¹Áñ»Ùù E ²-Õ³ã C ãÇù ËÝ¹ñ»Ùù

117 EF 117-118-Ç ÷áË³ñ¿Ýª ðáï»É ½Ù³ñÙÇÝÁë (E Á½Ù³ñÙÇÝÁë) Ù»ñ Ç ÉñáõÃÇõÝ (E ÙÇ ÉñáõÙÝ) Û³õ-¹»³É Ç ·ÉáõË »Ï»Õ»óõáÛ (E »Ï»Õ»óá) C Á½Ù»ñ-Å»³ÉëÝ

118 A ³Õ³ã»Ùù E ËÁÝ¹Áñ C ËÁÝ¹Á

Գըտեալ ակըն պատուական մարգարտի
Անճառ ներգործութեամբ յաշխարհիս ծովու, սո՛ւրբ Աստուածածին.
Դուստր լուսոյ եւ մայր Սիովնի.
Անձեռագործ հիմըն հաւատոյ, ճըշմարիտ պատկեր,
Որոյ այսր աւրինակի անուամբս աւծեալ կընքեցար.
Հարսնարան միոյդ մարմնացելոյդ առ ի քէն Աստուծոյ,
Բարեխաւս ընդ քեզ ընկալցիս առ ի հաշտութիւն պարտաւորելոցս.
Զշառաւիղն անմահից կենաց զԿարապետըն կոչման սըրբոց
Եւ ըզպըսակըն մարտիրոսաց առաքելովք եւ մարգարէիւք,
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ,
Հանդերձ միանձամբք, ճըգնաւորաւք, որք են ժառանգք Աստուծոյ,
Ծնիցեալք յորդեգրութիւն սուրբ աւազանաւդ անանջըրպետ հոգետոհմութեամբ,
Յորում կըրկին հայցեսցես նորոգել ըզփոքրըն՝
Ի մեծ լայնութիւն փառաց անպարունակ բացարձակութեամբ.
Զմայրըն մաքուր զաւակաւք,
Հանդերձ ուխտիւ պըսակելովք յայսմ երկնային յառագաստիս
Յաւուրըն ահաւոր երեւման մեծիդ Աստուծոյ:
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

119 DEF ãÇù ö[áË] CF ¶áí»³É E Ä?áí»³É ÷Ë ¶ï»³É CF ¶ï»³É CE ³ÏÝ

120 CEF ³ßË³ñÑÇ E ãÇù Íáíáõ C Íáíáõ óáõó³ñ D ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³É ëáõñµ ²ëïáõ³Í³ÍÇÝ

121 AD ¸áõëïÁñ E ¸áõéÝ Éáõëá H êÇáÝÇ

122 EF ÑÇÙÁÝ C ËáñÑÁñ¹á ÑÇÙÝ E Ñ³õ³ïá CF ×Áß-Ù³ñÇï

123 E àñá H ³ëñ E ãÇù ³ëñ F? ³ëÙ EF ³õñÇÝ³Ï³õ EF ãÇù ³Ýáõ³Ùµë C ³Ýáõ³Ùµ C ÏÝù»ó³ñ

124 H ÙÇ³Ýá¹ ÙÇá¹ C Ù³ñÙÝ³ó»Éá ´³ÝÇ¹ CEF ãÇù ³é Ç ù¿Ý ADH ãÇù ²ëïáõÍá

125 F ãÇù ÁÝ¹ C Ù»½ å³ñï³õáñ»Éáóë

126 E À½ß³é³õ»ÕÝ CD À½ß³é³õÇÕÝ H ½ß³é³õ»ÕÝ E Ï»Ý³ó ³ÝÙ³ÑÇó CF Á½Î³ñ³å»ïÝ C ½Î³ñ³å»ïÝ CF ëñµáó

127 C ºõ Á½Ý³Ë³íÏ³ÏÝ Á½åë³ÏÝ F Á½åÁë³ÏÝ E ½åÁë³ÏÝ E Ù³ñïÇñáë³ó E ³é³ù»Éáó

129 A ÙÇ³ÝÓ³ÙµÁù C ÙÇ³ÝÓ³Ùù C ×·Ý³õáñ³õù D ×Á·-Ý³õáñûù H Å³é³ÝÏù

130 E ùáá, F ùáá ÷Ë ëáõñµ H ùáÇÝ ëáõñµ CEF ³õ³-½³ÝÇÝ CF ³Ý³Ýçñå»ï

131 EF àñáõÙ CEF ÏñÏÇÝ C ãÇù Ýáñá·»É E ½÷áùñÝ

132 CEF ÷³é³õù AD ãÇù ÷³é³ó F ³Ùå³ñÇÙ³ó CE ³Ýå³ñÇÙ³ó CEF µ³ñÓñáõÃ»³Ùµ ÷Ë µ³ó³ñ-Ó³ÏáõÃ»³Ùµ H µ³ñáõÃÇõÝ ÷Ë É³ÝáõÃÇõÝ ÷³-é³ó

133 CE ¼Ù³ñÝ

134 F åÁë³Ï»Éáí CE åë³Ï»Éáí EFH ³ÝÙ C ³ÝÙÝ CEF ãÇù »ñÏÝ³ÇÝ EF ãÇù ³é³·³ëïÇë C ³é³-·³ëïÇ H ³é³·³ëïÇ

135 EF ÷Ë ïáÕÇ ²õáõñ Ù»ÍÇÝ »ñ»õÙ³Ý AD ÷Ë ïáÕÇ. Ú³õáõñÁÝ Ù»ÍÇ »ñ»õ»É Ù»ÍÇ¹ (A Ù»ÍÇ) ²ëïáõÍá (H ãÇù ²ëïáõÍá) C Ç »ñ»õ»É ÷Ë »ñ»õÙ³Ý

137 E øáõÙ ³Õ³ã»Ù

ԿԱՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ

Երկինքն ի յերկիրս եւ երկիրս ի յերկինքն,
Վայրէջք ի խոնարհ եւ վերելք ի բարձունս:
Երկին նոր, երկին լոյս արփիազարդեալ,
Վերին աւետիքն ի յերկիր ծաւալին:

Գուշակք ի յէից եւթնատես միակին,
Խորհուրդն եթերեան նոյն ի Թեւրս հողմոց:
Ծանոյց տեսանողն ի յերկուց Թուուցելոցն,
Հարսինըք՝ կանայք արծուաԹուինչք սրընԹացք:

Եւ հողմք՝ ի չորից վեր ի յաւդն ամբառնան,
Եւ յայն քառադեան գետն վըտակք բըղխենայր:
Հոսէր, իջանէր անդր ի ծովն առաջին,
Խաղայր, ծաւալէր անդր ի ծովն, որ յետոյ:

Ծովուն առաջնոյ անդր՝ երամք աղաւնեաց,
Ծովուն երկրորդի՝ ձագք արեամբ ԹաԹաւին:
Ծաւալ ծով ծիծաղ քաղցր աւդովք շարժենայր,
Շարժէր սաբայեան՝ ի կըղզիս կընդըրկի:

Ամբակ շափիւղայ Տեառն յայգին Կեդրոնի,
Ի խաղըս գետոց հրով վառեալ բուրաստան:
Եւ անդ մակաղին երամակքըն Գեփայ,
Նոճիւն սարդենայ, փա՛ռք պատիւ Կարմեղայ:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 336³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 200µ-201µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 371µ-372³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 300µ-301³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 143³-144³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 113
Êáñ³·Çñ
AD ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG Î³ñ· °Ï»Õ»óõá, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï»óõá, Ç ëáõñµ °Ï»Õ[»óÇ] C ¶ñÇ[·áñÇ] ³É ï³Õ °Ï»[Õ»óõá]
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê°. °Ï»Õ»óõá ³ë³ó»³É ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óõá
´Ý³·Çñ
2 D »ñÓáõÝë ÷Ë µ³ñÓáõÝë
3 C ³ñ÷³½³ñ¹»³É
4 B ì»ñÇÝÝ
5 A »³õÃÝ³ ï»ë
6 AD ÑáÕÙáóÝ
8 D ³ñÍÁõ³ÃéÇãù
9 C ³õ¹ë BCG ³Ùµ³éÝÇÝ
10 D ù³é³õ¹»³Ý C íÁï³Ï CD µÁË»Ý³ñ
12 C ³Ý¹ D ³Ýïñ
14 C Ìáíáí C »ñÏáñ¹Ç Í³·ù C Ã³õÃ³õÇÝ
15 C ÇÍ³Õ ÷Ë ÍÇÍ³Õ C ù³Õó C ³õ¹áí
17 D ²Ùå³Ï BC ß³÷ÇÕ³ D ß³÷ÇõÕ³
18 C Ë³Õë
19 C »ñ³Ù³ÏùÝ D »ñ³Ù³Ïù, Á A ¶»÷³ C ¶»µ³
20 A Üá×ÇõÁÝ BCD ë³ñ¹»Ý³

ՓՈԽ

Հաւո՛ւն, հաւո՛ւն արթընացեալ, դիտելով զհեթանոսս,
Ձայնէ՛ր, ձայնէ՛ր տատրակին, սիրասունդ սիրելւոյն.
— Դարձի՛ր, դարձի՛ր սոմընացիդ ընդ վիմին հովանեաւ,
Ե՛կ, հարսնուհի ի լերանց ընծուց, ի դաշտաց այծեմանց:
Եկեա՛լ, եկե՛ալ տաւաղին յԵփրային Բեթելեան,
Ելեա՛լ, ելեա՛լ յասպարէզս ի յայգին Կեդրոնի.
Հնձա՛ն, հնձա՛ն կոխելով գոյն ի գոյն բոսորի,
Արկեա՛լ, արկեա՛լ փայտ ի հաց ըզզենլիս իւր զենեալ:
Խառնեա՛լ, խառնեա՛լ ի գինի զխառնելիս անուշից,
Բաժա՛կ, բաժա՛կ մատուցաւ ի հրաւէր հարսանեաց:
Հրաւէ՛ր, հրաւէ՛ր հարսանեաց. Եկա՛յք, Նոր ժողովուրդք,
Կերա՛յք, կերա՛յք Ցիմ հացէս եւ արբէ՛ք Զիմ գինիս,
Զի կեցջիք յանըսպառ յանվախճան յաւիտեանս:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 336µ-337µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 201µ-202µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 372 ³ µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 301 ³ -302 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 144 ³ µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 301µ-302 ³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 176µ-177 ³
Ü ³ ñ»Ï ³ óÇ-¿ç 113

Êáñ ³ ·Çñ
ACDG ö[áË. º Ï»Õ»óõá] B ³ ÝËáñ ³ ·Çñ [º Ï»Õ»óõá]
H î ³ Õ ëñµá Ë ³ ãÇÝ øñÇë ïáëÇ T Ø»Õ»¹Ç ³ Ýáß Ç
Ü ³ ñ»Ï ³ óáÝ

Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Êº. º Ï»Õ»óõá ¿

´Ý ³ ·Çñ
1 ABC ãÇù Ñ ³ õáõÝ C ½»Ã ³ Ýáëë
2 A ï ³ ïÁñ ³ ÏÇ C ï ³ ïÁñ ³ ÏÇÝ H ëÇñ ³ ëÁÝáõÝ¹ BCDGH ëÇñ»Éá Ý A ëÇñ»Éá
3 B ëáÙÝ ³ óÇ¹ H ëáÙÝ ³ óÇ
4 B Ñ ³ ñëÝáõÇ¹ C Ñ ³ ñëÝáõÑÇ¹
5 B ï ³ õ»ÕÇÝ D ï ³ õÁÕÇÝ H ï ³ õÇÕÇÝ T º ÷ñ ³ ÇÙ CT ´»Ã»ÉÇÝ BG ´»Ã»É ³ , B áõÕáõ ³ Íª ´»Ã»ÉÇ H ´»Ã»É» ³
6 B ºÉ» ³ É, »É» ³ Éù CH ºÉ» ³ Éù ÷Ë ºÉ» ³ É, »É» ³ É
7 A ÐÁÝÍ ³ Ý BD ÐÁÝÓ ³ Ý C òÝÍ ³ Ý ABCD ãÇù ÑÝÓ ³ Ý T ãÇù ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝÁ
8 ABCD ãÇù ³ ñÏ» ³ É D Ñ ³ Ý» ³ É ÷Ë ½»Ý» ³ É
9 ABCD ãÇù Ë ³ éÝ» ³ É C Ç ·ÇÝÇ ·ÇÝÇ CD ½Ë ³ éÝ»ÉÇë Çõñ
10 ABCD ãÇù µ ³ Å ³ Ï H ãÇù 10-13 ï áÕ»ñÁ
11 ABCD ãÇù Ññ ³ õ¿ñ
12 D Î»ññ ³ ù Ç ABCD ãÇù Ï»ñ ³ ù
13 D ³ õÇ ï» ³ Ý

ՄԵՂԵԴԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲՈՅ

Նոր նորոգեալ կենաց մերոց եւ հաւատոյ հաստատութեան,
Առ ի վերուստ մեզ շնորհեցաւ,
Տաւն է այսաւր, գնոր փրրկութիւն,
Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մանկունք:
Հարսն անպաճոյճ զարդարեցաւ,
Խաւար չարին նըսեմացաւ,
Լոյս իմաստից տարածեցաւ,
Զհացն առաջին ճաշակեցաք,
Երգեմք ըզփառս Երրորդութեանն:
Մեծ արքային հանդիսադրի
Եւ հիմնադրիլ հիման վիմի
Տուք աւրհնութիւն շըրթամբք Իսրայէլի,
Անփորձ գոլով կենաւք յերկրի,
Անլըռելի ձայնիւ հընչմամբ:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 337µ-338 ³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 369µ-370 ³

Êáñ ³ ·Çñ

A ï »°ë í »ñ»õáõÙ D Ø»Õ» ¹Ç »Ï »Õ»óáõ

´Ý ³ ·Çñ

1 D Ýáñá ·» ³É D Ñ ³ ë ï ³ ï áõÃÇõÝ

4 D »Ï »Õ»óáõ

ԱՅԼ ՏԱՂ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲՈՅ

Յաւէժ, եկեղեցի, ցընծա՛,
Եկեալ ի քեզ փեսայն,
Ե՛լ ընդառաջ, դըշխոյ հարսն:
Ի զարդ շափիւղայ զարդից՝
Մայր Սիովն որդւովք բերկրեալ,
Մայրաքաղաք յաւէժ պըճնեալ:
Թագաւորն եկեալ ի քեզ,
Զքո մանկունսդ զարթո՛ ի յերգս:
Յորջորջ քեզ վերըստին ծընունդ
Ի ջուրցն աւազանին լուսոյ:
Առաքելական հիմըն,
Մարգարէից քարոզ,
Երկնանըման երկինք
Ի քեզ հաստատեալ սեղան:
Հայր վըկայելով Որդւոյ,
Ի քեզ հաց կենաց բաշխեալ,
Հոգին աղաւնակերպ իջեալ
Ի վերայ մարմնացեալ Բանին:
Տաւնիւս ի տաւնս երգով
Միշտ գոչեսցուք ձայնիւ,
Ի սմա ըզ Դաւթեանն երգեմք
Զոր արար Տէր. Եկայք ցընծասցո՛ւք.
Հաւր եւ Որդւոյ պատիւ,
Նորոգողին ըզփառս
Այժմ եւ հանապազ ի նոյն,
Նոյն յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 338³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 206³-207³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 150µ-151³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 273
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B ²É ï³Õ »Ï»Õ»óá Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³ÃáÕÇÏáë¿ G ²É ï³Õ »Ï»Õ»óá Ç ëñµáÝ Ü»ñ-ëÇë¿

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê°. °Ï»Õ»óõá êñµá
´Ý³·Çñ
1 B Ú³õ¿ñÅ B óÁÝÍ³
4 G ß³÷ÇÕ³
5 B áñ¹³õù G áñ¹ûù
8 BG ½Ù³Ý·áõÝë¹ ½³ñÃá
13 B °ñÏÝ³ÝÁÙ³Ý

ՓՈԽ

Ի յերգս սիրեցեալ անձին,
Նիշ բանի նըշան առեալ:
Բերկրին զուարճացեալ անձինք,
Սեռք երկնաւորաց խըմբից:

Լերինք Սինային զարդիւք,
Տառք մարգարէիցըն ըղձիւք,
Ի յուղխից շարժեալ գետոց
Սիք Հարաւ աւդից հողմոյն:

Տունկ տեսանողաց մայրից,
Ծաղիկ մատուցին վարդից,
Ծովուն խուճապեալ շարժեալ,
Խաղայր յեզերացն ափունս:

Նոր զարմանք յերկրի տեսին,
Նոր գեղապարեն երգ նոր,
Կանայք են երկու թռուցեալ
Ի ներքս աւդային հողմոց:

Թեւս են տարածեալ ի յաւդս,
Սիրասլաց աւդիւք ճեմեալ,
Հիւսք են հուր եռանդ շաղեալ
Նոյն բայաստեղնեայ հրէից:

Հեզ կամար ի սէր շարժեալ,
Ծիր երկնի շաւիղ աւդից,
Լոյս առաւաւտին ծագեալ
Արեգակնային աչացն:

Լիալիր լըրմամբ լուսին,
Նոյն գունագեղի գունին,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 338µ-339µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 207³-208³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 306³-307³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 151µ-152³
Êáñ³·Çñ
ABG ³ÝËáñ³·Çñ D ö[áË]
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê°. °Ï»Õ»óõá êñµá

´Ý³·Çñ
4 B ËÁÙåÇó
5 A ½³ñ¹áõù
6 AD îáõù ÷Ë î³éù
7 BG áõËÇó D áõË ïÇó
8 A çÝçáõ³Í »õ ¹³ñÓáõ³Í. ²õ¹ Ñ³ñ³õÇÝ ÑáÕÙáÝ ÷Ë ïáÕÇ
20 BD µ³³ë ï»ÕÝ»³
26 A çÝçáõ³Í »õ ¹³ñÓáõ³Í. ·áá í ÷Ë ·áõÝÇÝ

Ի սէր շընչմանէ բուրեալ
Ի քիմս եւղաբեր հաւտոցն:

Նիւթ յաննիւթ կապեալ շըրթանց,
*Զայն ի Սաղայէ լըւեալ** :
Զեռքըն ծաւալեն գըմուռս,
Հոտ անուշ բուրեն ըզխունկս:

Ի ստեանց աւրիորդք ընտրեալք,
Դըստերք Սիովնի վերին,
Յայտ ծննեալ տեսաք յամպոյ,
Կոյսք են կաթոգին գեղովն:

Այսք են գուշակեալ ըզմայր,
Նոր Սիոն նըման Սինեայ,
Փառք են ի Սիոն ծագեալ
Ի Հաւրէ լուսոյ փառաց:

Ի մեծ հարսնարանն Սիոն
Նոր Երուսաղէմ յայտնեալ,
Բրաբիոն պըսակ փառաց
Ի սմանէ կանգնեալ նըշան:

Րաբունիքըն քեւ պարծին,
Սըրբոց սըրբասնեալ անձինք,
Որ ես գերագոյն երկնից
Նորահրաշ յերկրի յայտնեալ:

Նոյն քեւ նորոգի սեղան՝
Ջենարան անմահ գառինն,
Ի մեզ Նա բաշխէ պարգեւ
Կենացունաբեր ի կեանս:

Անմահագործեալ փառաւք
Զի Հոգւոյն ծընեալսն ի սմա,
Յորոց փառատրի երգով
Այժմ եւ յաւիտեանս, ամէն:

---

27 B ÑÁÝãÙ ³ Ý¿
28 BG »Õ ³ µ»ñ BG Ñá ï áóÝ
* Ծննդ. Ը 24-25
31 B Á½Ùáõé ë
32 BDG ê å ³ ñ»Ý ³ µáõñ»Ý (D ê ÷ ³ ñ»Ý ³ µáõñ»Ý) ÷ Ë Ðá ï ³ Ýáß µáõñ»Ý BG Á½Ë áõÝ Ï ëÝ
33 B ÁÝ¹ ñ» ³ Éù
35 AG ³ Ù å áó
39 D êÇá í Ý
41 D êÇá í Ý
42 BG º ñáõë ³ Õ¿Ù
44 A ëÙ ³ ¿ ÷ Ë ëÙ ³ Ý¿
50 D ¼¿Ý ³ ñ ³ Ý
54 D Ðá · áÝ B ë ³ ÷ Ë ëÙ ³
55 B ÷ ³ é ³ õáñÇ

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՅ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

Ժողովեալքս ամենեքեան ի Սուրբ Կաթուղիկէ առաքելական Եկեղեցի,
Երգեմք ի սմա յոգնախըմբեան փառաբանութեամբ ընդ հոյլըս հոգեղէնս հրազանութեամբ,
Երկրային պարաւքս ընդ արփափայլ սեռիցն պարակցեալ:
Աւրհնեմք զեկաւորեալն քեզ Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Աղաչեմք:

Որ բարձրացեալդ ես ի կամարըս քերոբէից չորեքդիմեան դիտանոցին,
Եւ ի պարուց բոլորից եւ հրաշատեսակ սեռիցն երկըրպագիս երրեակ միութիւն,
Կամեցար ի ձեռն սրբոց առաքելոցն հաստատեալ զվէմս այս անպարտելի քաղաք:
Կամարակապ հրաշիւք քառակերպեան ի մէջ տիեզերաց,
Պայծառացուցեր զսայ ի հիմունս չողաձիթ տապախառն լուսափայլութեամբ
Եւ չքեղազարդ վայելչապանծ յաւրինեցեր ըզսայ դուստր Սիոնի:
Յորմէ յոգնաձայնիւ ջոկք, որ ի սմայ զվերնայարկսն հընչեցուցաննեն,
Աւրհնեմք զեկաւորեալն քեզ Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Աղաչեմք:

Անեղաչէն խորան Կաթուղիկէ Սուրբ Եկեղեցի,
Որ հիմնեցար ի մէջ տիեզերաց այսաւր յաւրինակ արարչագործ
Եւ գեղեցկատեսիլն եդեմատունկ դըրախտին փափկութեան:
Զոր սերովբէքն եւ քերովբէքն հրամանաւ անեղին
Շրջափակեալ պահէին ըզճանապարհ ծառոյն գիտութեան,
Այսաւր ի ձեռն աստուածազարդ Սուրբ Եկեղեցոյ
Բացաւ մեզ ամրածածուկ դըրախտին փափկութիւնքն,
Եւ մեք պայծառազուարճ համաձայնութեամբ երկրային պարաւքս
Ընդ արփիափայլ սեռիցն պարակցեալ,
Աւրհնեմք զեկաւորեալն քեզ Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Աղաչեմք:

Անճառելի խորան պայծառահրաշ լուսափայլութեամբ,
Հաստատեցար ի մէջ տիեզերաց այսաւր, Սուրբ Եկեղեցի:
Յաւրինակ բարձրագումբէթ տապանին, զոր նահապետին Նոյին,
Հրամանաւ Արարչին հիմունս արկեալ ի յանփուտ փայտից,
Կազմէր ըզտապանն ի փրկութիւն բազմահոյլ կենդանեացն,
Ապրեցուցանել զապաւինեալսն ի սահանահոս ալեաց ջուրցն սաստկութեան
Այսաւր ի ձեռն արփից գոյացողին գոյացեալ երեւեցար
Մեզ փոխանակ տապանին Սուրբ Սիոն, բանաւոր գառանց ժողովարանն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 209 ³ -213 ³ Êáñ ³ ·Çñ
Ü ³ ñ»Ï ³ óÇ-¿ç 184 H ï »°ë í»ñ»õáõÙ

Լուսափայլ հրաշիցն աշտիճան համագունդ փառաբանութեանց,
Արփիափայլ խորան, արփիաջահ ճառագայթիւք ծագեալ ի մէջ տիեզերաց
Այսաւր Սուրբ Եկեղեցի:
Աւրինակ խորանին, զոր քահանայապետն Աբրահամ
Նստելով ի վերայ սեմոց դրանց, դիտելով ընդ երկինս եւ ընդ երկրի,
Ուստի Տէրն Տէրանց երեւեալ, երկու զուարթնաւքն եկն եհաս առ ծառն հովանաւոր:
Հաստուցանելով սիրելեացն զփոխարէնն բարեաց,
Զոր եւ Աբրահամու ընթացեալ որթս դիեցիկս եւ երիս նկանակս,
Մատուցանէր Տեառն Աստուծոյ պատարագս[ա]*:*
Այսաւր Ինքն նոյն ի քեզ Աստուած եկաւորի, Սուրբ Սիոն,
Երկնանման քաւարան մեղաւորացս,
Առ ջուրսն հանգստեան զմանգունսն քո սնուցանելով,
Յորմէ ծնունդք աւազանին եւ պետութիւնք սրովբէաճոխ
Վերին հրաշիցն ի միասին պարակցեալ
Աւրհնեմք զեկաւորեալն քեզ Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Աղաչեմք:

Քառանկիւն տաճար, գերահրաշ ծագմամբ ըզթափանցիկ լուսով
Ծառագայթեալ ի մէջ տիեզերաց այսաւր Սուրբ Եկեղեցի:
Աւրինակ տապանակին, զոր Մովսէս կազմէր
Ի մէջ խորանէլագունդ ժողովոյն
Դնելով ի նմա զբուրվառն ոսկի[բ] *շուշանափայլ խոյակաւքն,*
Ուր բուրէր զանուշահոտութիւն կնդրկացն, որ ի նմա:

Սափորն ոսկի, լի մանանայիւ, հանդերձ քարեղէն կտակարանաւքն
Եւ ծաղկեալ գաւազանաւն, որ ի նմայ[գ]*,*
Այսաւր ի ձեռն Մելքիսեդեկի քահանայի միշտ քեզ երեւի,
Փոխանակ Տեառնագրեալ տախտակացն:
Արեգակնափայլ սեղան բարձող անոյշահոտ պատարագին,
Տեղագրելով հաստատի ի քեզ Սուրբ Սիոն Մայր Եկեղեցի,
Յոր դասք երկրածին կենդանեաց եւ գունդք սրոբէ, ջոկք վեհիցն ի միասին պարակցեալ,
Աւրհնեմք զեկաւորեալն քեզ Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Աղաչեմք:

[ա] Ծննդ. ԺԲ 1-15
[բ] Ելք ԼԲ 1-3
[գ] Թւոց ԺԷ 8

ՄԵՂԵԴԻ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

Այս խորան երկնագոյն երկնազարդ երկնից
Տուն տաղաւնահրաշ տեղի տերունոյն:
Շող լուսոյն՝ ծագեալ ի Հաւրէն լուսոյ,
Պըսակ վայելուչ, երկնազարդ երկնից:
Զսայ յառաջ տեսեալ Հաւր մերձեալ,
Շրթամբք սա Եսայիաս մաքրէր զվէրս մեղացն[*]:
Սա գուշակ Դաւթեան, զնոյն ի մեզ ազդեալ
Մատիք առ Տէր եւ առէք ըզլոյս:
Այս խորհուրդ հրաշից ծածկեալ ի սրովբէից,
Քահանայք սպասաւորեն բազկատարած ձեռաւք:
Առեալ բաշխեն ըզթողութիւն մեղաց.
Բոցահրաշ փայլմամբ զԲանն Աստուած ի մեզ յայտնեալ:
Լոյս փառաց ընդ մեզ է յաւէտ,
Ցընծացէ՛ք, որդիք Սիոնի, ի փառս Աստուծոյ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 210 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
B ï»°ë í»ñ»õáõÙ
[*] Եսայի Զ 6

ՓՈԽ

Քաւղ ձրգեալ յերկնից քաջ կապուտակաւք,
Քանդիւն աստեղաւք քերիւն կարակնաւք,
Քակտեցան խորհուրդ քաջ դիմամարտիւք,
Քավչապետն եկեալ քարոզեաց յուսով.
— Եկա՛յք ժողովուրդք, հաղորդեցարո՛ւք
Այսըմ խորհըրդոյ տէրունականի:
Սարսեալ սէրովբէք ունելեաւք մերձի՞ն,
Դողան քերովբէք՝ ծածկելով զդէմս:
Զաւրք հրեշտակաց ի սմա ծաւալին,
Բանակք անմահից աստ տաղաւարին:
Քահանայք պարծին սուրբ քաւարանաւս,
Մանգունք Սիոնի նորոյ աստ երկրըպագեն:
ԶՔեզ աւրհնաբանեն Քո հաւտս, Որդի Աստուծոյ,
Երգել փառս ընդ Հաւր Հոգւով յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 211 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 153 ³
Êáñ³ ·Çñ
B ³ÝËáñ³ ·Çñ G ëÏ. ãÇù, ³ÝËáñ³ ·Çñ

´Ý³ ·Çñ
1 G 1-2 ï áÕ»ñÁ ãÇùª Ã»ñÃ ÁÝÏ³ Í
… Նոայլ Զ 6
11 B ù³ í³ ñ³ Ý³ íë
13 B ³õñÑÝ³ûµ³Ý»Ý

ՄԵՂԵԴԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Զարդարեալ զքեզ զարդարիչն երկնից,
Երկնային լուսով երկնածին երգով:
Հիմն եղեալ ի քեզ Սուրբ առաքելոցն,
Ի յանշարժ վիմէն հաստատեաց ըզքեզ,
Ովսաննա՛, աւրհնեալ Թագաւոր փառաց:

Նորոգեալ խորան նըմանեալ երկնից,
Նորածնեալ որդիք Վերին Սիոնի
Ընդ վերնոյ դասուցն երգեմք ասելով.
Ովսաննա՛, աւրհնեալ Թագաւոր փառաց:

Ուրա՛խ լեր, ցընծա՛յ, Սուրբ Եկեղեցի,
Ի քեզ կանգնեցաւ սեղան սրբութեան,
Ի քեզ բազմեցաւ Թագաւոր փառաց,
Ի քեզ յայտնեցաւ խորհուրդ միութեան,
Ովսաննա՛, աւրհնեալ Թագաւոր փառաց:

Սերովբէք սարսեն, քերովբէք դողան,
Հովանի լինին Տէրունի մարմնոյն,
Եւ երգեն քեզ զերգս անդադար ձայնիւ,
*Երգեն եւ ասեն. Սուրբ Տէր զաւրութեանց**,*
Ովսաննա՛, աւրհնեալ Թագաւոր փառաց:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 211µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 153³µ
Êáñ³·Çñ
B ï»°ë í»ñ»õáõÙ G ²ÛÉ Ù»Õ»¹Ç »Ï»Õ»óõáÛ
´Ý³·Çñ

5 B àíë³Ý³Ý
8 G í»ñÝáó
9 B àíë³Ý³Û
10 G ãÇù É»°ñ
13 B Û³Ûï Ý»³ó
* Եսայի Գ. 15

ՅՈՐԴՈՐԱԿՆ Է

Ուրա՛խ լեր Հարսն ի յերկրէ, բերկրեալ դըշխոյ յաշխարհէ,
Այսաւր ցընծայ եւ պարէ, Քրիստոս զքեզ պըսակէ:
Պետրոս եկեալ քարոզէ, Պաւղոս Նըմին ձայնակցէ,
Եւ Յովհաննէս մեզ պատմէ զԱւետարանն եւ ասէ:
Յիսուս կացեալ եւ ձայնէ, զքաղցեալսն ի Հաց մեծարէ[ա]*,*
Ըզծարաւիսըն կոչէ, յանմահ Ջըրոյն արբուսցէ[բ]*:*
Նախ Սաւղոմոն գուշակէ, մեծ իմաստունն եւ ազդէ,
Զորդիս մարդկան ժողովէ, ի Հարսանիս Հրաւիրէ:
ԻմաստուԹիւն տուն շինէ[գ]*, եւ սիւնս ի աւԹըն կանգնէ,*
Զեկեղեցիս զարդարէ, տեղ արդարոց պատրաստէ:
Ըզանըզգամսըն կոչէ, զպակասամիտսն աղաչէ.
Եկայք կերայք ի Հացէ, որ ձեզ ըզկեանս պարգեւէ[դ]*:*
Սիրոյ սեղան մեզ կազմէ, զմարմինն արեամբըն խառնէ,
Զքաղցեալսն յուտել մեծարէ եւ զծարաւիսն արբուսցէ,
Յաստուածահրաշ մեծ տաւնիս, ի փառաւոր կիրակիս,
Զքեզ աղաչեմ, Կոյս անբիծ, բարեխաւսեա՛ մեր ազգիս,
Ժողովրդեանս յայս տաւնիս, սըրբազուսմար Հանդիսիս,
Լե՛ր բարեխաւս Հայ զարմի, կոյս եւ պարծանք աշխարհիս,
Յաւուր տաւնի տաճարիս, Նաւակատեաց սուրբ խաչիս,
Բարեխաւսեա՛ տաւնողիս եւ երգաւղի այս տաղիս:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 213µ-214µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý ³ ·Çñ

ա Մրկ. Ե 6
բ Յով. Զ 35
գ Առակ. Թ 1
դ Յովհ. Զ 35

ՏԱՂ ԱՁՆԻՒ

Սուրբ է տաճար տէրունական, Եկեղեցի աստուածական,
Զոր մարգարէքն յառաջ տեսան, յառաքելոց քարոզեցան:
Պետրո՛ս, դու վէմ ես պատուական, եկեղեցո հաստատութեան,
Քո սուրբ հիմունքդ են պատուական, քարինքդ ակունք են զանազան,
Դաւիթ երգէ սաղմոսարան, լեառն եւ խորան տէրունական,
Գրիգոր տեսեալ պարթեւական, Տրրդատ շինեաց արքայական:

ՓՈԽ

Նախ Միածին Աստուածըն Բան, իջեալ յերկնից առն աննըման,
Ուռ ի ձեռինն ոսկոյ նըման, սաստիկ տեսիլն ահեղական,
Որով հարեալ զերկիրն զայն, հընչեաց յանդունդս ձայն որոտման,
Եւ ի ձայնէն ահեղ թընդման, սանդարամետք սասանեցան,
Եւ ընդ ձայնին ահեղական, ձեւ տաճարին ռւկայացան,
Եկեղեցի տեսեալ խորան, կըմբեթաբարձր երկնից նըման:
Խաչն ի վերա տէրունական չորեքծագեան դատողական,
Առ քահանայք ուսումնական եւ վարդապետք Աստուածաբան,
Նոքա ուսան եւ վարժեցան, գիտութեամբ Տեառն զգաստացան,
Անդ երախայք վըկայեցան, յաւազանէն մըկրտեցան:
Անդ թողութեան արժանացան, մարմնոյ եւ արեան հաղորդեցան,
Շնորհաւք յերկինս հրաւիրեցան եւ ի Քրիստոսէ պսակեցան:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ Է

Երկու աւտարքն միացան, ամուսնութեամբըն սըբեցան,
Մեծ խորհըրդեամբն իմաստնացան, հոգով ընդ Քրիստոս միացան,
Բազում ժողովք ժողովեցան, արք եւ կանայք աղաւթական,
՝Յեկեղեցիս դրախտ վերնական, որ հրեշտակաց է բնակարան:
Այլեւ մարդկան աղօթարան, մեղաւորացս քաւարան
Եւ որք սոված արդարանան, նոցա լիցի ասպընջական:
Ամենեցուն է պահապան, սըրբոցն տեղի բնակութեան,
Մեղօք մեռելոցն ապաստան, որք եւ ի սմայ կենդանանան:
Ով որ շինեացն զայս խորան, մատուռ սըրբոցըն վըկայարան,
Ժողովրդեան աղաւթարան եւ իւր մեղացըն քաւարան:
Թողցի իւր մեղքն որ գործեցան, ջնջի կամայն եւ ակամայն,

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 319µ-320 ³

Êáñ ³ ·Çñ

U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ժամանեսցէ ողորմութեան, խառնել ի դասն աջակողմեան:
Այլեւ տաղիս այս ստուգայբան, արարողիս շարադրութեան
Տացի պարգեւըս բարութեան, ժողովրդեանս այս միաբան:
Եկա՛յք, ժողով ուղղադաւան, տո՛ւք աւրհնութիւն ի մի բերան,
Հաւր եւ Որդոյ եւ Սուրբ Հոգոյն, Երրորդութեան միասնական:

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ԷՋՄԻԱԾՆԻՆ

Տաճար երկնային, տուն քրիստոսային, տեղի անմահին,
Դուստր Սիոնին, դըշխոյդ փեսային, Հարսն աստուածային,
Հաստատել վիմին, առաքելային, եւ մարգարէին,
Ի կողէ Փըրկչին[ա], շինեալ յարկ Նորին, զաւրէն Եւային,
Թարգման խորհըրդին, փեսայ Քրիստոսին, Հարսն առագաստին,
Աւրինակ վերին, արքայարանին, սրբութեան սրբին,
Տիպ եղեր դրախտին, Նոյեան տապանին, Հաւր տաղաւարին,
Սինայ խորանին, սուրբ տապանակին եւ ոսկի սափորին,
Որդոյ Սիոնին, նոյն եւ տաճարին, եւ Դաբիրային,
Տեղի աթորին, ածեալ արքային, ՚ստ Եզեկիէլին[բ],
Սուրբդ աստուածային, զմարդիկս երկրային, ծնողդ երկնային,
Պահեա զմեզ շնորհիւ քոին, տաճարդ երկնային, աղաչեմք:

Աստանաւր յայտնեալ, արեամբ Տեառնագրեալ, աստուածակերտեալ,
Եւ Թագաւորեալ, եւ փառաւորեալ, քաղաք պերճացեալ,
Աստուծով շինեալ, եւ սեղան կանգնեալ, դըշխոյդ բախացեալ,
Առագաստ կազմեալ, ուր արքայն բազմեալ, յԱստուած միացեալ,
Սիոն զայս տեսեալ, դըստերն աւետեալ, ուրախ լեր, բերկրեալ,
Քո որդիքն եկեալ, ի քեզ ժողովեալ, եւ ի ստեանց կերակրեալ,
Ի գիրկըս գըգւեալ, կըշտապինդ եղեալ, ի քեզ պարառեալ,
Որպէս արքն ընտրեալ, հայրապետք պատւեալ, որդիք Քո կոչեալ,
Քեզ սիւնք հաստատեալ, աչք լուսաւորեալ, եւ ճրագունք վառեալ,
Թիւք սըրբեալ եւ աւրհնեալ, յորս յԱստուած հանգեալ եւ զմեզ
հանգուցեալ,
Պահեա զմեզ շնորհիւ քոին, տաճարդ երկնային, աղաչեմք:

Ի խւսանդի պղծոց, եւ ի չարագործոց, ընտրեալ Սուրբ Գըրոց,
Ի դերբկաց վիմաց, ակունք ի շարոց, կոյս քեզ լանջանոց,
Յոստրէոս զեռնոց, հաստ մարգարտէնոց, կոյս քեզ բազկանոց,
Ի մըրջնառիւծոց, ծիլ ոսկէ քաղոց, կոյս քեզ գընդանոց,
Յանծին կենդանոց, ապրիշում Թելոց, կոյս քեզ քաւղանոց,
Սիզական որդնոց, շարժական տըզոց, կոյս քեզ վառ ներկոց,
Մացառաց փըշոց, յանպտուղ ոստոց, կոյս քեզ վարդ խաղոց,
Յանբերր ի ծառոց, կըռիժաբեր տընկոց, կոյս քեզ հոտ խընկոց,
Յեղնէ երէոց, վայրի անասնոց, կոյս քեզ հոտ մըշկոց,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 270³µ, 272³-273µ
Êáñ³·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ:
ÌÝÃ. ØËÇÃ³ñ ²ÿñÇí³Ý»óáõ ¦àñ¹õáó »õ Ãáé³Ýó êñ-µáÿÝ ¶ñÇ·áñÇ Ð³ÿáó Ñ³ÿñ³å»ïÇ§ ·³ÝÓÇ ÙÇ Ó»-õ³÷áËáõ³Í ï³ñµ»ñ³ÏÝ ¿ª ï»°ë ²ÿñÇí³Ý»óÇ, ¿ç 170

ա Յովհ. ԺԹ. 34
բ Եզեկ. ԽԳ. 7

Յայսմ աւուրս յիշատակի ունելով երեքհարիւր քառասուն հայրապետաց սրբոց Սեբաստիոյ առաջնորդ եպիսկոպոսաց թուով քառասուն եւ չորս. Յաւետ ամենեցուն լուսաւորիչ Հայոց, Յովհաննու մերոյ, եւթն սրբոց, Հայոց առաջնորդ, պաշտեա.:

Յայսմ աւրինակաց, ի յանարգ նիւթոց, ազնիւ պիտանոց,
Նըշանակ սըրբոց, Թոռանց եւ որդոց, լուսատւի Հայոց,
Հովւացըն մերոց, եւթըն սըրբոց, հայոց առաջնոց, պահեա.:

Երգեա՛, կոյս ամբիծ, երգ հաւտապետից, երանաշնորհից,
Հրեշտականմանից, դասուց անմարմնից, եւ երկնապարից,
Որոց աղաւթից, արժանաւորից, եւ բարէմասնից,
Աթոռքըն վեհից, հայոց պարպետից, փըրկին ի վըտանկից,
Եւ որք յաղքատից, կամ ի փարթամից, նեղեալք ի կըրից,
Առցեն դեղ ցաւից, բըխումն անձրեւից, սպառիլ մարախից,
Նամիլ երաշտից, զովանալ ջերից, ջերանալ ցրտից,
Հալիլ դալուկից, ջընջիլ ջրեկից, ապաւիլ աւդից,
Վերանալ ժանկից, մահ տարաժամից, տենդից եւ դողից,
Ողջանալ աչից, եւ փորացաւից, եւ բոլոր ախտից,
Կարկիլ կախարդից, խափանիլ չարից, բժժոց պառաւից,
Բըղխել բընաւից, պըտղոց պարտիզից, ծառոց եւ որթից,
Աճիլ երամից, արւաց եւ իգից, բանաւոր հաւտից,
Սըրբութեան սրտից, ծերոց եւ տղայից, եւ ամենայնից,
Երիտասարդից, կուսան կանամբից, այրեաց եւ ամուրից,
Աճումն անասնից, խաշանց եւ հաւտից, գառանց եւ ուլից,
Պահեա զմեզ շնորհիւ քոին, տաճարդ երկնային, աղաչեմք:

Ցուցեալ սագաշէն, ցանկ Սահակաշէն, ցընծայ Նորաշէն,
Ով կըմբէթաշէն, սուրբ Գրիգորաշէն, Դու աստուածաշէն,
Իջմամբ յահեղէն, Միածին Բանէն, Հաւր հաւասարէն,
Ուռմամբ ոսկեղէն, հարեալ ի հզաւրէն, միայնոյ Փըրկչէն,
Թնդմամբ յանդընդէն, սանդարամետէն, ի հընչման ձայնէն,
Տեսլեամբ ի մեծէն, արթուն անւանէն, մեր Լուսաւորչէն,
Որ ել ի գըբէն, ի Խոր Վիրապէն, հրաշիւքն յայտնեղէն,
Յիշեա, եւ եւս,
Զանձինս.:

Ի Քեզ բնակեալ Էն, հուրն ի մորենէն, վառեալն ի Թըփէն[‴],
Սուրբ կոյսդ Յուդայէն, ընտրեալդ ի բիւրէն, տաճար մսեղէն,
Բերող յԱրարչէն, մեզ փառք հրեղէն, պըսակ լուսեղէն,
Տուր մեզ ի հացէն, ի մանայնայէն, յանմահականէն
Եւ ջեւր յաղբեւրէն, Յիսուսի կողէն, որ անհատ բըղխէն,
Արբոյ յարենէն, չարեաց այրողէն, մեղաց մաքրողէն,
Այլեւ յարտասուէն, ինքնաբուխ ջըրէն, պարգեւեայ մեզէն,
Ողորմեա.:

‴ Ելք Գ 2-4

ՇՈՂԱԿԱԹԻՆ

...րամետըս անդընդոց հընչեալ,
Անդունդք եւ խորք ձայնս ողբոց գոչեալ, աղիողորմ առ նա հառաչեալ,
Յահեղ տեսոյն սարսափումն առեալ, գըլգըլական ձայնիւըն ճըչեալ,
Ի յերկիւղէ նորա զարհուրեալ, զի ի նըմանէ էին հեռացեալ:

Բաբունապետն եւ հովիւ արին, լոյս մեծ ծագեալ ի մէջ քաղաքին,
Խարըսխատիպ ձեւ ճախարակին եւ սիւն հրեղէն ի գըլուխ նորին,
Եւ ամպեղէն Թակաղախ նորին, խաչ լուսեղէն ի վերա նոցին
Եւ այլ Գ խարիսխ լուսային կայր ի տեղոջ սրբոցըն չիրմին,
Եւ չորեսին սիւնք Թակաղաղին առ միմեանս եկեալ կըցէին,
Եւ ի վերա սոցա կազմէին աստուածակերտ կըմպէԹ խորանին,
Վըճիտ պայծառ նըշոյլք արփենին ձեւագրեցաւ ի ձեւ տաճարին,
Քան զպըղպջակս ի ջուրըս լըճին, որ ի չառափս անձրեւէ լինին,
Այսպէս եւ Ե կամար լուսային, խաչապըսակ կայր ի նոյն տեղին,
Ապա եկեալ այր մի անմարմին, մեկնեաց զտեսիլըն Լուսաւորչին,
Ասաց շինել զմեծ եկեղեցին, զՎաղարշապատ մայրաքաղաքին,
Որ եւ Գրիգոր ազգեալ արքային, ըզշինուԹիւն սրբոյ տաճարին
Եւ շինեցին յարկ աստուածային ըզՇողակաԹն ի մէջ քաղաքին,
Նաւակատիս նըմա արարին, անուանեցին Սուրբ Էջմիածին,
Որով եւ մեք հաղորդեալ նոցին, տօնեմք ըզտաւն Սուրբ ՇողակաԹինն,
Զի անդ ծագեալ շողն Աստուածային, լուսաւորեաց զազգըս Հայկազին,
Աւգնեա.:

Սիոն, ուրա՛խ լեր դու եւ բերկրեալ, Էջմիածին տաճար բարձրացեալ,
Լեառըն պարարտ եւ լեառըն մածեալ, կառք Աստուծոյ եւ ուղիչք անուանեալ,
ԿաԹուղիկէ խորան սաւառնեալ, զքեզ մարգարէն աչտանակ տեսեալ,
Ուրախացի՛ր, դըշխոյ պանծացեալ, ոսկեդիպակ հանդերձիւ պըճնեալ,
Ուրախացի՛ր, ամուլ հարսնացեալ եւ աւրիորդ գեղաղէշ ծաղկեալ,
Այսաւր փեսայն ի քեզ եկեալ եւ կուսական պարգեւ քեզ տուեալ,
Քեզ ոսկեհուռ ծամակալ բերեալ, զխաչն որ արեամբըն Իւր ըզնա աւծեալ,
Եւ մեհիւանդ Թիկանց քոց ածեալ, կուսատեսիլ զքօղիւ յաւրինեալ,
Ով գահաւանդ առագաստ մաքրեալ, Էջմիածին տաճար լուսափայլ,
Ով լուսաճէմ կըմբէԹ մանուածեալ, Էջմիածին ճառագայԹ շողեալ,
Ով չորեքկերպեան աԹոռ շողացեալ, որ հուր Աստուած ի քեզ բորբոքեալ,
Ով ոսկեձոյլ գընդակ քանդակեալ, Էջմիածին ակամբ դու յեռեալ,
Այսօր անեղ շողն ի քեզ ծագեալ, զմէգ մառախուխ բալըն տարագրեալ:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

U- Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 356 ³ -357 ³

´Ý³ ·Çñ

1 U ëÏ. ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í

Էջմիածին Սուրբ եկեղեցի, գահոյք փառաց եղեր Քրիստոսի,
Դու ճշմարիտ երկինք ի յերկրի, իններակ դասուն կայանք հրճուալի,
Դու հրեշտակացն ես տուն եւ տեղի, ուր գեղգեղեն գոչմամբ հրաշալի,
Դու հիմնեցար ի վերա վիմի, դաւանական բանին Պետրոսի,
Եդեմական դրախտ ծաղկալի, վայելչական հովիտ դալարի,
Ի քեզ կանգնեալ սեղանըն խաչի, վասըն գառինըն պատարագի,
Ի քէն կենաց հացըն պարգեւի, որ է Աստուած եւ Աստուծոյ Որդի,
Տաս մեզ ճաշակ մարմին Քրիստոսի, որ կեանք ունի միշտ անզըրաւելի,
Ըզքեզ նա շինեաց հընծան ի յերկրի, եւ ի քեզ ճըմլէ զարիւնն ի գինի,
Դու աւազան եւ ծընող մեր յերկրի, զմեզ ծընանիս եղբայր Քրիստոսի,
Դու քաւարան ես մարդկան ազգի, մեղաւորաց տեղ ապաստանի,
Դէմ քո ասէ սաղմոս, տասնաղի, սուրբ է տաճարն եւ յոյժ սքանչելի,
Ով սուրբ գաւիթ վերնոյն Սիոնի, Հայաստանեայց Սուրբ եկեղեցի,
Յիշեա եւ եւս, զառաւել:

Սո՛ւրբ Աստուածածին, հարսնացեալ երկնի վերին արքայի,
Ծընաւղ անհասի, մայր Տեառն Յիսուսի, կուսութիւնդ յայտնի,
Սրոբէ թեւալի, քրոբէ ի մարմնի, աւրհնեալ Տիրուհի,
Անձանց երրակի, բնութեան միակի, աթոռ դու յերկրի,
Անիւ շարժելի, կառք անդրդուելի, այլ հազար վարդի,
Արեւ շողալի, լուսին բոլորի, անմոլ արգընդի,
Բազմաստեղ սեռի, բեւեռ հիւսիսի, բոց անշիջելի,
Ամպ թեթեւ աւդի, ցաւղ քաղցրագունի եւ շիթ անձրեւի,
Թըռչուն գովելի, հաւ սիրամարգի, մաքուր տատրակի,
Արծիւ սառաչի, բազէ դիտակի, գետ եւ աղբիւր ջըրի,
Լեառըն գըմռսի, բըլուր կընդըրկի, բուրաստան սարդի,
Ակըն վակասի, գոյն շափիւղայի, սուտակ երանգի,
Ի նաւակատի յաւուրբս տաւնի, Սուրբ Շողակաթի,
Կաց դու ի յոտին, տարածմամբ բազկի, մաղթեայ զքո Որդի,
Ընդ քեզ կըցորդի, ձայնն անապատի, պըսակն առաջի
Լուսատուն զարմի մեր հայոց ազգի, Գրիգոր Նազելի,
Զի մեզ պարգեւի, յաւուրն ահեղի, աւրհնութիւն բանի,
Այլեւ ստացողի, այս գանձարանի, Տէր Սարգիս կրաւնաւորի,
Ողորմեա.:

ՏԱՂ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ

Կաթեա սուրբ կաթողիկէ եկեղեցի եւ պարէ,
Զմանկունըս քո ժողովէ ի յարուհնութիւն հրաւիրէ:
Ուրախացի՛ր եւ ցընծա՛յ, զըւարճացի՛ր եւ բերկրեա՛յ,
Զքո զառագաստ զարդարեա՛, ահա թագաւոր քո գայ:
Երգէ՛, դշխոյ պանծալի, երգ նոր եւ զարմանալի,
Հարսն զգեցեալ ծիրանի, դուստրըր Վերին Սիոնի,
Փեսայն եկեալ քո ի դուրս, զքեզ զարդարեաց յոսկեհուռս,
Պըսակ եդեալ ի գըլուխ, կազմեալ նոր ականակուռ,
Հայեա՛ց եւ տե՛ս յարեւելս եկեալ, հասեալ քեզ պարգեւս,
Թագաւորք, ընծայաբերք իշխանք ծուրա եւ կըզզեաց:
Նաւք են եկեալ ի Սաբայ, բերեալ քեզ խունկ եւ հալուայ˜,
Նոր պատարագ եւ ընծայ, յընտիր ոսկոյն սափերայ:
Նարդոս, քըրքում եւ զըմուռ եւ կինամոն հոտ անոյշ,
Ակունք, յակինթ եւ աղութ, տըպազիոն եւ զըմրութ,
Ստաշխ եւ կընդրուկ, կասիայ, հերիկ ընտիր եւ մազտա,
Քարինք հիւսեալ ադիւսեա, զարմանալի չափիւղեայ:
Ազնիւ զաւհալն, հալւէ, անդրատարազ եւ նիկէ,
Դուռն եւ Դանայ, ի Թարսէ հանեալ ի Բահէր ծովէ:
Ահա եկեալ են ծիծռունք, բերեալ են քաղցրիկ գարունք,
Դաշտաց բուսեալ են ծաղկունք, զանազանեալ գունըզգունք:
Վարդըն փըթթեալ ի թըփէն, հուտըն բուրէ ի յիւրմէն,
Բըլբուլ նըստէր ի յաջմէն, եղանակէ ձայն առ ձէն:
Ծաղկեալ շուշան ի հովտին եւ համասփիւռն ի լերինն,
Հարիւր ալամն եւ հազրին, բերեալ հարսինդ նըւիրին:
Արքայ իջեալ ի պարտէզ, նըստեալ յաթոռ յագաթէս,
Զօրացն երանեալ է հանդէս, հագնին զանազանապէս:
Եկայք ելցուք յայգեստան, մըտցուք ի նոր բուրաստան
Եւ հովեսցուք ի շուշանս եւ յանուշահոտ պալասանս:
Նոր են ծաղկեալ նռնենիք, նորաբողբոջ թզենիք,
Նոր սաղարթեալ ձիթենիք, արմաւ եւ նոճ եւ նըշիք:
Ել հիւսիսի եւ եկ հարաւ, ահա այգիս ծաղկեցաւ,
Ձայն տատրակին հընչեցաւ, նոր անդաստան բերկրացաւ,
Բըխեալ աղբիւր ի ծովէ, հոսեալ ի Լիբանանէ,
Գըլխոց լերանց իջանէ, ըզդաշտ քո արբուցանէ:
Եկ հարսնուհիդ ի մայրեաց, երեւելով ի դաշտաց,

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 357 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ
*** *Երեմ. Զ 20*

Խայտեայ ի գլխոց լերանց, ի վերա խընկայբերաց:
Փեսայն բազմեալ ի գահոյս, մանկունք պարեն ի խընջոյս,
Զմայլեալ են գինով անոյշ, եղանակեն ըզհաճոյս:
Դաւիթ երգէ զտասնաղին, ճեմէ ընդառաջ փեսային,
Կայթէ ոտիւքն եւ պարին ի մէջ Նոր առագաստին:
Զաքարիաս զայս երգէ, հարսինն աւետարանէ,
Փեսայն քո հեզ եկեալ է, փառաւք ըզքեզ պըսակէ:
Մանկունքս են առեալ հաւսար, սաղմոսարան եւ քընար,
Երգեն ձայնիւ եւ առնեն պար, աւրհնեն զԱստուած անդադար:

ԿԴ. ԿԱՆՈՆ ԳԼԱԿԱՅ ՎԱՆԱՑ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ

ԳԼԱԿԱՅ ՎԱՆԱՑ ՍՈՒՐԲ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

Գոյիդ Հըզաւրի, Աստուծոյդ մեծի եւ բարերարի,
Հօրդ երկնաւորի, Որդոյդ Միածնի, Հոգոյդ ճշմարտի,
Անձանց երրակի, բնութեանդ միակի, անեղ անմահի,
Արարչիդ երկնի, ստեղծաւղիդ երկրի եւ ամենայնի,
Փառս ի մէնջ տացի, ընդ զաւրացն անմահի, անմարմնականի,
Յաւուրըս տօնի, Սուրբ Կարապետի, բարբառոյդ ձայնի,
Քոյդ մկրտողի եւ ձեռնադրողի Յորդանան գետի,
Որ այսաւր տաւնի ի մէնջ եւ պատւի եւ յիշատակի,
Բարեխաւսութեամբ սորին ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի:

Րաբունդ երկնային, Հաւրդ անեղածին, Որդիդ Միածին,
Իջեր ի ստորին, յարգանդ մօր քոյին, Մարիամ Կուսին,
Զոր Կարապետին, Սուրբ Յովանիսին ծանեաւ անդըստին,
Մինչդեռ յարգանդին, Եղիսաբեթին, մաքուր պառաւին,
Էառ ըզհոգին, ի մաւր բերանին, տայր քեզ աւրհնութիւն,
Երկըրպագութիւն, յամուլ արքանդին, Եղիսաբեթին[ա]*,*
Ծրագ էր ճշմարտին, լուսոյդ արփենին, անմուտ արեւին,
Բարեխաւսութեամբ սորին ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի:

Ինն ամիս եղեալ, հինգ աւր յաւելեալ, նա ի ծնունդ եկեալ,
Զամուլն արձակեալ, Յովհաննէս կոչեալ, զհաւր լեզուն բացեալ[բ]*,*
Տարեկան եղեալ, յանապատ սընեալ, հրեշտակաց պաշտեալ[գ]*,*
Մեղր ճաշակեալ, ուղտու բուրդ զգեցեալ, գաւտին մաշկեղեալ,
Երեսուն ամ լըցեալ, բան Տեառն ազդեալ, Նըմա քարոզեալ,
Յորդանան եկեալ, զմարդիկ մըկըրտեալ, եւ զմեղս թողեալ,
Հերովդի սաստեալ եւ յանդիմանեալ, վասն որոյ սպաննեալ
Եւ որք աշակերտեալ, բարձեալ եւ անփոփեալ, առ Յիսուս եկեալ,
Բարեխաւսութեամբ սորին ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 313³-314µ
Êáñ³·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ñ³Ï³å ª¶ñÇ·áñ
Ì³ÝûÃ³·ñáõÃÇõÝ. ¶³ÝÓÝ ëÏ½µáõÙ áõÝÇ Ñ»ï»õ»³É
Ï³ý³Ý.
Î³ý³ ¿
¶³ÝÓ ·»Õ»óÇÏ »Ù Ç Ï³ñ·Ç,
ðáï å³ ïÙáõÃ»³Ùµ Ç ß³ñïáÕÇ,

Æ ¶ñÇ·áñ¿ ³ÝåÇï³ÝÇ
¶Áñ»³É êÁñµáÛÝ Î³ñ³å»ïÇ,
àñ Ç î³ñ³õÝÁÝ Ý³Ñ³Ý·Ç,
ð³ÙÇó ëÁñµáó µ³½Ù³ó ï»ÕÇ,
Æ ¶ñÇ·áñ¿ Èáõë³õáñãÇ
¾Ý³ ßÇÝ»³É í³Ýù ëáõñµ áõËïÇ:

[ա] Ղուկ. Ա 40-41
[բ] Ղուկ. Ա 64-65
[գ] Ղուկ. Ա 80

Գոլով ընդ նըմին եւ աշակերտեցին Աւետարանին
Եւ յետ ժամանակին, առեալ Յոհանին Աւետարանչին
Յեփեսոս տանին, ըզմարմին նորին, Սուրբ Կարապետին
Եւ անդէն եդին ի յեկեղեցին Սուրբ Աստուածածնին,
Շատ աւուրք անցին եւ անտի փոխեցին Մաժաք Կեսարին,
Եւ անտի տըւին Սըրբոյ Գրիգորին, մեր Լուսաւորչին,
Զոր բերեալ եդին, ի վանս Իննակնին, գաւառ Տարաւնին,
Տեղիս մեհենին, յանուն Դեմետրին եւ Գասիանին:

Որք կործանեցին եւ խորտակեցին, զբագինս արձանին,
Եւ անդ հիմն արկին Սուրբ Յարութենին, Սրբոյ տաճարին,
Սուրբ Կարապետին, ՍուրբՍտեփանոսին եւ Սուրբ Գրիգորին,
Սուրբ Ճըգնաւորին, Մեծի Անտոնին եւ Կրաւնդիդէսին,
Սուրբ Հայրապետին, Աթանագինին, մեծ նահատակին,
Հօրըն Գըլակին եւ եղբօր նորին, Եղիազարին,
Այլեւ Զենոբին եպիսկոպոսին եւ Ողբիանոսին
Եւ սուրբ երամին, խոտաճարակին, եւ եւթանցն որ էին,
Եւ այլոցն որ լինին, յետին եւ առաջին, մինչ յաւրըն վերջին,
Որք հաւասարին, մաղթանաց ձայնին, Սուրբ Կարապետին,
Մեզ ի քաւութիւն, մեղաց թողութիւն, անձանց փրկութիւն,
Յիշեա.:

Րաբունոյն էից, Արարչին ըամից, գոյից ամենից,
Մայր Տեառն բնաւից, վեհըդ քրոբէից եւ սէրոբէից,
Աթոռոց վեհից, իննակի դասից, Տեառն աւրհնաբանից,
Աստուծոյն բնաւից, մայր եւ խաւսակից, բնութեանս ազգակից,
Հողեղէն զարմից, պարծանք բոլորից, մարդկան երամից,
Առցես լըծակից, քեզ եւ ձայնակից եւ հաղորդակից,
Ի յազգէն հրէից, զմեծն ի յերամից, սուրբ մարգարէից,
Զընտրեալն ի գնդից, երկոտասանից եւ յեւթանասնից,
Զպետն ի Պարթեւից ի Պահլաւունից եւ յԱրշակունից,
Սոքաւք ձայնակից, լե՛ր մեզ տաւնակից եւ հանդիսակից,
Փըրկել ի վընտանկից, զազգս հայ զարմից Թորգոմեան գրոհից,
Ողորմեա:

ԿԵ. ԿԱՆՈՆ ՄԱՆԿԱՆՑՆ ԲԵԹՂԱՀԵՄԻ

ԳԱՆՁ ՄԱՆԿԱՆՑՆ ԲԵԹՂԱՀԵՄԻ

Խանդաղակաթ սրտիւ տենչալի, ձեզ տաւնեսցուք ուռք արմաւենի,
Գունդք աղաւնեաց, եւ ձագք տատրակի, փայլէչագեղ վարդ մանուշակի,
Կայծ եւ կարմիր արեամբ ծիրանի, պըսակեցիք Սուրբ գեկեղեցի,
Մատաղ մանկունք, որդիք Սիոնի, տղայք ցանկալի բեդղահեմացի[ա],
Վըկայք եղէք մեր Տեառն Յիսուսի, ծընեալ մանկան, Որդոյն Սուրբ Կուսի,
Բարեխաւսեցէ՛ք առ Տէրն ամենի, զմեզ ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Ազդողական ողբըն կատարի, ի Հըռաքելայ առ ձեզ վըկայի[բ],
Ձայն մեծ գուժեաց ողբոց աշխարհի, լալ եւ աղաղակ, Հռամայ քաղաքի,
Զի Հերոդէս ընդ ձեզ մաքառի, կարծէ որսալ զմանուկըն բարի,
Հրաման հանէ ձեր կոտորածի, բառնալ զաւծեալըն Բեդղահեմի,
Ըզանդրանիկն Հաւր սիրելի, զայն կուսածին Աստուածն ամենի:

Զըքնաղագեղ մանկունք գըգւանաց, յափշտակեալք ի մարցըն գըրկաց,
Կաթն ի արիւն խառնեալ անմեղաց, գոչմամբ ճըճիւն, մարցն ընդդէմ դահճաց,
Մանկունքն յահէն սըրոյ սպանողաց, ի գիրկըս մարց, խուճապ տագնապաց,
Հրաման սաստիկ էր զաւրականաց, սըրով հանել ըզձեզ ի կենաց,
Վասըն բանին, Աստուծոյն բարձանց, որ մարդացաւ ընդ մեր յանցանաց:

Ա՛յր բարեգութ, Տէ՛ր երկայնամիտ, անունդ աւրհնեալ, է Քո ճըշմարիտ,
Մատաղ մանկունքն ի մարցըն ստենէ, տղայքն եղեն առ Քեզ բարեմիտ,
Ի տըղայական Քո սուրբ հասակիդ, սոքայ վըկայք երկնից արքայիդ,
Ընծայեցան պըտուղ Արարչիդ, փոխան մեռան, Քեզ կենարարիդ,
Վասըն ծնընդեան Էմանուէլիդ, տըղայքն ընդ գերակայիդ,
Բարեխաւսեցէ՛ք առ Տէրն ամենի, զմեզ ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Տեսէք որ մարգարէք ծընիցելոյ եւ կամ տեսեալ զարիւն սպաննելոց,
Դուք ողբացէք ընդ ցաւագնելոց, անմեղ մանկանցըն կոտորելոց,
Ներկեալ արեամբ տեսէք ըզփողոց երփնագունեալ, փայլմամբ իբր ըզըոց,
Եւ ողբացէ՛ք ընդ մարցըն տղայոց, զտաւնս պատւեցէ՛ք ընդ զաւրս անմարմնոց,
Ըզսուրբ մանկանցըն կոտորելոց, վասն Աստուծոյն աստուծոց,
Աւհա յիշեա զհոգի.:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 236³ -238³
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³Û̂ñ³ Ï³ åª Ê³ã³ ïáõñ
ա Մտթ. Բ 16-18
բ Երեմ. ԼԱ 15, Մտթ. Բ 18

Ողբան ձայնիւ մարք սըրտաբեկեալ, լան ըզմարմինս մանկանցն յաւշաւտեալ,
Ա՜յ գեղեցիկ տըղայք ստընդիայք, որ վարդագոյն արեամբ ծաղկեցայք,
Ա՜յ լուսատես մանկունք զարդարեալք, այսաւր արեան գունով կարմրացայք,
Քաղցրաձայն ծիծաունք ճըռուողեալք, այսաւր մարմինք ձեր դիաթաւալք,
Ա՜յ ոսկէհատ տըղայք ստընդիայք, փոխան Փրկչին այսաւր կոտորեալք,
Եւ եւս:

Իւսմամբ աղերս ներբողաբանեալ, ի տկարութեան մըտաց մեր վարժեալ,
Բարձմամբ սրտիւ առ ձեզ խոնարհեալ, յարեանց հոսման ձեր աւժանդակեալ,
Հաւր կատարման ձեր հանդիսացեալ, զհընչմունս ձայնից աղերս մատուցեալ,
Սուրբք եւ սիրով սիրոյն սիրեցեալք, որդիք լուսոյ յերկինս վերագրեալք,
Բեդղահէմի մանկունք երանեալք, փոխան Փըրկչին ձերոյ կատարեալք,
Զանձինըս:

Րամից խըմբից, զաւրաց արքային, մայր եւ աղախին Աստուծոյ Բանին,
Պայծառ երկին, ծաղիկ լուսային, ամենագովդ Կոյս տիրածին,
Կցորդութեամբ մանկանց հանդիսին, կոտորելոցն ի Բեդղահէմին
Եւ Յովհաննու Սուրբ Կարապետին, Ստեփանոսի Նախավըկային
Եւ Գրիգորի Սուրբ Հայրապետին, Հայաստանեայց Լուսաւորչին,
Դու աղաչեա, զՈրդին Միածին, գթալ ի մեզ յաւուրն ահագին,
Ողորմեա.:

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ՄԱՆԿԱՆՑՆ ԲԵԴՂԱՀԵՄԻ

Արթունք զըւարթունք, Բանին բանաւոր ծիծուունք,
Գարնան աւետիս, Դրախտին գոյնզգոյն ծաղկունք,
Եւ քաղցրազըւարճ, Զարմին զանազան մըրգունք,
Էդդեմ շընչական, Ընտրեալք յաղաւնեաց մանկունք,
Թըռչունք թեւաւորք, Ժողով ձեր ի ծառ եւ ի տունկ,
Ի ժամ գիշերի, Լոյս լուսակարկաջ աստղունք,
Խընկաբեր լերանց, Ծառ ծաղկաքաւիկ, Հաւունք,
Կարմիր տերեւունք, Հաւր լուսոյ բուրմունք,
Ձայն քաղցրազըւարճ, Ղամբար լուսափայլ մանկունք,
Ճըռւողեալ զընայիք, Մէջ Բեդղահէմի մանկունք,
Շըրտնեալ գընայիք, Ուրախ ցընծութեամբ մանկունք,
Չկայ ձեզ նըմանի, Պարծանք ծնողայ ծընունդք,
Ջուր մանւածաւալ, Ռահ երկնագընաց թիթղունք,
Սուրբ Կարապետի, Վերգըրկաբարձիկս անունք,
Տեառն իջեալ յերկնից, Րամ արծաթափայլ մանկունք,
ՑՊետրոս հարցանէր, Իւս ձեզ արածել գառունք,
Փըթթեալ վարդենիք, Քրիստոսի ջոկեալ եղունք:

ՄԵՂԵԴԻ ԱՋՆԻՒ

Սարսեալ Հերովդէս դողայր ընդ լուր արքային,
Ի խընդիր մահու շարժեալ կենաց տըւաւղին:
Արեամբ անմեղաց մանկանցն լընոյր Բեդղահէմ,
Յառաջեալ տըղայք տղայացելոյն:
Սոցին համաձայն լերուք, մանկունք Սիոնի,
Էին կուսածին Բանին տո՛ւք միշտ աւրհնութիւն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 238 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ åª ² -Ø, Þ-ø

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 321µ
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ԿԶ. ԿԱՆՈՆ ԱԲԳԱՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

ԳԱՆՁ ԱԲԳԱՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Նոյն Քեզ վայելէ, Նըստեալդ ի քրովբէ, Նոր Մարդ ի կուսէ,
Ընտրեալ ի Հաւրէ, եւ ի Սիոն լեռնէ, արքայդ համայնէ,
Ոչ կէս ի կիսէ, այլ լոյսդ ի ծագէ, միահեծանէ,
Պատւեալդ ի մոգէ, Նենգեալդ ի Հերովդէ, եւ ի Պիղատոսէ,
Ի բոլոր սրտէ, սիրեալդ յԱբգարէ, Հայոց արքայէ,
Յանձեւ մըկրատէ, յանկար ասղանէ, հանդերձ առաքէ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցն ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Զպատկերն որ հայցէ, Քեզ տիպ տեսանէ, եւ երկըրպագէ,
Փառաւք մեծարէ, գահոյս պատրաստէ, եւ ահիւ պատւէ,
Աստուած դաւանէ, զծնեալդ ի կուսէ, զԲանդ ի սկզբանէ,
ԶՔեզ խոստովանէ, զՄիակդ ի Հաւրէ, եւ այլոց քարոզէ,
Անդ հասեալ Թադէ, աւետարանէ, եւ լուսաւորէ,
Զրով մըկրտէ, շնորհիւ բժշկէ, որ յաւազանէ,
Բանիւ քարոզէ, հիմունս արկանէ, եւ տաճար շինէ,
Սեղան հաստատէ, եւ պատարագէ, զնոսա հաղորդէ,
Եւ անտի դիմէ, ի Հայս մտանէ, զգեղարդն բերէ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցն ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Եւ նա զարհուրեալ, Աբգարն գովեալ, Նոր հաւատացեալ,
Զկուռսն անարգեալ, զմեհեանսն քակեալ, զբագինս կործանեալ,
Զհաւատն որ ստացեալ, ի նոյն հաստատեալ, եւ յուսով պնդեալ,
Սիրով սերտացեալ, եւ ի նոյն վառեալ, եւ առաւելեալ,
Ըզսկիզբն արարեալ, եւ տաճար շինեալ, սեղան հաստատեալ,
Յոր պատարագեալ, Աստուածն բարձրեալ, Բանն որ մարդացեալ,
ԶՀայր հաշտեցուցեալ, ընդ մարդկան մեղուցեալ, սըրտիւ զըղջացեալ,
Ըզմեղս թողեալ, եւ զյանցանս քաւեալ, եւ արդարացուցեալ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցն ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Տարփումն արքային, սըրբոյ Աբգարին, մեծ թագաւորին,
Սիրով բորբոքին, Սուրբ Աստուածածնին, և Որդոյ նորին,

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 424, Ã»ñÃ 70µ-72 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Զհանդուրժեալ նորին, բարկութեան սրտին, դէմ հրէից ազգին,
Աբգար արքային, Սուրբ Թագաւորին, վասն Քրիստոսին,
Նախանձու սրտին, զաւր կուտեալ նորին, և երթեալ ի Պաղեստին,
Ի սուրբ քաղաքին, յԵրուսաղէմին, քինախնդրութիւնին,
Տիրասպան ազգին, նենգէժոտ հրէին, առնել սպանութիւն,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցն ըղձական, արժանացոյ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Իսկ բարերարին, և մարդասիրին, Որդոյ Միածնին,
Յիսուս Քրիստոսին, անոխակալին, անյիշաչարին,
Երեւեալ նմին, Սրրբոյ Աբգարին, մեր Թագաւորին,
Եւ ասաց նըմին, ըզբառնալ սըրտին, յազգէ հրէին,
Վասն պատճառին, կրկին եւ երէքկին, նոքա ապրեսցին,
Նախ զի կամովին, նոքա իսկ դարձցին, գալ ի յուղութիւն,
Այլեւ զի բարին, կամքն արարողին, նոցա ներեցին,
Ապա թէ չգայցեն, նոքա յուղղութիւն, եւ ոչ զըղջասցին,
Մատնէ Տիտոսին, Վէսպիանոսին, Հռոմայ արքային,
Յիշեա,
Եւ զանձինս.:

Սո՛ւրբ Աստուածածին, Կոյսդ Տիրածին, մայրդ անճառ Բանին,
Վեհագոյն երկին, բարձաւղ Արարչին, բազկաւք մարմնային,
Այսաւր ի տաւնին, Աբգարու մեծին, որդոյ Արջամին,
Սուրբ Թագաւորին, յազգէս Արամին, ասորոց ազգին,
Ի Միջագետին, յԵդեսիային, Յուրհա քաղաքին,
Քեզ հաւատացին, ձայն անապատին, Սուրբ Կարապետին,
Նախավկային, եւ Սուրբ Գրիգորին, մեր Լուսաւորչին,
Սրրբոյ Աբգարին, մեծ Թագաւորին, Հայոց արքային,
Մաղթանք հիւսեսցին, քեզ աղերս լիցին, եւ քոյդ Միածնին,
Մեզ ի քաւութիւն եւ ողորմութիւն, եւ մեղաց թողութիւն,
Ողորմեա:

ՏԱՂ ԱԲԳԱՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր բարերար, Հաւր Միածին, Յիսուս Քրիստոս Որդի Կուսին,
Աղաչանաւք սուրբ արքային, մեր Աբգարու Թագաւորին:

Աբգար արքայն ուրհայեցի, որ էր յազգէն հայոց տոհմին,
Հաւատացեալ եղեսացին, որդի գոլով հաւր Արջամին:

Էր նա Ուրհայ մեծ քաղաքին, Թագաւորեալ երկուց ազգին,
Հայոց և ասուրայ զարմին, մեծ և անյաղթ իշխանութիւն:

Եկեալ տիրեաց մեծ ախտ նմին, չար և դժնեայ ուրուկ ցաւին,
Կալաւ զարքայն մեծ գողութիւն, և արկ զնա ի նեղութիւն:

Լըւաւ ըզլուր Տեառն Յիսուսին, որ ի յերկիր Հրէաստանին,
Ըզսքանչելի բըժշկութիւն, զոր Տէրն առնէր հրէից ազգին:

Յըղեաց առ նա ըզՏէր Մանծկերտին, ըզԱնանէ Ապահունին,
Գալ փարատել զցաւ արքային, և կալ առ նա ի յՈւրհային:

Եւ նայ եկեալ յողոգոմին եւ ժամանեաց Ծառզարդարին,
Որպէս պատմեաց Յոհանիսին, յաւետարանն իւր սուրբ ճառին:

Տէրն ընկալաւ սիրով զնոսին, ի տան վեհին Գամաղիելին,
Եւ ետ նոցա զգիր պատկերին, դրոշմեալ ի սուրբ դաստառակին:

Զոր եւ նոցա առեալ բերին, Թագաւորին յառողջութիւն,
Զպատկերն սուրբ Տեառն Յիսուսին, տպացեալ ի սուրբ դաստառակին:

Զոր և տեսեալ Թագաւորին, զտէրունական պատկեր Փրկչին,
Հաւատն յուսովն բոլորին, հաստատեցաւ սիրով սրտին:

Որով էառ բժշկութիւն, եւ փարատումն կէս ցաւին,
Յոյնքն եւ Թարթափքն աչացն եկին, ճայնն արձակեալ Թագաւորին:

Կէսն մնաց աւազանին, զի շնորհք նորին երեւեսցին,
Ի մկրտելն Թադէին, ցաւն յարքայէն փարատեսցին:

Աւրհնեալ անճինքն Երրորդութիւն, Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգին,
Որ ետ մեզ բան ի գովութիւն վասն Աբգարու Թագաւորին:

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 72 ³ -73 ³

Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ԿԷ. ԿԱՆՈՆ ԿՈՍՏԱՆԴԻԱՆՈՍԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻԱՆՈՍԻ

Գերարփիդ վերին, լոյսըդ լուսածին, արքայդ երկնային,
Ի պատկեր քոյին, կայսերք մակադրին, Թագաւորք կարգին,
Որպէս Եւյրոպին, յաշխարհըն Լատին, յազգն Փռանկին,
Եղեալ մեծ կայսրին, աւգոստոստափառին, որդի Կոստասին:
Նա էր բըճորդին, մօրըն Հեղինին, որ ի պանդոկին,
Ի տիրել Նորին, Հռոմայ աթոռին, կայսերաց գահին,
Ինքնակալ կայսրին, մեծ Թագաւորին, Կոստանդիանոսին,
Ազգըն գաւթացին եւ արգոնատին, յայն կոյս Դանոբին,
Զօր ժողովեցին, ի մարտ գումարին, զի պատերազմին,
Ընդ արքային, Կոստանդիանոսին, որդոյ Հեղինին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս.:

Րամեալ գումարին զաւրքըն կայսերին, Հռոմայ արքային,
Ըռազմ արարին եւ ճակատեցին, դէմ արեան գնդին,
Իսկ Նոր արքային լեալ երկիւղագին, յահէ հեծելին,
Բայց Տէրն երկնային, եւ սրտի Նորին քաջալերութիւն,
Զնշան սուրբ խաչին, ցուցեալ ի յերկին գըրով աստեղին,
Թէ այսու նըշանիւ յաղթեա հեծելին եւ պատերազմին,
Յայնժամ ըստ գըրին, զխաչն զէն առին եւ ի մարտ մըտին,
Որով յաղթեցին, հարին, վանեցին եւ հալածեցին:
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս.:

Ի Հռոմ եկին նըշանաւ խաչին, զաւրքըն կայսերին,
Որով կործանին, բագինքն անկանին, կուռքըն խորտակին,
Եւ դասքըն քըրմին զաղաղակ բարձին եւ բողոքեցին,
Թէ Գալիլիացին եւ իւր նըշան խաչին ի քաղաքս եկին,
Վասն որոյ քակտին, մեհեանք աւերին, դիքըն հալածին,
Իսկ պիղծ Թագուհին, դըշխոյն Մաքսենդին, դաւել հաւատին,
Սաստեաց հեծելին, վասն նըշանին, կենարար խաչին,
Որք հաւատացին եւ ոչ անարգեցին զնշան Սուրբ խաչին,
Վասն որոյ առին սուր եւ սպանեցին ըզհազար ոգին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս.:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 322³ -324³
Êáñ³·Çñ
î»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÿñ³Ï³ å³ ¶ñÇ·áñÇ ¿

Գըլթացեալ վերին կամաց Արարչին, խնամարկեաց նոցին,
Ցաւ դիպեալ կայսրին, ուրուկ չար ախտին, անողջանալին,
Յայտնեաց Պետրոսին յերագ գիշերին, զփարատիլ ցաւին,
Սեղբեստրոս պապին, ջրով աւազանին, բուժեալ զախտ նորին,
Յորմէ շնորհ փայլին ի յաւազանին, լոյսն աՀեղագին,
Որով հաստատին հաւատքըն նորին Կոստանդիանին,
Ի Հայր եւ յՈրդին եւ Սուրբ Հոգին, մի աստուածութիւն
Եւ զմարդեղութիւն Աստուծոյ Բանին, անչփոթ միութիւն
Եւ եա մունեդին, ի հրապարակին, տալ վըկայութիւն
Վասն Քրիստոսին, նա է կենդանին Աստուած անքննին Հաւրէ անբաժին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս.:

Որք ի Հռոմ կային, եւ ի սահման նորին, ազգ տիրասպանին,
Առ տիկինն եկին, դըշխոյ Թագուհին, մայր Թագաւորին,
Եւ ասացին նըմին, վասն որդոյ նորին, մեծ Թագաւորին,
Թէ պարտ է նըմին գալ ի հրէութիւն, յաւրէնս Մովսիսին,
Քան ի Քրիստոսին, պաշտաւն սուրբ խաչին, յերկըրպագութիւն,
Յորմէ հարկ լինին, գալ դըպրաց հրէին եւ քրիստոնէին
Եւ մաքառեցին արջեւ արքային, ընդ Սեղբեստրոսին,
Որք եւ մոգ էին, ըզցուլըն սպանին, եւ պատառեցին,
Բայց Հայրապետին, Սեղբեստրոս պապին, յարոյց վերստին,
Վանեալ զդաս հրէին եւ Զամբրի մոգին, որ ընդդէմ կային,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս.:

Րամք արեւմըտին, ազգին ֆըռանկին եւ լատինացին,
Որք ի կամս անձին, ազգն ափրիկեցին ի հաւատս եկին,
Եւ դաւանեցին ըզՀայր եւ զՈրդին եւ ըզՍուրբ Հոգին,
ԶՔրիստոս կենդանին, զՀաւրըն Միածին, նոյն եւ կուսածին,
Զմայրըն Միածնին, Աստուծոյ Բանին, Սուրբ Աստուածածնին,
Գըտեալ զփայտ խաչին, բամպիշ Հեղինին, յարմամբ մեռելին,
Ի Գողգոթային, տուն աստուածային, շինեալ մեծ կայսրին,
Որով ծաղկեցին յոլորտս աշխարհին, հաւատ Քրիստոսին,
Զդիս կործանեցին, զխաչըն կանգնեցին եւ երկըրպագեցին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս.:

Իսկ մեծ Թագուհին, Հեղինէ բարին, մայր Թագաւորին,
Եկն ի Պաղեստին, յԵրուսաղէմին, ի սուրբ քաղաքին,
Ի խընդիր խաչին, եւ գերեզմանին, ուր զՔրիստոս եդին,
ԶՅուդայ մատնեցին եւ ի գուբ արկին եւ ի խոր իջուցին,
Վասն սուրբ խաչին նա ցուցեալ զտեղին, զոր գըտեալ հանին,
Խընդաց Թագուհին, ընդ գիւտ Սուրբ խաչին, տասն ի մարերին,
Զոր պատուով եդին ի Գողգոթային, երկըրպագեցին,

Արար թագուհին, անդրէն շինութիւն եւ հաստատութիւն,
Սուրբ գերեզմանին յարութեան յարկին եւ Գողգոթային,
Եւ գայլ սուրբ տեղին, տնաւրինականին, շինեալ դշխոյին
Ետ ազատութիւն եւ պարգեւս նոցին, սուրբ կրաւնաստանին,
Յարեւշատութիւն սուրբ թագաւորին եւ որդոց նորին,
Յիշ եւ գ.:

Էրանեալ կուսին, մաւր անեղ Բանին, Սուրբ Աստուածածին,
Արար շինութիւն եւ պայծառութիւն, Սուրբ գերեզմանին,
Որոյ հաղորդին եւ հաւասարին, մաղթանքն ընդձալին,
Սուրբ Կարապետին եւ Ստեփանոսին եւ Լուսաւորչին,
Մեծի արքային, ինքնակալ կայսրին Կոստանդիոսին,
Այլեւ մաւր նորին մեծի դշխոյին, բամպիչ Հեղինին,
Եւ թոռանց նորին, Կոստաս Կոստանդին, որդոց արքային,
Մեզ ի քաւութիւն եւ ողորմութիւն, մեղաց թողութիւն,
Սիրով ստացողին, երգոյս եւ ասողին եւ սրբագրրչին,
Ողորմեա.:

ՓՈԽ Է

Այսօր նորահրաշ տօնիւ թագաւորին մեծ Կոստանդին,
Ցընծայ Սուրբ եկեղեցի, մաքուր մանկամբ առագաստի:
Այսաւր պարծանք մարդկան ազգի, սուրբ թագաւորըն Կոստանդին,
Հիմն եւ աւարտ Սուրբ Սիոնի, քաջայհաւատ արքայ բարի:
Տօնեմք այսաւր, հրճուիմք հոգով փառաւորեմք զԱստուած հոգով,
Վասն արքային մեծ հաւատով, զի նա վառեալ էր Աստուծով:
Անդրրդուելի էր նա յուսով եւ հաստատուն Տեառն սիրով,
Լի պատարուն էր երկիւղով, ընդ Աստուած խաւսէր միշտ աղաւթով:
Քաջ եւ յաղթող պատերազմի, զինու խաչիւըն Քրիստոսի,
Կոստանդինոս արքայն արի, երկըրպագուն Սրբոյ խաչի:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U- Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 324 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՓՈԽԷ ՁՁԱՅՆ

Խաչին սրբոյ Աստուածածնին, Մարիամու Սրբոյ Կուսին,
Էր դաւանաւղ եւ երկրպագաւղ, հաւատացեալ Տեառն Յիսուսին:
Շնորհաւք Սուրբ Հոգոյն լցեալ, ի քեզ եւ ի քեզանէ հեղեալ ի մեզ,
Սուրբ Թագաւոր Կոստանդինոս, մեզ բարեխաւս առ Տէր Քրիստոս:
Եկեղեցի քեւ հիմնեցաւ, խաչն ի գլուխն բարձրացաւ,
Սուրբ Թագաւոր Կոստանդինոս, բարեխաւսեա՛ առ Տէր Քրիստոս:
Պարծանք հանդիսից մեծաց, աշխարհակալ Թագաւորաց,
Մեծին ինքնակալ Կոստանդինոս, ընդ մեր աղաչեա՛ զՏէր Քրիստոս:
Ընդ քեզ եւ մայր քո Հեղինէ, մեր ազգակից ի բնութենէ,
Միշտ հայցեցէ՛ք ի Քրիստոսէ, զմեզ ազատել ի չար ախտէ:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 324µ
Êáñ [3] ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՏԱՂ ԱՆՈՅՇ

Թագաւորդ աստուածարեալ, սուրբ և գգալի խւղովս աւծեալ,
Կոստանդինոս Թագաւորեալ, զխաչն ի յերկինս լուսով տեսեալ,
Պատւէրըն գիր լուսով գրեալ, բոլոր խաչին աստեղափայլ,
Այսու ասէր նըշան դրոշմեալ եւ Թըշնամեաց զաւրացն յաղթեալ,
Իբր աւրինակ տըպաւորեալ ըզձեւ խաչին, նիւթով կազմեալ,
Ի պատերազմ անդէն խըմբեալ, եւ զԹշնամեաց զաւրըն պարտեալ,
Բարձըր պատուար Սուրբ Սիոնի, Կոստանդինոսդ երանելի,
Դու գերագոյն քարոզդ երկրի, պարծանք բնութեան մարդկան ազգի:

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 280 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Որ զաւրութեամբըն Քրիստոսի, հերքեալ զհերձւածս Արիոսի,
Եւ ազատեցեր զեկեղեցի, դաւանութեամբ սիւնհոդոսի,
Թագաւորին երկնաւորի, պատկերակից կարգեալ յերկրի,
Հըզաւր յաղթող պատերազմի, եւ զաւրաւոր մենամարտի,
Այսաւր տաւնէ եկեղեցի ըզյիշատակ քո պանծալի,
Մեծդ թագաւորդ ցանկալի, Կոստանդինոս Հռոմայեցի,
Յաւուրս տաւնիս քո հանդիսի, զոր կատարեմք ըստ պատշաճի,
Մեզ բարեխաւս լեր յատենի, առաջի Տեառըն Քրիստոսի,
Որում փառք եւ գոհութիւն եւ անդադար փառատրութիւնք,
Ի յերկնէ եւ ի յերկրէ եւ յամենայն գոյականէ:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 280µ
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ԿԸ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՀԱՅՈՑ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ

Գերահրաշ ցընծութեամբ բերկրեալ մանկունք Սիովնի
Տաճնեն զաւր քո յիշատակի,
Սիրալիր բաղձմամբ զմեծի վըկայիդ
Եւ զհովուի հաւտիցս բանական՝ Սըրբոյդ Գրիգորի:
Հայցմամբ մաղթանաց, սըրտառուչ արտասուաւք
Աղերսեն ըաբունւոյդ եւ հաւրըդ բարի՝
Գըթալ սիրաբար յորդիս քո,
Երկամբք ծընեալ յարգանդի ի ծոց համայնց
Եւ ընաւից մաւրն աւազանի,
Աղաչանս աղերսիւք մատուցես տաւնողացս այնմ,
Որ բանիւ զաւրութեամբ բերէ զմասունըս բոլորից՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ զձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Ռամից բոլորից ազանց գտար գերագոյն որդւոցս Ադամայ,
Հրաշիւք զարմացմամբ չարասէր տիրասպան հարց՝
Զաւակ տիրատուր եւ որդի բարեսէր,
Ի փշաբեր ոստոց՝ ծաղիկ վարդից բուսեալ,
Քըրքում եւ շուշան հովտաց վայելուչ,
Բոյս ի գաւսացեալ արմատոյ՝

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 339µ-344³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 137³-144³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 116³-121³
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 120³-128µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 70³-75µ
n-Ó»é. ÑÙñ. 98 (²ÝÃÇÉÇ³ë), Ã»ñÃ 76-82³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 173

Êáñ³·Çñ
ADF ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ êñµáÝ ¶ñÇ·áñÇ Èáõë³õáñãÇ, ¶ñÇ·áñÇ í³ñ¹³å»ïÇ ³ë³ó»³É E ø³ñá½ êñµáÝ ¶ñÇ·áñÇ Ð³áó Èáõë³õáñãÇ, ¶ñÇ·áñÇ ³ë³ó»³É n ø³ñá½ êñµáÝ ¶ñÇ·áñÇ Èáõë³õñãÇÝ Ù»ñáÛ, ¶¿áñ·»³ í³ñ¹³å»ïÇ á·»³É

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¼. êñµáÝ ¶ñÇ·áñÇ Ð³áó Èáõë³õáñãÇÝ Ê¼. ¶ñÇ·áñÇ Èáõë³õáñãÇÝ ¿

Ì³ñ³Ï³å ¶ñÇ·áñÇ ·³ÝÓ
´Ý³·Çñ
1 CF óÝÍáõÃ»³Ùµ D êÇáÝÇ
2 D ëáõñµÇß³ï³ÏÇ
3 F Á½Ù»ÍÇ íÁÏ³Ç D Á½Ù»Í CE íÏ³Ç¹
4 C ½Ñáíáõ Ç¹ n Á½Ñáíáõ Ç¹ Ñ³õïÇóµ³Ý³õáñ³ó A Ñ³õïÇóÁë D Ñ³õïÇë µ³Ý³Ï³Ý³óë CF ëñµá¹
5 CF ëñï³éáõã n ãÇù ëñï³éáõã D ëÁñï³Ñ³é³ã
6 Fn ²Õ»ñë»Ùù F ñ³µáõÝá¹ E ·ÁÃ³ÍÇ ÷Ë µ³ñÇ C µ³ñõá
7 CF ¶Ã³É D ïÇñ³µ³ñ Fn áñ¹Çëë D ãÇù ùá
8 CF ºñÏ³Ùù E ºñÏ³ÙµÁù C ÍÝ»³É ACEF ³ñ·³Ý¹»õ Ç Íáó D Ñ³Ýáõñó ÷Ë Ñ³Ù³Ýó
9 D ãÇù ºõ µÝ³õÇó C ³õ³½³ÝÇÝ
10 C Ù³ïáõó»ë D Ù³ïáõó³Ý»ë ½ï³õÝáÕ³óë
11 CDFn ½Ù³ëáõÝë C µáÉáñÇ
12 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙ ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í ACDE å³ñ·»õë n Á½å³ñ·»õë n ù³ÕóñáõÃ»³Ý D ÓÇñ n Á½ÓÇñë
13 D Ð³õïÇë
14 n ãÇù µáÉáñÇó ³½³Ýó ·ï³ñ CDE ·Áï³ñ C ·»ñ³·áÝ A áñ¹õáó CD áñ¹áóë E ²¹³Ù³
15 D Ñ³ñóÝ
16 E »õ ïÇñ³ïáõñ D ßÝáñÑ³ïáõñ ÷Ë ïÇñ³ïáõñ
17 n áëï³ó
18 CE øñùáõÙ F ãÇù Ñáíï³ó DE Í³ÕÏ»³É ÷Ë Ñáíï³ó D í³»Éáõç
19 ACEF ·³õë E ³ñÙ³ïá D ³ñÙ³ïá

Տընկեալ ի գնացըս գետոց պըտղալից
Եւ կերակրեալ զորդիս նորոյ Սիովնի զքաղցեալսն Հացին կենաց երկնայնոյ:
Ի քարանց բըղխեալ բարեհամ բաժակ զովարար՝
Պասքեալ որդւոցս Եւայի ազանց Հայկազնեայ:
Մաղթեսցես առ Տէր վասըն մեր ընտրողին,
Ըզքեզ կոչողին եւ պըսակողին՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ զձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Ի Թանձրասփիւռ անսասուած խաւարէ
Ածար ի տունըս լուսոյ աստուածգիտութեան մանուկ դեռաբոյս,
Ուր զկըրկինս արբեր ըզկաթինս ի ստեանցն ելեալ Սիովնի,
Յարբումըն մանկանց զՆոր եւ ըզՀին Կտակարանս հոգեբուխ,
Յորմէ կերակրեալ զմայլմամբ
Եւ ի չափ հասեր կատարման այրացելոյն Յիսուսի եւ Փըրկչին բոլորից,
Խորին խորհըրդոց նորին եղեր հասու ըստ Պաւղոսի եւ հազարապետ,
Անթարգմանելի ծածկեալ խորհըրդոյն՝ յայտնիչ վարդապետ եւ քարոզ,
Բարերար կամաւք բարեխաւսեա՛ Աստուծոյ,
Ստեղծողին յոչ գոյից, տածողի եւ դարմանողի՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ զձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Գերագոյն գընդին մետասան քարոզ աշխարհի եւ աղ համեմիչ,
Իմանալի լըցեալ լուսով ծագեցար ի մտիցն արեւու՝
Կողմանցն հիւսիւսոյ՝ խաւարաբնակ որդւոց Թորգոմայ,
Յորոց վերայ եդեալ ի մահ, հովիւդ արի,
Ջմարմինդ քաջաբար մատուցեր, որպէս եւ Տէրն ի խաչին:
Թիւ երկոտասան կրեալ յանձին գանուածըս խոցից

---

20 F îÝÏ» ³É E îÁÝ·» ³É C ²ÝÏ» ³É CEF ·Ý ³óë DF å ï-Õ ³ÉÇó

21 ACEFn ãÇù °õ n ãÇù ½áñ¹Çë Ýáñá êÇáÝÇ D êÇáÝÇ Ýáñáá F Ýáñ E Ýáñá Dn êÇáÝÇ n Á½ù ³Õó» ³ÉëÁÝ E Ï»Ý ³óÝ »ñÏÝ ³Ýá C »ñÏÝ ³Ýõá

22 CF µÕË» ³É DE µÁË» ³É A µ ³ñ¿Ñ ³Ù

23 C ãÇù ä ³ëù» ³É n ãÇù áñ¹õáóë °õ ³Ç CF áñ¹áóë E ³½ ³ÝóÁÝ C ³½ ³ÝóÝ DEF Ð ³Ï ³½Ý» ³

24 CEF í ³ëÝ D ãÇù ÁÝ ï ñáÕÇÝ

25 D ¼ø»½ C ãÇù ¼ø»½ ÏáãáÕÇÝ n ãÇù ÏáãáÕÇÝ C å ë ³-ÏáÕÇÝ En å ë ³ ÏáÕÇ

28 D ³Ý ³ ë ï áõ ³ Í

29 DEF ï áõÝë n ï ³õÝÁë n ãÇù Ù ³ÝáõÏ ¹»é ³µáë

30 CF ½ÏñÏÇÝë En Á½ÏñÏÇÝë D Á½ÏÁñÏÇÝ C ½Ï ³ÃÇÝë n ÁëÃ ³ÃÇÝë n ë ï» ³Ýó D êÇáÝÇ

31 CF Ú ³ñµáõÙÝ n ãÇù Ú ³ñµáõÙÁÝ Ù ³ÝÏ ³Ýó DF Á½Üáñ E Á½Üáñë Cn ½Üáñë CF ½ÐÇÝ A ÎÁï ³Ï ³-ñ ³Ýë C ÎÁï ³ ï ³Ï ³ñ ³Ýë F Ñá·»µáõÕË CDE Ñá-·¿µáõË n Ñá·¿µáõÕËë

32 n ³ñµ» ³É ÷Ë Ï»ñ ³ Ïñ» ³É EF Á½Ù ³ÉÙ ³Ùµ

33 Dn ãÇù °õ Ç A Ï ³ ï ³ñÙ ³Ùµ n Ï ³ ï ³ñÙ ³ÝÝ n ãÇù ³ñ ³ó»Éá Ý An ãÇù »õ CDF öñÏãÇÝ

34 CF ËáñÑñ¹áó C ãÇù ÝáñÇÝ n »Õ» ³É

35 DEF ËáñÑñ¹á Ý

37 D ê ï »ÕÍ ³õÕÇÝ n ê ï »ÕÍáÕÇ Fn ãÇù áã ·áÇó, ï ³-ÍáÕÇ D ï ³Í ³õÕÇ F ¹ ³ñÙ ³ÝáÕÇÝ

40 F ·Ý ï ÇÝ

41 EF Éó» ³É

42 F ÏáÕÙ ³Ýó n ãÇù ÏáÕÙ ³ÝóÝ ÑÇõëÇëá AF ÑÇõëõëá D ÑÇõëáõëá n Ë ³õ ³ñ ³Ù ³Í CE áñ¹áó E Âáñ·á-Ù» ³ C Âáñá·áÙ» ³

43 E Úáñá CE í»ñ ³ An ÑáíÇõÁ¹ An µ ³ñÇ

44 E À½Ù ³ñÙÇÝ¹ n ¼Ù ³ñÙÇÝÁ¹ n ãÇù »õ D î¿ñ

45 C »ñÏá ï ³ë ³Ý n Ç ³ÝÓÇÝ CEF · ³Ýáõ ³Íë D ½· ³Ýáõ ³Í ËáóÇóÝ

Ընդ բնաւից մարդկան մեղաց համայնից,
Ի գուբն աւձաբորբ բնակեալ կըրկին վեցիւք ամաւք եւ մի խորհըրդեամբ:
Մաքրեալ զթափուածս թունից մահաբեր աւձին,
Անմարմին տնաւրինեցեր անդուստ առ աւձիցն,
Մաղթեա մաքրել զմեզ ի թունից կամակոր վիշապին առ Հայրն երկնաւոր՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ զձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Որդւոց մարդկան նըստելոց ի խաւարի,
Ծագեցար լոյս յանլոյսըն վայրէ իմանալի եւ արփիական,
Դեղ սաստից դիւացն եւ բուժիչ հոգւոց մերոց,
Ընդ անմարմնոցն դասսն ելեալ
Կարգեցար եւ բաշխեցար ի մեզ փրկութիւն:
Զարքայն յանբանից բնութենէն դարձեալ՝ ի մարդ փոխեցեր,
Զիշխանսն աւագաւքն եւ զաւրաւքն՝ զգաստացուցեր,
Զբոլոր՝ աշխարհին զբնակիչսն՝ ի դիւացն իշխանութենէ զերծուցեր:
Յորդիս լուսոյ եւ տուրնջեան երկնաւորին Հաւր՝
Յարգանդէ աւազանին վերագրեցեր,
Արեամբ անձինդ եւ երկամբք տանջանաց՝
Ժողովուրդ քեզ սեպհականեցեր,
Հայցմամբ մաղթեսցես առ յոյսըն բնաւից՝ Յիսուս եւ Տէր բոլորից՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ զձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Րաբուն բարի, վարդապետ խոհեմ
Եւ քարոզ կենացըն Բանի, տէր Սուրբ Գրիգորիոս,
Գեղեցկագնաց համբաւուք բարութեան աւետարանիչ Սիովնի,
Պատմաւղ անհասիցն եւ յայտնաւղ անգիւտիցն,
Զանպարագիծն Աստուած յայտնեցեր ազգի մոլորեալ:
Զերից անձանց միութիւն՝ բնութեամբ տէրութեան,

46 D ãÇù Ù»Õ ³ ó
47 DFn ³ õÓ ³ µáñµáù CEFn ÏÁñÏÇÝ CF ËáñÑñ¹» ³ Ùµ
48 EF Á½÷ ³ Ãáõ ³ Íë A Á½Ã ³ ÷áõ ³ Íë D ½Ã ³ ÷áõ ³ ÍÁë n Ã ³ ÷áõ ³ ÍÁë DEF ÃÇõÝÇó Cn Ãá□ÝÇó
49 F ïÝ ³ õñÇÝ» ³ ó C ³ Ýïáõëï
50 DF Ø ³ ùñ» ³ ° ÷Ë Ø ³ ÕÃ» ³ ° D Ù ³ ÕÃ»Éáí ÷Ë Ù ³ ùñ»É n Ø ³ ùñ»É »õ Á½Ù»½ Ù ³ ÕÃ» ³ ° Ç Ãá□ÝÇó AE Á½Ù»½ EF ÃÇõÝÇó D »õ í»ñ ³ Ý ³ É ³ é Ð ³ □ñÝ n ãÇù ³ é Ð ³ □ñÝ »ñÏÝ ³ õáñ
53 CDE àñ¹áó F Ýëï»Éáóë E ÝÁëï»Éáóë C Ýëï»Éáó
54 CE □ ³ ÝÉá□ëÁÝ D í ³ □ñÇ
55 C Ô»Õ ÷Ë ¸»Õ D Ç ë ³ ëïÇó ¹Çõ ³ óÁÝ D ãÇù »õ n áñ¹õáó ÷Ë Ñá·õáó C á·á□ ÷Ë Ñá·õáó F ãÇù Ù»ñáó
56 F Ù ³ ñÙÝáóÝ AC Ù ³ ñÙÝáó E Ù ³ ñÙÝá□ D ³ ÝÙ ³ ñÙÝáóÁÝ ACEFn ãÇù ¹ ³ ëëÝ n »Õ» ³ É
57 ACEFn ÷Ë ïáÕÇ. ´ ³ ßË»ó ³ ñ D ÷ÁñÏáõÃÇõÝ
58 D Ç □ ³ Ýµ ³ ÝÇó Cn µÝáõÃ»Ý¿ n ¹ ³ ñÓáõó» ³ É
59 F ¼ÇßË ³ Ýë Ýáõ ³ · ³ õùÝ n ãÇù ¼ÇßË ³ ÝëÝ ³ õ ³ · ³ õùÝ AD ½ ³ õñ ³ õùÁÝ n Á½½ ³ õñëÁÝ F Á½· ³ ëï ³ óáõó¿ñ D ë· ³ ëï ³ óáõó»ñ
60 F À½µáÉáñ CEn Á½µÝ ³ ÏÇãëÝ D Á½µÁÝ ³ ÏÇãëÝ D □Çß-Ë ³ ÝáõÃ»Ý¿Ý
61 n ãÇùª ïáÕÁ CD ïÁõÁÝç» ³ Ý F »ñÏÝ ³ õáñÁÝ CE »ñÏÝ ³ õáñÝ D »ñÏÝ ³ õáñ DE Ð ³ õñÝ
63 C ² ñ»Ùµ C »ñÏ ³ Ùù F »ñÏ ³ Ùµù
64 DEFn ë»÷Ñ ³ Ï ³ Ý»ó»ñ C ë»÷ ³ Ï ³ Ý»ó»ñ
65 n Ù ³ ÕÃ»ë CF □á□ëÝ
69 n ãÇù ºõ ù ³ ñá½ C Ï»Ý ³ óÝ F ãÇù ï¿ñ D ¶ñÇ·áñ
70 n ãÇùª ïáÕÁ Dn êÇáÝÇ
71 CE ä ³ ïÙáÕ C ³ ÝÑ ³ ëÇóÁÝ F □ ³ □ïÝ» ³ É C □ ³ □ïÝáÕ
72 F ³ ½·ÇÝ
73 n ãÇù 73-75 CF ï¿ñáõÃ» ³ ÝÝ

Յորմէ համայնքս բերին,
Ուսուցեր անգիտից մարդկան խաւարեալ
Զանուր եւ զաներբ ծնընդեամբ Որդին ի մարմին Թափեալ,
Վարժիւք զանգէտսն իմաստնացուցեր,
Կեանք անվախճան եւ մահ մահու ծանուցեր,
Մահուամբ նորա ի խաչին՝ սեռի մարդկութեանս,
Ժառանգս Աստուծոյ եւ եղբայր Քրիստոսի
Յարութեամբ յետ մահու քարոզեցեր,
Շնորհաւք Հոգւոյն նորափետուր զարդարեալ,
Լուսափայլ կերպիւ զԱդամ ծնընդովք իւրովք դարձեալ ձայնեցեր.
Սիրաբորբոք սըրտիւ մաղթեսցես առ շնորհաբաշխ Հոգին Աստուած՝
Ընդ մեզ լինել հանապազ՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ գձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Իսկապէս կոչմամբ վերին դիտմանցն ազդիւք՝
Կարգեցար հայրապետ եւ փեսայ եկեղեցւոյ Քրիստոսի, տէ՛ր Սուրբ Գրիգորիոս,
Բաշխաւղ շնորհաց Հոգւոյն Սըրբոյ մանկանց բոլորից,
Երկամբք քո ծընեալ որդւոց դըստեր Սիովնի,
Զոր արկեալ հոսմամբ գետաւրէն յաշխարհն Հայաստան,
Մաքրեցեր, լուսաւորեցեր եւ կատարեցեր զԹոռունսն Աղքանազու:
Զաւտարսն ընտանիս եւ զհեռաւորսն մերձաւորս ընդ դուռն,
Յիսուս ածեալ ի տուն Հոգւոյն Աստուծոյ եւ ի ծոցըն Հաւր:
Հայրաւրէն տածեալ զորդիսն Աստուծոյ,
Կաթամբ մայրաբար դիեցուցեր զերկամբք քո ծընեալ զզաւակսն անհամար,
Զմիշտ մեռեալն եւ զանմահն՝
Պատարագ եւ նըւէր ընդ մարդկան մատուցեր Աստուծոյ հաշտութեան,
Որպէս եւ Ինքն ի խաչին:
Յետ բնաւիցս կատարման միանձնական ճըգնեալ վարուք,
Վայելմամբ սիրոյն Քրիստոսի փոխեցար ի ծոցըն հայրենի,

---

74 D ãÇù ï áÕÁ
76 Cn ¼³Ýáõë ï ÷Ë ¼³Ýáõñ C ÍÁÝÁÝ¹»³Ùµ F ãÇù Ç Ù³ñÙÇÝ n í³ñÅ»³É áõÕÕáõ³Íª Ã³÷»³É
77 F ì³ñÅáõù D Á½ïÁ·¿ïëÝ CEF ÇÙ³ëï³óáõó»ñ
80 E Ä³é³ÝÏë CDn Ä³é³Ý·
82 n ãÇù ï áÕÁ CE Ðá·áÛÝ
83 n ãÇù ï áÕÁ F ÍÁÝÁÝ¹³õù CD ÍÝÁÝ¹³õù n Çõñáíù (ÏñÏÝ.)
84 CFn ëñïÇõ
85 AEF Ñ³Ý³å³½»õ
89 E »Ï»Õ»óáÛ C ãÇù øñÇëïáëÇ AF ãÇù ï¿ñ D ¶ñÇ·áñ
90 CE Ðá·áÛÝ CFn êñµáÛ n ãÇù µáÉáñÇó
91 C ºñÏ³Ùù D ºñÏ³Ùµ Cn ÍÝ»³É CE áñ¹áó F ¹ëï»ñ DE êÇáÝÇ
92 n ãÇù 92-93 F Û³ßË³ñÑë D Û³ßË³ñÑÁÝ Ð³Û³ëï³-Ý»³ó C Ñ³Ý·Áëï»³Ý ÷Ë Ð³Û³ëï³Ý
93 C ³½·³ÛÝáõ D ²ëù³Ýáõ EF ²½ù³Ýáõ
94 E ÁÝ¹³ÝÇë D ÁÝï³ÝÇ AE ½Ñ»é³õáñëÁÝ C ½Ñ»é³-õáñë D Á½Ñ»é³õáñÁÝ n Á½Ñ»é³õáñëÁÝ DEF Ù»ñ-Ó³õáñ E ¹áõéÁÝ n ÚÇëáõëÇ D ãÇù ÚÇëáõëÇ
95 D ãÇù ²Í»³É Ç ïáõÝ CE Ðá·áÛÝ
96 C ï³Í»É
97 E Î³ÃÙ³Ùµ E ¹Ç»ó»ñ F ½»ñÏ³Ùù n Á½ùá EF ÍÝ»³É D ãÇù ½»ñÏ³Ùµù ùá ÍÝ»³É DE Á½³õ³Ïë n ½³õ³Ïë n ³ÝÑ³Ù³ñë D ³ÝÙ³Ñ³ñ³ñ
98 n ãÇù 98-100 A ãÇù »õ E ½³ÝÙ³ÑÁÝ D ½³ÝÙ³Ñ
99 D ä³ï³ñ³·Ý D ãÇù »õ CEn Ýáõ¿ñ D Ñ³ßïáõÃÇõÝ
101 En µÝ³õÇó E Áëï Ï³ï³ñÙ³Ý D ÙÇ³ÝÓÝ³Ï CF ×·Ý»³É

Մաղթեա՛ որում մերձ ես եւ հուպ երից անձանց եւ մի տէրութեան՝
Շնորհել զպարգեւս քաւութեան եւ զձիրս ողորմութեան
Հաւտիցըս բանական որդւոց մարդկան, աղաչեմք:

Գերագոյն մաքրութեամբ երեւեալ
Փայլեցար յորդիս Սիովնի, տէր Սուրբ Գրիգորիոս,
Առաւել ծագմամբ լըցեալ որպէս յաստեղս արեգակն:
Մետասան գընդին գերագոյն քարոզ աշխարհի,
Հետեւողաց նոցին հայրապետաց վեհագոյն՝ արի եւ քաջ հովիւ,
Արեամբ անձինդ հաւտիցս քո ստացաւղ,
Մեծդ ի վըկայս եւ անբաղդատ ընաւից արեամբ պըսակելոց,
Մարգարէիցն առաւել գիտաւղ զխորհուրդն Յիսուսի,
Միանձանց կրաւնիցըն գլուխ եւ պետ ստուգապէս,
Մարդ երկնային եւ հրեշտակ երկրային,
Սրովբէ հողեղէն եւ քրովբէ նիւթական,
Աթոռ մարմնեղէն եւ հանգիստ կամաց մեծին Աստուծոյ,
Աղաչեմք ըզքեզ՝ հայցմամբ մաղթել առ Տէր
Վասըն ընաւից մարդկան երկրաւորաց,
Հայրապետաց՝ ուղիղ վարդապետութիւն,
Եպիսկոպոսաց եւ քահանայից՝ անբիծ շնորհաբաշխութիւն,
Սարկաւագաց, դըպրաց եւ ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ՝
Մաքրութիւն, սրբութիւն եւ արդարութիւն:
Թագաւորաց եւ իշխանաց՝ քաջութիւն եւ ուղիղ դատողութիւն,
Զաւրաց եւ զաւրավարաց եւ համաւրէն արանց եւ կանանց՝
Առողջութիւն եւ ճշմարիտ խոստովանութիւն,
Ննջեցելոցն հանգիստ եւ կենաց յարութիւն:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս ննջեցելոցն
Յուսով յարութեան, խնդրեմք:

---

103 F Ø ³ ÕÃ»ëó»ë En Ø ³ ÕÃ» ³ Û D ï ¿ñáõÃ» ³ ÝÝ
107 D êÇáÝÇ F ãÇù î ¿ñ D ¶ñÇ·áñ
108 n ãÇù ï áÕÁ CF Éó» ³ É D Û ³ ë ï »ÕëÝ
109 F ·Ý¹ÇÝ C ·ÁÝ·¹ÇÝ n »õ ù ³ ñá½
110 n ãÇù 110-111 D Ñ ³ Ûñ ³ å» ï ³ óÁÝ F ãÇù í»Ñ ³ ·áÛÝ C í»Ñ ³ Û· áÛÝ
111 C ²ñ»Ùµ D ºõ ³ ñ» ³ Ùµ D Ñ ³ õ ï Ç n ë ï ³ óáÕ E Áë-ï ³ ó ³ õÕ
112 C í Ï ³ Ûë F µÁÝ ³ õÇó C ³ ñ»Ùµ n å Áë ³ Ï»ÉáóÝ
113 n ãÇù ï áÕÁ Cn ·Ç ï áÕ E ½Ëá ñÑáõñ¹ÁÝ F ÚÇëáëÇ
114 D ØÇ ³ ÝÓ ³ ÝóÁÝ CEF Ïñ ³ õÝÇóÝ D ãÇù Ïñ ³ õÝÇóÁÝ DF ·ÁÉáõË
115 n »ñÏñ ³ ÛÇÝ ÷Ë »ñÏÝ ³ ÛÇÝ n »ñÏÝ ³ ÛÇÝ ÷Ë »ñÏñ ³ -ÛÇÝ
116 D ê»ñáíµ¿ n Ññ»Õ¿Ý ÷Ë ÑáÕ»Õ¿Ý D ù»ñáíµ¿ A ùñáµ¿ n ÑáÕ»Õ¿Ý ÝÇõÃ ³ Ï ³ Ý
117 n ãÇù ï áÕÁ
118 C ½ù»½
119 CEF ì ³ ëÝ n »ñÏñ ³ õáñ ³ óÁë
121 C ãÇù º åÇëÏá åáë ³ ó n ãÇù »õ ù ³ Ñ ³ Ý ³ ÛÇó F ãÇù ³ ÝµÇÍ C ³ ÙµÇÍ
122 F ê ³ ñÏ ³ õ ³ · ³ ó »õ ù ³ Ñ ³ Ý ³ ÛÇó ßÝáñÑ ³ µ ³ ßËáõ-ÃÇõÝ ÷Ë ê ³ ñÏ ³ õ ³ · ³ ó CF ¹åñ ³ ó n ãÇù ¹åñ ³ ó D ãÇù Ù ³ ÝÏ ³ Ýó »Ï»Õ»óõáÛ F ãÇù Ù ³ ÝÏ ³ Ýó E »Ï»Õ»óá C »Ï»Õ»óáÛ
123 AD ëÁñµáõÃÇõÝ
124 n Â ³ · ³ õáñÇÝ Ù»ñáÛ [³ Ûë ³ ÝáõÝ] ÷Ë Â ³ · ³ õáñ ³ ó F ãÇù ù ³ çáõÃÇõÝ »õ
125 C ¼ ³ õñ ³ Ï ³ Ý ³ ó ÷Ë ¼ ³ õñ ³ ó D ãÇù ¼ ³ õñ ³ ó »õ ½ ³ õñ ³ õ ³ ñ ³ ó »õ
126 AD ×ÁßÙ ³ ñÇ ï F Ëáë ï á í ³ ÝáÕáõÃÇõÝ
127 CE ÜÝç»ó»ÉáóÝ D ÜÁÝç»ó»ÉáóÁÝ
128 C áÕáñÙ»ëó»ë
129 F Û ³ ñáõÃ» ³ Ý øá, øñÇë ï áë ÷Ë Û ³ ñáõÃ» ³ Ý A Û ³ -ñáõÃ» ³ Ý øñÇë ï áë C Û ³ ñáõÃ» ³ Ý øá AF ËÁÝ-¹Áñ»Ùù

Առաւել եւ եւս
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

Նորոգել զանձինս եւ զմիմեանս
Տեառն Աստուծոյ ամենակալի յանձն առնել, աղաչեմք:

Զայնիւ գոչմամբ արտասուաց մաղթանաւք
Հայցեմք ի Քէն, Տէր բոլորից, Սուրբ Երրորդութիւն,
Ստեղծիչ յանէից համայնից բնաւիցս եղելոց,
Յաւրինաւղ մերոյ բնութեանս կրկին կենդանեաւք ի մի միութիւն,
Մարմնաւոր անմարմին եւ մարմին հոգեւոր ի պատկեր եւ ի ձեւրս Քո,
Խնամաւղ եւ տածիչ, դարմանող աննիւթիցն եւ նիւթականացս,
Անկելոյ բնութեանս յարուցիչ եւ փրկող առաջին մարդոյն Ադամայ,
Գըթած, մարդասէր, առատ բարերար,
Հայցմամբ Իսկուհւոյ Մարիամու Աստուածածնի,
Մաւր Բանին մարմնացելոյ,
Աղաչանաւք Կարապետին Յովհաննու՝
Հաւր ձայնի լըսողի Որդւոյդ Մըկըրտչի,
Եւ Հոգւոյդ տեսողի ի ձեւս աղաւնւոյ,
Արեամբ առաջին վըկային մաղթանաւք՝
ԸզՔեզ ընդ աջմէ Հաւր տեսողին Սրբոյն Ստեփանոսի,
Աղերսարկու ճըգնութեամբ Սըրբոյն Գրիգորի, որոյ այսաւր է յիշատակ,
Պաղատանաւք առաքելոց եւ մարգարէից
Եւ արի երջանկաց մարտիրոսացըն կատարելոց,

---

130 D ² é ³ õ»É ³ å¿ë ÷Ë ² é ³ õ»É En »õ ÷Ë »õë
131 A ½Ûáñ¹áñáõÙÝ D ½·áñÍÁë D ï ³É ÷Ë å ³ ñ·»õ»É Ù»½ D Ñ ³ ÷Ë ËÝ¹ñ»Ùù
132 F Á½ÙÇÙ» ³ Ýë AD Á½ÙÇÙ» ³ Ýó
133 F ãÇù ² ë ï áõÍáÛ D ãÇù ³ Ù»Ý ³ Ï ³ ÉÇ EFn ³ ñ ³ ëó»ë A ³ éÝ» D ³ ñ ³ ëóáõù F ËÁÝ¹ ÷Ë ³ Õ ³ ã»Ùù
134 D ãÇù ö[áË]
135 D ãÇù î¿ñ µáÉáñÇó
136 F ãÇù Û ³ Ý¿Çó D Û ³ Ý¿Çó î¿ñ µáÉáñÇó D µÝ ³ õÇó C »Õ»ÉáÛ
137 n ãÇù 137-138 C Ú ³ õñÇÝáÕ CFn ÏñÏÇÝ D Ï»Ý¹ ³ Ý ³ õù
138 n Ó»õë C Ó»éÁë ÷Ë Ó»õë
139 D ãÇùª ï áÕÁ C ë ï »ÕÍÇã ÷Ë ï ³ ÍÇã AF ¹ ³ ñÙ ³ Ý ³ õÕ n ³ ÝÝÇõÃÇóÁÝ F ÝÇõÃ ³ Ï ³ Ý ³ óÝ
140 C µÁÝáõÃ» ³ Ýë n µÝáõÃ» ³ ÝÁë F ÷ñÏ ³ õÕ C ÷ñ-Ï ³ õÕ E ² ¹ ³ Ù ³
141 CF ¶Ã ³ Í D »õ Ù ³ ñ¹ ³ ë¿ñ n »õ ³ é ³ ï ³ µ ³ ñ ÷Ë ³ -é ³ ï µ ³ ñ»ñ ³ ñ D »õ µ ³ ñ»ñ ³ ñ
142 D ´ ³ ñ»Ë ³ õëáõÃ» ³ Ùµ ÷Ë Ð ³ ÛóÙ ³ Ùµ CDF ÆëÏáõ-ÑáÛ E ÆëÏáõÑá En ãÇù Ø ³ ñÇ ³ Ùáõ D ³ Ù¿Ý ³ õñÑ-Ý» ³ É Ø ³ ñÇ ³ Ùáõ ÷Ë Ø ³ ñÇ ³ Ùáõ ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇ ABDEFn ãÇù ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇ
143 C ãÇùª ï áÕÁ F Ø ³ õñ (ÏñÏÝ.) F Ù ³ ñÙÝ ³ ó»Éá ´ ³ ÝÇÝ Dn ´ ³ ÝÇ¹ E Ù ³ ñÙÝ ³ ó»Éá
144 E Úáí ³ ÝÝáõ
145 C Ð ³ õñÁ¹ D Ó ³ ÛÝÇÝ C ÉëáÕÇ D ÉÁë ³ õÕÇ CE àñ¹áÛ¹ Dn àñ¹õáÛ CF ØÏÁñïãÇ n ØÏñïãÇ E ØÁÏñïãÇ n Ó»éÝ ³ ¹ñáÕÇ ÷Ë ØÏñïãÇ
146 C Ðá·áÛ¹ D êñµáÛ Ðá·õáÛ¹ n Ðá·õáÛ CEF Ó»õ D Ï»ñå ÷Ë Ó»õë CF ³ Õ ³ õÝáÛ E ³ Õ ³ õÝá
147 D Ø ³ ÕÃ ³ Ý ³ õù ³ ñ» ³ Ùµ Ý»ñÏ» ³ É ³ é ³ çÇÝ íÁÏ ³ -ÛÇÝ ÷Ë ï áÕÇ CD íÏ ³ ÛÇÝ n íÁÏ ³ ÛÇ
148 DF ¼ù»½ n ºõ Á½ù»½ ACEF ãÇù ³ çÙ¿ D Ðûñ ÁÝ¹ ³ çÙ¿ E ãÇù ï »ëáÕÇÝ CD ï »ë ³ õÕÇÝ n ï »ë ³ ÝáÕÇÝ ACEn ãÇù êñµáÛÝ D êÁñµáÛÝ CDEF ê ï »÷ ³ ÝÝáëÇ n ãÇù ê ï »÷ ³ ÝáëÇ
149 CDF ×·ÝáõÃ» ³ Ùµ ëñµáÛÝ D Êáë ï áí ³ ÝáÕáõÃ» ³ Ùµ êÁñµáÛÝ ¶ñÇ·áñÇª Ù»Í Ñáíáõ ³ å» ï Ç, àñáÛ ³ Ûë ³ õñ ÛÇß ³ ï ³ Ï ÝáñÇÝ Ï ³ ï ³ ñÇ
151 C »ñç ³ ÝÏ ³ óÝ D ³ ñ» ³ Ùµ ÷Ë ³ ñÇ »ñç ³ ÝÏ ³ ó F Ù ³ ñ ï Çñáë ³ óÝ C Ù ³ ñ ï Çõñáë ³ óÁÝ D Ù ³ ñ ï Çõñá-ë ³ ó n Ï ³ ï ³ ñ»ÉáóÁÝ Ù ³ ñ ï Çõñáë ³ ó

Մըշտապաշտաւն բազկատարածութեամբ
Մաքուր միանձանց ճըգնաւորացըն դասուց,
Շնորհեա՛ աշխարհի զխաղաղութիւն եւ եկեղեցւոյ՝ զանշարժութիւն,
Առաջնորդաց ուղղութիւն եւ քահանայից՝ սրբութիւն,
Եւ համաւրէն ժողովըրդեան Քում՝ քաւութիւն եւ ողորմութիւն:
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

152 CF Øß ï ³ å ³ ß ï ³ õÝ
153 F ×·Ý ³ õáñ ³ óÝ C ×·Ý ³ õáñ ³ óÁÝ D »õ ×Á·Ý ³ õáñ ³ -óÁÝ ¹ ³ ëáõóÝ
154 C Ë ³ Õ ³ ÕáõÃÇõÝ n Á½Ë ³ Õ ³ ÕáõÃÇõÝ D ãÇù »õ E »-Ï»Õ»óáÛ n »Ï»Õ»óõáÛ ëÁñµáÛ C ³ Ýß ³ ñÅáõÃÇõÝ D Ñ ³ ë ï áõÃÇõÝ »õ ³ Ýß ³ ñÅáõÃÇõÝ
155 CEFn ù ³ õáõÃÇõÝ ÷Ë ëñµáõÃÇõÝ A ëÁñµáõÃÇõÝ D ÙáÉáñ»ÉáóÁÝ ¹ ³ ñÓáõÙÝ, ·»ñ»ÉáóÝ ³ ½ ³ ï áõÃÇõÝ ÷Ë »õ ù ³ Ñ ³ Ý ³ ÛÇóª ëñµáõÃÇõÝ
156 D ³ Ù»Ý ³ ÛÝ Ñ ³ õ ³ ï ³ ó»Éáó ÷Ë Ñ ³ Ù ³ õñ¿Ý CF Åá-Õáíñ¹» ³ Ý DE ãÇù øáõÙ n ëÁñµáõÃÇõÝ ÷Ë ù ³ õáõ-ÃÇõÝ

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ ՀԱՅՈՑ

Որդիք գերութեան իմ ժողովուրդք, ծընեալ յերկիր աւտար,
Որ ժողովեալ էք աստ,
Մի՛ մոռանայք, մի՛ մոռանայք ըզհայրենին աշխարհ
ԸզՀայաստան քարինս:
Եկա՛յք արտասուաւք մեք ընթասցուք մըտաւք այսաւր ՚ի նոյն
Ջտաւնս ՚ի տեղին տաւնել:
Անփորձըս երթամ ՚ի հող հետոց Լուսաւորչին իմոյ
Լամ եւ խընդրեմ ըզնոյն:
Նայեցեալ տեսէք ըզՍուրբըն Գրիգոր նոր հայրապետ եկեալ
Նորահաւատ հաւտին:
Ի մեծըն յԵփրատ առեալ ածէր զայն բազմութեան ամբոխն
Մըկըրտութեամբ աւրհնեալ:
Կայր մեծ քահանայն բեհեզազգեաց աւազանին ընթեր
Որ ՚ի դրախտէն բըղխէր:
Շուրջ պարեն հրեշտակք բուրմամբ խընկոց եւ լապտերաց ջահիւք
Ջերեքսրբեանն երգեն:
Մատեաւ ՚ի խորհուրդըն Քրիստոսի մահուն յաւժար եւ փոյթ
Մեծըն Տրդատ արքայն:
Բիւրք հնգետասան անդր ՚ի խոնարհ իջեալ նըմա ըզկնի
Հայաստանեայց ժողովն:
Ջուրըն զետեղեալ շըջան առնոյր անդրէն պաշտել զբանակն
Եւ զուարճանայր ՚ի նոյն:
Յիսուս զուարճացեալ ՚ի նորածին եղբարսն յողջոյն իջեալ
Բանայր զերկինս հանդէպ:
Սիւն լուսոյ ձըգէր վերոյ նոցա չըքնաղաձեւ խորան՝
Արեգականն յաղթող,
Խաչըն պարծանաց եւ խաչեցեալն ի նմա ընդդէմ նոցա
Կայր նըկարեալ ի նոյն:
Այս քեզ Գրիգորիս եւ դեռաբոյս մանկանց եղբարց իմոց
Վայելչութեան տաճար:
Ապա քահանայն մեծ ծաւալէր զորդէգրութեան միւռոնն
Աստուածազարդ ձեռաւքն,
Ո՜վ ըսքանչելեացս, շուրջ բազմութեանն նա իւրովին խաղայր
Եւ քրիստոնեայս կընքէր:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 344³-346³
Êáñ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¼. ¶ñÇ·áñÇ Ð³Ûáó Èáõë³õáñãÇÝ Ê¼. ¶ñÇ·áñÇ
Èáõë³õáñãÇÝ Ð³Ûáó

Բիւրուցըն բազմաց մի կաթ իւղոյն ոչ պակասեաց այսաւր,
Այլ բաւականացաւ:
Հրեշտակք հընչէին.— Նոր մըկըրտեալք, դուք ըզգեցայք ըզՔրիստոս,
Էք Աստուծոյ որդիք,
Եկա՛յք ճաշակեցէք այսուհետեւ ըզտէրունական մարմինն
Գըլխոյն անդամք եղեալք:
Բաշխէր հայրապետն զսարսափելին ամենեցուն զպարգեւն
Լուսազարդեալ մանկանցն:
Այսպէս կոչեցար, ո՛վ Հայաստան, 'ի Գրիգորէ Սըրբոյ,
Եւ միացար յԱստուած:
Քըննեա՛ եւ ծանի՛ր, ո՞ւմ այլ յազգաց այսպէս եղեւ շընորհ
Որպէս եւ քեզ տեսեր,
Ո՞ւր քո յիշատակ կամ գոհութիւն այս մեծամեծ ձըրիցս,
Ո՛վ ժողովուրդըդ խիստ,
Թող զունայնութիւնդ ատարացեալ ամպարշտեալ գայլոցն
Եւ նորոգեա՛ դարձեալ,
Ձայնիւ նըզովեա՛ զհերետիկոսքն յուխտէ առաքելոցն
Եւ սուտ քահանայիցն:
Բաց է դըրունք երկնից, ո՛վ տառապեալ իմ կըշտամբեալ ժողով,
Փութա՛ ի Գրիգորին քո գոգ.
Հաւատա՛ նըմին եւ նորայոց սըրբոց հայրապետացն
Եւ զղջացիր ընդ նոյն:
Փառս վերահընչել Երրորդութեանն ի յանպատում ի կեանսն
Միշտ յաւիտեանս. ամէն:

ՓՈԽ

Եկեղեցի կաթուղիկէ ի Հայաստան,
Այսաւր զմանկունսըն ժողովէ իւր համաձայն:
Ձայնիւ գոչէ առ քեզ մաքուր եւ պատուական,
Ո՛վ քահանայ եւ առաջնորդ իւր փըրկական:
Գրիգորիոս, ո՛վ մեծ փեսայ հայր սըրբազան,
Կամ խըրթնացեալ ի յիշատակըս քո անուան:
Քաւղս բարձեալ կամ խայտառակ քո յանդիման,
Կամիմ խաւսել բանս աղերսիւ եւ թախանձմամբ:
Ձիս դու լըքեր թողեր անտէր, անաւգնական,
Ո՛վ իմ հովիւ սուրբ եւ մաքուր եւ սեպհական:
Նախ խաւսեցար տեսլեամբ զեկեալսն ինձ դատաստան
Եւ արդ կըրեմ զայն ես հինիւքըս տաժանմամբ:
Հայեա՛ց եւ տե՛ս, գայլք ճապաղիք նման դիւաց
Հանեն յինէն զորդեակս գըրկացս մաւրս անարժան:
Պակասեցայ արտասուելով զաւր հանապազ,
Զի իմ պայծառ փառքըն յերկիր կործանեցան:
Մարգարէք ինձ դուք եղէ՛ք ի յապագայն
Եւ ոչ սանձեաց յիմարութիւնս իմ զաւակացս:
Արար զոր խաւսեցաւ բան ձեր ազդման,
Ուրախ արար ըզթշնամիսն ինձ յանդիման:
Արդ, Տէր, հայեաց, զՔեզ յիշեցի յաղքատութեանս,
Ում արարեր որդւոց մարդկան վիշտ վըտանգի:
Աստուած հըզաւր, դարձեալ հայեաց յաղքատացեալս
Եւ այց արա ողորմութեամբ ըստ սովորութեանդ:
Անկանիմ մեղաւք մեռեալս եւ տառապեալս,
Խոստովանիմ զայս ամենայն վիշտ փորձութեան:
Տեառնըդ մերոյ, որ մեզ եղեր դեղ ողջութեան,
Փառըՙք, պատիւ այժմ եւ յապա յաւիտեննին:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 364 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ê¼. ¶ñÇ·áñÇ Èáõë ³ õáñãÇÝ Ð ³ áó

ՅՈՎՍԵՓԱ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՍԱՑԵԱԼ Ի ՍՈՒՐԲՆ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ

Յանմարմնոց զաւրաց, գերաբուն էից աւրհնաբանից
Միշտ փառաւորեալ Սուրբ Երրորդութիւն,
Անորիշ բաժանումն եւ անանջատ միութիւն,
Կարգաւորիչ վերնոցն եւ կազմիչ երկրայնոցս,
Յանմատոյց իսկական լուսոյդ առատապէս ծաւալեցուցիչ,
Ի վեր աննըւազ եւ այսր անընդհատ,
Ի բարձունս անանջրպետ ազգմամբ հրեղինաց
Եւ ի ստորինըս զգալի տըպաւորութեամբ,
Ըստ կրկին տեսակի քոյինաստեղծ բանական մարդոյս կենդանի,
Որով լուսաւորեալ փարատեցաւ խաւարն նախնի անզարդութեան դիմաց աշխարհի,
Ի զարդ փառաց բնակողին տիրական չքեղաշուք թագազարդեալ, նախնոյն Ադամայ,
Որով ծանուցար Աստուած լուսաստեղծ բոլորից խորոց եւ վեհից,
Որով խրախացեալ ստորինքս ընդ բարձանցն լուսերամից,
Լիցուք հոգեւոր երգով նըւագիչ ամենազաւր տէրութեանդ եւ աստուածութեանդ,
Ահա հայցեմք մաղթանաւք Սըբոյն Գրիգորի
Հալածել ի մէնջ զխաւար մեղաց եւ զանգիտութեան,
Աղաչեմք:

Ո՜վ մեծասքանչ յոգնանկար խորհըրդոյ տըպաւորութեան,
Որ կանուխ հիմնարկութեամբ յիսկըզբանն լինելութեամբ,
Ծաղկեալ պարուրեալ գոյր յըստուերական լուսոյն կերպարան,
Անըստուեր, անմատոյց լուսոյն բնակարան,
Ըստ քարոզութեան լուսոյն եղական, պարագրիլ յաման հիւթական,
Նոյնատիպ կերպիւ պարածածկիլ անեղէն լուսոյ յարգանդ կուսական,
Լըցեալ փայլեցին յաշխարհի լուսաւորք անթիւք,
Ըստ նմանութեան լուսնի եւ արեգական,
Հանդերձ աստեղանիւ ջահընկալութեամբ ի բարձունս
Եւ ի խոնարհ աստէն ի յերկրի,
Ըստ աստուածաբարբառ անստերիւր հրամանի,
Լինել սիրելեաց իւրոց լոյս անաղաւտելի,
Ծագեալ ի մէջ խաւարի դիւանուէր մարդկայինս ազգի
Կուրացելոյ յէապէս լուսոյն ճըշմարտի,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 120³-129³
Êáñ³·Çñ
F ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ûñ³Ï³å ªÚáíë¿÷³ »ñ·

Որ եւ ընդ յընտրեալսն յառաջ քան զլինել աշխարհի,
Ըստ առաքելական գնդին սարասի,
Հրաւիրեալ կոչեցաւ աստուածահրաման գործով եւ մերըս Լուսաւորիչ
Զորոյ այսաւր համախըմբեալ Սուրբ Եկեղեցի տաւնէ զյիշատակ սորին պանծալի,
Ուստի եւ մեք սովաւ եւ սըմին աղերսարկութեամբ յուսապատար խնդութեամբ երգոց,
Հրճուանաւք ցընծութեամբ նըւագեմք ընդ հոգեղինացն,
Ամենազաւր Տէրութեանդ եւ աստուածութեանդ,
Ահա հայցեմք մաղթանաւք Սրբոյն Գրիգորի
Հալածել ի մէնջ զխաւար մեղաց եւ զանգիտութեան,
Աղաչեմք:

Վարժեալքն երկրորդական ընտրութեամբ րաբունոյն մերոյ
Յաստուածապետական Հոգւոյն հանճարոյ,
Գիտել ճանաչել զոյիւ երիկամանցն սրտից, զանհնարից հնարաւորութեան,
Ի գիւտ կորուսեալ սեռի Թորգոմեան զարմի ի յոլորտս կողմանց հիւսիսի,
Զի փրկագործ խորհուրդ հայրենի կամաց անտարրակաց բնութեամբ
Էապէս լուսոյն, որ միշտ ներգործէ արտաքոյ բնութեան կամաց կենդանեաց,
Գունակ մահացու դեղոց արմատոց լինել անդեղ այս այլոց
Կարեվէր խիթից մահացուաց
Եւ ի փշաբեր յարմատոյ խայթից անուշահոտ վարդից երփներանգ կարմրութեան թերթից
Եւ յորդանց տկարաց կարմրութեան ճորճոց ծիրանէ ներկաց,
Ի պաճուճանս զարդուց թագաւորազանց
Եւ ի խաւարաբորբոք մթութեանց անակնկալ ի գոյից
Լուսերանգ ճաճանչագեղ ակնահաճոյ ճառագայթաձեւ լուսերեւութի,
Ուստի եւ սա մեզ ծանուցաւ ի վերին շնորհաց եւ պարթեւազանց խուժադուժ զարմից,
Ստեղն ոստոյ ի փշաբեր արմատոյ ծաղկեալ ծանուցաւ,
Ի գագաթն կրելով զանուշահամ վարդափայլ առաքինութիւն,
Ի հոտ անուշութեան հեռաւորաց եւ մերձաւորաց
Եւ յորդւոց կեդարու խաւարաբնակ տոհմից պահլաւաց,
Գտաւ լուսընկալ աշտանակ ի մէջ Հայաստան ազգաց դիւաբախ սաստիւ մոլելոց,
Եւ ըստ խնամոց տեսչութեան վերնոյն գտաւ լուսաւոր վարուք,
Զի խաւարի ծածկեալ ըզդրամ կերպին թագաւորական,
Ի յաղբ տղմասոյզ մեղաց աղտեղեալ
Եւ հատոյց աւանդողին զաւանդն զոր առ յերաշխի
Եւ անդէն ամբարեաց ի գանձանակ մեծին արքայի
Եւ գովեալ փառաւորեցաւ յանսուտ բերանոյն եթէ դու ես լոյս աշխարհի,
Եւ ընդ նմին միացեալ յարեցաւ ի նոյն,
Ըստ խոստմանն, եթէ դուք Յիս եւ Ես ի ձեզ հրաշափառապէս,
Վասն որոյ եւ Լուսաւորիչ մեզ յորջորջեցաւ ի փառս եւ ի գովութիւն Սուրբ եկեղեցւոյ,

Ընդ որս եւ մեք երաժշտական երգով նըւագեմք ամենազաւր Տէրութեանդ եւ աստուածութեանդ,
Ահա հայցեմք մաղթանաւք Սրբոյն Գրիգորի
Հալածել ի մէնջ զխաւար մեղաց եւ զանգիտութեան,
Աղաչեմք:

Սիրով սրբութեամբ սիրոյն զմեզ ճշմարիտ սիրով սիրելւոյն
Ի Կշիռ չափու կանոնի ի հանդէս մտեալ իւրային բնութեամբ ընտանի,
Ընտրական անաչառ բեմի ի խորհրդարան սրտին ատենի
Ըստ յարացուցիք առ ի բարձրելոյն կամաւք Հայրենի,
Որ է ազինքն իւրական կամաւք ի չարչարանս խաչի եւ մահու
Ի սպանդ պատարագ յաղագս փըրկութեան բոլոր աշխարհի,
Ի հաճութեան կամաց Հաւրն երկնաւորի,
Սայապէս եւ սա սեւեռմամբ սիրոյն, որ ի յԱստուծոյ
Կամաւք ինքնայաւժար գայր ի չարչարանս,
Փոխանակ հատուցման Հայրենի պարտուցն Անակա,
Յոր թէ եւ ի վերին նախածանաւթ խնամոցն ի վերուստ,
Ածեալ լինէր ի ըստըպազիոն ասպարիզի մենամարտիլ ըստ հսկաձեւ գոռոզ իշխանին,
Սակայն ինքեան ընտրութեամբ ի կամս իւր նըկարեալ էր չարչարակից լինել Արարչին,
Առ ի վանումն աներեւոյթ ընդդիմամարտին,
Որոյ զայնպիսի բազմադիմի արկածք տանջանարանաց:
Ի գլուխ հանել ընդ կրունկն յետս ընդդէմ ընկճեալ կործանեաց
Եւ տիրական երկոտասան անդամաւք թուոցն խորհըրդական,
Երկոտասան դառն տանջանաւք մաքրեաց ի բնութենէ մերմէ զաղեհ ամենայն կիրս փորձանաց
Եւ զծանրութիւն բեռինըս մեղաց ի թիկանց ընկենու ի բաց,
Ի գելումն կրծից ի կախաղանս գլխի վայր զգնացս ի վերինն ուղղելով զընթացս,
Քացախ եւ բորակ խառնեալ ի ճաշակս սակս քաղցրութեան պտղոյն ի դէմս Ադամայ,
Եւ հրացեալ կապարաւ ընդ եռանդն հրոյ
Սակս շիջման հրոյն, որ վառեցաւ ի կողից Եւայի
Եւ տատասկաւ հարուածոյ ի բոլոր անդամս մարմնոյն
Ըստ Տեառն փշով պըսակելոյն ի խաչին,
Սակս Ադամայ ժառանգելո զփուշն անիծից
Եւ զյոգնադիմի զչարչարանս իբրեւ զտարափս անձրեւաց,
Յանձին իւր կրելով ի յանաւրինաց, անպատկառ բարեխաւս
Եւ համոզիչ խաղաղութեան եղեւ մեզ ընդ Հայր եւ ընդ արարածս,
Ուստի եւ մեք ի ձեռն սորին նըւագեմք ասելով.
Ահա հայցեմք մաղթանաւք Սրբոյն Գրիգորի
Հալածել ի մէնջ զխաւար մեղաց եւ զանգիտութեան,
Աղաչեմք:

Էից էակ եւ էակից անսկզբեան Բանին հայրական,
Անճառմբ յատկական եւ արարչական,
Հոգի տիրական ընդ Հաւր հաւասար, Որդւոյ զուգական,
Որով պատարուն շնորհիւ աւլըցան անմարմին հոյլքն բանական,
Այլեւ երկրածին որդիքս մարդկան գերալիր լուսով աւլցան,
Ըստ որում ի ստորին խորոց անդընդոց վերափայլեաց մեզ լուսաւորիչ,
Հընդետասան ամաւք ծածկեալ ի խոր խաւարի,
Ի մէջ թիւնաւոր սողնոց մահաթիւն ժանեաց պահեցաւ անվընասելի,
Հրաշիւք սքանչելի զարմանց վերաբերեցաւ ի լոյս վերըստին
Եւ Քրիստոս աւրէն կերպիւ յարուցեալ փառաւք բարձրացաւ ընդ յարուցելոյն,
Եւ աստուածահրաման սաստիւ խպառ սատակեաց զվիշապն ահագին,
Զայսահարեալսն լըլկանաւք չարին զազգս հայկազնեան
Ազատեալ զերծոյց ի յայսոց չարութեան,
Եւ զայլակերպեալսն աղբ Եւայ զխոզից բըռնաւորին անձին կերպարան,
Կըրկին դարձոյց յանձն բանական եւ աստուածաշնորհ վարդապետութեամբ
Զամենեսեան ընծայեաց յերկրպագութիւն Սուրբ Երրորդութեանն
Եւ հոգիաբուխ գետաւրէն ոռոգեաց զանդս բանական
Եւ մերկացեալ զխուլթութիւն կերպին սեւաթիւր մեղաց տեսակին,
Լուաց խորհրդական ջրով Սուրբ աւազանին շնորհի բազմութիւն բիւրաց հազարաց
Եւ սգեցոյց զանապական սգեստ պըճնեցեալ փառաւք Միածնին
Եւ ուսոյց նըւագել երգով ուրախարար փառս փրկողին,
Ընդ որս եւ մեք երգեմք ասելով.
Ահա հայցեմք մաղթանաւք Սրբոյն Գրիգորի
Հալածել ի մէնջ զխաւար մեղաց եւ զանգիտութեան,
Աղաչեմք:

Փառաւք երկնային փայլեալ մեծայաղթ վկային պանծալի,
Կոչմամբ ընտրութեամբ Հոգւոյն հրաւիրեալ յաստիճանն առաքելական,
Լինել ժառանգորդ հոգեւոր շնորհի երկուց ընտրելոց Բարդողիմէի եւ Թադէոսի,
Մըտանել ի վաստակ երկուց մըշակացն քաջաց հերկողաց զանձն բանական,
Զի սերմանս Բանին կենաց ի նոցունց, զոր ազազեաց չարն տապով փորձանաց,
Մտեալ ժրաջան մշակն ոռոգէ կենդանի ջրով ի բարձանց
Եւ քահանայապետական աւծմամբ վերապատուելով արձակէ զկապեալսն ի մեղաց
Եւ կանկնեալ յաւրինէ զխորանն լուսանըկար տեսլեամբ սոսկալի հրաշիւք ի վերուստ,
Եւ անտեսանելոյն դիտմամբ նկարէ զաստուածաբնակ յարկին կայարան,
Եւ ուռմամբ ահագին սաստիւ բախմամբ հըզաւրին բազկաց,
Հերձեալ պատառեալ զԹանձրութիւն Դեմետրի դիմաց
Եւ փշրեալ խորտակեաց ըզկարծեցեալ գլուխ հըզաւրին,
Եւ սուզեալ ընկղմեաց ի խորըս ներքին սանդարամետին,
Եւ կրկին ստացաւ զորդիս խաւարին մեղաց ի յորդիս լուսոյ սրբարար սուրբ աւազանին,

Եւ կանգնեալ հաստատեաց զընակարան բնակողին իջմամբ Միածնին,
Լինել մի հաւտ մի հովւին ճշմարտի‴
Եւ զուարթանուն եւ արթուն հոգւով հովուակից եղեւ Քրիստոսի,
Հովուէ եւ այժմ զհաւտս իւր առ ի յինքենէ ծընեալս զմանկունս Սուրբ առագաստին,
Ընդ վերնոց հրեղինաց հոգւոց պարակցեալ երգովք երկնայնոցն,
Ընդ որս եւ մեք ձայնակցեալ գերունակ էիցըն վեհից
Նըւագեմք երգով միոյ տէրութեանդ եւ աստուածութեանդ
Ահա հայցեմք մաղթանաւք Սրբոյն Գրիգորի
Հալածել ի մէնջ զխաւար մեղաց եւ զանգիտութեան,
Աղաչեմք:

***Ա**ռաքեալ առաքմամբ լուսոյն առաքեցելոյն ի Հաւրէ կենդանի Բանին ի բարձանց,*
Եւ ըստ կրկնակի շնորհին վիճակի, կրկնակի փառաւք պըսակեալ,
Ընդ մարգարէսըն մարգարէացաւ, ընդ առաքեալսն քարոզեաց,
Ընդ հաւատացեալսն հաստատեաց,
Ընդ Մելքիսեդեկի քահանայագործեաց, ըստ Մովսէսի առաջնորդեաց,
Ընդ Բեսելիէլի ճարտարապետեաց, ըստ Եղիայի նախանձուն ջատագով
Աստուածային աւրինացն ըզչարըսըն պատժեաց,
Ընդ Յովհաննու անապատական անմարմին վարուք ճըգնեցաւ,
Ընդ խաչելոյն կըրից խաչեցաւ, ընդ վըկայսն վըկայեցաւ,
Ըստ մեծին Պաւղոսի աւետարանեաց, ընդ Թագաւորսն Թագաւորեաց,
Եւ բիւրապատիկ գանձս հաւատոյ ողջամիտ վարդապետութեամբ
Յեկեղեցի սուրբ սեփհականեաց
Եւ ըստ Մովսէսի մեծին ի լերինս բարձունս անտես մարդկային դիմաց,
Առ միայն սէրն միաւոր սիրով փոխեցաւ,
Հիմն հաւատոյ Հայաստան ազգի կառուցաւ
Եւ ի նշխարս ոսկերաց մարմնոյն ամբարեաց զամենառատ ձիրըս պարգեւաց,
Որոյ մաղթանաւք հայցմամբ գթասցիս ի մեզ, ողորմած,
Պահել արթնութեամբ զստացեալ որդիս Սուրբ Եկեղեցւոյ,
Միշտ միաւորիլ ի մեզ աւանդ հաւատոյս ուղղափառութեան,
Ի ձեռն գերագոյն գլխոյն քահանայապետական
Եւ Թագաւորական սուրբ աստիճանին, համանգամայն հնազանդելովք,
Բեմականաւք եւ աշխարհայնովք, կուսակրաւնիւք եւ ամուսնացելովք,
Ընդ որս եւ տարերց բարեխառնութիւն, անդոց լիութիւն, կենդանեաց աճումն,
Իւրաքանչիւր հաճոյական բարոյից կամաց կատարումն,
Ննջեցելոցըն հանգիստ եւ ողորմութիւն,
Ահա յիշեսցես.

***Ե**ւ եւս առաւել զյորդորումն*

147 F Ñá í ïÇÝ ÷Ë Ñá íõÇÝ
‴ Յովհ. Ժ 16

Րոտել զհոգի եւ զմիտս եւ զմարմին:

Գովեալ ի գումարս ազգաց մարդկայնոց սրբրուհի եւ Կոյս Մարիամ Սուրբ Աստուածածին,
Միայն ի միոյ չրթանց ներբողեալ եւ երանեցեալ,
Ի մարմնի մարդացեալ ծնար զանորակն Աստուած, զպարագրեալն ի քում արգանդի,
Գըրկեալ գգուեցեր մայրական գրկաւք զանքանակն ի չափ տղայի,
Ստեամբ կուսական կաթին սնուցեր զլցաւղն ամենի.
Եւ գերադրական փառաւք փառաւորեցար յերկինս եւ յերկրի,
Վասն որոյ ժողովեալք այսաւր ի յարկ բնակութեան քոյին Միածնի,
Որ պայծառանայ հրաշիւք յանուն քո մեծի,
Հայցեմք մաղթանաւք սրտիւք ընդունել զաղաչանս մեր
Եւ ընծայեալ Միածնի քո Տեառն Յիսուսի,
Ընդ քեզ խառնելով զերամս սրբոց զհնոցն եւ զնորոյս,
Ընդ նոսին Յովհաննու Կարապետին եւ Ստեփաննոսի Սրբոյ Նախավկային,
Այլեւ զմերոյս Սուրբ Լուսաւորչի, հանդերձ համաւրէն սրբոց երկնաւորաւք եւ երկրաւորաւք,
Որպէս զի պահեսցէ զսա տիրաբնակ տաճար հաստատուն
Եւ անխախտելի տալ ընձեռել զխաղաղութիւն համաւրէն ուխտից հաւատացելոց,
Աստանաւր ճշմարիտ քաղաքավարիլ եւ ըստ հաճոյից կամաց քոց
Վերանալ ընդ լուսերամիցն,
Քաղցրութեամբ հանդիպիլ քոյին ատենի, լսելով զբարբառ հրեշտակապետին,
Դասիլ ընդ յաւդեաց երանեալ գնտին եւ բարերարիդ քաղցրալուր ձայնին,
Վիճակի ընդ համաւրէն սեռից արդարոցն եւ ընդ նոսին աւրհնել զանփոփոխ խսկութիւնդ,
Եւ այժմ ողորմեա՛:

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՅՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ

Ղամբար լուսոյ յԱդամայ զարմէս պատրաստեցար հայկազեան ազգէս,
Լուսաւորիչ որդոց Յաբեթին եւ աղտեղեալ անձանց դիղ վիրին,
Բազմաչարչար ի Խորվիրապին եւ համբերող ի պատերազմին,
Մեծավաստակ վըկայ Քրիստոսի, մեզ հրաւիրակըն վերին,
Յեկեղեցի խորհրդով խորին, եւ յանուանէ մեզ Էջմիածին,
Լուսաւորել զորդիս Թորգոմին, անշէջ լուսով Սուրբ աւազանին,
Առնել հաղորդ Քրիստոսի հաւտին, լըսել ըզձայն քաջ հովուապետին,
Որ բարձրացաւ ի վերա խաչին, ճաշակելով զքացախն եւ զլեղին,
Կարդաց ի ձայն մեծ զԵլի ելին եւ աւանդեաց առ Հայր զհոգին,
Խոցումն առեալ յանարատ կողին եւ խոնարհեալ ի գերեզմանին,
Իջեալ ի գուբ դըժոխոց ներքին, ազատելով զԱդամն առաջին,
Աստուածապէս յարեաւ կենդանին, տալով զողջոյն պետրոսեան գընդին,
Առաքելով հայկազան տոհմիս, լուսաւորիչ զԹադէ սքանչելին,
Յորմէ բուսեալ ծաղիկ պանծալին, Գրիգորիոս հայրն ըսքանչելին,
Երկըրպագեմք լուսոյն հայրածին յաւուր տաւնի Սուրբ Լուսաւորչին:

Առաքելական շնորհիւ փայլեցար յէէն լուսոյ, լոյս անուանեցար,
Մեզ առաւաւտ եւ խաղաղարար եւ արեգակն անշէջ ծագեցար,
Հայրապետաց եղեր դու պարծանք եւ լուսատու Հայոց յայտնեցար,
Յաղթող վըկայ Տէր Գրիգորիոս, ի Քրիստոսէ դու զարդարեցար,
Զմեռնային ծաղիկ պանծալի, անուշահոտ վարուք ծաղկեցար,
Յաբրահամէ բողբոջ ծաղկալի, ազգիս հայոց դու պարգեւեցար,
Զարչարանացն եղեր համբերող, Հաւրըն լուսոյ որդի կոչեցար,
Տըրտմեցելոցս եղեր ցընծութիւն, քաջ զաւրական եւ ուրախարար,
Կորուսելոցս եղեր դու գըտիչ, ախտից հոգոց բըժիշկ բարերար,
Խաւարելոցս եղեր լուսատու, մեծ հաւատով յԱստուած միացար,
Մեծ արուսեակ յերկրէ փայլեցար, խոր վիրապէն ուր չարչարեցար,
Մէջ դառնաշունչ աւձից բնակեցար, զանապական պըսակն ընկալար,
Ամուր պարիսպ Սուրբ եկեղեցոյ եւ առաջնորդ կենաց շնորհեցար,
Մեծապատիւ փառաւք բարձրացար եւ հրեշտակաց հաւասարեցար,
Յերես անկեալ ըզքեզ աղաչեմք, զմեր պաղատանս քեզ հաճոյ ընկալ,
Լե՛ր բարեխաւս առ Տէր բարերար յաւուր տաւնի քո միշտ անդադար
Երկըրպագեմք լուսոյն հայրածին յաւուր տաւնի Սուրբ Լուսաւորչին:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 315µ-317 ³
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ ûñ ³ Ï ³ å ª Ô ³ ½ ³ ñ »

Զարթի՛ր, Սիոն մայր եկեղեցի եւ զըւարճացի՛ր հարսըն Քրիստոսի,
Յաւուրս տաւնի Սուրբ Լուսաւորչին, որ դու ծընար անդրանիկ որդի,
Որ ժողովեաց զազգըս հիւսիւսի, զաւրհնեալ ծընունդս յազգէն Յաբեթի,
Երկըրպագուս առնել Քրիստոսի, մըկրտութեամբ սուրբ աւազանին,
Կանգնէ զնըշան խաչին, պարծանաց, առնէ ըզմեզ շնորհաց արժանի,
Հընգետասան ամաւք չարչարեալ եւ Աստուծով պահեալ կենդանի,
Ի յաւրինակ մեծ մարգարէին, մէջ գազանացն Դանիէլին,
Նախատեսացն եղեւ հաւասար ի մէջ գըբին Երեմիային,
Եւ Յունանու մեծ քարոզողին ի փոր կետին պահեալ կենդանի,
Այսաւր տաւնէ Սուրբ եկեղեցի ըզլիշատակ Սրբոյն Գրիգորի,
Ուր ազգըս Հայկազնի ընդ խորտակումըն սատանայի:
Երկըրպագեմք լուսոյն հայրածին յաւուր տաւնի Սուրբ Լուսաւորչին:

Արքայն Հայոց, յաղթողն ի մարտի քաջըն Տըրդատ յազգէն Արշակի,
Թագաւորին Խոսրովու որդի, սէգ եւ հպարտ եւ անվանելի,
Զարչարելով զկուսանսն ի յերկրի եւ հալածիչ հաւտին Քրիստոսի,
Մինչ բարկացաւ Աստուածն ամենի, մատնէր ըզնա մեծ պատուհասի,
Թագաւորին փոխեալ կերպարանք, եղեալ ձեւովըն խոզ անտառի,
Բարք գազանաց եւ կինջ վայրենի, մատնեալ ի ձեռըն սատանայի,
Կարաւտացան աւգնականութեան Լուսաւորչին Սրբոյն Գրիգորի,
Որ համբերէր ի խոր վիրապին ընդ թիւնաւոր աւձիցն ի գըփին,
Սպասաւորէր հրեշտակ երկնային Սուրբ Գրիգորի ի Խոր վիրապին,
Այսաւր ելեալ հրամանաւ Փրկչին, ի վիրապէն Սուրբ Լուսաւորչին,
Եկն ի մաքուր կուսանաց տեղին, ի Հռիփսիմեանց հանդիսարանին,
Քարոզելով զԱստուած կենդանին, հիմն արկանէր սըբոյ տաճարին,
Էջմիածին զնա անուանեցին, ըզկուսանաց հանգըստեան տեղին,
Յայտնի տեսող եղեւ Միածնին եւ բըժշկող մեծ թագաւորին,
Գրիգորիոս անուն գովելի, մեզ բարեխաւս միշտ անլըռելի,
Խաղաղութիւն շնորհեալ աշխարհի եւ հաստատել Սուրբ զեկեղեցի,
Երկըրպագեմք լուսոյն հայրածին յաւուր տաւնի Սուրբ Լուսաւորչին:

Րաբունոյն մեծի Փըրկչին Յիսուսի, պայծառ քարոզ եւ սուրբ վարդապետ,
Յորովայնէ ընտրեալ կոչեցար Հայաստանեաց յաղթող հայրապետ,
Ջուր մաքրութեան եւ աղբիւր կենաց, եկեղեցոյ սուրբ տաճարապետ,
Բարձրացելոյն ի քառաթեւին, մաքուր տաճար եւ զարմանակերտ,
Ի Բեթղէհէմ Դու յաւրինացար, յոյժ պանծալի տաճար նորակերտ,
Երրորդութեան եղեր քարոզաւղ, ի թշնամին հարեր զէն եւ նետ,
Հայաստանեայց եղեր լուսատու, եկեղեցոյ պայծառ հրաշակերտ,
Առաքելոցն եղեր հետեւող, մոլորելոց քաջ րաբունապետ,
Ամուր պարիսպ Սուրբ Եկեղեցոյ, պարթեւազինս ուղիղ նահապետ,
Արթուն հըսկող եւ խիստ համբերող, անյաղթելի եւ քաջ զաւրապետ,
Մոլար ազգիս ցուցար լուսատու, Գրիգորիոս ընտրեալ հայրապետ,

Կաթուղիկէ Սուրբ Եկեղեցոյ եւ եդեմական դրախտին կարապետ,
Բարձր աշտարակ ընդդէմ թշնամոյն հերգել ըզչարն եւ առնել անհետ,
Դաւանելով Սուրբ զԵրրորդութիւն, ուղղափառաց գըլուխ դու եւ պետ,
Անուն բարի եւ միշտ ցանկալի, մեզ լուսատու Հայոցս հայրապետ,
Յիշեա եւ գ.։

Երկրպագեալ Սուրբ Աստուածածին, Կոյս եւ ծընօղ Աստուծոյ Բանին,
Հոգով մաքուր, նըման արեւին, մայր Քրիստոսի եւ հարսն երկնային,
Ուղիղ մըտաւք եւ Սուրբ ի մարմնի, դու բնակարան սուրբ Թագաւորին,
Նարդոս ծաղկեալ, բլուր կընդրկին, շուշան պայծառ, պըսակ փեսային,
Հովիտ վարդի, բըլուր զըմըռսին, դուստըր Դաւթի մեծ արքային,
Աբրահամու մեծ նահապետին, պարծանք ուխտին Թոռըն զաւակին,
Պետըն խմբից զաւրացն երկնային, հրեշտակապետըն Տեառն անմարմին,
Բնութեամբըն հըզաւր, տեսլեամբ ահագին, Աստուածատեսն եւ մեծ սքանչելին,
Աւետաւոր քեզ առաքեցաւ, կազմեալ տաճար երկնից արքային,
Ողջոյն տալով մաւրըդ կենսատուին, ի քեզ բնակէ Աստուած կենդանին,
Ուրախանայ երկիր եւ երկին, նախատեսաց երամքն ազատին,
Զարարչակից Հաւր զանեղ Որդին, ծընար նոր մարդ եւ անխիղճ մարմին,
Որ նորոգեաց ըզմեզ վերըստին անպարտ մահուամբ ի վերա խաչին,
Յաւուրս տաւնի Սուրբ Լուսաւորչին, զքեզ աղաչեմ, Սո՛ւրբ Աստուածածին,
Հեղմամբ արեան Յովաննու մեծին, եւ Ստեփանոսի Նախայվըկային,
Եւ Գրիգորի մեր Լուսաւորչին, որ տաւնեցաք գյիշատակ մարտին,
Եւ ամենայն սրբոց հանդիսին, որք յԱդամայ մինչ ի մեզ հասին,
Սոքաւք մատիր առ քոյդ Միածին՝ զմեզ ազատել ի հրոյ գեհենին,
Ողոր.։

ՏԱՂ

Պարգեւատուն ամենեցուն Աստուած Որդին
Եւ փառակից Հօր եւ Որդոյ շնորհաց Հոգին:
Ետուն պարգեւս Հայաստանեաց ի մեծ ազգէն,
Բարի պըտուղ յԱբրահամու շառաւեղէն:
Ըզսուրբ Գրիգոր ի յԱնակայ ի չար ծառէն,
Ծիւղ աւրհնութեան բուսեալ ի Սուրբ Թադէոսէն:
Կեսարիա նա վարժեցաւ հըռոմ գըրով,
ԶՔրիստոս Աստուած դաւանելով Հարբ եւ Հոգով:
Ընդ Տրդատայ ի Հայս եկեալ նա մեծ սիրով
Եւ ինքն յայտնեաց, թէ քրիստոնեա եմ հաւատով:
Տըրդատ լուեալ ըզդաւանումն եւ բարկացաւ,
Անտանելի չարչարանաւք նըմա սպառնացաւ:
Սուրբն Գրիգոր Յիսուսի սէրըն կապեցաւ,
Ըզչարչարանսն որպէս հանդիստ համարեցաւ:
Աղիւն ի կախ Սուրբըն Գրիգոր դիմացաւ,
Ստուար բեւեռք ի սուբ ներբանքըն վարեցաւ:
Կապիճս ի ծունկքն Սուրբ Գրիգորի պատանդեցաւ,
Տուր եւ առ շունչն ի հնոց մոխրոյն հեղձաւ:
Զագարով ջուրն ի նըստոյ տեղին արկաւ
Ի տատասկին վերա մարմնով թաւալեցաւ:
Զարչարանաց սաստիկ հընարքըն վըճարաւ,
Մեծ թագաւորն ի չար խորհուրդըն մոլեցաւ:
Ի հանդիսին յորժամ փառաւք նա բազմեցաւ,
Որդի Անակայ Սուրբ Գրիգորն անդ յայտնեցաւ:
ԸզԽորվիրապ մահապարտացն անդ յայտնեցին,
ԸզՍուրբ Գրիգոր ի մէջ աւձիցըն կախեցին:
Երեքտասան տարի կացեալ ի վիրապին,
Հրեշտակք իջեալ Սուրբ Գրիգորի ծառայէին:
Մինչեւ խընամքն աստուածային ի գութ շարժեալ,
ԶՀռիփսիմէ իւր ընկերաւքն ի Հայս բերեալ:
Իսկ ցանկասէր արքայն գնոսա նահատակեալ,
Տէր բարկացեալ եւ ըզՏրդատ ի խոզ դարձուցեալ:
ԸզՍուրբ Գրիգորն ի վիրապէն տեսլեամբ հանեալ,
Ըզգազանակերպ ըզթագաւորըն բըժըշկեալ:
Իսկ Կ(60) աւր Սուրբըն Գրիգոր յոտին կացեալ,
ԶՔրիստոս Աստուած՝ ստեղծաւղ բնաւիցս քարոզեալ:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 317µ
Êáñ [3] ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ

Ըզդիւաբախ ըզհայոց ազգըս բըժշկեաւ,
Իւր սուրբ ձեռաւք զամենեսեան ջրով մըկրտեաւ:
Իսկ սիւն լուսոյ ի մըկըրտելն յերկնից իջեաւ,
Ուր եւ զանուն Լուսաւորչին անդ հաստատեաւ:
Աստուածային գութն առ մարդիկ սիրով հանգեաւ,
Երրորդութիւն ի մարդկանէ փառաւորեաւ,
Որ զհայոց ազգս ի խաւարէ ի լոյս կոչեաւ,
Ի ձեռն Սրբոյն Գրիգորի լուսաւորեաւ:

ՓՈԽ

Ուրախ լինելով երկնագումար վեհիցն՝
Ստորիջեալ ի նոյն՝ զարմանային բամեալքն:
Բամիցն անսրբոց մարմնոյ սըրբոյն սկըսեալ,
Նախկի տանջանացն աղ ըստանձնեալ յանձին:
Ի յանձին նախատ ջուր ձագարով հեղեալ
Եւ ըզգարշապարսըն հեղուսեալ յերկաթ:
Երկաթի ճանկաւք քերեալ մարմին սրբոյն
Եւ աչացն անաւթ բախեալ ըրաբունոյն:
Բաբունոյն ծընկաց սաստիկ հարեալ ուռամբ
Եւ կարթիցն արկեալ ոլորակաց գելումն:
Գոլ ընդ քաղցր աւդոյն աճիւն հնոցի շնչոյն
Փոխան ջրոյ արբեալ քացախ՝ ըստ Տեառն իւրոյ:
Իւր վերապարզեալ տատասկասրեալ սայրիցն,
Արեան վըտակաւք ներկանելով նորուն,
Նորուն բերանոյն, ուստի բըխեալ բարի,
Եռացեալ կապար արկանէին երկամք:
Երկանց տանջանաց ոչ շատացեալ,
Այսու այլ ընդ կապելոյն յոտին ըրաբունոյն:
Բաբունին բարի նըման բնութեամբ բարոյն,
Մաղթէր թողութիւն չարչարողացն իսպառ:
Սպառուած մահաբեր չարչարանացն
Ածեալ վիրապն ահագին արկանելով ըզնոյն:
Ի նոյն գուբ տըղմոյ թունաւորաց աւձիցն,
Ըզթոյնսն ամփոփեալ զոտիւքըն փարեալ սիրով:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 327 ³
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ, ´ ³ Ýù ã ³ ÷ ³ õ, ¿ç 459-462

Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ å ª àñÇ »ñ · Ç Ü»ñëÇ[ëÇ]

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Սէրն, որ առ Աստուած, իջուցանէր ըզբարձրեալ գուբն անդնդային,
Հրեղէն եղեալ երկին:
Երկնից Թագաւորն Հրեշտակաց դասուք զամս Հնգետասան,
Գոլով ընդ ծառային:
Ծառայն մըտերիմ ըստ Հրամանի Փըրկչին, կոխէր ըզգլուխ քարբից
Եւ իժից աւձիցն:
Աւձըն մաՀուշունչ գարշապարին սպասող, կոխեալ ի սըբոյն
Լուսաչաւիղ ռաՀիցն:
Ռահ աստիճանաց ի վիրապին եդեալ, Հանեալ ի յերկինս
ԶՀայաստանեայց ազինս:
Ազգաց եւ ազանց Հիւսիսական կողմանց լոյս արփիական,
Ծագեաց խորոց յերկրէ:
Երկիրս երկրայնաւք այսաւր ցընծամք, փրկեալքս փըրկողին
Սովաւ փառս տացուք յաւէտ:
Էին անեղին Հաւր ծոցածին Բանին
Ընդ Հաւր եւ Հոգոյն փառք յաւիտեանս ամէն:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 327 ³
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ԿԹ. ԿԱՆՈՆ ՈՐԴՒՈՑ ԵՒ ԹՈՌԱՆՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ

ՔԱՐՈԶ ՈՐԴՒՈՑ ԵՒ ԹՈՌԱՆՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ

Մըշտապայծառ լուսոյն աշտանակք գովելիք
Եւ բարձր աստեղից քահանայապետք գահաւորեալք, շառաւիղեալք ի Հաւրէն լուսոյ:
Ճըշմարտութեան ճըշմարիտ քարոզք եւ պարծանք պարծանաց մերոյս գըրոհի,
Սիւնք տաճարի Տեառն, բարձրաբերձ գոլով եւ հաստահեղուսք,
Սուրբ Առիստակէս, վեհըդ Վըրթանէս, քաջափառ Յուսիկ եւ Համբակ Գրիգորիս,
Հանդերձ սըրբասնեալըդ Դանիէլիւ այլասեռիւ եւ համափառիւ,
Անմարմնաբար ի մարմնի կառուցեալք, որպէս հրանիւթք եւ իմանալիք:
Այսաւր ժողովեալ մանկունք Սիոնի տաւնեն ցընծութեամբ
Ձաւր յիշատակի ձերոյ հանդիսի:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեան առաջի Քո,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Ուրախացան պետութիւնք վերին ընդ պանծալի ձեր գործառնութիւն,
Քաջ նահատակք յաղթաւղք ի մարտի կըրկին պատուեալք ի գործ հանդիսի,
Կատարիչք կատարունութեան սըրբազանից դասք մաքրողական,
Տունկ տենչալիք տանըս Թորգոմեան ազնըւականք եւ գերահըռչակք:
Սուր երկսայրիք, վահանք գովելիք յաղթաւղք չարին, պահապանք հաւտից:
Լուսաբաշխ աջովք ձերոյին շնորհըս բաշխեալ մանկանց Սիովնի,
Քահանայք բարձրելոյն փառաց եւ քահանայապետք հաւտի երկրայնոյ,
Թագազարդք եւ թագաւորազունք յաբրահամեան սերեալք հաւատոց:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեան առաջի Քո,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Վարդապետք վեհագոյնք եւ աշակերտք ճշմարիտ բարւոյն,
Հովիւըք քաջք բանաւոր հաւտի հովւապետին բարւոյ հետեւեալք,
Տէրութիւնք մեծի տիրականին վեհագոյն տիրապետեալ ժառանգաւորութեան,
Առաջնորդք գոլ առաքինիք, առաջնապետեալք յաջոյն Յիսուսի,
Վըէժխընդիրք չարին պատրանաց, զգաստացուցիչք ի նոյն թըմբրելոց,

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 347³-350³
C Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 165³-170µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ëñµáó Ð³Ûñ³å»ï³óÝ èëï³ÏÇëÇ ¶ñÇ·áñÇë í³ñ¹³å»ïÇ, ÚáõëÏ³ÝÝ, ¸³ÝÇ¿ÉÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¾. àñ¹õáó »õ Ãáé³Ýó êñµáÛÝ ¶ñÇ·áñÇ
Ì³Ûñ³Ï³å³ Øáí ë¿ëÇ µ³Ý
Æ ëïáñÇÝ Éáõë³Ýóë. Ê¸. àñ¹õáó »õ Ãáé³Ýó êñµáÛÝ ¶ñÇ·áñÇ, ²éÇë ï³ÏÇëÇ, ìñÃ³ÝÇëÇ, Úáõë³ÏÝÝ ¶ñÇ·áñÇëÇ »õ ³ÛÉ:
´Ý³·Çñ
2 C µ³ñÓñ³ëï»ÕáõÝù ÷Ë µ³ñÓñ ³ëï»ÕÇó C ß³-é³õ»Õ»³Éù
4 C ·áÉáí ·áí»ÉÇù
8 C êÇáíÝÇ
12 C í»ñÇÝù
14 C Î³ï³ñÇã
22 C µ³ñõáÛ
26 A Ýáõ³ëï³óáõóÇã ÷Ë ½·³ëï³óáõóÇãù

Լուսաւորիչք խաւարեցելոց եւ լուսատուք նըսեմացելոց,
Ջահք անշիջանելիք եւ իմանալի ղամբար գովելիք,
Հետեւաւղք հետոյն Քրիստոսի, ռահ գործեալք յերկինս առ նոյն Տէր բարի:
Ահա բուրեսցին այս երգ աւրհնութեան առաջի Քո,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Սրոբէական սաւառնեալ թեւով սըրբամաքուր վարուք ի յերկրի,
Արի, երջանիկ քահանայապետք, գաւրեղք, աճաւորք ի մարտ հոգեւոր,
Որք առէք յաւէտ գլուծ խոնարհութեան, համբերութեան եւ ժուժկալութեան,
Բարձաւղք տիրապէս խաչին Քրիստոսի եւ բարձրելոյն հետազաւտք շաւղի,
Մըշակք հոգեւորք յայգի Տէրունի եւ մըշակաւղք բանիւ բարձրելոյն,
Պարծանք հաւատոյ եւ սիւնք հաստատունք կաթուղիկէ եկեղեցւոյ:
Ահա բուրեսցին այս երգք աւրհնութեան առաջի Քո,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Է տիրապէս գործ զարմանալի, ձեր հանդիսաւոր վարըք գովելի,
Հրաշակերտք եւ հիացուցիչք յառեցելոց ի նոյն իմաստիւք,
Կապաւղք եւ արձակաւղք յերկինս եւ յերկրի ըստ հրամանի Տեառըն Յիսուսի
Խահարարք խահին հոգեւոր եւ մատըռուակք գինւոյն կողահոս,
Հաւտի փոքու՟ խոնարհականի զմայլեցուցիչք շնորհաւք բարձրելոյն,
Ապաքինիչք ախտից հոգեկան, նոյն եւ մարմնոյ զոլ ըստ պատահման,
Բարեխաւսք հանուրց աշխարհի եւ նըւիրաւղք նըւիրելոց:
Ահա բուրեսցին այս երգք աւրհնութեան առաջի Քո,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Սուրբ եւ փառաւորեալք եւ ճըշմարիտ դիտապետք ընտրեալք,
Փոխանորդք Փըրկչին Յիսուսի փըրկագործաւղք մանկանց Սիովնի,
Զարչարակիցք չարչարեցելոյն վասըն մերոյ փըրկութեան յուսոյն,
Ուռկանաւ Աւետարանին ուռկանելով զորդիս,
Ընծայելով հաւրըն համայնից ընծայ բարի եւ զարմանալի,
Ըզկորդացեալ այգիս փշալի, ողկուզաբեր եւ ուրախալի,
Որով բուծեալք յաւէտ առ Աստուած երկամբք բանիւ հոգեւոր ստացուած,
Բազմացուցել զքանքարըս շնորհի իշխել ի նոյն մասամբ կըրկնակի,
Բարեխաւս լերո՛ւք առ Տէր վասըն տաւնողացս ըզյիշատակըս ձեր,
Քաջ հովուապետըք սուրբ եւ բարի:
Ահա բուրեսցին այս երգք աւրհնութեան առաջի Քո,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

---

28 C Õ ³ Ùµ ³ ñù
32 C êñá í µ¿ ³ Ï ³ Ý
37 C » Ï »Õ»óá

53 C ÀÝÓ ³ »Éá í
55 C àñá íù C å ³ ñÍ» ³ Éù ÷ Ë µáõÍ» ³ Éù C µ ³ ÝÇó

Ի քեզ վերհամբառնամք ըզմիտս եւ ըզզգայութիւնս,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, Արարիչ եւ միշտ կեցուցիչ,
Տըւիչ բարեաց, պարգեւիչ շնորհաց վերնոց եւ ներքնոց յաւէտ լըցուցիչ,
Ըստ զանազան պիտոյից լըրման պարգեւատու հանուրց միաբան,
Միշտ պահեսցես յաւէտ ի մարմնի ըզլուսաբաշխ աջըն Տէրունի:
Եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետաւք, քահանայիւք եւ սարկաւագաւք եւ ամենայն կղերիկոսաւք,
Զաւրացուսցես զԹագաւորն մեր [այս անուն] *յաղթաւղ լինել ի պատերազմի,*
Իշխանաւք եւ իշխեցելովք եւ ամենայն դասիւք մարտակցաւք,
Ահա յիշեսցես զհոգիս հաւատով ի Քեզ ննջեցելոց եւ դասասցես յարքայութեանդ, աղաչեմք:

Բըղխմամբ սիրոյ միաբան զամենեսեան զաւրացեալ յաւէտ հայցեմք:
Առաւել զանձինս եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ միշտ յանձն արասցես, աղաչեմք:

ՓՈԽ

Նորոգաւղ տիեզերաց, Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ,
Միածին Հաւր ծնունդ ծոցածին, ի վեր քան ըզբան Հաւր սահման եւ Բան:
Անսկիզբն եւ անժամանակ, աներբ, անուր եւ անպարունակ
Եկիր տիրապէս ի լըումն աւրինաց եւ մարգարէից
Կուսական ծնընդեամբ յաւարտըս տառից:
Բարեխաւսութեամբ մաւր Քո եւ Կուսի, տընաւրէնութեան Քում մարմնարանի,
Աղաչանաւք ամլորդւոյն Քում Կարապետին մեծին Յովհաննու,
Նահատակութեամբ եւ հեղմամբ արեան Սըրբոյն Ստեփանոսի
Նախավըկային եւ առաջին սարկաւագին,
Երջանիկ դասու առաքելոց եւ մարգարէից, մարտիրոսաց եւ ամենայն քարոզչաց ըզՔեզ:
Մըշտամռունչ աղաւթիւք արտասուաթոր պաղատանաւք ճըգնաւորաց դասուց միաբան
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ հըսկաւղ անուն քաջ նահատակին
Եւ որ աւուրս են կոչնատէրք տաւնի շառաւիղաց նորին ստեղնելոց,
Տացես աշխարհի զխաղաղութիւն Քո երկնայինըդ խաղաղութեամբ,
Ամպոց քաղցրութիւն, ըլտղոց առատութիւն
Եւ զամենայն պիտոյից լիութիւն.
Եւ այժմ ողորմեաց:

61 C í»ñ ³Ùµ ³ éÝ ³Ùù
65 C áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ Ïáõ ÃÇõÝ. ¹Ç ï ³ å» ï µ ³ ñÇ
69 C ÝÝç»ó»ÉáóÝ
81 C ù ³ ñá½ã ³ óÁÝ
83 C ù ³ ã
84 C ß ³ é ³ õ»Õ ³ ó

ՈՐԴՈՑ ԵՒ ԹՈՌԱՆՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Տաճար երկնային, տուն քրիստոսային, տեղի անմահին,
Դշխոյ փեսային, դուստրը Սիովնին, հարսն աստուածային,
Հաստատեալ վիմին, առաքելային, եւ մարգարէին,
Ի կողէ Փըրկչին, շինեալդ յարկ նորին, զաւրէն Եւային:
Թարգման խորհըրդին, փեսայ Քրիստոսին, հարսն Եկեղեցին,
Աւրինակդ երկնին, սրբութիւնք սրբին, արքունեաց վերին,
Տիպ եղեր դրախտին, նոյն եւ տապանին, Սինեա խորանին,
Սուրբ տապանակին, ոսկի սափորին, նոյն եւ տաճարին,
Տեղի աթոռին, աւծեալ քաղաքին, [ը]ստ Եզեկիէլին,
Սուրբդ աստուածային, զմարդիկ երկրային, ծնաւղդ երկնային:
Ահա հայցեմք ի Քէն, մարդասէր, բարեխաւսութեամբ
Սուրբ հայրապետացն, խնայեա՛ ի մեզ, Փըրկի՛չ,
Աղաչեմք:

Աստանաւր յայտնեալ, արեամբ Տեարն գնեալ, աստուածակերպեալ,
Որով բարձրացեալ, եւ թագաւորեալ, եւ փառաւորեալ,
Քաղաք պերճացեալ, Աստուծով շինեալ, եւ սեղան կանգնեալ,
Որդիք քոյ եկեալ, ի քեզ ժողովեալ, ի ստեանց դիեցեալ,
Ի գիրկդ գըգուեալ, կըշտապինդ վայելեալ, եւ քեւ պար առեալ,
Այլ ազգիք դիմեալ, եւ քեզ ծառայեալ, եւ երկրպագեալ,
Որպէս այս ընտրեալ, հարքս որոց տաւնեալ, որդիք քո կոչեալ,
Կուսութեամբ երկնեալ, եւթն որդի ծընեալ, ի փառս հասուցեալ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 275µ-80³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 92µ-97µ
M-Ó»é. ÑÙñ 8251, Ã»ñÃ 239³-244µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 233µ-236³
²ÛñÇí³Ý»óÇ-¿ç 170
Êáñ³·Çñ
F î»°ë í»ñ»õáõÙ H ø³ñá½ ëñµáó Ãáé³Ýó ²ñÇëï. M ¶³ÝÓ Ãáé³Ýó Èáõë³õáñãÇ T ¶³ÝÓ Ï³ÃáõÕÇÏ¿ »Ï»Õ»óáÛ ¾çÙÇ³ÍÝ³Û
Ì³Ûñ³Ï³åª î³õÝÇó ³ë»É
´Ý³·Çñ
1 T î³×³ñ¹ H øñÇëïáë ²ëïáõ³Í³ÛÇÝ ÷Ë ùñÇë-ïáë³ÛÇÝ
2 H ¹ÁßËáÛ MT ¹áõëïÁñ êÇáÝÇÝ, ¹ÁßËáÛ ÷»ë³ÛÇÝ ÷Ë ¸ßËáÛ… êÇáíÝÇÝ
4 H öñÏãÇÝ HT ßÇÝ»³É
5 H Ã³ñùÙ³Ý T ³é³·³ëïÇÝ ÷Ë »Ï»Õ»óÇÝ
6 MT ²õñÇÝ³Ï í»ñÇÝ, ëñµáõÃ»³Ýó ëÁñµÇÝ, ³ñù³-Û³ñ³ÝÇÝ (M ãÇù µ³éÁ)
7 MT ÜáÛ»³Ý ï³å³ÝÇÝ, Ð³õñ ï³Õ³õ³ñÇÝ ÷Ë ÝáÛÝ… ï³å³ÝÇÝ T É»ñÇÝ ÷Ë Ëáñ³ÝÇÝ
8 M êñµáÛ êÇáÝÇÝ ÝáÛÝ »õ ï³×³ñÇÝ, »õ ¸³µÇñ³ÛÇÝ ÷Ë ÝáÛÝ… ï³×³ñÇÝ
9 M ³ñù³ÛÇÝ ÷Ë ù³Õ³ùÇÝ H Áëï º½»ÏÇ»ÉÇÝ
10 H ½Ù³ñ¹ÇÏë H »ñÏÝ³ÛÇÝ
11 M ãÇù ²Ñ³ H ãÇù Ç ø¿Ý, Ù³ñ¹³ë¿ñ T Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í »õ ãÇù 11-97 ëÏ. ½áí³Ý³É ç»ñÇó M ÷Ë 11-12 ïáÕ»-ñÇ áõÝÇ.
Ð³Ûó»Ùù Ç ø¿Ý, î¿°ñ Ù³ñ¹³ë¿ñ,
Ü³Û»³°Û³Õ³ã³Ýë Ù»ñ
12 H Ù³ñ¹³ë¿ñ ÷Ë öÁñÏÇã
14 M ·ñ»³É ÷Ë ·Ý»³É M ³ëïáõ³Í³Ï»ï»³É ÷Ë ³ë-ïáõ³Í³Ï»ñå»³É
16 M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.
¸ÁßËáÛ ñ³Ë³ó»³É, ³é³·³ëï Ï³½Ù»³É, áõñ ³ñù³ÛÝ µ³½Ù»³É,
Ú²ëïáõ³Í ÙÇ³ó»³É, ½³õñ³õù ³éÉÁó»³É »õ Éáõë³õáñ»³É,
êÇáÝ ½³Ûë ï»ë»³É, ¹Áëï»ñÝ ³õ»ï»³É, áõñ³Ë É»ñ µ»ñÏñ»³É
18 H ·ÇñÏëÁ¹ F Ïßï³åÇÝï F í³É»³É
19 H »ñÏÁñå³·»³É M ãÇù ïáÕÁ
20 H Ð³ñù ëáñ³ ï³õÝ»É M ëáñáó ÷Ë áñáó
21 M ãÇù ïáÕÁ

Սիւնք քեզ հաստատեալ, աչք լուսաւորեալ, եւ ճըրագք վառեալ,
Թիւք սրբեալ, աւրհնեալ, յոր Աստուած հանգեալ, եւ զմեզ հանգուցեալ,
Ահա, աւրհ.:

Իւս անղրի պղծոց, ի չարեաց գործոց, ընտրեալք սուրբ սրբոց,
Ի բերդկաց վիմոց, ակունքս ի չարոց, կո՛յս, քեզ լանջանոց,
Յոտրէոս գեռնոց, հատ մարգարտենոց, կո՛յս, քեզ բազկանոց,
Ի մըրջնաուիծոց, ծիլ ոսկէ քաղոց, կո՛յս, քեզ գլնդանոց,
Յանծին կենդանոց, ապրիշում թելոց, կո՛յս, քեզ քողանոց,
Սիգական որդնոց, չարժական տըզոց, կո՛յս, քեզ վառ ներկոց,
Խոտական գեռնոց, կազագործ ճիճուց, կո՛յս, քեզ գլխարկոց,
Մացառաց փշոց, յանպտուղ ոստոց, կո՛յս, քեզ վարդ խաղոց,
Յանբերրի ծառոց, կուժաբեր տընկոց, կո՛յս, քեզ հոտ խնկոց,
Յեղնէ երէոց, վայրի անասնոց, կո՛յս, քեզ մուշկ հոտոց:
Ահա:

Նոր թագ պետական, նոր գահ աննըման, նոր քեզ հարսնարան,
Ի պարթեւական, շահրէ պալհաւական, արշակունական,
Գրիգոր արթնական, քրիստոսափոխան, հաւրն որդիական,
Հոգւոյն բնակարան, կաւքն աստուածական, որ էն մաքրական,
Յակոբ զգաւնական, մեծ Մըծբնական, կոյս սուրբ մաքրական,
Պետըն պատուական, հրեշտակն երկրական, մարդն անմարմնական,
Սոքա՛ սըրբական, լուսաւորք եղան, լոյս աշխարհիս տան,
Ջիթենիք տընկեցան, յաջ եւ յահեակ բուսան, գնդին լուցական,
Սիւնքս պատուական, եւ ուլքս այծեման, երկուս գաւազան,
Տախտակ տիրական, քրովբէք թեւական, չիփորք հընչական,
Ահա:

Ի յայսմ ի ծառէս, ի սուրբ արմատէս, ի Լուսաւորչէս,
Սուրբն Արիստակէս, ձեռնադրի ի Հայս, աստուածարեալս այս,

22 HM ×ñ ³ · áõÝù
23 M ëÁñµáóÝ M ïáñë
24 H ²Ñ³ï ÁÝ. M Ð³ïó.
25 F ãÇù ôÇõë H ôÇ³Ý ÷Ë ôÇõë H åÁÕÍáó H êáõñµù êñµáó
26 H ¹»ñµÏ³ó ÷Ë µ»ñ¹Ï³ó
27 FH Ú³ë ï ³Ïáë ÷Ë Úáë ï ñ¿áë
28 FH ÙñçÙÝ³éÇõÍáó, ãÇù Ç
29 F Ï»Ý¹³Ý»³ó H ù³õÕ³Ýáó
30 FH ï½áó
31 H ×Ç×áó
32 H ÷Áßáó
33 F ïÝÏáó H ËÁÝÏáó M ËáõÝÏ ù»½ Ñáï áó
34 M Æï»ÕÝ¿ FH ³ïñ¿áó ÷Ë »ñ¿áó M Ñáï ÙÁßÏáó
36 H Ã³ù·
39 H Ðá·áïÝ H »Ý ÷Ë ¿Ý M Ñá·áí ÷Ë áñ ¿Ý
40 F ÙÍµÝ³Ï³Ý M ÏáïëÁÝ ÷Ë Ïáïë ëáõñµ
41 M »ñÏÝ³Ï³Ý
42 F ëñµ³Ï³Ý
43 H ï³Ñ»Ï, ·ÁÝ¹ÇÝ
44 H êÇõÝùÁë
45 H ï³Ëï³Ïù M ÷Ë 45-46 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. î³Ëï³Ï ïÇñ³Ï³Ý, ·ñáïÝ ³ëïáõ³Í³Ï³Ý, ½³õñÇÝ³óÁÝ µ³Ý, øñáíµ¿ù Ã»õ³Ï³Ý Ç ï³Ý ù³õáõÃ»³Ý, ßÇ÷áù ÑÁÝã³Ï³Ý, êáóÇÝ µ³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ ËÝ³ï»³° Ç Ù»½, ØÇ³ÍÇºÝ àñ¹Ç
47 M ï³ïëÙ ¿ ÷Ë ï³ïëÙ Ç
48 H ²ñÇëï³·¿ë

Զամս ուԹ սրբապէս, կացեալ Հոգէպէս, սպան Արքեղայէս,
Իսկ սուրբ ՎրԹանէս, զամս տասնեւեւԹնեայս, Հովւելով ըզՀայս,
Ժուժկալեալ պէս-պէս, փորձանաց գաղտնեայս, փոխադրի ի Հայս,
Այս ամոլք յանդէս, պատարագապէս, Թաղեալք Յեկեղէս,
Այս ծաղիկ Նարդէս, ի յայսըմ Հովտէս, Հարսըն քեզ ընծայս,
Այս շարք շըղԹապէս, յայս Գանձարանէս, քեզ երես տեսէս,
Այս գաՀոյք փղոսկրեայս, ակներով պէս-պէս, Հարսն քեզ սելն այս,
Այս ամբարք զմռնայս, յաջ եւ յաՀէակ Թիկնայս, քեզ խաչ մերէն այս,
ԱՀա Հայցէ:

Ց*ընծա՛ զուարճական, ցուցեալ վերնական, ցանկ սրոբէական,*
Հարսըն երկնանըման, Յուսիկ փրկական, քեզ փեսայական,
Վեց ամ ի լըման, կացեալ քեզ պաշտպան, զոր էսպան Տիրան,
Գրիգորէս Աղւան, կոյս անպատժական, Տըրդատա նըման,
Էսպան Սանեսան, ի Կազբիական, ձի ընԹացական,
Սոքայ բարձրական, փայլակնանըման, Հարսըն քեզ լոյս տան,
Սոքայ դըռնապան, ըզգաստ արԹնական, Հարսըն քում դըրան,
Սոքայ սրոբէական, բարբառք գոչական, քեզ գալիլական,
Իսկ սուրբն Եպիփան, ՇաղիԹն ամԹական, քեզ ընծայեցան,
Որք եւ Հրաշացան, ընդ գազանս բնակեցան, ի ջրոյ ոչ Թացան:
ԱՀայ.:

Ա*յսաւր Հրաշալի, արեգակն յերկրի, աւդով զուարճալի,*
Զի սուրբ ծերունի, մեծ Դանիէլի, ազգաւ ասորի,
Խնամատար երկրի, ի Հաւրէն կարգի, խեղդեալ Տիրանի
Եւ Խադ քարկոծի, յԱրշակէ քարշի, սուրբն ԱպաՀունի,
Երկուքս են բարի, եւ զարմանալի, քաղցր են աղքատի,
Բայց տէր Ներսիսի, մեծ պատրիարգի, անունըն գովի,
Հայր Հայաստանի, սիրող սապղարի, եւ անծանաւԹ Հիւրի,
Ի Հայաստանի, երկու Հազարի, վանք սովաւ շինի
Եւ ի բարձ նըստի, յինըն Հարիւրի, իշխանքն Արշակի,

50 M ãÇù ÆëÏ MH ìÁñÃ³Ý¿ë H ï³ëÝ»õ»õÃÝ³Ûë, Ñá-í»Éáí M ï³ëÝáõÑÇÝ· ÷Ë ï³ëÝ»õ»õÃÝ»³Ûë
51 HM Û»ñÏñ¿ë ÷Ë Ç Ð³Ûë
52 FH Û³Ý¹»³Ûë M ÃáÕ»³Éù H Û»Ï»Õ»ó¿ë
53 FHM ÇÛ³ÛëÙ Ç ÷Ë ÇÛ³ÛëÁÙ
55 M ·³Ñ ÷ÕáëÏñ¿ë M »ÉÝ»ë ÷Ë ë»ÉÝ ³Ûë
56 H ³Ùå³ñù ½ÁÙéÝ»³Ûë H áõÛ³Ñ»³Ï H ÃÇÏÝ»³Ûë
59 F Ð³ñëÝ
60 H »ëå³Ý
61 H ³Õáõ³Ý M ÏáÛëÁÝ å³ïáõ³Ï³Ý H îñ¹³ï³ F ÝÙ³Ý
62 H »ëå³Ý F ê³Ý¿ë³Ý H Î³ëµÇ³Ï³Ý, ÁÝÃ³ó¹ñ³-Ï³Ý H áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ê³Û ¿ ³ËáÛ»³Ý, ÑÇÙÝ »õ ·ÉáõË ³ÝÏ»³Ý, ³ÃáéáÛÝ ²Õõ³Ý
63 F ÷³ÛÉ³ÏÝ³ÝÙ³Ý
64 FH ë·³ëïù F ³ñÃÁÝ³Ï³Ý
65 H ·áí³ë³Ý, M ÑÝã³Ï³Ý ÷Ë ·áã³Ï³Ý M ¹³É³-É³Ï³Ý
67 H Ññ³ó³Ý
68 M êáóÇÝ µ³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ
72 M Û²ñß³Ï³
74 M ÆëÏ ÷Ë ´³Ûó H Ü»ñë¿ëÇ
75 M ÈáÛë ÷Ë Ð³Ûñ
77 H µ³ñÓñ ÝÁëïÇ

Եպիսկոպոսի, գաւազան կարգի, չորեք հարիւրի,
Ահա յիշեցես եւ ողորմ.:

Սա է Նպատ լերին, ամբարձմամբ ձեւին, սատակաւղ բիւրին,
Յայտնեալ Մուշեղին, ի պատերազմին, յաղթութեան նորին,
Զոր պեղծ Փարաշին, արուամուլ Պապին, գեղեալ ի խախին,
Որ զամս երեսնին, եւ չորս յաթոռին, կացեալ վեհագնին,
Եւ յաւր վախճանին, զյայտեալն ի կզզին, պատմեալ ժողովին,
Զգերեալ նըշանին, զզաւրանալ տաճկին, զառն Երուսաղէմին,
Զգալըս Թաթարին, զյայտնումն Նեռինն, եւ զաւրն ահագին,
Զի Հայք աւերին, եւ Հոռոմք յաղթին, եւ հերձուածք յայտնին,
Իսկ հոգի սորին, նման փայլակնին, ելեալ ի յերկին,
Բարձեալ փառք սորին, ու աթոռ արքունին, յազգէս Արամին,
Եւ եւս առաւ.:

Երգեա՛ կոյս ամբիծ, երգ հաւտապետից, երանականից,
Քում առագաստից, փառաց փեսայից, եւ հարսն եղբայրից,
Որոց աղաւթից, արժանաւորից, եւ բարեաց մասնից,
Աթոռքըն վեհից, հայոց պարետից, փըրկին ի վտանգից
Եւ որք յաղքատից, կամ ի փարթամից, նեղեալք ի կըրից,
Արբցեն դեղ ցաւից, բըխումն անձրեւից, սպառիլ մորեխից,
Կարկիլ կախարդից, ջըրիլ կարկտից, Թափիլ Թըրթրից,
Հալիլ ժանկախտից, Նամիլ երաշտից, զովանալ ջերմից,

---

80 H ëáõñµ µ³ñÓÙ³Ùµ ÷Ë ³Ùµ³ñÓÙ³Ùµ
81 M ½Û³ÕÃáõÃÇõÝ
82 M ö³ÕÏÕÇÝ H Â³ñ³ßÇÝ, ³ñáõ³ÙáÉ M ÛÁÙå»ÉÇÝ ÷Ë Ç Ë³ËÇÝ
84 H ½³Û ïÝ»³ÉÝ, ÏÁÕ½ÇÝ, å³ ïÙ¿ñ M å³ ïÙ»³ó
85 M ÷Ë 85-88 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
¼³é ëáõñµ ù³Õ³ùÇÝ, ½°ñáõë³Õ¿ÙÇÝ, ½ëÁñµáõÃ»³Ý ï»ÕÇÝ,
¼·»ñÇÉ êáõñµ Ë³ãÇÝ, ½³õñ³Ý³É ï³×ÏÇÝ, ½³õ»ñë ³ßË³ñÑÇÝ:
¼·³ÉÝ Ã³Ã³ñÇÝ, ½ï¿ñáõÃÇõÝ ÝáóÇÝ, ½Û³ÛïÝ»É Ñ»ñÓáõ³ÍÇÝ,
¼»ñ»õÇÉÝ Ý»éÇÝ, ½Ï³ ï³ñ³Í»ñÏñÇÝ, ½·³Éáõë ïøñÇë ïáëÇÝ,
Æë Ï Û» ï µ³ÝÇÝ, áÕçáÛÝ » ï ÝáóÇÝ, Á½Ññ³Å³ñ»ÉÇÝ,
Î³ó»³É Ç Ûá ïÇÝ, ï³ñ³ÍÙ³Ùµ µ³½ÏÇÝ, ³õ³Ý¹»³ó ½Ñá·ÇÝ,
¼áñ Û³Û ïÝÇ ï»ëÇÝ, ÝÁÙ³Ý ÷³ÛÉ³ÏÇÝ, »É»³É Ç ÛÇñÏÇÝ,
Æ Ó»éë ²ñ³ñãÇÝ, ÇõñáÛ ë ï»ÕÍáÕÇÝ, ³ÛÉ»õ ÷ñÏáÕÇÝ,
¼áñ ï»ë»³É Ù»ÍÇÝ, ³ÛÝ °÷Ç÷³ÝÇÝ, Þ³ÕÇï³ Í»ñÇÝ
86 H À½·³ÉÝ, Ã³ÃñÇÝ, ½Û³Û ïÝáõÙÁÝ
87 H Ñ»ñÓáõ³ÍùÝ
88 H ÝÁÙ³Ý
89 M ´³ñÓ³õ H ³ñù³ÛÇÝ, Û³½·¿
91 H ³ÝµÇÍ M »ñ³Ý³ßÝáñÑÇó
92 H »Õµ³ñÇó M ÷Ë ïáÕÇ. Ðñ»ßï³Ï³ÝÙ³ÝÇó, ¹³-ëáõó ³ÝÙ³ñÙÝÇó »õ »ñÏÝ³å³ñÇó
94 M Ñ³Ûñ³å»ïÇó ÷Ë å³ñ»ïÇó H ÷ñÏÇÝ HM í ï³ÝÏÇó
96 M ²éó»Ý ÷Ë ²ñµó»Ý F µÁÕËáõÙÝ H µËáõÙÝ M Ù³ñ³ËÇó
97 H Ï³ñÏÁïÇó M ãÇù Î³ñÏÇÉ Ï³Ë³ñ¹Çó
98 M ´áõÅÇÉ ÷Ë Ð³ÉÇÉ HM Å³ÝÏ³ÝËïÇó H ·áí³Ý³É ÷Ë ½áí³Ý³É MT ÷Ë ß³ñáõÝ³ÏáõÃ»³Ý áõÝÇ.
Ü³ÙÇÉ »ñ³ßïÇó, ½áí³Ý³É ç»ñÇó, ç»ñ³Ý³É óÁñïÇó,
Ð³ÉÇÉ ¹³ÉáõÏÇó, çÁÝçÇÉ çáñ»ÏÇó, ³å³éÇÉ (M ³å³õÇÉ) ³õ¹Çó (T Ù³ñ³ËÇó),
ì»ñ³Ý³É Å³ÝÏÇó, Ù³Ñ ï³ñ³Å³ÙÇó, ï»Ý¹Çó »õ ¹áÕÇó,
àÕç³Ý³É ó³õÇó (M ³ãÇó), »õ ÷áñ³ó³õÇó, »õ µáÉáñ ³ËïÇó,
Î³ñÏÇÉ Ï³Ë³ñ¹Çó, Ë³÷³ÝÇÉ ã³ñÇó, µÁÅÅáó å³é³õÇó,
´ÁË»É µÝ³õÇó, åÁïÕáó å³ñïÇ½Çó, Í³éáó »õ áñÃÇó,

Բըխեալ բընաւից, պտղոց պարարտից, մեր բանականից,
Ձանձինս մէր:

Լուսարան Բանին, լուսոյն երկնային, լոյս մեզ տըւաւղին,
Սուրբ Աստուածածին, բարձաւղ Հրեղինին, բազկաւք մարմնային,
Որք քո Միածնին, գործակից լինին, Հովւութեան շնորհին,
Զոր այսաւր գովին, եւ յերկինս պատուին, վարք եւ բանք նոցին,
Վտանկեալք ի մարտին, պեղծ Բէլիարին, որդւոցս նոցին,
Լե՛ր պարիսպ վատին, եւ զէն անզէնին, եւ ուժ տկարին,
Հանաւղ հին ձորձին, լուացող մեր աղտին, եւ այրաւղ ժանկին,
Ընծայաւղ յերկին, զմեզ բոլորովին, յուխտաղրեալ տեղին,
Յառագաստ վերին, ուր հարքն դասին, որդիքս ընդ նոսին,
Հանուրց հայ զարմին, տո՛ւր արքայութիւն եւ փայելչութիւն
Եւ այժմ ողորմեա՛:

²×»É »ñ³ÙÇó, ³ñõ³ó »õ Ç·Çó, µ³Ý³Ï³Ý Ñ³õïÇó,
êÁñµáõÃÇõÝ ëÁñïÇó, Í»ñáó »õ ïÕ³Ûáó, »õ ³Ù»Ý³ÛÝÇó (M »ñÇï ³ë³ñ¹Çó)
²×áõÙÝ ³Ý³ëÝÇó, Ë³ß³Ýó »õ Ñ³õïÇó, ·³é³Ýó »õ áõÉÇó
ä³Ñ.
[T ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝÁª Â³ñ·Ù³Ýã³ó ·³ÝÓÇó]
òáõó»³É ê³·³ß¿Ý, ó³ÝÏ ê³Ñ³Ï³ß¿Ý, óÁÝÍ³Üáñ³ß¿Ý,
à¨í ÏÁÙµ»Ã³ß¿Ý, êáõñµ ¶ñÇ·áñ³ß¿Ý, ¹á°õ³ëïáõ³Í³ß¿Ý,
ÆçÙ³Ùµ Û³Ý»Õ¿Ý, ØÇ³ÍÇÝ ´³Ý¿Ý, Ð³õñÑ³õ³ë³ñ¿Ý,
àõéÙ³Ùµ áëÏ»Õ¿Ý, Ñ³ñ»³É Ç Ñ½³õñ¿Ý, ÙÇ³ÛÝáÛöÁñÏã¿Ý,
ÂÁÝ¹Ù³Ùµ Û³Ý¹ÁÝ¹¿Ý, ë³Ý¹³ñ³Ù»ï¿Ý, Ç ÑÁÝãÙ³Ý Ó³ÛÝ¿Ý,
î»ëÉ»³Ùµ Ç Ù»Í¿Ý, ³ñÃáõÝ ³Ýõ³Ý¿Ý, Ù»ñ Èáõë³õáñã¿Ý,
àñ »É Ç ·Áµ¿Ý, Ç Êáñ ìÇñ³å¿Ý, Ññ³ßÇõùÝ Û³ÛïÝ»Õ¿Ý,
Æ ø»½ µÝ³Ï»³É¾Ý, ÑáõñÝ Ç Ùáñ»Ý¿Ý, í³é»³ÉÝ Ç ÃÁ÷¿Ý,
êáõñµ ÏáÛë¹ Úáõ¹³Û¿Ý, ÁÝïñ»³É¹ Ç µ»õñ¿Ý, ï³×³ñ Ùë»Õ¿Ý
T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.
´»ñáÕ Û²ñ³ñã¿Ý, Ù»½ ÷³éù ÑÁñ»Õ¿Ý, åÁë³Ï Éáõë»Õ¿Ý,
îá°õñ Ù»½ Ç Ñ³ó¿Ý, Ç Ù³Ý³Ý³Û¿Ý, Û³ÝÙ³Ñ³Ï³Ý¿Ý,
ºõ çáõñ Û³Õµ»ñ¿Ý, ÚÇëáõëÇ ÏáÕ¿Ý, Ù»Õ³ó Ù³ùñáÕ¿Ý,
ºõ ³ñµá°Û Û³ñ»Ý¿Ý, ã³ñ»³ó ³ÛñáÕ¿Ý, áñ³ÝÑ³ï µÁË¿Ý,
²ÛÉ»õ Û³ñ ï³ëõ¿Ý, ÛÇÝùÝ³µáõË çÁñ¿Ý, å³ñ·»õ»³°Ù»½¿Ý,
Îóáñ¹ ù»½ Û³ÙÉ¿Ý, Ó³ÛÝÝ Û³Ý³ å³ï¿Ý, ·áí»³ÉÝ Ç ´³Ý¿Ý,
äÁë³ÏÝ Ç ·ÁÝ¹¿Ý, ä»ïñáë Ç íÇÙ¿Ý, êáõñµ Ü³Ë³íÏ³Û¿Ý,
ä»ïÝ Ç å³ñÃ»õ¿Ý, Ç ß³é³õ»Õ¿Ý, êáõñµ Â³¹¿áë¿Ý,
ä³Ñ»É ½Ù»½ ³ëï¿Ý, ³Ý÷áñÓ Ç ã³ñ¿Ý, »õ Ç ë³ï³Ý³Û¿Ý
àÕ.

99 H µË»É
101 H ïÁõáÕÇÝ M Í³·áÕÇÝ ÷Ë ïÁõ³õÕÇÝ
102 H Ññ»ÕÇÝÇÝ ÷Ë ØÇ³ÍÝÇÝ M Ù³Ûñ Ï»Ý³ñ³ñÇÝ, Ï»³Ýë Ù»½ ïÁõáÕÇÝ, ÑáÕ»Õ¿Ý »ñÏÝÇÝ, µ³ñó³õÕ ÑñÕ»ÕÇÝÇÝ ÷Ë µ³ñÓ³õÕ ÑñÕ»ÕÇÝÇÝ M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ÌÁÝ³õÕ ²ñ³ñãÇÝ, Ð³õñ ÑÁÝã»³É µ³ÝÇÝ, ½Íáó³ÍÇÝ àñ¹ÇÝ
103 H áñ¹áóÁë
104 F ³ÛëÛñ M ëáóÇÝ ÷Ë ÝáóÇÝ
105 H áñ¹áóÁë M ãÇù ïáÕÁ
106 H ïÁÏ³ñÇÝ àõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ²õ·Ý³Ï³Ý Ù³ÕÃÇÝ, µ³½Ï³ Ð½³õñÇÝ, ³Õ³õÃÇõ ëáóÇÝ M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ²õ·ÝáõÃÇõÝ Û³ÕÃÇÝ, µ³½Ï³Û ÑÁ½³õñÇÝ, å³Ñ³å³Ý ÝáóÇÝ
107 H ÉÁõ³óáÕ M ³ËïÇÝ M ³ÛñáÕ Ù»ñ ÷Ë »õ ³Ûñ³õÕ
108 M Û»ñÏÇÝë
109 H Ñ³ñùÁÝ H ÝáóÇÝ
110 M Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ »õ áÕáñÙáõÃÇõÝ ÷Ë ³ñù³ÛáõÃÇõÝ »õ í³Û»ÉãáõÃÇõÝ H í³Û»ÉçáõÃÇõÝ M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ´³ñ»³ó ÉÇáõÃÇõÝ »õ ³éáÕçáõÃÇõÝ, Ù»Õ³ó ÃáÕáõÃÇõÝ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Մերոյս գրոհի պարծանք պանծալի, հաւտապետ բարի հաւտին Քրիստոսի,
Ընտրեալ ի բիւրուց, գլտեալ ի գգաստից, առաւելեալ ի գործ հանդիսի,
Սրրբամաքուր վարուք զաւրացեալ զարմանազան վիպասանութեան,
Հաւրըն նախնոյ քում սեռականի յաւէտ տիրապէս նորոգաւղ կարգի,
Ստեղն եւ շառաւեղ նըմին վայելուչ, զոր ոչ արժէ երկիր այս երկիր ըզգալի,
Տէրըդ Ներս անուն ըղձալի, իրակերտեալ զգործ հիանալի,
Մաքուր մարմնով եւ անբիծ հոգով քաղաքավարեալ ի մարմնի,
Բարեխաւսեա՛, հովուապե՛տ բարի, առ հովիւըն քաջ վասն հաւտի քո փոքու,
Աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, մայր Սիովն, կաթուղիկէ երկընանման Սուրբ եկեղեցի,
Քանզի փեսայն Քո զարմանալի, զոլով փոխանորդ Փրկչին Յիսուսի,
Փառազարդեալ փառաւքըն Նորին, զանձն Իւր եդեալ փոխանակ հաւտին,
Կացեալ կառավար ի գործ հանդիսի, գլտեալ սխրալի մարտիւ գովելի,
Աւրինաւոր կարգաւորութեամբ, աւրինադրեալ միշտ արդարութեամբ,
Տածաւղ տիրապէս, դասու աղքատաց, վերակացու բանաւոր խաշանց,
Յիսուսաբար խոնարհեալ անձամբ, արբանակեալ յաւէտ հեզութեամբ,
Որպէս վայել է Տեառն ծառային՝ նըմանեալ իւրոյ Արարչի,
Բարեխաւսեա՛, հովուապե՛տ բարի, առ հովիւըն քաջ վասն հաւտի քո փոքու,
Աղաչեմք:

Վասն քո յաւէտ հովուապետ բարի, վիպեալ տեսանի ի գիրըս ճառի,
Վրէժխնդիր փառաց տէրունի, հանգոյն նախանձորդն տեսանողի,
Հնազանդելոց անձանց բաղձալի, հեղգացելոցն զարհուրելի,
Ջեղծեալ աւրէնս ի չարասիրաց, նորոգելով ըստ պատուիրանաց,
Գոլով մարտացու նըրան կըրկնասայր, սարսափելի յածողացն ընդ վայր,
Միջնորդ սիրոյ եւ խաղաղութեան ըստ կըրկնակի տեսութեան լըման,
Առաքելական առաջնորդութեամբ, քարոզ Բանին ճշմարտութեան,
Բարեխաւսեա՛, հովուապե՛տ բարի, առ հովիւըն քաջ վասն հաւտի քո փոքու,
Աղաչեմք:

Սոսկալի գործ զարմանալի, յաւէտ քոյին հանդիսի պատմի,
Վըսեմական ամբաստանութեամբ յանձնապաստան գործովք բարութեան,
Իշխանութիւն մահու եւ կենաց, որպէս զԱստուած ունել կատարած,
Առ ախտացեալն, համբակ թերացեալն մոլորական,

² ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 144 ³ -149 ³
Êáñ ³ ·Çñ
C î»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª Øá í ë¿ëÇ

Գըտեալ վերագոյն քան ըզսպառն ալիսըն խարդախական,
Յանբուսաբեր վայրըն անբընական հրաշագործեալ գործ տէրունական,
Որովք ցուցար յաւէտ սըխրալի, ի վեր քան զԲան անհետազաւտելի,
Բարեխաւսեա՛, հովուապետ բարի՛, առ հովիւըն քաջ վասն հաւտի քո փոքու,
Աղաչեմք:

Էական որթոյն հայրական գոլ, տենչալի տունկ անբասրական,
Յաղթեալ փորձողին ի մենամարտի, հանգոյն Փրկչին Տեառն Յիսուսի,
Դարձեալ զաւրութեամբ Հոգոյն հայրական, ապաքինիչ ցաւոց ախտական,
Մովսիսաբար բազկաց տարածումն Սուրբ աղաւթից քոց հաճոյական,
Առ ի վանումն նորն Ամաղեկի հակառակի խաչին Քրիստոսի[***],
Առաջնափայլ լուսոյ երեւմամբ քրիստոնէից զաւրու զաւրաւիգ,
Ճշմարտապէս ծառայ Յիսուսի քո հըռչակեալ գործ զարմանալի,
Բարեխաւսեա՛, հովուապե՛տ բարի, առ հովիւըն քաջ վասն հաւտի քո փոքու,
Աղաչեմք:

Սուրբ եւ փառաւորեալ քահանայապետ ճշմարիտ ընտրեալ,
Մարգարէական հոգով աւլցեալ, զապագայից տիրապէս պատմեալ,
Զկատարած ի կիրըս ծանուցեալ, զչարացեալսըն յանդիմանեալ,
Սրբազանից դասուց պատմաբան, ահեղակերպ գընդից միաբան,
Վերջագունիցըն յաւէտ տեսաւղ, կատարածի տիրապէս պատմաւղ,
Անծանաւթիցն բացայայտաւղ, երանական փառացն աւետաւղ,
Պատուիրանին Տեառըն քարոզաւղ,
Ի նոյն արբեալ զբաժակ մահու, պսակեցար հայրականըն փառաւք,
Բարեխաւսեա՛, հովուապե՛տ բարի, առ հովիւըն քաջ վասն հաւտի քո փոքու,
Աղաչեմք:

Ի Քեզ միաբան նայի յաւէտ ամենայն տեսակ կենդանի,
Բան եւ բազուկ Հաւր իմաստութեան, Յիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ,
Արարիչ բոլորից եւ Տէր համայնից, ի փառըս Հաւր Քո եւ Սուրբ Հոգոյդ,
Բարեխաւսութեամբ բերկրեալ ծընողի Քոյ եւ միշտ Կուսի Մարիամու Աստուածածնին,
Խնդրուածովք ամբիծ ամլորդոյն մեծին ի ծնունդս կանանց Յովհաննու,
Հեղմամբ արեամբ նախնի վկային եւ առաջին Քում սարկաւագին,
Մաքուր մաղթանաւք առաքելոց եւ մարգարէից, մարտիրոսաց եւ ճգնաւորաց,
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ Սրբոյն Գրիգորի
Եւ որ աւուրս է Տէր հանդիսի սրբոյն Ներսիսի,
Պահեա՛ ի մարմնի Քոյին հաճոյիւք ըզգահընկալ պետս եկեղեցոյ,
Զարքունական դասն միաբան...

[***] Ել. ԺԷ. 9-10

ՏԱՂ ՄԵԾԻՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԳՈՎԵՍՏ
Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԷ ԿԼԱՅ[Ե]ՑԻՈՅ

Նոր եւ առաջին լոյս
Ծագեալ Հայրըն լուսոյ.

Երկրորդ գնոյն փառեաց լոյս
Շառաւիղըն լուսոյ:

Բանին այն գործով բան.
Գետն անուն յորդառատ,

Սիրոյ զընձիւղեալ բոյսն
Ջուարթացոյց ոռոգմամբ:

Էջ աննիւթ աղաւնին,
Ծանոյց զընտրեալն ի բիւրուց,

Սրբեալ տաճարացոյց
Զմաքրեալն ի սկըզբանէ:

Ի մի յայնմ աղբիւրէ
Բազում բըղխեալ վըտակք,

Նովին խընկաբեր ծառք
Դրախտին արբեալ Աստուծոյ:

Վարդից բուրելով հոտ
Եւ չուշանաց անուշից,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 350³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 289³-290³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79, Ã»ñÃ 390µ-391³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 215µ-216³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 260
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG êÁñµáÛÝ Ü»ñëÇëÇ î³ÕÇ Ü»ñ-ëÇë¿ Ï³ÃáÕÇÏáë¿ Ñ³Ûáó C î³Õ ëñµáÛ Ü»ñëÇëÇ Ñ³Ûñ[³å»ïÇ]
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ê¾. Ø»ÍÇÝ Ü»ñëÇëÇ Ð³Ûñ³å»ïÇÝ Ð³Ûáó
Ì³Ûñ³Ï³åª Ü»ñë¿ëÇ Ýí³ëïÇ

´Ý³·Çñ
2 B ÉáõëõáÛ
3 C í³é»³É
4 BG Þ³é³õ»ÕÁÝ C Þ³é³õÇÕÁÝ
7 ABG ½ÁÝÍÇõÕ»³É
10 BC ½ÁÝ¹ñ»³ÉÝ
11 C êñµ»³É
12 C ëÏ½µ³Ý»
13 A ³Õµ»ñ¿ C ³ÕµÇõñ»
14 B µÁË»³É C µË»³É í ï³Ïù
15 C ËÝ·³µ»ñ
16 B ¸ñ³Ë¹ÇÝ
18 B ³ÝáÛßÇó

Արքայն անիմաստ արբ
Եւ ոչ իմաստնացաւ:

Սրմին փոխանակ կենաց
Մահու արբոյց բաժակ,

Տրուողին աւանդեաց
Զհամատիպն իւր պատկեր՝

Ի կեանս վերափոխեալ
Ի միշտ կենդանւոյն փառս:

26 AC Ï»Ý¹ ³ÝáÛÝ BG ÷ ³éë, ³Ù¿Ý

ՓՈԽ

Գովեմք այսաւր զՀայրըն բարւոյ
Յիշատակաւ Հաւրըս մերոյ,
Որդւոյն տո՛ւք փառս, որդիք լուսոյ,
Ի յանդրանկաց տաւնիս մերոյ:

Վտակի բըղխմանն երգեմք երգ նոր
Ընդ տաճարիս իւր հոգեւոր,
Երանութեանց արժանաւոր,
Ի յարգանդէ ընտրեալ մաքուր:

Սուրբ եւ սիրող զոլ սըրբութեան,
Ի հրեշտակաց յայտնեալ տեսլեամբ,
Տանն Աստուծոյ տընտես բարի[*],
Բանաւորաց հովիւ արի:

Մեծին նըման քաղցր եւ զըթած,
Ջըւարթառատ եւ ողորմած,
Երջանիկ հարց վարուց սիրող
Եւ գերազանց լուսոյն տեսաւղ:

ՓՈԽ

Ծագեալ զգործոց Իւր լոյս յաշխարհ,
Որպէս ըզճրագ ի յաշտանակ[**],

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 350µ-352³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 290³-291³
R-Ó»é. ÑÙñ. 9053, Ã»ñÃ 67³-68³
m-Ó»é. ÑÙñ. 231 (ºñáõë³Õ¿Ù), Ã»ñÃ 496³. ï»°ë ¦êÇáÝ§, 1949, ÑÙñ. 7, ¿ç 175-176
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 262

Êáñ³·Çñ
AGm ö[áË] B ³ÝËáñ³·Çñ R î³Õ ëñµáǀÝ Ü»ñ-[ë]ÇëÇ

Èáõë³Ýó³ǀÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A öáËë Ü³ñ¹áë µáõñ»³É »Õ³Ý³ÏÝ ¿ ä³ñëÇÏ ¿ Ó³ǀÝë ²ëÇ »õ ³ÝÙ³ñÙÝáó Ññ»ÕÇÝ³ó Ó³ǀÝÇõÝ Ê¾. Ø»ÍÇÝ Ü»ñëÇëÇ Ð³ǀñ³ å»ïÇÝ Ð³ǀáó

Ì³ǀñ³Ï³å³ ¶áí»ëï Ù»ÍÇÝ ÑáÙ³Ýí³ÝÝ ÝÙÇÝ
´Ý³·Çñ
1 R ½Ñ³ǀÝ BR µ³ñáǀ m µ³ñá
2 m Ù»ñá
3 BR àñ¹áǀÝ A ¹³ñÓáõ³Í. Ç ÷Ë ïáõù B Éáõëõáǀ m Éáõëá
4 A ǀ³Ý¹ñ³ÝÏÇ m Ù»ñá
5 A ¹³ñÓáõ³Í. µÁÕÙ³Ý B µÁËÙ³ÝÝ R µËÙ³Ý
6 A ¹³ñÓáõ³Í. Ù»ñ ÷Ë Çõñ
7 A ¹³ñÓáõ³Í. ³ñÅ³Ýûáñ
8 R ÁÝ¹ñ»³É
9 Rm ëñµáõÃ»³Ý
10 A ¹³ñÓáõ³Í. ÚÇß³ï³Ï³ó ÷Ë Ç Ññ»ßï³Ï³ó
11 A ¹³ñÓáõ³Í ï³ÝÝ BG î³ÝÝ B ïÁÝï»ï Rm ïÝï»ë
[*] Ղուկ. ԺԲ 42, ԺԶ 1-8
12 A µ³ñÇ ÷Ë ³ñÇ
13 Rm ÝÙ³Ý R ·Ã³Í
15 AB Éáõë³ÝóùáõÙª ö[áË] m ºõ ×·ÝáõÃ»³Ý ÷Ë ºñ-ç³ÝÇÏ
16 Rm ï»ëáÕ
17 R Ì³·»³ó A ·áñÍáó
[**] Ղուկ. ԺԱ 33

Ի փառըս Հաւրն երկնաւորի,
Ըստ տէրունեանըն հրամանի:

Նաւարկելով անխռովական
Ընդ ծով կենացս այս հիւթական՝
Հասեալ յանքոյթ նաւահանգիստ,
Ծըգնողական վարուք եւ խիստ,

Որով Հոգւոյն արժանացեալ,
Աղաւնակերպ տեսլեամբ յայտնեալ,
Մեծաց հրաշից շնորհաց հասեալ
Եւ նըշանաց գործաւղ եղեալ:

Անհիւթ կըղզին աղբիւրացեալ,
Յորդ արտասուաւք սըրբոյն բըղխեալ,
Նորին մաղթանք ուռկանք եղեալ,
Ի ջուրց խորոց ձըկունս հանեալ:

Վանէր զերկրորդն այն Ամաղէկ,
Ըստ Մովսիսի գոլով հանդէտ,*
Անդ ի լերինն Նըպատական
Մաքուր ձեռացըն տարածմամբ:

Նոյն ըզբաժակ մահու արբեալ
Ի դաւողէն դաւաճանեալ,
Նըման լուսոյ փայլման սլացեալ
Եւ երկնայնոց համադասեալ:

Նա այժմ ընդ մեր բարեխաւսէ,
Ըզթողութիւն մեղաց հայցէ,
Մըտեալ ներքոյ վարագուրին,
Յետ առաջնոյն ի յերկրորդին:

---

19 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] R Ð ³ õñ
20 R ÑÁñ ³ Ù ³ ÝÇ
21 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] R ³ ÝÑÇõÃ ³ Ï ³ Ý ÷Ë ³ Ý-Ëéáí ³ Ï ³ Ý
22 R ³ ÝËéáí ³ Ï ³ Ý ÷Ë ³ Ûë ÑÇõÃ ³ Ï ³ Ý R ³ ÝÑÇõÃ ³ -Ï ³ Ý ÷Ë ³ Ûë ÑÇõÃ ³ Ï ³ Ý
23 R Ð ³ ë» ³ Éù BGR Û ³ ÝùáÛ¹
24 R Ö·ÝáÕ ³ Ï ³ Ý
25 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] R Ðá·áÛÝ
28 R Ýß ³ Ý ³ ó A ¹ ³ ñÓáõ ³ Í. ·áñÍáí ÷Ë ·áñÍáÕ
29 Rm ÏÕ½ÇÝ Am ³ Õµ» ³ ó» ³ É
30 R ³ ñï ³ ëí ³ õù Rm ëñµáÛÝ C µË» ³ É m µÕË» ³ É
32 R ÓÏáõÝë
34 BGm Øáíë¿ëÇ
* Ել ժէ 9-16
35 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] A É»ñÇÝÁÝ R Üå ³ ï ³ Ï ³ Ý
36 B Ó»é ³ óÝÁÝ
37 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] A Ù ³ ÑáõÝ
39 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] R ÝÙ ³ Ý m Éáõëá
41 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] BR Ü ³ Û R ³ ÅÙ m Ù»½ ÷Ë Ù»ñ B µ ³ ñ¿Ë ³ õë¿
43 A Éáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] R ØÁï» ³ ÉÝ Ç Ý»ñùáÛ m Ý»ñ-ùá
44 m ³ é ³ çÝá

Ի Սրրբութիւն Սրրբոցն առեալ,
Յորում Յիսուս յաջմէ բազմեալ,
Նըմին երգէ ընդ սրոբէից
Ջերեքսըրբեանն յաւիտենից:

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

Նորագուարճ հայրապետ եւ արթուն քահանայապետ
Հաւատոյ ըղձից հայցմամբ յԱստուծոյ շնորհաւք պարգեւեալք,
Ներսէս քաջ հովիւ, հանճարեղ րաբունի,
Որ զգառինսն Յիսուսի հովուեցեր զգաստութեամբ
Կատարելոցն հաստատուն կերակուր
Եւ տղայոցն կաթ ջամբեցեր:
Ջեկեղեցի բանիւ քո զարդարեցեր
Եւ քաղցրանըւագ երգովք զերգողաց ըզմիտսըն լըցուցեր:

45 A Ëáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË] Rm êñµáõÃÇõÝ
R êñµáó m êñµáóÝ
BRm Ů ³ é» ³ Ë
47 A Ëáõë ³ ÝóùáõÙª ö[áË]
R ÜÙÇÝ BGm ëñá íµ¿Çó
48 Rm ¼»ñ»ùëñµ» ³ ÝÝ

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 352 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A î»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë ³ Ýó ³ ŮÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
Ø»ÍÇÝ Ü»ñëÇëÇ Ð ³ Ůñ ³ å» ï ÇÝ Ð ³ Ůáó

Փ[ՈԽ]

Հընչմամբ ձայնիւ բերկրանաց,
Գովեմք ըզՀայրըդ շնորհաց,
Երգեմք ըզերգս հըրճուանաց,
Հայրապետին պարծանաց:
Որ ի Հաւրէն ծնունդ բարի,
Լուսաւորչին Գրիգորի,
Ստեղնեալ պըտուղ հրաշալի
Եւ բարունակ ծաղկալի:
Հաւրըն փոխան եղիցի,
Հովւէ զգառինս Յիսուսի,
Խաւար մեղաց աշխարհի,
Լուսով Բանին հալածի:
Ներսէս Յակոբն Իսրայէլ
Կամ մարգարէն Սամուէլ,
Յորովայնէ ընտրելով,
Ըզկեանս աշխարհի ատելով:
Ներսէս խոնարհ եւ բարի,
Յորում Աստուածըն բնակի:
Ի բերան լեզու քաղցրախաւս,
Մեղաւորաց բարեխաւս:
Սուրբ Հայր, ըզքեզ աղաչեմք,
Առ ոտս անկեալ հառաչեմք:
Յանձն արասցուք զկեանս մեր,
Ի փորձանաց զմեզ փըրկել:
Լըրմամբ կարգա խորհըրդով,
Զեկեղեցիս պահելով:
Ամրացուցեալ ի գայլոց,
Եւ յունողաց հերձուածոց:
Զհովիւս անբիծս առնելով,
Զթագաւորս պահելով:
Զիշխանս որ մեզ դատող են,
Արդարապէս խրատելով:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 352 ³ µ

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 241µ-242 ³

Êáñ ³ ·Çñ

A ï »°ë í»ñ»õáõÙ T î ³ Õ ï ¿ñ Ü»ñëÇë¿ ³ ½ÝÇõ Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ

A Ê¾. Ø»ÍÇÝ Ü»ñëÇëÇ Ð ³ Ûñ ³ å » ï ÇÝ Ð ³ Ûáó ´Ý ³ ·Çñ

4 T Ð ³ Ûñ ³ å » ï Ç¹

9 T ÷ áË ³ Ý ³ Ï

10 T ½Ñ ³ õ ï ë ÷Ë ½· ³ éÇÝë

12 T Èáõë ³ õáñã ³ õë Ñ ³ É ³ ÍÇ ÷Ë Èáõëáí ´ ³ ÝÇÝ

14 T °õ ÷Ë Î ³ Ù

17 A ãÇù ß ³ ñ.

Ըզժողովուրդս համաձայն,
Կոչել ի սէր միաբան:
Գործել զբարիս անխափան
Եւ մնալ ի նոյն անսահման:

ԱՅԼ ՏԱՂ
ՍՐԲՈՅՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՀԱՅՈՑ

*Յարմատոց բարեաց բղխեալ ծաղիկ**, ո՛վ տէր Ներսէս,*
Ներսէս հանճարեղ րաբունի,
Որ զգաւինսն Յիսուսի յովուեցեր ըզգաստութեամբ,
Յարմատոց բարեաց վերաբուսեալ, ծաղիկ սուրբ հաւատոյ,
Ո՛վ տէր Ներսէս:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 352µ-353 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
** [illegible] 1

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՅՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Գոյ մեզ ցընծալի եւ ուրախալի, Հայոցս ըրամի
Զի Սուրբ Գրիգորի արմատըն ծաղկի մեր Լուսաւորչի,
Շառաւեղ բարի վերընծիւղեսցի եւ պըտղաբերի
Տէր Ներսէս բարի եւ զարմանալի, փառուք հրաշալի,
Ձեռնադրեալին Մաժաք Կեսարին, ընդ Բասիլոսի:
Հոգին աղաւնի, անդ իջեալ յայտնի, առ Նոսայ հանգչի,
Նախ ի Ներսէսի, երեւի եւ ապա Բարսեղի,
Երկուքեան տեղիս են եւ արժանի, Հոգոյն պարգեւի,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Րամ սրբոց կուտեալ, խաչ էր ժողովեալ, մասունս հաւաքեալ,
Եւ անդի դարձեալ եւ ի Հայս եկեալ, Նոր լուսաւորեալ,
Զորս ի յոյս տեսեալ, բարի կարգ ուսեալ, զայն ի Հայս բերեալ,
Զանիւ աշխատեալ, գուն մահու գործեալ, զչարն ի մէջ բարձեալ,
Զոր էր մնացեալ, չարըն սովորեալ, ի հարցն աւանդեալ,
Բարի կարգս ուղղեալ եւ կանոնս եդեալ, յորս Աստուած հաճեալ,
Վանորայս շինեալ, պանդոկ պատրաստեալ, ըզհիւրս ընկալեալ,
Եւ Խանդն անուանեալ, սարկաւագն ընտրեալ, Իւր մըտերմացեալ,
Զաւտարս հանգուցեալ, զաղքատս դարմանեալ, զհիւանդըս տածեալ,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Իսկ Խադն այն բարի, խնամատար երկրի, կարգեալ Ներսէսի,
Զոր հովւէր բարի, զազգըս հայ զարմի, զորդիս Արամի,
Անաչառ դատի եւ յանդիմանի, որդին Տիրանի եւ Խադ քարկոծի,
ՅԱրշակայ քարշի, սուրբն Ապահունի, որ էր յոյժ բարի, եւ զարմանալի,
Քաղցր էր աղքատի, այլ Տէր Ներսէսի, կաթուղիկոսի, մեծ պատրիարգի,
Անուներն գովի, գործաւք սքանչելի եւ հիանալի,
Նըման Գրիգորի, մեր Լուսաւորչի, նախնոյն գովելի,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Գոլ հանգոյն վեհի, նախնոյն Գրիգորի, Սուրբ Հայրապետի,
Ներսէս մեծ ազգի, տոհմէն Պարթեւի եւ Պահլաւունի,
Ցեղ Արշակունի, յորդոց Քետուրի եւ Աբրահամի˝,

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 239³-241³
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ûñ³Ï³å ª ¶ñÇ·áñ
– Ա Մնայ·Ա 32

Լոյս Հայոց ազգի, սիրողս Ապղարի, անծանաւթ Հիւրի,
Ի Հայաստանի, երկու Հազարի, քառասուն աւելի,
Վանք սովաւ շինի, ի պանդոկ իջւանի, եւ եկեղեցի,
Աղքատաց տեղի, խոցւոր ուրուկի եւ պիսակոտի,
Եպիսկոպոսի, գաւազան կարգի, եաւթըն Հարիւրի,
Եւ ի բարձ նըստի, իշխանքն Արշակի, իննըն Հարիւրի,
Յաւուրս Ներսեսի, այնքան էր յոճի, ի ազգըս մեր Հայի,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Որ յամըս նորին, Մեծի Ներսեսին, Սուրբ Հայրապետին,
Պարսիկք ժողովին, զի պատերազմին, ընդ Հայոց ազգին,
Եկեալ ճակատին, դէմ Հայոց սպային, ի Ձարեւանդին,
Ձեռամբ Ներսէսին, վառեալ Մուշեղին, ի զէն սըլեհին,
Սա ի Նպատ լերին, սատարմամբ ձեռին, սատակաւղ բիւրին,
Յայտնեալ Մուշեղին, ի պատերազմին, յաղթութիւն նորին,
Զոր պեղծ փաղաքշին, արւամոլ Պապին, դեղեալ յըմպելին,
Որ զամս երեսնին, եւ չորս յաթորին, կեցեալ վեհազնին,
Եւ յաւր վախճանին, զյայտնեալն ի կըղզին, պատմեաց ժողովին,
Զառ սուրբ քաղաքին, զԵրուսաղէմին, սըրբութեանց սըրբին,
Զգերիլ սուրբ խաչին, զզաւրանալ տաճկին, զաւերս աշխարհին,
Ըզգալ թաթարին, զտիրութիւն նոցին, զյայտնել հերձուածին,
Զերեւել Նեռինն, զկատարած երկրին, զգալուստ Քրիստոսին,
Յիշեա եւ եւս.
Զանձինս.:

Րամեալ ընդ սոցին, գուշակմամբ Բանին, ըզբանս աղաւթին,
Իսկ ի յետ բանին, ողջոյն ետ նոցին, ըզհրաժարելին,
Կացեալ ի յոտին, տարածմամբ բազկին, աւանդեաց զհոգին,
Զոր յայտնի տեսին, նըման փայլակին, ելեալ ի յերկինս,
Ի ձեռն Արարչին, Իւրոյ ստեղծաւղին, այլեւ փըրկաւղին,
Զոր տեսեալ սրբին, այն Եպիփանին, Շաղիտայ ծերին,
Բարձան փառք նորին, աթոռն արքունին, յազգէս Արամին,
Բայց շնորհիւ Կուսին, Սուրբ Աստուածածնին, եւ Կարապետին,
Սուրբ Ստեփանոսին, Նախավկային, եւ Լուսաւորչին,
Որ հաւասարին Մեծի Ներսէսին, Սուրբ Հայրապետին,
Այլ սուրբ երամին, որդոց եւ թոռին, Սըրբոյ Գրիգորին,
Բարեխաւս լիցին Տեառն եւ Արարչին, մեզ ի քաւութիւն,
Զի հաստատեսցին, դարձեալ վերըստին, աթոռք մեր վեհին,
Տեառն եւ արքային, զոյգ գաւազանին, Հայոց Հայրապետին,
Կըրկին նորոգին,
Ողորմեա.:

ԱՅԼ ՏԱՂ ՅԱՄԵՂԱԲԱՐ

Ներսէս դրախտէն էր տունկք բերեալ, յեկեղեցիս արմատացեալ,
Գեղուղէշ վարսաւորեալ եւ զանազան պտղաւք լցեալ:
Ներսէս դու Հայ Հոգոց եղեալ եւ ամենեցուն կեանըս տըւեալ,
Քաղցրահամ ճաշակ շնորհեալ, որոց բանին էին սովեալ:
Ներսէս Հանգոյն առաքելոց, աղ Համեմիչ անՀամելոց,
Թէ ոք նեխեալ յիւր անդամոց, կըսկիծ արկեալ դաժան դեղոց:
Ներսէս պայծառ լոյս բորբոքած եւ յաշտանակ բարձր նըստած,
Յընդհանրական ազգըս ծագած, կաթուղիկոս մեծ անուանած:
Ներսէս վերին խորոց գիտող, եւ խորհրդոց Տեառըն պատմող,
Կտակարանացըն թագմանող, ծածուկ բանից բացայայտող:
Ներսէս տաւնիցըն զարդարիչ, եկեղեցոյ կարգաց գըտիչ,
Տէրունական աւուրց պատւիչ, ըստ խորհըրդեանն երգս յաւրինիչ:
Ներսէս անչափ զանձըն ճըգնաւղ, նիզակ կենաւքըն չարչարող,
Ի Հանապազ պահս աշխատող, զմարմնոյն ներհակ միշտ կամեցող:
Ներսէս յաղաւթս առ Տէր կանխէր, դէմ յանդիման ընդ Նա խաւսէր,
Մըտաւք զՓրկչին շնորհսն որոնէր, փառըս տալով:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 242 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՅՈՐԴՈՐԱԿ Է

Յետ այսր Արշակ թագաւորեալ, ի Տիրանայ որդի ծընեալ,
Որ ի սորին աւուրս եղեալ, Ներսէս Հայոց Հովիւ Նըստեալ:
Լուսաւորչին շաւիղ ծագեալ, առ ի Նմանէ չորրորդ սերեալ,
Վարուքըն սուրբ Հոգով մաքրեալ եւ Հանճարով իմաստնացեալ:
Առաքելոց Հաւասարեալ, մարգարէից շնորհաւք լըցեալ,
Յաստուածային Հոգոյն աւծեալ, իբր աղաւնի Հովանացեալ:
Որ ըզչարացն արմատ խըլեալ եւ բարիոք կարգըս տընկեալ,
Զողորմութիւնըն Հաստատեալ, գտըմարդութիւն Հալածեալ:
Ընդդէմ չարաց սուսեր սըրեալ եւ առ բարիսըն Հեզացեալ,
Որպէս գԱրշակն ամբարշտեալ, սաստող բանիւըն կըշտամբեալ:
Յարեան Գնելէ անպարտ Հեղեալ, յԱրշակունա քաղաք շինեալ,
Զորոյ գընակիչս ախտացուցեալ եւ աղաւթիւքըն տապալեալ:
Մինչ ի կըղզինն յայն աքսորեալ, աստուածաբար Հրաշագործեալ,
Զուկն ի յալեաց վերաբերեալ, ջուր ի կղզոյն աղբիւրացեալ:
Ի յարքայէն վերադարձեալ, որ Թէոդոս Մեծ կոչեցեալ,
Ի սուրբ ժողովն, որ գումարեալ, յերից յիսնից մին Նա եղեալ:
Բայց ի Շապհոյ Արշակ կալեալ, եւ իւրովի զինքն սպանեալ
Եւ փոխանակ թագաւորեալ, որդի Նորին Պապ անուանեալ:
Որ ընդ Շապուհ խազմ արարեալ, ընդ Հաւրն արեանն, զոր Հեղեալ,
Որ յաշխարհըս մեր եկեալ, անթիւ զօրօքն բանակեալ:
Յորժամ Հանդէպ միմեանց կացեալ, թագաւորացն ըռազմ եդեալ,
Սուրբն ի Նըպատ լերինն ելեալ, որպէս Մովսէսըն պաղատեալ:
Որ քան ըզձեռսըն տարածեալ, Հայոց զաւրացըն զօրացեալ
Եւ մինչ ի վայր կոյս խոնարհեալ, պարսականացն ընդդիմացեալ:
Բայց Պապ զազիր վարուք կացեալ եւ ի սրբոյն յանդիմանեալ,
Որում մահու դեղ արբուցեալ եւ ի կենաց աստի Հանեալ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 329µ-330 ³
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ԹՈՌԱՆՑ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ

Գովեստ Քեզ, բարեաց պատճառ, բարերար Յիսուս,
Որ ետուր հովիւ բարի, մեզ Հայոց ազգի
Բաբունոյն գոլով հանգոյն, համայնոյ Նորին,
Շառաւեղ զարմից Նորին, հանճարեղ որդին:
Ի յԱրշակունեաց ազգէն, Պահլաւիկ տոհմէն,
Արժանաժառանգ գահոյ, Սուրբ Թադէոսի:
Գրիգոր տէր հսկող անուն, աջորդ աթոռոյն,
Արեամբ հարազատ մերոյ արքային Հայոց:
Որ եւ ընդրեցեր Դու, Տէ՛ր, ըզսուրբըն Գրիգոր,
Ի պարթեւական ցեղէ լուսատու Հայոց:
Բամից սիրաճեմ բարեաւ զաւրացոյ ըզմեզ
Ի սէր սըրբութեան պատւոյ Սուրբ եկեղեցւոյ:

ՏԱՂ ԹՈԴԱՆՑՆ

Հոգի Աստուծոյ, Աստուած, շնորհատու ազգի մարդկան,
Որ եւ զՏէր Գրիգոր լըցեր, զԼուսաւորիչըն Հայոց:
Էական Բանիդ քարոզ Ըռըստակէսն յանապատէ
Ծգնեալ խարազնազգեստուք, սըրով վըկայեալ մահուամբ:
Թագ ի գլուխ թագաւորաց, Վրթանէս պարծանք հովւաց,
Արժանաժառանգ գահից, հաւր քո՝ մեր Լուսաւորչին:
Ո՛վ Տէր Յիսուս, հովիւ բարի, հայրապետ Հայոց ազգի,
Ձպատկերս կըռոց խորտակեալ, նահատակ բարի եղեալ,
Իւսմամբ ընդ նախնեաց Սըրբոց Գրիգորիոս տըղայ մարմնով,
Մերձ Կազբիական ծովուն, անդ նահատակեալ եղեր:
Մաքրափայլ պըսակ եղեր եկեղեցեաց Հայաստանեայց,
Հայր ծերունի, Սուրբ Դանիէլ, յերկարեալ ամաւք բազմաւք:

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 245 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
M ï »°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª ¶ñÇ·áñ

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 335 ³
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª Ð¿ÃáõÙ

ԱՅԼ ՏԱՂ ԱՁՆԻՒ

Գովեստ քեզ բարեաց պատճառ Քրիստոս կենդանի,
Որ ետուր Հայոց ազգի առաջնորդ բարի:
Րամից չնորհալի որդոց Սրբոյն Գրիգորի
Զմեզ արժանացո՛յ չնորհաց մաղթանաւք նոցին:
Ի պարթեւական ազգէն պահլաւուն տոհմէն
ԶՎրթանէս, զԱրիստակէս ի Լուսաւորչէն,
Գրիգորիս հրսկող անուն աջորդ աթոռոյն,
Եղբայր հարազատ մեծի Յուսկանըն սրբոյն,
Որովք մեծապէս ցընծայ Սուրբ եկեղեցի,
Որդովք եւ թոռամբք նախնոյն Սրբոյն Գրիգորի:
Րաբունոյ նըման, նըմին համայնոյ նորին
Շառաւիղք զարմից նորին Սուրբ Լուսաւորչին:
Ի յերկրի մարմնով ճըգնեալ նահատակեցան
Եւ պըսակեցան եւ յերկինըս դասեցան:
Էրանեալ կենացն արժան աստէն ճըգնեցան
Եւ անթառամըն պըսակաց անդ արժանացան:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 335 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª ¶ñÇ·áñÇ ¿

[ԱՆԽՈՐԱԳԻՐ]

Գրիգոր պըսակն ազգի մարդկան, պատւարժան այն վայելման,
Ռըստակէս եւ Վըրդանէս, հաւր հարազատ որդիք նման:
Որ ըստ Հոգոյն յառաջ կոչման, նստան յաթոռն արքայական,
Կաթուղիկոսք Ազգանազեան, մեծ հայրապետք ի Հայաստան,
Վարժողք յուսումն աւրինական, զպարթեւականքըս ընդ հայրական,
Առ մանկունք իմաստնացան, ի հեշտութեանց ոչ պատրեցան:
Ապա բըխեալ յորդահոսան գետն որ առատ ադենական
Առոգանէր զամենեսեան, որք ջրոյն կենաց կարաւտ արբման,
Զիւրաքանչիւր հասակ մարդկան, որք ի մեղաց տոչորեցան,
Հոգիացոյց հոսեալն այն բան պարարտութեամբ կանանչացան:
Տունս որ ծարաւ էր Թորգոմեան, զմատըրւակեալն արբին ըզբան,
Անախտ յերկրի մարմին ստացան եւ յերկնայնոց դաս կարգեցան:
Մաքուր հոգիքն զինեցան եւ նըկըրտեալ յոյժ ճըգնեցան,
Ի յասպարէզն աշխարհական, ըստ աւրինի յաղթող գըտան:
Սուրբ Գրիգորիս եւ Տէր Յուսիկ, որդիք սըբոյն Վըրդանիսի,
Սուրբ Դանիէլ հայրդ Ասորի, մեզ բարեխաւս լե՛ր Քրիստոսի:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 335µ-336 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ՈՐԴՒՈՑ ԵՒ ԹՈՌԱՆՑ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ

Նոր թագ պետական, նոր գահ աննըման, նոր քեզ հարսնարան,
Ի պարթեւական, շահրէ պահլական, արշակունական, Գրիգոր արթնական,
Քրիստոսափոխան Հաւրն որդիական, Հոգոյն բնակարան, կառքն աստուածական,
Հոգով մաքրական, Յակոբ գգաւնական, մեծըն Մըծբնական, կոյսըն մաքրական,
Պետն պատուական, հրեշտակն երկնական, մարդն անմարմնական,
Միակեցական, վարք ճըգնողական, անապատական, սոքա սըրբական,
Լուսաւորք եղան, լոյս աշխարհի տան, ձիթենիք տընկան,
Յաջ եւ յահեակ բուսան, գընդին լուցական, սիւնքս պատւական,
Եւ ուլքս այծեման, երկուս գաւազան, տախտակ տիրական,
Գրոյն աստուածական, գաւրինացըն բան, քրովբէք թեւական,
Ի տան քաւութեան, շիփողք հնչական, ամոլք դաւանման,
Ջհաւատս ուղղական, Նիկիայ սահման,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Ի յայսմի ծառէս, ի սուրբ արմատէս, ի Լուսաւորչէս,
Սուրբն Ըռիստակէս, ձեռնադրի ի Հէս, աստուածարեալս էս,
Ութ ամ սըրբապէս, կեցեալ հոգէպէս, սպան Արքեղաւէս,
Սուրբըն Վըրդանէս, տասն ու հինկ ամէս, հովւելով ըզՀէս,
Ժուժկալեալ պէսպէս, փորձանաց գաղտնէս, փոխադրի յերկրէս,
Այս ամոլք յանդէս, պատարագապէս, թողեալք յԵկեղէս,
Այս ծաղիկ արդէս, ի յայսըմ հովտէս, հարսըն քեզ յընծէս,
Այս շարք շըղթապէս, յայս գանձարանէս, քեզ էրէս տեսես,
Այս գահ փըղոսկրէս, ակներով պէսպէս, հարսըն քեզ սէլէս,
Այս դեղ թիւրակէս, ի յայս խանութէս, քեզ քաղցր ըմբէլէս,
Այս ամբար զըմռէս, յաջ եւ յահեակ թիկնէս, քեզ խաչ մեր էնէս,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Ցընծայ զըւարճական, ցանկ սրովբէական, ցուցեալ վերնական,
Հարսն երկնանըման, Յուսիկ փըրկական, քեզ փեսայական,
Վեց ամ ի լըրման, կեցեալ քեզ պաշտպան, զոր եսպան Տիրան,
Գրիգորիս Աղւան, կոյսըն պատւական, տըրդատանըման,
Էսպան Սանասան, ի Կազբիական, ձի ընթացական,
Սա է ախոյեան, հիմն և գլուխ անկեան, աթոռոյն Աղւան,
Սոքայ բարձրական, փայլակնանըման, հարսըն քեզ լոյս տան,

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 286 ³ -288 ³
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Սոքա դըռնապան, ըզգաստ արթնական, Հարսըն քում դըրան,
Սոքայ սըրբաբան, բարբառք Հընչական, քեզ դալալական,
Իսկ սուրբն Եպիփան, Շաղիտն ամթական, քեզ ընծայեցան,
Որք եւ Հրաշացան, ընդ գազանս բնակեցան, եւ ի ջրոյ ոչ թացան,
Բանականէցան, յիշեա.:

Այսաւր Հրաշալի, արեգակն յերկրի, աւդով գըւարճասցի,
Զի սուրբ ծերունի, մեծ Դանիէլի, ազգաւ ասորի,
Խնամատար երկրի, կարգեալ Գրիգորի, մեր Լուսաւորչի,
Որդոցըն բարի, զաւակացն արի, եւ երանելի,
Արիստակիսի, եւ Վրդանիսի, ուսուցիչ կարգի,
Յուսկանն մեծի, եւ Գրիգորիսի, որդոց Վրթանի,
Դանիէլ արի, սպասաւոր կարգի, խրատատու լիցի,
Վարժել ուղղակի, ըստ սուրբ կանոնի, զմանկունսըն բարի,
Յետ կատարածի, Յուսկանըն մեծի, սա նաՀատակի,
Զի սաստիւ խաւսի, ընդ չար Տիրանի, պեղծ թագաւորի,
Վասն որոյ գանի, խեղդամաՀ լինի, եւ այնու կատարի,
Սոքայ ընդանի, եւ Տեառն Յիսուսի, նըման Հրեշտակի,
Որովք Հաշտեսցի, եւ ողորմեսցի, մեզ Տէրն ամենի,
Հայոց մեր ազգի, տառապեալ տոՀմի, որ կան ի վշտի,
Եւ եւս:

Լուսարան Բանին, լուսոյն երկնային, լոյս մեծ ծագաւղին,
Հողեղէն երկրին, բարձաւղ Հրեղինին, բազկաւք մարմնային,
Ծընաւղ Արարչին, Հաւր Հընչեալ Բանին, գծոցածին Որդին,
Որ քո Միածնին, գործակից լինին, Հովուլթեան շնորՀին,
Զոր այսաւր տաւնին, մինչ յերկինս պատւին, փառք եւ բանք սոցին,
Մաղթանաւք սոցին, որ ի մէնջ պատւին, եւ յիշատակին,
Լեր պարիսպ փատին, եւ զէն անզինին, եւ ուժ տըկարին,
Աւգնական յաղթին, բազկաց Հըզաւրին, աղաւթիւք սոցին,
Հանող Հին ճորճին, այրող մեր ժանկին, լըւացող մեր աղտին,
Ընձայող յերկին, զմեզ բոլորովին, յուխտադրեալ տեղին,
Յառագաստ վերին, ուր Հարքըն դասին, եւ որդիքս ընդ նոսին,
Ընդ Սուրբ Գրիգորին, եւ Սուրբ Յակոբին, Ըռըստակիսին եւ Վըրդանիսին,
Յուսիկ վեՀագնին, եւ եղբաւր Նորին, Սուրբ Գրիգորիսին,
Դաստիարակին, այն սուրբ երամին, Հայր Դանիէլին,
Հանուրց Հայ զարմին, տուր խաղաղութիւն, եւ ողորմութիւն,
Բարեաց լիութիւն, եւ առողջութիւն, մեղաց թողութիւն,
Ողորմեա.:

Դ. ԿԱՆՈՆ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ՔԱՐՈԶ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Գերագոյն քան ըզքնաւս անճառ, Յիսուս զաւրեղ եւ աՀաւոր,
Յոչ էից գոյացուցանաւղ եղելոց եւ բոլորից Թագաւոր,
Իշխան անմաՀից եւ տարրեղինաց ներգործաւղ,
Անուն պաշտելի եւ գովեստից յաւրինաւղ,
Ի Հրաշըս տաւնի սըրբոց Քոց առաքելոցն խրախացեալ,
Հընչմամբ երգեմք ասելով.
ԱՀա ընկալցիս զաղաչանըս մեր
Հայցմամբ սըրբոց Քոց առաքելոցն, աղաչեմք:

ՆորաՀրաշ տաւնիւս երկոտասան ընտրելոց սըրբազանից,
Ժողովուրդ Սիովնի Նորոյ երգեն ընդ Հրեշտակս,
Պարակցեալ անմարմնոցն Հրաշացուցանեն ըզպատիւ աւուրս,
Ուրախացեալ ընդ երջանկացըն սըրբոց երգեն ասելով.
ԱՀա ընկալցիս զաղաչանըս մեր
Հայցմամբ սըրբոց Քոց առաքելոցն, աղաչեմք:

Դաւանեալ Ամենասուրբ Երրորդութեանդ, երկըրպագեմք երկիւղիւ,
Ունիմք առ Միածինըդ բարեխաւս զառ ի Քէն ընտրեալն գլուխ Հաւտի Քո փոքու,
Զանշարժ վէմըն Հաւատոյ առ ի Քէն վըկայեալն,
*Զտեսաւղն անճառ լուսոյ աստուածութեանդ ի լերինըն Թաբաւր***,*
Զդաւանաւղն առաջին Հաւր Միածնի անդըրանկիդ,
Ընդ նըմին եւ զանաւԹն ընտրութեան գյափշտակեալն ի բարձունս
Զպատմաւղն անճառից եւ զտեսաւղն անմաՀ Միածնին:
ԱՀա ընկալցիս զաղաչանըս մեր
Հայցմամբ սըրբոց Քոց առաքելոցն, աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 353³ -355µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 170µ-172µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 193µ-195µ
Êáñ³·Çñ
A î»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ êñµáó ³é³ù»ÉáóÝ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ F ø³ñá½ ³é³ù»ÉáóÝ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÊÀ. ºñÏáï³ë³Ý ³é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ ÊÀ. ºñÏáï³ë³Ý ³é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ Ù»ñáÛ ÊÀ. ºñÏáï³ë³Ý ³é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ ÚÇëáõëÇ î»³éÝ Ù»ñáÛ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ¶Ý¹ÇÝ ëñµáÛ

´Ý³·Çñ
2 F ·áÛ³óáÕ ÷Ë ·áÛ³óáõó³Ý³õÕ CF Ã³·³õáñ µáÉá-ñÇó
3 CF ãÇù 3-4 ïáÕ»ñÁ
9 F »ñÏáÛï³ë³Ý ÁÝïñ»ÉáóÝ
10 F êÇáÝÇ
11 CF ÷Ë 11-12 ïáÕ»ñÇ. å³ñ³ÏÇó »Õ»³É í»ñÝáóÝ »ñ·»Ùù³ë»Éáí
16 F ø»½ ÷Ë ØÇ³ÍÇÝ¹ C ÁÝ¹ñ»³ÉÝ C ãÇù Ñ³õïÇ øá ÷áùáõ
17 C ãÇù ¼³Ýß³ñÅ í¿ÙÝ
18 C Â³µáíñ
*** Մտթ. Ժէ 1-13, Մրկ. Թ 2-12, Ղուկ. Թ 28-36

Ի Հաւրէ առաքեալ անըսկիզբն անմահ Թագաւոր,
Որ ընտրեցեր զյիմարս աշխարհի եւ զի սկըզբանէ ընտրեալ յորովայնէ
Եւ առաքեցեր զնոսա կոչել զհեթանոսս
Յարբումն իմաստութեան խառնեցելոյ բաժակին:
Գրաւեցեր նոցա անսուտ խոստմամբ նըստիլ յաթոռ դատողական,
Որք առին իշխանութիւն կապել եւ արձակել յերկինս եւ յերկրի:
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր
Հայցմամբ սըրբոց Քոց առաքելոցն, աղաչեմք:

Նըւագս աւրհնութեան հանցուք, ժողովուրդք, ի գաւիթս
Աստուծոյ մերոյ ծաղկեալք սըրբութեամբ,
Առ ոտըս սըրբոցն անկցուք եւ ներումն եւ թողութիւն մեղաց մերոց
խընդրեսցուք
Առ ի պահել ըզմիտս եւ ըզգայարանըս մեր սըրբութեամբ
Եւ յապագայն աւուր զդասիլն ընդ աջմէ անմահ փեսային:
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր
Հայցմամբ սըրբոց առաքելոցն, աղաչեմք:

Սոսկալի անուն ընդդէմ թըշնամեաց, անաւթդ ընտրութեան,
Խընդրեա՛ տաւնողացըս Քո զառհաւատչեայ բարիսն անպատումս:
Կցորդութեամբ վիմին Պետրոսի[***]*,*
Վըկայեցելոյն ի Տեառնէ հիման սըրբութեան,
Հայցմամբ մաղթանաց ամէնաւրհնեալ մաքուր Տիրամաւրն,
Կալցուք բարեխաւս զանունըն յաղթաւղ եւ ըզպըսակն առաջին,
Զբացաւղն երկնից եւ զտեսաւղըն Միածնին
Եւ Հաւր եւ Հոգւոյ էակցին:
Զհայրապետըս սուրբս եւ ըզճըգնաւորս անբիծս,
Զմարտիրոսըս վըկայեալս եւ որ մերն է Լուսաւորիչ
Եւ ի խաւարէ մեղաց ի լոյս դարձուցիչ:
Բարձրացուցանել զեղջեւր մաւր մերոյ Սիովնի,
Առնել ողորմութիւն ծնիցելոցս աւազանաւն յորդիս սըրբութեան:

24 CF ÷Ë ï áÕÇ áõÝÇ.
Æ Ð³õñ¿ ³é³ù»³É ³Ý×³é ë³ÑÙ³Ý Ð³õñ ØÇ³ÍÇÝ
ºõ Íáó³ÍÇÝ ³Ý¹ñ³ÝÇÏ ÷»ë³ »ñÏÝ³õáñ,
Ð³ñëÇÝ øá ëÇñ»Éá Ë³Ýï ³Ï³Ã ï³ñ÷Ù³Ùµ ÁÕÓ³õáñ
25 CF Ñ³×á³ó»³ÉëÝ ÷Ë ÁÝïñ»³É
26 CF ãÇù ½Ýáë³
27 CF Ë³éÝ»³É øá ·ÇÝáÝ ÷Ë Ë³éÝ»ó»Éá µ³Å³ÏÇÝ
28 CF ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. àñ »õ ·ñ³õ»ó³Ý ³Ýëáõï Ëáë ïÙ³Ùµ ³é Ç ø¿Ý ÝÁë ïÇÉ³Ãáé øá ¹³ ïáÕ³Ï³Ý
29 F ãÇù àñù F Ç »ñÏÇÝë
*** Մտթ. ԺԶ 18
33 CF Í³ÕÏ»³É
34 CF ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ²ÝÏóáõù ³é áï ë ëñµáó (C ëñµáóë) »õ ËÝ¹ñ»ëóáõù Ù»Õ³ó Ù»ñáó ÃáÕáõÃÇõÝ
36 F ºõ ¹³ëÇÉ ³å³·³ ëÝ ÷Ë ºõ… ½¹³ëÇÉÝ
39 C ÃßÝ³ÙáÝ CF ³Ý³õÃ
40 CF Ð³ó»³° ÷Ë ÊÁÝ¹ñ»³° CF ãÇù øá
41 CF ÁÝ¹ ø»½ (C ãÇù ù»½) íÏ³ÇÝ ÷Ë íÇÙÇÝ
45 CF ãÇù ØÇ³ÍÝÇÝ
46 CF ÷Ë ïáÕÇ. ¾³ÏóÇÝ
47 CF ãÇù 47-49 ïáÕ»ñÁ
50 CF ´³ñÓñ³óá C µ³ñÓñ³óá ½»Õç»ñ »Ï»Õ»óá Ù³õñ Ù»ñáõÙ F »Ï»Õ»óá Ù³õñ F êÇáÝÇ
51 CF ÍÝÇó»Éáó CF áñ¹¿·ñáõÃÇõÝ ÷Ë áñ¹Çë ëÁñµáõÃ»³Ý

Ահա յիշեսցես եւ զհոգիս ննջեցելոց մերոց եւ ողորմեսցիս նոցա,
Քրիստոս Աստուած, ի միւս անգամ Գալըստեանըն Քո,
Խընդըրեմք:

Րոտել ըզմարմինըս մեր ընդ սիրոյ Քում
Ի շաւիղ կոչման աստուածային բարութեան Քո, խընդըրեմք:

Բարեաւ Քոց կամաց եւ խնամոց պահեա՛ զանձինըս մեր սըրբութեամբ:

Ուրախութիւն յայտնեալ տըրտմելոցս եւ յաշխարհի
Վառեալ ղամբար անմատոյց եւ անշէջ ճառագայթ,
Մայր Աստուծոյ եւ տաճար վայելուչ,
Երկիր բանաւոր եւ տաւմար անլուծանելի,
Տուն Աստուծոյ եւ քաղաք կենդանւոյն:
Տաճար անխախտելի եւ դուռն աղխեալ եւ փակեալ յաւիտեան,
Դրախտ աստուածատունկ եւ այգի վայելուչ,
Ողկոյզ գինեբուխ եւ ուրախութեան պատճառ քաղցրութեան,
Հայցեա՛ յԱրարչէն ի Քո Միածնէն տաւնողացըս մեղաց թողութիւն:
Հեռացո՛ ի մէնջ զամենայն չարեաց մեքենայս խաբէութեան բանսարկուին,
Լինել յաղթաւղ ներհակացըն ճըշմարտութեան,
Բարեխաւսութեամբ արի երջանկացըն մարտիրոսացըն դասուց
Եւ գըլխաւորաց առաքելոցըն Պետրոսի եւ Պաւղոսի,
Յիշմամբ կըրկին Կարապետին եւ Մըկըրտչին Յովհաննու,
Ամենայն ընտրելոց, որք ընդ մեզ մեծապէս տաւնեն զաւուրըս պատիւ
Եւ այժմ ողորմեա՛:

53 C ãÇù ß ³ ñ., Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í
55 F ðá ï » ³ ° F øá Ï ³ å ³ Ïó» ³ É, ËÁÝ¹ ñ»Ùù
56 F ãÇù ï áÕÁ
57 F ÷Ë ï áÕÇ áõÝÇ. ´ ³ ñ» ³ õ ËÝ ³ Ùáó Ï ³ Ù ³ ó øáó å ³ Ñ» ³ ° ½ ³ ÝÓÇÝë Ù»ñ, µ ³ ñ»ñ ³ ñ, ³ Õ ³ ã»Ùù
58 F ³ ßË ³ ñÑÇ
61 F ï áõÙ ³ ñ
62 F ãÇù 62-65 ï áÕ»ñÁ
66 F ØÇ ³ ÍÝÇ ùáõÙ ÷Ë Ç ùá ØÇ ³ ÍÝ¿Ý
67 F Ë ³ µ»áõÃ» ³ Ùµ
71 F øáõÙ ÷Ë »õ ØÁÏÁñ ï ãÇÝ
72 F °õ ³ Ù»Ý ³ ÛÝ ÁÝ ï ñ»Éáó øáó F ãÇù Ù»Í ³ å¿ë

ՏԱՂ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԵՑԻՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ

Անճառ խընդութեամբ լըցեալ եկեղեցի Սուրբ ցընծայ,
Հիմամբք հաստատեալ անշարժ վիմաւք ի կարծեաց հողմոց:
Հըրճուեալ նըւագէ երգովք մանկամբք սուրբ Սիոն դըշխոյ,
Զաւր յիշատակի տաւնէ սուրբ զառաքելոցըն Տեառն:
Զբաղձալեաց զաւրաց վեհիցն անմարմնականաց դասուցն,
Զերիցն երանեալ անձանց մաքուր եւ անբիծ հոգւոց:
Զնախկի ընտրելոց սըրբոց մեծին քարոզին ձայնի,
Առ ի Տեառնէ դիտակք յառաջնորդութեան մարդկան:
Լուսեղէն անթիւ նըստել ի ստուերս մահու,
Արբին ըզբաժակ կենաց, զմայլեալք ի Հոգւոյն Սըրբոյ:
Հոտովք անուշիւք լըցին զընդհանուր ոլորտս երկրի,
Յաշակերտութիւն ստացան զերբեմն անաստուած ժողովսն:
Յերկըրպագութիւն մուծին զաշխարհս ամենայն փըրկչին,
Ստեղծչին յոչէից զընաւս ածեալք յանգոյից յեղումն:
Արքային փառաց երգել զերգս ուրախութեամբ յաւէժ
Եւ վերագոչել ձայնիւ զփառս այժմ յաւիտեանս, ամէն:

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 355µ-356³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 89µ-90µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 55³-56³

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÜÉ ï³Õ Ñ³Ù³õñ¿Ý ³é³ù»-
ÉáóÝ

Èáõë³Ýó³ÜÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A ÊÀ. °ñÏáï³ë³Ý ²é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõ-
ÍáÜ Ù»ñáÜ

´Ý³·Çñ

3 B »ñ·³õù

6 G ¼»ñÇóë BG ÑáíÁõ³óÝ ÷Ë Ñá·õáó

7 BG ¼Ý³ËÝÇ B ÁÝ¹ñ»Éáó BG ëÁñµáóÝ, Áëï Ù»ÍÇ

8 BG ²õÍ»³Éù ÷Ë ²é

9 BG Èáõë³ ïáõù »Õ¿Ý ³ÝÃÇõ ÝÁëï»Éáóë ÷Ë Èáõë»-
Õ¿Ý… ÝÁëï»É

11 BG ³ÝáõßÇó B ½ÁÝ¹Ã³Ýáõñ

14 B Á½µÝ³õë BG ³Í»³É

Փ[ՈԽ]

Անմահութեանց Տէր թագաւոր, որ ես ընդ Հաւր միշտ եւ Հոգւոյն,
Փառակից եւ էակից, արարչակից ծընեալ Որդի:
Ի ծոցոյ Հաւր խոնարհեցար ողորմութեամբ առ արարածս,
Ծընընդեամբ ի Սուրբ Կուսէն Աստուած ցուցար հանրականացս,
Ժամանակաւք երեսնամեայ մըկըրտեցար ի Յորդանան[ա],
Անընդել մեծ նըշանաւք Հրէաստանեայց երեւեցար,
Զաւրէն ցեղոց երկոտասան Դու ընտրեցեր լինել ընդ Քեզ,
Յորոգայթից կազմեալ ձըկանց, փըրկիչ մարդկան յաւրինեցեր[բ]:
Զգեցմամբ կաւշկաց ամրացուցեր ոչ զանգիտել ի խայթոցաց[գ].
Ոչխարին կորուսելոյ յայց ելանել փութացուցեր[դ],
Խաւսեցար նոցա յառակս ի լըսելիս տիեզերաց,
Վայելչապէս կատարելով Քո զամենայն տնաւրինականսն,
Յարուցեալ երեքաւրեայ առ Հայր յերկինըս համբարձար,
ԶըՀոգին Սուրբ շնորհեցեր, զոր խոստացար նոցա պարգեւս:
Մըխիթարիչ[ե] եւ ըսփոփիչ զՔոյդ լըցուցիչ զուրախութիւն,
Ուստի լըցեալք առհասարակ, հեղին յերկիր ըզցընծութիւն:
Զերծուցին ի խաւարէ ըզպաշտաւնեայս դիւաց պըղծից,
Ուսուցին զամենեսեան յորդորելով զհաւատացեալս:
Երից անձանց մի տէրութեան, միում բնութեան աստուածութեան
Փառատրութեամբ երկըրպագել այժմ եւ յաւէտ, միշտ յաւիտեանս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 356³-357³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 56³µ
Êáñ³·Çñ
AG ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ
ա Մտթ. Գ 13-17, Մրկ. Ա 9-11, Ղուկ. Գ 21-22
6 G Ðñ¿³ë ï³Ý»³ó
7 G ó»ÕÇó
8 BG ÷ÁñÏãÇ¹
բ Մտթ. Դ 18-22, Մրկ. Ա 16-20, Ղուկ. Ե 10-11
9 B ½³Ý·Çï»³É
գ Մրկ. Ա 7, Յովհ. Ա 27
10 BG ³Ûó
դ Ղուկ. ԺԵ 6
11 G ³é³Ïë
14 B Á½Ñá·Ç¹
ե Յովհ. ԺԴ 16, 26
17 BG åÁÕÍáó
18 G Ûáñ¹áñ»Éáí ½³Ù»Ý»ë»³Ý ½Ñ³õ³ï³ó»³ÉëÝ
20 BG »ñÏÁñå³·»³É

ՅԱ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ

ՍՐԲՈՅ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ

***Ի**մաստութիւն անճառ անեղին, Հաւր Արարչին եւ մարդասիրին,*
Նախախնամիչ ստեղծաւղ մարդկային, Աստուած եւ Տէր արքայդ Համայնին,
Որ ոչ թողեր ի ձեռաց քոյին, զմարդիկս եղեալ կոխան բանսարկուին,
Այլ գլթացար դարձեալ վերըստին, եւ ընտրեցեր յազգէս մարդկային,
Զմեծըն Մովսէս որդի Ամրամին, որ է յազգէ որդոցն Յակոբին,
Ի Ղեւտացոց ցեղէ Կահաթին, զԱհարոնի եղբայր հրաշալին,
Երեւեցար ի նըմա ի լերինն բոցով հրոյ Քո Աստուածային,
Ընկա՛լ զերգըս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

***Խ**որհուրդ խորին Քո, Տէ՛ր կուսածին, էջ ի Քորէբ ստորոտ Սինային,*
Որ նա ասի էջք աստուածային, մարդեղութեանըդ դուռն երկնային,
Եւ վառեցար ի թուփ մորենին, որպէս յետոյ ի յարգանդ Կուսին,
Զոր Մովսիսի տեսեալ զսքանչելին, անկիզելի վառեալ մորենին,
Հեղեր ըզլոյս Քո աստուածային ի հողեղէն դէմս Մովսիսին,
Գըծեալ մատամբ Քո աստուածային, զքարեա տախտակ պատգամաց բանին,
Եւ առաքեցեր յաւրինակ Քոյին, քարոզ լինել տանն Իսրայեղին,
Մովսեսըն Քեզ, Որդիդ Միածին, գիր տախտակին աւետարանին,
Ընկա՛լ զերգըս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

***Ն**ոյն Մովսիսի Քո մարգարէին, հրամայեցեր ըզձեւ խորանին,*
Առնուլ նըմա ի յանփուտ փայտին, եւ առնել տեղի քարեա տախտակին,
Ըզտապանակ հընոյ Ուխտին, յորում եդեալ ըզգիր պատգամին,
Յերկուս կանգնոց ըզերկայնութիւն, կանգուն ու կէս ունէր լայնութիւն,
Կանգուն եւ կէս ունէր բարձրութիւն, ի հինգ կանգնոյ բաւականութիւն,
Ծեփեալ ոսկով ներքոյ եւ արտաքին, որ մեծ խորհրդով նովաւ երեւին,
Աստուածախառըն մարմնոյ Փըրկչին, միացելոյ երկուց միակին,
Ընկա՛լ զերգըս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

***Դ**ասք հրեշտակաց եւ ազգ մարդկային տաւնեն ըզտաւն Սուրբ տապանակին,*
Անդ էր սափորըն մանանային, զոր յանապատըն կերակրէին,

²ÕµÇõñÝ»ñ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 345µ-347µ

Êáñ³·Çñ

U ï»°ë í»ñ»õáõÛ

Ì³Ûñ³Ï³å ª Æ ËÝ¹ññáÛ í³ñ¹³å»ïÇÝ ¶ñÇ·áñÇ

Տիպ եւ նըման Սուրբ Աստուածածնին, հացին կենաց մեզ պարգեւողին,
Անդ գաւազանն էր Ահարոնին, ծաղկեալ եբեր զպըտուղ ընկուզին,
Ի յաւրինակ կենարար խաչին, որ ծաղկեցաւ ի Գողգոթային,
Անդ էր բուրուառըն Սուրբ տաճարին, զոր քահանայքըն խընկարկէին,
Տիպ եւ աւրինակ Սուրբ Աստուածածնին, ուստի բուրեաց հոտն աստուածային,
Անդ էր տախտակ պատգամաց բանին, նըմանատիպ աւետարանին,
Ընկա՛լ զերգըս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

Ռամեալ ծընունդ սուրբ աւազանին, վերապատուեմք զտապանակ ուխտին,
Որ ի յաւուրս Յեսւայ կուսանին նովաւ հըրաշք բազում լինէին,
Քանզի բարձեալ քահանայք յուսին եւ իջին ի գետըն Յորդանանին
Եւ զաւրութեամբ Սուրբ տապանակին յետըս դարձաւ ջուրըն սաստկագին,
Յեսու նըմանին Յիսուսի Փըրկչին եւ տապանակըն սըրբոյ խաչին,
Յեսու դարձոյց զջուրն յակըն կըրկին, Տէր մեր զընութիւնս ի կեանս վերստին,
Այլեւ զպարիսպըն զԵրիքովին տապանակաւըն կործանեցին
Եւ Տէր Քրիստոս զդըժոխսըն ներքին, զխորս անդընդոց սանդարամետին,
Ընկա՛լ զերգըս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

Ռամեալ յաւուրս որդոցըն Հեղին, ըզտապանակըն սուրբ գերեցին,
Անդ զաւրութիւնս արար մեծագին, զմուկն եւ զերանսըն հարուած նոցին,
Այլեւ զբագին կըռոց դագոնին, զոր խորտակեաց ի յԱսկաղոնին,
Զոր եւ ինքեանք ի յետըս դարձուցին, լըծեալ ի սայլ զերինջ նորածին,
Որ եւ եկեալ կացին ի բլրին, Թարց եզողի լըծեալ երընջին,
Այլեւ յաւուրսն Երեմիային, առ գերութեամբըն Բաբելոնին,
Առեալ տարաւ զտապանակ ուխտին եւ ամփոփեաց ի Սինա լերինն,
Ի գիշերի անդէն լոյս ծագին եւ ի տուէ հովանի ամպին,
Դարձեալ յայտնի նա յաւուրս նեռին, եւ սատակումն նովաւ լինին,
Յիշ. եւ եւս զառաջին.:

Ուրախութեամբ, մանկունք հաւատոյ, տաւնեմք զտաւն Սուրբ Եկեղեցւոյ,
Զնաւակատեաց մեծիս խորհրդոյ, որ է միջակ պահոց ուտելոյ,
Նման դըրախտին, պատուիրան տալոյ, զոր էր եդեալ առաջին մարդոյ,
Յամէն ծառոց ասաց ուտելոյ, բաց ի պըտղոյն չարի եւ բարոյ,
Եւ մեք պահեմք զայս աւրս ի մըսոյ, վասն աւրինացըն կատարելոյ,
Ի ժամանակ կըռոց պաշտելոյ, տաւն առնէին յաւրս այս զոհելոյ,
Վասն այն աւրէն է մեզ պահելոյ, վասն ի նոցունց իսկ բաժանելոյ,
Զանձինս.:

Յոյս համաւրէն ազգաց մարդկային, Վերին զաւրաց հաւասար դասին,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Կոյս Տիրածին, Ռամից պարծանք համաւրէն ազգին,

Դու ընտրեցար յազգէն Եւային, Առնուլ ըզվրէժ խաբման բանսարկուին,
Պարգեւեցեր ըզդըրախտըն կըրկին, Եղեր բուժիչ վիրացն ի յոգին,
Տալ մեզ մաղթեա զկեանս անպատմելին, Ի սոսկալի աւուրն ահագին,
Նախախնամել զազգս Հայ զարմին, Գրելով ըզմեզ ի գիր կենդանին,
Րախճանապէս լըսելով ձայնին, Ի կենարար Տեառնէ Յիսուսին,
Գրիգոր անուն սուրբ վարդապետին, Որ նա խընդրեաց զգանձ տապանակին,
Րաբունապետըն սուրբ երկնային, Ի նա ձայնէ ըզծառայ բարին,
Ննջեցելոց մերոց եւ ամենին, եւ Առաքելին երգաւղի սորին,
Ողորմեա.:

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՅ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Գերագոյն բարի, Աստուածդ ամենի, էական գոյի,
Տըւաւղդ ամենի, գկարիս պիտանի, Հարկաւորելի,
Երկնի եւ երկրի, ծով ու ցամաքի, եւ ամենայնի,
Դասուցն ամենի, մարդկային ազգի, բանական սեռի,
Ինըն դասակարգի, Հրեշտակացն յերկնի, անմարմնականի,
Եւ մարդս որ յերկրի, բանական պատւի, տասներորդ լինի,
Թիւ խորհրդալի, որ սուրբ անւանի, լի եւ անթերի,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ ողորմութեամբ Քո,
Աղաչեմք:

Րաբունդ երկնային, Աստուած անքննին, Հրեշտակաց դասին,
Քաղցրութեամբ Քոյին, առեր ի ձեռին, զորդի Ամրամին,
ԶՄովսէս Ղեւտացին, ընդ Ահարոնին, զեղբարսն երկոքին,
Խաւսեալ ընդ նոսին, զբան Քո աւրինին, Սուրբ պատւիրանին,
Զտասըն բան գըրին, քարեայ տախտակին, զաւրութեամբ կըրկին,
ԶՀինգն որ Հնազանդին, եւ ի յանձն ունին, Հընգէն Հըրաժարին,
Եւ այնու վարժին, որդիքն Յակոբին, ազգն Իսրայէլին,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ ողորմութեամբ Քո,
Աղաչեմք:

Իսկ Տէրն երկնային, Հոգ տարաւ նըմին, Սուրբ Տապանակին,
Ասաց Մովսէսին, առնուլ ի փայտին, որ անփուտ ասին,
Եւ առնել տեղ Բանին, Իւր պատւիրանին, քարեայ տախտակին,
Հինկ կանգուն կազմին, տապանակ ուխտին, լայնքն ընդ երկայնին,
Եւ այն յանփուտ փայտին, ոսկով աւծանին, ներքոյ եւ արտաքին,
Զի տեղիք լինին, սուրբ պատւիրանին, որ ի տախտակին,
Ոսկի սափորին, եւ գաւազանին, ոսկի բուրւառին,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ ողորմութեամբ Քո,
Աղաչեմք:

Գոյ խորհուրդ խորին, Սուրբ Տապանակին, մարմնոյ Յիսուսին,
Փայտն անփուտ մարմին, Յիսուս Քրիստոսին, եւ ոսկին Բանին,
Այլեւ մաւր Բանին, Սուրբ Աստուածածնին, եւ Սըրբոյ խաչին,
Նաեւ մարդկային, որք Հաճոյ ասացին, կամաց Արարչին,
Ոսկին է Հոգին, եւ փայտն մարմին, բնութեանս մարդկային,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 292 ³ -294 ³
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ:
Ì ³Ůñ ³ Ï ³ åª ¶ñÇ·áñÇ ¿:

Հինկ կանգուն չափին, հինգ գգայարանին, երբ համեմատին,
Թէ մարդիկք լինին, հանդիստ Արարչին, ըստ տապանակին,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ ողորմութեամբ Քո,
Աղաչեմք:

Ով այնըմ հրաշին, Սուրբ Տապանակին, սքանչելագործին,
Զի անդ լինէին, Աստուածխաւսութիւն, ընդ մարգարէին,
Ի կազմել Նորին, Բերսելիէլին, զտապանակ ուխտին,
Ուր անդէն եդին, լի սուրբ խորանին, ի Դաբիրային,
Եւ ի նմին ժամին, ամբ հովանացին, սրբոյ խորանին,
Ի ժամանակին, Յեսուայ կուսանին, Տեառն աւրինակին,
Զտապանակ ուխտին, բարձեալ տանէին, դասք քահանային,
Յորդանան մըտին, ջուրքն անդրադարձին, եւ յակունս հասին,
Ճանապարհ բացին, եւ անց խորդեցին, որդոցն Յակոբին,
Մինչեւ որ անցին, ազգն Իսրայէլին, ցամաքաւտին,
Մեզ աւրինակին, ի կեանս վերըստին, զաւրութեամբ խաչին,
Յեսու Յիսուսին, տապանակ ուխտին, սուրբ խաչափայտին,
Արար յաղթութիւն, եւ մեծ զաւրութիւն, մեզ ի փրկութիւն,
Յիշեա.:

Ռամեալ գերութիւն, Սուրբ Տապանակին, ի պատերազմին,
Դագոն խորտակին, Գազայ քաղաքին, յայլազգաց երկրին,
Ի Յասկաղոնին, եւ յԱզովտոսին, ուր եւ տանէին,
Յամենայն տեղին, ուր եւ գերեցին, զտապանակ ուխտին,
Հարուածք սաստկագին, նոցա տիրեցին, գերչաց տապանին,
Երաստանքն ուռին, եւ մուկն եռացին, յանդաստանս նոցին,
Եւ յոսկոյ նոքին, երանս գործեցին, եւ մուկն արարին, վասըն հարուածին,
Եւ եւս.:

Իսկ մարդիկք, ազգին Գազայ, եւ Ազովտին, եւ Ասկաղոնին,
Որ ըզհրաշն տեսին, եւ զհարուածն առին, Սուրբ Տապանակին,
Երինջքն որ ածին, ի լուծ լըծեցին, զորթսն արգիլեցին,
Ի սայլի եդին, զտապանակ ուխտին, եւ ի բաց թողին,
Եւ թարց եզողին, երինջքըն բերին, զտապանակ ուխտին,
ՅԱզովտա հանին, եւ ի տեղ հասուցին, յազգն Իսրայէղին,
Եւ անդ զոհեցին, զերինջքն ընդ սայլին, անդէն ի բըլրին,
Զանձինս.:

Էական Բանին, Հաւր անեղածին, Որդին Միածին,
Մայր եւ աղախին, Սուրբ Աստուածածին, պարծանք Եւային,
Քում աւրինակին, Սուրբ Տապանակին, եւ ոսկի սափորին,
Զոր գաւազանին, որ ծաղկեալ ցուցին, պըտուղ ընգուզին,

Ոսկի բուրւառին, քարեայ տախտակին, պատգամաց Բանին,
Հաղորդեայ Նոցին, զաւրութեամբ Քոյին, մեզ ի յաւգնութիւն,
Եւ ըզձայն Բանին, զպըսակն առաջին, ընդ Լուսաւորչին,
Հաւասար Քոյին, մաղթանաց բանին, առցես զնոսին,
Մեզ ի հաշտութիւն, մեղաց քաւութիւն, եւ ողորմութիւն,
Երգոյս երգաւղին, եւ սրբագրողին, անմիտ Գրիգորին,
Այլև ստացողին, եւ փոխարկողին, եւ լաւ պահողին,
Ողորմեա.:

ՔԱՐՈԶ ՏԱՊԱՆԱԿԻ ՄՈՎՍԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Մաքրափայլ տեսութիւն մեծապատիւ աւուրբս լըրման,
Աստուածային տապանակ կազմեալ գոլ հրաշալի եւ զարմանալի[ա]*։*
Մակեռակ ձեւ կերպարանեալ եւ քառեկիղ ամբիւք
Լիապէս լայնատարած չարժմամբ յառաջեալ։
Մարգարէական տեսութեամբ լցեալ,
Անճառելի փառաւք զարդարեալ։
Նախատիպ Միածնին Բանին եւ փառունակ փառաց փրկողին,
Սափոր ոսկի, տախտակ կըտակի, մաքրողական գաւազանն յենլի։
Ելով ի քեզ երիցն հաւաքմամբ,
Մեծապայծառ խորհուրդն ինքնութեան։
Յարմարական նախատեսութեամբ յամենայն լիապէս լըցեալ
Ի տիպ ըզգալի գործ իմանալի զարմանազան միշտ խորհրդածի։
Ահա բուրեսցին երգ աւրհնութեան միշտ առաջի Քոյին Տէրութեանդ,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք։

Որ առաւել ի վեր քան ըզբան ցուցար յերկրի գործ զարմանալի,
Խորհուրդ խաչին եկեղեցոյ ի քեզ ցուցեալ յաւէտ հրաշից զանազանութեամբ,
Անախտական բնութեանց զըւարթնոցն իններակ դասուց պետութեան վերնոցն,
Նախ եւ բնաւիցըն սրբազանից ընտրելագոյն մարդկային զարմից,
Այլ եւ տիպ մեծին Յիսուսի անհասական տնաւրէնութեան։
Ոսկի մաքուր եւ արծաթ ընտիր աստուածական անհաս բնութեան,
Եւթնեկին շնորհաւք Սուրբ Հոգոյ բանիւ գըտեալ ի հողեղինաց,
Ամենայնիւ եւ յամենայնի քեւ մեծագոյն խորհուրդըն յայտնեալ։
Ահա բուրեսցին երգ աւրհնութեան միշտ առաջի Քոյին Տէրութեանդ,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք։

Վըսեմական փառազարդութեամբ շնորհազարդեալ շնորհաւք բարձրելոյն,
Տապանակ անուն փառունակ յաւէտ հրաշիւք միշտ պատմաբանեալ,
Մովսէսական առաջնորդութեամբ հիմնաւորեալ,
Հանդիսադրութեամբ ի տիպ Յիսուսի յաւէտ յաւրինեալ։
Յաւէժապէս միշտ փառազարդեալ,
Սիւնըն հրեղէն արտաշիկացեալ,
Միշտ տեսանողացն յաւէտ ահարկեալ։
Ամպ լուսաւորել զվայրըս յարկաց քոց առաջնորդելով հինն Իսրայեղի[բ]*,*

²ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 173 ³ -177µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 216µ-218 ³
Êáñ ³ ·Çñ
C ãÇù Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í H ï »°ë í »ñ»õáõÙ

Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª Øá í ë¿ëÇ »ñ·
´Ý ³ ·Çñ
1 C 1-39 ï áÕ»ñÁ, Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í
ա Ել ԻԵ 10-22, ԼԶ 1-9
բ Ել ԺԳ 21

Յերկիր աւետեաց, բերկրանաց բարեաց,
Աւրինակ նորոյս գոլ դատակերտի անճառելի փառաց Յիսուսի,
Ահա բուրեսցին երգ աւրհնութեան միշտ առաջի Քոյին Տէրութեանդ,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Սոսկալի առաջարկութեամբ պճնազարդեալ ի վեր քան ըզբան,
Քահանայից քայլափոխութեամբ տապանակին գըաւորութեամբ,
Ոտնակառոյցըն գետեղութեամբ Յորդանանու ջըոյն բարդութեամբ
Ահաբեկեալ սիրտ քանանացոցն եւ հաստատեալ զարմըն Յակոբեան:
Աւրինակեալ յաւէտ յիրաւի յաղթանակ մարտըն Յիսուսի,
Զխորտակումն Բելիարայ եւ զնորոգումն որդոց Ադամայ,
Յեսու Նաւեան տիպըն Յիսուսի եւ փոխանորդ մեծին Մովսէսի՟:
Փառաւորեալ յայնմըն նուագին աստուածային խոստմամբըն բարի,
Հանգոյն Փրկչին մերոյ Քրիստոսի, որով Հոգին Համայնից բաշխի,
Գերապայծառ փառաւք բերկրալի, բարգաւաճեալ միշտ յամենայնի:
Ահա բուրեսցին երգ աւրհնութեան միշտ առաջի Քոյին Տէրութեանդ,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Է *տիրապէս գործ զարմանալի, մեծ պայծառ տաւնիս բաղձալի,*
Յաւրինակ դարձման ընութեանս ի յաղին դառնայր Յորդանիսի,
Յակունս իւր ելից, որով պատրաստէր ճանապարհ բարի,
Անցից անցանելոց այնց հրաւիրելոց:
Յուցեալ տիրապէս յաւէտ յիրաւի զաւազանին խորհուրդ մեծարգի,
Հետեւելոցն ի ծով աշխարհի ի վերայ սլացեալ յարփին սխրալի:
Վերառեցեալ քար երկոտասան, թիւ պատուական առաքելական,
Զերծեալ ապերախտ ազգէն տիրասպան յարամոլեացըն թշուառական:
Ընկղմելոց ի խորս անդընդոց ըստ կրկնակի քարանց հանելոց,
Ահա բուրեսցին երգ աւրհնութեան միշտ առաջի Քոյին Տէրութեանդ,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Սխրալի *տեսութիւն յաւէտ յամենայնի աստ միշտ երեւի ի փառազարդեալ*
Տապանակն ընտրեալ քահանայից քառից միշտ բարձեալ:
Քառանիւթեա ընութեանս մերոյ բարձեալ յաւէտ ըզշնորհս Աստուծոյ,
Համաձայնեալ միշտ դաշնակութեամբ յեւթնեկին շըջագահութեամբ,
Յորմէ պարիսպ չարին պատառին խորտակելով յաւէտ փըլանին:

40 C Ú³ Ïáíµ»³Ý
41 C Á½Û³ÕÃ³ Ï³Ýë C ÚÇëáõëÇ
42 C áñ¹õáó
Եփ ժէ 13
44 C Ýáõ³·Ç
49 C Ù»Í³ å³ÛÍ³é
50 C Úáñ¹³ÝÇë
55 C ì»ñ³éáó»³É
56 C Û³ å»ñ³Ëï
57 C ÀÝ·ÕÙ»ÉáóÝ C ù³ñ³ÝóÝ ³Ý·»Éáó
63 C Û»õÃÝ»ÏÇë C ßñç³·³ÛáõÃ»³Ùµ
64 C å³ñÇëåù

Այլանդակից բանակըք հերքին, եկեղեցի նըշանաւ ապրի,
Միանալով յերկինըս դասի սուրբ զըւարթնոցն համաձայնի,
Բաժին բարի վիճակաց եւ շնորհիւ աստուածատես ազին Յիսուսի,
Ի փառս փառաւորելոյ փառաւք յաւիտենական:

Ի քեզ վերանկեալ յաւէտ հայեսցի միշտ նըկատող ակըն համայնի,
Տիրամայր իսկուհի ընտրեալ բարձաւղ Բանին ընաւից բարձաւղին,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածին, մայր եւ աղախին անճառ Հաւր Բանին,
Ծնար մարմնով զանճառ ծնունդըն Հաւր, սնուցեր կաթամբ զկերակրաւղն ընաւից,
Հըպեալ համբուրիւ յարակայութեամբ ի սրովբէիցըն սարսափելին:
Հայցեսցես միշտ, մայր Աստուծոյ, քոյին մեծահրաշ համարձակութեամբ
Տարածմամբ բազկաց, տատանմամբ մատանց յամենառատըն պարգեւաւղէ,
Զխաղաղութիւն հանուրց աշխարհի, զողորմութիւն եւ զլիութիւն,
Զշաղկապ սիրոյ միշտ յամենեսեան յաստուածայինս եւ ի մարդկայինս
Պահեալ պարագայց ամաւք ի մարմնի ուղղական վարուք
Ըզդիտապետըն մեր զՏէր [այս անուն] եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետաւք,
Քահանայիւք եւ սարկաւագաւք, դպրաւք եւ ամենայն կղերիկոսաւք,
Զթագաւորն մեր միշտ բարեպաշտ եւ զաւրաւոր ի պատերազմի,
Հանդերձ զաւրաւք եւ զաւրավարաւք եւ հետեւակաւք,
Ուղղել միշտ զեկեղեցի ճշմարտապէս ի փառս Աստուծոյ,
Ահա յիշեսցես Քրիստոս թագաւոր փառաց զնընջեցեալսն
Յանուն Քո եւ ողորմեսցիս նոցա յաւր երեւելոյ գալըստեան Քո խընդրեսցես:

Եւ եւս առաւել զորդորումն սիրո եւ զգործըս բարեաց տալ մեզ հանապազ,

Րոտեալ մեզ զամենեսեան եւ յաստուածային ձայն ի Քո յունկնդրութիւն
Միշտ եւ հանապազ:

Գոհութիւն ի բարձունս վերառաքեմք Քեզ, Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Գերագոյն բնութիւն աւրհնեալ յաւիտեան
Եւ էացուցիչ էիցս յոչէից եւ խնամող գոյից ընաւից:
Անոխակալ եւ անյիշաչար մարդասէր եւ միշտ բարերար,
Ժողովեալքըս սիրով ի տաճարի փառաց սըբութեան Քո
Խընդրեմք ի Քէն, թագաւոր երկնաւոր,
Բարեխաւսութեամբ Սուրբ Աստուածածնին եւ միշտ Կուսին Մարիամու,

66 C ½áõ³ñ¹ÝáóÝ
67 C íÇ×³Ï³õ ÷Ë íÇ×³Ï³ó »õ
68 C ÷³é³õáñ»ó»ÉáÛÝ ÷³é³õù Û³õÇï»³Ý
69 C í»ñ³ÏÝ»³É
74 C Û³õ¿ï ÙÇßï
79 C ãÇù »õ
80 C ãÇù »õ
81 C µ³ñ¿ë¿ñ
82 C ÓÇ³õáñ³õù »õ ÷Ë »õ
83 C àõÕÕáõÃ»³Ùµ áõÕÕ»É
87 C Á½Ù»½ C Û»ñ³Ý³Ï³Ý »õ ÷Ë »õ
90 C ³ÝÙ³Ñ ï¿ñáõÃÇõÝ, ³ÝÑ³ë ½³õñáõÃÇõÝ, ³õñÑ-Ý»³É ÷Ë ³õñÑÝ»³É
91 C ¾ »õ

Աղերսանըւէր մաղթանաւք մեծի կարապետին ամլորդոյն եւ Մկըրտչին Յովաննու,
Խընդրուածովք եւ նահատակութեամբ պսականուն մարտիրոսի
Նախավկային եւ առաջին սարկաւագին
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ Մեծին Գրիգորի յոգնատանջան խոստովանողի,
Մաքուր մաղթանաւք առաքելոց եւ մարգարէից, մարտիրոսաց
Եւ ճգնաւորաց զամենայն Քոյոց սիրողաց:
Շնորհեսցես աշխարհի զխաղաղութիւն եւ զամենառատ պըտղաբերութիւն
Եւ հիւանդաց առողջութիւն,
Հանդերձ ամենայն պիտոյից լըմամբ ի փառըս Քո, աւրհնեալ յաւիտեան,
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած:

96 C Úá í ³ Ýáõ
97 C å ë ³ Ï ³ ÝáõÝÁÝ
98 C Ü ³ ËÏÇ íÁÏ ³ ûÇÝ ÷Ë Ü ³ Ë ³ í Ï ³ ûÇÝ
99 C Ëáë ï á í ³ ÝáÕÇÝ
103 C Ü»Õ»Éáó ³ Ý¹ áññáõÃÇõÝ »õ ÷Ë »õ

ՏԱՂ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԶՈՐ ԱՐԱՐ ՄԱՒՍԷՍ

Խորհուրդ գալըստեան Բանին, Բանին որ արար զաշխարհս,
Յառաջ գուշակէր ի հնումն, խորանաւն եւ զոհիւքն ի նմա:
Զմարմնով ըզգալուստ դրոշմեր, յանփուտ տապանակ փայտեա,
Ներքոյ եւ արտաքս պատեալ ոսկւով մաքրագոյն ծածկեալ[ա]:
Փայտին ծածկելով յոսկւոյն նըշանակ մարմնոյ բանին,
Որ այն հողանիւթ մարմինն ծածկեցաւ յէէն փառաց:
Եւ զի աւրինակ գոլով տապանակն էին մարմնոյ,
Ուստի Յորդանան տեսեալ, սարսեալ ցամաքէր խպառ:
Ի վեր դառնալով գետոյն, զմեր դառնալն ի դրախտն ազդեր[բ],
Որ տապանակաւն ցուցեր զխորհուրդ փըրկութեան մերոյ:
Սովաւ զքեզ աւրհնեմք, հայցեմք՝ ողորմեա՛ սովաւ մեզ բանդ,
Զի մեծ խորհըրդոյ Փըրկչիդ գալըստեանդ երգեմք ըզփառս:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 212 ³ µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 185µ-186 ³

Êáñ³ ·Çñ

BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ (B Øáíë¿ë)

´Ý³ ·Çñ

[illegible] 10-22, [illegible] 1-9 [illegible] 3-5

9 B ³ë¹¿ñ

[illegible] 11-15, [illegible] 3

12 B Á, ÷³éë

ՓՈԽ

Այսաւր զտապանակըն սուրբ ըզխորհուրդ մարմնոյ Փըրկչին,
Զայն զԱստուածաբանակ ըզնիւթն ըզտապանակին փառաց:
Յորում հաճեցաւ բնակիլ մեծ սէրովբէից արքայն,
Անտ եղեալ ըզգիծ մատանցն զայն արարչագործ ձեռացն:
Անդ սափորն ոսկի եղեալ Սուրբ Աստուածածնին խորհուրդ,
Ի նմա զաւազան ծաղկեալ եւ խորհուրդ խաչին ցուցեալ:
Այնքան հրաշալեաց բնակեալ փառաւք Բանին Հաւր լըցեալ,
Տապանակ լուսոյ շնորհաց եւ քարոզ Բանին կենաց:
Դու ծածկեալ եղեր ամպով ի յայրին եղեալ վիմի,
Դու ի գալըստեան աւուրն յայտնեալ երեւիս փառաւք:
Եւ մեք պատուելով պատուեմք ըզտապանակին խորհուրդ,
Զոր արդէն յայտնեաց մեզ Տէրն ըզկենաց լուսոյ ըստուերն:
Աստ նըշանաւ սուրբ խաչին եւ տապանակաւն ի հնումն
Փըրկեաց զմեզ ճըշմարտութեամբս եւ զհեբրայեցիսն ստուերաւն:
Յամենայն ժամ մեք զՓըրկիչն աւրհնաբանելով գոչեմք.
— Աւրհնեալ Տէր Յիսուս ընդ Հաւր Հոգւոյն յաւիտեանս, ամէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 212µ-213³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ï ÇÏ), Ã»ñÃ 186³µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, 253µ-254³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 253µ-254³
Êáñ³·Çñ
BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ M î³Õ Ç ·³ÝÓÇë ³ë³Û ´Ý³·Çñ
1 T ½ï³å³Ý³Ï T áõË ïÇÝ ÷Ë ëáõñµ
3 MT ³Ý¹ ù»ñáµ¿Çó ÷Ë Ù»Í ë»ñáíµ¿Çó
4 MT Çõñ ÷Ë ½³ÛÝ
6 T ëáõñµ ÷Ë ËáñÑáõñ¹ MÛ³Ûï Ý»³É ÷Ë óáõó»³É
7 T Ðñ³ß³É»³ó B ãÇù µÝ³Ï»³É T ÇñÇù ÷Ë µÝ³Ï»³É... Ð³õñ
8 M ÷Ë ïáÕÇ. î³å³Ý³ÏÝ áëÏÇ, ßÝáñÑ»³ó ù³ñá-½áÕ ´³ÝÇÝ, Ù³Ñáõ »õ Ï»Ý³ó ÙÇçÝáñ¹
9 M ³Ùµ³õù TÛ³ÛñÇÝ ³Ùåáí ÷Ë ³ÙåáíÇÛ³ÛñÇÝ T Ç íÇÙÇÝ
16 B Ðá·áíÝ

ՀԲ. ԿԱՆՈՆ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ Ա ԱՒՈՒՐՆ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ ՔԱՐՈԶ ՅԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ներգործական զաւրութիւն, անեղ բնութիւն ի վեր քան ըզբան,
Անըսկիզբն եւ սկըսեալ եւ բըղխումն անընդհատ,
Անծին եւ ծընեալ եւ ելումն ի յԷէն,
Է եւ էակ եւ էակից նոյնութիւն,
Լոյս եւ ծագումն եւ աղբիւր բարութեան,
Անքընին եւ անճառ եւ քըննիչ խսկութեան,
Նախագաղափար եւ պատկեր, եւ տիպ անորակ,
Աստուածութիւն անուանելի, եւ անուն բնութեան անհետազաւտելի,
Անպատճառ էութիւն, եւ պատճառ գոյից անտարրից եւ տարրեղինաց,
Ստեղծաւղ եւ խնամաւղ,
Ահա ընկալցիս զայս երգ աւրհնութեան ի նուէր փայլման Քո լուսոյ
Ընդ հոգեղինացն ի հողեղինացս, աղաչեմք:

Երրորդութիւն ծայրագոյն, անորիշ բաժանումն եւ անանջըրպետ միութիւն,
Պարզ անզընին եւ թիւ կատարեալ,
Ի մի պատճառէ երկեակ շարժութիւն կընքեալ ի յերիս,
Իսկապէս երկուց ծայրից անհասից ունակ մըշտընջենաւորութեան,
Վերին խորոց եւ ըստորնայնոցս շարժումն եւ կայումն,
Եւ մըշտաշարժ բնութեանց շարժաւղ յանշարժից,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 357³-361³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 177µ-183µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 243³-247µ
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 68µ-74µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 135³-139µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 218µ-223³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 288
Êáñ³·Çñ
AE ï»°ë í»ñ»õáõÙ C î»³éÝ Ü»ñëÇëÇ Ð³Ûáó Ï³ÃáÕÇÏáëÇ ³ë³ó»³É ù³ñá½ ì³ñ¹³í³éÇÝ D î»³éÝ Ü»ñë»ëÇ Ð³Ûáó Ï³ÃáõÕÇÏáëÇ ³ë³ó»³É ù³ñá½ Ç Û²ÛÉ³Ï»ñåáõÃÇõÝ î»³éÝ F ø³ñá½ ì³ñ¹³í³éÇÝ G ¶³ÝÓ ëñµáÛ ì³ñ¹³í³éÇÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÊÂ. ä³ÛÍ³é³Ï»ñåáõÃ»³Ý øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ Ù»ñáÛ Èáõë³Ï»ñåáõÃ»³Ý øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ Ù»ñáÛ ÊÂ. ö³ÛÉ³Ï»ñåáõÃ»³Ý î»³éÝ ÊÂ. ²ÛÉ³Ï»ñåáõÃ»³Ý øñÇëïáëÇ
Ì³Ûñ³Ï³åª Ü»ñë¿ëÇ »ñ·
´Ý³·Çñ
1 F µÁÝáõÃÇõÝ G Üáñ³Ññ³ß ÷Ë Ü»ñ·áñÍ³Ï³Ý C ½µ³Ý
2 CF ëÏë»³É C µÁÕáõÙÝ E µÁËáõÙÝ G µË»³É G ³ÝÃ»ñÇ Ç Ð³õñ¿ ÷Ë ³ÝÁÝ¹Ñ³ï
3 D ÍÝ»³É
5 AD ³Õµ»õñ CF ³Õµ»ñ
6 EF ²ÝùÝÝÇÝ CD ²ÝùÁÝÝÇÝ CEF ùÝÝÇã
8 D ³Ýí³Ý»ÉÇ G ¿áõÃ»³Ý ÷Ë µÝáõÃ»³Ý
9 DE å³ï×³é³õ F å³ï×³é³õáñ G ³Ý×³é ÷Ë ³Ýå³ï×³é G Ññ»ÕÇÝ³ó ÷Ë ³Ýï³ññÇó
10 CF êï»ÕÍáÕ CEF ËÝ³ÙáÕ
11 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í E ²Ñ³Û A ÝÁõ¿ñ C Ýõ¿ñ F ÉáõëáÛÝ E Éáõëá
12 C Ñá·»ÕÇÝ³óÁÝ
13 E ðñáñ¹áõÃÇõÝ ÷Ë ºññáñ¹áõÃÇõÝ F ³Ý³Ýçñå»ï C ³Ýçñå»ï
14 BC ³Ý½ÝÝÇÝ G ³Ý½ÝÝ»ÉÇ ADE Ï³ï³ñáõÝ G Ï³ï³ñÙ³Ý
16 ADG ³ÝÑ³ïÇó ÷Ë ³ÝÑ³ëÇó C Ùßï Ýç»Ý³õáñáõÃÇõÝ EF ÙÁßïÁÝç»Ý³õáñáõÃÇõÝ
17 A ì»ÑÇÝ ÷Ë í»ñÇÝ CF ëïáñÝ³ÛÝáó
18 G Ùßï³ß³ñÅÇó ÷Ë ÙÁßï³ß³ñÅ µÝáõÃ»³Ýó G ãÇù ß³ñÅ³õÕ ³Ýß³ñÅÇó C µÁÝáõÃ»³Ýó CF ß³ñÅáÕ F ³Ýß³ñÅÇó

Անքանակ, աներբ, անուր, անկէտ եւ անժամանակ,
Որ ի վախճան գոյացութեան աննիւթից եւ նիւթականաց
Ստեղծեր խորհրրդեամբ մի եւ կրրկին կենդանի
Ի տիպ տիրականըդ Քո պատկերի:
Անտեսիդ տեսիլ եւ անձեւիդ կերպարան,
Լուսով պարագրեալ եւ անմահական վայրի վիճակեալ,
Որ հրպմամբ անհպելին տընկոյն մերկացաւ ըզփառս անեղիդ[ա]
Ահա ընկալցիս զայս երգ աւրհնութեան ի նուէր փայլման Քո լուսոյ
Ընդ հոգեղինացն ի հողեղինացս, աղաչեմք:

Րաբունաբար մինդ ի յերից, իմաստութիւն Հաւր եւ Բան,
Խոնարհեալ ի ստորինս, յորմէ յաւէտ աննուազ,
Գոլով անթերի ի ծոց հայրենի,
Քոյինաստեղծ պատկերին[բ] *ի խընդիր նորոգման,*
Գըտեալ ի բնակ մաքուր կուսութեան հոգւոյդ տաճարի,
Միացար ընդ նոյն խառնութեամբ անյեղապէս եւ անբաժանելի
Եւ զի ոչ բերիւր յեղելութեան բնութիւնըս
Զանեղիդ անպարունակ տեսութիւն լուսոյ,
Ծածկեցեր ըզլոյսըդ անվայրափակ իբրեւ վարագուրաւ ընդ մարմնոյ
Շըրջեալ ընդ մարդկան մարդկապէս, Աստուած բոլորից:
Ահա ընկալցիս զայս երգ աւրհնութեան ի նուէր փայլման Քո լուսոյ
Ընդ հոգեղինացն ի հողեղինացս, աղաչեմք:

Սէր, անուն պանծալի եւ գերազարդ Քոյին կոչմանցդ ամենի,
Որով եւս թափեալ փեսայդ երկնաւոր,
Հեղեալ ի գուլթ խանդակաթ հարսին ըղձաւոր,
Զպարածածկեալըն լոյս արփիաւոր
Արտափայլեալ ցուցեր այսաւր ի Թաբաւր[գ]
Ի տեսիլ հրաշից փեսաւէրաց առաքելոց եւ մարգարէից,
Ի վկայութիւն երկուցն եւ երիցն, հընոցն եւ նորոցս,

---

20 E í ³ Õ× ³ Ý CEF ³ ÝÝÇõÃÇóÝ CF ÝÇõÃ ³ Ï ³ Ý ³ óë G ÝÇõÃ»ÕÇÝ ³ óÝ
21 C »õ Ýáõ□Ý ÏÁñÏÇÝ CEF ÏñÏÇÝ G ãÇù ï áÕÁ
22 F ïÇñ ³ Ï ³ ÝÇ¹ G ïÇñ ³ Ï ³ Ý ÁÝ¹ ÷Ë ïÇñ ³ Ï ³ ÝÁ¹
24 F í ³ □ñÇõ
25 CF ÑåÙ ³ Ùµ F ³ ÝÑÁå»ÉÇ DE ³ ÝÑÁå»ÉÇÝ ADE ïÁÝÏá□
ա Ծննդ. Գ 7
28 ADE ÙÇ¹ ÷Ë ÙÇÝ¹ FG □¿Çó ÷Ë □»ñÇó
29 C ëïáñÇÝÁë F ãÇù □ ³ õ¿ï G □ ³ õ¿Å ÷Ë □ ³ õ¿ï AD ³ ÝÝÁõ ³ ½
30 G Íáóá□
31 EF øáÇÝ ³ ëï»ÕÍ CF ËÝ¹Çñ D ËÁÝ¹Çñ »Ï» ³ É
բ Ծննդ. Ը 27
32 A ºõ ·Áï» ³ É CF Ñá·á□Ý
33 D ³ Ý»Õ ³ å¿ë
34 CE µÝáõÃÇõÝë
35 G ½ ³ Ý»Õ ³ Ý»ÉÇ¹ ³ Ýï ³ Ý»ÉÇ ÷Ë ¼ ³ Ý»ÕÇ¹ ³ Ýå ³ -ñáõÝ ³ Ï
36 D ½Éá□ë¹ F Ù ³ ñÙÝáí E Ù ³ ñÙÝá
37 C Þñç» ³ É C ãÇù Ù ³ ñ¹Ï ³ Ý
40 C ê»ñ E ·»ñ ³ ½ ³ Ýó ÷Ë ·»ñ ³ ½ ³ ñ¹ EF øáÇÝ DF ÏáãÙ ³ Ýó F ³ Ù¿ÝÇó C ³ Ù¿ÝÇ
41 D ÇõÕ F »Õ
42 CF ãÇù Ð»Õ» ³ É CF Ñ ³ ñëÇÝÝ
43 E ¼å ³ ñ ³ Í ³ ÍÏ» ³ ÉÝ CF ¼å ³ ñ ³ Í ³ ÍÏ» ³ É Éá□ëÝ
44 C Â ³ µáíñ E Â ³ ÷áíñ
գ Մտթ. ԺԷ 1-13, Մրկ. Թ 13-28, Ղուկ. Թ 37-44
45 D ºõ Ç ï»ëÇÉ CE ÷»ë ³ õñ» ³ ó D Ù ³ ñ· ³ ñ»Çó
46 C íÁÏ ³ □áõÃÇõÝ CF »ñÏáõó C ÑÝáó E ÑÝáóÁÝ

Տէր ըզքեզ ծանուցեալ կենդանեաց եւ մեռելոց,
Կոչմամբ Մովսիսի եւ Եղիայի,
Որք խաւսէին զելից Քոց յԵրուսաղէմ:
Ի փըրկագործ կըրիցն ադամեանց լըրումն
Յայտնեցար վիմին հաւատոյ,
Ոչ մի ի գոյիցս, այլ Տէր համայնից,
Յորմէ պակուցեալ զերից տաղաւարացն ազդէր ըզխորհուրդ:
Ահա ընկալցիս զայս երգ աւրհնութեան ի նուէր փայլման Քո լուսոյ
Ընդ հոգեղինացն ի հողեղինացս, աղաչեմք:

Էն անեղ Իր եւ անուն մըշտընջենաւոր,
Անտես տիրապէս յէից եւ եղելոց Հայր,
Անձեռագործ տաղաւարաւ, ամպով Հոգւոյն երեւեալ ի բարձանց՝
Դաւանէր ըզՔեզ Որդի ըստ բնութեան,
Եւ սիրելի համակամութեամբ ընտրեալ ըստ մերումս
Եւ հաճեալ ըստ տընտեսութեան:
Ոչ ոմն եւ ոմն, այլ մի եւ նոյն առեալն եւ առաւղդ,
Ի հրաշիցըն հընչմանց վիմին սասանեալ եւ որոտմանցըն թըմբըրեալ,
Յանուշից անմահական բուրմանցն ըզմայլեալ,
Տիպ տեսլեան արքայութեան աւուր ցընծացեալք,
Նախահարցըն դիտմամբ բերկրեալք
Եւ ապագայիցըն յուսով զուարճացեալք:
Ահա ընկալցիս զայս երգ աւրհնութեան ի նուէր փայլման Քո լուսոյ
Ընդ հոգեղինացն ի հողեղինացս, աղաչեմք:

Սոսկալի աւուրըս շնորհիւ եւ խորհըրդոյս զաւրութեամբ
Համբարձցես ըզմեզ ընդ լերինսն ընտրութեան,
Ի կայս լերանցն յաւիտենականաց,
Ի լեառըն Աստուծոյ իմաստութեան,
Ի լեառըն պարարտ աւծութեան,

---

47 CF Í ³ Ýáõó»ñ E Í ³ Ýáõó»É
48 E Øá í ë»ëÇ CF Øá í ë¿ëÇ A ¾ÕÇ ³ ÛÇ F ºÕÇ ³ Ç
49 D Ë ³ õë»ÇÝ
50 DEF ÏñÇóÝ G ² ¹ ³ Ù ³ Û
51 E Ñ ³ õ ³ ï á
52 E · áÛÇó F Ñ ³ Ù ³ ÛÝÇóë
53 C ï ³ Õ ³ õ ³ ñ ³ ó E Á½ËáñÑáõñ ¹ Ý
56 F ¾ ÷Ë ¾Ý E ºÝ ÷Ë ¾Ý G Æõñ
57 G Çñ ³ å¿ë ÷Ë ïÇñ ³ å¿ë ADE ãÇù »õ
58 F Ðá · áÛÝ
60 E ÁÝ ¹ ñ» ³ É C Ù»ñáõÙÁë G ãÇù 60-61 ï áÕ»ñÁ
61 ADE Ñ ³ ×áÛ CEF ïÝ ï »ëáõÃ» ³ Ý
62 A ãÇù »õ áÙÝ F ³ é ³ õÕÝ
64 C µáõñÙ ³ ÝóÁÝ CF Á½Ù ³ ÛÉ» ³ Éù
65 ADE ãÇù ºõ C ïÇñ ³ Ï ³ Ý ï »ëÉ» ³ Ý D ³ ñù ³ Ûáõ-Ã» ³ ÝÝ A óÍ ³ ó» ³ Éù ÷Ë óÝÍ ³ ó» ³ Éù G ÷Ë ï áÕÇ. ² ñÅ ³ Ý ³ õáñ ï »ëÉ» ³ Ý ³ ñù ³ ÛáõÃ» ³ Ý ³ õáõñó ÁÝ-Í ³ Û» ³ Éù
66 C Ü ³ Ë ³ Ñ ³ ñóÝ
67 F ½Áõ ³ ñ× ³ ó» ³ Éù E Á, ½áõ ³ ñ× ³ ó» ³ Éù
72 G Ï ³ Û ³ Ýë D É»ñ ³ ÝóÁÝ
74 CE É» ³ éÝ

Ի լեառըն մածեալ ընդ Քեզ միութեան
Եւ հաճոյ ի սպառ Քեզ ի բնակութեան:
Ցաւղեա՛ ի Հերմոնէդ վերնում ըզցաւղ քաղցրութեան՞
Ի լերին դըստեր Սիովնի,
Հաշտեա՛ ընդ մանկունըս սորա, սարտուցեալս ի Քոց բարութեանց,
Ընդգըրկեա՛ ըզվարատեալքս ի գիրկ Հայրենի գըրգանաց,
Ժողովեա՛ ըզցըրուեալքս եւ մըխիթարեա՛ ըզսգացեալքս,
Հաստատեա՛ ի վէմդ ամրութեան ըզտառապեալքս եւ գլխախտեալքս,
Հերքեա՛ ի Քոց ծառայից ըզծառայեալսըն մեղաց
Եւ ազատեա՛ զազատեալքս արեամբ Քո սըրբով:
Ահա ընկալցիս զայս երգ աւրհնութեան ի նուէր փայլման Քո լուսոյ
Ընդ հոգեղինացն ի հողեղինացս, աղաչեմք:

***Ի** բարձունս ամբառնամք ըզձեռս եւ ըզմիտս առ մերձդ ամենից,*
Հասցես ի մէջ յանուն Քո ժողովելոցս ողորմութեամբ որպէս էութեամբ,
Ընկա՛լ զաղերս աղաւթից մերոց յաւուր մեծի ծագման Քոյ լուսոյ,
Բարձրացո՛ զեղջեւր եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ,
Փարատեա՛ ըզկըրկին խաւար մեղաց եւ նեղչաց,
Լուսաւորեա՛ լուսով իմաստութեան եւ խաղաղութեան,
Պահեա՛ ի սմա անըստուեր եւ զառ ի Քէն ըզլոյս իմաստից բաշխաւղս՝
Զհայրապետըն մեր՝ զտէր [այս անուն]
Զնախաթոռ հովուաց Քոց բանաւոր հաւտի,
Եպիսկոպոսաւք, քահանայիւք եւ վարդապետաւք,
Սարկաւագաւք, դըպրաւք եւ համաւրէն պաշտաւնէիւք,
Զօրացո՛ զթագաւորս [այս անուն]
Բարեպաշտութեամբ հերքել ըզհոյլս ամպարըշտութեան,

---

75 CE É» ³ éÝ
76 A Ç ëå ³ é µÝ ³ ÏáõÃ» ³ Ý áõÕÕáõ ³ Íª Ç ëå ³ é ø»½ µÝ ³ ÏáõÃ» ³ Ý E µÝ ³ ÏáõÃ» ³ Ý ÷Ë ø»½ Ç µÝ ³ Ïáõ-Ã» ³ Ý
77 CE Ð»ñÙáíÝ¿¹ F í»ñÝáõÙÝ E í»ñÝáõÙÁÝ C ½ó ³ õÕ
- Սշմ· ՃԼԲ 3
78 E ì»ñÇÝ ÷Ë Æ É»ñÇÝ F ¹ëï»ñ F êÇáÝÇ
79 E Ù ³ ÝÏáõÝë ADE øáÛ¹ ÷Ë øáó AEG µ ³ ñÏáõ-Ã» ³ Ýó
80 CF ÀÝ¹·ñÏ» ³ ° E ÀÝ¹·ñÏ» ³ Û C ½í ³ ñ ³ ï» ³ Éùë F Ñ ³ Ûñ»ÝÇë C Ñ ³ Ûñ¿ÝÇ¹ CF ·ñ· ³ Ý ³ ó
81 E ÄáÕáí» ³ Û CEF Á½óñáõ» ³ Éùë D Á½óñáõ» ³ Éù CF ÙËÇÃ ³ ñ» ³ ° DEF Á½· ³ ó» ³ Éùë
82 E Ð ³ ëï ³ ï» ³ °Û A ½ï ³ é ³ å» ³ Éùë C Á½Ë ³ Ë-ï» ³ Éùë E Ë ³ Ëï» ³ Éù
83 E Ð»ñù» ³ °Û CE Á½Í ³ é ³ Û» ³ ÉëÝ
84 CF ëñµáí D ëÁñµáÛ
87 CEF ³ Ù¿ÝÇó
88 G ¾ç ³ é Ù»½ Ç ÷Ë Ð ³ ëó»ë Ç Ù¿ç C Ù¿Ýç
89 E ÀÝ· ³ É A øáÛ G ÛáñáõÙ Í ³ ·Çë ³ Ý× ³ é»ÉÇ ÷ ³ é ³ õù Ç µ ³ ñÓ ³ Ýó ÷Ë Ù»ÍÇ… ÉáõëáÛ
90 DEF ´ ³ ñÓñ ³ óá°Û F ½»ÕçÇõñ C ½»Õç»ñ CF »Ï»Õ»óáÛ E »Ï»Õ»óõá AD øá C ëñµáÛ E ëÁñµá
91 EF ö ³ ñ ³ ï» ³ °Û CEF Á½ÏñÏÇÝ
92 CF ÇÙ ³ ëïáõÃ» ³ Ùµ »õ Ë ³ Õ ³ ÕáõÃ» ³ Ùµ G ãÇù »õ Ë ³ Õ ³ ÕáõÃ» ³ Ý
93 E ä ³ Ñ» ³ °Û F ãÇù Ç ëÙ ³ C ãÇù ³ ÝÁëïáõ»ñ F ÉáÛë E µ ³ ßË ³ õÕÝ
94 F À½Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÁë C À½Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÝ EF Á½ï¿ñ D ãÇù ½ï¿ñ
95 D øá G µ ³ Ý ³ õáñ ³ ó ÷Ë µ ³ Ý ³ õáñ Ñ ³ õïÇ
96 F º åÇëÏáåáëÇõù A Ý ³ ÛÇõù ÷Ë ù ³ Ñ ³ Ý ³ ÛÇõù
97 D ¹Áåñûù A ³ Ù»Ý ³ ÛÝ ÷Ë Ñ ³ Ù ³ õñ¿Ý
98 F ¼ ³ õñ ³ óá°Û EF Á½Ã ³ · ³ õáñÁÝ C Á½Ã ³ · ³ õáñÝ D Á½Ã ³ · ³ õáñÁë
99 C Ñ»ñù» ³ É F Á½ÑáÛÉëÝ C ³ Ùµ ³ ñßïáõÃ» ³ Ý F ³ Ùµ ³ -ñÁßïáõÃ» ³ Ý D ³ Ùµ ³ ñï ³ õ ³ ÝÇó áõÕÕáõ ³ Íª ³ Ù-å ³ ñßïáõÃ» ³ Ý

Զիշխանս՝ իշխել հակառակացըն ճշմարտութեան,
Զաւրականացըն տո՛ւր քաջութիւն եւ ախոյանիցն՝ յաղթութիւն,
Աշխարհայնոցն՝ ամրութիւն, շինութիւն եւ խաղաղութիւն,
Առատութիւն պըտղոց առաւրէիս եւ յաւիտենականին։
Ահա յիշեսցես ողորմութեամբ եւ գհոգիս հանգուցելոց մերոց՝
Հաւատով ի Քեզ նընջեցելոց, խընդըրեմք։

***Եւ** եւս առաւել*
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք։

***Ռ**ոտել ըզմեզ ի մի լըրութիւն կաթուղիկէ,*
Յաւդեալ ի գլուխ եկեղեցւոյ, խընդրեմք։

ՓՈԽ

***Գ**երագոյն լուսոյդ անեղի*
Զեղականաց լուսոց մաղթանս ածեմք առաջի,
Զհրեղինացըն նախ հոսելոց, եւ հուպ եղելոց,
Զհողեղինաց սեռից ի Քէն լուսաւորելոց,
Զանվայրափակ լուսոյդ ունողի
ԶՄարիամու Աստուածածնի եւ միշտ Կուսի,
ԸզՅովհաննու Կարապետի ի ծնունդըս կանանց մեծի եւ Քում Մըկըրտչի,
Զառաքելոց եւ զմարգարէից,
Եւս եւ զարփիական լուսոյդ տեսլեան այժմ արժանաւորաց,
Զպըսականուն նախկի վկային,
Եւ ըզնովաւ արեամբ մըկըրտելոց ընդ Քեզ կամաւոր զենմանց,
Զբազմանուէր պատարագի Լուսաւորչին մերոյ Սըրբոյն Գրիգորի

---

100 C ÇßË»³É C Ñ³Ï³é³Ï³óÝ AE ×ÁßïáõÃ»³Ý ÷Ë ×ßÙ³ñïáõÃ»³Ý DF ×ÁßÙ³ñïáõÃ»³Ý

101 CEF ¼³õñ³Ï³Ý³óÝ D ³ËáÛ³ÝÇóÁÝ G ÷Ë ïáÕÇ. ¼ÇÝáõáñ¿³ÉëÝ »õ ½½³õñ³Ï³ÝëÝ »õ ½½³õñë ÝáóÇÝ, Ú³ÕÃáÕ »ñ»õ»³É Ç ·áõÙ³ñ»³É Ù³ñïÇÝ

102 FG ßÇÝáõÃÇõÝ, ³ÙñáõÃÇõÝ

103 CE å ïÕáó C Û³õÇï»³Ý³Ï³ÝÇÝ

104 A ãÇù áÕáñÙáõÃ»³Ùµ CF ãÇù »õ

105 C ãÇù Ç ø»½ ÝÝç»ó»Éáó E ÝÝç»ó»Éáó F ÝÝç»ó»Éáó Ù»-ñáó C ËÝ¹ñ ÷Ë ËÝ¹Áñ»Ùù E ËÁÝ¹ñ ÷Ë ËÁÝ¹Áñ»Ùù

107 ACDEF ïáÕÁª Ã»ñÇ

108 F ðáï»³É D ðáï»³ E ðáï»³Û D ½Ù»½ D ãÇù ÙÇ C Ï³ÃáÕÇÏ» E Ï³ÃáõÕÇÏ¿ »Ï»Õ»óá

109 D ·ÉáõËÝ E ·ÉáõË¹ CF »Ï»Õ»óá E ãÇù »Ï»Õ»óõáÛ ADE ËÁÝ¹ ÷Ë ËÁÝ¹ñ»Ùù C ËÝ¹ñ ÷Ë ËÁÝ¹Áñ»Ùù

110 DE ãÇù ö[áË]

111 C ÉáõëáÛ E Éáõëá

112 A ºÕÇÝ³óÁÝ ÷Ë ¼Ññ»ÕÇÝ³óÁÝ F À½Ññ»ÕÇÝ³óÝ C À½Ññ»ÕÇÝ³óÁÝ D »Õ»Éáó ÷Ë Ñáë»Éáó A ãÇù »õ Ñáõå »Õ»Éáó D Ï³ñ·»Éáó ÷Ë »Õ»Éáó

113 A ¼ÑáÕ»ÕÇ áõÕÕáõ³Íª ¼Ñá·» ÷Ë ¼ÑáÕ»ÕÇÝ³ó CF À½ÑáÕ»ÕÇÝ³ó D ë»éÇóë G ãÇù ïáÕÁ

114 G ÁÝ¹áõÝáÕÇ ÷Ë áõÝáÕÇ

116 A Á½Úáí³ÝÝáõ D Á½ÚáíÑ³ÝÝáõ E ¼Úáí³ÝÝáõ FE ÍÝáõÝ¹ë C ÍÁÝáõÝ¹ë C ÙÏñïãÇ F ÙÁÏñïãÇ

117 A Ù³ñ·³ñ¿Çó

118 E ãÇù ÉáõëáÛ¹

119 C ¼åë³Ï³ÝáõÝ F Ý³Ë³íÏ³ÛÇÝ ÷Ë Ý³ËÏÇ íÏ³ÛÇÝ E Ý³ËÝÇ ADF íÁÏ³ÛÇÝ

120 EF Á½Ýáí³õ C ÙÏñï»Éáó E ÙÏÁñï»Éáó

121 CD ¼µ³½Ù³ÝÁõ¿ñ CE Ù»ñá CF êñµáÛÝ

Եւ ըզհամաւրէն ըզՔեզ սիրողաց ճըգնաւորաց դասուց,
Որոց հայցմամբ պահեսցես ըզժողովեալքս
Ի կրից բոլորից փորձանաց՝
Ուղղել ըզմիտըս բնաւից ի շաւիղս արքայութեանդ երկնից,
Եւ ի ծագման Քո հայրենի փառաւք յաւուրըն մեծի,
Զորոյ ցուցեր այսաւր ըզտիպ լուսոյ աղաւտ եւ չափաւորապէս:
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

122 C ½Ñ ³ Ù ³ õñ¿Ý EF Ñ ³ Ù ³ õñ¿Ý C × · Ý ³ õáñ ³ ó
123 D Ñ ³ ÷óÙ ³ Ýó G ½ÅáÕá í áõñ¹ ë øá ÷Ë Á½ÅáÕá-í» ³ Éùë F Á½ÅáÕá í ùë
125 CF Á½ÙÇ ï ë C ³ ñù ³ ÷áõÃ» ³ Ý
126 A Í ³ · Ù ³ ÝÝ
127 A ³ ÷ë ³ õñ Ç Â ³ µ ³ õñ C ½ ï Çå E Éáõëá D ³ Õ ³ õ ï Ç

ՏԱՂ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ, Ի ԳՐԻԳՈՐԷ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅՆ

Գոհար վարդըն վառ առեալ
Ի վեհից վարսիցն արփենից,
Ի վեր ի վերայ վարսից
Ծաւալէր ծաղիկ ծովային:
Ի համատարած ծովէն
Պղպջէր գոյնըն այն ծաղկին,
Երփին երփնունակ ծաղկին,
Շողշողէր պըտուղն ի ճղին:
Քրքում վակասիր պտուղն,
Սնանէր խուռըն տերեւով,
Տերեւն տաւիղ տուողին,
Զոր երգէր Դաւիթ հրաշալին:
Ի փունջ խուռներամ վարդից
Գոյնզգոյն ծաղկունք ծաղկեցան,
Այդ սաւս ու տաւսախ ծառերդ
Վարդագոյն ոստս արձակեցին:
Այդ նոճ ու բողբոջ ասրաւսդ
Զարդ առեալ գաւհար շուշանին,
Շուշանըն շողէր հովտին,
Շողշողէր դէմ արեգականն:
Այն հիւսիսային հովէն
Հով հարեալ գոհար շուշանին,
Յայն հարաւային լեռնէն
Քաղցր աւդով ցաւղէր շուշանին,
Շուշանըն շաղով լցեալ,
Շող շաղով եւ շար մարգարտով,
Ծաղկունքդ ամէն շաղ առին,
Շաղն՝ յամպէն, ամպն՝ յարեգակնէն:
Աստղունքըդ ամէն շուրջ առին
Դէմ լուսնին՝ գունդ գունդ բոլորին,
Գունդ-գունդ խաչաձեւ գնդակ,
Յաւրինուած երկնից շրջանակ:
Փա՛ռք Հաւր եւ Որդւոյն յաւէտ,
Սուրբ Հոգւոյն այժմ եւ յաւիտեանս:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 256µ-257µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 254µ-255³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 117
Êáñ³·Çñ
M Úáñ¹áñ³Ï, ø³Ý ½í³ñ¹ å³ÛÍ³é ³ë³, ÏñÏÝ»-
Ëáí ³ë³ T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ

2 M ÷Ë 2-3 ï áÕ»ñÇ. Æ í»ñ³Û í³ñëÇó Û³ñ÷»ÝÇó
6 M ·áÛÝ ·áÛÝÁÝ ÷Ë ·áÛÝÁÝ ³ÛÝ
15 M ï³õëáõÝ
16 M í³ñ¹¿ëáõÝ
17 M ³õëñ³õë¹
20 M ³ñ»·³ÏÝÇÝ
28 M ãÇù 28-29 ï áÕ»ñÁ

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Գանձ լուսոյ գերագոյն, գերապայծառ ծաղիկ,
Ծագեալ այսաւր ի Թափաւր լերինն, զնախաստեղծին ըզփառս[ա]
Եւ ըզմիւսանգամ գալըստեանն
Ձխորհուրդն յայտնեցեր աշակերտաց Քոց, Տէ՛ր:
Իսկ ի բարձանց խաւսէին Մովսէս եւ Եղիա զելիցն կատարել Քեզ յԵրուսաղէմ,
Փա՜ռք գալըստեան Քո, Տէ՛ր:

Աստանաւր վարդ վառեալ փըթթեալ
Ի գիրկս Հաւր բոցատերեւ ոսիաձոյլ փայլմամբ,
Իսկ ի բարձանց, ի հովանաւոր
Եւ ի լուսեղէն ամպոյն, վըկայեալ ձայնիւ,
Գըգուեցար ի հրաբուն շըթանցն ճըշմարիտ սիրելի Որդի,
Փա՜ռք գալըստեան Քո, Տէ՛ր:

Իսկ Պետրոսեանցն պակուցեալ յահէն,
Ի հրաբորբոք ճառագայթից սոսկալի լուսոյն,
Աղաղակէր առաքելոցն դասապետն.
Արասցուք երիս տաղաւարս,
Տեառն Մովսէսի եւ Եղիայի:
ՁԵրրորդութեանն դաւանելով գոչէր ըզխորհուրդ,
Փա՜ռք գալըստեան Քո, Տէ՛ր:

Ուրա՛խ, լեր Նորատունկ բուրաստան, անթառամ ծաղիկ,
Մարգարտատեսիլ եւ ծիրանազգեաց կոյս, զի այսաւր որդիք Քո,
Ձոխացեալ ըզհայրական իշխանութեան, փայլեաց,
Փա՜ռք գալըստեան Քո, Տէ՛ր:

Ընդ նմա սպասէ Եղիայ Մաւսեսիւ, յանուն նորա ցընծան Թաբաւր եւ Հերմոն[բ],
Արդ, աղաչեմք ըզքեզ, Տիրամա՛յր Մարիամ, բարեխաւսեա՛ Քրիստոսի
Աստուծոյ մերոյ,
Ձի արժանի արասցէ ըզմեզ ի վերջին աւուրըն հանդիպիլ նըմա
Յաւդըս լուսեղէն ամպով, որ աւրհնեալ ես յաւիտեան, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 194 ³ -195 ³
Êáñ ³ ·Çñ
G ï »°ë í »ñ»õáõÙ
ա Մատթ. ԺԷ 1-13, Մրկ. Թ 2-12, Ղուկ. Թ 28-36
բ Սաղմ. ՁԸ 13

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԳԵՂԵՑԿԱԿԵՐՊԵՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻ[ՍԻ] ԿԱԹ[ՈՂԻԿՈՍԻ] ԱՍԱՑ[ԵԱԼ]

Արփիական, ը՜, լոյսն,
Որ ի ծոց Հաւր իջեալ յերկընից ծածկեցաւ մարմնով,

Մարմնով ծածկեալ, ը՜, լոյսն
Այսաւր փայլեաց փառաւք ի Թաբաւր լերինն:

Լերինք ցընծասցեն այսաւր
Առաջի Տեառն՝ Հերմոն եւ Թաբաւր:

Ի Թաբաւր պարեն, ը՜,
Դասք առաքելոցն այսաւր եւ մարգարէիցն:

Մարգարէքն Մովսէս եւ Հեղիաս
Եկին ի տեսանել՝ որում ցանկային:

Ցանկալին էից, ը՜, Հայր
Ի բարձանց աղաղակէր. – Դա՛ է Որդի իմ սիրելի:

Սիրող Որդւոյ, ը՜, վէմն
Յաւրինէր երիս տաղաւարս՝ Տեառն եւ ծառայիցն:

Ծառայքս ելցուք ի լեառըն,
Տեառըն երկիր պագցուք՝ ի Նմա ծագեալ լուսոյն:

Լուսաւորե՛ա ըզմեզ, Քրիստո՛ս,
Յորժամ գաս Հայրենի փառաւք ի նորոգել զերկիր:

Երկիրս ընդ երկնայնոց
Մատուցանեմք Քեզ, Տէ՛ր, փառս ի յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 361³-362³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 215³-216³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 383³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 247µ-248µ
G-Ó»é.ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 186µ-187µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 349³µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 144

Êáñ³·Çñ
A ï»ºë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ ¶»Õ»óÏ³Ï»ñå[áõÃ»³Ý] î»³éÝ, Ç Ü»ñë¿ë Ï³ÃáÕÇÏáë¿ Ð³Ûáó C î³Õ ì³ñ-¹³í³éÇÝ, Ëáëñáí³ÛÇÝ D î³Õ ëáõñµ ¶»Õ»óÏ³-Ï»ñåáõÃ»³Ý î»³éÝ, Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³ÃáÕÇÏáë¿ Ð³Ûáó U Ø»Õ»¹Ç ³ÝáÛß »õ ³½[ÝÇõ]

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÊÂ. êáõñµ ·»Õ»óÏ³Ï»ñåáõÃ»³Ý î»³éÝ Ü»ñëÇ-ëÇ Ï³ÃáÕÇÏáëÇ ³ë³ó»³É ÊÂ. ²ÛÉ³Ï»ñåáõÃ»³Ý î»³éÝ

´Ý³·Çñ

2 BCU Û»ñÏÝÇó
3 DU Á½ÉáÛëÝ ÷Ë Á, ÉáÛëÝ
4 U àñ ÷³ÛÉ»³ó ³Ûë³õñ ÷³é³õù ÷Ë ²Ûë³õñ ÷³Û-É»³ó AD ãÇù ÷³é³õù B Â³µáõñ C Â³÷³õñ
5 U ãÇù 5-20 BG óÁÝÍ³Ý ABDG ãÇù ³Ûë³õñ
6 BCG Â³µáíñ, (C Â³÷áíñ) »õ Ð»ñÙáÝ A Â³÷³õñ
7 A Â³õñ ÷Ë Â³µ³õñ C Â³÷³íñ
8 A ãÇù ³Ûë³õñ
9 C Ø³ñ·³ñ»ùÁÝ
10 C ãÇù Ç B ï»ë³Ý» BG ó³Ý·³ÛÇÝ
11 BG ò³Ý·³ÉÇÝ BG ¿ÇóÁÝ ÷Ë ¿Çó, Á CG ãÇù Á
12 BD ¸³Û A ëÇñ»ÉÇÝ
13 C êñáÕ D êÇñáí C àñ¹áÛ D àñ¹õáÛÝ
14 D Í³é³ÛÇÝ
17 C ãÇù øñÇëïáë
18 C Ñ³Ûñ³Ï³Ý BDf ½»ñÏÇñë
19 DU »ñÏÝ³ÛÝáóÝ C »ñÏÝ³ÛÝáóÁÝ
20 ABDG ãÇù î¿ñ C ½÷³éÁë C ãÇù Ç C ãÇù ³Ù¿Ý

ՓՈԽ

Տէր փառաց այսաւր ի Թաբաւր յայտնեաց ըզփառս Իւր,
Ռախացան տեսլեամբ լուսոյն դասք առաքելոցն:

Նոյն ինքն անդ ածեալ ըզՄովսէս, զմեծըն Հեղիաս,
Երրեակ տաղաւար շինէր վէմն եկեղեցւոյ:

Ռաբունւոյն էից յերկընից Հայր վըկայելով,
Սիրելի Որդի Դա է Իմ, Դըմա՛ լուարուք:

Երեւեալ Հոգին ի տիպ լուսափայլ ամպոյ,
Սինա նոր եղեւ Թաբաւր եւ էջք Աստուծոյ:

Ի նոյն մեք ելցուք Հոգւով լեառն իմանալի,
Ջական լուսոյն նըւէր մատուսցուք ըզփառս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 362 ³ µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 216 ³ µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 383µ-384 ³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 248µ-249 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 187µ-188 ³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 350 ³ µ
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 146

Êáñ ³ ·Çñ
ACDG ö[áË] B ³ ÝËáñ ³ ·Çñ U î¿ñ Ü»ñ[ë¿ëÇ]
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ å ª îñ Ü»ñë»ëÇ ¿
´Ý ³ ·Çñ

1 D ãÇù Ç U Û ³ Û ï Ý» ³ É ½÷ ³ éëÝ Æõñ Ç Â ³ µ ³ õñ ÷Ë Ç Â ³ µ ³ õñ Û ³ Û ï Ý» ³ ó ½÷ ³ éë Æõñ C Â ³ ÷ ³ õñ C ½÷ ³ éë
2 U ð ³ Ë ³ ó» ³ É U ¹ ³ ë
3 Df ½Øá í ë¿ë
4 C ï ³ Õ ³ õ ³ ñ ³ õ U ßÇÝ¿ U í¿ÙÁÝ BCD »Ï»Õ»óáÛ U Ñ ³ õ ³ ï áÛ ÷Ë »Ï»Õ»óõáÛ
5 BCDGU ð ³ µáõÝáÛÝ BCEG Û»ñÏÝÇó C í Ï ³ Û»Éá í
6 Bf ¹ ³ Û U ãÇù ¿ U ÆÙÙ CU ¸ÁÙ ³ Û ABD ÉÁõ ³ ñáõù
7 AD ¾ñ»õ» ³ É U ï Ç å å BC ³ ÙµáÛ
8 U 8-9-ñ ¹ ï áÕ»ñÁª » ï »õ ³ é ³ ç D êÇÝ ³ Û A ³ õñ ÷Ë Â ³ µ ³ õñ C Â ³ ÷ ³ õñ
9 CU Ñá · á í A éÝ ÷Ë É» ³ éÝ B Ç É» ³ éÝ
10 A ¿ñ ÷Ë ÝÁ¿ñ C ½÷ ³ éë

ԱՅԼ ՏԱՂ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Նոր իմն աւետիք նորաշաւիղ խորհուրդ յայտնեալ,
Նոր ծաղիկ ցուցաւ ծառք նորատունկ բուրաստանաց:
Նոր վարդ վառելով բոցատերեւ յադին դրախտին,
Նոր կենացածին կենդանատիպ պըտուղ բերեալ:
Այն ծառոյն տերեւ լայնասաղարթ պարտեաց պատճառս,
Աստ երկրագործին ծառ հայրենի տընկինագործ:
Ծուղ ճախրակագոյն ճըղեր ունի ծայր գերկընիւք
Առեալ վերամբարձ նըման ի լեառըն ի Թաբաւր:
Եկա՛յք, իմ սիրելիք, խընդիր ըզՀայր տեսանելով,
Որում ցանկայիք աւուրն եհաս ի կատարումն:
Տեսէ՛ք եւ ուրախ լերո՛ւք , զի Հայր ամպոյն ձայնէր
Երեւեալ ի Թաբաւր լերինն եւ աւետիս մատուցանէր:
Կամ կարծիս բառնալ, թէ սա է մարգարէն Յիսուս,
Սա եւ Էղիայ կամ Մովսիսի նըման ասէ:
Կերպիւըն նըման եւ հրաշալի Սուրբ փառակից,
Փայլակնատարած շաւիղ եւ լոյս վեր արփենի:
Արփինածագման տեսիլ ծագումն անծանաւթի,
Ձայն զայն ծանաւթի լըւեալ, թէ Դա է Իմ Որդի:
Յերեսս ի վայր անկեալ աղաղակէն.
Աւգնեա՛, Յիսուս, նոր տեսիլ տեսաք նորանորոգ եւ հրաշալի:
— Մի՛ երկիղածիք եղբա՛րք, Ես եմ՝ Տէր Յիսուս,
Տէր մարգարէից, որ պատմեցին զայս ասելով:
Եղիայի վեր առեալ զմաշկեակըն վերամբարձ թիկամբն,
Զայն տեսանելով ծանուցանէր Սուրբն Հեղիաս.
Միշտ արթունագնաց գետոց ընդ դասըս բաժանեալ,
Նըման Մովսիսի, դու, ասէ, Տէրդ Եղիայի:
Պետրոս զարհուրեալ կազմէր երրեակըս տաղաւարս,
Զայնն աղերսալի առնէր.— Տէ՛ր, եթէ կամիս:
Եկեալ հարցանեն զխորհուրդըն դասք առաքելոցն,
Զինչ իցէ համբաւս, պատմեցէ՛ք մեզ, մարգարէք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 362µ-363µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 222³-224³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 195³µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÙÉ ï³Õ ì³ñ¹³í³éÇ
Èáõë³Ýó³ÙÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ²ÙÉ³ Ï»ñåáõÃ»³Ý ²ëïáõÍáÙ
´Ý³·Çñ
5 B å³ï×³é
10 BG ó³Ý·³ÙÇù
11 B Ù³ÙåõáÙÝ G Ù³ÙåáÙÝ
12 BG Ù»½ ÷Ë É»ñÇÝÝ »õ
13 BG Ï³ÙÇë Á½Ï³ñÍÇë G ãÇù ÚÇëáõë
14 BG ºÕÇ³Ù BG ÝÙ³Ý³ ÏÇó ÷Ë ÝÁÙ³Ý ³ë¿
15 BG Ð³õñ ÷Ë êáõñµ
19 BG ³Ý·»³É ³Õ³Õ³Ï¿ñ
21 BG »ñÏ»Õ³ÍÇù
23 BG Á½ÃÇÏ³ÙµÝ
25 BG áõëÁë
26 BG Ø³õë¿ëÇ BG ¿¹³ »õ ÷Ë ¹áõ ³ë¿
27 BG ï³Õ³õ³ñ
28 B Ò³ÙÝ

Ի խաչ բարձրանալ կամի եւ անդ պըտղաբերել,
Ծաղիկ ցուցանել կամի ի լեառըն Գողգոթայ:
Քաջ պատուէր առեալ ի Տեառնէ սուրբ առաքելոցն,
Մի՛ ումեք յայտնէք զտեսիլդ, զի չեւ է ժամանակ:
Մինչ Ես ի մեռելոց յառնեմ, ըզձեզ կենագործեմ,
Կենացունաբեր քարոզ ընդ ձեզ եմ յաւիտեան:
Քրիստոսի Փըրկչին միշտ վայել է փառք եւ պատիւ,
Ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն այժմ, յաւիտեանս յաւիտենից:

Փ[ՈԽ]

Ձայնն այն, որ զաշխարհս էստեղծ, ձայն տայր Պետրոսի վիմի.
– Մի՛ արդեաւք վրիպիր, Պետրէ, զինչ Տեառն ընդ ծառայս հաշիւ:
Արդ այն մարգարէն Մովսէս, որ ի փապ վիմին նեղէր[ա],
Թաքչէր պակուցեալ յահէն ի արարչական ձեռացս:
Եւ միւսն ի կառսդ հրեղէն սարսէր ի Քորէբ լերինն,
Հողմոյն չհանդուրժեալ շարժմանն, մաշկ առեալ ծածկոյթ յինքեան[բ]:
Այլ Դա՝ Միածինդ իմ Բան, լոյս որ քան զարեւ յառաջ,
Դա ի սկզբանէ ընդ իս Աստուած եւ առ Աստուած Բան:
Դա էն ի Սինա լերինն, որ սեամբ ընդ Մովսիսի խաւսէր[գ],
Տառից աւրինաց տըւաւղ, Տէր մարգարէից խըմբից:
ԶԱդամ նորոգել եկեալ, Թաքոյց զԻնքն ի յԻւր կերպին,
Հաւր հարազատին բարբառ, զՏէրըն յեղելոցս զատոյց:
Անդ մէն Միածին Աստուած, ձայն առ առաքեալսն առնէր.
– Ես եմ Տէր Յիսուս ընդ ձեզ, մի՛ զանգիտէք հրաշ տեսլեամբս:
Մի՛ ումեք զայս լուր պատմէք, այլ յարքայութեան աւուրն,
Ես ի մեռելոց յառնեմ, Ձեզ կենաց բանամ ըզդուռն:
Զձեզ ընդ տիեզերս վըկայ Ինձ եդից իշխան ազգաց,
Ելէ՛ք ընդ յաշխարհս քարոզ, հրաւէր տո՛ւք ազանց ի կեանս:
Ձայն տո՛ւք ընդ ոլորտս երկրի, ծագաց մինչ ի ծագս նորուն,
Գամ ժողով առնել ազանց, նորահրաշ գործեմ զեղեալսն:
Եկա՛յք ցընծասցուք եւ մեք, տաւն նոր տաւնելով այսաւր,
Աւրհնել զՏէր Յիսուս ընդ Հաւր, Սուրբ Հոգւովն ի յաւիտեան:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 363µ-364µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 221µ-222³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 193µ-194³
Êáñ³·Çñ
ABG î»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÊÂ. ì³ñ¹³í³éÇÝ ¿ G ²ë³õñ óÝÍ³ó¿ù Ó³ÝÝ ¿, ³ëÇ ÷áËë ï³ÕÇÝ Ó³Ý »õ ï³Õ ÷áËÇë
´Ý³·Çñ
2 G íñÇåÇ
3 BG Ýáõ³Õ¿ñ
ա Բ Օրէնք Լ Գ 1-12
4 BG ÇÙ ³ñ³ñã³Ï³Ý ÷Ë Ç ³ñ³ñã³Ï³Ý
5 BG ÙÇõë¹ áñ Ç Ï³éë Ññ»Õ¿Ýë ÷Ë ÙÇõëÝ... Ññ»Õ¿Ý
AG øáñ¿µ
6 G ÇÝù»³Ý
բ Գ Թագ. Բ 8
9 G Øáíë¿ëÇ
գ Ել. Գ 2, Ժ Թ 9
11 B Ã³·áó
17 BG íÁÏ³ë BG ÇßË³Ýë
18 BG ³ßË³ñÑë
20 BG ½»Õ»³Éùë
21 BG ï³õÝ»ëóáõù

ՀԳ. ԿԱՆՈՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

ԱՅԼ ՔԱՐՈԶ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Ցանճառ լուսոյ լոյս փառաց Միածին,
Մըշտընջենաւոր, անմահի Հաւր անսահման զաւրութիւն,
Որ ի վերնական իշխանութեանց միշտ երկըրպագիս, Քրիստոս Թագաւոր,
Քեզ միայնոյ վայել է աւրհնութիւն ի բնաւից բանական պետութեանց,
Որպէս միայնոյ փըրկողի եւ առաքելոյ ի ծոցոյ լուսոյ,
Ընկա՛լ եւ գըթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեանդ, աղաչեմք:

Որ միայնդ ես իմաստութիւն բան եւ լոյս ծագեալ ի Հաւրէ,
Համագոյ հզաւրին նըկարագիր եւ կերպարան անեղին,
Որ յանէից յոչէից յեղելութիւն ածեր զաշխարհս ամենայն,
Ստացար քեզ սպասաւորս ըզլուսեղէն զաւրութիւնս եւ ըզհրակերպեան զըւարթունս:
Զերկինս պըսակեցեր լուսաբերաւք եւ զերկիր նորոգեցեր
Բուսաբեր ծաղկազարդ յաւրինուածովք,
Ինքնազաւր Բանիւ Քո բնակեալդ ի լոյս անմատոյց,
Ընկա՛լ եւ գթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեանդ, աղաչեմք:

Վերաւրհնեալդ ի հրեղինաց անլըռելի աւրհնաբանութեամբ,
Բարեբանեալդ ի բիւրուց սըրբասաց սրովբէից, անբաւելիդ Աստուած,
Որ Քոյին մարդանալովդ զդատապարտութիւն Ադամայ բարձեր,
Զերկուոնս անիծիցըն լուծեր,
Զդառնութիւն ճաշակացըն քաղցրացուցեր,
Զդատակնիք յանցանացըն պատառեցեր:
Որ պարտաւորեցելոյն ջընջեցեր,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 364µ-367µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 310µ-315 ³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 223 ³ -226 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï »°ë í»ñ»õáõÙ C ²□É ù ³ ñá½ ì ³ ñ¹ ³ í ³ éÇÝ, î» ³ éÝ ÚáíÑ ³ ÝÝáõ Ñ ³ □ñ ³ å » ï Ç H ¶ ³ ÝÓ êñµá□ ì ³ ñ¹ ³ í ³ éÇ »ñ Ïñáñ¹ ³ õáõñ
Èáõë ³ Ýó ³ □ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ì. ºñ Ïñáñ¹ ³ õáõñ ì ³ ñ¹ ³ í ³ éÇÝ
Ì ³ □ñ ³ Ï ³ åª Úáí ³ ÝÝ¿ë ï
´Ý ³ ·Çñ
1 C Éáõëá□Ý H ØÇ ³ ÍÝÇ
3 H ²ë ï áõ ³ Í ÷Ë Ã ³ · ³ õáñ
4 H Ï»Ý¹ ³ Ý» ³ ó ÷Ë å » ï áõÃ» ³ Ýó
5 H ³ é ³ ù»Éáó CFH Ð ³ õñ Éáõëá□
7 H Éá□ë »ñ»ë ³ ó Í ³ ·» ³ É
8 H å ³ ï Ï»ñ ÷Ë Ï»ñå ³ ñ ³ Ý
9 H ½ ³ Ù»Ý ³ □Ý ³ ñ ³ ñ ³ Íë ÷Ë ½ ³ ßË ³ ñÑë ³ Ù»Ý ³ □Ý
10 C Á½Éáõë»Õ¿Ý ½ ³ õñáõÃ» ³ Ýó ½Áõ ³ ñÃáõÝë F ½ ³ õ-ñáõÃ» ³ Ýó ½Áõ ³ ñÃáõÝë ÷Ë ½ ³ õñáõÃÇõÝë... ½Á-õ ³ ñÃáõÝë H Éáõë»Õ¿Ý ½áõ ³ ñÃÝáóÝ ½ ³ õñáõÃÇõÝë ÷Ë Á½Éáõë»Õ¿Ý... ½Áõ ³ ñÃáõÝë
11 H Éáõë ³ õáñ ³ õù F ½»ñÏÇñë H □ ³ õñÇÝ»ó»ñ ÷Ë Ýáñá·»ó»ñ
12 H ãÇù ´áõë ³ µ»ñ
13 FH µÝ ³ Ï» ³ É F □ ³ ÝÙ ³ ï á□ó
15 H ³ õñÑÝ»ñ·áõÃ» ³ Ùµ
16 C ëñáíµ¿Çõù H ë»ñáíµ¿Çó
19 H ãÇù
20 H çÝç»ó»ñ ÷Ë å ³ ï ³ é»ó»ñ
21 C ¼·Çñ ÷Ë àñ C å ³ ñï ³ õáñ»ÉáóÝ F ÷Ë ï áÕÇ. ¼·Çñ å ³ ñï ³ õáñ»ÉáóÝ çÝç»ó»ñ H ÷Ë ï áÕÇª ¼·Çñ å ³ ñï ³ õáñáõÃ» ³ Ý ·»ñ» ³ óÝ å ³ ï ³ é»ó»ñ

Որ մերկութիւն մեղուցելոյն ծածկեցեր
Եւ զարարածս ամենայն ազատեցեր ի ծառայութենէ թըշնամւոյն,
Ընկա՛լ եւ գըթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեանդ, աղաչեմք:

Աստանաւր խսկապէս լուսովդ ցուցար ի սկզբանէ Քոյոց ընտրելոցն,
Որոց տեսաւղ լինել շնորհեցեր հայրենի Քո ի փառսդ, փառաց Թագաւոր:
Վերամբարձեալ յերկրայնոցս ցուցեր երկնային զըւարթուն զաւրութիւնս
Եւ զմահկանացուս յանմահիցըն զաւրութեանց հաներ ի խորհուրդ,
Յորմէ ահիւ ըմբռնեալ յերեւմանէ հրաշիցդ հիացեալք
Զանտանելի լուսոյդ ոչ տանելով գծաւալումն,
Ընկա՛լ եւ գըթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեանդ, աղաչեմք:

Նաեւ զանբաւելի զաւրութեան Քում այսաւր զհանդէս ցուցեր ի լերինն
Թաբաւրական,
Զհանդերձելոյ Քոյ գալստեանն քարոզս ածելով զերանելի մարգարէսն՝
Ըզմեծըն Մովսէս, լուսափայլ փառաւք վերածեալ հաներ ի հողոյ
Եւ զՀեղիաս ի հրեղէն կառացն ակնարկեալ կոչեցեր ի բարձանց,
Իշխան մահու եւ կենաց միայն ըզՔեզ ծանուցեր եւ Տէր կենդանեաց եւ մեռելոց,
Ուստի զարհուրեալ Պետրոսի անուանեալ Քո վիմին յերկիւղէն ահիւ զանգիտեալ,
Յաւրինէր Քեզ Տէրունւոյդ տաղաւար,
Ընկա՛լ եւ գըթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեանդ, աղաչեմք:

Նոր երգ քեզ նորահրաշ ի վերնական զաւրութենէն գերապայծառ ծընաւղի Քո ձայն
Եւ ի վերուստ հընչեալ բարբառ հայրական Որդի ըզՔեզ դաւանեալ սիրելի
Եւ հրաշալի Հոգւոյն ամպով հովանի լինելով համագոյակցիդ զԱստուածութիւնըն
ցուցանէր
Եւ ըզմահացեալսըն մահուամբ կանգնելով կենարար,
Որ եւ ի մեզ ներգործեսցես զիմանալի հրամանացդ Քոց ըզլոյս,

22 CF ¼Ù»ñÏáõÃÇõÝ ÷Ë àñ Ù»ñÏáõÃÇõÝ C Ù»Õáõó»Éáó Ý H ¼Ù»ñÏáõÃÇõÝ Ý³Ë³Ñ³õñÝ ÷Ë àñ... Ù»Õáõó»ÉáÛÝ
23 H ½³Ù»Ý³ÛÝ ³ñ³ñ³Íë H ÃßÝ³ÙáÛÝ
25 H ²Ý×³é ÷Ë ²ëï³Ý³õñ H Éáõëáí H Í³Ýáõó³ñ ÷Ë óáõó³ñ Ç ëÏ½µ³Ý¿
26 H àñáí ³Ûë³õñ ï»ë³ÝáÕ ÷Ë àñáó ï»ë³õÕ F øáó ÷³é³ó¹ ÷Ë øá Ç ÷³éë¹ H Ù»½ Ñ³Ûñ»ÝÇ ÷³-é³õù¹ ÷Ë Ñ³Ûñ»ÝÇ... ÷³é³õë¹ C øáÛáÛ ÷Ë øá Ç C ÷³é³óÁ¹ ÷Ë ÷³éë
27 F ½áõ³ñÃáõÝë Ç ½³õñáõÃÇõÝë H ãÇù
28 H ½Ù³ÑÏ³Ý³óáõëÝ Û³ÝÙ³ÑáõÃÇõÝ í»ñÇÝ ½³õ-ñ³óÝ Ñ³Ý»É ÷Ë ½Ù³ÑÏ³Ý³óáõë... Ñ³Ý»ñ
29 H ÚáñáõÙ ÷Ë ÚáñÙ¿ H Û»ñ»õÙ³Ýó øáó Ññ³ßÇóÝ ÑÇ³ó»³É ÷Ë ÁÙµéÝ»³É... ÑÇ³ó»³Éù
30 H ÷Ë ïáÕÇª ¼³Ýï³Ý»ÉÇÝ áã ï³Ý¿ñ Í³õ³ÉáõÙÝ
32 C Â³µáíñ³Ï³Ý F Â³÷áíñ³Ï³Ý H ÷Ë ïáÕÇª Ü³»õ Ç É»ñÇÝ Â³µáíñ³Ï³Ý ½³Ýµ³Å³Ý»ÉÇ Ñ³Ý-¹¿ë ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý øá óáõó»ñ
33 CF øáÛáÛ H Ñ³Ý¹»ñÓ»ÉáÛ øáõÙ ·³Éëï»³Ý¹ ù³ñá½
34 H ³Ùåáíù ÷Ë ÷³é³õù H í»ñ³Í»ñ ÷Ë í»ñ³Í»³É Ñ³Ý¿ñ
35 H Û³ÏÝ³ñÏ»³ÉÝ H ³é ø»½ Ïáã»ó»ñ
36 CF Ï»Ý³ó »õ Ù³Ñáõ H Á½ø»½ ÙÇ³ÛÝ H ³ëïáõ³Í Ù»é»Éáó
37 C àõëïÇ »õ H ³Ýáõ³Ý»Éáí øá íÇÙÇ Û»ñÏ»Õ ÷Ë ³Ýáõ³Ý»³É øá íÇÙÇÝ Û»ñÏÇõÕ¿Ý C Û»ñÏ»Õ¿Ý H ½³Ý·Çï»É
38 H ø»½ ï¿ñáõÝáÛ¹ Û³õñÇÝ¿ñ
40 F ãÇù ·»ñ³å³ÛÍ³é H ãÇù Ó³ÛÝ
41 C ãÇù ºõ H µ³ñÓ³Ýó ÑÝã¿ñ
42 F Ñá·áÛÝ H Ñá·áÛÝ Ñáí³ÝÇ ³Ùåáí Çç»³É ³é Ñ³-Ù³·áÛ³ÏÇó¹ ½²ëïáõ³ÍáõÃÇõÝ Û³Ûï¿ñ ÷Ë Ñá·-õáÛÝ... óáõó³Ý¿ñ
43 F Ï³ÝÏÝ»Éáí H ÷Ë ïáÕÇª ºõ ½Ù³ÑÏ³Ý³óáõëÝ í»ñ³Ï³Ý·Ý¿ñ
44 H ¼Ç ÷Ë àñ F Ññ³Ù³Ý³ó H ãÇù øáó

Այժմ եւ ի միւսանգամ գալըստեան աւուրըն մեծի:
Կենագործելով ի նորոգումն Աջոյ բարձրելոյ,
Ընկա՛լ եւ գըթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեան, աղաչեմք:

***Է**րեւմամբ Քո փառացդ եւ յամենաշխարհակեցոյց լուսոյ լուսատու*
Եւ հովանի լե՛ր հըզաւր զաւրութեամբ հասարակաց Քո հաւտի
Եւ ի Քէն կոչեցելումն ընտրութեամբ հովուի եւ հովուապետի մերոյ
Եւ սըրբոյ եկեղեցւոյ Քո սըրբութեամբ պաշտաւնէին տեառըն [այս անուն]
Հովուել եւ հանգուցանել զառ ի Քէն աւանդեալ նըմա ըզգառինս
Ի վայրի դալարուոջ լերին սըրբութեան եւ ի ջուր կենդանի‴,
Ընկա՛լ եւ գըթա՛ ի գինըս պատուական Քո արեան, աղաչեմք:

***Ս**կըզընաւորեա՛ ի մեզ ըզսըրբութեան Քո զերկիւղ,*
Հաստատեա՛ ի վերայ վիմի հաւատոյ, յուսոյ եւ սիրոյ,
Ընդ սիրեցեալ Քո աշակերտացն ընդ Պետրոսի
Եւ ընդ որդւոցըն Զեբեդեայ յերկնային խորանս:
Վերաբերեա՛ եւ ընդունակ լե՛ր աղաւթից եւ մաղթանաց մեղաց Քո ծառայիցս,
Պարածածկեա՛ ամրածածուկ Աջով Քո ի թըշնամւոյն նենգութենէ
Զգառինս առաքելական Քո հաւտի:
Ահա յիշեսցես եւ,
Եւ եւս առաւել, զանձինըս մեր:

***Տ**իրուհւոյ Աստուածածնի եւ ծնաւղի Քո անարատի*
Եւ միշտ Կուսին Մարիամու բարեխաւսութեամբ,
Հայցմամբ մեծի մարգարէին Յովհաննու
Եւ յորովայնէ յորովայն երկըրպագաւղ Քո Կարապետին,
Աղաւթիւք տեսանողիդ Քո եւ Նախավըկայի Սըրբոյն Ստեփանոսի անդրանկին
Եւ որդէգիր Քո մարտիրոսի:
Խընդրուածովք առաքելոցն եւ մարգարէիցն, որոց այսաւր ցուցար

45 H □³õáõñÝ ÷Ë ·³ÉÁë ï»³Ý... Ù»ÍÇ
46 H Î»Ý³·áñÍ»³É CH µ³ñÓñ»Éá□Ý
48 H °ñ»õÙ³Ý F Ù»ÍÇ ÷³é³ó¹ H ÷³é³ó¹ CF □³Ù»-Ý³Ï»óá□ó H ³ßË³ñÑ³Ï»óá□ó Éáõëá í¹
49 CH øáó
50 F Ïáã»ó»ÉáõÙ H ÷Ë 50-52 ïáÕ»ñÇ.
Ð³□ñ³ å»ïÇÝ Ù»ñá□ ëñµáõÃ»³Ý øáõÙ
å³ßï³õÝ¿Ç,
°õ Ñ³Ý·áõó³Ý»³É Á½·³éÇÝë
51 F °Ï»Õ»óá□ F ëñµáõÃ»³Ùµ øá
53 FH ¹³É³ñáç H Ç É»ñÇÝ H »õ Ç çáõñë H Ñ³Ý-·ëï»³Ý ÷Ë Ï»Ý¹³ÝÇ
‴ Սաղմ. ԽԲ 2
55 H ½»ñÏ»Õ
56 CF »õ ÑÇÙÝ³ó□Ýá□ Ç í»ñ³□ H Ñ³õ³ ïÝá□ ÷Ë Ñ³õ³-ïá□ □áõëá□
57 H ëÇñ»É»³ó øáó
58 H àñ¹áóÝ F ¼»µ»Ã»³ H □ÇÙ³Ý³ÉÇ Ëáñ³ÝëÝ µ»-ñ»³É
59 C Ù»Õáõó»³É H ÷Ë 59-63 áõÝÇ.
Èá°õñ å³Õ³ ï³Ý³ó Ù»Õáõó»Éáó øáó Í³é³□Çóë,
ä³ïëå³ñ»³° ÁÝ¹ ³Ùñ³Í³ÍáõÏ ²çáí¹
64 F îÇñáõÑá□ H ãÇù 64-65 ïáÕ»ñÁ
66 H ÷Ë 66-69 ïáÕ»ñÇ.
Úáñáí³□Ý¿ □áñáí³□Ý »ñÏñå³·³õÕÇÝ
□³é³çÁÝÃ³ó Ù³ñ·³ñ¿Ç »õ ØÏñïãÇÝ
Úáí³ÝÝáõ,
Ü³Ñ³ï³ÏáõÃ»³Ùµ ï»ëáÕÇÝ Á½ø»½ êñµá□Ý
êï»÷³ÝÝáëÇ,
àñ¿ áñ¹Ç »õ ³Ý¹ñ³ÝÇÏ Ç ÷ñÏ³·áñÍ ÏñÇóÝ
»ñÏñáñ¹Ý ²¹³Ù³□□³é³çë³ñÏ³õ³·Ç
êï»÷³ÝÝáëÇ
68 F ï»ëáÕÇ¹ F Ü³Ë³íÏ³□ CF ãÇù ³Ý¹ñ³ÝÏÇÝ
70 H ³é³ù»Éáó ëñµ³ëÝÇó »õ Ù³ñ·³ñ¿Çó

Ճշմարիտդ Աստուած հայրական ձայնիւ վկայեալ,
Պաղատանաւք աշխատասէր մշակին Քո
Եւ հաւր մերոյ Սրբոյն Գրիգորի հաւատարիմ Քո քահանայապետի,
Եւ յորդեգրութիւն երկնաւորիդ Հաւր ըզմեզ կոչողի,
Ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած:

71 F ×ßÙ ³ ñÇ ï H ² ë ï áõ ³ Í ×ßÙ ³ ñÇ ï
72 H ãÇù ä ³ Õ ³ ï ³ Ý ³ õù FH Ùß ³ ÏÇ
73 H ãÇù º õ H ãÇù ø á
74 F Ð ³ õñ
75 H »õ ³ Ñ ³ ÛÇß»ëçÇ. º õ »õë ³ é ³ õ»É ¼ ³ ÝÓÇÝë

ՏԱՂ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ
ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Ներպարունակեալ խորհուրդ լուսոյն ի հրեղինաց
Այսաւր ի յերկրի յայտնեալ ցուցաւ հողեղինացս:

Էական Բանին ընութիւն մարմնով պարածածկեալն
Այսաւր ի Թաբաւր արտափայլեալ պայծառ ծագմամբ:

Րաբունեացըն պետք երից ընտրեալ առաքելոցն
Անկեալ ղողային՝ յահեղ լուսոյն ոչ հանդուրժեալք:

Սոսկալի հրամանն ածեալ զՄովսէս ի մեռելոց,
Զմեծըն Հեղիաս ի կենդանեաց վայրաբերեալ:

Էնն Աստուած եւ Հայր յերկնից ձայնիւ աղաղակէր,
— Դա՛ է իմ Որդի, Դըմա՛ լուարուք, որդի՛ք մարդկան:

Սուրբ Հոգին ընդ Հաւր հովանացեալ Իւր էակցին,
Ի նըմանութիւն լուսոյ փայլեալ պայծառ ամպոյ:

Ի Թաբաւր լերինն խորհուրդ յայտնեալ Երրորդութեանն,
Զոր եւ Պետրոսի երիւք ազդէր տաղաւարաւք:

Երգս առեալ Դաւիթ յառաջագոյն նախաձայնէր.
— Թաբաւր եւ Հերմոն,— ասէ,— յանուն Քո ցընծասցեն:*

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 367µ-368³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 213³-214³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 384³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 249³-250³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 188³µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 296µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 355³µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 155
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B î³Õ ì³ñ¹³í³éÇÝ, Ç Ü»ñ-ëë¿ë Ï³ÃáÕÇÏáë¿ C ²ÛÉ ï³Õ ä³ÛÍ³é³Ï»ñåáõ-Ã»³Ý D ²ÛÉ ï³Õ ì³ñ¹³í³éÇ »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ, Ç Ü»ñëÇë¿ G ²ÛÉ ï³Õ ì³ñ¹³í³éÇÝ H î³Õ í³ñ¹³í³éÇÝ Ü»ñë¿ë U î³Õ ³½ÝÇõ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì. ºñÏñáñ¹ ³õáõñ ì³ñ¹³í³éÇÝ Ü»ñëÇëÇ ³-ë³ó»³É
Ì³Ûñ³Ï³å³ Ü¿ñë¿ëÇ »ñ·
´Ý³·Çñ
1 C Ëáõñ¹ ÷Ë ËáñÑáõñ¹ CU Éáõëáµ
2 CÛ³ ïÝ»³É U óáõó ÷Ë óáõó³õ CU ÑáÕ»ÕÇÝ³ó
3 C ´³ÝÇ U µÝáõÃÇõÝ ´³ÝÇÝ BD å³ñ³Í³Í»³ÉÝ HU å³ñ³Í³ÍÏ»³É
4 A Â³µûñ BC Â³÷³õñ ³ñï³Û÷³ÛÉ»³É
5 C ð³µáõÝÇóÝ HU ð³µáõÝÇóÁÝ BGH å»ïùÝ B »-ñÇóë BC ÁÝ¹ñ»³É H ³ß³Ï»ñï³óÝ ÷Ë ³é³ù»ÉáóÝ
6 BH ³Ý·»³É HU Ñ³Ý¹áõñÅ»³É C Ñ³Ý¹áõñ»³Éù U Ù»é³Ý¿ÇÝ ÷Ë áã Ñ³Ý¹áõñÅ»³Éù
7 H ß³ñ. ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í U Á½Øáíë¿ë
8 C ÇÛ ÷Ë Ç
9 C ºÝ ÷Ë ¾ÝÝ DU ¾Ý E ²ëïáõ³ÍÁÝ U ãÇù »õ U Ó³Û-Ý»³É C ³Õ³Õ³»ñ
10 Bf ¸³Û AD ¸Ù³ U ¸ÁÙ³Û AD ÉÁõ³ñáõù U áñ¹ÇÏ
11 U Ñáí³Ý³Ïó»³É
12 BCU Éáõë³÷³ÛÉ»³É ÷Ë ÉáõëáÛ ÷³ÛÉ»³É BC ³ÙµáÛ
13 C Â³÷³õñ C É»ñÇÝ C Û³Ûï Ý»³É U Û³Ûï Ý»³É Ëáñ-Ñáõñ¹ ºññáñ¹áõÃ»³Ý
14 BG ÇëÏ »õ ä»ïñáë A »ñ»ù C »ñÇõùÝ U ³½¹»³É
15 B Ý³Ë³Ó³ÛÝ»ñ
16 BC Â³÷³õñ C óÝÍ³ëó»Ý
* Սաղմ. ՁԸ 13

Ռոպէից հանուրց այսաւր ծագեաց լոյսն երկնային
Եւ պայծառացոյց զեկեղեցիս հեթանոսաց:

Գոչեմք ընդ տեսողսն այսաւր լուսոյդ անճառելւոյ.
– Փա՛ռըք ծագաւղիդ այժմ եւ յաւէտ, միշտ յաւիտեանս:

17 C Û ³ Ýáõñó AU ³ Ûëûñ A Ëáûë BG »ñ Ï Ý ³ ÇÝ
19 B ï »ë ³ õÕëÝ B Ëáûë áÛ¹ U Á½ËáÛëÝ BCDG ³ Ý× ³ é»ËáÛ
U ³ Ý× ³ é»ËÇ
20 U ö ³ éÁë U Í ³ · ³ õÕÇÝ U Û ³ õÇ ï » ³ Ý BG Û ³ õÇ-
ï » ³ Ýë, ³ ÙÙ¿Ý (G ³ Ù¿Ý)

ՓՈԽ

Ընդ որս եւ մանկունք նորոգ դըստեր Սիովնի
Քեզ վերագոչեն ընդ Հաւր գաւրհնութիւնս երգով,
Որ զաստուածութեանդ ըզլոյս գծածկեալըն մարմնով
Այսաւր ի Թաբաւր լերինն փառաւք փայլեցեր՝
Ձայն Հաւր ի բարձանց յերկնից Քեզ վըկայելով.
—Դա՛ է Իմ Որդի ընտրեալ, ընդ որ հաճեցայ:
Յերկիր վայր անկեալ դողմամբ դասք առաքելոցն,
Պետրոս զարհուրեալ խաւսէր ըզտաղաւարացն:
Մովսէս՝ աւրինաց տըւաւղն, մեծըն Հեղիաս,
Մաղթէին զելից Քոց, Տէ՛ր, ի յԵրուսաղէմ
Խաչիւ եւ արեամբ փըրկել զորդիս Ադամայ:
Նոցին պաղատանք ընդ մեր Քեզ հաճոյասցին՝
Հանել ընդ նոսին ըզմեզ լեառն իմանալի
Ի մեծի ծագման Քո, Տէ՛ր, հայրական փառաւք:
Արժանաւորեա՛ տեսլեան փառաց Քոց, Քրիստոս,
Յորժամ արդարոցըն դասք ընդ Քեզ ծագեսցեն,
Զորոյ զաւրինակ փայլման յայսմ աւուր ցուցեր,
Լուսաւորեսցես ըզմեզ լուսով Քո, Փըրկիչ,
Երգակից լինել վերնոցն ի յարքայութեանդ,
Անդադար ձայնիւ աւրհնել Սուրբ զԵրրորդութիւնդ
ԸզՀայր եւ զՈրդի Հոգւով յաւիտեանս, ամէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 368³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 214³µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 384µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 250³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 188µ-189³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 297, Ã»ñÃ ÁÝ-Ï³Í, ëÏëõáõÙ ¿ 13-ñ¹ ïáÕÇó
S-Ó»é. ÑÙñ. 2541, Ã»ñÃ 235µ-236µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 157

Êáñ³·Çñ

ACGH ö[áË] BDE ³ÝËáñ³·Çñ S ³ÝËáñ³·Çñ [Ø»-ÍÇ Þ³µ³ÃáõÝ]

Èáõë³Ýó³ˆÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ì. ºñÏñáñ¹ ³õáõñ ì³ñ¹³í³éÇÝ Ü»ñëÇëÇ ³-ë³ó»³É

´Ý³·Çñ

1 D ÀÝ ÷Ë ÀÝ¹ BCG Ù³Ý·áõÝù C êÇáÝÇ
2 S í»ñ³ˆ·áã»Ý
3 C ½ÉáˆëÉ ½Í³ÍÏ»³ÉÝ
4 S ²ˆëûñ BC Â³÷³õñ S É»ñÇÝ
5 S »ñÏÝÇó C íÏ³ˆ»Éáí
6 BDS ¸³ˆ BC ÁÝ¹ñ»³É C ¸ÁÙ³°Éáõ³ñáõù ÷Ë ÁÝ¹ áñ Ñ³×»ó³ˆ
7 BDG ³Ý·»³É A ·áãÙ³Ùµ ÷Ë ¹áÕÙ³Ùµ
8 C ½³ñÑ»³É ÷Ë ½³ñÑáõñ»³É AD Á½ï³Õ³õ³ñ³ó
9 B ïÁõáÕÝ C ïÁõáÕ
10 D Ø³ÕÃ»ÇÝ
11 C ÷ñÏ»É S ÷ÁñÏ»³É B ²¹³Ù³
12 S å³Õ³ï³Ý³õù
13 ABCDG ãÇùª ïáÕÁ S ˆÇÙ³Ý³ÉÇ
14 S ÷³é³õù Ñ³ˆñ³Ï³Ý
15 S ²ñÅ³Ý³õáñ»³ˆ ï»ëÉ»³Ùµ
16 C ³ñ¹³ñáóÝ BGH Í³·»ëóÇÝ
17 HS ãÇùª ïáÕÁ
18 C ½Ù»½ C öñÏÇã
21 C À½Ð³ ÷Ë ïáÕÇ B Ðá·áí S Ðá·áíÝ

ԱՅԼ ՏԱՂ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Նոր իմն ահաւոր խորհուրդ նոր են աւետիք,
Լերանցդ աւետիս պատմեմք պարգեւաւք Հոգւոյն:

Սինայի լերին տըւաւ խորհուրդ պատգամաց,
Տախտակ քարեղէն գըծեալ սէր արարչութեան[ա]:

Աստանաւր տեսիլ ահեղ ի լեառըն Թաբաւր,
ԶՈրդին Աստուծոյ տեսեալ ի սմա խոնարհեալ:

Երիցս երանեալ արամբք հինգ կատարելովք,
ԶՊետրոս Սիմոնեանըն՝ զվէմն, Զեբեդեայ զորդիսն:

ԶՄովսէս՝ զաւրինաց տըւողն, զմեծըն Հեղիաս,
Զմարգարէսն ի մէջ ածեալ պատմիչ խորհըրդոյ:

Դաւիթ վաղընջուց ձայնեալ զայս տեսիլահրաշ,
Նախագուշակեալ ասէր զելիցն ըզխորհուրդ:

Ցընծալով ցընծա՛, Թաբաւր, հանդերձ Հերմոնիւ[բ],
ԶՏէր տեսեալ ի քեզ բազմեալ փառաւք հայրենի:

Ցաւղ հոսեալ իջմամբ Հոգւոյն ի լեառըն Սինեայ[գ],
ԶՈրդի Աստուծոյ տեսեալ բազմեալ խորհըրդով:

Զարթի՛ք Սիովնի որդիք, յաւրհնութիւնըս Տեառն[դ],
Ելէ՛ք տեսանել ըզՏէր լեռնէս Հերմոնէ:

Մի՛ յայս մերձենայք ի լեառն անսուրբ խորհըրդով,
Տաւն տաղաւարաց տաւնէ տըւաւղն աւրինաց:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 369³-370³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 216µ-217³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 189³-190³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 148

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B ³ÝËáñ³·Çñ G ²ÛÉ ï³Õ ä³Û-Í³é³Ï»ñå áõÃ»³Ý

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì. °ñÏñáñ¹ ³õáõñ ì³ñ¹³í³éÇÝ Ü»ñëÇëÇ ³-ë³ó»³É

´Ý³·Çñ
1 A áñ »Ý ÷Ë Ýáñ »Ý BG Á , Ýáñ »Ý
3 B êÇÝ³Ç
ա **Ել. ԻԴ 12, ԼԲ 15**
5 B Â³÷³õñ
6 A ¼àñ¹Ç
7 B ºñÇó A ³ñ³Ùù
8 BG ½³ñÙ ÷Ë ½í¿ÙÝ B Á½¼»µ»¹»³
9 BG ³õñÇÝ³ó
12 B ½¿ÉÇóÝ
13 A óÁÝÍ³Û
բ **Սղմ. ՁԸ 13**
15 BG êÇáÝ ÷Ë êÇÝ»³Û
գ **Ել. ԺԹ 16**
16 B Ç ù»½ µ³½Ù»³É
17 BG êÇáÝÇ
դ **Զաք. Թ 13**
18 BG Ç É»³éÝ¿ë
20 B ïÁõáÕÝ

Այլակերպեցոյց Որդի զփառսըն զոր ունէր,
Ծածկեաց ճառագայթ փառացն զլոյսն արեգական:

ՓՈԽ

Հայր վըկայելով յամպոյն.— Դա՛ է Իմ Որդի,
Դա Իմ սիրելի Որդի, Դըմա՛ լըւարուք:

Տեսին եւ պակեան յաՀէն դասք առաքելոցն,
Յերկիր դըղըրդեալ անկան յաՀաբեկ լուսոյն:

Մի՛ ոք կարծիցէ ըզ Դա նըման Մովսիսի,
Էղիա զ Դա մի՛ կարծէք, զՏէրդ Էղիայի:

Ծոցածին ծաւալ ծագումն ծաղիկ Հայրենի,
Որ մեզ յարութիւն տըւեալ գալըստեամբ այսաւր:

Մեզ են աւետիք, եղբա՛րք, տաւնիս տաւնողացս,
Տաւն Վարդավառի տաւնէ տըւաւըս աւրինաց:

Տաւնիս տըւաւըլին տացուք ըզփառս եւ զպատիւ
Այժմ եւ Հանապազ եւ միշտ յաւիտեանս, ամէն:

23 B ⌷ ³ Ù å õá⌷Ý. ¸ ³ º⌷
24 BG ¸ ³ ⌷
25 AG ⌷»ñ Ï »Õ B ⌷»ñ Ï »Õ áõÕÕáõ ³ Íª ⌷ ³ Ñ¿Ý
26 B ¹ÁÕÁñ ¹» ³ É áõÕÕáõ ³ Íª ¹áÕ ³ Éá í B ³ Ý· ³ Ý
27 BG Ï ³ ñÍ»ëó¿ BG Øá í ë¿ëÇ
28 BG ºÕÇ ³ BG ºÕÇ ³ ⌷Ç
30 A Ø»½ ⌷ ³ ñ ¹ ³ ñáõÃÇõÝ ÷ Ë àñ Ù»½ ⌷ ³ ñáõÃÇõÝ
31 A Ø»Í ÷ Ë Ø»½
32 A ì ³ ñ ¹ ³ í ³ ñÇë áõÕÕáõ ³ Íª ì ³ ñ ¹ ³ í ³ éÇë A
ï ³ õÝÇ ïÁõáÕÝ BG ïÁõáÕÝ
33 BG ïÁõáÕÇë

ՀԴ. ԿԱՆՈՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ Ի ԳՐԻԳՈՐԷ ՆԱՐԵԿԱՑՈՅ

Գանձ անպատում եւ անճառելի,
Անպարագրելի միասնական Սուրբ Երրորդութիւն,
Անհաս խորհրրդով Հայր անըսկիզբն եւ արարիչ Աստուած,
Լոյս ի լուսոյ, էակից Որդի ի Հաւրէ ծընեալ յառաջ քան զամենայն,
Յաւիտեանս անբաժանելի եւ անորիչ ի հայրական ծոցոյ,
Զուգահաւասար միակցութեամբ անշփոթ եւ անփոփոխելի բնութեամբ
Համապատիւ ընդ Հաւր եւ ընդ Որդւոյ փառակից Սուրբ Հոգիդ,
Որ ի Հաւրէ ելանես եւ լընուս զամենայն արարածս,
Եւ ընդ Հաւր եւ ընդ Որդւոյ երկըրպագիս եւ փառաբանիս անճառ իսկութեամբ:
Անտեսանելիդ սերովբէից եւ անիմանալիդ քերովբէից,
Անհաս խորհըրդով ի վեր քան զբան,
Անհասանելի պետութեանց եւ իշխանութեանց անմահ Թագաւոր:
Ահա ընկալցիս զաղերս եւ զպաղատանս Քո փըրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Բաբուն հըզաւր եւ անթարգմանելի,
Անեղանելի եւ անհասանելի,
Անհետազաւտելի եւ անբաւելի բընութիւն,
Անճառ իսկութիւն՝ փակեալ ի զգալեացս,
Յորմէ վեցթեւեան սերովբէքն թեւասքողեալ ծածկէին ըզդէմս իւրեանց
Եւ բազմահոյլ կենդանիքն

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 370³-373µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 129µ-134³
m-Ü. ä áÕ³ñ³Ý, Ø³ñ óáõó³Ï Ó»é³·ñ³ó êñµáó Ú³Ïáµ»³Ýó, ´, ºñáõë³Õ¿Ù, 1953, ¿ç 242-244 (Ó»é. ÑÙñ. 231, Ã»ñÃ 212³, ºñáõë³Õ¿Ù)
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 189
Êáñ³·Çñ
AF ï»°ë í»ñ»õáõÙ m ø³ñá½ ì³ñ¹³í³éÇÝ
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì². ºññáñ¹ ³õáõñ ì³ñ¹³í³éÇÝ Ç ¶ñÇ·áñ¿ Ü³ñ»Ï³óõá ³ë³ó»³É
Ì³ñ³Ï³ åª ¶ñÇ·áñÇ »ñ·
´Ý³·Çñ
2 F ãÇù ²Ýå³ñ³·ñ»ÉÇ
3 A ²Ý×³é F ËáñÑñ¹áí F ³ÝëÏÇ½µÝ A ãÇù »õ
4 A ãÇù Ç Ð³õñ¿ m ÁÝ¹ Ð³õñ ÷Ë Ç Ð³õñ¿ m ÍÝ»³É F Ý³Ëù³Ý ÷Ë ³é³ç ù³Ý ½³Ù»Ý³Ý m ãÇù ³é³ç ù³Ý ½³Ù»Ý³Ý
5 F ¼³õÇï»³Ýë m Ú³õÇï»³Ý
6 m µÝáõÃÇõÝ
7 F ãÇù Ð³õñ »õ ÁÝ¹
8 F ÉÝáõë AF ãÇù ³ñ³ñ³Íë
9 m àñ¹á m ÷³é³õáñÇë »õ »ñÏÁñå³·Çë ÷Ë »ñÏÁñå³·Çë »õ ÷³é³µ³ÝÇë F »ñÏñå³·Çë A ÷³é³õáñÇë F ÇëÏáõÃÇõÝ
10 F ²Ýï»ë³Ý»ÉÇ F ë»ñáíµ»ÇóÝ F ãÇù »õ ³ÝÇÙ³Ý³ÉÇ¹ ù»ñáíµ¿Çó A ù»ñáµ¿Çó
11 Fm ãÇùª ïáÕÁ Fm ËáñÑñ¹áí A Á½µ³Ý
12 m ²ÝÑ³ë³Ý»ÉÇ¹ F ½³õñáõÃ»³ÝóÝ ÷Ë å»ïáõÃ»³Ýó »õ ÇßË³ÝáõÃ»³Ýó A ãÇù »õ ÇßË³ÝáõÃ»³Ýó
13 F Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙ ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í F ½å³ß-ï³õÝë ÷Ë ½å³Õ³ï³Ýë A ãÇù øá m ÷ñÏ»³É A ÅáÕáíÁñ¹»³Ýë
15 F Ñ½³õñ F ãÇù »õ
16 F ãÇùª ïáÕÁ m ³Ýë³ÑÙ³Ý»ÉÇ
17 F ãÇù ²ÝÑ»ï³½³õï»ÉÇ A ³Ýµ³õ m µÝáõÃÇõÝ
18 Fm ãÇù ïáÕÁ
19 A ë¿ñáµ¿ùÝ m ë»ñáµ¿ùÝ A Ã»õ³ëù³õÕ»³É m Ã»õ³ëùáÕ»Éáí F Í³ÍÏ»Ý m ½¹¿Ùë
20 A µ³½Ù³ã»³

Ոչ իշխէին նայել յանճառելի լոյս աստուածութեանդ,
Իսկ Դու, անսկիզբն Աստուած, ի սկզբանէ եղեալ յեղելումն,
Իշխանական կամաւք եւ աստուածային ձեռաւք Քո
Հաստատեցեր զԱդին եւ ի նմա՝ զԱդամ
Եւ ի համաշխարհակործան ջուրցըն հեղեղէ
Ապրեցուցեր ըզսիրելին Քո ըզՆոյ՝ բազմահոյլ կենդանեաւքն
Եւ փըրկեցեր ի գեղատըխուր անպատրաստութեան
Եւ ի դառնաճաշակ փայտին գիտութեան,
Զոր ջամբեալ աւձին պատրանաւք նախաստեղծքն՝ արտաքս ընկեցան:
Ահա ընկալցիս զաղերս եւ զպաղատանս Քո փըրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

***Ի** չորեքկերպեան կենդանեաց*
Եւ ի քառանիւթ տարրեղէն աթոռոյ վերայ բազմեալ հանգչէիր,
Իսկակից Հաւր եւ Սուրբ Հոգւոյն
Եւ ի դասուց պետութեանց յանմարմին հրաբուն սեռիցն
Անդադար փառատրութեամբ աւրհնաբանիւր, անբաւելիդ Աստուած:
ԶՔեզ որ երկինք ոչ բաւէին տանել,
Տաղաւարն Աբրահամու շարամանեալ պարուրէր,
Ի քառից ժամանակն եղելոց
Ի միջաւրէի՝ առ կաղնեաւըն Մամբրէի՞,
Յորում ժամու Աբրահամու նստեալ տխրութեամբ առ դուրըս խորանին,
Դիտելով ընդ երկին եւ ընդ երկիր,
Զոր Տէրն տերանց եւ Արարիչն յաւիտենից

---

21 Fm µ³õ»Ý (m µ³õ¿ÇÝ) ï»ë³Ý»É ÷Ë ÇßË¿ÇÝ Ý³Û»É Fm ½³Ý×³é»ÉÇ F ½ÉáÛë m ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý ùá ÷Ë ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý¹

22 m ãÇù ÆëÏ ¹áõ F øá ³ÝëÏ½µÝ³ÍÝÇÝ ÷Ë ¸áõ ³Ý-ëÏÇ½µÝ ²ëïáõ³Í A ³ÝÁëÏÇ½µÝ A ëÏÁ½µ³Ý¿ m ëÏÁ½µ³ÝÝ A ëï»ÕÍ»ñ ½»ñÏÇÝ »ñÏÝ³ÛÝáíùÝ ÷Ë »-Õ»³É Û»Õ»ÉáõÙÝ m »Õ»ñ

23 m ãÇù ÆßË³Ý³Ï³Ý Ï³Ù³õù A ãÇù »õ ³ëïáõ³Í³-ÛÇÝ Ó»é³õù øá F ãÇù øá

25 m Ñ³Ù³ßË³ñÑ³Ï³Ý AF çáõñÁÝ

26 m ½ëÇñ»ÉÇÝ m ½ÜáÛ F Ï»Ý¹³Ý»³õù

27 Fm ÷ñÏ»ó»ñ F ·»Õ³ïËáõñ F ³Ýå³ïñ³ëïáõ-Ã»³ÝÝ A ³Ýå³ïñ³ëïáõÃ»³ÝóÝ

29 F ç³Ùµ»³ó A å³ïñ³Ý³õù ³õÓÇÝ F áõëïÇ »ñÏáõ Ý³Ë³ëï»ÕÍ Ï»Ý¹³Ý»³óÝ ³ñï³ùë ³ÝÏ»³É Û»ñ-ÏÇñ Ù»é³Ý¿ÇÝ ÷Ë Ý³Ë³ëï»ÕÍùÝ ³ñï³ùë ÁÝÏ»-ó³Ý m »ñÏáõ Ý³Ë³ëï»ÕÍ Ï»Ý¹³ÝÇùÝ ÷Ë Ý³Ë³-ëï»ÕÍùÝ

32 F Ï»Ý¹³Ý»³óÝ

33 m ãÇù ù³é³ÝÇõÃ AF ³Ãáéáó Fm í»ñ³ A í»ñ Ñ³Ùµ³ñÓ»³É ÷Ë í»ñ³Û µ³½Ù»³É

34 m Ðá·áÛÝ

35 AF ãÇù å»ïáõÃ»³Ýó Û³ÝÙ³ñÙÇÝ F ³ÝÙ³ñÙÇÝ

36 AF ãÇù ÷³é³ïñáõÃ»³Ùµ Fm ÙÇßï »ñÏñå³·Çë (m »ñÏÁñå³·Çë) »õ µ³ñ»µ³ÝÇë (m ÷³é³µ³ÝÇë) ÷Ë ³õñÑÝ³µ³ÝÇõñ ³Ýµ³õ»ÉÇ¹ ²ëïáõ³Í

37 A ºõ ½áñ ÷Ë ¼ø»½ áñ m À½ø»½

38 A å³ñ³·ñ»³É ÁÝ¹áõÝ¿ñ ÷Ë ß³ñ³Ù³Ý»³É å³-ñáõñ¿ñ

39 A Æ ãáññ»³Ï ¹³ñáõÝ ÷Ë ïáÕÇ m ù³éÇóÝ F Å³-Ù³Ý³Ï³ó F »Õ»ÉáÛ

40 Am Ù¿ç³õñ¿Ç F Ï³ÕÝ»³õÝ

••• Ծննդ. ԺԲ 1-15

41 m ÚáñáõÙ ²µñ³Ñ³Ùáõ Ýëï»³É Ç Å³ÙáõÝ ï¿ñáõ-Ã»³Ùµ ³é ¹áõñÁë Ëáñ³ÝÇÝ A 41-42-Ç ÷áË³ñ¿Ýª ÚáñáõÙ Å³Ùáõ ¹Çï¿ñ ²µñ³Ñ³Ù ÁÝ¹ »ñÏÇÝ »õ ÁÝ¹ »ñÏÇñ

42 Fm »ñÏÇÝë

43 A î¿ñÁ¹ F î¿ñ¹ m î¿ñÁÝ AF ²ñ³ñÇã¹

Իջեալ ի յերկնից երկու հրեշտակաւք,
Եկեալ հասեալ առ ծառն հովանաւոր,
Անտեսիդ ի տեսիլ երեւեալ:
Եւ Աբրահամու յառաջ ընթացեալ,
Որթս դիեցիկս եւ երիս նկանակս
Պատրաստեաց Քեզ պատարագս Տեառն Աստուծոյ,
Ուստի զաւետիսն ընկալեալ նմա առ ի ծնանիլ ամլոյն զԻսահակ:
Այսաւր եկեալ ի լերինըն Թաբաւրական երիւք ընտրեալ աշակերտաւքն,
Զի զաւրինակսըն կատարեսցես
Եւ փըրկեսցես ըզմեզ ի սողոմական կործանմանէն[‡]:
Ահա ընկալցիս զաղերս եւ զպաղատանս Քո փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Գերազանց եւ հրաշալի զարմանալեացն նոր խառընուածոյս խորհուրդ
Երեւեցուցեր երբեմըն Մովսեսի եւ Եղիայի
Եւ ծանուցէր ըզՔեզ Աստուած Աբրահամու, Սահակայ եւ Յակոբայ
Եւ քարոզեցար Աստուած եւ Տէր՝
Կենդանեաց եւ մեռելոց, որ էնդ յաւիտենից,
Ուստի եւ պատգամաւոր ամպաւք լուսաւորեցեր զՔո սուրբ զառաքեալսն:
Այսաւր ի Թաբաւր լերինն յայտնեցեր զաստուածութիւնդ անճառ խորհըրդով
Քո սուրբ եւ երջանիկ առաքելոցն՝ Պետրոսի եւ որդւոցն Զեբեդեայ
Եւ Հայր ի վերուստ դաւանէր Որդի սիրելի.
Եւ բան համագոյ կոչմամբ Մովսեսի եւ Եղիայի,
Ծանուցար իշխան եւ Տէր կենաց եւ մահու,
Զոր տեսեալ նոցա զսոսկալի տեսիլն ահեղահրաշ այլակերպութեանդ,

44 F ãÇù Ç m 44-45-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
Æç»³É Ç Û»ñÏÝÇó »Ï»³É Ñ³ë»³É ³é Í³éÝ
Ñáí³Ý³õáñª
Ð³Ý¹»ñÓ »ñÇõù Ññ»ßï³Ï³õù
A 44-49-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
ÊáÝ³ñÑ»³É ³é Í³éÁÝ Ñáí³Ý³õáñ,
²Ýï»ëÇ¹ Ç ï»ëÇÉ »ñ»õ»³É »ñÇõù Ññ»ßï³Ïûù,
àñ »õ ²µñ³Ñ³Ù áñÃ ¹Ç»óÇÏ »õ ÝÁÏ³Ýë
ä³ïñ³ëï»³ó ½å³ï³ñ³·ë ø»½ª î»³éÝ
²ëïáõÍáÛ

46 Fm ãÇù ïáÕÁ

47 m ²µñ³Ñ³Ù

48 m àñÃÁë ¹Ç»óÇÏÁë m »ñ»ù

49 F ä³ïñ³ëï»ñ F î»³éÝ ²ëïáõÍáÛ å³ï³ñ³· m ãÇù î»³éÝ ²ëïáõÍáÛ

50 F ÚáñáõÙ ÷Ë àõëïÇ m »õ ³õ»ïÇë ï³Éáí ÷Ë ½³õ»ïÇëÝ ÁÝÏ³É»³É A ãÇù ÝÙ³ m ÝÁÙ³Û F ÍÝ³Ý»É

51 AF »Ï³õáñ»³É ÷Ë »Ï»³É F É»³éÝ F Â³µáíñ³Ï³Ý m Â³÷áíñ³Ï³Ý A ³ß³Ï»ñï³õù m ³ß³Ï»ñï³óÝ

52 F ½³õñÇÝ³ÏëÝ

53 Fm ÷ñÏ»ëó»ë ½Ù»½ m ëá¹áÙ³Û³Ï³Ý

‡ Ծննդ. ԺԹ 23-29

56 F ½³ñÙ³Ý³É»³ó áñ Ýáñ Ë³éÝáõ³ÍáÛ A ãÇù ½³ñÙ³Ý³É»³óÝ F Ë³éÝáõ³ÍáÛë

57 F »ñµ»ÙÝ A ØáíëÇëÇ Am ãÇù »õ ºÕÇ³ÛÇ

58 F ãÇù ºõ F Ì³Ýáõó³ñ F ãÇù ½ø»½ F ½ø»½ m ê³Ñ³Ï³ Fm Ú³Ïáíµ³Û A Æëñ³Û¿ÉÇ ÷Ë Ú³Ïáµ³Û

59 F ãÇù ºõ F ø³ñá½»ó»ñ ½ø»½ ÷Ë ù³ñá½»ó³ñ Fm ãÇù »õ î¿ñ

60 A ãÇù áñ ¿Ý¹ Û³õÇï»ÝÇó

61 F ãÇù »õ F å³ï·³Ù³õù ÷ñÏ»ó»ñ ÷Ë å³ï·³Ù³õáñ ³Ùå³õù Éáõë³õáñ»ó»ñ Fm ½áñ¹ÇëÝ Ú³Ïáíµ³Û (m ²¹³Ù³Û) ÷Ë ½øá ëáõñµ ½³é³ù»³ÉëÝ

62 F Â³õñ³Ï³Ý ÷Ë Â³µ³õñ m Â³÷áíñ A ãÇù É»ñÇÝÝ m Í³Ýáõó»ñ Á½øá ÷Ë Û³Ûïݻó»ñ F ½øá ³ëïáõ³ÍáõÃÇõÝ¹ ÷Ë ½³ëïáõ³ÍáõÃÇõÝ¹ m ³ëïáõ³ÍáõÃÇõÝ¹

63 A ãÇùª ïáÕÁ F ãÇù øá m ³é³ù»ÉáóÁÝ m áñ¹áóÝ ¼»µ»Ã³Û

64 Fm ãÇù 64-66

65 A ØáíëÇëÇ A ¾ÕÇ³ÛÇ

67 A ãÇù Ýáó³ m Ýáó³Û A ÉáÛë ÷Ë ï»ëÇÉÝ m ï»ëÇÉ ëáëÏ³ÉÇ F ³ÛÉ³Ï»ñåáõÃ»³Ýóë m ³ÛÉ³Ï»ñåáõÃ»³Ùµ

Յաշէ փայլակնացայտ լուսոյդ եւ յաստուածային ճառագայթիցդ
Կիսամահ յերկիր անկանէին:
Ահա ընկալցիս զաղերս եւ զպաղատանս Քո փրրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Որ այսաւր զանճառելի եւ զանհասանելի
Խորհուրդ Երրորդութեանդ եւ մի աստուածութեանդ,
Կանխագիտութեամբ ի Թաբաւր լերինն յայտնեցեր
Քոյոց սրբոց առաքելոցն եւ մարգարէից,
Եւ զառեցեալն ի մէնջ յետս հարեալ երեւէր ճառագայթ աստուածութեանդ,
Ուստի եւ զնախամարգարէն Մովսէս ի մեռելոց ածեր եւ կացուցեր կենդանի.
Եւ ի կենդանեաց վեր ամբարձելոց կառաւք հրեղինաւք
Զկառավարն եւ զնախանձաւորն Հեղիաս
Ի լուսեղէն խորանացն մուծեր եւ կացուցեր վըկայ հաւաստի,
Զոր տեսեալ զքեզ սրբոց առաքելոցն եւ մարգարէիցն,
Պակուցեալ զարհուրեցան եւ դաւանեցին ըզՔեզ Քրիստոս՝ Որդի Աստուծոյ,
Յորմէ զարհուրեալ Պետրոս ասէր.
«Եկա՛յք արասցուք երիս տաղաւարս՝ Տեառն եւ Մովսեսի եւ Եղիայի»,
Քանզի ոչ գիտէր զինչ խաւսէր.
Ահա ընկալցիս զաղերս եւ զպաղատանս Քո փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

Րաբունիցըն պետն եւ անմահ Թագաւոր,
Անճառելի եւ փայլակնացայտ լուսով աստուածութեան
Երեւեալ այսաւր առաքելոց եւ մարգարէիցն ի Թաբաւր,
Եւ ամպ լուսաւոր հովանաւորեալ զորդիսն Յակոբայ,
Որպէս ի նախնումն զաստուածատես մարգարէսն,

---

68 F ºõ Ç Û³Ñ¿ A ºõ Û³Ñ¿ m ÷³ÛÉ³ÏÝ³ó³ÛÃ F ÉáõëáÛ m Ç ÉáõëáÛ¹ F ãÇù »õ F ³ëïáõ³Í³ÛÇÝ Fm ×³é³-·³ÛÃÇóÝ
69 F ÏáñÍ³Ý¿ÇÝ ÷Ë ³ÝÏ³Ý¿ÇÝ m ³Ý·³Ý¿ÇÝ
72 F ãÇù »õ ½³ÝÑ³ë³Ý»ÉÇ
73 F ãÇù »õ ÙÇ ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý¹ m ½ÙÇ
74 m Î³ÝË³õ ·Çïáõ Ã»³Ùµ m Â³÷³õñ³Ï³Ý m Í³-Ýáõó»ñ ÷Ë Û³Ûï Ý»ó»ñ
75 m ãÇù øáÛáó A ãÇù ëñµáó m ëÁñµáó F ³é³ù»Éáó Am ãÇù »õ Ù³ñ·³ñ¿Çó
76 F ½³é»ó»³É¹ m Û» ïÁë
77 F ãÇù »õ m ãÇù Øáíë¿ë Ç Ù»é»Éáó A »ñ»õ»óáõó»ñ ÷Ë ³Í»ñ »õ Ï³óáõó»ñ
78 F ºõ í»ñ ³Ùµ³ñÓ»³É Ï³é³õù Ññ»ÕÇÝ³õù Ç Ï»Ý-¹³Ý»³ó m ãÇù Ç A ãÇù Ï³é³õù Ññ»ÕÇÝ³õù
79 A ãÇù ¼Ï³é³í³ñÝ »õ
80 F ÉáõÍ»ñ ÷Ë ÙáõÍ»ñ A ãÇù »õ Ï³óáõó»ñ m íÁí³Û
81 F ãÇù 81-82 m ºõ ÷Ë ¼áñ A ãÇù ½ù»½ A ëÁñµáó m ãÇù ëñµáó A ³é³ù»ÉáóÁÝ m ³é³ù»Éáó A ãÇù »õ Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ
82 A ãÇù ä³Ïáõó»³É Fm Á½ø»½
83 m àñáõÙ »õ ÷Ë ÚáñÙ¿ F Ù»ÍÇÝ ä»ïñáëÇ ³ë¿ ÷Ë ä»ïñáë ³ë¿ñ A 83-84-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
àõë ïÇ ½³ñÑáõñ»³É íÇÙÇÝ
¼»ñÇó ï³Õ³õ³ñ³óÝ ³½¹¿ñ Á½Ññ³ßë
85 Am ãÇùª ïáÕÁ
88 F ð³µáõÝÇóÝ m ð³µáõÝÇó F å»ï AF ³ÝÙ³ÑÇó A Ã³·³õáñÝ
89 A ãÇù »õ F ÷³ÛÉ³ÏÝ³ó³Û¹ m ÷³ÛÉ³ÏÝ³ó³ÛÃ F ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ùµ A ãÇù ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý
90 A ãÇù ³é³ù»Éáó »õ Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ m ãÇù Ç Â³µ³õñ F 90-91-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
ºñ»õ³É ³é³ù»Éáó »õ Ù³ñ·³ñ¿Çó ³Ûë³õñ
²Ùå Ñáí³Ý³õáñª Éáõë³õáñ»É ½áñ¹ÇëÝ Ú³Ïáµ³Û
91 AF ãÇù ½áñ¹ÇëÝ Ú³Ïáµ³Û
92 A ãÇùª ïáÕÁ m ³ëïáõ³Í³ ï»ë Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ

Եւ ձայն լուեալ ի վերուստ Հայրական, որ ասէր.
«Դա է Որդի Իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ»:
Եւ սոյն ձայն եղեալ երբեմն առ Կարապետն ի Յորդանան,
Եւ Սուրբ Հոգին աղաւնակերպ երեւմամբ
Իջեալ ի վերայ փառակցի Միածնի Որդւոյն,
Զոր տեսեալ Յովհաննէս, ասէր.
«Սա է գառն անարատ եւ Որդի Աստուծոյ»,
Ուստի ծանուցաւ անհաս եւ անիմանալի խորհուրդ Սուրբ Երրորդութեանդ:
Ահա ընկալցիս զաղերս եւ զպաղատանս Քո փրկեալ ժողովրդեանս
Քեզ՝ ի հաճութիւն, աղաչեմք:

***Ի** քեզ նըկատեալ ետես ի բացուստ մարգարէն*
Զտէրն փառաց բազմեալ եւ ասէր.
– Ո՜վ լեառն Թաբաւրական,
Ընդ որ հաճեցաւ Աստուած բնակիլ ի քեզ եւ բնակեցէ:
Եւ այժմ ուրա՛խ լեր եւ ցընծա՛, Թաբաւր, հանդերձ Հերմոնիւ՟,
Քանզի այսաւր Որդին Միածին վերայ քո յայտնեաց
Զծածկեալ եւ զանքննելի լոյս աստուածութեանն
Եւ զահոյս արկեալ ի վերայ Քո,
Առաքելոց եւ մարգարէից պատուիրէր զելիցն իւր յԵրուսաղէմ,
Որոց հայցմամբ մաղթանաց շնորհեսցե՛ս աշխարհի ըզխաղաղութիւն,
Հաւատացեալ ժողովըրդեան՝ ըզպահպանութիւն,
Աւդոց՝ բարեխառնութիւն եւ անդէոցն պտղաբերութիւն,

93 F ãÇù ºõ F ÉÁë»³É A ãÇù Éáõ»³É
94 Fm ¸³Û
95 F ¼ëáÛÝ A ÝáÛÝ ÙÇ áÛÝ ÷Ë ºõ ëáÛÝ F ÉÁõ»³É ÷Ë »-Õ»³É »ñµ»ÙÝ m »Õ»õ ÷Ë »Õ»³É »ñµ»ÙÝ F Î³ñ³-å»ïÇõÝ A ãÇù Î³ñ³å»ïÝ
96 Fm 96-97-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
ºõ êáõñµ Ðá·ÇÝ Çç»³É ³Õ³õÝ³Ï»ñå ï»ëÉ»³Ùµ
Æ ÙÁÏÁñ ïáõÃÇõÝ (F ÙÏñ ïáõÃ»³Ý) Úáí³ÝÝáõ
(F ãÇù)
98 F Úáí³ÝÝ¿ë A ìÁÏ³Û»³É ³ÙÉáñ¹õáÛÝ ³ë¿
99 Fm ê³Û A ²Ñ³ ÷Ë ê³ ¿
100 F ²Ý¹ ÷Ë àõëïÇ m ºõ ³Ý¹ ÷Ë àõëïÇ A ãÇù ³Ý-Ñ³ë »õ m ãÇù ëáõñµ m ºññáñ¹áõÃ»³Ý
103 F Ù³ñ·³ñ¿Ý Ç µ³óáõëï ÷Ë Ç µ³óáõëï Ù³ñ·³-ñ¿Ý
104 A À½î¿ñ m ºõ î¿ñÁÝ ÷Ë ¼î¿ñÝ m ãÇù µ³½Ù»³É Fm ³ë¿
105 A ãÇù àí m É»³éÁÝ F Â³µáíñ³Ï³Ý A ãÇù Â³µ³õ-ñ³Ï³Ý m Â³÷³õñ³Ï³Ý
106 m µÁÝ³Ï»ëó¿
107 A ²Ûë³õñ óÁÝÍ³ É»³éÁÝ ÷Ë ºõ ³ÛÅÙ áõñ³°Ë É»ñ »õ óÁÝÍ³°Û F óÁÝÍ³°Û m óÝÍ³° F Â³÷áíñ m Â³-÷³õñ m Ð»ñÙáÝ³õ
*** ***Աշխ. ԺԲ 13***
108 m ì³ëÁÝ½Ç F ãÇù ³Ûë³õñ A ¿ÝÝ ²ëïáõ³Í ³Ûë³õñ Ç ÷Ë ³Ûë³õñ àñ¹ÇÝ ØÇ³ÍÇÝ F ³Ûë³õñ Û³Ûïݳ»³ó
109 A À½Í³ÍÏ»³É F ½³ÝùÁÝÝ»ÉÇ A ãÇù »õ ½³ÝùÝÝ»ÉÇ F ·³ÝÓ ÷Ë ÉáÛë m Á½ÉáÛë Fm ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý
110 F ãÇù ºõ F ãÇù Ç í»ñ³Û ùá
111 F ²é³ù»É³õù »õ Ù³ñ·³ñ¿Çõù A ²é³ù»Éáíù »õ Ù³ñ·³ñ¿Çõù, áñù Ë³õë¿ÇÝ Á½÷ÁñÏ³·áñÍ »ÉÇóÝ áñ Ûºñáõë³Õ¿Ù
112 m ãÇù àñáó Ñ³ÛóÙ³Ùµ Ù³ÕÃ³Ý³ó m Ç ßÝáñÑ»É ÷Ë ßÝáñÑ»ëó»ë F Á½Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ F 112-119-Ç ÷á-Ë³ñ¿Ýª
ÞÝáñÑ»É ³ßË³ñÑÇ ½³Ýß³ñÅ ½Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ,
ºÏ»Õ»ó»³óª Ñ³ëï ³ ïáõÃÇõÝ,
Ð³Ûñ³å»ï ³óª í»ñ³¹Ç ïÁÕáõÃÇõÝ, ù³Ñ³Ý³ÛÇóª ë·³ëï áõÃÇõÝ,
²õ¹áóª µ³ñ»Ë³ éÝáõÃÇõÝ, ³Ý¹áóª å ïÕ³µ»ñáõÃÇõÝ,
Â³·³õáñ³ó ùñÇëï áë³ëÇñ³óª Û³ÕÃáõÃÇõÝ,
ÆßË³Ý³ó, ³½³ï³ó »õ Ñ»Í»É³ËáõÙµ ½³õñ³ó
Æ å³ï»ñ³½ÙáõÝëª ù³çáõÃÇõÝ.
ÄáÕáíñ¹áó Ñ³õ³ï³ó»Éáóª å³Ñå³ÝáõÃÇõÝ
113 m ºõ ÷Ë Ð³õ³ï³ó»³É F ÅáÕáíñ¹»³Ýë m ÅáÕá-íÁñ¹»³Ýë F ½å³Ñå³ÝáõÃÇõÝ
114 A ²Ý¹³ëï³Ý³ó åÁïÕ³µ»ñáõÃÇõÝ, ³õ¹áó µ³ñ»-Ë³éÝáõÃÇõÝ m Á½µ³ñ»Ë³éÝáõÃÇõÝ m ½åïÕ³-µ»ñáõÃÇõÝ

Եկեղեցեաց հաստատութիւն,
Քահանայից՝ սրբութիւն եւ զգաստութիւն,
Հայրապետաց՝ վերադիտողութիւն եւ Թագաւորաց՝ յաղթութիւն,
Իշխանաց եւ ազատաց՝ իշխել հակառակացըն ճշմարտութեան,
Հեծելախումբ ժողովոց հաւատացելոց՝ աւգնականութիւն ի պատերազմունս,
Ննջեցելոցն հաւատով՝ հանգիստ եւ կեանք յարութեան,
Զի աւր ըստ աւրէ եւ հանապազ եղիցի Աստուած աւրհնեալ յաւիտեան:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս զհոգիս ննջեցելոցն
Յուսով յարութեան, խնդրեմք:

***Եւ** եւս առաւել*
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

***Ր**ոտել զմեզ ի յոյս սիրոյն,*
Որ առ Տէր, խընդըրեմք:

ՓՈԽ

***Գ**ոհաբանութիւն ի բարձունս վեր առաքեմք*
Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ:
Հայցեմք եւ աղաչեմք զանարատ եւ զամէնաւրհնեալ տիրուհիդ՝
Զմայր մարմնացելոյ Բանին Աստուծոյ,
Զսուրբ եւ զյառաջընթաց Կարապետն զՄկրտիչն Յովհաննէս՝
Զքարոզն եւ զձեռնադրողն Որդւոյն Աստուծոյ,
Զնախասարկաւագն եւ զառաջին վըկայն,
Զպըսակն մարտիրոսաց՝ զՍտեփանոս,
Խընկանուէր հայցմամբ երջանկացըն դասուց առաքելոց եւ մարգարէից,

115 A º Ï»Õ»óõá m Á½Ñ³ë ï ³ ïáõÃÇõÝ
116 m ãÇù ëñµáõÃÇõÝ »õ m Áë·³ë ïáõÃÇõÝ A 116-117-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
Ð³ñ³ å»ïÇÝ Ù»ñáª áõÕÕ³÷³é
í»ñ³¹Ç ïáÕáõÃÇõÝ,
ø³Ñ³Ý³Çóª ëÁñµáõÃÇõÝ »õ ½·³ëïáõÃÇõÝ,
Â³·³õáñÇÝ Ù»ñáª ½³õñáõÃÇõÝ »õ ³ÕÃáõÃÇõÝ
118 A ×ÁßÙ³ñ ïáõÃÇõÝ m 118-119-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
ÆßË³Ý³ó »õ ³½³ ï ³ó »õ Ñ»Í»É³ËáõÙµ
ÅáÕá í ñ¹áóª
²õ·ÝáõÃÇõÝ Ç å³ ï »ñ³½ÙáõÝë
120 F ÜÁÝç»ó»ÉáóÝ A ø³õáõÃÇõÝ Ù»Õ³ó »õ ÃáÕáõÃÇõÝ
³Ýó³Ý³ó Ñá·õáóÁÝ Ñ³Ý·áõó»Éáó
121 A ãÇùª ïáÕÁ m ³õñÑÝ»É ÷Ë »õ m ½²ë ïáõ³Í ³õÇ-
ï»³Ýë ÷Ë »ÕÇóÇ ²ë ïáõ³Í ³õñÑÝ»³É ³õÇ ï»³Ý
126 F 126-127-Ç ÷áË³ñ¿Ýª ðá ï»³ ½³Ù»Ý»ë»³Ý Ç ÙÇ
ÙÇ³µ A Á½Ù»½ m ¼³ÝÓÇÝÁë Ù»ñ ÷Ë 126-127-Ç
127 Fm ËÝ¹ñ»Ùù
128 m í»ñ ³é³ù»Ùù Ç µ³ñÓáõÝë
129 m àñ¹á »õ Ðá·áÝ F êñµá
130 F Ð³óÙ³Ùµ ³Õ³ã»Ùù A ãÇù ½³Ý³ñ³ï »õ F ïÇ-
ñáõÑÇ
131 A À½Ù³ñ¹ ²ë ïáõÍá ÷Ë ïáÕÇ
132 A êáõñµ m À½ëáõñµ m ½³é³çÁÝÃ³ó Am »õ ½ØÁ-
ÏÁñ ïÇãÝ F Úá í ³ÝÝ¿ë
133 A Ò»éÝ³¹ñ³õÕ àñ¹õá¹ ²ë ïáõÍá ÷Ë ïáÕÇ m
À½Ó»éÝ³¹ñáÕÝ »õ Á½ù³ñá½ m àñ¹áÝ
134 Fm ¼Ý³Ë³ë³ñÏ³õ³· F íÏ³Ý
135 A ¼åÁë³ÏÁÝ m À½åÁë³ÏÁÝ F ½êï»÷³ÝÝáë Am
ãÇù ½êï»÷³Ýáë
136 F ÊÝÏ³Ýáõ¿ñ m ÊÁÝ·³ÝÁõ¿ñ F »ñç³ÝÏ³óÝ m »ñ-
ç³ÝÏ³ó m ãÇù ¹³ëáõó F 136-142-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
¼»ñÇóë »ñ³Ý»³É Ë³ã³ÏÇó àñ¹õáÝ ²ë ïáõÍá,
¼Ù»Í³ç³Ý ³ßË³ ïáõÃÇõÝ Ý³Ñ³ ï ³ÏÇÝ êñµáÝ
¶ñÇ·áñÇ
ºõ ³Ù»Ý»óáõÝ Ù»ñ Èáõë³õáñãÇ,
ºõ ³ÝÙ³ÑáõÃÇõÝëÝ í»ñ³·ñáÕÇ

Մեծավաստակ առաքինութեամբ դաւանողին ըզՔեզ՝
Սրբոյն Գրիգորի Հայրապետին ամենեցուն մերոյ Լուսաւորչին,
Մաքրակրաւնից ազանց միանձանց,
Եւ զՔեզ Աստուած խոստովանողաց,
Որ ի վերջնում աւուրն մեծի
Յայտնիս նորոգել, միայն ողորմած, զ՚ի Քէն գոյացեալքս։
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում։

---

137 F Á½ø»½
138 A êÁñµá[illegible]Ý m êñµáõÃ» ³Ùµ A ãÇù Ñ ³[illegible]ñ ³ å » ï ÇÝ m ãÇù ³Ù»Ý»óáõÝ A Ù»ñ Èáõë ³õáñãÇ
140 A ãÇù ºõ A Á½ø»½
141 A ³õáõñÁÝ m ³õáõñ
142 m Ú ³[illegible] ï ÝÇÝ m ãÇù ½'Ç ø¿Ý ·á[illegible] ³ ó» ³Éùë

ԱՅԼ ՏԱՂ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Այսաւր նորաՀրաշ ծագումՆ նորասքանչ Հրաշիւք ծագեալ,
Նոր իմՆ եւ աՀեղ խորՀուրդ ծածկեալ յաւիտեանցն յազգաց:
ԷնՆ Աստուած ընդ Հաւր միշտ է, լոյս մեկնելի լուսոյն,
Լուսոյ անեղի ծագումՆ, վեՀ ճաճանչ փառաց արփւոյն,
Նոյն ԻՆքն իսկակից Էր, որով զյաւիտեանս արար,
Աստանաւր ծագեաց յաշխարՀս արեգակն արդարութեան:
Հիւթ մարմՆոյ առեալ Իւր կերպ, թափեաց զԻՆքն ի մեր գոյակս,
Զիւր արարչագործ ստեղծուածն ինքեան միացոյց մարմին:
Այս խաւարասոյզ ռաՀիցս եկն առնէ լալեաց Հանգիստ,
Մութ ընդ մութ ածեալ նըսեմ, լոյս եղեւ ծագմամբ լուսոյ,
Դարձեալ վերըստին ստեղծուած, դարձեալ Նորոգի Ադամ:
Ծառ կենաց ծաղկեալ յերկրի, ոստք անմաՀ վառեալ փըթթին,
Այսաւր ի Թաբաւր լերինն լոյս յէից լուսոյն փայլակն անշէջ վառեալ:
Նոր երկինք երկնից երկինք Նոր արքայանիստ յերկրի,
Անդ Երրորդութեան աթոռ, գայ ի շարժել Հողմահոլով կայիցս:
Հրաբուն սեռ վեՀից վերնոց, անդ խումբ բիւրաչեայ թեւասքողեալ երամ,
Աստ մարգարէիցըն տառք, դասք առաքելոց լուսերամիցըն Հոյլքն:
Այն ԲանՆ, որ ի ծոցըն Հաւր, անդ լոյս Հայրենի փայլեաց,
Լուսեղէն ամպով եւ Հրով ի կերպ Հաւր յայտնեալ ցուցաւ:
Աստուածակերպեալ իմովս, զիս ի կերպ էին Նորոգ,
Զայն յաւիտենից, ը՛, զլոյսն, պայծառ միւսանգամ ծագմամբ,
Այսաւր ի տեսիլ Հրաշից սիրողաց սըրբոց յայտնեալ:
Սարսեալ սասանիւր թըմբրեալ վէմՆ ի ծագմանէ արփւոյն,
ԽորՀէր յաւրինել սրաՀակս էին ընդ եղեալս երրեակ,
Անդ Հայր Հովանի ամպով, լոյս որ պարագրէ զեղեալքս:

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 373µ-375 ³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 220 ³ -221 ³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 192 ³ -193 ³

Ê áñ ³ ·Çñ

A ï »°ë í »ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ ï ³ Õ ì ³ ñ¹ ³ í ³ éÇÝ ´Ý ³ ·Çñ

3 B ¾Ý BG ÉáÛëÝ Û ³ ÝÙ» ÏÝ»ÉÇ

5 BG ¾ÇÝ BG ½Û ³ õÇ ï » ³ ÝëÝ

9 G ³ éÝ»É ³ É» ³ ó ÷Ë ³ éÝ¿ É ³ É» ³ ó

10 BG Ù ³ Í» ³ É ÷Ë ³ Í» ³ É BG ÉáõëáÛÝ

15 BG · ³ í »ñÇ ÷Ë · ³ Û Ç

16 G Ã»õ ÁëùáÕ» ³ É

18 G áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. Ñáõñ Ã ³ ÷ ³ ÝóÇÏ ÷ ³ Û-É» ³ ó

20 B Ýáñ Ýáñá ·» ³ ó å ³ ï Ï»ñ ÷Ë Ýáñá · G Ýáñá ·» ³ ó

24 BG »Õ» ³ Éë ÷Ë »¹» ³ Éë

ՓՈԽ

Լեառըն ցընծա՛յ, դու Թաբոր, յարփիահրաշըս տաւնի,
Քան զՍինայ բարձրացար, զԱստուած փառաւք ընկալար,
ԶԱստուած փառաւք ընկալար:

Երկնիցըն դուռըն տեսաք ա՛թոռ փառաց զքեզ ծանեաք,
Հայր եւ Որդի աստ հանդեաւ, ի գլուխըս քո փայլեցաւ:
Ի գլուխըս քո փայլեցաւ:

Լերինք ընդ քեզ խայտասցեն, երկիր եւ ծով պարեսցեն,
Քեզ երանի երգեսցեն, լեառըն Թաբաւր գոչեսցեն:
Ի քեզ խորան կառուցաւ, արքայ ի նոյն բազմեցաւ,
Որոյ փայլումըն փառացն արեգականըն յաղթեաց:
Սինա եւ Սիոնըն Վերին, այսաւր ի քեզ ձայնակցին,
Գլուխք աւրինացն երկոքին, Պետրոս եւ Մովսէս խաւսակցին:
Քեզ բարի գոլ վէմն ասաց, քան զԵրուսաղէմ մեծարեաց,
Տեառն տաղաւար աստ շինէր, ուր խպառ լինել աղերսէր:
ԶՄովսէս ընդ քեզ տեսանեմք եւ զէղիայ նըկատեմք,
Տէր երիս տաղաւարըս շինեմք եւ ձեզ խպառ ծառայեմք:
Ո՛վ վէմ հաւատոյ հաստատուն՟, ես այժմ տաճար քեզ շինեմ,
Յամպոց խորան ուղերձեմ, լուսով ըզնոյն պաճուճեմ:
Յայնժամ Պետրոս տեսանէր տաճար պայծառ որ կազմէր,
Յոր մըտանել զարհուրէր, չըքնաղ գեղոյն չհանդուրժէր:
Բանակք անմարմնոցն անդր իջեալ՝ աւրհնեալ է Տէրդ երգէին,
Այժմ աստ ի լեառնս Թաբաւր, ուր ըզփառս Իւր փայլեցոյց:
Այսաւր յամպեղէն ի խորանս, ուր Տէր փառաց բազմեցաւ,
Հրեշտակք եւ մարդիկ խառնեցան, մարգարէք եւ առաքեալք միացան:
Սոցա եղեալ տաւնակից, եկեղեցիս Քո պարէ,
Քրիստոս, փառըս քեզ վեր երգէ, երկըրպագութեամբ նըւիրէ:
Քեզ գոհութիւն յաշխարհէ, ի սեպհական Քո հաւտէ,
Այդր ի յերկինըս մըտցէ, Հաւր ընդ աջմէ զՔեզ տեսցէ:
Ուռս որ ի քեզ հաստատեալ, պըտուղ ախորժ ընծայեալ,
Աւրհնութեամբ անուն Քո գովեալ, այժմ եւ յաւէտ յաւիտեանս:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 375µ-376 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 218µ-220 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 191 ³ -192 ³
Êáñ ³ ·Çñ
ABG ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Èáõë ³ Ýó ³ [illegible]ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ì ². °ññáñ¹ ³ õáõñ ì ³ ñ¹ ³ í ³ éÇÝ
´Ý ³ ·Çñ
1 B Â ³ µ ³ õñ
2 BG ÁÝ· ³ É ³ ñ
10 B ÷ ³ é ³ óÝ
11 B êÇá í Ý
16 B Í ³ é ³ [illegible]»Ù
18 G [illegible] ³ Ùµá ó
՟ Մ․ֆ․ Ժ․Գ 18
21 BG î¿ñ
22 BG É» ³ éÝÁë
23 B ÷ ³ é ³ õù
24 B Ññ»ß ï ³ Ï
26 B Á, ù»½
27 BG ë»÷Ñ ³ Ï ³ Ý
29 BG ÁÝÍ ³ ¿
30 BG ½ ³ ÝáõÝ B ·á í ¿ B [illegible] ³ õÇ ï » ³ Ý

ՄԵՂԵԴԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Այսաւր նորաՀրաշ լոյսն ծագել, ծագումն անըստուեր,
Ծաղիկ երեւեալ ի մէջ տիեզերաց, ի յառագաստ լուսոյ, Թագաւոր փառաց:

Կուսածին, ը՛, մարմինն, փըլթթեալ ծաղկեցաւ ի մեզ, արեգակնակերպ փայլմամբ
Ի վարդագոյն լուսոյն յաստուածատունկ ի դրախտէն,
Ի բանաւոր տընկոյն, անժամանակ Որդին ի Սուրբ Կուսէն:

Գարուն Հոգեւոր, կանաչ սաղարթեալ բողբոջ, խիտասաղարթ տերեւաւք,
Ի խընկաբեր լերանց, յաստուածավայր վայելուչ,
Սինէական տառիւք, դասըք Հրեշտակաց, պարունակեալ ի քեզ, Թաբաւր եւ Հերմոն:

Բուրումն անուշից, Հոտ խընկոց տաշխից ախորժ,
Կընդրուկ եւ զմուռ ծովայնոյ, ի ծոցոյ Հաւր խոնարՀեալ,
Իւղ անուշ Հեղեալ, արքայն երկնից, տնաւրինաբար եկեալ, ի սուրբ լերինն:
Զոր եւ տեսեալ, դասք առաքելոց՝ զարՀուրեալ անկեալ յերկիր դողալով,
ՅաՀեղակերպ լուսոյն, աՀագնակայծակ երեւմամբ, յարփիաՀրաշ փառաց:
Եւ ձայն ի յամպոյն յԱստուածային լուսոյն Հաւր վըկայելով,
Հոգւոյն Հովանացեալ. «Դա է Որդի Իմ սիրելի, ընդ որ Հաճեցայ»:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 376³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 217µ-218µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 190µ-191³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²É ï³Õ ì³ñ¹³í³éÇÝ (B ì³ñ¹³í³éÇ)
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì². ºññáñ¹ ³õáõñ ì³ñ¹³í³éÇÝ

´Ý³·Çñ
1 BG Í³·»³É
5 BG ïÁÝ·áÝ
6 BG Ï³Ý³ç
7 BG ËÁÝ·³µ»ñ
8 B ¹³ë ¿ù B Â³÷³õñ
9 BG ËÁÝ·áó
13 BG ÷³é³óÝ
14 G ³ÙåõáÝ

ԳԱՆՁ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ մեզ յայտնեալ, բարձրեալն Աստուած առ մեզ խոնարհեալ,
Ի սուրբ կուսէն մարմին ըզգեցեալ, զադամային բնութիւնս ազատեալ,
Ի մարդկանէ աշակերտս ընտրեալ, երկոտասան պետըս հաստատեալ,
Ի ծովակէն զնոսա կոչեցեալ, շնորհաւք որսորդ մարդկան արարեալ,
Այսաւր ի լեառն Թաբաւր հանեալ, զԻւր հայրական փառաւքն ծանուցեալ,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ այս հրաշափառ աւուրս Տէրունի,
Աղաչեմք:

Կեանքն յայտնեալ, զխորհուրդն խորին, աշակերտացն Իւր ընտրեալ դասին,
Որ մարգարէ զնա կարծէին եւ սքանչելեացն չհաւատային,
Զնոսա հանեալ ի Թաբաւր լերինն, զերիս ընտրեալսն ի միջոյ գընդին,
ԶՊէտրոս որ վէմն էր սուրբ հաւատին, զՍուրբն Յոհաննէս եւ զեղբայր նորին,
Եցոյց նոցա զփառս նախաստեղծին, զոր մերկացեալ էր մարդն առաջին,
Կատարելով զբան մարգարէին, զոր խաւսեցաւ ի գիրս աւրինին,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ այս հրաշափառ աւուրս Տէրունի,
Աղաչեմք:

Րենական լոյսն արտափայլեալ, որ զկուսական մարմինն զգեցեալ,
Զաստուածութիւն Իւր նոցա յայտնեալ, զարեգականն ըզլոյսն արգելեալ,
Ամբ լուսաւոր հովանաւորեալ, աշակերտացն զահի հարեալ,
Հայր ի վերուստ յերկնից վըկայեալ. Դա է Որդի Իմ այլակերպեալ,
ԶՄովսէսի ի քնոյ մահու զարթուցեալ, եւ զԵղիաս յերկնից իջուցեալ,
Իւր էութեան վըկայս կացուցեալ, իշխան մահու եւ կենաց ցուցեալ,
Ահա կեցո՛ զմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ այս հրաշափառ աւուրս Տէրունի,
Աղաչեմք:

Տեսեալ Պետրոս ըզլոյսն ահագին, փայլեալ այսաւր ի Թաբաւր լերինն,
Զայն որ յառաջ տեսեալ էին, այսաւր տեսեալ ըզՆայ սարսէին,
Որ համարձակ առ Նա խաւսէին, այսաւր նայել ակամբ չիշխէին,
Երկիւղ մահու կալեալ դողային եւ ի յերկիր վայր անկանէին
Եւ Յիսուսէ զարթուցեալ տեսին ըզմարգարէսն եւ հիանային,
Պետրոս սարսեալ, յահէ խորհըրդին, ասէր առնել ըզտաղաւարնին:

Իմանալի լոյսն արփիական, լեառըն ծագեաց ի Թաբաւրական,
Զմեռեալ բընութիւնըս մեր մարմնական, այսաւր արար նոր անմահական,

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 254µ-256³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 252µ-254µ
Êáñ³·Çñ
M ¶³ÝÓ ì³ñ¹³í³éÇ ³õáõñÝ Ç ØÏñïÇã¿ ³ë³-
ó»³É T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³åª ØÏñïÇã
´Ý³·Çñ
2 M ãÇù 2-24 ï áÕ»ñÁ
28 M Ç ÜÙ³Ý¿ ÷Ë ÚÇëáõë¿
29 M ßÇÝ»É ÷Ë ³éÝ»É M Á½ï ³Õ³õ³ñÇÝ
30 M ³Ûë³õñ ÷³ÛÉ»³ó ÷Ë É»³éÝ Í³·»³ó

Ցնծան այսաւր լերինք ամենայն, ծառք եւ ծաղկունք բերկրեալ գըւարճանան,
Ցնծա Թաբաւր հանդերձ Հերմոնեան, լերինք բարձունք բլրաւ քո ամենայն,
Պարք աստեղաց զարդարեալ ցընծան, քանզի տեսին ըզՏէրն յանդիման,
Ամպք բարեխառն աւդով քաղցրանան, քանզի ոռոմըն չարին բարձան,
Երկինք եւ երկիր նոր հաստատեցան, ընդ հաշտութիւն Աստուծոյ ընդ մարդկան,
Նընջեցելոց հոգիք ցընծացան, զի յարութեան աւետիս լըւան,
Ահա յիշ. եւ եւս ամենայն.:

Զորեքնիւթեայ աթոռ տիրական, պըճնեալ ակամբք սուրբ երկոտասան,
Ամէնաւրհնեալ Կոյս անապական, Աստուածածի՛ն, տաճար տիրական,
Ծըրագ լուսոյ, ջահ արփիական, բուրվառ ոսկի, տուփ խընկոյն աման,
Որթըդ ծաղկեալ, պըտղոյն վերնական, անուշահոտ վարդոյն բուրաստան,
Կըցորդութեամբ պետից հրաշագան, մարգարէից եւ առաքելական,
Բարեխաւսեա՛յ Որդոյդ միական, խաղաղութիւն տալ մեզ անսասան,
Քահանայից՝ ոգի զգաստութեան, սարկաւագաց՝ վարս անախտական,
Ժողովրդեանս մեր միաբան, արժանանալ Տեառն ողորմութեան,
Ողորմեայ:

35 M ù ³ Õóñ ³ · á Ý ÷ Ë µ ³ ñ»Ë ³ éÝ
37 M ËÁÝ¹ ³ Ý ÷ Ë óÁÝÍ ³ ó ³ Ý
39 M â á ñ»ùÏ »ñ å » ³ Ý
43 M ãÇù ï áÕÁ
44 M ÷ Ë ï áÕÇ. ´ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ ° ³ é ³ ÝÙ ³ Ñ ³ ñù ³ Ý,
½Ë ³ Õ ³ ÕáõÃÇõÝ ï ³ É Ù»½ í»ñÝ ³ Ï ³ Ý
47 M ºõ ³ ÅÙ áÕáñÙ» ³ °

ՏԱՂ ՇՐՋԱԿ ՅԱՄՈՎ ԱՍԱՅ

Աստանաւր տեսիլ ահեղ ի լեառըն Թաբաւր
ԶՈրդին Աստուծոյ տեսեալ, ի նըմա խոնարհեալ:

Երից երանեալ արամբք, հինգ գըլխաւորաւք
ԶՊետրոս վէմըն հաւատոյ, զորդիսն Որոտման:

Զտըւաւղն աւրինաց Մովսէս, զմեծըն Հեղիաս,
Զմարգարէսն ի մէջ ածեալ, պատմիչ խորհրդոյ:

Դաւիթ վաղնջուց ձայնեալ զայսմ աւուր խորհուրդ,
Նախագուշակեալ ասէր զցընծութիւն աւուրս:

Ցընծալով ցընծա Թաբաւր, հանդերձ Հերմոնիւ,
ԶՏէր տեսեալ ի քեզ փայլեալ հայրական փառաւք,

Հայր վըկայելով յամպոյն. — Դա է Իմ Որդի,
Դա Իմ սիրելի Որդի, ընդ որ հաճեցայ:

Մի՛ ոք կարծեսցէ ըզ Դա նըման Մովսէսի,
Եղիայ զ Դա մի՛ ասէք, զՏէրդ Եղիայի,

Յովհաննու Դա չէ հանգոյն, անտես է վերնոց,
Ծոցածին ծաւալ ծագումն, ծաղիկ հայրենի:

Զտաւն Վարդավառիս այսաւր եկա՛յք տաւնեսցուք,
Մեզ ողորմութիւն, եղբա՛յրք, տաւնիս տաւնողացս:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 256³µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 255³µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 153
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ T ³ÝËáñ³·Çñ

´Ý³·Çñ
3 T »ñÇóë T ³ñ»³Ùµ ÷Ë ³ñ³Ùµù
4 T ¼í¿ÙÝ Ñ³õ³ ïá ½ä» ïñáë
7 T ½³ ëñ
18 T ï ³õÝáÕ³ó

ՏԱՂ Ի ՏԷՐ ՆԵՐՍԻՍԷ

Խաւսէր բանիւ նա հարցական, ընդ աշակերտսն երկոտասան,
Վասն կարծեացն հրէական, թէ Ում ասեն զյինէն նըման:
Ոմն ասելով, թէ Եղիայ, մեւսն ասէր զԵրեմիա,
ԸզՅովհաննէս ասեն նոքա եւ կամ զմին նըման սոցա:
Որ ոչ լըւան ձայնին յամպոյ, ի Յորդանան վըկայելոյ,
Լըւարո՛ւք Որդոյ Իմ սիրելոյ, որ է կամաց Իմոց հաճոյ:
Իսկ որ լըւաւ զձայնըն հոգով, ներկեաց ի միտ սնանել գունով,
Աղաղակեաց. Դու ես Որդի Հաւր ասելով:
Որով լըսէր զպատասխանին, ի բերանոյն Սուրբ զերանին,
Եւ զիւրական անուն վիմին շնորհէր նըմա զանշարժելին:
Յետ վեց դարու ըստ Մաթէին եւ ութաւրեա ըստ Ղուկասին,
Որ մին զաւուրսն եցոյց միջին, մեւսն ըզնախնին եւ ըզվերջին:
Հանէ ի լեառըն առանձին, զնա եւ զորդիսըն Զեբեթին,
Յայտնեաց ըզփառսըն զհայրենին, եւ ճշմարտեաց զբանըս նորին:
ԶՄովսէս բերեալ ի մեռելոց, եւ զԵղիաս ի յանմարմնոց,
Ցուցեալ թէ չէ ոմն ի յայլոց, այլ Տէր բոլոր արարածոց:
Զի ասէին վասըն նորուն լուծիչ Գըրոյն եւ շաբաթուն,
Զաւրինադիրն եբեր նոցուն, եւ որ վառեալ էր նախանձուն:
Եւ զի յերկուց բան հաստատի, մինչեւ յերիսն աւրինադրի,
Երկուսն ի հնոցն ածեալ լինի, երիւք նորաւքըս վըկայի:
Ի յայս խորհուրդ զերիս միայն, արար գիտակ այս խորհըրդեան
Եւ զի Յուդա անդ միաբան, չէր արժանի այնմիկ տեսլեան:
Ամպ հովանի նոցա լինէր եւ Հայր յամպոյն աղաղակէր.
— Դա է Որդի Իմ,—վըկայէր, զպետրոսեան բան հաստատէր:
Ոչ եթէ Բանն ի Դմայ բնակեալ, այլ որ յերկուցն է միացեալ,
Ոչ որոշեալ եւ ոչ բաժանեալ, որպէս Նեստոր յերկուս հատեալ:
Ի հընչմանէ ահեղ ձայնին, ի ծագմանէ լուսոյ արփին,
Սարսեալ յերկիր անկանէին եւ ի ծածկելըն կանգնէին:
Պետրոս յահէն գոլ զարհուրած, խաւսէր զերիս տաղաւարաց,
Անգիտանայր թէ զինչ ասաց, Հոգին յայտնէր զերրեակ անձանց:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 255µ-257 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ՂԵ. ԿԱՆՈՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՔԱՐՈԶ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԹԱԴԷՈՍԻ ԵՒ ԲԱՐԴՈՂՈՄԷՈՍԻ, ՅՈՒԴԱՅԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԵՒ ՇՄԱՒՈՆԻ ՆԱԽԱՆՁԱՅՈՅՁԻ Ի ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ Ի ԽՆԴՐՈՅ ՊԱՒՂՈՍԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԿԻՒԼԻԿԵՑՒՈՅ

Խորհուրդ հարաշարժ անշարժ շարժողիդ ի ծնունդ Որդւոյ Քո աննիւթական,
Բան Քո յաւէտ անթարգմանական, ի բնութենէ նոյն անփոփոխական,
Բղխմամբ Հոգւոյդ ի Հաւրէ առատ յորդւոյ առումն անփոփոխական,
Երրորդութիւն համապատուական ճըշմարիտ Սուրբ յըստակ պարզական:
Բաց ըզբերան իմ յիմաստ եւ բան անպատուհաս յերգ շարադըրական,
Քոյին ընտրեալ դասուն երջանկաց առաքելոց հրաշմատենական,
Զորս ընտրեցեր յառաջ գիտութեամբ քան ըզգալի էակքս ամենայն,
ԶԹադէոս եւ զԲարդողոմէոս, որք լուսաւորք մեզ երեւեցան,
Հայկազարմից տոհմից Թորգոմեան եկեղեցւոյ խորհուրդ գերակայ,
Զոր պանծալի ձայնիւ բերկրական կատարեմք տաւն խըմբական:
Ահա ծագեա՛ գլոյսդ ողորմութեան
Հայաստանեայցս առնել փըրկութիւն, աղաչեմք:

Արդ սկըսեալ նախդիր բանի ի յՕդեսեայ յԱբգարէ մեծի,
Որ լըւեալ գնըշան Աստուածըն բանի գիր առաքէ յաղերս ողջունի:
Ըստ Յոհաննու աւետեաց բանի եկք յելելոցըն հեթանոսի,
Զոր մաղթէին առ Փիլիպոսի եւ Անդրէի հանդերձ խընդրելի,
Եթէ կամիմք զՅիսուս տեսանել ըստ հրամանի մերում արքայի[ա]*,*
Զոր ազդակիր ձայնիւ Տէրն ասէ. ահա էհաս ժամ փառաւորելի[բ]
Եւ անդըրադարձ գըրոյն պարգեւի, նոյն եւ պատկերն Իւր զարմանալի,
Զոր յետ յարութեան եւ համբառնալոյն եւ յիջանել Հոգւոյն ճըշմարտի:
ԸզԹադէոս առ նա առաքեալ, որ բնակեցաւ ի տուն Տուբիայի
Եւ յԱբգարէ կոչի առաջի տեսանելով ի գլուխն թագ ոսկի:
Առ ոտս անկեալ Սուրբ առաքելոյն երկըրպագէր իբրեւ Քրիստոսի
Եւ արտասուս հեղեալ ի յերկրի մաքրումըն մաղթէր իւր բըժշկելի:
Նաեւ զԱբդիու որդի իշխանի յարուցանէր սուրբըն սքանչելի:
Ահա ծագեա՛ գլոյսդ ողորմութեան
Հայաստանեայցս առնել փըրկութիւն, աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 377³-381µ

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ì´. ²é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ Â³¹¿áëÇ »õ ´³ñ¹á-ÕáÙ¿áëÇ

Ì³Ûñ³Ï³å ª Ê³ã³ïáõñ

[ա] Յովհ. ԺԲ 20-22

[բ] Յովհ. ԺԲ 23

Զհանդուրժեալ սուրբ առաքելոյն, գայ տարադէմ յաշխարհըս վերին,
Առ Սանատրուկ վրիպակ բանսարկուին վարագնաչար գազանն ահագին,
Որ ոչ լըւաւ կենաց քարոզչին, զունկըն խըցեաց նըման քարբ աւձին,
Բայց Սանդուխտ դուստր չըքնաղելին ճըգունս յաւրինեաց սուրբ անպարտելի,
Մըկըրտութեամբ յԱստուած Սուրբ Հոգին կատարելով զկամս առաքողին,
Զմաքուր մարմինն իւր ներկեաց յարիւն, մըտանելով յառագաստ վերին:
Իսկ դիտապետն մեր աստուածային, տեսեալ զՔրիստոս փառաւքն ահագին,
Արիանար ի յասպարիսին, զոփայր կատարիլ ի մեծ հանդիսին,
Յարգելանոց գազանացն արկին, զոր եւ ոչինչ չար ներգործեցին:
Յետոյ ի հնոց բորբոքեալ եդին, զոր ցաւղաբեր հողմըք շիջուցին,
Ապա սըրով զվըճիռն հատին եւ Զեմէնդէս հարեալ ըսպանին
Եւ խոնարհեալ սըրբոյն վերըստին, յարուցանէր ըզնա առ ժամին
Եւ ինքն առեալ զբըրաբիոն պըսակին, կատարեցաւ սըրով ի տեղին:
Ահա ծագեա՛ զլոյսդ ողորմութեան
Հայաստանեայցս առնել փըրկութիւն, աղաչեմք:

Աստանաւր պարտ է արտայայտել Բարդողոմէի բան ներբողագրել,
Որ յետ յերկինս Տեառն համբառնալոյն էհաս ի Հայս զբանըն քարոզել,
ԶՏիրամաւր պատկերն ընկալեալ, որ շնորհեցաւ զախտըս փարատել,
Որպէս արին յառաջ նըւագեալ զգեղարդն արեամբն Յիսուսի աւծեալ,
Նոյնպէս եւ ըզսա զտիպըն կենսագրեալ, զոր ի Հոգւոց վանս էր ամփոփեալ
Եւ ի քաղաքն Եդեմոն մըտեալ նըստէր յաղբեւր դիւացըն ճաւնեալ:
Պաղպաջահոս բըղըբըջմամբ հոսեալ, զոր Նեղոսի դուստրին անուանեալ,
Զաղաբողոնն իւր սուրըն հանեալ եւ զակն աղբեր ջըրոյն Տեառն գտեալ
Եւ առժամայն սուզաւ ըսպառեալ եւ ճայն հըռնչման դիւաց դադարեալ,
Առ զքանչելին քարինս յարճակեալ՝ սպանին զմիմեանս ցասմամբ զայրացեալ:
Նա Քրիստոսի անուամբն յարուցեալ եւ բազմութիւնքըն հաւատացեալ
Եւ ի քաղաք նոցին ընթացեալ աղբերս յորդառատ աղաւթիւք բըղխեալ
Եւ ի Մարաց կողմանս ընթացեալ, մըտեալ ի Բոստըր հրապարակեալ,
Զոր դիտապետին այնմիկ յարուցեալ տեսողքն ըզնա Աստուած համարեալ,
Ի Գերմանիկէ գաւառն ընթացեալ, բազում նըշանս եւ հրաշըս գործեալ
Եւ անդանաւր յարեւելս գեղապանծ Հոգւովն ընթացեալ:
Ահա ծագեա՛ զլոյսդ ողորմութեան
Հայաստանեայցս առնել փըրկութիւն, աղաչեմք:

Տեառն եղբաւրն եղբայրըն Յուդայ որդի ծերոյն սըրբոյն Յովսէփայ,
Սա հրամանաւ Հոգւոյն գերակայ ի Միջագետըս Հայոց երթայ,
Առնէ նըշանս եւ արւեստս գերալիր, քարոզելով զյոյսն առհաւատչեայ,
Նամակ գըրէ թուղթ կաթուղիկեայ, սակս ըզգուշութեան չարին ստորակայ,
Տեսողութեամբն Էնովքայ վըկայ որ եւթներորդ էր ի յԱդամայ,
Եթէ գա Տէրն Տէրանց հրեշտակաւք եւ դատաստան առնէ յապագայ[ա],

ա Յուդա Ը 14

Նաեւ զվիճումըն Միքայէլի ընդ Մովսիսի եւ Բէլիարայ[ա]:
Նա ի մտանել յաշխարհըս Հայկայ, Բարդուղիմէոս ընդառաջ երթայ,
Բան տեսողին լինի առ սոսա, բնակիլ եղբարցն ի սէր միանայ,
Կանգնեն զնըշանըն Քրիստոսական, որով աշխարհըս պայծառանայ,
Բարդուղիմէ ի բանտ մըտանէ, հանեալ մորթովն ի խաչ վերանայ,
Իսկ Յուդայի ի Յորմի հասեալ եւ անդ ճըգնութեամբ կատարի Տէրամբ:
Սապէս եւ Շմաւոն սուրբ եղբայր սորա, որ Սիովնի եղեւ տեղապահ,
Կատարեցաւ նա ի Յռուսաթայ, որ քաղաք Յորմոյ թիկանց կուսէ կա,
Մըտեալ յեղբաւըրըն վիճակ գերակայ:
Ահա ծագեա՛ զլոյսդ ողորմութեան
Հայաստանեայցս առնել փըրկութիւն, աղաչեմք:

Ուրախարար զարդք Նոր Սիոնի եւ փէսաւէրք Վերնոյն քաղաքի,
Սիրադըրականն ծառք արմաւենեաց, քան ըզԼիբանան ըզմայրս անտառաց[բ],
Աղք անհամից լոյս խաւարելոց, դեղք նեղելոց եւ ախտաժէտաց,
Քաւիչք մեղաց, բարձողք յանցանաց, դատողք հըէից ազգին ներհակաց,
Պասքեալ անձանցըս զովացուցիչք, գետք յորդաբուղխք եւ ծաւալընթացք:
Սուրբ Թադէոս Թագիւ պարծանաց, պատուեալ գեղարդեամբ Տեառըն գերազանց,
Բարդուղիմէ քարոզ բերկրանաց, Սուրբ պատկերաւ կուսին կառընթաց,
Յուդաս առ Տէր դարձ խոստովանեալ արբեալ զբաժակ Տեառըն հրախաղաց,
Շմաւոն շնորհաւքն, որ բարի նախանձ, հաղորդ եղեալ վերին պարգեւաց,
Ըստ չորս գետոց եւ չորս աթոռաց, նոյն տարերաց եւ չորից ծագաց,
Զոր ըզբազումըս վերաբերեալք անուանք ձեր գրեալ ի գիրըն կենաց:
Ահա ծագեա՛ զլոյսդ ողորմութեան
Հայաստանեայցս առնել փըրկութիւն, աղաչեմք:

Ըիւսեա պըճնարան գահ արքայական, կաթուղիկէ՝ հարսն անզըրաւական,
Զմանկունսդ յաւըրինեա ծափաձայն հընչման, ի քնարից երգս հոգեւորական,
Զի հայկական ամոլքդ առ քեզ գան, ի ցընծաբեր տաւն քո զուարճանան,
Ուրք ի յորթոյն յԱստուած միական, յայտնեալ հոգւով յորդահոս բըղխման,
Զոր մըշակեաց Հայրն արարչական, բերեալ պըտուղ յարդեանց շահեկան,
Որով մաղթեմք առ Քեզ պըճնարան, առաքելովքըդ հաճոյական,
Զի մեզ տացեն շնորհք ողորմութեան, որպէս առին ի Տեառնէ հրաման,
Արձակելով զմեզ ի կապից յաւուրն ահեղ մերոյ անջատման
Եւ զնընջեցեալսըն յուսով բերման առ քեզ վերածեա՛ ի փառս աննըման:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմես
Եւ եւս առաւել զյորդորումըն սիրոյ եւ.
Զանձինըս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ա[ղաչեմք]:

ա Յուդա Ա 9
բ Սղմ. ԼԶ 35

Ռամապատուեալ մաքուր կուսութեամբ, հանդերձեալ վըճիռ, վարդ վայելչութեան,
Պարեալ ներածիցըն պատուաստութեամբ, վըսեմուհի դըշխոյ անբծութեան,
Ճահապատ սիրոյն սերտութեան, կըրկին կողմանցըն պատկանութեանց,
Ծրար ըստաչխի եդեմադըրութեամբ, ծաղկմամբ ծառիըն մակբերութեան,
Աչք աղաւնւոյ, տիպ խոհեմութան, համեստահայեաց սըընթաց տեսութեամբ:
Հանճար հիազաւր հոգւոյդ մաքրութեամբ, ներջահունակ անմահ միութեան,
Բարեխաւսեա՛ մայրական գթութեամբ՝ տալ տաւնողացս ըզխաղաղութիւն,
Ըղձմամբ սըրտիւ ըզխունկ գոհութեան, զողբումն աղէտից մերոյս հեծութեան,
Ծըգնողական քեզ կըցորդութեամբ, զմեծին ի ծնունդս աղերսարկութեամբ,
Ընդ անդրանկանըն մարտակցութեամբ, սարկաւագին սուրբ տեսողութեամբ,
Առաքելոցս արի քաջութեամբ, զԲանն Աստուծոյ մեզ քարոզութեամբ,
Թադէոսի եւ Բարդողիմի, զքեզ Աստուածածին խոստովանութեամբ,
Շնորհել զերկնային Քո զողորմութիւն, Հայաստանեայցըս հանդարտութիւն,
Ծագողին լուսոյ մեր կարեկցութիւն, պարթեւական միաձայնութեամբ
Տալ աթոռոցըն հաստատութիւն, գաւազանաց նոցին ամրութիւն
Եւ սըրբութեամբ միշտ աջողութիւն, դաւանական ուղղափառութիւն:
Շնորհեա զհայրապետըն [այս անուն] *եւ զեպիսկոպոսըն* [այս անուն] *ընդ երկայն աւուրս,*
Հովուական ուղղութեամբ եւ ճըշմարիտ վարդապետութեամբ,
Փառաւորելով Սուրբ զԵրրորդութիւն, որ է աւրհնեալ յաւիտեանս
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

ՏԱՂ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԹԱԴԷՈՍԻ, ԲԱՐԴՈՂԻՄԷՈՍԻ, ՅՈՒԴԱՅԻ, ՇՄԱՒՈՆԻ ՆԱԽԱՆՁԱՅՈՒԶԻ ՔԱՂՑՐԱՆՒԱԳ ԽԱԶԱՏՐՈՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՍԱՑԵԱԼ Ի ԽՆԴՐՈՅ ՇՆՈՐՀԱԶԱՐԴ ԳՐԱԳՐԻՆ ՊԱՒՂՈՍԻ

Խաչին Յիսուսի ճըշմարիտ քարոզք ի լըրումն աւրինաց, յայտնիչ խորհըրդոյ,
Ազդմամբ Սուրբ Հոգւոյն հրաւիրեալք յորդիս Աստուծոյ գրեաք յերկիրն աւետեաց:
Զորրորդ առաքեալք ի յեդեմաբուղխ վըտակացն, արբուցիչք կենաց,
Այսաւր խոնարհեալ սիրով սըրբութեամբ Միածնին ի տաւնս եկաւորի:
Տեառն երկըրպագուք, գոհութիւնս առաքելով միշտ յայս նաւակատիս,
Որով ըզմայլեալք յերկնածորան բաժակէն արբեալք, ի նորըս Սիոնի:
Իիւսմամբ սըրտիս մեր ըզբանիւս ներբողեանս մատուսցուք ի նուէր աղաւթից,
Րամեալ միայնոյ երրեակին, լուսոյ արփենոյն երգեմք միշտ ըզփառս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 381µ-382 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A ²Ûë ³ õñ ³ õ» ï » ³ ó Ó ³ ÛÝÝ ¿ Ì ´. ² é ³ ù»ÉáóÝ øñÇë-
ï áëÇ Â ³ ¹¿áëÇ »õ ´ ³ ñ ¹áÕÇÙ¿áëÇ
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ åª Ê ³ ã ³ ï áõñ

ՍՐԲՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ԹԱԴԷՈՍԻ ԵՒ ԲԱՐԴՂԻՄԷՈՍԻ

Գերարփի պայծառ, գոյիցըս պատճառ, գերունակափառ,
Հայրդ ամենակար, Որդիդ բարերար, Հոգիդ խնամարար,
Էից սկզբնարար, եւ արւեստաբար, ածողի կատար,
Հայրըդ կամեցար, Հոգիդ հաճեցար, Որդիդ մարմնացար,
Ի Հաւրէ իջար, անբաժանաբար, եւ ի կոյսն մըտար,
Մարմին ըզգեցար, եւ ի նըմանէ ծնար, տընաւրինաբար,
Յերկրի շըջեցար, ընդ մարդկան բնակեցար, կերար եւ արբար,
Դեղ վիրաց եղար, բժիշկ յայտնեցար, ախտից սրբարար,
Ի հրաշից կատար, ի խաչ բեւեռար, տիգաւ խոցեցար,
Կամաւ, Տէր, մեռար, մերունակաբար, գերեզման եղար,
Յարեար տիրաբար, յերկինս համբարձար, յաջմէ Հաւր նըստար,
ԶՀոգին սըբարար, մեզ կենդանարար, Հայր Քեզ տուըս արար,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձական արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Բաբունն երկնային, մարդասէր Հոգին, Աստուած անքննին,
Որդիտ Միածին, մարմնոյդ իջեալ գին, ի Հաւրէն վերին,
Վաչ տուր և առին, շահավաճառին, բնութեանս մարդկային,
Զի մարդիկք տըւին, զմարդտ աստուածային, և առին զՀոգին,
Որով աճեցին, յիմաստըս վերին, Քոյ աստուածային,
Որ են Պետրոսին, կացեալ ի յոտին, յայտնէր զՀոգին,
Յաւըրն յիսներեկին, Պենդակոստէին, տըւչութեան տաւնին[ա],
Առաքեալքն առին, զճշմարիտ Հոգին, որ էջ ի նոսին,
Հրամանաւ Քոյին, վիճակաւ ելին, քարոզ Քո բանին[բ],
Ընդ որս և արին, Թադէ սքանչելին, եղբայր Թումային,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձական արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Ի գալ Թադէին, հրամանաւ Քոյին, յաշխարհըս վերին,
Զինու գեղարդին, նախ առ Աբգարին, յՈւրհայ քաղաքին,
Տալով արքային, ըզառողջութիւն, չար վիրաց ախտին,
Եւ զմեծ իշխանին, զԱբդիու որդին, յարոյց հրաշալին,
Տեսեալ Աբգարին, ի գլուխ Թադէին, ըզպսակ Ոսկին,
Բնակելով նորին, ի տան Տուբիային, այսինքն յԱդէին,
Քարոզեալ նոցին, զՔրիստոս կենդանին, բոլոր քաղաքին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 32 ³ -34µ
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì ³ñ ³ Ï ³ å ª ¶ñÇ·áñÇ ¿
ա Գործք Բ 1-4
բ Գործք Ա 26

Եւ շինեալ նոցին, զմեծ եկեղեցին, Սուրբ Աստուածածին,
Եւ ապայ յուղարկին, Թղթովն Աբգարին, առ իւր քեռորդին,
Լոյս ծագել նոցին, կողմանց հիւսուսին եւ արեւելին,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Գանձ սիրոյ Քոյին, գանձեալ ի յոգին, գերագով կուսին,
Սրբոյ Սանդխտին, դըստեր արքային, Սանատրուկ չարին,
Հետեւեալ նըմին, Քո աշակերտին, Սուրբ Թադէոսին,
Թողեալ զմեծութիւն, եւ զտիկնութիւն, Հայոց աշխարհին,
Այլեւ Խըռիւսին, հայերէն Ոսկին, եւ ընկերք նորին,
Ջեմենտոս բարին, եղբայր Զաքարին, մեծի իշխանին,
Եւ Իսրայելին, աստուածայսիրին, Քո սուրբ վկային,
Նաեւ Սանուէլին, եւ այլոցըն ընդ նոսին, այն սուրբ երամին,
Որք վկայեցին, եւ զարիւնս հեղին, վասն անուան Քոյին,
Որք հետեւեցին, կենաց քարոզին, որ ի կեանս տանին,
Յետ կատարածին, սուրբ առաքելին, եւ որոց ընդ նըմին,
Եղբայր Թադէին, Թումասըն խորին, ազդեալ ընդ նըմին եւ ընկերին,
Բարդուղիմոսին, Աստուծոյ զարմին, մեծ առաքելին,
Գալ յեղբաւր տեղին, ի քարոզութիւն Հայաստան երկրին:

Որ եւ նա եկեալ, զարմն ըստուգացեալ, մարդն աստուածարեալ,
Մարաց քարոզեալ, յԵդեմոն մտեալ, զաղբեւրն փոխեալ,
Եւ անտի ելեալ, ի Բոստր գնացեալ, եւ անդ հրաշս արարեալ,
Զարեւն արգելեալ, խաւարեցուցեալ, մեռեալս յարուցեալ,
Եւ անտի ելեալ, ընդ երկիր քարոզեալ, եւ ի Հայք հասեալ,
Ապա կամեցեալ, ի Սաղիմ երթալ, կուսին ժամանեալ,
Եւ մինչ նա երթեալ, էր կոյսն փոխեալ, յերկինս վերացեալ,
Ընդ որ դառնացեալ, հոգովըն տըխրեալ, եւ ի սուգ մըտեալ,
Ահա յիշեա.:

Ռամքն սրբասնեալ, գունդն աշակերտեալ, առաքեալքն ընտրեալ,
Զփայտն որ էր կոփեալ, Յոհան սիրեցեալ, որդի կուսին լեալ,
Զտիպն աստուածարեալ, զպատկերն դրոշմեալ, զկուսին որ կոփեալ,
Զայն նըմա տըւեալ, ի սփոփանս եղեալ, եղբաւրն սգացեալ,
Եւ նա զնոյն առեալ, եւ ի Հայք բերեալ, Հոգւոց վանս եդեալ,
Եւ անտի ելեալ, ի Բարմ յառաջեալ, յԱղբակ գնացեալ,
ՅԱրտաշատ ելեալ, եղբաւր հանդիպեալ, եւ զՅուդա տեսեալ,
Զմիմեանս ողջունեալ, եւ համբոյր տըւեալ, եւ ուրախացեալ,
Եւ անդէն խաչ կանգնեալ, զվէմն որ անդ եդեալ, մատեամբ դըրոշմեալ,
Յուդա գընացեալ, ի Յորմի հասեալ, նա յԱղբակ մըտեալ,
Ուր մորթին հանեալ, ի խաչ բեւեռեալ, եւ քըքով հարեալ,

Որով կատարեալ, զհոգին աւանդեալ, պսակաւորեալ,
ԶԹադէոս տեսեալ, մարմնով երեւեալ, եւ յառաջ եկեալ
Եւ եւս առաւել.։

Իսկ եւ Յուդայի, հասեալ ի Յորմի, ուր եւ կատարի,
Է եւ սա որդի, հիւսանն Յովսէփին, Հաւրն Քրիստոսի,
Եղբայր Յակոբի, Սիմոն Կանանի, Յովսէփ Յոստոսի,
Զէբէոս կոչի, Թադէոս ասի, Տեառնէն Յիսուսի,
Ի սմանէ գըրի, Թուղթ Կաթուղիկի, խորհրդով ի լի,
Ենովք յիշեսցի, եաւթն ազգաւ հեռի, յԱդամայ նախնի,
Պատերազմ ասի, Միքայէլ պետի, ընդ Բելիարի,
Վասն Մովսէսի, մարմնոյն որ լինի, ազգն Իսրայէլի,
Այլեւ Շամոնի, նախանձայուզի, Սիմոն Կանանի,
Սա եկաւորի, քաղաք Յռուսթայի, վիճակն Յուդայի,
Նա անդ կատարի, որպէս Յուդայի, Յորմի քաղաքի,
Զանձինս.։

Էին անեղի, էին հըզաւրի, էին անմահի
Ծընաւղ Տիրուհի, անձըռ գովելի, միայնդ արժանի,
Աստուծոյն տեղի, ով երանուհի, պարծանք համայնի,
Դըստերցն Եւայի, յիշատակ բարի, Բարդուղիմէի եւ Թադէոսի,
Յուդայ Թադէի, եւ Ղէբէոսի, Սիմոն Շմաւոնի,
Այլեւ Թումայի, այն երկւորեկի, եղբաւր Թադէի,
Տաւնիւս ըղձալի, որ յիշատա[կ]ի եւ յամէն տեղի,
Մատի՛ր, սրբուհի, յաղերս մաղթալի, քոյին Միածնի,
Զի մեզ քաղցրասցի, կամքըն ստեղծաւղի, ազգիս Արամի,
Այլեւ երգողի, բանիս աղքատի, անմիտ Գրիգորի,
Նաեւ ստացողի գանձիս եւ ասողի, ով ոք որ լինի,
Ուղիղ փոխողի, այսոցիկ բանի, եւ սրբագրաւղի,
Սիրով հայցողի, գանձիս եւ ասողի, եւ լաւ պահողի,
Ողորմեա.։

ՏԱՂ ԱՋՆԻՒ ԹԱԴԷՈՍԻ

Բանն որ ի Հաւրէ, ծագեալ ծագմամբ առաքեաց յաշխարհս,
Բաշխաւղ պարգեւացըն ձրից ի վերուստ հեղեալ շնորհաւք:

Արեւն ի հարաւ ելեալ, լոյս Բարդաւղիմեաւ ծագեալ,
Առեալ նա զպատկեր Կուսին, բերեալ մեզ Հայոց պարգեւս:

Րամեալ զարամեանըս սէռս, յարբում բաժակին սիրոյ,
Րախճան բերկրանաւք լըցոյց, բանիւ բերանոյն իւր սուրբ:

Դատեալ իշխանին մահու, զդատիչն ազգաց համայնոյ,
Դաւեալ ի Սանատըրկոյ, յատցի որթըն հոգեւոր:

Ողկուզոյ նըման ճըմլեալ, որոտմամբ կեղեւոյ մարմնոյն,
Որ եւ տիկ հանաւ մորթին այն, խաչիւ կատարեալ զընթացսն:

Ղաւղեալ զվարատեալ որդիքս, յայն խաչին բաժակ սիրոյ,
Ղաւղեալ արբոյց ըզմայլեալ, կամաւ մատըրւակոյն սուրբ:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ի լծակցութիւն գործոց Թումայի առաքելոյն,
Ի Հայք կատարել զընթացս, փոխանակ Թադէի լինել:

Մարմնոյն Տէրունեան ոսկերք ընտրեալք ի Հոգոյն Սըրբոյ,
Մաքուր երրակի Թըւով չորիւք լոյս ծագեալ Հայոց:

Էական սիրովն Յորմի, Յուդայ Թադէոս դիպի,
Էական նըշան կանգնեալ, անդէն որ զինու վառեալ:

Ոտիւք երկնագնաց քայլեալ, Յուդայ եւ Սիմոն ընտրեալ,
Որք Բարդուղիմաւ փայլեալ, անդէն զկատարումն առեալ:

Սուրբ առաքելոցս հայցմամբ ի մեզ հայեաց քաղցրութեամբ,
Յիսուս Թագաւորդ մեր, Քեզ փառս երգեսցուք յաւէտ:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 34µ-36 ³
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ:
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ åª ´ ³ ñ¹áÕÇÙ¿áë ³ é ³ ù»ÉáÛÝ »ñ·ë

ՓՈԽ

__Ա__րեգակն արդար, որ ի Հաւրէ ծագեալ,
Զառաքեալսն Քո անճառ շնորհաւք զարդարեալ:

__Ռ__ահ լուսոյ ցուցեալ Հայաստանեաց ազանց,
Մեծըն Թադէոս, Բարդուղիմեաւ փայլեալ:

__Ա__նճառ զաւրութեամբ զգեղարդն սուրբ առեալ,
Պարգեւ մեզ հայոցս նշան յաղթող տըւեալ:

__Ք__արոզ համայնից հիւսիսային կողմանց,
Առաքեալքն սուրբ հիւթիւ Հոգւոյն շնորհաց:

__Ե__րկնաւոր լըրտեսք, յերկրաւորացս ընտրեալք,
Երկնին աւետեաց, աւետաւորք բարեաց:

__Լ__երինք Աստուծոյ, պարարտք աւծմամբ Հոգոյն,
Տապալիչ տապարք չար արմատոցն փշոց:

__Ո__րոց գլուխ անկեան Բարդուղիմէոս եղեալ,
Մեծն Թադէոս ընկերակիցքն մեր:

__Ց__այս տեղ մաքրունակ, վայր վայելուչ ցընծամք,
Երգաւք հըրճւանաց նէրպարառեալ խնդամք:

__Ն__աեւ մեծի պետիդ, երիցագոյն զարմիդ,
Ղէբէոս, Թադէ եւ Յակոբեան Յուդայ:

__Ե__րրակի անւամբ վերապատւեալ եղեր,
Ընդ քեզ եւ Սիմոն ի Յովսէփ Աստուծոյ Որդի:

__Ր__աբունք կատարեալք, մեզ տըղայոցս ի Տէր,
Ցաւղէք ձեր ստեամբք խառնեալ կաթն ի մեղու:

__Գ__ետոց ձեր գնացիւք, իմանալեաւք բըղխմամբ,
Առոգ հոգիքս իմանալիդ բանիւ:

__Ս__ուրբք եւ սիրեցեալք ի յերկնաւոր Հաւրէն,
Բարեխաւսեցէ՛ք ընդ տաւնողացս ձեր:

Փ[ՈԽ]

Վարդք վայելուչ խուռներամք, աստուածատես պետականք,
Քարոզք Բանին ուղղականք, ճըշմարտապէս բուրաստանք:
Պարագրելոյն յարգանդի, յայտնեալ Աստուածըն Բանի,
Լըւեալ ձեր գձայն հայրական, տեսողք Հոգւոյն յայտնական:
ԶԲանըն կենաց շաւշափեալ, զկեանքն ի կենաց նըկատեալ,
Սեղանակիցք նորա լեալ, արբմամբ Հոգւոյն ըզմայլեալ:
Զձեզ աղաչեմք, ներկըրթեալք եւ Սիոնի վարժապետք,
Հազարապետք յատենի, կարգեալ իշխանք աշխարհի,
Յորժամ սպառի ըզգալիս, ի դադարման ներկայիս
Եւ պարագրէ պետականն, ըզձայն փողոյն յարարածս:
Մեզ բարեխաւս անդ լերո՛ւք յարդարադատ ատենին,
Յորժամ սպառին բանք մարդկան եւ յայտնին գործք արդարոց,
Զի մի կրեսցուք ըզպատիժ գեհենազարդ սադրողաց,
Ի ծով հրեղէն վիշապաց, որդածընունդ կոհակաց:
Եւ ինքն աւրհնեալ Արարիչն, որ կատարէ զհայցելիս,
Հարբն եւ Հոգւովն անվաղճան եւ յանըսպառ յաւիտեանս, ամէն:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, 382 ³ -383 ³

Êáñ ³ ·Çñ

A ï »°ë í »ñ»õáõÙ

Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ

A Ì ´. ² é ³ ù»ÉáóÝ Â ³ ¹ ¿áëÇ »õ ´ ³ ñ ¹ áÕÇÙ¿áëÇ

ՅՁ. ԿԱՆՈՆ ՍՈՒՐԲ ԳԵՂԱՐԴԵԱՆՆ

ԳԱՆՁ ՍՈՒՐԲ ԳԵՂԱՐԴԵԱՆՆ ԱՍԱՑԵԱԼ Ի ՅԱՌԱՔԵԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ Ի ԽՆԴՐՈՅ ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ

Աւրհնեալ անճառ Բանըն հայրական, որ մարմնացաւ վասն ազգի մարդկան,
Եւ համբերեաց խաչի եւ մահուան, վասն առաջնոյն դատապարտութեան,
Ի կողնէ առ զխոցնըն գեղարդեան, եբարձ զանէծս կողածնին խափման,
Ետ մեզ գեղարդն Իւր, զէն ամրութեան, ընդդէմ չարին պատերազմութեան,
Շնորհեաց զգեղարդըն պահպանական, սուր երկսայրի հրաշափառական,
Պարգեւք ետուր մեզ արիութեան, զաստուածամուխ գանձըն պատուական,
Տուեալ նըշան քրիստոնէութեան, զգեղարդըն սուրբ արեամբն իւրական,
Որով աւրհնեմք զկեանքն ազգի մարդկան, որ մահ կրեաց ընդ անմահութեան,
Աւրհնեա՛լ Փրկիչ, որ զմահ յանձն առեր եւ գեղարդեամբն կենդանի ցուցար,
Աղաչեմ:

Ռահ երկնաւոր մեզ առաջնորդեալ՝ գեղարդն սուրբ տեղի պարծանաց,
Զոր ընկալեալ ումն յաշակերտաց, սուրբ առաքեալըն Հայոց Մեծաց,
Յեդեսիայ քաղաքն յառաջեաց, զարքայն Աբգար նովաւ բժշկեաց,
Ընդ իւր ունէր զշիշն իւղոյն շնորհաց, զայն որ Յիսուս նմա պարգեւեաց,
Եւ հրամանաւ արքային գընաց, Սուրբ Թադէոս յԱրտազ դիմեաց,
Սանատըրկոյ անդէն քարոզեաց եւ ըզՍանդուխտ իւր աշակերտեաց,
Եւ Թագաւորն ըզնա չարչարեաց եւ զինքն եւ զդուստր իւր նահատակեաց:

Արդ սուրբ գեղարդն սքանչական, աստուածազաւր գանձն պատուական,
Յառաքելոյն մեծի կատարման, անդ մընացեալ պատճառ փրկութեան,
Մինչ ի Գրիգորըն պարթեւական, շնորհաց որդին առաքելական,
Որ զսերմանեալն ի նմանէ ըզբան, պըտղաբերեաց լուսատուն մարդկան,
Նոյն եւ զգեղարդն սուրբ տիրական, զմածեալն արեամբ լուսոյն հայրական,
Առեալ Գրիգոր զնշանն յաղթութեան, զգործին մահու եւ կենդանութեան,
Ձէն Արարչին մերոյ փրկական, զազատութիւն տանս ադամական,
Տարեալ յԱյրիվանքն հրաշազան ու եկեղեցի շինեաց պատուական,
Անդ եւ Թագն տէրունական, փուշ պըսակին հրաշափառական,
Որով աւրհնեմք զմարմնացեալըն բան, որ յանձնէ առ զայս վարսըն մարդկան,
Աւրհնեա՛լ Փրկիչ, որ զմահ յանձն առեր եւ գեղարդեամբն կենդանի ցուցար,
Աղաչեմ:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
Z-Ó»é. ÑÙñ. 427, Ã»ñÃ 296³-297µ
Êáñ³·Çñ
Z ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å ª ²é³ù»É í³ñ¹³å»ïÇ ³ë³ó»³É ¿

Քրիստոնէից տեղ ապաստանի, քրիստոսազարդ գեղարդ պաշտելի,
Անտանելին երկնի եւ երկրի, զքեզ զարդարեաց զէն պատերազմի,
Որ եւ յաղթեաց զիշխանն աշխարհի, զաշխարհակալ պետըն խաւարի,
Եւ ետ նշան մեզ ամենայնի, զքառաթեւեան խաչըն իւր սքանչելի,
Այլեւ զգեղարդըդ սուրբ պանծալի, ներկեալ արեամբ անմահ արքայի,
Ջամենազաւր զէն աստուածաբանին, որ մխեցաւ ի կողն Յիսուսին,
Ազատարար հոգոցն ի բանտին եւ զկործանումըն Բելիարին,
Զգեղարդն ասեմ զփառաց Արարչին, որ կայ ի վանք իշխան Պռոշին,
Աւրհնեա՛լ Փրկիչ, որ զմահ յանձն առեր եւ գեղարդեամբն կենդանի ցուցար,
Աղաչեմ:

Երկնանման խորանն երեւեալ, Այրիվանից տաճարն ցուցեալ,
Աստուածորդոյն եղեւ զարդարեալ, Այրիվանից խորանն յաւրինեալ,
Ազգիս հայոց պարծանք ծանուցեալ, Այրիվանից տեղիքն յաւրինեալ,
Սուրբ գեղարդին տեղի պատրաստեալ եւ ի Տրդատա մեծին հիմնարկեալ,
Յետոյ Պռոշ իշխանըն ընտրեալ եւ կրկնակի ըզնա նորոգեալ,
Անդ կայ տախտակ տապանին եդեալ, զոր եւ հրեշտակն Յակոբայ բերեալ,
Անդ է բեւեռն ի խաչըն հարեալ, որ ի մարմին Տեառն մերձեցեալ,
Անդ եւ բազում նըշխարս հաւաքեալ ի գանձանակ Փրկչին ժողովեալ,
Տէր Մխիթար առաջնորդ եղեալ, յաւուրս յետինս նախնեաց նըմանեալ,
Երկու անգամ ըզՔրիստոս տեսեալ, այլեւ ի նոյն վանս կայ հանկուցեալ,
Հայցեմք եւ մեք նմին մասնակցեալ աստուածային տեսոյն ժամանեալ,
Ահա յիշեա
Զհոգ.
Եւ եւս առաւել
Զանձինս մեր եւ:

Լուսապայծառ Կոյս երանելի,
Վայելչութիւն երկնի եւ երկրի,
Առ Տէր Յիսուս լե՛ր միջնորդ բարի
Ռամից հայոց մեզ ամենայնի,
Դաւանողացս Հաւրն երկնաւորի,
Այլեւ Հոգոյն Սրբոյ ճշմարտի,
Պատճառ մերոյ փրկութեան յերկրի
Եւ խաչելոյ անմահ Միածնի,
Տալ մեզ հայցեա՛ հանգիստ յաշխարհի
Ի փորձանաց անդըրդուելի
Այլեւ ընդ քոյտ մաղթանք կցորդի,
Սուրբ Տիրամուխ գեղարդն Յիսուսի,
Ամլածնունդ ձայնն անապատի,
Ցաւղով արեամբ սուրբ Ստեփանոսի
Եւ սուրբ Գրիգոր մեր Լուսաւորչի,

Առաքելոց սըրբազան գընդի,
Լինել քաւիչ մեղաց մեր յերկրի,
Էին շնորհաւք Փրկչին Յիսուսի,
Այլեւ գանձիս սիրով հայցողի,
Սարգիս անուն սուրբ վարդապետի:

ՃԷ. ԿԱՆՈՆ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑՆ

ՔԱՐՈԶ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑՆ

Խորհուրդ անքըննին, խորք որ չերեւին, խանութք անզըննին,
Իմաստից Էին, ի յաւիտենին, որ նախ առաջին,
Հաւր հընչեալ Բանին, գործակցէր Որդին, զարդարէր Հոգին,
Ո՜չ թէ աշխատին, ի պարզել զերկին, ասաց եւ լինին,
Ո՜չ որչափ կար նըմին, այլ որքան կամին, ըստ բաւականին,
Ո՜չ յետոյ խորհին, եւ կամ իմանին, այլ յորժամ կամին,
Ո՜չ կարաւտ նիւթին, կամ գործոց ձեռին, արուեստապետին,
Ո՜չ մեքենային, կամ աւգնականին, հըզաւր հանճարին,
Ո՜չ բարձունք վերին, կամ անդունդք խորին, հեռի Արարչին,
Ո՜չ չափք անչափին, տեղի անտեղին, կամ երբ անբաւին,
Ահա մաքրեա՛ զմեզ ի մեղաց, մարդասէր,
Հայցմամբ սուրբ մարգարէիցն Քեւ փայլելոցն:
Աղաչեմ:

Ո՜վ հանճարեղին, ո՜վ նախիմացին, եւ հաստատողին,
Ստեղծեալ Արարչին, սեռք երից մասին, յերկրի եւ յերկին,
Հրեշտակք հողմային, անասունք մարմին, մարդ շաղկապային,
Հոգին երկնային, մարմին անասնին, բայց տիպ Ստեղծողին,
Նոյն եւ տեղ պատուին, եւ կեանք թուականին, միջակ միտողին,
Երից պարգեւին, շնորհաց վերնային, արժանաւորին,
Թագաւոր բնաւին, եւ քահանային, եւ մարգարէին,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 383³-387³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 218µ-224µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 280³-283µ, 289³µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 79µ-85³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 245µ-251³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 242µ-247µ
²ÛñÇí³Ý»óÇ-¿ç278

Êáñ³·Çñ
A ø³ñá½Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ ØËÇÃ³ñ í³ñ¹³å»ïÇ ³-ñ³ñ»³É D ØËÇÃ³ñ í³ñ¹³å»ïÇ ³ë³ó»³É ·³ÝÓ Ñ³Ù³õñ¿Ý Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ F ø³ñá½ Ñ³Ù³õñ¿Ý Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ î¿ñ ØËÇÃ³ñ H ø³ñá½ Ñ³Ù³õñ¿Ý Ù³ñ·³ñ¿Ç. M ¶³ÝÓ Ñ³Ù³õñ¿Ý Ù³ñ·³ñ¿Çó T ¶³ÝÓ Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ ëñµáó ³éÑ³ë³ñ³Ï

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì¶. Ø³ñ·³ñ¿ÇóÝ ¿. ØËÇÃ³ñ í³ñ¹³å»ïÇ ³-ñ³ñ»³É

Ì³Ûñ³Ï³åª ÊáñÑÁñ¹áóÝ

´Ý³·Çñ
1 F ËáñÑáõñ¹ù, ³ÝùÝÝÇÝ D áã »ñ»õÇÝ ÷Ë áñ ã»ñ»õÇÝ F ³Ý½ÝÝÇÝ
2 T ÆÙ³ïÇó ¾ÇÝ, áñ Ý³Ë ³é³çÇÝ, ÇÛ³õÇï»ÝÇÝ
3 M ·áñÍ³Ïó»³É
5 F ÝÙÇÝ H Ï³ÙÇÝ ÷Ë Ï³ñ ÝÁÙÇÝ MT Áëï ÷Ë áñ-ã³÷
7 FH ·áñÍ»³ó M ·áñÍÇTÇ ·áñÍ, D ·áñÍ»É ÷Ë ·áñ-Íáó
10 M ã³÷ T àñ ã³÷ ÷Ë à°ã ã³÷ù D áã ÷Ë áñ M ³-ÝáõñÇÝ ÷Ë ³Ýï»ÕÇÝ
11 M ÷Ë 11-12 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
²Ñ³ Ù³ùñ»³Û½Ù»½, Ù³ñ¹³ë¿°ñ ·ÁÃ³Í,
´³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ ëáõñµ ï»ë³ÝáÕ³óÝ
T µ³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ ëáõñµ ï»ë³ÝáÕ³óÝ ÷Ë Ù³ñ¹³ë¿ñ
14 DFHMT áí Ñ³ëï³ ïáÕÇÝ »õ (MT áí ÷Ë »õ) Ý³Ë-ÇÙ³óÇÝ
15 M ë»éë ¿Çó F Û»ñÏñÇ ¿ñ»õÇÝ ÷Ë Û»ñÏñÇ »õ Û»ñÏÇÝ H »ñÏÇÝ
16 MT ¼Ññ»ßï³Ïë ³ÝÙ³ñÙÇÝ ÷Ë Ðñ»ßï³ÏùÑáÕÙ³-ÛÇÝ MT ½³Ý³ëáõÝë M Ù³ñ¹Áë ß³ÕÏ³åÇÝ
17 H Ù³ñÙÇÝÝ, êï»ÕÍ³õÕÇÝ MT ÷Ë ïáÕÇ. Ø³ñÙÇÝÝ ³Ý³ëÝÇÝ, Ñá·ÇÝ »ñÏÝ³ÛÇÝ, Ç ïÇåë êï»ÕÍáÕÇÝ
19 M ¾Çó ÷Ë ºñÇó

Իշխան Համայնին, անուն դրականին, եւ իմացմամբ կողին,
Բայց Թափեալ շնորհին, ճաշակմամբ պըտղին, մընաց կայծ բանին,
Յարծարծել նորին, կամ իւրց զաւակին, մինչ ի գալ Փըրկչին:
Ահա մաքրեա՛ զմեզ ի մեղաց, մարդասէր,
Հայցմամբ սուրբ մարգարէիցն Քեւ փայլելոցն,
Աղաչեմք:

Րամք բոլոր մարդկան, հոգւոյն չէին արժան, զի մարմին դարձան,
Իսկ Տէրըն գըթական, ներեաց խնամական, չարագործ մարդկան,
Կիսոց որ արժան, կէսք որ անարժան, եւ փառք եւ աստիճան,
Զի զարարչական, սէրն ընդհանրական, ցոյց ազգի մարդկան,
Զթագըն դաւթական, եզեկիական, զի էին արժան,
Բայց որ Բէլական, եւ բաբելական, եւ որ չ՚ին արժան,
Իսկ ըզքաւչական, ահարոնական, եւ հեղիական,
Եւ նաբաթական, եւ ոզիական, եւ ինձ չեմ արժան,
Իսկ զտեսողականըն, մովսիսական, եւ սամուէլական,
Եւ ղամեքական, եւ Բաղամն հարցկան, բայց մին խաւսեցան:
Ահա մաքրեա՛ զմեզ ի մեղաց, մարդասէր,
Հայցմամբ սուրբ մարգարէիցն Քեւ փայլելոցն,
Աղաչեմք:

Հոգին նախընտրեալ, հրաւիրմամբ կոչեալ, հրաշիւք լըցուցեալ
Յորըս հաճեցեալ, եւ արժան գըտեալ, տեսանաւղս առնել,
Մովսէս յամպ ծընեալ[ա]*, Սամուէլ սուրբ սընեալ*[բ]*, Դաւիթ կըրկնածեալ*[գ]*,*

---

21 F áõ ÷Ë »õ
22 M Æ ÷Ë ´³Ûó H Ã³µ»³É T Æ Ã³÷»É F å ïÕÇÝ, ÙÝ³ó
23 M »õ ÷Ë Ï³Ù T Çõñáó FH öñÏãÇÝ
24 FH ²Ñ³Û Ñ³Ûó»³° DT ²Ñ³ Ù³ùñ»³°
27 H Ï³Ùù ÷Ë ð³Ùù H Ñá·áÛÝ FH ãÇÝ ÷Ë ã¿ÇÝ T ã¿ÇÝ Ñá·áÛÝ ³ñÅ³Ý
28 FH î¿ñ
29 T »õ ³ÛÉáó ÷Ë ÏÇëáó FHM ÏÇëáó ³Ý³ñÅ³Ý ÷Ë Ï¿ëù áñ ³Ý³ñÅ³Ý M ÷³éë FH áõ ÷Ë »õ
30 HM ë¿ñ D ÁÝÃ³Ýñ³Ï³Ý, »óáÛó
31 M »ï ½ÇÇÝ ÷Ë ½Ç ¿ÇÝ
32 T ²ÛÉ»õ ½å³ñëÏ³Ï³ÝÝ, »õ ½µ³µ»É³Ï³ÝÝ ÷Ë ´³Ûó… µ³µ»É³Ï³Ý D ã¿ÇÝ ÷Ë ã¿Ý
33 H ½ù³õã³Ï³Ý
34 H Ü³µ»¹³Ï³Ý T Ü³µ³ï³Ï³Ý A »ÇÝ ¹³ñÓáõ³Í »õ ÇÝÓ T áñ ã»Ù ÷Ë ã»Ù
35 M ²ÛÉ»õ ÷Ë ÆëÏ MT Á½ï»ë³Ï³ÝÝ A Ø³õëÇë³-Ï³Ý H Øáíë¿ë³Ï³Ý
36 ADH ´³Õ³Ù DH Ñ³ñóÏ³Ï³Ý T µ³Ñ³Õ³Ï³Ý »õ ´³Õ³Ù Ñ³ñóÏ³ÝÝ ÷Ë Õ³Ù»ù³Ï³Ý… Ñ³ñóÏ³Ý
37 DFH ²Ñ³Û Ñ³Ûó¿
40 F Éóáõó»³É
41 F Ûáñë MT É»³É ÷Ë ³éÝ»É
42 M çñ³ÍÝ»³É ÷Ë Û³Ùå ÍÁÝ»³É H ÏÁñÏÝ³õÍ»³É
T 42-49
Øáíë¿ë çñ³ÍÁÝ»³É, »õ Ç Û³Ùå Ùï»³É,
Ç Í»ñå¿Ý »É»³É,
Úáµ Ý³Ñ³ ï³Ï»³É, ÷áñÓ³Ý³ó ï³ñ»³É,
Ñ³Ùµ»ñáÕ ·Áï»³É,
¶»¹¿áÝ Û³ÕÃ»³É, ½Ø³¹Ç³Ù Ñ³ñ»³É, ½Ç ÝÁß³Ý ³é»³É,
´³ñ³Ï ½ÝáÛÝ ·áñÍ»³É, Ú»÷Ã³ÛÇ í³é»³É,
Á½¹áõë ïñÁÝ ½áÑ»³É,
ê³ÙëáÝ ½³õñ³ó»³É, ½³ÛÉ³½·Çë í³Ý»³É,
Ñ³ñ»³É Ñ³É³Í»³É,
ê³Ùõ¿É ëñµ³ëÝ»³É, ¸³õÇÃ ÏñÏÝ³õÍ»³É,
½ê³õáõÕ Û³çáñ¹»³É,
ê³õÕ³õÙáÝ ÁÝïñ»³É, ·Çïáõ Ã»³Ùµ ÉÁó»³É »õ ÇÙ³ëïÝ³ó»³É,
ºÕÇ³Û »Õ»³É, ºÕÇë¿ ÙÝ³ó»³É,
(Ù»Ï µ³é çÝçáõ³Í) ÁÝÏ³É»³É,
ºë³ÛÇ ëÕáó»³É, Úáíë¿÷ ë¿ñÙ³Ý»³É, ²Ùáíë ù³ñá½»³É:

ա Ել. ԻԴ. 18
բ Ա Թագ. Ա-Բ
գ Ա Թագ. ԺԶ 13, Բ Թագ. Բ 4

Եղիայ երկնեալ, Եղիսէ մնացեալ[ա], Եսայի սղոցեալ[բ],
Ժիր մանուկ սըրբեալ, կառատեսն գերեալ, Դանիէլ տըքնեալ,
Ովսէ սերմանեալ[գ], Ամովս քարոզեալ, Միքիա մաքրեալ,
Յովէլ գվայն կըրկնեալ[դ], Աբդիու չայրեալ, Յովնան փախուցեալ,
Նաւում նորոգեալ, Ամբակում ճաշեալ[ե], Սոփոնեայ գոչեալ[զ],
Անգէաս շարժեալ[է], Զաքարիա յիշեալ, Մաղաքիա մաղթեալ,
Գադի նախնի լեալ, Նաթան մեղադրեալ, մանկունքն, որ չայրեալ[ը]:
Ահա մաքրեա՛ զմեզ ի մեղաց, մարդասէր,
Հայցմամբ սուրբ մարգարէիցն Քեւ փայլելոցն,
Աղաչեմք:

Ընդ միտս իմաստի, ընդ յըստակ Հոգի, ընդ ջրոյ պարզելի,
Ըստ այս գաղափարի, տիպքըն Հրաշալի, չորս տեսին յերկրի,
Են անթըւելի, դասք մարգարէի, որ չեն ի գըրի,
Է՝ որ յերագի, է՝ որ յարթըմնի, միտքն յափըշտակի,

T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝª áñå¿ë ³é³ÝÓÇÝ ïáõÝ.
Ðá·áí ½³õñ³ó»³É, Ý³Ë³ ï»ë »Õ»³É, Ù³ñ·³ñ¿³ó»³É,
ØÇùÇ³ë å³ïÙ»³É, ½ÍÁÝáõÝ¹ÁÝ ï»ë»³É, »õ ½ï»ÕÇÝ óáõó»³É,
Úáí¿É ½í³ÛÝ ÏñÏÝ»³É, »õ »ñ»ùÏÁÝ»³É, ù³ñá½ Ï³ñ¹³ó»³É,
êáõñµ (µ³é çÝçáõ³Í) áõ ³åñ»³É, ÚáõÝ³Ý ÷³Ëáõó»³É, Ç Íáí ÁÝÏ»ó»³É,
(»ñÏáõ µ³é çÝçáõ³Í) ó³Ù³ù ÃÁù»³É, ÜÇÝõ¿ ù³ñá½»³É,
Ü³õáõÙ Ýáñá·»³É, ²Ùµ³ÏáõÙ ×³ß»³É, êá÷áÝ³õ»ï»³É,
ÄÇñ Ù³ÝáõÏ ëñµ»³É, Ç ù»½ Ï»³Û ÍÁÝ»³É, ÛáõÝ³ÃáíÃ ëÁÝ»³É,
ºñ¿Ù¿ë ÁÝïñ»³É, ßÇÝ»³É Û³ ï³Ï»³É, ËÁÉ»³É »õ ïÁÝÏ»³É,
Æ·áõµ ÁÝÏ»ó»³É, ù³ñÇõ ù³ñÏáÍ»³É, »õ Ç ï³÷Ý³ë Ù»é»³É,
¸³ÝÇ¿É ïÁùÝ»³É, Ù³ÝÏáõÝùÝ áã ³Ûñ»³É, Ï³é³ï¿ë ·»ñ»³É,
²Ý·¿³ë ß³ñÅ»³É, ¼³ù³ñ¿ ï»ë»³É, Ø³Õ³ù¿ Ù³ÕÃ»³É,
¶³¹Ý³ËÝÇ »Õ»³É, Ü³Ã³Ý Ù»Õ³¹ñ»³É, ÚáíÑ³ÝÝ¿ë Û³Ûï Ý»³É,
àñáí ³ÛÝ ß³ñÅ»³É, Û³ñ·³Ý¹¿ ëñµ»³É, »õ Ñá·áí ÉÁó»³É,
î»³éÝ »ñÏñå³·»³É, ½Ù³õñ É»½áõÝ ß³ñÅ»³É, ½ÏáÛëÝ ³õñÑÝ³µ³Ý»³É,
Î³ñ³å»ï »Õ»³É, ´³ÝÇÝ ½áñ ï»ë»³É, çÁñáí ÙÁÏÁñï»³É:
²Ñ³ Ù³ùñ»³° ½Ù»½ Ç Ù»Õ³ó, Ù³ñ¹³ë¿ñ,
Ð³ÛóÙ³Ùµ ëáõñµ Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ ø»õ ÷³ÛÉ»ÉáóÝ,
²Õ³ã»Ùù
43 A ¾ÕÇ³ M »É»³É ÷Ë »ñÏÝ»³É D ºÕÇë¿Ç M ½Ññá·ÇÝ ÁÝÏ³»³É, ºë³ÛÇ ÷Ë ºë³ÛÇ

[ա] Դ. Թագ. Բ 13-14
[բ] Եբր. ԺԱ 37
44 DFH Ù³ÝáõÏÝ, ëñµ»³É F ïÁ·Ý»³É M ãÇù ïáõÁ
45 F ë»ñÙ³Ý»É, ù³ñá½»É M Úáí»É í³Û ïÁõ»³É ÷Ë ØÇ-ùÇ³ Ù³ùñ»³É
[գ] Ովսէ Բ 23
46 M ØÇùÇ³ë å³ïÙ»³É ÷Ë Úáí¿É... ÏÁñÏÝ»³É H ÏñÏÝ»³É FHM ÚáõÝ³Ý
[դ] Յովէլ Ա 15
47 F ×³ß»É D ²Ýå³ÏáõÙ F êá÷áÝ³Û D êá÷áÝÇ³ë M ÷Ë 47-49 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
Ü³õáõÙ Ýáñá·»³É, êá÷áÝ¿ ·áã»³É,
ÄÇñ Ù³ÝáõÏ ëÁñµ»³É, ù³ñÇõ ù³ñÏáÍ»³É, Ç ï³÷Ý³ë Ù»é»³É,
... (Ã»ñÃ å³ïéáõ³Í) ³ï»ë ·»ñ»³É,
¸³ÝÇ¿É, ½Ù³ÝÏáõÝë »ñ³Ý»³É,
²Ùµ³ÏáõÙ ×³ß»³É, ²Ý·¿³ë ß³ñÅ»³É, ½ï³×³ñÁÝ ßÇÝ»³É,
¼³ù³ñ¿ ï»ë»³É, Ñá·áí ½³õñ³ó»³É, Ø³Õ³ù¿ Ù³ÕÃ»³É,
¶³Ã Ý³ËÝÇ »Õ»³É, Ü³Ã³Ý Ù»Õ³¹ñ»³É, Úáí³Ý¿ë ï»ë»³É
[ե] Դանիէլ ԺԴ 32
[զ] Սոփ. Բ 14, Գ 3
48 FH ²Ý·Ç³Û D ²Ý·Ç³ë, ¼³ù³ñÇ³ë A Çß»³É D Ø³-Õ³ùÇ³ë
[է] Անգէ Բ 7-8, 22
49 A ¶³¹ÇÝ, ÉÇ»³É H áã ³Ûñ»³É
[ը] Դանիէլ Գ 23-25
50 DFH ²Ñ³ Ñ³Ûó.
53 F ãÇù ÁÝ¹ ÛÁë ï³Ï Ñá·Ç
54 A ëï M ³ÛëÙ MT ë³ñ³ëÇ ÷Ë ·³Õ³÷³ñÇ
55 T ³Ý·Çï»ÉÇ ÷Ë ³ÝÃÁõ»ÉÇ H áñù ÷Ë áñ
56 DF ¼Ç ¿ áñ Û»ñ³½Ç, ¿ áñ Ç Û³ñÃÝÇ, ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝª í»ñ»õáõÙ H Û³ñÃÙÝÇ F Û³÷ßï³ÏÇ

Է՝ որ տեսանի, է՝ որ խաւսակցի, է՝ որ իմանի,
Զիք խըտիր ծերի, երիտասարդի, կամ մանկան տղայի,
Արուի կամ իգի, ռամկի կամ վեհի, լուր սիրտ սուրբ պիտի,
Ոչ միշտ խափանի, ոչ յերակ յայտնի, այլ ըստ պատշաճի,
Անցելում Բանի, եւ ապագայի, նաեւ ներկայի,
Անվըրէպ պատմի, բան զարմանալի, որ արդեամբք լինի:
Ահա մաքրեա՛ զմեզ ի մեղաց, մարդասէր,
Հայցմամբ սուրբ մարգարէիցն Քեւ փայլելոցն,
Աղաչեմք:

Բաբունքն իմաստի, տանն Իսրայէլի, լոյսք ի գիշերի,
Ազդմամբ հրեշտակի, լուր զարմանալի, պատմէին յերկրի,
Զի կամքըն վերին, հրեշտակաւք բերի, Թագուն եւ յայտնի,
Որպէս Մովսէսի, տեսիլ հրեշտակի, յայտնեալ Սինայի[*],
Բայց Տէր քարոզի, Տեարն անուամբ յայտնի, զի յարգոյ լինի,
Զայս Ստեփաննոսի, պատմեալ յատենի, զաւրէնս հրեշտակի,
Որով ցուցանի, Թէ այն խափանի, իբըր ծառայի,
Իսկ նորս աւրինի, Որդին սիրելի, է՝ միջնորդ ուխտի,
Բայց երկուքս են մի, անբաժանելի, ինչ համեմատի,
Որով եղիցի Աստուած ամէնի եւ յամենայնի:
Ահա մաքրեա՛ զմեզ ի մեղաց, մարդասէր,
Հայցմամբ սուրբ մարգարէիցն Քեւ փայլելոցն,
Աղաչեմք:

Դրախտ աստուածային, դարաստանք վերին, դըռնաբացք խորին,
Որք աստուածային, ծածկեալ խորհըրդին, էք խորհըրդային,
Ամպք մաքուրք վերին, ցաւղոյն երկնային, ցաւղածուք ստորին,
Բարբառք հեռային, տեսանաւղք մաւտին, գալըստեան Բանին,
Խորհըրդեան Կուսին, ծնընդեանն ի յայրին, յընծայս տաճարին,
ՅԵգիպտոս երԹին, ի յորջ վիշապին, եւ կոչմամբ դարձին,

58 M Í»ñÇ áõ
59 MT Ĕáõ Ï ÷Ë Ĕáõñ T åÇ ï ³ÝÇ ÷Ë åÇ ï Ç
60 M áñ ÙÇ ï ãË ³ ÷ ³ ÝÇ T Û ³ ñ ³ Ï ÷Ë »ñ ³ Ï
61 T ³ Ûó»Ĕáõ Ù H ´ ³ ÝÇÝ T Ý ³ Û»õ Ý»ñ Ï ³ ÛÇ, »õ ³ å ³ · ³ -ÛÇ ÷Ë »õ… Ý»ñ Ï ³ ÛÇ
62 F ³ ñ» ³ Ùµù ÷Ë ³ ñ¹» ³ Ùµù M å ³ ï ÙÇ ÷Ë ĔÇÝÇ
63 A ãÇù ²Ñ ³
66 DFH ð ³ µáõÝù A Æëñ ³ Û¿ÕÇ F Æñ ³ Û»ÕÇ ADHT ĔáÛëùÝ
67 F ²½¹Ù ³ Ùµù H ²ë¹Ù ³ Ùµ T µ ³ Ý ÷Ë Ĕáõñ
68 H í»ñÇ T µ ³ ñÇ ÷Ë í»ñÇÝ MT · ³ Õ ï ÝÇ ÷Ë Ã ³ -·áõÝ A Ã ³ ùáõÝ
69 A Øá í ëÇëÇ F Ññ»ß ï ³ ÏÇÝ T å ³ ï Ù» ³ Ĕ ÷Ë Û ³ Û ï -Ý» ³ Ĕ F Ç êÇÝ ³ ÛÇ

[*] Գործք Է 30
71 A ê ï »÷ ³ ÝáëÇ MT ½Ññ ³ Ù ³ Ýë ÷Ë ½ ³ õñ¿Ýë
72 FH Çµñ MT áñ å¿ë ÷Ë Çµñ
75 FH ²ë ï áõ ³ ÍÝ
76 DFHT ²Ñ ³ .
79 T ¹ñ ³ Ë ï ù M ³ ë ï áõ ³ Í ³ ÛÇÝù F ¹éÝµ ³ óù
80 HM áñ
81 H Ù ³ ùáõñ T Ø ³ ùáõñ ³ Ùµù DFH ó ³ õÕ ³ ÍáÛù M ë ï áõ ³ ñÇÝ
82 H ´ÁñÏãÇÝ ÷Ë ´ ³ ÝÇÝ
83 MT ÚÁÕáõÃ» ³ Ý ÷Ë ÊáñÑÁñ¹» ³ Ý D ÁÝÍ ³ Û ÷Ë ÛÁÝÍ ³ Ûë
84 A Ûº ·õå ï áë F Ûº ÏÇå ï áë T ³ Ý¹ñ¿Ý ÷Ë Ï áãÙ ³ Ùµ

Մնընդեան Նազարեին, ձայնին որ Հընչին, ի Յորդանանին,
Փորձմանն ի լերին[ա], եւ սաստել չարին, Հըզաւր առիւծին,
Աւետարանին, բըժըշկականին, Թողութեան յանցին:
Ցընծալ Թաբաւրին, եւ ԱՀերմոնին, փառաւք Միածնին[բ],
ԱՀա յիշեսցես եւ զՀոգիս:

Ո՛վ խորՀուրդ խորին, որ ծածկեալքն յայտնին, որոտմամբ Բանին,
Ըսկըսեալն ի սին, զամըս Հազարին, եւ Հինգ Հարիւրին,
Իսկ ի գալ Բանին, Նոր տեսաւղք յայտնին, որ լըռեալ էին,
Սուրբ Աստուածածնին, ՅովՀաննու մեծին, Հաւր եւ մաւր Նորին,
Սիմէոն ծերին, ժուժկալ Աննային, դըստերց Փիլիպպին,
Ագաբայ Սոփին, որք յԱնտիոքին, եւ ի Կորընթին,
Դասք առաքելին, Հետեւաւղք Նոցին, զայս շնորՀս ունէին,
Նա՝ եւ Հարքս Կիւրին, Հայրապետք Հանրին, Հոյլք մարտիրոսին,
Զի ոչ ըսպառին, այս պարգեւք վերին, մինչ յաւրըն վերջին,
Անդ ապա բանին, դըպրութիւնք Հրաշին, փառք սըրբոց փայլին,
Եւ եւս առաւել գյորդորումն:

Ցանկասցուք շնորՀաց, ցանկալի փառաց, ցընծասցուք բերկրած,
Գըլխոյն աւրինաց, սիրոյն ընկերաց, իբր ըզմեր անձանց,
Զի նովաւ ծածկած, բազմութիւն մեղաց, ըստ կաթուղիկեաց,
Բայց թէ ես ցանկած, կատարեալ կենաց, որպէս Տէրն ասաց,
Տո՛ւր զինչս աղքատաց, ա՛ռ ըզխաչ ճըգանց, եւ լե՛ր վերնագնաց,
Ի ժողովն անդրանկաց, սուրբ առաքելաց, եւ մարգարէաց,
Որք մեզ տաւնողաց, բարեխաւս կենաց, առ Տէրն ողորմած,
Սըրբել ի մեղաց, քաւել յանցանաց, եւ չտալ փորձանաց,

85 DHT Ü³½³ñÇÝ MT ·³ÉÝ ÷Ë Ó³ÛÝÇÝ… ÑÁÝãÇÝ Ç MT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. Ç ÙÁÏÁñ ï áõÃÇõÝ / Ð³Ûñ³Ï³Ý Ó³ÛÝÇÝ, ÇçÙ³Ùµ êáõñµ Ðá·ÇÝ, ³Õ³õ-Ý³Ï»ñåÇÝ

86 A É»ñÇÝÝ, ½ë³ëï»É F ë³ëï»³É MT ÷Ë ïáÕÇ. ä³-ÑáóÝ Ç É»ñÇÝ, ÷áñÓÇóÝ »ñ»ùÇÝ, »õ ë³ëïÇó ã³ñÇÝ

ա **Մատթ. Գ 1, Մարկ. Ա 12, Ղուկ. Գ 43**

87 HT ´ÅÁßÏ³Ï³ÝÇÝ

88 DF Â³÷³õñÇÝ

բ **Սաղմ. ԺԸ 13**

90 T Í³ÍáõÏùÝ ÷Ë Í³ÍÏ»³ÉùÝ

91 FH ÁëÏÁë»³É, ÑÇÝÏ

92 H ï»ë³õÕùÝ F ÉÁõ»³É H Éáõ»³É

93 F ²ëïáõ³Í³ÍÇÝ, ÚáíÑ³ÝÝáõ H Úáí³ÝÝáõ MT »õ Î³ñ³å»ïÇÝ ÷Ë ÚáíÑ³ÝÝáõ Ù»ÍÇÝ

94 A êÇÙ¿áíÝ H ÅáõÅÏ³Ï

95 FH ²·³µ»³ T ²·³å»³Û D ²·³å³ DFHT êáíÇÝ T áñ ÷Ë áñù DFH ÇÛ²Ýï³ùÇÝ ÷Ë Û²ÝïÇáùÇÝ D ÏáñÝÃ³óÇÝ ÷Ë Ç ÎáñÁÝÃÇÝ

96 H Ñ»ï»õáÕù FH áõÝÇÝ MT 96-97 ¸³ëù Ù»ï³ë³ÝÇÝ, »õ »³õÃ³Ý³ëÝÇÝ, ³é³ù»³Éù ´³ÝÇÝ, Ð»ï»õáÕù ÝáóÇÝ, áñù ÙÁÏÁñï¿ÇÝ, ½³Ûë ßÝáñÑë áõÝ¿ÇÝ ²ÛÉ»õ Ñ³ñù Ñ³ÝñÇÝ, í³ñ¹³å»ïù µ³ÝÇÝ, ÑáÛÉù Ù³ñïÇñáëÇÝ (M ×Á·Ý³õáñÇÝ)

97 D Ñ³ñù

98 M ëå³é¿ÇÝ

99 DT ëÁñµáóÝ MT Û³ÛïÝÇÝ ÷Ë ÷³ÛÉÇÝ

100 T ÚÇß»³°

101 H óÝÍ³ëóáõù

102 A ëÇñáõÝ D ÁÝ·»ñ³ó

103 A Ï³ÃáõÕÇÏ»³Ûó

104 D ãÇù µ³Ûó D ó³ÝÏ³ó³Í M ó³ÝÏ³ó³ÛÍ

105 M áõ ÷Ë ³é HM í»ñ³·Ý³ó

106 MT Æ ãÇù D ÅáÕáíëÝ D ³é³ù»É³óÝ M Ý³Ñ³å»ï³ó ÷Ë ³é³ù»É³ó T ¹³ë Ý³Ñ³å»ï³ó ÷Ë êáõñµ ³-é³ù»É³ó D Ç¹³ëë Ïáõë³Ý³ó ÷Ë »õ Ù³ñ·³ñ¿³ó

107 DMT »Ý ÷Ë Ù»½ F ³Ý³Ýó, DHMT ³ÝÓ³Ýó ÷Ë Ï»-Ý³ó

108 H êñµ»É D êÁñµÇÉ H Ù³ùñ»É ÷Ë ù³õ»É D ù³õÇã H ãÇù »õ M áã ï³É, T »õ áã ï³É ÷Ë »õ ãï³É

Սաստել պիղծ դիւաց, եւ չար կամողաց, զմեր չարաւկերաց,
Պաշտպանմամբ զաւրաց, հրեշտակականաց, մեր աղաւթկերաց,
Ջանձինըս մեր եւ զմիմեանս:

Նըման քրոբէի, նոր կառք քառակի, նոր անիւ հրալի,
Մայր Մանուէլի, աւրհնեալդ ի Թըմբկի, գովչաց կուսանի,
Տէրդ ի տաճարի, քոյին բընակի, նըստեալ իբր յերկնի,
Դո՛ւ, սուրբ տիրուհի, բարեխաւս բարի, լե՛ր համայն երկրի,
Սըրբովք որ տաւնի, եւ յիշատակի, եւ փառաւորի,
Զի թէ վասն Դաւթի, քաղաքն այն ապրի, յաւուրս Եզեկի,
Որչափ աւելի, մերս եկեղեցի, ազգ արամենի,
Հայցմամբ քո պահւի, սըրբովք որ յիշի, ի շըրթունս ամենի,
Ի յամէն տաւնի, ի բոլոր ամի, սուրբք ամէն պատուի,
Որով ողորմի, մեզ Տէրն ամէնի, յայնմ յաւիտենի
Եւ այժմ ողորմեա՛:

109 T å»ÕÍ H ãÇù »õ F Ï ³ Ù»óáÕ ³ ó MT ã ³ ñ ³ ã ³ ñ Ï ³ -Ù ³ ó ÷Ë »õ ã ³ ñ Ï ³ ÙáÕ ³ ó T Ù»ñ H ß ³ ñ ³ õÏ»Ý ³ ó D ãÇù 109-110
110 M ä ³ ß ï å ³ ÝÙ ³ Ý
111 T º õ »õë, ½ ³ ÝÓ.
112 H ùñá í µ¿Ç, Ññ ³ ßÇ
113 T Ø ³ Ûñ ¹ F Ø ³ ÝáõÇ¿ÉÇ H ÃÁÙÏÇ H · á íõã ³ ó
114 T î¿ñ H ÝÁë ï » ³ ÉÁ ¹
115 T à í ÷Ë ¸ áõ F µ ³ ñ»ËûëMT ãÇù É»°ñ F ³ ½ · Ç, MT ³ ßË ³ ñÑÇ ÷Ë »ñ Ï ñÇ
116 FH êñµá íù D êÁñµ ³ õù
117 MT ãÇù ¼Ç FH í ³ Ýó ÷Ë í ³ ëÝ DFHMT Û ³ õáõñëÝ D º½»ÏÇ ³ ÛÇ
118 M áñ ½ù»½ ¹ ³ õ ³ ÝÇ ÷Ë ³ ½ · ³ ñÙ»ÝÇ M áõÝÇ ß ³ -ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. Ø ³ Ûñ »õ Ïá Ûë »ñ Ï ñÇ, ÍÁÝ ³ õÕ ØÇ ³ -ÍÝÇ, ² ë ï áõÍá ÛÝ ´ ³ ÝÇ T ¹ ³ õ ³ ÝáÕÇ ÷Ë ³ ñ ³ Ù»ÝÇ
119 DFT å ³ ÑÇ H å ³ ÑáõÇ F ëñµá íù H ëñµá íùë D ëÁñ-µ ³ õù H ÛÇßáõÇ, ßñÃáõÝë MT
² ë ï áõÍá í ËÝ ³ ÙÇ, ëñµáóë ³ Õ ³ õÃÇõ
àñ ÛÇß ³ ï ³ ÏÇ, ßÁñÃ ³ Ùµù ³ Ù»ÝÇ, Û ³ ÛëÙ »Ï»Õ»óÇ
÷Ë ëÁñµá íù... ³ Ù»ÝÇ
120 D ãÇù Æ AH µáÉáñÝ H ëáõñµùë MT Æ µáÉáñÝ ³ ÙÇ, Û ³ Ù»Ý ³ ÛÝ ³ õñÇ ÷Ë Æ Û ³ Ù¿Ý... ³ ÙÇ
121 T àñá íù F î¿ñ DFHMT ³ õñ Áë ï ³ õáõñÇ ÷Ë Û ³ ÛÝÙ Û ³ õÇ ï »ÝÇ
122 M àÕáñÙ» ³ ó T àÕáñÙ» ³ °

ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑՆ

Աստուածային խորոցն անճառ
Խորհրդակից սուրբ մարգարէքն,
Բանիւ պատմաւղք յառաջագոյն
Ջապագայիցն եղելութիւնսն:

Գաղտնի գործոց Աստուածորդւոյն
Տնաւրինական սուրբ խորհրդոյն
Դաւանաւղք ամենեքեան
Բազմապատիկ աւրինակաւք:

Երեւալն ի ջրոյ Մովսէս՝
Գաւազանաւ գջուրսըն հերձաւղ[ա]*,*
Ջծնունդն ետես ըզկուսական
Ի մորենին անկիզական[բ]*:*

Էսսէածին արքայն Դաւիթ՝
Հայր ըստ մարմնոյ Հաւր Միածնին[գ]*,*
Ըզցաւղ հոսեալ վերայ գեղման[դ]*՝*
Տըպաւորեաց Որդւոյ իջման:

Թագաւորաց աւծաւղն իւղով
Սամուէլ՝ պըտուղ ամլոյն գոլով[ե]*,*

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 387³-388µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 277µ-279µ

C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 382³-383³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 224µ-226µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 179µ-181³

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 248³-251µ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 339³µ

ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 203

Êáñ³·Çñ

AC ï»°ë í»ñ»õáõÙ (C ãÇù Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ). BG î³Õ Ñ³Ù³õñ¿Ý ³Ù»Ý³ÛÝ Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ, Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³-ÃáÕÇÏáë¿ D î³Õ ³Ù»Ý³ÛÝ ëñµáó Ù³ñ·³ñ¿Çó TU ÜáñÇÝ Ç ÝáÛÝ¿ [Ý³Ñ³å»ï³ó »õ Ù³ñ·³ñ¿Çó]

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ì¶. Ð³Ù³õñ¿Ý ëñµáó Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ

Ì³Ûñ³Ï³å ª²-ø

´Ý³·Çñ

2 C ÊáñÑñ¹³·»ï (U ÊáñÑÁñ¹³Íáõù) ÷Ë ÊáñÑÁñ-¹³ÏÇó U Ù³ñ·³ñ¿ù

3 BCDU å³ïÙáÕù C Û³é³ç³Û·áÛÝ U ½³å³·³ÛÇóÝ ÷Ë Û³é³ç³Û·áÛÝ

4 C ¼Û³å³Û·³ÛÇóÝ U Ú³é³ç³·áÛÝ ÷Ë ¼³å³·³ÛÇóÝ U ²å³·³ÛÇóÝ BCD »Õ»ÉáõÃÇõÝ U ½»Õ»ÉáõÃÇõÝ

5 CDU ²ëïáõ³Íáñ¹áÛÝ

6 C î³Ý³õñÇÝ³Ï³Ý U îÝûñÇÝ³Ï³Ý CU ËáñÑñ¹áÛÝ

7 BCDU ¸³õ³ÝáÕù BG ³Ù»ÝÇùÇÝ TU ³Ù»Ý³ÛÝÇ

8 A ³õñÇÝ³Ïûù

9 BG Ø³õë¿ë C Øáõë»ë

10 C ½çáõñëÝ TU ½Íá íÁÝ ÷Ë ½çáõñëÁÝ BC Ñ»ñÓáÕ TU Ñ»ñÓ¿ñ

[ա] Ելք ԺԳ 15-16, 21

11 A ¿ï»ë U ½Ïáõë³Ï³Ý

12 T À½Ùáñ»ÝÇÝ

[բ] Ելք Գ 2-4

13 B ¾ëë¿³ÍÇÝ áõÕÕáõ³Íª ¾ëë³Û³ÍÇÝ C ºëë»Û³ÍÇÝ D ¾ëë³ÍÇÝ U ¾ë³Û³ÍÇÝ C ¸³õÇ¹

14 U î»³éÝ ÚÇëáõëÇ ÷Ë Ð³õñ ØÇ³ÍÝÇÝ

[գ] Եսայի ԺԱ 1

15 U À½óûÕ ABC í»ñ³ U Ç í»ñ³Û

[դ] Սղմ. ՀԱ 6

16 C îå³õáñ»³ó BCU àñ¹áÛ

17 BCD ³õÍáÕÝ U ³õÍûÕÝ BG »Õáí CD Ðá·áí ÷Ë Çõ-Õáí

18 BG ê³ÙÁõ¿É E ê³Ùõ¿É C åïáõÕ BG ³ÙÉõáÛÝ

[ե] Ա Թագ. Ա 20

Ժառանգ եղեւ նոր աւրինաց
Փոխան Հեղեայ հին աւրինացն:

Իսայիաս տայ մեզ նըշան
Ծնանիլ կուսին առանց սերման[ա]*,*
Լըսաւղ ձայնի սրոբէական,
Տեսաւղ փառացն աստուածութեան:

Խըստամբերաւղըն Հեղիաս՝
Երկնից փակաւղն եւ արձակաւղն,
Տայրագոյն յերկրի ճըգնեալ,
Հրեղէն կառաւք յերկինս ելեալ[բ]*:*

Կըրկին Հոգւոյ նորին ստացաւղ՝
Եղիսէոս սուրբ տեսանաւղ[գ]*,*
Համանըման վարդապետին
Զորդի այրւոյն յարուցանաւղ[դ]*:*

Զայնիւ պատմէ Եզեկիէլ
Զքառակերպեանըն քրոբէից[ե]*,*
Ղաւղեալ խորհուրդ բացայայտէ,
ԶԱւետարանսըն ցուցանէ:

Ճըշմարիտըն յարգանդէ՝
Երեմիաս կոյս մարգարէ,
Մեզ երեսաց հոգի ասէ
Զլոյսըն Քրիստոս, որ ի Հաւրէ:

---

19 U Ý³ ÷Ë Ýáñ
20 BDU Ð»Õ»³ C Ð»Õ»³Ý U ÑÇÝÝ CU ³õñÇÝ³ó
21 B Æë³Ç³ë ï³ C Ù»½ ï³ ÷Ë ï³□Ù»½ C Ýß³Ý
22 U ÌÁÝ³ÝÇÉ CDU ÎáõëÇ
ա **Եսայի Է 14**
23 BU ÈÁëáÕ C ÈëáÕ TU Ó³□ÝÇó BG ëñáíµ¿³Ï³Ý C ëñáµ»³Ï³Ý
24 BCU î»ëáÕ
25 BD ÊÁëï³Ùµ»ñáÕÁÝ C Êëï³Ùµ»ñáÕÝ U ÊÁëï³-Ïñ³õÁÝ
26 BC ö³ÏáÕÝ TU Ï³å³õÕÝ ÷Ë ÷³ÏáÕÝ BC ³ñÓ³-ÏáÕÝ U ³ñÓ³ÏûÕÝ
27 C ×·Ý»³É
բ **Դ Թագ. Բ 11-13**
29 B Éáõë³ÝóùáõÙª ²□É ³½· C ÎñÏÇÝ Ðá·Ç U Ðá·á□ C ëï³óáÕ U ëï³ó³õÕÝ
30 BC ï»ë³ÝáÕ U ï»ë³ÝáÕÝ
գ **Դ Թագ. Բ 13-14**
31 C Ð³Ù³ÝÙ³Ý
32 BC ³□ñá□Ý A □³ñáõó³ÝûÕ TU ¼Ù»é»³É Ù³ÝáõÏÝ □³ñáõó³Ý¿ñ ÷Ë ïáÕÇ
դ **Ղուկ. Է 11-17**
33 TU å³ ïÙáÕÝ D ¾½¿ÏÇ¿É
34 C ¼ù³é³Ï»ñå»³ÝÝ BG ùñáíµ¿Çó C ùñáµ»Çó U ù»ñáµ¿Çó
ե **Եզեկ. Ժ 9-17**
35 TU µ³ó³□³□ï¿ñ
36 TU ¼²õ»ï³ñ³ÝÁÝ C ¼²õ»ï³ñ³Ýë D ¼²õ»ï³-ñ³ÝÝ U óáõó³Ý¿ñ
37 CU ÖßÙ³ñÇïÝ T Ç□³ñ·³Ý¹¿
38 D ¾ñ»ÙÇ³ë
39 C Ø»ñ ÷Ë Ø»½
40 C ¼Éá□ëÝ T Ïáõë¿ ÷Ë Ð³õñ¿

Յայսոսիկ յեռեալ խըմբից
Երկոտասան մարգարէից
Նոյնաբար քարոզէին
Առ ի յերկիր զգալուստ Բանին:

Շնորհատու շնորհաց Հոգին
Գործի ստանայր զլեզուս նոցին,
Ուսուցանէր նոքաւք մարդկան
Ջանճառ խորհուրդըն տէրունեան:

Զօրրեակ դարին սկիզըն արարեալ
Յաբրահամեան սուրբ աւետեացն
Պարառնաբար պարագրելով,
Ի վեցերորդն աւարտելով:

Ջընջէր նոքաւք զխաւար հոգւոց
Յիսրայէլեան ժողովըրդոց,
Ռահ գործէր ի յաւրինացն
ՅԱւետարանըն Քրիստոսի:

Սոփոնիաս եւ Անգէաս,
Ովսէ, Ամովս եւ Միքիաս,
Վեհագունին տիպըն Յովնան,
Յովէլ քարոզն եւ Աբդիաս,

Տեսանաւղ Զաքարիաս՝
Աւետաւորըն Սիովնի,
Բակերտեալ մեծն Ամբակում,
Նաւում հրեշտակ Մաղաքիաս,

41 BD Êáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³ ½· C ËÙµÇó
42 C ºñÏáÛï ³ ë ³ Ý A Ù ³ ñ · ³ ñ¿ÇóÝ
43 TU ù ³ ñá½»óÇÝ
44 TU ¼· ³ Êáõë ï ´ ³ ÝÇÝ (T Ðá · áÛÝ) Ç Û ³ ßË ³ ñÑÇ ÷ Ë ï áÕÇ
45 TU ² ë ï áõ ³ Í ÷ Ë ßÝáñÑ ³ ó
46 TU ¶ áñ ÍÇë
48 CU Ë áñÑáõñ ¹ Ý U º ññáñ ¹ áõÃ» ³ Ý ÷ Ë ï ¿ñáõÝ» ³ Ý
49 B âáñ» ³ Ï TU âáññáñ ¹ U ¹ ³ ñáõÝ C ëÏÇ½Ý
50 B Ú ³ µñ ³ ³ Ù» ³ Ý TU Ú ² µñ ³ Ñ ³ ÙáõÝ BGTU ³ õ»-ï » ³ ó
51 C ä ³ ñ ³ é ³ µ ³ ñ TU ä ³ ï ñ ³ ë ï ³ µ ³ ñ
52 BC í»ó»ññáñ ¹ Ý TU í»ó ¹ ³ ñáõÝ ÷ Ë í»ó»ñáñ ¹ Ý
53 C æÝç»ñ CD Ñá · áó TU Ù»Õ ³ ó ÷ Ë Ñá · õáó
54 C ÚÇëñ ³ Û»Õ» ³ Ý C ÅáÕá í ñ ¹ áó TU Æ Ú ³ Ïáµ ³ ÛÝ áñ ¹ õáó ³ ½· ³ ó ÷ Ë ï áÕÇ
55 U · áñ Í» ³ Ê
56 C Ú ² õ» ï ³ ñ ³ ÝÝ TU Ú ² õ» ï ³ ñ ³ Ý ´ ³ ÝÇÝ Ï»Ý ³ ó ÷ Ë ï áÕÇ
57 C êá ÷ áÝ ³ ë U êá ÷ áÝ¿ ³ ë C ² Ý · Ç ³ ë
58 T ² Ùá í ë, Úá í ë¿ U 58 »õ 60 ï áÕ»ñÁª ï »Õ»ñÁ ÷ á-Ë ³ Í
59 C ï Ç ï Ý ÷ Ë ï Ç å ÁÝ CTU ÚáõÝ ³ Ý
60 T ² µ ¹ ¿ ³ ë
61 B Êáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³ ½· BCD ï »ë ³ ÝáÕ T ï »ë ³ Ýá-ÕÇÝ U î»ëáÕ Ññ ³ ßÇó
62 CDGU êÇáÝÇ
64 C ÑñÁß ï ³ Ï

Ծանկալին Գաբրիէլի՝
*Հրաշից տեսաւղըն Դանիէլ*ՙ*,*
Իիւսեալ նորին վարուց մանկունքն,
Յորոց եւ Հուրըն պատկառեաց:

Փառք են սոքա ազգի մարդկան,
Եւ լուսատուք տիեզերաց,
Քրիստոսի նախաքարոզք,
Որում պատիւ, փա՛ռք յաւիտեանս:

66 BDf ï»ë³õÕÁÝ C ï»ÕáÕÝ ÷Ë ï»ëáÕÁÝ
ա Դան. Բ 34
67 CG Ù³Ý·áõÝùÝ
68 C ÑáõñÝ TU å³ïÏ³é¿ñ
69 C ëáù³Û
70 A Éáõë³ïáõ
72 B Û³õÇï»³Ýë, ³Ù¿Ý TU àñáõÙ ï³óáõù (T å³ïÇõ ÷Ë ï³óáõù) »ñ· ëñµ³ë³ó ÷Ë ïáÕÇ

ՓՈԽ

Նորահրաշ տաւնիս տեսանողացըն ցընծացուք,
Ունակաց Հոգւոյն յիշատակաւ պայծառասցուք:

Երրաբուն Էին ծովածաւալ շնորհին հոսման
Զոգիս զարդարեալ ըստ ծարաւուտ երկրի յարբումն:

Րաբունւոյն էից Հոգւոյն Սըրբոյ աշակերտեալք
Ընտրեալ ի Հովուաց, հովուէր սոքաւք զհինն Իսրայէլ:

Սըրբեալ մաքրութեամբ գիշխանական հոգւոյն իմաստ,
Տըպաւորելով ի նմա ըզլոյսն արփիական:

Էին անեղին անճառ խորոց խորհըրդագէտք,
Տեսլեամբ անմարմնոցըն հրեղինաց լուսաւորեալք:

Սոսկալի փառացն անհասութեան գոլով տեսաւղք,
Նոր այնու ստացան աչք գերազանց ունկն ի լըսել:

Ի ներկայ ժամու զապագայից տեսեալ զխորհուրդ,
Հոգին ծանուցեալ զանեղականսն իբրեւ զեղեալս:

Երկնաւորք յերկրի անճառելեացըն մեզ պատմաւղք,
Ամպանման հոսեալ զանձրեւ կենաց առ ծարաւիս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 388µ-389³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 279µ-280µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 383³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 181³-182³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 250µ-251³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 247µ-248³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 338µ-339³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 208

Êáñ³·Çñ
ACG ö[áË] B ³ÝËáñ³·Çñ TU î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñë¿ë¿
M î³Õ ·³ÝÓÇë

Èáõë³Ýó³□ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ²Ý³ñ³ï ï³×³ñÇÝ Ó³□ÝÝ ¿
Ì³□ñ³Ï³å ª Ü»ñë¿ëÇ »ñ·
´Ý³·Çñ

1 C ï³õÝÇõ G ï³õÝÇõë U ïûÝÇõë C ï»ë³ÝáÕ³óë U ï»ëáÕ³óÝ
2 CU Ðá·á□Ý U □Çß³ï³Ï³õë
3 MTU ßÝáñÑ³ó M ÑáëÙ³Ý Ñá·á□Ý ÷Ë ÑáëÙ³Ý
4 U ¼Ñá·Çë BCGU □³ñ¹³ñ»³É
5 BCGU ð³µáõÝá□Ý CU Ðá·á□Ý C êñµá□ ³ß³Ï»ñïù T ³ß³Ï»ñï»³Éù Ðá·á□Ý êÁñµá□
6 C ÀÝ¹ñ»³Éù U ÀÝïñ»³Éù U Ñáíõ³ó B ÑáíÁõ¿ñ U Ñáí¿ñ TU Ýáù³õù C ÑÇÝÝ U ½ÑÇÝ C ½Æëñ³□»Õ
7 A êÁñµ»É CU Ñá·á□Ý C ½ÇÙ³ëï
8 C î å³õáñ»³Éáí TU îÁå³õáñ»³É C ÝÙ³□ MTU ëÙ³ C ½Éá□ë U ëáù³õù Á½Éá□ëÝ
9 C ËáñÑñ¹³·»ïù M ËáñÑñ¹³å»ïù
10 C ³ÝÙ³ñÙÝáó
11 MU ÷³é³ó MTU ³ÝÑ³ë ·á□ÇÝ ÷Ë ³ÝÑ³ëáõÃ»³Ý BCMU ï»ëáÕù
12 C ³Ýáõ³ ÷Ë ³□Ýáõ MTU Üáó³ (T àñáó) ½áõ³ñ×³ó³Ý ÷Ë Üáñ ³□Ýáõ ëï³ó³Ý C Éë»É
13 BC Ý»ñÏ³ C ½³å³□·³□Çó U ½³å³·³□ÇóÝ
14 MU Ðá·áí BMU ½³Ý»Õ³Ï³ÝÝ C ½³Ý»Õ³Ï³Ýë BGMU ½»Õ»³É
15 U ãÇù 15-20 C ³Ý×³é»É»³óÝ BCU å³ïÙáÕù
16 C ²Ùµ³ÝÙ³Ý M ²Ùåá□ ÝÁÙ³Ý

Ռամեալք ի Սիովն եկեղեցիք հեթանոսաց,
Տանեմք զաղբիւրացն Իսրայէլի սուրբ գլխչատակ:

Գոչմամբ մաղթանաց մեղաւորացըս ըզթողութիւն
Հայցեցէ՛ք առ Տէր, որում հանցուք փառք յաւիտեանս:

ԱՅԼ ՏԱՂ ՀԱՄԱՒՐԷՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑՆ

Նախկին տեսաւղք, սուրբ մարգարէք, արդար անձինք, մեծ նահապետք,
Որ ըզգալուստ անմահ Բանին մարմնով յերկրի՝ մեզ ծանուցէք:
Հայր Աբրահամ եւ Սուրբ Սահակ, Յակոբ որդւովք երկոտասան,
Աստուածատես մեծըդ Մովսէս եւ Ահարոն նոր քահանա:
Շնորհք Սուրբ Հոգւոյն հեղլով ի ձեզ եւ ի Նմանէ շնչեալ ի մեզ,
Զբան փըրկութեան մարդկան հոգւոց, խաչիւ մահուամբ Աստուածորդւոյ:
Զխաւար կըռոց, ըզմէգ չարին, հեթանոսաց եւ զբանսարկուին,
Ի բաց խլեաց ձեւք Սուրբ Հոգին, ծագեաց ըզլոյսն աստուածային:
Հին աւրինաւքըն վարժեցէ՛ք, զկարծըր բնութիւնըս կակղեցէ՛ք,
Ի գալ Բանին եւ նոր շնորհաց, առնուլ զքարոզն աւետողաց:

---

17 CU êÇáÝ
18 U îûÝ»Ùù A ½³Õµ»ñ³ó¹ C ½³ÕµÇõñ³ó¹ C Æëñ³»ÕÇ M Á½Ç ß³ ï³ Ïë ÷Ë ëáõñµ ½Çß³ ï³ Ï
19 A Ù»Õ³ó ÷Ë Ù»Õ³õáñ³óÁë C Ù»Õ³õáñ³óë BCGU ÃáÕáõÃÇõÝ
20 T Æ î»³éÝ¿, áñáõÙ å³ ïÇõ »õ ·áÑáõÃÇõÝ ÷Ë ³é… ³õÇ ï»³Ýë AM ³õÇ ï»³Ýë ³Ù¿Ý

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 389³µ
Êáñ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì¶. Ð³Ù³õñ¿Ý ëñµáó Ù³ñ·³ñ¿ÇóÝ ¿

Փ[ՈԽ]

Ո՜վ սուրբ մարգարէք, ձեզ աւետի՜ք այսաւր,
Ո՜վ սուրբ տեսանաւղք, ուրախացի՜ք յաւէժ:
Դուք էք նըմանեալ գեղեցկութեան երկնից,
Դուք ուրախութիւն ազգի մարդկան եղէ՜ք:
Դուք փող եռածոյ գաբրիէլեան փողոյն,
Դուք քարոզ կարդայք մեռեալք ի ձայն յառնեն:
Դուք դաստիարակ էք տըղայոց մարդկան,
Կընքել զերեխայս երկըրպագուս առնէք:
Դուք պատարագիչ էք Տեառն Քրիստոսի,
Դուք բաշխաւղ մարմնոյ էք եւ արեանըն Տեառն:
Ո՜վ սուրբ մարգարէք, զձեզ ունիմք բարեխաւս առ Տէր,
Որում փառք, պատիւ այժմ, յաւիտեանս, ամէն:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 389µ-390 ³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 227µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 251 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
AD ï »°ë í»ñ»õáõÙ M ÞÁñç ³ Ï ï ³ ÕÇë Ñ ³ Ù»Õ
´Ý ³ ·Çñ
7 M Ù ³ ÝÏ ³ Ýó ÷Ë Ù ³ ñ ¹ Ï ³ Ý
8 M ³ éÝ»É
9 D ãÇù 9-10 ï áÕ»ñÁ
10 M ãÇù ï áÕÁ

ՅԸ. ՔԱՐՈԶ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՔԱՐՈԶ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ուրա՛խ լեր, հարսնացեալդ Աստուծոյ, կաթուղիկէ մայր Սուրբ Եկեղեցի,
Դուստրը դըշխոյ, քաղաքրկեա՛ ի հանդերձս երեւելիս եւ ե՛լ ընդառաջ,
Տաւնելով առ քեզ ըզգալուստ արքային արքայից,
Քանզի եկն առ քեզ Այն, որոյ երկինք աթոռ են եւ երկիրըս՝ պատուանդան:
Այսաւր հեզաբար եւ փեսայապէս լուսեղէն գընդաւք
Եւ գեղեցիկ վայելչութեամբ գայ մըտանէ ի քեզ նոր Երուսաղէմ
Եւ մանկունքս, որ ի սմա, երգեն՝ ասելով.
— Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, հարսնացեալ թագաւորին յաւիտենից բնակարան եւ սեղան արքայական,
Խորան Աբրահամու եւ տաղաւար Սուրբ Երրորդութեան,
Որ ի ձեռըն հացին եւ կաթնակեր որթոյն կերակրեցեր զԱստուածն ամենից[ա],
Որ նոյն Ինքն ի քեզ բաշխի պատարագելով
Եւ մանկունք ի քեզ նըւագեն ձայնիւ՝ ասելով.
— Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, վէմ պատուական, արձան իւղոյ ի գլուխ նահապետին տեսլեամբ յայտնեալ[բ]:
Սանդուխք երկնաչափ ի յերկիր խոնարհեալ[գ],
Վասնզի ի քեզ տեսանիւր ըզտեսիլ երկնահոյլիցն:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 390³-392µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 302³-304µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 94µ-97µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 207µ-209³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ DF ø³ñá½ °Ï»Õ»óõá H ¶³ÝÓ êñµá °Ï»Õ»óá
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì¸. °Ï»Õ»óõá ÞáÕ³Ï³ÃÇÝ ³ë³, ³É ã·ïÇ Ì¸. ÞáÕ³Ï³ÃÇÝ »Ï»Õ»óõá ¿ °Ï»Õ»óõá ¿ ÞáÕ³Ï³ÃÇÝ
´Ý³·Çñ
1 H ãÇù êáõñµ °Ï»Õ»óÇ DF êÇáÝ ÷Ë êáõñµ °Ï»Õ»óÇ
2 F Éáõëá ÷Ë ¹ÁßËá D ½ùáÕ³ñÏ»É FH Á½ùáÕ³ñÏ»³É DF ù»½ Ç DF ãÇù »õ D ÁÝ¹³é³ç
3 H ÷Ë ïáÕÇ. ³ñù³ÇÝ DF ÷Ë ïáÕÇ. î»³éÝ ïáõÝ ÷³é³ó ³ñù³ÇÝ (D ³ñù³Ç ÷Ë ÷³é³ó ³ñù³ÇÝ)
4 F ¼Ç ÷Ë ø³Ý½Ç D Ç ÷Ë ³é FH Ã³·³õáñÝ ³ÝÙ³Ñ ÷Ë ²Ý H ½áñ ÷Ë áñá H å³ïáõ³Ý¹³Ý áïÇó Ýá-ñ³
5 DH ·Ý¹Çõù
6 DH µÝ³Ï³ñ³Ý³õù ÷Ë í³»ÉãáõÃ»³Ùµ
7 DH ù»½ ÷Ë ëÙ³ H »ñ·»Ùù
8 D ÀÝÏ³É ½³Õ³ã³ÝÁë Ù»ñ Ç ï³×³ñÇ ÷³é³ó ëÁñµáõÃ»³Ý øá, ³Õ³ã»Ùù ÷Ë ³Õ³ã»Ùù
9 D ãÇù »õ
10 D ËáõÕ ÷Ë Ëáñ³Ý DH ãÇù ëáõñµ D °ññáñ¹áõ-Ã»³ÝÝ
11 D ãÇù àñ D »é³Ý¹Ý»³ Ñ³óÇÝ D ½µáÉáñÇóÝ ²ë-ïÁõ³Í ÷Ë ½²ëïáõ³ÍÝ ³Ù»ÝÇó H Ï»ñ³Ïñ»³ó H ½³Ù»ÝÇóÝ ²ëïáõ³ÍÝ
Ծննդ. ԺԲ 1-15
12 H »õ ÆÝùÝ ÷Ë àñ… ÆÝùÝ H å³ï³ñ³·»³É µ³ßËÇ D ÷Ë ïáÕÇ. ²ë³õñ ³Ý×³é ËáÝ³ñÑáõÃ»³Ùµ ØÇ³-ÍÇÝÝ Ç ù»½ å³ï³ñ³·»³É µ³ßËÇ
13 D áñ Ç ù»½ »ñ·»Ý ÷Ë Ç… Ó³ÝÇõ
15 D ÷Ë 15-16 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. àõñ³Ë É»ñ »ñ³Ý³õ»ï ³Ý³å³ï, ²ñÓ³Ý Ú³Ïáíµ³ »õ í¿Ù Ñ³õ³ïá H ÷Ë 15-20 ïáÕ»ñÇ ÷áË³ñ¿Ý áõÝÇ.
àõñ³°Ë É»ñ, ³Ý³å³ï »ñ³Ý³õ¿ï, ÑÁÝÓ³Ý Ú³Ïáµ³ »õ í¿Ù Ñ³õ³ ïá,
ø³Ý½Ç ï»ë³ÝÇõñ Ç ù»½ Á½ï»ëÇÉÝ »ñÏÝ³ÑáÉÇóÝ ×³Ý³å³ñÑ ³éÝ»Éá í:
Æ ù»½ ¿çù »õ »Éù ³éÝ¿ÇÝ µ³½ÙáõÃÇõÝù Ñá·»ÕÇÝ³ó »ñÏÝ³õáñ ½áõ³ñÃÝáóÝ °õ Ç ù»½ ÙÇ³Ó³ÝÝ»³É »ñ·»Ý ³ë»Éá í
Ծննդ. ԼԸ 13
Ծննդ. ԻԸ 12

Ճանապարհ ի քեզ յար էջք եւ ելք առնէին բազմութիւնք հոգեղինաց
Եւ հրեղինաց երկնաւոր զըւարթնոցն
Եւ մեք ի քեզ միաձայնեալ ընդ նոսին երգեմք՝ ասելով.
– Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, հարսնացեալ եւ տաճար Աստուծոյ Սուրբ կաթուղիկէ,
Արկղ Կըտակարանաց եւ տեղի ճրագարանաց,
Որ զաշխարհատարած վիմացեալ զհովուաց պատգամս արար լինել մատամբ Արարչին:
Գրէ զաստուածաբարբառ կըտակըն Մովսէս, որով ըզբազում բանակըս հարկանէր
*Եւ զաղբեւըրն ի վիմէն բըղխեալ, արբուցանէր ըզբանակն Իսրայէղի****
Եւ ինքն յերգս անկեալ գոչէր ձայնիւ եղանակաւ՝ ասելով.
– Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, տաճար ճարտարապետին եւ ճեմարան երկնից արքային,
*Որ հրամանաւ Արարչին կազմէր Սողոմոն զկալըն Ուռնայ տաճար եւ տուն Աստուծոյ*****
Մեծագին քարամբք եւ պատուական ակամբք
Եւ ոսկեթել վարագուրաւըն ծածկէր ի նմա զմարգարտատեսիլ ակըն սեղանոյն
Եւ ինքն յերգս անկեալ գոչէր՝ ասելով.
– Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, լեառն ընծայամատոյց, հաշտելի զենարան՝ անպարտ գառինըն զենման,
Քանզի ի քեզ բեկանի հացն անմահութեան եւ բաշխի աղբիւրահոս արիւնն,
Որ ըզհնութիւն հեթանոսաց նորոգեաց,
Զեւայի ըզմերկութիւնըն ծածկեաց, ըզձեռագիրն Ադամայ ջնջեաց
Եւ ճաշակողացս ի կենարարէն շնորհեաց ի սմա երգել եւ ասել.
– Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

17 D ø ³ Ý½Ç ÷ Ë í ³ ëÝ½Ç C ï »ë ³ ÝÇõñ »ñ Ï Ý ³ ÑáÛËÇó
18 D Ö ³ Ý ³ å ³ ñÑÝ
19 D ãÇù ºõ
20 D ãÇù Ù»ù C ãÇù ÁÝ¹ ÝáëÇÝ
22 C 22-28 ï áÕ»ñÁ 31 ï áÕÇó Û» ï áÛ CH ÷ Ë ï áÕÇ. àõ-ñ ³ ºË É»ñ
24 D ÷ Ë ï áÕÇ. àñ ½ ³ ½ ³ ï ³ ñ ³ Í »õ ½íÇÙ ³ óáÕ ³ ó å ³ ï · ³ Ùë ² ñ ³ ñãÇÝ, Ù ³ ï ³ ÙµÝ ² ë ï áõÍáÛ H ¹Ç-Ù ³ óáÕ ³ Ï ³ Ý ÷ Ë íÇÙ ³ ó» ³ É ½Ñáíáõ ³ ó H å ³ ï-· ³ ÙëÝ H Ù ³ ï ³ ÙµÝ ² ë ï áõÍáÛ
25 DH ·ñ» ³ É ÷ Ë ·ñ¿ H Ï ï ³ ÏëÝ D áñ Ýáí ³ õ ÷ Ë Øáíë¿ë, áñáí H áñ ëáí ³ õ ÷ Ë áñáí H µ ³ Ý ³ Ï ³ Ý
26 D ÷ Ë 26-27 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. ºõ Ýáñ Æëñ ³ Û¿É Ç ù»½ ·á-ã¿ñ ³ ë»Éáí H ÷ Ë 26-27 ï áÕ»ñÇ. Ú ³ ÕÃáÕ »ñ»õ¿ñ Ç Ù¿ç Çëñ ³ Û»É ³ óáóÝ »õ Ýáñ Æëñ ³ Û¿É ù»½ ·áãÇ ³ ë»Éáí
*** Ել ԺԷ 4-7
29 H »ñ Ï Ý ³ õáñ ÷ »ë ³ ÛÇÝ
30 D ¼áñ ÷ Ë àñ C ³ Ý»ÕÇÝ ÷ Ë ² ñ ³ ñãÇÝ D ê ³ Õ ³ ÙáÝ D áõéÝ ³ ÛÇ ï áõÝ »õ ï ³ × ³ ñ ³ ë ï áõ ³ ÍáõÃ» ³ Ý H ãÇù ² ñ ³ ñãÇÝ H êáÕáÙáÝ ³ ñù ³ ÛÝ H Ç ï ³ × ³ ñ H ² ë ï áõ ³ ÍáõÃ» ³ Ý
**** Ա Մնաց. ԻԸ 21-28, Բ Մնաց. Գ 1
31 H ãÇù »õ... ³ Ï ³ Ùµù H ½Ù ³ ñ· ³ ñ ï ³ ï »ëÇÉ ë»Õ ³ ÝÝ ÷ Ë Ç ÝÙ ³ ... ë»Õ ³ ÝáÛÝ
32 D ÷ Ë ï áÕÇ. ´ ³ ½Ù ³ ½ ³ Ý ½ ³ ÝÏ ³ Ï ³ õù »õ áëÏÇ ³ Ã»É í ³ ñ ³ ·áõñ ³ õÝ Í ³ ÍÏ¿ñ ½Ù ³ ñ· ³ ñ ï ³ ï »ëÇÉ Ëá-ñ ³ ÝÝ
33 D Ç Û»ñ·ë H Ý»ñùë ÷ Ë Û»ñ·ë D ³ Ý·» ³ É
35 D Ñ ³ ßï ³ ñ ³ ñ H ³ Ý ³ ñ ³ ï ÷ Ë ³ Ýå ³ ñï H · ³ éÇÝÝ ² ë ï áõÍá
36 D µ»Ï ³ ÝÇõñ C ãÇù µ ³ ßËÇ H ³ ñ» ³ ÝÝ
38 DH ¼ ³ ¹ ³ Ù ³ Û Á½Ó»é ³ ·Çñ Û ³ Ýó ³ Ý ³ óÝ çÝç» ³ ó
39 D ºõ Ù»½ DH ãÇù Ç Ï»Ý ³ ñ ³ ñ¿Ý DH »ñ·»É Ç ëÙ ³ D ³ ë»Éáí ÷ Ë ³ ë»É H ãÇù »õ ³ ë»É

Ուրա՛խ լեր, այգի Նորագուարճ, տընկեալ մարգարէիւք եւ ծաղկեալ առաքելովք,
Քանզի ողկոյզն անմահութեան ի քեզ ճըմլեալ բաշխի հաւատացելոց միշտ անծախապէս
Եւ հաղորդեալքս, որ ի Քեզ երգեմք՝ ասելով.
— Սո՛ւրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, հընծան Նորաշաւիղ, քաղցր եւ անոյշ բաժակաւըն լըցեալ,
Ծով ծիրանի ալեաւք զարդարեալ, գետ երկոտասան վըտակաւք յաւըրինեալ,
Լիաբաշխաւղ ամենայն լըրմանց եւ ի ծագըս տիեզերաց ըսփռեալ,
Աղբեւր յորդառատ ըզբազում ծարաւիս արբուցեալ,
Այգի պըտղախայծ ծնիցելոցս ի ծոցըս Քո աւազանաւն ըզմայլեալ,
Որք հանապազ ի Քեզ քաղցըր ձայնիւ երգեն՝ ասելով.
— Սուրբ Աստըւած, աղաչեմք:

Բարեխաւսութեամբ սըրբոյ եւ փառաւորեալ Տիրուհւոյ
Եւ միշտ Կուսի մաւր Քո, Քրիստո՛ս Աստըւած,
Աղաչանաւք յառաջընթաց Կարապետին Քոյ եւ Մըկըրտչին Յովհաննու,
Նահատակութեամբ եւ հեղմամբ արեան ծառային Քոյ սըրբոյն Ստեփանոսի,
Ընդ աջմէ հաւր ըզՔեզ տեսողի:
Մաղթանաւք սըրբազան եւ ընտրեալ առաքելոցն եւ մարտիրոսացն եւ հայրապետացն,
Աղերսիւ աշխատաջան եւ ժրացեալ մըշակին Քոյ եւ մերոյ Լուսաւորչին Սըրբոյն Գրիգորի

41 D ³é³ù»É³õù
42 D Ç ù»½ ×ÙÉ»³É áÕÏáÛ½Ý ³ÝÙ³ÑáõÃ»³Ý ÷Ë Ç ù»½… ³ÝÙ³ÑáõÃ»³Ý
43 D »ñ·»Ý
44 H ÑÁÝÓ³Ý
45 D ³É»³õùÝ DH Û³õñÇÝ»³É ÷Ë ½³ñ¹³ñ»³É DH í ï ³Ï³õùÝ Ûáñ¹áñ»³É
46 D ÷Ë ÙÝ³ó»³ÉÇ áõÝÇ.
¶» ï »ñÏá ï ³ë³Ý íÁ ï ³Ï³õù ½³ñ¹³ñ»³É,
ÉáõëÑáë ³Õµ»ñ ù³é³ í ï ³Ï»³Ý,
Æ Ñáë³ÝëÝ Úáñ¹³Ý³Ýáõ ³õ³½³Ý ÙÏñï áõÃ»³Ý,
ø»õ ½·»ó³Ûù Á½å³ ï Ùáõ×³ÝÝ Ñ³Ûñ»Ý³ ï áõñ Ñ³ñë³Ý»³ó »õ ½Ñ³Ý¹¿ë ÏáãáÕÇÝ Ç Ï»³Ýë
ºõ Ñ³õ³ ï ³ó»³Éùë áñ Ç ù»½ »ñ·»Ý ³ë»Éáí.
êáõñµ ²ëïÁõ³Í,
ÀÝÏ³É ½³Õ³ã³ÝÁë.

àõñ³ºË É»ñ, ï ³×³ñ ³ÝÓ»é³·áñÍ, ³é³·³ëï »õ µÝ³Ï³ñ³Ý ´³ÝÇÝ ²ë ï áõÍáÛ,
Îáã»ó³ñ Ñ³ñëÝ ºññáñ¹áõÃ»³Ý ³ÝÙ³Ñ ÷»ë³ÛÇÝ,
ÐÇÙÝ Ñ³çáñ¹»É Ù³ñ·³ñ¿³Ï³Ý »õ ³é³ù»É³Ï³Ý Ý³Ë³¹ñáõÃ»³Ùµ,
ÞÇÝ»É ÛáùÝ³ã³ñã³ñ Ù³ñ ïÇñáë³óÁÝ ·ÁÝ¹Çõ,
²é³·³ëï»É ³ÝÙ³ ï ã»ÉÇ ÉáõëëáÍ ÷»ë³Û³ó»³É ´³ÝÇÝ µÝáõÃ»³Ùµ,
àñ Ë³õë»ó³õ ½ù»½ ÇÝù»³Ý Çñ³õ³Ùµù »õ ³ñ¹³ñáõÃ»³Ùµ,
²Õ³ã»Ù Á½ù»½, Ù³Ûñ ÉáõëáÛ »õ Ñ³ñëÝ³ñ³Ý ³ñ¹³ñáó,
¶»ÕÙÝ ÇÙ³Ý³ÉÇ ó³õÕáÛÝ »õ ¹áõéÝ ³ñ»õ»É»³Ý ÷³é³ó,
îáõ÷ ËÁÝ·³Ýáó ÉÁó»³É ³ëï áõ³Í³ÛÇÝ ³Ýáõß³Ñá ï áõÃ»³Ùµ,
Æ µáÉáñÇó Ñ³õ³ùÙ³ÝÝ ëñµáó
Ø³ ï áõëó»ë Á½Ù»½ ÁÝÍ³Û Ñ³×áÛ³ Ï³Ý Ðûñ Ý »ñÏÝ³õáñÇ,
²ë»Éáí ª ³Ñ³õ³ëÇÏ »ë »õ Ù³ÝÏáõÝù ÇÙ, ½áñ »ï ÇÝÓ ²ëïÁõ³Í,
ºõ ³ÛÅÙ áÕáñÙ»³ó Ù»½ î¿ñ ²ëï áõ³Í
H ÷Ë ß³ñáõÝ³ÏáõÃ»³Ý áõÝÇ.
ÈáÛë³Ñáë ³ÕµÇõñ ù³é³ íÁ ï ³Ï»³É Ç Ñáë³ÝëÝ àñ¹³Ý³Ýáõ ÙÏñï áõÃ»³Ùµ,
ø³Ý½Ç ø»õ Á½·»ó³ù Á½å³ ï Ùáõ×³ÝÝ Ñ³Ûñ»Ý³ ï áõñ,
Ð³ñëÝ³ó»³É Ç Ñ³Ý¹¿ë ÏáãáÕÇÝ Ç Ï»³ÝëÝ
ºõ Ñ³õ³ ï ³ó»³Éùë Ç ø»½ »ñ·»Ùù ³ë»Éáí.
êáºõñµ ²ëï áõ³Í

Յիշեա՛ զՀոգի հաւատով եւ յուսով ննջեցելոցն ի Քեզ
Եւ յապագային աւուրըն մեծի երեւման Քոյ ընդ սուրբըս Քոյ
ԶՀոգիս նոցա դասաւորեսցես, խընդրեմք։
Եւ եւս առաւել զյորդորումն,
Զանձինըս մեր։

Փ[Ոխ]

Գովէ զՔեզ կաթուղիկէ եկեղեցի Քո, Քրիստոս, փառաց թագաւոր,
Խընդրելով ի Քէն զխաղաղութիւն եւ զանշարժ հաստատութիւն՝
Անսասանելի հիմամբք կառուցեալ։
Ըզքահանայս եւ ըզպաշտաւնեայս սըրբասընեալս եւ ըզՔեզ ուղիղ դաւանեալս,
ԶՀամաւրէն ժողովըրդականս եւ ըզծնեալս ի Ջրոյ եւ ի Հոգւոյ
Յորովայն սորա ի փորձութեանց հակառակին մերոյ անփորձ պահպանեալս։
Զաւդըս քաղցրաշունչս եւ ըզպըտղաւէտըս մեզ հրամանաւ Քոյ շնորհեալս,
Զպըսակ տարւոյ քաղցրութեան Քոյ յաւէժս եւ վայելուչս ի սմա ձիրեալ եւ մեզ մատուցեալ
Եւ ամենեւիմբ յամենայնի ամենայն բարութեամբ ըզմեզ լըցուցեալ
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում։

ԳՈՎԵՍՏ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՍՐԲՈՅ ՇՈՂԱԿԱԹԻՆ

Երգ զարմանալի, երգ չարժվարժենի,
Տեղի եղեր բարեկերտին:
Խորհուրդ, խորհուրդ համերամ,
Զարդ երամից, զարդ:
Նոճ ի նոճ յեւ ի սափոր եղեգնատնկոյն,
Մատնաւրինաւրէն նըշդարենի ռահ:
Յունից նըրբենից կից ի մի կից կամար,
Նէճեմ, թէ նէճեմ միջաւրէի ժամ:
Աչքըն ծո՛վ ի ծո՛վ ծիծաղախիտ ծաւալանայր յառաւաւտուն՝
Երկու փայլակնաձեւ արեգական նըման.
Շողն ի չմաթէն իջեալ յառաւաւտէն լոյս:
Յայտէն նըռնենի սարդիատունկ գեղաշիտակ ծայրից ծաղկանց,
Որոյ սիւնն ի սըրտին նուսխայաւրէն կարկաջահոս սաթբերունի սէր:
Ձեռացն եղիչոյ կամարաձեւ կապէր,
Ատիճաղ-պատիճաղ սըտղի-հըտղի հուռն,
Հոսէր գելեւեալսն ընդ միմեանս,
Հանդարտիկ խաղայր, թեկն ի թեկին ճեմ:
Բերանն երկթերթ, վարդն ի շըրթանցն կաթէր,
Լեզուին չարժողին քաղցր երգանայր տաւիղն:
Ի ծամին խեղեփին հազրէ, զի նոյն հեր
Հոգիազգեստեալ գեղն ի գինւոյն գոյն:
Վարսիցն երամից զարդ, երամից զարդ
Ոլորս են առեալ եռահիւսակն բոլորեալ գայտիւքն:
Ծոցըն լուսափայլ, կարմիր վարդով լըցեալ,
Ծըլիքըն ծիրանի, մանիչակի հոյլք:
Խընկեալ ի կնդրկէ բուրուառ՝ հըրով աստուածայնով լըցեալ,
Ձայն քաղցրանըւագ, որք ի նմանէ հընչէր:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 393³-394³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 208³-209µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80, Ã»ñÃ 304µ-306µ
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç120

Êáñ³·Çñ
A ¶áí»ëï ºÏ»Õ»óõá ëñµá ÞáÕ³Ï³ÃÇÝ B ²É ï³Õ ºÏ»Õ»óá D ²É ·áí»ëï ºÏ»Õ[»óõá], Ç ¶ñÇ·áñ¿ Ü³ñ»[Ï³óõá]

´Ý³·Çñ
1 A ½³ñÙÙ³Ý³ÝÇß áõÕÕáõ³Íª ½³ñÙ³Ý³ÉÇ
2 D »½³ÏÇ ÷Ë »Õ»ñ B µ³ñ¿Ï»ñïÇ
5 D Üá×ÇÝ ÷Ë Üá× Ç AB »Õ»·Ý³ïÁÝ·áÝ D »Õ»·Ý»³ ïÁÝÏáÝ
6 D ³õñÇ³ñ¿Ý áõÕÕáõ³Íª ³ÕÇ³õñ¿Ý D ÝÁÅ¹³ñ»ÝÇ AB áõé áõÕÕáõ³Íª é³Ñ
7 A Ú³õÝÇó D Ú³õÝÇóÁÝ
8 D ¾×»Ù ÷Ë Ü¿×»Ù B Ý»×»Ù A Ü»×»Ù Ã» Ý»×»Ù D Ý»×»Ù áõÕÕáõ³Íª ÝÇ×»Ù D Ù¿ç³õñ¿Ç
9 D ÍÇÍ³Õ³ËÇÃ AB Í³õ³É»Ý³ñ B ³é³õ³õï¿Ý
11 B ßÙÇÝ A ßÙÇÝ áõÕÕáõ³Íª ßÙ³Ã¿Ý D ßÙ¿Ý D ³é³õ³õï¿
12 B Ú³ï¿ D ²ïÁÝ B Ý³é»ÝÇ AB ë³ñ¹ÇïáõÝÏ B ·»Õ³ßÇï³Ï
13 A Ï³ñÏ³çáõÑÇ áõÕÕáõ³Íª Ï³ñÏ³ç³Ñáë D Ï³ñÏ³çáõÑÇ
16 D ½»É»õ»³Ýë D ÙÇÙ»³ÝëÝ
17 D Ã»ÏÝÇÃÇÏÇÝ
19 B áõÕÕáõ³Íª ù³Õóñ³ÝÁõ³· ÷Ë ù³Õóñ»ñ·³Ý³ñ A ù³Õóñ³ÝÁõ³· ï³õÇÕ D ù³Õóñ»ñ·»Ý³ñ
21 BD ·ÇÝáÝ
23 AB »é³ÑÇõë³Ï Ï³Ý D »é³ÑÇõë³ÏÁÝ
25 B ÌÕÇùÝÁÝ
26 B ÊÁÝ·»³É B µáõñí³é B Ññáí B ³ëïáõ³Í³Ýõáí
27 B ÝÁÙ³Ý¿Ý A ÝÙ³Ý¿Ý

Գեղեցիկ պատմուճանաւն զարդարեալ էր,
Ի կապուտոյ, ի ծիրանւոյ, ի բեհեզոյ, ի յորդանէ ոսկեշողէր գոյնն:
Գաւտին՝ արծաթափայլ, ոսկէտըտուն, կամարակապ,
Յականց շափիւղայ մանրամասին յաւրինուածաւք կապտեալ:
Անձինն ի շարժել մարգարտափայլ գեղովն,
Ոտիցն ի քայլել լոյսն ի կաթիլ առնոյր:
Այն Թագաւորին, այն Նորածին փըրկչին,
Զքեզ պըսակողին՝ փա՛ռք յաւիտեանս, ամէն:

ՄԵՂԵԴԻ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Քրիստոս եկեալ քահանայապետ, ը՛, սուրբ,
Ի Քեզ, ը՛, մըտանէ տաճար լուսակիր,
Լեառըն Տեառն եւ տուն Աստուծոյ:

Բազմազաւակ կոյս, ծնեալ անախտաբար
Զազգս որդւոց մարդկան Սուրբ Աւազանաւն,
Յորդեգրութիւն կենաց կոչելով Հաւրն երկնաւորի:

Սեղան սըրբութեան ի քեզ կանգնեցաւ
Սուրբ Եկեղեցի, յոր միշտ պատարագեալ բաշխի ի մեզ
Մարմին եւ արիւն Որդւոյն Աստուծոյ:

Միաբան խընդրեսցուք ի տուողէն բարեաց,
Զի զխաղաղական կենդանութիւն շնորհեսցէ անձանց մերոց,
Եւ Նըմա փառըք, պատիւ եւ գոհութիւն այժմ եւ հանապազ յաւիտեանս, ամէն:

28 BD å ³ ïÙáõã ³ Ý ³ õÁÝ B ¿ ÷Ë ¿ñ
29 BD ÍÇñ ³ ÝáÛ B µ»Ñ»½õáÛ D ÛáëÏ¿ßáÕ¿ñ ·áÛÝ
30 D áëÏ» ïÁ ï áõÝ
31 B Ú ³ Ï ³ ÝóÁÝ A Ú ³ Ï ³ ÝóÝ ABD ß ³ ÷ÇÕ ³ Û B Û ³ õ-ñÇÝáõ ³ Íáíù
32 D ß ³ ñÅ»ÉÝ A Ù ³ ñ·Áñ ï ³ ÷ ³ ÛÉ
33 B áõÕÕáõ ³ Íª ·Ý ³ É ÷Ë ù ³ ÛÉ»É AB Ï ³ Ã»É

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 394 ³ µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 213 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ T Ø»Õ»¹Ç ëáõñµ »Ï»Õ»óáÛ ³ Ýáõß ´Ý ³ ·Çñ
6 T ãÇù Ï»Ý ³ ó Ïáã»Éáí

ԱՅԼ ՏԱՂ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ, Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԷ ԱՍԱՑԵԱԼ

Նորագուարճ խընդութեամբ բերկրեա՛ ցընծալով,
Կոյս անապական, Հարսըն պանծալի Որդւոյ արքայի.
Դուստըր Վերինն Երուսաղէմի, ո՜վ սուրբ եկեղեցի:

Եկեալդ ի Սաբա դըշխոյ, բերեալ խունկս եւ ոսկի՟
Նոր Սողոմոնի Հաւր իմաստութեան՝ Հաւատ, յոյս եւ սէր,
Թագուհի՝ գերապանծ վայելչութեամբ պայծառացեալ, ո՜վ սուրբ եկեղեցի:

Րաբունւոյն շըրթանց շընորհք ըզքեւ, ը՛, սփռեցան,
Թագաւորըն ցանկացաւ պայծառ քո գեղոյ, մուա ըզտուն Հաւր,
Հարսն ի հեթանոսաց ընտրեալ ի յազգաց, ո՜վ սուրբ եկեղեցի:

Սըրտիւ ի սէր քո հարեալ փեսայն երկնաւոր,
Արեամբ Իւր գընեալ, մաքրեալ յանմաքրից կողին վըտակաւք,
Դըշխոյ՝ զարդարեալ ի վերջաւորս յոսկէհուռն, ո՜վ սուրբ եկեղեցի:

Եդեալ ի հիմունըս քո քարինք պատուականք՝ յասպիս, կարկէհան,
Զդասս առաքելոց եւ մարգարէից,
Քաղաք Աստուծոյ ուրախացեալ գընացիւք գետոց, ո՜վ սուրբ եկեղեցի:

Սիւնս եաւթըն կանգնեալ ի քեզ ճարտարապետն,
Զեաւթնարփեան շընորհս պէսպէս պարգեւաւք Հոգւոյն բաժանմամբ,
Տուն իմաստութեան, յորում խառնի գինին ուրախարար, ո՜վ սուրբ եկեղեցի:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 394µ-396 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 203µ-205µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 370µ-371µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 148µ-150 ³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 394 ³
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç169
Êáñ ³ ·Çñ
A ²É ï ³ Õ ºÏ»Õ»óõá, Ç Ü»ñëÇë¿ Ð ³ áó Ï ³ ÃáõÕÇ-Ïáë¿ ³ ë ³ ó» ³ É BG ²É ï ³ Õ ºÏ»Õ»óõá, (G ºÏ»Õ»-óá êñµá) Ç Ü»ñëÇë¿ Ï ³ ÃáÕÇÏáë¿ Ð ³ áó C î ³ Õ»ñ ºÏ»Õ»óõá, Ü»ñëÇë[Ç] Ï ³ ÃáÕ[ÇÏáëÇ] U Ø»Õ» ¹Ç ³ ½ÝÇõ
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Üáñ ³ Ññ ³ ß ³ ñ» · ³ Ï ³ Ý Ó ³ ÝÝ ¿, Ã¿ ·Ç ï »ë ³ ë»É Ì ¸. ºÏ»Õ»óõá Ç Ü»ñëÇë¿ Ï ³ ÃáõÕÇÏáëÇ ³ ë ³ ó» ³ É ¿
Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª Ü»ñë»ëÇ » »ñ · ë
´Ý ³ ·Çñ

1 B Üáñ ³ ½Áõ ³ ñ× C ËÝ¹áõÃ» ³ Ùµ f µ»ñÏñ» ³ É óÁÝÍ ³ -á í
2 C å ³ ÝÓ ³ ÉÇ CU àñ¹á C ³ ñù ³ Ç
3 B ì »ñÇÝ BCf ºñáõë ³ Õ»ÙÇ
4 BGf ºÏ» ³ É U ê ³ µ ³ C ¹ßËá C ËáõÝùë
Նրբեմ. Գ 20
5 Cf êáÕáÙáÝÇ B êáÕáíÙáÝÇë U Ñûñ C ÇÙ ³ ë ï áõ-Ã» ³ ÝÝ f ÇÙ ³ ë ï áõÃÇõÝ C ë»ë ÷Ë ë¿ñ
7 U ãÇù 7-36 BC ð ³ µáõÝáÝ C ßñÃ ³ Ýó B Á½ë÷é»ó ³ Ý ÷Ë Á, ë÷é»ó ³ Ý C Á½÷é»ó ³ Ý ÷Ë Á, ë÷é»ó ³ Ý
8 B Â ³ · ³ õáñÝ C Â ³ · ³ õáñ A Ðûñ
11 Cf Ù ³ ùñ» ³ Éë
12 C í»ñç ³ áõñë U áëÏ»ÑáõéÝ
13 C ÑÇÙáõÝë
14 B ¼¹ ³ ë CU ³ é ³ ù»ÉáóÝ C Ù ³ ñ · ³ ñ»Çó
15 C ·Ý ³ óÇõù
16 BG Ç ³ õÃÝ C »õÃÁÝ
17 C ¼»õÃÝ ³ ñ÷» ³ Ý C Ðá · áÝ

Ի նոյն պարիսպ քո շինեալ աշտարակ ոսկեղէնս,
Պատուար արծաթի, դրունք երկոտասան մի մի մարգարտեա
Մայրաքաղաք Վերինդ Երուսաղէմ, ո՛վ սուրբ եկեղեցի:

Երեւեալ ախճապակըք քո բիւրեղ սառնագոյն,
Ի նմա որդիք լուսոյ լուսով կերակրեալ գառամբն Աստուծոյ,
Սիովն լեառն, յորում հոգիք անդրանկաց գրելոց ի յերկինս, ո՛վ սուրբ եկեղեցի:

Եկին ի հեռաստանէ որդիք քո ցըրուեալք,
Զդըստերըս քո ուսովք բարձեալ Թագաւորք բերին ընծայիւք,
Տաճար նոր, գերապատուեալ քան զառաջինն ի փառս, ո՛վ սուրբ եկեղեցի:

Րամեալ ժողովին ի քեզ մանկունք առագաստի,
Պարեն ընդ հրեշտակս գինեաւ սուրբ արեամբն հացիւըն կենաց,
Հարսնարան յաւէժ հարսանեաց անմահ փեսային, ո՛վ սուրբ եկեղեցի:

Գոչեա՛ ուրախութեամբ, երբեմն՝ ամուլ, անծին,
Եւ արդ՝ բազմորդի, քան զարամբին ծընար ազգս եւ ազինս,
Մայր հաւտից բանաւորաց եւ լուսակիզըն գառանց, ո՛վ սուրբ եկեղեցի:

Ստեամբըք կերակրես միշտ ըզմանկունս կաթամբ եւ մեղու՝
Հին եւ Նոր Կտակարանաւք, մարմնով եւ արեամբ քո սուրբ փեսային,
Մայր հոգւոց, երգեմք ի քեզ Երրորդութեանն ըզփառս, ո՛վ սուրբ եկեղեցի:

---

19 B å ³ ñÇëë å C ³ ß ï ³ ñ ³ Ïë B áëÏ»Õ»Ýë
20 C »ñÏá ï ³ ë ³ Ýë f Ù ³ ñ · ³ ñ ï » ³ ▯
22 B ùá▯ A µ»õñ»Õ
23 B ÝÙ ³ Ý C · ³ é ³ ÙÝ
24 Cf êÇáÝ C · ñ»ÉáóÝ C ãÇù Ç
25 C óñáõ» ³ Éù
26 C ¼¹ ë ï »ñë A ùá▯ C ÁÝÍ ³ Çõù
28 B Åáíáí ÇÝ BCG Ù ³ Ý · áõÝù
29 B ÑñÁß ï ³ Ïë C ³ ñ» ³ Ý
30 C ▯ ³ õ»ñ ÷Ë ▯ ³ õ¿Å C ÷»ë ³ ÇÝ
32 AB ÍÝ ³ ñ
33 A Éáõë ³ ÏÇ½Ý B Éáõë ³ ëÏÇ½µÁÝ
34 B ê ï » ³ Ùµù C ê ï » ³ Ùµ B ½Ù ³ Ý · áõÝë C Á, Ù ³ Ý · áõÝë
36 C Ñá · áó B º ññáñ ¹ áõÃ» ³ Ý B á á í ÷Ë á í

ՓՈԽ

Ի լուսոյն արփւոյ առ լոյսն, որ յԵրուսաղէմ,
Ստուերն անգիտութեան ի քէն հալածեցաւ:
Ուրախ լե՛ր, ցընծա՛, Սիովն, մայր եկեղեցի,
Իփւսեալ քեզ պըսակ փառաց, յաւրինէ արքայ:
Րախճական ճայնիւ գովեա՛, Երուսաղէմ, ըզՏէր,–
Բազմի յառագաստ քո սուրբ փեսայն երկնաւոր,
Երգս առեալ պարեն սրովբէք սըրբասաց ճայնիւ,
Կայ դըշխոյ յաջմէ փառաւք սուրբ Թագաւորին,–
Եւ զարթո՛ զմանկունըս քո յաւրհնաբանութիւն:
Ղամբարափայլ տաճար երանգաւք ծաղկեալ,
Երկնից վեհագոյն գըտար գերապանծ լուսով,
Ցուցաւ արեգակն ի քեզ՝ պայծառ աստեղաւք,
Ի ճայն ցընծութեան գոչեա՛ փըրկողին ըզփառս:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 396 ³ µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 205µ-206 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 371µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 150 ³ µ
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 172
Êáñ ³ ·Çñ
ACG ö[áË] B ³ ÝËáñ ³ ·Çñ
Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª Æ ëáõñµ »Ï»Õ»óÇ
´Ý ³ ·Çñ
1 C ³ ñ÷á
3 C êÇáÝ C »Ï»Õ»óá
4 C Æõë» ³ É B åë ³ Ï
5 C ·á í» C ½î ¿ñ
6 B ëáõµ ÷Ë ëáõñµ C ÷»ë ³
7 A ëñáµ¿ù C ë»ñáµ»ù ëñµ ³ ë ³ ó Ó ³ ÝÇõ
8 B Î ³ ó C Î ³ C ÁÝ¹ ³ çÙ¿ ÷Ë ³ çÙ¿
9 BC ½ ³ ñÃá CG ½Ù ³ Ý·áõÝë
10 C Ô ³ Ùµ ³ ñ ³ ÷ ³ É» ³ É G Ô ³ Ùå ³ ñ ³ ÷ ³ É A »ñ ³ Ý-Ï ³ õù
11 BC í»ñ ³ ·áÝ C · ï ³ ñ
13 C óÝÍáõÃ» ³ Ý BC ÷ñÏáÕÇÝ C Á½÷ ³ éë ³ ÅÙ »õ

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՍՐԲՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ Է

Յառաջ քան շարժիցն՝ աներբ էիցըն կայք,
Աւրէն խորհրդոյ եւ հրաւիրող բարեաց,
Բանին վեր առեալ իմաստութեամբ կազմեալ,
Ձերբիցն եղանիւր եթերական կամաւ:
Անճարիցըն ճարն ճարտարապետեալ եռահիւսակ, ը՛, զարդից,
Խաղացմամբ ի վայր գա՛յր, հասանէր աւուրբք,
Յիմաստնահաւրէն շառաւիղէն Դաւթի,
Սողովմովն արքայն, մեծ քերական պերճիւք,
Զարդարեալ ըզսա վայելչալից փառաւք:
Վէմս ի սմա կանգնեալ եւթն աղաւնւոյ աչաւք,
Թագիւ թագ կապեալ խիտ խորանին ակամբ,
Հաւ պերճաբարոյ, ցոփինաճեմ
Սէգ առեալ ի խաղ՝ այն սիրամարգն ասէր.
— Ո՞վ է համբարձեալ ըզպարանոցն իւր յաւդս,
Ես հապա ի բաց, ես հապա ի բաց գընամ՝
Յիմ յաշխատացեալ յըղեւորէն եկեալ:
Արփիատեսիլ ճառագայթիւք փայլեալ,
Ծիր ի ծիրայնոյ վառ ի վառեալ ըզդէմս:
Թեւական նման, արեգական նըման,
Կաթուած գեղեցիկ ի քեզ կաթէ զըմուռ:
Գեղեցկապաճոյճ մեզ քաւարան կազմեալ
Եթերանըման կամարակապ զարդիւք,
Զորիւք հիւսակաւք հրաշազարդեալ սեղան
Կանգնեալ քառանկիւն զարմանաքանչ հրաշիւք:
Ի քեզ է բազմեալ թագաւորաց արքայն,
Որում ոչ բաւեն երկինք անբաւ Բանին

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 396µ-397µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 202µ-203µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 372µ-373³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 144µ, 148³µ
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 126

Êáñ³·Çñ
A ²ÛÉ Ù»Õ»¹Ç ºÏ»Õ»óõáÛ êñµáÛ, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óõáÛ ³ë³ó»³É ¿ BG ²ÛÉ ï³Õ ºÏ»Õ»óáÛ, Ç ¶ñÇ·áñ Ü³ñ»Ï³óáÛÝ C ²ÛÉ ï³Õ ºÏ»[Õ»]óáÛ

´Ý³·Çñ
2 B ËáñÁñ¹áÛ A ËáñÑÁñ¹áÛ C ËáñÑÁñ¹á
3 ABG ãÇù 3-4
4 C »Õ³ÝÇõÃ
5 B ²Ý×³ñÇóÝÁÝ C ²Ý×³ñÇóÝ BC ×³ñ C Á, ½³ñ¹Çõù
6 C ³õáõù
7 CG ß³é³õ»Õ»Ý
8 C êáÕáÙáÝ
9 A 11-ñ¹ ïáÕÇó Û»ïáÛ B í³Û»É³ÉÇó
10 C Ï³Ý·»³É BC ³Õ³õÝáÛ
11 C Â³·Ç C ËÇÃ BC Ëáñ³ÝÇ
12 C Ðáõå ÷Ë Ð³õ
14 C ½å³ñ³Ýáóë
15 C 15-16-ñ¹ ïáÕ»ñÁ 20-21-Ç ÙÇç»õ A Ñ³å å³ AC Ç µ³ó ·ÁÝ³Ù ÷Ë Ç µ³ó
16 B ³ßË³ï³ó»³É C Û³Õ»õáñ¿Ý
17 C ²ñ÷Ç³½³ñ¹»³É B ×³é³Û·³ÛÃÇõù
18 BD ÍÇñ³ÛÝõáÛ C í³é»ñ ÷Ë í³é»³É
19 B Ã»³Ï³Ý AB ÝÁÙ³Ý
20 C Ç ·»Õ Ï³ÃáÕÇÏ» ½ÁÙáõéÝ
21 A ãÇù 21-24 C Ï³Ý·Ý»³É
22 C ºÃ»ñ³ÝÙ³Ý
24 BCG ù³é³Ý·ÇõÝ

Բաշխէ զփրկաւէտ զկենդանարար մարմինն,
Սուրբ զանմահարար զանապական արիւնն
Ակումբ են առեալ զքեւ երկնային զաւրացն,
Ահիւ սարսափմամբ ծածկեն ըզդէմս իւրեանց,
Փառս ի վեր երգեն եղանակաւ ձայնիւ,
Բանիւ հաստողին առ հասարակ էիցս:
Քրիստոսի Փըրկչին, պըսակողին ըզքեզ՝
Վայել է պատիւ, փա՛ռք յաւիտեանս, ամէն:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ ԱԶՆԻՒ

Մայր հաւատոյ, սուրբ հարսնարան եւ առագաստ գերադրական,
Տուն փեսային անմահական, որ զարդարեաց քեզ անվախճան,
Երկրորդ երկին դու հրաշական, փառաւք ի փառըս բարձրական,
Որ զմեզ ծնանիս լուսոյ նըման, աւազանաւն որդիական:
Բաշխես ըզհացըն մաքրական, զարիւն ըմպել տաս սոսկական,
Հանիս ի վեր գերաստիճան, յիմանալիսն անզուգական,
Հինն աւրինակ քեզ եւ նըման, դու խորանին աննիւթական,
Նա բաժանեաց ըզՅորդանան, Դու զծով մեղաց աշխարհական,
Նա խորտակեաց զդրունս ադամանդ, դու զդըժոխոց դրունսըն հիմամբ,
Նըմայ Յեսու էր զաւրական, եւ Քեզ, Քրիստոս, Հաւր միական:

27 B ½÷ÁñÏ ³õ» ï A ½÷ÁñÏ ³õ¿ ï C ½÷ñÏ ³õ» ï B ½Ï»-Ý ³ ñ ³ ñ B ½Ù ³ ñÙÇÝÝ
28 C ½³Ý³ å ³ Ï ³Ý ½³ÝÙ³Ñ³ñ³ñ A Ù³ñÙÇÝÝ ÷Ë ³ ñÇõÝÝ
29 C »ñÏÝ³ÇÝ
30 C Ã»õÁëù³õÕ»Ý ÷Ë Í³ÍÏ»Ý C ãÇù Çõñ»³Ýó
31 AC ãÇù 31-32
32 B Ñ³ëï ³ ïáÕÇÝ B ¿ÇóÝ
33 C öñÏãÇÝ C öñÏãÇÝ Ï»Ý¹ ³Ý³ñ³ñ ´³ÝÇÝ C åë³-ÏáÕÇÝ

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 254³µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 252³µ
U-Ó»é ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 348µ
Êáñ³·Çñ
M öáË T ï»°ë í»ñ»õáõÙ U Úáñ¹áñ³Ï ¿ ÝáñÇÝ
´Ý³·Çñ
1 M Ð³Ûñ ÷Ë Ø³Ûñ
2 M ³ÝÝÙ³Ý ÷Ë ³Ýí³Ë×³Ý
8 M 8 »õ 10-ñ¹ ïáÕ»ñÁª ï»ÕÁ ÷áË³Í

ՂԹ. ԿԱՆՈՆ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆՆ ՍՐԲՈՒՀՒՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ Ա ԱՒՈՒՐՆ

ՔԱՐՈԶ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ԱՐԱՐԵԱԼ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԼԱՅ[Ե]ՑՒՈՅ

Նորահրաշ տաւնիս կուսական
Արփիականացըն համաձայնելով դասուց՝
Երաժըշտական նըւէր ներբողից երրակի անձանց միութեան
Երեքսըրբեան հընչմամբ նըւագեմք.
Որոյ բնաւ բնութիւն ծայրագոյն էականացըս սեռից.
Էն յէութեան աներապէս,
Որդւոյ պատճառ իւր եւ անուն հայրական,
Բան եւ ծագումն անըսկըզբնաբար
Յէէն միշտ էակ ի վեր քան ըզբան:
Հոգի հայրաշարժ բըղխեալ ի Հաւրէ,
Որդւոյ փառակից եւ Տէր բոլորից,
Ահա ընկալցիս զայս նոր աւրհնութիւն ի նըւէրս աղաւթից
Հայցմամբ ծնողի Բանիդ եւ մարմնարանի, աղաչեմք:

***Ե**րրաբուն էին համայնոյ անտեղի եւ լոյս գերարփի,*
Անեղ յէութեան բնութիւն անթերի,
Անկէտ կատարումն եւ պարզ գերազանց,
Անորիշ գոյութիւն, անանջըրպետ միութիւն,
Երեքանձնեան իսկութիւն եւ միաստուածութիւն,
Յորմէ միայնոյ ստեղծեալ եղեալքս ամենայն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 397µ-401µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 183µ-190 ³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 250µ-255 ³
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 75 ³ -81µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 142µ-147µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 226 ³ -231 ³
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 297

Êáñ ³ ·Çñ

AD ï »°ë í »ñ»õáõÙ FH ø ³ ñá½ öáËÙ ³ Ý ² ë ï áõ ³ -Í ³ ÍÝÇÝ C î» ³ éÝ Ü»ñëÇëÇ Ð ³ áó Ï ³ ÃáÕÇÏáëÇ ³ -ë ³ ó» ³ É ù ³ ñá½ öáËÙ ³ Ý êñµá ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ »õ Ç îÇñ ³ Ù ³ ñÝ Ø ³ ñÇ ³ Ù E ø ³ ñá½ öáËÙ ³ Ý êÁñµá ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ, ï » ³ éÝ Ü»ñëÇëÇ Ð ³ áó Ï ³ Ã[á-ÕÇÏáëÇ] ³ ë ³ ó» ³ É

Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ

A Ì º. öáËÙ ³ ÝÝ ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ ¿ î» ³ éÝ Ü»ñëÇ-ëÇ ³ ë ³ ó» ³ É Ì º. ÜÁÝçÙ ³ Ý îÇñ ³ Ù ³ õñÝ ¿. Ü»ñëÇë ³ ë ³ ó» ³ É Ì º ì »ñ ³ ÷áËÙ ³ Ý ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ ¿ Ü»ñëÇëÇ ³ ë ³ ó» ³ É

Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª Ü»ñë»ëÇ »ñ·
´Ý ³ ·Çñ

1 EF ï ³ õÝÇë
2 CDE ² ñ÷Ç ³ Ï ³ Ý ³ óÝ C Ñ ³ Ù ³ Ó ³ Ý»Éáí H ¹ ³ ëáõóÝ
3 CE Ýáõ¿ñ D Ý»ñµáÕÇ
4 CF º ñ»ùëñµ» ³ Ý CE Ýáõ ³ ·»Ùù
5 H àñáÝ F µÝ ³ õ áõÕÕáõ ³ Íª µ ³ Ý ³ õ E ¿ ³ Ï ³ Ý ³ óë H Ññ»ÕÇÝ ³ óÝ ÷Ë ¿ ³ Ï ³ Ý ³ óÁë
7 EF àñ ¹ á
8 C ³ ÝëÏ½µÝ ³ µ ³ ñ
9 F Ú°É¿Ý
10 D Ñ ³ ñ ³ ß ³ ñÅ E µÁË» ³ É
11 H ¾ àñ ¹ á F àñ ¹ Ç C àñ ¹ á
12 CD Ú ³ çáñ ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ ³ ÏÁ ëÕáõ ³ Í CD Ýáõ¿ñë E Ýáõ¿ñ
13 H Ýáõ¿ñ CF ÍÁÝ ³ õÕÇ DE ÍÝ ³ õÕÇ H ÍÁÝ ³ õÕÇ ¹
14 E Ñ ³ Ù ³ Ýá H Ñ ³ Ù ³ Ý áõ ÷Ë Ñ ³ Ù ³ Ýáó
15 H µÝáõÃ» ³ Ý Ã»ñÇ ÷Ë µÝáõÃÇõÝ ³ ÝÃ»ñÇ
17 F ³ Ý ³ Ýçñ å » ï C ³ Ýçñ å » ï
19 E ÙÇ ³ Ýá A ë ï »ÕÍ» ³ É áõÕÕáõ ³ Íª ë ï »ÕÍ ³ Ý D ë ï »ÕÍ ³ Ý H ë ï »ÕÍ» ³ Éùë ÷Ë ë ï »ÕÍ» ³ É »Õ» ³ Éùë

Հրեշտակական հոյլք երամից աւրհնաբանիչ անմահ կենդանիք,
Ստորինս ըզգալի քառիւք դիմակաւք զարմանազան աշխարհ կենդանեաց,
Ի հակառակաց միացուցեալ ոգւոյ եւ մարմնոյ զԱդամն առաջին
Գեղապաճոյճ փառաւք զարդարեալ կողածնաւն ի դրախտն Ադենայ[ա],
Որոց ըզտիրականն աւրէն մոռացեալ դատապարտին մահու[բ],
Որով ոչ եղեալք ի Քէն անտես բարերար,
Ահա ընկալցիս զայս նոր աւրհնութիւն ի Նըւէրս աղաւթից
Հայցմամբ ծնողի Բանիդ եւ մարմնարանի, աղաչեմք:

***Ր**ամեալ միայնոյ երրակին լուսոյ,*
Հայրական բարբառոյ ձայնեալ վերըստին Բանին եւ Հոգւոյ
Առնել ոչ ի պատկեր Իւր մարդ որպէս ի սկըզբանն,
Այլ ծոցածին փառացըն լուսոյ
Զհողանիւթեայ տիպ նախնոյն զգենուլ ծառայի,
Ուստի ընտրեալ ի բիւրուց Գաբրիէլ պետ անմարմին զըւարթնոցն,
Տէրունեան խորին խորհըրդոյ առ նոյն ազդեալ ի վերուստ՝
Փոյթընթաց արագ սըլացմամբ ճեպեա՛ յաշխարհըն մահու:
Բարբառ աւետեաց հընչեա՛ բերկրութեան տըրտմեցելոյ դըստերն Եւայի,
Հրաւիրեա՛ լինել տաճար սըրբութեան Բանիս գալըստեան,
Որով յառաջեալ անքայլ գնացիւք առ Կոյսըն Մարիամ՝
Ձայն առ նա ցընծալի եւ լուր քաղցրութեան հընչեցեալ.
– Ուրա՛խ լեր, բերկրեալ, տըրտմութեան բարձաւղ նախամաւրն,
Տէր ընդ քեզ յաւիտեան, եւ Սուրբ Հոգին հովանաւորեալ,
Զի ծնեալն ի քէն է Հաւր Միածին եւ անդրանիկ, Փըրկիչ աշխարհի[գ]*:*
Ահա ընկալցիս զայս նոր աւրհնութիւն ի Նըւէրս աղաւթից
Հայցմամբ ծնողի Բանիդ եւ մարմնարանի, աղաչեմք:

***Ս**ոսկալի դիտմամբ պակուցեալ վեհին անմարմնոց,*
Զառաքողիդ նախաշաւիղ յորովայնի Կուսին տեսեալ ըզգալուստ,
Յորում ներգործեալ անսերմ յըղութիւն՝
Լուծեր տիրաբար զաւրէնս Քո եղեալ:

21 CDF ê ï áñÇÝë H ë · ³ÉÇ E ½ ³ ñÙ ³ ½ ³ Ý
22 A ÙÇ ³ ó» ³ É áõÕÕáõ ³ Íª ÙÇ ³ óáõó» ³ É EH ÙÇ ³ ó» ³ É CF □á · á□ DH á · á□ E Ù ³ ñÙÝá
23 F ¶»Õ ³ å ³ ×áõ× C ÏáÕ ³ ÍÁÝ ³ õÝ EH ÏáÕ ³ ÍÝÇõÝ H ² ¹ÇÝ ³
ա Ծննդ. Բ 21
24 F àñáí D ½ïÇñ ³ Ï ³ ÝÝ F Á½ïÇñ ³ Ï ³ Ý
բ Ծննդ. Գ 22-24
25 CEH àñáíù AEH »Õ»Ý ÷Ë »Õ» ³ Éù
28 E ÙÇ ³ □Ýá AF »ñ» ³ ÏÇÝ
29 E µ ³ ñµ ³ éá C í»ñëïÇÝ F Ðá · á□Ý C Ðá · á□ E Ðá · á
31 H Ëáñ ³ ÝÇÝ ÷Ë ËáñÇÝ D ÍáÍ ³ ÍÇÝ ÷Ë Íáó ³ ÍÇÝ E ÷ ³ é ³ óÝ E Éáõëá
32 CF ¼ÑáÕ ³ ÝÇõÃ» ³ A Ý ³ ËÝõá□Ý AD ½ · »ÝÉáí C Á½ · »ÝáõÉ
33 D ÁÝïñ» ³ ÉÝ D µÇõñáó E ½áõ ³ ñÃÝáóÝ
34 D ãÇù ËáñÇÝ E Ëáñ ³ ÝÇÝ ÷Ë ËáñÇÝ C ËáñÑñ ¹á□ D ËáñÑÁñ ¹áó
35 CF ëÉ ³ óÙ ³ Ùµ H ×»å¿ Ç C □ ³ ßË ³ ñÑÝ
36 C ÑÝã» ³ F µ»ñÏñáõÃ» ³ Ùµ C ïñïÙ»ó»Éá□ D ïÁñï-Ù»ó»Éáó E ïñïÙ»ó»Éá CF ¹ëï»ñÝ
37 CF ëñµáõÃ» ³ Ý E ãÇù ëñµáõÃ» ³ Ý
38 E Ïá□ë
39 E Ý ³ □ CF óÝÍ ³ ÉÇ C ÑÝã»ó» ³ É
40 E µ»ñÏñ» ³ É, î¿ñ ÁÝ¹ ù»½ CEF ïÁñïÙáõÃ» ³ Ý
41 H î¿ñÝ
42 D ³ ÝïÑ ³ ÝÇÏ CF öñÏÇã
գ Ղուկ. Ը 28
45 H ³ ÝÙ ³ ñÙÝáóÝ
46 CEF ¼ ³ é ³ ù ³ õÕÇ¹ C Ý ³ Ë ³ ß ³ õ»Õ H □áñáí ³ □Ý¿
47 D ³ Ýë»ñÙÝ CF □ÕáõÃÇõÝ
48 E ½ ³ õñ¿Ý

Ծընեալ կուսութեամբ ի վեր քան ըզբան,
Անմայր ի յերկինս, անհայր ի յերկրի,
Կուսական կաթամբ կերակրեալ, լըցաւղդ ամենից,
Բարձեալ ի գիրկըս, բարձաւղըդ բնաւից,
Աճեալ ըստ մարմնոյ, աճման պատճառ բոլորից,
Շըրջեալ ընդ մարդկան, ստեղծաւղդ Ադամայ,
Վերառեալ ըզցաւս ոգւոց եւ մարմնոց:
Եկեալ կամաւ ի չարչարանըս խաչի եւ մահու,
Անմահըդ մահուամբ, ըզմահ մեռուցեալ, ըզմեզ կեցուցեր:
Երեքաւրեայ յարուցեալ, համբարձար առ Հայր ի յերկինս,
Խոստացար Կուսին Տիրուհւոյ ի տիպ համայնիցըս
Գալ վերըստին, առնուլ առ Քեզ յանճառ բնակութիւնդ:
Ահա ընկալցիս զայս նոր աւրհնութիւն ի նըւէրս աղաւթից
Հայցմամբ ծնողի Բանիդ եւ մարմնարանի, աղաչեմք:

Էրեւեալ երբեմն հրեշտակապետին ի լըումըն խոստացելոցն,
Բերեալ բրաբիոն Կուսին նըշան յաղթութեան կըրից աշխարհի,
Ջուրախութեան առ նոյն վերըստին հընչեալ զաւետիս.
— Նախկին աւետեաց ընկալ,— ասէ,— այսաւր կատարումն,
Վերաբերեալ ի ստորայնոցս յիմանալեացըն խորանս
Հուպ յանմատոյց լոյս Երրորդութեան
Փառաց ի փառըս փոխելով,
Որով զուարճացեալ, նըւէր զոհութեան ընդ մեծին շնորհի
Քեզ ընծայելով հայցմամբ մաղթանաց,
Համասեռիցըս վասըն պաղատէր
Փըրկութիւն խընդրելով ի Քէն, մարդասէր:
Ահա ընկալցիս զայս նոր աւրհնութիւն ի նըւէրս աղաւթից
Հայցմամբ ծնողի Բանիդ եւ մարմնարանի, աղաչեմք:

Սաւառնաթեւիցն առաքելոցըն համանըմանեալ դասուց,

---

49 E ÌÝ»³É C ÌÝ³ñ H ÌÝÏ»³É
50 H ãÇù ³ÝÙ³Ûñ Ç Û»ñÏÇÝë
51 A Ï»ñ³ Ïñ»ó³ñ EF Éó³õÕ¹ C ÉÁóáÕ¹ CE ³Ù¿ÝÇó
52 H ´³ñÓ»ñ CF ãÇùª ï áÕÁ CDF ·ÇñÏë CEF µ³ñÓ³õ-ÕÁ¹ D Á½µ³ñÓ³õÕÁ¹ E ³Ù¿ÝÇó ÷Ë µÝ³õÇó
53 H ²×»É E Ù³ñÙÝá
54 CF Þñç»³É D ³Ù»ÝÇó áõÕÕáõ³Íª ²¹³Ù³Û E ²¹³Ù³
55 C ½ó³õë F á·áÛ
56 CDE ã³ñã³ñ³Ýë
57 E ²ÝÙ³Ñ¹ CDFH Ù»éáõó»ñ
58 CDEF º ñ»ù³õñ»³ H ãÇù Ç
59 CEF Êáëï³ó»³É CF îÇñáõÑáÛ E ÇëÏáõÑáõÛ ÷Ë îÇ-ñáõÑõáÛ E Ñ³Ù³ÛÝÇóë H Ñ³Ù³ÛÝÇë
60 E í»ñëïÇÝ D µÝ³ÏáõÃÇõÝë H µÝ³ÏáõÃÇõÝëÝ
63 EH ºñ»õ»³É F ºñ»õÇ F »ñµ»ÙÁÝ Ññ»ßï³Ï³å»ïÝ C ÉÁñáõÙÝ D Ëáëï³ó»Éáó
64 CDF µñ³µÇáÝ Ýß³Ý (D ÝÁß³Ý) Û³ÕÃáõÃ»³Ý ÎáõëÇÝ CEF Ýß³Ý D ÏñÇó
65 CF ¼áõñ³ËáõÃÇõÝ F ÑÝã»ó»³É C ÑÁÝã»ó»³É
66 E ³ë¿, ÁÝÏ³É H ³Ûë ¿ ÷Ë ³ë¿
67 H ì»ñ³Ûµ»ñ»³É E ³Ûë³õñ Ç CH Ëáñ³ÝëÝ
69 C Æ ÷³é³ó Ç EF ÷³éë CEF ÷á÷áË»Éáí
70 E àñá H àñáÛ C ½áõñ×³ó»³É CDE Ýáõ¿ñ CF Ù»ÍÇ ßÝáñÑÇÝ
71 CDF Ù³ÕÃ³Ý³õù
72 F Ð³Ù³ë»éÇóÁë CF í³ëÝ H ³é î¿ñ ÷Ë í³ëÁÝ
73 CF öñÏáõÃÇõÝ ËÝ¹ñ»Éáí H ãÇù Ç ø¿Ý
76 F Ñ³Ù³ÝÙ³Ý»³É

Լուսափայլ ամպովք ի վերնատունըն խորհըրդոյ
Բերեալ հրաշիւք ի Հոգւոյն,
Ի գոյժ հրաժարման տիրուհւոյն Թախծեալ,
Ըզնոյն յուսապատար բանիւ ըսփոփեալ,
Վեհիդ ի վերուստ ծագման լուսոյ ակնարկեալ,
Տեսլեամբ փառաց Քոց հրեղինաց դասուք ցընծացեալ,
Յաւանդումն ամենասըրբուհւոյն ոգւոյ սըխրացեալ,
Ջմարմինըն մաքուր ամփոփեալ,
Կուսանացըն խըմբիւք պար առեալ,
Հրեշտակացն աւրհներգութեամբ ձայնակցեալ,
Ի գերեզման մահու ընդ մահացելոցս իջուցեալ,
Եռաւրեայ ըստ Միածնիդ իւրում յարուցեալ,
Անմարմնական զաւրաւք յերկինս վերացեալ,
Յանմերձենալի լոյս աստուածութեանըդ մերձեալ,
Բարեխաւս միշտ առ քեզ վասըն մեր:
Ահա ընկալցիս զայս նոր աւրհնութիւն ի նըւէրս աղաւթից
Հայցմամբ ծնողի Բանիդ եւ մարմնարանի, աղաչեմք:

***Ի** քեզ վեր համբառնամք ըզձայն պաղատանաց,*
Աստուածածի՛ն, միշտ Կոյս Մարիամ,
Դրախտ աստուածատունկ եւ Եդեմ վայելուչ.
Կենսատու տապան Նոյեան եւ աստուածընկալ խորան աբրահամեան,
Մորենի անկէզ[ա] *եւ վէմ աղբիւրահոս,*
Աշտանակ լուսոյ[բ] *եւ տապանակ կըտակի,*
Սափոր ոսկի[գ] *եւ բուրուառ խընկոց*[դ]*,*
Գեղմն ցաւղահոս եւ լեառն վիմածին[ե]*,*
Ակըն շափիւղա եւ մարգարիտ պատուական,
Քաղաք Աստուծոյ եւ տաճար հոգեւոր,
Պարտէզ փակեալ եւ աղբիւր կընքեալ[զ]*,*

---

77 C Èáõë ³Û÷ ³ÛÉ DF ³Ùåáí C ³Ùµáí CE í»ñÝ³-ïáõÝÝ C ËáñÑñ¹áÛ
78 C Ðá·áÛÝ
79 F ·áõÅ CDEFH îÇñáõÑáÛÝ EH Ã³ÕÍ»³É
80 CF À½ÝáÛÝ F Ûáõë³ å³ïÇõ F ãÇù µ³ÝÇõ C µ³ÝÇõù
81 H ãÇù ïáÕÁ
82 C óÝÍ³ó»³É
83 CF ³Ù»Ý³ëñµáõÑáÛÝ DE ³Ù»Ý³ëÁñµáõÑáÛÝ H ³-Ù»Ý³ëñµáõÑáÛ F á·áÛÝ C Ñá·õáÛ E á·õá H Ñá·áÛ¹ E ëËñ³ó»³É
84 C 84-ñ¹ ïáÕÁ 86-Çó Û» ïáÛ F ãÇù ïáÕÁ CEF ¼Ù³ñ-ÙÇÝÝ H ³Ý÷á÷»³É
85 CDFH Îáõë³Ý³ó E Îáõë³Ý³óÝ CEH ËÙµÇõù
86 C Ðñ»ßï³Ï³óÁÝ A ³õñÑÝ»ñ·áõÃ»³Ý áõÕÕáõ³Íª ³õñÑÝ»ñ·áõÃ»³Ùµ CEF ³õñÑÝ»ñ·áõÃ»³Ý
87 E Çç»³É
88 CF ºé³õñ»³ H ºñ»ù³õñ»³ H ØÇ³ÍÝÇ ÇõñáÛ
89 F Û»ñÏÇÝÁë E Û»ñÏÇÝ
90 CDF Ú³ÝÙ»ñÓ³Ý³ÉÇ CE ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý¹ H ³ë-ïáõ³ÍáõÃ»³Ý H Ù»ñÓ»ó»³É
91 F ´³ñ»Ë³õë»³ C í³ëÝ
94 C Éáõë³ÝóùáõÙª ö[áË] CF ãÇù í»ñ
98 AEF ³Õµ»õñ³Ñáë C ³Õµ»ñ³Ñáë
[ա] Ելք Գ 2
99 E Éáõëá
[բ] Ելք ԼԵ 14, Թւ. Դ 9
100 DFH µáõñí³é H ËÝÏ³ÉÇ
[գ] Եբր. Թ 4
[դ] Յայտն. Ե 8
101 D ¶»ÕÙÁÝ DEF É»³éÁÝ
[ե] Դան. Բ 34
102 CF ²ÏÝ DFH ß³÷ÇÕ³Û C ß³÷ÇÉ³ F å³ïõ³Ï³Ý
104 ADE ³Õµ»õñ CFH ³Õµ»ñ FH ÏÝù»³É
[զ] Երգ Դ 12

Բըլուր կընդըրկի[ա] *եւ հովիտ շուշանի,*
Նարդոս բուրեալ եւ քըրքում ծաղկեալ,
Անապատ անկոխ եւ երկիր բանաւոր,
Ամպ թեթեւ[բ] *եւ աթոռ քառակերպեան,*
Դուռն աղխեալ[գ] *եւ տաւմար անլուծանելի,*
Առաւաւտ արփւոյ եւ արեւելք արեւու,
Ապաւէն կենաց կենդանեաց
Եւ յոյս յապագային աւուրըն ննջեցելոց:
Ահա յիշեսցես առաջի Միածնի Որդւոյ քո
Զհոգիս հանգուցելոց մերոց, մայր Աստուծոյ, աղաչեմք:

Եւ *եւս առաւել*
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

Ր*ոտել զանձինըս մեր ի մի միաբանութիւն*
Հաւատոյ, յուսոյ եւ սիրոյ, խընդըրեմք:

ՓՈԽ

Գ*անձ պատուական կաթուղիկէ եկեղեցւոյ յայտնեալ, սուրբ Աստուածածին,*
Որով ճոխացան հարսունք երկնաւորք եւ աւրհորդք ըղձաւորք,
Զորոց գումարեալ ընդ քեզ
Ըզխումբսըն տէրութեան հայցեմք ընդ մեր մաղթանաց,
Զդասապետըս դասուք իննուց վեհից հուպ քեզ այժմ եղելոց,
Ըզձայնըն Բանին եւ զպըսակըն պըսակողին՝
Առաքելովք եւ մարգարէիւք,
Մարտիրոսաւք եւ որ մերն է՝ լուսոյ ծագաւղաւ,
Մաքուր կուսանաւք, ճըգնաւորաւք եւ համաւրէն ընտրելովք՝

---

105 DE ´Éáõñ CEF ÏÁÝ¹ñÏÇ
ա **Երգ Գ 6**
106 CF ùñùáõÙ
բ **Եսայ ԺԹ 1**
109 E ¸áõé DEH ³Ë»³É CDEFH ïáõÙ³ñ
գ **Եզեկ. ԽԳ 2**
110 CDEF ³ñ÷áÛ H ï³ñ÷áÛ A »Éù ÷Ë ³ñ»õ»Éù C ³ñ»-õ»³Éù
111 E ãÇù Ï»Ý³ó
112 D Û³å³·³ÛÇ A ³õáõñÁÝ F Û³õáõñ CDE ³õáõñ A ÝÁÝç»ó»Éáó C ÝÁÝç¿ó»Éáó H ÝÁÝç»ó»ÉáóÝ
113 H ÛÇß»ëçÇñ CFH àñ¹áÛ A ùáÛ E ãÇù ùá
114 H ½Ñá·ÇëÝ D ãÇù Ù»ñáó F ËÁÝ¹ñ»Ùù ÷Ë ³Õ³ã»Ùù H ÝÝç»ó»Éáó
116 ACDEF ïáÕÁª Ã»ñÇ
117 CF ¼³ÝóÇÝë F Á½Ù³ñÙÇÝÁë ÷Ë ½³ÝóÇÝÁë E ãÇù ÙÇ
118 F ãÇù Ð³õ³ ïáÛ E Ð³õ³ ïá C ãÇù »õ CE ëÇñá F ËÁÝ¹ C Ë ÷Ë ËÝ¹ñ»Ùù E ËÁÝ¹ñ»Ùù F ïáÕÇó Û» ïáÛª ¼³Ý-óÇÝÁë Ù»ñ »õ Á½ÙÇÙ»³Ýë
119 CDE ãÇù öáË F å³ïõ³Ï³Ý FH »Ï»Õ»óáÛ E »Ï»Õ»-óõá C ãÇù ëáõñµ
121 C ¼áñáÛ AE ·áõÙ³ñ»É
122 C ¼ËáõÙµë D ÊáõÙåë C ÁÝ¹ñáõÃ»³Ý
123 C ¼¹³ë³å»ïë D ¼¹³ë³å»ï E À½¹³ë³å»ïÁë CDFH ¹³ëáõó A ÇÝáõÝó F ÁÝÝáõÝó C ÁÝÝáõó E ÇÝ-ÝáõÝó A Ñáõå ÁÝ¹ H ãÇù Ñáõå C »Õáó ÷Ë »Õ»Éáó H »Õ»Éáóë
124 F ¼Ó³ÛÝ CD À½Ó³ÛÝ E À½Ó³ÛÝÝ DEF Á½åÁë³ÏÁÝ C ½åÁë³ÏÝ H ½å³å³ÏÝ ÷Ë ½åÁë³ÏÁÝ C åë³-Ï³õÕÇÝ E åÁë³Ï³õÕÇÝ
125 FH ²é³ù»É³õù
126 E ãÇù ¿ C Éáõëá D Í³·áÕ³õ
127 D Ïáõë³Ï³Ý³õù CF ×·Ý³õáñ³õù C Ñ³Ù³õñ ÷Ë Ñ³Ù³õñ¿Ý CE ÁÝ¹ñ»Éáíù H ÁÝïñ»É³õù

Պահել պահողին էից զամենեսեան յապահովս՝
Զվերակացու եւ զնախընթաց հոգւոց մերոց
Զհայրապետն մեր՝ ըզտէր [այս անուն],
Եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետաւք,
Քահանայիւք եւ պաշտաւնէիւք,
Վանականաւք եւ աշխարհայնովք,
Զթագաւորս մեր [այս անուն]՝ հնազանդեցելովք,
Եւ զիշխանս՝ իշխեցելովք,
Ըզզաւրավարըս՝ զաւրականաւք, եւ ըզժողովըս՝ ժողովըրդաւք,
Եւ ամենայն հաւատացելոց
Շնորհել ողորմութիւն յայժմուս եւ յանրեկ աւուրն:
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

128 CD å ³ Ñ ³ õÕÇÝ
129 D À½í»ñ ³ Ï ³ óáõ CDF Á½Ý ³ ËÁÝÃ ³ ó CEF Ñá·áó H á·áó E ãÇù Ù»ñáó
130 A ¼Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÁë Éñ ³ óáõ ³ Íª ¼Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÁë Ù»ñ CF ¼Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÁÝ DE À½Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÁÝ C ½ï¿ñ
133 D ³ ßË ³ ñÑ ³ ÛÝ ³ õù
134 F À½Ã ³ · ³ õáñÁë C ½µ ³ ñ¿å ³ ßï Ã ³ · ³ õáñÝ DE ¼Ã ³ · ³ õáñÁÝ CEF ÑÝ ³ ½ ³ Ý¹»Éáíù
135 D ½ÇßË ³ ÝëÝ
136 F À½½ ³ õñ ³ õ ³ ñë C À¼½ ³ õñ ³ í ³ ñÁë EH ¼½ ³ õñ ³ -Ï ³ ÝÁë (H À½½ ³ õñ ³ Ï ³ ÝëÝ) ½ ³ õñ ³ õù ÷Ë ¼½ ³ õñ ³ -í ³ ñë ½ ³ õñ ³ Ï ³ Ý ³ õù C ½ÅáÕáíë C ÄáÕáñ¹áíù DE ÅáÕáíÁñ¹áíù
138 C ÞÝáñ»É F Û ³ ÛÅÙáÛë FE ³ õáõñÝ ³ Õ ³ ã»Ù

ՏԱՂ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԵՒ Ի ՏԱՃԱՐՆ ՍՈՒՐԲ

Ջաւրք ի վերուստ իջեալ առ Սողոմոն արքայն,
Շինէին զտաճարն, տաշէին ըզփայտն,
Քերէին ըզքարն առ ձեռնադրեալ փայտին.
Դղրդեցաւ երկիր, հնչակեցան լերինք,
Պատառեցան արձանքն՝
Ի ձայնէ ուռնադղորդ ճայթմանցն:

Երկոտասան նիւթից, երեքտասանց կողմանց,
Չորեքտասան մասանցն, կապուտակ նիւթիցն
Ջնոյն քարոզէին.
Ըզվարսն հատանէին,
Ի ներքնական սեմոցն՝ զարծաթապատ բեւեռքն՝
Ի լըծակէ լըծակ՞:

Մըտանէր Քիրիմն արքայն ի տունըն տէրունական,
Տեսանէր Քիրիմ արքայն ըզզարդ զամենայն գունիցն՝
Ըզշողն եւ ըզշուշանն, ըզյորդանն եւ ըզբացագոյն սպիտակն.
Անդնդահոս վըտակ.
Հաւ թիթղունս արկեալ զայն մարգարտով կազմէր,
Շողանման կապէր
Ի կոզակէ կոզակ:

– Քանի՞ թիւ կոզակացն, քանի՞ թիւ խորանացն,
Քանի՞ թիւ կամարացն, քանի՞ թիւ կանթեղացն,
Քանի՞ թիւ վարագուրացն եւ քանի՞ թիւ զանգակացն,
– Հազար թիւ՝ կոզակացն, հազար թիւ՝ խորանացն,
Հազար թիւ՝ կամարացն, հազար թիւ՝ կանթեղացն,
Հազար թիւ՝ վարագուրացն եւ բիւր մի՝ զանգակացն:

– Տաճարն այն ո՞ւմ նման է, աճառքն այն ո՞ւմ նման է,
Մարդակքն այն ո՞ւմ նման է, գերանքն այն ո՞ւմ նման է,
Խոյակքն այն ո՞ւմ նման է, սիւներն այն ո՞ւմ նման է,
Խարիսխքն այն ո՞ւմ նման է, եւ տաճարն այլ ո՞ւմ վայել է:
– Աճառքն՝ մարտիրոսացն, մարդակքն՝ մարգարէիցն,
Գերանքն քերովբէիցն, խոյակքն՝ առաքելոցն,

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335, Ã»ñÃ 302µ-304µ
Ü ³ ñ»Ï ³ óÇ-¿ç 235

Êáñ ³ ·Çñ
H ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Գ. Թադ. Ե.-Ձ

Սիւներն՝ սերովբէից, խարիսխն՝ Սրբոյ Կուսին,
Տաճարըն վայել է փրկչին:
Քարշէին ըզլարն, հնչէին զանգակքն,
Դղրդայր տաճարն, ճոխայր ճախարակքն,
Ցնծայր Սողոմոն արքայն.
Երգս ի բարձունս երգէին նուագելով
Եւ գոչէին ասելով՝ ալելուիա՛:

ՏԱՂ ՓՈԽՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԷ

Այսաւր Գաբրիէլ հրեշտակապետն եկեալ,
Բերեալ բրաբիոն պըսակ յաղթող Կուսին:

Այսաւր կոչելով առ բոլորեցըն Տէր
Զտաճար բարձրելոյն եւ զընակարան Բանին:

Այսաւր հրաւիրմամբ Հոգւոյն ժողովեցան
Գունդք առաքելոցն եւ իմաստուն կուսիցն:

Այսաւր խոնարհեալ անմարմնական դասուք
Միածին Որդին առ կուսութեանցըն մայրն:

Այսաւր աւանդեալ ըզմաքրական Հոգին,
Փայլակնանըման վեր համբարձեալ վեհիցն:

Այսաւր ամփոփեալ ըզսըրբասնեալ մարմինն,
Ծածկելով յերկրի զանապական ըզգանձն:

Այսաւր երկնայնոց խըմբեցըն պար առեալ,
Եղանակէին շուրջ ըզգերեզմանաւն:

Այսաւր երգակցեալ նոցին առաքելոցն
Եւ դասք կուսանացն գովեն ըզմայր կուսիցն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 401µ-402³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 53µ-54³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 335µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 255³-256³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 34³-35³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 297³-298³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 362µ-363³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 159
Êáñ³·Çñ
ABD ï»°ë í»ñ»õáõÙ (A ì»ñ³÷áËÙ³Ý ÷Ë öáË-Ù³Ý B Ü»ñë¿ë B ãÇù Ð³áó A Ï³ÃáõÕÇÏáë¿ ³ë³-ó»³É CEH î³Õ öáËÙ³Ý (H êáõñµ) ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ G î³Õ ÷áËÙ³Ý êáõñµ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ Ç Ü»ñë»ë Ï³ÃáÕ. U î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñëÇë¿ [´³õáõñ]
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙÝ»ñ
A ²é³çÇ ³õáõñÝ ¿ Ì°. ì»ñ³ÏáãÙ³ÝÝ ²ëïáõ³-Í³ÍÝÇÝ Ü»ñëÇëÇ ³ë³ó»³É

´Ý³·Çñ
2 U ½µñ³µÇáÝ C åë³Ï A ³ÕÃ³õÕ
3 U ²ëûñ CH µáÉáñÇóÝ BHU î¿ñÝ
4 U Ðá·áÝ ÷Ë ´³ÝÇÝ
5 CU Ðá·áÝ
6 D ¶áõÝ¹ HU ¸³ëù ÷Ë ¶áõÝ¹ù
7 AD ²ëûñ
8 C ÏáõëáõÃ»³ÝóÝ U ÏáõëáõÃ»³Ùµ, Á, Ù³ñÝ
9 U Á½Ù³ùñ³÷³É
10 C ö³É³ÏÝ³ÝÙ³Ý ACH í¿ÑÇóÝ U »ñÏÇÝë ÷Ë í»-ÑÇóÝ
11 C Á½ëñµ³ëÝ»³É D Ù³ñÙÇÝ
12 C ½·³ÝÓÝ
13 U ²ëûñ B »ñÏÝ³Ýõáó ËÁÙåÇóÁÝ C ËÙµÇóÝ
14 C ½·»ñ»½Ù³Ý³õÝ
15 U ²ëûñ
16 D Ïáõë³Ý³ó U ³õñÑÝ»Ý ÷Ë ·áí»Ý U ½Ù³ñÁÝ D öÁñÏãÇÝ ÷Ë ÏáõëÇóÝ U ÏáõëÇó

Այսաւր փոխադրեալ ի զգայական բնութեանց
Զմարմինըն մաքուր յիմանալեաց կայանս:

Այսաւր ցընծութիւն երկնաւորաց դասուց
Համամաքրենի Կուսին երթեալ յերկինս:

Այսաւր շնորհեցաւ բըժըշկութեանց պարգեւս,
Պատկեր Տիրամաւրն լուսազարդեալ յերկնից:

Այսաւր երգս առեալ գոչեմք եւ մեք ձայնիւ.
— Կուսական տաւնիւս Երրորդութեանըն փա՜ռք:

17 U ²Ûëûñ C ÷áË ³ ¹» ³É C ½ë · ³Û ³ Ï ³ Ý H ë · ³Û ³ Ï ³ Ý BCH µÝáõÃ» ³ Ýóë
18 C ¼Ù ³ ñÙÇÝÝ BGH Ï ³Û ³ ÝëÝ U Ï ³Û» ³ Ýë
19 U ãÇù 19-20 C óÝÍáõÃÇõÝ H ¹ ³ ëáõóÝ
20 A Ð ³ Ù ³ Ù ³ ùñ¿ÇÝ áõÕÕáõ ³ Íª Ð ³ Ù ³ Ù ³ ùñ¿ÝÇ D Ð ³ -Ù ³ Ùùñ¿ÇÝ
21 C µÁÅÏáõ U µÁÅÁßÏáõÃ» ³ Ý BCG å ³ ñ·»õ
22 CGH îÇñ ³ Ù ³ õñ U îÇñ ³ ÙûñÝ ADU Û»ñÏñÇ ÷Ë Û»ñÏÝÇó
23 U »Õ ³ Ý ³ Ï»Ùù ÷Ë ·áã»Ùù »õ Ù»ù
24 C Îáõë ³ Ï ³ Ï ³ Ý B ï ³ õÝÇë H ï ³ õÝëÇë C ï ³ ÝÇõë C ºññáñ¹áõÃ» ³ ÝÝ U ºññáñ¹áõÃ» ³ Ý C ÷ ³ éë U Á½÷ ³ éë

ՓՈԽ

Անարատ տաճար եւ առագաստ լուսոյ,
Մայր անհարսնացեալ, Աստուածածին միշտ կոյս,

Զքեզ նախատեսացըն գուշակեալ ցուցին
Ծառ կենաց ի մէջ աստուածատունկ դրախտին:

Զքոյդ Աբրահամու ի խորանին լըւեալ
Աւետեաց ծընունդ ի ծնիցելոյ Բանէն[ա]:

Զքեզ Մովսէս անկէզ ի մորենին անկիզելի տեսեալ[բ]
Եւ սափոր ոսկի՝ մանանայիւ լըցեալ[գ]:

Գեղմըն Գեդէոն քաղցրիկ ցաւղով հեղեալ[դ],
Եւ աղբիւր կընքեալ Սողոմոնի տեսեալ[ե]:

Զքեզ Եսայիաս կոյս յըղացեալ ծանոյց[զ],
Տումար անքըննին եւ ամպ թեթեւագին[է]:

Զքեզ դուռըն փակեալ՝ Եզեկիէլ եցոյց[ը],
Լեառըն վիմածին զքեզ Դանիէլ ետես[թ]:

Քեզ Գաբրիէլի ի կատարումն եկեալ,
Աւետեաց ձայնիւ զուրախութիւն գոչէր[ժ]:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 402 ³ -403µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 54µ-55µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 336 ³ µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 256 ³ -257µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 298 ³ -299 ³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 363 ³ µ
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 161

Êáñ ³ ·Çñ
ABCDH ö[áË] U Úáñ¹áñ ³ Ï

´Ý ³ ·Çñ
2 B ëáõñµ ÷Ë ÙÇß ï
3 C Ý ³ Ë ³ ï »ë ³ óÝ
5 CD Éáõ» ³ É
6 U ² õ» ï » ³ õù CE ÍÝáõÝ¹ U ãÇù Ç U Á½ÍÁÝÇó»Éá HU ´ ³ ÝÇÝ
ա **Ծննդ. ԺԲ 10**
7 A Ç Ùáñ»ÝÇÝ ³ ÝÏÇ½»ÉÇ ÷Ë ³ ÝÏ¿½ Ç Ùáñ»ÝÇÝ BCH ³ ÝÏÇ½»ÉÇ Ç Ùáñ»ÝÇÝ ÷Ë ³ ÝÏ¿½... ³ ÝÏÇ½¿ÉÇ H Ç Ùáñ»ÝÇÝ ï »ë» ³ É
բ **Ելից Գ 2**
8 C Éó» ³ É
գ **Եբր. Թ 4**
9 BC ¶»ÕÙÝ HU ¶»ÕÙ C ¶»¹»áíÝ U ³ é ¶»¹¿áÝ U ù ³ ÕóÁñ U óûÕá í U ÉÁó» ³ É ÷Ë Ñ»Õ» ³ É
դ **Դատ. Զ 38-40**
10 ADH ³ Õµ»õñ C ÏÝù» ³ É HU êáÕáÙáÝÇ C êáÕáÙá íÝÇ
ե **Երգ Դ 12**
11 AC ¾ë ³ Ç ³ ë C Õ ³ ó» ³ É
զ **Եսայ Է 14**
12 A î ³ õÙ ³ ñ DU ³ ÝùÁÝÇÝ C ³ ÝùÝÝÇÝ
է **Եսայ ԺԹ 1**
13 C º½»ÏÇ»É ¹áõéÝ ÷ ³ Ï» ³ É A ¾½¿ÏÇ¿É U » ï »ë ÷Ë »óáó
ը **Եզեկ ԽԴ 2**
14 BC È» ³ éÝ
թ **Դան. Բ 34**
15 DU ¶ ³ µñÇ»ÉÇ
16 U áõñ ³ Ë ³ óÇºñ, µ»ñÏñ» ³ É¹ ÷Ë ½áõñ ³ ËáõÃÇõÝ ·áã¿ñ
ժ **Ղուկ. Ա 28**

Դու զանտանելին յորովայնի տարար
Եւ ծընար մարմնով զառ ի Հաւրէ ծընեալն:

Դուռն արեւելեան Ադին դրախտին բացող
Եւ արեգականն արդարութեան ծագաւղ:

Զքեզ այսաւր Որդին Քո Միածին եկեալ,
Փոխադրեալ դասեաց ի յերկնային խորանսն:

Հիացեալ տեսին իմանալեացըն դասքն
Մարմին հողեղէն վերասլացեալ յերկինս:

Քեզ առ ի պատիւ ընթանային յառաջ՝
Գունդք սերոբէից թեւասքաւղեալ գոլով:

Զքեւ քառակերպիցըն հոյլքն ակումբ առեալ,
Սպասաւորէին հրեշտակական երամք:

Դու ի յերկնաճեմ յաստուածակերտ խորանսն
Զանազան փառաւք պայծառացեալ մըտեր:

Զքեզ առաքելոցըն գովէին գումարք,
Եւ դասք կուսանացն՝ հըրճուողական ձայնիւ:

Քեզ այսաւր տաւնեն եկեղեցւոյ մանկունք
Եւ խոստովանին. «Աստուածածին միշտ կոյս,

Լո՛ւր պաղատանաց յուսացելոցս ի քեզ
Եւ լե՛ր բարեխաւս առ Միածին Որդիդ:

Ծո՛ւնր առ ի խոնարհ ընդ հաշտութեան մերոյ
Կըրկնեա՛, մայր կենաց, կամեցողին բարեաց:

---

17 C ãÇù 17-20
18 U Ðûñ¿
19 U ¹Áñ³Ëï ÇÝ AU µ³óûÕ BD µ³ó³õÕ
21 AD àñ¹ÇÝ MÇ³ÍÇÝ ³Ûë³õñ ³é ù»½»Ï»³É ÷Ë ïáÕÇ
22 C öáË³¹ñ»³ó Û»ñÏñ¿ Û»ñÏÝ³ÛÇÝ ù³Õ³ùÝ ÷Ë ïá-ÕÇ U öáË³¹ñ»³ó H ²é»³É ÷áË³¹ñ»³ó H ãÇù ¹³ë»³ó U Û»ñÏñ¿ë ÷Ë ¹³ë»³ó U Éáõë»Õ¿Ý ÷Ë Û»ñÏÝ³ÛÇÝ B ù³Õ³ùÝ ÷Ë Ëáñ³ÝëÝ
23 C ÇÙ³Ý³É»³óÝ BCU ¹³ëù
26 H ¸³ëù ÷Ë ¶áõÝ¹ù A ê¿ñáµ¿Çó BD ë¿ñáíµ¿Çó C ë»ñáíµ¿Çó AD Ã»õ³ëùáÕ»³É H å³ï»³Ý ÷Ë ·á-Éáí

27 C ãÇù 27-32 B ÑáÛÉù U ËáõÙå ÷Ë ÑáÛÉùÝ
28 BCU »ñ³ÙùÝ
29 U ãÇù 29-46
31 H ·áõÙ³ñ
32 B Ïáõë³Ý³ó
33 C »Ï»Õ»óáÛ B Ù³Ý·áõÝù
34 D ²ëïáõ³Í³Ù³Ûñ ëáõñµ ÷Ë ²ëïáõ³Í³ÍÇÝ ÙÇßï
36 B µ³ñ¿Ë³õë H ³å³õÇÝ»Éáóë Ç ù»½ ÷Ë ³é... àñ¹Ç¹
37 D Ù»ñáõÙ
38 B ÎÁñÏÝ»³Û C ÎñÏÝ³ A ´³ÝÇÝ áõÕÕáõ³Íª Ï»Ý³ó C ÎáõëÇ ÷Ë Ï»Ý³ó B Ï³Ù»ó³õÕÇÝ

Աղբիւրս արտասուաց ընդ փրկութեան մերոյ
Բղխեն՛ա յորդառատ, մարդասիրին ծնող,

Սուրբ զեկեղեցի անշարժ պահել յաւէժ,
Եւ զհաւատացեալս անփորձ մնալ ի սմա:

Եւ ի գալըստեան մեծի ծագման լուսոյդ
Մըտցուք յառագաստ ընդ իմաստուն կուսանսն՝

Արժանաւորիլ ընդ անմարմնոցըն դասուցն,
Փառս վերահընչել Երրորդութեանըն միշտ»:

39 AD ²Õµ»ñë C ²Õ»ñë ÷Ë ²ÕµÇõñë H ²Õµ»õñ D ÷ÁñÏáõÃ»³Ý
40 CH ´ÕË»³ A ÍÁÝûÕ BDH ÍÁÝ³õÕ C ÍÝ³õÕ
41 D å³Ñ»³ H Û³õ¿ï
42 CDU ½Ñ³õ³ï³ó»³Éùë C ÙÝ³É BC ëÙ³Û
43 BC ÉáõëáÛÝ H Éáõëáû
44 C Øïóáõù CH Îáõë Ç¹
45 CHU ³ÝÙ³ñÙÝáó A ¹³ëëÝ D ¹³ëÝ
46 B í»ñ³ÛÑÁÝã»É C í»ñ³ÑÝã»É C ºññáñ¹áõÃ»³Ý

ԱՅԼ ՏԱՂ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Կո՛յս անապական, Մարիա՛մ, Սո՛ւրբ Աստուածածին,
Միայն աւրհնեալդ ի կանայս, սրովբէ հողեղէն, քրովբէ վեհագոյն:
Ողջոյն ողջունաբեր աւետեաց, գաբրիէլեան, ը՛, ձայնիւն.
Ուրա՛խ լեր, բերկրեալ Տիրամայր եւ նոյն Տիրուհի[ա]:
Սուրբ սերովբէից սանդուխք երկնաճեմ[բ], Միածնին իջավան,
Անանջըրպետ հրանիւթից, հոգեղինաց զըւարթնոցն,
Տնաւրինեալ ի քեզ պատճառ փըրկութեան:
Տաճար եւ առագաստ Բանին, ը՛, Հաւր, դու դուստըր նոր Սիովնի,
Ցընծայ դըշխոյ զուարճացեալ Զաքարիայն աւետեաւք[գ],
Հարսըն պանծալի, փեսային Քրիստոսի:
Անթառամ ծաղիկ, շուշան վայրենի, փունջ խուռներամ գարնայնոյ,
Կանաչաբոյս, սաղարթեա, բողբոջախիտ վարդաթուփ,
Ծաղիկ ծիրանի եւ բազմագունակ:
Նարդ նարդիւնահոս, ճեմարան Թագաւորին, արքայից արքային,
Բուրաստան ցանկալի, դրախտ փափկութեան,
Պըտղաբեր խընծոր կարմիր գոյն ոսկի,
Ձիղդ ի Լիբանանէ, տունկդ արմաւենի եւ ծառ ձիթենի:
Դուռըն փակեալ, զքեզ ետես Եզեկիէլ մարգարէն[դ],
Սողոմոն աւրինակէր ըզխորանն, զըմբէթաձեւ հրաշալի,
Ծախարակեայ աշտանակ, խորհուրդ եկեղեցւոյ, դու աշտանակ լուսեղէն,
Ի քեզ կաթեցաւ շողն աստուածեղէն, նոյն սափոր ոսկի՝ լի մանանայիւ[ե]:
Ի Սինայի լերինն, ամպհովանի հոգեղէն, ձայն հայրական ի վերուստ,
Ընդ Մովսիսի անդ, ը՛, խաւսէր եւ մորենին բորբոքէր:
Աստուածային ճառագայթ անկէզ մնալով, զքեզ աւրինակէր[զ]:
Ամպ թեթեւ, յԵգիպտոս ընթացեալ, մանկամբըն Եմանուէլիւ[է],
Նոյն եւ ամպ լուսեղէն, ցաւղովն աղբեւրացեալ, քաղցրաճաշակ,
Կարկաջմամբ ծիծաղ ծաւալ վըտակեալ, ծով ծիրանափայլ եւ երկնանըման:
Նոյն Նոյեան տապան, տախտակ տառիցն աւրինաց,
Իսրայէլեան բանակին, Աբրահամուն տաղաւար, նոյն եւ Դաւթի կտակարան,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 403µ-405³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 322³-323µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070, Ã»ñÃ 235µ-236µ
Êáñ³·Çñ
A î»°ë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ ÷áËÙ³Ý ²ëïáõ³Í³-ÍÝÇÝ Ç ·ÉáõË »Ï»Õ»óõáí Ó³ÛÝÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÜÁÝçÙ³ÝÝ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ ³é³çÇ ³õáõñÝ ¿
Ì³Ûñ³Ï³å ª Îáëï³Ý¹ÇÝáëÇ
´Ý³·Çñ
2 BG ëñáµ¿

ա Ղուկ. Ա 28
բ Ծննդ. ԻԸ 12
6 B ½áõ³ñÃÝáó
գ Ղուկ. Ա 12-18
12 BG Ï³Ý³ç³µáÛë G ë³Õ³ñÃ»³É G í³ñ¹³Ãáõ÷
16 BG ËÁÝÍáñ
դ Եզեկ. ԽԴ 2
ե Եբր. Թ 4
զ Ելից Գ 2
է Եսայի ԺԹ 1
26 B ³Ùµ BG ³ÕµÇõñ³ó»³É

Թուղթ մատանեաւըն կընքեալ, Եսայիաս գուշակեաց, անլուծանելի գրով Հաստատեաց:

Ո՛*վ քաղաք պանծալի, բարձր աշտարակ, սիւն ամպոյ,*
Պատուար ամուր երկաթի, խարիսխ պըղընձի, սիւն ոսկի,
Քարամբք պըճնեալ արծաթեան եւ հրահոսեալ պաղպաջմամբ,
Դու հընծան լուսափայլ, բուրուառ ոսկեղէն, ի քեզ կաթեցաւ շողն աստուածեղէն:
Ս*րաթեւ արագընթաց աղաւնի, շքեղացեալ սիրամարգ, եթերընթաց գընացիւք,*
Սաւառնացար ի յերկինս, յեւթն աստեղեան ի խորանսն,
Յանպատում ի կեանսն, միշտ փառաւորեալ:
Ի *յերկինս ի վեր, հարսն Երրորդութեան, արժանի եղեր,*
Ամենասո՛ւրբ Տիրուհի, մեզ միշտ բարեխաւս լիցիս, Տիրամա՛յր:

30 BG Ãáõ Ë ï
34 BG ÑÁÝÓ ³ Ý

Փ[ՈԽ]

Մարիա՛մ, Սո՛ւրբ Կոյս, ալրհնեա՛լ Աստուածածին,
Ուրախացի՛ր, բերկրեա՛, ծընաւղ Սուրբ Միածնին:
Քեզ երանեն զաւրք երկնայինք եւ երկրայինք,
Փառաւորէն զփոխումըն քո յերկրէ յերկին:
Տաճար լուսոյ Հացին կենաց գըտար Բանին,
Եւ ծառ կենաց աստուածատունկ ի մէջ դըրախտին:
Աբրահամու զքոյդ գուշակէր ի խորանին,
Աւետեաւք ի ծնիցելոյ քո Միածնին[ա]:
Մորենին վառեալ յայտնէր ըզսքանչելիսդ,
Զոր կրեցէր յորովայնի անկիզելիդ[բ]:
Քաղցրիկ ցաւղով զքեզ Գեդէոն յառաջ տեսեալ[գ],
Սափոր ոսկի մանանայիւ, հացիւ լըցեալ[դ]:
Աղբեւր կընքեալ[ե], պարտէզ փակեալ Սողոմոնի[զ],
Կոյս յըղացեալ ըզքեզ ետես Էսայիաս[է]:
Այսաւր եկեալ հրեշտակապետըն Գաբրիէլ,
Բերեալ պըսակ Սուրբ ծընաւղիդ զԵմմանուէլ,
Կոչելով առ բոլորիցըն բաղձալին
Զտաճար լուսոյ եւ զբնակարան անմահ Բանին,
Ազդմամբ Հոգւոյն այսաւր եկեալ Սուրբ առաքեալքն
Եւ իմաստուն Սուրբ Կուսանացն ջահազգեստեալ,
Խոնարհեցան անմարմնական զաւրք հրեշտակաց,
Ընդ Միածնին իջեալ առ մայրըդ կուսութեանց:
Փոխադրելով ի զգայական ի տաժանմանց,
Յիմանալիս եւ յանպատում խորանս վեհից:
Զսրբըբասնեալ եւ զմաքրական հոգի Կուսիդ,
Ծոխ ճեմելով ուրախութեամբ բարձրացուցին:
Պարառեալ քաղցրաձայնիւ եղանակեն
Զամէնաւրհնեալըդ գովելով բարեբանեն:
Դասակցեալ առաքելոցն ընդ անմարմնոցն
Եւ աւրհնէին զամէնաւրհնեալդ արարածոց:
Շնորհք բարի պարգեւեցաւ հեթանոսաց
Պատկեր լուսոյ Աստուածամաւրն լուսազարդած:
Խընդա՛, դու՝ Կոյսըդ Մարիամ Աստուածածին,
Քեզ երանեն ազգ եւ ազինք մարդկան սեռին:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 405 ³ -406 ³
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ì º. öáËÙ ³ ÝÝ ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ ³ é ³ çÇ ³ õáõñÝ ¿
àñù ÁÝÏ ³ É ³ ù Ç ·áñÍ ½ù ³ Ýù ³ ñ Ó ³ ÛÝÝ ¿
ա Ծննդ. ԺԸ 10

բ Ելից Գ 2
գ Դատ. Զ 38-40
դ Եբր. Թ 4
ե Երգ Դ 12
զ Երգ Դ 12
է Եսայի Է 14

Սաւառնացար ընդ հրեշտակաց ի բարձունս։
Եթերընթաց ընդ Միածնիդ մըտեր յերկին։
Բարեխաւս ըզքեզ ունիմք առ Հայր մաղթել
Զեկեղեցւոյ մանկունըս քո անշարժ պահել։
Ի գալըստեան Աստուածորդւոյն Տեառն ի յերկնից,
Դասաւորել ընդ արդարոց սուրբ երամից,
Ընդ նոսին համաձայնեալ ուրախութեամբ,
Զերեքսըրբեան նըւագս տացուք Երրորդութեանդ։

Զ. ԿԱՆՈՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

ԱՅԼ ՔԱՐՈԶ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ
ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ ԱՐԱՐԵԱԼ

Գանձ անապական՝ ծածկեալ սրբութեամբ,
Գերահրաշ եւ անարատ, զարդարեալ մաքրութեամբ,
Սրբուհի եւ միշտ Կոյս, Սո՛ւրբ Աստուածածին Մարիամ,
Տաճար տիրակիր եւ խորան աստուածաբնակ՝ երկնակառոյց եւ լուսազարդ,
Յորում հանգուցեալ փառաբանի Սուրբ Երրորդութիւն:
Գովասանական ներբողիւ՝ գեռահրաշ սրբասացութիւնսն,
Անլռելի ձայնիւ, միաբանական հանդիսիւ,
Երգեմք քեզ, ամէնաւրհնեա՛լդ ի կանայս՟.
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր՝
Մատուցանել Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ, աղաչեմք:

Րախճան ցանկալի ընդունակ գովեստի,
Մեծարեալ սրբութեամբ անարատ տիրուհի,
Զոր Տէրն փառաց խոնարհեալ ի բարձանց,
Յաւրինեաց ըզքեզ Իւր տեղի հանգըստեան,
Եւ ի ձեռն աստուածախնամ գըթութեան
Նորոգեալ հաստատեաց ըզքեզ բուրաստան,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 406³-410³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 190µ-196µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 310³-315³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 231µ-235µ
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 200

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ²ÛÉ ù³ñá½ öáËÙ³ÝÝ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ F ºñÏñáñ¹ ³õáõñÝ öáËÙ³Ý ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ, ¶ñÇ[·áñÇ] Ü³ñ»Ï[³óõáÛ] ³ë[³ó»³É] H ¶³ÝÓ ÷áËÙ³Ý êáõñµ ÎáõëÇÝ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ì¼. öáËÙ³ÝÝ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ Ü³ñ»Ï. Ì¼. öáËÙ³Ý îÇñ³Ù³õñÝ »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ, Ü³ñ»Ï Ì¼. ÜÁÝçÙ³Ý ëáõñµ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ ¿ Ì¼. ì»ñ³÷áËÙ³Ý ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ ¿ »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ

Ì³Ûñ³Ï³å¤ ¶ñÇ·áñÇ »ñ·
´Ý³·Çñ

1 FH Ù»ÍáõÃ»³Ùµ ÷Ë ëñµáõÃ»³Ùµ

2 F Ù³ùñáõÃ»³Ùµ ½³ñ¹³ñ»³É

3 F ãÇù êñµáõÑÇ »õ C îÇñáõÑÇ ÷Ë êñµáõÑÇ A ãÇù »õ F ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³É »õ Éáõë»Õ¿Ý ÷Ë ëáõñµ ²ëïáõ³Í³ÍÇÝ Ø³ñÇ³Ù ACH ãÇù êáõñµ ²ëïáõ³Í³ÍÇÝ Ø³ñÇ³Ù

4 A ï¿ñáõÝ»³Ý ïÇñ³ÏÇñ ÷Ë ïÇñ³ÏÇñ AFH ãÇù »õ C ãÇù »ñÏÝ³Ï³éáÛó F Éáõë³ÝÏ³ñ H Éáõë³½áõ³ñÃ ÷Ë »ñÏÝ³Ï³éáÛó »õ Éáõë³½³ñ¹

5 H ãÇù Ñ³Ý·áõó»³É F ÷³é³÷³ÝÇ C ÷³é³õáñÇ

6 H ·áí³ë³Ý Ý»ñµáÕ»³Ý CF Ý»ñµáÕ¿ÇÝõ F ëñµ³ë³óáõÃÇõÝë A ëÁñµ³ë³óáõÃÇõÝë C ëñµ³ë³óáõÃÇõÝÝ H ëñµ³ë³óáõÃ»³Ùµ

7 AH ÙÇ³µ³Ý A ·áí»ëïÇõ ÷Ë Ñ³Ý¹ÇëÇõ H Ñ³Ý·ëïÇõ

Ղ․․․կ․ Ը 42

9 H 9-10
²Ñ³ ÁÝÏ³ÉóÇë ½³õñÑÝáõÃÇõÝ Ç ÷³é³µ³Ýã³ó ØÇ³ÍÝÇ¹,
²Õ³ã»Ùù
F ÁÝÏ³É CF ½³Õ³ã³Ýë

10 C àñ¹áÛ A ùáÛ F ²ëïáõÍáÛ¹ C Ù»ñá

11 H ¶áí»ëï ÁÝ¹áõÝ³Ï ·áí»ëïÇ

12 F ëñµáõÃ»³Ùµ H Ù³ùñáõÃ»³Ùµ ÷Ë ëñµáõÃ»³Ùµ C ëñµáõÑÇ ÷Ë ëñµáõÃ»³Ùµ A ãÇù ³Ý³ñ³ï ïÇñáõÑÇ H ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³É ÷Ë ³Ý³ñ³ï

13 A î¿ñÁÝ CFH Ý³Û»ó»³É ÷Ë ËáÝ³ñÑ»³É

14 CF ãÇù Æõñ H Ç ÷Ë Çõñ H Ñ³Ý·ëï³ñ³ÝÇ

15 C ãÇùª ïáÕÁ A àñ ÷Ë ºõ CFH ·ÃáõÃ»³Ýó

16 F ½ù»½ H ãÇù Ñ³ëï³ï»³ó Á½ù»½

Փոխանակ Աստուածատունկ դրախտին Ադենայ՝
Ըզծառն կենաց եւ անմահութեան ի միջի քում տընկեալ,
Ունելով ի քեզ զպտուղն կենդանութեան
Որով նորոգեցան տիեզերք ամենայն,
Յանմահութիւն փրկութեան վերագրեալ
Սրբութեամբ եւ արդարութեամբ ամէնաւրհնեալդ ի կանայս.
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր՝
Մատուցանել Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ, աղաչեմք:

***Ի** քեզ կատարեցան տառք աստուածախաւս եւ ընտրեալ մարգարէից*
Եւ նախագուշակ տեսողացն,
Որ փոխանակ Եւայի մայր գոլ զքեզ կենդանւոյ Բանին Աստուծոյ,
Որով զարդարեցան արարածք
Յառաջին հնութենէ մեղացն վերստին նորոգելով ի փառս,
Ուստի նախամաւրն անիծիցն երկունք
Ի յաւրհնութիւն փոխարկեալ՝ լուծաւ
Եւ գիր դատապարտութեան յանցանացն՝ խզեալ պատառեցաւ,
Քեւ ճոխանայ նախահայրն Ադամ,
Դստերբդ եւ Կուսիւդ ծնանելով առ ի քէն զբարձողն մեղաց:
Պարէ Եւա դստերաւք իւրովք ի խնճոյս՝ ուրախութեամբ զարդարեալ,
Պարակից եղեալ դասուց սերովբէից ի ձեռն քո՝

17 C ³ë ï áõ³Í³ ïáõÝÏÝ C ãÇù ¹ñ³ËïÇÝ F ²¹»Ý³Û ¹ñ³ËïÇÝ A ïÁÝÏáÛÝ AH º¹»Ù³Û ÷Ë ³ëïáõ³Í³-ïáõÝÏ ¹ñ³ËïÇÝ ²¹»Ý³Û

18 F ¼Í³éÁÝ F ½Í³éÁÝ C ½³ÝÙ³ÑáõÃ»³Ý CF ïÝÏ»³É H ïÝÏ»³ó

19 A ãÇù Ç ù»½ ACFH ãÇù ½å ïáõÕÝ F ½Ï»Ý¹³ÝáõÃÇõÝ A Á½Ï»Ý¹³ÝáõÃÇõÝ C Ï»Ý¹³ÝáõÃÇõÝ H ãÇù Ï»Ý-¹³ÝáõÃ»³Ý

20 A ãÇù ³Ù»Ý³ÛÝ

21 F ²ÝÙ³ÑáõÃÇõÝ ÷ñÏáõÃÇõÝ í»ñ³·ñ»É H ²ÝÙ³-ÑáõÃ»³Ý ÷ñÏáõÃÇõÝ í»ñ³¹ñ»³É A Æ Ï»Ý¹³Ýáõ-ÃÇõÝ ÷Ë Ú³ÝÙ³ÑáõÃÇõÝ A ÷ÁñÏáõÃ»³Ý

22 A êÁñµáõÃÇõÝ H ø»½ ëñµáõÃÇõÝ ACFH ãÇù »õ ³ñ-¹³ñáõÃ»³Ùµ C ³õñÑÝ»³É¹

25 FH ãÇù »õ F ãÇù ÁÝïñ»³É F Ù³ñ·³ñ¿Çó C Ù³ñ·³-ñ¿ÇóÁÝ A 25-37-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
Æ ¹³ëáõó å»ïáõÃ»³Ýó »õ Û³ÝÙ³ñÙÇÝ Ññ³µáõÝ ë»éÇó
²Ý¹³¹³ñ ÷³é³µ³ÝáõÃ»³Ùµ ÙÇß ï »ñÏÁñå³·»³É
êáõñµ ÎáÛë Ø³ñÇ³Ù.
¼Ç ½áñ »ñÏÇÝù áã µ³õ¿ÇÝ ï³Ý»É,
àñáí³ÛÝ ùá Í³ÍÏ»³É å³ñáõñ¿ñ.
¼Ç ½¹³éÁÝ ×³ß³Ï ÷³ÛïÇÝ ·Çïáõ Ã»³Ý,
¼áñ ÏáÛëÝ ³é³çÇÝ å³ ïñ»³É ³õÓÇÝ Ë³µ³Ýûù,
ÌÝÁÝ¹»³ÙµÝ Ç ù¿Ý Éáõ Í»³É çÁÝç»ëó¿,
²Ûë³õñ Çç»³É µÇõñ³õù Ññ»ßï³Ï³õù
Æ ÷áËáõÙÝ ÇëÏáõÑõáÛ¹ Ç ÷³éë ³ÝÙ³ ïáÛóÁë
÷áË³¹ñ»Éáí

26 F ãÇù »õ F ï»ë³ÝáÕ³ó ÁÝïñ»ÉáóÝ ÷Ë ï»ëáÕ³óÝ H ï»ë³ÝáÕ³óÝ

27 CFH ãÇù àñ H ºí³ÛÇ H ·áÉáí C Á½ù»½ H Ç ù»½ FH Ï»Ý¹³ÝÇ H ´³ÝÝ

28 H ïÇ»½»ñù ³Ù»Ý³ÛÝ ÷Ë ³ñ³ñ³Íù

29 C Æ ÷Ë Ú³é³çÇÝ C ãÇù í»ñëïÇÝ H ÑÝáõÃ»Ý¿Ý H ãÇù Ù»Õ³óÝ í»ñëïÇÝ CH Ýáñá·»³É

30 F ºõ³Û ÷Ë Ý³Ë³Ù³õñÝ F »ñÏáõÝù ³ÝÇÍÇóÝ H »ñ-ÏáõÝùÝ

31 F ÉáõÍ³õ Ç Û³õñÑÝáõÃÇõÝ ÷áË³ñÏ»³É CH ãÇù Æ H ãÇù ÉáõÍ³õ

32 H ãÇù ºõ FH ãÇù Ë½»³É

33 CFH ºõ ù»õ ÷Ë ø»õ CF ×áË³Ý³ C Ñ³ÛñÝ ÷Ë Ý³-Ë³Ñ³ÛñÝ H Ù»ñ ²¹³Ù

34 F ¸Áë ï»ñµ F ãÇù »õ CH ÎáõëÇõ H ãÇù ³é F ½µ³ñ-Ó³õÕÝ

35 CFH ºõ³Û C ¹Áë ï»ñ³õù H ¹ë ï»ñ³õùÝ H ãÇù Çõ-ñáíù C ãÇù Ç C ËÁÝ×áÛë CFH áõñ³ËáõÃ»³Ý CH Û³õñÇÝ»³É ÷Ë ½³ñ¹³ñ»³É

36 F å³ñ³ÏÇó H ÉÇÝÇ ÷Ë »Õ»³É H »õ ¹³ë³ÏÇó C ë»ñáíµ¿Çó F Ó»éÁÝ

Մայր եւ Կոյս, ամէնաւրհնեալդ ի կանայս:
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր՝
Մատուցանել Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ, աղաչեմք:

***Գ**ովեալ միշտ եւ երկրպագեալ, Սրբուհի՛ անարատ,*
Ապաւէն փրկութեան կենաց նորոգման աշխարհի,
Աւրինակեալ զքեզ նահապետին Նոյի
Տապանակ կենդանի եւ տախտակ փրկութեան՝ մածեալ սրբութեամբ,
Որոյ արուեստաւոր Սուրբ Հոգին եկաւորեալ ի քեզ,
Աւետեաւք հրեշտակապետին Գաբրիէլի սուրբ ողջունիւն ի քեզ մածուցեալ,
Բեւեռապինդ աստուածագամ հեղուսիւք
Միաւորեալ զքեզ ընդ կենդանի Բանին Աստուծոյ անանջրպետ բաժանմամբ,
Ի ծովու աշխարհի անալեկոծ նաւավարութեամբ,
Ժամանեալ թեւաւք Միածնին,
Որ ի գիրկս քո հանգուցեալ մարմնով,
Բարձրացոյց զքեզ ի կառս քերովբէականս:
Դասիւք հրեշտակաց վերացար ի բարձունս՝
Առ Հայր եւ Որդի եւ Հոգին Սուրբ, ամէնաւրհնեա՛լդ ի կանայս.
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր՝
Մատուցանել Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ, աղաչեմք:

***Ո՛**վ սրբուհի անարատ եւ միշտ Կոյս,*
Խորան սրբութեան՝ կազմեալ Յիսուսի եւ ամպհովանի՝ ի լոյս գիշերի՜,
Տեղի դատաստանի նոր Իսրայէլի եւ տաճար անձեռագործ,
Յորում քերովբէիցն թեւաւք ծածկեն զարգանդ Սուրբ Կուսիդ:

---

37 C ³ õñÑÝ» ³ É¹
40 A »ñÏÁñå ³ ·» ³ É A ëÁñµáõÑÇ F ²ë ï áõ ³ Í ³ ÍÇÝ Ø ³ ñÇ ³ Ù ÷Ë ³ Ý ³ ñ ³ ï H Ù ³ ùñáõÃ» ³ Ùµ îÇñáõÑÇ ÷Ë ëñµáõÑÇ
41 A ÷ÁñÏáõÃ» ³ Ý AH ãÇù Ï»Ý ³ ó
42 A Ú ³ õñÇÝ ³ Ï» ³ É H ²õñÇÝ ³ õáñ» ³ É AC Á½ù»½ H ãÇù Ý ³ Ñ ³ å» ïÇÝ
43 AF ãÇù »õ F ÷ñÏáõÃ» ³ Ùµ A ÷ÁñÏáõÃ» ³ Ý F ëñµáõÃ» ³ Ùµ C ëñµáõÃ» ³ Ùµ ïÇñáõÑÇ H ÷Ë ïáÕÇ. î ³ å ³ Ý ³ Ï ÷ñÏáõÃ» ³ Ý Ù ³ Í» ³ É ëñµáõÃ» ³ Ùµ, ·ñáí ²ë ï áõ ³ Í ³ ÛÇÝ Ýáñ Æëñ ³ Û»ÕÇ
44 H Ðá·áÛÝ C »Ï» ³ É
45 F ²õ» ï »õù C ²õ» ï ³ õù H ãÇù ²õ» ï » ³ õù C áõÕçáõÝÇõÝ
46 F ´»õ»é ³ åÇÝï A ãÇù ³ ë ï áõ ³ Í ³ · ³ Ù H Ñ»ÕáõëÇ» ³ É
47 H ØÇ ³ õáñ» ³ ó F Ï»Ý¹ ³ ÝáÛ A ãÇù Ï»Ý¹ ³ ÝÇ CF ³ Ý ³ Ýçñå» ï H ÙÇ ³ íáñáõÃ» ³ Ùµ ÷Ë µ ³ Å ³ ÝÙ ³ Ùµ
48 F ²ßË ³ ñÑÇë Íáíáõ ÷Ë Æ Íáíáõ ³ ßË ³ ñÑÇ A ³ Ý ³ É¿ÏáÍ A Ý ³ õ ³ µ»ÏáõÃ» ³ Ùµ H ãÇù Ý ³ õ ³ í ³ ñáõÃ» ³ Ùµ
49 F ØÇ ³ ÍÇÝÝ H ÷Ë 49-50 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. ²Ý ³ É¿ÏáÍ ÙÇ ³ õáñáõÃ» ³ Ùµ ØÇ ³ ÍÇÝÝ, áñ Ç ø¿Ý Ù»½ óáõó» ³ É Ù ³ ñÙÝáí
50 AC ù»½ ÷Ë ·ÇñÏë ùá
51 AC ´ ³ ñÓñ ³ ó ³ ñ H µ ³ ñÓ ³ ñ ÷Ë µ ³ ñÓñ ³ óáÛó ½ù»½ AC ãÇù ½ù»½ A Ï ³ éÁë F ù»ñáíµ¿ ³ Ï ³ Ý H ù»ñáµ¿ ³ Ï ³ Ýë
52 AFH ¸ ³ ëáõù A í»ñ ³ ÷áË»ó ³ ñ H í»ñ ³ Ùµ ³ ñÓ ³ ñ ÷Ë í»ñ ³ ó ³ ñ Ç µ ³ ñÓáõÝë F ãÇù Ç µ ³ ñÓáõÝë
53 FH ²é êáõñµ Ðá·ÇÝ C Ðá·Ç F ³ Ù¿Ý ³ õñÑÝ» ³ É H µ ³ ñ»µ ³ Ý» ³ É »õ ³ õñÑÝ» ³ É¹ C ³ õñÑÝ» ³ É¹
56 A ãÇùª ï áÕÁ C ³ Ý ³ ñ ³ ï áõÑÇ C ãÇù »õ
57 A 57-58-ñ¹ ï áÕ»ñÁ 71-72-Ç ÙÇç»õ A ëÁñµáõÃ» ³ Ý CH ãÇù ëñµáõÃ» ³ Ý A Ï ³ Ý·Ý» ³ É Ï ³ ½Ù» ³ É Ç Û»ñÏñÇ ºñáõë ³ Õ¿Ù ÇÙ ³ Ý ³ ÉÇ ÷Ë Ï ³ ½Ù» ³ É ÚÇëáõëÇ »õ FH ãÇù »õ F »õ ÷Ë Ç A ãÇù Ç ÉáÛë ·Çß»ñÇ H ·Çß»ñáÛ
⁂ **Ելք ԺԳ 17-22**
58 A î»ÕÇ¹ ³ å ³ ë ï ³ ÝÇ H ï »ÕÇ ¹ ³ ï ³ å ³ ñ ï áõÃ» ³ Ý ÑÇÝ A Æëñ ³ Û»ÕÇ ACH ãÇù »õ ï ³ × ³ ñ ³ ÝÓ»é ³ ·áñÍ
59 A 71-72-Ç ÙÇç»õ AC ãÇù ÚáñáõÙ A ù¿ñáµ¿ÇóÁÝ C ù¿ñáíµ¿ù H ù»ñáµ¿ù CF ãÇù Ã»õ ³ õù A Í ³ ÍÏ» ³ É H Í ³ ÍÏ¿ÇÝ F ëñµáõÑáÛ¹ C ëñµáõÑõáÛ¹ H Ðá·áÛ¹ ÷Ë ÏáõëÇ¹

Ի քեզ խաւսեցեալ Որդին Աստուծոյ,
Ըստ անուան քում լուսաւորեալ ի լոյս Միածնիդ,
Ուրա՛խ լեր, տապանակ սրբութեան Բանին Աստուծոյ,
Ունելով ի քեզ միացեալ ըզկենդանագիր կտակ ի տախտակ աւրինացն,
Գրեալ մատամբ Էին Աստուծոյ[ա]*:*
Սափոր ոսկի՝ լցեալ սրբութեամբ[բ]*,*
Ի քեզ կրեցեր զմանանայն քաղցրութեան.
Գաւազան ծաղկեալ յարմատոյն Յէսսեայ[գ]*,*
Մեզ զարքայականըն պտուղ բերելով զՔրիստոս:
Բուրուառ՝ ամբարձեալ երիւք ունելեաւք՝
Հոգւով եւ մըտաւք եւ մարմնով միացեալ,
Քեւ բուրեցաւ հոտ անուշութեան, որով լցան տիեզերք ամենայն,
Որ ի քեզ եւ ընդ քեզ եւ ըզկնի քո հետեւելոցս
Լիցիս ընդունակ եւ պահապան ի ձեռըն հայցման մաղթանացս՝
Միաւորել զմեզ ի մի հաւտ Քում՝ ընդ սրբոց առաքելոցն,
Որոց այսաւր ժողովեալ յանփոխումն Տիրամաւրդ եւ Աստուածածնիդ,
Ընդունել ընդ քեզ պարգեւս բարեաց սրբութեան եւ արդարութեան,
Ամէնաւրհնեալդ ի կանայս:
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր՝
Մատուցանել Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ, աղաչեմք:

---

60 H ÷Ë ïáÕÇ. àñ Ç ù»½ µÝ³ Ï»³É àñ¹á□Ý ²ëïáõÍá□ F? Ë³õë»³É àñ¹õá□Ý
61 H øá
62 A 56-Çó ³é³ç FCH ãÇù àõñ³°Ë É»ñ A ëÁñµáõÃ»³Ý
63 FH ãÇù ÙÇ³ó»³É CF ½Ï»Ý¹³Ý³·Çñ A ãÇù Ïï³Ï Ç C Ïï³ÏÇÝ ÷Ë Ïï³Ï Ç F ï³Ëï³Ï³ó H ï³Ë-ï³Ïë C ³õñÇÝ³ó
64 H Ù³ï³ÙµÝ H ãÇù ¾ÇÝ
ա Ել. ԼԱ 18
65 A ÉÁó»³É ëÁñµáõÃ»³Ùµ H ãÇù ëñµáõÃ»³Ùµ
բ Եբր. Թ 4
66 AC À½Ù³Ý³Ý³□Ý Ç ù»½ Ïñ»Éáí ù³ÕóñáõÃ»³Ùµ H ÷Ë ïáÕÇ. Ø³Ý³Ý³□Ý Ï»ñ³Ïñáí Ç ù»½ ù³Õóñáõ-Ã»³Ùµ
67 C Ú»ëë³□
գ Եսայ. ԺԱ 1
68 CF ³ñù³□³Ï³Ý H ¼³ù³ñÇ³Ï³Ý A åÁïáõÕ CFH ãÇù øñÇëïáë A Á½øñÇëïáë
69 CF ´áõñí³é A µ³ñÓñ³·á□Ý ÷Ë ³Ùµ³ñÓ»³É C ³Ùµ³ñÓ F »ñÇë áõÝ»Éáíù H »ñÇó³Ýó H ãÇù áõÝ»-É»³õù
70 CFH ãÇùª ïáÕÁ CF Ùï³õù
71 F °õ, H ø»½ ÷Ë ø»õ CF Ï³½Ù»ó³õ, H Ï³½Ù»ó³Ý ÷Ë µáõñ»ó³õ H Ëáñ³Ý áõÕÕáõÃ»³Ý ÷Ë Ñáï³-ÝáõßáõÃ»³Ý F ÉÁó³Ý A ³Ù»Ý³□Ý ÉÁó³Ý ïÇ¿½»ñù
71 A áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
Êáñ³Ý ëÁñµáõÃ»³Ý Ï³Ý·Ý»³É Ï³½Ù»³É
Æ□»ñÏñÇ °ñáõë³Õ¿Ù ÇÙ³Ý³ÉÇ:
²ÙåÑá°í³ÝÇ ï»ÕÇ¹ ³å³ëï³ÝÇ Ýáñ Æëñ³□»ÕÇ,
ø»ñáµ¿ÇóÝ Ã»õ³õù Í³ÍÏ»³É ½³ñ·³Ý¹ êáõñµ ÎáõëÇ¹,
Æ ù»½ Ë³õë»ó»³É àñ¹ÇÝ ²ëïáõÍá□,
Àëï ³Ýáõ³Ý ùáõÙ Éáõë³õñ»³É Ç Éá□ë ØÇ³ÍÝÇ¹
72 CF ãÇù Ç ù»½ »õ H ÁÝ¹ ÷Ë Ç
73 C ÈÇÝÇóë A ³õñÇÝ³Ï áõÕÕáõ³Íª ÁÝ¹áõÝ³Ï H ãÇù »õ CF Ó»éÝ H ³ÝÓ»éÝ C ëñïÇó Ñ³□óÙ³Ý H Ñ³□ó-Ù³Ùµ ëñïÇ ÷Ë Ñ³□óÙ³Ý CFH Ù³ÕÃ³Ý³ó
74 F ØÇ³õáñ»³ H ØÇ³õáñ»É ACH Á½Ù»½ F Ñ³õ³-ùáõÙÝ ëáõñµ ÷Ë ÙÇÑ³õï ùáõÙ ÁÝ¹ ëñµáó H ãÇù ÙÇ A Áëï ëÁñµáó
75 H àñù ÅáÕáí»ó³Ý Ç ÷áËáõÙÝ ÷Ë àñáó... □³Ý-÷áËáõÙÝ A àñ ÷Ë àñáó C ãÇù ³□ë³õñ A ÅáÕáí»ó³Ý A Ç ÷áËáõÙÝ F îÇñ³Ù³õñï C îÇñ³Ù³õñ A 76-77-Ç ÷áË³ñ¿Ýª
¼áñ »õ Ù»ù ³Õ»ñëÇõ Ñ³□ó»Ùù ëÁñï ³é³ï Ñ³□óÙ³Ý Ù³ÕÃ³Ý³ó,
ä³ñ·»õ»Éáí Ù»½ ³ñÅ³Ý³ å¿ë Ù³ùñáõÃ»³Ùµª êÁñµáõÃÇõÝ »õ ³ñ¹³ñáõÃÇõÝ, ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³ÉÉ¹ Ç Ï³Ý³□ë
H ÁÝ¹áõÝ»Éáí Ç ù¿Ý Á½å³ñ·»õ ëÁñµáõÃ»³Ùµ »õ ³ñ¹³ñáõÃ»³Ùµ
77 C ³õñÑÝ»³É¹ H ÷Ë ïáÕÇ. ´³ñ»µ³Ý»³É¹ »õ ³õñÑÝ»³É¹ □³õÇï»³Ýë

Րաբուն իմաստից եւ լոյս գերագանց,
Արեգականն արդարութեան արեւելք եւ առաւաւտ խաղաղութեան,
Լուսին լըրացեալ, լուսով լցեալ
Ի լոյսն աննուաղելի առաւաւտուն լուսոյ,
Ունելով ի քեզ զարուսեակն պայծառ՝
Լցեալ լուսով ի կամարըս սըրբութեան:
Լեառըն վիմածին՝ ըստ տեսլեանըն մեծին Դանիէլի[ա]
Ցաւղ՝ ի Հերմոնէ ցաւղեալ[բ] *ի Սիոն, գաղտ ի քեզ իջեալ,*
Գեղմն իմանալի, զոր ետես Գեդէովն[գ],
Դուռըն փակեալ[դ] *եւ աղբեւր կընքեալ*[ե],
Կին ժրագլուխ, պըսակ պարծանաց՝ ըստ Սողոմոնի[զ],
Պարակից սերովբէից եւ հանգիտամէտ՝ բազմաչեայ քերովբէից,
Ըստ տեսլեանն Եզեկիէլի,
Վերստին խոստովանելով զդարձ գերութեան Իսրայէլի,
Որ են դասք փրկելոցս՝ արեամբն Յիսուսի,
Բարեխաւսեա՛ անդադար առ Որդիդ քո Միածին՝
Հաստատել սուրբ զեկեղեցի,
Պահել անարատ մինչեւ յապագայի աւուրըն մեծի՝
Զհովուապետն բանաւոր հաւտի Քո, որ նստի ի մէջ կաթողիկէի,
Որ է երկինք հաստատեալ ի յերկրի.

---

80 H ãÇù »õ F ·»ñ³½³ñ¹»³É C ·»ñ³½³Ýó»³É ÷Ë »õ ÉáÛë ·»ñ³½³Ýó H ·»ñ³½³ÝóÇÏ
81 C ºõ ³ñ»·³Ï³ÝÝ H ³ñ»·³Ï³ÝÝ C ³ñ»õ»³Éù CF ãÇù »õ CH ãÇù ³é³õ³õï Ë³Õ³ÕáõÃ»³Ý
82 F ÉÇ³ó»³É ÷Ë Éñ³ó»³É F Éñ³ó»³É F »õ Éó»³É A ÑÇ³ó»³É ÷Ë Éó»³É C ÉÁó»³É H ãÇù Éó»³É
83 A ãÇù Æ A ³ÝÝÁõ³Õ»ÉÇ A Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ ÷Ë ³é³-õ³õïáõÝ ÉáõëáÛ H ³é³õ³õï ÉáõëáÛ¹
84 C ÁÝ¹ ÷Ë Ç H ½³ñ»·³ÏÝ ÷Ë ½³ñáõë»³ÏÝ
85 AF ãÇù Èó»³É CH Èáõëáí (H ÉáÛë) í»ñ³ó»³É ÷Ë Èó»³É Éáõëáí C Ï³Ù³ñÝ F ëñµáõÃ»³Ý C Éáõë»Õ¿Ý ëñµáõÃ»³Ý
86 CFH ãÇùª ïáÕÁ CF ï»ëÉ»³ÝÝ A ¸³ÝÇ¿ÉÇ Ù»ÍÇ
ա Դան. Բ 34
87 C Ð»ñÙáíÝ¿ A Çç»³É ÷Ë ó³õÕ»³É A î»³éÝ¿ ÷Ë êÇáÝ CFH êÇáíÝ F ó³õÕ¹ ÷Ë ·³Õï A ãÇù ·³Õï H ·»ÕÙ Çç»³É Ç ù»½ ÷Ë ·³Õï… Çç»³É F ù¿Ý ÷Ë ù»½ A í»ñ³ó³õÕ»³É ÷Ë Çç»³É
բ Սղմ. ՃԼԲ 3
88 H ¶»ÕÙ CFH ãÇù ½áñ »ï»ë ¶»¹¿áÝ
գ Դատ. Զ 38-40
89 CF ¸áõéÝ C ³Õµ»ñ F ÏÝù»³É
դ Եզեկ. ԽԴ 2
ե Երգ Դ 12
90 F »õ åë³Ï F åë³Ï AFH ãÇù Áëï êáÕáÙáÝÇ C êá-ÕáíÙáÝÇ
զ Առակ ԺԲ 4
91 A äÁë³Ï³ÏÇó ÷Ë ä³ñ³ÏÇó AC ëñáíµ¿Çó A ãÇù Ñ³Ý·Çï³Ù¿ï µ³½Ù³ã»³Û H Ñ³Ý·Çëï ³Ù»Ý³ÛÝ ÷Ë Ñ³Ý·Çï³Ù¿ï C µ³½Ù³ã»³ FH ù»ñáíµ¿ÇóÝ AC ùñáíµ¿Çó
92 A Ý³Ë³·áõß³Ï ï»ëÉ»³ÝÝ ÷Ë ï»ëÉ»³ÝÝ º½»ÏÇ»ÉÇ
93 A ì»ñÁëïÇÝ CF Ëáëï³Ý³É H Êáëï³ó»³É í»ñë-ïÇÝ AF Á½¹³ñÓ C ½¹³ñÓÁÝ CH ãÇù ·»ñáõÃ»³Ý A Ýáñ³ µ³ÝÇÝ ÷Ë ·»ñáõÃ»³Ý Æëñ³Û¿ÉÇ C Æëñ³Û»ÕÇ
94 A Ýáñ³ ÷ÁñÏ»ÉáóëC ÷ñÏ»ÉáóÝ H ÷ñÏ»³É A Ç Ó»éÝ ØÇ³ÍÝÇ àñ¹õáÛ ùáÛ ÷Ë ³ñ»³ÙµÝ ÚÇëáõëÇ
95 A 95-109-ñ¹ ïáÕ»ñÁª 112-Çó Û»ïáÛª Çµñ»õ ³é³Ý-ÓÇÝ ïáõÝ AFH ãÇù ³é àñ¹Ç¹ ùá ØÇ³ÍÇÝ
96 A ãÇù ëáõñµ CH ½Ï³ÃáõÕÇÏ» ëáõñµ H »Ï»Õ»óÇ
97 H ä³Ñ»³É F ³õáõñÝ C Û³õáõñÁÝ A 98-104-Ç ÷áË³-ñ¿Ý áõÝÇ.
¼Ñáíáõ³å»ïÁÝ Ù»ñ »õ ½ï»ëáõã Ñá·õáó Ù»ñáóª
½Í³é³ÛÝ ùá Á½ï¿ñ [³Ûë ³ÝáõÝ]
Ðáíáõ»É ½`³é Ç ù»½ Ñ³õ³ï³ó»³É ÅáÕáíáõñ¹ë
ºõ ½³Ûó»ÉáõÝ ¹³ïáÕáõÃ»³Ý å³ñÏ»ßï³Ïñ³õÝ
ëÁñµáõÃ»³Ùµ
À½í³ñ¹³å»ïë Ù»ñ ½³õñ³óáõëó»ë
àõÕÕ³÷³éáõÃ»³Ùµ áõëáõó³Ý»É ½¹³õ³Ý»³ÉëÝ
Æ ø»½ Ñ³Ý¹»ñÓ ¹Áåñ³õù »õ å³ßï³õÝ¿Çõù
À½Ï³ÃáõÕÇÏ¿ »Ï»Õ»óÇ øá
àñ ¿ »ñÏÇÝù Ñ³ëï³ï»³É Ç Û»ñÏñÇ
98 F ùá Ñ³õïÇ F Ï³ÃáõÕÇÏ¿Ç C Ï³ÃáõÕÇÏ» H ãÇù ïáÕÁ
99 CF Ñ³ëï³ï»³É ¿ (C ãÇù ¿) »ñÏÇÝù ÷Ë »ñÏÇÝù Ñ³ëï³ï»³É H ÷Ë 99-101 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
¼Ñ³Ûñ³å»ïÝ Ù»ñ î¿ñ ¶ñÇ·áñÇë
¼³Ûó»ÉáõÝ Ù»ñáÛ ¹³ï³å³ñïáõÃ»³Ý

Եւ զայցելուն դիտողութեան
Առ ի ձեռնադրութիւն քոյինակրաւն պատուոյն սրբութեամբ.
Եւ զպետս վարժիցն ուղղափառ վարդապետութեան՝
Ուսուցանել զդաւանեալսն ի քեզ՝ հաւատով սրբութեամբ,
Հանդերձ դպրաւք եւ պաշտաւնէիւք սուրբ եկեղեցւոյ
Եւ զդասըս քահանայից
Բաշխման մարմնոյ եւ արեան Միածնիդ քո արժանաւորեա՛
Եւ զամենայն հաւատացեալս ի քեզ՝
Նորոգե՛ա հաւատով, յուսով եւ սիրով՝
Ի փառս Միածնիդ քո, ամէնաւրհնեա՛լդ ի կանայս:
Ահա ընկալցիս զաղաչանըս մեր՝
Մատուցանել Որդւոյ քո եւ Աստուծոյ մերոյ, աղաչեմք:

***Ի** քեզ ապաւինիմք, ամենասո՛ւրբ Աստուածածին, միշտ Կոյս Մարիամ,*
Ընդ սրբոց առաքելոցն, որոց այսաւր ժողովեալ ի յուղարկումն քո,
Բարեխաւսեա՛ անդադար առ Որդիդ քո եւ Աստուած մեր՝
Ընդ սուրբ եւ պատուական դասուցըն մեծի,
Ընդ որս եւ զմերս ընկալցիս ըզպաղատանս՝
Առ ի հաշտութիւն պարտաւորելոցս
Եւ շնորհեսցես կեալ մեզ պարկեշտասնունդ՝
Ըստ կամաց կարգի կրաւնաւորութեան,
Ընդունելով առ ի քեզ զհաւատացեալքս
Եւ զծնեալքս յորդեգրութիւն սուրբ աւազանին՝
Ի հաւատս Սուրբ Երրորդութեան
Եւ զյառաջագոյն զհանգուցեալսըն ճշմարիտ հաւատով՝

---

100 F ãÇù »õ F ¹Ç ï ³õáñáõÃ»³Ý
101 C ãÇù Ç F å ³ ï áõÇÝ C ëñµáõÃ»³Ý
102 H ¼å»ï í³ñÅÇó ÷Ë ºõ… í³ñÅÇóÝ F ãÇù ºõ F í³ñÅÇó C í³ñ¹³å»ïáõÃ»³Ùµ
103 C Á½¹³õ³Ý»³ÉëÝ F ãÇù ëñµáõÃ»³Ùµ C ëÁñµáõÃ»³Ùµ H ÷Ë 103-104 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. àõëáõó³Ý»Éáí Ç ù»½ µÝ³õÇÝ ÇëÏ å³ßï³õÝ¿Çõù
104 CF ãÇù Ð³Ý¹»ñÓ
105 AFH ãÇù ºõ CF ½¹³ëë AF ù³Ñ³Ý³ÛáõÃ»³Ý
106 A ´³ßË³õÕ CH ´³ßËÙ³Ùµ H ³ñ»³ÝÝ A ØÇ³ÍÝÇ A ãÇù ùá H øñÇëïáëÇ ÷Ë ØÇ³ÍÝÇ¹ ùá CFH ãÇù ³ñÅ³Ý³õáñ»³º A ³ñÅ³Ý³õáñ Ñ³õ³ ï³ó»Éáó ÷Ë ³ñÅ³Ý³õáñ»³º
107 CFH ãÇù Ç ù»½
108 AH Üáñá·»É CH ãÇù Ñ³õ³ ïáí H ãÇù Ûáõëáí
109 A ÷³éÁë C ØÇ³ÍÝÇ F ãÇù ùá H ÷ñÏáÕÇ¹ ÷Ë ØÇ³ÍÝÇ¹ ùá H µ³ñ»µ³Ý»³É »õ ³õñÑÝ»³É F ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³É C ³õñÑÝ
112 F ³Ù»Ý³õñÑÝ»³É ëñµáõÑÇ ÷Ë ³Ù»Ý³ëáõñµ H ãÇù ³Ù»Ý³ëáõñµ A ëÁñµáõÑÇ ÷Ë ³Ù»Ý³ëáõñµ C ëñµáõÑÇ »õ ÷Ë ³Ù»Ý³ëáõñµ CFH ãÇù ÙÇßï ÎáÛë
113 A ëÁñµáó H ëñµáó ùáó A àñù ³ñÅ³ÝÇ »Õ»Ý ÅáÕá- í»É Ç ÙÇ³ëÇÝ Ç ÷áËáõÙÁÝ ëñµáõÑõáÛ Ù³õñ¹ »õ ²ë ïáõ³Í³ÍÝÇ¹ CH ãÇù ³Ûë³õñ H ÅáÕáí»ó³Ý H ÛÕÁñÏáõÙÝ F ãÇù Ç
114 CFH ãÇùª ïáÕÁ
115 CFH ÊÝ¹ñ»³É (CH ÊÝ¹ñ»É) Û³Õ³·ë ÷Ë ÀÝ¹ F ¹³ëáõóÝ H ¹³ëáõó
116 H ãÇù »õ F ½Ù»ñ A Á½Ù»ñë F å³Õ³ï³Ýë ÁÝÏ³ÉóÇë F å³Õ³ï³Ýë H ½³Õ³ã³Ýë ÷Ë Á½å³Õ³ï³Ýë
117 H êñïÇó ÷Ë ²éÇ H Ñ³ßïáõÃ»³Ùµ
118 CFH ãÇù 118-119
120 AF ÀÝ¹áõÝ»É CF ½'³é A ù¿Ý ÷Ë ù»½ H ¼³é Ç ù¿Ý ÷Ë ³éÇ ù»½ CF Ñ³õ³ï³ó»³Éë
121 H ãÇù 121-123 ïáÕ»ñÁ A Á½ÍÝ»³Éùë C ÍÝ»³Éë C ãÇù ëáõñµ ³õ³½³ÝÇÝ F ³õ³½³Ý³õÝ
122 A ÙÇ Ñ³õïÁë ÷Ë Ñ³õ³ ïë C ãÇù Æ Ñ³õ³ ïë C ºñ- ñáñ¹áõÃ»³Ý¹
123 F ãÇù ½Û³é³ç³·áÛÝ A ãÇù ºõ ½Û³é³ç³·áÛÝ C ½Û³é³ç³Û·áÛÝ F ½Ñ³Ý·áõó»³ÉëÝ F Ñ³Ý·áõó»³ÉëÝ ×ßÙ³ñÇï F Ñ³õ³ï³ó»³Éë ÷Ë ×ßÙ³ñÇï Ñ³õ³ïáí C ãÇù ×ßÙ³ñÇï Ñ³õ³ïáí

Ի դաւանութիւն Միածնի քո,
Բարեբանեալ եւ երկրպագեալ, ամէնաւրհնեալդ ի կանայս:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս հոգւոցն հանգուցելոց՝
Յուսով յարութեան, խնդրեմք:

***Եւ** եւս առաւել*
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

***Ր**ոտել զմարմինս մեր անուշահոտ վարուք*
Ի յիշատակի մաւրդ եւ Աստուածածնիդ, աղաչեմք:

***Գ**ովեմք զքեզ, Տիրուհի անարատ, մայր Տեառն եւ Կոյս՝ Մարիամ,*
Սրբուհի եւ մշտաշնորհ աշխարհի պարկեշտասնունդ պարգեւ հաւատոյ,
Ի բարձրելոյ Հաւրէ զաւրացեալ եւ հովանաւորեալ,
Ի Սուրբ Հոգւոյն զարդարեալ եւ մաքրագործեալ,
Բնակութեամբ Որդւոյն յաւրինեալ եւ տաղաւարեալ,
Միածինն Հաւր եւ քեզ անդրանիկ
Որդի քո ծննդեամբ եւ Տէր արարչութեամբ:
Տունկ կենաց պտղոյն աւրհնութեան,
Ողջացուցիչ երկանցն Եւայի խոստովանիմք զքեզ,
Մայր կենդանւոյ Բանին Աստուծոյ, ի քէն հայցեմք,
Բարեխաւսեա՛ անդադար առ Որդիդ քո եւ Աստուած մեր,
Հանդերձ մեծին ի ծնունդըս կանանց՝ Կարապետին եւ Մըկըրտչին Յովհաննու‴,

---

124 A ¸ ³ õ ³ ÝáõÃ» ³ Ùµ ÷ Ë Æ ¹ ³ õ ³ ÝáõÃ» ³ Ý H ØÇ ³ -ÍÝÇ ¹
125 AH ãÇùª ï áÕÁ C ³ õñÑÝ» ³ É ¹ Ç Ï ³ Ý ³ Ûë, êáõñµ ² ë-ï áõ ³ Í ³ ÍÇÝ ÷ Ë »ñ Ï ñ å ³ · » ³ É, ³ Ù¿Ý ³ õñÑÝ» ³ É ¹ Ç Ï ³ Ý ³ Ûë
126 ÷ Ë 126-127 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. A ² Ñ ³ ÛÇß»ëóÇÝ Ñá · Çù Ñ ³ Ý · áõó»Éáó Ù»ñáó ³ é ³ çÇ øá, Ù ³ ñ ¹ ³ ë¿ñ, ËÁÝ ¹ -ñ»Ùù C Ñá · áóÝ H ÷ Ë 126-127 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. ² Ñ ³ ÛÇß»ëçÇñ
128 C ÙÇ ³ µ ³ Ý ÷ Ë ³ é ³ õ»É
129 C ì ³ ëÝ ×ßÙ ³ ñÇ ï »õ ëáõñµ ÷ Ë ï áÕÇ H ãÇù 129-131 ï áÕ»ñÁ A 130-131-Ç ÷ áË ³ ñ¿Ýª
ðá ï »É Á½Ù»½ Ç ÛáÛë ëÇñáÛÝ,
àñ ³ é î¿ñ, ËÁ[Ý ¹ ñ»Ùù]
C 130-131-Ç ÷ áË ³ ñ¿Ýª
Ú ³ õ ¹ Ù ³ Ùµ ëÇñáÛ ß ³ ÕÏ ³ åÇ
Ú ³ Ý · »É ½ ³ ÝóÇÝë Ù»ñ Ç · ÁÉáõËÝ, øñÇë ï áë,
ËÝ ¹ ñ»Ùù
132 A ¶áÑ ³ Ý ³ Ùù »õ ÷ ³ é ³ õáñ»Ùù Á½ù»½ H ãÇù îÇñáõ-ÑÇ FH ¶á í » ³ É ÷ Ë ¶á í »Ùù ½ù»½ C ãÇù ¶á í »Ùù ½ù»½ FH ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÇÝ ³ Ý ³ ñ ³ ï A ëÁñµáõÑÇ »õ ÙÇß ï Î áÛë ÷ Ë »õ Î áÛë Ø ³ ñÇ ³ Ù
133 A ãÇù êñµáõÑÇ »õ Ùß ï ³ ßÝáñÑ ³ ßË ³ ñÑÇ C ÙÇß ï ßÝáñÑ ÷ Ë Ùß ï ³ ßÝáñÑ H ßÝáñÑ ÷ Ë »õ Ùß ï ³ ßÝáñÑ C å ³ ñÏ»ß ï ³ ëÁÝáõÝ ¹ A »õ å ³ ñ · »õù ÷ Ë å ³ ñ · »õ H ãÇù å ³ ñ · »õ Ñ ³ õ ³ ï áÛ
134 H µ ³ ñÓñ»ÉáÛÝ FH Ð ³ õñ¿Ý C Ð ³ õñ A Ñá í ³ Ý ³ ó» ³ É ÷ Ë Ñá í ³ Ý ³ õáñ» ³ É
135 F ãÇùª ï áÕÁ CH Ðá · áÛÝ
136 F Æ µÝ ³ Ï áõÃÇõÝ CF àñ ¹ õáÛ CF ½ ³ ñ · ³ ó» ³ É ÷ Ë Û ³ õñÇÝ» ³ É F Ñá í ³ Ý ³ õáñ» ³ É ÷ Ë ï ³ Õ ³ õ ³ ñ» ³ É H ãÇù 136-137-ñ ¹ ï áÕ»ñÁ
137 A ØÇ ³ ÍÇÝ
138 A ùáÛ H ÷ Ë ï áÕÇ. àñ ¹ Ç ÍÝÁÝ ¹ » ³ Ý »õ ï ñ ï Ýçáõ-Ã» ³ Ý
139 A 142-143-Ç ÙÇç»õ A »õ åÁ ï áõÕ ÷ Ë å ï ÕáÛÝ H ãÇù ³ õñÑÝáõÃ» ³ Ý
140 A ÷ Ë ï áÕÇ. Á½ù»½ Ëáë ï á í ³ ÝÇÙù H ãÇù »ñÏ ³ ÝóÝ ºõ ³ ÛÇ F »ñÏ ³ Ýó C Á½ù»½ ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÇÝ H ³ ë-ï áõ ³ Í ³ ÍÇÝ ÷ Ë ½ù»½
141 C Ï »Ý ¹ ³ ÝáÛ H Ï »Ý ¹ ³ ÝÇ F ãÇù Ç ù¿Ý Ñ ³ Ûó»Ùù AH »õ, C ÛáñÙ¿ ÷ Ë Ç ù¿Ý
142 AC ´ ³ ñ»Ë ³ õë»É A ãÇù ³ Ý ¹ ³ ¹ ³ ñ C àñ ¹ Ç ï A ùáÛ A ² ë ï Áõ ³ Í
143 CF ÍÝáõÝ ¹ ë CF ØÏ ñ ï ãÇÝ A Úá í ³ ÝÝáõ H ãÇù 143-150 ï áÕ»ñÁ
‴ Ղ•–կ· Է 28

Եւ սրբոյն Ստեփանոսի՝ նախավըկայ չարչարանաց Միածնին,
Պաղատանաւք սրբոց առաքելոցն, որք ի ծագաց աշխարհի:
Այսաւր ի պատիւ հանգստեան քո ուրախացեալք,
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ՝ հանդերձ միանձամբք եւ ճգնաւորաւք,
Զի ի քէն միշտ աւգնեալ եւ բարեգործեալ
Յաւուր մեծի յիշատակի քո,
Գովեալ եւ փառաւորեալ Տիրուհի, ամէնաւրհնեա՛լդ ի կանայս:
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

144 F êï»÷³ÝÝáëÇ F Ý³Ë³íÁÏ³ A ÷Ë ïáÕÇ. Ü³-Ë³íÁÏ³Û ã³ñã³ñ³Ý³ó ØÇ³ÍÝÇÝ Û³é³çë³ñÏ³-õ³·ÇÝ êÁñµáÛÝ êï»÷³ÝáëÇ

145 A ëñµáó F áñ F ³ßË³ñÑ¿ A »ñÏñÇ ÷Ë ³ßË³ñÑÇ

146 A ÷Ë ïáÕÇ. Ð³õ³ù»³É ÙÇ³µ³Ý Ç å³ïÇõ ³õáõ-ñÁë ÷áËÙ³Ý ùáÛ »õ Ñ³Ý·Áëï»³Ý C ãÇù ³Ûë³õñ C ³õáõñ ÷Ë Ñ³Ý·ëï»³Ý C ÙÇ³µ³Ý»³É ÷Ë áõñ³-Ë³ó»³Éù

147 F ÙÇ³ÝÓ³Ùµ F ãÇù »õ A ×Á·Ý³õáñ³õù

148 F ãÇù ÙÇßï C ³õ·Ý»³É ÙÇßï F ÙÇßï µ³ñ»·áñÍ»³É

149 F ùá ÛÇß³ï³ÏÇ A 149-150-Ç ÷áË³ñ¿Ýª ´³ñ»Ë³õë»³° ³é ØÇ³ÍÇÝ àñ¹Ç¹ ùáÛ ì³ëÁÝ µ³Ý³õáñ ùá Ñ³õïÇë

150 C ÷Ë ïáÕÇ. µ³ñ¿µ³Ý»³É »õ ³õñÑÝ»³É¹ Ç Ï³Ý³Ûë

ԱՅԼ ՏԱՂ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Նոր քերովբէ հողանիւթ, աթոռ էից բարձողին,
Աստուածածին՝ սուրբ տաճար Բանին, ը՛, Հաւր,
Երկինք երկնից ի յերկրի ցուցար, ո՛վ սրբուհի Կոյս,
Մարիամ՝ մայր Աստուծոյ անըհարսնացեալ:

Րոպէից կուսից համայնից մարդկան ծագեցեր լոյս,
Նոր արեւելք արեգականըն արդարութեան,
Սա այսաւր իջեալ զաւրաւք հրեշտակաց առ քեզ, կոյս եւ մայր,
Բարձրըրացոյց ըզքեզ ի վերինն Երուսաղէմ:

Եկեալ եւ դասք սուրբ առաքելոցն ի փոխումըն քո,
Համաձայն զըւարթնոցն գովէին զաւրհնեալդ ի կանայս:
Սոցին նըման եւ մեք երգեսցուք քեզ, Տիրուհի՛ սուրբ,
Ընդ սրովբէից դասուց բարձրըրացելոյդ ի փառս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 410 ³ µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 55µ-56 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 337 ³ µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 257µ-258 ³
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 165
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»ºë í»ñ»õáõÙ B î ³ Õ ÷áËÙ ³ Ý ²ëïáõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ
Ç Ü»ñë¿ë¿ C Ø»ÕÇ¹[Ç] öáË[Ù ³ Ý] D ²É ï ³ Õ ÝÙÇÝ,
Ç ÝáÝ ËáñÑáõñ¹
Ì ³ ñ ³ Ï ³ åª Ü»ñë»ë

´Ý ³ ·Çñ
1 C ù»ñáµ» D ù»ñáµ¿
3 C ºñÏÝÇó »ñÏÇÝù ÷Ë ºñÏÇÝù »ñÏÝÇó
4 BCD ³ ÝÑ ³ ñëÝ ³ ó» ³ É
6 C àí ÷Ë Üáñ C ³ ñ»· ³ ÏÝÝ
7 C ê ³ C Ù ³ ñ ¹
8 BCD ´ ³ ñÓñ ³ óáó
9 D ¾Ï» ³ É D ³ é ³ ù»Éáó C ÷áËáõÙÝ B ùá
10 AC ½Áõ ³ ñÃÝáó
12 C ëñáµ»Çó CD µ ³ ñÓñ ³ ó»Éá¹ D ÷ ³ éë ³ Ù¿Ý

ՓՈԽ

Նարդոս բուրեալ եղբաւրորդին,
Եւ իւղ թափեալ անուն նորին,
Ընդ աւրհորդ դըստեր Դաւթի
Անճառ սիրով բաղձմամբ կապի:

Վարդ կարմրերփեան յառաւաւտին,
Սաղարթապատ յերեկոյին,
Արեգական լոյս պարագրի,
Ընդ պատենիւ լուսոյն ծածկի:

Գայ այծեմանց որթուց նըման,
Վերա լերանցըն Բեթելեան[ա],
Էմուտ ի վրանըն Կեդարու[բ],
Արար տաճար իւր լուսատու:

Անձրեւըն Հաւր ամպով Հոգւոյն,
Իջեալ ի գեղմն իմանալոյն[գ],
Սերմըն սիրոյ Բանին բուսաւ,
Եթող յերկրի եւ վերացաւ:

Տաճար լուսոյն աստ ընակեցաւ,
Որքան ընակեալըն կամեցաւ
Վեր համբառնայ այսաւր կառաւք
Եւ բազմաչեայ քրովբէիւք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 410µ-411µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 56µ-57µ

C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 337µ-338³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 258³µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 35³ ØÇ³Ý 29-40 ïáÕ»ñÁ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 211³

ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 166

Êáñ³·Çñ

ACD ö[áË] B ³ÝËáñ³·Çñ G ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í U î³Õ ³½ÝÇõ [¶ñÇ·áñ Èáõë³õ.]

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ì¼. öáËÙ³ÝÝ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ ¿ Ì³ñ³Ï³åªÜÁõ³·¿ ²ëïí³Í³ÍÝÇÝ »ñ·´Ý³·Çñ

2 AC »õÕ B »Õ

3 CU ¹ëï»ñ

4 C ëÇñá U µ³ÕÓÙ³Ù

6 C »ñ»ÏáñÇÝ U »ñ»ÏáÇÝ

8 U ÉáëáÝ

9 U ·³ BCU ³Í»Ù³Ý CU ÝÙ³Ý

10 C ì»ñ³ B Æ í»ñ³ D Æ í»ñ³ C É»ñ³ÝóÝ B ´»¹»É»³Ý U ´»Ã»É»³Ý áõÕÕáõ³Íª ´»¹»É»³Ý

ա Երգ Բ 9

11 BCU ºÙáõï C íñ³ÝÝ

բ Ավ. Մթ. 5, Երգ Ը 4

13 C ²ÝÓñ»õÝ BCU ³Ùµáí CU Ðá·áÝ

14 U ·»ÕÙÁÝ

գ Դատ. Զ 38-40

15 C ê»ñÙÝ

18 AC µÝ³Ï»³ÉÝ

19 BU Ñ³Ùµ³éÝ³ U ³é Ý³ ÷Ë ³ë³õñ

20 U µ³½Ù³ã³ D ù¿ñáíµ¿³õù C ùñáµ»Çõù B ù»ñáíµ¿³õù U ùñáµ¿Çõù

Առաքելոցըն գումարեալ,
Սուրբ կուսանացըն ժողովեալ,
Ծածկեն զկուսից մայրն ի յերկրի
Պայծառ ջահիւք եւ լապտերաւք:

Անմարմնականքըն վայր իջեալ,
Զգերեզմանաւըն պար առեալ,
Ծագմամբ լուսոյ երգել երգ նոր,
Ձերիս աւուրս ոչ լըռելով:

Նոքին զմարմինըն սուրբ առեալ,
Հրեղէն կառաւք վեր համբարձեալ
Ի լուսաճեմ խորանս վերին,
Յեղական անմըտելին:

Նոցին եւ մեք համաձայնեալ,
Քե՛զ, Տիրամա՛յր, զայս երգս առեալ,
Երկըրպագեմք հետ Միածնին՝
Մեր փըրկութեանըն պատճառին:

Րամեալքս տաւնեմըք ցընծութեամբ
Զվերափոխումըն քո յերկինս,
Գանձին ունակ, փարթամացո՛
Զաղքատս՝ երգել փառս Աստուծոյ:

---

21 C ² é ³ ù»ÉáóÝ
22 U ãÇù 22-39 C Ïáõë ³ Ý ³ óÝ
23 A çÝçáõ ³ Í »õ ¹ ³ ñÓáõ ³ Í. ÁÝ¹ íÇÙûù ÷Ë Ç »ñÏñÇ
25 C ² ÝÙ ³ ñÙÝ ³ Ï ³ ÝùÝ
26 C ¼·»ñ»½Ù ³ Ý ³ õÝ
27 A çÝçáõ ³ Í »õ ¹ ³ ñÓáõ ³ Í. ½»ñ·ë »ñ·»Éá í ÷Ë »ñ·»É »ñ· Ýáñ
28 C Éé»Éá í
29 BG ÜáñÇÝ ÷Ë ÜáùÇÝ B ½ ³ ñÙÇÝÁÝ C ½Ù ³ ñÙÇÝÝ
32 AD Ú»Õ ³ Ý ³ Ï ³ ó BG Ú»Õ ³ Ý ³ Ï ³ óë C ³ ÝÙ ï ³ Ý»ÉÇÝ
34 BG îÇñ ³ Ù ³ õñ¹ D îÇñ ³ Ù ³ õñ
36 C ÷ñÏáõÃ» ³ ÝÝ å ³ ï× ³ éÇ¹ D å ³ ï× ³ éÇ
37 D ï ³ õÝ»ÙùÁù C óÝÍáõÃ» ³ Ùµ
38 C ¼í»ñ ³ ÷áËáõÙÝ A çÝçáõ ³ Í »õ ¹ ³ ñÓáõ ³ Í. ËÝ-¹ áõÃ» ³ Ùµ ÷Ë »ñÏÇÝë
39 BCD ÷ ³ ñÃ ³ Ù ³ óá
40 U ²Õù ³ ï ë U ½÷ ³ éë U ï áÕÇó » ï áª Ú ³ õÇ ï » ³ Ýë ³ õÇ ï »ÝÇó º õ ³ Ù»Ý ³ Ý ³ å ³ · ³ Çó

ԱՅԼ ՏԱՂ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Այսաւր զուարճացան երկինք ընկալեալ Հրեշտակ յերկրէ,
Մեծապէս բերկրի երկիր, տըւեալ բարեխաւս յերկինս:
Ի մարմնազգեստից ազանց անմարմնոցն յաղթեալ ի փառս,
Հըրճուին երգելով հրեշտակք. ո՞վ է սա՝ դիմեալ յերկրէ[ա]:
Հիւթ մարմնոյ առեալ զանձամբ, զարմացուցանաւղ վերնոցն,
Որում արքայից արքայն ի խընդիր իջեալ Քրիստոս:
Բազմութեամբ զաւրաց երկնից վերափոխելով ի կեանս,
Տէր կենաց, իշխան մահու, փոխադըրաւղ Իւր կոյս ծնողին:
Ինքեամբ վերառեալ փառաւք, աւանդեալ ի լոյս անճառ,
Ընդ իմաստնոց սըրբոց կուսիցն ի յիմանալի խորանսն:
Մերձ առ Հաւր եւ Սուրբ Հոգւոյ, ապաւէն ազգի մարդկան,
Երկնի եւ երկրի միջնորդ, բարեխաւս անձանց մերոց:

Յայս մեր փոխման աւուրս երկինք եւ երկիր տաւնեն
Երրակի մասամբք աւուրց, երգեն զըւարթնոցըն ջոկք:
Աստանաւր ընտրեալ հաւտին, դասք երկոտասան եղբարց,
Միախումբ եկեալ հասին, հրաւիրմամբ Հոգւոյն Սըրբոյ:
Լուցմամբ լապտերաւք անձանց, պայծառ կուսութեամբ ջահիւք[բ],
Ընդ նոսին եւ մեք երգեմք ի պատիւ փոխման աւուրս:
Յայս բազմաժողով տաւնիս յանուն քո կանգնեալ յարկիս,
Մաղթանաւք խընդրեմք ի Քէն, լուսոյ բնակարան Բանին:
Հայցեա՛ զթողութիւն մեղաց, պատւողացս քոյոյ տաւնիս,
Ի վերնատւողէն բարեաց, որ է յաւիտեանս աւրհնեալ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 411µ-412 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 57µ-58µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 336µ-337 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), 35 ³ -36 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï »°ë í »ñ»õáõÙ B ²ÛÉ ï ³ Õ ÝÁÝçÙ ³ Ý êáõñµ ²ë-ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ C ²ÛÉ ï ³ Õ ÷ áËÙ ³ Ý G ²ÛÉ ï ³ Õ ÝÙÇÝ êáõñµ ²ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ì¼. ì »ñ ³ ÷ áËÙ ³ Ý ²ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ ¿ C Æ Ë ³ ãÇÝ ï ÝÏ» ³ É ³ ë ³
´Ý ³ ·Çñ
ա Եսայի ԿԳ 1

5 G ½ ³ ñÙ ³ óáõó ³ ÝáÕ
7 CG í »ñ ³ Û ÷ áË»Éá í
8 G Æõñá Û ÷ Ë Æõñ Ïá Ûë B ÍÝ ³ õÕÇ
9 C Ç ÷ ³ éë ÷ Ë ÷ ³ é ³ õù BG ÉáÛëÝ
10 BCG Ïáõ ëÇó
11 BG Ðá ·õáÛÝ C Ðá ·áÛÝ
12 BCG »ñÏÝÇó B µ ³ ñ¿Ë ³ õë
13 BCG Ù»Í ³ õ» ï » ³ ó ÷ Ë Ù»ñ ÷ áËÙ ³ Ý
15 BC ÁÝ¹ ñ» ³ É C »ñÏáÛ ï ³ ë ³ Ý
17 C Ïáõë áõÃ» ³ Ý
բ Մտթ. ԻԵ 1-13
18 C »ñ ·»ëóáõù
19 B Ï ³ ÝÏÝ» ³ É
20 BG Ñ ³ Ûó»Ùù ÷ Ë ËÁÝ¹ ñ»Ùù

ԳԱՆՁ ՓՈԽՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ
Ի ԳՐԻԳՈՐԷ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ

Գովաբանեալ Սուրբ Աստուածածին, մայր աղախին Աստուծոյ Բանին,
Որ աւետեաւք հրեշտակապետին ի Քեզ տարար զանպարագրելին,
Ծընար զԱստուած ի չափ տըղայի, ըզհրեշտակաց անտեսանելին,
Բազկաւք բարձեր դու զանտանելին, կաթն արբուցեր մերոյ Արարչին,
Կերակրեցեր զՀաւր անեղ Որդին, զԱստուած որպէս մանուկ նորածին,
Բարեբանեալ անուն լուսածին, Կոյս Մարիամ, յարմատոյ Դաւթին,
Բարեխաւսեա՛, Սո՛ւրբ Աստուածածին, մեզ այց առնել յաւուրն ահագին,
Աղաչեմք:

Ռախացիր հոգի, բերկրեալ Տիրուհի, սուրբ ողջունիւըն Գաբրիէլի,
Ցընծա, տեղի Հոգոյն ճըշմարտի դըշխոյդ երկնի, եւ մայր Քրիստոսի,
Բուրուառ ոսկի, եւ տուփ խընկալի, անուշահոտ բուրումն ամենի,
Պայծառազարդ լալակն ի Թագի, արփիահրաշ գեղով սքանչելի,
Երկըրպագեմք քեզ, Կոյս Թագուհի, անարատ մաւրդ Աստուծոյ Բանի,
Լե՛ր բարեխաւս մեզ, հայոց ազգի, քո Միածնիդ, զի ողորմեսցի,
Թողուլ ըզմեղս մեր ժողովրդի, ողորմութեան առնել արժանի,
Բարեխաւսեա՛, Սո՛ւրբ Աստուածածին, մեզ այց առնել յաւուրն ահագին,
Աղաչեմք:

Ի յանմարմնոց զաւրացն երանեալ, աւրհնեալ գովեալ, եւ բարեբանեալ,
Ի հրեղինացըն սըրբաբանեալ, կոյս մայրդ աւրհնեալ, եւ փառաւորեալ,
Ծառըդ կենաց, պըտղոյն դու ծաղկեալ, Աստուածածին մայրդ անհարսնացեալ,
Աստուածատունկ դըրախտ զըւարճացեալ, որ զանթարշամ խընձորն պըտղեալ,
Դու նոր եդեմ, նոր պըտղոյն խայծեալ, հասկըդ հացին, որ յերկնից իջեալ,
Լեառն ըզմըռսեալ, բըլուրդ խընկեալ[ա], դուռըդ փակեալ, եւ աղբեւր կընքեալ[բ],
Բարեխաւսեա՛, Սո՛ւրբ Աստուածածին, մեզ այց առնել յաւուրն ահագին,
Աղաչեմք:

Գառն անարատ, Որդին Հաւր բարձրեալ, որ հաճեցաւ ի քէն մարմնանալ,
Զտնաւրէնութիւն Իւր սուրբ կատարեալ, զոր մարգարէքն յառաջ գուշակեալ,
Յետ կենարար խաչին, որ մեռեալ, ի գերեզման մահուան եդեալ,
Երեքաւրեա Թաղմամբ յարուցեալ, եւ ի յերկինս առ Հայր վերացեալ,
Ի համբառնալն Իւր քեզ խոստացեալ, յաւր քո նընջման, ի պատիւ քո գալ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 257³ -259³
Êáñ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ĺñ³ Ï³ åª ¶ñÇ·áñÇ »
ա Երգ Դ 6
բ Երգ Դ 12

Այսաւր եկեալ ըզքեզ փոխադրեալ, յերկրէ յերկինըս վերամբարձեալ,
Բարեխաւսեա՛, Սո՛ւրբ Աստուածածին, մեզ այց առնել յաւուրն ահագին,
Աղաչեմք:

Ուստի եւ մեք տաւնիս խըմբաւոր, եղակեմք ձայնիւս քեզ երգ նոր,
Յիսուս Քրիստոս, արքայդ երկնաւոր, որ մարմնացար անքակ միաւոր,
Լոյս ի լուսոյ, անձըն դիմաւոր, Որդի եղեր կուսին կամաւոր,
Մարդանալովդ, Աստուած Թագաւոր, նորոգեցեր զընութիւնս բանաւոր,
Այսաւր իջեր զաւրաւքդ երկնաւոր ի պատիւ մաւր Քոին փառաւոր,
Եւ ի յերկրէ աստի աղցաւոր վերամբարձեր փառաւքդ ահաւոր,
Մաւրդ ընդ Որդոյդ երգեմք հրաշաւոր, պատիւ տացուք, նըւագ փառաւոր,
Ողորմեցէ՛ք հաւտիս բանաւոր, յապագայից աւուրն ահաւոր,
Ահա յիշեսցուք.:

Րամից սըրբոց գունդն աշակերտեալ, զաստուածընկալ մարմինըն բարձեալ,
Գեդսամանի ձորն յայն գընացեալ, զաստուածային ըզգանձն ամփոփեալ,
Սոփոնիաս, ոմըն յանդըգնեալ եւ ի դագաղ Կուսին ձեռնարկեալ,
Իսկ զաւրութիւն Կուսին հրաշացեալ, ձեռքն յարմընկացն երկուսըն հատեալ,
Յայնժամ Պետրոս ըզտեղի առեալ, զաստուածային բանսն քարոզեալ,
Անդէն զհատեալ, ձեռսն ողջացուցեալ, եւ զկուրութիւն ի լոյս դարձուցեալ,
Որք եւ սըրբոցն համաձայնեալ, յԱստուածածինն հաւատացեալ,
Զորդի Կուսին Աստուած դաւանեալ, զմայրըն ծընաւղ, Որդոյն մարդացեալ,
Եւ եւս առաւել.:

Իսկ անարատ մարմինն երանեալ, ամենագով Կուսին սըբասնեալ,
Զորիւք նիւթեա բնութեամբ շաղկապեալ, ընդ բանական հոգոյն միացեալ,
Սրբոյ Կուսին այսաւր բաժանեալ, ըստ հրամանաց Արարչին եղեալ,
Զհոգին Յիսուս, Որդին Իւր առեալ, եւ ի յերկինըս վերամբարձեալ,
Ըզմարմին սուրբ կուսանքն պատեալ եւ առաքեալն ըզնոյն ամփոփեալ,
Որոց վերինքըն համաձայնեալ, զգերեզմանաւըն շըջապատեալ,
Բարդուղիմոս մինն ի յետ անկեալ, յառաքելոց գընդէն մընացեալ,
Որ յետ երից աւուրց նա եկեալ եւ ետես ըզԿոյսըն ի յերկինս փոխեալ,
Զանձինս.:

Երիցս ընտրեալ, աշակերտքն եղեալ, որ Սուրբ Հոգոյն Թեւաւք ժողովեալ,
Վասն այն եղբաւրն, որ յետոյ եկեալ, Բարդուղիմեա, որ կոծ արարեալ,
Յորմէ հարկեալ, զտապանըն բացեալ, եւ ոչ գըտին զմարմինն անդ եդեալ,,
Ապա հրեշտակք յերկնից ազդեցեալ զմարմին Կուսին, ի յերկինս ելեալ,
Ասեն Հոգին եկեալ եւ առեալ, իւր կատարեալ, յարութիւն եղեալ,
Յորմէ հետէ ձայնք մեր դադարեալ, Կոյսն ի յերկրէս եղեւ փոխադրեալ,
Զտախտակ փայտին, որ էր դրոշմեալ, պատկեր Կուսին ի նոյն նըկարեալ,
Բարդուղիմոսըն տուք յառաքեալ, զի նա լիցի այնու ըսփոփեալ,
Ողորմեա.:

ՉԱ. ԿԱՆՈՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ ՓՈԽՄԱՆ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ ՄՈՎՍԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՈԳԵԱԼ

Մըշտապայծառ լուսոյն ճեմարան,
Տաճար եւ առագաստ եւ հարսնարան, վեր քան ըզըան:
Մաքուր աղաւնի եւ սրբէ հողեղէն,
Շառաւիղ Դաւթեան մայր եւ աղախին անմահ արքային:
Դուստրըր լուսոյ եւ մայր հաւատոյ,
Մարիա՛մ, մաքուր կոյս անապական, արփիանուն եւ Հոգւոյն բնակարան:
Գաւազան՝ բըղխեալ յարմատոյն յԵսսեայ, յորմէ երկնային ծաղիկն երեւեալ[ա],
Կապեալ զորթոյ զէշ եւ զյովանակ[բ] եւ զգընդակէ որթոյ առ ի քէն:
Աստուածային մարմին ներգործեալ միով բնութեամբ յերկրի երեւեալ,
Զանիծիցն բարձեալ ըզպարտիս զնախաստեղծիցըն տըրտմական ըզկիրս,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ,
Վասըն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, բերկրեալ, ամէնաւրհնեալդ ի կանայս:
Դուռըն փակեալ[գ] եւ աղբեւր կընքեալ[դ], սիրով սիրոյն յաւէտ խրախացեալ,
Որ զանտանելին երկնի բարձրութեան եւ երկրի լայնութեան
Ի վեր քան ըզըան ի քեզ տարեալ կրեցեր:
Ծընար ճըշմարիտ մարդ զէմանուէլն ըզկոչեցեալըն ընդ մեզ Աստըւած,
Տէր տէրանց, Աստուած աստուծոց, ստեղծիչ եւ Փըրկիչ եւ յամենայնի յաւէտ լըցուցիչ,
Որով աւրհնեցան երկրածինքս ամենայն ըստ Աբրահամեան խոստմանըն լըրման,
Առեալ վերըստին զադինն առաջին ըզնախնական պարգեւսն Արարչին,
Յորդիս լուսոյ յեռեալ յաւրինմամբ եւ ժառանգորդ փառացըն լըրման,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ,
Վասըն տաւնողացըս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 412µ-416µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 196µ-203 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A î»ºë í»ñ»õáõÙ C ºññáñ¹ ³õáõñÝ · ³ÝÓ êñµá ²ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ ÷áËÙ ³ Ý, Øáí ë¿ëÇ í ³ ñ¹ ³ å» ï Ç ³ ë ³ ó» ³ É
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A öáËÙ ³ ÝÝ ¿ îÇñ ³ Ù ³ õñÝ »ññáñ¹ ³ õáõñÝ Øáí-ë¿ë í ³ ñ¹ ³ å» ï Ç ³ ë ³ ó» ³ É Ì¾. ÜÁÝçÙ ³ Ý ³ Ù¿Ý-³ õñÑÝ» ³ É êáõñµ ²ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ Ì¾. ì»ñ ³-÷áËÙ ³ Ý ³ Ù¿Ý ³ õñÑÝ» ³ É êáõñµ ²ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇÝ
Ì ³ ñ ³ Ï ³ åª Øáí ë¿ëÇ »ñ·
´Ý ³ ·Çñ

2 C Æ í»ñ
3 C ëñáíµ¿
4 C Þ ³ é ³ õ»Õ
ա Եսայ. ԺԱ 1
8 C ½ ³ õ ³ Ý ³ Ï
բ Զաք. Թ 9, Մատ. ԻԱ 5, Յովհ. ԺԲ 15
14 C ëÁËñ ³ ó» ³ É ÷Ë Ëñ ³ Ë ³ ó» ³ É
գ Եզեկ. ԽԴ 2
դ Երգ Դ 12
17 C ½¾ÙÙ ³ Ýáõ¿ÕÝ
18 C ³ Ù»Ý ³ ÝÇ
19 C »ñÏñ ³ ÍÇÝù
20 C å ³ ñ·»õë

Վերածգաւղ երկնի տիրապէս եւ կառուցաւղ երկրի յոչէից,
Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ, յաւէտ Հաւր սաՀման եւ Բան,
Կերպարան եւ կնիք եւ ծոցածին ծնունդ անթարգմանելի,
Արարեր յոչէից գեղեալքս ամենայն ի գովութիւն Քոյին Տէրութեանդ,
Կարգաւորեալ ըզգաւրս անմարմնոցն իններակ դասուց պետութեանց վերնոց,
Փառաբանիչ փառաց Արարչիդ պատգամաբերս եւ Հրամանատարս:
ՁՀողանիւթեայ բնութիւնըս պատուեալ Քում Տէրութեանդ պատկերակցեալ,
Բանիւ ճոխութեան յաւէտ զարդարեալ, տէր եւ թագաւոր յերկրի կացուցեալ,
Այսաւր խոնարՀեալ անպատում փառաւք յաւանդումն ոգւոյ մաւր Քոյ եւ կուսի,
Վերտառելով մարմնով եւ ոգւով ի վերագոյն խորանըս վերինս,
Յանկոխելի կայանըս կենաց եղականաց Հանուրց բընութեանց,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ,
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քոյ, աղաչեմք:

Սուրբ եւ փառաւորեալ եւ Տիրուհի տիրապէս ընտրեալ,
Զարմըն Դաւթեան, տունկ Աբրահամեան, խորհուրդ ծածկեալ Յիսուսի պահեալ,
Տապանակ կըտակի[ա] եւ սափոր ոսկի, անաւթ երկնայինըն մանանային[բ],
Իմանալի տախտակ Հոգէլի տառատըպեալ մատանցն Հայրենի[գ],
Դուռն իմանալի էից բնաւից անթարգմանելի, յաւանդ առեալ Միածնին պահեալ,
Լեառըն վիմածին յառաջ գուշակեալ տեսանողացըն նախաձայնեալ[դ],
Պարտէզ պանծալի պտղոյն գովելի, առ ի զմայլումն Հանուրց ամենի,
Դրախտ աստուածատունկ, այգի վայելուչ,
Հայրատունկ որթոյն երկիր արգաւանդ,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ,
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քոյ, աղաչեմք:

Էն Աստուած տիրաբար յորովայնի քում բնակեցաւ
Եւ մարդկապէս յարգանդի քում պարուրեցաւ,
ԱմէնաւրՀնեալ Սուրբ Աստուածածին, մայր եւ կոյս եւ աղախին,
Տաճար եւ տեղի Աստուծոյ Հաւր Բանին,
Այսաւր յերրորդ աւուրըս տաւնի Քոյին փոխման մայրըդ Յիսուսի,
Ժողովեալ մանկունք մաւրըս Սիոնի տաւնեն ցընծութեամբ զաւր քո յիշատակի,
Պարառեալ Հըրճուէին յաւէտ բերկրանաւք տաւնախըմբելով Հոգեւոր երգովք,
Յոր ուրախացեալ վերնոցըն դասուց ընդունելով յինքեան ըզմայրդ Աստուծոյ:
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ,
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քոյ, աղաչեմք:

---

27 C î¿ñáõÃ» ³Ý
32 C ³Ù¿Ý³ ëÁñµáõÑõá Ù³õñ
33 C á·áí C í»Ñ³ ·áÝ
37 C ÁÝ¹ñ» ³É
ա Սաղմ. ԽԼԸ 8
բ Եբր. Թ 4
գ Եզ. ԼԸ 18
դ Դան. Բ 34
43 C å³ÝÓ³ÉÇ
52 C ÚÇëáëÇ
53 C êÇáíÝÇ
54 A ï³õÝ³ ËÁÙå»Éáí

Սրբութիւն սրբութեանց յերկրի երեւեալ ի վեր քան ըզբան տիրապէս գըտեալ,
Երիցս երանեալ կոյս անապական, եւերջանիկ յաւէտ անթարգման,
Տաղաւար աբրահամեան, խորան մովսիսեան, տաճար սողոմոնեան, եւանձնեայ տէրութեան,
Սեղան սըրբութեան երկնային հացին եւ խառնարան բաժակին զմայլման,
Բարունակ բերկրեալ ողկուզին խայծեալ, որ ի քառանկիւն թեւ խաչին ճըմլեալ,
Յորմէ բանին ձորձ յաւէտ ներկեալ միայնակի հընծան գոլ հարեալ[ա],
Փեսայն փառաց փըշաւք պըսակեալ, որ ի մայրենի մախանաց գործեցեալ,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ,
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քոյ, աղաչեմք:

***Ի** քեզ նայեսցի ամենայն ակն իմանալի, ամենասուրբ Աստուածածին եւ Կոյս Մարիամ,*
Գանձ բաղձալի, ակըն գովելի ի կայանի ծովու աշխարհի,
Ծաղիկ դաշտաց եւ շուշան հովտաց[բ],
Քըրքում բուրեալ եւ նարդոս ծաղկեալ,
Ամպ լուսածին, ցաւղ երկնայնոց առ ի զովացումն որդւոցս երկրայնոյ,
Մարգարէիցըն տառից լըրումն առաքելոցըն քարոզի բըղխումն,
Հայրապետացըն հաստատութիւն, մարտիրոսաց հանդիսադրութիւն,
Եկեղեցւոյ մեծ վայելչութիւն:
Մանկանց նորին յաւէտ խրախութիւն,
Դրախտ փափկութեան եւ բուրաստան յաւէտ բերկրութեան,
Անապատ անկոխ եւ արեւելք արեգականն արդարութեան,
Ահա յիշեսցես զհոգիս ննջեցելոցն ի Քրիստոս
Եւ հանգո՛ յարքայութեանդ երկնից, խընդրըրեմք:

***Եւ** եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ եւ տալ մեզ եւ զգործոց բարեաց*
***Ր**ոտել զանձինս մեր ամենեցուն քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:*

Փ[Ոխ]

***Գ**ոհութիւն եւ երկրըպագութիւն միշտ ի բարձունս*
Քեզ վեր առաքեմք, Ամենասուրբ Երրորդութիւն,
Բարեխաւսութեամբ ամէնաւրհնեալ միշտ Կուսին Մարիամու Աստուածածնին,
Զորոյ այսաւր զյիշատակըս կատարեցաք:
Մաքուր մաղթանաւք սրբոյ Կարապետին եւ Մըկըրտչին Յովհաննու,

60 C Øá í ë»ë» ³ Ý C êáÕá íÙáÝ» ³ Ý
63 C ÑÁÝÍ ³ Ý
ա Եսայի ԿԳ 2-3
64 C ÷ßá íù åÁë ³ Ï» ³ ÉÝ
71 C áñ ¹ áóë
բ Երգ.Զ 9, Ը 5
74 C »Ï»Õ»óá
78 C Ç ù»½
79 C Ñ ³ Ý· áõëó»ë
80 C Á½ÙÇ ³ µ ³ ÝáõÃÇõÝ ÷Ë ½áñ ¹ áñáõÙÝ
81 C ËÝ ¹ ñ»Ùù ÷Ë ³ Õ ³ ã»Ùù
86 C Úá í ³ ÝÝáõ

Նահատակութեամբ եւ հեղմամբ արեան սրբոյն Ստեփանոսի Նախավկայի
Եւ առաջին սարկաւագի:
Քրրտնաջան չարչարանաւք Սրբոյն Գրիգորի՝ մեր Համայնիցըս Լուսաւորչի,
Խնդրուածովք առաքելոց եւ մարգարէից, մարտիրոսաց, ճգնաւորաց
Եւ ամենայն ընտրելոց դասուց:
Պահեսցես բգդխտապետըն մեր [այս անուն] *ամենայն լրութեամբ եկեղեցւոյ քեզ ի հաճոյս,*
Զաւրացուցես ըզթագաւորըն մեր [այս անուն] *բարեպաշտ եւ յաղթաւղ լինել միշտ ի պատերազմի,*
Հանդերձ զաւրաւք եւ զաւրավարաւք եւ ամենայն խըմբելոց դասուք,
Շնորհեսցես երկրի մերում զխաղաղութիւն եւ զամենայն պիտոյից լիութիւն,
Աւդոց բարեխառնութիւն, ամպոց քաղցրութիւն եւ պըտղոց առատութիւն,
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած:

92 C »Ï»Õ»óáû
93 C µ ³ ñ¿ å ³ ß ï ë
94 C ½ ³ õñ ³ Ï ³ Ý ³ õù

ՏԱՂ ՆՆՋՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ Է

Մեծացի՛ր այսաւր, Սո՛ւրբ Աստուածածին,
Իջմամբ Միածնիդ, առ քեզ հրեշտակաւք
Փոխել պատրաստեա՛ յերկրէ յերկինս:

Գունդք առաքելոցն, առ քեզ ժողովեալ,
Ամպով վերածեալ, ի Սիովն եղան,
Պատուել փառաւոր գնընջումըն քո սուրբ:

Պետրոս ի Հռոմայ, Պաւղոս ընդ նըմա,
Թովմաս ի Հընդկաց, Թադէոս ի Հայոց,
Ի քըլթթել ական առաջի քո կան:

Ջահըս լուցանեն, լապտերս պատրաստեն,
Կընդրուկըս ծըխեն, Տեառն կան ըսպասեն,
Երանի երգեն քեզ, աւրհնեալ միայն:

Ահա դու փոխիս, յերկնիցըն խորանս,
Թողուս ի ստորինս, զգունդըս Յիսուսի,
Տո՛ւր մեզ նըշանակ զպատկեր քո անբիծ:

Լի՛ց քոյին շնորհաւք, զայս նըկարագիրս
Քեզ առհաւատչեայ, առ մարդիկ մընալ,
Զոր առեալ աւծեր, լոյս կաթեցուցեր:

Արտասուաւք թացեր, մեզ ընդձեռեցեր,
Դեղ բըժըշկութեան, նըշան փըրկական,
Ապա համբարձար, յՈրդին քո յեցար:

Ամպեղէն կառաւք յերկինս վերածար,
Ձեռամբըն Յիսուսի, մայրդ ամփոփեցար,
Բիւրուք հրեշտակաւք փառաւորեցար:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 416³-417³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 58µ-60³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 36³µ

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ G ²ÙÉ ï³Õ ÷áËÙ³Ý êáõñµ ²ë-ïáõ³Í³ÍÝÇÝ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ì¾. öáËÙ³ÝÝ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ ¿»ññáñ¹ ³õáõñÝ ´Ý³·Çñ

3 B öáË»³É BG å³ïñ³ëï»³ó

5 BG ²Ùåáíù BG êÇáÝ

6 B å³ïÁõ»É

11 BG ëå³ë»Ý

18 BG ³õÍó»ë BG Ï³Ã»óáõëó»ë

19 B ÁÝÓ»é»ó»ñ

Յանդրանկաց խորանսն, վերոյ բազմեցար,
Յանմըտանելի բնութիւն եղելոցս,
Այսաւր բարեխաւս մեզ առ Հայր մըտեր:

Սիրով տաւնողացս ըզշնորհս ընդ ձեռս,
Կացեալ Թախանձես, զմեզ կեցուցանել,
Քեզ երկըրպագեմք, Կո՛յս, պարծանք կուսից:

Յիշեա՛ զմեզ յերկինս, միջնորդ համարձակ,
Որք յանուան տաճարիս քո, զքեզ մեծարեմք,
Աւրհնեալ ի բարձունս ի մէնջ յաւիտեան:

Փ[Ոխ]

Կացեալք առաջի քո, ո՛վ Սըրբուհի,
Զձեռըս տարածեմք, ըզկուրծըս բախեմք,
Զաչս ի քեզ յառեալ, արտասուաւք նայիմք:
Հեզ դու ակնարկեա՛ ի մեզ գըթութեամբ,
Կարաւտ եմք յաւէտ քում միջնորդութեան,
Մեղաք Միածնիդ, քո մեծ շընորհացն:
Գըտաք պարտական անբաւ երախտեացն,
Ձեմըք համարձակ առ Տէրդ երեւել,
Բուռն աճա հարաք զոտից Տիրուհւոյդ,
Մայրդ ես համարձակ, ծառայիցս աւգնել,
Բան քո զաւրաւոր առ ի զմեզ քաւել,
Թախանձել Փըրկչիդ, ներել փըրկելոցս:
Հայցեա՛ Տեառն Որդւոյդ տալ զխաղաղութիւն,
Խընդրեա՛ յանդրանկէդ միշտ նախախնամել,
Խաչելոյդ մաղթեա՛ զգինս արեանն պահել,
Ի ձեռըն քո միշտ զմեզ մըխիթարել,
Ո՛վ նաւահանգիստ ոգւոց ծըփելոց,
Ո՛վ երագ լուծաւղ մեղաւք կապելոց,
Ո՛վ փոյթ աւգնական, առ քեզ դիմելոց:
Տիրուհի՛ աւրհնեալ, այսաւր ի բնաւիցս,
Երանեալ յազգաց, ընդ ծագս աշխարհի,
Քեզ տամք աւրհնութիւն եւ մեք յաւիտեանս:

26 BG ãÇù Ú ³ ÝÙÁ ï ³ Ý»ÉÇ… »Õ»Éáóë
28 BG Ó»é»ë
32 G Ù»Í ³ ñ»Ùù, Ù»½ É»°ñ µ ³ ñ»Ë ³ õë, ûáñ ³ é Ù»ñÓ ³ ûÅÙ »ë, ³ õñÑÝ» ³ É ÷Ë Ù»Í ³ ñ»Ùù,
33 G ² õñÑÝ» ³ É B µ ³ ñÓáõÝ
34 BG Î ³ ó» ³ É
41 G ãÇù ß ³ ñ., Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í
42 B îÇñáõÑáû¹

ԳԱՆՁ ՓՈԽՄԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Մեծապայծառ հրաշակերպ վեհին, սաւառնացեալ, տեսլեամբ նահանգին,
Էջ Գաբրիէլ, պետըն վերնային, առ Մարիամ Սուրբ Աստուածածինն,
Որ աւետեաց գյըղանալ նորին, այսաւր ասաց զփոխիլն ի յերկին,
Բերեալ պըսակ, ըզբրաբիոնին, կազմեալ լուսով զոստս արմաւենին,
Երկըրպագեաց մաւր Թագաւորին, եւ տայր զողջոյն անմահ արքային,
Ասէր. ուրախ լե՛ր, հարսն երկնային, ըզքեզ կոչէ Որդին Միածին,
Յերկրէս յերկին, ի դասըն վերին, յանճառ խորանն յանմըտանելին,
Տեղ պատրաստեալ քեզ զանասելին զեաւթն աստեղեան խորանն վերին,
Քեզ յաւրինեաց կառք զիմանալին, զդասս անմարմնոցն ըզսէրոբէին,
Բարեխաւսեա՛ Որդոյն Միածնի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Կոյսըն ցընծայր հրեշտակին բանիւ, եւ փափագէր տեսանել զորդին,
Կարաւտացեալ երկոտասանին, զի տեսանէր ի յաւր վախճանին,
Ուրախանայր ընդ բրաբիոնին, եւ զըւարճանայր ընդ փոխիլն յերկինս,
Իսկ ի վերուստ ազդեալ Սուրբ Հոգին, յանկարծակի անդ հաւաքէին,
Տեսլեամբ կուսին ուրախանային, այլ ընդ փոխիլն յինքեանց տըրտմէին,
Պետրոս նըստէր առ սնարից Կուսին եւ Յովհաննէս առ պատուանդանին,
Հայցեալ խընդըրէր ըզտիպ պատկերին, լինել բուժիչ ախտից բորոտին,
Իսկ նա առեալ ըզփայտ կիպարին, զոր էր կոփեալ Որոտման որդին,
Կոյսըն դնէր հանդէպ երեսին, յոր նըկարեալ գեղ սուրբ պատկերին,
Եւ զայն շնորհեաց բըժիշկք բորոտին, անխոց վիրաց պիսակոտ ախտին,
Յանկարծակի շարժեցաւ տեղին, ճառագայթեաց լոյսն աստուածային,
Էջ Միածինն զաւրաւքն երկնային, ի յաւանդել զհոգին Իւր ծնողին,
Բուրեաց անոյշ հոտն աստուածային, եւ ելից ըզտունն, յորում նըստէին,
Բարեխաւսեա՛ Որդոյն Միածնի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 257µ-261³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 261³-263µ
Êáñ³·Çñ
M ¶³ÝÓ ÷áËÙ³Ý ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ ³ë³Û»õ ½ÇëÛÇ-ß»³ î¿ñ î¿ñ T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ØÏñïÇã
´Ý³·Çñ
2 M í»ñÝ³Ï³Ý ÷Ë í»ñÝ³ÛÇÝ
3 M ½ÛÁÕáõÃÇõÝ M Û»ñÏÇÝë
4 M åÁë³ÏÝ
5 M »ñÏÁñå³·¿ñ
6 M àÕçáÛÝ ³ë¿ñ, Ù³Ûñ Ï»Ý³ñ³ñÇÝ, ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³É êáõñµ ²ëïáõ³Í³ÍÇÝ ÷Ë ²ë¿ñ… »ñÏÝ³ÛÇÝ
7 M ÷Ë ïáÕÇ. Ú»ñÏñ¿ Û»ñÏÇÝë Û³ÝÙÁï³Ý»ÉÇÝ
8 M ãÇù 8-9 ïáÕ»ñÁ
10 M ÷Ë ïáÕÇ. ´³ñ»Ë³õë»³°Û, êá°õñµ ²ëïáõ³Í³-ÍÇÝ, ½Ù»½ ³Ûó ³éÝ»É Û³õáõñÝ ³Ñ³·ÇÝ
12 M µ³ÝÇõ Ññ»ßï³ÏÇÝ
13 M 13-14 ïáÕ»ñÇ ï»Õ»ñÁª ÷áË³Í M Ï³Ù¿ñ ï»ë³-Ý»É Ç Û³õñÁÝ í»ñçÇÝ ÷Ë ½Ç… í³Ë×³ÝÇÝ
15 M Û³ÝÏ³ñÍ³ÛÑ³ë ³Ý¹¿Ý ÅáÕáíÇÝ ÷Ë Ñ³ÝÏ³ñ-Í³ÏÇ ³Ý¹ Ñ³õ³ù¿ÇÝ
16 M àõñ³Ë³Ý³ÛÇÝ µ³Ûó ÷Ë î»ëÉ»³Ùµ… ÁÝ¹
18 M ³é Ç µáõÅáõÙÝ áõñáõÏ ã³ñ ³ËïÇÝ ÷Ë ÉÇÝ»É… µáñáïÇÝ
19 M Ú³ÛÝÅ³Ù ÷Ë ÆëÏ Ý³
20 M ³é»³É ÷Ë ÎáÛëÝ M ÉÇÝ»É µÁÅÇßÏ ³ËïÇó µáñá-ïÇÝ ÷Ë Ûáñ… å³ï Ï»ñÇÝ
21 M ãÇù ïáÕÁ
22 M µáõñ»³ó ³Ýáõß³Ñáï Ý ³ëïáõ³Í³ÛÇÝ ×³é³-·³ÛÃ»³ó ÷Ë ×³é³·³ÛÃ»³ó
23 M ãÇù Ç… ÍÝáÕÇÝ
24 M ÷Ë ïáÕÇ. àÕçáÛÝ ïÁõ»³É Ù³õñÝ ³ëïáõ³Í³ÛÇÝ, ËáñÑÁñ¹³µ³ñ Áëï àñ¹áÛ ³õñÇÝÇÝ

Րենական լոյսն արտափայլեալ եւ զկուսական մարմինն ծածկեալ,
Րամից զաւրացն ահիւ պակուցեալ, ընդ արքային երկնից վայր իջեալ,
Սուրբ սէրոբէքն սաւառնացեալ, ըզհողեղէն սրոբէն ընկալեալ,
Քերոբէից դասըն լըծակցեալ, եւ զմարմնաւոր քրոբէն համբարձեալ,
Զորեքկերպեան հուրըն ցոլացեալ, աթոռ նըմա անարւեստ կազմեալ,
Իշխանութիւնքըն զահի հարեալ եւ զաւրութիւնքըն ահիւ ըմբռնեալ,
Պետք զաւրութեանցն երկնից զարհուրեալ, հրեշտակապետքն ահիւ պակուցեալ,
Հրեշտակք յերկնից յերկիր խոնարհեալ, զհոգի Կուսին յերկինս ամփոփեալ,
Գաբրիէլեան դասքն պարառեալ, աւրհնեն զմայր Բանին մարմնացեալ,
Առաքելոց գունդն խումբ առեալ, Սուրբ կուսանացըն միաձայնեալ,
Աւրհնեն գովեալդ ի կանայս, աւրհնեալ, բարեբանեն զմայրդ անհարսնացեալ,
Բարեխաւսեա՛ Որդոյն Միածնի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Տեսանէին դասքըն սրբազան գունդն երանեալ, առաքելական,
Զհոգի կուսին արփիանըման, ահագնատես ի ժամ աւանդման,
Պայծառացեալ լուսովն աննըման, եաւթնապատիկ քան զարեգականն,
Ի ձեռն Որդոյն իւրոյ կուսական, սպասաւորեալ զաւրքն անմարմնական,
Մըտանելով յերկնից կայարան եաւթնաստեղեան, լուսեղէն խորանն,
Տեսանելով աթոռ զանազան, ժառանգելով ըզկեանս անվախճան,
Ընդդէմ գային, զաւրքն վերնական, երկըրպագել մաւրըն աստուածական,
Աւրհնել զմայր Բանին կուսական եւ գովէին ձայնիւ քաղցրական,
Ընդ որս եւ մեք երգեմք միաբան, աւրհնեալ ես դու, Կո՛յս անապական,
Աւրհնեալ է աւր քո վերափոխման, որոյ այսաւր եղաք մեք արժան,
Բարեխաւսեա՛ Որդոյն Միածնի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Իսկ առաքեալքն, որ անդ հաւաքեալ, եւ երկնաձիր շնորհին հանդիպեալ,
Զմաքուր մարմին Կուսին սրբասնեալ, արտասւելով ըզնա պատանեալ,
Զաստուածընկալ մարմինն բարձեալ, զայն որ զԱստուած էր պարածածկեալ,
Գեդսամանի տեղի անւանեալ, զնա տանէին ի տապան եդեալ,
Սուրբ կուսանացըն համաձայնեալ, աւրհներգութեամբ ըզնա յուղղարկեալ,
Իսկ տիրասպան ազգըն յամառեալ, եւ չարութեամբ ի նախանձ շարժեալ,
Սոփոնիաս ոմըն յանդըգնեալ, եւ ի դագաղըն սուրբ ձեռն արկեալ,
Իսկ զաւրութիւն Կուսին հրաշացեալ, եւ երկոքին ձեռքն անդէն հատեալ,
Որով անդէն զաղաղակ բարձեալ եւ կուրութեամբ աչացըն հարեալ,

27 M ãÇù ï áÕÁ
34 M ÇÝù» ³ Ýë ÷ Ë »ñ ÏÇÝë
36 M ·áõÝ¹Ý ËáõÙµ
40 M »ñ Ïá ï ³ ë ³ Ý ÷ Ë ëñµ³½³ Ý... ³ é ³ ù»É ³ Ï ³ Ý
41 M ãÇù ³ Ñ³ ·Ý³ ï »ë... ³ õ ³ Ý¹Ù ³ Ý
42 M Éáë M ³ ñ ÷ Ç ³ Ï ³ Ý ÷ Ë ³ ÝÝÙ ³ Ý
43 M Ç Ññ ³ ÝÇõÃ ³ Ï ³ Ý ÷ Ë ½ ³ õñùÝ ³ ÝÙ ³ ñÙÝ ³ Ï ³ Ý
49 M áñáõÙ »Õ ³ ù Ù»ù ³ ë ³ õñ ÷ Ë áñá... Ù»ù
53 M Îáõ ëÇÝ Ù ³ ñÙÇÝ ÷ Ë Ù ³ ñÙÇÝ Îáõ ëÇÝ
54 M ¼ ³ ë ï áõ ³ Í ³ µÝ ³ Ï ÷ Ë ¼ ³ ë ï áõ ³ ÍÁÝÏ ³ É
55 M ³ Ý¹ ³ Ý ³ õñ Ã ³ Õ» ³ É ÷ Ë Ç... »¹» ³ É
60 M ÇëÏáÝ ÷ Ë ³ Ý¹¿Ý

Մինչ Պետրոսի ըզձեռսըն կըցեալ, եւ զկուրութիւն ի լոյս դարձուցեալ,
Անդէն նոցին եւ խրախոյս բարձեալ, Աստուածածին ըզնա դաւանեալ,
Ահա յիչ·
Եւ եւս զառաւել.:

***Զ**որեքկերպեան աթոր անեղին, պայծառացեալ լուսովն երկնային,*
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածին, մայր եւ աղախին Աստուծոյ Բանին,
Աւրհնեալ զամբար եւ ջահ երկնային, ոսկի բուրուառ հրոյն անմարմին,
Աւրհնեալ տախտակ պատգամաց բանին, գրեալ մատամբ սուրբ աստուածային[ա]*,*
Աւրհնեալ խորան դու վեհ Սինային, եւ մորենի սուրբ անկիզային[բ]*,*
Աւրհնեալ աղբեւր անհատ վըտակին, յորմէ արբաք ըզջուր կենդանին,
Աւրհնեալ ես, գեղմն սուրբ անձրեւին[գ]*, աղբեւր կընքեալ եւ ջըրհոր խորին*[դ]*,*
Աւրհնեալ հովիտդ բարի շուշանին[ե]*:*

---

62 M Ú³ÛÝÅ³Ù ÷Ë ³Ý¹¿Ý ÝáóÇÝ »õ M áõÝÇ ß³ñáõÝ³-ÏáõÃÇõÝ.
ºñÏáÛ ï ³ë³Ý ·áõÝ¹ùÝ ³ß³ Ï»ñ ï » ³É,
µ³ñ»µ³Ý»Ý ½Ù³ÛñÁÝ ëÁñµ³ëÝ»³É,
ºõÃ³Ý³ ëáõÝùÁÝ Ñ³Ù³Ó³ÛÝ»³É, ·áÑ³µ³Ý»Ý
½Ù³Ûñ ´³ÝÇÝ ÁÝ¹ñ»³É,
êáõñµ Ïáõë³Ý³óÝ å³ñ µáÉáñ»³É,
³õñÑÝ³µ³Ý»Ý Á½ÎáÛëÝ »ñ³Ý»³É,
Ð³õ³ ï ³ó»³ÉùÝ Ûá·áí óÝÍ³ó»³É, ÷³é³µ³Ý»Ý
½Ù³ÛñÝ ³Ù¿Ý³õñÑÝ»³É,
¼·»ñ»½Ù³Ý³õÝÁÝ ßáõñç å³ñ³é»³É,

½³ë ïáõ³Í³ÛÇÝ ½·³ÝóÝ ³Ý÷á÷»³É
67 M Ï»Ýë³ ïáõÇÝ ¾Ù³Ýáõ»ÉÇÝ ÷Ë »õ… ´³ÝÇÝ M áõ-ÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ²õñÑÝ»³É ÍÁÝáõÝ¹ ùá, êáõñµ ²ë ïáõ³Í³ ÍÇºÝ, ³õñÑÝ»³É å ïáõÕ êáõñµ áñáí ³Û-ÝÇ¹
68 M ãÇù. Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í
ա Ել. ԼԲ 18
բ Ել. Գ 2-4
գ Դատ. Զ 38-40
դ Երգ Դ 12
ե Երգ Զ 9, Ը 5

ՏԱՂ ՇԸՐՋԱԿ ՁԱՅՆԻՒ ԱՍԱ ՅԵՂՄՆ

Խընկին ծառին նըման ես, պըտուղ քաղցրահամ ես,
Բարի պըտուղ բերեալ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜յ քեզ:
Ի հողանիւթ զարմէ ես, հարսն ի յերկրէ յերկինս ես,
Երկնաւորին դու մայր ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜յ քեզ:
Դու յորդառատ աղբիւր ես, ծարաւելոց յարբումն ես,
Մեղաւորաց դու յոյս ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜յ քեզ:
Դու անթառամ ծաղիկ ես, փունջ մանուշակ հոտով ես,
Վարդի գո[ւ]նոյ նման ես, մեղա՜, Աստուածածի՛ն:
Դու ոսկեղէն սափոր ես, մանանայիւ լըցեալ ես[ա]*,*
Դու գաւազան ծաղկեալ[բ] *ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:*
Դու լուսեղէն կամար ես, ոսկիապատ խորան ես,
Դու մարգարիտ անգին ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:
Մարգարէից պարծանք ես, առաքելոց քարոզ ես,
Մարտիրոսաց պըսակ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜յ քեզ:
Վարդապետաց քանոն ես, հայրապետաց ուղղիչ ես,
Ծըգնաւորաց վարժիչ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:
Քան զարուսեակ ծագեալ ես, արեգականըն մայր ես,
Ի հրեշտակաց պատուեալ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:
Քերովբէիցըն քոյր ես, քան ըզսրովբէս մաքուր ես,
Մարմնովըդ վերամբարձ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:
Աղին դըրախտին նըման ես, կարմիր խընձոր հոտով ես,
ԶԱստուած պըտուղ բերեալ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:
Անձեռագործ տաճար ես, մարգարտաշար դու տուփ ես,
Բուրվառ խընկով լըցեալ ես[գ]*, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:*
Ջանմահութիւն բուրեալ ես, ազգի մարդկան դու կեանք ես,
Ամէն բարեաց տուող ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:
Մեղաւորաց դու յոյս ես, մոլորելոց դու դարձ ես,
Ամէն ցաւոց բըժիշկ ես, Աստուածածի՛ն, մեղա՜ քեզ:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. Ã»ñÃ 261 ³ -262 ³
Êáñ ³ ·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ա Եբր. Թ 4
բ Եսայի ԺԱ 1
գ Յայտն. Ե 8

ԱՅԼ ՏԱՂ ՓՈԽՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Աչա աւարտեալ Մարիամու գՀանդէս պարկեշտ ճըգնութեան
Ի Միածնի իւր փառս:

Տեսեալ Աստուծոյ զմիշտ ողջակէզ անբիծ,
Փոխել կամեցաւ զնա ի Հանգիստն երկնից:

Ո՛վ դու, Գաբրիէլ, ասէ. առ Կոյսն փութայ,
Տուր իւր աւետիս դարձեալ յԻնէն պատգամ:

Հաճեցայ ընդ քեզ, ով Միածընիս իմ մայր,
Եկի ճըգնութեանդ այժմ ի յերկնից ի փառս:

Երագ սաւառնեալ խանդակաթեալ սիրով,
Գայր եւ գըտանէր զնա Գաբրիէլ յաղաւթս:

Ողջո՛յն քեզ, Մարիամ, դարձեալ բերկրեալ ուրախ,
Պատրաստեաց եւ եկի յերկնայխորանսն:

Բազում նեղութեանց Համբերեցեր յերկրի,
Եկ մըխիթարեաց քո Միածին գեղով:

Քեզ կան եւ սպասեն այն Հրեշտակաց բանակքն,
Պատըւել զմարմնաւոր աթոռդ իւրեանց վերոյ:

Լոյսդ իմացական, պըճնեայ սպիտակ սգեստիւք,
Զի Հարսն մըտանես լուսեղինացն ի մէջ:

Առեալ զաւետիս Մարիամու դարձեալ
Գայր ի վերնատունըն խորըրդոյ կըրկին:

Յայնժամ ժողովեալ առաքելոցըն գունդք
Ամբովք ի ծագաց անդ միաբան Հասին:

Պաշտպան փոխմանըն լինէին ոխբովք,
Հեղմամբ արտասուաց տնաւրինէին Կուսին:

ԲեՀեզ պատմուճան ամենեքեան զգեցան,
Ձառւնըն լապտերաւք եւ խընկելով լըցեալ:

Ի գաՀոյս ծիրանիս բազմացուցեալ ըզԿոյսն,
Կային, սպասէին իւր Միածնին իջման:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 60³ -61³

Êáñ³ ·Çñ
B ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՓՈԽ

Յանկարծ սոսկալի հնչիւն յերկնից լինէր,
Տէր հրեշտակաւք անդր ի նոսա խառնէր:

Մայրն ըզՄիածինն տեսեալ բերկրեալ լինէր,
Ի մէջ հրեշտակաց զՆայ փառաւոր առնէր:

– Ահա երանի է ինձ, Յիսուս որդեակ,
Ինձ է երանի՝ Քո աղախնոյս եւ մաւր:

Ոչ միայն մարդիկ տան երանի ինձ այժմ,
Այլ ես երանիմք ի վերնոց զաւրաց:

– Ե՛կ, մա՛յր իմ,– ասէ Տէրն,– ի հանգիստըն քո,
Բաւական կացեր բացեայ ի քոյս Որդւոյ:

Առեալ վերածեմ ըզքեզ յերկնից յերկինս,
Ուր միշտ տեսանես զիս յանճառըն փառս:

Բարձեալ Տէրն ի ձեռս զԻւր ըստ մարմնոյ բարձաւղն,
Հատոյց ծընաւղին զաւրինաւոր պատիւն:

Ճանապարհ յերկինս նովաւ արար ամպաւք,
Հրեշտակքն ըզկնի եղանակեն երգով.

– Աւրհնեալ ի կանայս ես, Մարիամ, մայր Տեառն,
Աւրհնեալ եւ պտուղ որովայնի քո՝ Տէրդ***:

Նոցին համաձայնիցուք եւ մեք, եղբարք,
Աւրհնել զերանեալն այսաւր ընդ ազգս ամէն:

Աւրհնեալ ի կանայս ես, Մարիա՛մ, աւրհնեալ,
Աւրհնեալ, որ ի քեզ մեք աւրհնեցաք հոգւով:

Աւրհնեալ է փոխումն քոյ յերկրէ յերկինս,
Մեզ միշտ բարեխաւս Երրորդութեանըդ հուպ:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, 61 ³ -62 ³
Êáñ ³ ·Çñ
B ï»°ë í»ñ»õáõÙ
*** Ղ**–կ· Ա 42

Աւրհնեալ ի կանայս, Աստուածածի՛ն, աւրհնեալ,
Հայեա՛ց ի տանողքս քո փառաւոր աւուրս:

Որք բարձեալ ըղձայն եղանակեն ըզքեզ,
Աւրհնեալ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

ՏԷՐ ՄԽԻԹԱՐԱՅ ԱՅՐԻՎԱՆԵՑՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Սուրբ Աստուածածին Կուսին,
Անարատ Հարսին,
Ցանկալի գըւարթնոց գընդին,
Հրեղինաց դասին:

Արեգակնափայլ դիմին,
Պայծառ պատկերին,
Լի եւ բոլորեալ լուսնին,
Վառվառ աստեղին:

Աւգագնաց թըռչուն զարմին,
Սուրբ սիրամարգին,
Աղաւնի ոսկի փետրին,
Մաքուր տատրակին,
Քաջ եւ վայելուչ արծւին,
Եւ բուն բազային:

Ծիծըռնայհընչող լեզւին,
Կարմրոտ կաքաւին:

ՓՈԽ Է ՁԱՆՈՒՄ*

Անմեղ, անարատ գառինն,
Անփորձ երընջին,
Նաշիհ եւ կընդրուկ ստաշխին,
Կինամոն խընկին:

Հաշտութեան պատարագին[˜],
Փըրկութեան զոհին,
Ծըշմարիտ դաբիրային,
Սուրբ տապանակին:

Երկնային մանանային[ᶠ],
Ոսկի սափորին[ᶢ],

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
K-Ó»é. ÑÙñ. 382 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 153µ-154³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 262³µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 265³-266³
²ÛñÇí³Ý»óÇ-¿ç 236
Êáñ³·Çñ
K ï»°ë í»ñ»õáõÙ M Úáñ¹áñ³Ï ï³Õë T î³Õ åÇ-ï³ÝÇ

´Ý³·Çñ
1 M ²ë ïáõ³Í³ÍÝÇÝ
* ÐÙñ. 425 Ó»é³·ñáõÙ ³ëõáõÙ ¿. Úáñ¹áñ³Ï Ç ¶ñÇ·áñ í³ñ¹³å»ï¿ (Ï³ñÙÇñáí)
17 M ãÇù 17-44 ïáÕ»ñÁ
˜ Ծննդ. Թ 20-22
ᶠ Ել. ԺԶ
ᶢ Եբր. Թ 4

Մատամբ ձեւագրեալ բանին,
Քարեայ տախտակին[ա]:

Տեարնակոխ աղխսակին,
Գոյն շափիւղակին,
Սինեայ անմատոյց լերինն,
Անկէզ մորենին[բ]:

Ծաղկեալ չոր գաւազանին,
Որ ի խորանին[գ],
Տուփ քաւից անոյշ խնկոցն,
Ոսկի բուրվառին:

Գեղմանըն ցաւղով լըցեալ,
Առ Գեդէոնին[դ],
Աւիժ յաղթութեան եղեալ,
Ջահն ի սափորին:

Ջըրհոր կընքեալ աղբիւրին[ե],
Փակեալ պարտիզին[զ],
Բըլուր մաքուր կընդըրկին[է],
Հովիտ շուշանին[ը]:

Անարատ մաքուր հարսին,
Անմահ փեսային,
Կարմիր եւ սպիտակ այտին,
Որ յԵրգսըն պատմին[թ]:

Զայն, որ ոչ բառնայր երկին,
Բարձաւղ ի գըրկին,
Եւ աւրհնէր ըզհայրն անծին,
զՈրդին Միածին:

զՀոգին ճըշմարիտ,
Յաւէտ փառակից նոցին,
Բարեբանեսցուք եւ մեք,
Ընդ Աստուածածնին:

ա Ելք ԼԸ 18
բ Ելք Գ 2-4
գ Թուոց ԺԷ 8
դ Դատ. Զ 38-40
ե Երգ Դ 12
զ Երգ Դ 12
է Երգ Դ 6
ը Երգ Զ 9, Ը 5
թ Երգ Ե 10
49 M ãÇù 49-56 ï áÕ»ñÁ

ՓՈԽ

Յայս մեծ աւետեաց աւուրս երկինք եւ երկիր տաւնեն
Երրակի մասամբ աւուրց, երգեն գըւարթնոցն ջոկք:

Աստանաւր ընդրեալ հաւտին դասք երկոյտասան եղբարց,
Միախումբ եկեալ հասին, հրաւիրմամբ Հոգոյն Սրբոյ:

Լուցմամբ լապտերաւք անձանց, պայծառ կուսութեան ջահիւք,
Ընդ նոսին եւ մեք երգեսցուք ի պատիւ փոխման աւուրս:

Յայս բազմաժողով տաւնիս յանուն քո կանգնեալ յարկիս,
Մաղթանաւք խնդրեմք ի քէն, լուսոյ բնակարան Բանին:

Հայց[ե]այ գթողութիւն մեղաց, պատուողաց քո տաւնիս,
Ի վերնատուէն բարեաց, որ է յաւիտեանս աւրհնեալ:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 337 ³
Êáñ ³ ·Çñ
C ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ՉԲ. ԿԱՆՈՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ՝ ՄՈՎՍԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ

Մարգարէական դասուն կնիք եւ կատարումն,
Առաքելական խըմբից նախասկիզբըն,
Կարապետ եւ Մըկրտիչ Որդւոյն Աստուծոյ,
Ձայն բարբառոյ յանապատի[ա]
Եւ քարոզ ճըշմարիտ Բանին Աստուծոյ:
Տէր Յովհաննէս, մեծ ի ծնունդըս կանանց[բ],
Վըկայեալ ի Բանէն բարձրելոյն,
Աւետեաւք հրեշտակապետին
Յարգանդի մաւր գըննծայումն ընկալեալ,
Յորովայնէ յորովայն խայտալով եւ կուսածնին երկըրպագելով[գ],
Անուանակոչութեամբ գլեզու Հաւրն արձակեալ[դ],
Աւրհնութեամբ զապագայսըն պատմեալ[ե],
Ահա խընկեսցին այս երգ աւրհնութեան
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանդ Քո,
Միածնին Որդի Աստուծոյ, աղաչեմք:

Որ առաւել քան զընաւըին ծընունդս Ադամայ ի վեր գըտար գովասանութեամբ,
Անհամեմատ եւ անհանգունակ
Ընտրեալ ի բիւրուց զատեալ ի յոքունց,
Միջնորդ եւ շաղկապ հընոյն եւ նորոյս,
Աւետաբեր նորս ազատութեան,
Առաջնորդելով ի լոյսն անըստուեր,
Մարգարէ եւ առաքեալ, հանդիսադիր հանուրց բընութեանց,
Վարդապետելով ըզճըշմարտութիւն եւ քարոզելով յաւէտ զուղղութիւն,
Այսաւր ժողովեալ մանկունք Սիոնի տաւնեն ցընծութեամբ զաւր քո յիշատակի:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 417µ-421³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 28µ-33µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 227³-231³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ Úáí³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ D ø³ñá½ Úáí³ÝÝáõ ØÏñïãÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÌÀ. ÚáíÑ³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ Øáíë¿ë í³ñ¹³å»ïÇ
C ø³ñá½ ÚáíÑ³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ
Ì³Ûñ³Ï³åª Øáíë¿ëÇ »ñ·
´Ý³·Çñ
1 A Ï³ñáõÙÝ
2 C Ý³ËÁëÏÇ½µÝ
3 CD àñ¹áÛÝ
ա Մտթ. Գ 3, Մրկ. Ա 3, Ղուկ. Գ 4
5 D ù³ñá½áÕ
բ Ղուկ. Է 28
8 C ²õ»ï³õù
գ Ղուկ. Ա 41
դ Ղուկ. Ա 63-64
ե Ղուկ. Ա 67-79
16 C ·áí³µ³ÝáõÃ»³Ùµ
18 C ÀÝ¹ñ»³É
22 D »õ Ñ³Ý¹Çë³¹Çñ
24 C êÇáíÝÇ

Տէր Յովհաննէս Կարապետ եւ Մըկրտիչ Որդւոյն Աստուծոյ,
Ահա խընկեսցին այս երգ աւրհնութեան
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանդ Քո,
Միածնի՛ն, Որդի Աստուծոյ, աղաչեմք:

Վեհագոյն վարուք ի մարմնի քաղաքավարեալ որպէս զանմարմին,
Ծողոպրելով ի մանկակոտոր վիրագին ցասման[ա],
Աջ հայրական եւ բազուկ անեղին քեզ հովանացեալ,
Որ պահէ աննիրհելի ակամբ զԻսրայէլ յարեգական եւ ի լուսնի նըշուլից:
Ի մարդկայնոց զատեալ յամբոխից, զմիայնութեան ըզվարս ողջունեալ,
Ըզլռութիւն յաւէտ միշտ պատուեալ,
Ընդ Աստուծոյ միշտ խաւսակցելով, զիմանալեացըն տիպ բերելով
Եւ զզաւրս անմարմնոցն հիացուցանելով,
Ծայրիւ մատին յերկիր հըպելով, հանգոյն Թըռչնոց միշտ աւդականաց:
Տէր Յովհաննէս Կարապետ եւ Մըկըրտիչ Որդւոյն Աստուծոյ,
Ահա խընկեսցին այս երգ աւրհնութեան
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանդ Քո,
Միածնի՛ն, Որդի Աստուծոյ, աղաչեմք:

Սըրբասէր վարուք ի մարմնի ողջունեալ զանապատըն Յորդանիսի,
Թըռչուն բանաւոր եւ տատրակ անապատասէր,
Ստեւով ուղտու եւ գաւտեաւ մաշկեաւ[բ] խորհըրդածեալ ըզմեռելութիւն,
Ծաղր առնելով զզգալիս ամենայն զպէտըս մարմնոյ արհամարհելով,
Զամս երեսուն վարուք ճըգնութեան խորհըրդական Թըւով աւարտեալ,
Վերնական տէրութեան հրաման առ քեզ հասանէր սուրբ մըկըրտութեան,
Նախանձաբեկ հրէից լինելով ի փորձական բանըս դաւաճան:
Տէր Յովհաննէս Կարապետ եւ Մըկըրտիչ Որդւոյն Աստուծոյ,
Ահա խընկեսցին այս երգ աւրհնութեան
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանդ Քո,
Միածնի՛ն, Որդի Աստուծոյ, աղաչեմք:

Է հիանալի եւ զարմանալի Քո տեսութիւն բանըք գովեստի,
Յապաշխարութիւն կոչել ըզմըկըրտեալսն ջրով ի Հոգին առաջնորդելով[գ],
Ընդ որս եւ Յիսուս մաքրաւղ ամենից զանխըլաբար դիմեալ ի կոչումն,
Յորմէ սարսեալ յաւէտ զարհուրեալ ահիւ խընդութեամբ փըրկագործողին,
Կարաւտ մաքրութեան ըզքեզ գոլ նըմին խոստովանելով, որպէս վայելէ,
Թոյլ տուր, ասէ, այսպէս վայելէ յաւէտ առայժմուս տընաւրէնութեան[դ],

---

25 CD àñ¹áÛÝ

ա Մտթ. Բ 16, Ղուկ. Ա 80

33 D Á½í ³Ûñë ÷Ë Á½í ³ñë

34 C À½Éé áõÃ» ³Ý

36 CD À½³õñë ÷Ë ºõ ½½³õñë C ÑÇ³óáõó»³É

38 C àñ¹áÛÝ

բ Մտթ. Գ 4, Մրկ. Ա 6

46 C Ãáõá í

49 C àñ¹áÛÝ

գ Մտթ. Գ 8-11, Մրկ. Ա 4, Ղուկ Գ 3-8

57 D ÝÁÙ³ÝÇÝ C Ëáë ï áí ³Ý» ³É

դ Մտթ. Գ 13-15

Զորեքկերպեան կենդանեաց խորհուրդն ի քեզ ցուցեալ յաւէտ տիրապէս,
Ձայն հայրական ի վերուստ հընչեալ, Հոգին իջեալ, Որդի ձեռնադրեալ[ա]:
Տէր Յովհաննէս Կարապետ եւ Մըկըրտիչ Որդւոյն Աստուծոյ,
Ահա խընկեսցին այս երգ աւրհնութեան
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանդ Քո,
Միածնի՛ն, Որդի Աստուծոյ, աղաչեմք:

Սարսափելի համարձակութեամբ յաւէտ գովելի միշտ վարդապետեալ,
Զանուղայսն յուղղութիւն կոչեալ, անհնազանդիցըն բանիւ սաստեալ,
Զչորրորդապետըն յանդիմանեալ, զգործ չարութեան պախարակեալ[բ],
Իժական քարբին ոխացեալ, ըզՄկըրտչիդ գըլուխն խընդրեալ[գ],
Կաքաւս աղջկանըն հաճոյացեալ, ըզԹագաւորն յիմարեցուցեալ,
Զճըշմարտութեան ճրագըդ շիջուցեալ, երկրաւորացս ազինք զարհուրեալ,
Իմանալեացըն զաւրք հիացեալ, ձայնըդ բանին յաւէտ հետեւեալ,
Ծրագըդ յարեւն եղեր հաւաքեալ, ի փառըս Տեառն միշտ վայելել:
Տէր Յովհաննէս Կարապետ եւ Մըկըրտիչ Որդւոյն Աստուծոյ,
Ահա խընկեսցին այս երգ աւրհնութեան
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանդ Քո,
Միածնի՛ն, Որդի Աստուծոյ, աղաչեմք:

Ի բնաւից գոյից գերապանծ երեւեալ,
Մայր եւ աղախին, տաճար եւ առագաստ Բանին Աստուծոյ,
Ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածին,
Մաքուր կուսութեամբ ծընար զՄիածինն,
Անհետաւզաւտելի ի վեր քան ըզբան,
Գըրկաւք բարձեր, կաթամբ դիեցուցեր զամենեցուն Տէրն եւ Արարիչ:
Սրովբէք սարսէին, քրովբէք պակնուին
Եւ ամենայն դասք լեգէովնից յաւէտ դողային:
Բարեխաւսեա՛, մայր մարմնացելոյն վասըն ստորին հանուրց աշխարհի,
Պահել պարագայց ամաւք ի մարմնի զդիտապետըն մեր [այս անուն]
Ի բանս ուղիղս եւ ի գործըս մաքուրս,
Զեպիսկոպոսունս, այցելուս, զքահանայս սըրբասէրս,
Զսարկաւագունըս պարկեշտըս

ա **Մատթ. Գ 17, Մրկ. Ա 11, Ղուկ. Գ 22**
61 C àñ¹áÛÝ
65 C í³ñ¹³å»ï Û³õ¿ï ·áí»ÉÇ ÷Ë Û³õ¿ï… í³ñ¹³-å»ï»³É
67 C ã³ñáõÃ»³ÝÁÝ
բ **Ղուկ. Գ 19-20**
68 C ·ÁÉáõË ËÁÝ¹ñ»Éáí
գ **Մատթ. ԺԴ 1-12, Մրկ. Զ 14-29, Ղուկ. Թ 7-9**
69 CD ¼Ï³ù³õë C ³Õ×Ï³ÝÁÝ
70 CD ßÇç»³É
71 C ½³ñÑáõñ»³É ÷Ë ÑÇ³ó»³É D Ó³ÛÝ ÁÝ¹ ÷Ë Ó³Û-ÝÁ¹ C Ñ»ï»õ»Éáí
72 C Ñ³õ³ù»Éáí ÷Ë »Õ»ñ Ñ³õ³ù»³É D ãÇù »Õ»ñ C í³Û»É»³É
73 C àñ¹áÛÝ
83 C ùñáµ¿ù
84 CD É¿·¿ÑáÝÇóÝ
85 C µ³ñ¿Ë³õë»³
86 C å³Ñ»³É
87 C áõÕ»Õë
88 C ¼ÇåÇëÏáåáëáõÝë

Եւ զամենայն դասս եկեղեցւոյ միշտ բարեզարդեալս,
Զաւրացուսցես զԹագաւորն մեր յաղԹաւղ լինել ի պատերազմի,
Զիւաորաւք եւ սոսկականաւք, յաւէտ հըլուս եւ հաճոյականս,
Ահա յիշեսցես, մարդասէր Փըրկիչ, եւ ողորմեսցիս հոգւոց հաւատով
Ի Քեզ ննջեցելոց, աղաչեմք:

***Ե**ւ եւս առաւել յորդորմամբ սիրոյ զամենեսեան ի Քեզ միացեալս խընդրեմք:*
***Ր**ոտել զանձինս ամենեցուն Տէր Աստուծով աղաչեմք:*

***Գ**ոհուԹիւն եւ փառաբանուԹիւն երկըրպագուԹեամբ*
Միշտ ի բարձունս վերառաքեսցուք
Արարչիդ էից համայնից Տեառնդ եւ Աստուծոյ Փըրկչիդ Յիսուսի,
ԲարեխաւսուԹեամբ մաւր Քոյ եւ Կուսի ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածնին,
Խընդրուածովք մեծին Յովհաննու, որ եւ աւուրս է հանդիսադիր,
Հեղմամբ արեան նախկի վըկային եւ անդրանիկ, ը՛, մարտիրոսի,
Առաքելոց եւ մարգարէից եւ ամենայն քարոզչացն ըզքեզ
Եւ որ մերն է Լուսաւորիչ արփիածագ հաւրըն հոգեւոր,
Հանդերձ ամենայն ճըգնողաց դասուց մըշտամըռունչ աղաւԹկերուԹեանց,
Պարգեւեսցես զամպըս քաղցրագոյն, զաւդըս բարեշունչ
Եւ զամենայն երկրի լիուԹիւն, ըզծերս խոհեմս, զմանկունըս հըլուս,
Զերիտասարդս ողջախոհս, յորոց համայնից միշտ բարեբանիս
Աւրհնեալ յաւիտեանս:
Եւ այժմ ողորմեաց:

---

93 C Ñá · áó
94 C ÝÝç»ó»Éáó Ý, Ñ ³ Ûó»Ùù
102 C ³ ñ» ³ Ùµ CD ³ Ý ¹ ñ ³ ÝÇÏ ÁÝ ÷ Ë ³ Ý ¹ ñ ³ ÝÇÏ, Á
104 C Ñ ³ ÛñÝ D Ñ ³ ÛñÁÝ
105 C ³ Õ ³ õÃ Ï »ñ áõÃ» ³ Ý ¹ D ³ Õ ³ õÃ ï ¿ñ áõÃ» ³ Ý ¹ ÷ Ë ³ Õ ³ õÃ Ï »ñ áõÃ» ³ Ýó

ՏԱՂ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ
Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԷ

Անմարմնոցըն հրեղինաց
Մարմնով հաղորդ սուրբ Յովհաննէս,
Բանին Հաւր բանիւ քարոզ,
Մեծի լուսոյն նախատեսաւղ:

Գարնան գուշակ երկրի մերում,
Քաղցրախաւսիկ ձայն տատրակիդ[ա]*,*
Դրախտին հոգւոց ստուածատունկ
Առոգանող ջրով մաքրութեան:

Երկնաւորին ճանապարհի
Յառաջընթաց աւետաւոր,
Զաւրական թագաւորին
Նախամարտիկ յասպարիսին:

Էրեւմամբ Գաբրիէլին
Զաքարիայ ի տաճարին[բ]*,*
Ընկալար ծնունդ աւետեաւք
Անունադրեալ ի տախտակի[գ]*:*

Թափեցելոյն յանճառ փառաց,
Պարագրելոյն յարգանդ Կուսին[դ]*,*
Ժամանեցեր յողջոյն կենաց
Յամուլ ծերոյն յորովայնէ:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 421³-422³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 242µ-244³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 153µ-154µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 271³-272³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 195³µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 115³-116³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 227
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG êñµáÛÝ Úáí³ÝÝ[áõ] ØÁÏñï-ãÇÝ ï³Õ, Ç Ü»ñë¿ë Ï³ÃáõÕÇÏáë¿ Ð³Ûáó H î³Õ êñµáÛÝ Úáí³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ T ²ÛÉ ï³Õ Úáí³ÝÝáõ Î³ñ³å»ïÇ U Æ Ü»ñëÇë¿
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÌÀ. ÚáíÑ³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ ¿ Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³Ãáõ-ÕÇÏáë¿
Ì³Ûñ³Ï³å ²-ø
´Ý³·Çñ

2 HU Úáí³ÝÝ¿ë
3 U Ðûñ
4 U Ý³Ë³ ï»ëáÕ
6 U ø³Õóñ³ËûëÇÏ TU ï³ ïñ³ÏÇ
ա Երգ Բ 12
7 U Ï»Ý³ó ÷Ë Ñá·õáó
8 AH àéá·³Ý³õÕ T çáõñ U çáõñµ
11 U 11-12-ñ¹ ïáÕ»ñÁª »ï»õ³é³ç U ºõ½³õñ³Ï³Ý
13 A ¶³µñÇ¿ÉÇ
14 TU ¼³ù³ñÇ³ë
բ Անդ. Ա 8-25
15 BG ÀÝ·³É³ñ TU ÀÝÏ³É³õ B ³õ»ï³õù TU ³õ»-ï»³ó
16 TU ²Ýáõ³Ý³·ñ»³É B ï³Ëï³ÏÇÝ
գ Անդ. Ա 59-64
դ Ղուկ. Ա 67-79
19 A ãÇù 19-22
20 TU ÷Ë ïáÕÇ. Úáñáí³ÛÝ¿ ³ÙáõÉ Í»ñáÛÝ

Ի բերանոյն բարբառելով
Զաւրհներգութիւն պըտղոյ Կուսին,
Լըցար Հոգւով Սուրբ անդըստին,
Ըստ աւետեացըն հրեշտակին:

Խայտալով յարգանդ ծընար[ա],
Կաքաւելով կատարեցար[բ],
Ծագեցար նախ արուսեակ
Արեգականն արդարութեան:

Կարապետ մեծ արքային
Եւ փեսաւէր սուրբ փեսային,
Հրաւիրաւղ յառագաստին
Մաքուր գարդիւք պըճնեալ հարսին:

Ձայն բարբառոյ յանապատէ[գ]
Ի դադարել մարգարէիցն,
Ղեւտական քահանայիցն
Լըրումն եղեր ստուերականացն:

Ծրագդ աւրինացըն Մովսիսի,
Նըսեմացեալն Իսրայէլի,
Մարգարէ եւ առաքեալ
Եւ մեծ ի ծնունդըս վըկայեալ:

Ցանապատի վայրաբնակեալ,
Անմարմնական վարուք մաքրեալ,
Նոր Հեղիաս Հոգւով լըցեալ[դ],
Կըրկին ազանց արձան կանգնեալ:

Շնորհաց նորոց ի քէն սկըսեալ,
Հին աւրինաց քեւ կատարեալ,
Որ ոչ լուծեր ըզխըրացս ոտից
Տնաւրէնութեան Սուրբ Միածնին[ե]:

21 BG µ»ñ ³ ÝõáÛÝ
22 U êñµáÛ ÷Ë åÁ ï ÕáÛ
23 BU Ðá · á í
ա Ղուկ. Ա 40-41
բ Մտթ. ԺԴ 6, Մրկ. Զ 22
29 TU Ã ³ · ³ õáñÇÝ ÷Ë Ù»Í ³ ñù ³ ÛÇÝ
31 TU Ðñ ³ õÇñ ³ Ï
32 AGU ½ ³ ñ ¹ áõù B ½ ³ ñ ¹ áõù áõÕÕáõ ³ Íª ½ ³ ñ ¹ Çõù
33 B µ ³ éµ ³ éáÛ
գ Մտթ. Գ 3, Մրկ. Ա 3, Ղուկ. Գ 4
36 TU ë ï áõ»ñ ³ Ï ³ ÝÇÝ
37 TU Öñ ³ · B Øá í ë¿ëÇ T Øá í ë¿ëÇÝ
38 U Üë»Ù ³ ó» ³ ÉÝ H ÝÁë»Ù ³ ó» ³ É¹ U Æëñ ³ Û»ÕÇ T Æë-ñ ³ Û¿ÉÇÝ
40 BU ÍÁÝáõÝ ¹ Áë
41 B Éáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³ ½· H í ³ Ûñ ³ µÝ ³ ÏÇã
42 U í ³ ñÇõù U ×Á · Ý» ³ É ÷Ë Ù ³ ùñ» ³ É
43 U Ðá · á í
դ Ղուկ. Ա 80
44 U ÎñÏÇÝ
45 U Ýáñá Ûë U ëÏë» ³ É
47 A Á½Ëñ ³ ó T ß ³ ñ. ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í
48 U îÝûñ¿ÝáõÃ» ³ Ý H ØÇ ³ ÍÝÇ¹
ե Մրկ. Ա 7, Յովհ. Ա 27

Զընաշխարհիկ մարդկան ցուցար,
Կոչմամբ Հոգւոյն երեւեցար,
Պապանձեալ լեզուին լուծող,
Եւ ամլութեան մաւրն արձակաւղ:

Ջահըն լուսոյ յերկնից ծագեալ,
Երեսնամեայ յերկրի շըրջեալ,
Ռահ գործեալ ի Յորդանան՝
Ի քէն հայցէր ջուր մաքրական:

Սուսկալին հոգեղինաց
Հուրն ի հողոյդ մաքրիւր ձեռաց,
Վըկայելով Բանին կենաց՝
Լըւար ձայնի Հաւր ի բարձանց:

Տեսեր զՀոգին աղաւնակերպ
Յերկնից իջեալ առ զուգականն,
Րաբունւոյն աւանդեցեր
Վարդապետել զաշակերտեալսն:

Ցընծայ այսաւր եկեղեցի
Ի յիշատակ քո պանծալի,
Իւսաէ պըսակ զարմանալի
Յոգնանըկար քեզ գովեստի:

Փա՛ռք ամենայն առաքինեաց,
Նախապըսակ մարտիրոսաց,
Քահանայ բազմանըւէր,
Քաւիչ մեզ լե՛ր հայցմամբ առ Տէր:

---

49 B âÝ ³ ßË ³ ñÑÇ Ï
50 B Î áã ³ Ùµ U Ðá · á Ý
51 U ä ³ å ³ ÝÍ» ³ É A ÉáõÍûÕ Bf ÉáõÍ ³ õÕ
‴ **Պւ-կ· Ա** *64*
52 A Ù ³ õñ B ³ ñÓ ³ Ï áÕ U ³ ñÓ ³ Ï ûÕ
‡ **Պւ-կ· Ա** *24*
53 U »ñ Ï ÝÇó
54 U º ñ» ëÝ ³ Ù» ³ U ßñç» ³ É
58 U Ù ³ ùáõñ
60 U Èáõ ³ ñ U Ó ³ ÝÇÝ U Ðûñ
61 H î »ë» ³ É
62 B Æ »ñ Ï ÝÇó
63 BU ð ³ µ áõÝá Ý
64 H ì ³ ñ¹ ³ å » ï » ³ É
66 U ÚÇß ³ ï ³ Ï ³ õÁë ÷Ë Æ Çß ³ ï ³ Ï H ÚÇß ³ ï ³ Ï ë H ãÇù ø á
68 AB ÚáùÝ ³ ÝÁ Ï ³ ñ H á · Ý ³ ÝÁõ¿ñ ÷Ë Úá · Ý ³ Ý Ï ³ ñ G 68-72 ï áÕ»ñÁ ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝ Ï ³ Í
70 U Ü ³ Ë ³ Ù ³ ñ ï ÇÏ B Ù ³ ñ ï Çõñáë ³ ó
71 B ø ³ Ñ ³ Ý ³ U ø ³ Ñ ³ Ý ³ ¹ U ÇÝùÝ ³ Ýáõ¿ñ ÷Ë µ ³ ½-Ù ³ ÝÁõ¿ñ
72 U Ù»ñ ÷Ë Ù»½

ՓՈԽ

Բարբառոյն յանապատէ ձայնիւ տացուք Նըւէր,
Արուսեկին արեւուն նախընթաց ծագողին:

Նոր Հարսին Հրաւիրողի առ երկնաւոր փեսայն,
Սա որ յարգանդէ ընտրեալ խայտաց ընդ առաջ Տեառն:

Այն որ մեծ ի ծնունդս կանանց Տէրըն վըկայեաց,
Ցանաւրէն գինարբուսն խորհին մահ նըմա:

Սաւս երփնազարդ պըճնիւք կաքաւէր աղջիկն,
Նըւէր խընճոյից խընդրէր զարիւն արդարոյն:

Վարձ կաքաւելոյն առեալ ըզգլուխ քարոզին,
Առ գլուխըն Քրիստոս յաւդեալ գըլուխ Մըկըրտչին:

Գերեալ ի դըժոխս հոգւոցն աւետէր Հոգւովն.
– Ե՛ս մըկըրտեցի զԱւծեալն, որում սպասէիք:

Ադա՛մ նախաստեղծ, զարթի՛ր, արի, որ նընջես,
Լուսատու լիցի Քրիստոս քեզ ի խաւարի:

Ի յամլորդւոյս ընկա՛լ, Եւա՛, զաւետիս՝
Նոր Ադամ ծընաւ քո դուստրն՝ Կոյսըն Մարիամ:

Եւ յառաջընթաց նըմին յաշխարհ կենդանեաց
Րահիս ի ստորին վայրիս նոյն կարապետեմ:

Սա խաչիւ մահու գայ աստ, ազատէ զգերեալսն,
Ի սոյն ցընծասցուք եւ մեք աւետեաց յուսով:

Սուրբ յիշատակաւ սըրբոյս փա՛ռք երրեակ անձանց,
Երից ի միում բնութեան այժմ եւ յաւիտեանս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 422 ³ -423 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 244 ³ -245 ³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 232
Êáñ³·Çñ
AB ö[áË]
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÌÀ. ÚáíÑ³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³ÃáõÕÇ-Ïáë¿
Ì³Ûñ³Ï³ å³´³Ýë ³Ûë Ýí³·»³É Ç Ü»ñëÇë¿
´Ý³·Çñ
1 A Ó³ÛÝ ÷Ë Ó³ÛÝÇõ
3 A çÝçáõ³Íª ³é
4 B ê³Û
6 A Ú³Ý³õñ¿Ý Ç (Çª Éñ³óáõ³Í Û» ï ³ · ³ÛáõÙ) A ·Ç-Ý»ñµáõëÝ B ÝÁÙ³Û
7 A »ñ÷Ý³½³ñ¹» ³É (-» ³Éª Éñ³óáõ³Í Û» ï ³ · ³ÛáõÙ)
8 B ³ñ¹³ñõáÛÝ
9 B ù³ñá½ãÇÝ
13 B ÝÁÝç»ë¹
14 B ÉÇÝÇ B Ë³õ³ñÇ¹
15 A ¸áõ Ç (¸áõª Éñ³óáõ³Í Û» ï ³ · ³ÛáõÙ) B Û³ÙÉáñ-¹áÛë ÁÝ· ³É º¹³Û
18 A Àñ³ÑÇë (Àª Éñ³óáõ³Í Û» ï ³ · ³ÛáõÙ) A çÝçáõ³Íª Ç
19 A ½·»ñ»³ÉëÝ áõÕÕáõ³Íª ½·»ñ»³Éë¹ B ½·»ñ»³Éùë
22 B ºñÇóÝ

ԱՅԼ ՏԱՂ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

Այսաւր ի նորահրաշ մեծապայծառ աւուրս
Ցընծամք եւ տաւնեմք զնաւակատեաց քոց տաւնս,
Այլ որ ծընար յամուլ ծերոյն, մեծդ ի ծնունդըս կանանց,
Ո՛վ սուրբ Յովհաննէս, յորովայնէ ընտրեալ,
Լե՛ր մեզ բարեխաւս առ Միածին Որդին:

Յանըսկիզբն ի Հաւրէ առաքեցար հրեշտակ,
Հորդել ճանապարհ արքայ Թագաւորին,
Այլ դու մարմնաւոր քէրովբէ հրաշակերտ,
Ո՛վ սուրբ Յովհաննէս, երկնաքաղաքացի,
Լե՛ր մեզ բարեխաւս առ Միածին Որդին:

Ի լերանց բարձանց, ի խընկաբեր բըլրոց, յանտառախիտ մայրեաց,
Յանապատէ քարոզ, այլ դու ճըշմարիտ ջահ անշէջ Իսրայէղի,
Ո՛վ Սուրբ Յովհաննէս, մարգարէից պարծանք,
Լե՛ր մեզ բարեխաւս, մի՛ մոռանար ըզմեզ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 423³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 247³µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 373µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 156³µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ ï³Õ Ç êáõñµ ØÏñïãÇÝ Úáí Ñ³ÝÝ¿ë C î³Õ Úáí³ÝÝáõ Î³ñ³å»ïÇÝ Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÌÀ. Úáí Ñ³ÝÝáõ ØÏñïãÇÝ ¿
´Ý³·Çñ
4 C ÁÝ¹ñ»³É
11 BG ËÁÝ·³µ»ñ
12 BG Æëñ³Û»ÉÇ

Փ[ՈԽ]

Կարապետին եւ Մրկըրտչին տանեմք այսաւր,
Այն աւետաւոր մեծին ի ծնունդս մարգարէին[ա],
Որ ի հոսանսն Յորդանանու կացեալ վըկայ Հաւր Միածնին[բ],
Ասէ՝ ահա գառն Աստուծոյ, որ գայ բառնայ զմեղս աշխարհի[գ]:
Սա, ասէր, ահա սէրովբէից ածեալ արքայն Յիսուս Քրիստոս,
Սա Թագաւորն Իսրայէղի, ճըշմարիտ մարդ:
Տէր կենդանեաց եւ մեռելոց է դատաւոր,
Զի խրացըս կաւշկացըն լուծանել չեմ բաւական[դ]:
Աղաղակէր ձայն բարբառոյ յանապատէ,
Զայն տատրակի առնէր որդին Զաքարիայ[ե]:
Նա կատարումն էր աւրինացըն Մովսիսի,
Սկիզբըն փառացըն Քրիստոսի առ մեզ յաւէտ:
Դու զաւրացի՛ր, հայր մարգարէ եւ առաքեալ,
Մի՛ նուաղենար, ճրագըդ լուսոյ սուրբ Յովհաննէս:
Ի Հերովդիայ դատապարտեալ գըլխատեցար[զ]
Փոխան գանձուց Տալիթայի ըստ իւր խընդրոյ[է]:
Նոր աւրհնութիւնըս մատուսցուք հանդիսադրին,
Որ քեզ շնորհեաց փառս անվախճան, անժամանակս:
Աւրհնութիւն Հաւր ի բարձունս երկնաւորի
Եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն փառք յաւիտեանս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 423µ-424 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 247µ-248 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 373µ-374 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 156µ-157 ³
Êáñ ³ ·Çñ
ABCG ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ÛÝñ ³ Ï ³ å ª Îáë ï ³ Ý¹ÇÝ ³
´Ý ³ ·Çñ
2 BCG Ù»ÍÇ ÷Ë Ù»ÍÇÝ Ç ÍÝáõÝ¹ë
ա *Ղուկ. Ա 28*
3 C Ñáë ³ Ýë
բ *Մատթ. Գ 17, Մրկ. Ա 11, Ղուկ. Գ 22*
գ *Յովհ. Ա 29*
6 BG Æëñ ³ Û¿ÉÇ
դ *Մրկ. Ա 7, Յովհ. Ա 27*
9 B Û ³ Ý ³ å ³ ïÇ
ե *Ելք Բ 12*
11 B Øáí ë¿ëÇ
15 B Ð»ñáí ¹Ç» ³ G Ð»ñáí ¹» ³ BG ·ÉË ³ ï »ó ³ õ
զ *Մատթ. ԺԴ 1-12, Մրկ. Զ 14-29, Ղուկ. Թ 7-9*
16 BG ËÝ¹ñáÛÝ
է *Մարկ. Ե 41*
18 B ³ Ýí ³ Ëç ³ Ýë

ԱՅԼ ՏԱՂ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ

Քեզ մատուցանեմք այսաւր, Քրիստոս՝ Միածինըդ Հաւր,
Միջնորդ հաշտութեան ընդ մեզ, սուրբ զյառաջընթացըն Քո:
Այս է ամլորդին այն սուրբ, Քո յորովայնէ քարոզն,
Որ ի ծնողին բերանն տայր Քեզ աւրհնութիւն ձայնիւ.
Սա յանապատէն եկեալ, գաւինդ Աստուծոյ վըկայ,
Զոր ես մըկըրտեմս ասէր, է բարձող մեղաց մարդկան:
Զհանդուրժեալ կաւշկացդ խրացից, Թոյլ տըւեալ ի գլուխդ հըպէր,
Ցուցանէր վերին զաւրացդ, զքեզ արդարութեան լըրումն:
Որ զԵրրորդութիւնդ Աստուած ի յեկեղեցիս ծանոյց,
Զձայն Հաւր եւ զտեսիլ Հոգւոյդ, նոյն եւ մըկըրտաւղ Որդւոյդ,
Ուստի եւ ի ծնունդս կանանց, մեծ վըկայեցաւ ի քէն,
Որ աշակերտաւքն հայցէր զՔո ճըշմարտութիւնդ գիտել:
Ի բանտէն մաղթէր առ Տէրդ, Դու ես որ Գալոցն էիր,
Զդըրդուեալ աշակերտսդ յեցո ի ստուգութեան Քո յոյս:
Այժմ ի կապանաց բանտէն լուծեալ անմաքուր ձեռաւք,
Թէթեւ սըլացաւ յերկինս, ի փառս անպատում կենացդ:
Գըլխատեալ անպարտ տատրակս, փոխան մեղուցեալ հաւտիս,
Կայ քո առաջի յաղերս, Տէ՛րդ գըթա՛ ի գինս արեան:
Լո՛ւր պաղատանաց մեծիդ, մեծդ յարքայութեանդ երկնից
Եւ զողորմութիւն ցայտեա՛ ի պասքեալ շնորհաց քոց հաւտս:
Յիսուս գըթասցիս ի մեզ ի յերկըրպագու ծառայքս,
Ի կարապետիդ քո ձեռն, զոր վերապատուեմք այսաւր,
Ի փառս Աստուծոյ Քո Հաւր, նոյն եւ էակից Հոգւոյդ,
Ընդ որում աւրհնեալ ես միշտ, այժմ եւ յաւիտեանս, ամէն:

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 424³-425³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 248³-249µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 157³µ

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²▯É ï³Õ Î³ñ³å»ïÇÝ

Èáõë³Ýó³▯ÇÝ ³Ýí³ÝáõÙ

A ÌÀ. ÚáíÑ³ÝÝáõ Î³ñ³å»ïÇÝ Ç Ë³ãÇÝ ïÝÏ»³É Ó³▯ÝÝ ¿. ²ëÇ »õ ▯³▯ë Ýáñ ³õ»ï»³ó ³õáõñë Ó³▯-ÝÇõÝ ÌÀ. ÚáíÑ³ÝÝáõ Î³ñ³å»ïÇÝ Üáñ Í³ÕÏÇÝ Ó³▯ÝÝ ¿

´Ý³·Çñ

2 B ½▯³é³çÁÝÃ³óÁë G ½³é³çÁÝÃ³óë

7 B Ï³õßÏ³ó

14 B ▯»óá▯ó

15 B µ³Ý¹¿Ý

17 BG ¶ÁÉË³ ïÇ

18 BG ³ñ»³Ý¹

20 G ó³▯Ã»³

Փ[ՈԽ]

Ուրա՛խ լեր այսաւր յանպատում ի փառսդ, Մեծըդ Յովհաննէս,
Որ մարգարէից ճաուիւք հընչեցար, նոր գոլ Հեղիաս:
Զայն յանապատէ ահեղ բարբառոյն ծոցածին բանին,
Որ պատրաստեցեր զոգիս ճանապարհ ոտից արքային,
Քարոզ նախընթաց գաուինն Աստուծոյ, որ էբարձ ըզմեղս,
Զոր մըկըրտեցեր վըկայ ճըշմարիտ, սիրեցեալըն Որդւոյ:
Նոյնդ մըկըրտեցար այսաւր քո արեամբդ, նըմին պատարագ,
Իջեր ի դըժոխս հընչել զաւետիս Փըրկչին գալըստեանն:
Եւ լե՛ր ի յերկինըս չըքնաղ ի խորանս, հանգչել յաւիտեան,
Որ պըսակեցար ձեռամբըն Աստուծոյ, աւծեալ Թագաւոր:
Ընդ պարս քրովբէից հուպ Երրորդութեանդ, երգես աւրհնութիւն,
Առ որս աղերսեմք, լե՛ր մեզ բարեխաւս, ո՛վ Սուրբ Յովհաննէս:
Հրեշտակ մարմնաւոր, սէրոբէ նիւթեղէն, զմեզ կեցուցանել,
Որք փառաւորեմք Սուրբ զԵրրորդութիւնն, այժմ եւ յաւիտեան:

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, 425µ-426 ³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 246 ³ -247 ³

C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 374µ-375 ³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 155µ-156 ³

Êáñ ³ ·Çñ

ABCG ï »°ë í »ñ»õáõÙ

´Ý ³ ·Çñ

2 C Ù ³ ñ · ³ ñ¿Çõù

9 B Ëáñ ³ ÝëÝ

10 C ãÇù 10-11 ï áÕ»ñÁ

12 B µ ³ ñ¿Ë ³ õë

13 B ë¿ñáíµ¿

14 B [illegible] ³ õÇ ï » ³ Ýë

ԳԱՆՁՍ ԱՍԷ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԾԸՆԸՆԴԵԱՆՆ

Գերագոյն բարի, Փըրկիչ աշխարհի, Քրիստոս կենդանի,
Փառաց Հաւր Որդի, լեալ Որդի Կուսի, Աստուածդ ամենի,
Տըւաւղըդ բանի, ինձ անարժանի, տուր բան հոգելի։
Խաւսել յատենի, մէջ ժողովըրդի, ի յեկեղեցի,
Վասըն քոյդ ձայնի[ա]*, Յովհաննու մեծի, Սուրբ Կարապետի,*
Ձայնին Քոյդ բանի, Քում ձեռնադըրողի եւ մըկրտողի,
Քում ազգականի եւ բարետոհմի, հարազատ զարմի,
Յարմատոց բարի, որ ի Քէն գովի, բանիւ դըրւատի,
Մերում միջնորդի եւ բարեխաւսի, Բանիդ կենդանի,
Յայսըմ կենցաղի, յաւուրն ահեղի, ժամ դատաստանի, պահուն սոսկալի,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Մըկըրտչի
Զմերս ընկալցիս պատարագ բանի, աղաչեմք։

Րաբունն անքըննին, անիմանալին, բամիցն երկնային,
Զպետըն վերին, զաւրացն անմարմին, հրեղինաց դասին,
ԶԳաբըրիէլ հոգին յղէ ի ստորին, վասն իւրոյ ձայնին,
Հրամայէ նըմին, ձեւանալ մարմին, ի տիպ մարդկային,
Գալ ի տաճարին, առ Սուրբ ծերունին, ի ժամու խընկին,
Տեսեալ ծերունին, մեծ քահանային, Զաքարիային,
Զաննիւթն ի մարմին, յաջմէ սեղանին, սարսեալ ի յանձին,
Խաւսէր անմարմինն ընդ քահանային եւ աւետէր նըմին,
Թէ աղաւթք քո եղին առջեւ Արարչին, յընդունելութիւն
Եւ ամուսնոյ քոին Եղիսաբեդին, մաքուր պառաւին[բ]*,*
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Մըկըրտչի
Զմերս ընկալցիս պատարագ բանի, աղաչեմք։

Իսկ Զաքարիային, սուրբ քահանային, չհաւանեալ բանին,
Հրեշտակապետին, դասուցն երկնային, մեծ Գաբըրիէլին,
Որ տայր Զաքարին, աւետիս նըմին, վասն Մըկրտչին,
Զոր մեծն Եսային, այն Ամովսածին, ասաց իւր գըրին,
Ըստ բնութեան կարգին, ազգիս մարդկային, սերման ի մարմին,
Յամուլ արգանդին, Եղիսաբեդին, մաքուր պառաւին,
’Ի այն քարոզ լինի եւ ձայն անւանի, հայրական բանին,
Ըստ մարգարէին, սուրբ տեսանողին, Մաղաքիային,
Հրեշտակ առաջի, գալ Կարապետին, Աստուծոյ բանին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 188³-191µ
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³åª ¶ñÇ·áñÇ »

ա Մտթ. Գ 3, Մրկ. Ա 3, Ղուկ. Գ 4
բ Ղուկ. Ա 5-25

Եկեալ հրեշտակին, զնոյն ազդեաց նըմին, սուրբ քահանային:
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Մըկըրտչի
Զմերս ընկալցիս պատարագ բանի, աղաչեմք:

***Գ**աբրիէլ պետին, զաւրացն երկնային, դասապետ վերին,*
Աւետեաց նըմին, ծեր քահանային, զծընունդ զաւակին,
Թէ տայ քեզ որդի, Աստուածըն վերին, արքայն երկնային,
Զարուսեակ լուսին, զաստղ առաւաւտին, ծագման Միածնին,
Զճրագ ճըշմարտին, զլոյսն ի գիշերին, զաւրինացըն վեհին,
ԶԿարապետ Բանին, զՄըկըրտիչ նորին, կուսածին Փըրկչին,
Զհաւանեալ նորին, ծեր քահանային, բանից հրեշտակին,
Զի էր դըժուարին եւ անհնարին հաւատալ նըմին:
Բարկացեալ նըմին, ծերք քահանային, հրեշտակապետին,
Կապտաբերանին, համրանալ լեզւին, պապանձիլ նորին,
Մինչ լինի որդին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Մըկըրտչի
Զմերս ընկալցիս պատարագ բանի, աղաչեմք:

***Ո**րպէս ասացեալ, Գաբրիէլ եկեալ, ծերըն պապանձեալ,*
Վեց ամիս անցեալ, նոյն հրեշտակն եկեալ, Կուսին աւետեալ,
ԶՅովհաննուն ստուգեալ, վեց ամիս եղեալ, որ նա յըղացեալ,
Զի էր գաւսացեալ, մայրըն պառաւեալ, ամուլ մընացեալ,
Աստուած գըթացեալ, նոցա ողորմեալ, եւ զաւակ տըւեալ,
ԶՅովհաննէս շնորհեալ, եւ զանունն եդեալ, մինչեւ յըղացեալ
Եւ յորժամ եկեալ, կոյսն ամէնաւրհնեալ եւ ողջոյն տըւեալ,
Տըղայն խաղացեալ, ըզմայրըն նեղեալ եւ երկըրպագեալ,
Զմաւր լեզուն սըրեալ, յաւրհնութիւն շարժեալ, զկոյսն աւրհնաբանեալ,
Ըզկոյսն երանեալ, զպըտուղն գովեալ, զարգանդին սըրբեալ[ա]*,*
Ահա յիշ.:

***Ր**ամեալ խորհրդին յայտնեալ տեսողին, վասն ապագային,*
Զի ձայնն բանին, անեղ բարբառին ի յանապատին,
Ետ գովեստ կուսին եւ իւր տըղային ի յորովայնին,
Նըման քրոբէին, աթոռոյ վեհին, բազմաչեա գընդին,
Կոյս Մարիամին, մաւր անեղ Բանին, Որդոյն հայրածին,
Բարձրեալ յարգանդին, սուրբ որովայնին, զբարձաւղ բոլորին,
Եկաց առ նըմին, Եղիսաբեթին, իւր ազգատոհմին,
Ի լեռնակողմին, մինչ աւուրք անցին, երեք ամսենին
Եւ յորժամ հասին աւուրք ծնընդենին Եղիսաբեթին,
Անկաւ առ ոտին, Կոյս Մարիամին, գընալ իւր տեղին[բ]*,*
Զի ծնանի զՈրդին, իւր ըզձայն Բանին, զճրագն արեւին,

ա Դ.-կ. Ա 39-45

բ Դ.-կ. Ա 56

Զծառայն արքային, մեծ Թագաւորին, զոր բարձեալ կուսին
Եւ դարձեալ կուսին, գընաց յիւր տեղին, ի Նազարեթին:
Եւ եւս առաւել.:

Ի գընալ կուսին, բարձաւղի Բանին, երկնից արքային,
Ապա ծընանի մայր Կարապետին, ըզձայն բարբառին,
Ութ աւուրք անցին, ծնընդեան տըղային, Թըլփատել եկին,
Կոչել կամէին յանուն Հաւր նորին Զաքարիային
Եւ մայր տըղային, Սուրբ Կարապետին Թոյլ ոչ ետ նոցին,
Մինչ ակնարկեցին, ծեր քահանային, Զաքարիային
Եւ խընդրեալ նորին, տախտակ որ գըրին, զանուն տըղային,
Յովհաննէս եդին զանուն տըղային, որ շնորհ անուանին,
Ապա արձակին կապ լեզուին նորին, կոչմամբ զաւակին[ա],
Յայն ժամանակին, ել հրաման վեհին, չար Թագաւորին,
Պեղծ Հերովդեսին, կոտորել զմանկտին ի Բեդղահեմին[բ]
Եւ մաւրըն նորին, Սուրբ Կարապետին, Եղիսաբեթին,
Առեալ զիւր որդին փախեաւ ի լերինն, զի անդ ապրեսցին[գ],
Պատառեալ վիմին եւ առեալ ի միջին զմայրն եւ զորդին,
Ուր կերակրէին մայրն եւ իւր որդին ձեռամբ հրեշտակին,
Զի անդէն կացին ի քարամիջին, զաւուրս հինգ ամսին,
Զանձինս.:

Եկեալ յետ նորին, հրեշտակաց դասին, իջեալ առ նոսին,
Զմայրն յողարկեցին գընալ յիւր տեղին, ի լեռնակողմին
Եւ զբաւթ տըւին, սպանման Զաքարին, ի մէջ տաճարին,
ԶՅովհաննէս առին, եւ անդ պահեցին, ի յանապատին,
Մինչ յերեսուն տարին, լըրման հասակին, անտես մարդկային,
Կերակուր տային, մեղր վայրենին, զմարախն ընդ նմին,
Մաշկեղէն զաւտին եւ ուղտուբուրդ ասւին, Սուրբ Կարապետին,
Եւ յերեսուն ամին, Բանն աստուածային, հրամայեալ նըմին,
Յայտնիլ մարդկային, Իսրայէլ ազգին, առ Յորդանանին,
Զի անդ մըկըրտին, յապաշխարութիւն, մեղաց Թողութիւն,
Արքայդ երկնային, Հաւր Քո Միածին, մաւրըդ կուսածին,
Մաղթանաւք նորին, տիրածին կուսին, Սուրբ Աստուածածնին,
Սուրբ Կարապետին, հաւր եւ մոր նորին, որ այսաւր պատւին,
Սուրբ Ստեփանոսին, Նախավըկային եւ Սուրբ Գրիգորին,
Տուր մեզ քաւութիւն, կեանք եւ բարութիւն եւ առողջութիւն,
Երգոյս երգաւղին եւ սըբագրչին, անմիտ Գրիգորին,
Այլեւ ստացողին եւ փոխարկաւղին, մեղաց Թողութիւն,
Ողորմեա.:

ա Ղուկ. Ա 57-65
բ Մատթ. Բ 16-18
գ Ղուկ. Ա 80

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ Ի ՅՈՎՍԵՓԱ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ ԱՍԱՑԵԱԼ

Յառաջ քան զսկիզբն էից յանվախճան, Հաւրէ անսկզբնական, ծընունդ էական,
Հոգի հայրական, բղխումն իսկական, անձն տիրական,
Ի Հաւրէ առ Հաւր աննուազ եւ անհասական, անծին, անծնունդ եւ ելումն ի յԷէն,
Խորին խորհրդով, հայրական կամաւք, համափառ բանիւն եւ հոգւով,
Կազմեալ կառուցեր զհրաշս մեծի խորհրդոյ ծոցածին Բանի Քո մարդեղութեան,
Ի տարասահման սեռէ մարդկութեան առաքեցէր զպէտն վեհից հրեղինաց,
Տալ զաւետիս ամլոյն ծնընդեան,
Որով խրախացեալ Զաքարիաս եւ Եղիսաբեթ
Մարգարէական հոգւով աւրհնէին զառաքաւղդ ի բարձունս,
Ահա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակալ,
Խնդրուածովք Քո Կարապետին եւ Մկրտչին Յովհաննու:

Ո՜վ սոսկալի հրաշալի հիացման ահաւոր անճառելի խորհրդոյս զաւրութեան,
Բանն հայրական խոնարհի յարգանդ կուսական,
Առնուլ մարմին զիւրաստեղծ մարդոյն Ադամայ,
Ի փանումն իւրովին մարմնով յաղթել յաղթողին ի յասպարիսի ընդդիմամարտին,
Գումարեաց գումարտակ զաւրու ի հողեղինաց զարմից ծննդոցն Եւայի,
Գերեալ ըզգերաւղն եւ ազատել ըզգերեալսն ի նմանէ,
Որոյ ի կատարումն եկեալ խորհրդին հնչեաց հարաւ հոգւոյն քաղցրութեան,
Հալել զպաղ պնդութեան ձմերայնոյ ամլոյն Եղիսաբեթի,
Առ ի պտղաբերել զշառաւիղն աւրհնութեան ի տոհմէ քահանայութեան ահարոնեան,
Որոյ եկեալ Գաբրիէլեան քայլ գնացիւք ճառագայթափայլ լուսով
Բնութեամբ լուսաւորիմ,
Տալ զաւետիս ըղձմանն աղաւթից ի գթած Հաւրէն առաքեալ,
Ծնանել ծերութեամբ ամլոյն հանգունակ նախնոյն իւրոյ Սառայի եւ Աբրահամու,
Որոյ երկմտեալ ծերունոյն ընդ տկարութեան հընութեան զառանցել աւուրց հասակին,
Հրամանաւ հրեշտակին դատապարտեալ անձայնութեամբ,
Մինչեւ ծնցի ձայն Բանին եւ արձակեսցէ զանբանութիւն ծընողին,
Ընդ համաւրէն սեռի մարդկութեան աւրհնել զԱմենասուրբ զԵրրորդութիւն,
Ահա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո,
Ամենակալ խնդրուածովք Քո Կարապետին եւ Մկրտչին Յովհաննու:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 284µ-289µ
Êáñ³·Çñ
F ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³åªÚáíë¿÷Ý

Վարդապետական հոգւոյն շնորհիւ յառաջասահման,
Գուշակ գարնայնոյ առ ի փարատումն աւդոյն սառուցման,
Ծնանիլ արուսեակ անըստուէր էական լուսոյն հայրական,
Հալածիչ խաւարին մեղաց դիւրապատիր աւձին պատրանաց,
Որոյ սկիզբն եւ աւարտ լըման աստուածային զանազան
Եղեւ կատարումն իւրին գործական:
Ի յարգանդի գոլով ծերունոյն խաղայր խայտալով ամլորդին ընդառաջ կոյս որդւոյն,
Պարեր պարելով նըւագաւոր ձայնիւ ծնողին, փողառել զըերան ամլոյն,
Աւրհնառաք ձայնիւ բարբառէր զաւրհնութիւն Ամենասուրբ Երրորդութեան,
Ահա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո,
Ամենակալ խնդրուածովք Քո Կարապետին եւ Մկրտչին Յովհաննու:

Սրբութիւն սրբոց սրովբէից սաւառնեալ թեւոց տարածմամբ,
Ի տիպ տիրական խորհրդոյ խաչին քառառաջ սրբոյ սեղանոյն,
Որում անպատում փառաց սոսկալեաց սպասաւոր եղեալ Զաքարիաս,
Պաշտպանաւրէն խնկարկութեամբ ընծայէր ըզխունկս անուշունս,
Մաղթէր աղերսէր զուխտադրութիւն աւետեաց հարցն կատարել,
Լըրմամբ ի լըման աւուրց զնախագուշակ մարգարէութիւն առաքմամբ
Փրկողին ի բարձանաց,
Որում կատարմամբ ըղձմանն աղաւթից ըզծնեալն յամլոյն արգանդէ,
Կրկնակի շնորհիւ կառուցաւ կէտ լըման ստուերական գրոյ աւրինին
Եւ տիրապատար Աւետարանին,
Կենաց եւ մահու անջրպետութիւն մեղաց կապիչն, աւրինացըն լուծիչ,
Եւ Աւետարանաւան դից հաստատապէս արձանացուցիչ,
Միջնորդ հաշտութեան եւ խաղաղութեան, հեռաւորաց եւ մերձաւորաց,
Ահա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակալ,
Խնդրուածովք Քո Կարապետին եւ Մկրտչին Յովհաննու:

Էին անստուեր լուսոյն մարմնաւոր կերպիւ մարդացեալ,
Նորոգ կուսական ծնընդեամբ ծագեալ ծանուցաւ Աստուած ընդ մարդկան,
Յառաջընթաց իւր առաքելով քարոզ աւետեաց հրաւիրակ կոչման
Երկնային կենացն անմահից,
Զատեալ եւ մեկնեալ անդստին ի յարգանդէ յաշխարհայնոցս,
Փութալ ճեպով յերկրաքարշ վայրաց վերանալ մտաւք ի բարձունս ընդ հոգեղինացն,
Սնանիլ սրբութեամբ տատրակն ողջախոհ ի խառնից խառնաճաղանճ զարմից
մարդկայնոց,
Հոգւով լծակցեալ երկուցն վեհից Մովսէսի եւ Եղիայի լինել տեսաւղ
Անմահին փառաց մարմնացեալ Բանին Աստուծոյ,
Հրեշտակ երկնաւոր գոլով ի յերկրի, նմանեալ երկնաւոր զաւրացն,
Տնանկ աղցաւոր կենաւք մարմնաւորն ընդ անմահից հոգեղինացն եղեւ հըպաւոր,
Նոքա մասնաւոր լուսոյն ըղձաւոր գտան փառաւոր,
Եւ սա ինքնատես աչաւք մերձաւոր եւ մսեղէն ձեռաւք երկրաւոր

Մերձեալ հպեցաւ ի հրակէզ գագաթն ահաւոր
Եւ խարազնազգեաց վայրիւքն խոշոր ընդ լուսերամիցն եղեւ բնակաւոր,
Ի յանապատէ փայլեալ հրաշիւքն ահաւոր,
Որպէս ի յերկնից իջեալ մեզ քարոզ եւ պատգամաւոր,
Ի ժառանգութիւն կենացն անմահից,
Ահա խնկեցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակալ,
Խնդրուածովք Քո Կարապետին եւ Մկրտչին Յովհաննու:

Փառաց Թագաւոր փեսայն երկնաւոր ըղձիւք տարփաւոր,
Խաւսել խորհըրդովք զհարսն պանձալի Սուրբ Եկեղեցի,
Անախտ սրբութեամբ Բանին ընդ մարմնոյն,
Մըտանել մարդկային ոգւոց ընդ նմին յառագաստ վերին ամրոցին,
Հրաւիրեալ Բանին եւ Հոգւոյն զբարեկամն սուրբ փեսային,
Պատմել Հոգւոյն զանճառ գեղեցկութիւն անմահ Թագաւորին,
*Խաւսել խորհըրդով յականջս կուսին, նման Ռեբեկա**
Ջրհորոյն ի գետն Յորդանիսեա,
Եւ յորդախաղաց ջրովն որ ի նմա, լըւանա ըզաղտ հնութեան մեղացն Ադամայ,
Զարդարէ շքեղաշուք զարդիւք զսեւաթիւր տեսակ տղմասոյզ մեղացն, որ ի նմա,
Եւ զգեցուցանէ զգեստ զառաջին խիլայն զանկեալն ի Յորդանանէ
Եւ պաճուճանէ զանազան գունով ոսեհուռ եւ մարգարտափայլ
Ի հաճութիւն գովութեան Նախատես դիմաց փեսային
Եւ մատամբ ցուցանէր աւրիորդացն կուսից զանհաս մեծութիւն փառաց արքային,
Զայնիւն գոչէր, բանիւն աղերսէր, ի յահաւոր յահէն սարսափէր
Եւ մկրտել զՏէրն հրաժարէր:
Զանճառ միութիւն Բանին եւ մարմնոյն անիմանալի գոլով յապաղէր
Եւ մեծի խորհրդոյն բայց թէ ես ցանկած, կատարեալ կենաց, որպէս Տէրն ասաց,
Տուր զինչս աղքատաց, առ ըզխաչ ճըգանց եւ լեր վերնագնաց,
Ի ժողովն անդրանկաց, սուրբ առաքելաց եւ մարգարէաց,
Որք մեզ տաւնողաց, բարեխաւս անանց, առ Տէրն ողորմած,
Սրբել ի մեղաց, քաւել յանցանաց եւ չտալ փորձանաց,
Սաստել պիղծ դիւաց եւ չար կամեցողաց, զմեր շարաւկերաց,
Պաշտպանմամբ զաւրաց, հրեշտակականաց, մեր աղաւթկերաց,
Զանձինս մեր.

Նըման քրոբէի, նոր կառք քառակի, նոր անիւ հրալի,
Մայր Մանուիէլի, աւրհնեալդ ի Թըմբկի, գովչաց կուսանի,
Տէր ի տաճարի, քոյին բընակի, նըստեալ իբր յերկնի,
Դու Սուրբ Տիրուհի, բարէխօս բարի, լեր համայն ազգի,
Սրբովք որ տաւնի, եւ յիշատակի եւ փառաւորի,

* Ծննդ. ԻԴ 15-22

Զի թէ վանց Դաւթի, քաղաքն այն ապրի, յաւուրսն Եզեկի,
Որչափ աւելի, մերս եկեղեցի, ազգ արամենի,
Հայցմամբ քո պահի, սրբովք որ յիշի, ի շրթունս ամենի,
Ի յամէն տաւնի, ի բոլոր ամի, սուրբք ամէն պատուի,
Որով ողորմի, մեզ Տէր ամենի, աւրըստաւրի,
Եւ այժմ ողորմեա՛:

ՔԱՐՈԶ ՅՈՎԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

Ի վեհագոյն բնութեան ի վեր քան ըզբան,
Աստուած անեղ եւ անկատարած, լոյս անմատոյց եւ տիպ անսահման,
Երեք անձինք եւ մի բնութիւն՝ կերպիւ եւ անուամբ,
Անսկիզբն եւ սկսեալ եւ բղխումն ի յԷէն Որդի հայրական:
Անձն դիմաւոր, Հոգի մերձաւոր, ի Հաւրէ առաքեալ ի կիրս մարդկան,
Համակերպեալ ի հողոյ զԱդամն առաջին
Շնորհեցեր պատիւ անպատում ըզփառըս դրախտին վայելման,
Աւրինադրեցեր ի փայտէն գիտութեան անճաշակ լինել հրաժարման,
Յորմէ վրիպեալ պատրանաւք բանսարկուին նախաստեղծքն եւ յաւձէն խաբեցան:
Եւ հրպմամբ անհըպելի տընկոյն ըզլուսեղէն պատմուճան փառաց մերկացան,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յովաննու Կարապետին, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանըս մեր:

Յերկրի երեւեցար Աստուածդ ի բարձանց ըզմեզ փրկել,
Գաբրիէլի ձայնիւն աւետեալ յարգանդի Կուսին Աստուած մարդացեալ,
Ըզհին եւ զնոր աւրինաց տաւսն եկիր կատարեալ,
Ի քահանայապետութեան Զաքարիայ
Որ հին աւրէնաւքն քահանայապետ էր կարգեալ,
Ի ժամապաշտման տաճարին խունգ մատուցանէր Գաբրիէլ,
Հրեշտակ յԱստուծոյ յաջմէ սեղանոյն երեւեալ:
Զաւետիս Յովաննու խոստացեալ առ ամուլ բնութիւն Եղիսաբեթի գուշակել,
Չհաւատալ բանին Զաքարիայ պապանձումն լեզուին արագ ժամանեալ,
Համբացեալ ժողովուրդն արագ ի նա պշուցեալ,
Նա նշանացի ձեռաւք յայտնեալ զհրեղենին տեսիլն ընկալեալ,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յովաննու Կարապետին, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանըս մեր:

Որոյ խոստումն հրեշտակին լցեալ
Եւ կատարումն աւուրց ծննդեան նորա ժամանեալ,
Ի յորովայնէ յորովայն երկըրպագեալ
Քրիստոսի մարգարէ եւ առաքեալ կոչեցեալ,
Հրաւէր հրճուալից առ Զաքարիայ եկեալ
Եւ ցանկայր փափագանաւք լեզուին արձակեալ:
Զանուն անդրանկին ի տախտակի նըկարեալ,
Յովաննէս գրէր զանունն կոչել ընդ նըմին եւ լեզուին արագ արձակեալ,
Գոհութիւն մատուցանէր ի վերուստ առաքեալ,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յովաննու Կարապետին, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանըս մեր:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 75 ³ -79µ
Êáñ ³ ·Çñ
H ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª Æ Úá í ³ Ý»ë

Վառեցար ճրագդ աւրինաց արեգական նուաղելի
Ի նըսեմացեալ հին աւրինացն Իսրայէղի,
Ի յանապատի սնար, ձայն տատրակի գարնան գուշակ,
Քարոզեցեր մարդկան ազգի։
Կերակրելով քո մարախ եւ մեղր վայրենի,
Զձեւ եւ զաւրինակ կրաւնաւորաց հրաշագործեցեր ի յերկրի։
Մըկըրտեցեր ի Յորդանան զբարձաւղն մեղաց մարդկան ազգի,
Որ վըկայեաց ձայն ի յերկնից աղաւնակերպ իջմամբ. Դա է Որդի Իմ սիրելի։
Զոր Յովաննէս տեսեալ ասէր. Այսմ գործոյս ոչ եմ արժանի,
Յոր Տէրն մեր Թոյլ տայր նմա, ասէր խորհուրդ գործոյդ Յիս կատարի։
Պարտ է լընուլ ամենայնի,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յովաննու Կարապետին, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանըս մեր։

Առաքեալ եւ մարգարէ դու կոչեցար ճշմարտութեան յերկրի վըկայ,
Դու սպասաւոր յառաջ գըտար ի յարգանդէ մաքուր վըկայ,
Խաղալով յարգանդ ծընար, կաքաւելով կատարեցար ի Հերովդիայ։
Անաւրէն աղջկանն խրատ ի յանաւրէն մաւրէն առեալ
Ասէր պըճնեալ յորդորեա,
Զի Թագաւորն ուրախանայ եւ ըզգլուխն Յովաննու երդմամբ քեզ խոստանայ։
Թագաւորն երդմամբ խաբեալ, զուրախարար սէրն բանայ,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յովաննու Կարապետին, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանըս մեր։

Նորահրաւէր ննջեցելոցն իջեր ի դժոխս աւետաւոր,
Լոյս ծագեցար անդ փառաւոր, արգել հոգոցն, որք ի տանջանս են բռնաւոր,
Քարոզեցեր զգալուստ մեր փրկաւղին, այն որ ի խաչն եկ կամաւոր,
Ձեզ աւետիք տամ քաղցրալուր, նախաստեղծիցդ, որ յԱրարչէն ստեղծայք դուք լուսաւոր։
Հնազանդեցայք բնութեամբ չարին, կամաւ եղայք նըսեմաւոր,
Ուրախութիւն ձեզ քարոզեմ, ես եմ նոր աւետաւոր,
Ի ձայնէն աւհաւոր կորեաւ խաւարն արատաւոր,
Ազատեցաք չարչարանաւքն Քրիստոսի, որ եկն ի խաչըն կամաւոր,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յովաննու Կարապետին, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանըս մեր։

Երկնայինքս ընդ երկնայինսն այսաւր ցընծամք, հըրճուելով եւ տաւնեմք ըզյիշատակըս Քո։
Արժանապէս սիրով եկեալ Քրիստոս միաբան, հայցեմք աղաչանաւքդ Քո,
Արձակեա՛ ըզմեզ ի կապանաց մեղաց, զոր ըմբռնել կամք ի չարէն գործոյ,
Բաց մեզ դուռն ողորմութեան ի յերկնային ցաւղէն
Եւ զանդաստանըս մեր պարարտութեամբ լըցոյ։
Զսէր սըրբութեան տընկեա՛ ի մեզ եւ զհոգի խոնարհ ի յերկնային հոգոյ
Զմեզ ընկա՛լ ժառանգ եւ հաւտ բարի Սրբոյ Երրորդութեան աստուածութեան միոյ։
Եւ ըզվախճանն մեր կընքեա՛ ուղղափառ խոստովանութեամբ

Մինչեւ ի գալուստ Միածնի Որդոյ:
Փրկել ըզմեզ ի տանջանացն աՀեղ եւ ի բորբոքել բոցոյն,
Բարեխաւսութեամբ եւ աղաւթիւք Սրբոյն Յովաննու Մկըրտչին:
ԱՀա յիշեսցես
Եւ եւս առաւել զանձինս:

Սկիզըն եւ պատճառ փրկութեան մերոյ աշխարՀի, ամէնաւրՀնեալ Աստուածածին,
Բարեխաւսեա՛ առ Հայր եւ Որդի եւ առ Սուրբ Հոգին,
Յաւուրն աՀաւոր եւ երեւելի յորժամ երկնայինքն յերկիր ծաւալին,
Յորժամ դըպրութիւնքն բանին եւ գաղտնիքն յայտնին ի գալըստեան Միածնին:
Երկնաւորաւքն եւ երկրաւորաւքս որք կան ի պաշտաւն փառաց անեղին,
Տաւնախմբութեամբ եւ յիշատակաւ յառաջընթաց մարգարէին եւ յորովայնէ երկըրպագաւղին:
Աղաւթիւք եւ բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Ստեփաննոսի նախավըկային
Եւ ընդ աջմէ Հաւր ըզՔեզ տեսողին:
ՆաՀատակութեամբ եւ աղաւթիւք Սրբոյն Գրիգորի Հայաստանեաց Լուսաւորչի,
Առաջնորդաց մերոց շնորՀել Հոգով վերակացութիւն,
Հաստատուն լինել ընդդէմ Հնարից բանսարկուին,
Թագաւորաց եւ իշխանաց, զաւրավարաց եւ զաւրաց նոցին
Յաղթող երեւեալ ի գումարեալ մարտին:
Ննջեցելոց մերոց շնորՀել թողութիւն յաւուրն աՀագին
Եւ ամենայն նեղելոց եւ Հիւանդաց, որ ի պէս պէս վտանկի իցեն
Արագապէս առողջութիւն եւ այժմ ողորմեաց:

ՔԱՐՈԶ ՅՈՎԱՆՆ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ

Խայտացելոյն ի յորովայնէ, երկըրպագողին ի մաւրն յարգանդէ,
Մեծն ի ծնունդըս կանանց յարգանդէ, որպէս վըկայեաց բարձրեալն ի բանդէ,
Ձեռնադըրողին Աստուծոյն, որ է, մըկրտելով Ջրոյն Յորդանանէ,
Տեսող երկնից ցելեալ ի վերուստ, լըսող ձայնին Հայրական անսուտ,
Նըկատաւղ Հոգոյն առաքմամբ անտուստ, իջեալ ի գլուխ փառակցին Հարուստ,
Ահա.:

Անմարմնոց դասուց հրեղինաց, Հոգով Հաղորդ կարապետին կենաց,
Որդի Զաքարեա որդոյն աւրինաց, ծընունդ աւետեաց պետին Հրեշտակաց,
Գուշակ գարնայնոյ ձայնիւ տատրակաց, քաղցրախաւս յայտնեալ գդըրախտին բաղձանաց:
Որ արժանի եղեր զոյգընթաց, մկրտելով զԱստուածըն բարձանց,
Մեղուցելոց ճանապարհ կենաց, աւետաւոր եւ յառաջընթաց:
Քաջ զաւրական արքային զաւրաց եւ նախամարտող դէմ մոլէգնոսաց:

Զարչարելոյն ի քառաթեւին, նախագուշակ մէջ Իսրայեղին,
Որ զկենդանեացըն քառակերպեան, տեսեր զխորհուրդ առ Յորդանիսին,
Գառն Աստուծոյ Հաւր եւ անհասին, առձայնելով զՈրդին Միածին,
Բարձաւ զմեղացըն նախաստեղծին, եւ աւերող դըժոխոց բանդին,
Ձայն բարբառոյ ի յանապատին, ի դադարեալ տեսողաց շնորհին,
Յայտնող տապարին առ արմին ծառին, հատանող փշաբեր անպըտուղագոյն,
Ահայ.:

Անդատապարտ յուսոյ շառաւիղ, յանդիմանիչ բանիւ քո ահեղ,
Որ հնչեցեր ձայն չըքնաղագեղ, քարոզական տառիւ լուսագեղ,
Ըզմեղսասէր արքայն Հերոդէս կըշտամբէիր արդեամբք ի հանդէս,
Ասէիր չէ պարտ առնուլ յայտնապէս զեղբաւրըն կինն յափըշտակապէս,
Իսկ նա բարկացեալ ախտիւ զայրագին, կամէր անցանել ըզճրագն աւրինին,
Բառնալով ըզհասկ արտք ցորենին, զառաքելոց ըսկիզբըն դասին,
Ահա հա.:

Տարակուսեալ սրտիւ տեսարան, աչաց մըտաց Հոգոյս գործարան,
Յորժամ լըսեմ ըզմոլարն ըմպարան, զժողովն ընթրեացն անպատճառական,
ԶՏալիթային գալ ընդիւական, զանուշ խընկոց պարարումն աննըման,
ԶՀիւսըս հերացըն զարմանական, զոսկեղինաց ճախըրն ճեմարան,
Որ իւրովի գըլխոյն շարժական, շարժեաց ի յախտ զարքայն ցանկական

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 168µ-172 [3]
Ì ³ñ ³ Ï ³ å ª Ê ³ ã ³ ï áõñ

Եւ խաղալով նորին ցընդըման, նախատ եւ ծաղր արար զամենայն,
Խընդրելով ըզգլուխն աննըման,
Աչ.

Ո՛վ Համբերող Տէր երկայնամիտ, անունդ արհնեալ է Քո ճշմարիտ,
Երկըրպագաւղըն Քո յարգանդի եւ մկըրտաւղ ի Ջուր ըսգալի,
Յանաւրինացն այսաւր գլխատի, եւ անարժան ձեռաւք չաւչափի,
Հոգին երթա յանդունդըս ներքի, աւետատու հոգոցն ամենի,
Տայ աւետիս նախնոյն Ադամայ, եւ մեղուցեալ մաւրն անուամբն Եւայ:
Ուրախացի՛ք ձայնիւ գերակայ, Ջնջի ձեռաց գիր ձեր առյապայ,
Որդի բարձրելոյն Տէր Յիսուս արքայ, անյապաղապէս այսրէն ընթանայ,
Եւ ազատէ հանրակայ:

Իիւսմամբ աղերս քեզ մատուցանեմք, եւ սուրբ գլխոյ քո երկըրպագեմք,
Եւ զաւրըն պանծալի տաւն քո կատարեմք, նաւակատեաց տաւիղս յաւրինեմք,
Տէր Կարապետ, առ քեզ պաղատիմք, եւ Քրիստոսի բարեխաւս ունիմք,
Որ աւետաւք զհոգիսըն լըցեր, մեզ բարեխաւս այցելութեամբ լե՛ր:
Ի գալըստեանն աւուրըն հրաբեր,
Յորժամ իջանէ փողն ասդողաբեր
Եւ արարածք ամէն զարդին,
Սուրբ Երրորդութեանն յերկրպագութիւն:
Անտանաւր ըզմեզ յիշեսցես, առաջի ահեղ ատենին,
Ահա յիշ եւ եւս Զան.

Րամեալ լուսոյ զաւրաց հրեղինաց, դու բարեբանեալ Սուրբ Կոյս Մարիամ
Եւ յերկնայնոցըս վայելչապէս երկըրպագեալ Սուրբ Աստուածածին,
Յիշատակի քո Կարապետի, որդոյ քո ազանն Եղիսաբեդի,
Որ յարգանդի մաւրն երկըրպագեաց, որդոյ քո մեծի եւ աւրհնաբանեաց:
Ընդ նմին աղերս քեզ հետեւեսցին, նախավըկայ այն ի մարտ հանդիսին
Եւ աղաչանք մերոյն Պարթեւի, զՈրդին քո Աստուած խոստովանողի,
Առաքելոց դասուց երջանկի եւ վկայիցն ի յասպարիսի,
Զմեզ արասցես մասին արժանի, յարքայութեան Որդոյ քո մեծի,
Որ է աւրհնեալ ընդ Հաւր փառակցի, եւ ընդ հոգոյն ճշմարտի,
Եւ այժմ.:

ԳԱՆՁ ՅՈՎԱՆՆՈՒ ՄԸԿԸՐՏՉԻՆ

Մեծապայծառ փառաւք պանծալի, այսաւր ցընծայ Սուրբ Եկեղեցի,
Տաւնախըմբէ զաւր յիշատակի Կարապետին Յովաննու մեծի
Զոր կանխագոյն ասաց Եսաի, ձայն բարբառոյ ի յանապատի,
Ծրագ աւրինաց մեծին Մովսէսի նըսեմացեալ տանն Իսրայէլի
Ով երանեալ անուն շնորհալի, սուրբ Յովանէս պարծանք աշխարհի,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ունդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմ:

Կարապետ կենաց մեծ Թագաւորին, գուշակեցիր զգալուստ արքային,
Տեսեր Հոգով զանտեսանելին, զբանն անըսկիզ[բ]ն ի յարգանդ Կուսին,
Երկըրպագեալ յամուլ արգանդին, Նըմայ որ կայր յորովայն Կուսին,
Զոր եւ ազդեալ մաքուր ծերունին, Եղիսաբեթ մայր երանելին,
Ըզհրաշալի խորհուրդն ահագին, փառաբանէր զաւրհնեալ տիրուհին:
Աւրհնեալ ես դու յազգէ Եւաին, աւրհնեալ պըտուղ սուրբ որովայնիտ,
Մայր Տեառն իմոյ կենաց տըւողին, աւրհնեալ է աւր քո սուրբ ողջոյնին,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ունդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմ:

Ռամից խըմբից արքայն խոնարհեալ, ի Յորդանան ի լուացումն եկեալ,
Եւ Յովաննէս Հոգովըն լցեալ, ետես զԱստուած մարմնով պարագրեալ,
Ժողովրդեան մատամբըն ցուցեալ, զառ Նայ ըզՆա անուանեալ,
Լի երկիւղիւ ըզՏէրն աղերսեալ,
Ի մըկըրտելն ըզՆա հրաժարեալ, եւ Յիսուսէ հրաման ընկալեալ,
Այսպէս լինել Գըրոց կատարեալ,
Ո՛վ երանեալ եւ փառաւորեալ Սուրբ Յովաննէս, պարծանք մեզ յայտնեալ,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէր ամենի, զմերս ունդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմ:

Տեսանելով ըզքեզ մեծարեալ աստուածային փառաւքըն լըցեալ,
Քանզի Յիսուս ի քէն մըկըրտեալ, զախտըս հընութեան Ադամայ մաքրեալ,
Հայր ի վերուստ յերկնից վըկաեալ եւ Սուրբ Հոգին յայտնապէս իջեալ,
Զոր քո տեսեալ եւ փառաւորեալ եւ հրամանաց Փըրկչին հետեւեալ,
Հաւոդիադայ ընդ քեզ ոխացեալ, ի ձեռն աղջկան խընդրէր սպանանեալ,
Այլ դու կամաւ ըզմահ յանձն առեալ ի սէր անմահին զարիւն քո հեղեալ,
Որպէս ըզվարդ լուսափայլ վառեալ, անուշահոտ ծաղկեաւք զարդարեալ,

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 55µ-58 [3]

Êáñ ³ ·Çñ

M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì ³ûñ ³ Ï ³ å ª ØÏñ ïÇã

Որպէս շուշան երփնագոյն լըցեալ եւ զանմահութիւն ի քէն ամփոփեալ,
Երից երանեալ Հրեշտակ անմարմին, Սուրբ Յովաննէս միջնորդ Արարչին,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ունդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմ:

***Ի** տաւնըս քո այսաւր զարդարին դասք մարդկային եւ զաւրք երկնային,*
Մարգարէից գումարքըն բերկրին, առաքելոց գունդքըն զուարճասցին,
Հայրապետաց հոյլքըն խրախասցին, մարտիրոսաց ժողովքըն հըրճուին,
Սուրբ կուսանաց պարքըն քեւ պարծին, ճգնաւորաց խումբըն ուրախասցին,
Դու առաւաւտ մեծ արուսեկին, որ ծագեցաւ ի բանդըն ահագին:
Աւետեցեր զգալուստ Միածնին եւ զազատիլն ի բանդէ նոցին,
Ահա յիշ.
Եւ եւս առ.
Զանձ.

***Զ**որեքկերպեան աթոռ տիրական, պըճնեալ ակամբ սուրբ երկոյտասան,*
Ամէնաւրհնեալ Կոյս անապական, Աստուածածին տաճար տէրունեան,
Բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն, զխաղաղութիւն տալ մեզ վերնական,
Հաղորդ քոին հայցման գըթութեան, Սուրբ Յովաննէս ծնողաւքն իւրական,
Սուրբ Ստեփաննոս առաջի վըկայն, Լուսաւորիչըն մեր հայկազան,
Տալ մեզ հոգի, միտս անախտական, գըռնալ ընդ վարս առաքինութեան,
Ողորմեա՛:

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ՄԿՐՏՉԻՆ Ի ՆԵՐՍԷՍ ԼԱՄԲՐՈՒՆԵՑՈՅ

Այսաւր բազմութեան հանդէս միաձայն երգով, տաւնախըմբեմըք քեզ սիրով,
Ով Մըկըրտիչ Փըրկչին, ով որ աւետեաւք յղացար,
Կաքաւելով ըըկտոյն կատարեցար սըրով,
Անոյշ պատարագ պարարտ:
Յամուլ յարգանդէ փըթթեալ սաղարթ զըւարթ,
Ժըպիրհն ըզքեզ եհատ, ով առօգեալ շնորհաւք Հոգւոյն եւ նախընթաց լուսոյն,
Յովաննէս կոչեալ Գաբրիելեան ձայնիւ, կապից լուծող ծնաւղին,
Ձքո պատուական անունդ պեղծն խընդրեաց բառնալ յերկրէ:
Յանապատի տատրակ չքնաղասնունդ միայն,
Ի չռայլեալ ժողով չարացն պարգեւ տըւար իժին:
Մըկրտիչ Փըրկչին էից, մըկըրտեցար արեամբ
Այսաւր ի փառս Նորին անուան, գառն ի սրոյ զենեալ:
Տեսեալ հիացան հրեշտակք, ըզքո խոնարհեալ գըլուխ,
Հանդէպ դահճին ձեռացն անմեղ, որ ձեռնադրեաց զՔրիստոս:
Անպարտ Ադամայ մեղացն, ի քեզ եկաց պատիժն
Եւ դադարեաց անէծք մահուն, քո հաշտարար արեամբդ:
Յիշեա՛ ըզտաւնողքըս քո, ո՛վ համարձակ միջնորդ,
Ձի զըթասցի փեսայդ ի հարսնս, որ խաւսեցաւ ի քէն:
Կընքեալ դաւանէ Աստուած եկեղեցի սիրով,
Ըզվըկաեալդ ի քէն Քրիստոս, գառըն բարձող մեղաց,
Որոյ ազատեալքս արեամբ, երկըրպագեմք խոնարհ,
Ընդ Հաւր եւ Սուրբ Հոգւոյն յաւէտ, յաւիտենից, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 245 ³ -246 ³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 155 ³ µ

Êáñ ³ ·Çñ

B ï »°ë í »ñ»õáõÙ G ãÇù

´Ý ³ ·Çñ

1 G 1-3 Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í

3 G ãÇù Ï ³ ù ³ õ»Éá í… Ï ³ ï ³ ñ»ó ³ ñ

8 B ËÁÝ ¹ ñ»ó ³ ù

10 B ÆÙ ÷ Ë Ç

13 B ·ÁÉáõË ï

ՓՈԽ

Ի յանապատէ լերանց ձայն աւետաւոր հընչեաց,
Միածնի Որդւոյ քարոզ կարապետ Բանին կենաց,
Ես առաքելոց պարծանք, ես մարգարէից քարոզ,
Ի Նաւակատիս եկեալ Հերովդիադայ ժողով,
Մտեալ կաքաւէր աղջիկն ի մէջ բազմականին զաւրացն:
Ձոխ ճապկտելէն ճեմէր՝ նըմանեալ ալեաց ծովուն,
Ոտն առեալ դըղըրդոյն հանէր զանձն լեգեոն զաւրացն:
Ծամն ծալ առնոյր, ծըփայր՝ նըմանել արքայաւձին,
Ձերդ վարդ վառուցեալ այտերն՝ նըմանել նըռան հատին:
Ատմներն ի չարն եղեալ՝ նըմանեալ մարգարտահատին,
Թագաւորն ի խաւսս եղեալ պարգեւս խոստանայր աղջկանն.
– Խնդրեա՛ դու յինէն, աղջի՛կ, զինչ եւ կամիցիս տաց քեզ:
Նայ զխրատն ի մաւրէն առել յայն անիծաբեր ծննդենէն,
Ըզգլուխն Յովաննու խընդրէր զայն Կարապետին Մեծին,
Զայն Կարապետին մեծի, զայն ձեռնադրաւղի Փրկչին,
Որ զէջն ի դժոխս արար աւետարանեալ հոգեացն:
Մի՛ անյոյս ննջէք, եղբայրք, Տէր յաղթեաց մահու խաչին,
Արդ, աւրհնեալ է եւ համագոյ Որդին Հոգւոյն ճշմարտի,
Փառք յաւիտեանս, ամէն:

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 272³-273³
Êáñ³·Çñ
H ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՓՈԽ

Յովաննէս մեծ մարգարէ, երկրպագաւղ յարգանդէ,
Որ գովեցար ի Տեառնէ, բայց քո նըման ով ոք չէ[ա]:
Զայն բարբառոյ զքեզ գոչէ Եսայի մարգարէ[բ],
Վասն քո Տէր վըկայէ, բայց քո նըման ով ոք չէ:

Ադամ ձեռին ստեղծուած է, Նախկին Աբէլ զենեալ է,
Սեթ յԱստուծոյ շնորհեալ է, բայց քո նման ոչ նա չէ:
Աբրահամ սէր Փըրկչին է, Իսահակ ծառայ Նորին է,
Նոյ Աստուծոյ հաճոյ է, բայց քո նըման ով ոք չէ:

ԶՅունան կիտըս կըլանէ, դարձեալ կենդանի թըքանէ,
Նայ ի Նինուէ քարոզէ, բայց քո նըման ոչ նա չէ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 273 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
H ï »°ë í »ñ»õáõÙ

´Ý ³ ·Çñ
ա Ղուկ. Է 28
բ Եսայի Խ 3, Մատթ. Գ 3, Մրկ. Ա 3, Ղուկ. Գ 4

ՓՈԽ

Դու յորովայնէ երկրպագաւղ Փրկչին,
Կարապետ Բանին եւ մարգարէ Նորին:
Դու ի կապանաց Հաւրն արձակաւղ լեզուին[ա],
Յովաննէս շընորհք եւ զարդ անապատի:
Դու կերակրէիր մեղր եւ մարախ վայրի
Եւ վարըս հրեշտակաց եւ զգեստ քո ստեւ ուղտոյ[բ]:
Դու նըման Տեառն սընեալ յայրին
Եւ քեզ խաւսակից Հայր եւ Նորին Հոգին:
Դու մկըրտեցեր զԱստուած ամենայնի,
Որ մարմին էառ վասն նախաստեղծին:
Գայ նա ի դժոխս եւ սարսէ սատանայի,
Ազատել կապեալսն, որ յԱդամայ գերի:
Արդ, աւրհնեալ է Հայրն եւ համագոյ Որդին,
Հոգւոյն ճշմարիտ ի փառք յաւիտեանս, ամէն:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 273µ-274 ³
Êáñ ³ ·Çñ
H ï»°ë í»ñ»õáõÙ

´Ý ³ ·Çñ
[ա] Ղուկ. Ա 63-64
[բ] Մատթ. Գ 4, Մրկ. Ա 6

ՁԳ. ԿԱՆՈՆ ՆԱԽԱԿԱՏԵԱՑ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՆԱԽԱԿԱՏԵԱՑ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ

Քրիստոսական հաւտին քաւարան, ցրուեցելոցըս ժողովարան,
Ո՛վ հրաշափառ տաճար աւրհնութեան, աստուածընկալ լուսաճեմ խորան,
Հրանիւթ զաւրացըն բընակարան, Սուրբ փեսային եղեր հարսնարան,
Տուն Աստուծոյ հաւր անհասական, Որդւոյն Միածնի դըշխոյ մաքրական,
Հոգւոյն ճըշմարտի աղաւնանըման իջեալ առ քեզ մաքրագործ սեղան:
Ի քեզ յայտնեալ խորհուրդ փըրկական, հացն անմահական, բաժակն աւրհնութեան,
Ի քեզ կանգնեալ նըշան յաղթութեան, աստուածընկալ խաչըն փըրկչական,
Ի քեզ ժողովին ազգք երկոտասան զԱրարիչն Աստուած աւրհնեն միաբան:
Ահա հայցեմք տաճար տիրական եւ զէն անպարտելի
Խաչըդ փըրկչական, աղաչեմք:

Ահեղ եւ մեծ խորհուրդ սոսկալի ի քեզ տեսանի Սուրբ Եկեղեցի,
Դու աւրինակ դըրախտին ադենի, որ տընկեցաւ յաջոյն հայրենի,
Յորմէ Ադամ ստեղծուածն առաջի, պարտեալ յաւձէն խաբմամբ խաւարի,
Այսաւր յայտնեցար ի յերկրի, դըրախտ աստուածազարդ Սուրբ եկեղեցի:
Այսաւր ի քեզ յայտնեալ տեսանի աստուածընկալ խաչըն Քրիստոսի,
Զքեզ բարեբանեմք զէն անպարտելի, լե՛ր մեզ բարէխաւս յաւուրըն մեծի:
Ահա հայցեմք տաճար տիրական եւ զէն անպարտելի
Խաչըդ փըրկչական, աղաչեմք:

Տաւնեա՛ այսաւր, Սուրբ Եկեղեցի, ըզտաւն Վերինն Երուսաղէմի,
Զըւարճացի՛ր, հարսըն պանծալի, ի քեզ հաճեցաւ փեսայն ցանկալի,
Զմանկունսդ յորդորեա՛ ի ձայն բերկրալի, քաղցրաձայնել զերգըս նըւագի,
Քանզի այսաւր մեզ տըւաւ յերկրի դեղ քաւութեան եւ տուն հանգըստի,
Կաթուղիկէ Սուրբ Եկեղեցի, աստուածընկալ խաչըն Քրիստոսի,
Կենագործաւղըն հաւր առաջի եւ զենարան արքային մեծի,
Քեզ երկրպագեմք, աշտանա՛կ ոսկի, զմեզ կենագործեա՛ յաւուրըն մեծի:
Ահա հայցեմք տաճար տիրական եւ զէն անպարտելի
Խաչըդ փըրկչական, աղաչեմք:

Որպէս Պաւղոս հեզաբար երգէ այն որ անաւթ ընտիր կոչեալ է,
Ինձ քաւ լիցի պարծիլ յումէքէ, բայց միայն ի խաչն, որ կենաց փայտ է՜,
Ի գալստեան Բանին ի հաւրէ, յառաջագոյն արագ ժամանէ,
Զորեքծագեան շաւիղ տարածէ եւ զտիգերըս լուսաւորէ,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 426³-427µ

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A ÌÂ. Ü³õ³Ï³ ï»³ó êáõñµ Ê³ãÇÝ øñÇëïáëÇ

²ëïáõÍáÛ Ù»ñáÛ

Ì³Ûñ³Ï³åª ø³ïáõñ

– Գ-ող.Գ 14

Ըզճառագայթսն ահեղ արձակէ եւ զլուսաւորսըն թեւաքողէ,
Մեղուցելոցըս բարեխաւս է, զանանց պըսակըն մեզ պարգեւէ:
Ահա հայցեմք տաճար տիրական եւ զէն անպարտելի
Խաչըդ փըրկչական, աղաչեմք:

Իւսեալ պըսակ յականց շափիղա, քեզ պարգեւեցաւ Սիոն գերակայ,
Մուտ յառագաստ այսաւր եւ ցընծա, զի գայ առ Քեզ անմահիցն արքայ,
Ըզկուսութիւնըդ քո զարդարեա՛ եւ փեսային ըզքեզ պատրաստեա՛
Եւ դու ցընծա՛, շուշան գերակայ, ի քեզ բարձրանայ արքայն Մեսսիա,
Եւ կողահոս շիթք արեան նորա եղեւ ազատիչ պարտուցն Ադամայ,
Քեզ երկըրպագեմք նշան գերակայ առ ի մեզ յաւգնութիւն արագ ժամանեա՛:
Ահա հայցեմք տաճար տիրական եւ զէն անպարտելի
Խաչըդ փըրկչական, աղաչեմք:

Ռամից խըմբից դասք պաշտաւնէից այսաւր ցընծան ի տաւնըս տաւնից,
Եկեղեցեաց կաթուղիկէից, Սուրբ նըշանաց Փըրկչին բոլորից,
Դասակցելով դասուցն անմահից, զաւրաց հրանիւթ սեռիցն ահեղից,
Բարեբանեմք զստեղծաւղըն բնաւից, զարքայն համայնից զՏէրըն բոլորից:
Ահա յիշես.
Եւ եւս առաւել:
Զանձինս.:

Փ[ՈԽ]

Քառադիմի աթոռ սոսկալի, քան ըզքրոբէսըն զարմանալի,
Որ զԱրարիչն երկնի եւ երկրի կրեցեր ի քեզ անսերմանելի,
Սո՛ւրբ Մարիամ, մայր Տեառն Յիսուսի, հեզ եւ անբիծ մաքուր աղաւնի,
Աւետաբեր առաւաւտ բարի, ծագաւղ արեւուն լուսոյն ճըշմարտի,
Ամպ քաղցրաբուղխ ցաւղոյն կենդանի, զոր հոսեցեր ի ծարաւ երկրի,
Զոր կորդացեալ դաշտք ապառաժի, պըտղաբերեց ծաղկաւք նարդոսի:
Բարեխաւսեա՛ Որդւոյ քոյ մեծի, զխաղաղութիւն շնորհել աշխարհի,
Ընդ քեզ առցես յաղերս մաղթելի, զորդի ծերոյն Եղիսաբեթի,
ԸզՍտեփանոս պըսակըն խաչի, գնախավըկայն Որդւոյ քոյ մեծի,
ԶՀայաստանեաց հովիւըն բարի, զքաջահամբերն ի յասպարիսի,
Զերկոտասան վէմքն անխախտելի, որք արժանացեալք ի յեկեղեցի,
Մեզ բարեխաւս լերո՛ւք յատենի, առ դատաւորն երկնի եւ երկրի,
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 427µ-428 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Նոր դրախտին եկեղեցւոյ
Ծառ կենաց տընկեալ ի մէջ,
Զոր ոչ քրովբէիւք փակեալ՟,
Այլ դիւրահուպ ի մէնջ:

Երկակի ներհակաց տիպ
Մահաբերին տընկոյն ձեւովդ
Եւ կենարարաւն ի քեզ
Ծառոյն կենաց նըման:

Բուղէից բանաւորաց
Բանալի եղեր դրախտին,
Մըտից վերըստին ի նոյն
Անփոփոխելի կայիւք:

Սեւն անապակ սիրոյ Էին
Ծածկելոյն առ Հաւր յայտնիչ,
ԶՈրդին Իւր տալով վասն իմ
Ի մահ մարմնով ի քեզ:

Իմանալի տապան Նոյեան,
Զաւժանդակեալս ի քեզ պահեա
Ի հեղձական մեղաց ծովէ
Եւ ի հըրեղէն գետոցն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 428³-429³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 224³-225³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 281µ-282µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 196µ-197³

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 271µ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 381³µ

m-Ó»é. ÑÙñ. 231, Ã»ñÃ 504µ (ºñáõë³Õ¿Ù). ï»°ë ¦êÇáÝ§, 1949, ÑÙñ. 7, ¿ç 176

ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 178

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG Î³ñ· ëáõñµ Ï»Ýë³µ»ñ Ê³ãÇÝ øñÇëïáëÇ, ï³Õ ï»³éÝ Ü»ñë[ÇëÇ] Ï³Ã[áÕÇ-ÏáëÇ] D ²□É ï³Õ ëáõñµ Ê³ãÇÝ øñÇëïáëÇ, Ç Ü»ñ-ëÇë¿ Ï³ÃáÕÇÏáë¿ T î³Õ Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³ÃáÕÇÏáë¿ U Ø»Õ»¹Ç ³½ÝÇõ [² ³õáõñ] m î³Õ»ñ ëáõñµ Ê³ãÇÝ, ï»³éÝ Ü»ñë¿ë Ï³ÃáÕÇÏáëÇ »ñ· (ïå³·ñáõÙª î³Õ ëáõñµ Ê³ãÇ)

Ì³□ñ³Ï³åª Ü»ñëÇëÇ ¿

´Ý³·Çñ

1 U »Ï»Õ»óá□ m »Ï»Õ»óõá

2 BDG ïÁÝ·»³É

3 BDm ãÇù ¼áñ AU ùñáµ¿Çõù m å³Ñ»³É ÷Ë ÷³Ï»³É

Ն՞ննպ. Գ. 24

6 T Ø³Ñ³ó»Éá□ U Ø³Ñ³óáõóÇã BG ïÁÝ·á□Ý Dm ïÁÝÏá□ DU Ó»õáí

7 TU ù¿Ý

8 A ¸áõ Í³éá□Ý TU äÁïáõÕ Ï»Ý³ó Ù³ñ¹Ï³Ý ÷Ë ïáÕÇ

11 m Øï Çó

13 D ê¿áÝ BU ³Ý³å³Ï³Ý

14 D Ì³ÍÏ»³Éá□Ý U Ì³ÍÏ»Éá□ Am Ðûñ U Ð³□ñ

15 Dm ï³É

16 TU Ø³ñÙÝáí Ç Ù³Ñ ÷Ë Æ Ù³Ñ Ù³ñÙÝáí

18 B ¼³õÅ³Ý¹³Ï»³Éùë U å³Ñ»³□ B å³Ñ»ë

19 U ºõ ÷Ë Æ BG Ñ»ñÓ³Ï³Ý TU Íáíáõë

20 BUm Ññ»Õ¿Ý B ·»ïáó TU ·»ïá□Ý

Սաբեկայ ծառոյն նըման
Ոչ խոյ յողջակէզ կախեալ[ա],
Այլ գառն Աստուծոյ զենեալ
Մեզ հաշտութեան նըւէր:

Ի Գոգոթա կանգնեալ սանդուխք,
Տեսլեամբ Յակոբայ ցուցեալ[բ]
Հրեշտակաց իջման՝ յերկիր
Եւ մարդկան ելից՝ յերկինս:

Էրեւեալ Մովսիսեան, ը՛, ցուպ՝
Ըզծով մեղաց հերձանելով[գ],
Եւ Իսրայէլի նորոյ
Դու առաջնորդես ի լոյս:

21 m ê ³ µ»Ï ³
ա Ծննդ. ԻԲ 13
24 TU Ç Ñ ³ ß ï áõÃ» ³ Ý Um Ýáõ¿ñ
25 Um ¶áÕ·áÃ ³ Ý B Ï ³ ÝÏÝ» ³ É m ë ³ ÝáõËù
26 D Ú ³ Ïáíµ ³ Ý m Ú ³ Ïáíµ ³
բ Ծննդ. ԻԸ 12
27 TU Ðñ»ß ï ³ Ï ³ óÝ ÇçÙ ³ Ùµ
28 TU »ÉÇõù
29 BT ºñ»õ» ³ É U Øáí ë»ë» ³ Ý BGm Øáí ë¿ë» ³ Ý BG ãÇù Á TU óáõå Øáí ëÇë» ³ Ý
30 U ¼Íáí
գ Ելք ԺԴ 21-22
31 B Æëñ ³ »ÉÇ Um Æëñ ³ Ý»ÕÇ TU Ýáñá Ýë m Ýáñá
32 ABUm ãÇù ¸áõ D ² é ³ çÝáñ¹»ë ¹áõ

ՓՈԽ

Կենաց փայտ տընկեալ ըզքեզ տընկողին զՆըդեմ,
Զտընկագործն էից ի քէն պըտղաբերեցեր:

Անհասին ի սրոբէից բոցեղէն թեւոց[ա]
Հողեղէն բնութեանս եղեր դիւրահաս պատճառ:

Թագաւորն երկնից ի քեզ տարածմամբ ձեռաց
Ժողովեաց ըզհեռացեալսն ընդ թեւաւք իւրովք:

Որ ըզկապ մահու եղոյծ կապելովն ընդ քեզ,
Ի կապից մեղաց ըզմեզ արձակե՛լ հայցեա:

Ղեղւոյն դառնութեան փոխան, զոր վասն իմ էարբ[բ],
Դառնաբեր վիժմունք հոգւոյս քաղցունք բըղխեսցեն:

Ի քեզ բեւեռմամբ ձեռացըն զիմս արձակեա՛,
Հեղուսեալ ոտիւքն ուղղեա՛ զգընացս իմ յերկինս:

Կենդանւոյն մահուամբ մարմնով՝ զհոգիս իմ կեցո՛,
Խոնարհեալ գըլխոյն ընդ իմ՝ զիմըս բարձրացո:

Որ խոցմամբ կողին տիգաւ վասըն կողածնին[գ]
Մաքրեցար հրահոս բըղխմամբ կըրկին վըտակացն,

Սըրբեա՛ ջրովն այնու զմարմնոյս յանցանս արտասուաւք
Եւ զհոգւոյս մասունս մաքրեա՛ արեան վըտակաւն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 429³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 225³-226³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 282µ-283µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 197µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 268µ-269µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 271µ-272µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 381µ-382³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 181
Êáñ³·Çñ
AGU ö[áË] BDT ³ÝËáñ³·Çñ M î³Õ ·³ÝÓÇë Ûáñ-¹áñ³Ï
Ì³Ûñ³Ï³å³ Î³ÃáÕÇÏáëÇ Ð³Ûáó
´Ý³·Çñ
1 BG ïÁÝ·»³É U ïÁÝÏûÕÇÝ
2 D ¼ïÁÝÏ³·áñÍ U ¼ïÝÏ³·áñÍÝ
3 M ²ÝÑ³ëÝ U ãÇù Ç BDG ëñáíµ¿Çó U ë»ñáµ¿Çó
ա Ծննդ. Գ 22-24
5 BD »ñÏÝÇ
6 A Á½Ñ»é³ó»³Éë D Á½Ñ»é³ó»³ÉëÁÝ D ãÇù ÁÝ¹ TU Ã»õ³õùÝ
7 U Ç ÷Ë ÁÝ¹
8 T ³ñÓ³ÏÇÉ
9 BDGTU Ô»ÕáÛÝ
բ Մատթ. ԻԷ 34, Յովհ. ԺԹ 29-30
10 BGU íÇÅ³Ýù M íÇÅÙ³Ùµ DU Ñá·áÛë U µÁË»ëó»Ý
11 U Ó»é³óÝ Á½½ÇÙë ³ñÓ³Ï»³Û
12 U Ð»éáõë»³É B ½·ÝÁÝ³óë D ½·ÁÝ³ó U Á½·ÁÝ³óë
13 U ïáÕÇó ³é³çª Úáñ¹áñ[³Ï] BDU Î»Ý¹³ÝáÛÝ BD Ï»óáÛ
14 TU í³ëÝ ÷Ë ÁÝ¹ BTU µ³ñÓñ³óáÛ
գ Յովհ. ԺԹ 34
16 U µÁËÙ³Ùµ
17 U ³ñï³ëáõûù
18 D ½Ñá·áÛë TU ½Ñá·áÛ TU ëË³É³Ýë ÷Ë Ù³ëáõÝë M ³ñ»³Ùµ

Ի դըժոխս իջմամբըն քեւ ազատեաց զգերեալսն.
Ազատե՛լ մաղթեա եւ զիս ի բանտէ մեղաց:

Հոսեալ հրեղինաց դասուցն առ գերեզմանաւն
Զքոյդ նախապատիւ անուն վերաձայնէին:

Առ խընկաբերիցըն դասս փողէր զըւարթունն.
– Զխաչեալն,– ասէ,– զի՞ խընդրէք, չէ աստ, այլ յարեաւ՟:

Յորժամ լուսափայլ ծագիս ի յարեւելից,
Զմեզ լուսաւորեա՛ փառաւք, նըշան տէրունեան:

Որով զուարճացեալ ցընծան դասք խաչակրաւնիցն,
Զուարճակից լինել նոցին զմեզ արժանացո՛:

Ցանկալի վերնոց դասո՛ւցըն համադասեա՝
Ընդ նոսին Երրորդութեանըն միշտ երգելով ըզփառս:

---

19 T ³½³ ï»³
20 D µ³Ý¹¿ U Á½Ù»½ Ç Ù»Õ³ó Ù»ñáó ÷Ë »õ ½Çë Ç µ³Ýï¿ Ù»Õ³ó
21 U ¹³ëáõó TU ·»ñ»½Ù³ÝÇÝ
22 M ³ÝáõÝ¹
23 B ËÁÝ·³µ»ñÇóÁÝ G ËÁÝ·³µ»ñÇóÝ BG ¹³ëÝ D ½áõ³ñÃáõÝÝ
24 U ¼Ë³ã»É»³ÉÝ U ³ë¿ñ ÷Ë ³ë¿,- ½Ç± ËÁÝ¹ñ¿ù
[illegible]
27 U ½Áõ³ñ×³ó»³É
28 MU ð³Ë³ÏÇó ÷Ë ¼áõ³ñ×³ÏÇó B ³ñÅ³Ý³óáó
29 BG ò³Ý·³ÉÇ U Ñ³Ù³Ó³Ý»³É ÷Ë Ñ³Ù³¹³ë»³
30 MTU »ñ·»É Á½÷³éë êáõñµ ºññáñ¹áõÃ»³Ý ÷Ë ºññáñ¹áõÃ»³ÝÁÝ… Á½÷³éë

ՏԱՂ ԱՋՆԻՒ

Խաչն ի նախնումն երեւեցաւ, ծաղկեալ ի դրախտն աստուածատունկ,
Մխիթարիչ եղեալ Սեթաւ, նախագուշակ Հաւրն Ադամայ:

Մեք ի յայն փայտն եմք յուսացեալ, որ Տէր Յիսուս բեւեռեցաւ,
Եւ խոնարհեալ եւ երկրպագեմք աստուածընկալ սուրբ նշանին:

Ի յերկրորդումն երեւեցաւ խաչն Նոյի նահապետին,
Առեալ հրաման՝ կազմեաց տապան[ա], խաչայնըման աւրինակ էր:

Ի չորրորդումն երեւեցաւ Աբրահամու հաւրըն արդարոյ,
Որ փոխանակ Իսահակայ, խոյն կախեցաւ ի Սաբեկայ[բ]:

Ի հինգերորդն երեւեցաւ խաչն Յակոբայ Իսրայէլին,
Սանդուխտ կանգնեալ էր լուսեղէն, որ հասանէր յերկինս հրեղէն[գ]:

Ի վեց դարուն երեւեցաւ ցուպն ի ձեռինըն Մովսէսի,
Հերձանելով գծովըն Կարմիր, առաջնորդէր Իսրայէլին[դ]:

Ի յեաւթներորդն էրեւեցաւ Ամբակումայ մարգարէին[ե],
Ի մէջ երկուց աւազակաց կայր ի խաչին անմահն Աստուած:

Յութերորդումն երեւեցաւ Սուրբ Գրիգորի Լուսաւորչին,
Կամար կապեալ էր ամբէղէն, խաչն ի վերա էր լուսեղէն:

Յիններորդումն երեւեցաւ խաչն ի լերինըն Ձիթենեաց,
Պայծառացեալ ի Գողգոթայ ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ:

Ի տասներորդումն երեւի խաչըն լուսովըն հրաշալի,
Քրիստոնէից պարծանք յայտնի, եւ ուրացողաց կործող լինի:

Եաւթնապայծառ լուսով փայլի, եւ եկեալ ի Գողգոթայ կանգնի,
Յամէն ազգաց երկըրպագի յարաձգական յաւիտենին:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 257µ-258 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ա Ծննդ. Զ 14-16
բ Ծննդ. ԻԲ 13
գ Ծննդ. ԻԸ 12
դ Ել. ԺԴ 21-22
ե Ամբ. Գ 2

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Կենդանի վըկայք, կոյսք իմաստունք եւ սուրբք,
Մայր մեր հոգեւորք, ծընաւղ յորդիս լուսոյ:

Ողջուլթեանցդ մայր Գայիանէ եւ սուրբ,
Եւ սընունդ բարի, կոյսդ Հուիփսիմէ:

Ցերեսնից եւթեացըդ մեծ վըկայուհեաց,
Հայցմամբ պաղատիմք բարէխաւսել ընդ մեր:

Սուրբ Երրորդութեան ընծայեցէք մաղթանս,
Շնորհել թողութիւն մեր յանցանաց բազմաց:

Նոյն վերայկոչիլ ի հանդերձեալն ընդ ձեզ,
Ի ժառանգութիւն արքայութեան երկնից:

Էին միայնոյ մատուցանել ըզփառս
Յարազըւարճ ձայնիւ, ի յաւիտեանս, ամէն:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 270 ³
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ñ ³ Ï ³ å ª ÎáëÝ ¿

ՁԴ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՒՈՒՐՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ ԿԵՆԱՐԱՐԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑՒՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ

Գանձ անքընին, ծածկեալ մեծութիւն,
Զաւրեղ, ահաւոր, միշտ բարի,
Երեքսըրբեան, անսահմանելի, աւրհնեալ անուն կենդանի,
Անճառ խսկութիւն՝ փակեալ ի զգալեացս, համագոյ անթարգմանելի,
Անհասանելի հեռաւոր եւ անընդմիջելի մերձաւոր, անմահ թագաւոր.
Ահա խընկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակա՛լ, աղաչեմք:

Ռոպէից համայնից Էից ի կուսից քառից
Ի մի եղելութիւն զերկիր հաստատեցեր,
Խորհուրդ կըրկին, ձեռնարկ վերըստին,
Ընդդիմակ միջոց միջնորդաց երկուց եղծմանց
Եւ նորոգութիւն տեսութեան կենացըն փայտի.
Ահա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակա՛լ, աղաչեմք:

Ի բարձունս անբաւս անհետազաւտելի,
Գովեստիւ տաւնեալ՝ ահեղ, անմատոյց,
Յանհանգչելի նուագ ներբողի ազգաց հրանիւթից
Պանծալի երգով պըսակեալ ըզՔեզ, Աստուած բոլորից:
Ի սահմանս երկրակըշռութեանց երկնից,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 430³-432µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 203³-207µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 259³-261µ
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 82³-86³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 147µ-150µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 235µ-238µ
R-Ó»é. ÑÙñ. 9053, Ã»ñÃ 110µ-114µ
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 212

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ëñµáÛ Ê³ãÇÝ ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï[³óõáÛ] D ø³ñá½ ëáõñµ Ê³ãÇÝ, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óáÛ ³ñ³ñ»³É ·³ÝÓ E ø³ñá½ ëñµá Ê³ãÇÝ ¶ñÇ·[áñÇ] Ü³ñ»Ï[³óõáÛ] ³ë³ó»³É F ø³ñá½ ëñµáÛ Ê³ãÇÝ H ¶³ÝÓ êñµáÛ Ë³ãÇÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ R ¶³ÝÓ ëñµáÛ Ê³ãÇÝ, ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óáÛ ³ë³-ó»³É

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙÝ»ñ

A Î. êáõñµ Ë³ãÇÝ ¿. ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óõáÛ á·»³É ¿ Î. êáõñµ Ë³ãÇÝ ³é³çÇÝ ³õáõñÝ ¶ñÇ·áñÇ Ü³-ñ»Ï³óõáÛ ³ë³ó»³É Î. Ê³ãÇÝ ëñµáÛ ³é³çÇÝ ³-õáõñÝ ¿ ¶ñÇ·áñÇ Ü³ñ»Ï³óõáÛ ³ë³ó»³É

Ì³Ûñ³Ï³å³ ¶ñÇ·áñÇ »ñ·

´Ý³·Çñ

1 EFR ³ÝùÝÝÇÝ CD ³ÝùÁÝÝÇÝ H ³Ý³å³Ï³Ý ÷Ë ³ÝùÁÝÇÝ
3 CF ºñ»ùëñµ»³Ý H ºõ »ñ»ùëñµ»³Ý C ³ÝÑ³ë³Ý»ÉÇ ACR ³õñÑÝ³ÝáõÝ
4 CF ½·³É»³ó H ë·³É»³ó
5 CER ãÇù ²ÝÑ³ë³Ý»ÉÇ H ²Ýë³ÑÙ³Ý»ÉÇ ÷Ë ²ÝÑ³-ë³Ý»ÉÇ
6 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñÇ ÏñÏÝ³ÏÁ (µ³óÇ 5-ñ¹ ï³Ý ÏñÏÝ³-ÏÇó, áñÁ ï³ñµ»ñ ¿)ª ëÕáõ³Í C ²Ñ³Û CF ËÝÏ»ë-óÇÝ R ËÁÝ·»ëóÇÝ EFR Ù³ÕÃ³ÝÁù CF ³Ù»Ý³Ï³É ù»½ª Ç Ñ³×áõÃÇõÝ A ËÁÝ¹Áñ»Ùù ÷Ë ³Õ³ã»Ùù
7 F »õ ù³éÇó ÏáõëÇó ÷Ë ¿Çó Ç ÏáõëÇó ù³éÇó H ãÇù Ç R ÏáõëÇó ÏáõëÇó C ãÇù ¿Çó
9 CE ÏñÏÇÝ E í»ñëïÇÝ
10 A ãÇù ÙÇçáó F Áë ï»ÕÍÙ³Ýó ÷Ë »ÕÍÙ³Ýó
11 DER ï»ëáõÃ»³Ýó H ï»ëáõÃÇõÝ DER Ï»Ý³óÁ¹ H Ï»Ý³óÁÝ¹ CF ÷³Ûï ÇÝ
15 CF ²ÝÑ³Ý·ã»ÉÇ AD ÝÁõ³· E Ýáõ»ñ R Ýáõ¿ñ F Ý»ñµáÕ»³Ý C Ý»ñµáÕÇó
16 CF åë³Ï»³É ER ãÇù ½ø»½ D »ñ·áí ÷Ë ½ø»½
17 EFR »ñÏñ³ÏßéáõÃ»³Ýó D »ñÏÇó ÷Ë »ñÏÝÇó

Ի թեւս չորից արփիակերպից,
Բազմաւք կարգեցեր քեզ պատիւս անպատումս,
Ի դրախտն Աղենայ ի տընկոյն պարտեալ,
Ազդեալ ձայնեցեր ի ծառն աւրհնութեան.
Ահա խնկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակա՛լ, աղաչեմք:

Գուշակ գարնայնոյ ի թռիչս ամբարձման,
Աւրինակ երկրից կամաց գըթածիդ՝
Ի լուսոյն ամրացոյ. Նոյեան տապանին,
Պատկեր փըրկութեան, կերպարան հրաշից, ապաստան յուսոյ,
Գեր ի վերնայինսն ըզնոր ժողովուրդս ուխտիւ միջնորդեալ
Ի թեւըս խաչիդ առ քեզ մատուցեր.
Ահա խընկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակա՛լ, աղաչեմք:

Ո՞վ *գիր մատենի մատինդ Աստուծոյ,*
Կենսունակ տախտակ անխորտակելի
Եւ աւանդ նորոյ աւրինի սըրբամասնութեան անեղծանելի,
Լըրումըն ցուցմանց կանխոց պատմութեանց աւետեաց ըղձից,
Ի բիւրուց հիւթից մեզ ի յաւգնութիւն սոյն իսկ ծանուցար,
Տիպ պաշտելի եւ գրաւ աշխարհի,
Շաւիղ անհետազաւտելի՝ արեամբ Արարչին նըկարեալ ի փառըս լուսոյ.
Ահա խնկեսցին դարձեալ խնդրուածք մեր առաջի Քո, Ամենակա՛լ, աղաչեմք:

Րաբունեացըն *պետ եւ ձիր իմաստից, Տէր Յիսուս Քրիստոս,*
Միայն ուսուցիչ զանիմանալիսն, որ ոչ գըծագրի յայսմ յաւիտենիս,
Պատկեր Հաւր անհաս, ի վեր՝ քան ըզբան, ուղղեալ յայս նըշան,
Հաստատեա՛ սովիմբ պնդութեամբ ըզսիւնս աշխարհի,
Պահեալ ամրութեամբ ըստ Քումդ իրաւանց՝
Ջհովուապետըն խաշանց Քոց բանաւորաց

18 A ÃÇõÁë ÷Ë Ã»õë DR Ã»õÁë
19 C Ç å ³ ïÇõë
20 E ²¹»Ý³ H ²¹ÇÝ³Û EF ïÝÏáÛÝ F å³ïñ³Ý³ó ÷Ë å³ñï»³É DER å³ïñ»³É
23 F ·³ñÝ³ÝáÛ H ·³ñÝ³Ý³ÛÝáÛÝ
24 AC »ñÏÝÇó F ·Ã³ÍÇ¹ H ·Ã³ÍÇã
25 A ÆÉ³ëïÝ ÷Ë ÆÉáõëáÛÝ F ³Ùñ³óáõ E ³Ùñ³óá H ï³å³ÝÇ
26 CF ÷ÁñÏáõÃ»³Ý AC »õ Ï»ñå³ñ³Ý E Ûáõëá
27 DER í»ñÝ³ÛÇÝë C í»ñÝ³ÛÇÝëÁÝ H Û»ñÏÝ³ÛÇÝëÝ C ½Ýáñ H ÙÇçÝáñ¹»³Éë
28 CE Ã»õÁë F Ï³éáõó»ñ ÷Ë Ù³ïáõó»ñ
⁓ Եվ ԼԸ 18
32 E Ýáñá F ëÁñµ³Ù³ëÝáõÃ»³Ý C Ç ëñµ³Ù³ëÝáõÃ»³Ýó H ëñµ³Ù³ëÝáõÃ»³Ùµ
33 CF ÈñáõÙÝ E ÈÁñáõÙÝ D ÈñáõÙÁÝ EFRH ãÇù óáõó-Ù³Ýó ACD Ï³ÝË³õ H Ï³ÝËáó F å³ïÙáõÃ»³ÝóÝ AC ³õ»ï»³óÝ F ÁÕÓÇóÝ C ÕÓÇó ÷Ë ÁÕÓÇó
34 H ëáÛÝ ÇëÏ EFR µÇõñÇó
35 EHR ãÇù »õ H ·ñáí ÷Ë ·ñ³õ
36 A Þ³é³õÇÕ C Þ³é³õ»Õ C ÝÏ³ñ»³É
37 AE ËÁÝÏ»ëóÇÝ R ËÁÝ·»ëóÇÝ D ËÁÝÏ»ëóÇ D ¹³ñ-Ó»³É í»ñÁë ïÇÝ E ËÁÝ¹Áñáõ³Íë D ËÁÝ¹ñáõ³Íù
38 E ö[áË] E ð³µáõÝ»³óÝ H ð³µáõÝÇó A ÇÙ³ëïáõ-Ã»³Ý
39 EF ·Í³·ñÇ EHR Û³õÇï»ÝÇ
40 H áõÕÇÕ Ù»½ ³Ûë ÷Ë áõÕÕ»³É Û³Ûë CF ÝÁß³Ý
41 E Ð³ëï³ï»³Û DEFHR ãÇù åÝ¹áõÃ»³Ùµ A åÁÝ-¹áõÃ»³Ùµ C åÁÝïáõÃ»³Ùµ C ½ëÇõÝë CF ³ßË³ñ-ÑÇë
42 AEFR ä³Ñ»É ACDH ³ñÃÝáõÃ»³Ùµ ÷Ë ³Ùñáõ-Ã»³Ùµ FH øáõÙ
43 ER À½Ñáíáõ³å»ïÁÝ C À½Ñáíáõ³å»ïÝ D ¼Ñá-íáõ³å»ïÁë H ¼Ñáíáõ³å»ïë F µ³Ý³Ï³Ý³ó

Զհայրապետն մեր՝ ըզտէր [այս անուն],
Զեպիսկոպոսունսն՝ երիցամբք եւ սարկաւագաւք.
Զվարդապետըս՝ դպրաւք եւ ընաւին իսկ պաշտաւնէիւք եկեղեցականաւք,
Զթագաւորըն մեր իւրովք ծննդովք,
Հանդերձ պետական նահանգաւք հնազանդեցելովք,
Արասցես լինել երկիւղածութեամբ սըրտի
Խաչիդ պարծանաց ի Քեզ զաւրացեալ.
Ահա խընկեսցին մաղթանք մեր առաջի Քո, Ամենակա՛լ, աղաչեմք:

***Ի** քեզ համբառնամք ըզձեռս եւ ըզսիրտս*
Եւ ըզգայութիւնս հոգւոց իմաստից,
Արձանացուսցես զմեզ անշարժ պնդութեամբ
Ընդ թեւաւք հովանեաւ սուրբ խաչիդ,
Զարքայութիւնն՝ յաղթող, զդատողութիւն՝ անպատիժ,
Զիշխանականսըն՝ հանդարտս, ըզգինուորութիւնսըն՝ խրատեալս,
Զիավարժիցըն տուր սանձս, սոսկականացն՝ անբծութիւն,
Հետեւակացըն՝ խրախոյս, քաղաքայնոցըն՝ պատուէր,
Նըւիրողացըն՝ լըրութիւն, ուխտաւորացըն՝ սփոփանս,
Նընջեցելոցըն՝ հանգիստ, եւ համաւրէն ժողովրդեան Քում
Սովիմբ՝ ամրութիւն, պաշտպանութիւն,
Քաւութիւն եւ առողջութիւն, աւրհնեա՛լ յաւիտեանս.
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս ննջեցելոցն
Յուսով յարութեան, խընդըրեմք:

---

44 CF À½Ñ ³ Ûñ ³ å » ï Ý DE À½Ñ ³ Ûñ ³ å » ï ÁÝ F ãÇù ½ ï ¿ñ
45 F ãÇù ¼» å Çë Ï á å á ë áõÝ ë E ¼» å Çë Ï á å á ë ë Ù»ñ Á½- ï ¿ñ R ¼» å Çë Ï á å á ë ë Ù»ñ D ¼» å Çë Ï á å á ë ë H º å Çë Ï á å á ë ³ õù C »ñÇó ³ Ùù
46 F ¼í ³ ñ¹ ³ å » ï ÁÝ C À½í ³ ñ¹ ³ å » ï Ý AR ¹Á å ñ ³ õù D ¹Á å ñûù F Ýá í ÇÝ Çë Ï ëÝÝ¹ ³ õù ÷ Ë µÝ ³ õÇÝ Çë Ï å ³ ß ï ³ õÝ¿Çõù F » Ï »Õ»ó ³ Ï ³ Ýûù H ãÇù
47 F ¼µ ³ ñ» å ³ ß ï Ã ³ · ³ õá ñÝ C ¼Ã ³ · ³ õá ñÝ DEFR ÍÝÁÝ¹ á í ù A ÍÝÁÝ¹ ³ õù C ÍÁÝÁÝ¹ á í ù
48 A Ý ³ Ñ ³ Ý·ûù EHR Ý ³ Ñ ³ Ý· ³ õùÝ CEHR ÑÝ ³ ½ ³ Ý¹ »- Éá í ù
49 EHR »ñ Ï »Õ ³ ÍáõÃ» ³ Ùµ C »ñ Ï ³ ÍáõÃ» ³ Ùµ D »ñ- Ï ÇÕ ³ ÍáõÃ» ³ Ùµ F ãÇù ëñ ï Ç CER ëÁñ ï Ç
50 CF Ê ³ ãÇë F å ³ ñ Í ³ Ý ³ õù C ½ ³ õñ ³ ó» ³ Éë H ½ ³ õ- ñ ³ ó» ³ Éù
52 H í »ñ ³ Ùµ ³ éÝ ³ Ùù
53 F Á½ · ³ ÛáõÃÇõÝÁë D ½½ · ³ ÛáõÃÇõÝë CER Á½ · ³ Ûáõ- ÃÇõÝë D Á½½ · ³ ÛáõÃÇõÝÁë CFH Ñá · áó
54 EFR Á½Ù»½ ACDH ãÇù ½Ù»½ DEHR Û ³ Ýß ³ ñÅ AC å ÁÝ¹ áõÃ» ³ Ùµ H å Ý¹ áõÃ» ³ Ùµ E å Ý¹ áõÃÇõÝ DR å ÁÝ¹ áõÃÇõÝ
55 F Ã»õá í ù H ãÇù Ã»õ ³ õù AC ãÇù ëáõñµ H ëñµáÛ F Ë ³ ãÇÝ
56 AD ¼ ³ ñù ³ ÛáõÃÇõÝÁÝ ER ¼ ³ ñù ³ ÛáõÃÇõÝ A Û ³ Õ- Ã ³ õÕ C ½¹ ³ ï áÕáõÃÇõÝÝ F ³ Ýå ³ ï Çñ C ³ Ýå ³ - ï ÇÅë
57 EF ¼ÇßË ³ Ý ³ Ï ³ ÝëÁÝ C ¼ÇßË ³ ÝáõÃÇõÝëÝ D ¼Çß- Ë ³ Ý ³ Ï ³ ÝÁë EFR Ñ ³ Ý¹ ³ ñ ï F ½½ÇÝáõáñáõÃÇõÝëÝ R Á½ÇÝáõáñáõÃÇõÝëÁÝ D ½½ÇÝáõáñáõÃÇõÝëÁÝ
58 CE ÒÇ ³ í ³ ñÅÇóÝ F Ñ» ï »õ ³ Ï ³ óÁÝ Ëñ ³ ËáÛë ÷ Ë ëáëÏ ³ Ï ³ Ý ³ óÝ ³ ÝµÍáõÃÇõÝ E ³ ÝµÁÍáõÃÇõÝ C ³ Ù- µÍáõÃÇõÝë H ³ ÙµÍáõÃÇõÝ
59 F êáëÏ ³ Ï ³ Ý ³ óÝ ³ ÙµÍáõÃÇõÝ ÷ Ë Ð» ï »õ ³ Ï ³ óÝ Ëñ ³ ËáÛë F å ³ ï õ¿ñ H å ³ ï áõ¿ñë
60 F ÜÁõÇñáÕ ³ óÝ CE ÜáõÇñáÕ ³ óÁÝ F ÁÝ ï ñáõÃÇõÝ ÷ Ë ÉñáõÃÇõÝ C ÉÁñáõÃÇõÝ C áõË ï ³ õáñ ³ óÝ
61 F ÜÝç»ó»ÉáóÝ E ÜÝç»ó»ÉáóÁÝ CF ÅáÕá í ñ¹ » ³ Ý
62 R 62-63-Ç ÷ áË ³ ñ¿Ýª ä ³ Ñå ³ ÝáõÃÇõÝ ëá íÇÙµ »õ ³ ÙñáõÃÇõÝ Ñá · áó »õ Ù ³ ñÙÝáó ER ãÇù ³ ÙñáõÃÇõÝ
63 DE Û ³ õÇ ï » ³ Ý
64 F Ñá · áó ÝÝç»ó»Éáó AR ÝÁÝç»ó»ÉáóÝ D ÝÁÝç»ó»Éá- óÁÝ H ÷ Ë 64-65 ï áÕ»ñÇ. ²Ñ ³ ÛÇß»ëçÇñ
65 F Û ³ ñáõÃ» ³ Ý Ç ÙÇõë ³ Ý· ³ Ù · ³ ÉÁë ï » ³ ÝÝ C Û ³ - ñáõÃ» ³ Ý¹ ER ËÝ¹ ñ»Ùù C ³ Õ ³ ã ÷ Ë ËÝ¹ ñ»Ùù

Եւ եւս առաւել
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:

Րոտել զմարմինս մեր
Ի մի շաւիղ ընտրութեան Հոգւոյ սիրոյն, որ առ Տէր խնդրեմք:

ՓՈԽ

Գոհաբանութիւն խնամոց խընդրողին ըզխաղաղութիւն միշտ երկըրպագուացս,
Պաշտպանութեամբ ծնողի Փըրկչին եւ մարմնարանի անպարագրելի
Սըրբոյն Մարիամու Աստուածածնի եւ միշտ Կուսի:
Աղերսիւ եւ աղաչանաւք Մըկըրտչին՝
Ջուրբ ըզՀոգին հրաւիրողի Կարապետին եւ մեծին Յովհաննու:
Պաղատանաւք Թագաւորեցելոցն աւծութեամբ Հոգւոյն
Առաքելոցըն սրբազգեստից:
Նահատակութեամբ նախնի վըկային Քո՝ սըրբոյն Ստեփանոսի,
Որ է որդի անդրանիկ փըրկագործ կըրիցն երկրորդն Ադամայ,
Արգահատութեամբ եւ աղաւթիւք արի երջանկացըն՝
Մարտիրոսացըն կատարելոց:
Խոստովանողական դաւանութեամբ Սըրբոյն Գրիգորի՝
Հայաստանեաց Լուսաւորչի եւ յանմերձենալիսըն նըւիրողի,
Մըշտապաշտաւն բազկատարածութեամբ
Մաքուր միանձանց եւ ամենայն ընտրելոց,
Պըսակելոցն ընդ քեզ խաչակիր վարուք յաւուրըն մեծի:
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

67 H ãÇù

68 H ðá ï » ³ É EFR Á½Ù ³ ñÙÇÝÁë AD ½Ù ³ ñÙÇÝÁë C Á½Ù ³ ñÙÇÝë

69 H Æ ßÝáñÑë ï ¿ñáõÃ» ³ Ý ÷Ë Æ… ÁÝ ï ñáõÃ» ³ Ý F ß ³ õ»Õ CF Ðá · áÛ »õ ëÇñáÛ ÷Ë Ðá · õáÛÝ ëÇñáÛÝ A Ðá · õáÛ ëÇñáÛ H Ðá · áÛ¹ ëÇñáÛ E ãÇù áñ H ³ Õ ³ ã»Ù ÷Ë áñ… ËÝ¹ ñ»Ùù DEFR ËÁÝ¹ Áñ»Ùù

70 DE ãÇù ö[áË] C ËÝ¹ ñáÕÇÝ C »ñ Ïñ å ³ · áõ ³ óë H Û»ñ Ïñ ³ õáñ ³ óë ÷Ë »ñ ÏÁñ å ³ · áõ ³ óë

71 EFR ÍÝ ³ õÕÇ C ÍÁÝ ³ õÕÇ D ÍÁÝáÕÇ H ÍÝ ³ õÕÇÝ CFH öñ ÏãÇÝ ER öÁñ ÏãÇ¹ D öÁñ ÏãÇ

72 CF êñµáÛÝ H Ø ³ ñÇ ³ Ù ³ Û F ãÇù ² ë ï áõ ³ Í ³ ÍÝÇ F Î áõëÇÝ

73 CF Ø Ï ñ ï ãÇÝ

74 EFR æáõñµùÝ C æáõñµù D ½Ðá · ÇÝ A »õ ØÁ Ï Áñ ï ãÇÝ ÷Ë Ù»ÍÇÝ D ãÇù Ù»ÍÇÝ DEH Úá í ³ ÝÝáõ

75 E Ã ³ · ³ õáñ»ó»ÉáÛÝ DR Ã ³ · ³ õáñ»ÉáóÝ F Ñá · Ç ³ - Ýáñá · ÷Ë Ðá · õáÛÝ ACDEHR ãÇù Ðá · õáÛÝ

76 FH ² é ³ ù»É ³ Ï ³ Ý ³ óÝ D ² é ³ ù»É ³ Ï ³ Ý ³ óÁÝ A ëÁñ- µ ³ ½ ³ ÝÇó DER ëÁñµ ³ ½ · »ë ï Çó H ëñµ ³ ½ · »ë ï ÇóÝ

77 A Ý ³ Ë Ï Ç H Ý ³ Ë ³ CEF í Ï ³ ÛÇÝ A ãÇù ø á CF ëñµáÛÝ H ãÇù ëÁñµáÛÝ C ê ï » ÷ ³ ÝÝáëÇ

78 CF ãÇù áñ ¹ Ç CF ÷ñ Ï ³ · áñÍ DEFR ÏñÇóÝ E ² ¹ ³ Ù ³ H ³ é ³ çÇÝ Ù ³ ñ ï Çñ áëÇ

79 H ² ñ ³ · ³ Ñ ³ ï áõÃ» ³ Ùµ B ãÇù ³ ñÇ CEF »ñç ³ ÝÏ ³ óÝ

80 F Ø ³ ñ ï Çñ áë ³ óÝ R Ø ³ ñ ï Çõñ áë ³ óÁÝ C ãÇù Ø ³ ñ- ï Çñ áë ³ óÝ H ¹ ³ ëáõó ÷Ë Ï ³ ï ³ ñ»Éáó

81 CF êñµáÛÝ H ¹ ³ õ ³ ÝÙ ³ Ùµ

82 F Ð ³ Û ³ ë ï ³ Ý» ³ Ûó EH Ð ³ Û ³ ë ï ³ Ý» ³ óÁë R Ð ³ Û ³ ë- ï ³ Ý» ³ óë D Ð ³ Û ³ ë ï ³ Ý» ³ ÛóÁë H Èáõë ³ õáñãÇÝ F Û ³ ÝÙ»ñÓ ³ Ý ³ ÉÇëÝ ACD Û ³ ÝÙ»ñÓ ³ Ý ³ ÉÇëÁÝ R Û ³ Ý- Ù»ñÓ»Ý ³ ÉÇëÁÝ CE ÝáõÇñáÕÇ

83 F Øß ï ³ å ³ ß ï ³ õÝ E ØÁß ï ³ å ³ ß ï å ³ Ý D ØÁß ï ³ Û- å ³ ß ï ³ õÝ H µ ³ ½Ï ³ ï ³ ñ ³ Í

84 H Ù ³ ùñ ³ Ïñ ³ õÝ E ÁÝ¹ ñ»ÉáóÝ R ÁÝ ï ñ»ÉáóÝ C ãÇù ÁÝ ï ñ»Éáó

85 F äë ³ Ï»Éáó ER ãÇù äë ³ Ï»ÉáóÝ H í ³ ñÇõù R Û ³ - õáõÁÝ D Û ³ õáõñÁ

86 E ²Ñ ³ ÷Ë ºõ ³ ÛÅÙ

87 E øáõÙ, ³ Õ ³ ã»Ùù

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Միակն ի միոյն յանըսկիզբըն էէն անեղ,
Ծընեալ նոյնաբար անժամանակ Որդին:

Որդի անեղին եղելոց էակ ընդ Հաւր,
Հոգւով ներգործեալ գարարածոց գոյակս:

Գոյակ նախեղակ իննակի դասուց աննիւթ,
Հոգւոց հրեղինաց Երրորդութեանըն հուպ:

Հուպ իւր տիրական պատկերաւ պատուեալ ըզմարդն՝
Եդեալ տընկագործ անմահական դրախտին:

Դրախտին Ադենայ ծառ կենաց ի մէջ նըմին,
Դիմակ մահառիթ՝ մի՛ ճաշակել զպատուէր:

Զպատուիրան լուսոյ խաւարին խաբմամբ թողեալ՝
Մերկացաւ ըզլոյսն անըստուերական փառացն:

Փառաց թագաւորն ի խընդիր եղեալ իւրոյ
Ստեղծեալ պատկերին՝ ըզնոյն առեալ բնութիւն:

Բնութիւն միացեալ կուսական ծնընդեամբ Բանին,
Ընդ հողեղինիս անյեղապէս գոլով:

Գոլով յաշխարհի հրաշալի ծագմամբ լուսոյն,
Եկեալ կամաւ Հաւր ի կատարումըն գրոց:

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 432µ-433µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 231³-232³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 385µ-386³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 264µ-265µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 202³-203µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 184

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î»³éÝ Ü»ñëÇëÇ Ï³ÃáÕÇÏá-ëÇ Ð³Ûáó (G ãÇù), Ç ëáõñµ Ê³ãÝ, ï³Õ Ëáëñáí³ÛÇÝ C ²ÛÉ ï³Õ Ê³ãÇ, ³ëÇ »õ àõñµ³ÃÇÝ D ³ÝËáñ³·Çñ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Î. Ê³ãÇÝ ³é³çÇ ³õáõñÝ ¿. Êáëñáí³ÛÇÝ ¿ ´Ý³·Çñ

1 B ØÇ³ÏáÛÝ ÷Ë ØÇ³ÏÝ Ç ÙÇáÛÝ C ÙÇá ÷Ë ÙÇáÛÝ D ³ÝÁëÏÇ½µ

2 C àñ¹ÇÝ
3 B àñ¹ÇÝ BD »Õ»Éáóë
4 C Ðá·áí
5 D ÇÝÝ»³ÏÇ
6 C Ðá·áÛ C ºññáñ¹áõÃ»³Ý
8 B ïÁÝ·³·áñÍ C ïÝÏ³·áñÍ
9 C ²¹»Ý³
10 BCD å³ïáõ¿ñ C å³ïáõ»ñ
11 C ä³ïáõÇñ³Ý
12 C ³Ýëïáõ»ñ³Ï³Ý
13 C ËÝ¹Çñ BCG »É»³É
14 C ½ÝáÛÝ
18 C Ï³ï³ñáõÙÝ

Զգիրս մարգարէիցն նախաձայն բարբառ լըցեալ՝
Ի խաչ բարձրանալ երկնակառոյց ձեռինն:

Ձեռին Ադամայ փոխանակ ձըգմանն ի ծառն,
Տարածեալ ի սմա գիւր զանարատ բազուկսն:

Բազուկ կարութեան Հաւր աջոյ ձեռինն մարմնով
Կամաւ բեւեռեալ ի կենսունակ փայտին:

* * *

Փայտըն կենարար քառանկիւնի կանգնեալ յերկրի
Քառակողմ ազանց անմահ արկեալ սեղան:

Սեղան Աբրահամին Սահակայ տըւեալ փոխան
Խոյ ի յողջակէզ ընդ բանաւոր զենմանն[ա]:

Զենեալ ի վերայ քառաթեւ խաչին, անմահ
Գառըն Աստուծոյ՝ բարձաւղ մեղաց մարդկան:

Զմարդկայինն առ Հայր աւանդեալ զհոգի, որով
Աղաղակելով՝ Էլի էլի գոչէր[բ]:

Գոչմամբ զարհուրեալ սանդարամետիցըն հոյլք,
Սարսեալ սաքրէին յանդընդասոյզ խաւարն:

Խաւար լուսածին միջաւրեայ էհաս ժամու,
Որով լուծանէր զխաւար մեղաց մահուամբ:

Մահուամբ անմահին մահու մեռանէր պատճառ,
Եւ ի մեռելոց յառնէր բնութիւնս անկեալ:

---

19 D ¼·Çñ C Ù³ñ·³ñ¿Çó Ý³Ë³ÛÓ³ÛÝ»³É C Éó»³É
20 C Ó»éÇÝ
21 BCG Ò»éÇÝÝ D ÷áË³Ý
23 C Ó»éÇÝ
25 A Éáõë³ÝóùáõÙª ö[áË] B Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· ¿, Ç ØÇ³ÛÝáÛÝ C ö³Û ïÝ BCG ù³é³Ý·ÇõÝ
26 C ³ÝÙ ÷Ë ³ÝÙ³Ñ
27 BC ²µñ³ÙÇÝ BC ê³Ñ³Ï³ C ïáõ»³É
ա Ծննդ. ԻԲ 13
29 C í»ñ³
30 B ¶³éÝ C ¶³éÁÝÝ CD µ³ñÓáÕ
31 C ¼Ù³ñ¹ÁÏ³ÛÇÝÝ C ãÇù áñá í
32 B ¾ÉÇ »ÕÇ
բ Մտթ. ԻԷ 46, Մրկ. ԺԵ 34
33 C ³ñÑáõñ»³É ÷Ë ½³ñÑáõñ»³É B ë³Ýï ³ñ³Ù»ïÇ- óÁÝ
34 C Ë³õ³ñ
35 B ÙÇç³õñ»³ C Ù»ç³õñ»³ BCD ºÑ³ë
38 BCG ³Ý·»³É

Անկեալ նախահայրն մահաբեր ծառոյն հըպմամբ,
Կանգնէր կենարմատ փայտին մերձեալ ի նմա:

Նըման նոյնակի ի յաւձին հարեալ Թունից,
Լուանայր կողածինըն տիգախոց կողին:

Կողին դուզնաքեայ շիթք արեան հոսեալ շնորհեաց
Յաւէժ միշտ երգել Երրորդութեանն ըզփառս:

39 BCG ²Ý·»³É C ÑåÙ³Ùµ
40 C Î³Ý·»ñ ÷Ë Î³Ý·Ý¿ñ BCG ëÙ³Ý ÷Ë ÝÙ³
41 C ÝÙ³Ý A ãÇù Ç C ÃÇõÝÇó
42 ACD ÏáÕ³ ÍÇÝÝ
43 C ¹á½Ý³ù³ BCG ßÇïù
44 C Ú³õ»ï BG ºññáñ¹áõÃ»³ÝÁÝ BCG ÷³éë

ԳԱՆՁ ՆԱՒԱԿԱՏԵԱՑ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

Մեծապայծառ փայլմամբ լոյր գրոց գեղայզարդեալ, ով սուրբըդ սրբոց,
Զի Տէրն մեր Աստուածն աստուծոց ետ քեզ պարգեւս գերազանց հընոց,
Ով զըմբէթազարդ տաճարդ ի նորոց, եկեղեցի տուն սուրբ հաւատոց,
Զերկոյտասան գունդ առաքելոց, զի կազմեսցես կոյս քեզ, թագ զըլխոց
Զմարգարէից գումարքըն սըրբոց, զի արասցես կոյս քեզ քաւղանոց,
Ըզքառայբուխ վըտակս գետոց, զաւետարանըն քեզ տուփ խընկոց,
Ընկա՛լ գերգըս բանական, յո՛յս ազգի մարդկան, աղաչեմք:

Կաթուղիկէ խորան սուրբ սրբոց, եկեղեցի բնակարան սըրբոց,
Զհայրապետաց ժողովըն սըրբոց, ակունք ընդիր կոյս քեզ բազկանոց,
Զվարդապետաց քարոզն սըրբոց, զորս ընդունիս կոյս քեզ գընդանոց,
Զմարտիրոսաց արիւնըն սըրբոց, զայն ընկալցիս կոյս քեզ զվառ ներկոց,
Զճըգնաւորաց անձինըս սըրբոց, կոյս քեզ լիցին ուլունք ի շարոց,
Ըզկուսանաց հոյլըն մաքրելոց, զի յարմարին կոյս քեզ լանջանոց,
Ընկա՛լ գերգըս բանական, յո՛յս ազգի մարդկան, աղաչեմք:

Ռամեալ քեզ ի ժողովըն սըրբոց, եկեղեցի գուշակեալ ի հընոց,
Ողորմածաց տուրքըն բաշխելոց, այնք եղիցին կոյս քեզ վարդ խաղոց,
Պահացողաց վարքըն պարկեշտոց, զի հոտոտիս կոյս քեզ հոտ մըշկոց,
Մարդասիրաց աղաւթքըն սըրբոց, զի պարարիս լոյր ի կերակրոց,
Ըզպաշտաման եղանակս երգոց, կոյս քեզ ընկալ որպէս գուսանոց,
Քաղցըր հընչմունք զաւրացն երկրայնոց կոյս քեզ լիցին լոյր զՆըրգ երգոց,
Զխաչն լուսոյ փայլեալ լոյըր ըզբոց, առցես պըսակ կոյս քեզ ամրայնոց,
Ընկա՛լ գերգըս բանական, յո՛յս ազգի մարդկան, աղաչեմք:

Տո՛ւր գերազանց յոյս ազգի մարդկան, պարգեւատուն էիցս ամենայն,
Առ քեզ ունիմք ըզմիտս եւ ըզձայնս, զմարմնոյս տեսարան եւ զհոգոյս մաղթանս,
Ով լուսազարդ խորան սըբութեան, սեղան տիրական, եւ վէմ պատուական,
Ի քեզ պարեն բանակք բանական, աւրհնեն զանմահն Աստուածն յաւիտեան,
Ի քեզ բազմի անմահից արքայն, քառակուսի խորան սըրբութեան,
Ի քեզ բաշխի հացն անմահութեան, որ է մարմին սուրբ տէրունական,
Ի քեզ բաժակըն շնորհի մարդկան, որ է արիւն անպակ փըրկական,
Ընկա՛լ գերգըս բանական, յո՛յս ազգի մարդկան, աղաչեմք:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 262µ-265 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ñ ³ Ï ³ å ª ØÏñ ï Çã

Ի քեզ պարեն զաւրքըն վերնական, համաձայնեալ ընդ որդոց մարդկան,
Երկըրպագեն խաչին պատուական, փառաւորեն զԱստուած միաբանեան,
Քեւ քահանայքըն պայծառանեան, եւ ժողովուրդքըն բերկրեալ ցընծան,
Քեւ հաստատին հաւատք ամենայն, որք յաւազան քո մըկըրտեցան,
Քեւ աւրհնեցան պըսակք կուսական, որք անարատ ի քեզ միացան,
Քեւ մեղաւորք թողութիւն գըտան, որք հաւատով խոստովանեցան,
Քեւ ննջեցեալքն յուսով ընթանան, առ Տէր Աստուած աւրհնեալ յաւիտեան,
Ահա յիշեսցես.:
Եւ եւս
Զանձինս.:

Զորեքկերպեան սեղան սոսկալի, անապական զառինն եւ հացի[‴]*,*
Աթոռ կազմեալ չորեքանկիւնի, արարողին երկնի եւ երկրի,
Ամէնաւրհնեալ նըշան պաշտելի, քրիստոնէից զէն անպարտելի,
Եկեղեցոյ պըսակ պանծալի, ներկեալ արեամբըն Տեառն Յիսուսի,
Փայտ սուրբ խաչի, նըշան խորհըրդի աստուածային զենմանըն տեղի,
Բարեխաւսեա՛, անբարբառելի, մահացելոյն ի քեզ Յիսուսի,
Կըցորդութեամբ Սըրբուհոյ Կուսի, Մարիամու Սուրբ Աստուածածնի,
Ողորմութիւն շնորհել աշխարհի, խաղաղութիւն հայոց մեր ազգի,
Ողորմեաց.:

‴ Եզ. Ի. 1

ՁԵ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Հրաշագործ զաւրութիւն, համագաւր ի սկզբեան,
Նախագոյից խորհուրդ Երրորդութեանըն ծածկեալ,
Որ ի վերայ կառից ջուրցն կարապետեալ
Շըրջէր Հոգին Սուրբ խաչանիշ Տեառնագրելով[*]:
Ասի բան յիմանալեացն ըզքեզ հոգիագործ,
Ուստի չընչարկեալ բազմահոյլ կենդանիքս
Բանիւ հաստատեալ աշխարհըս գոյանայր:
Աւրհնեմք զանհաս զաւրութիւնդ համագոյ զարդարիչ
Ի փառըս պարծանաց, ի գովեստ եւ ի փառս
Ամենասուրբ Երրորդութեանդ, աղաչեմք:

***Աջ** ձեռին զաւրութիւն բարձրելոյն Հաւր,*
Կենագործ բանին սուսեր ընդ մէջ,
Սուրբ Հոգւոյն գործակից եւ նախագուշակ,
Տունկ տընկեալ յարարչագործըն յեդեմ,
Բարւոք սահմանաւ շուրջ փակեալ գիտութեամբ,
Ուստի երկու նախաստեղծ կենդանիքըն պատրեալ,
Խաբմամբ վիշապին զգեղեցկատեսիլ պըտուղըն ճաշակեալ[**],
Որ քեւ փայտ փըրկագործ փըրկողին կամացըն կամեցեալ,
Առնել զմեզ փառաբանիչս եւ երկըրպագուս
Ամենասուրբ Երրորդութեանդ, աղաչեմք:

***Մ**աքրափայլ փայտ, զաւրեղակերպ հոգիատունկ,*
Պատճառք փըրկութեան ազգի մարդկան,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 434³-436³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 262³-264³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 101³-103µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 239³-241µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ D ²É ù³ñá½ Ë³ãÇ F ø³ñá½ »-ñ»õÙ³Ý Ë³ãÇÝ H ¶³ÝÓ êáõñµ Ê³ãÇÝ »ñÏñáñ¹
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î². Ê³ãÇÝ ëñµá »ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ ¿
Ì³ñ³Ï³ å ª Ð³Ù³½³ëå
´Ý³·Çñ
1 H Ðñ³ß³Ï»ñï ÷Ë Ðñ³ß³·áñÍ H ëÏ½µ³ÝÝ
3 H Ï³é³ó
4 FH Ðá·ÇÝ ëáõñµ ßñç¿ñ H »õ î»³éÝ³·ñ»³É
[*] Ծննդ. Ա 2
5 D ÇÙ³Ý³É»³óë H ·áÉ ÷Ë Ñá·Ç³·áñÍ
6 F ßÁÝã³Ï³Ý³ó H Ï»Ý¹³ÝÇõù
7 H ãÇù µ³ÝÇõ Ñ³ëï³ï»³É H ³ßË³ñÑ
8 H Ññ³Ù³Ý ·áÇõ ÷Ë Ñ³Ù³·á
9 H »õ Ç DH ãÇù »õ Ç ÷³éë
10 H ³Õ³ã»Ùù Á½ø»½, î¿°ñ
11 H Ó»éÇÝ î»³éÝ H ½³õñáõÃ»³Ý H ãÇù µ³ñÓñ»ÉáÝ
12 H Î»Ý³·áñÍ H ãÇù µ³ÝÇÝ
13 F ²Í»³É ÷Ë êáõñµ H °õ ëáõñµ H Ðá·õáÝ H ãÇù »õ
14 F ïÝÏ»³É
15 F µ³ñõáù H ¼µ³ñÇáù ë³ÑÙ³Ý»³É
[**] Ծննդ. Գ 6-8
18 F »õ ÷Ë ø»õ F ÷ñÏáÕÇÝ ÷ñÏ³·áñÍ H ãÇù Ï³Ù³óÝ
19 F ãÇù »õ »ñÏÁñå³·áõë H ½Ù»½
20 H Ç ÷³éë å³ñÍ³Ý³ó »õ ÷Ë ³Õ³ã»Ùù
22 FH ä³ ï×³é

Որ ի համաշխարհական համաջինջ ջուրցն հեղեղին
Ապաւէն գըտար Նահապետին Նոյի[ա]:
Նաւապետեալ քեւ, փայտ գաւրութեան Հաւր,
Զէն Բանին եւ իմաստութիւն Սուրբ Հոգւոյն,
Ըզքեզ տարբերական զաւրութիւն՝
Յայտնեալ փըրկութիւն աշխարհի, աղաչեմք:

***Ա**րմատ անմահութեան եւ տունկ անթառամելի*
Ծաղկով զարդարեալ ի հայրական որթոյն շառաւիղ,
Աւրինակեալ ըզքեզ ծառըն Սաբեկայ[բ],
Աբրահամեան խորհըրդոյն կեցուցանողին զԻսահակ,
Դու շնորհիւ շնորհողին շնորհեցար ծառ կենաց,
Դու ամրածածուկ աւգնական մեր եւ պահապան
Ի յելս եւ ի մուտս, աղաչեմք:

***Զ**աւրութիւն ախոյան ահեղակերպ եւ Իսրայէլի ազինն առաջնորդ,*
Ի Մովսիսի ձեռինն ծովահերձիկ զաւրութիւն[գ],
Եւ փարաւոնի սատակիչ ի վիհ կորըստեանն ընկըղմիչ:
Ամբարձասաստ սուրազէն եւ գաւազան երկնազէն,
Աջ Տեառն ի խընդիր վրիժուց պարտեալ զապըստամբն Ամաղէկ[դ],
Քեւ բըղխեալ վըտակք եւ քեւ ջուրն ի Մեռա քաղցրանայր[ե]
Առ ի ճաշակ փըրկութեան, աղաչեմք:

***Ա**րփիափայլ փայտ գերազանցիկ աստուածային լուսոյն համազգի,*
Թափանցիկ լուսոյն ճառագայթ,
Փայտ հրանիւթ անկէզ եւ կիզանաւղ զաւրութիւն[զ],
Խաչդ անուն գործարան դատապարտութեան,

23 H Æ í»ñ³Û H Ñ³Ù³çáõÝç DF Ñ»Õ»Õ¿Ý H Ñ»Õ»Õ¿
24 DF ²å³õ¿Ý ³å³ëï³ÝÇ H ³å³ëï³ÝÇ ·ï³ñ
ա **Ծննդ. Գլ. Է-Ը**
25 F »õ ÷Ë ø»õ H ½ù»½ H ãÇù Ð³õñ
26 H ãÇù ¼¿Ý ´³ÝÇÝ H ÆÙ³ëïáõÃ»³Ý H Ðá·áÛÝ
27 F ãÇù À½ù»½ H ï³ñ÷»Ý³Ï³Ý H ½³õñáõÃ»³Ý
28 H Ú³ÛïÝÇ Ù»½ ÷Ë Ú³ÛïÝ»³É
29 H ïÝÏ»³É ïáõÝÏ ÷Ë »õ ïáõÝÏ
30 H Ì³ÕÏáí H ß³é³õ»Õ
31 H Ì³éáÛÝ
բ **Ծննդ. ԻԲ 13**
32 H Ï»óáõó³ÝáÕÇ
33 F ßÝáñÑ»ó³ñ ßÝáñÑáÕÇÝ F Á½ù»½ Í³é F áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. Å³Ù³Ý³Ï Å³Ù³Ý³õÕ å ïÕ³µ»ñ»Éáí ½øñÇëïáë H ÷Ë ïáÕÇ.
¸áõ ßÝáñÑ ßÝáñÑ»ó³ñ ßÝáñÑ³õÕÇÝ Á½ù»½ Æ Å³Ù³Ý³ÏÇ Å³Ù³Ý³õÕÇÝ åÁïÕ³µ»ñ»É ½øñÇëïáë
34 F ø»õ ÷Ë ¸áõ H ãÇù ¸áõ H ½³õñáõÃÇõÝ ³õ·Ý³Ï³Ý H ãÇù Ù»ñ
36 H ³Ñ»Õ, ³Ñ³õáñ ³ËáÛ»³Ý ÷Ë ³ËáÛ³Ý ³Ñ»Õ³Ï»ñå H ãÇù »õ H Æëñ³Û»ÕÇ H ³½ÇÝÝ
37 H Íáí³Ñ»ñÓ
գ **Ել. ԺԴ 21-22**
38 F ÏáñÁëï»³Ý
39 H ²Ùµ³ñÓ³ÃéÇã ëáõñ ½¿Ý ÷Ë ²Ùµ³ñÓ³ë³ëï ëáõñ³½¿Ý
40 H Ëáñï³Ï»³ó ÷Ë å³ñï»³É
դ **Ել. ԺԷ 8-16**
41 H ì¿Ù³ÍÇÝ íï³Ï µÕË»³É »õ Ù»éÉ³çáõñùÝ ÷Ë ø»õ… Ù»é³
ե **Ել. ԺԵ 23-25**
42 H ×³ß³ÏÝ ÷Ë Ç ×³ß³Ï
43 H Ñ³Ù³·áÛ ÷Ë Ñ³Ù³½·Ç
44 FH ãÇù ÉáõëáÛÝ
45 H ãÇù ïáÕÁ
զ **Ել. Գ 2-4**
46 D ãÇù ¹³ï³å³ñïáõÃ»³Ý H Û³é³ç ¹³ï³å³ñïáõÃ»³Ý ·áñÍ³ñ³Ý ÷Ë ·áñÍ³ñ³Ý ¹³ï³å³ñïáõÃ»³Ý

Մարգարէական նախապատումն ահա եկն էհաս խաչըն լուսոյ,
Ըզքէն կախեցելոյ գառինն եւ հաշտարար պատարագ Հաւր ի հոտ անուշից,
աղաչեմք:

***Ս**ուր անըրթելի, պահազէն եւ ներհակ բանսարկուին,*
Անուն տանջաւղ դիւական զաւրուն հալածիչ
Եւ ընկըղմիչ ի խաւարային մետաղսն:
Դու ամուր պարիսպ հայրապետական աթոռոյ
Եւ դրոշմ ըզգայութեան քահանայական խորհըրդոյ,
Լոյս երեսաց Քրիստոսի, կնիք եւ ապաւէն հաւատացելոց
Եւ փառք պարծանաց:
Յիշեա՛ զհոգիս ննջեցելոց մերոց ի Քում գալըստեանդ, աղաչեմք:
Եւ եւս առաւել,
Զանձինըս մեր եւ զմիմեանս:

***Պ**ըսակ պարծանաց ի գլուխըս թագաւորաց,*
Եւ վահան հաւատոյ ի թիկունս իշխանաց,
Սուսեր ընդ մէջ զաւրավարաց եւ զէն ի ձեռին յուսացելոց ի Տէր,
Աղաչեմք ըզքեզ, անբարբառ բարեխաւս,
Աւգնեա՛ երկըրպագուացս Ամենասուրբ Երրորդութեանն:
Յերեւելիսս մեծայաղթ լինել եւ յաներեւութիցըն քեւ պահպանիլ
Եւ քեւ փըրկիլ յահեղ աւուրն ի միւսանգամ գալըստեան Որդւոյն Աստուծոյ,
Դու կարապետ իշխան իշխաւղ եւ իշխեցելոցս ապաւէն եւ աւգնական,
Շնորհեա՛ եւ մեզ ընդ աջեայսըն միշտ զուարճանալ ցընծութեամբ
Եւ աւրհնել զԱմենասուրբ զԵրրորդութիւնդ,
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր:

---

47 D Ø³ñ·³ñ¿ÇóÁÝ Ý³Ë³å³ïáõÙ H Àëï Ù³ñ·³-ñ¿ÇÝ, ÇëÏ ³ÛÅÙ Û³é³ç³Ó³ÛÝ»³É ³ë¿ñ ÷Ë Ø³ñ-·³ñ¿³Ï³ÝÝ³Ë³å³ïáõÙÝ D Ë³ã¹

48 H ¶³éÇÝÝ Ï»Ý³·áñÍáÕÇ ½»ÝáõÙÝ »õ ÷Ë ·³éÇÝ… »õ H ãÇù ³Õ³ã»Ùù H áõÝÇ ß³ñ.
Ø»½ Éáõë ³õáñ»Éáóë ÉÇÝ»É ÷³é³µ³ÝÇãë
²Ù»Ý³ëáõñµ ºññáñ¹áõÃ»³Ý¹

49 H ãÇù å³Ñ³½¿Ý F å³Ñ³å³Ý½¿Ý H ãÇù »õ

51 D ùñáíµ¿³Ï³Ý ÷Ë Ë³õ³ñ³ÛÇÝ D Ù»ï³Õë FH ÁÝ-µéÝáõÙ Ç ùñ¿³Ï³Ý (F Ññ»³Ï³Ý) ÷Ë ÁÝÏÁÕÙÇÉÝ Ç Ë³õ³ñ³ÛÇÝ

52 F »Õ»ñ ÷Ë ³Ùáõñ H »Õ»ñ å³ñÇëå ³ÙñáõÃ»³Ý ÷Ë ³Ùáõñ å³ñÇëå FH ³ÃáéáÛÝ

53 H ãÇù ºõ FH ËáñÑÁñ¹³ÍáõÃ»³Ý ÷Ë ËáñÑÁñ¹áÛ H áõÝÇ ß³ñ. »õ Ã³·³õáñ³Ï³Ý ³õÍáõÃ»³Ý, ÇßË³-Ý³ó½³õñ³íÇ·

54 H øñÇëïáÝ¿Çó »õ å³Ñ³å³ÝÇ Û»Éë »õ Ç Ùáõïë ÷Ë øñÇëïáë… Ñ³õ³ï³ó»Éáó

60 DH ³ÙñáõÃ»³Ý ÷Ë Ñ³õ³ïáÛ DF ·ÉáõËë ÷Ë ÃÇ-ÏáõÝë

61 H Ù¿ç ³Í»³É H Ç Ó»éÇÝ ½¿Ý ½³õñáõÃ»³Ý Ûáõë³-ó»Éáóë Ç ù»½ ÷Ë ½¿Ý… î¿ñ

63 H ²õ·Ý»³ Ã³·³õáñ³ó Ù»ñáó ù»½ »ñÏñå³·áõ³ó ÷Ë »ñÏÁñå³·áõ³óë H ãÇù ²Ù»Ý³ëáõñµ ºññáñ-¹áõÃ»³ÝÝ

64 H »õÛ³Ý»ñ»õáÛÃë ³õ·Ý³Ï³Ý ÷Ë ÉÇÝ»É »õÛ³Ý»ñ»-õáõÃÇóÁÝ F Û»ñ»õ»ÉÇë

65 FH ºõ ù»õ å³Ñå³Ý»³É ÉÇóáõùÛ³ å³·³ÛÇÝ Û³õáõñÝ Ç Ññ³Ë³Õ³ó ÷Ë ºõ… ÙÇõë ³Ý·³Ù

66 FH ãÇù ¸áõ FH ãÇù »õ H »õ ÇßË³Ý H ÇßË»ó»Éáó ³é³çÝáñ¹ ÷Ë ÇßË»ó»ÉáÛë… ³õ·Ý³Ï³Ý

67 H ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ÀÝ¹ ³çáÛëÝ óÝÍ³É ÙÇßï F Ú³-ç»³ÛëÝ ÷Ë ÞÝáñÑ»³ ³ç»³ÛëÝ F ãÇù óÝÍáõÃ»³Ùµ

69 FH ãÇù ïáÕÁ

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ ԿԵՆԱՐԱՐԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Սկիզբն անըսկըզբեան սկըզբնաւորեալ խորհըրդոյ սկիզբն,
Անեղինաչէն տունկ բարձրունոյ ստեղնեալ ուղէշ,
Անվայրենափակ միջնածաղիկ սահման կենաց,
Էն միատեսակ երկուց ներհակ բազմաչաւիղ,
Նոյինասաստին նորոգ կենաց պատճառ ցուցար,
Աբրահամինափորձ սաբեկաճուղ ծառ ծաղկեցար[ա]*:*
Ղաբանու եւ Յակոբայ հաւտ երամից խայտախարիւր[բ]*,*
Ջուրց աւազանին, գեղաշիտակ տունկ կիպարի:
Ամաղէկամարտ սուր ի ձեռինըն Մովսիսի[գ]*,*
Զնոյն առ փարաւոն հերձինապտոյտ ռահ ապաքին[դ]*,*
Բրաբիոն բազմաւըինակ նիշի ճակատս անդըանկադըացն,
Համ համազարդեալ լոյս երեսաց մեզ գուշակեաց:

Շաւիղինաշնորհ ուղղեալ ի մայրս Լիբանանու[ե]*,*
Ծիղ կառակերտեալ ամբարձաթուիչ ամպրոպային,
Քիրամին նըւէր խընդիր յումմէ իմն իմաստնոյ[զ]*,*
Ծով ռահինախուով նաւակառոյց ծուփ միջնալեաց,
Խաղայր դարձնոյն ի դարձ գերասանակ ջուրցըն կապտէր,
Պետ իմաստութեան կազմեալ ընդ ծով ասպարիսին,
Փառք կայ ի յաջմէ Սիոն ի սկիզբն ի Սինայէ,
Սէիր թէբայեան գետավըտակ ելումն ի լոյս[է]*:*
Անց սողոմոնեան չընչին փայտին հնար ճարտարին[ը]*,*
Սարդին եւ սաւսին նոճ մայրենի խիտ յանտառէ,
Լրումն աւձինաշարժ, գէն յահեկին աջաւորեալ,
Դէտ ինքն ի լերինն դաշտանակի դէմ Փառանոյ[թ]*:*
Անվարժ յաւանակ եւ կառք աննիւթ սրոբէասպաս,
Ենթակայ է սա ենթակունակ բարձրաբերձի:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 436³-438³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 226³-228³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 197µ-199µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG Æ êÇõÝ»³ó »åÇëÏáåáë¿ ê ï»÷³Ýáë¿ (G ï³Õ) Ç êáõñµ Ë³ãë (B Ë³ãÝ)
´Ý³·Çñ
5 B µ³½Ù³ß³õ»Õ
ա Ծննդ. ԻԲ 13
բ Ծննդ. Լ 39
9 BG Øáíë»ëÇ
գ Ելք ԺԷ 8-16
դ Ելք ԺԴ 21-22
11 BG ×³Ï³ï
13 BG Þ³õ»ÕÇÝ³ßÝáñÑ
ե Սղմ. ԼԶ 35
15 BG ÛáõÙ»ÙÝ¿ ÷Ë ÛáõÙÙ¿ ÇÙÝ
զ Գ Թագ Ե 10
19 G êÇáíÝ G Ç êÇÝ³Û¿
է Յեսու ԺԵ 10
21 BG ëáÕáíÙáÝ»³Ý
ը Իմաստ. Ժ 4, ԺԳ 5
24 BG ö³é³Ýáõ
թ Բ Օր. ԼԳ 2
25 B ãÇù»õ B Ï³éù BG ù³é³ÝÇõÃ ëñáíµ¿³ëå³ë
26 B ¾ÝÃ³Ï³Û G »ÝÃ³Ï³ÛáõÙÝ ³Ùµ³ñÓáõÝÇ ÷Ë »ÝÃ³ÏáõÝ³Ï µ³ñÓñ³µ»ñÓÇ

Միշտ բազկատարած Քրիստոս ի սմա տեսաւորի,
Սովաւ էհար ըզպատերազմ, յաղթեաց մահու զաւրեղապէս:
Գերագոյն գըտաւ հայրապետաց աջ ընդ աջմէ,
Քահանայից պարծանք ցուպ ի ձեռին խորհըրդական:
Սովաւ պանծալի պայծառանայ կաթուղիկէ,
Սա պըսակ շնորհաց արքունական նըշանադրոշմ:
Սա դաստիարակ դաւանողաց յերրորդութիւնն,
Սա հրահանգապետ մաքրեցելոյ ջրով եւ հոգւով,
Սա պըսակ եւ փառաց շնորհողին շնորհ երկըրպագուացս,
Սա է ամրութեան պարիսպ ընդդէմ ճակատողաց,
Սա միացելոց ի մի մարմին պըսակ ի գլուխ,
Սա ճարտար բըժիշկ է նեղելոց եւ վտանգելոց,
Սա է ախոյեան թագաւորաց եւ իշխանաց,
Սովաւ զաւրանան ազատագունդք տիեզերաց,
Սա անպարտելի սուսեր ընդդէմ զաւրավարաց,
Սա գալոց է ընդ ամպս երկնից եւ Կարապետ յառաջընթաց:
Սա նաւահանգիստ Քրիստոսագունդ նորածնելոց,
Սա հրաժարելոց հոգւոցն ընդ ամպս է առաջնորդ,
Սա է ահարկու յահէղ աւուրն ապըստամբիցն:
Ի սմա երկրպագեն խաչեցելոյն խաչողքն ի սմա,
Ի խոր խաւար խորին յահեղ փառաց խաչեցելոյն,
Թագ արքայէ նոյն արփայէնից գրելոցն ի կեանս:
Ահեղակերպ փայլմամբ հուր կիզանաւղ խընդիր վըրիժուց,
Սըրբութիւնք սրոբէից Սուրբ խաչ դատող ազգին հրէից:
Ի Քեզ ապաւինիմք երկըրպագուքս խաչեցելոյն
Էացելոցս քեզ փառատրեմք յաւէժ ի կեանս:
Այժմ եւ հանապազ Քրիստոս աւըրհնեալ միշտ յաւիտեան,
Ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն եւ յանվախճան յաւիտենին:

31 BG å ³ÝÍ ³ÉÇÝ
34 BG Ù ³ùñ»ó»Éáó
35 BG ãÇù »õ
42 G ãÇù »ñÏÝÇó »õ
44 BG Û»ñÏÇÝë ÷Ë ÁÝ¹ ³Ùåë
46 B Ë ³ã»ó»ÉáóÝ BG Á½Ý³ ÷Ë Ç ëÙ³
48 BG ëáÛÝ ÷Ë ÝáÛÝ
50 BG ÷Ë ïáÕÇ.
¸Áå ñáõÃÇõÝù Ññ ³ßÇó ¹ñáõÝù µ ³ó ³ñÓ ³ Ï µ ³ÝÇÝ ù ³ Ï ïáõÙÝ
ºñÏáõó íÇÙ ³ó ïÇå (B íÇÙ ³ ïÇå) µ ³ÝÇÝ
ï ³ëÝ» ³Ý ï ³é ³ å ³ ï · ³Ù ³ó,
êáõñ Ç ëñáíµ¿ÇÝ Ó»éÇÝ ¹ ³ ïáÕ ³½·ÇÝ Ññ¿Çó
52 BG ù»õ ÷ ³é ³ ïñÇÉ Û ³ÝÙ ³Ñ Ç Ï» ³ÝëÝ ÷Ë ù»½... Ï» ³Ýë
53 BG ÷Ë ïáÕÇ ²ÛÅÙ »õ Ñ ³Ý ³ å ³½ Ó ³ÛÝÇõ »ñ·áí ½øñÇë ïáë ·áí»É
54 BG Ç ÷Ë »õ

Փ[ՈԽ]

Նոր խորհուրդ կենաց բերումն բնաւից բոլորից համբաւ,
Գուշակ գարնայնոյ նըւագ աւդ հարաւային հընչումն:
Տունկ բարձրատարած ստեղնեալ տեսութիւն կենաց փայտին,
Սրովբէապահակ դրախտին բացումն ամրացեալ ցանկոյն[ա]:
Պըտղոյն քաղցրութեան աւիթ գիր ազատութեան անջինջ,
Ցածուցիչ մեղաց սաստից շիղ աւետաբեր Նոյեան[բ]:
Սանդուխք լուսեղէն կազմեալ, Տէրն անդ հաստատեալ փառաւք[գ],
Վերելք անմարմնոց զուարթնոց, վայրէջք ի խոնարհս անբաւս,
Փայտիցն որ ի ջուրսն ազդեալ գղաբան նահանջէր հաւտիւքն,
Նըշան Մովսիսի ձեռինն ձիր աստուածեղէն հրաշիւք,
Որով բաժանեալ ըզծովն անց եւ ճանապարհ գործէր[դ],
Զնոյն հոգերգաւղին տեսեալ ցուպ եւ գաւազան յուսոյ:
Աստանաւր կանգնեալ տեսաք փայտ կենաց ի մէջ երկրի,
Յորում բարձրացաւ Փըրկիչն զձեռս Իւր տարածեալ ի նմա:
Գոչմամբ յաւգնութիւն կարդաց զՀայր գերեցելոյ մարդոյն,
Իջեալ ի ստորինս երկրի զդըժոխս աւերեաց բանիւ:
Ի խաւարային բանտէն զգերեալսն ազատեաց սովաւ
Ըզգլուխ վիշապին փըշրեաց կենարար խաչիւն իւրով,
Զմարդիկ վերացոյց ի կեանս փառաւորելով ըզՏէր,
ԶՀայր եւ զՄիածին Որդին եւ ըզՍուրբ Հոգին, ամէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 436³-437µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 228³-229³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 199µ-200µ

Êáñ³·Çñ

ABG ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Î². êñµá Ë³ãÇÝ ¿»ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ Î². Ê³ãÇÝ êñµá ¿»ñÏñáñ¹ ³õáõñÝ. Ú³ë Ýáñ ³õ»ï»³ó ³-õáõñë Ó³ÝÝ ¿, ³ëÇ »õ ËáñÑáõñ¹ Ñ³ñ»ÝÇ Ó³ÝÇõÝ

´Ý³·Çñ

2 B ·³ñÝ³Ýõá

4 BG ó³Ý·áÝ

ա Ծննդ. Գ 22

բ Ծննդ. Ը 11

գ Ծննդ. ԻԸ 12

8 BG ÷Ë ïáÕÇ. ì³ñ¿çù ³ÝÙ³ñÙÇÝ ½áõ³ñÃÝáóÝ, í»ñ»Éù Ç µ³ñÓáõÝë ³Ýµ³õë

9 B ½Õ³µ³Ý

10 BG Ø³õë¿ëÇ B Ññ³ßÇó G Ññ³ßÇóÝ

դ Ելք ԺԴ 21-22

15 B Ï³ñ¹³ñ

20 BG êáõñµ Ðá·õáíÝ, áñ ¿ ³õñÑÝ»³É ÷Ë »õ... ³Ù¿Ý

ՁԶ. ԿԱՆՈՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ Է

Փայտ կենաց փրկութեան եւ գաւրութիւն մեծ յերկրի երեւեալ,
Ընդդէմ թըշնամւոյն աՀեղ եւ սքանչելագործ մեծ զարմանալի,
Որ զադենական տընկոյն պարտաւորեցելումն անդատապարտ
Առ ի կեանս վերածեալ դարձուցեր:
Բացեր ըզսրոբէափակ դուռըն դրախտին,
Աներկիւղս առնելով ըզմեզ ի բոցեղէն սըրոյն պաՀպանութենէ,
Աւգնեա՛ մեզ քո կարաւղ զաւրութեամբդ ի յելս եւ ի մուտս, աղաչեմք:

Անպատումըն շնորՀք շնորՀողի եւ պարգեւ գերակայ իմաստութեան,
Քառադիմի զաւրութիւն երեւեալ յաւրինակին եւ ճըշմարտութեան,
Որ առ Նոյին եւ ԱբրաՀամուն:
Սքանչելագործեցեր աստուածատեսին Յակոբայ արմատ լուսագնաց յերկրի երեւեալ,
Երկնային զաւրութեանցն վեր բարձրացեալ, մերձ առ Աստուած ըզմեզ կացուցեալ,
Անարատ գառինն արեամբըն աւծեալ զքեզ արձան ճըշմարիտ,
Զոր սուրբ արեամբըն տիրեաց ըզքեզ ի խընդիր վրիժուց ածեալ
Ի վերայ ժանտապաշտաւն ազգին ըզտաս Հարուածսն,
Հանէր ըզժողովուրդըս քո ցըմծութեամբ եւ զընտրեալըս քոյ ուրախութեամբ,
Աւգնեա՛ մեզ քո կարաւղ զաւրութեամբդ ի յելս եւ ի մուտս, աղաչեմք:

Գաւազան փրկագործ ի ձեռին Աստուծոյ,
Յորոյ յաՀէ ըմբըռնեալ ծովուն առնէր ճանապարՀ ըստ թըւոյ ծովագնաց ազգին:
Անվերաբեր խորխորատին մատնեաց զընդդիմակաց զաւրութիւնսն,
Ջաղխեցեր ըզգլուխ աներեւութին փարաւովնի, որ կայր ի ջուրսըն մաՀացու,
Եւ ի նոյն ժամու կենաց վըտակ բըղխեալ փրկեցեր ի սատակմանէ ըզնորս Իսրայէլ:
Տապանակ լուսոյ քառադիմեան տախտակ,
Որ փոխանակ ստուերագրին բնաւորեալ ի վերայ քո
Էն Աստուած ամենայն երկրի շնորՀեցաւ:
ՊաՀապան երկըրպագուաց քոց յերկիւղագնաց գիշերոյ
Եւ թռանաւղ նետի տուընջեան չար դիւին յածելոյ ի Հասարակ աւուր,
Հարկանաւղ, աղաչեմք ըզքեզ, պաՀպանեա՛ ըզմեզ Սուրբ զաւրութեամբդ,
Աւգնեա՛ մեզ քո կարաւղ զաւրութեամբդ ի յելս եւ ի մուտս, աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 439³-441µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 150µ-153µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë³Ýó³ÏÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î´. °ññáñ¹ ³õáõñ êñµáÏ Ë³ãÇÝ ¿
´Ý³·Çñ
2 F ÃßÝ³ÙáÏÝ F ëù³Ýã»ÉÇ ÷Ë ëù³Ýã»É³·áñÍ F Ù»Í »õ
3 F ½»¹»Ù³Ï³Ý ÷Ë ½³¹»Ý³Ï³Ý
9 F ù³é³¹ÇÙ»³Ý
10 F ÜáÏÇõ »õ ²µñ³Ñ³Ùáõ
11 F Ú³Ïáíµáõ
20 F ²Ýí»ñ³Ïµ»ñ F Ù³ïÝ»³É
21 F ÷³ñ³õáÝÇ
25 F ¾ÝÝ F ßÝáñÑ»ó³ñ
26 F öñÏÇãÏ»ñÏ»Õ³·Ý³ó
27 F °õÇ

Զէն լուսոյ եւ Աստուծոյ զաւրութիւն յերկրի երեւեալ ընդդէմ ատելեացն
ԱՀարկու սուր ի ձեռին Տեառն, որ ի մարտի պարտէր ըզԲէլիար,
Խորտակեցեր ըզզաւրութիւն աներեւութին Սիսարայ՟:
ԱՀաւոր նըշան խաչելոյն, զոր մարգարէն
Մեծ իշխանութեամբ տեսեալ ըզքեզ ի վերայ ուսոյն Քրիստոսի,
Որով փըրկեցան տիեզերք եւ անմաՀացան,
Աւգնեա՛ մեզ քո կարաւղ զաւրութեամբդ ի յելս եւ ի մուտս, աղաչեմք:

Տունկ երկնաբերձ եւ գաւազան պայծառացեալ ի մէջ Իսրայէղի,
Ծաղկեցար զանթառամըն ծաղիկ եւ պըտղաբերեցեր
Ի մեզ զկենաց պըտուղըն Քրիստոս
Եւ ի սուրբ Գողգոթա կանգնեալ ըզքեզ
Սեղան Հաւր եւ զենարան Միածնին:
Զարարչական բազուկն Իւր տարածեալ
Ի վերայ քո աստուածութեան ի քեզ բեւեռմամբ
Եւ աղբեւր լուսոյ բըղխեալ ի սուրբ կողէն ներկեաց ըզՔեզ
Աստուածային Հրախառն սուրբ արեամբն,
Որով փրկեցան տիեզերք եւ անմաՀացան,
Աւգնեա՛ մեզ քո կարաւղ զաւրութեամբդ ի յելս եւ ի մուտս, աղաչեմք:

Աստուածընկալ նըշան սիրոյն Աստուծոյ առ Իւր արարածս,
Բաւական երկնային Հըրոյ անեղ լուսոյն, որ ի վերայ քո պաՀեցար
Անկէզ ի Հրացայտ վըտակէ Հեղման արեան Որդւոյն Աստուծոյ,
Զոր մեծ լուսաւորն ոչ Հանդուրժէր ի Հրաշից ծագմանէն,
Որ ի վերայ քո խաւարեցաւ ի մէջաւրէի,
Եւ կարգապետութիւնք վերին զաւրացն աՀիւ Հիացեալ
Ոչ իշխէին նայել ի քո սքանչելիսն,
Որով երկիր շարժեցաւ եւ դողացաւ բանսարկուն,
Զի դու եղեր կամք Հաւր, փառք եւ մեծութիւն Միածնին եւ ցընծութիւն Սուրբ Հոգւոյն,
Որում ամենեքեան քեզ երկըրպագեմք յուսով իբրեւ ի Տէր Հաստատութեամբ,
Աւգնեա՛ մեզ Քո կարաւղ զաւրութեամբդ ի յելս եւ մուտս, աղաչեմք:

Սիւն լուսոյ եւ ճառագայթ անշիջանելի,
Յերկնից Հրացեալ ցուցար բազմութեամբ ժողովոյն,
Յորմէ արեգակնայիցըն յաղթէր ճառագայթից,

30 F ãÇù »õ
31 F ãÇù î» ³ éÝ
32 F Á½·ÉáõË ÷Ë Á½½³ õñáõÃÇõÝ
⸗ Դաթ·գլ·Դ-Ն
33 F ²Ñ³ñÏáõ ÷Ë ²Ñ³õáñ
38 F ãÇù »õ
40 F Ï³ÝÏÝ»³É
42 F µ³½áõÏë
43 F ÙÇ³ó»³É µ»õ»éÙ³Ùµ
46 F Æõñáí ÷Ë àñáí
48 F ëÇñá
50 F ²ÝÏÇ½»ÉÇ ÷Ë ²ÝÏ¿½ Ç F àñ¹áÝ
51 F ¼áñ ÷Ë áñ F ÉáëÝ ÷Ë Éáõë³õáñÝ
56 F Ðá·áÝ
60 F µ³½ÙáõÃ»³Ý
61 F ³ÕÃ»³É F ×³é³·³ÃÇóÝ

Ապաւէն մեզ ցուցար յուսացելոցս ի Տէր,
Աղաչեմք ըզքեզ, Լուսաւորիչդ աշխարհի,
Զամենայն կարգապետութիւն Հայրապետական աթոռոյ
Արժանացո՛յ ի քեզ ճըշմարիտ հաւատով առաքելական քարոզութեամբ
Եւ զառաջնորդական միտըս նոցա զարթո՛ առ քեզ սըրբութեամբ
Հովուել ըզժողովուրդս քո քեզ ի հաճոյս,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցես,
Եւ եւս առաւել զյորդորումն:
Զանձինըս մեր:

Փ[Ոխ]

Աթոռ փառաց Որդւոյն Աստուծոյ, հիացուցանաւղ ահաւոր զաւրութիւն,
Խաչելոյն առաջի քո անկանիմք յերկըրպագութիւն, աստուածընկալ Սուրբ Նըշան,
Եւ հայցեմք որպէս նոյն ի քեզ բեւեռեցելոյն Աստուծոյ,
Զմեղուցեալքըս քաւեա՛, զցասումըն բարկութեան դարձո՛,
Զտարաժամ մահ եւ զամենայն հիւանդութիւն ի մարդկանէ խափանեա՛,
Զնեղեալսն յայսոց չարաց բըժըշկեա՛ եւ առողջացո՛յ
Եւ ի Քում յառաջագայութեանդ յորժամ մաքրափայլ ճառագայթիս ի յարեւելից,
Զնընջեցեալսըն մեր լուսաւորեա՛ եւ ըզկենդանիքըս պահեա՛,
Զհաւատացեալս ի քեզ փըրկեա՛ եւ արժանի արա՛
Դասիլ ուրախութեամբ ընդ սուրբս ի վերջին աւուրն,
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

65 F áõÕÇÕ ÷Ë ×ÁßÙ ³ ñÇ ï
71 F àñ ¹ áÛÝ
73 F Ç ÝáÛÝ ÇÝùÝ ÷Ë ÝáÛÝ
74 F »õ Á½ó ³ ëáõÙÁÝ
77 F øá Û ³ é ³ ç ³ Ï ³ ÛáõÃ»Ý¿Ý F ãÇù Ù ³ ùñ ³ ÷ ³ ÛÉ F ãÇù Ç
79 F ¼Ñ ³ õ ³ ï ³ ó» ³ Éùë
80 F ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ÈÇÝ»É ÷ ³ é ³ µ ³ ÝÇãë »õ »ñÏñ-
å ³ ·áõë ²Ù»Ý ³ ëáõñµ ºññáñ¹áõÃ» ³ Ý¹

ՏԱՂ ԽԱՉԻ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Ահաւոր խորհուրդ ահեղ եւ ի սկզբեան լինելութեան
Էր ծածկեալ Երրորդութիւն ի գալրութեանցն իմանալի,
Յադին դրախտին յայտնեալ ծառըն կենաց եւ կենսատու,
Սրոբէ շըրջապատեալ քրոբէական մետաքս եղեալ,
Դու երկնից գերագունակ եւ գալազան քառատեսլեան,
Գըրելոյ Հաւր գալազան ցուպ ի ձեռին հաստատութեան:
Գուշակեալ մարգարէիցըն գոյանայր ի Գողգոթա
Ի ծայրս ոստոց բերեալ պըտուղ ծիլ ծայր ունէր զունաւղն երկնից,
Նաւապետեալ նահապետացն ի համաջուրցըն հեղեղաց,
Յարմարումըն տապանին եւ տապանի զիմանալի:
Զվէմն հարկանէր գալազան եւ ապառաժն աղբերանայր,
Իսրայէլեան ազն յորդորէր ի զանազան հրաշանորոգ:
Եսայիաս դիմեալ ասէր ի յեղեմայ եկեալ փըրկիչ,
Կարմրավարդ ունէր զհանդերձսն առ ի հընծանսըն կոխելոյ:
Տախտակ մատենագրի եւ տպագիոն քառատեսլեան,
Ի յերկրէ բոյս բարունակ քըննաւղահրաշ անքըննելի:
Ի Լիբանան ծառ ծաղկեցաւ վարդափըթիթ սաղարթաբեր,
Զէմմանուէլն պըտղաբերեաց քաղցրաճաշկ առիթ կենաց:
Եւ ի բարձունս փըրկել զգերեալսն աւար առնոյր ի թըշնամւոյն,
Զանբաւելին ասեմ ըզխաչն եւ հիանամ եւ զարհուրիմ:
Զփառս ի վեր առաքելով Ամենասուրբ Երրորդութեան,
Այն որ աւրհնեալ է յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից,
Ամէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 441µ-442µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 229³-230³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 200µ-201³

Êáñ³·Çñ

A ï»ºë í»ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ ï³Õ êáõñµ Ë³ãÇÝ

´Ý³·Çñ

2 B ºññáñ¹áõÃ»³Ý¹

4 BG êñáíµ¿Çõù BG ùñáíµ¿³Ï³Ý

5 BG ù³é³ëï»Õ»³Ý

6 G ¶Éáñ»ó»ÉáÛ

7 B ¶áÕ·áÃ³Û

8 B ½áõÝáÕÝ

10 B ÷Ë ïáÕÇª Ú³ñÙ³ñáõÙÝ ï³å³ÝÇ, ¹áõ »õ ï³-å³Ý ÇÙ³Ý³ÉÇ G ï³å³Ý ÇÙ³Ý³ÉÇ

11 BG ·³õ³½³Ý³õÝ BG ³ÕµÇõñ³Ý³Ûñ

12 BG Ññ³ßë Ýáñá·¿ñ

13 BG öÁñÏÇãÝ

14 BG ÷Ë ïáÕÇ Î³ñÙñ³í³ñ ³õ³ñ ³é»³É, í³é Ç í³é»³Ý ÑÁÝÓ³Ý ÏáË»³É

15 G ïå³½ÇáÝù

20 BG ÁÝ¹ áñ ÷Ë »õ

22 G ³õñÑÝ»³ÉÝ BG ³ñ¹ Ç Ý»ñÏ³Ûë »õÛ³ å³éÝÇÝ ÷Ë »õ… Û³õÇ ï»ÝÇó

Փ[ՈԽ]

Սեպհական սիւն պատուական, սանդուխք հրեղէնք սուրբ աշտիճան,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ չարչարան, անսահմանին եղեր սահման,
Հուպ երրական անքննական, անհաս Բանին եղեր սեղան,
Րաբունւոյն սուրբ չարչարան, Աստուածորդւոյն սուրբ զենարան:
Գաւազան փայտ պատուական, աստուածընկալ եւ Սուրբ Նըշան,
Բանալի փակեալ դըրան, յելս եւ ի մուտըս պահապան,
Ո՛վ գեղապանծ լոյս գոյական, գանձ անքընին եւ պատուական:
Հրէական ազգըն դողան, ի դատաստանն անզրաւական,
Զի զՄիածնին բանիւն յանցեան եւ առ փայտիւըն գըթեցան:
Ի հայրական սիրոյն անկան եւ ի խաւարըն կոչեցան:
Կեանքըն մեզ պարգեւեցաւ, Սուրբ խաչըն մեզ երեւեցաւ,
Արդ, եկա՛յք, որդի՛ք լուսոյ, երկիր պագցուք եւ գոհասցուք:
Ձեռս ի վեր տարածեսցուք եւ ըզՍուրբ Խաչն աղաչեսցուք,
Մեզ սեղան է պարծական, ժողովարան եւ ապաստան:
Սա աթոռ արքունական, սա գործարան արքայական,
Սա է անտառ անկիզական, սա հովանի եւ պահապան:
Սա եզական սիւն վերնական, երկըրպագի համաբնական,
Սա կարապետ է փայլական, գայ նորոգել զազգըս մարդկան:
Նորոգաւղին տիեզերաց փառք եւ պատիւ եւ միշտ յաւիտեան
Ի յայժմուս եւ յապառնին եւ յանվաղճան յաւիտենին:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 442µ-443³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 230³-231µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 201³-202³

Êáñ³·Çñ

ABG î»°ë í»ñ»õáõÙ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Î´. êñµáÛ Ë³ãÇÝ ¿»ññáñ¹ ³õáõñÝ

´Ý³·Çñ

5 G ³ëïáõ³ÍÁÝ·³É

7 B ·»Õ³Ûå³ÝÍ BG ÷³ÛÉ³Ï³Ý ÷Ë å³ïáõ³Ï³Ý

9 B ãÇù ¼Ç BG ³Ýó³Ý BG áõÝÇ ß³ñ. Æ ÷³Ûï¿Ý áñá-ß»ó³Ý »õ Ç ÉáõëáÛÝ Ë³õ³ñ»ó³Ý

10 BG ³Ýó³Ý BG Ç Ëáñë ³Ý¹ÁÝ¹áó ÁÝÏÕÙ»ó³Ý ÷Ë »õ… Ïáã»ó³Ý

15 B ê³Û BG ¿ñ Ã³·³Ï³Ý ÷Ë ³ñùáõÝ³Ï³Ý

20 BG Û³Ýí³Ë×³Ý BG Û³õÇï»ÝÇÝ, ³Ù¿Ý

ՁԷ. ԿԱՆՈՆ ՉՈՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐ ԽԱՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՉՈՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐ ԽԱՉԻՆ

Սուրբ խաչ զաւրութիւն անպարտելի փառակցին Հաւր
Եւ Հոգւոյն, Որդւոյն Միածնի,
Կենաց մարդկան, պատճառ փրրկութեան,
Ի Լիբանանէ ճաղկ մի քառակերպեցար
Ի հատչաց կոփողաց ի բարուրս մահու անմահին:
Եղեր փրրկագործողին վերընդունակ,
Հաստողին ասպարէզ յանէից եղեալ կախեցելոյն զՔէն,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

Տեսիլ անճառելի, ուղէշ մի ի տընկոց երկնայնոց եւ ըզգայնոցըս սըխրալի,
Անպատում բարի ի բարւոյ Նախկի գոյացեալ,
Ի համասփիւռ լուսոյն արփիդ արփիացեալ:
Անդ խորհուրդ խորհողին աստանաւր յայտնեալ,
Բանին բարձաւղ եղեր ի քաւութիւն պատարագի,
Զէնարան գառինն անմահի եւ մահացելոյն Իւրով կամաւ
Եւ հաճութեամբ Հաւր եւ Հոգւոյն,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

Երջանիկ մարգարէին Մովսիսի գուշակեալ ըզքեզ ի վաղուեան ազգին ջահատու,
Առաջնորդ լուսափայլ ահարկու եւ լոյծ բնութեան անմիջելի,
Որպէս քարակարկառ վիմատաշ լեռնանըման ձուլեցեր պարիսպ շըրջանապատոյտ:
Հուր անշիջելի միշտ էին էացելոյ առաջնապահեստ
Դաշտայատակ ծաղկանցըն սաղարթելի,
Գերապայծառ սիւն ամպեղէն ահաւոր ահացուցչացն,
Սրազէն կառամբ ձիախրոխտ խըմբաւք ճայթմամբ լարելոց խորասոյզ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 443³-446³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 157³-160³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 242³-246³
Êáñ³·Çñ
A î»°ë í»ñ»õáõÙ F ²ÙÉ ù³ñá½ Ë³ãÇ H ¶³ÝÓ êñµáÛ Ë³ãÇ »ññáñ¹ [³õáõñÝ]
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¶. êñµáÛ Ë³ãÇÝ ¿ ãáññáñ¹ ³õáõñ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ê ï»÷³ÝÝáëÇ
´Ý³·Çñ
2 FH Ðá·áÛ, àñ¹áÛÝ
3 F ÷Ë ïáÕÇ. Ø³ñ¹Ï³ÛÇÝ Ï»Ý³ó å³ï×³é »õ ÙáÛë ÷ñÏáõÃ»³Ý
4 H Ò³ÕÏ ÙÇ Ç ÈÇµ³Ý³Ý¿ ÷Ë Æ… ÙÇ
7 F Á½ù»½ ÷Ë ³ëå³ñ¿½ H Û³Ý»ÕÇó
8 F Ë³ã»ÉáÛ¹
9 F »ñÏÝ³ÛÝáóÝ H ³½·³ÛÝáó ÷Ë Á½·³ÛÝáóë
10 H ²Ýå³ ïáõÙÝ FH µ³ñáÛÝ H Ý³ËÏÇÝ
11 F µ³ñáÛÝ ÷Ë ÉáõëáÛÝ H Éáõëá Û¹
13 H »Õ»³É
14 F Ï³Ù³õù
15 H ãÇù °õ F Ðá·áÛÝ H êáõñµ Ðá·õáÛÝ
17 H Ø»ÍÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ Øáí ë¿ëÇ
18 F ³ñÏáõ ÷Ë ³Ñ³ñÏáõ FH ãÇù »õ H µÝáõÃÇõÝ F ÁÝ¹Ù¿Ç»ÉÇ ÷Ë ³ÝÙÇç»ÉÇ
19 F ÷Ë ïáÕÇ. àñ »ë H ßáõñç³Ý³ÏÇ ÷Ë ßÁñç³Ý³å³ïáÛï
20 A ÏÇ½»ÉÇ, H ³ÝÏÇ½»ÉÇ ÷Ë ³ÝßÇç»ÉÇ F ÷Ë ïáÕÇ. ³é³çÝ³å³Ñ»ëï H Ç ÙÇßï H ¾Ý
21 F Ë³ÕáÕáÛÝ ÷Ë Í³ÕÏ³ÝóÁÝ F ë³Õ³ñÃ³ÉÇ
22 H ³Ùµ»Õ¿Ý H ³Ñ³õáñ³óáõó³ãÝ ÷Ë ³Ñ³óáõó-ã³óÝ
23 F Ï³éÇõ H Ï³é³õù FH ËÁÙµÇõ »õ

Ռահին ռահակից մերձ յամպրոպային սեռ աւդային խաւարամած անդընդային,
Իսկ ի Քեզ ապաւինելոցս յոյս ապաստանի,
Շաւիղ երկնանըման յանմահ բարին ի քաղցրահամ մանանայն,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

Փոխանակ յայէլի ցից ընդ ծամելիս եղեր կարթ ի քիմսն
Յաւրինակ Բելիարա ապըստամբին Իսրայէղի,
Տինայ Սաբեկայ ծառոյն զենեալ գառն անզենլի փըրկագործաւղ:
Եղջերափակ կափուցմամբ ի ճիղսըն կառակերտեալ վերամբարձ դիտանոց,
Իբր առասանաւք ի ստեղըն սեւեռեալ մածմամբ անփախչելի,
Անհայր եւ անմայր պատարագին:
Խոյանըման խըմբագործաւղն ի քէն ընծիւղեալ,
Ի զգալի տնաւրէնութիւն փըրկագործ զաւրութեամբ,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

Անըսկըզբանն սկիզբն եղեալ աստղանշան յեթերն խորանարդ,
Յարարչագործ ստեղծմանն գոյիւ գոյացեալ անծայրելի ժամանակաւ,
Կերպիւ կերպառեալ պարունակի խորհուրդ անեղին,
Եւթնալոյս ճառագայթ եւ ոսկի աշտանակ կոչէր ըզքեզ մարգարէն,
Քառակերպեան սէրոբէն վայրափակ միջնաշաւիղ,
Բրաբիոն բազմաւրինակ շինողին իմաստութեամբ
Տունկ տընկեալ ի գագաթն Ադամայ,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

Նոյեանասաստ ջրահեղձոյց յաշխարհագումար կործանմանն
Զընչին փայտին արհեստեալ ձեռամբ ճարտարին,
Նաւակառոյց ծըփմամբ ալեաց ի փրփրադէզ կուտակացն
Անհանգչելի վըրդովմանցն յանեզրական սահանաբաց յորձանիցն,
Լաստ ապաւէնի կըպրամածեալ հեղուսմամբ թեթեւսն ամբարձաթուիչս
Ծագէ ի ծագ յար էջ եւ ելք արարեալ:
Զորեքտասանեքումբք աւուրբք անտեսանելի ակամբ,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

24 F · ³Ñ³ ÏÇó ÷Ë é³Ñ³ ÏÇó H Û³Ýåñáå ³ÛÇÝ F ë»éÝ H Û³õ¹ ³ÛÇÝ
26 F Þ³õ»Õ F »õ ÷Ë Ç
28 H Í³Ù»ÉÇëÝ F ùÇÙë
29 F Ç Ëáñ³ÝëÝ Æëñ³Û¿ÉÇ H Ù³Ñáõ Ëáñ³ÝÝ Æëñ³Û»-ÕÇ
30 F ÷ñÏ³·áñÍ
31 H å³ÏáõóÙ³Ùµ H ×»Õë F Ï³é³Ï»ñå»³É H ù³-é³Ï»ñå»³Éë
32 F ³é³ë³ÝÇõù H »é³ë³Ý³õù F ëï»ÕëÝ
34 H ù»½ F ÁÝÍ»Õ»³É, H ÁÝÓ»é»³É ÷Ë ÁÝÍÇõÕ»³É
35 FH ë·³ÉÇ H ïÝ³õñ¿ÝáõÃ»³Ý F ½³õñáõÃÇõÝ
37 H ëÏ½µÝ³õáñ»³É ÷Ë ëÏÇ½µÝ »Õ»³É H »Ã»ñÝ H Ëáñ³Ý³Û³ñÃ
38 F Ú³ñ³ñã³Ï³Ý H ëï»ÕÍÙ³Ùµ
39 FH Î»ñå Ï»ñå³ó»³É
40 F ·áã¿ñ ÷Ë Ïáã¿ñ
41 H ë»ñáíµ¿Ý FH ³Ýí³Ûñ³÷³Ï
42 FH ÇÙ³ëïáõÃ»³Ý
45 F ÜáÛÇÝ³Ûë³ëïÇÝ F ÏáñÍ³ÝÙ³Ý
46 H ãÇù ÷³Ûï ÇÝ H ×³ñï³ñÇ
47 F Í÷³Ý³ó F ÙÇçÝ³É»³ó H Íáõ÷ Ç Ù¿ç ÷Ë Í÷Ù³Ùµ H Ïáõï³ÏÙ³Ýó
48 F ³Ý»½ñ³Ï³Ý H Ú³ÝÑ³Ý·ã»ÉÇ FH ÛáñÓ³ÝÇó
49 H Ã»Ã»õ FH ³Ùµ³ñÓ³ÃéÇã
51 FH ãáñ»ùï³ë³Ý»ùáõÙù F ³õáõñó F ³Ï³Ý H ³-Ï³Ùµù

Նըշան հրաշագործ աւձախած ի վերա զաւրաց ազգին Յակոբեան,
Զաւրութիւն անհարթչելի պըղընձի ընթադրեալ
Ընդդէմ մարտակցին ախոյան գընդին անկելոյ,
Ի խանչումն գոռոզացեալ արջամըթիւր մեղսաթաւալ ընկճելոցն
Նիշ նըշեալ կարմրերփեան արեամբ տարեւորացն,
Մըշտկաւ եւ զոպայիւ ի սեամս նկարագրեալ ցուցանիւր Քո զաւրութիւնդ⁼,
Բարեխաւսեա՛ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծոյ, աղաչեմք:

Ով պանծալի գերահրաշ զաւրութիւն, հուպ Երրորդութեան միշտ բարեխաւս,
Ի ծագել Քո յարեւելից բոցաշաւիղ եռանդնորոտ, ի թաւթափել տարերց
անշըրնչից,
Ի գալարումն երկնից հանդերձ աստեղաւք,
Ի հայել քըրայից արտաշիկագոյն թափանցիկ կիզման,
Ի կանգնել դիականցն յառաջինսն Աբէլ եւ ի վերջինսն Ենովքայ,
Ի թռիչս ամբարձման ուղագնաց հողեղինաց ընդառաջ Քո եւ Տեառն,
Յայնժամ եւ դո՛ւ լե՛ր աւգնական քոյ երկըրպագուացս, աղաչեմք:

Սոսկալի տիպ միատեսակ երկուց ներհակ բազմաշաւիղ,
Ես դու նըշան սեռն եւ անապակ Աստուծոյ կապողին
Եւ արձակողին եւ դարձեալ բարձրագոյն կապողին,
Յորժամ ծաղկեսցի նըշին եւ տարածեսցի կապարն ընդ գալուստ Քոյ յերկնից,
Ուր փողագոչ հընչումն հրեշտակապետին Գաբրիէլի,
Դու յառաջընթաց եւ կարապետ թագաւորին անմահի,
Յայնժամ յիշեսցես եւ զհոգիս հանգուցելոց մերոց
Առաջի ահաւոր Քոյ բեմիդ, աղաչեմք
Եւ եւս առաւել, զանձինըս մեր:

Փ[ՈԽ]

Ի Քէն հայցեմք, ամենազաւր Սուրբ Հոգի,
Պահպանեա՛ ըզմեզ ընդ հովանեաւ սորին Խաչի ամրածածուկ թեւոց,

53 F íÇñ³õáñ³ó F Ú³Ïáíµ»³Ý
54 H ³ÝÑ³ñÃ»ÉÇ FH åÁÕÝÓÇõ F »ÝÃ³¹ñ»³É ÷Ë ÁÝ-Ã³¹ñ»³É
55 F Ù³ñï³¹ñÇÝ H ³ËáÛ»³Ý H ³Ý·»ÉáÛ
56 H Ë³ÝçáõÙÝ F ³ñçÝ³ÃÇõñ
57 H Ï³ñÙñ»ñ÷»³Ùµ H Ï³ñÙñ»ñ÷Ù³Ùµ ÷Ë Ï³ñÙñ-»ñ÷»³Ý ³ñ»³Ùµ
58 F ë»³ÙµëÝ H ë»Ùë
⁼ Ելք ԺԲ 22
60 H ºññáñ¹áõÃÇõÝ »õ
61 F Í³·»ÉÝ H Í³·»³É FH ãÇù øá F »é³Ý¹ÝáïÇ H Ã³õÃ³÷»³É F ãÇù Ç F ï»ñ»õáóÝ ÷Ë ï³ñ»ñó H ï³ñ»ñóÝ
62 F ·³É³ñ»ÉÝ
63 H Ñ³É»³Éù ùñ³ÛÇóÝ F ãÇù ïáÕÁ
64 F Ï³ÝÏÝ»É H Ï³Ý·Ý»³É FH ²µ»ÉÇ H í»ñçÇÝë F ºÝáù³Û
65 F ãÇù ³Ùµ³ñÓÙ³Ý F ³õ¹³·Ý³ó ÷Ë áõÕÕ³·Ý³ó H ³õÃ³·Ý³ó
66 H ´³ñ»Ë³õë»³º ÷Ë ³Õ³ã»Ùù
67 F »ñÏáõë
68 H ë»é H ³Ýµ³ÝÇÝ ²ëïáõÍáÛ ÷Ë ²ëïáõÍáÛ
69 F ßÇÝáÕÇÝ ÷Ë Ï³åáÕÇÝ
71 F ãÇù 71-72 ïáÕ»ñÁ
73 H ÛÇß»³ H ãÇù »õ H ÝÝç»ó»Éáó ÷Ë Ñ³Ý·áõó»Éáó F ÷Ë 73-74 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. Ú³ÛÝÅ³Ù »õ ¹áõ É»°ñ µ³-ñ»Ë³õë í³ëÝ ÝÝç»ó»Éáó Ù»ñáó
74 H ãÇù ïáÕÁ
76 H ³Ù»Ý³ëáõñµ ÷Ë ³Ù»Ý³½³õñ ëáõñµ F ãÇù ß³ñ.
77 H Ñáí³Ý»³õ ëáñÇÝ Ë³ãÇ H Ã»õáó ùáó

Զհայրապետական իշխանութիւն իւրովն ածութեամբ յերկարաձիգ ամաւք,
Զեպիսկոպոսունս միահեծան տէրութեամբ աններհակ դաւանութեամբ,
Յերիս անձնաւորութիւն Երրորդութեան եւ մի տէրութեան,
Ըզդասըս քահանայից շնորհազարդ կարգաւք ի վայելումն եկեղեցւոյ
Ուղղափառ վարդապետութեամբ որդւոց Նոր Սիովնի:
Ըզտէրութիւն իշխանաց քաջամարտիկ քրիստոսազգեաց զաւրաց
Անյաղթելիք ի պատերազմի:
Ըզսեպհական ժողովուրդըս, զաշակերտեալքս Սըրբոյն Գրիգորի
Ամենայն ազգաւ եւ տոհմիւ,
Զանդաստանըս մեր պըտղալից առատութեամբ զարդարեսցես
Եւ այժմ ողորմեա:

---

78 H ÇßË ³ ÝáõÃÇõÝë H ãÇù ÇõÕá íÝ ³ õÍáõÃ» ³ Ùµ H áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. î» ³ éÝ ¶ñÇ · áñÇëÇ
79 H ÇßË ³ ÝáõÃ» ³ Ùµ ÷ Ë ï ¿ñáõÃ» ³ Ùµ
80 H »é ³ ÝÓÝ ³ õáñáõÃÇõÝ »õ ÙÇ ï ¿ñáõÃÇõÝ ÷ Ë ³ ÝÓÝ ³ õáñáõÃÇõÝ… ï ¿ñáõÃ» ³ Ý
81 H À½¹ ³ ëÁë H ÷ ³ ÛÉáõÙÝ ÷ Ë í ³ Û»ÉáõÙÝ H »Ï»Õ»óáÛ
82 H áñ¹áó H êÇáÝÇ
83 H ¼ï ¿ñáõÃÇõÝë H øñÇëï áë ³ ë · » ³ ó
85 H ¼ë»÷Ñ ³ Ï ³ Ý» ³ É
87 H µ»ññÇ »õ ³ Ù»Ý ³ ÛÝ åÁ ïÕ ³ ÉÇó

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԽՈՍՐՈՎԱՅԻՆ Է ԵՒ ՊԱՐՍԻԿ Է ՁԱՅՆՍ

Ի յԵրուսաղէմ գընամ,
Ի յայն յաստուածաշէն քաղաքն,
Ի յայն գեղեցկաշէն տաճարն,
Ի յայն շուշանի նըման Սիոնն.
Աննըմանին ո՞վ նըման,
Աննըմա՛ն:

Հաւիկ մի պայծառ կացեալ
Ի յայն խաչաթեւին վերայ,
Թեւս արծաթածալ ունէր
Արեգական շողոյ նըման.
Աննըմանին ո՞վ նըման,
Աննըմա՛ն:

Ձձայնիկն ողորըմիկ ածէր՝
Գաբրիէլեան փողոյն նըման,
Ձաչերն արտասուաւք լընոյր՝
Առաւաւտուն ցաւղոյն նըման.
Աննըմանին ո՞վ նըման,
Աննըմա՛ն:

– Ա՛յ գեղեցկագեղ հաւիկ,
Որ նստիս յայտ խաչաթեւիդ վերայ,
Ձձայնիկդ ընդէ՞ր ողորմիկ ածես՝
Գաբրիէլեան փողոյն նըման,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 446³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 237³-238³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 394µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 266³-267³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 207³µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 300µ-301µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 269µ-270
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 237

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²É ï³Õ êáõñµ Ê³ãÇÝ C î³Õ Ê³ã D ²É Ù»Õ»¹Ç êáõñµ Ê³ãÇÝ øñÇëïáëÇ ²ë-ïáõÍáÛ H î³Õ ëñµáÛ Ê³ãÇÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ Ù»ñáÛ M î³Õ Ù»Õ»¹Ç Ë³ãÇÝ ³ë³Û»õ.

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¶. î³Õ Ë³ãÇÝ ²ëïáõÍáÛ øñÇëïáëÇ Ëáëñáí³-ÛÇÝ ¿ »õ å³ñëÇÏ ¿ Ó³ÛÝë

´Ý³·Çñ
1 B Ûºñáõë³Õ¿
2 H ³ëïáõ³Í³ß¿Ý
4 H ßáõß³ÝÇÝ H êÇáíÝ
5 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í C ²ÝÝÙ³ÝÇ
6 C ²ÝÝÙ³Ý D ÜÁÙ³Ý ÷Ë ²ÝÝÁÙ³Ý
9 H ³Í³õ³É ÷Ë ³ñÍ³Ã³Í³õ³É
10 BCDGH ßáÕáÛÝ M ãÇù ßáÕáÛ
13 C ¼Ó³ÛÝÏÝ C áÕáÁÙÇÏ
14 B ¶³µñÇ»É»³ ABCDG 14-16-ñ¹ ïáÕ»ñÇ ÙÇç»õ ÏñÏÝ³ÏÁª ëÕáõ³Í
19 A ãÇù 19-31 H ãÇù 19-26
20 CD ÝÁë ïÇë
21 C áÕáñÁÙÇÏ
22 C ÝÙ³Ý BCDG 22-23-Ç ÙÇç»õ ÏñÏÝ³ÏÁª ëÕáõ³Í B ¶³µñÇ»É»³Ý

Զաչերդ արտասուաք է՞ր լընուս՝
Առաւաւտուն ցաւղոյն նըման.
Աննըմանին ո՞վ նըման,
Աննըմա՜ն:

Ա՜յ գեղեցկագեղ հաւիկ,
Առ քեզ են աւետեաց հրաւէրս,
Դու սէգ խաղի առեալ ցնծա՛.
Աննըմանին ո՞վ նըման,
Աննըմա՜ն:

23 BD ¼ ³ ã»ñ ï C »é ÷Ë ¿ñ
27 C Ï ³ õÇÏ ÷Ë Ñ ³ õÇÏ
29 HM ë¿ñ ÷Ë ë¿· B Ë ³ ÕÇ Ç D Ë ³ ÕÇÝ BD óÁÝÍ ³ °̂ C óÁÝÍ ³ °

ՓՈԽ

— Ես խաչ կանգնել կամիմ,
Աննըմա՛ն:
Ի խաչ ելանել կամիմ,
Աննը՛ման:
— Աննըման է.
Աննըմանին ո՞վ նըման:

— Ի գերեզման մըտել կամիմ,
Աննը՛ման:
Զդըժոխս աւերել կամիմ,
Աննը՛ման:
— Աննըման է.
Աննըմանին ո՞վ նըման:

— Յերրորդ աւուր յառնել կամիմ,
Աննըմա՛ն:
Յերկինս համբառնալ կամիմ,
Աննըմա՛ն:
— Աննը՛ման է.
Աննըմանին ո՞վ նըման:

Ընդ աջմէ Հաւր նըստել կամիմ,
Աննը՛ման:
Միւս անգամ ես գալ կամիմ,
Աննը՛ման:
— Աննըման է.
Աննըմանին ո՞վ նըման:

— Զմեղաւորսըն կըշտամբել կամիմ,
Աննը՛ման:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 446µ-447³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 238³µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 394µ-395µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 267³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 207µ-208³
Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 242
Êáñ³·Çñ
ACG ö[áË] B ³ÝËáñ³·Çñ
´Ý³·Çñ
5-6 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í B ãÇù ¿
7 B ãÇù 7-8
16 B ãÇùª ïáÕÁ
19 B ãÇùª ïáÕÁ
26 B 26-27-Ç ÙÇç»õª
²ÝÝÁÙ³Ý ¿
²ÝÝÁÙ³ÝÇÝ á±í ÝÁÙ³Ý
BDG í»ñçáõÙ áõÝÇ.
ºë Ë³ãÁÝ Ï³Ý·ÁÝ.
Æ Ë³ã »É³Ý»É Ï³ÙÇÙ, ³ÝÝÁÙ³Ý, ³ÝÝÁÙ³Ý
Æ ·»ñ»½Ù³Ý ÙÁï»É (B Çç³Ý»É) Ï³ÙÇÙ
¼¹ÅáËë ³õ»ñ»É Ï³ÙÇÙ, ³ÝÝÁÙ³Ý
¼Ñá·ÇëÝ ³½³ï»É Ï³ÙÇÙ, ³ÝÝÁÙ³Ý
Ú»ññáñ¹ ³õáõñ ÛéÝ»É Ï³ÙÇÙ

Եւ զարդարսըն պըսակել կամիմ,
Աննը՛ման:
– Աննըման է.
Աննըմանին ո՞վ նըման:

Ú»ñÏÇÝë Ñ³Ùµ³éÝ³É Ï³ÙÇÙ
ÀÝ¹ ³çÙ¿ Ð³õñ ÝÁë ï»É Ï³ÙÇÙ
¼Ðá·ÇÝ ³é³ù»É Ï³ÙÇÙ, ³ÝÝÁÙ³Ý
¼¹³ëë ëÁñµáóÝ ë÷á÷»É Ï³ÙÇÙ
ØÇõë ³Ý·³Ù ºë ·³É Ï³ÙÇÙ,
¸³ ï»É Á½Ù»é»³ÉëÝ Ï³ÙÇÙ
äë³Ï»É Á½ëáõñµëÝ Ï³ÙÇÙ, ³ÝÝÁÙ³Ý
ö³éÁù ÷ÁñÏáÕÇÝ Ù»ÍÇ, ³ÝÝÁÙ³Ý
àñ ½Ù»½ ³½³ ï»³ó Ë³ãÇõÝ, ³ÝÝÁÙ³Ý
êáí³õ å³Ñ»ëó¿ ³Ý÷áñÓ
¸³ë³ÏÇó í»ñÝáóÝ ³éÝ»É, ³ÝÝÁÙ³Ý

ՋԸ. ԿԱՆՈՆ ՅԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱԻՈՒՐՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ՅԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱԻՈՒՐՆ

Պըսակ եկեղեցւոյ ներկեալ արեամբ Արարչին,
Փայտ կենաց գաւազան յուսոյ նըշան յաղթութեան
Ընդդէմ աներեւոյթ թըշնամւոյն եւ կնիք հաւատացելոց:
Ախոյան հըզաւր անպարտելի,
Ընդհանուր որդւոց Նոր Սիովնի ապաւէն ամրութեան:
Ահա ընկալցին երկըրպագութիւնք մեր առաջի քո,
Ի հաճոյս բեւեռելոյն ի քեզ, աղաչեմք:

Աւրհնեալ փայտ գերունակ եւ յոյս ըզգալի տեսական,
Քանզի ի քեզ նըկարի փայտն ադենական պահպանեալ,
Ի բոցեղէն սրոբէէն անհըպելի մարդկան եւ բնաւին մարմնաւորաց,
Վասն որոյ գոհացուցիչ զուարթնոցն զանարատ բազուկս ի քեզ տարածեաց:
Ըզդառնութիւն լեղոյն ճաշակեաց, ըզհուրն հրանիւթ բացատրեաց,
Զխաւարամած բանտըն լուսաւորեաց, զտարամերժեալսըն մերձաւորեաց,
Ըզվարատեալսըն ժողովեաց, ըզմերկացեալսըն զգեստաւորեաց,
Զանէծսն յաւրհնութիւն փոխարկեաց եւ զհոգիս սըբոցն առ Հայր աւանդեաց:
Ահա ընկալցին երկըրպագութիւնք մեր առաջի քո,
Ի հաճոյս բեւեռելոյն ի քեզ, աղաչեմք:

Իւթեղէն արմատ եւ տունկ երկրաբոյս ծառ,
Լուսաճիղ բոցածաղիկ քաղցրութեան պըտղոյն,
Քանզի ի Քեզ խորհըրդածիւր գործուած Նոյեան տապանին,
Տիպ քառանկեան նիւթ կազմածով եռակի,
Նաեւ ծառըն Սաբեկայ բարձեալ խոյ փոխանակ Իսահակայ,
Իսկ ի քեզ կառուցեալ Տեառըն բոլորից վերաձգաւղն երկնից,
Զերկըրպագուս խաչիդ ի մահաբեր կոհակէ ստորնայնոցս ապրեցոյց:
Ի դառնաշունչ մահաբեր ալեացըն խաղաղացոյց,
Յանդընդակործան սուզմանէ տըղմոյն բարձրացոյց,
Ի կենաբարձ դըժնատես ցասմանէ սրոյն զերծոյց,
Եւ մաքուր թեւաւք յերկինըս վերացոյց:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 447³-450³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 153µ-157³
Êáñ³·Çñ
A î»°ë í»ñ»õáõÙ F ø³ñá½ Ë³ãÇ
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¸. ÐÇÝ·»ñáñ¹ ³õáõñ êñµá Ë³ãÇÝ ¿
Ì³ñ³Ï³å ª ä³õÕáëÇ

´Ý³·Çñ
3 F ÃßÝ³ÙáÝ
5 F êÇáÝÇ
8 F ²õñÑÝ»³É »ë
11 F Æõñ Ç
13 F µ³Ý¹Ý
24 F Ë³ãÇ
25 F ãÇù 25-26 ï áÕ»ñÁ

Ահա ընկալցին երկըրպագութիւնք մեր առաջի քո,
Ի հաճոյս բեւեռելոյն ի քեզ, աղաչեմք:

Ղամբար լուսոյ ջահ աննըւաղելի, խորհուրդ կըրկին այժմ եւ յապառնիսն,
Զի ըզքեզ գաղափարեր հուրըն հրաշալի վառեալ մորենի եւ նիւթ անծախելի:
Յոր հուպ եղեալ Մովսիսի կոչման եւ փառաց էհաս նազելի,
Որ մարդկան սեռի է անձեռնարկելի, նըշան սատարի
Խաչանիչ գաւազանաւն հրոյ եւ ամպոյ
Եւ ակն աղիւսանըման շնորհեալ առաջնորդ ազգին Յակոբայ:
Ուստի եւ այժմ ի ձեռըն փայտիդ կենսատուի շնորհի պարգեւս իմանալի,
Ի ծառայութենէ ազատութիւն, յանգիտութենէ յաստուածգիտութիւն,
Յերկուց ժողովըրդոց կոչեալ ի մի հաւտ նոր եկեղեցւոյ ի պարծանըս խաչիդ
Եւ ի փառս Որդւոյն Աստուծոյ:
Ահա ընկալցին երկըրպագութիւնք մեր առաջի քո,
Ի հաճոյս բեւեռելոյն ի քեզ, աղաչեմք:

Ո՜վ գերահրաշ նըշան Սուրբ Խաչի եւ աթոռ կազմողին երկնի եւ երկրի,
Աշտանակ լուսոյ ոսկի եւթնաջահ լուսոյն պաշտելի,
Քանզի ի քեզ բազմեալ Թագաւորն անմահ կազմեալ սեղան արքայական
Եւ ուրախարար պատրաստեալ գինի,
Բարձրաձայն ազդէ ազանց ամենի թողուլ զանըզգամ ըզգործս
Եւ ըզմիտս ունայնս,
Առնուլ լուծ քաղցր եւ բեռն փոքրոգի[ա]*:*
Գնալ ի վերայ իժի եւ քարբի, կոխել ըզգլուխ գազանին կամակորի[բ]*,*
Դու նըշան եւ կնիք ի դէմս ամենի դրոշմ ի ճակատ, ի սիրտ եւ յոգի,
Ամէնաւըրհնեալ անուն յիշելի շնորհիս ի կեանս եւ յաւէր վախճանի,
Ի ճանապարհ եւ յաւթեվանի,
Յաշխատութիւն եւ ի քնարանի, ի պատերազմ եւ ի բազմականի,
Ի գունհս վաճառոց եւ յեկեղեցի, ի բազմութեան եւ ի միայնակի,
Յահեղ աւուրըն համառաւտի դու նախագահ փայլմամբ յարեւելից ցոլացեալ երեւիս[գ]*:*
Աներկըրպագուն գումարի ահարկու հըզաւր տեսիլ սոսկալի,
Ակն ունողացս յուսով գալըստեան Փըրկչին բոցանիչ թեւաւքդ անբարբառ բարեխաւս:
Ահա ընկալցին երկըրպագութիւնք մեր առաջի քո,
Ի հաճոյս բեւեռելոյն ի քեզ, աղաչեմք:

---

32 F ø ³ Ý½Ç ÷Ë ¼Ç F ·»Õ ³ å ³ ñ»ñ ÷Ë · ³ Õ ³ ÷ ³ ñ»ñ
F ãÇù »õ
34 F ãÇù
35 F Üß ³ Ý ³ õ ï ³ ñÇ Ë ³ ã ³ ÝÇß
39 F Ïáã»ó» ³ É
43 F ãÇù »õ
46 F ãÇù ºõ
47 F ³ Ù»Ý ³ ÛÝÇ
ա Մտթ. ԺԱ 30
բ Սղմ. Ղ 13
55 F í ³ × ³ éáÛ
գ Մտթ. ԻԴ 27

Սիրեցեալ էակից Որդի եւ Բան Հաւր
Հաւասար Սուրբ Հոգւոյն, Տէր Յիսուս Քրիստոս,
Զգնեալ արեամբ Քո զեկեղեցի խաղաղացո՛ անխախտելի ամրութեամբ,
Պահեա՛ ի հաճոյս Քո ընդ հովանեաւ թեւոց կենսատու խաչիդ
Զհաւտապետըն մեր զկոչեցեալն ի Քէն ընտրութեամբ ըզծառայն Քո
ըզտէր [այս անուն]:

Զեպիսկոպոսունս երիցամբք եւ սարկաւագաւք,
Դըպրաւք եւ համաւրէն ժողովըրդականաւք ուղղափառ պաշտաւնէիւք,
Զվարդապետըս մաքուր միանձամբք եւ զգաստացեալ ուխտաւորաւք,
Զթագաւորն մեր հաստատեա՛ ի բանըս ճըշմարտութեան, ի հաւատս, ի յոյս եւ ի սէր:
Զննջեցեալսն ի քեզ ուղիղ խոստովանութեամբ յուսով յարութեան,
Յիշեա՛ եւ հանգո՛ ընդ սուրբըս Քո յարքայութեանդ երկնի, աղաչեմք,
Եւս առաւել, զանձինըս մեր:

Ի *Քեզ համբառնամք զաչըս մեր ըզգգալի եւ զիմանալի,*
Բարեխաւսութեամբ անարատ ծընաւղի Քոյ եւ միշտ Կուսին Մարիամու
Աստուածածնին,
Հայցմամբ մեծի մարգարէին երկուց կտակարանաց,
Միջնորդի առաքեալ Մըկըրտչին Յովհաննու,
Նահատակութեամբ եւ հեղմամբ արեան ծառային Քո
Ստեփանոսի Նախավըկայ սարկաւագի եւ առաքեալ Մարտիրոսի,
Խընդրուածովք առաքելոցն եւ նախընտրեալ մարգարէիցն,
Որովք ծանուցար ճըշմարիտդ Աստուած համայնից երկըրպագելի,
Պաղատանաւք աշխատասէր մըշակին Քոյ
Հաւր մերոյ Սըրբոյն Գրիգորի Հայաստանեայցըս Լուսաւորչի,
Հաւատարիմ քահանայապետի եւ յորդեգրութիւն երկնաւորիդ ըզմեզ կոչողի,
Ողորմեա.:

---

62 F Ðá · áÛÝ
63 A À½ · »Ý» ³ É ÷ Ë ¼ · Ý» ³ É
66 F í ³ ñ ¹ ³ å » ï ³ õù, » ñÇó ³ Ùµù
67 F ÅáÕá í ñ ¹ á íù
68 F ¼Ñ ³ Ûñ ³ å » ï ë Ù»ñ ÷ Ë ¼í ³ ñ ¹ ³ å » ï Áë F ë · ³ ë-ï ³ ó» ³ Éù
69 F ãÇù ¼Ã ³ · ³ õá ñÝ Ù»ñ
71 F ãÇù Û ³ ñù ³ ÛáõÃ» ³ Ý ¹ … ³ Õ ³ ã»Ùù
78 F ê ñµ áÛÝ ê ï » ÷ ³ Ý á ëÇ
80 F à ñ á í
83 F ãÇù » ñ ÏÝ ³ õá ñÇ ¹

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻ

Սրբոյ խաչին զաւրութիւնըն վաղագոյն տեսեալ,
Մարգարէից սրբոց, ը՛, գուշակեալ,
Աւրհնեալ է փայտն, ընծայաւղ լուսոյն,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, զմեզ լուսաւորեաց:

***Տ**ունկ անմահութեան երեւեալ պատուական խաչին,*
Փրկաւղ մեզ յայտնեալ ի Թունից աւձին,
Աւրհնեալ է փայտն, ընծայաւղ լուսոյն,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, զմեզ լուսաւորեաց:

***Ե**րկնաւոր սանդուխք ցուցաւ խաչն հողանիւթ բնութեանս,*
Բարձրանալ սովաւ ի յերկինս,
Աւրհնեալ է փայտն, ընծայաւղ լուսոյն,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, զմեզ լուսաւորեաց:

***Փ**առաց աթոռ անեղին, երեւեալ յերկրի,*
Սրբոյ Խաչին բարձեալ զՏէրըն տէրանց,
Աւրհնեալ է փայտն, ընծայաւղ լուսոյն,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, զմեզ լուսաւորեաց:

***Ա**յսաւր ըզտաւն կատարեմ լուսազարդ խաչի,*
Որ եղեւ մեզ փըրկութիւն, աւրհնեալ է խաչն,
Հրաշալի փառաւք Տէրունոյն արեամբըն ներկեալ:
Աւրհնեալ է փայտն, ընծայաւղ լուսոյն,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, զմեզ լուսաւորեաց:

***Ն**երգործեցեր յաշխարհի զգիտութիւն լուսոյ,*
Որ եղեր ըզմեզ ճանապարհ կենաց,
Աւրհնեալ ես Խաչ, պարգեւաւղ լուսոյ, ի քէն ծագեաց մեզ լոյս:
Աւրհնեալ է փայտն, ընծայաւղ լուսոյն,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, զմեզ լուսաւորեաց:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 450³-451³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), 204µ-205µ
Êáñ³·Çñ
A î»°ë í»ñ»õáõÙ G ê ï»÷³ÝÝáëÇ êÇõÝ»³ó »åÇë-
Ïá å áëÇ î³Õ êáõñµ Ë³ãÇÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¸. ÐÇÝ·»ñáñ¹ ³õáõñ êñµáÛ Ê³ãÇÝ ¿ °ñ³Ý»ÉÇ
³ß³Ï»ñïù ³é³ù»³Éù µ³ÝÇÝ Ó³ÛÝÝ ¿
Ì³Ûñ³Ï³ åª êï»÷³Ýáë
´Ý³·Çñ
2 G ãÇù Á
3 G ÁÝÓ³ÛáÕ
17 G Ï³ï³ñ»Ùù G Ë³ãÇÝ
22 G ÁÙ»½

Ո՜*վ փայտ կենաց, որ կանգնեալ ի տեղւոջ բարձու*
Բարձեր ըզբարձաւղն յանցանաց մերոց,
Աւրհնեալ ես, Խա՛չ, պարգեւաւղ լուսոյ,
Ս*ըրբեալ ըզմեզ մաքրեսցես ի մեղաց մերոց,*
Որ եղեր սեղան սըրբարար հըրոյն,
Աւրհնեալ ես, Խա՛չ, ընծայաւղ լուսոյ,
Յորմէ ծագեաց մեզ լոյս, լուսաւորեաց:

ՓՈԽ

Արդ, աւրհնեալ ես, փայտ կենաց եւ փրրկուԹեան,
Զոր տեսանողացըն ծանուցեալ գխորհուրդն:

Զքեզ Նոյեան տապանըն գուշակեաց փըրկաւղ՝
Զծառոյն Սաբեկայ գառն Աստուծոյ կախեալ:

Սանդուղք Յակոբեան յերկրէ յերկինս ելից,
Յուպըդ Մովսիսեան ծովահերձաւղ մեղաց:

Զմահաշունչ վիշապըն կըլանաւղ հրաշիւք,
Զող բարձաւղ աւձին ի յաւրինակ ներհակ:

Գաւազան ծաղկեալ Ահարոնի նորոյ,
Զարքայն երկնաւոր պըտղաբերեալ ի քեզ:

Գայիսոն յաղԹող նոր Յէսովա բարձեալ,
Կանգնեալ ԳողգոԹա՝ նըշան ընդդէմ մահու:

Կառըք քառադէմ քերոբէիւք բերեալ,
Սուրբըն սրոբէից փառաւք ի քեզ բազմեալ:

Լեառըն դիտանոց իմանալի Սիոն,
Սիւն իմաստուԹեան տանն Աստուծոյ բարձաւղ:

Լոյս Տեառն երեսաց նըշանակեալ ի մեզ,
Զէն երկիւղածաց դիմակ նետից գաղտնեաց:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 451³-452³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 233³-234µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 386µ-387³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 203µ-204µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 187
Êáñ³·Çñ
AG ö[áË] BC ³ÝËáñ³·Çñ
Èáõë³Ýó³▯ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¸. êñµá▯ Ê³ãÇÝ ¿ ÑÇÝ·»ñáñ¹ ³õáõñÝ ²Ý¹, Ç
Ù¿ç ¹ñ³Ë ïÇÝ Ó³▯ÝÝ ¿
´Ý³·Çñ
1 C ÷ñÏáõÃ»³Ý
2 B ½ËáñÑáõñ¹
3 CG ÷ñÏáÕ
4 A ¼Í³éá▯¹ áõÕÕáõ³Íª ¼Í³éá▯Ý BG ¼Í³éá▯¹ C ê³-µ»Ï³
5 BCG ê³Ý¹áõËù BG Ú³Ïáíµ»³Ý B ¿ÉÇó
6 C òáõå¹ BG Øáíë¿ë»³Ý BC Íáí³Ñ»ñÓáÕ
7 B ÏÁÉ³ÝáÕ C ÏÉ³ÝáÕ
8 BC µ³ñÓáÕ
10 C å ïÕ³µ»ñ»³É
11 C ¶³ÇëáÝ BG Ú»ëáí³▯ C Ú»ëáõ³
12 C Î³Ý·Ý»ñ C Ýß³Ý
13 B ù»ñáíµ¿Çõù C ù»ñáµ»Çõù
14 C êáõñµÝ ëñáµ»Çó BCG ëñáíµ¿Çó
16 BG µ³ñÓáÕ
17 C Ýß³Ý³Ï»³É
18 BCG »ñÏ»Õ³Í³ó

Բարունակ բերաւղ ուրախարար պըտղոյն,
Հընձան ողկուզի ճըշմարտութեան որթոյն:

Սեղան հոգեւոր յերկնից իջեալ հացին,
Խառնարան անոյշ երկնավըտակ աղբիւրն:

Խորհուրդըն ծածկեալ ի սկըզբանէ յազգաց,
Քեւ յայտնեալ ցուցաւ Բանն ի Հաւրէ ծընունդ:

Զլոյս փառաց արկաւղն, որպէս զաւթոց ծածկոյթ,
Մերկ կրեցեր մարմնով ընդ մերկութեան մերոյ:

Արեամբ Աստուծոյ հոսեալ ի քեզ ներկար
Եւ յահեղ բոցոյն ոչ տապացեալ կիզար:

Աթոռ անեղին քառակերպեան գըտար
Եւ կառք հըզաւրին՝ հեծելութեան մարտի,

Որով ի դըժոխս իջեալ փըրկեաց զգերեալսն
Եւ քեւ պըսակեաց զեկեղեցի Իւր սուրբ:

Պահեա՛ ի հաւատըս ճըշմարիտ ըզսա,
Ի սմա՝ եւ զմանկունըս հաւատոյ անշարժ:

Զգիր պարտեաց մերոց լուացես Ջըրոյն բըղխմամբ,
Ի կեանըս գրեսցես արեամբըն ի քեզ մածեալ:

Եւ յորժամ ծագիս յարեւելից նըշան,
Շնորհեա՛ մեզ դասիլ խաչակրաւնից դասուցն:

Ընդ նոսին երգել միշտ աւրհնութիւն յաւէտ,
Սուրբ Երրորդութեան փա՛ռք յաւիտեանս, ամէն:

19 C µ»ñáÕ C å ï Õá̂Ý
20 A ÐÁÝÍ ³ Ý C ÐÝÍ ³ Ý C ×ßÙ ³ ñ ï áõÃ» ³ Ý
22 BG ÏÁñÏÝ ³ íÁ ï ³ Ï áõÕÕáõ ³ Íª »ñÏÝ ³ íÁ ï ³ Ï C ÏñÏÝ ³ í ï ³ Ï ABG ³ Õµ»ñÝ
23 C ãÇù 23-24
25 C ½ ³ õÃá̂ó
27 C ² ñ» ³ ÙµÝ
29 C · ï ³ ñ
30 C Ñ½ ³ õñÇÝ C Ù ³ ñ ï ÇÝ
31 B ãÇù 31-32 C ¹ÅáËë C ÷ñÏ» ³ ó
32 C åë ³ Ï» ³ ó
33 C ä ³ Ñ ³ B ×ÁßÙ ³ ñÇ ï ë C ×ßÙ ³ ñÇ ï B Á, ë ³ C Áë½ ³
34 BG ½Ù ³ Ý · áõÝÁë C Á½Ù ³ Ý · áõÝë
35 C çñá̂Ý B µÁËÙ ³ Ùµ C µËÙ ³ Ùµ
38 C ÞÝáñÑ ³
40 C º ññáñ ¹ áõÃ» ³ ÝÝ

ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ ԳԱՆՁ

Յայն եդեմական դրախտին, փափկութեան ծառոյն գիտութեան,
Տընկոյն աւրհնութեան, նախնոյն նորոգման, դու փայտ փըրկութեան,
Եղեր զենարան եւ մեծ ճեմարան, Բանին Հայրական,
Աղբերցըն հոսման ի կողէն արեան, որ ի քեզ հեղան,
Դըժոխք պարտեցան, խաւարըն լուծան, եւ հալածեցան,
Մահու զէնք բարձան, պարտաւորեցան, եւ դըրախտըն բացան,
Մարդիկք զաւրացան, եւ արժանացան, դրախտին փափկութեան,
Երգեմք ընդ այն, հոգոց փըրկութեան, զնըւէրս աւրհնութեան,
Ընկա՛լ զերկըրպագութիւնս խաչիդ փրկական, աղաչեմք:

Որ բարձրանալով, ի քեզ Բանին Հաւր, անեղըն մարմնով,
Արբեալ ըսպունկով, զլեղին քացախով, դառըն զըմըռսով,
Զի քաղցր առնելով, զայն մոր խաբելով, դառնացոյց հոգով,
Իսկ Տէր զըթալով, քաղցրացոյց կամով, Իւր ճաշակելով,
Տիգին խոցւածով, զկողածնին Թողլով, զյանցանս ջըրելով,
Սուրբ պատուիրանով, եւ բարի գործով, զմեզ ազատելով,
Ընկա՛լ զերկըրպագութիւնս խաչիդ փրկական, աղաչեմք:

Վեհին գաւազան, փայտ կենդանութեան, սուրբ խաչ զաւրութեան,
Դու փայտ գիտութեան, եւ ցուպ յաղթութեան, նըշան ամրութեան,
Փայտ արդարութեան, եւ Նոյեան տապան, պատճառ փըրկութեան,
Դու ծառ սաբեկայն, խոյին կախարան, Սահակայ փոխան,
Սանդուխք Յակոբայն, էջ հրեշ[տա]ակական, ելք ազգի մարդկան,
Աղիւս աննըման, ակն պատուական եւ զէն ամրութեան
Որով փըրկեցան, ազգն խըրայէլեան, եւ ազատեցան,
Ընկա՛լ զերկըրպագութիւնս Խաչիդ փրկական, աղաչեմք:

Ահարկու նըշան, դըրոշմ ըզգայութեան Մովսէսի մանկան,
Բանին պատուանդան, գառին զէնարան, պարծանք պաւղոսեան,
Զաւրեղ պահապան, դու որդոց մարդկան, որ ի քեզ յուսան,
Երգաւք ձայնական, ծունր աղաւթական, երկըրպագական,
Սուր անբըլթական, մեղաց քաւարան, սրբոց պահապան,
Ընկա՛լ զերկըրպագութիւնս խաչիդ փրկական, աղաչեմք:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 268³ -270³
Êáñ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ñ³Ï³å ªÚáí³ÝÝ»ë

Նեղելոց յարմար, վըշտաց մըխիթար, Սուրբ Խաչ կենարար,
Դիւաց մահարար, վանող զպատահար, եւ ուխտակատար,
Աչտանակ գաւհար, աշխարհիս խաւար, լոյս եւ լուսարար,
Սեղան սըրբարար, գառին կենարար, միջնորդ հաշտարար,
Կուրաց լուսարար, կաղաց գնացարար, ախտից սրբարար,
Մեղաց քաւարար, մահու կենարար, մեզ ազատարար,
Յիշեա.:

Նախ Մովսէս տեսեալ զՏէրն ի քեզ կախեալ, եւ կեանք անուանեալ,
Զգաւազանն արկեալ, վիշապացուցեալ, զդիւթացըն կըլեալ,
Գաւազան ձըգեալ, զծովըն պատառեալ, յերկուս բաժանեալ,
Եւ զփայտն աւրհնեալ, ի ջուր ընկեցեալ, եւ քաղցրացուցեալ,
Նըպատակ ցըցեալ, եւ զաւձըն կախեալ, զքեզ աւրինակեալ,
Դաւիթ նըշանեալ, եւ լոյս անուանեալ, յաղեղանց ապրեալ,
Սաւղաւմոն երգեալ, փայտ կենաց կոչեալ, եւ արդարացեալ,
Եսայի տեսեալ, աթոռ բարձրացեալ, ըզքեզ վերացեալ,
Ո՛վ նըշան աւրհնեալ, գովեալ եւ երանեալ, եւ փառաւորեալ,
Եւ զանձինս.:

***Ե**րեւիս նըշան, լուսով աննըման, գուշակ գալըստեան,*
Լուսով քո ցընծան, եւ ուրախանան բոլորս եղական,
Եւ յամաւթ մընան, ազգըն հրէական, որ ոչ հաւատան,
Զաւրքըն վերնական, գունդք հրաբունական, հոյլքն անմարմնական,
Զքեզ պատւեալ ցընծան, պարեալ զըւարճանան, եւ ուրախանան,
Սուրբ խաչ յաղթական, նըշան պատւական, լեր մեզ պահապան,
Արա զմեզ արժան, քոին աւրհնութեան, եւ ողորմութեան,
Զանձինս:

***Ս**ըրբուհոյ Կուսին, մաւր անեղ Բանին, Սուրբ Աստուածածնին,*
Յովհաննու մեծին, Սուրբ Կարապետին, Նախավըկային,
Սրբոյ Գրիգորին, մեր Լուսաւորչին, ընդ Սրբոյ Խաչին,
Մաղթանաւք հիւսեցին, առ քեզ խընկեսցին, քեզ աղերս լիցին,
Բարեխաւս լիցին եւ հաճոյասցին, քաղցըր թըւեսցին,
Բանդ եղեալ մարմին, Որդիդ Միածին, խաչեալդ ի փայտին,
Տալով աշխարհի ըզխաղաղութիւն եւ զողորմութիւն
Եւ սուրբ տաճարին քում հաստատութիւն եւ անդ ողորմութիւն,
Սուրբ հայրապետին եւ քաջ արքային մերոյ աւգնութիւն,
Համայն հասակին, մեր ժողովրդին, մեղաց թողութիւն,
Ողորմեա.:

ԳԱՆՁ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Մեծապայծառ ակըն պատուական, լուսաշաւեղ գեղ մարգարտական,
Աշտանակ ոսկի, ջահ երկնանման, գերամբարձեալ քան ըզԼիբանան,
Պըսակ պանծալի, Թագաւորական եւ Թաքկամմեալ սուրբ արքաական,
Թագաւորին սուրբ երկնանըման, կազմեալ ի լուսոյ քառաթեւ նըշան,
Դրախտ ցանկալի, տունկ անմահութեան, ամէնաւըրհնեալ տիպ տէրունական,
Սուրբ խաչ զաւրութեան, պարիսպ ամրութեան, շնորհեալ յԱրարչէն դըրօշմ անապական,
Զքեզ աղաչեմք, սոսկալի՛ նըշան, բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն,
Աղաչեմք:

Կենաց դըրախտին բացաւղ բանալի, սուր սըովրէֆափակ, հուր անկիզելի,
Աւագակին կըտակ կենդանի, ներկեալ արեամբ Փըրկչին Յիսուսի
Հայրենատուր կենացըն դըրախտի, եղեր առիթ եւ աւանդ բարի,
Քակտումն եղեր խաւարմած բանդին, եւ կարթ ի քիմսըն Բելիարին,
Սուրբ խաչ զաւրութեան, զէն անպարտելի, շնորհեալ մեզ ի կեանս եւ յաւր վախճանի,
Ի ճանապարհ եւ յաւթեւանի, ամէնաւըրհնեա՛լ անուն յիշելի,
Շնորհեա՛յ մեզ ի կենաս յԱրարչէն բարի, դըրօշմ ի ճակատ, ի սիրտ եւ յոգի,
Յաղեղ աւուրն եւ յաներեկի, բարեխաւսեա՛ Տեառըն Յիսուսի,
Զքեզ աղաչեմք, սոսկալի՛ նըշան, բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն,
Աղաչեմք:

Րամից խըմբից անմահից արքայն, ի քեզ կառուցաւ Բանըն հայրական,
Ի քեզ տարածեալ զբազուկըն երկնանըման, ժողովեալ զցրուեալ որդիսն ադամեան,
Ի քեզ բեւեռեալ մարմինն տիրական եւ հեղեալ զարիւն Իւր աստուածական,
Ի քեզ ճաշակեաց զլեղի դառնութեան, զի Թողցէ զ[յ]անցանս պըտղոյն քաղցրութեան,
Ի քեզ ընկալեալ խոցուած գեղարդեան, զի շիջուսցէ ըզհուրըն որդոց մարդկան,
Քեզ երկըրպագեմք, կենսատու նըշան, մեզ յաւգնութիւն հայցեմք միաբան,
Զքեզ աղաչեմք, սոսկալի՛ նըշան, բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն,
Աղաչեմք:

Տեսիլ մեծին Կոստանդիանէ, զխորհուրդ խաչին եւ տեսիլ պատմէ,
Ապա ըզմայրըն մեծ Հեղինէ, ի խնդիր Խաչին ըզնայ առաքէ,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 266³-268µ
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Իսկ նա եկեալ զհրէայսն ժողովէ եւ զփրկական նշանն խնդրէ,
Յուդայ եկեալ զտեղին ցուցանէ, արտասուելով ի Տեառնէ խնդրէ,
Ուրախացեալ դշխոյն Հեղինէ, յորժամ տեսեալ զԽաչն, զոր հայցէ,
Իսկ փայտն սուրբ հրաշիւս ցուցանէ, զի զմեռեալ աղջիկն յարուցանէ,
Ապա ի ձայն բարձր աղաղակէ, եւ ըզխաչեալըն փառաւորէ,
ԶԽաչն ի տեղի իւրում հաստատէ, եւ արտասուաւք մասն ինչ պարգեւէ,
Զքեզ աղաչեմք, սոսկալի՛ նշան, բարեխաւսեա՛ առ անմահ արքայն,
Աղաչեմք:

***Ի** կենարար փայտէն մասն առեալ եւ խնդութեամբ բազմաւ նա լցեալ,*
Զայն, որ արեամբ Տեառն էր իսկ ներկեալ, եւ բժշկութիւն բազումս արարեալ,
Յետոյ պայազատն ըզնա ժառանգեալ, որ Հռիփսիմէ անուն կոչեցեալ,
Ի պարանոցն իւրոյ զարդարեալ, որով Հոգով Սրբով նա լցեալ,
Զնա պահապան իւր վերաբարձեալ եւ ի յաշխարհն Հայոց դիմեալ,
Ի բազում տեղիս նշանս արարեալ, եւ սքանչելիս վերակատարեալ,
Ապայ ի լեառն մի բարձր տարեալ, ի գաւառին զոր Տոփս կոչեցեալ,
Ի հարաւոյ կուսէ անփոփեալ, եւ մերձ ի լեառն յինքեանք թագուցեալ,
Աստուածային յայտնութեամբ ելեալ, ի նահատակութեան տեղին առ դիմեալ,
Ահա յիշեսցի.,
Եւ եւս առաւել,
Զանձինս.:

***Զ**որեքկերպեան աթոռ անմահին, լուսազարդեալ փառաւք, քան զերկին,*
Ամէնաւրհնեալ դշխոյ երկնային, միջնորդ կենաց եւ մայր անեղին,
Բարեխաւսեայ քո Սուրբ Միածնին, զխաղաղութիւն տալ մեզ զերկնային,
Աղաչանաւք բարբառոյ ձայնին, եւ Հաւր մերոյ Սուրբ Լուսաւորչին,
Պահեալ անխարդախ զառաջնորդ հաւտին, ըզփոխանորդ Սուրբ Լուսաւորչին,
Եպիսկոպոսին սրբութիւն եւ քահանայիցըն արիութիւն,
Սըպասաւորել կենաց խորհըրդին, եւ ժառանգել զանըսպառ բարին,
Ժողովրդեանս մեղաց թողութիւն եւ ողորմութիւն,
Ողորմեա.:

ՏԱՂ ԳԱՆՁԻ ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Աւրհնեալ ես, փա՛յտ սուրբ Քրիստոսի, այնմ որ Կուսին ծընաւ Որդի,
Զոր դու ցամաք փայտ մի գըտար, յոյժ դիւրակէ զդիմաւք ցուցար,
Զայն արտաշէկ բոցըն տարար, փայլակնացայթ պայծառացար,
Ուստի եռանդ արեան իջեալ, եւ առ քեզ հրազէն գետ խաղացեալ,
Սակայն ցամաք փայտ ոչ կիզար, այլ համարձակ նովաւ ձուլար,
Ով հրաշալի փա՛յտ դու չընչին, ոստ մի ցամաք Լիբանանին,
Զիա՞րդ տարար զանտանելին, ըզհուրն եւ զլոյսն աստուածային,
Զի ես դարձեալ դու փայտ կըրկին, Թէեւ աւծար արեամբ էին:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 270 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՉԹ. ԿԱՆՈՆ ԳԻՒՏԻ Ս. ԽԱՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ԳԻՒՏ ԽԱՉԻՆ

Խաչի Քում, Քրիստո՛ս, երկիր պագանեմք եւ զտնաւրէնութիւնդ փառաւորեմք,
Զաստուածութիւնըդ խոստովանիմք, զմարդկութիւնըդ հրատարակեմք,
Ընդ Յովաննու ձայնին Քեզ գոչեմք, զառն Աստուծոյ ըզՔեզ քարոզեմք,
Յերուսաղէմ քաղաքն ընթանամք, զԱստուածահրաշ տեղիքն ողջունեմք,
Գողգոթային առ ոտն անկանիմք, ըզպատուանդան Խաչին համբուրեմք,
Ընդ պատառած վիմին սասանիմք, ընդ ահագին գործըն զարհուրիմք,
Ընդ վիմափոր տապանին տքնիմք, եւ արտասուաւք յերկիր անկանիմք,
Ի Ձիթենեաց լեառըն բարձրանամք, տեսլեամբ պանծալի տանըն զուարճանամք,
Աւրհնեմք ըզՀայր զառաքիչ Բանիդ, գովեմք զՀոգին Որդւոյդ համագոյ,
Ահա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ Խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

Աստուածային գերապանծ տաւնիս տացուք զարժանն եւ զիրաւացին,
Եւ ըստ բանի Սուրբ մարգարէին ըսկիզըն առնեմք նոր պատուիրանի,
Այն որ լոյս աչաց տա պարգեւաւք հոգոյն եւ ճանապարհ մտաց տեսակին,
Եւ երկիւղիւ ընդ սուրբ նշանին երկրպագեալ Սուրբ պատուանդանին,
Համբուրեսցուք զտեղի անմահին, որ մահացաւ մարմնովն ի խաչին,
Մեռաւ անմահ բնութեամբ կենդանին, զի մեզ տացէ կեանք անմահութիւն,
Քաղցըր լըցաւղըն երկնի եւ երկրի, զի զկենացն հացըն պարգեւեսցէ,
Ծարաւեցաւ Արարիչ ծովու, զի մեզ զարիւնն Իւր սուրբ արբուսցէ,
Նըստաւ ի նաւ անպարագրելին, զի զմեզ յանճառ փառսըն հանգուսցէ,
Մըկըրտեցաւ անկարաւտ հզաւրն, զի զանապականըն մեզ շնորհեսցէ,
Ապտակեցաւ արքայն արքայից, զի զամաւթ լըբին արտաքս ընկեսցէ,

²ÕµÇõñÝ»ñ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 277³-281µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 161µ-168³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 278µ-281µ
Êáñ³·Çñ
D ¶Çõï êáõñµ Ë³ãÇÝ Û°ñáõë³Õ¿Ù, áñ Ç Ó»éÝ ¹ß-ËáÇÝ Ð»ÕÇÝ¿Ç Ê³ã³ïáõñ í³ñ¹³å»ïÇ F ï»°ë í»ñ»õáõÙ M ¶³ÝÓ Ê³ã·Çõï ÇÝ ³ë³Û
Ì³Ûñ³Ï³åª Ê³ã³ïáõñ
´Ý³·Çñ
2 M ½Ù³ñ¹»ÕáõÃÇõÝ¹
4 M Û³é³ç»Ùù ÷Ë ÁÝÃ³Ý³Ùù
6 D Æ å³ï³é»É M å³ïÁéáõ³Í³ó D »õ Û³Ñ³·ÇÝ ·áñÍáÛÝ
7 D ÀÝ¹ ÷Ë ²é D ËáÝ³ñÑÇÙù ÷Ë ³ÝÏ³ÝÇÙù
8 M É»ñÇÝÝ M »É³Ý»Ùù »õ ½å³ÝÍ³ÉÇ ï³×³ñÁÝ Ñ³-ÛÇÙù ÷Ë É»³éÝ… ½áõ³ñ×³Ý³Ùù
9 D ½³é³ù³õÕ D Á½Ñ³Ù³·áÛ àñ¹õáÛ ½Ðá·Ç¹ êáõñµ, ²ëïáõ³Í ×ÁßÙ³ñÇï ÷Ë ½Ðá·ÇÝ… Ñ³Ù³·áÛ M ÷Ë ïáÕÇ. ¼Ñ³Ûñ ½³é³ù³õÕ ØÇ³ÍÝÇ¹ ³õñÑÝ»Ùù, ½Ðá-·Ç¹ àñ¹áÛ¹ ÷³é³ÏÇó ·áí»Ùù
10 D ãÇù ²Ñ³ D Ë³ãÇõ M ÷Ë ïáÕÇ. ²Ñ³ Ï»óá° ½Ù»½ Ë³ãÇõ øá »õ ³ñ¹³ñ³óáÛ, ³Õ³ã»Ùù
11 D Ññ³ß³·áñÍ ÷Ë ·»ñ³å³ÝÍ D ï³õÝÇÝ D ÷³-é³õáñ»Ùù ½êáõñµ ½°ññáñ¹áõÃÇõÝ ÷Ë ï³óáõù… ½Çñ³õ³óÇÝ
12 D Áëï Ññ³Ù³ÝÇ ÷Ë °õ… µ³ÝÇ D å³ïáõÇñ³ÝÇÝ M ³ñ³ëóáõù ëáõñµ ÷Ë ³éÝ»Ùù Ýáñ
13 DM ãÇù ²ÛÝ
14 D ¼áñ ÷Ë °õ M ëÁñµáÛ Ë³ãÇÝ ÷Ë ëáõñµ Ýß³ÝÇÝ
15 D Ð³Ùµáõñ»Éáí D Ù³ñÙÝáí
16 D µÝáõÃ»³Ùµ ³ÝÙ³Ñ M µÁÝáõÃÇõÝ Ç Ù³ñÙÇÝ ÷Ë µÝáõÃ»³Ùµ Ï»Ý¹³ÝÇÝ D Á½Ï»Ý¹³ÝáõÃÇõÝ ÷Ë Ï»³Ýù ³ÝÙ³ÑáõÃÇõÝ
17 D ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ²ÛÝ áñ ÉÝáõ ½»ñÏÇÝë »õ ½»ñÏÇÝ, ßÝáñÑ¿ Ù»½ ½Ñ³ó Ï»Ý³ó ½»ñÏÝ³ÛÇÝ M ãÇù 17-26 ïáÕ»ñÁ
18 D ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. °õ ëáõñµ ½³ñÇõÝÝ ³ñµáõëó¿ ÏáÕÇÝ ³ÛÝ, áñ ëï»ÕÍ»³ó ½Íáí ³Ý¹Ý¹³ÛÇÝ
20 D ½³Ý³å³Ï³Ý Á½·»ëïÝ Ù»½ å³ñ·»õ¿ ÷Ë ½³-Ý³å³Ï³ÝÁÝ Ù»½ ßÝáñÑ»ëó¿

Աշխատեցաւ հանգիստն աշխարհի, զի փուշ մեղացըն փարատեսցէ,
Անց ընդ ծովըն Տիբերական, զի գծով մեղաց մեր պատառեսցէ,
Կոչեցաւ որդի մարդոյ, զի աստուածական անուն մեզ դիցէ,
Որպէս բարձրացոյց զաւձն յանապատի Նախամարգարէն, որ յԻսրայելէ,
Նոյնպէս եւ ինձ բարձրանալ պարտէ, արարչական բանն ազդէ,
Ահա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ Խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

***Զ**որեքկերպեան կառք անյաղթելի, ներկեալ արեամբ Տեառն կենարարին,*
Քրիստոնէից յոյս, հանգիստ տրտմելոց, կուրաց առաջնորդ, ցուպ մոլորելոց,
Աղքատաց գանձ անկողոպտելի, մեծատանց սանձ եւ խրատ գովելի,
Պակշոտաց ապաշաւութիւն եւ ընդդէմ դիւաց պարիսպ ամրութիւն,
Դաստիարակ մանկանց յանկողնի, եւ զարթուցիչ ծերոց ի հոգի,
Կուսանաց զարդ անկողոպտելի եւ ամուսնացելոց երկիւղ զգուշալի,
Նաւելոցն նաւահանգիստ, տագնապելոցն մըխիթարիչ,
Որբոց հայր, այրեաց ակնածու, անիրաւաց արդար դատաւոր,
Արդարոց փառք, սրբոցն պատիւ, ճգնաւորացն մեծ զաւրավիգ,
Բարբարոսաց մարդասիրութիւն, բըռնաւորաց կարող նահանջից,
Ազատարար կապանաւորաց, եւ ծառայից գիր ազատութեան,
Անխըրատից մեծ իմաստութիւն եւ անաւրինաց աւրէնք զգուշութեան,
Մարգարէիցն տեսողութիւն եւ առաքելոցըն քարոզութիւն,
Մարտիրոսաց պարծանք հաւատոց եւ քահանայից խնդութիւն յուսոյ,
Եկեղեցոյ հիմն անդըրդուելի եւ վարդապետաց քանոն հաւատոյ,
Ահա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

***Ա**յսաւր պատուեմք զերեւումըն քո, պատուեմք ըզգիւտ պարծանաց մերոց,*
Զի ճառ խաչիդ մեծ սքանչելոյ յիմարութիւն է կորուսելոյ,
Այլ զաւրութիւն է մեր յԱստուծոյ վկայեաց մեծ անաւթն ընտրելոյ,

23 D ¾ ³ Ýó
24 D ãÇù 24-26 ï áÕ»ñÁ
28 M ³ Ýå ³ ñ ï »ÉÇ ÷Ë ³ Ý ³ ÕÃ»ÉÇ D Ï»Ý ³ ñ ³ ñ ´ ³ ÝÇÝ ÷Ë î» ³ éÝ Ï»Ý ³ ñ ³ ñÇÝ M · ³ éÇÝÝ ³ ÝÙ ³ ÑÇ ÷Ë î» ³ éÝ Ï»Ý ³ ñ ³ ñÇÝ
29 M ãÇù 29-31 ï áÕ»ñÁ D ÷Ë 29-37 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
øñÇë ï á íÝ¿Çó Ù»Í áë ÷ñ Ï áõÃ» ³ Ý,
ï Áñ ï Ù»ó»Éáó µÇõñ áõñ ³ Ë áõÃÇõÝ,
¶ ³ ÝÓ ³ Õù ³ ï ³ ó, ³ ÝÏ áÕá å ï »ÉÇ, Ï áõñ ³ ó áõÕÇÕ
½ ³ é ³ çÝáñ ¹ áõÃÇõÝ,
¸ ³ ë ï Ç ³ ñ ³ Ï Ù ³ ÝÏ ³ Ýó êÇá íÝÇ, Ù»Õ ³ õáñ ³ ó
³ å ³ ßË ³ ñáõÃÇõÝ,
Ì »ñáóÁÝ óáõ å »õ Ñ ³ ë ï ³ ï áõÃÇõÝ, Ï áõë ³ Ý ³ ó
½ ³ ñ ¹ »õ Á½ · ³ ë ï áõÃÇõÝ,
Ü ³ õáñ ¹ »ÉáóÁÝ Ý ³ õ ³ Ñ ³ Ý ·Çë ï ,
ö ³ éù ³ ñ ¹ ³ ñáó »õ å ³ Ñå ³ ÝáõÃÇõÝ,
×Á · Ý ³ õáñ ³ óÁÝ ÅáõÅ Ï ³ ÉáõÃÇõÝ
32 M êÇáÝÇ ÷Ë ³ ÝÏ áÕÝÇ M ½ ³ ñ ¹ áõó ³ ÝáÕ Í»ñáóÝ
33 M ¼ ³ ñ ¹ Ï áõë ³ Ý ³ ó
34 M ãÇù 34-39 ï áÕ»ñÁ
39 D ãÇù ï áÕÁ
40 D Ø ³ ñ · ³ ñ¿Çó ëÁñµáó ï »ëáõÃÇõÝ
41 D ù ³ Ñ ³ Ý ³ ÛÇóÁÝ áë ËÝ ¹ áõÃ» ³ Ý, »Ï»Õ»óõá ÑÇÙÝ ³ Ýß ³ ñÅáõÃÇõÝ, ì ³ ñ ¹ ³ å» ï ³ ó áõÕÕ ³ ÷ ³ éáõÃÇõÝ ÷Ë í ³ ñ ¹ ³ å» ï ³ ó… Ñ ³ õ ³ ï áó M ÷Ë 41-42 ï á-Õ»ñÇ.
ø ³ Ñ ³ Ý ³ ÛÇó áõëá ËÁÝ ¹ áõÃÇõÝ,
ë ³ ñ · ³ õ ³ Ï ³ óÁÝ å ³ ßï å ³ ÝáõÃÇõÝ,
º Ï»Õ»óá ÑÇÙÝ ³ Ý ¹ Áñ ¹ áõ»ÉÇ, ³ Ù¿Ý ³ õñÑÝ» ³ É
ÝÁß ³ Ý å ³ ï áõ»ÉÇ
44 D ÷Ë ï áÕÇ. ²ÅÙ ³ ë ï ³ Ý ³ õñ ½»ñ»õáõÙÁÝ ùá å ³ -ï áõ»Ùù Á½·Çõ ï ÝÁß ³ ÝÇ¹ ëÁñµá M ï ³ õÝ»Ùù ÷Ë å ³ ï áõ»Ùù M Ë ³ ãÇ¹ ²ë ï áõÍá ÷Ë å ³ ñÍ ³ Ý ³ ó Ù»ñáó
45 D »õ ëù ³ Ýã»ÉÇ ÷Ë ëù ³ Ýã»Éá
46 M ºõ ÷Ë ³ É D Ù»ÍÇÝ ÷Ë ¿ Ù»ñ D áñå¿ë íÏ ³ ¿ ÷Ë íÏ ³ » ³ ó Ù»Í M áñå¿ë ³ ë¿ ³ Ý ³ õÃÁÝ Ñá·á ÷Ë íÏ ³ » ³ ó… ÁÝï ñ»Éá

Որոյ սկիզբն առնեմք աստանաւր յաստուածային տեղոյն հրաշալոյ,
Ասել ձեռում բանասիրութեանդ, որ առ մարդիկ եղեն սքանչելիք,
Վասըն կնոջն Պատրոնիկէ, որ կիսաւոս էր ի Տիբերիէ,
Սա աշակերտ ի վիմին, հաւատոյ Պետրոսի սրբոյ
Եւ Մկրտչին յանուն Աստուծոյ երկնաւորին մեծին խաչելոյ,
Գայ ի քաղաքըն Հրէաստանի, յԵրուսաղէմ սուրբն պանծալի,
Եւ աւթեւան կալեալ ի տեղի, ի յապարանսըն Հերովդէի,
Ապա կոչէ զարհին բաղձալի, ըզՏէր Յակոբ եղբայր Յիսուսի,
Եւ հարցանէ զտեղոյն Տէրունի ըզգերեզմանէն եւ զկենաց փայտէն,
Որ ըմբռնեալ ի հրէից ազգէն ոչ տային թոյլ աղաւթել անտէն,
Մինչեւ եւ բարկացաւ տիկինն ի բանէն եւ ժողովեաց զհրէայսն ամենայն,
Ահա բեկեաց զազգն ի յերկիւղէն եւ քարոզեաց զՈրդի ի Հաւրէն,
Ի գերեզմանն ընթացաւ անդէն եւ եգիտ երիս խաչ տեղոջըն յայն,
Նախախնամիչ Բանն աստուածաւրէն հրաշազարդեաց զխորհուրդն ի խաչէն,
Ընդ իջանել նոցա ի վիմէն դուստրն անկեալ մեռաւ առժամայն
Եւ սրտաբեկեալ թագուհին ընդ այն, դիմեաց ի Խաչ Փըրկչին մեր եւ զէն,
Առեալ մի մի զերիս խաչ զամէն եւ զփրկական նշան նոյն անդէն,
Յարեաւ աղջիկն ի կենաց փայտէն եւ ըմբռնեցան տեսողքն յերկեղէն,
Ահա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ Խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

` *Տեսիլ երեւեալ սրբոյ արքային, Քրիստոսասէր սուրբ Թագաւորին,*
Քառաթեւեալ նշան երկնային, որ ասէր. Այսու յաղթեա թշնամոյն,

---

47 D ÷Ë 47-60 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
Ú³ëïáõ³Í³Ññ³ß ï»Õ³óÝ ³Ñ³õáñ »Õ»Ý
ÝÁß³Ýù Ññ³ß³·áñÍ»Éáû,
¼áñ µ³ñ»å³ßïÁÝ ä³ïñáÝÇÏ¿ ëÏÇ½µÝ
³ñ³ñ»³É Ë³ãÇÝ ËÁÝ¹ñ»Éáû,
Ðñ³Ù³Ý ³é»³É Ù»Í Û³é³ù»É¿Ý Ç ä»ïñáë¿
íÇÙÇÝ Ñ³õ³ ïáû,
ºõ ÙÁÏÁñïÇ Û³ÝáõÝ ²ëïáõÍá Ð³õñ »õ àñ¹õáû »õ
Ðá·õáûÝ êÁñµáû,
¶³Û Ç ù³Õ³ùÝ Ðñ¿³ëï³ÝÇ Ûºñáõë³Õ¿Ù ï»ÕÇÝ
³õñÑÝ»Éáû,
Îáã¿ ³é ÇÝùÝ ½Ù»ÍÁÝ Ú³Ïáíµáë, áñ î»³éÝ
»Õµ³Ûñ ¿ñ öÁñÏãÇÝ Ù»ñáû,
²Ý¹ Ñ³ñó³Ý¿ñ Á½Ï»Ý³ó ÷³Ûï¿Ý »õ
½·»ñ»½Ù³ÝÁÝ êáõñµ Ï»Ýë³ ïáõ
²Ñ³ µ»Ï»³ó ½³½·Ý ïÇñ³ëå³Ý, ³ñ³ñ
ËÝ¹Çñ Ë³ãÇÝ ï¿ñáõÝáû,
Æ ·»ñ»½Ù³ÝÝ ÁÝÃ³ó³õ Ûáõëáí, áõñ³ËáõÃ»³Ùµ
Áëï ³ÝµÇÍ Ñ³õ³ ïáû,
ºõ »ñÇë Ë³ãë »·Çï Ç ï»ÕÇÝ, ³õñÑÝ»³ó
½àñ¹ÇÝ ²ëïáõ³Í ÁÝ¹ Ð³õñ Ñ³Ù³·áû,
Ü³ËáÕáñÙ³Í ´³ÝÝ ²ëïáõ³Í, áñ ¾Ý,
Ññ³ß³·áñÍ»³ó ËáñÑñáõñ¹ Ç Ë³ãÇÝ
M ÷Ë 47-49 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. êÏÇ½µ ³ñ³ëóáõù ³ë-
ï¿Ý ×³é»Éáû, í³ëÁÝ ïÇÏÝáçÁÝ ä³ïñáÝÇÏáû

50 M ³é³ù»ÉáûÝ ä»ïñáëÇ ÷Ë ä»ïñáëÇ

51 M Ë³ã»ÉáûÝ ëñµáû ÷Ë Ù»ÍÇÝ Ë³ã»Éáû M áõÝÇ ß³-
ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ áñå¿ë Ýáñ ï³Ý ëÏ½µÝ³ïáÕ. î»ÝãÙ³Ùµ ëÇñáí óÁÝÍ³Ûñ Ç Ñá·Ç, Ù»Í Ã³·áõÑÇÝ ³ÛÝ ½³ñÙ³Ý³ÉÇ

53 M ãÇù ïáÕÁ

54 M ºõ ï»ë³Ý¿ ÷Ë ²å³ Ïáã¿ M å³ÝÍ³ÉÇ ÷Ë µ³ÕÓ³ÉÇ

55 M ½¶áÕ·áÃ³ÛÇ ÷Ë ½Ï»Ý³ó ÷³Ûï¿Ý M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ¼³Ù»Ý³½³õñ Ë³ã¿Ý ÚÇëáõëÇ, áñ Ï»Ýë³ ïáõ ¿ Çõñ å³ßïáÕÇ

56 M ÷Ë ïáÕÇ. ¼áñ ¿ñ Ï³É»³É ³½·ÇÝ Ññ¿Ç »õ áã ï³ÛÇÝ ÃáÛÉ ùñÇëïáÝ»³ÛÇ

57 M ¹ÁßËáÛÝ Ã³·áõÑÇ »õ »ï ³Í»É ½Ë³ãÁÝ Û³ ï»ÝÇ ÷Ë ïÇÏÇÝÝ... ³Ù»Ý³ÛÝ

58 M ÷Ë 58-83 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
ºõ ³éÅ³Ù³ÛÝ »Õ»õ ëù³Ýã»ÉÇ, ÁÝ¹ ï»ë³Ý»É
Ë³ã³ó »ñ»ùÇ,
Ø»Í Ã³·áõÑáÛÝ ¹áõëïñ ëÇñ»ÉÇ, ³ÝÏ»³É Ù»é³õ
ÇëÏ Û³ÝÏ³ñÍ³ÏÇ,
àñáí ·ÁïÇÝ ½Ë³ãÝ ÚÇëáõëÇ ÁÝ¹ Û³ñáõÃÇõÝ
¹Áëï»ñÝ ³ñù³ÛÇÝ

62 D ¼³ñÑáõñ»ó³õ ÷Ë ºõ ëñï ³µ»Ï»³É

63 D ÷Ë ïáÕÇ. ²é»³É ½»ñÇë Ë³ãëÁÝ ÷ÁñÏã³Ï³Ý »õ ¹ÁñáßÙ»³ó ½³ÕçÇÏÝ Ç å³Ñ¿Ý

64 D Ù»é»³ÉÝ ÷Ë ³ÕçÇÏÝ D ë³ñë»óÇÝ ÷Ë ÁÙµéÝ»ó³Ý D ÇÛ³Ñ¿Ý ÷Ë Û»ñÏ»Õ¿Ý

67 D ³ë¿ñ Ã¿ ÷Ë áñ ³ë¿ñ D Û³ÕÃ»ë Á½ùá ÃÁßÝ³ÙÇÝ ÷Ë Û³ÕÃ»³ ÃßÝ³ÙáÛÝ

Որ հաւատաց յանուն խաչելոյն, Կոստանդիանոս բազմաց բաղձալին,
Եւ Հեղինէ մայր մեծ արքային, խնդիր արար կենսատու խաչին,
Յետ անցելոյ ամսեանն երկրորդի գայ յԵրուսաղէմ երկրպագութիւն,
Եւ ժողովէ զդպիրսն աւրինին եւ խոշտանկեալ զդասս հինգ հարիւրին,
Դատապարտեալ զՅուդայ ի տեղին, զի նա հըմուտ էր նախնականին,
Մովսիսական աւրինակին, որպէս պատմեաց նա ի յամբոխին,
Թէ ասացաւ հաւրն իմ Սիմոնին, որ ականատես էր խաչեցելոյն,
Տեսէք որդեակք իմ յոյժ սիրելիք, զի խնդիր լինի խաչին Քրիստոսի,
Եւ թագաւորեն քրիստոնեայք յերկրի եւ բարձրանայ խաչ Նազաւրացոյն,
Զայս ասաց Յուդայ յատենին եւ աղաւթեաց առ Տէր ի յերկին.
Ոմիակրա Տէր եւ Ակրաբի Փիլադովնա եւ Սուրբ Միքայէլ,
Աքիրաով նոյն եւ Ելաբեթ Գովդաքսի, այլեւ զԷաբաթ,
Եփաթի ու Բարուք բարերար, որ թարգմանի բանքս աղաւթական,
Աստուած արար երկնի եւ երկրի, որ նստիս ի կառս քերոբէականս,
Այսաւր յայտնեա՛ զխաչըն փրկչական, յոր Մեսիայն բարձրացաւ,
Ահա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

Ուստի Յուդայ ի տեղին եկեալ եւ հաւատով զձայնն համբարձեալ,
Ի Գողգոթայն յուսով հայեցեալ եւ տապանըն Տեառն արտասուեալ,
Բըրեաց ըզտեղի նըշանադրեալ եւ բուրեաց խնկոց հոտըն պարարեալ,
Ծագեաց արփի լուսըս թափանցեալ եւ երեւեցաւ գանձն արտափայլեալ,
Դըշխոյն զուարճացաւ ի յոգի բերկրեալ եւ փառաւորեաց զՅիսուս խաչեալն,
Բայց զերիս Խաչս զոր գըտեալ, ոչ գիտէին զՏէրունին յայտնեալ,
Մինչ միամաւր մեռեալ մի բարձեալ ի յԱկեղդամայն տանէին թաղեալ,
Ազդմամբ Հոգոյն զայն տեսեալ եւ զերիս Խաչս ի վեր համբարձեալ,
Նոքիմբք զդագաղսն Տեառնագրեալ մինչեւ յետ ի Խաչի ժամանեալ,

---

68 D ¼áñ ÷Ë àñ D ³ÝáõÝ ÷Ë µ³½Ù³ó
70 D ÛáÊáíÇó ³Ù³ó ³Ýó»Êáó ÷Ë ³Ýó»ÊáÛ… Ç
71 D Ëáßï³Ý·¿ D ½·áõÝ¹ ÷Ë ½¹³ëë
72 D ÐÇÝ ³õñÇÝÇÝ ÷Ë Ý³ËÝ³Ï³ÝÇÝ
73 D ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ¼áñ ½³Ûë å³ ïÙ»³ó Ç Ù¿ç ³Ù-µáËÇÝ, ³ñ³ñ Ññ³ ï³ñ³Ï ïÇñ³ëå³Ý ³½·ÇÝ
74 D »ñµ Ë³ã»óÇÝ ÷Ë Ë³ã»ó»ÊáÛÝ
75 D áñ¹Çù D »õ ÷Ë ÛáÛÅ D øñÇëïáëÇ Ë³ãÇÝ
76 D ãÇù ïáÕÁ
77 D ÆëÏ ½³Ûë D Ð³Ûñ ÷Ë î¿ñ
78 D ãÇù 78-80 ïáÕ»ñÁ
81 D î¿ñ ²ñ³ñÇã »ñÏñÇ »õ »ñÏÝÇó ÷Ë ²ëïáõ³Í… »ñÏñÇ D ù»ñáíµ¿ÇÝ
82 D Ú³ÛïÝ»³ ³Ûë³õñ D µ³ñÓñ³ó³õ Ç ÝÙÇÝ
84 D »Ï»³Ê Úáõ¹³ Ç ï»ÕÇÝ D ³Ùµ³ñÓ»³Ê
M ÷Ë 84-96 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
àõë ïÇ Û³Ûï ÝÇ ¹³ñÓ»³Ê ³ñù³ÛÇÝ,
øñÇë ïáë³ë¿ñ ëáõñµ Ã³·³õáñÇÝ,
ø³é³Ã»õ»³Ý ÝÁß³Ý ³ëïÕ³ÇÝ ³ë¿ñ. ³Ûëáõ
Û³ÕÃ»³ ½ÃßÝ³ÙÇÝ:
àñ Ñ³õ³ ï³ó Û²ëïáõ³Í Ï»Ý¹³ÝÇÝ,
Îáëï³Ý¹ÇÝáë µ³½Ù³ó µ³ÕÓ³ÊÇÝ,
ºõ Ð»ÕÇÝ¿ Ù³Ûñ Ã³·³õáñÇÝ, ËÁÝ¹Çñ ³ñ³ñ
Ï»Ýë³ ïáÛ Ë³ãÇÝ
Æ Ëáßï³ÝÏ»Ê½³½·ÁÝ Ññ¿ÇÝ, Úáõ¹³ë Û³Ûï Ý»³ó
ÝÁÙ³Û ½ï»Ýã³ÊÇÝ,
´³Ûó áã Û³Ûï ÝÇ ¿ñ ÷³÷³ù»ÊÇÝ, ÙÇÝã»õ Û³ñáÛó
½Ù»é»³Ê å³ï ³ÝÇÝ,
²Ñ³ Ï»óá.
85 D Ý³Û»ó»³Ê
87 D ÊáÛëÁÝ D ãÇù »õ
88 D Ûá·Ç Çõñ ½áõ³ñ×³ó»³Ê ÷Ë ½áõ³ñ×³ó³õ… »õ D ÷³é³õáñ»³Ê D Ë³ã»³Ê
89 D Ë³ãÝ, áñ ·Áï»³Ê »Õ»õ D ½î¿ñáõÝ»³ÝÝ
91 D ²ë¹Ù³Ùµ D Ðá·õáÛÝ D Ã³·áõÑáÛÝ ÷Ë ½³ÛÝ D Ë³ãëÝ D ³Ùµ³ñÓ»³Ê
92 D Üáù³õù ½Ù»é»³ÊÝ ÷Ë ÜáùÇÙµù ½¹³·³ÕëÝ D Ë³ãÁÝ

Եւ պատանին այնիւ յարուցեալ, ամբոխն ի ձայն մեծ զԱստուած աւրՀնեալ,
Իսկ զՅուդաս կոչեն յաւծումըն պատուեալ, Կիւրեղ անուն սուրբն կոչեցեալ,
Եպիսկոպոս եղեւ նա ընտրեալ,
ԱՀա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ Խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

Իիւսեալ պըսակ դըշխոյն ցանկալի, Հիմունս արկանէ սրբոյ տաճարի,
Քան զարքային մեծ Սողոմոնի, լայն ընդարձակ յարկն ապաւինի,
Քարամբք բիւրեղք եւ զարմանալի կառուցանէ Հիմն անշարժելի,
Եւ նկարմամբ փափագմամբ սրտի յաւրինադրէ յոյժ անպարտելի,
Ապա յայլ խորՀուրդ ազդմամբ նկատի, վասն բեւեռացըն սուրբ տէրունի,
Զոր մեծին Կիւրղի սրբազան Հովւի տեսեալ զՀաւատ կընոջըն բարի,
Ժամ տըւեալ բանի եւ յապա Հովուի երԹեալ ի տեղի Սուրբ ԳողգոԹաի,
Եւ արտասուալի ակամբ մաղԹելի խընդրէր ըղձալի,
Մինչեւ առժամայն բացաւ նոյն տեղի բուրմամբ նազելի,
Եւ երեւեցան իբրեւ ձեւ ոսկոյ բեւեռք սըխրալի,
Զոր առեալ մատոյց ԹագուՀին մեծի մաւր բարեպաշտի,
Իսկ դշխոյն առեալ զգանձն աստուածային,
ԱւրՀնէր զԱրարիչն երկնի եւ երկրի:
Զտըւաւղ պարգեւացն եւ անանց շնորՀի մեծին պըսակին,
Եւ մեք երգեսցուք ի պատիւ տաւնիս աւուր տէրունի,
Երգ երաժշտի եւ ձայն սաղմոսի ընծայս խորՀրդոյ,
ԱՀա փրկեա՛ ըզմեզ նշանաւ Խաչի Քո, բարերար եւ երկայնամիտ, աղաչեմք:

---

94 D ãÇù ÆëÏ D ëáõñµ ÷Ë å ³ ï áõ» ³ É D ëñµáÛÝ
95 D àñ Ç Û ³ ÃáéÝ ºñáõë ³ Õ¿ÙÇ »åÇëÏáåáë ÷Ë »åÇëÏáåáë
97 DM ôÇõë ³ D ·ÁÉËáÛÝ ÷Ë ¹ÁßËáÛÝ M å ³ ÝÍ ³ ÉÇ ÷Ë ó ³ ÝÏ ³ ÉÇ
98 D ê ³ Õ ³ ÙáÝÇÝ D Û ³ ñÏ
99 D µÇõñ»Õ D ½ÑÇÙÝ M ÷Ë ï áÕÇ. ´Çõñ»Õ ù ³ ñ ³ Ùù »õ ½ ³ ñÙ ³ Ý ³ ÉÇ ½Ý ³ Û ³ õñÇÝ» ³ ó ÛáÛÅ ÑÁéã ³ Ï»ÉÇ
100 D ¼áñ ÝÁÏ ³ ñ» ³ É F ÷ ³ ÷ ³ ùÙ ³ Ùµ D ³ Ýå ³ ï Ù»ÉÇ M ÷Ë ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃ» ³ Ý áõÝÇ.
²ÛÉ»õ ½Úáõ¹ ³ ë ·Á ï ³ õÕÁÝ Ë ³ ãÇ, Ïáã» ³ ó Û ³ õÍáõÙÁÝ ù ³ Ñ ³ Ý ³ Ç,
º åÇëÏáåáë ³ ñÑÇ ÁÕÓ ³ ÉÇ »õ Ù ³ ñ ï Çñáë íÁÏ ³ Û øñÇë ï áëÇ,
¼Úáõ¹ ³ ÛÝ ÷áË» ³ ó Û ³ ÝáõÝ ÎÇõñ»ÕÇ, áñ íÁÏ ³ Û» ³ ó Ù ³ ñÙµÝ Çõñ ²ÝÝ ³ ÛÇ ²Ñ ³ ÛÇß.
ºõ »õë ³ é ³ õ»É.
¼ ³ ÝÓÇÝë.

ð ³ Ù» ³ É ½ ³ õñ ³ óÝ »ñÏÝÇó í»Ñ ³ ·áÛÝ, ù ³ é ³ ÛÃ»õ» ³ Ý ÝÁß ³ Ý µ ³ ñÓñ ³ ·áÛÝ,
ø ³ Ý ½ù»ñáíµ¿ëÝ »Õ»ñ Ù ³ ùñ ³ ·áÛÝ, ë»ñáµ¿ÇóÝ ³ Ñ ³ õáñ ³ ·áÛÝ,
ºñÏÁñå ³ ·» ³ É »Õ»ñ Û ³ ÃáéáÛÝ, ÛÇÝÝ» ³ Ï ¹ ³ ëáõóÁÝ ë ³ õ ³ éÝ ³ ·áÛÝ,
Ø ³ õñÁÝ Ï»Ý ³ ó »ë ÝÁÙ ³ Ý ³ ·áÛÝ, µ ³ éÝ ³ É Ç ù»½ ½áñ¹ÇÝ ²ë ï áõÍáÛÝ,
´ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ í ³ ëÁÝ Ù»ñ ³ é ÝáÛÝ, ÏÁóáñ¹áõÃ» ³ Ùµ êÁñµáõÑáÛ ÎáõëÇÝ,
ÂáÕáõÉ ½å ³ ñ ïÇë Ù»ñ ³ Ù»Ý»óáõÝ »õ ³ ½ ³ ï »É Û ³ Ñ ³ ·ÇÝ ÑÁñáÛÝ
àÕáñÙ» ³ ó Ù»½.:
101 D ÷Ë ï áÕÇ. ¸ ³ ñÓ» ³ É Û ³ ÛÉ ëáõñµ ËáñÑáõñ¹ ÝÁÏ ³ ï Ç ëáõñµ µ»õ»é ³ óÁÝ ÷ÁñÏã ³ Ï ³ ÝÇ
102 D ÆëÏ ëÁñµ ³ ½ ³ Ý ÑáíÇõÝ ÎÇõñ»Õ ÷Ë ¼áñ… Ñáí- õÇ D ï ÇÏÝáçÝ
103 D ºõ Å ³ Ù D Û ³ å ³ Ñáí µ ³ ÝÇ ÷Ë Û ³ å ³ ÑáíáõÇ
104 D ï »ë ³ Ý»É Á½Ññ ³ ßëÝ ÁÕÓ ³ ÉÇ ÷Ë ÁÕÓ ³ ÉÇ
105 D ¼áñ ÷Ë ØÇÝã»õ D ³ Ýáõß Ñáïáí ÏÁÝ¹ÁñÏÇ ÷Ë Ý ³ ½»ÉÇ
106 D ãÇù ºõ D µ»õ»éùÁÝ D ëáõñµ ï »ëÉ» ³ Ùµ ëÁËñ ³ ÉÇ ÷Ë ëÁËñ ³ ÉÇ
107 D »µ»ñ ÷Ë Ù ³ ï áÛó D Ã ³ ·áõÑáÛÝ D »õ µ ³ ñ»å ³ ßï ¹ÁßËáÛÝ Ð»ÕÇÝÇ ÷Ë Ù ³ õñ µ ³ ñ»å ³ ßï Ç
108 D îÇÏÇÝÝ ÷Ë ÆëÏ ¹ßËáÛÝ
110 D ãÇù ï áÕÁ
111 D »ñ·»Ùù D ï ¿ñáõÝ ³ Ï ³ Ý Û ³ õñë ÏÇñ ³ Ï¿Ç ÷Ë ³ - õáõñ ï ¿ñáõÝÇ
112 D ÷Ë ï áÕÇ. ºñ ³ Åßï áÕ Ó ³ ÛÝÇõ óÁÝÍ ³ ÉÇ, ÷ ³ é ³ - õáñ» ³ É ½ºññáñ¹áõÃÇõÝÝ ³ Ýµ ³ Å ³ Ý»ÉÇ
113 D ÷Ë ï áÕÇ. ºõ ³ ÛÅÙ áÕáñÙ» ³ ó

Ռամեալ ժողովուրդք եւ Հարք Հրաշագանք, որ երկրպագող էք խաչեցելոյն,
Որք եւ ակն ունիք գալըստեան Նորին յաւուրն ահագին եւ Համառաւտին,
Ձեզ բանքս աղերսի, մաղթանքս ողբալի ախորժ եղիցի,
Խաչն է չարչարանք, մահ եւ տառապանք, որք ի յաշխարՀի,
Որըք խաչակից լինիք Արարչին, մեր մարդասիրին,
Սիրեցէք զԱստուած սըրտիւ անթերի եւ աննիրՀելի,
Այրեաց եւ որբոց գութ խնամողական, Հաւատ մաքրական
Երկիւղ եւ Հոգի եւս սրբական Քում առանձնական,
Լալ ընդ լացականսն, նոյն առ ի խնդականս գործքն մաքրական,
Սէր ըստուգական, պատիւ ծնողական եւ Ձեզ պաՀապան,
Միածինըն Բան զաւրաւք վերնական,
ԱՀա յիշեսցես եւ ողորմեա:
Եւ եւս առաւել զյորդորումն
Ջանձինըս մեր եւ զմիմեանս:

ՎեՀին անտեսին եղեր կառք Բանին եւ մայր ծոցածին,
Սուրբ Աստուածածին, գովեալդ ի դասուց իննական բանին,
Ներբողեալ ճաւին այն Հոգէշարժին, տեսանող քնարին,
Ախոյեան գնդին եւ Համասեռին ազանցն ամէնին,
Որ յարեւելին եւ յարեւմտին, ի Հիւսիսային եւ Հարաւային,
Ի մի Հաւաքին, նախնիւքն որ անցին, եւ որ կենդանիք կամ յապագային,
Խաչիւս որ տաւնեմք աղաչեա՛ զՈրդիտ ըզքո Միածին,
Տալ խաղաղութիւն զվերին երկնային եւ զըստորին
Եւ այժմ ողորմեա՛.:

114 D ãÇù ß³ ñ.

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ ԽԱՉԻՆ

Քերովբէից գերարփի փառաւք փառազարդեալ յայտնեաց զքեզ հողանիւթ մարդոյն,
Քանզի սերովբէն բոցեղէն սրովն, քառավըտակ հոսէր ըզհուրն,
Պահելով ըզճանապարհըս ծառոյն կենաց զանմահական տընդոյն,
Իսկ դու բանալի եղեր քառաթեւ, բացեր մեզ ըզդուռն անեղաշէն դըրախտին,
Զոր փակեաց նախահայրն:
Քանզի ի քեզ է միացեալ մարմնով Բանն Աստուած, զառըն պատարագեալ,
Բարձողըն մեղաց եւ եզն պարարակ, զոր ծընաւ Մարիամ,
Եւ դու ինքնին ի քեզ կրեցեր, բազկատարած առ հաւասար
Վայրաթաց ներկար արեամբ Որդւոյն Աստուծոյ ի քեզ բեւեռմամբ
Եւ ահաւոր եւ ի հրախաղաց միայն վերջնումըն յետին շաբաթին:
Դու կարապետ յապագային եւ առիթ քեզ յաջմեցելոյ փեսային,
Ի պարծանս ազգի մարդկան:
Եւ մեք յուսով ակնկալցուք քեզ յաղթող նըշան, զէն անպարտելի
Եւ առիթ եւս յաջմէ Որդւոյն Աստուծոյ, ի պարծանս երկրպագուացս,
Զի եւ զմեզ արասցես լինել արթունս եւ պատրաստս եւ արժանըս:
Ջահավառ անշէջ լապտերաւքն մըտանել ի յառագաստ ընդ իմաստուն կուսանսն,
Յեւեթն աստեղեան յառագաստն, ուր սուրբք ամենայն հաւաքեալ
Սպասեն մեծի հարսանեացն եւ անմահ փեսային:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 208µ-209µ
Êáñ [3] ·Çñ
G ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ ԽԱՉԻ

Այսաւր արփիահրաշ փայլմամբ պայծառացեալ,
Տեսաք ըզՏէրունոյն նըշանն
Ծառագայթիւք փայլեալ այսօր ի Սուրբ Գողգոթա,
Եկա՛յք, հաւատացեա՛լք, երկրպագեսցուք Քրիստոսի Սուրբ Խաչին:

Զի նա է յոյս հաւատացելոց եւ առաջնորդ կենաց,
Զերանելին ասեմք ըզԽաչն լուսոյ
Ծառագայթիւք փայլեալ այսօր ի Սուրբ Գողգոթա,
Եկա՛յք, հաւատացեա՛լք, երկրպագեսցուք Քրիստոսի Սուրբ Խաչին:

Է ճշմարտութիւն Աստուծոյ
Ի լուսեղէն Խաչըն փառաւք բազմեալ,
Այն որ ճառագայթիւք փայլեալ ի Սուրբ Գողգոթա,
Եկա՛յք, հաւատացեա՛լք, երկրպագեսցուք Քրիստոսի Սուրբ Խաչին:

Երգեցէ՛ք, երգեցէ՛ք, երգեցէ՛ք Տեառն Աստուծոյ
Նորածին արքային, նորածին թագաւորին,
Այն որ ճառագայթիւք փայլեալ ի Սուրբ Գողգոթա,
Եկա՛յք, հաւատացեա՛լք, երկրպագեսցուք Քրիստոսի Սուրբ Խաչին:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 209µ
Êáñ³ ·Çñ
G ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՓՈԽ

Այսաւր ցընծա նըշան յաղթող փայտ փըրկութեան,
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

Քանզի քեզ ակն ունէին Սուրբ մարգարէքն
Եւ նաՀապետքն սպասէին Քում գալըստեանս:
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

Ի յաւգնութիւն մեզ ժամանեա՛ յելս եւ ի մուտս:
Քանզի քեզ յառաջագոյն մեզ գուշակեաց,
ՑովաՀերձիկն եւ առաջնորդն Իսրայեղի:

Փարաւոնի վիՀ կորստեան մեծ տագնապաւ,
Անդընդասոյզ կորեաւ զաւրաւքն ի ծով Կարմիր աստուածընգալ,
Քանզի ըզքեզ յառաջագոյն մեզ գուշակեաց,
Նախագուշակ նըշան գալոյ Աստուածորդւոյն
Եւ առաջնորդ որդւոց մարդկան,
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

Քանզի ըզքեզ նըշանեցոյց մեզ Մեսիայն,
Որ կանգնելոց էր ի տեղւոջըն Գողգոթայ
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

Ընդդէմ աւձին Թունաւորին մաՀաբերին,
Աւրինակէր զՀաւատացեալքս գոլով առ քեզ,
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

Սիւն լուսոյ, ամպ Հովանի յանապատին,
Քեւ Հարկանէր մեծ մարգարէն զվէմն ապառաժ,
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

Աղբիւրանայր ջուրն ի յերկիրըն ծարաւուտ,
Ի զովացումըն տըրտնջող ժողովրդեանն,
Աստուածընգալ եւ աՀարկու մեծ կարապետ:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 235µ-237 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 205µ-207 ³
Êáñ ³ ·Çñ
BG öáË
´Ý ³ ·Çñ
18 B ÃÇõÝ ³ õáñÇÝ

Այլ ի գալ Բանին ի քեզ փայտ փրրկութեան,
Երկիր սարսեալ եւ դողացաւ առհասարակ,
Աստուածընդգալ եւ ահարկու մեծ կարապետ:

Եւ տեսեալ արեգականն զԱստուած ի քեզ,
Յերկնից յերկիր խոնարհեցաւ խաւարելով,
Աստուածընդգալ եւ ահարկու մեծ կարապետ:

Եւ լուսինըն մըթացեալ ծածկեաց զլոյսն,
Քանզի անմահն Աստուած բազմեալ կայր ի Խաչին,
Աստուածընդգալ եւ ահարկու մեծ կարապետ:

Իսկ ի խոցել տիգաւ զկող կենարարին,
Արիւն բըղխեաց, ըզքեզ աւրհնեաց եւ մըկըրտեաց:
Ջուրըն սրբեաց զաղտեղութիւն ազգի մարդկան
Եւ մըկըրտեաց ըզնախահայրըն մեր Ադամ,
Աստուածընդգալ եւ ահարկու մեծ Կարապետ:

Պըսակ փառաց, Թագ պարծանաց Թագաւորաց,
Անըըթելի սուսեր եւ զէն զաւրավարաց:
Հայրապետաց պատիւ, փառաց ահարկութեան,
Քահանայից պըսակ լուսոյ մեծ խորհըրդոյ,
Աստուածընդգալ եւ ահարկու մեծ Կարապետ:

Քեւ զարդարին եկեղեցիք եւ պըսակին,
Քեւ քաղցրանան ամպք ի վերուստ եւ ցաւղանան:
Քեւ Նորոգին հոգիք մերոց Նընջեցելոցն,
Դասելով Նոցա ընդ սուրբս յարքայութեանդ,
Աստուածընդգալ եւ ահարկու մեծ Կարապետ:

Զքեզ աղաչեմք, աստուածընդգալ փայտ փըրկութեան,
Աւգնեա՛ եւ մեզ յաւուր մեծի քոին ծագման
Եւ Նորոգեա՛ ըզմեղուցեալ անձն իմ ի մահ
Զի քո են փառք այժմ եւ յաւէտ, միշտ, յաւիտեանս, Ամէն:

33 B Á½ËáÛëÝ
34 G ãÇù Ç
36 G ãÇù Ç
54 G Û ³ õÇ ï » ³ Ý G ãÇù ² Ù¿Ý

[ՓՈԽ]

Աւրհնեալ ես, փայտ շնորհաւք լըցեալ, սուրբ ողկուզին հընծան եղեալ,
Յորում պըտուղ Կուսին ճըմլեալ, մատրուակեալքս եղեաք բերկրեալ:
Նա գԹըշնամին ի քեզ կոխեալ, խայտառակեաց նըշաւակեալ,
Ըզմաղձըն դառն մըԹերեալ, յայտ յանդիման յերկիր հեղեալ:
Աւրհնեալ ես, փա՛յտ լուսով մածած, իմանալի կամուրջ ձըգած,
Մեղաց ծովուն վերակապած, ուղիղ հետոց շաւիղ տըւած:
Դու զորս ի քեզ ապաստանած, փըրկես յալեացն, որ մըըըրկած
Ի մահւանէ ածես զերծած, հանգուցանես առ Տէր Աստուած:
Աւրհնեալ ես, փա՛յտ սուրբ պանծալի, իմանալի տառ քարտիսի,
Ուր մեր անջինջ կըտակ գըրի, Տեառն Աստուծոյ մարդիկք որդի:
Ոչ մելանաւ որ եղծանի, կամ հին տախտակ քառանկիւնի,
Այլ սուրբ արեամբըն Քրիստոսի, որ անդրանիկն է Հաւր Որդի:
Աւրհնեալ ես, փայտ, սուրբ գաւազան, դու քաջ հովւին ցուպտ ածուԹեան,
Որով գառինքն որոշեացն, յեկեղեցիս ամուր փակեան:
Եւ զՔո նըշանըդ փըրկական ի դէմս իւրեանց առեալ ցընծան,
Յապագային աւրըն պանծան, ի սատակչէն, որք եւ զերծան:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 286³ -287³
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Դ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ԲԺՇԿԱՑՆ ԿՈԶՄԱՍԱ ԵՒ ԴԱՄԻԱՆԱ

ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ԲԺՇԿԱՑՆ ԿՈԶՄԱՍԱ ԵՒ ԴԱՄԻԱՆ

Այսաւր ի տաւնըս ձեր ցընծան եկեղեցիք ընդհանրական,
Ով անարծաթք սըրբազանք եւ ձրի բըժիշկք, որոց յուսան:
Շնորհ տըւայք եւ աւգնական, դիւրակործան մարմնոց մարդկան,
Մեծըդ Կոզմաս ծաղկեալ շուշան, Դամիանոս քեզ զուգական:
Դուք հարազատըք միաբան, եղբարք մարմնով անախտական,
Որք լըծեցայք յերկըս ճգանց, գործել զկեանս յազգըս մարդկան:
Ամոլք ի ձեռըս տիրական, որովք ակաւս բըժըշկութեան,
Ջըգեր ի յանդըս մարմնական, ծաղկէր հաւատն իմացական:

ՓՈԽ

Ով զձերդ պատմէ զարմանազան ըզսքանչելիսըդ բազմազան,
Ջեղեալ առատ ի ծաւալման, զի եւ անբանքըն յագեցան:
Շնորհիւդ անեղծ, որով լցան, անձինըք ձեր պայծառացան,
Այսօր ոսկերք ձեր փայլեցան, ըզնոյն նըշոյլս տան ողջութեան:
Երագահաս անուանցըդ ձայն, Կոզմասըդ, Սուրբ Դամիանոս,
Ի հիւանդաց ունկն հընչեցան, առողջացեալք անդէն եղան:
Սուրբ ձեր պատկերքս որ նըկարեալ կան, ձեր զաւրութեամբ լըցեալ եղեն,
Որոց հանդէպ որ Թաղծեցան, առին զխընդիրսն եւ զուարճացան:
Առ ձեզ մաղթեմըք միաբան, անկեալ յերկիր աղերսական,
Առ մեզ նըշան դուք բարութեան, տուք ի նեղեալքըս զանազան:
Ի ներհակացս որ միացան, պէսպէս մարմինքըս յաղթեցան,
Բըժիշկըք զձեր իմացական, ձըգեալ ուղղեալ զսա միաբան:
Անարծաթացըդ յանդիման, աստ տագնապեալքս կան յերերման,
Գըթածք արժան ողորմութեան, լիցին ի ձերըդ քաղցրութեան,
Ջի կենդանեացդ յերկնից կայանս, անշէջ կացցէ լոյս աւգնական:
Ի փառըս Սուրբ Երրորդութեանդ,
Այժմ եւ յաւէտ, միշտ յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 307 ³ -308 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070, Ã»ñÃ 230 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
BG ï »°ë í »ñ»õáõÙ
´Ý ³ ·Çñ
10 B ¼»Õ» ³ Ĕë
16 B àñù

ՂԱ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ԳԷՈՐԳԱՅ ԶԱՒՐԱՎԱՐԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ԳԷՈՐԳԱՅ ԶԱՒՐԱՒԱՐԻՆ

Գլխոյն զաւրեղի ընտրեալ զաւրական, վըկայ ճըշմարիտ նախնի վըկային
Կըռափանաց խաչին յանձին բերողին անզարհուրելի ախոյանակից
Յաղթաւղ ի ստադին գոռոզ հըպարտին:
Քաջ նահատակադրին զաւրեղ զինակիր եւ ի սոսկալի մարտին մըրցակից
Եւ այժմ աղաչեա՛ զՔրիստոս Թագաւորն՝
Աւգնել նեղելոցս ի կըրկին վըշտաց, աղաչեմք:

Էրեքերեւեան լուսոյն ջահընկալ,
Աստղ բոցաճաճանչ ճառագայթարձակ, լուծիչ խաւարի,
Շամանդաղամած միգի սպառնալեացն Դիոկղետիանու իսպառ վատթարիչ:
Բարձր եւ պայծառ ձայնիւ յաստուածամարտ հանդիսին զՔրիստոս քարոզեալ,
Զորդիս խաւարին զարհուրեցուցեր, զհրեղինացն ըզզաւրսըն զարմացուցեր,
Զմանկունըս լուսոյ ուրախացուցեր,
Ամէներջանիկ ստրատէլատ քաջացըն Գամրաց, Տէր սուրբ Գէորգ,
Եւ այժմ աղաչեա՛ զՔրիստոս Թագաւորն՝
Աւգնել նեղելոցս ի կըրկին վըշտաց, աղաչեմք:

Ուստի ընդ չըքնաղ քոյդ բարբառ ձայնի աստուածաբանաւղդ աւետարանչի,
Դըժընդակ ցասմամբ մոլեալ զայրանայր ահագին վիշապն այն անդընդային,
Զթոյնըս դառնութեան իսկոյն փըսխելով յաղթել մըտածէր անյաղթ հըզաւրիդ:
Մեծ պատուոյ ճոխութեամբ ի գահն առաջին վերակոչեցար,
Ընդ խաչեցելոյն ի փայտ բարձրացար, ի տէգ նիզակի խոցումն ընկալար,
Արփիացընցուղ ցաւղոյն սըրըսկման ըզկայլակս արեան Քո փոխատրեցեր,
Որով չարութեանըն հուր մաշեցաւ եւ աղտեղութիւն մեղաց վատնեցաւ,
Եւ այժմ աղաչեա՛ զՔրիստոս Թագաւորն՝
Աւգնել նեղելոցս ի կըրկին վըշտաց, աղաչեմք:

Րաբուն ճըշմարիտ, իսկապէս պատկեր բարւոյն,
Ճըշմարիտ Տէր սուրբ Գէորգ, անլըքանելի մըշակ Յիսուսի,
Զվարդապետական աւրէնըն լընլով ըզբանին զարդարեալ պատկեր,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 452³-454µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 207µ-212³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 267µ-271µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ¶¿áñ·³ ¼³õñ³í³ñÇ ÝáñÇÝ ¶¿áñ·³ í³ñ¹³å»ïÇ D ø³ñá½ ëñµáÛÝ ¶¿áñ·»³Û ¼³õñ³í³ñÇÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î°. êñµáÛÝ ¶¿áñ·³Û ¼³õñ³í³ñÇÝ ¿ Ì³Ûñ³Ï³å³ ¶¿áñ·»³ µ³Ý ´Ý³·Çñ
11 C ½³ñÑáõñ»óáõó»³É C ãÇù ½Ññ»ÕÇÝ³óÝ... ½³ñÙ³-óáõó»ñ
13 CD å³ïáõ»³É ëïñ³ï»É³ï
25 C µ³ñáÛÝ

Որով ըզբազումս աշակերտելով ընծայս Աստուծոյ վերառաքեցեր,
Ի տըկար մարմնի կարծըր խորհըրդով սաստիկ հարուածոցըն ժուժկալեցեր,
Ստուար արջառաջլաւք յերկար կոչկոճեալ ի տոփիւն գանից խարազանեցար,
Որով ըզթերին վըշտացն Յիսուսի ի քումըդ լըցեր սըրբակրաւն մարմին:
Եւ այժմ աղաչեա՛ զՔրիստոս Թագաւորն՝
Աւգնել նեղելոցս ի կըրկին վըշտաց, աղաչեմք:

***Գ**նալով Քո փառաց ի փառս անբաղդատելի զարմազանութեամբ,*
Տէր սուրբ Գէորգիէ բազմաչարչար վըկայ Քրիստոսի,
Ի մահացուցիչ մենքենայարուեստ սատանայահնար յանիւըն պըրկեալ,
Գըզեալ չարաչար ի սուր սուսերաց զանդամըս մարմնոյդ սաստիկ ջաղջախմամբ:
Ուստի արձակեալ սքանչելի հրաշիւք ցուցար կենդանի քարոզդ Աստուծոյ,
Ընդ որ հիացեալ տիկնոջըն մեծի դաւանէր զՔրիստոս Աստուած բոլորից,
Եւ այժմ աղաչեա՛ զՔրիստոս Թագաւորն՝
Աւգնել նեղելոցս ի կըրկին վըշտաց, աղաչեմք:

***Ե**րեքաւրէին թաղման կըցորդեալ կենդանի փառացըն հաղորդեցար,*
Թաղեալ կենդանւոյն ի գուբըն հրատի յաճիւնաբորբոք կիրըն կենազըրաւ,
Ըստ երից մանկանցն անարատ պահեալ ըզնահապետացն Աստուած փառատրեալ:
Զերբեմըն մեռեալսըն կենսացուցեր մինչեւ յանասունըն բարեգործեալ,
Որով ըզբազմաց ոգիս կեցուցեր ընդ քեզ պըսակեալք սըրոյ խողխողմամբ,
Եւ այժմ աղաչեա՛ զՔրիստոս Թագաւորն՝
Աւգնել նեղելոցս ի կըրկին վըշտաց, աղաչեմք:

***Ա**մէներջանիկ հըռչակեալ անուն պաշտպան կոչողացն ի ժամ վըտանգից,*
Յաղթութեան մարտի քոյին հանդիսի հասցես յաւգնութիւն սիրով տաւնողացս,
Մաղթեսցես Փըրկչին շնորհել մեզ յաւէտ զամէնըղձալին Իւր խաղաղութիւն,
Ճըշմարիտ հաւատոյ փողով զարթուցանել զընաւս ի թըմբրութենէ զբաղմանց կենցաղոյս:
Առաքելական նախաթոռ գըլխոցն արժանապարգեւ շնորհաբաշխութիւն,
Որոց ընդ նովաւ վիճակեալ կարգաց անխըղճաչարչար համարձակութիւն
Թագաւորին մերոյ [այս անուն] *զաւրութիւն եւ Աստուածապաշտ զաւրաց նորա՝ քաջութիւն:*
Խրատիչ մահակի գըթով մեղմութիւն, ի քրիստոսամարտ խուժից գերելոցն
Արարչագութ խնամաւք տեսչութիւն,
Հրաժարելոցն առ ի մէնջ յուսով ի Քրիստոս քաւութիւն եւ ողորմութիւն,
Ահա յիշեսցես.:

---

28 D í»ñ ³ é ³ ù»ñ
37 C ç ³ Õç ³ ÕÙ ³ Ùµ
38 C ãÇù àõë ï Ç... ëù ³ Ýã»ÉÇ
45 C Ù»é» ³ ÉÁÝ Ï»Ý¹ ³ Ý ³ óáõó»ñ ÙÇÝã»õ
46 C åÁë ³ Ï» ³ Éù

Բարեպաշտութեան հաւատոյ լըրմամբ ուղղել ի գործըս բարեաց, աղաչեմք։
Առաւելապէս զանձինս եւ ըզմիմեանց ամենակալիդ Աստուծոյ յանձնառու։

Փ[ՈԽ]

Նախատեսութեանց մարգարէական անըսխալադէտ Հոգւոյն տեսարան, Սո՛ւրբ Տիրամայր,
Անթարգմանելի խորին խորհըրդոյ Սուրբ Երրորդութեանըն խորհըրդարան,
Յաւէտ աղաչեա՛ միայն երանեալ զամէն ողորմած զառ ի քէն ծնիցեալն,
Զպատժոց դատապարտք ծառայքս ապաշնորհք մի՛ մատներ ի ձեռըս կըրկին դահճաց,
Զինքնակամ գերեալքս աւրինաց մեղաց առնուլ վերըստին ի գիրկըս խնամոց,
Աղաչանաւք Սուրբ Տիրածին Կուսիդ կըրկին մեր պարտուցն ի բաց վըճարչիդ։
Խընկանըւէր քաղցր եւ հաշտեցուցիչ բանաւոր զոհից զարմից արդարոցն,
Զի բարեկըրաւն հանդիսիւ ուղերձեալք յայժմուցս եւ յապագայն
Ընդ ապրեալքն երեւեալք երեսաց Փըրկչին գոչեսցուք ասելով.
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր։

62 CD ² ë ï áõ ³ Í ³ Ù ³ Ûñ ÷Ë îÇñ ³ Ù ³ Ûñ
65 D ¹ ³ ï ³ å ³ ñ ï ùë
68 C ½ ³ ñÙÇ
69 C áõÕ»ñÓ» ³ Éùë
70 D · áã»Éá í ³ ë ³ ëóáõù

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ԳԷՈՐԳԱՅ ԶԱԻՐԱՎԱՐԻՆ Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԷ

Թագաւորն անմահ յաշխարհս երեւեալ,
Ազատեաց զազգըս մարդկան ի բանսարկուէն:

Կերպարանըն Հաւր առեալ ըզմարդկայինս,
Տնաւրինաբար մարմնով խաչի համբերելով:

Զվայրանկեալ բնութիւնըս յարութեամբըն նորոգեալ
Գերագոյն վեհագունիցն յաթոռ նըստոյց:

Թագաւորն փառաց հարեալ ըզպատերազմն,
Աւար առեալ բաշխեաց պարգեւս որդւոց մարդկան:

Հար կործանեաց, ը՜, զանմարմինն ըզԲէլիար,
Նըշաւակեաց եւ ետ կոխան զաւրաց իւրոց:

Խրախոյս ձայնեաց ընդ տիեզերս որդւոց մարդկան.
— Քաջըս լերո՛ւք, ի՛մ զաւրականք, ես յաղթեցի:

Յահեղ ձայնէն սուրբ զինաւորքըն զաւրացան,
Ծակատ առին եւ ախոյեան չարին յարեան:

Զմըկըրտութիւնն, որ ի Քրիստոս զրահ ըզգեցան,
Վահան ամուր ըզյոյսն ի Տէր ի ձեռս առին:

Ըզսաղաւարտըն փըրկութեան ի գլուխ եդին,
Զբանըն կենաց յանձինս իւրեանց փայլեցուցին:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 454µ-456µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 291µ-294³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 387µ-388µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 217µ-219³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 346
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ ëÁñµáûÝ ¶¿áñ·³ ½³õ-ñ[³]í³ñ[ÇÝ] »õ ÝÙ³Ý»³ó Ýáñ[ÇÝ] (G Çõñáó), Ç Ü»ñë[Çë¿] î³ñëáÝÇ »åÇëÏáåáë¿ C î³Õ ëñµáû ¶»áñ·»³
Èáõë³Ýó³ûÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙÝ»ñ
A Ì³ñ³õ»ó³õ î¿ñÝ Ç Ë³ãÇÝ Ó³ûÝÝ ¿ Î°. êñµáûÝ ¶¿áñ·³û ¼³õñ³ í³ñÇÝ ¿
´Ý³·Çñ
1 C Â³·³õáñ
2 BG ²½³ï»É C ²½³ï»³ ½³½·ë
3 C ½Ù³ñ¹Ï³ûÇÝë
5 C ãÇù 5-10 A À½í³ûñ½³ÝÏ»³É BG ¼í³ûñ³Ý·»³É BC µÝáõÃÇõÝë B û³ñáõÃ»³Ùµ, Á˙ A Ýáñ³óáûó ÷Ë Ýá-ñá·»³É
6 B ¶»ñ³û·áûÝ
8 B áñ¹áó
9 BC Á½´»ÉÇ³ñ
11 AC ïÇ¿½»ñë BC áñ¹áó
12 C ø³ç³É»ñ»ó³ñá°õù ÷Ë ø³çÁë É»ñá°õù
13 C ãÇù 13-18
15 A ¼ÙÁÏÁñïáõÃÇõÝ
16 A ½ûáûëÝ áñ Ç î¿ñ
17 A ¼ë³Õ³õ³ñïÁÝ
18 BG ³Ý¹ ÷Ë ïáÕÇ û³ÝÓÇÝë Çõñ»³Ýó

Այսու զինեալ նոցա ի մարտըն դիմեցին
Եւ յաղթութեան արձանս ի մէջ երկրի եդին:

Յորոց եւ մինն այսաւր մարտեաւ արիապէս,
Զոր ժողովեալ պատուեմք սիրով ներտաղապէս

ԶԳէորգէոս, բանիւն կենաց վաստակաւոր,
Որ ետ պըտուղ ըստացողին հարիւրաւոր:

Խորհըրդական անուանն եղեւ արդիւնաւոր,
Գործեաց զերկիրըս բանաւոր յոյժ հըմտաւոր:

Ի մէջ մըտեալ կռապաշտութեանըն խաւարի,
Լուսապայծառ աստղըս ծագեաց ի յաշխարհի:

Յարքայական հանդէս Հռովմայ մեծ քաղաքի
Ի մէջ կացեալ վըկայ անուանըն Քրիստոսի:

Հիացեալ յոյժ որըք տեսին զզինուորն արի,
Մարտեան ընդ նա պէսպէս երկամբըք վըտանգի:

Նախ ի քերումն ըզսուրըն ածին ի կախանի,
Զմարմինըն զուարթ որպէս ըզվարդ կարմիր ներկեալ:

Եղբաւրորդւոյն եղեւ նըման չքեղազարդեալ,
Պայծառացեալ սպիտակափայլ եւ կարմրացեալ:

Նըման Փըրկչին զկողըն տիգին մատուցանէր,
Սուրն ամաչեալ յամբիծ յանձնէն յետս ընկըրկէր:

Դարձեալ ի հուր ողջակիզեալ պատարագէր,
Ամաչեցեալն ի Բաբելոն աստ շիջանէր:

---

19 C Ù ³ ñ ï Ý A ¹ÇÙ¿ÇÝ
20 BC ³ ñÓ ³ Ý
21 B Ú ³ ñá ó ÷Ë Úáñáó
23 C ¶»áñ·»áë
24 C å ï áõÕ
25 B ÊáñÁñ¹ ³ Ï ³ Ý C ÊáñÑñ¹ ³ Ï ³ Ý
26 C ÑÙ ï ³ õáñ
27 C Ù ï » ³ É Ïé ³ å ³ ß ï áõÃ» ³ ÝÝ
28 B Éáõë ³ å ³ Í ³ é
29 C ÐéáÙ ³
30 C ãÇù Æ C í Ï ³
31 C ãÇù 31-32 A ãÇù áÅ B áñù
32 B Ý ³ A áñå¿ë ÷Ë å¿ëå¿ë A »ñÏ ³ ÙÁù B íÁ ï ³ Ý-ÏÇ
33 A Éáõë ³ ÝóùáõÙ Ñ ³ ï áõ ³ Í ³ µ ³ Å ³ ÝÙ ³ Ý Ýß ³ Ý [] C ·»ñáõÙÁÝ C ½ëáõñµÝ A Ï ³ Ë ³ Õ ³ ÝÇ
34 B Ø ³ ñÙÇÝÁÝ C ¼Ù ³ ñÙÇÝÝ A Ý»ñÏ» ³ É áõÕÕáõ ³ Íª Ý»ñÏÇÝ
35 C ãÇù 35-36 B ßù»Õ ³ ½ ³ ñ¹» ³ É
37 C öñÏãÇÝ Á½ÏáÕÝ
38 A ³ ÝµÇÍ ³ ÝÓÝ¿Ý C Ç » ï Áë ÏñÏÝ»ñ ÷Ë » ï ë ÁÝ-ÏÁñÏ¿ñ
40 A ³ Ý¹ ÷Ë ³ ë ï

Այլ սուրբ վըկայն ի վաստակոցն ոչ նահանջէր,
Որպէս ըզՏէրըն մեր ի խաչ կախեալ լինէր:

Դասք հրեշտակաց ակումբ գնովաւ շուրջ պարփակէր,
Ձայն ի յերկնից ըզնահատակըն քաջ պընդէր:

Ի յանիւն ապա ածեալ սուրբըն տանջէր,
Հոլանելով սուրբ աղաւնին վիրաւորէր:

Այլ որ զվըկայն անդ փորձանացըն պըսակէր,
Վաղվաղակի ի չար վիրացըն բըժըշկէր:

Հիացումըն մեծ ըզկռապաշտսըն պաշարէր,
Ի գուբ կըրոյն արկեալ զվըկայն սաստիկ տանջէր:

Ցանկալին ի հրեշտակաց ողջագուրէր,
Անտի ելեալ ի հանդիսի տեղին դիմէր:

Վըկայ խաչին Գէորգէոս բարձըր գոչէր.
— Ո՛վ յիմարեալք խաւարամածք, զլոյսըս տեսէ՛ք:

Յաղթեալ նորին բըռնաւորին դէմքն այլայլէր
Եւ ի գըղջումն այրն ապառում երբէք չմիտէր:

Այլ ի յաւարտ զնահատակին հանդէսն ածէր
Եւ սրով ըզսուրբ գըլուխ գառինըն հատանէր:

Անուշահոտ զենմանըն սուրբ հոտ յերկինս բուրէր,
Հոտոտելով երկնաւորին կամքըն հաճէր:

Միջնորդ զանուն նահատակին մեզ պարգեւէր,
Զոր կոչելով ի յաւգնութիւն՝ աստ առաքէր:

41 BG »õ ÷Ë ëáõñµ C ãÇù ëáõñµ C í Ï ³ Ý
42 C Á½î¿ñÝ AC Ë ³ ãÝ Ç Ï ³ Ë ÷Ë Ë ³ ã Ï ³ Ë» ³ É
43 C ãÇù 43-44
44 B ù ³ ç áõÕÕáõ ³ Íª ßáõñç
45 B ³ å ³ C ëáõñµÝ
46 B ÐáÉ ³ Ý»Éá í Ý
47 C Á½í Ï ³ Ý BG ÁÝ¹ ÷Ë ³ Ý¹ C ÷áñÓ ³ Ý ³ óÝ å ë ³ -Ï»ñ B å ë ³ Ï¿ñ
48 C íÇñ ³ óÝ µÅÁßÏ¿ñ
49 C ÐÇ ³ óáõÙÝ A ½Ïé ³ å ³ ßï ëÁÝ C Á½Ïé ³ å ³ ßï ëÝ
50 C ½í Ï ³ Ý
51 BG ò ³ Ý· ³ ÉÇÝ C ÑñÁßï ³ Ï ³ ó B áÕç ³ · áõñ¿ñ
53 B ìÁÏ ³ C ìÏ ³ C ¶»áñ·Çáë µ ³ ñÓñ
55 A ¹¿ÙÝ
56 C ½ÕçáõÙÝ A ³ Ý ÷Ë ³ ñÝ B »ñµ»Ùù
58 A êÁñáí ÷Ë ºõ ëñáí C ·ÉáõË · ³ éÇÝÝ
59 C ²Ýá ß ³ Ñá ï A Ã ³ Ý ³ ùáí ¹ ³ ñÓáõ ³ Í. ½»ÝÙ ³ Ý ëáõñµ Ñá ï Ý B ãÇù ëáõñµ C ½»ÝÙ ³ ÝÝ
62 CG ³ é ³ ù¿

Բարեխաւս միշտ տաւնողաց ըզսա շնորհէ
Եւ աշխարհի պարգեւատու տընաւրինէ:

Աստուածութեան ի մէնջ աւիթ փառատրութեան,
Որ զաւրացոյց զվըկայն, աւրհնեմք միշտ յաւիտեան:

ԱՅԼ ՏԱՂ ԳԷՈՐԳԱՅ ԶԱՒՐԱՎԱՐԻՆ

Ի հանդիսական տաւնիս, երգելով ըզերգըս հեշտալիս,
Գոչեմք ըզբարբառ եւ զիմաստ բանիս, զԳէորգէոս մեծ վըկայն գովեմք,
Զմահն եւ ըզկեանսըն նորին պատուեմք:
Կենդանի Բանին՝ Յիսուսի Փըրկչին աշակերտելով,
Կենարար Խաչին միշտ հետեւելով. ուրախ գոլ, աւէր, ի չարչարանս,
Սանձէր զախտըս մարմնականս, տիրելով փառաց:
Երիտասարդ մանուկ հասակաւ եւ ի յատենի յառաջ մատչելով,
Աստղանըման պայծառ փայլելով, Գէորգէոս վըկայն նահատակելով:
Նորահրավէրք վըշտի կրելով, հարեալ յորովայնն գեղարդամբըն ուժգին,
Հեղլով իբրեւ ըզջուր վըտակահոս արեամբ,
Դնելով ի փայտի զոտսըն սեւեռմամբ,
Հրեշտակ Տեառն իջեալ աստուածանման բուժեաց,
Եւ յանիւս առադրելով, տեսեալ ըզսըրալից ըզմեքենայսն,
Երկեաւ յերկեւղէն փայլակնաձեւ լուսոյն,
Ահա հոլովմամբ զաւիվայր մանրէր մասունք սուրբ մարմնոյն խոցոտեալ փըշրէր:
Յերգոյս աւարտումն մաղթեսցուք եւ զարքայն Հայոց յանձն արասցուք,
Բարեխաւսելով ընդ մէնջ հայցեսցուք,
Էին Միածնին ընդ Հաւր գոհասցուք, զՀոգին յաւիտեան բարեբանեսցուք:

63 B ´ ³ ñ¿Ë ³ õë B ï ³ õÝ ³ õÕ ³ ó C ï ³ õÝáÕ ³ óë C ½ë ³ Û
66 C ½í Ï ³ ÛÝ
² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 456µ-457µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 271 ³ µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 244µ-275 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ D î ³ Õ ëñµáÛÝ ¶¿áñ·» ³ ¼ ³ õñ ³ -
í ³ ñÇÝ T ³ ÝËáñ ³ ·Çñ
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Î º. ¶¿áñ· ³ Û ¼ ³ õñ ³ í ³ ñÇÝ ¿
´Ý ³ ·Çñ
7 T Ù ³ ï áõó» ³ É
8 T Ù»Í íÁÏ ³ ÛÝ
9 T ãÇù 9-18 ï áÕ»ñÁ
12 D µáõÅ» ³ É

Փ[ՈԽ]

Ի սրբոյն սրբութիւն ստասցուք եւ մաքրութեամբ զարդարեսցուք,
Վառեալ սիրով ձայնարկեսցուք, զձայն ընդ բան շարադրեսցուք:
Գերահրաշ Հոգւոյն հրնչեմք, մեծ վրկային նոր ձայն երգեմք,
ԶԳէորգէոս քաջըն գովեմք, ըզսքանչելիս նորա պատուեմք:
Է զարմացումըն գործ նորին, գեր քան ըզբնութիւնըս մարդկային,
Մաքուր կենաւք գոլ ի մարմին, ըստ անմարմնոցն, որ ի յերկինս:
Ուղիղ տեսցուք զբանս ըստ կարգի Գէորգայ վըստահ անձին:
Րամեալ մարմնով հրաշագործէր, ի տուն կընոջ, ուր ջուր խընդէր:
Գաւսացեալ սիւնն արմատացաւ եւ տերեւով սաղարթացաւ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 457µ-458 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ åª Æ ¶¿áñ·

ԿԱՆՈՆ ԳԷՈՐԳԵԱՅ ԶԱՒՐԱՒԱՐԻՆ

Աւրհնեալ է Հայր ծընաւղ Միածնին, գովեալ Որդին, լոյսն անքըննելին,
Բարեբանեալ Աստուած Սուրբ Հոգին, Հաւր փառակից, Հոգոյն Միածնին,
Որ ի ստորին ազգէս հողածին, իւր զաւրականս առնէր դէմ չարին,
Որպէս ըզմեծ վըկայն սքանչելին, զԳէորգէոս անուն գովելին,
Զլոյսն պայծառ ի յաշտանակին, զգեղեցկատիպ պատկեր հրաշալին,
Զքրիստոսազաւր նահատակ բարին, զմարտիրոսաց պարծանաց տեղին,
Զարփին ծագեալ ի Գամրաց երկրին, Լուսաւորիչ հայոց մարդկային,
Որ վըկայեաց Աստուծոյ Բանին, եւ յանձն էառ զտանջանսն ահագին,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեայ, մեզ ողորմեա՛յ, Տէրդ ամենայնի,
Աղաչեմք:

Ռաւոն յաղթող հոգով զաւրացաւ, Գէորգէոս վըկայն սքանչացեալ,
Թագաւորաց առաջի կացեալ, զսընոտի պաշտաւնս նոցա անարգեալ,
Զոր չար Թունաւք բանսարկուին լըցեալ, Դատիանոս տանջանս պատրաստեալ,
ԶԳէորգէոս գլխիվայր կախեալ, զբոլոր մարմինըն քերչով քերեալ,
Երկայն բեւեռս ի յոտսըն հարեալ, այլեւ զգլուխ սըրբոյն սեւեռեալ,
Եւ ի բանդի ըզնա արգելեալ, ուր Տէր Քրիստոս անդէն երեւեալ,
Ի հարուածոցն ըզնա փարատեալ, զանպատմելի փառսըն խոստացեալ:

Առեալ տարան զվըկայն յատենին, Թագաւորաց բազմաց առաջի,
Պընդեալ զմարմինն ի մամուլս փայտի, մինչ աւանդեաց զհոգին բաղձալի,
Այլ հրաշագործ Տէրն ամենի, կենդանացոյց զվըկայն պանծալի,
Իսկ մոլորեալ խաւարեալքն յոգի, ասեն շնորհիւ կըռոցն այս լինի,
Այլ բազմագոյն տանջանք սոսկալի, ածեն զմարմնով Սըրբոյն Գէորգի,
Եւ նա մընաց յոյժ անդըրդուելի, որպէս զվէմս ի յալեաց ծովի,
Դարձեալ կրկին արկին ի բանտի, անդ ուր փըտեալ սիւնն կանաջի,
Ուր եւ սեղան եդեալ բարելի, Տեառըն հրեշտակ, սըրբոյն առաջի,
Եւ զայն տեսեալ մաւրըն Սապղարի, որ զորդայն ունէր ինն ամ ի գաղտնի,
Բերեալ ընկեց սըրբոյն առաջի, եւ նա արար ըզնա գընալի,
Յետոյ բերեալ զկախարդն առաջի, որ Աթանաս, անունըն կոչի,
Զի չար գործաւքըն սատանայի, նա յաղթեսցէ Գէորգէոսի,
Սուրբըն Գէորգ շնորհաւքն Յիսուսի, դարձոյց զկախարդն յԱստուած կենդանի,
Եւ յարոյց բազում մարմինք մեռելի, Գէորգէոս սուրբըն սքանչելի,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեայ, մեզ ողորմեա՛յ, Տէրդ ամենայնի,
Աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 310³-312³
Êáñ³·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³åª ²é³ù»É

Քաջամարտիկ վըկայն պատուական, յաղթեաց Հոգով չարին ստորական,
Յանձին կրրել զտանջանսն ամենայն, որպէս զոսկի Հըրով մաքրական,
Երիցս անգամ կամաւորական, զմահ ընկալաւ մարմնով չարչարման,
Դարձեալ յառնէր Հոգով տիրական, ի յապացոյց աւուրն յարութեան,
Զփրտեալ աթոռսըն այն արքունական, կանաչացոյց ըստ աՀարոնեան,
Յետոյ Հանգեաւ սըրոյ կատարման, եւ յանցաւորէս էառ զվաղճան,
Որք կատարեն զտաւնս իւր անխափան, արագապէս լինի աւգնական,
Որպէս Գէորգ պատանի տըղայն, գերեալ յազգացն այլասեռական,
Զոր ազատեաց Գէորգ սուրբ վկայն, յաւուր տաւնին իւրոյ կատարման,
Վասըն ծնաւղացն իւր երախտական, զոր ունէին առ յաղթող վըկայն,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեայ, մեզ ողորմեա՛յ, Տէրդ ամենայնի,
Աղաչեմք:

Երանելի անուն բաղձալից, Գէորգէոս պարծանք վըկայից,
Պայծառ արեւ ի կամարն երկնից, Գէորգէոս լուսատու զարմից,
Դուռ մարգարիտ ի ցաւղոյն երկնից, Գէորգէոս Հոգի լուսալից,
Սուրբ եւ մաքուր, ընտրեալ ի բիւրից, Գէորգէոս բժիշկ ամենից,
Ապաքինիչ ախտարար կըրից, Գէորգէոս դիւաց Հալածիչ,
Մեծ զինաւոր արքային երկնից, Գէորգէոս յաղթող կռամոլից,
ՆաՀատակաց Համաւրէն սեռից, Գէորգէոս գըլուխ ամենից,
Տաւնասիրաց անձանց Համայնից, Գէորգէոս կատարիչ ուխտից,
Ողկոյզ ճըմլեալ ի յանՀաւատից, Գէորգէոս բաժակ բերկրալից,
Ընդ մեր մաղթեայ առ ստեղծաւղն էից, Գէորգէոս պատւեալն ի խըմբից,
Յիշեա.
Եւ եւս առաւել.
Զանձինս.:

Լրումն աւրինաց եւ ծագաւղ շնորՀաց, Աստուածածին բարձաւղ յանցանաց,
Մարգարէից եւ ՆաՀապետաց, դու կատարումն տեսանողաց, առաքելոցն աւետարանչացն,
Վարդապետաց եւ Հայրապետաց, Հանդիսադիր սուրբ քարոզողաց,
Մարտիրոսաց եւ ճըգնաւորաց, զաւրացուցիչ դու զաւրականաց,
Առաքինեացըն ՆաՀատակաց, վիդ եւ վաՀան դու յաղթանակաց,
Զաւրավարաց տըւաւղ պըսակաց, բարեխաւսեա առ ածեալն Աստուած,
Զմեզ ազատել ի Հըրոյն տանջանաց, կըցորդ ընդ քոյդ, յաղերս մաղթանաց,
Զայնըն Բանին, Կարապետ կենաց, Նախավըկայն որ զյերկինս էբաց
Եւ լուսատուն մեր Հայաստանեաց, Գէորգէոս գերագոյն բազմաց,
ՆաՀատակացն, զաւրականաց, ըզմեզ փըրկել ի յանաւրինաց,
Եւ ի դիւացըն չար փորձանաց, ննջեցելոց մեր Հանգիստ կենաց
Եւ ողորմութիւն ընդ աջակողմեանց եւ Հայցողիս զանձիս որ գրեցի,
Մասնակցութեամբ ընդ Քոյդ սիրողաց,
Ողորմեաց.:

ԳԻՏ ՅԻՆԱՆՑ ԿԱՐԳՆ. ՅԵՐԵԻՄԱՆ ԽԱՉԻՆ ՅԱՇԽԱՐՀԱՄԱՏՐԵԱՆՆ ԵՒ Ի ՏԱՒՆ ԷՋՄԻԱԾՆԻՆ ՅԵՏ ԵԴԻԱԿԱՆ ԿԻՐԱԿԷԻՆ ԳԱՆՁ ՍԸՐԲՈՅՆ ԳԷՈՐԳԵԱ ԶԱՒՐԱՎԱՐԻՆ

Խընդայհըրաւէր, մանկունք Սիոնի, ձեզ աւետիս ձայնիւ բերկրալի,
Զարթիք յաւրհնութիւն, Հաւրն երկնաւորի եւ Էակից Որդոյն Միածնի
Ձեզ նորոգէ Աստուած Սուրբ Հոգին, կազմէ տաճար եւ տուն հանգըստի,
ԶԳէորգէոս յիշել գովելի, որ աստի տանիս իւր եկաւորի,
Զայն մըրցական, վըկայն պանծալի, զթագն եւ զ[պ]ըսակն ի մէջ հանդիսի,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեա խնայեա ի մեզ, անմահից արքա, աղաչեմք:

Արմատ կենաց զարմի յազատաց, Գէորգոս յաղթողն ի Գամրաց,
Ահեղազաւր ի յըմբշամարտաց, առիւծաձեւ ի պարըս բազմաց,
Հըսկայակերպ ի մենամարտաց, աճագնատես ի զաւրականաց,
Գէորգէոս տեսլեամբ հրեշտակաց, անդըրդուելի հաւատ գերազանց,
Կացեալ ատեան սնոտի իշխանաց, պատասխանի առնէր ներհակաց,
Անարգելով զպաշտաւնըն դիւաց եւ քարոզէր զԱստուածըն բարձանց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեա խնայեա ի մեզ, անմահից արքա, աղաչեմք:

Զար անաւրէն իշխանն ուրացեալ, նախ ըզգաւառըն հարցաքըննեալ,
Ապա զանուն սըրբոյն ծանուցեալ, եւ ըզհաւատ նորա գիտացեալ,
Ըզփախըստեան պատճառ իմացեալ եւ ընդ կըրկին գալըն զարմացեալ,
Զի նոցա հրամանըն անարգեալ եւ ի Քրիստոս Աստուած զաւրացեալ,
Ի տեսարանն պատասխանեալ, եւ զթէատրոնն զարմացուցեալ,
Երկնաւորին եմ ես նըւիրեալ, յանմահական յոյսն ապաւինեալ,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեա խնայեա ի մեզ, անմահից արքա, աղաչեմք:

Ատենական դատիչք եւ դահիչք տանջանական, չարին բորբոքիչք,
Ահա գազանացըն բեկացուցիչ, վիհ չարագոյն եւ սոսկացուցիչ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 270µ-273µ

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 272³-274µ

Êáñ³·Çñ

M ¶³ÝÓ ¶¿ñá·³ ½³õñ³í³ñÇÝ ³ë³ó»³É Ê³ã³-ïáõñ í³ñ¹³å»ï¿ T ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³▯ñ³Ï³åª Ê³ã³ ïáõñ

´Ý³·Çñ

2 M ØÇ³ÍÝÇÝ ¾Ù³Ýáõ¿ÉÇ ÷Ë ¿³ÏÇó… ØÇ³ÍÝÇ

4 M ·³▯Ç ÷Ë ³ëïÇ

5 M ³ï»ÝÇ ÷Ë Ñ³Ý¹ÇëÇ

6 M ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ.

¼³▯Ý áñ Ç ·áñÍë ëï³¹ÇáÝÇ, ·»ñ³½³Ýó»³É áùáõó íÁÏ³▯Ç

Ø³ÕÃ»Ùù Ç ù¿Ý, ëá°õñµ íÁÏ³▯, ³é î¿ñ ÚÇëáõë Ù»½ µ³ñ»Ë³õë»³°, ³Õ³ã»Ù

7 M ½³õñ³Ï³Ý³ó ÷Ë ▯³ÕÃáÕÝ Ç ¶³Ùñ³ó

8 M ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ²Ñ»Õ ▯³ÕÃáÕ Ç ▯³Ùµ³ñÁß ï³ó, ³éÇõÍ³Ó»õ Ç å³ñëë µ³½Ù³ó

9 M ³Ý¹Áñ¹áõ»ÉÇ Ñ³õ³ï ·»ñ³½³Ýó ÷Ë ³Ñ³·Ý³-ï»ë Ç ½³õñ³Ï³Ý³ó

10 M ·³▯Çç³Ý¿ Ç É»éÝ¿Ý µ³ñÓ³Ýó ÷Ë ³Ý¹Áñ¹õ»ÉÇ… ·»ñ³½³Ýó

12 M ²ñÑ³Ù³ñÑ¿ñ ÷Ë ²Ý³ñ·»Éáí

19 M ½ÇÝáõáñ»³É ÷Ë ÝÁõÇñ»³É

22 M ë³ëï Ï³óáõóÇãù ÷Ë ëáëÏ³óáõóÇã

23 M ½³▯ñ³óáõóÇãù ÷Ë ½áí³óáõóÇã M áõÝÇ ß³ñáõ-Ý³ Ïáõ÷ÇõÝ. Î³½Ù»³É ³ñÏ³Íù ·»É³Ýù Ïáï áñÇãù, áõ ³ñÏ»³É Ç Ù¿ç ½íÁÏ³▯Ý å³å³ÝÓ³óÇã

24 M Ü³Ë Á½Ï³å³Ýë ÷Ë À½ã³ñ Ï³å³ÝëÝ

Թագաւորին կամաց կատարիչ, եւ բարկութեան զովացուցիչ,
Ըզչար կապանսն ոլորմամբ պընդիչ, ապայ ըզսուրն փայլեցուցիչ,
Ըզհնարս անուոցըն դողացուցիչ, զտանջանարանսըն զանազանիչ,
Սամլոյ փայտից Պաւղոս կայ պընդիչ, կախեալ քերումըն դառնացուցիչ,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Գէորգեա խնայեա ի մեզ, անմահից արքա, աղաչեմք:

***Տ**եսէք զբարի մըշակ նահատակն, զկորովաճեռսն ամբարձեալ, յաղաւթս ամրափակ,*
Որ անդադար սաղմոսերգութեամբ քան զքահանայ, Տեառըն պաշտաւնակ,
Տէր աւգնական է իմ եւ պարփակ, իւր հրեշտակաւքն, որ շուրջ են բանակ,
Ես ոչ երկեայց ի քէն, չար մըշակ, որ միշտ ներհակ ես եւ հակառակ,
Ինձ յԱստուծոյ լիցի փոխանակ, վարձատրութիւն եւ պըսակ,
Յիշեա զհոգիս.:

***Ո**ւրախացաւ յաղթաւղն ի մարտին, Գէորգէոս անուն գովելին,*
Զինքըն կընքէր նըշանաւ խաչին, յաւգըն կոչէր զՈրդին Միածին,
Ընդէր հեղգայք ասէր իշխանին, կատարեցէք ըզկամըս չարին,
Զիս հատուցէք յառագաստ վերին, ուր են վըկայք անարատ գառինն,
Վաճառական եմ այն մարգարտին, զոր Տէրն ասաց յԱւետարանին,
Ծարաւեցայ, որպէս եղջերին, ըմպել յաղբեւրն, անըսպառելին,
Կարաւտացայ վերնական լուսին, այնմ որ աթոռ է կենարարին,
Եւ եւս առաւել.:

***Ի**ւսմամբ յաղերս առ քեզ պաղատիմք, զաւրեղ զինւոր, բարի նահատակ,*
Մեզ բարեխաւս Սուրբ Գէորգէոս, հանգիստ յուսոյ, իսկ եւ պահպանակ,
Որ մարմնական վիրաց փոխանակ, առեր զանանց կեանսն գերունակ,
Փոխան հոսման քոին սուրբ արեան, զպայծառ հանդերձըն զանապական,
Փոխան բանտից եւ չար կապանաց զերանականն հանգըստարան,
Ո՜վ սուրբ Գէորգ, զաւրեղ զաւրական, քո տաւնողացս արագ աւգնական,
Զանձինս.:

***Ր**ամեալ շաւիղ ծառոյն ցանկալի, պարտուց վըճար, նախնոյն Եւայի,*
Ամէնաւրհնեալ ծընաւղ Յիսուսի, մայր կենսատըւին Եմանուէլի,
Հրեղէն զաւրացն եղեր ցանկալի, Սադայէլեացըն զարհուրելի,

26 M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. öáõß »õ ï³ ï³ëÏ ÏÁëÏÍ»ÍáõóÇã, »õ óáÉ³ó»³É ÑáõñÁÝ ïáãáñÇã, Ú³õ·ÁÝ Ñ³ë»³É, Ï»Ý³ó å³ñ·»õÇã, ³ñÇ³ó³õ íÁÏ³ÛÝ Ç íÁï³ÝÏÇó

28 M Á½Ïáñáí³Ï ³ñÇÛ³çáÕ³Ï, ³ÝÝ»ñ»ÉÇ »õ ³ÝËá-ïáñÝ³Ï, ½Ó»éë ÷Ë ½Ïáñáí³Ó»éëÝ ³Ùñ³÷³Ï

32 M ÷³é³ó åÁë³Ï ÷Ë åÁë³Ï

37 M ²ëïáõÍáÛ´³ÝÇÝ ÷Ë ³Ý³ñ³ï ·³éÇÝÝ

39 M Á½çáõñÝ ÷Ë Û³Õµ»õñÝ

40 M áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ö³÷³ù»ó³Û ×ÁßÙ³ñÇ ï Ñ³óÇÝ, ³Ý³å³Ï³Ý Ï»Ý³ó µ³Å³ÏÇÝ

44 M ³Ãáé Ý »õ åÁë³Ï ÷Ë Ï»³ÝëÝ ·»ñáõÝ³Ï

46 M ½Ñ³Ý·Áëï³ñ³ÝÁÝ ½³ñÙ³Ý³½³Ý ÷Ë ½»ñ³-Ý³Ï³ÝÝ Ñ³Ý·Áëï³ñ³Ý

47 M ²ñ¹»ñç³ÝÇÏ »õ ù³ç ÷Ë à˙í… ½³õñ»Õ M ùá ÷Ë Ù»½

49 M ×³Ý³å³ñÑ ÷Ë ß³õÇÕ M µ³ñÓ³õÕ å³ñïáõó ÷Ë å³ñïáõó íÁ×³ñ

53 M Ù»ÍÇ ½ÇÝáõáñÇÝ ÷Ë Ù»Í ½³õñ³Ï³ÝÇ M ãÇù ëáõñµ

55 M ãÇù ïáÕÁ

Քերոբէիցն եղեր սարսելի, սերոբէիցըն՝ պատկառելի,
Այսաւր ի տաւն մեծ զաւրականի Սուրբ Գէորգեա քաջ նահատակի,
Կցորդութեամբ սորին վըկայի, մատի՛ր յաղերս Որդոյն Միածնի,
Հաղորդութեամբ Սուրբ Կարապետի, Ստեփանոսի եւ Լուսաւորչի,
Ըզմեզ պահել անփորձ աշխարհի եւ արքայութեանն առնել արժանի,
Ողորմեա.։

56 M ÉÁÝáõÉ ßÝáñÑ³õù ÷Ë å ³Ñ»É ³Ý÷áñÓ

ՏԱՂ ԵՒ ՅՈՐԴՈՐԱԿ ԱՍԱՅ

Ռամեալ զկիրս տանջանաց,
Զերկունըս հանուր ընդ Քո վըշտաց,
Գէորգէոս յանձին տարաւ,
Որպէս ըզվէմ անգիծ գըտաւ:

Զխաչ քո եւ զլուծ Քրիստոս բարձեալ,
Ստոր ծանրագոյն վիմաց պարզեալ:
Գամրաց առ կայսր ուռ տարածեալ,
Զմայրսըն ծածկեալ, յորթոյն ծաղկեալ:
Սըրտաւք յաւտեալ եւ կոչկոճեալ,
Քաջ բարունակ Հաւր Քո սըրբեալ:
Գէորգէոս Քեզ մըշակեալ,
Բազում վըկայս պըտղաբերեալ:
Եղեւ Հոգոյ Քո բնակարան,
Յայտնեալ գործաւքըն հրաշագան:
Ի տանջանաց միշտ Նորոգէր
Եւ զվէրս բազմաց ապաքինէր:
Գէրոգէոս, ընդ Քեզ յառնէր,
Եւ ըզմեռեալըս յարուցանէր:
Հոգովն ի փորձ ոչ յաղթելով,
Մարմնովն ի կրիցն ոչ պարտելով:
Բերեալ զպատկեր Քո յարութեան,
Որ հաղորդեաց Տէր քո մահուան:
Գէորգէոս մեծ Քո վըկայն,
Տո՛ւր մեզ նովաւ ձիր քաւութեան:

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 273µ-274³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, 275³µ
Êáñ³·Çñ
M ³ÝËáñ³·Çñ T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ
2 M Ù³Ñáõ ÷Ë Ñ³Ýáõñ M ù»½ ÷Ë ùá
5 M ¼ùá ÉáõÍ »õ ½Ë³ã ÷Ë ¼Ë³ã... ½ÉáõÍ
8 M ÷Ë ï áÕÇ. ÚáñÃá Í³ÕÏ»³É ½Ù³ñÁëÝ Í³ÍÏ»³É
14 M ·áñÍáí ùá Ññ³ß³Ï³Ý
24 M ½ÓÇñ

ՂԲ. ԿԱՆՈՆ ՎԱՐԱԳԱՅ ԽԱՉԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՎԱՐԱԳԱՅ ԽԱՉԻՆ ԳԷՈՐԳԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Գաւազան ուժոյ եւ ցուպ զաւրութեան անմարտընչելի աջոյն Յիսուսի,
Բազմոց հանգըստի, կառք քառակուսի, գահոյք սըխրալի նոր Սողոմոնի,
Սուր քառասայրի, զէն անըըթելի, արեամբն Աստուծոյ մըխեալ հաւաստի,
Սուրբ եւ աստուածազաւր նըշան պարծանաց քոց երկըրպագուացս,
Աննինջ պահապան յաստիս եւ յաւուրն ահեղի, առիթ կենացն անըսպառ,
Արդ, բարեխաւսեա՛ առ անմեկնելի բարձրացեալն ի քեզ՝
Հաշտ լինել ընդ մեզ հանապազ, աղաչեմք:

Էրբեմն ընկեցեալ գոլով քո յերկրի յետ բարձրանալոյ ի քեզ բարձրելոյն,
Արմատդ աւրհնութեան իբրեւ զանիծից եւ գործիդ կենաց իբր ըզփայտ մահու:
Մեծ սքանչելեաւք ցուցար բերաւղ զաւրութեան անմահն Աստուծոյ,
Երկըրպագելի գոլ եւ պաշտելի յաւէտ իսկապէս ըզքեզ ծանուցեր
Ի մեծ Թագուհւոյն Հռոմայ պատւեցար յարութեամբ դըստերն ի քոյըդ հրաշից:
Մասն ի բոլորէն խաչէ հատուածեալ, մեծին ի մեծէն պարգեւ շնորհեցար,
Յերուսաղէմէ զքեզ ի Հռոմ բարձեալ եւ տիեզերացն ի գլուխ հանգուցեալ,
Ի կողաստեղծից նախ պաշտեցար ծածկաւղդ ամաւթոյ,
Մաւրն առաջնոյ փայտիւըն վըտանգելոյ:
Արդ, բարեխաւսեա՛ առ անմեկնելի բարձրացեալն ի քեզ՝
Հաշտ լինել ընդ մեզ հանապազ, աղաչեմք:

Ոսկիաքանդակ ծիրանազգեցիկ կայսերազարմիցըն Թագ պարծանաց,
Որոց ըստ ազգի պայազատութեան ոմանք ի յոմաց ըզքեզ ընկալեալ,
Ուստի շառաւիղըն բազմապայծառ ամենաչըքնաղ կոյսըն Հռիփսիմէ,
Ի հալածանացըն ժամանակի ի տարափախչելն իւրեանց յարեւելս,
Զանկողոպտելի գանձդ աստուածային առեալ ընծայէր անծանաւթ ազգին,
Ի մտիցն արեւու անմուտ արեգակն աշխարհին Հայոց վերածագեցար,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 458³-461³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 212³-217µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 248³-251³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ì³ñ³·³ Ë³ãÇ ÝáñÇÝ
¶¿[áñ·»³] H ø³ñá½ ì³ñ³·³ êáõñµ Ê³ãÇÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¼. ì³ñ³·³Û Ë³ãÇÝ ³ë³ó»³É ¶¿áñ·³Û í³ñ-¹³å»ïÇÝ
Ì³Ûñ³Ï³åª ¶¿áñ·»³ µ³Ý
´Ý³·Çñ
1 H áõÅáÛÝ
2 H µ³½Ù³ó H ·³ÑÇõù C êáÕáÙáíÝÇ H ê³Õ³ÙáÝÇ
4 H ãÇù »õ
5 H Ï»Ý³ó
7 H ãÇù Ñ³Ý³ å³½
8 H °ñµ»ÙÝ H µ³ñÓñ³Ý³ÉáÛÝ
9 H ²ñÙ³ï
11 C Í³Ýáõó³ñ
12 CH Ã³·áõÑáÛÝ C Ðéá íÙ³Û
13 H ãÇù Ë³ã¿ H Ù»Í¿
15 H ³Ù³õÃáõ
16 H ³é³çÝáÛÝ ÷³ÛïÇõ H í ï³ÝÏ»ÉáÛ C íÁ ï³Ý·»ó»-ÉáÛ
17 H î¿ñ í³ëÝ ³ÝÓ³Ýó Ù»ñáó ÷Ë ³ÝÙ»ÏÝ»ÉÇ… ù»½
18 H ãÇù
19 H ÍÇñ³Ý³ë·»óÇÏ
20 H å³Ñ³½³ ïáõÃ»³Ý
21 C ß³é³õ»ÕÝ H ³é ³Ù»Ý³ãùÝ³Õ
22 H Ñ³É³Í³Ý³ó
24 H Ù ïÇó

Յոր երկրրպագեմք ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն զբեւեռեալն ի քեզ Աստուած բոլորից:
Արդ, բարեխաւսեա՛ առ անմեկնելի բարձրացեալն ի քեզ՝
Հաշտ լինել ընդ մեզ հանապազ, աղաչեմք:

Րահետ սըլացմամբ լուսաթռիչ գնացիւք դիմեալ ի յաշխարհըն Վասպուրական,
Հասեալ ի գաւառըն Տոսպ կոչեցեալ ի բարձրադիտակ լեառըն Վարագայ,
Ի խաչակրաւնիցըն սըրբազգեստից կառուցեալ հանգեար ի կատար վիմին,
Պահպանողական թեւոց տարածմամբ աւժանդակելով մարմնաւոր զուարթնոցն,
Որք յետ կատարման մեծ վըկայուհեացն աւետարանեալք ի Լուսաւորչէն,
Հրեշտակահանգէտ փառաբանութեամբ գովէին զփըրկաւղն աշխարհի
մահանալովըն ի Քեզ:
Արդ, բարեխաւսեա՛ առ անմեկնելի բարձրացեալն ի քեզ՝
Հաշտ լինել ընդ մեզ հանապազ, աղաչեմք:

Գերազանց չափոյ կըշռութեան ի քեզ խորհըրդոյն Էմմանուէլի,
Անլոյծ պընդութեամբ այրն աստուածային արժանի լինել հայցէր պաղատմամբ,
Բազմաճառագայթ լուսոյն փայլակումն ի քէն տարածիւր աճաւոր հրաշիւք,
Ի յերկոտասան առաջըս հոսանսն յաղթահարելով ըզլոյսն արեւու,
Բուրումն անուշակ քրիստոսեան հաւտոյն խառնեալ ընդ ձայնի հընչման
հրեշտակացն,
Որով ուռճացեալ վայրն արարչընկալ բաղդատիւր լերինըն Թաբաւրական,
Նըմանասարաս ծաւալմամբ լուսոյ քեւ նըշանակեալ զգալուստն վերջին,
Արդ, բարեխաւսեա՛ առ անմեկնելի բարձրացեալն ի քեզ՝
Հաշտ լինել ընդ մեզ հանապազ, աղաչեմք:

Երրեակ անձնաւոր միոյ Տէրութեանըն գոլով քարոզ քոյդ վերածագումն,
Ի յանշունչ նիւթոյ ձեւ քառակուսի գոլով ըստ բնութեան թանձր եւ վայրաբեր,
Գեր քան ըզբնութիւն հիահրաշ սքանչիւք թեւաւք Սուրբ Հոգւոյն բերեալ
վերամբարձ,
Շարժեալ ճոխաբար ի գըլխոյ վիմին հրեշտակագումար դասուց բազմութեամբ,
Թռուցեալ ակներեւ բոցակերպութեամբ հասեալ ի տեղի յարկի աղաւթիցն,
Հաճեցար բնակիլ ի նմա յարակայ ըստ եկեալ ձայնին առ սուրբսն ի վերուստ,
Որոց խընդութեամբ լըցեալ մեծապէս ընդ աստուածահրաշ ծագմամբ

25 H ½µÕË» ³ ÉÝ ÷ Ë ½µ»õ»é» ³ ÉÝ H ù¿Ý ÷ Ë ù»½
28 H Û ³ ßË ³ ñÑ
30 H ëñµ ³ ë · »ë ï Çó H É»ñÇÝÝ ÷ Ë íÇÙÇÝ
33 H Ññ»ß ï ³ Ï ³ Ñ ³ Ý ¹ ¿ë
36 H Ïßé áõÃ» ³ Ýó
37 H ² ÝÉáõÍ
39 CH ÑáëÙ ³ Ùµ
41 H ³ ë ï áõ ³ ÍÁÝÏ ³ É C Â ³ ÷ ³ õñ ³ Ï ³ Ý
45 H í»ñ ³ ÛÍ ³ · áõÙÝ
47 H ëù ³ Ýã»É» ³ õù C Ã»õáíù CH Ðá · áÛÝ
48 CH · ÉáõË H µ ³ ½ÙáõÃ» ³ Ý
49 H Ñ ³ ë» ³ É
50 H Ï» ³ É
51 H Í ³ · Ù ³ Ý

Յայտնիլ սրբոյ Նշանիդ:
Արդ, բարեխաւսեա՛ առ անմեկնելի բարձրացեալն ի քեզ՝
Հաշտ լինել ընդ մեզ հանապազ, աղաչեմք:

Ա*ղբեւր յորդառատ կամաւք հրգաւրին անդանաւր բղխիւր ի փառըս Խաչիդ,*
Ուստի զանազան ախտից սրբութիւն ի քոյդ կատարի շնորհաբաշխութեանց,
Առ որ պաղատիմ երկրպագելով անկեալ առաջի կրողիդ Աստուծոյ,
Անլեզու խաւսաւղ անշունչ ճարտասան մաղթեա ազատչին քեւ զազգըս Ադամայ:
Մաքրել զմեր հոգի, ըզշունչ եւ զմարմին ի խարդախութեանց հակառակողին,
Առաջնորդական հոգւով բարութեան լընուլ զհայրապետըն մեր զՏէր [այս անուն]
Եւ զուխտըս բոլոր Սուրբ Եկեղեցւոյ հանդիսիւ վերնոցըն պայծառանալ
Եւ զաստուածապաշտ արքայն մեր [այս անուն] զաւրանալ իւրովքն ի կամս Աստուծոյ,
Ննջեցելոց հաւատացելոց շնորհել թողութիւն եւ փառաց հանդիստ,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս փոխեցելոյն յուսով յաշխարհէ, աղաչեմք:

Բ*արերջանկութեամբ զընթացս ի մարմնի առ քեզ ուղերձել խընդըրեմք:*
Ա*ռաւելապէս զանձինս եւ ըզմիմեանց ամենակալիդ Աստուծոյ յանձն առնեմք:*

Փ[ՈԽ]

Ն*որահրաշ ծագմամբ երեւեալ աստուածութեան Խաչիդ*
Կըրկին հայցուածովք երկիր պագանեմք,
Սըրբավայելուչ համարձակութեամբ լինել բարեխաւս ընդ մեղաւորացս,
Ի կըցորդութիւն մեծ վըստահութեան կալցիս զըստ մարմնոյ ծընաւղն Աստուծոյ:
Դնելով առաջի ըզմեծ փըրկութիւն, որ ի ձեռըն ձեր գործեաց աշխարհի,
Ոմըն զանարատ ըզծնունդ եւ ըզսնունդ ջամբել զկուսականըն կաթն եւ զփախուստն,
Ոմն ըզձաղանաւք կըռփումն եւ զլեղին եւ զաստուածաբան բերանոցն ըզթուք,
Ըզփուշն եւ զքացախն եւ ըզմերկութիւն եւ զոգեպահանջ բեւեռսն եւ ըզտէգն,
Զի սարսափելի այս յիշատակաւք դարձեալ կեցուսցէ այժմ եւ յաւուրն ահեղի,
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ.:

---

52 H Ú ³ Û ï Ý» ³ É
55 H ² ÕµÇõñ H µËÇõñ H Ï ³ éë ÷Ë ÷ ³ éë
56 H ëñµáõÃ» ³ Ý H ßÝáñÑ ³ µ ³ ßËáõÃÇõÝ
57 C ³ Ý·» ³ É H å ³ Õ ³ ïÇÙù
58 H Ë ³ õë»É H ù»½ ÷Ë ø»õ
60 CH Ñá·á í
61 CH »Ï»Õ»óáÛ
62 H ½ ³ õñ ³ Ý ³ Éá í ÷Ë ½ ³ õñ ³ Ý ³ É Çõñá íùÝ
63 H ßÝáñÑ» ³ É
65 H µ ³ ñ»ñç ³ ÝÏáõÃ» ³ Ùµ
68 H Ñ ³ Ûóáõ ³ Í ³ õù
72 H Á½ÍáõÝ·Ý H ç ³ Ùµ» ³ É
73 H ½ ³ ë ï áõ ³ Í ³ ë å ³ Ý ÷Ë ½ ³ ë ï áõ ³ Í ³ µ ³ Ý
75 H Û ³ õáõñ

ՄԵՂԵԴԻ ՍՐԲՈՅ ԿԵՆԱՐԱՐ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Քերովբէից վեհագոյն ցուցար, ո՛վ երանեալ փայտ,
Քառաթեւ նըշան սուրբ՝ ի լուսոյ կազմեալ:
Ռամից բոլորից ստեղծողին արժանի եղեր, որ ի կառս
Փառաւք Հաւր բարձըրացեալ:
Ի մէջ տիեզերաց ծաղիկ ծագեցար, ծառըդ կենաց ծաղկեցար,
Լայնասաղարթ տերեւով, փըթթինազարդ կանաչացեալ,
Յորում ողկոյզն ճըմլեալ ի Դաւթի քաղաք, ի յԵրուսաղէմ:
Սաւառնացեալ, բեւեռեալ Տէրն ի քեզ Յիսուս Քրիստոս
Գոչէր առ Հայրըն Ադամայ Զէլիէլին, ուր խաւարեցաւ
Արեգակն եւ լուսին, հանդերձ աստեղաւք:
Տունկդ անմահութեան, որ մեզ ծագեցար, անդր ի փառաց ի դրախտէն,
Բարունակ վայելուչ, քաղցրաճաշակ ի յայգւոյն, ի կենաց ծառոյն,
Հատուած գեղեցիկ, դու մեզ շնորհեցար:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 461 ³ µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 239 ³ µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 387 ³ µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 208 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï »°ë í »ñ»õáõÙ BG Ø»Õ»¹Ç ëáõñµ Ê ³ ãÇÝ C Ø»-Õ»¹Ç Ë ³ ãÇ
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Î¼. ì ³ ñ ³ · ³ Ë ³ ãÇÝ ¿
Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª øñÇë ï
´Ý ³ ·Çñ
6 BG ï ¿ñ»õ» ³ É BG Ï ³ Ý ³ ç ³ ó» ³ É
8 BG øñÇë ï áë ² ë ï áõ ³ Í
9 B Ñ ³ ñ ÁÝ¹ ² ¹ ³ Ù ³ ÷Ë Ð ³ ñÁÝ ² ¹ ³ Ù ³ C Ð ³ ñÝ ÁÝ¹
11 B ³ Ý¹
13 A Ð ³ ïÁõ ³ Í

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ ԿԵՆՍԱՏՈՒ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԵՐՈՅ

Խորհուրդ կենաց եւ գաւազան յուսոյ, ո՛վ նըշան տէրունական,
Այսաւր կանգնեցար ի Սուրբ Գողգոթայ, ընդդէմ հարաւոյ լուսով զարդարեալ,
Քեզ երկըրպագեմք, աւրհնեալ ես դու, փա՛յտ սուրբ, հրաշափառ անուն,
աթոռ անեղին:

Ո՛վ զաւրութիւն ահեղ եւ հըզաւր եւ մարգարէիցն ըզքեզ ծանուցեալ,
Երկնանըման աթոռ անեղին, ի քեզ բազմեցաւ Որդին Աստուծոյ,
Քեզ երկըրպագեմք, աւրհնեալ ես դու, փա՛յտ սուրբ, հրաշափառ անուն,
աթոռ անեղին:

Ի քեզ կառուցեալ Բանին Աստուծոյ, եւ բազկատարած ձայնիւ գոչէր ի խաչին ասելով
Զէլիէլին մաղթեալ ի Հաւրէ, ազդ առնելով ի դըժոխս, փըրկէր ըզգերեալսն,
Քեզ երկըրպագեմք, աւրհնեալ ես դու, փա՛յտ սուրբ, հրաշափառ անուն,
աթոռ անեղին:

Տըպաւորեալ գոյացար ի Լիբանանու, տունկ խաչանըման Դաւիթ գուշակէր,
Տեսեալ պատանւոյն եղեւ կենդանի, ի ձայն ցընծութեան գոչէր ըզնըւագս.
Քեզ երկըրպագեմք, աւրհնեալ ես դու, փա՛յտ սուրբ, հրաշափառ անուն,
աթոռ անեղին:

Ո՛վ հիւթեղէն, եղեր վերընկալ, կարապետ գոլով
Եւ նախագուշակ գալըստեան Որդւոյն Աստուծոյ,
Քեզ երկրպագեմք, աւրհնեալ ես դու, փա՛յտ սուրբ, հրաշափառ անուն,
աթոռ անեղին:

Ի քեզ ապաւինիմք, ո՛վ փայտ փըրկութեան, սուսեր ընդդէմ թըշնամւոյն
հակառակողին,
Լե՛ր մեզ պահապան ի յելս եւ ի մուտս եւ յոյս փըրկութեան
Հաւատացելոց Սուրբ Երրորդութեանդ, Քեզ երկըրպագեսցուք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 462³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 239µ-240
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 210³µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ Ù»Õ»¹Ç Ë³ãÇ B-Ý Ëáñ³-·ñÇó ³é³ç áõÝÇ Ñ»ï»õ»³É ÝßáõÙÁ. øñÇëïáë³-ïáõñ ¿ ï³Õë. í»ñÇÝë ³å³ ãÏ³Ûñ Û³õñÇÝ³Ï Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Î¼. ì³ñ³·³Û Ë³ãÇÝ ¿ ´Ý³·Çñ
8 B ¼»ÉÇ»ÉÇÝ BG Ù³ÕÃ¿ñ
10 BG ÈÇµ³Ý³Ý¿
11 B áõÝÇ ß³ñáõÝ³ Ïáõ³ÇõÝ. ù»½ »ñ·¿ñ ³ë»Éá í
13 G í»ñÁÝ·³É BG Ý³Ë³·áõß³Ï »õ Ï³ñ³å»ï ÷Ë Ï³ñ³å»ï ·áÉá í
14 G ÷Ë ïáÕÇª ·³ÉÁëï»³Ý àñ¹õáÛÝ ²ëïáõÍáÛ
18 G ºññáñ¹áõÃÇõÝ

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԵՐՈՅ

Արփիական Հրաշիւք պայծառացեալ տեսաք ըզտէրունական նըշանն (կրկ.)
Այն որ փոխանակ ծառոյն գիտութեան զՔրիստոս ի մեզ պըտղաբերեաց,
Եկա՛յք երկըրպագեսցուք Քրիստոսի սուրբ յաղթող Խաչին,
Զի նա է յոյս Հաւատացելոցս եւ առաջնորդ կենաց:
Եկն էհաս պայծառ եւ փըրկական նըշանըն Տէրունական (կրկ.)
Այն որ առաջնորդ եղեւ աւազակին եւ բացող փակեալ դըրախտին[¨],
Եկայք երկըրպագեսցուք Քրիստոսի Սուրբ յաղթաւղ Խաչին:
Զորոյ զձեւն ի յերկինս տեսաք եւ երկիր մեծապէս պանծացաւ (կրկ.)
Այն, որ լուսազարդ ճառագայթիւքըն յԵրուսաղէմ փայլեաց,
Եկա՛յք երկըրպագեսցուք Քրիստոսի Սուրբ յաղթաւղ Խաչին:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 462µ-463 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 240µ-241 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 387µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 210µ
Êáñ ³ ·Çñ

A ï »°ë í »ñ»õáõÙ BCG ²ÛÉ Ù»Õ»¹Ç Ë ³ ãÇ ´Ý ³ ·Çñ
6 B ¹ñ ³ Ë ï
¨ Ղ.-է. ԻԳ. 39-43
8 G ß ³ ñ. ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ ³ Í B ¾ñÏÇñë

ԱՅԼ ՄԵՂԵԴԻ Ի ՆՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԽԱՉԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ես ձայն զաուիծուն ասեմ,
Որ գոչէր ի քաուաթեւին:
Ի քաուաթեւին գոչէր,
Ձայն աունէր ի սանդարամետսն
Սանդարամետն այն ի դող եղեալ,
Սասանիւր ի ձայնէն ահեղ:
Ահեղ ձայնս, որ ես լըւայ,
Սա քակէ զամուրս, որ ունիմ.
Ջամուրս իմ քակել կամի,
Գերելոցն աունել զերեդարձ:
Գերեացն երանի ասեմ,
Որ եղեն ի յաուն աուիւծուն.
Ի յաուն աուիւծուն եղեն,
Այլ չունին ակըն տանջելոյ:
Ակըն տանջելոյ չունին,
Ակն ունին անանց պըսակին:
Պըսակ բոլորեալ աունուն,
Յաուիւծէն՝ յանմահ արքայէն.
Փա՜ռըս Փըրկողին տացուք,
Որ փըրկեաց զգերեալսն ի բանտէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 463³µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 241³µ

H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 289³-290µ

N-Ó»é. ÑÙñ. 5328, Ã»ñÃ 183µ-184³

O-Ó»é. ÑÙñ. 3540, Ã»ñÃ 176³

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 173µ-174³

Ü³ñ»Ï³óÇ-¿ç 129

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B ²ÛÉ ï³Õ êáõñµ Ê³ãÇÝ H î³Õ êñµáÛ Ú³ñáõÃ»³ÝÝ øñÇëïáëÇ N Ø»ÕÇ¹Ç ³ÝáÛß [Ú³ñáõÃ»³Ý] O Ø»Õ»¹Ç ³ÝáÛß, Ç êáõñµ ¶ñÇ·áñ¿ Ü³ñ»Ï³óõáÛ [Ú³ñáõÃ»³Ý] T Ø»Õ»¹Ç, Ç ¶ñÇ·áñ¿ Ü³ñ»Ï³óõáÛ [Ú³ñáõÃ»³Ý]

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Î¼. ì³ñ³·³Û Ë³ãÇÝ ¿. Ú³é³ç ï»ëáÕ¿Ý Ó³ÛÝÝ ¿

´Ý³·Çñ

3 T ·áã¿

4 T ³éÝ¿ B ë³Ý¹³ñ³Ù»ïë H ë³Ý¹³ñ³Ù»ïÝ

6 B ê³ë³Ý¿ñ

7 B ÉÁë»Ù A ÉÁõ³

8 O ãÇù ½³Ùáõñë áñ áõÝÇÙ

9 N Úáñ¹áñ³Ï O ö[áË] T öáË¿ H Ï³Ù¿ñ

10 AH ¶»ñ»É»³óÝ NT ¶»ñ»Éáóë O ¶¿ñ»Éáóë

12 B àñ ÉÇÝÇ Û³éÁÝ Û³éÇõÍáõÝ A ³éÇõÍáÛÝ T ³é»õÍáõÝ

13 B Ú³éÁÝ Û³éÇõÍ¿Ý A ³éÇõÍáÛÝ

14 NT ï³Ýç³Ý³ó

15 B ²ÏÝÁÝ O ï³Ýç³Ý³ó

16 BH ÷Ë ïáÕÇ. äÁë³ÏÇÝ ³Ý³Ýó åÁë³ÏáíÝ T ³Ý³ÝóÝ

18 BH Ù»Í Ã³·³õáñ¿Ý ÷Ë Û³ÝÙ³Ñ ³ñù³Û¿Ý T Û³ñù³Û¿Ý

19 ABH ö³¯éÁù NO ÷ÁñÏ³õÕÇÝ ABH ³ë»Ù ÷Ë ï³óáõù H µ³Ý¹¿Ý

ԳԱՆՁ ՎԱՐԱԳԱՅ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻ

Գլուխն եկեղեցոյ, վէմըն հաւատոյ եւ նեցուկն յուսոյ,
Սիրողն Աստուծոյ, Միածինն Որդոյ, անմահ կենդանոյ,
Առընլոյն յետոյ, զՀոգին Աստուծոյ, ի տան խորհըրդոյ,
Զինուն Սուրբ Հոգոյ, նա հրաման առնու ի Հռոմ գընալոյ,
Քարոզ լինելոյ, Բանին Աստուծոյ, Աւետարանոյ,
Յետ հաւատալոյ, մեծին Թագուհոյ, կայսեր Կղաւդիոյ,
Թագուհին դըշխոյ, ցանկացաւ տեսոյ, Յակոբայն սըրբոյ,
Ահա կեցո՛յ ըզմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ շնորհիւ խաչի Քո:

Ռոտեալ դըշխոյին, ընդ հաւատ սրտին, ըզսէրն ըղձալին,
Զփափագ տենչալին, սրբոյ քաղաքին, Երուսաղէմին,
Տեառն ոտնակոխին, տնաւրինականին, սուրբ ուխտատեղին,
Ծննդեան սուրբ յայրին, եւ Գողգոթային, Սուրբ գերեզմանին,
Տեսլեան սուրբ Խաչին եւ Յակոբոս եղբաւր Քրիստոսին,
Ասաց Պետրոսին, հաւատոյ վիմին, ըզփափագ սըրտին,
Եւ բանիւ նորին, եմուտ ի նաւին, եւ եկն ի Պաղեստին:

Ի գալ դըշխոյին, ի սուրբ քաղաքին, յԵրուսաղէմին,
Խընդիր էլ Խաչին, այն կենաց փայտին, մեզ տըւաւղին,
Սաստիւ տագնապին, խոշտանկեալ լինին, ազգ տիրասպանին,
Վասըն սուրբ Խաչին, զոր եւ յայտնեցին, ուր պահեալ էին,
Եւ յայտնել Խաչին սքանչելիք լինին, անդ ի նոյն տեղին,
Դուստըր դըշխոյին, անկեալ մեռանի, նա յանկարծակի,
Խնամովն Յիսուսի, զխաչն յայտնեցի, յարմամբ մեռելին,
Ահա կեցոյ.:

Գոհութիւն տըւեալ, դըշխոյն բախացեալ, յոգի զըւարճացեալ,
Հաւատն ամրացեալ, յուսով հաստատեալ, սիրով սերտացեալ,
ԶՅակոբ աղաչեալ, աղերսիւ մաղթեալ, եւ նըշան հայցեալ,
Եւ նա հաւանեալ, Տեառն եղբայրն ընտրեալ, զհայցուածս նորայ տալ,
Առ Տէր աղաւթեալ, եւ երկըրպագեալ, սուրբ Խաչին յայտնեալ,
Եւ մասըն հատեալ, զարեամբ թաւթաւեալ, Աստուծոյն բարձրեալ,
Զայն նըմայ տըւեալ, դըշխոյին ընտրեալ, կայսերն յուղարկեալ,
Ահա կեցո՛յ ըզմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ շնորհիւ խաչի Քո:

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 274³-277µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 275µ-278µ
Êáñ³·Çñ
M ¶³ÝÓ ì³ñ³·³Û Ë³ãÇÝ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ¶ñÇ·áñÇ »ë³
´Ý³·Çñ
9 M ð³Ù»³É ÷Ë ðá ï»³É M ÁÕÓ³·ÇÝ
11 M ÷Ë ïáÕÇ. î»³éÝ á ïÝ³ ï»ÕÇÝ »õ ïÝ³õñÇÝ³-Ï³ÝÇÝ, ï»Õ»³ó ëáõñµ áõË ï³ ï»ÕÇÝ
22 M ëáõñµ Ë³ãÝ ÷Ë ½Ë³ãÝ
26 M Ù³ëÁÝ ÷Ë ÝÁß³Ý
29 M Ã³Ã³Ë»³É

Որ եւ զայն տեսեալ, սիրով ընկալեալ, տիկինն երանեալ
Եւ յուղի անկեալ, ի Հըռոմ գընալ, յաթոռն իւր դառնալ,
Անդանաւր հասեալ, նա վախճան առեալ, կենաց զըրաւեալ,
Սուրբ մասն մնացեալ, մին զմիով անցեալ, Հըռւփսիմէն հասեալ
Եւ նա զայն առեալ, հաւատով պաշտեալ եւ առ իւր պահեալ,
Ի Հռոմ ելեալ, յարեւելս դիմեալ, ի Վարագ հասեալ
Եւ ընդ որ եկեալ, սքանչելիս ցուցեալ եւ հրաշս արարեալ,
Ահա կեցո՛յ ըզմեզ, Տէ՛ր, եւ արդարացո՛յ շնորհիւ խաչի Քո:

Բամեալ ընդ նըմին, Հռւփսիմէ կուսին, եւ ընկերք նորին,
Թիւք եաւթանասնին, կուսանքն որ էին, ընդ Գայիանին,
Որք ելեալ եկին յաշխարհըս վերին, ի Վարագ հասին
Եւ անդէն կացին, ի Ղուռուպաշին, որ Սուրբ Խաչ ասին
Եւ ապա ելին, ի Գալիլային, յամուրըս լերինն,
Անդ ամփոփեցին զմասըն Սուրբ Խաչին, ի խաչաքարին,
Եւ ինքեան գնացին, Վաղարշապատին, եւ անդ վըկայեցին,
Ահա կեցոյ ըզմեզ Տէր եւ արդարացոյ շնորհիւ խաչի քո:

Իսկ ոմանք կացին, անդէն մընացին, յընկերաց նոցին,
Ի Սալնապատին, յՈւրբաթայրին, ի յանապատին,
Մինչ Լուսաւորչին, մեր Սուրբ Գրիգորին, եկեալ առ նոսին,
Դիտեաց ըզտեղին, ըզսուրբըն նշանին, ուր սուրբ Խաչն էին,
Բայց ոչ կարացին, գիտել հաւաստին, զտեղի սուրբ Խաչին,
Ժամանակք անցին, երեք հարիւրին եւ յիսուն աւելին
Եւ ոչ գիտէին զտեղի սուրբ նըշանին, ըզխաչաքարին,
Ահա յիշե.:

Եկեալ եւ հասեալ, ժամանակ մերձեալ, սուրբ նըշանն յայտնեալ,
Թոդիկ սրբասնեալ եւ աշակերտն ընտրեալ, Յովէլ անուանեալ,
Հայր վանաց եղեալ, եւ առաջնորդեալ, որոց անդ կեցեալ,
Տասնաւորս անցեալ, անսըւաղ պահեալ, զՍուրբ Խաչըն խընդրեալ,
Աստուած գըթացեալ, եւ նոցայ յայտնեալ, զՍուրբ Խաչն ամփոփեալ,
Մինչդեռ աղաւթեալ, կային դեգերալ, մաղթանս մատուցեալ,
Տեսին լոյս ծագեալ, եւ գլեաըն լըցեալ, Վարագ կոչեցեալ,
Եւ եւս առաւել.:

Սաստիկ սըխրացեալ, եղեն զարմացեալ եւ զահի հարեալ,
Սուրբ նըշանն յայտնեալ, լուսով ցոլացեալ, հրեշտակաց բերեալ,

32 M Ý ³ Û ÷ Ë ½ ³ ÛÝ
34 M º õ Û ³ Ý ¹ ¿Ý ÷ Ë ² Ý ¹ ³ Ý ³ õñ
36 M ëÁ å ³ ë» ³ É ÷ Ë å ³ ß ï » ³ É
43 M Ê áõ é áõ å ³ ßÇÝ
54 M ·Ç ï ³ óÇÝ ½ ï »ÕÇ Ï»Ý ³ ó ÷ ³ Û ï ÇÝ ÷ Ë ·Ç ï ¿ÇÝ... ÝÁß ³ ÝÇÝ
59 M Ï ³ ó» ³ É ÷ Ë å ³ Ñ» ³ É
62 M ³ Ýáõ ³ Ý» ³ É ÷ Ë Ï áã»ó» ³ É

Ակներեւ տեսեալ, զՍուրբ Խաչն որ եկեալ, տաճարըն մըտեալ,
Ի սեղանն եդեալ եւ անդ հանգուցեալ, Սուրբ նըշանն յայտնեալ,
Զոր Թոդիկ առեալ, եւ երկըրպագեալ, զՏէրն ի նմա տեսեալ,
Իսկ լոյսն որ փայլեալ, սիւն կառեալ կապեալ, երկոտասան լեալ,
Մինն յայնկոյս կառեալ, յակըրբի կոչեալ, անդէն երեւեալ,
Զանձինս.:

Ա*հա աղաչեա՛, մայր եւ Կոյս, մաղթեա՛, զՈրդիդ աղերսեա՛,*
Սուրբ Խաչին աւգնեա, կոյս եւ ընկերեա, փասըն մեր հայցեա,
Այնմ որ յայտնի կա, լեառն ի Վարագայ, ի Գալալիայ,
Անտանաւր նայ կա եւ անդէն կայանայ եւ անդ բնականայ,
Յորժամ ցոլանայ, յերկնից սըլանայ, եւ երեւանայ,
Յայնժամ դու կըրկնեա, ծունր եւ արտասւեա, բանիւ բարբառեա,
Զձայնն գերակայ, զայն քեզ կցորդեա, եւ զնախնին վըկայ,
Զլուսատուն Հայկայ, զԳրիգորն արԹնակայ, ցեղէն Արշակայ,
Սոքաւք աղաչեայ եւ բարեխաւսեայ, առ Տէրն Արակայ,
Զի մեզ քաղցրանայ, Աստուած եւ գըԹայ, եւ մեզ ողորմեայ,
Ողորմեաց.:

---

70 M Ï ³ ó» ³ É ÷ Ë Ï ³ é» ³ É M Ú ³ Ï áµÇ ÷ Ë Û ³ ÏÁñµÇ Ê ³ ãÇÝ Ñ ³ Õáñ ¹» ³ »õ Ñ ³ õ ³ ë ³ ñ» ³ Û ÷ ³ Û ï ÇÝ áñ
73 M ÏÁóáñ ¹» ³ É ÷ Ë ³ õ · Ý» ³ Ï» ³ Ýë ï ³ Û,
75 M µÝ ³ ÏÇ Ý ³ Û ÷ Ë µÝ ³ Ï ³ Ý ³ Û ÀÝ¹ Ù»ñ ³ Õ ³ ã» ³ , ½ ³ ÝÙ ³ ÑÇóÝ ³ ñù ³ Û »õ
79 M ÷ Ë 79-80 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. µ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ Û

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ամփոփեալ գնչան Խաչին, ի Վասպուրական երկրին,
Դէմ Թեղանըման քարին ի Գալալիա լերինն:
Եւ Լուսաւորիչն եկեալ, Հոգովն ըզտեղին նըկատեալ,
Բայց ոչ առժամայն տեսեալ, այլ յաւուրս Թոդկայ յայտնեալ:
Սիւն երկոտասան լուսոյ, ժամս երկոտասան կացեալ,
Զոր ակներեւ տեսեալ, աշխարհս ամենայն սարսեալ:
Վարագ նըմանեալ երկնից, եւ լեառն աթոռոյն փառաց,
Տէրն երկոտասան գաւրաւք իջեալ բնակեցաւ ի նմա:
Քարինք չափիւղայ նըման լեառն Վարագայ արձան,
Հոտ անուշութեան խընկոց ի նմանէ բուրեալ Հոգոց:
Յիսուս Միածինն ընդ Հաւր, խաչըդ Քո առ Քեզ հըզաւր,
Բարի բարեխաւս լինել, գտանողս ի մեղաց մաքրել:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ ՏԱՂԻՍ

Այսաւր ի ձեռն Խաչին եւ պատուական վըկային
Տացուք պատիւ Յիսուսի՝ ազատողին համայնին:
Այսաւր գոչմամբ աւիւծին, որ բազմեցաւ ի Խաչին,
Երկըրպագեմք նըշանին, աստուածային սիւն լուսին:
Այսաւր ազդէ մարգարէն, երգէր բանիւ նըւագ նըւագէն,
Տալ մեզ նըշան Վարագէն, յերկոյտասան սիւն լուսէն:
Այսաւր բանայ սերոբէն, զդուռըն դըրախտին զԵդոմէն
Եւ մըտանէ Հռիփսիմէն, որ զմեզ փըրկեաց յապրոմէն:
Այսաւր որդիք Սիոնի, մանկունք եւ հաւտք համերամք,
Պարունակեալ Բանին Հաւր, տացուք զարժանն եւ գիրաւն:
Այսաւր անէծքն առաջին, նոյն եւ դառնայ յաւրհնութիւն
Եւ մեք ըզՀայրն եւ զՈրդի, աւրհնեմք Հոգովն յաւիտեան:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 277µ-278³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 279µ-280³
Êáñ³·Çñ
M î³Õ·³ÝÓÇë ì³ñ³·³[illegible] T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ
12 M ãÇù µ³ñÇ

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 278³µ
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՄԵՂԵԴԻ ԱՆՈՅՇ

Այսաւր մեծ զարմանք հրաշից յայտնեալ ի յերկրի մարդկան,
Որով սոսկացեալ ցընծան հոյլք համասեռից ազանց:
Ելեալ Թագուհին հոգով սաստիկ տենչալի, սիրով ի յԵրուսաղէմ գնացեալ,
Ջեղբայրն Յիսուսի տեսեալ:
Աղերս Տեառն եղբաւրն արկեալ, մասն ի սուրբ Խաչէն հայցեալ,
Զոր նայ աղաւթիւք խընդրեալ եւ մեծաւ հրաշիւք հատեալ:
Թագուհին շնորհաւք լըցեալ, զԽաչն աստուածաբարձ առեալ,
Մեծաւ գոհութեամբ դարձեալ, յաթոռըն Հռոմայ հասեալ:
Ի յորդոց յորդիս անցեալ, կոյսն ի Հուփսիմէ հասեալ:
Զոր նա պահապան առեալ, եւ սիրով ի յուս բարձեալ:
Եւ նայ փախըստեա եղեալ, յոլով ընկերաւք եկեալ,
Ի յԵրուսաղէմ հասեալ, ի Գեդսամանի բնակեալ:
Կուսին մեծ խորհուրդ յայտնեալ, զկոյս որդոյն նըշան բարձեալ,
Դէմս ի յարեւելս եդեալ, յերկիրըս Հայոց հասեալ:
Ազդմամբ Սուրբ Հոգոյն եկեալ, ի Տոսպայ գաւառ մըտեալ,
Ի վայր վայելուչ բնառեալ, յոտըն Վարագայ բնակեալ:

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 281µ-282³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 278µ-279³
Êáñ³·Çñ
M î³Õ ·³ÝÓÇë Ê³ã·Çõ ïÇÝ T ï»°ë í»ñ»õáõÛ
´Ý³·Çñ

5 M ËÁÝ¹ñ»³É ÷Ë Ñ³Ûó»³É
6 M Ñ³Ûó»³É ÷Ë ËÝ¹ñ»³É
7 M ³ëïáõ³ÍÁÝÏ³É ÷Ë ³ëïáõ³Í³µ³ñÓ
12 M ³õÃ»³É ÷Ë µÝ³Ï»³É
14 M Û³ßË³ñÑÁë ÷Ë Û»ñÏÇñÁë
16 M Ï³ó»³É

ՂԳ. ԿԱՆՈՆ ՈՒՌԸՆԿԱՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆԻՆ

ԳԱՆՁ ՈՒՌԸՆԿԱՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՆԻՆ
Ի ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԷ ԱՂԹԱՄԱՐՑՒՈՅ

Գերակատար Աստուած համայնի,
Տէր արարիչ երկնի եւ երկրի.
Որդին ծնունդ, բղխումն է Հոգի,
Հարթ հաւասար անձինք եռակի:
Մի քան զմի յառաջ ոչ ասի,
Ոչ մին պաշտի կամ քըթթել կամի.
Թէպէտ անձինքն յատուկ քարոզի,
Բայց բընութեամբ անբաժանելի:
Զի Հայրն է լոյս, լուսոյն լոյս Որդի,
Եւ փառակից ճշմարիտ Հոգի:
Ծնունդ է Հօր Միածին Որդի,
Զէ արարած ըստ Արիոսի:
Հոգին Աստուած է միշտ կենդանի,
Անհատաբար ի Հօրէ բըխի.
Բանիւ ստեղծեաց զբանակքն անմահի.
Զգունդքն հրեշտակաց ի հրեղէն արփի:
Ստեղծեաց ըզմարդն ըստ Իւր պատկերի
Եւ զարդարեաց շնորհաւքն եաւթնարփի.
Յեդեմական դըրախտըն փոխի,
Արքայաւրէն ի գահոյս բազմի:
Պատուէր առին վասն մի պըտղի,
Զի ճաշակել առանց հրամանի.
Զարեաց զըտակն ի յաւձըն բունի.
Եւ ընդ նախամաւրըն մեր նա խաւսի:
Թ' ով ճաշակէ յայն ծառոյն պըտղի,
Արքայաւրէն նա Աստուած լինի,
Եւ ճանաչել ըզչարն ու զբարի.
Նըման լինել ձեր ստ ածողի:
Եւ խաբեցաւ կիննն ողորմելի,
Գեղով պըտղոյն աչաց հաճելի.
Կերաւ Ադամ ձեռաւքն Եւայի
Եւ յեդեմական դրախտէն հալածի:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 384³-386µ

Êáñ³·Çñ

U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³ûñ³Ï³ åª ¶ñÇ·áñÇë ²ÕÃ³Ù³ñóÇ

Երկրրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

Ըամիցըս Տէր նախնոյն արարող,
Նա բարկացաւ, ասաց. Դա՛րձ ի հող,
Քանզի չեղեր, ասէ, դու կարող
Կալ հակառակ եւ չարին յաղթող:
Տառապանաւք տանջիք զերթ ըզգող,
Դրախտին եղեալ հրեշտակ պահեցող,
Եւ սերոբէք սուսերաւք շրջող
Եւ հողեղէն բնութիւնս մեր կիզող:
Ի յուրբաթու վեց ժամըն կերան,
Ըզմահաբեր պըտուղըն անպիտան,
Եւ վեց ժամուն վեցհազար անցան,
Տառապանաւք նոցա տանջեցան:
Մինչ առաքէ Հայր յերկիր ըզԲան,
Էառ մարմին գայ ի չարչարան.
Ելեալ կամաւ ի փայտըն մահուան,
Խոնարհեցաւ ի հող եւ ի տապան:
Փառաւք յարեաւ Տէրն անապական,
Առաքելոցն եղեալ յանդիման.
Յարոյց ընդ Իւր զմահուն պարտական
Ծոխ եւ փարթամ ի յերկինս եհան:
Դասք երջանիկք գունդքըն սրբազան,
Քարոզք բանին ի յաշխարհս ելան.
Որք ի նոցունց ըզբան ընկալան.
Եւ յՈրդին Աստուած հաւատով դարձան:
Նոր պատուիրան առին եւ նըշան,
Դրոշմ եւ աւրէնք, ի կըռոց դարձան.
Որպէս ըզԿղոդիէ Հոռոմոց արքայն,
Պատրոնիկէ կին իւր պատուական:
Յառաքելոյն Պետրոսէ ուսան,
Զգալուստ Փըրկչին եւ մըկըրտեցան.
Տնաւրէնութեան տեղացն ցանկացան,
Եւ Տիրածին Կուսին մաքրական:
Եկեալ դըշխոյն սիրով ջերմական՝
Երկըրպագէր տեղացն սըրբութեան.
Խընդրեաց ըզԽաչըն տէրունական,
Որ կենսատուն է ազգի մարդկան:
Դուստր արքային էառ անդ վախճան,
Շնորհաւք խաչին դարձաւ ի կենդան:

Երկրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

***Ի** փրկական փայտէն հրաշանաց*
Դըշխոյն սիրով հաւատով խընդրեաց,
Տեառնեղբաւրէն ըզման աղերսեաց,
Ըղձին եհաս եւ փափաքանաց:
Տարեալ կայսերն ըզնա ընծայեաց,
Զոր հաւատով նա երկըրպագեաց.
Երեքհարիւր ամ անդէն մընաց,
Յազգք եւ ի տունըս Թագաւորաց:
Ի յարմատոյն բուսեալ յայն բարեաց՝
Սուրբն Հռիփսիմէ կոյսն ի յազատաց,
Առեալ Թաւշակ իւրաւն ի հայրենեաց,
Զաստուածընկալ նըշանըն կենաց:
Յարեւմըտից արեւ մեզ ծագեաց,
Սուրբ ընկերաւքն իւր ի Հայս դիմեաց.
Եկեալ հասեալ կոյսն ի գովելեաց
Յարքայական գաւառին Մոկաց:
Ունէր ընդ իւր ըզնըշանըն կենաց,
Որ զարարածըս լուսաւորեաց,
Զմինըն պարգեւ տըւեալ նա Մոկաց,
Զմիւսն ի Վարագ տարեալ ամփոփեաց,
Գեւղն ի Կըճաւ խաչըն դադարեաց,
Դեւքն յաղբեւրէն իսկոյն հալածեաց.
Մանկունքն, որ խեղ յոտից ՚ւ ի ձեռաց,
Բըժըշկեցան Խաչիւըն շնորհաց:
Երկրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

***Գ**ովեալ նշան փառացն Յիսուսի,*
Մահուամբ ըզկեանքն ծածկեալ յինքն ունի.
Որ յերգագիր իմաստնոյն տառի
Հոգիանիւթ հոսանաց շնորհի:
Նախանըկար դիտմամբ հրաշալի
Զքեզ, փայտ կենաց, ասաց ամենի.
Օրհնեալ է փայտն, որով կատարի
Արդարութիւն ի վերայ երկրի:
Կեցեալ սուրբ Խաչն յիշխանաց երկրի,
Յոլով ժամանակ առնէր սքանչելի.

Ոմն երկիւղած եւ առաքինի
Սպասաւորէր սրբոյն Նըշանի.
Հրեշտակն ազդեաց տեսլեան գիշերի,
Գընալ յերկիրըն Քաջբերունի,
Բերեալ զգանձն անկողոպտելի,
Գըտեալ ձորեակմ եւ անդ բնակի,
Ի պատըռւածմ եղ ուռի ծառի,
Նըշանըն սուրբ անդէն ամփոփի:
Ումեք չասաց այրն այն ցանկալի
Թէ ուստի գայ կամ զինչ նա ունի.
Մերձեցաւ աւրն իւրոյն վաղճանի,
Սուրբ երջանիկ հօրն երանելի.
Եցոյց զտեղիք սրբոյն Նըշանի,
Զոր ամփոփեալ էր յուռ ծառի:
Զտեղն արարին ուխտ ըսքանչելի,
Ուռընկարու Սուրբ Նըշան կոչի:
Երկրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

***Ո**ւնող յաղթութեան, զաւրեղ սուրբ Նըշան,*
Դու քառասար սուսեր սըխրական,
Դու խորտակող զընդին դիւական,
Գառինն Աստուծոյ ճըշմարիտ սեղան:
Դու դըրւատեալ պանծալի Նըշան,
Սխրասարաս անսամթաքական,
Դու լաստափայտ ապաւինութեան
Յալեաց մեղաց պահես անսասան.
Դու անպատում նազելի Նըշան,
Ուրախութիւն ես ազգի մարդկան.
Խոստովանեալ ես խորհըրդական,
Կենաց Կարապետ յաւուր գալըստեան.
Ի քեզ ձաւնեցաւ Բանըն հայրական,
Ի քէն սարսի գունդ բելիարեան.
Քեւ ճանապարհք ի յերկինս բացան,
Մարդ եւ հրեշտակք խառնեալ միացան.
Երկիւղածաց եղեր դու Նըշան,
Զի ապրեցես չարին աղեղան:
Երկրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

Րաբունոյն դու սուրբ դիտարան,
Մեզ ծառ կենաց եւ Նոյեան տապան,
Տուն Աստուծոյ, սանդուխք Յակոբեան,
Եւ Մովսէսի զաւրեղ գաւազան:
Դու աճարկու սոսկալի Նըշան,
Հզաւր աշտարակ անկասկածական.
Առ քեզ պաղատիմք մեք ամենեքեան,
Ուըընկարու յաղթող սուրբ Նըշան:
Հրաշագործես դու միշտ անխափան,
Քաջբերունեաց պարծանաց Նըշան.
Ախտաժետաց դեղ առողջութեան,
Ուըընկարու գովելի Նըշան:
Նեղեալքն յայսոց անկեալ առ քեզ գան,
Քաջբերունեաց պատուելի Նըշան.
Արա ըզգեւքն հալածական,
Ուըընկարու ցանկալի Նըշան:
Բազկատարած կան ամենեքեան,
Բեկեալ սրտիւք կան քեզ յանդիման:
Երկրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

***Ի** Քէն հայցեմք, Միածի՛ն Որդի,*
Ունիմք բարեխաւս զԽաչ Քո սքանչելի,
Ներկեալ արեամբըդ կենարարի.
Յարարածոց միշտ երկըրպագի:

***Ս**ա զէն եւ սուր է անըթելի,*
Հարեալ ի սիրտըն Բելիարի.
Ի քէն ելցէ շնորհք յաշխարհի,
Զի Տէրն Աստուած ի քեզ բընակի.
Փըրկիչն քեւ առ մեզ իջանի,
Ցաւք եւ ցընորք ի մէնջ հալածի.
Ժողովելոցըս Տէրն ողորմի,
Որք են եկեալ տաւնըս Խաչի.
Կատարեսցին խընդիրքն ամէնի,
Աւրհնեն զտըւողն այնըմ շնորհի:
Երկրպագեմք խաչին Քրիստոսի
Ազատարար համայնից ազգի,
Աղաչեմք:

Յիշեա, Եւ եւս, Զան(ձինս):

Սուրբ եւ մաքուր Կոյս երանուհի,
Անախտ, անբիծ, մաքուր հայելի:

***Ա**նփորձ յառնէ ծընող Յիսուսի,*
Կոյս Մարիամ պարծանք Եւայի:

Դու ծովային ակըն մարգարտի,
Եւիլատայ պատուական ոսկի:

***Խ**ըրախացիր, Կոյս երանուհի,*
Հաւր հաւա(սա)ր ես դաւանելի:

***Թ**ագաւորին ես իջման տեղի.*
Ուստի երկինք 'ւ երկիր սասանի:

***Ա**րձանունակ լեառնըն ի յերկրի*
Զոր Դանիէլն յառաջ տեսանի:

***Մ**անանային սափոր սոսկալի,*
Կընքեալ տաւմար անընթեռնելի:

***Ա**ղբիւր կընքեալ ջըրոյն կենդանի,*
Սէգ եւ գըզաթ երկնային ցաւղի:

***Ր**ոտեմք աղերսիւ, ի քէն, Սըրբուհի՛,*
Զի գիր մեղաց մերոց ջընջեսցի:

***Ց**օղ արտասուաց յորդաբուխ հոսի,*
Քո Միածնի կամքն քաղցրասցի:

***Ի** գալըստեան աւուրն ահեղի,*
Յորժամ գոչէ փողըն հրաշալի,
Մեզ բարեխաւս եւ միջնորդ բարի,
Ընդ քեզ եւ Խաչըն համաձայնի:
Զայն Յովանու, Պըսակըն նախնի,
Պարթեւ Գրիգորըն Պահլաւունի,
Գանձիս խնդրողի մասն ի պարգեւի,
Վարժապետին իմ Տէր Գրիգորի:
Մատի՛ր յաղերս, առ Տէրն ամենի,
Խաղաղութիւն շնորհել յաշխարհի:
Ողորմեաց:

ՄԵՂԵԴԻ ԱՋՆԻՒ ԽԱՉԻՆ ՈՒՌԸՆԿԱՐՈՒ

Խոստովանիմք զՄիածին
Բարձեալ ի խաչափայտին.
Ետ մեզ Նըշան լուսածին,
Որովք յաղթեմք բանսարկուին:

Այսաւր տաւնեմք սուրբ Խաչին,
Աստուածընկալ Նըշանին,
Որ է բացող դըրախտին:
Գալոց է յաւուրըն վերջին:

Զըքնաղ լուսով զարդարին,
Երկրպագուքըն Խաչին,
Ամպաւք ընդ առաջ Թըռչին
Խաչեալ սուրբ Թագաւորին:

Ի յայն ահեղ ատենին
Տաւնողքս ի քեզ ի յանձին,
Յանցանք մեղաց մեր ջընջին,
Դասեալ ընդ սուրբ երամին:

ՏԱՂ ԽԱՉԻ

Ի Հաւրէ խոնարհեալ իջանի
Ծոցածին Միածին եւ Որդի.
Անմարմինն ի մարմնի երեւի,
Եւ կամաւ ել ի կառըս Խաչի:

Խափանեաց զզաւրութիւնըն չարի,
Եւ քարոզս առաքեաց աշխարհի.
Զաշակերտսն Իւր ընտրեաց սքանչելի.
Եւ մեհեանքըն կռոց խափանի:

Նոր աւրէնք եւ հաւատք հաստատի,
Ընդ բոլոր արարածըս փըռի.
Գընացեալ Շըմաւոն Պետրոսի
Ի քաղաքն ի Հըռոմ հանդիպի:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 386µ-387µ
Êáñ³ ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ñ³ Ï ³ åª Ê ³ãÇ Ç ËÝ¹ñá ì ³ ñ¹ ³Ý³

Դըշխոյն սուրբ եւ արքայն Հաւանի,
Հաւատան ի Քրիստոս կենդանի.
Եկ ի տես սուրբ տեղացն տենչալի
Եւ ետես ըզծընողն Յիսուսի:

Րախացեալ դըշխոյին ի յոգի
Եւ խընդիրք արարեալ սուրբ Խաչի,
Զոր տեսեալ ըզհրաշքըն յայտնի,
Մասն առեալ եւ ընդ իւր ընտանի:

Որպէս գանձ եւ պարգեւ պիտանի.
Եւ մընայ սուրբ Նըշան յարքունի.
Մինչ ի կոյսըն չքնաղ, նազելի,
Հռիփսիմէ հարսնացեալ Յիսուսի:

Յարքայէն ամբարիշտ նա փախչի,
Ընկերաւքն իւր ամբիծ ի մարմնի,
Եկն յերկիրըն Մոկաց գաւառի
Եւ ետ պարգեւ ըզ Նըշան տէրունի:

Ասացեալ Գրիգորիսըն գերի,
Որ կապեալ կայ մեղաւք ի տոռի.
Հրամանաւ բաբունւոյն Գրիգորի,
Զնա առնէք յիշելոյ արժանի:

Եղանակողք գանձիդ եւ տաղի,
Ժըրաջան կանգնողացդ յատենի,
Միաբան դուք ասէք ողորմի
Մարգարա անարժան գըծողի:

Եւ գանկեալքն ի յայսոցն չարի
Գըթասցի ողորմածն ամէնի,
Նըշանաւ սուրբ Խաչիւս բըժըշկի
Եւ օրհնեն ըզտըւողըն շնորհի:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ Է

Վառեալ լուսովն աստուածային
Փայտըն կենաց սըրբոյ Խաչին
Եւ խորտակող դիւաց գընդին
Թագ եւ պըսակ նախաստեղծին:

***Ա**ռ քեզ եկեալ եմք վըշտագին,*
Մաղթեմք զՆշանդ աստուածային,
Ի քեզ զեննեալ գառն երկնային,
Մածեալ արեամբ Կենարարին:

***Ռ**ամեալ ժողովս ի միասին*
Հայցեմք ի քէն կողկողագին,
Զի գիր մեղաց մեր ջընջեսցին
Ընդ երանեալ աւազակին:

***Դ**ուռըն մըտից դու երկնային*
Եւ կարապետ յաւըրն վերջին,
Երկըրպագուքըն քո բերկրին
Լուսազգեստեալք եւ պըսակին:

***Ա**մենազաւր Նըշան Փրկչին,*
Երկըրպագեմք քեզ ի գետին.
Զի դու բարձող ես Արարչին,
Մաքուր սեղան երկնից Հացին:

***Ն**որոգ ձայնիւ ըսքանչելի*
Աւրհնեմք զՆըշանըդ տէրունի,
Առողջութիւն տաս հիւանդի,
Լընուս զփափաքըն ամէնի:

***Ա**ստ՝ մեզ պարծանք ի յաշխարհի,*
Ըստ առաքելոյն Պաւղոսի,
Ի միւսանգամ աւըրն վերջի
Դու բարեխաւս միջնորդ բարի:

ՂԴ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑՆ

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑՆ ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԱՅ

Բարձրեալ անքննին, բնաւից լրրութիւն, բաւականութիւն,
Որ էս պարզութիւն, լուսափայլութիւն, եւ անմահութիւն,
Յանհաս բարձրութիւն, Անձինք Երրակին, եւ փառք Միակին,
Պարզաւղ վըրանին, անսիւն խորանին, երկնից կամարին,
Անանց սերտ սեւին, վերին բոլորին, յարաշարժային,
Երկրի հոծ նիւթին, ի վայր հակողին, զոր բարձեալ հողմին,
Հող թանձրամարմին, Ջուր ի հոսութիւն, աւդ ի ցոփութիւն,
Հուր ի ցանկութիւն, հոգին ի յերկին, զմարդն տարբերին,
Հուր ցամաք ջերմին, աւդ խոնաւ ջերմին, Ջուր խոնաւ ցըրտին,
Հող ցամաք ցրտին, ի միմեանս յեղին, եւ միաւորին:
Ահա պահեա՛, Տէ՛ր, յանդորրութիւն զՔո ժողովուրդքս
Բարեխաւսութեամբ Սրբոց Թարգմանչացն, աղաչեմք:

Արարչագործեալ, արուեստաւորեալ, ճարտարապետեալ,
ԶԱդամ յաւրինեալ, ի տիպ Նըմանեալ, եւ պատկեր կազմեալ,
Գեղիւ չքեղացեալ, եւ փառաւք փայլեալ, եւ բանիւ պատուեալ,
Պատուէր ընկալեալ, զոր թէ էր պահեալ, այժմ էր երանեալ,
Կոյս կողն խաբուեալ, եւ զմահ ճաշակեալ, Ադամ հաւանեալ,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 271³-5µ
K-Ó»é. ÑÙñ. 382 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 50³-54µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 106³-113µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 85µ-91³
Êáñ³·Çñ
F ø³ñá½ Ã³ñ·Ù³Ýã³ó K ¶³ÝÓ Ã³ñùÙ³Ýã³óÝ M ¶³ÝÓ êñµáó Ã³ñ·Ù³Ýã³óÝ ê³Ñ³Ï³ÿ Ñ³ÿñ³å»-ïÇÝ »õ Ø»ëñáå í³ñ¹³å»ïÇÝ T ¶³ÝÓ êñµáÿÝ ê³Ñ³Ï³ÿ
Ì³ÿñ³Ï³åª ´³Ý ù³ñá½Çó
´Ý³·Çñ
1 FK ³ÝùÝÝÇÝ F µ³õÁÝ¹³ÏáõÃÇõÝ
2 F ºë
3 FKM ºñ»ù »ñ»õÇÝ ÷Ë ²ÝÓÇÝù ºññ³ÏÇÝ KMT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ºññ»³Ï ÙÇáõÃÇõÝ, Ï³ï³ñ»ÉáõÃÇõÝ, ³Ýµ³õ½³õñáõÃÇõÝ K ³Ý»ÕÇÝ ÷Ë ØÇ³ÏÇÝ
4 K ä³ñ½ F øá ³ÝÃ³õÏã³õÃÇõÝ ÷Ë »ñÏÝÇó Ï³Ù³-ñÇÝ
5 T ²Ý³Ýóë »ï ÷Ë ²Ý³Ýó ë»ñï
6 KM ÑáÕ T µ³ñÓñ»³É
7 M ³õ¹Çó óáååáõÃÇõÝ Fÿ³Ý·ÃáõÃÇõÝ ÷Ë Ç ÑáëáõÃÇõÝ
8 KMT ÷Ë ïáÕÇ. Ðáõñ Ç ëÁñáõÃÇõÝ (M ëÁñµáõÃÇõÝ), áñ Ç å³ñ½ ·áÿÇÝ, ãáñë (M çáõñë) ³ÿë µ³-Å³ÝÇÝ, ï³ñ¿ñù ³Ýáõ³ÝÇÝ
9 M ãÇù ³õ¹… ç»ñÙÇÝ F óñïÇÝ
10 KT ØÇÙ»³Ýó ÿ»ÕÇÝ, ï³ññ³µ³ñ Ë³éÝÇÝ KMT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
Ø³ñÙÇÝ ï³ñµ»ñÇÝ »õ ½³Ý³½³ÝÇÝ, ó»Õ áõ ó»Õ ßÇÝÇÝ,
Úáñáó Ù³ñ¹Ï³½ÙÇÝ, Ñá·õáí »ñÏÝ³ÿÇÝ,
³ÝÓ³Ùµ ß³ÕÏ³åÇÝ
M óÁñóÇÝ M ÙÇÙ»³Ýóë ÷Ë ÿ»ÕÇÝ
11 M ÷Ë 11-12 ï³Õ»ñÇ áñå¿ë ÏñÏÝ³Ï áõÝÇ.
ä³Ñ»³ÿ½Ù»½ Ù³ñ¹³ë¿ñ ·ÁÃ³Í
´³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ êáõñµ í³ñ¹³å»ï³óÝ,
³Õ³ã»Ùù
12 F ´³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ ëÁñµáóë ÁÕÓ³Ï³Ý ²ñÃ³-Ý³óá° Á½Ù»½ ù³õáõÃ»³Ý (F áõÝÇ. ³Õ³ã»Ùù)
13 M ²ñ³ñã³ÿ·áñÍ»³É F ³ñáõ»ëï³å»³É, ãÇù ×³ñ-ï³ñ³å»ï»³É
14 F ²¹³Ù ïÇå ù»½É»³É ÷Ë ½²¹³Ù… Ï³½Ù»³É
16 F å³ïáõ¿ñ KTM ÷Ë ïáÕÇ.
ÇßË³Ý Ï³óáõó»³É, ÷³éû½³ñ¹³ñ»³É,
å³ïáõí ×áË³ó»³É,
ä³ïáÇñ³Ý »¹»³É (F ïÁõ»³É), ½áñ Ã¿ ¿ñ
å³Ñ»³É, ¿ñ ³ÿÅÙ »ñ³Ý»³É
17 KMT ÏÇÝÝ ÷Ë ÏáÕÝ KMT ÏáÕÝ ºõ³ÿ å³ïñ»³É ÷Ë »õ… ×³ß³Ï»³É KMT ãÇù ²¹³Ù Ñ³õ³Ý»³É KMT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
Æ Í³éÁÝ Ñå»³É (MT Ù»ñÓ»³É), ½Ó»éëÁÝ
ï³ñ³Í»³É, ½åÁïáõÃÁÝ ÏÁñÃ»³É (KMT ÏÁÃ»³É),
À½Ù³Ñ ×³ß³Ï»³É, áñáí Ù³Ñ³ó»³É, ½ÉáÿëÁÝ
Ù»ñÏ³ó»³É (KMT áõÝÇ ²¹³Ù Ñ³õ³Ý»³É)

Որով բարկացեալ Տեառն, որ ստեղծեալ, եւ փոյթ արտաքսեալ,
Քըրտամբք հաց տըւեալ[ա], գերկիր անիծեալ, հողն ի հող դարձեալ[բ],
Բայց ոչ փոյթ մեռեալ, ոչ յաւէժ ապրեալ, այլ սաստ տառապեալ,
Որով տագնապեալ, որդւոցն, որ ծընեալ, եւ ճար իմացեալ,
Ենովս գիր գրեալ, մարգարէացեալ, թէ երկիր անցեալ,
Ի կաւի գրեալ, թէ այս հրով թրծեալ, ի քար այլ դրոշմեալ:
Ահա պահեա՛, Տէ՛ր, յանդորրութիւն զՔո ժողովուրդս
Բարեխաւսութեամբ Սրբոց Թարգմանչացն, աղաչեմք:

Նոյն նըմանական, նոյն շնորհք գրական, նախնեացըն տըւան,
Ի լեզուաց բաժանման, ազգ որ բանական, գրովք ճարտարացան,
Նախ քաղդեական, ապա յունական, եւ դաղմատական,
Այլք երկոտասան, դպրութիւնք ստացան, մտաւք մարմնական,
Իսկ հեբրայական, գիրն աստուածական, մատամբք դրոշմեցան[գ],
Որովք ճառեցան, նախնին սկըզբնական, ներկայքն եւ որ գան,
Որք կռապաշտեցան, այսպէս վարժեցան, եւ իմաստնացան,
Երգըս տաղական, եւ հոմերական, այսու իմացան,
Դարձեալ գործնական, եւ բարոյական, եւ քաղաքական,
Իսկ տընտեսական, եւ տեսողական, եւ ուսումնական,
Բան բնաբանական, Աստուած բանական, նա եւ թըւական,
Երաժըշտական, երկրաչափական, աստղաբաշխական:
Ահա պահեա՛, Տէ՛ր, յանդորրութիւն զՔո ժողովուրդս
Բարեխաւսութեամբ Սրբոց Թարգմանչացն, աղաչեմք:

***Ք**րիստոս մարմնացեալ, քարոզ առաքեալ, քանոն մեզ եդեալ,*
Թադէոս եկեալ, յԱրտազ վկայեալ, Սանդուխտ սպանեալ,

18 KMT ÀÝ¹ áñ ÷Ë àñáí MT ÷áõÃáí ÷Ë »õ ÷áÛÃ
19 F øñï ³Ùù KMT ÷Ë ïáÕÇ.
½»ñÏÇñ ³ÝÇÍ»³É, ï³ ï³ëÏ µáõëáõó»³É
(T µáõë»³É) »õ ÷Áß³õù ÉÁó»³É,
øÁñï³Ùµù Ï»ñ³Ïñ»³É (KM Ñ³ó Ï»ñ»³É) »õ
ó³õ³õù ÍÁÝ»³É, ÁÝ¹ ³õÓÇÝ áË³ó»³É, ÑáÕÝ Ç
ÑáÕ ¹³ñÓ»³É
ա Ծննդ. Գ. 19
բ Ծննդ. Գ. 19
20 K áõ áã ÷Ë áã F Û³õ¿Å KT ³ëï ÷Ë ë³ëï KMT
áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ.
Î»Ý³õù ï³é³å»³É (KM ï³ï³Ý»³É), µ³ñ»³ó
Ï³ñ³õï»³É, ³Ù³õù Û»ñÏ³ñ»³É
ÆÝÝ Ñ³ñÇõñ É»³É, »õ (K áõ) »ñ»ëáõÝ Û³õ»É»³É,
ÌÁÝáõÝ¹Ý, áñ ë»ñ»³É, í³ÃëáõÝ ù³Ý³Ï»³É,
Î³Û¿Ý ³Ý¹ñ³ÝÏ»³É,
Úáñáó ³×»ó»³É, »õ ÛáÛÅ µ³½Ù³ó»³É, ³ßË³ñÑë
Éó»³É
21 M áñ¹áóÝ
23 T ãÇù 23-24 M ãÇù 23 K 23-25
²ÛÉ»õ Ûáõë³ó»³É ½î»³éÝ ³ÝáõÝ Ïáã»³É
²ëïáõ³Í áÕáñÙ»³É,
ºÝáíù Ñ³×áÛ»³É, åÇÝ¹ å³Ñ³õù ×Á·Ý»³É,
Û»ñÏÇÝÁë ÷áË»³É,
ÜáÛ ï³å³Ý ßÇÝ»³É »õ Ç çáõñóÝ ³åñ»³É,
½»ñÏÇñÁë ÉÁó»³É,
ä³Ñ»³º½Ù»½
գ ԵփԼԸ 18
26 K ßÝáñÑÇ
27 M ãÇù Ç MT ·ñáí M ³½·ë K ãÇù Ç
28 F ø³Õ¹»³Ï³Ý T »õ ³å³ ÛáõÝ³Ï³ÝÝ, »õ ¹³ÕÙ³-
ï³Ï³ÝÝ
29 K ¹ÁåñáõÃÇõÝ K ÙÁï³õù
30 T »µñ³Û³Ï³Ý T Ù³ï³Ùµ ·Áñ»ó³Ý KM Ù³ï³Ùµù
KM ·ñ»ó³Ý ÷Ë ¹ñáßÙ»ó³Ý
31 KM àñáí KMT Ý»ñÏ³Ûë »õ (K áõ) ³å³·³ÛÝ
32 KT Ü³ËÝÇùÝ, áñ ³Ýó³Ý ÷Ë áñù Ïé³å³ßï»ó³Ý
33 F »ñ·ë
35 KM ï»ëáÕ³Ï³Ý »õ ïÝï»ë³Ï³Ý
37 F »ñ³Åßï³Ï³Ý
38 T ãÇù
40 K ²ëïáõ³Í ÷Ë øñÇëïáë KM ù³ñá½ë M Ï³ÝáÝ
41 MT ½áñ ·Áñáí ÛÁÕ»³É, ÂáõÙ³Û ³é³ù»³É ÷Ë Û²ñ-
ï³½… ëå³Ý»³É K ÆëÏ Â³¹¿ Ñ³ë»³Éª Û²ñï³½
íÏ³»³É, ê³Ý¹áõËï Ï³ï³ñ»³É

Եւ Բարդողիմէի, ի բարմ վկայեալ, փոքըր հաւտ թողեալ,
Սուրբ Գրիգոր յայտնեալ, զՏրդատ մըկրտեալ, Յոհաննէս կոչեալ,
Մեր հարքն, որ ընտրեալ, յոյն գրով վարեալ, ասորով վարժեալ,
Սահակ սրբասնեալ, կաթուղիկոս լեալ, ամս յիսուն ճըգնեալ,
Ի Տարաւն յայտնեալ, Մաշտոց անուանեալ, Մեսրոբ կոչեցեալ,
Սուրբ վարս ըստացեալ, վաթսուն համբակեալ՝ մերկ եւ բոկ շըրջեալ,
Յանապատ բնակեալ, զաշխարհ հոգացեալ, բայց յաղաւթս յամեալ,
Լեշկ մաշկ ըզգեցեալ, կարաւտեալ, նեղեալ, զորս աշխարհ չարժեալ:
Ահա պահեա՛, Տէ՛ր, յանդորրութիւն զՔո ժողովուրդքս
Բարեխաւսութեամբ Սրբոց Թարգմանչացն, աղաչեմք:

Ա*ստ Հոգին ծագեալ, առ երկուսն ազդեալ, հայ գիր յաւրինեալ,*
Վռամշապուհ աւգնեալ, Վահրիճ գործակցեալ, Դանիէլ շնորհեալ,
Քսան եւ ինըն գտեալ, նախնեացըն արարեալ, ամս երկու չհեգեալ,
Բազում աշխատեալ, եւ ոչինչ աւգտեալ, ձեռն յԱստուած ձգեալ,
Ի Բալու տըքնեալ, Մեսրոբ արտասուեալ, աստ հրեշտակ իջեալ,
Մատամբ փորագրեալ, յարձանի դըրոշմեալ, եւթն գիր յայտնեալ,
Անդ հոգի ջահեալ, զայլ գիրսն յարուցեալ, սիղոբայք հեգեալ,
Բանն անմարմնացեալ, ի գիր մարմնառեալ, զիմաստըս պատմեալ,
Մեսրոբ հըմտացեալ, աղուան գիր զուգեալ, եւ վրաց դըրոշմեալ,
Վարդապետս կարգեալ, եւ դպրոցս բացեալ, մանկունս ուսուցեալ,
Եւ ի Գողթն երթալ, զաղանդըն բարձեալ, զոր անդ յերկարեալ:
Ահա պահեա՛, Տէ՛ր, յանդորրութիւն զՔո ժողովուրդքս
Բարեխաւսութեամբ Սրբոց Թարգմանչացն, աղաչեմք:

Ր*աբունիք բարիք, վաթսուն համբակիւք, երկարաշընչիւք,*
Ուղիղագունիւք, եւ սըրատեսիւք, եւ փափկաձայնիւք,

---

42 MT ãÇù ï áÕÁ K ãÇù 42-43
44 KM Ñ ³ ÛñÝ MT »õ (M ãÇù »õ) Û ³ ëáñáó K Û ³ ëáñáó
45 K Ï ³ ÃáÕÇÏáë K ÛÇëáõÝ ³ Ù ÷Ë ³ Ùë ÛÇëáõÝ
46 F ÁÝïñ» ³ É ÷Ë Û ³ ÛïÝ» ³ É KMT Ø»ëñáå Ïáã»ó» ³ É, Ø ³ ßïáó ³ Ýáõ ³ Ý» ³ É ÷Ë Ø ³ ßïáó… Ïáã»ó» ³ É K Ï ³ Ý ³ ã» ³ É ÷Ë Ïáã»ó» ³ É
47 F ì ³ ñë ëáõñµ ëï ³ ó ³ Ý ÷Ë êáõñµ í ³ ñë Áëï ³ - ó» ³ É M í ³ ñÁë ï ³ ó» ³ É M Ñ ³ Ùµ ³ ñ» ³ É ÷Ë Ñ ³ Ù- µ ³ Ï» ³ É
48 K Ï»ó» ³ É M Ï ³ ó» ³ É ÷Ë µÝ ³ Ï» ³ É K ½ ³ ßË ³ ñÑë
49 F Ï ³ ñ ³ õïù »õ ÷Ë Ï ³ ñ ³ õï» ³ É F ã ³ Å» ³ É
50 T ãÇù
51 T ´ ³ ñ».
52 T Àëï ÷Ë ²ëï KMT ß ³ ñÅ» ³ É ÷Ë Í ³ ·» ³ É KT Ýá- ë ³ KM ÝáëÇÝ ÷Ë »ñÏáõëÝ
53 T ì ³ ËñÇ× M ì ³ ÕñÇ×
54 F ÇÝÝ F Ý ³ ËÝ» ³ óÝ, ãÑ»ù» ³ É
56 KMT Ø»ëñ ³ õå (K Ø»ëñáíå M Ø»ëñáå) ³ Õ ³ õ- Ã» ³ É, ²ëïáõ ³ Í ·Ã ³ ó» ³ É, Ññ»ßï ³ Ï î» ³ éÝ ÷Ë Ø»ëñáµ… Ññ»ßï ³ Ï
57 KT Ç íÇÙÇ M Ç íÇÙÇÝ ÷Ë Û ³ ñÓ ³ ÝÇ KMT ¹ñáß- Ù» ³ É… »õÃÝ-Ç ÙÇç»õ áõÝÇ. ³ ç Ó»éÝ »ñ»õ» ³ É, Çµñ Ç Ó» ³ Ý ·Áñ» ³ É K »õÃÝ T » ³ õÃÁÝ
58 KMT ²ÛÝ ÷Ë ³ Ý¹ T ½ ³ ÛÝ ÷Ë ½ ³ ÛÉ K Ñ ³ ñáõó» ³ É F Ñ»ù» ³ É
59 M ´ ³ ÝÁÝ KMT Ù ³ ñÙÝ ³ ó» ³ É ÷Ë ³ ÝÙ ³ ñÙÝ ³ ó» ³ É KMT ·Çñë ÙÇ ³ ó» ³ É ÷Ë ·Çñ Ù ³ ñÙÝ ³ é» ³ É
60 K Ø»ëñáíå KMT ·Çñ íñ ³ ó ½áõ·» ³ É, ³ Õõ ³ ÝÇó ïÁõ» ³ É ÷Ë ³ Õáõ ³ Ý… ¹ñáßÙ» ³ É
61 KM ì ³ ñ¹ ³ å»ï F ãÇù »õ… áõëáõó» ³ É M ¹åñáó K Ù ³ Ý·áõÝë
62 F ÆÝùÝ ÷Ë »õ FT »ñÃ» ³ É M ·Ý ³ ó» ³ É F ãÇù ½áñ ³ Ý¹ Û»ñÏ ³ ñ» ³ É T ´ ³ ñ».
66 F áõÕÇÕ ³ ßÁÝãÇõù »õ ÷ ³ ÷Ï ³ Ó ³ ÛÝÇõù »õ ëñ ³ ï»- ëÇõù ÷Ë »õ ëÁñ ³ ï»ëÇÉù, »õ ÷ ³ ÷Ï ³ Ó ³ ÛÝÇõù KM »õ ÷ ³ ÷Ï ³ Ó ³ ÛÝÇõù »õ ëÁñ ³ ï»ëÇõù

Ի Թարգման մըտիւք, եւ յերկս աշխատիւք, եւ ի ծախս ընչիւք,
Դպրոց կարգեցիք, եւ զընաւս ուսուցիք, իմաստնացուցիք,
Առ կայսր գնացիք, անդ լեալ րաբունիք, զյոյնս զարմացուցիք,
Մին Թարգմանեցիք, դարձեալ կըրկնեցիք, քերեալ յըղկեցիք,
*Մովսէսի նմանիք***, *զգիրս ի Հայս բերիք, ո՛վ երանելիք,*
Ժամատեղ եդիք, աղաւթս կարգեցիք, երգս յաւրինեցիք,
Դուռըն մտաց բացիք, զաւրէնս ուսուցիք, զԱստուած ծանուցիք,
Ծառք արմաւենիք, պարարտ ձիթենիք, ծաղկաւք զարդարիք,
Ջհուր Հոգւոյն արբիք, եւ մեզ արբուցիք, տընտեսք հրաշալիք:
Ահա պահեա՛, Տէ՛ր, յանդորրութիւն զՔո ժողովուրդքս
Բարեխաւսութեամբ Սրբոց Թարգմանչացն, աղաչեմք:

Ո՛վ հայր Իսահակ, որ տեսողանակ, որպէս գերունակ,
Մինչդեռ սարկաւագ, ի Վաղարշ քաղաք, տեսեր հրաշունակ,
Բեմբ ամպաքատակ, սեղան ակնակապ, անդ հաց եւ բաժակ,
Յաջմէ ծառ շիտակ, չորս ոստ խաչունակ, երեք բերունակ,
Իսկ մինն սընակ, չոր մեզ նըմանակ, անբեր բարունակ,
Ի ձախմէ ծովակ, աթոռ սառնորակ, ծածկոց սեաւ համբակ,
Բէհեզ նափորտակ, եւ ոսկի գընդակ, յանտեր կային պարապակ,
Մագաղաթ տետրակ, գիր ոսկէ տեսակ, եւթն տող սկըզբնակ,
Մէջն եղծած, ջընջակ, մեզ նման մթնակ, վերջքն փայլունակ,
Տղայք նորահասակ, սկուտեղին դիմակ, թեւքըն հրեղինակ:
Ահա յիշ.:

***Ջ**արթի՛ր, ողորմած, զաւրացո՛, զթած, ըզՔո կեցուցած,*
***Ջ**ազգս մեր կոխած, յիշխանաց սպառած, յարքայէ զրկած,*

67 F Ù ï Çù T »õ »ñ Ï ³ õù M Û»ñ · ë ÷ Ë »õ Û»ñ Ï ë F ³ ßË ³ - ï Çù

68 KMT ½µ ³ ½áõÙë ÷ Ë »õ ½µÝ ³ õë

69 KMT ÷ Ë ï áÕÇ.

² é Ï ³ Ûëñ ÁÝ · Ý ³ óÇù, ÛÁê ï ÁÙ å ³ õÉ
(K ÛÁë ï ÁÙµ ³ õÉ) ÙÁ ï Çù, »õ ³ Ý¹ É» ³ É ñ ³ µáõÝÇù
¼ÛáÛÝù ½ ³ ñÙ ³ óáõóÇù, »õ ëù ³ Ýã ³ óáõóÇù, Ù»Í
å ³ ï Çõ ³ éÇù

70 K Ã ³ ñùÙ ³ Ý»óÇù

71 K Øûë¿ëÇ K Ð ³ Ûù

••• Եչ Լ Բ 19

72 F ãÇù Å ³ Ù ³ ï »Õ » ¹ Çù

73 KMT ¼ÙÇ ï ë Ù»ñ ÷ Ë ¸ áõéÁÝ Ù ï ³ ó F ãÇù ½ ³ õ- ñ¿Ýë… Í ³ ÝáõóÇù T ½ ² ë ï áõ ³ Í Í ³ ÝáõóÇù, ½áñ K ãÇù ½ ² ë ï áõ ³ Í Í ³ ÝáõóÇù M ½ ² ë ï áõ ³ Í Í ³ ÝáõóÇù, ½ ³ õñ¿Ýë áõëáõóÇù

74 KMT åÁ ï Õá í ÷ Ë Í ³ ÕÏ ³ õù

75 M Ðá · áÛÝ K áõÝÇ ÙÇ ³ ÛÝ. ï ÁÝ ï »ëù Ññ ³ ß ³ ÉÇ KT ÷ Ë 76-77-Ç.

´ ³ ñ»ËûëÛ»ó¿ºù ³ é î» ³ ñÝ ³ Ù»ÝÇ,
Ø»ñë (T ¼Ù»ñë) ÁÝ¹ áõÝ»É å ³ ï ³ ñ ³ · µ ³ ÝÇ,
³ Õ ³ ã»Ù

78 F ãÇù áñ M ï »ëáÕáõÝ ³ Ï K »ë ï »ë ³ Ý ³ Ï ÷ Ë ï »- ëáÕ ³ Ý ³ Ï

80 T ³ Ùµ ³ Ï ³ õñÇÝ ³ Ï ÷ Ë ³ Ùå ³ ù ³ ï ³ Ï KM ³ Ùµ ³ - ù ³ ï ³ Ï BD ³ ÏÝ ³ å ³ Ï T ³ ÏÝ ³ õ½ ³ Ï ÷ Ë ³ ÏÝ ³ - Ï ³ å KMT Ñ ³ ó (KT áõ) áÕÏáõ½ ³ Ï ÷ Ë Ñ ³ ó »õ µ ³ - Å ³ Ï

81 F Ë ³ ã ³ Ý ³ Ï T »õ »ñ»ù µ ³ ñáõÝ ³ Ï M µ ³ ñáõÝ ³ Ï K ãÇù Ú ³ çÙ¿… Ë ³ ãáõÝ ³ Ï

83 T Ú ³ Ñ»Ï¿ ÷ Ë Ó ³ ËÙ¿ T ³ Ãáñ KMT Ñ ³ Ù ³ Ï

84 FM µ»Ñ»½, · Ý ï ³ Ï KMT àñ ï ¿ñ ã¿ñ»õ ³ Ï ÷ Ë Û ³ Ý- ï ¿ñ… å ³ ñ ³ å ³ Ï

85 MT · ÇñÝ

86 T çÁÝç ³ Í ÷ Ë çÁÝç ³ Ï KMT ¿ñ ÝÙ ³ Ý ³ Ï ÷ Ë ÝÙ ³ Ý ÙÃÝ ³ Ï M í »ñçÝ

89 T ¼ ³ ñÃÇºñ, áÕáñÙ ³ Í, ½ ³ ñÃÇºñ, î¿ºñ · ÁÃ ³ Í,
Ú ³ ½ · Áë ï ³ é ³ å ³ Í, ÛÇßË ³ Ý ³ ó ëå ³ é ³ Í, Ç
½ ³ õñ ³ ó Ñ ³ ï ³ Í,
ºõ Ç ù ³ ñ ËÇ½ ³ Ý ³ Í, á í ¸ áõ î¿ñ¹ Ï»Ý ³ ó, Á½Ù»½
÷ ³ é ³ õù ³ Í, Û»ñÏÇñ Ñ ³ Ûñ»Ý» ³ ó

89-92 KM ¼ ³ ñÃÇºñ (M ¼ ³ ñ¹Çñ) áÕáñÙ ³ Í, ÛÇßË ³ Ý ³ ó
ëå ³ é ³ Í, Ç ù ³ ñ ËÇ½ ³ Ý ³ Í (M ËÇ½ ³ Ý ³ ó)
à í ¸ áõ î¿ñ Ï»Ý ³ ó ½Ýáë ³ ÷ ³ é ³ õù ³ Í, Û»ñÏÇñ
Ñ ³ Ûñ»Ý» ³ ó

Հայրն մեր հանած, յաշխարհ վըտարած, ի քար խիզանած,
Արդ Դո՛ւ, Տէ՛ր կենաց, զնոսա փառաւք ած, յերկիր հայրենեաց,
Զինչ յամէն ազգաց, զազգն Իսրայէլեաց, պալարակապած,
Մի՛ ի գրոյդ կենաց, ջնջեր ընդ մեղաց, զկարգ քահանայեաց,
Այլ ընդ ոսկեգրած, գրեա ի գիրդ անանց, զարեամբ քո ստացած,
Հազար ամ կապած, գազանն յարձակած, զոր Կոզեռն ասաց,
Այժմ կատաղած, զդասս կարգաւորաց, արար գինեած,
Որթդ Հաւր տնկած, խիստ ենք մոլորած, տո՛ւր զեղջ արտասուաց:
Զանձինըս մեր եւ ըզմի:

***Ի** Նաւասարդի, ի վերջին աւրի, Իսահակ ծնանի,*
Ի նոյն աւր վախճանի, ի գեաւղն ի Բըլրի, յԱշտիշատ Թաղի,
Յետ վեցից ամսի, ի մահեկանի տասնեւերեքի,

93 T Çµñ ÷Ë ½ÇÝã K ³Ù¿Ý F å³É³ñ³Ï Ï³å³Í
94 F í³Ýó ÷Ë ÁÝ¹ Fù³Ñ³Ý³Û³ó
95 F ·Çñï KMT ·Ý³Í ÷Ë ëï³ó³Í
96 KMT ³ñÓ³Ï³Í
97 KMT ÷Ë 97-99 ïáÕ»ñÇ.
²ÛÅÙ Ï³ï³ñ³Í (K Ï³ï³Õ³Í), ½Ï³ñ·ë áõËï³Ï³Ý³ó, ë³ï³Ý³Û ·»ñ»³ó,
Ú»åÇëÏáåáë³ó, Çù³Ñ³Ý³Û»³ó (M ù³Ñ³Ý³ÛÇó), »õ Çë³ñÏ³õ³·³ó,
²é»³É ù³Ûù³Û»³ó, Ç å¿ë-å¿ë Ù»Õ³ó, Áëï Çõñ ã³ñ Ï³Ù³ó,
¼Ï»ëÁë ÷Áù³ó³Í, Ç ÑÁå³ñï ÙÁï³ó (K Ù»Õ³ó), »õ ³Ý÷³é³ó (KMT ëÝ³÷³é³Í),
ÆëÏ (K ºõ) ½³ÛÉë áË³ó³Í, ÁÝ¹¹¿Ù ÁÝÏ»ñ³ó (K ÁÝ·»ñ³ó), Ù³Ñ (K ãÇù Ù³Ñ) Ùï³µ»ñ³ó,
àÙ³Ýù (KM ¼áÙ³Ýë) µá½³ñ³Í, µ³½áõÙù (M ½µ³½áõÙë) åáéÁÝÏ³Í, »õ ß³ïù ßÁÝ³ó³Í,
ºõ ³ÛÉù (KM ½³ÛÉë) ÙÁñ³÷³Í, ÍáÛÉ Å³Ù³ï»Õ³ó, ëÇñáÕ Ñ»ßï Ï»Ý³ó (K Ñ»ßï³Ï³ó),
¼áÙ³Ýë ·ÇÝ³ñµ³Í, Û³õñÇÝ³Í Ç¹ñ³ó, »õ »ñ·ë ·áõë³Ý³ó (KMT Û»ñ·Áë ·áõë³Ý³ó, ÛûñÇÝ³ó Ç¹ñ³ó),
¼³ÛÉë (KMT À½Ï¿ëë), »ñ¹ÙÝ³Ñ³ñ³Í (K »ñ¹Áõ³Í), Ç ×Çßï (M ×Çß¹) í³×³é³ó, »õ ëáõï ëáíáñ³Í,
àÙ³Ýù (KM ¼áÙ³Ýë) å³ï³é³Í, Ç ÛáõÕÕ³÷³é³Í, Áëï Ñ»ñÓáõ³ÍáÕ³ó,
àñÃÁ¹ Ð³õñ ïÁÝÏ³Í, ËÇëï »Ùù (MT »Ýù) ÙáÉáñ³Í, ïáõñ ¹³ñÓ Ç Ù»Õ³ó,
¼ÁÕçáõÙÝ ³ñï³ëáõ³ó, Ù»Õ³Û Ç ëÁñï³ó, µ³ñµ³é Ù»Õ³Ý³ó (KMT ãÇù Ù»Õ³Û… Ù»Õ³Ý³ó),
Ð»ñùáõÙÝ ã³ñ»³ó, í³ÝáõÙÝ Ï»ÕÍ³ó (KM ¹Çõ³ó), »õ ã³ñ Ùï³ÍÙ³Ýó (M ãÇù »õ ã³ñ Ùï³ÍÙ³Ýó),
öñÏ»³° Ç ¹Çõ³ó (KM Ï»ÕÍ»³ó), »õ Û³Ý³õñÇÝ³ó, ½»ñÍ (K ½»ñÍáÛ) Ç ï³Ýç³Ý³ó,
´³. KT ºõ »õë ³é³õ»É
100 F í»ñçÇ M ³õñ¿Ç
101 KT ÷Ë 101-108 ïáÕ»ñÇ.
Æ ÝáÛÝ ³õñ í³Õ×³ÝÇ, Ç ·»³õÕÝ Ç ´ÁÉñÇ, Ç ì³Õ³ñß³Ï»ñïÇ (T ì³Õ³ßÏ»ñïÇ),
¸³·³Õ³õ ï³ÝÇ, ÛÇõñáõÙÝ ³õ³ÝÇ, Û²ßïÇß³ï Ã³ÕáõÇ,
Ú»ï í»óÇó ³ÙëÇ, Ç Ù»Ñ»Ï³ÝÇ, ï³ëÝ »õ »ñ»ùÇ,
Ø»ëñáå í³Õ×³ÝÇ, ì³Õ³ñß³å³ïÇ, »õ Û²õß³Ï³Ý Ã³ÕáõÇ (T Ã³ÕÇ),
î³ñ»³É ì³Ñ³ÝÇ, Ù»ÍÝ ²Ù³ïáõÝÇ, ÛÇõñáõÙÝ ³õ³ÝÇ,
Ê³ã Éáõëáí Ï³½ÙÇ, í»ñ³ ¹³·³ÕÇ, Ø»ëñáå³Û Ù»ÍÇ,
ºõ Úáíë¿÷ ÝÁëïÇ, Û³Ãáé ï¿ñáõÝÇ, ï³ëÝ áõ ÙÇÝ ï³ñÇ,
Ü³, áñ Ï³ï³ñÇ, ÁÝ¹ ëáõñµ Ô»õáÝ¹Ç, Ù»Í í³ñ¹³å»ïÇ,
Ð³Ûñ î»³ñÝ ÚÇëáõëÇ, Ñ³ñùÁë Ù»ñ µ³ñÇ, »õ »ñ³Ý»ÉÇ,
ÀÝ¹ ùáÛ¹ ØÇ³ÍÝÇ, Ê³ã»³É Û³ßË³ñÑÇ, Ù»é»³Éù Ç Ù³ñÙÝÇ,
Â¿å¿ï »õ ãÏ³ÙÇÝ, ½Ù»½ Ïáã»É áñ¹Ç, ½Ç ÛáÛÅ »Ý Ñ»éÇ,
ê³Ï³ÛÝ Ç ·ÁñÇ, ÝáóÇÝ Ññ³Ù³ÝÇ, ëáëÏ Ïáã»Ùù áñ¹Ç,
êáóÇÝ ³õñ ï³õÝÇ, ëáõñµ ÛÇß³ï³ÏÇ, ù»½ ³Õ»ñëÉÇóÇ,
Ø³ÕÃ³Ýù µ³½Ù³ÏÝÇ, Û»é»³É ÁÝ¹ áëÏÇ, ÝáóÇÝ Ñ³õ³ïÇ,
ºõ í³ñùÁÝ µ³ñÇ, ÝáóÇÝ Ç Ù³ñÙÝÇ, Ù»½ ù³ÝáÝÉÇÝÇ,
ÚáõÕÕ¿É Ù»½ »ñÏñÇ, ×³Ý³å³ñÑµ³ñÇ, áñ Ç Ï»³Ýë ï³ÝÇ,
²õ·Ý»³° Ç íï³ÝÏÇ, Ñá·áÛ »õ Ù³ñÙÝÇ, ²ëïáõ³Í¹ Ù»ñ ÇÙ³ëïÇ,
ÚÇß»³° »õ »õë ½³ÝÓÇÝë
102 KM Ù»Ñ»Ï³ÝÇ

Մեսրովբ վախճանի ի Վաղարշապատ, յԱւշական թաղի,
Խաչ լուսոյ ըզկնի, եւ Յովսէփ նստի, յաթոռ տէրունի,
Հայր Տեարն Յիսուսի, հարքս մեր բարի, եւ երեւելի,
Ընդ Քո Քրիստոսի, խաչեալք յաշխարհի, ճգնեալք ի մարմնի,
Թէպէտ ոչ իշխի, կոչել զմեզ որդի, զի եմք ի հեռի,
Սակայն զի ի գրի, նոցին հրամանի, սոսկ կոչիմք որդի:
Աւգնեա՛ ի վտանգի, հոգւոյ եւ մարմնի, Աստուածդ ամէնի:

***Ց**ուցեալ Սագաշէն, ցծնա՛ Նորաշէն, ցանկ Սահակաշէն,*
Ո՛վ զմբեթաշէն, սուրբ Գրիգորաշէն, դո՛ւ աստուածաշէն,
Ի քեզ բնակեալ էն, հուրն ի մորենէն, վառեալն ի թըփէն,
Կոյս սուրբ Յուդայէն, ծաղիկդ յարմատէն, տաճար մարմնեղէն,
Բե՛ր մեզ յԱրարչէն պսակ լուսեղէն եւ փառք հրրեղէն,
Տո՛ւր ջուր յաղբերէն, Միածնին կողէն, մեղաց մաքրողէն,
Արբոյ յարենէն, չարեաց այրողէն, որ անհատ բըղխէն,
Այլեւ յարտասուէն, յինքնաբուղխ ջըրէն, պարգեւեա՛ մեզէն,
Զերծո՛ ի գեհենէն, յինքնագործ ախտէն, եւ յանել բանտէն,
Եւ յանմեռ որդնէն, որ միշտ տագնապէն, ի հրատից բոցէն
Եւ այժմ ողորմեա՛:

103 K Ø»ëñáíå M Ø»ëñáå K ãÇù Ç M Úáõß³Ï³Ý KM
104 ÷Ë 104-109 ïáÕ»ñÇ.
î³ñ»³É ì³Ñ³ÝÇ (M Ç í³ÝÇ) Ç ÛÇõñ ³õ³ÝÇ (M Ç Ý³õáõ³ÝÇ), Ë³ã Éáõëá Á½ÏÝÇ,
ºõ Úáíë»÷ ÝÁë ïÇ Û³Ãáé î¿ñáõÝÇ ï³ëÝáõÙÇÝ ï³ñÇ,
Ð³Ûñ î»³éÝ ÚÇëáõëÇ, Ñ³ñùÁë Ù»ñ µ³ñÇ »õ »ñ³Ý»ÉÇ,
ÀÝ¹ ùáÛ¹ ØÇ³ÍÝÇ, Ë³ã»³É ³ßË³ñÑÇ, ×·Ý»³É Ç Ù³ñÙÝÇ,
Â¿å¿ï »õ ãÏ³ÙÇ ½Ù»½ Ïáã»É áñ¹Ç, ½Ç ÛáÛÅ »Ùù Ñ»éÇ,
ê³Ï³ÛÝ ½Ç Ç (M ãÇù Ç) ·ñÇ ÝáñÇÝ Ññ³Ù³ÝÇ, ëáëÏ Ïáã»Ùù (M ÏáãÇÙù) áñ¹Ç,
(M ºõ) êáóÇÝ ³õñ ï³õÝÇ, ù»½ ³Õ»ñë ÉÇóÇ, Û³õñë ÛÇß³ ï³ÏÇ,
Ø³ÕÃ³Ýù µ³½Ù³Ï³ÝÇ (M µ³½Ù³ÏÝÇ), Û»é»³É ÁÝ¹ áëÏÇ, ÝáóÇÝ Ñ³õ³ïÇ,
ºõ í³ñùÁÝ µ³ñÇ, ÝáóÇÝ Ç Ù³ñÙÝÇ, ù»½ ù³ÝáÝ ÉÇóÇ,
àõÕÕ»É ½Ù»½ Û»ñÏñÇ, ×³Ý³å³ñÑ µ³ñÇ, áñ Ç Ï»Ý³ë ï³ÝÇ (M Ï»³Ýë ï³õÝÇ),
²õ·Ý»³º Ç íï³Ý·Ç (M íÁï³ÝÏÇ), Ñá·áÛ »õ Ù³ñÙÝÇ, ²ëïáõ³Í¹ ³Ù¿ÝÇ
¼³ÝÓÇÝÁë Ù»ñ.
110 KMT ó³ÝÏ ê³Ñ³Ï³ß¿Ý, óÁÝÍ³Û Üáñ³ß¿Ý ÷Ë óÝÍ³... ê³Ñ³Ï³ß¿Ý
111 K à°í ·Ùµ»Ã³ß¿Ý, Ï³Ù³ñ Éáõë»Õ¿Ý, êáõñµ ¶ñÇ·áñ³ß¿Ý KM áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
ÆçÙ³Ùµ Û³Ñ»Õ¿Ý, ØÇ³ÍÇÝ ´³Ý¿Ý, Ð³õñ Ñ³õ³ë³ñ¿Ý,
àõéÙ³Ùµ áëÏ»Õ¿Ý, Ñ³ñ»³É Ç Ñ½³õñ¿Ý, ÙÇ³ÛÝáÛ öñÏã¿Ý,
ÂÝ¹Ù³Ùµ Û³Ý¹ÁÝ¹¿Ý, ë³Ý¹³ñ³Ù»ï¿Ý, Ç ÑÁÝãÙ³Ý Ó³ÛÝ¿Ý,
î»ëÉ»³Ùµ Ç Ù»Í¿Ý, ³ñÃáõÝ ³Ýáõ³Ý¿Ý, Ù»ñ Èáõë³õáñã¿Ý,
àñ »É (K »ÉÝ) Ç ·Áµ¿Ý, Ç Êáñ ìÇñ³å¿Ý, Ññ³ßÇõùÝ Û³Û ïÝ»Õ¿Ý
113 KM ÷Ë 113-120 ïáÕ»ñÇ.
(K ÏáÛëÝ) Úáõ¹³Û¿Ý, ÁÝ ïñ»³É¹ Ç µÇõñ¿Ý, ï³×³ñ ÙÁë»Õ¿Ý (KM Ù³ñÙÝ»Õ»Ý),
´»ñáÕ Û²ñ³ñã¿Ý (K Ç ÷ñÏãÇ), Ù»½ ÷³éù Ññ»Õ¿Ý, åë³Ï Éáõë»Õ¿Ý (KM ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝÁ ï»°ë µÝ³·ñáõÙ),
îá°õñ Ù»½ Ç Ñ³ó¿Ý, Ç Ù³Ý³Ý³Û¿Ý, ³ÝÙ³Ñ³Ï³Ý¿Ý
ºõ çáõñ Û³Õµ»ñ¿Ý, ÚÇëáõëÇ ÏáÕ¿Ý, áñ ³ÝÑ³ï µÕË»Ý,
Ú³ñµáÛ Û³ñ»Ý¿Ý, ã³ñ»³ó Ù³ùñáÕ¿Ý, Ù»Õ³ó ³ÛñáÕ¿Ý,
²ÛÉ»õ ³ñï³ëáõ¿Ý, ÛÇÝùÝ³µáõËÇ çñ¿Ý, å³ñ·»õ»³ó Ù»½¿Ý,
Îóáñ¹ ù»½ Û³ÙÉ¿Ý, Ó³ÛÝÝ Û³Ý³å³ï¿Ý, ·áí»³ÉÝ Ç öÁñÏã¿Ý,
äÁë³ÏÝ Ç ·ÁÝ¹¿Ý, ä»ïñáëÇ íÇÙ¿Ý, êáõñµ Ü³Ë³íÁÏ³Û¿Ý,
ä»ïÝ Ç ä³ñÃ»õ¿Ý, Ç ß³é³õÇÕ¿Ý, ëáõñµ Â³¹¿áë¿Ý,
àÕáñÙÇ.
115 M öñÏãÇ ÷Ë ØÇ³ÍÝÇ
116 M Ù³ùñáÕ¿Ý ÷Ë ³ÛñáÕ¿Ý M áõÝÇ ß³ñáõÝ³Ïáõ-ÃÇõÝ. îáõñ Ù»½ Ç Û³ó»Ý, Ç Ù³Ý³Ý³Û¿Ý, Û³ÝÙ³Ñ³-Ï³Ý¿
117 M ÛÇÝùÝ³µáõË
118 M ãÇù 118-119 ïáÕ»ñÁ K ÷Ë 118-120 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
¼Ïáã»³Éë Ç ´³Ý¿Ý, ½ÙÏÁñï»³Éë Ç ù¿Ý,
ÄáÕáíáõñ¹ë ³Ù¿Ý å³Ñ»³Û Ç ã³ñ¿Ý, Ç ë³ ï³Ý³¿Ý, ÑÝ³ñÇó áñëáÕ¿Ý,
àÕáñÙ»³

ՓՈԽ

Այս Մովսէս Դաւիթ եղեալ
Եւ Մամբրէիւ այլք հաստատեալ,
Այնքան շնորհաւք վերին լցեալ
Մինչ զի յունաց գերազանցեալ,
Բայց Մեսրովպայ շըրջագայեալ,
Զամենեսեան լուսաւորեալ:
Զեկեղեցոյ կարգս յաւրինեալ
Եւ սքանչելաւք վախճան առեալ:
Լոյս ի յերկնից վերայծագեալ,
Ի ձեւ խաչի մարմ խաչեալ,
Որոց հայցմամբըն համայնից,
Մեք յամենից մաքրիմք յաղտից
Եւ ընդ նոսին գոլ ձայնակից
Աւրհնեմք զՈրդին Հաւր իսկակից
Եւ զՀոգին Սուրբ Հաւր փառակից
Եւ Միածին յաւէտակից,
Փառաբանեմք ընդ սրովբէից
Ի յաւիտեանս յաւիտենից:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 113µ-114 ³
ÞÝáñÑ³ÉÇ, ìÇå³ë³ÝáõÃÇõÝ, ¿ç 97
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՂԵ. ԿԱՆՈՆ ԵՒԹԱՆԱՍՈՒՆ ԵՒ Բ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՔԱՐՈԶ ԻՒԹԱՆԱՍՈՒՆ ԵՒ Բ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆԻՑՆ

Միեղէն զաւրութիւն եւ աստուածութիւն անբաժանելի Սուրբ Երրորդութիւն,
Հայր եւ Որդի եւ Հոգի ճըշմարիտ, ոչ երէց եւ կըրսեր եւ ոչ առաջին եւ վերջին,
Անբաժանելի եւ անքակ միութիւն:
Մի եւ երիս, եւ երիս եւ մի, ոչ սկըսեալ եւ ոչ դադարեալ,
Անթերի լիութիւն եւ անբովանդակելի միաւորութիւն,
Աներբ, անուր եւ անժամանակ, անհաս, անքընին եւ անհետազաւտելի,
Մերձ յամենեսեան եւ հեռի յամենեցունց,
Մաւտաւորութեամբ հեռագոյն եւ հեռաւորութեամբ յաւէտ մերձաւորագոյն,
Յոչ էից յանէից գոյացուցեր զեղեալքս ամենայն
Եւ միշտ նախախնամեալ լընու զամենայն յամենայնի առատապէս:
Ընկա՛լ զայս երգ աւրհնութեան Քեզ ի հաճութիւն,
Ամենասո՛ւրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

Որ Եսդ յէութիւն իսկութեան եւ ամենակալ մըշտընջենաւորութեան,
Զգեցեր զվերնափեղկ հաստատութիւնդ յանջըրպետութիւն հրանիւթ խորանիդ,
Կարգեցեր քեզ աթոռըս հրեղէնս ըզդասըս վերնական պետութեանցդ:
Սպասաւորս եւ հրամանատարս քոյին Տէրութեանդ
Արարեր զիննեակ դասըս հրանիւթիցն,
Որովք եւ առ որդիս մարդկան զփրկութիւնաբեր
Պատգամաւորութիւն առաքելով բարերարեցես:
Ի սպաս պիտոյից մերոց յաւրինեցեր երագընթացիւք ըզլուսաւորս ամենայն,
Բուսովք եւ տընկովք եւ ամենառատ վայելչութեամբ զերեսս երկրի զարդարեցեր,
Ի ջրոց բըղխեցուցեր ըզսեռըս կայտառաց լուղակաց եւ թըռչնոց աւդականաց,
Զանազան կենդանեաց ազգի ցուցեր յերկրի ի պէտս որդւոց մարդկան:
Ընկա՛լ զայս երգ աւրհնութեան Քեզ ի հաճութիւն,
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

***Վ**երաձայնական աւրհնութեամբ միշտ փառաբանութիւն Քեզ մատուցանեմք,*
Ամենասո՛ւրբ Երրորդութիւն,
Տէր տէրանց եւ Աստուած աստուծոց, Արարիչ բոլորից,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 463µ-467µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 217µ-224µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï »°ë í»ñ»õáõÙ C ø ³ ñá½ Ð´ ³ é ³ ù»ÉáóÝ »õ ´Ä-ÇóÝ
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙÝ»ñ
A Î¾. ºõÃ ³ Ý ³ ëáõÝ »õ ´ ³ é ³ ù»ÉáóÝ »õ ´Ä ³ ÝÇóÝ

Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª Øá í ë¿ëÇ µ ³ Ý
´Ý ³ ·Çñ
2 C Ðá ·Ç¹ êáõñµ ÷Ë Ðá ·Ç
9 C ·á ³ óáõó» ³ É
10 C ÉÝáõë
13 C ¿áõÃ» ³ Ý
22 C ½ ³ õÕ ³ Ï ³ ó
23 C áñ¹áó

Ամենազաւր թագաւոր երկնաւոր։
Անոխակալ, անյիշաչար, երկայնամիտ եւ բազումողորմ,
Ոչ ըստ մեղաց մերոց արարեալ եւ ոչ ըստ գործոց զարժանն հատուցեալ։
Անտես առնելով մինչ յամենայնի ըզսխալանս որդւոց Ադամայ,
Զանկեալքս ի Քէն պատրանաւք չարին,
Ոչ թողլով յարակայ ի թունալից ժանիս վիշապին։
Յառաջահոգակ նախախնամութեամբ ըզփրկութիւն մեր տնաւրինեալ,
Աւրհնեալ յաւիտեան։
Ընկա՛լ զայս երգ աւրհնութեան Քեզ ի հաճութիւն,
Ամենասո՛ւրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք։

Սրբութիւն սրբութեանց, Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ Որդի Աստուծոյ,
Խոնարհեցար մարդասիրաբար ի տնաւրէնութիւն մերոյ փրկութեան,
Հովանաւորութեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ եւ Հաւր հաճութեամբ
Իննամսեա բնակելով յարգանդի Կուսին։
Մարմին զգեցար եւ ոչ գարշեցար, ծընար մարդկապէս եւ ոչ ախտացար,
Զամենայն կատարեալ տնաւրինաբար, փրկութիւն ընձեռեալ մեզ աստուածաբար,
Ընտրեցեր Քեզ յաշակերտութիւն ըզգաստ երջանիկ սուրբ առաքելոցն,
Թիւ խորհրդական զոլ երկոտասան անդամոց մարդկան,
Ականց եւ ամսոց եւ նահապետաց որդւոցն Յակոբայ,
Ընդ նոսին յաւէտ շարայարութեամբ եւթանասնից
Եւ երկուց թուոցն ոչ անխորհրդաբար։
*Թիւ նախահարց յառաջին մարդոյն եւ արմաւենեացն աղբերցն յԱղիմայ**։
Ընկա՛լ զայս երգ աւրհնութեամբն Քեզ ի հաճութիւն,
Ամենասո՛ւրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք։

Էիդ լուսոյ եկեալ առաջի երկըրպագեմք Քոյին տէրութեանդ,
Փառաբանեմք երգաբանութեամբ զՄիածին Որդիդ ընդ Հաւր եւ Հոգւոյդ այժմ եւ յաւիտեան։
Ոչ եմք բաւական բանիւ աւրհնութեան զարժանաւոր երգել զգոհութիւն,
Ի վեր քան ըզբան անհաս իմաստիւք հրաշագործելով զամենայն
Ի ձեռըն սրբոց Քոց առաքելոցն։
Ըզծով մեղաց մերոց պատառեալ, զկռապաշտութեան խաւարըն լուծեալ,
Զհոգւոյ եւ մարմնոյ վէրըս բըժըշկեալ,
Ըզդիւական այսըն հալածեալ, ըզկարկամեալսն առողջացուցեալ,
Զհիւանդացեալսըն ապաքինեալ, երագ ընթացք կաղացըն շնորհեալ,
Լոյս վայելուչ կուրաց պարգեւեալ, զանդամալոյծսն առողջացուցեալ,
Ըզվտանգաւոր մարմինըս սըրբեալ, բանիւ հրամանի ըզմեղս թողեալ

33 C ½ ³ Ý · » ³ Éùë
35 C Û ³ é ³ ç ³ Ñá · ³ ó
46 C »ñ Ï áÛ ï ³ ë ³ Ý
47 C áñ ¹ áóÝ C Ú ³ Ï á í µ ³ Û

* *Եզ ժԵ 27*
61 C µÁÅÁßÏ» ³ É ÷ Ë ³ å ³ ùÇÝ» ³ É C »ñ ³ · ÁÝÃ ³ óù
63 C ßÝáñÑ» ³ É ÷ Ë ÃáÕ» ³ É
64 C ³ õñÑÝ» ³ É

Եւ զամենայն յամենայնի լըցուցեալ, Աստուած, աւրՀնեա՛ յաւիտեան:
Ընկա՛լ զայս երգ աւրՀնութեան Քեզ ի Հաճութիւն,
Ամենասո՛ւրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

***Ս**տացար Քեզ ժողովուրդ սեպՀական ի ձեռըն սըրբոց Քոց առաքելոցն,*
Քարոզութեամբ ճըշմարիտ բանիւ ըզփուշ մեղաց մարդկան խըլելով,
Յոքնատենչ ծաղիկս յաւրինեալ յամէնառատ վայելմանց բըղխումն,
Անխոնջ ոտիւք, երագ ընթացիւք ի ծագս երկրի յաւէտ ընթացեալք,
Իշխանք ընդ ոլորտս երկրի առաքեալք,
Թագաւորաց եւ ազանց զաստուածատուր Հրամանըն բաշխեալ,
Անակնառու սիրալիր գըթով ի Հրապարակըս Համարձակեալք,
Ըռամկաց եւ մեծամեծաց Հարթիկ ըզբանըն կենաց սերմանեալ,
Մըշակք ի Հունձըս Տէրունական, մանգաղ թեքեալ ի յոճս որայից,
Հոգիաբաշխ աջ ընձեռելով զոր ընկալեալք ըզնոյն բաշխելով:
Աւետաւորք արքայութեան եւ Հրաւիրատուք Հարսանուաց անմաՀ փեսայիդ,
Վա՛շ Քեզ, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ, կերպարան Հաւր եւ կեանք աշխարՀի:
Ընկա՛լ զայս երգ աւրՀնութեան Քեզ ի Հաճութիւն,
Ամենասո՛ւրբ Երրորդութիւն, աղաչեմք:

***Ի** քեզ վերամբարձեալ նայի ամենայն ակն իմանալի,*
ԱմէնաւրՀնեալ Սուրբ Աստուածածին:
Ակըն պատուական ի վեր քան ըզբան, գանձ բաղձալի, որ ոչ իմանի,
ԱնՀաս, անքընին եւ անՀետազաւտելի,
Ծաղիկ դաշտաց եւ շուշան Հովտաց, քըրքում բուրեալ եւ նարդոս ծաղկեալ,
Մարգարիտ անգին եւ ոսկի ազնիւ ընդ պատուական նիւթ յաւէտ յեռեալ,
Տաճար Բանին եւ մայր Աստուծոյ, դուստըր Դաւթեան, դըշխոյ երկնային,
Բարեխաւս աշխարՀի եւ ցընծութիւն քոյոց սիրողաց,
ԱՀա յիշեսցին յոգիք ննջեցելոց մերոց ի Քեզ, մարդասէր, խընդրեմք:

***Բ**ըղխմամբ սիրոյ եւ գործովք բարեաց Քեզ միշտ Հաճոյացեալ, խընդրեմք:*
***Ա**ռաւել զանձինըս մեր ամենեցուն յանձն առնեմք Քեզ, Տէր բարերար:*

Փ[Ոխ]

***Ն**երգործական զաւրութիւն, աննեղանելի բնութիւն, անՀաս տէրութիւն,*
Թագաւոր երկնաւոր Յիսուս Քրիստոս՝ Որդի Աստուծոյ,
Բարեխաւսութեամբ ԻսկուՀւոյ անարատ մաւր Քոյ եւ Կուսի,
Աղաչանաւք Կարապետին Քո եւ Մըկըրտչին ՅովՀաննու,
Հեղմամբ արեան սըրբոյն Ստեփանոսի Նախավըկային Քո

69 C Úá · Ý ³ ï »ÝãÇ Ï
70 C ²ÝËáÝ× C ÛáÉáñ ï ë ÷Ë Ç Í ³ · ë
74 C Á½µ ³ Ý
76 C ÁÝ· ³ É» ³ Éù
77 C Ññ ³ õÇñ ³ ï áõñù Ñ ³ ñë ³ Ý» ³ ó
91 C ³ ñ ³ ëóáõù ÷Ë ³ éÝ»Ùù… µ ³ ñ»ñ ³ ñ

Եւ առաջին սարկաւագին,
Յիշատակութեամբ երջանիկ դասուց սրբոց առաքելոցն,
Զորոց այսաւր զյիշատակըս կատարեմք:
Համաւրէն գընդիւ մարգարէից եւ մարտիրոսաց,
Խընդրուածովք Սըրբոյն Գրիգորի համայնից մեր Լուսաւորչի,
Աղաւթանուէր մաղթանաւք եւ մըշտամըռունչ արտասուաթոր
Պաղատանաւք ամենայն ճըգնաւորաց եւ միանձանց դասուց,
Պահեսցես պարագայց ամաւք ըզդիտապետըն մեր զՏէր [այս անուն]
Եպիսկոպոսաւք, քահանայիւք եւ սարկաւագաւք,
Դըպրաւք եւ ամենայն մանկամբք մաւր մերոյ Սիոնի,
Զաւրացուսցես եւ ըզթագաւորըն մեր [այս անուն]
Զաւրականաւք եւ զաւրաւք եւ ամենայն զինուորաց դասուք,
Պարգեւեա՛ աշխարհի ըզխաղաղութիւն,
Ամպոց եւ անձրեւաց՝ զքաղցրութիւն եւ երկրի մերում՝ զառատ պըտղաբերութիւն,
Բուսոց եւ տընկոց՝ շահեկանութիւն եւ ամենայն պըտղոց՝ լիութիւն,
Որով զուարճացեալ բարեբանեսցուք ըզՔեզ աւրհնեալ յաւիտեանս:
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ.:

101 C Ù»ñ Ñ³Ù³ïÝÇóë ÷Ë Ñ³Ù³ïÝÇó Ù»ñ
108 C ½ÇÝáõáñ³óÁÝ
112 C Û³õÇ ï»³Ý

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԻՒԹԱՆԱՍՆԻՑՆ, Ի ՆԵՐՍԻՍԷ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԷ

Առաքեալք Աստուածորդւոյն
Ի ծոցոյ Հաւր առաքելոյն,
Բանաւոր հաւտից հովիւք,
Բանին կենաց պայծառ քարոզք:

Գեղեցիկ ոտք ընթացեալք,
Աւետաբերք խաղաղութեան,
Դատաւորք Իսրայէլին,
Աթոռակիցք Հաւր անդրանկին:

Երկնաւոր թագաւորին
Կարգեալ իշխանք տիեզերաց,
Զինուորեալք արիաբար
Ընդդէմ մահու չար իշխանին:

Էրկոտասանք նախակարգեալք,
Եաւթանասուն թիւ կատարեալք,
Ընտրեալք յառաջ ի սկըզբանէ,
Սուրբ եւ մաքուր յորովայնէ:

Թագաւորըք գումարեալք,
Յերկնաւորէն ի մարտ խըմբեալք,
Ժուժկալեալք ի պատերազմ,
Զոգիս մարդկան գերի առեալք:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 467µ-469 ³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 87µ-89 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070, Ã»ñÃ 53µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 306µ-308 ³
S-Ó»é. ÑÙñ. 2541, Ã»ñÃ 242µ-244µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 345 ³ µ
ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 196
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î ³ Õ Ñ ³ Ù ³ õñ¿Ý ëáõñµ ³ é ³ ù»ÉáóÝ, Ç Ü»ñë[Çë¿] Ï ³ ÃáÕÇÏáë¿ (G Ñ ³ Ûáó) T ³ ÝËáñ ³ ·Çñ k î ³ Õ ³ é ³ ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ U î ³ Õ Ç ï¿ñ Ü»ñë¿ë¿
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Î¾. ÆõÃ ³ Ý ³ ëáõÝ »õ ´ ³ é ³ ù»ÉáóÝ »õ ´Ä ³ ÝÇóÝ Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ å ª ² -ø
´Ý ³ ·Çñ
1 US ² ë ï áõ ³ Íáñ¹áÛÝ
2 AU Ðûñ
4 TU ´ ³ Ý ³ õáñ ³ ó ÷Ë ´ ³ ÝÇÝ Ï»Ý ³ ó
6 S ² õ» ï ³ µ»ñ T ² õ» ï ³ õáñù U ² õ» ï ³ õáñ
7 B Æëñ ³ Û»ÉÇÝ US Æëñ ³ Û»ÕÇÝ
8 U ² Ãáé ³ ÏÇó U ³ Ý¹ñ ³ ÝÇÏÇÝ
10 S Î ³ ñ·» ³ Éù A ïÇ¿½»ñ ³ ó TU Ù»Í ³ ï»ÝÇÝ ÷Ë ïÇ¿½»ñ ³ ó
11 U ¼ÇÝõáñ» ³ Éù
13 T ºñÏáï ³ ë ³ Ý U ¾ñÏáï ³ ë ³ Ý B Ý ³ Ë ³ ·áõñ·áõ-ñ» ³ Éù
14 ABG ÆõÃ ³ Ý ³ ëáõÝ S ºõÃ ³ Ý ³ ëáõÝ U ’Æ »õÃ ³ Ý ³ -ëáõÝ G ÃÇí
15 BG ÀÝ¹ñ» ³ Éù U ÀÝïñ» ³ É U ëÏ½µ ³ Ý¿ S ëÏÁ½µ ³ Ý»
16 BG êáõñµù S ºõ ëáõñµ ÷Ë êáõñµ »õ BGU Ù ³ ùáõñù
18 BG ËÁÙå» ³ Éù
20 U ¼Ñá·Çë

Ի Սաղիմ քաղաք վեհին
Ջիւնափայլեալ սպիտակացեալք,
Լեզուաւք հրեղէն լուսաւորեալք,
Ի Վերնատունն հոգիացեալք‴:

Խորհրդոցն աստուածայնոց
Առատաբաշխ հազարապետք,
Ծնաւղք սրբոյ աւազանաւն
Որդւոց մարդկան յորդիս լուսոյ:

Կրկնաստեամբ կաթն արբուցէք
Տղայացելոցս առ ի Քրիստոս,
Հացիւ կենաց յերկնից իջեալ
Կերակրեցէք ըզկարաւտեալքս:

Ջայնեցէք առ յիմարեալըս
Բարձրագոչ փողոյ հընչմամբ՝
Ղամբարմամբ լուսոյ բանին
Գալ ի յարբումն իմաստութեան:

Ճըշմարիտ որթոյն ստեղունք
Եւ բարունակք ողկուզաբերք,
Մըշակին երկնաւորի
Յաւտմամբ խնամոց պըտղաբերեալք:

Յորդահոս գետոց գնացիւք
Քառավըտակ ի յԱդենայ
Նորակերտ քաղաքըն սուրբ
Առոգելով ուրախանայ:

Շնորհատուք հողեղինաց
Ջրի ըզպարգեւս հրեղինաց,

21 U ï áÕÇó ³ é ³ çª öáË¿ S í»ñÇÝ
22 ABU ëåÇ ï ³ Ï ³ ó ³ ▯ù
23 AU È»½áõûù B Ééáõë ³ ÷ ³ ▯É» ³ Éù
24 T ì»ñÝ ³ ï ³ ÝÝ
‴ Գործք Բ 2-4
25 S ÊáñÑÁñ ¹ á▯Ý U Êáñ Ññ ¹ áóÝ
26 U ² ÝÙÇç ³ µ ³ ñ ËáñÑñ ¹ ³ Íáõù ÷Ë ï áÕÇ
27 U ÌÁÝáÕù S ÌÁÝ ³ õÕù S ëÁñµá▯Ý B ³ õ ³ ½ ³ Ý ³ íÝ U ÌÁÝ ³ õ áù çñá í ³ õ ³ ½ ³ ÝÇÝ ÷Ë ï áÕÇ
28 S áñ ¹ áó U ¼áñ ¹ Çë
29 BG ÎÁñÏÇÝ Áë ï » ³ Ùµù ÷Ë ÎÁñÏÝ ³ ë ï » ³ Ùµ U ÎñÏ-Ý ³ ë ï » ³ Ùµ
30 AB îÕ ³ ▯ ³ ó»Éá▯
31 BG Ð ³ óÇõÝ
32 U Á½Ï ³ ñ ³ õ ï » ³ Éë BG Á½Ï ³ ñ ³ õ ï » ³ Éëë
33 B Ééáõë ³ ÝóùáõÙª ² ▯É ³ ½· S ▯ÇÙ ³ ñ ³ ó» ³ Éùë TU Ñ»-é ³ ó» ³ ÉëÁÝ ÷Ë ▯ÇÙ ³ ñ» ³ ÉÁë
34 B ÷áÕõá▯Ý TU Ó ³ ▯ÝÇõ ÷áÕá▯ ÷Ë ÷áÕá▯ ÑÁÝãÙ ³ Ùµ
37 BG áñÃõá▯Ý S áñÃáõÝ U áñ ¹ á▯Ý
38 ACU µ ³ ñáõÝ ³ Ï k áÕÏá▯½ ³ µ»ñù
40 S Ú ³ ë ï Ù ³ Ùµ U Ú ³ ï Ù ³ Ùµ U ËÁÝ ³ Ùáó
41 S ·Ý ³ óÇõù ·» ï áó
42 S ø ³ é ³ íÁ ï ³ Ïù B ▯² ¹ »Ý ³
44 GS àéá·»Éá í S å ³ ▯Í ³ é ³ Ý ³ ▯ ÷Ë áõñ ³ Ë ³ Ý ³ ▯
45 U ÞÝáñÑ ³ ï áõ T ÑáÕ»ÕÇÝ ³ óë
46 U ÒÁñÇ US å ³ ñ·»õÁë

Ունելով իշխանութիւն՝
Թողուլ ըզմեղս երկրաւորաց:

Զար վիրաց աղ մորմոքիչք,
Մաքուր հոգւոց լուսաւորիչք,
Պարագլուխք պարուն վեհից
Ի Միածնին Հաւր հարսանիս:

Ջուր կենդանի բըղխմամբ ի նոյն
Ի ծարաւի մեզ արբուցէք,
Ռետնիւ քաղցու բըժըշկական
Զհիւանդ բնութիւնս ողջացուցէք:

Սուրբ Հոգւոյն տաճարք մաքրեալք,
Իմաստութեամբ նորին լըցեալք,
Վարդապետք ի ճըկնորսաց
Եւ խորագէտք ի տըգիտաց:

Տանն Աստուծոյ տընտեսք բարի,
Վէմք պատուականք նոր Սիովնի,
Րաբունք հըմուտք վարդապետաց
Եւ ուսուցիչք հանճարեղաց:

Ցաւղով արեամբ ձերով յերկրի
Պըսակեցէք զեկեղեցի,
Իւսմամբ լուսոյ այսաւր տաւնէ
Ըզյիշատակ ձեր պանծալի:

Փառաւք ըզձեզ պըսակողին
Փառք եւ պատիւ մատուցանեմք.
Քաւութիւն մեզ խընդրեցէք
Յառատաձիր պարգեւողէն:

48 B »ñÏñ ³ õáñ ³ óë
50 US Ñá · áó
51 S ä ³ ñ ³ ·ÉáõË
52 A Ðûñ T Ñ ³ ñë ³ ÝÇëÝ
53 B Éáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· U µÁËÙ ³ Ùµ TUS Ðá · áÛÝ ÷Ë Ç ÝáÛÝ
55 A è¿ ï Çõ B è» ï ÝÇÝ S è» ï Çõ U ù ³ Õó
56 BG ¼ÑÇõ ³ Ý¹ áõÃÇõÝë ÷Ë ¼ÑÇõ ³ Ý¹ µÝáõÃÇõÝë ABG µÁÅÁßÏ»ó¿ù ÷Ë áÕç ³ óáõó¿ù S áÕç ³ ó»ù
57 US Ðá · áÛÝ AUS î ³ × ³ ñ A Ù ³ ùñ» ³ É
60 S Ëáñ ³ ·» ïù U Ñ ³ Ý× ³ ñ»Õù ÷Ë Ëáñ ³ ·¿ ïù
61 U ïÝï »ëù BGUS µ ³ ñÇù
62 U ì »Ñù B å ³ ïÁõ ³ Ï ³ Ýù BGUS êÇáÝÇ
66 B äÁ ³ Ï»ó¿ù
67 TU µ ³ ÝÇõ ÷Ë Éáõëáõ U ï ³ õÝÇ S ï ³ õÝ»
68 S ¼ÛÇß ³ ï ³ Ï U êáõñµ ÛÇß ³ ï ³ Ï S Ñ ³ Ý¹ÇëÇ ÷Ë å ³ ÝÍ ³ ÉÇ
69 U ö ³ éûù B åÁ ³ Ï ³ õÕÇÝ US åÁë ³ Ï ³ õÕÇÝ
71 U Ñ ³ Ûó»ó»ù ÷Ë ËÁÝ¹ñ»ó¿ù
72 S å ³ ñ·»õ ³ õÕ»Ý

ՓՈԽ

Եկա՛յք, զուարճացեալք, պայծառասցուք տաւնիւս,
Րաբունեաց մերոց աշակերտեալ մանկունք,
Գովասանական քաղցրաձայնիւ երգով
Սուրբ Երրորդութեանըդ մատուսցուք նըւէր:

Աղերս մաղթանաց յիշատակի սոցա
Յուսոյն բոլորից Տեառն առաջի արկցուք,
Սոցին պաղատանք, որ վասըն մեր առ քեզ,
Եղիցին հաճոյ կամեցողիդ բարեաց:

Նորոգեա՛ ըզմեզ ի հնութենէ մեղաց,
Երկնային ցաւղովդ ըզծարաւիս արբո՛,
Րոտեա՛ միութեամբ ըստ առաքելոց դասուն
Սըրբութեան սիրով՝ որպէս ի Վերնատունն:

Ի յաւհեղ աւուր Քում գալըստեան մեծին
Սըրբոցն ըստրելոց արժանասցուք խըմբից,
Ի ձայն գոհութեան ընդ անդրանկաց գրելոց
Փառս վերահընչել Երրորդութեանըդ միշտ:

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 469 ³ µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 89 ³ µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 55 ³

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 306 ³ µ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 24 ³

ÞÝáñÑ ³ ÉÇ-¿ç 201

Êáñ ³ ·Çñ

AG ö[áË] B ³ÝËáñ ³ ·Çñ T î» ³ éÝ Ü»ñëÇë¿ ¿ U î ³ Õ Ç ï ¿ñ Ü»ñëÇë¿ [Ä´ ² é ³ ù»Éáó]

Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ

A Î¾. ÆõÃ ³ Ý ³ ëáõÝ »õ ´ ³ é ³ ù»ÉáóÝ »õ ´Ä ³ ÝÇóÝ

Ì ³ ñ ³ Ï ³ å ª º ñ · ë ³ ë » Ü»ñëÇëÇ

´Ý ³ ·Çñ

1 BG ½Áõ ³ ñ× ³ ëóáõù U ½Áõ ³ ñ× ³ ó» ³ É BG å ³ Í ³ é ³ -ó» ³ É ï ³ õÝÇí ë

3 U ù ³ Õóñ Ó ³ ÝÇõ ÷ Ë ù ³ Õóñ ³ Ó ³ ÝÇõ

4 U º ññáñ ¹ áõÃ» ³ ÝÁÝ

8 T ¾ÕÇóÇÝ

9 B Üáñá · » ³ º T ãÇù 9-12 ï áÕ»ñÁ

10 U ó ³ õÕá í Bf ³ ñµá

11 U ðá ï » ³ U ÙÇ ³ µ ³ Ý U ë ï ÷ Ë Áë ï U ¹ ³ ëáõó

12 U êñµáõÃ» ³ Ùµ U ëÇñá

13 U Ç ÷ Ë øáõÙ BGU Ù»ÍÇ

14 ABG êÁñµáóë B ÁÝ¹ ñ»Éáóë

15 B ³ Ýï ñ ³ ÝÏ ³ ó BG · ñ»ÉáóÝ T Ñá · áóÝ U Ñá · áó ÷ Ë · ñ»Éáó

16 BG í »ñ ³ · áã»É U º ññáñ ¹ áõÃ» ³ Ý T ãÇù ÙÇß ï

ՔԱՐՈԶ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Գանձ փառաց խորհրդոյ ինքնածագ լուսոյն,
Գտեալք ի սկզբանէ եւ ծածկեալք առ Հաւր յաւիտեանս,
Ի լրումն ժամանակաց յայտնեալք եւ կոչեցեալք յՈրդւոյ,
Ծոխացուցիչք տիեզերաց եւ լուսաւորիչք ընդհանուր ազգաց եւ ազանց.
Առաքեալք սուրբք առաքելոյն ի յերկնից՝
Ի խնդիր մերոյս կորուսեալ բնութեանս.
Հայցեմք զողորմութիւն առ ի մէնջ հաւատացելոցս՝
Ի Քրիստոսէ, աղաչեմք:

Րաբունիք բարի եւ հրաւիրակք մահացելոցս յանմահութիւն,
Որ նախ քան զսկիզբն էիցս ընտրեցայք իսկապէս եւ հաճոյացայք,
Անհամեմատ գերազանցութեամբ փառազարդ գոլով լուսանիւթիցն՝
Ի յերկինս բոցեղինացն:
Զանծայրափակ էական ծագումն նիւթիւ պարագրեալ ի մարմնի տեսէք
Եւ ի Վերնատունն, ձեռամբ բարձրելոյն, զբաժակն արբէք զանմահացուցիչ
Եւ համայն սեռի մարդկութեանս՝
Զկենդանականն մատուակեցէք զարբումն:
Հազարապետք մեծի խորհրդոյն
Եւ վարժմամբ աստուածայնովքն լցեալ իմաստիւք,
Քարոզողք տնտեսութեան ի մեզ միացելոյ Բանին:
Հայցեմք զողորմութիւն առ ի ձէնջ հաւատացելոցս՝
Ի Քրիստոսէ, աղաչեմք:

Ի վերին կարգեալ պետութիւնս հրեշտակացն գոլով համապատիւք,
Ի հանդրեձեալ յաւիտենին ի փառս Որդւոյն Աստուծոյ թագաւորեալք,
Ի տիեզերախումբ ատենին զդատողականն ընկալեալ զաթոռ,
Զոր Հոգին՝ կանխագիտութեամբ մարգարէիւք
Զկոչումն ձեր տպաւորեալ ծանոյց

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 292³-298µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 195µ-199µ
Êáñ³·Çñ
C ²ÛÉ ù³ñá½ Ñ³Ù³õñ¿Ý ³é³ù»Éáó, ¶ñÇ·áñÇ í³ñ-¹³å»ïÇ F ø³ñá½ Ñ³Ù³õñ¿Ý ëáõñµ ³é³ù»ÉáóÝ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ¶ñÇ·áñÇ »½·
´Ý³·Çñ
1 C ËáñÑÁñ¹áÛ
2 CF ¶Á ï»³Éù F ëÏÁ½µ³Ý¿
3 C Å³Ù³Ù³Ý³Ï³ó CF Ûàñ¹áÛ
4 C ÁÝÃ³Ýáõñ
7 C Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙ ÏñÏÝ³ÏÁª ëÕáõ³Í C í³ëÝ ³é F Ñ³õ³ ï³ó»Éáó
8 F ãÇù Æ øñÇë ïáë¿ C ø»½ ÷Ë øñÇë ïáë¿
9 C µ³ñÇù
11 F ·áÉ C ·áÉá
12 F µáó»ÕÇÝ³ó
13 C ÑÇõÃÇõ ÷Ë ÝÇõÃÇõ
14 C ãÇù ºõ
16 F ¼Ï»Ý¹³Ý³Ï³ÝÁÝ F Ù³ïÁéáõ³Ï»ó¿ù
17 CF ËáñÑÁñ¹áÛÝ
18 F ³ëïáõ³Í³ÛÝáíùÁÝ, ÉÁó»³É
19 C ø³ñá½ù F ÙÇ³ó»Éá
22 F å»ïáõÃÇõÝÁë
23 CF àñ¹áÛÝ
26 F À½ÏáãáõÙÝ

Եւ աւրինակաւք երբեմն յերկրի գուշակեաց:
Թիւք խորհրդականք ըստ վիմաբուղխ աղբերացն ի ժողովուրդն պասքեալ
Եւ արմաւենիք զուարճաբոյսք՝*
Փրկելոցն յեգիպտական գործոյն հովանաւորեալք,
Այսաւր նոյն ինքն յերկնից
Հողմահոլով հնչմամբ ի յանձինս ձեր միացեալ,
Ուստի աղբիւրացեալ յանծայրածաւալ ծովէն,
Ըստ եդեմական քառավտակ գետոց,
Առաւել եւս խաղացմամբ, ընդ բնաւս ընթացեալ,
Քաղաք Աստուծոյ՝ զեկեղեցի եւ յարկ բարձրելոյն հիմնացուցէք,
Ծարաւելոց արբուցիչք եւ ուրախացուցիչք:
Հայցեմք զողորմութիւն առ ի ձէնջ հաւատացելոցս՝
Ի Քրիստոսէ, աղաչեմք:

Գերահրաշ բարունակք՝ յէէն զարգացեալք եւ ծաղկեալք,
Ուռք պտղալիցք՝ ներգործութեամբ լուսոյն մաքրեալք,
Անձինք երջանիկք յեռանձնաթիւ միաբուն էացեալք զաւրութիւն:
Լոյս տիեզերաց յիսկակից բանէն՝
Կոչեցայք եւ աղ մաքրութեան:
Աւծմամբ Սուրբ Հոգւոյն աջով հայրական՝
Իշխանք ընդ ոլորտս երկրի կարգեցայք:
Աստուածազաւր սաստիւք յանդունդս հերքեալ,
Զմեղսասէր զաւրս խաւարին եւ զտարագրեալ մարդկային բնութիւնս
Ազատեցէք ծննդեամբ վերստին,
Շնորհաւք անճառիւք սքանչելագործեալ Որդիս՝
Բարձրելոյն Հաւր նուիրեցէք,
Արեամբ միջնորդիւ սրբոյ Միածնին հրաւիրելով ի փառս անպատումս,
Լուսատուք տիեզերաց եւ պաշտեցեալք ի յերկինս:
Հայցեմք զողորմութիւն առ ի ձէնջ հաւատացելոցս՝
Ի Քրիստոսէ, աղաչեմք:

Որ արփենից գերունակութեամբ ի վեր՝ քան զհրաշս,
Փառաց ստեղծողին վեհից հրեղինաց՝
Տարրեղէն բնութեամբ անաւթք մաքրագոյնք,
Ի շնորհս ընկալեալք վեհագոյն պատուով,

---

28 CF íÇÙ³µáõË F ÅáÕá íáõñ¹ÁÝ C å³ëù»³Éù
29 F ½áõ³ñ×³ó»³Éù
* **Եզ ժե 27**
32 F ÑÁÝãÙ³Ùµ
33 C ³Õµ»ñ³ó»³Éù C Û³ÝÍ³ñ³Í³õ³É
42 F ÙÇ³µáõÝ³ó»³Éù ÷Ë ÙÇ³µáõÝ ¿³ó»³Éù
43 F ÛÇëÏ³ å¿ë ÷Ë ÛÇëÏ³ ÏÇó
45 CF Ðá·áÛÝ
46 B ÁÝï C ïÇ»½»ñ³ó ÷Ë »ñÏñÇ
47 CF Ø»Í³½³õñ ÷Ë ²ëïáõ³Í³½³õñ F Û³Ý¹áõÝ¹Áë
48 F À½Ù»Õë³ë¿ñ F ½³õñÁë
49 F ÍÝÁÝ¹»³Ùµ C ÍÁÝÁÝ¹»Ùµ CF í»ñÁëïÇÝ
51 F ÝÁõÇñ»ó¿ù
53 F å³ßï»ó»³É
56 F Á½Ññ³ß C Á½Ññ³ßë
58 C µÝáõÃ»³Ùµù

Յառաքելութիւն՝ կոչմամբն Յիսուսի,
Ինքնախորհող բնաւից Արարչին գոլով ի նորումս խորհրդակիցք:
Սկիզբն հաւատոյ աճման հրաշափառ նորոյ աշխարհի,
Յերկրորդ Ադամ սերեալ ցեղապետք, ծնունդք եւ զարմք նոր Սիոնի:
Բարեկամք բարերարին եւ յոյս քաւութեան:
Հայցեմք զողորմութիւն առ ի ձէնջ հաւատացելոցս՝
Ի Քրիստոսէ, աղաչեմք:

Րաբունք անճառ, լուսոյն ճառագայթք եւ իմաստութեան Էին հեծանոցք[*],
Ժիր մշակք եւ որսորդք հոգեւորք բանական սեռիցս՝
Ի զգայական ծովէն ընկալեալք,
Որ զէացուցիչ բնաւից եղելոց եւ զբաղկացուցիչ ի ջուրց կենդանեաց,
Անորոշաբար արուեստակցութեամբ,
Ընդ ձեզ ընկալայք լեզուաւք հրեղինաւք,
Ուստի զաւրացեալք արութեամբ Հոգւոյն,
Ընդ խաղացելոյն զմահ կոխեցէք,
Անչարչարելոյն չարչարակցեցայք,
Բացողք երկնից յարկացն եւ ժառանգք տաւնողացս ձերոց,
Լերո՛ւք բարեխաւս եւ առիթ կենաց:
Հայցեմք զողորմութիւն առ ի ձէնջ հաւատացելոցս՝
Ի Քրիստոսէ, աղաչեմք:

***Ի** ձայն զոչմամբ աղերս մատուցանեմք Քեզ,*
Թագաւոր անմահ եւ Տէր կենարար,
Համախմբեալք ի յիշատակի Քոյին ընտրեալ սուրբ առաքելոցն,
Որ իբր զլուսաւորս գնոսա երկնակառոյց ընթացմամբ աստեղաւք
Բանիւ եւ Հոգւով յերկրի յաւրինեցեր
Եւ նորոգ զտիեզերս երկնազարդ ստեղծմամբ՝
Վերստին պայծառացուցեր:
Սոքաւք զնսեմացեալս յանգիտութիւն՝
Յիմանալի լոյս Քո փոխադրեցեր,
Որով հայցեմք ի Քէն՝ մի՛շտ բարերար եւ բազումողորմ,
Ջաւրհներգուն փառաց մեծի տէրութեանդ՝

60 C ² é ³ ù»ÉáõÃÇõÝ F ÏáãÙ ³ Ùµ
61 CF ÆÝùÝ ³ ËáñÑ ³ õÕ F ÝáñáõÙÁë C ËáñÑñ¹ ³ ÏÇó
62 F Ýáñ
63 F ² ¹ ³ Ùë »ñ»õ» ³ É CF ½ ³ ñÙÁù C êÇáíÝ
64 C µ ³ ñ»ñ ³ ñÇ
67 C ð ³ µáõÝ C ãÇù »õ
* Մտթ. Գ. 12, Ղուկ. Գ. 17
68 F ãÇù Ñá · »õáñù
69 F ë · ³ ̂ ³ Ï ³ Ý
70 F µÝ ³ õÇÝ
73 CF Ðá · á̂Ý
74 F Ë ³ ã»Éá̂Ý CF Á½Ù ³ Ñ
76 F ´ ³ óûÕù C ´ ³ ó ³ õÕù C ï ³ õÝáÕ ³ ó
80 C ãÇù Æ Ó ³ ̂Ý F · áãÙ ³ Ý
82 F øáÇÝ C ³ é ³ ù»ÉáóÝ [³ ̂ë ³ ÝáõÝ]
83 F Çµñ»õ F Á½Ýáë ³ F ãÇù »ñÏÝ ³ Ï ³ éá̂ó C »ñÏÝ ³ -Ï ³ éá̂óë ½Ýáë ³
84 CF Ðá · áí
86 CF ì »ñÁë ïÇÝ
87 F Á½Ýë»Ù ³ ó» ³ Éë ̂ ³ Ý·Ç ïáõÃ» ³ Ý
89 F àñáíù
90 C Ù»Í

Զհայրապետն մեր զտէր [այս անուն]
Հանդերձ ընտրեալ սուրբ դիտապետաւք եւ հոգեպայծառ մեր վարդապետաւք,
Մշտաբորբոք սիրով ամրացո՛ ի խարդախող հաղբից բանսարկուին:
Թագաւորին մերոյ՝ զաւրութիւն
Ինքնազաւր Քոյին աջովդ պարգեւեա՛,
Լինել գործակից ի պատերազմունս՝ միշտ ի պարծանս քրիստոնէից,
Ի փառս եւ ի գովեստ անուանդ Քո, աւրհնեալ յաւիտեանս:
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս ննջեցելոցն՝
Յուսով յարութեան, խնդրեմք:

Եւ եւս առաւել
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:
Զանձինս մեր եւ զմիմեանս
Տեառն Աստուծոյ ամենակալի յանձն արասցուք, խնդրեմք:

Գովեալ ի վերնոցն հրանիւթից զաւրութեանց
Աստուածապարփակ երկիր լուսածին:
Ծառիւք իմաստնոց եւ ի ստորնայնոցս հրաշաձայն երգով,
Տիրամայր, որ բազմազան տեսութեամբ մարգարէիւք նախկին ծանուցար
Անխախտելի գոլով կուսութեամբ,
Ընդ որս եւ մեք յառաքելախումբ նուագս տաւնից
Երգաբանութեամբ բարեբանեմք զքեզ, Իսկուհի,
Որ ես միշտ աւրհնեալ՝
Ի պարս սրբոց եւ ի յիշատակս մարտիրոսաց,
Զոր եւ բարեխաւս հանդերձ քեւ ունիմք
Առ բարերնամ փրկողն բնութեանս,
Զի էապէս հպմամբ միասցի միշտ ի ժողովս հաւատացելոց,
Փրկել եւ պահել ի դժրանաց գաղտնի փորձողին
Եւ յերեւելի նեղչաց՝ պարսպել,
Զի յաւերժ զուարճ տաւնիւ բերկրալից,
Ուղիղ դաւանութեամբ գոչեսցուք՝ ասելով.
Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

91 F À½Ñ ³ Ûñ ³ å » ï ÁÝ C ãÇù ½ ï ¿ñ [³ Ûë ³ ÝáõÝ]
92 C Ñá · Ç ³ å ³ ÛÍ ³ é
93 C ØÁß ï ³ µáñµáù FC ³ Ùñ ³ óáÛ
94 C Â ³ · ³ õáñ ³ ó Ù»ñáó
95 F øáÇÝ
96 F å ³ ñÍ ³ ÝÁë
97 F ³ õñÑÝ» ³ É¹ ³ Ù¿ÝÇó ÷ Ë ³ õñÑÝ» ³ É Û ³ õÇ ï » ³ Ýë
104 C Ð ³ ï í ³ Í ³ µ ³ Å ³ ÝÙ ³ Ý Ýß ³ Ý [x]. C í »ñÝáó C Ññ ³ - ÝÇõÃ C ½ ³ õñáõÃ» ³ ÝóÝ
107 C Ù ³ ñ · ³ ñ¿ÇõùÝ
109 F ÝÁõ ³ · ë
110 F Á½ù»½
111 C ³ õñÑÝ» ³ É ÙÇß ï
112 F å ³ ñÁë F ÛÇß ³ ï ³ ÏÁë
114 F ÷ ñ Ï áÕÁÝ
115 C ÑÁ å Ù ³ Ùµ
116 F öÁñ Ï »É C å ³ Ñ» ³ É CF ÷ áñÓáÕ¿Ý
117 CF å ³ ñÁë å »É
118 C Û ³ õ¿Å ³ ½áõ ³ ñ×

ՔԱՐՈԶ ՅԱՄԱՒՐ[ԷՆ] ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

Խորհուրդագգեաց քո մարդեղութեան, զորս ընտրեցեր յառաջ գիտութեան,
Նոր Հրաւիրակ նորոյ հարսանեաց, Քո սուրբ ծննդեանն Որդի Աստուծոյ,
Որ խորհրդով նախահրաւիրմամբ, կազմեցեր զարփին մաքուր պատուանդան,
Անեղ հուր հեղեր ի Վերնատանն եւ յանէից ստեղծեր զպաշտաւնեայս[ա],
Գոյացուցեր զիններակ դասս վեհիցն հոգիք հարկաւորք նոյնք եւ բանական,
Այսաւր յերկրի յերկրաւոր հոգիք, համադասեալք վերնայնոցն,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց առաքելոցն խնաեա՛ ի մեզ, Տէ՛ր, աղաչեմք:

Անճառելոյ Բանիդ հայրական, բաբունական քարոզք հրրճուական,
Զոր մարգարէքըն սերմանեցին եւ նախատեսքն երկամբ հերկեցին,
Սոքա ի վաստակըս նոցա մըտին, եւ կենդանի ջրովն առոգեցին,
Որպէս եւ անաւթ հոգոյն վըկայէ, ես տընկեցի, Ապաւղոս ջրէ,
Այլ ինքն Աստուած աճեցուցանէ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց առաքելոցն խնաեա՛ ի մեզ, Տէ՛ր, աղաչեմք:

Ջորեքկերպեան աթոռոցն ահեղ, եղէք աւրինակ բանիւ բազմաբեղ,
Աւետարանիչք նորոյ Սիովնի, գդատողականն առէք բաղձալի,
Ծարաւելոցս զովացուցիչք, եւ աղ կենաց հոգոյ համեմիչք[բ]:
Խըթան իմաստից մարդկան զարթուցիչք, յերկրէ յերկինըս վերայ բերիչք:
Ըզփրկութիւն համայնց յաւժարիչք եւ յանցանաց մերոց դուք քաւիչք:
Անխոտորնակ եւ ստոյգ ուսուցիչք, նեղ եւ անձուկ շաւղացն հետեւիչք:
Բարեխաւսութեամբ սրբոց առաքելոցն խնաեա՛ ի մեզ, Տէ՛ր, աղաչեմք:

Առադրեալ քարինք իբր եւ Յեսուայ[գ], սաւառնազարդ հիմունք Սիովնի,
Ոսկէճաճանչ կերպիւ նըկարեալք, հանգիստ կամաց Հոգոյն Աստուծոյ,
Որ զանպարագիծ բաժակըն շնորհի, յարբումն արբուցեալ ադամեան ազգի,
Զոր աշտարակին քակտեցաւ յայտնի, առ ձեզ միացաւ ըստ Յովելեան գրի,
Որսորդք որսացեալ ըզմարդիք ի կեանս, որոտմամբ ձայնիւ ընդ ծագս աշխարհի,
Որպէս վըկայէ Դաւիթ ի քնարի, կացեալ իշխանք ամենայն երկրի,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց առաքելոցն խնաեա՛ ի մեզ, Տէ՛ր, աղաչեմք:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

F-Ó»é. ÑÙñ 4068, Ã»ñÃ 204³ -207³

H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 64µ-68³

Êáñ³·Çñ

F ø³ñá½ Ñ³Ù³õñ¿Ý ³é³ù»Éáó H î»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³Ûñ³Ï³ å³ Ê³ã³ïáõñ

´Ý³·Çñ

1 F ÊáñÑñ¹³½·»³ó F ·Çïáõ Ã»³Ùµ

2 F Ññ³õÇñ³Ïù

4 F í»ñÝ³Ï³Ý ÷Ë ì»ñÝ³ï³ÝÝ

ա Գործք Բ 2-4

6 F »ñÏÝ³ÛÝáóÝ ÷Ë í»ñÝ³ÛÝáóÝ

7 F Ù³ñ¹³ë¿ñ ÷Ë î¿ñ

9 F »ñÏ»³Ùµù

15 F êÇáÝÇ

բ Մտթ. Ե 13

19 F ß³õÕ³ó

21 F êÇáÝÇ

գ Յեսու. Գ 16-17

24 F Û³ßï³ñ³ÏÇÝ

25 F ½Ù³ñ¹ÇÏ

Տեսանողք եղէք անտեսին, եւ շաւշափողք անշաւշափելոյն,
Մահակից ընդ մահացելոյն, եւ յարուցեալք ընդ յարուցելոյն,
Ամպք կենաց, ցաւղ անձրեւածինք եւ արուսեակ մեծ առաւաւտին,
Կենդանակերպք երկոտասանին, եւ արմաւենի տունկք տենչալիք,
Երկոտասան ամիսք վերագրեալք, գբաւանդակ ամըն շաղկապեալ:
Գեղեցիկ մասունս յաւրինեալք, տուընջենական սարասք ըսկըզբնեալք,
Զաւետարանըն բացայայտեալ, զաւազանին խորհուրդըն ցուցեալ,
Զարքայութիւն մեզ քարոզեալ, զգալուստ Բանին բացադրեալ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց առաքելոցն խնաեա ի մեզ, Տէ՛ր, աղաչեմք:

Ով մարդասէր Որդի Աստուծոյ, որ կոչեցար Դու Որդի մարդոյ,
Ընդ խոնարհել բանին հիանամք, ընդ մարդանալդ քո զուարճանամք,
Ընդ մըկրտութիւնդ ահիւ սոսկանամք, ընդ այլակերպիլ տեսլեանըդ ցանկամք,
Ընդ վերնատան խորհուրդըն դողամք, ընդ համբուրել ոտիցդ հրաշանամք,
Ընդ մերկանալն Յուդայի ցաւիմք, ընդ կապանաց մեծիդ տապանամք,
Ընդ ապտակիլ դիմացդ բեկիմք եւ ընդ Թըքոյն բոցով տոչորիմք,
Ընդ բեւեռիլն ի փայտ սասանիմք, ընդ մահանալ անմահիդ ափշիմք,
Ընդ Թաղելոյդ Քո Տէր տագնապիմք, ընդ յարութիւն քո փառաւորիմք,
Սոքա տեսանողք են տնաւրէնութեանդ, զոր եւ գրեցեր յաշխարհի,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց առաքելոցն խնաեա՛ ի մեզ, Տէ՛ր, աղաչեմք:

Խիստմամբ սադեալ երգ ներտաղական, յոգնաբեղուն երաժըշտական,
Համբարձմամբ ձայնից մեր նըւաստական, ձեզ մատուցանեմք
տաւնախմբական:
Եւթանասուն Թիւք շարադրական, կարգեալ Սիովն ամրոց վերնական,
Ըստ նըւագիցըն սողոմեան, տալով ըզձեզ մասունք գոյական,
Առ ձեզ համբառնամ զմտաց տեսարան,
Զսրտից գործարան եւ զհոգոյ մաղթան:
Դրախտ աստուածատունկ եւ սուրբ ճեմարանք, վաճառականք դուք
աստուածականք,
Ծոխացուցիչք մեզ համանգամայն, եւ ննջեցելոցըն հանգըստարան:
Ահա յիշեա,
Եւ եւս առ. Զա.:

Րամից վեհից խորոց եւ բարձանց, յոյժ երանեալ եւ բարեբանեալ,
Մայր անմահին փառաւք պերճացեալ, յարարածոց դու երկրպագեալ,

29 F Ø ³ Ñ ³ ÏÇóù
30 F ² Ùµù
35 F µ ³ ó ³ ï ñ» ³ É
37 F º õ ÷ Ë ¸ áõ
38 F µ ³ ÝÇ¹
44 F Ã ³ Õ»ÉáÛ î» ³ éÝ¹
49 F êÇáÝ
50 F êáÕá íÙáÝ» ³ Ý
52 F Ù ³ ËÃ ³ Ý
53 F ³ ñù ³ Û ³ Ï ³ Ý ÷ Ë ³ ë ï áõ ³ Í ³ Ï ³ Ýù

Աստուածածին սուրբ խոստովանեալ, Հրեղէն Թեւաւք յանճառսն ամբարձեալ,
Այսաւր ի տաւն սրբոց խոնարհեալ, առաքելոց Տեառն սիրեցեալ,
Մեզ Թողութիւն մաղԹեա աղերսեալ, Սուրբ Միածնին քո յաԹոռ բազմեալ,
Զի մեզ բացի դուռն ողորմուԹեան, ի գալըստեանըն մեծի,
Ողորմեա:

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ԵԱՒԹԱՆԱՍՆ[ԻՑ]

Գերագոյն գոյէ, գերիմաստ վեհէ, գոյից պատճառէ,
Յանեղականէ, յանըսկզբնականէ, յանմահականէ,
Հաւրէն անճառէ, յՈրդոյն Միածնէ, Հոգոյն ճշմարտէ,
Ի Հաւրէն, որ է Որդին ծընեալ Է, Հոգին բըղխեալ է,
Անձն եռակի է, երեքն մի է, բնութիւն անքակ է,
Աստուածն որ փրկէ եւ կեցուցանէ, գոյացուցանէ,
Ոչ ում կարաւտ չէ, բայց մարդասիրէ, զաշխարհս յաւրինէ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Րաբունն իմաստից, արքայն համայնից, Տէրըն բոլորից,
Համագոյակից, Հաւրըն փառակից, Հոգոյն էակից,
Իջեալ ի յերկնից եւ ընտրեաց ի բնաւից մարդկային սեռից,
Իւրն ընկերակից, զթիւն եաւթանասնից եւ երկոտասանից,
Հանգոյն սրոբէից, նըման քրոբէից, վերնոց պարակից,
Եւ արար գահակից եւ աթոռակից եւ դատողակից,
Զազգըս համայնից, մարդկային զարմից, հողազանգուածից,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Իշխան համայնի, մարդկային ազգի, յոլորտս աշխարհի,
Հրէից համազգի, խուժ հեթանոսի եւ բարբարոսի,
Քարոզել յերկրի, զԲանն կենդանի, ծընունդ Հաւր Որդի,
Առնել սքանչելի, ի գործ զարմանալի, հանգոյն Յիսուսի,
Հալածիլ դիւի, այսոցըն չարի, անուամբ Քրիստոսի,
Փարատիլ ցաւի, սրբիլ բորոտի, ապաւիլ ախտի,
Տեսանել կուրի, խըլից լըսելի, կաղաց գընալի,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Գառն անպարտական, Որդին միական, Հաւրն անեղական,
Նոյն եւ կուսական, ծընունդ մաքրական, անարատական,
Յետ խաչի մահուան, թաղման եւ Յարութեան, եւ Համբարձման,
Յաւուր կատարման, ի յիսներեկեան, տաւնին տըւչութեան,
Զհոգին գիտութեան, եւ ճըշմարտութեան, ի Հաւրէ բըղխման,
Տա ի սրբազան, դասըն վերնատան, առաքելական,

² ÕµÇõñÝ»ñ

M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 286 ³ -288µ

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 280 ³ -282µ

Êáñ ³ ·Çñ

M ¶ ³ ÝÓ Ð´ ³ é ³ ù»ÉáóÝ T ï »°ë í»ñ»õáõÙ

Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ å ª ¶ñÇ·áñÇ ¿

´Ý ³ ·Çñ

8 M ëáóÇÝ ÁÕÓ ³ Ý ³ ó

23 M ÚÇëáõëÇ ÷Ë øñÇë ï áëÇ

24 M ãÇù ï áÕÁ

33 M î ³ Ç í»ñÝ ³ ï ³ Ý, ¹ ³ ëÁÝ ëñµ ³ ½ ³ Ý ÷Ë î ³ ... í»ñÝ ³ ï ³ Ý

Որով զաւրացան, եւ յաշխարհ ելան, քարոզել ըզբան,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացոյ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Որք եւ փութացան, քարոզել ըզբանն, ըզԱւետարանն,
Ոմն ի Հընդուստան եւ ի Պարսկաստան եւ ի Թուրքաստան,
Մինն յԱրապստան եւ յԱսորեստան եւ ի Շամատան,
Ի Հապաշաստան, հարաւ Թէովպեան, Իսքանդարաստան,
Ի Լիբէական, Թեբայիդական եւ յԵգիպտական,
Կըղզիս հեռաստան, յարեւմըտական, ի Սպանիական,
Յերկիր Խուժաստան, բարբարոսական, հեթանոսական,
Ի Դաղմատական, ի Ֆըռանկաստան եւ Լատինական,
Ի Պամփիւլական, Մակեդոնական, եւ Աքայական,
Ի Մովրիտական եւ ի Լիւրական, ծովեզերական,
Ի յԱսիական, եւ Փռիւգական, սահմանս Յունական,
Ի Բիւթանական եւ Գաղատական եւ Կիւլէական,
Յըռուզք հոնական, ափխազք Վըրացտան, եւ Պոնդոսական,
Քարոզք ընտրութեան, բանին գիտութեան, աստուածպաշտութեան,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Ռամիցս ըրաբունք, ճոխ արեգակունք, փայլուն աստեղունք,
Մարմնով զըւարթունք, Աստուծոյ սիրունք, Սուրբ եաւթանասունք,
Պաղպաջուն ակունք, յակինթ տըպազունք, կայծ կարկէհանունք,
Ամպ լուսափայլունք, շահաւէտ ցաւղունք, եւ քաղցր անձրեւունք,
Վարդատիպ ծաղկունք, եւ մանուշակունք, հոտ անոյշ բուրմունք,
Մաքուր տատրակունք, բանաւոր ծիծռունք, քաղցրաձայն ձագունք,
Նարդոս քըրքըմունք, հոտ պալասունք, եւ կինամունք,
Տեառն աշակերտունք, Քրիստոսի սիրունք, սուրբ եաւթանասունք,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Ի Քեզ յուսացան, Քեզ հետեւեցան եւ աշակերտեցան,
Գունդն երկոտասան, ի եաւթնեւտասան, նոցին պաշտպան,
Եւ երկունքն ընդ նոսայն, ութսունչորսեան, են համանգամայն,
Ի հիմունս եդան, եկեղեցական, վէմք հաստատական,
Քեզ Տեառնանըման, մարմնով խաչեցան, եւ չարչարեցան,
Թէպէտ որ վարձկան, ընդ փառացն անվախճան, սակայն քաջացան,

39 M Û² ëáñ»ë ï ³Ý ÷Ë Âáõñù³ ë ï ³Ý
40 M ÷Ë 40-41 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. Æ Ð³ å ³ßë ï ³Ý »õ Û² -
ñ ³ å ë ï ³Ý »õ Ç Þ³Ù³ ë ï ³Ý
43 M ÷Ë 43-49 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. Ú»ñ ÏÇñ ÊáõÅ³ ë ï ³Ý, Ç
¸³ÕÙ³ ï ³ Ï ³Ý, »õ È³ ï ÇÝ³ Ï ³Ý
50 M ÁÝ¹ñ»ó³Ý
64 M ãÇù 64-65 ï áÕ»ñÁ
67 M ãÇù Ù³ ñÙÝá í… ã³ ñã³ ñ»ó³Ý

Դասն երկոտասան, եաւթն եւ տասան եւ երկուսն յաւելան,
Առաջնորդական պատիւ ընտացան, Հայրապետական,
Հաւտից զգուշացան, գառանց խնամ տարան, լինել պաՀապան,
Կացուցեր իշխան, երկրի Հանրական, զծառայսն արթնական,
Եւ աննիրՀական, Նախախնական, ի փառս Քոյդ անուան,
ԱՀա յիշեա
Եւ եւս առաւել,
Զանձինս.:

Էիդ ծնաւղին, մաւր անեղ Բանին, Սո՛ւրբ Աստուածածնին,
Քո մըկըրտողին, ՅովՀաննու մեծին, Սուրբ Կարապետին,
Սուրբ Ստեփանոսին, նախավըկային եւ մարտիրոսին,
Սիրելոյ Քոին, մեր Լուսաւորչին, Սըրբոյ Գրիգորին,
Եւ որոց որ տաւնին, ի մէնջ եւ պատուին եւ յիշատակին,
ՎեՀ սըրբոյ գընդին, երկոտասանին եւ եաւթանասնին,
Մաղթանք Հիւսեսցին, Քեզ աղերս լիցին, Որդիդ Միածին,
Տալ մեզ քաւութիւն, կեանք եւ բարութիւն, եւ առողջութիւն,
Մեղաց թողութիւն, եւ ողորմութիւն, եւ խաղաղութիւն,
Երգոյս երգողին, սիրով Հայցողին, մասն ի պարգեւին
Ողորմեա:

71 M Ð³õïÇó ËÝ³Ù ï³ñ³Ý, ·³é³Ýó ½·áõß³ó³Ý ÷Ë Ð³õïÇó… ï³ñ³Ý
72 M ãÇù ½Í³é³ÛëÝ ³ñÃÝ³Ï³Ý
73 M ãÇù ºõ… Ý³Ë³ËÝ³Ï³Ý
77 M ¿ÇÝ
78 M ãÇù êáõñµ Î³ñ³å»ïÇÝ
80 M Ù»Í ÷Ë Ù»ñ
85 M ãÇù ïáÕÁ

ՏԱՂ ԳԱՆՁԻՍ ԱՍԱՑ

Աղաչանաւք մաքուր դասին, առաքելոց փոքու Հաւտին
Եւ Քում ընդրեալ եւթանասնին, աշակերտաց Նորոյ կտակին:
Եւթանց սըրբոց, զոր ընդրեցին, աշակերտաց փոքըր Հաւտին,
Եւ ույք նոցին հետեւեցին, քարոզ լինել կենաց Բանին:
Որոց նախկի պարուց դասին, պըսականուն է ընդ նոսին
Եւ Բառնաբաս[ա] ընդ Պաւղոսի, զոր որոշեալ ասաց Հոգին:
Անանիա սուրբ աշակերտ, եպիսկոպոս եւ Հրաշակերտ[բ],
Կուռնէլիոս Հարիւրապետ, եղեւ սըրբոցն զաւրապետ[գ]:
Ընդ Պողոսի վաստակեցար, Շիղա քարոզ եւ առաքեալ,
Ի կենարար կենաց սիրեալ եւ բարեկամ բարոյն կոչեալ,
Ուստի մահուամբ ոչ բաց լուծար, չորեքաւրեայ դարձեալ յարեար,
Սուրբ Ղազարոս երանելի[դ], խընդրեաց անձանց մեզ կեանս բարի:

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 288µ-289 ³
Êáñ ³ ·Çñ
M ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ա Գործք Դ 36
բ Գործք Ե 1-5
գ Գործք Ժ
դ Յովհ. ԺԱ 43

ՅՈՐԴՈՐԱԿ ՏԱՂԻՍ ԱՍԱ ԵՒ ՅԻՇԵԱ ԶԻՍ

Ի գիշերի, որ Նախ եկեալ, յետոյ տըւնջեան սպասաւորեալ,
Ջրոյ եւ Հոգոյն Սըրբոյն ծընեալ, ունկն եւ պատճառ մեզ մեկնութեան:
Նիկոդիմոս սուրբ երանեալ, Գամաղիէլ հըմտավարժեալ,
Քաջ Փիլիպոսդ աշակերտեալ[ա], քո դըստերաւքըն վըկայեալ:
Որ Նախ բորոտ, որ սըրբեցար, Սիմոն որ տամբ զՏէրն ընկալար,
Կարճահասակըդ Զաքէոս[բ] ու այրոյն որդի Տիմոթէոս[գ]:
Մեծտ Ապողոս[դ] եւ Սիւղւանոս[ե] եւ Կրետացի, սուրբըդ Տիտոս[զ],
Ենիսիմոս եւ Սոսթանէս[է], Սոսիպատրոս[ը] եւ Պարմէնէս[թ],
Արիտարքոս[ժ], Եւտիքիոս[ժա], ի ծով արկեալըդ Կղեմինդոս,
Ապաղինոս եւ Մարկեղոս, Դիոնիսոս եւ ըՌէթէոս:
Ինքնաբարձաւղ Փըրկչին փայտի, որդաւք Սիմոն Կիւրենացի[ժբ],
Աջակողմեան խաչեալդ Կեստոս, աղաչեցէք ընդ մեզ զՔրիստոս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 82511, Ã»ñÃ 289 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ
ա Գործք Ը 5-10
բ Ղուկ. ԺԹ 1-8
գ Գործք ԺԶ 1
դ Գործք ԺԸ 24
ե Ա Պետ. Ե 12, Բ Կորնթ. Ա 19, Ա Թես. Ա 1, Բ Թես. Ա 1
զ Գաղատ. Բ 3, Տիտ. Ա 4
է Գործք ԺԸ 17, Ա Կորնթ. Ա 1
ը Գործք Ի 4, Հռոմ. ԺԶ 21
թ Գործք Զ 5
ժ Գործք ԺԹ 29
ժա Գործք Ի 9
ժբ Մատթ. ԻԷ 32, ԺԵ 21, Ղուկ. ԻԳ 26

ՂԶ. ԿԱՆՈՆ ՉՈՐԻՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԱՑՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԱՑՆ ԳԷՈՐԳԵԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՐԱՐԵԱԼ

Գեղապանծ զարդուք պաճուճեալ ծայրագոյն սըրբազգեստութեամբ,
Թագ ի գլուխ փառաւք պըսակեալ խաչիւն Աստուծոյ Սուրբ եկեղեցի,
Յըստակ տեսութեամբ աչաց հայելով գեղեցիկ զոտս աւետարանչացըն
խաղաղութեան,
Որոց բարձրաձայն հընչմամբն ի համբաւս երկնաւոր բարեացըն բերկրեալ,
Առ որ յօքնատենչ ըղձից բաղձանաւք հետեւեալ ընդ հետըս հրաւիրողացն
Եւ այսու յուսով հըրճուեալ խընդութեամբ տաւնէ զհանդիսից նոցին կատարումն:
Աւետարանչաց Քոց, Քրիստո՛ս, արժանաւոր հայցուածովք
Ընկա՛լ զաղաչանս եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ, աղաչեմք:

Է իսկ անգուգական պատիւ սքանչելի աւետարանչացն,
Որք զանհասական եղելում մարմին անըսկըզբնական Բանին Աստուծոյ
Զաստուածայրականըն տնաւրէնութիւն հանդերձ ինքնախաւս վարդապետութեամբն
Իբր նոյն ինքըն նա անընդմիջաբար զառ ի Քրիստոսէն ընդ մեզ խաւսելով
Զաստուածագրութիւն աւետարանին հոգէպատմութեամբ մատենագրեցին,
Որովք Տէր Քրիստոս ստոյգն աւետաւոր աւետարանէ մեզ խաղաղութիւն,
Յորոյ կենդանի ձայնէն զարթուցեալ աւետաւորէ Սուրբ եկեղեցի,
Տաւնէ խընդութեամբ զաւետագրողացն աստուածահաճոյ վախճան հանդիսից,
Աւետարանչաց Քոց, Քրիստո՛ս, արժանաւոր հայցուածովք,
Ընկա՛լ զաղաչանս եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ, աղաչեմք:

Ուստի ի բարձանց ի Հաւրէ ծագեալ Քրիստոս արեգակըն արդարութեան,
Զաստուածածաւալ իւրական լուսոյն գերարփի նըշոյլըս ճառագայթիցն,
Սոցունց ծայրագոյն մատենագրութեամբ չորեցունց տառիցն
աստուածխաւսութեամբ
Հեղեալ տարածեաց համասփիւռ ծագմամբ ընդ չորեքծագեան ոլորտս աշխարհի,
Որով որ նըստեալքն երբեմն ի խաւար, տեսին ըզլոյս մեծ աստուածգիտութեան
Եւ որ հեռաւորքն եղեն մերձաւորք ժառանգք եւ բնակիչք վերնում Սիովնի,
Բաբէլովն, հընդիկք եւ քանանացիք, կըղզիք հիւսսի եւ երեկորնայք,
Որք աշակերտեալք Աւետարանին, մի Աստուած փառաւորեն Սուրբ զԵրրորդութիւնդ,
Ընկա՛լ զաղաչանս եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ, աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 469µ-472³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 224µ-229³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ²õ»ï³ñ³Ýã³óÝ Ç
ËÝ¹ñáÛ í³ñ¹³å»ïÇ ØÏ[ñï ãÇ]

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÎÀ. ²õ»ï³ñ³Ýã³óÝ ãáñÇó
Ì³Ûñ³Ï³åª ¶¿áñ·»³ µ³Ý
´Ý³·Çñ
8 C »Ï»Õ»óáÛ
25 C ´³µ»ÉáÝ

Րաբունւոյն մեծի Տեառըն Յիսուսի սուրբ երկոտասան ընտրեալ ծանաւթիցն,
Աւետարանիչըք նըշանաւորք եւ կըրկնապատիկ շնորհաւք փառաւորք,
Ընդ առաքելոցըն քարոզք Բանին եւ ըզնոյն գրելովն աւետարանիչք,
Զոր կարեկցաբար առ աշակերտեալսն աստուածայնապէս նախախնամեցին,
Զի մի՛ ընդ սպառել ձայնի քարոզչացն եւ պատկեր Բանին ընդ նոյն կորիցէ,
Այլ ի յիշատակըս մեզ անմոռաց մատենագրութեամբն արձանագրեցին,
Յորոց լուսաւոր աստուածխաւսութեանց ուսեալ քարոզեմք
ԶՅիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ:
Ընկա՛լ զաղաչանս եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ, աղաչեմք:

Գ*երահրաշ խորհուրդ աւետարանչացըս նախանըկար կերպիւք դրոշմեցաւ,*
Զմաւտ ի կատարած գիրացըն վճարմունըս մարգարէիցըն նախատեսեալ,
Ի մըշտահոսան վըտակըս գետոցն, որք յեդեմաբուխ հըզաւրն աղբերէ
Եւ ի քառադէմ բազմատես քրոբէսն ի խաչատեսակ անիւըս կառացըն
Եւ ի բազմերանգ տեսակըս ձիոցն, որ ի մէջ երկուց պըղընձի լերանցն
Եւ յարուեստաւոր դիմակըս հիւսանց տաշողաց զեղջիւրս անաւըէնութեանց,
Որոց խորագոյն խորհուրդ յայտնեցաւ մարդեղութեամբ Քո, Քրիստոս,
Ընկա՛լ զաղաչանս եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ, աղաչեմք:

Ե*րկեւղիւ սարսեմ յահաւոր փառաց աստուածապատիւն աւետարանչաց,*
Յորոց Մատթէոս մարդն աստուածատիպ զմարդանալ Բանին մեզ պատմաբանէ,
Մարկոս առիւծապէս համառաւտէ զհըզաւրն ի մարտի մեզ յայտնաբանէ,
Ղուկաս ըզուարակն ի զէնումն ածեալ վասն անառակին մեզ վարդապետէ,*
Յովհաննէս ի թռիչս անհաս բարձրութեան ըզբանն անըսկիզբն աստուածաբանէ,
Ով սոքաւք քարոզեալ անշփոթ միութեամբ Քրիստոս Աստուած մարդացեալ,
Ընկա՛լ զաղաչանս եկեղեցւոյ Քում սըրբոյ, աղաչեմք:

Ա*հա համբառնամք ըզձեռս եւ ըզմիտս առ Քեզ, Տէ՛ր Յիսուս, Աստուած բոլորից,*
Լո՛ւր ձայնի ծառայիցս եւ լի՛ց ըզպէտըս մեր լիապէս,
Անցո՛ ի մէնջ ողորմած ըզպատուհաս յանցանաց մերոց,
Բա՛րձ ամենակարաւղ ըզխարդախաւղ դիւին խռովութիւնս,
Հե՛ղ ի մեզ բազմառատ զերկնային Քո զխաղաղութիւնդ,
Բա՛ց, Տէ՛ր զաչըս մըտաց հայել անըսխալ յիմաստըս գրելոցն,
Բեւեռեա՛ զմեզ զամենեսեան յերկիւղ Քո եւ ի սէր,
Յիշեա՛ եւ հանգո՛ զննջեցեալսն ի Քեզ հաւատով, խընդրեմք:

---

28 C »ñÏá̂ ï ³ ë ³ Ý
29 C ²õ» ï ³ ñ ³ ÝÇãùë
33 C Ù³ ï »Ý³ ·ñáõÃ» ³ ÙµùÝ
45 C ºñÏÇõÕÇõ
46 C Ø³ Ã¿áë
47 C ³ éÇáõÍáõ å»ë
* Ղուկ. ԺԵ 11-32
58 C ̂»ñÏ»Õ

Բարեպաշտութեան հանդիսի լըրմամբ զընթացըս մեր յաջողեա՛, խնդրեմք:

Առաւելապէս զանձինս եւ ըզմիմեանց ամենակալիդ յանձն առնեմք:

Փ[Ոխ]

Նոր երկինք ի յերկրի երեւեալ Տիրամայր Սուրբ Աստուածածին,
Անբաղդատելի փառաւորութեամբ գըտար գերազանց բանիւն եղելոց,
Անսերմն յըղութեամբ զԱստուած ծնանելով մայրենի պարտուցն եղեր վըճարաւղ,
Եւ զՏէրն Ադամայ որդի նմին ծընեալ ըզմեծապատիւ զմարդիկ յարգեցեր,
Ուստի ընդ Որդւոյդ Քոյ եւ Աստուծոյ յաւր միաշաբաթ ըզՔեզ պատուեսցուք,
Որ է պատըկեր սկըզբան աշխարհի յարութեան եւ միւս գալըստեան Փըրկչին,
Առ որ մաղթեսցես սըրբոցըն գընդիւ պահել անխըռովս ըզմեզ յաշխարհի,
Զի արժանացեալք աստ եւ յապագայն համարձակապէս գոչեսցուք՝ ասելով.
– Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած, մեր ըստ.:

60 C Û ³ çáÕ»É
63 C ãÇù ·Á ï ³ ñ C µÝ ³ õÇÝ ÷ Ë µ ³ ÝÇõÝ

ՏԱՂ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻՆ

Պայծառ պանծալի է տաւնս այսաւր տէրունական,
Զքեզ մեծարելով աւետաւոր արքայութեանն:
Մեծըդ Մատթէոս, աստ ի դրախտէն գետ յորդառատ,
Որ բուսուցանես ծաղիկ փըթթեալս աստ բազմազան:
Որ նախքան զաշխարհս ի յԱստուծոյ կամք տեսութեանն,
Ընտրեալ պատուեցար յառաքելոցըն սուրբ երամ:
Առ ի Քրիստոսէ կոչեալ թողէր զգործ մարմնական,
Ոտիցն հետեւեալ եղեր պարծանս յերկոտասանսն:
Մաքս ի յաշխարհէ առեր զփըրկեալ որդիս մարդկան̎,
Աւետարանաւն, զոր հընչեցեր յամենեսեան:
Գեղեցիկ ըզքեզ ի գլուխ լերինըս սըրբութեան,
Կացեալ տեսանողն ասէր ոտիւք վայելչութեան:
Աւետարանիչըդ համբաւուն խաղաղութեան,
Սիովնի արքայ ցուցեր զՅիսուս Փըրկիչ միայն:
Բերան մեր յուսոյն միշտ աստ ընդ մեզ խաւսակցութեան,
Ուստի եւ բըղխէ երանութեան ձայն ցընծութեան:
Ի քեզ հաստատեալ կան տիեզերք ամենեքեան,
Հիմն անխախտելի եկեղեցւոյ ընդհանրական:
Դու պատմաբանաւղ տնաւրէնութեան նորոգութեան,
Զոր աստ կատարեաց Քրիստոս ի պէտս մեր փըրկութեան:
Զպէսպէս սքանչելի զգործըս նորա բըժըշկութեան,
Կարգաւ քո գըրեալ ետուր մեզ գանձ անծախական:
Ի շըրթանցըն Տեառն սփըռեալ շընորհս առակաբան,
Մեզ երկրորդեցեր պատգամաւորըդ պատուական:
Զխաչն եւ զյարութիւնն եւ զգալուստըն միւսանգամ
Ի քէն մեր ուսեալ ի յայս հաւատ կամք ապաստան:
Ի մեծն յԱնտիոք ուր քրիստոնեայք նախ կոչեցաք,
Յանշարժ ի քո վէմդ եկեղեցիս արձանացաւ:
Որք բարձեալ ըզձայնս այսաւր ի փառըս Քո անուան,
Մեծի այս շնորհիս ամենեքեան եմք գոհաբան:
Որդիքս, որ ճըմլեմք կաթն ի քո ստեանըդ քաղցրահամ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 472µ-473µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 295³-296µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 390³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 220³-221µ
Êáñ³·Çñ
AC ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ êñµáÛÝ Ø³ïÃ¿áëÇ
²õ»ï³ñ³ÝãÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÎÀ. ²õ»ï³ñ³ÝãÇÝ Ø³ïÃ¿áëÇ

´Ý³·Çñ
6 B ÀÝ¹ñ»³É
8 B Û»ñÏáÛï³ë³Ý
⁃ Մ֊ԲԳ·Վ Յ
14 C êÇáÝÇ B óáõó»ñ ³ñù³Û
15 C ãÇù 15-16 ïáÕ»ñÁ
23 B ÷áË B ßÁÝáñë C ãÇù 23-24 ïáÕ»ñÁ
25 B ÙÇõë³ÝÏ³Ù
27 C Ïáã»ó³Ý
31 B ëï»³ÝóÁ¹

Շուրջ կացեալ պարեմք քեզ գեղանակըս քաղցրութեան:
Ո՛վ աւետաւոր, ի յաւետեալ տունդ հանգըստեան,
Լե՛ր մեզ առաջնորդ աղաչանաւք աստուածութեանդ
Ի փառս Քրիստոսի մեր մեծ յուսոյդ եւ ցընծութեան,
Որում գոհութիւն տամք ի յայժմուս եւ յաւիտեան:

Փ[ՈԽ]

Եկայք մանկունք Սիոնի, կացցուք երգովք առաջի,
Աւետարանիս Մատթէի, որոյ յիշատակ է տաւնի:
Սա այն ընտրեալ առաքեալն յերկոտասանըն համար,
Ի մաքսաւորացըն կոչեալ Աւետարանիչ փոփոխեալ՟,
Որ միշտ ըզձեզ կերակրէ յարքունական սեղանոյս,
Ջհացըն կենաց աստ բաշխէ, ըզճաշակողքս նորոգէ:
Ի քառադէմ կառքըն Տեառն, զոր մարգարէն մեզ ծանոյց,
Դէմքըն մարդոյ Մատթէոս ներմարդութեանըն պատմող,
Յեդեմաբուխ վըտակացն ի չորս մասունս բաժանած,
Փիսոն ըզսա մեք ուսաք, յորմէ արբեալ զմայլեցաք:
Որ տեսանողաւքն ազդեցաւ, այսաւր պայծառ ծագեցաւ,
Ջեկեղեցիս զարդարեաց, գեր քան զերկինս պըսակեաց:
Անձրեւ քաղցրիկ աստ ցաւղեաց, ձայն աւետեաց որոտաց,
Ըզսէր Փըրկչին ազդեաց, տըռփմամբ զհոգիս խոցոտեաց:
Ո՛վ ծարաւիք եւ քաղցեալք, ձեզ սա սեղան մեծածախ,
Անուշահամ կերակրովք եդ առաջի ըզՔրիստոս:
Դուք որ ի սոյն վայելէք, պէսպէս շնորհաւք յագենայք,
Ջմատակարարս աւրհնեցէ՛ք, ձայնիւ երգով գովեցէ՛ք:
Գերապայծառ առաքեալ, վասն Քրիստոսի վըկայեալ,
Երկըրպագեալ քում շնորհիդ, տաւնիս պատուեմք զըաղձալիդ,
Որ եւ աղաչեմք ըզքեզ ընտրեալ յերանութեանցըն մասին,
Գըտցուք ծառայքս անարժանք, որ զայս ի քէն վարժեցաք:
Դու ըզխոստումըն Փըրկչին ընդ մեզ յապա լինելոյն,
Աղաչանաւքդ կատարեա՛, ըզմեզ ի նոյն հաստատեա՛,
Որում զաւուրս մեր կենաց, եմք մեք աւրհնողըք փառաց,
Երկըրպագուքս Իւր շնորհացն, այժմ եւ յաւէտ յաւիտեանս:

---

36 C Û³õÇ ï»³Ýë
²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 473µ-474µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 296µ-297µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 221µ-222³
Êáñ³·Çñ
ABG ï»°ë í»ñ»õáõÙ

´Ý³·Çñ
1 G Ù³Ý·áõÝù
3 B Û»ñÏáÛï ³ë³ÝÁÝ
Մ՟բ·ժ 3
22 BG ³ÝåÇï ³Ýù ÷Ë ³Ý³ñÅ³Ýù
26 B Û³õÇ ï»³Ýë ³Ù¿Ý ÷Ë Û³õ¿ ï Û³õÇ ï»³Ýë

ԴԷ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ՎԿԱՅԻՑՆ ՏԱՐԱԳՈՍԻ, ՊՐՈԲՈՍԻ ԵՒ ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍԻ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՑ ՎԿԱՅԻՑՆ ՏԱՐԱԳՈՍԻ, ՊՐՈԲՈՍԻ, ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍԻ Ի ՅԱԿՈԲԱՅ ՍՐԲՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ ՔԵՌՒՈՅ ԳՐԻԳՈՐԻՍԻ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ՄԵԾՔՐՑՈՅ

Ինքնաբաւ բնութիւն, ծայրութիւն բերող բոլորից,
Գլուխ վըկայից Յիսուս եւ կէտ մաքուր հանդիսից,
Որոց առաջին մըտեալ ի մարտի ետուր քեւ խրախոյս արին Քո գընդին:
Վըկայ իսկակցացդ էութեան եւ նոյն վըկայեալ ըստ միոյ կամաց հաճութեան,
Որով բարգաւաճ պըսակեալ եւ քաջ խիզախեալ վըկայիցըն խումբ երանեալ,
Յորոց ի ջոլից զեռ երջանկացն երից Երրորդութեանդ ընտրեալ վըկայից,
Բերեալ բազմորդիս Սիոն պերճ պըճնեալ պարծանաւք այսաւր, զհանդիսին զաւր խընկէ:
Զաւրինաշորթ քըրտունս վաստակոյ նոցին ընաւ աննըպատակին աղերս արկանէ,
Զգովելոյն ի յելս իմաստուք զՏարագոսի ալեաւք պատուելոյ
Զաւրացեալդ Յիսուսի լըցողին ըզչափ հասակի զմեծին Պրոբոսի,
Ըզկեանըս բոլոր ...րող մանկանն Անդրոնիկոսի,
Ընկա՛լ սոցին մաղթանաւք զուխտ աղաւթից տաւնողացըս
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Ըոտեալ միացաւ ի քեզ մաքրութեամբ ծերն ի Հռոմէ կոչեալ գըլխոյն ըոպիոյ,
Ծնունդ բանի վիմին Պետրոսի ընդ նոյն ըզքեզ դաւանմամբ ի քէն երանեալ,
Դրանցըն դըժոխոց չար իշխանացըն մարտի հաստատեալ վէմ անուանելի,
Ծոխիդ նախանձեալ Թափման վասըն մեր:
Ըզզինուորական ըզփառս անարգեաց եւ քեզ զինուորեալ ըզմահ քամահեաց,
Ըզծերութեանըն հնութիւն տանջանացն յատմամբ նորոգեաց,
Եւ գերագոյն բնութեան մանկացեալ այսաւր արեամբ ծաղկեցաւ,
Զչարչարանս էլից ութ եւ տասնեկի գանիւքն ի մարմնի,
Քաւիւք մարմնոյ եւ հատմամբ անդամոց խոցեալ զԲէլիար,
Ընկա՛լ սոցին մաղթանաւք զուխտ աղաւթից տաւնողացըս,
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 474µ-478 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë ³ Ýó ³ ÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A ÎÂ. î ³ ñ ³ ·áëÇ, äñáµáëÇ, ²Ý¹ñáÝÇÏáëÇ

Որ զմաքրող ախտից եւ զծագաւղ իմաստից հուր սիրոյ քո լոյս հայրական,
Տօչորմամբ սրրտի Թրակացին Պրոբոս վառեաց ի հոգի,
Զոր յոյզ խռովութեան ուղխից բազմութեան ոչ շիջոյց զկայծակն երկնային:
Զխաչըն բարձեալ հովւիդ հետեւեաց,
Ընդ քո տարաշխարհ յերկինսդ արագեաց:
Ուռ ճըշմարտիդ որթոյ պըտղաբեր, զոր մըշակեալ հարբըդ սրբեցեր,
Զկենարար բան Քո քարոզեալ եւ սքանչելեաց լուսով հըռչակեալ,
Երկրայնոցս անկըցորդ եւ երկնային վարուք զըւարթնոցըդ հաղորդ:
Աղքատ կամաւոր արքայութեանըն ժառանգաւոր,
Ըզտաւթ ծանրութեանըն բարձեալ հալածեալ
Եւ փորձութեան քրայիւք մաքրեցեալ:
Հոգւոյդ զաւրութեամբ վեցտասանց կըրից ընտրեալ,
Ընկա՛լ սոցին մաղթանաւք զուխտ աղաւթից տաւնողացըս,
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Գանձ բարեաց ծածկեալ ի սգալեաց,
Զոր վաճառմամբ աշխարհի Անդրոնիկոս ստացաւ բերկրալի,
Որդիացեալ հաւատոց հաւրն աբրահամեան,
Կոչմամբ բանիդ էական եւ յաշխարհէ լըքեալ զամենայն,
Զազգ ընտանի զկրաւնըս հայրենի, զԱսիայ գլուխ պետութեան մեծ Եփեսոսի,
Գըտեալ խընձոր ի փայտս անտառի:
Ծիռ աւրհնութեան նըշխար փըրկութեան,
Վարդ ի պատիցըն փշոց ջերմութեան ծագման արեւուդ փըթթեալ գեղերանգ:
Համակ տիաւք եւ վեհ ծերոց հոգւոյդ իմաստիւք,
Վասըն քո համբերեալ երկոտասան վըշտաց տանջանաց,
Քան զանդամանդ պընդեալ եւ քան զերկաթ ամրացեալ,
Ընկա՛լ սոցին մաղթանաւք զուխտ աղաւթից տաւնողացըս,
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Ի ծագաց երկրէ գումարեալ միաբան ի միոյ հրաւէր կոչողիդ,
Ի միասին մատնեալք եւ ի սպանդ վասըն քո ածեալք,
Յերկաթի շըղթայսըն կապեալք, որ քան զոսկի քեզ քըննեալք,
Ոչ միաւրեայչարեալք, այլ բազմութեամբ ամաց երկարեալք:
Քեւ առաջի հաւր խոստովանեալք որ ըզքեզ յերկրի դաւանեալ,
Ոչ ի մասին քաղաքի, այլ ի ծագաց ի ծագս աշխարհի,
Որ եւ ի Տարսոն քաղաքի քըննեալք պետիցն առաջի,
Խաւարային բանտիւք արգելեալք առագաստիդ փառաց հարսնացան
Յըղնկաց քերումըն կախեալք, առ քեզ բարձրացան եւ զմեղաց հնութիւն մերկացան:
Լուսոյդ խաւարմամբ աչաց հանդիպեալք,
Կոչմամբ աւրհնութեան հատմամբ ունկացն յուսացեալք:
Շանթից կիզմամբ բերանքն Եսայեայ հանգոյն մաքրեցեալք,
Բախմամբ կորզեցեալ ուռանց բանիդ ծասկողն ատամանց,

Ընկա՛լ սոցին մաղթանաւք զուխտ աղաւթից տաւնողացըս,
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Րաբունաւրէն լըցեալ ի Հոգւոյն պատասխանէին,
Ձաւծելոյդ խորհուրդ իմաստիւք քո թարգմանէին,
Որով քերթեալ գըլխոց եւ դիմաց զառագաստն ի բաց ընկեցին
Եւ ի գլուխդ զանձինս յաւդեցիր ոտից եւ ձեռաց հատմամբ վերուղղեալք
Եւ մեզ շնորհել զպարգեւս ընկալեալք ծնողին մորմոքմամբ
Եւ լեղւոյն արբմամբ քարացեալք եւ անփուտ ամրացեալք,
Զգազանս ախտիցըն սպանին, որով զաւիծոց բերանս սանձեցին,
Մեռեալք աշխարհի յուսով եղեն կենդանի եւ թագակիցք անմահիդ արքայի:
Առաքմամբ լուսոյ քո յայտնեալք եւ փառաւք հըռչակեալք.
Ընկա՛լ սոցին մաղթանաւք զուխտ աղաւթից տաւնողացըս,
Քեզ ի հաճոյս, աղաչեմք:

Գըթասցի յաւր վասըն քո մահու մեռելոցն այց առնել նընջեցելոցըն հոգւոց
Եւ եւս առաւել ըզքեզ սիրողացն հայցմամբ շնորհեսցես զյորդորումըն սիրոյ
Եւ գործոց բարեաց տո՛ւր մեզ, Տէ՛ր:

Րամել միութեամբ ի յոյս փըրկութեան զմեր եւ զեղբարց մերոց
Զանձինս տիրուհւոյ եւ մաւր Քո մաղթանաւք:

Փ[Ոխ]

Գոչմամբ սըրտից պաղատիմք առ վըկայսդ Աստուծոյ
Տարփական սիրով բաղձացեալ եւ հրաբորբոք հոգւով եռացեալ
Ի ծունկս անկեալ, յերսս թաւալեալ:
Արտասուաթոր դիմաւք աղերսեալ,
Ըզկենդանեացդ ըզգերեզմանաւ փարեալ
Եւ զըրկախառն համբուրիւ յոյս ըսփոփեալ,
Զմեծ շնորհէ տուողին մեզ ըզձեզ գոհանամք,
Որ ի բնակեալն ի ձեզ հաղորդ եղեալ մերձենամք,
Խընդրեմք հայցելով եւ թախանձմամբ ժըտեմք ասելով.
Սուրբ Տարագոս, մեծըդ Պրոբոս, քաջդ Անդրոնիկոս,
Նըշանաւորք սըրբոցն երամից:
Բարձըրագըլուխք պարու վըկայից,
Երկրայնոց գերագոյնք եւ երկնայնոց վեհագոյնք:
Շինուածք եւ դըրունք գովելի Վերնոյն Սիովնի,
Յասպիս եւ վան յակինդ եւ բիւրեղք թափանցողք լուսոյ իմաստից
Եւ խնամոց հաւրըդ բարձրելոյ
Մաղթեցէ՛ք աշխարհի զխաղաղութիւն ըղձալի,
Եկեղեցւոյ բազմութիւն, ուղղութիւն եւ ի Տէր ամրութիւն,

Զդիտապետըն մեր ըզՏէր [այս անուն]
Ուխտիս լրութեամբ պահել ամբծութեամբ եւ ի պաշտաւնի ժիր սըրբութեամբ,
Զթագաւորն մեր զաւրաւք զաւրացեալ եւ բարեաց գործովք ճոխացեալ:
Զքաւութիւն տաւնողացս եւ ըզձիր շնորհի խընդրողացս,
Տաղաւարելոց ի խնամըս վեհիցդ պահպանութիւն կենաց
Եւ ի հանդերձեալսն ողորմութիւն եւ ընդ ձեզ անքակ բնակցութիւն խըդրեցէք,
Ողոր.:

ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ՏԱՐԱԳՈՍԻ, ՊՐՈԲՈՍԻ, ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍԻ

Ի հանդէս մեծի աւուրս ցընծացէք հաւատացեալք,
Գովասանելով զվըկայն զՏարագոս, զյաղթողն եւ զքաջ, զընտիրն ի վըկայս եւ զմեծ:
Որ ընդ երկրեղէն ընդ զինուորական պարուց, զինու զաւրութեամբ վառեալ,
Արեամբն իւր խոցեաց զվիշապն, զամպարիշտ զիժունս եւ զաւձս:
Երգս առեալ պարէ եկեղեցի մանկամբ, յիշատակելով զսուրբսն
ԶՊրոբոս ըզժիր մըշակն, որ զինքն արաւրեաց զինուք:
Հայրն որ մըշակէ յատմամբ զուռն, որ յորթն Յիսուս¨,
Զինքն ի նա պընդեաց սիրով, մատոյց հարիւրաւոր պըտուղ,
Զարիւնն իւր ճըմլեալ գելմամբ:
Մայր որդւովք բերկրեալ, Սիոն ցընծութեամբ մեծաւ ի յիշատակի մեծին
Անդրոնիկոսի մանկանն, արեամբ ժիր նահատակին:
Զանմարմնոցն ըզվարս մարմնի եցոյց ճըգամբ,
Ընդ խաղ արկանէր զկապանսն, ընդ հուր եւ ընդ սուր մարտեաւ,
Սիրով Հոգւոյն վառեալ մարտիկն, յերկրէ ի յերկինս փութայր:
Երից սուրբ անձանցն եւ մի աստուածութեան, Հաւրն եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն,
Ի մէջ բազմամպարիշտ արանցն աներկիղ խոստովանողք,
Զերից վըկայից յիշատակելով զհանդէս, որք արիաբար մարտեան,
Տէր դաւանեցին զխաչեալն, Աստուած եւ ստեղծաւղ բնաւից:
Ընդ որոց եւ մեք փառաւորելով ըզՀայր, ընդ Որդւոյ եւ զՍուրբ Հոգին
Փառաւորիչ սըրբոցն, զհրաւիրող առ Ինքն զվըկայսն:

ՓՈԽ

Ի հանդիսական տաւնիս մերոց վըկայից միախումբ եկա՛յք, եղբա՛րք,
Պար առեալ երգովք, երկըրպագութեամբ հանդերձ գովասանեցէք:
Զարի եւ զյաղթող վըկայսն զերիս ըմբշամարտսն,
Որ ի բազմագոյն տանջանս իբրեւ զանմարմին,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 478³-480³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 308³-310µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070, Ã»ñÃ 63µ, 65³µ

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ»ñ (B î³Õ) ëñµáó íÏ³¨ÇóÝ î³ñ³·áëÇ, (B »õ) äñûµáëÇ »õ ²Ý¹ñûÝÇÏáëÇ Ç Ú³Ïáµ³¨

Èáõë³Ýó³¨ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÎÂ. î³ñ³·áëÇ, äñáµáëÇ, ²Ý¹ñáÝÇÏáëÇ

´Ý³·Çñ
2 BG ½ù³çÝ BG ½Ù»ÍÝ
3 BG å³ïáõá¨ ÷Ë å³ñáõó
4 BG ½³Ùµ³ñÇßï G ½³õÓëÝ
5 BG Ù³Ý·³Ùµù
6 BG ½äñáíáë
7 BG Ð³õñÝ B ¨³¨ïÙ³Ùµ
•• Ց••վՀ· ժԽ 1
10 BG áñ¹áíù BG êÇáíÝ
11 BG Ù³Ý·³ÝÝ
12 B ãÇù Ç
13 BG ½Ï³å³ëÝ
14 B Ç ¨»ñÏñ¿
15 BG ºñÇë BG àñ¹á¨Ý ÷Ë àñ¹õá¨
16 BG µ³½Ù³Ùµ³ñÇßï BG ³Ý»ñÏ»Õ Ëáëïáí³-Ý³õÕùÝ
19 BG àñ¹á¨
20 BG ¼÷³é³õáñÇã
22 BG »ñ·³õù

Անտես արարին յաղթողքն զպէսպէս չարչարանսն:
Եւ չզարհուրեցան արիքն ի բռնաւորացն,
Քաջապէս մրտին յաւժար ի կապանս բանտիցն,
Ի հուր իբր ի ցուրտ մրտին, ընդ սուր խաղացին:
Զքարինս ի յանձինս առին որպէս վարդ փըթթեալ,
Գազանաց արկին, զինքեանս տային կերակուր,
Առիւծք եւ արջունք եկեալ զոտսըն լիզոյին:
Սուրբքն աղերսէին Նոցա զինքեանս փաղաղել
Ի մեծահըռչակ քաղաքն եւ յանուանաւորն,
Ի մէջ բազմամբոխ արանցն ի մեծըն Տարսոն:
Աներկիւղաբար մըտին յատեան կռապաշտիցն
Ի յայսմ ատենի քաջունքն յաղթողք երեւեալք,
Ամաւթով լըցան մեծաւ ամպարիշտ դատողքն:
Դարձեալ կապանաւք բերին ի Մանուեստիա
Եւ անդ չարաչար տանջեալ գելմամբ քերանացն
Սուրբքն արիաբար գըտան եւ անդ գերագոյն:
Այլ իմն ի մըտի եդին ամպարիշտ դատողքն,
Ի յԱնարզաբայ ածին ի խաղս ամբոխիցն,
Զգազանսն ի վերայ արանցն ածին հերձանող:
Նոքա ի սըրբոցն անկեալ զոտսըն լիզուին,
Զթարախս ի վիրաց վեհիցն ջանիւ մաքրէին,
Զերջանկացըն սրով հատին զսըրբոցն ըզգըլուխսն:
Զորոց ըզմարմինս բարձեալ հաւատացելոցն
Եւ յայսմ ի յայրիս եդին զգանձս անապականս,
Ոսկերաց սոցին եղբարք երկըրպագեսցուք:
Եւ զբան մաղթանացըս մեր ի սոսա դարձցուք,
Տարագոս, Պրոբոս վեհունք եւ Անդրոնիկոս
Որքան զաշխարհիս լինումն յառաջ ընտրեցայք:
Անարատ եւ սուրբս լինել բնակարան Հոգւոյն,
Զձեզ յառաջագոյն տեսին դասք մարգարէիցն,
Ծառք ըզձեզ ծաղկեալ ասաց տունկ արմաւենին:
Մայր Լիբանանու բազում Դաւիթ գուշակեաց,
Լի անմահութեամբ զձեր յոյսն կոչեաց Սողոմոն,
Փայլեալ արեգակն ըզձեզ Տէրն յարքայութեան:
Եւ խոստովանեալ ըզձեզ Հաւրն իւր առաջի,

29 B Û ³ ÝÓÇÝ B ÷ÁÃ» ³ É
30 BG · ³ ½ ³ Ý ³ óÝ
31 BG ³ ñçáõÝùÝ BG ÉÇ½áõÇÝ
35 BG ² Ý»ñ Ï»Õ ³ µ ³ ñ
36 B Û ³ ÕÃ ³ õÕù »ñ»õ» ³ É
37 BG Ù»Í ³ õ ÉÁó ³ Ý
38 BG Ø ³ Ù»ë ï Ç ³
39 BG ï ³ Ýç» ³ Éù
41 BG ³ Ùµ ³ ñÇß ï
43 BG ¼· ³ ½ ³ Ýë BG ³ ñ» ³ ÝóÝ ÷Ë ³ ñ ³ ÝóÝ BG Ñ»ñ-Ó ³ Ý ³ õù
48 BG ³ Ý ³ å ³ Ï ³ ÝëÝ
52 B ÁÝ ¹ ñ»ó ³ Ûù
53 B ëáõñµ
55 BG µáõë» ³ É ÷Ë Í ³ ÕÏ» ³ É BG ³ ñÙ ³ õ»ÝÇ
57 BG · áã» ³ ó G êáÕá ÍÙáÝ

Յոտս ի ծունկս անկեալ մաղթեմք՝ մեզ ողորմեսցուք,
Աստ մընալ անփորձ յաւէտ ի մեղաց կըրից:
Եւ ի յարութեան աւուրն ընդ ձեզ պըսակիլ,
Ընդ ձեզ միշտ երգել ըզփառս Սուրբ Երրորդութեանն,
Այժմ եւ յաւիտեանս աւրհնել զպսակիչ սըրբոցդ:

63 G Á½÷ ³ éë »ñ·»É

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՈՑԻՆ Ի ԳՐԻԳՈՐԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ

Գովեալ գըլթած Հայր երկնաւոր գոյից ստեղծմամբ արհեստաւոր,
Րակերտող մարդկան ազգի եւ միշտ գործող խնամով բանի։
Ի տկարութիւն մեր նըւաստից տնաւրէնութեամբ զիջեալ իմաստից
Գեր խորհրդոց գործոց քոյն բանի վկա եսուր զտեսաւղսն նախնի,
Որով կըրկին առեալ աւժընդակ, զարեամբ վըկայսն զկնի ժամանակ,
Րամից նոցին են գովելի, որք մեզ այսաւր են տաւնելի,
Ի քեզ մէջ սկիզըն եւ կատարած լի երրեակ թիւ այս միացած,
Ծորմամբ հոգւոյդ նախնին սոցա ծերն իբր ի ձէթ պարարտանայ,
Արեամբ ծաղկեալ յայս գաւիթ գաւառ, վերի տաճարդ ըզպտուղն էառ,
Ռամիցըն վեհ զինուորեալ նա, գաւառացի կոչեալ Հռովմայ,
Անուամբ մարմնոյ կոչեալ Տարագոս, զքեզ քարոզեալ բուրեաց նարդոս,
Յերանակոչըն քո ձայնէ հաւատացեալ ել յաշխարհէ։
Ի ծոցածնէդ Որդւոյ դաւանեալ զոր առ իշխանս խոստովանեալ,
Էիդ բարեաց ընդ սոյն հաղորդեալ, Պրովս շնորհիւ քո զաւրացեալ,
Այրեցելոյդ ելից Յիսուսի կըրկին բնութեամբ զչափ հասակի։
Ռահիւ յերկրէ գոլ համբարձեալ, սիրեցելոյդ շաւղաց հետեւեալ,
Տենչմամբ ի սէր քո միշտ նըկըրտեալ, զյետո ստորին կեանս մոռացեալ,
Անթաքչելի լուսով քո փայլեալ, որպէս ճրագ յաշտանակ եդեալ,
Րոտմամբ վըշտանցն եղեւ բորբոքեալ, զկռապաշտութեան գիշերն վանեալ,
Առ ի սոցուն ջան կըցորդեալ Անդրաւնիկոս մանուկ ընտրեալ։
Գերապատուաց գոլով որդի ասիական Եփեսացի,
Որ ընտրողիդ հոգւով հրաւիրեալ ըստ Աբրահամու ի քէն կոչեցեալ,
Սիրոյ քո սէր փոխարինեալ, զանձն իւր ի մահ վասն քո եդեալ,
Սուրբ է անուն քո ի սոսին, սըրբեա՛ եւ զմեզ հայցմամբ նոցին։

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 310µ-312 ³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 66µ-67µ

Êáñ³·Çñ

BG ²ÛÉ ï³Õ ëáóÇÝ (B ëñµáóÝ) Ç ¶ñÇ·áñ¿ »åÇë-Ïáåáë¿

Ì³Ûñ³Ï³åª ¶ñÇ·áñÇ Í³é³ÛÇ ¿ ³é î³ñ³·áëë

´Ý³·Çñ

1 B ³ñ»ëï³õáñ

12 G Û³ßË³ñ¿

15 G ãÇù »ÉÇó

17 B ãÇù ëïáñÇÝ

19 G »ÕÇõ

20 B ÁÝ¹ñ»³É

22 B ÁÝ¹ñáÕÇ¹ G ëï

ՄԵՂԵԴԻ ՏԱՐԱԳՈՍԻ, ՊՐՈԲՈՍԻ, ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍԻ

Պետ Հանդիսին Հոգեւոր նահատակաց խըմբաւոր,
Րամիցըն կէտ ցանկացեալ, որք ի Տարսոն քաջացեալ,
Որք ընդ լուսոյդ հայրածին կապեալք ի բանտ խաւարին:
Գան ի Թիկունս ընկալեալ, որ եւ ըզլուծ քո բարձեալ,
Որք կըցորդեալ Քո խաչիլ, ծնաւտիւ առեալ ապտակին,
Սոյն եւ նըման Քեզ կախեալք եւ քոյն փառաց հաղորդեալք:
Առ խոցուածոյ Քոյդ կողի, հրացեալ շամփրաւքն երկաթի,
Նոցին կողիցըն խոցեալ, ընդ լըսելիս Թափանցեալ:
Դէմք ընդ գըլխովքըն քերթեալ եւ կայծականբըն կիզեալ:
Րաբունքն ի հուր Քո արկեալ եւս առաւել բորբոքեալ,
Որպէս եւ Քեզ խառնեցին, քացախ ընդ դառըն լեղին:
Նոցին ընդ քիմսն լցեալ, ըզվէրս այնու մորմոքեալ,
Ի Սուրբ Հոգին պնտացեալ, հատմամբ Ջըլացն, որ խզեալ,
Կըտրումն ունկանցըն նոցին մաքրեաց զխորհուրդ չար օձին,
Ոհ զբիբ աչացըն փորեալ, որով ըզմեզ նըկատեալ,
Սրբոց զլեզուսըն հատեալ, որք ըզբան Քո վկայեալ,
Բախմամբ ուռանց կորզեցին զմաքուր ատամըս նոցին:
Այն որով միշտ ծասկէին զորոջ փորձեալ Քո բանին,
Նըման մաքրեալ Եսայեա, բերան եւ շուրթըն նոցա՟,
Ըստ կայծականցըն նորա ջարդեալ քարամբըն ըզսոսայ:
Ախտ հերձեալ փորոտեաց, յորոց կենաց գետ բխեաց,
Յաղին խառնումն ընդ վիրին, զմարմինս անփուտ գործեցին,
Սուրբքըն սըրով գլխատեալ, յԱնարզաբայ կատարեալ:
Են ի մեծ յայր անփոփեալ եւ մեզ կենաց գանձ տվեալ,
Որով եւ մեք զուարճացեալ, առ տապանաւքս խումպ առեալ
Տուողին գանձոյդ պաղատեալ, մեզ տօնողացս այց առնել:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 480µ-481³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 312³-313³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 370³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 67µ-68µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BD î³Õ î³ñ³·áë»³ó G öáË Ì³Ûñ³Ï³å ª äñá·áë, ²Ý¹ñáÝÇÏáë µ³ÝÁ ³Ûë » á ï ´Ý³·Çñ
4 BG ÇÛáñ ÷Ë áñ »õ D ãÇù ß³ñ.
5 BG Ë³ãÇÝ
6 B Ë³ã»³É G Ë³ã»³Éù ÷Ë Ï³Ë»³Éù B Ñ³Õáñ¹»³É
9 B Ï³ÛÍ³Ï³ÙµùÁÝ
10 B »õ ÷Ë »õë
12 G Á½í¿ñëÝ
13 BG åÁÝ¹³ó»³É
14 B ³õÓÇÝ
15 BG à Çõñ BG Á½ù»½
16 BG É»½áõ³óÁÝ
18 BG Ï³ë¿ÇÝ ÷Ë Í³ëÏ¿ÇÝ B ½áñá×
•• Ն••ւյէ.Ձ 6
20 BG Ýáó³ BG ù³ñ³Ùµù
21 G ²ÕµÇõñ BG µÁÕË»³ó
22 G ½Ù³ñÙÇÝëÝ
24 BG ³Ûñë ³Ù÷á÷»³É B ïÁõ»³É
26 BG îáõáÕÇ¹ ·³ÝÓáõ¹

ՓՈԽ

Անմահ երկնայնոցըն դասուց եկայք ցընծութեամբ տաւնեսցուք,
Վեհիցն աթոռոցըն ջոկոց, նըւէր քաղցրալուր հընչեսցուք:

Պատիւ պանծալեացըն տացուք, փառաւքըն նոցին ճոխասցուք,
Զբարձրեալսըն բանիւ գովեսցուք, զմաքուրսըն կենաւք պատուեսցուք:

Զերեքսրբենին գովեսցուք, ըզՏէր սաբաւաւթ աւրհնեսցուք‴,
Միջնորդ մեզ բարեաց ընկալցուք, մաղթել վասն մեր խընդրեսցուք:

Կացցուք սգաստութեամբ ի մարմնի, գործել արթնութեամբ ըզբարի,
Շնորհաւք ձեր սըրբել ըզհոգի, ըզգործըս հնութեան աղտեղի:

Եւ յետ մեր կենաց որ աստի, ի յաւր յարութեան վախճանի,
Ձայնիւ ձեր կոչման սըխրալի, լըսել ըզհրաւէր տէրունի:

Ժառանգ լինելով Քրիստոսի, ի փառս անպատում Հայրենի,
Ըզհաց հրեշտակաց որ պատմի, ընդ ձեզ ճաշակել մեզ տացի:

Երգող նոր երգոյս փայլեսցի, հոգւով միշտ ընդ ձեզ դասակցի,
Որով Հայր ի ձէնջ աւրհնեսցի, Հոգին Սուրբ ի մէնջ պատուեսցի:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 79µ-80 ³
Êáñ ³ ·Çñ
G ï »°ë í »ñ»õáõÙ
‴ Եսայի ԺԴ 22

ՂԸ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ ԱՐԱՐԵԱԼ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

Աստուած անեղ եւ անժամանակ,
Անըսկիզըն, անեզր եւ անկատարած,
Լոյս անմատոյց, գերարփի անուր, անուստ եւ տիպ անսահման,
Գերագոյն բնութիւն, էութիւն, ի վեր քան ըզմիտս եւ ըզբան,
Երիս անձնացեալ դիմաւք եւ ի մի բնութիւն,
Տէրութեամբ եւ արարչութեամբ հաւաքեալ,
Անքակ ժողովումն, եւ միութիւն բաժանեալ կերպիւ եւ անուամբ,
Անըսկիզըն եւ սկըսեալ, եւ ելումն ի Հաւրէ,
Անծին եւ ծընեալ, եւ բըղխումն ի յէէն,
Իսկութիւն անպատճառ եւ պատճառ ծագումն
Եւ ելումն անշփոթ միութիւն,
Զուգակիցք հաւասար զաւրութեամբ, էութեամբ, փառակցութեամբ
Եւ որոշեալք յատկութեամբ,
Արարիչ ամենից բնաւից բոլորից,
Կատարիչ անվրէպ հրամանաւ յանէից,
Ստեղծիչ կըրկին բնութեանց կենդանեաց աննիւթից եւ նիւթականաց,
Աղբիւր բարութեան, Տէր տարրականաց, եւ անտարրից պատճառ
Եւ պետ բոլորից, Սուրբ Երրորդութիւն.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք գնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան՝
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

Ներգործական զաւրութեամբ շարժեալ անշարժիդ յեղումն եղելոցս,
Հաճեցար յինքնաբուղխ հոսեալ բարեացդ
Անհատ նըման ստեղծանել քեզ բարիս:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 481³-488µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 229³-240µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 283µ-292µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 171µ-180µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 307

Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ Ññ»ßï³Ï³å»ï³óÝ ·[³ÝÓ] D ø³ñá½ ëñµáó Ññ»ßï³Ï³å»ï³óÝ, ³-ñ³ñ»³É ï»³éÝ Ü»ñë»ëÇ Ð³Ûáó Ï³ÃáõÕÇÏáëÇ ÎÉ³Û»óõáÛ F ø³ñá½ ëñµáó Ññ»ßï³Ï³å»ï³óÝ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð. êñµáó Ññ»ßï³Ï³å»ï³óÝ ØÇù³Û¿ÉÇ »õ ¶³µ-ñÇ¿ÉÇ »õ ³Ù»Ý³ÛÝ »ñÏÝ³ÛÇÝ ½³õñ³ó Ü»ñëÇëÇ Ñ³Ûáó Ï³ÃáõÕÇÏáëÇ ³ë³ó»³É

Ì³Ûñ³Ï³å³ ²ÝÙ³ÑÇó ù³ñá½

´Ý³·Çñ
1 CF ãÇù »õ
2 C ³ÝëÏÇ½µÝ
4 F ãÇù ¿áõÃÇõÝ F ½ÙÇïë C ½µ³Ý F Á½µ³Ýë
5 D ¹ÇÙ³Ï³õù C ãÇù Ç
7 A ³ÝÓ³Ùµ ÷Ë ³Ýáõ³Ùµ
8 C ²ÝëÏÇ½µÝ CDF ëÏë»³É
9 D ÍÝ»³É C µËáõÙÝ
10 C ãÇù å³ï×³é
11 CF ³ÝßÁ÷áÃ
14 CF ³Ù¿ÝÇó C ·áÛÇó µáÉáñÇó
15 F ãÇù ³Ýíñ¿å Ññ³Ù³Ý³õÛ³Ý¿Çó
16 F ãÇù êï»ÕÍÇã C ÏñÏÇÝ F ÝÇõÃ³Ï³Ý³óë
17 AF ²Õµ»õñ CD ²Õµ»ñ A µ³ñáõÃ»³Ýó
19 Ú³çáñ¹ ïÝ»ñáõÙª ÏñÏÝ³ÏÁ ëÕáõ³Í AD ½ÝÁõ¿ñ F Á½ÝÁõ¿ñ
20 C ãÇù »ñÏÝ³ÛÇÝ F ãÇù ³ÝÙ³ñÙÇÝ BF ½Áõ³ñÃÝáóÝ
21 F ³Ýß³ñÅ¹ C ³Ýß³ñÅÁ¹
22 A ÛÇÝùÝ³µáõË

Հրաշից Արարչիդ առնել տեսաւղս
Կամեցար անտեսիդ փառաց վայելմամբ,
Կըրկին գեղեցկապէս ստեղծեր երկին մարմին,
Եւ անմարմին լըցեալ անթիւ բնակչաւք զարդարեցեր,
Յանեղէդ եղեալք երկրորդ Արարչիդ մեծիդ Աստուծոյ,
Աթուք հանգըստեան անկարաւտիդ բազմելոյ
Յանծայր իմաստիցդ առեալ լըցմամբ գիտութեան,
Բազմաչեայ գունդ քէրոբէից մերձ աստուածութեանդ,
Սըրբասաց սէրոբէք, յորմէ գոյացան հուպ եղեալք
Պակուցմամբ առ նոյնդ կայանիւ.
Տիրապէս տէրութիւնք, զաւրութիւնք, իշխանութիւնք
Յիշխանաբար իշխողէդ ստեղծան:
Միջինք երկնայնոցն պետութիւնք, հրեշտակապետք եւ հրեշտակք,
Անհիւթիցըդ ծայր եւ կնիք՝ ի Քէն գոյացան,
Իննեակ դասուցդ անմահիցդ
Կարգեցեր երիս քահանայապետութիւնս:
Կատարիչ, լուսաւորիչ, մաքրիչ առաւղս եւ բաշխաւղս,
Զգիտութիւն ծորես միջոցաւ, ըզլոյսըն՝ նախնեաւքն առ վերջինսն,
Շնորհեցեր սահման յետնոցն յառաջինս դառնալ
Նըմանիւ ըստ կարութեան
Եւ ըզընաւքն ի Քեզ սիրով միութեամբ արքայիդ անմահի
Կարգեցեր հազարք հազարաց եւ բիւրք բիւրուց,
Առ դուրս հըզաւրիդ միշտ արթուն զինուորս ահաւորք.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, գնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

Մեծահրաշ բերկրանաւք ի սէր յարապէս ցընծան
Արարչիդ հոյլք հոգեղինացն անլոյծ խընդութեամբ,
Վերակնեալք անտես տեսլեամբ տըռփիւ բաղձանաւք,
Իբր ի սկիզբն ի քեզ, ի պատճառ մասանց բոլորից,
Ստեղծողիդ պարգեւաց սպասեալ հոսման իմաստից վտակաց,

23 C ²ÝÑ³Ù ³Ýë ï»ÕÍ³Ý»É ÷Ë ²ÝÑ³ ï ÝÁÙ³Ý ë ï»Õ-Í³Ý»É CF ÝÙ³Ý
24 C ï»ëáÕë F ï»ëáÕ
25 C í³»ÉÙ³Ý
26 F ÎñÏÇÝ F ÏñÏÇÝ ÷Ë »ñÏÇÝ
27 CF Éó»³É AD ½³ñ¹³ñ»³É
28 C »ñÏñáñ¹ù
30 C ÉóÙ³Ùµ F ÉóÙ³Ý C ·Çï áõÃÇõÝ
31 CF ´³½Ù³ã»³ A ·áõÝ¹ù C ù¿ñáíµ¿Çó D ù»ñáíµ»Çó
32 CF êñµ³ë³ó D ë¿ñáµ¿ù C ëñáíµ¿ù
34 C ãÇù ÇßË³ÝáõÃÇõÝù
36 F »ñÏÝ³Ýáó
37 CF ²ÝÑÇõÃÇó¹
38 C ³ÝÙ³ÑÇó D ³ÝÙ³ÑÇóÁ¹
39 C ù³Ñ³Ý³å» ï áõÃÇõÝë
41 CF ¼·Çï áõÃÇ»³Ý CDF Á½Éáë F Ý³ËÝ³õùÝ CDF í»ñçÇÝë
43 F ÜÙ³ÝÇõ
44 C ãÇù ºõ F ½ÝáùáíùÝ ÷Ë Á½µÝ³õùÝ C ëÏ½µÁÝ³õùÝ F ÙÇ³µ³ÝáõÃ»³Ùµ
46 C ¹áõñÁë F Ñ½³õñÇ¹ F Ùßï ³ñÃáõÝ ÷Ë ÙÇßï ³ñ-ÃáõÝ F ½ÇÝõáñë
49 F óÝÍ³Ý
50 CF ËÝ¹áõÃ»³Ùµ
51 F ì»ñ³ÝÁÏ³ñ»³É C ì»ñ³ÏÁÝù»³É C ïé÷Çõ F ïñ-÷Çõ
52 F Æñµ ÷Ë Æµñ
53 C íÁï³Ï³ó D íÁï³Ï

Զնոսին արբուցաւղ որպէս զբուրաստան գետոյ վայելուչ,
Յորմէ լըցեալք անյագութեամբ, եւ միշտ ի նոյն ծարաւեալք,
Որպէս շուշան ի ցաւղ գարնայնոյ:
Զառեցեալն ի քէն ծորմամբ գիտութեան
Անախտաբար բաշխեն յետնոցն առաջինքն ի քէն
Բարեդրեալ հրամանաւ,
Ըստ համման ինքնութեանց բերեալք զանհասիդ
Յինքեանս աւրինակ անկերպ կերպարանեալ նըմանիւ.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, զնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան՝
Յաւր հիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

Առաքեալք ի քէն անյայտ խորհըրդեամբ՝
Զփրկութիւն ի պաշտաւն ժառանգողաց մարդկան ազգի,
Պահապանք միջնորդք քաղցրութեան սաստից եւ սպառնման
Եւ զքեզ ուսուցիչք սիրով աղամեանցս:
Սրովբէն հրանիւթ զկենացըն տունկ պահէր[ա]*,*
Զի մի՛ պատրեալն Ադամ կերեալ մըշտասցի մահուամբն անյաջորդ,
Ի դիմաց Արարչիդ հարցաւղք զՀաբէլի մահուն
Ընդ սպանաւղն առաջին եղբայրըն Կայէն[բ]*:*
Ենովքայ յերկրէս մահու յաշխարհն ածիչք կենդանեաց[գ]*,*
Աբրահամեան խորանին բնակաւղք եւ կերաւղք որթոյն[դ]
Եւ տուիչք աւետեաց որդիս ունելոյ:
Ղովտայ յերկրէն հանաւղք Սոդոմայ,
Եւ ըզնոյն պատժաւղք ցաւղաբեր հըրով յերկնից տեղացեալ[ե]*,*
Ի հայրազէն մահուանէն զերծաւղք պատանւոյն Սահակայ[զ]
Եւ ըզխոյն փոխանակ պատրաստաւղք:
Յակոբայ սանդղոցն ելաւղք
Եւ իջիչք յերկնից յաշխարհ առ մարդիկ[է]*,*

---

54 C À½Ýá ëÇÝ C ³ ñµáõóáÕ CD Á½µáõñ ³ ë ï ³ Ý CDF ·»-ï áó
55 CF Éó» ³ Éù
56 F · ³ ñÝ ³ Ýá▯
57 CF ·Ç ï áõÃÇõÝ
59 C ´ ³ ñ¿¹ñ» ³ É
60 CF ë ³ ÑÙ ³ Ý ÷Ë Ñ ³ ëÙ ³ Ý
64 F ËáñÑñ¹» ³ Ùµ
65 C À½÷ñ Ï áõÃÇõÝ D ¼÷Áñ Ï áõÃÇõÝ D å ³ ß ï ûÝ F ³ ½-·ÇÝ CD ³ ½ÇÝ ÷Ë ³ ½·Ç
66 C ÙÇçÝáñ¹ D ÙÇçáñ¹ CF ëå ³ éÙ ³ Ý
67 C Á½ù»½ F áõëáõóÇã F ³ ¹ ³ Ù ³ ▯» ³ Ýóë
68 F êñáµ¿Ý F ½Ï»Ý ³ óÝ C Á½Ï»Ý ³ óÁÝ
ա Ծննդ. Գ 24
69 CF Ùß ï ³ ëóÇ
70 CF Á½Ð ³ µ»ÉÇ
71 CD ëå ³ ÝáÕÝ F »Õµ ³ ▯ñÝ
բ Ծննդ. Դ 1-15
72 A ¾Ýá íù ³ ▯ C ▯ ³ ßË ³ ñÑ
գ Ծննդ. Ե 22, 24, Եաբէր ԺԴ 5, Եբր. ԺԸ 5
73 CD µÝ ³ Ï áÕù D Ï»ñáÕù C áñÃáõÝ
դ Ծննդ. ԺԸ 1-15
74 CF ³ õ» ï Çë
75 CDF Ñ ³ ÝáÕù D êá¹á íÙ ³ ▯
76 CDF ½Ýá▯Ý å ³ ï ÅáÕù CD Ññá í F ▯»ñÏÝ¿ C ▯»ñÏÁÝÇó
ե Ծննդ ԺԹ 12-22
77 CD Ñ ³ ▯ñ ³ ½»Ý CDF ½»ñÍáÕù CDF å ³ ï ³ Ýá▯Ý A Æë ³ Ñ ³ Ï ³ ▯
զ Ծննդ. ԻԲ 11-13
78 F ½Ëá▯Ý AF ÷áË ³ Ý CDF å ³ ïñ ³ ë ï áÕù
79 C Ú ³ Ïáµ ³ D Ú ³ Ïá íµ ³ ▯ F ë ³ Ý¹Ë ï áóÝ CF »ÉáÕù D »ÕáÕù
80 F ÇçÇçù C ãÇù ▯»ñÏÝÇó F ▯ ³ ßË ³ ñÑë F Ù ³ ñ¹ÇÏù
է Ծննդ. ԻԸ 12

Յեգիպտուհւոյն փըրկաւղք Յովսեփայ[ա],
Եւ զանուրջսն նովաւ հանեալ ի բանտէն յայտնիչք արքային[բ].
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, զնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան՝
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

Հրաշալի տեսլեամբ երեւեալք Մովսեսի
Ի վեր քան ըզկարծիս ի մորենւոջն անկէզ բորբոքմամբ[գ],
Ցեղին Սահակայ ըզսոյն փրկիչ:
Առաքէր զուարթունն ի դիմաց մեծիդ Աստուծոյ
Անդրանկացն Եգիպտոսի սատակիչք[դ]
Եւ հանիչք ժողովըրդեանն յանապատ,
Ընդ ծովն անցեալ խորագոյն, ուր զփարաւոն հեղձեալ զաւրութեամբ[ե],
Ահարոնեան ուսուցիչք քահանայութեանցն
Հոսեալ զաւրինակ յինքեանս եղելոյ,
Առաջնորդք Յեսուայ յերկիրն աւետեաց
Ի տիպն երկնից զաւառացդ,
Որոց Միքայէլ իշխան ըստ Մովսեսի բաժանմանց[զ],
Ըստ ազանցըն թուելոց
Սպառնման արքային Դաւթի հրեղէն սուսերաւ,
Ի սաստ բարկութեան առաքեալ ի Քէն զըւարթունն:
Իմաստնոյն հանճարոյ նըպաստ նոքա
Եւ սատար ի գլուխ աւծեալ բանակին եւ շինման տաճարին,
Կառք քառակերպեան Եզեկիէլի երեւեալք,
Յորոյ վերայ բազմեալ Աստուածդ աստուծոց[է],
Պատժաւղք արանց հեստելոց եւ դրիչք նըշան ի ճակատ արդարոցն[ը]
Հրանիւթ անուաւք զՀեղիաս յաշխարհն ամբարձին կենդանեաց
Եւ բիւրք բանակէին շուրջ զԵղիսէիւ[թ],
Եսայեայ ունելեաւք բերեալ սրոբէն կայծակն

---

81 CDF Ú»·Çå ïáõÑáÛÝ C ÷ñÏáÕù F ÷ñÏ³õÕù
ա **Ծննդ. ԼԹ 11-23**
82 D ½³ÝáõñçëÁÝ CDF µ³Ý¹¿Ý
բ **Ծննդ. Գլ. Խ**
85 AD ï»ëÉ»³Ùµù »ñ»õ»³É A Øáíë³ëÇ DF Øáíë¿ëÇ
86 DF ½Ï³ñÍÇë C Ùáñ¿ÝáçÝ D Ùáñ»ÝáçÝ
գ **Ել. Գ 2-4**
87 CDF ½ëáÛÝ AD öÁñÏÇã
88 F Ç Ù»ÍÇ¹ ¹ÇÙ³ó
89 C ²Ý¹ñ³Ï³óÝ D ²Ýïñ³ÝÏ³óÝ
դ **Ել. ԺԲ 29-30**
90 F ÅáÕáíñ¹»³ÝÝ
91 D Íáí A ½÷³ñ³õáíÝ C Ñ»ñÓ»³É
ե **Ել. ԺԴ 23-25**
92 C ²Ñ³ñáíÝ»³Ý C ù³Ñ³Ý³ÛáõÃ»³ÝóÝ
93 D »Õ»Éáó
94 A Ú¿ëáõ³Û F Ú»ëáí³Û
95 C ·³õ³é³óÁ¹
96 F ØÇù³¿É A ØáíëÇëÇ CDF Øáíë¿ëÇ CF µ³Å³Ý-Ù³ÝóÝ
զ **Դան. Ժ 13**
97 F ³½³ÝóÝ F Ãáõ»ÉáÛ
98 F êå³éÁÝÙ³ÝÝ C êå³éÙ³Ý
100 C Ýå³ëï
102 C º½»Ï»ÉÇ »ñ»õ»³É
103 C í»ñ³ A ¿ µ³½Ù»³É
է **Եզեկ. Ժ 1-17**
104 CDF ä³ïÅáÕù F Ñ»ëï»ó»Éáó CF Ýß³Ý
ը **Ել. ԺԲ 21-28**
105 D Ðñ³ÝÇõÃù F Ñ³Ùµ³ñÓÇÝ C ãÇù ³Ùµ³ñÓÇÝ
106 C µÝ³Ï¿ÇÝ CD ½ºÕÇë¿áëÇõ
թ **Դ Թագ. Բ 3-4**
107 A ¾ë³Û³Û F ºë³Û» ³ D ºë³Û³Û F áõÝ»É³õù C áõÝ»-Éáíù CD ëñáíµ¿Ý

Ի շըրթունս մաքրիչ պըղծութեանց համարէն դասուց տեսողացն[ա],
Երկնայինքդ՝ ուսուցիչք նոցա եւ գեղեալըն ճառաւղք.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, գնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան՝
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

Ի *սկըզբան անեղիդ եղելութեան մարմնով անճառ Հաւր,*
Ծննդեամբ Որդւոյդ եւ Բանիդ սոքա եղեն սպասաւորք,
Պետըն հրեղինաց Գաբրիէլ բերեալ աւետիս Մարիամու՝
Ծնանիլ կուսութեամբ ըզՏէրդ եւ ըզծնեալդ աներբ ի Հաւրէ[բ]:
Զաքարիայի սոյն գոչէր զուարթունն՝
Ծնանիլ Մըկըրտիչ ի ծեր յարգանդէ[գ],
Եւ ըզնոյն պատժեաց պապանձմամբ:
Ի ծնընդեանն աւետաբերք բացաւթեայ հովուացն
Եւ երգիչք փառացդ Աստուծոյ[դ],
Յեգիպտոս երեւեալ զմանուկդ հինաւուրց
Զուարթուն Յովսեփայ տանել դեռածին
Եւ նոյն տեսլեամբ դառնալ անդուստ ի Սաղիմ[ե]:
Քեզ՝ անկարաւտիդ յանապատն յաղթութեան
Հոսեալ Թափեցան ի սպաս սեղանոյ,
Եւ բերողք հացի Արարչիդ եւ կերակրողի զարարածս,
Ի սաստկագոյն պակուցման երկիւղէ մահուն
Փըրկագործ զաւրացուցիչք լինէին զաւրացուցչիդ երկնաւորաց եւ երկրաւորաց:
Գերեզմանի անմահիդ պահապանք,
Եւ կանանցն իւղաբերից քարոզք յարութեան զմարդիկ յառնողիդ,
Վերացման մարմնով հըզաւրիդ համբարձիչք,
Եւ կառք քառակերպեան ըստ մարգարէին
Ածաւղք յերկինս ի ծոցն Աստուծոյ.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, գնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

---

108 CF ßñÃáõÝë CF åÕÍáõÃ»³Ýó
ա *Եսայի Զ 6*
109 F ½»Õ»³ÉÝ D ×³éáÕù
112 F ëÏ½µ³Ý F »Õ»ÉáõÃ»³Ùµ C ãÇù Ð³õñ
113 A ÌÝÁÝ¹»³Ý áõÕÕáõ³Íª ÌÝÁÝ¹»³Ùµ DF ÌÝÁÝ-¹»³Ùµ C ÌÁÝÁÝ¹»³Ùµ CDF àñ¹á¹ D ëáù³
114 F ä»ïÝ
115 C ÌÁÝ³Ý»É D ½î¿ñ¹
բ *Ղուկ. Ա 30-32*
116 CDF ¼³ù³ñÇ³ AD ½áõ³ñÃáõÝ F ½Áõ³ñÃáõÝÝ C ½Áõ³ñÃáõÝ
117 C ÌÝ³Ý»É CF ØÏÁñïÇã
գ *Ղուկ. Ա 13-20*
118 CDF ½ÝáÝ
119 C ÍÁÝÁÝ¹»³ÝÝ CF µ³ó³õÃ»³ D ãÇù µ³ó³õÃ»³
դ *Ղուկ. Բ 14*
123 C ³Ýïáõëï
ե *Մատթ. Բ 13-15, 19-23*
125 C 125-128-Ç ÷áË³ñ¿Ýª Ðáë»³É ëÃ³÷Çãù ÉÇÝ¿ÇÝ ½³õñ³óáõóãÇ¹ »ñÏÝ³õáñ³ó »õ »ñÏñ³õáñ³ó
126 A µ»ñ³õÕù F Ï»ñ³ÏñáÕÇ ÷Ë»õ Ï»ñ³ÏñáÕÇ
127 D »ñÏÇÕ¿
128 CF öñÏ³·áñÍ F ½³õñ³óáõóÇã
130 C »Õ³µ»ñÇó
131 F Ñ½³õñÇ¹
133 CDF ²ÍáÕù F Íáó
136 CF òÝÍáõÃ»³Ùµ C Á½ÇÅ³ ï³Ï

Ցընծութեամբ տաւնեմք զյիշատակ լերանցդ անմահից,
Զմերձիցն առ Քեզ, Աստուած բոլորից հրաշից,
Առ մեզ նոքաւք ներգործիչ,
Զընտրեալ դասուն մետասան զպետն եւ զգլուխն
Հաներ նոքաւք ի բանտէ սքանչմամբ մահու կապանաց[ա]
Զանաւթն ընտրութեան յերրորդ,
Համբարձեր յերկին հրեշտակաւք[բ]
Եւ ուսուցեր նմա զբանս անճառ անպատումս:
ՅՓիլիպոս խաւսեալ հրեշտակին ի կառս յարեաց ներքինւոյն
Եւ վերածնեալ ըզնոյն յՈրդիս Աստուծոյ[գ]*,*
Կուռնելիոսի երեւեալ զուարթունն աղաւթից նորա[դ]
Եւ ողորմութեան ածիչն առաջի Քո, Յիսուս մարդասէր,
Սըրբուհւոյ Կուսին՝ մարմնով զՔեզ ծնողին
Բերեալ նըշան յաղթութեան աշխարհի
Եւ հրաւէր փոխման բրաբիոն ոստս արմաւէնւոյ:
Դու բազմութեամբ իջեալ զաւրաւք հրեշտակաց
Ի փոխումն Իսկուհւոյն,
Աստուած սրովբէից Յիսուս եւ Տէր քրոբէից:
Յիշխանն անմահից Միքայէլ
Զաւանդեալն ետուր զհոգի Կուսին
Համբառնալ ի լուսաճեմ խորանս անմատոյցս
Մաւր Քո մարմնոյ տապանին,
Կացուցեր ըզհոյլս անմահից պարաւղս,
Յերգս հոգեւորս, որովք փոխեալ յերկիր կենդանեաց,
Նաեւ վըկայիցն, եւ հայրապետացն, եւ ճըգնաւորացն
Աւգնականս, սպասաւորս, եւ զաւրացուցիչս.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, զնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան՝
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

137 C À½Ù»ñÓÇóÝ
138 C Üáù³õù ³é Ù»½ F Ýáùá íù
139 F ¼Ý ï ñ»³É C Á½å»ïÝ
140 F Ýáùá íù C µ³Ý¹¿
ա Գործք Ե 19-20
բ Գործք ԺԲ 6-11
143 C ãÇù ºõ F ÝÁÙ³ CF Á½µ³Ýë
144 C Û³ñ»³É CDF Ý»ñùÇÝáÛÝ
145 A í»ñ³Í»³É áõÕÕí³Íª í»ñ³ó»³É F í»ñ³Í»³ó C í»ñ³ÍÝ»³ó A Á½Ý³ F ½Ý³ C Á½ÝáÛÝ
գ Գործք Ը 26-40
146 A ÎáõéÝ¿ÉÇáëÇ
դ Գործք· Ժ 30-33
147 C ãÇù ºõ
148 F êñµáõÑáÛ CD êÁñµáõÑáÛ F ÎáõëÇ C Á½ø»½ F ÍÝ³õÕÇÝ CD ÍÁÝáÕÇÝ
149 CF Ýß³Ý
150 D áë ï C ³ñÙ³õ¿ÝáÛ DF ³ñÙ³õ»ÝáÛ
151 C µ³½ÙáõÃÇõÝ
152 F ÆëÏáõÑáÛ CD ÆëÏáõÑáÛÝ
153 AF ëñáµ¿Çó CDF ùñáíµ¿Çó
154 C ØÇù³Û»É
155 C Á½Ñá·Ç
156 C ³ÝÙ³ïáÛó
157 F Ø³ùáõñ Ù³õñ C Ø³ùáõñ ÷Ë Ø³õñ A øáÛ F Ù³ñÙÝáÛÝ
158 F å³ñ³õÕÁë D å³ñûÕë
159 D Ú»ñ·Áë F ÷áË»³Éù C Û»ñÏñÇÝ
160 CF íÏ³ÛÇóÝ CF ×·Ý³õáñ³óÝ
161 C ²õ·Ý³Ï³ÝÁë D ²õ·Ý³Ï³Ý C ëå³õáñë

Քե՛զ, Հըզաւր, մարդասէր եւ բարերար,
Մաղթեմք արտասուաք՝ առաջի անկեալ Արարչիդ,
Զյիշատակ տաւնի մեծին Միքայէլի ի հաճոյս Քեզ, ընկալ, բարեգո՛ւթ,
Որով զմարդիկ պահպանես եւ պատժես՝
Ըստ հատուցման արժանեաց չարացն եւ բարեաց,
Որպէս յանապատըն ըզզաւրս անաւրէն արքային մեղսասէր
Տապաստ արկեր զըւարթնովս,
Զզաւրսն հագարացւոց յաւուր տաւնի իւրոյ
Ի քաղաքն Ակլոնայ զարհուրեցոյց զաւրեղ քաջութեամբ
Հրաշապէս անհետեալ խորտակեաց
Զծովարչաւ հեծեալսն անաւրէն զաւրացն
Յայտնապէս զինուորս Միքայէլ անյաղթ քաջութեամբ,
Ի սոյն քաղաք զանսատուած բանակն աւտարաց
Սովով եւ սրով սատակէր,
Սոյն զինուոր երկնից արքայիդ, որպէս ի հնումն.
Եւ եւս առաւել
Գեղարդեամբն հերձեալ պատառէր ըզվէմն ահագին,
Զի չարացն արուեստեալ ըզջուրսն անցուցեալ
Եւ զպաշտաւնեայն փրկեալ տաճարաւն
Հրաշիւք մեծապէս մեծն Միքայէլ,
Մեծին երեւեալ Կոստանդեայ, ասէր.
— Պահապան եմք քրիստոնէից,
Եւ քեզ յաղթանակ ընդդէմ թշնամեաց.
Ընկա՛լ, մարդասէր, բարերար կամաւք, զնուէր մաղթանաց երկրածին մարդկան՝
Յաւր յիշատակի երկնային անմարմին զուարթնոցն, աղաչեմք:

Ա*նճառ Աստուած ողորմած, մարդասէր,*
Բնաւից բնութեանց ստեղծաւղ յանէից,

164 ADF ãÇù »õ
165 C ³Ý·»³É
166 C À½ÛÇß³ï³Ï CD ØÇù³Û»ÉÇ F ÁÝÏ³ÉóÇë C µ³ñ¿-·áõÃ
167 F àñáíù C Á½Ù³ñ¹ÇÏ
168 C ³ñÅ³Ý»³óÝ D µ³ñ»³óÝ
169 AF Û³Ý³å³ïáÝ C Û³Ý³å³ïÝ F Û³Ý³å³ïÇÝ F Á½½³õñëÝ C Á½³õñë F ãÇù Ù»Õë³ë¿ñ
171 A À½½³õñëÝ C À½³õñëÝ D Û³õñáõñ ï³õÝÇÝ C À½-½³õñëÁÝ F ºõ Û³õáõñë ï³õÝÇ Çõñáõ ½Ñ³·³ñ³-óÇëÝ ÷Ë ïáÕÇ
172 C ãÇù Æ ù³Õ³ùÝ ²ÏÉáÝ³Û F ²ÏÕáÝ³ D ²ÉÏáÝ³Û
174 CF À½Íáí³ñß³õ A Ñ»Í»³ÉÝ
175 AF ½ÇÝõáñë F ØÇù³¿É C ØÇù³Û»É
176 C ãÇù Æ ëáÛÝ ù³Õ³ù
178 A ½ÇÝõáñ
179 C ãÇù ºõ
180 F ¶»Õ³ñ¹»³ÙµÁÝ CD ½í¿ÙÝ
182 CF ÷ñÏ»³É F ãÇù ï³×³ñ³õÝ
183 C ãÇù Ù»Í³å¿ë ACD ØÇùÇ³ë ÷Ë ØÇù³Û¿É F ØÇ-ùÇ³ë áõÕÕáõ³Íª ØÇù³Û¿É
184 F Ø»Í C Îáëï³Ýï»³
185 C »Ù ÷Ë »Ùù D ùñÇëïáíÝ¿Çó
188 F ïáÕÇó Û»ïáÛª
²é³õ»É »õ »õë
ºõ í³ëÝ ×ßÙ³ñ
ðáï»É ½³ÝÓÇÝÁë Ù»ñ »õ ½ÙÇ
189 DF ãÇù ²Ý×³é AF àÕáñÙ³Í (F ÔáñÙ³Í) ²ëïáõ³Í D ²Ù¿ÝáÕáñÙ ²ëïáõ³Í ÷Ë ²ëïáõ³Í áÕáñÙ³Í
190 C ´Ý³õÇóÁÝ C ëï»ÕÍáÕ

Հաւր հըզաւրի Յիսուսի՝ Որդւոյ եւ ազգակցի Հոգւոյ անեղծի,
Հայցմամբ արտասուաց երկնահուպ դիմաւք, սըրտի բաղձանաւք
Մաղթեմք ըզփըրկիչդ աշխարհի,
Ադամածին սեռի մարդկանըս զարմի
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյ Կուսին,
Հայցմամբ Յովհաննու եւ վըկայիդ Հաւր,
Առաջին վըկային մաղթանաւք,
Համաւրէն սըրբոցն դասուց՝
Առաքելոց, մարգարէից, հայրապետաց, մարտիրոսաց,
Եւ մերոց տաւնակցացն աղերսիւք,
Զտաւնախըմբութիւնս մարդկան գյիշատակ հրանիւթիցըն
Ի հաճոյս ընկալ բարերար կամացդ:
Գըթաւրէն սիրալիր անհաս ողորմած,
Մարդկան պահապան զդոսա առաքեա,
Եւ եւս առաւել
Արեամբ Քո փըրկեալ հաւտի Սուրբ Եկեղեցւոյ,
Ընդ երկին անցելոյդ յերկրի յաջորդաց:
Հայրապետաց՝ լինել սըրբութեամբ
Ի նմանըն կոյս ի սպաս պաշտաման,
Եպիսկոպոսաց, քահանայից, սարկաւագաց, դըպրաց եկեղեցւոյ՝
Վերբերաւղք ի քեզ միութեամբ,
Թագաւորաց՝ պահպանութեամբ յաղթութիւն նոքաւք,
Եւ իշխանաց՝ քաջութիւն,
Եւ զաւրաց՝ ուժգնութիւն ընդդէմ խաչին թըշնամեաց,
Արանց եւ կանանց, ծերոց եւ տղայոց՝
Առաջնորդ լինել ի սէր վերին կոչմանն
Եւ ի յոյս ինքեանց միութիւնս,
Ննջեցելոցն՝ ի յարութեան բարեկամք եւ բարեխաւսք
Առ քեզ, մարդասէր.
Ահա յիշեսցես զհոգիս ննջեցելոցն
Եւ ողորմեսցիս բարեխաւսութեամբ սոցա, աղաչեմք:

---

191 F ²ëïáõ³Í Ñ³Ù³ÛÝÇó ÷Ë Ð³õñ ÑÁ½³õñÇ ÚÇëáõëÇ C Ñ½³õñ D ÑÁ½³õñ F ãÇù àñ¹õáÛ »õ ³½·³ÏóÇ Ðá·õáÛ ³Ý»ÕÍÇ C Ðá·áÛ¹
192 F ³ñï³ëõ³ó C ëñïÇ F ãÇù ëñïÇ µ³ÕÓ³Ý³õù A µ³ÕÓ³Ýûù
193 BC Á½öñÏÇã¹ D ½öÁñÏÇã¹
195 CF ëñµáÛ
196 F Úáí³ÝÝáõ CF íÏ³ÛÇ¹
197 C íÏ³ÛÇÝ
198 C ëñµáóÝ F ¹³ëáõóÁÝ ëñµáó D ëÁñµáóÁÝ
200 D ãÇù ºõ
201 C ¼ï³õÝ³ËÙµáõÃÇõÝë F ¼ï³õÝ³ËÙµáõÃÇõÝ C Á½ÛÇß³ï³Ï
202 D Ï³Ù³ó
203 CF ¶Ã³õñ¿Ý
204 CF Á½¹áë³ AD ³é³ù»ë
206 CF ÷ñÏ»³É A øá Ñ³õïÇ F »Ï»Õ»óáÛ
207 F »ñÏÝ³ÛÇÝ ÷Ë »ñÏÇÝ
208 C ãÇù Ð³Ûñ³å»ï³ó CF ëñµáõÃ»³Ùµ
209 CF ÝÙ³ÝÁÝ
210 CF ¹åñ³ó F »Ï»Õ»óáÛ
211 D ì»ñµ»ñáÕù F ì»ñ³µ»ñ³õÕ
214 F ½³õñ³óáõ ×Á·ÝáõÃ»³Ý ÷Ë ½³õñ³ó áõÅ·ÝáõÃÇõÝ D áõÅ·ÁÝáõÃÇõÝ CF ÃßÝ³Ù»³ó
216 F ÏáãÙ³Ý
218 F ÜÝç»ó»ÉáóÝ C ÜÝç»ó»ÉáóÁÝ D Û³ñáõÃ»³ÝÝ C µ³-ñ¿Ï³Ùù C µ³ñ¿Ë³õë
220 D ÝÁÝç»ó»ÉáóÝ
221 C ãÇù ëáó³, ³Õ³ã»Ùù

Բամեալ միացո՛ զմեզ ի սէր Քո
Եւ զխաղաղութիւն Քո տո՛ւր մեզ, խնդրեմք:

Ուրախացո՛ զանձինս, եւ զմիմեանց
Տեառն Աստուծոյ յանձն արասցուք:

Զիննեակ դասուց հրանիւթից
Անմահ երկնային քահանայապետութեանցդ
Այսաւր տաւնախըմբեմք զյիշատակ
Մարդիկս երկրածինք՝ փոքունս ձեր եղբարք,
Անեղին բարձրելոյ աթոռք անարուեստք,
Քերոբէք բազմաչեայք եւ սրոբէք եռահիւսակ,
Հընչաւղք սըրբասացութեանց,
Տիրաբար պետութիւնք, զաւրութիւնք, իշխանութիւնք, զինուորք Արարչին,
Միջինք երկնայնոցն եւ երկրորդք առաջնոցն,
Պետութիւնք հրեշտակապետք եւ հրեշտակք անմարմնոցըն,
Ծայրք եւ վերջք մարդկան պահապանք,
Ճըշմարիտ մեր բարեկամք՝ Միքայէլ եւ Գաբրիէլ,
Զաւրութեանցն Աստուծոյ զաւրեղ զինուորք եւ իշխանք հրեշտակաց,
Գիտութեանցն Աստուծոյ յերկիր հոսիչք
Եւ զմարդիկ առ ձեզ վերբերիչք ի սէր Արարչին,
Սաստիչ ստահակաց եւ ուղղոց վարդապետք ի յոյսն անվեհեր,
Զմարդկան աղաւթս ածաւղք յերկինս առաջի բազմելոյն
Եւ տեսաւղք զերեսս աղքատացս Աստուծոյ ըստ Փըրկչին համայնից:
Կենաց պահապանք մեր, միջնորդք մահու եւ փողք յարութեան,
Աւգնականք յաւուրն աներեկ եւ բարեխաւս առ Յիսուս՝

---

222 ADF 222-225-Ç ÷áË ³ ñ¿Ýª A
² é ³ õ»É »õ »õë
ì ³ ëÁÝ ×ÁßÙ ³ ñÇ ï »õ ëáõñµ Ñ ³ õ ³ ï á□ë Ù»ñá□,
³ Õ ³ ã»[Ùù]
ðá ï »É ½ ³ ÝÓÇÝë »õ ½ÙÇÙ» ³ Ýë î» ³ éÝ ² ë ï áõÍá□,
³ Õ ³ ã»Ùù
F ºõ »õë ³ é ³ õ[»É]
¼ ³ ÝÓÇÝÁë Ù»ñ
D ð ³ µáõÝ ×ÁßÙ ³ ñÇ ï , î¿°ñ ÚÇëáõë øñÇë ï áë,
Æ □Çß ³ ï ³ ÏÇ Éáõë ³ ÷ ³ □É ½áõ ³ ñÃÝáó »ñÏÝ ³ □ÇÝ
½ ³ õñ ³ óÝ
Ð ³ □ó»Ùù Ç ø¿Ý áõÕÇÕ ¹ ³ õ ³ ÝáõÃ» ³ Ùµ
ºõ »õë ³ é ³ õ»É
àÕáñÙáõÃ» ³ Ùµ, öÁñÏÇã¹ ² ë ï áõ ³ Í, ËÝ ³ □» ³ °
□ ³ ÝÓÇÝÁë Ù»ñ,
´ ³ »Ë ³ õëáõÃ» ³ Ùµ ëÁñµáóÝ ØÇù ³ □¿ÉÇ »õ
¶ ³ µñÇ¿ÉÇ,
ºõ ³ Ù»Ý ³ □Ý Ññ ³ ÝÇõÃ ¹ ³ ëáõóÁÝ Éáõë»ÕÇÝ ³ óÝ,
ËÁÝ¹ñ»Ùù

223 C Ë ÷Ë ËÝ¹ñ»Ùù
224 C Á½ÙÇÙ» ³ Ýó
225 C □ ³ ÝÓ ÷Ë □ ³ ÝÓÝ ³ ñ ³ ëóáõù
226 ADF ãÇù öáË F Ññ ³ ÝÇõÃ
227 F ù ³ Ñ ³ Ý ³ □áõÃ» ³ Ýó¹ C ù ³ Ñ ³ Ý ³ □å » ï áõÃ» ³ Ýó¹
228 F ï ³ õÝ ³ ËÙµ»Ùù F ï ³ õÝ»Ùù C Á½□Çß ³ ï ³ Ï
229 F ÷áùáõÝù C »Õµ ³ ñùë
231 D ø»ñá í µ¿ù F øñáµ¿ù C øñá í µ¿ù D ëñá í µ¿ù CF ëñá í µ¿ù »é ³ ÑÇõë ³ Ïù D »ë ³ ÑÇõë» ³ Ï
232 F ÐÝãáÕù C ÐÝãáÕ D ÐÁÝãáÕù C ëñµ ³ ë ³ óáõÃ» ³ Ýó
233 CF ï ¿ñáõÃÇõÝù ÷Ë å» ï áõÃÇõÝù F ² ñ ³ ñãÇ¹
235 F ³ ÝÙ ³ ñÙÝáó¹ CD ³ ÝÙ ³ ñÙÝáóÁ¹
237 CF ×ßÙ ³ ñÇ ï C µ ³ ñ¿Ï ³ Ùù ØÇù ³ □»É »õ ¶ ³ µñÇ»É
238 C ãÇù ½ ³ õñ»Õ
240 F µ»ñ ³ µ»ñÇãù ÷Ë í»ñ ³ µ»ñÇãù C í»ñ ³ □µ»ñÇãù D í»ñ ³ µ»ñÇãù
242 DF ³ ÍáÕù C áõÝáÕù ÷Ë ³ ÍáÕù
243 CDF ï »ëáÕù F ½»ñ»ë CF öñÏãÇÝ
245 C µ ³ ñ»Ë ³ õëù

Դատաւորն անաչառ,
Աղաչեմք հայցմամբ ընդունել զնուէր մաղթանացս
Ի տաւնըս ձեր, հըզա՛ւրք:
Պահապան մեր լերո՛ւք ի յելս եւ ի մուտս, ի կալս եւ ի գնալս,
Ի գիշերի եւ ի տուընջեան, յարթնութեան եւ ի ննջման՝
Բանակել շուրջ ըզմեաւք՝ զերկիւղածովքս Աստուծոյ,
Յաւր մահու մեր զհոգիս քաղցրութեամբ աւանդաւղք,
Հեզաբար լերուք երեւեալք, որպէս հարք՝ առ որդիս:
Ընդ խաւարայինսն զընաւից
Զերծուցէք զհոգիս ընդ իշխանութիւն ի հոյլս արդարոց,
Զքանսարկուն, բարեկամք մեր, ատեցէ՛ք
Եւ զմեզ անվրէպ ի ծոցն ածէ՛ք Աստուծոյ,
Որ ողորմութեամբըն Իւրով եւ բարեխաւսութեամբ ձեր
Փրկեսցէ զմեզ յամենայն վըտանգից մերոց՝
Շնորհել ողորմութիւն յայժմուս եւ յաներեկ աւուրն:
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

246 D ¸ ³ ï áÕÝ CF ¸ ³ ï ³ õáñÝ ÷Ë ¸ ³ ï áÕÝ
247 C ²Õ ³ ã»Ùù Á½Ó»½ D ½Ýáõ¿ñ C Á½Ýáõ¿ñ CF Ù ³ ÕÃ ³ -Ý ³ ó
249 C ·Ý ³ É
250 D ¶Çß»ñÇ ÷Ë Æ ·Çß»ñÇ DF ÝÁÝçÙ ³ Ý
251 F ´Ý ³ Ï»É C ½Ù» ³ õù F ½Ù»õù CF ½»ñÏ»Õ ³ Íá íùë D ½»ñÏÇõÕ ³ Íá íùë
252 F ½Ñá·Çë Ù»ñ CDF ³ õ ³ Ý¹ áÕù
253 CF »ñ»õ» ³ É
254 AC Á½µÝ ³ õÇó
255 D ÇßË ³ ÝáõÃ» ³ Ùµ
256 C À½µ ³ Ýë ³ ñÏáõÝ ADF ë ï »ó¿°ù ÷Ë ³ ï »ó¿°ù
257 CD Á½Ù»½ C ³ Í¿ù Ç ÍáóÝ
259 D öÁñÏ»ëó¿ CF í ï ³ Ý·Çó
261 ACDF ãÇù °õ ³ ÛÅÙ

ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ ՄԻՔԱՅԷԼԻ ԵՒ ԳԱԲՐԻԷԼԻ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ

Առաջինըն լոյս երրեակ եւ միաստուածութիւն
Բանիւ յանէից զերկրորդ լուսոյ ստեղծ նախ ըզգոյս:

Գերագոյն գոլով հուպ իւրական փառաց տեսաւղք՝
Դասք սէրովբէիցն եւ քէրովբէք, հոյլք աթոռոցն:

Երկրորդ պարունակ պարագրելոց սոքումք վեհից՝
Զաւրութեանցըն խումբք իշխանութեանց եւ տէրութեանց:

Էրրորդ հունկ յետոյ՝ պետականացըն պետութիւն,
Ընդ հրեշտակապետսն եւ հրեշտակացըն բազմութիւնք:

Թագաւորք յաւէտք եւ քահանայք մըշտանըւէրք,
Ժառանգորդք երկնից արքայութեան ի սկըզբանէ:

Ի հաւրէն լուսոյ լոյս գիտութեան միշտ ընկալեալք,
Լոյս իմաստութեան որդւոց մարդկան վերաբերաւղք:

Խոնարհագունից ի վեհագոյն դասուցն առեալք,
Ծագումն իմաստից լուսապայծառ հեղումն յարփւոյն:

Կամաւոր բարիք ի յաղբիւրէն բարւոյ հոսեալք,
Հոգիք հարկաւորք վեհին կամացըն սպասաւորք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 488µ-490³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 314-315µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 389µ-390µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 292µ-294³
G-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 304³-305µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 73µ-74µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 190
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ ëñµáó Ññ»ßï³Ï³å»ï³óÝ, Ç Ü»ñë[Çë¿] Ï³ÃáÕÇÏáë[¿] CH î³Õ ëñµáó ÑñÁßï³Ï³å»ï³ó D î³Õ ëñµáó Ññ»ßï³Ï³å»ï³óÝ ¶³µñÇ¿ÉÇ »õ ØÇù³Û¿ÉÇ, »õ ³Ù»Ý³ÛÝ »ñÏÝ³Û-ÝáóÝ ½³õñ³óÝ (H ãÇùß³ñ.), Ç Ü»ñëÇë¿ Ð³Ûáó Ï³ÃáÕÇÏáë¿
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð. êñµáó Ðñ»ßï³Ï³å»ï³óÝ ØÇù³Û¿ÉÇ »õ ¶³µñÇ¿ÉÇ »õ ³Ù»Ý³ÛÝ »ñÏÝ³ÛÇÝ ½³õñ³óÝ øñÇëïáëÇ ³ë³ó»³É Ç Ü»ñëÇë¿ Ï³ÃáõÕÇÏáë¿
Ì³Ûñ³Ï³åª ²-ø
´Ý³·Çñ

1 C ²é³çÇÝÝ B ÙÇ³ëïáõ³ÍáõÃÇõÝÝ
2 D ½»ñÏáñ¹ H Ý³Ëù³Ý
3 C ï»ë³õù D ï»³õÕù
4 D ë»ñáµÁ¿ÇóÝ B ë¿ñáíµ¿ÇóÝ C ë»ñáµ»ÇóÝ H ë»ñáµ¿Çó BDH ù»ñáíµ¿ù C ù»ñáµ»ù C ÑáÛÉ
5 C ºññáñ¹ ÷Ë ºñÏñáñ¹ BCGH ëáùáõÙµù
6 C ¼³õñáõÃ»³ÝóÝ C ËáõÙù
7 BGH ºññáñ¹ C Ñáõëù C å»ï³Ï³Ý³óÝ CD å»ïáõÃÇõÝ H å»ïáõÃÇõÝù
8 C ÑñÁßï³Ï³å»ïëÁÝ H Ññ»ßï³Ï³å»ïëÝÁÝ C ÑñÁßï³Ï³óÝ BCG µ³½ÙáõÃÇõÝ
9 A Û³õ¿ï C Û³õ»ïù C Ùßï³Ýáõ»ñù
10 C ³ñù³ÛáõÃ»³ÝÝ
11 C Ð³õñ» BG ÁÝ·³É»³Éù
12 CD áñ¹áó D í»ñ³µ»ñáÕù B í³Ûñ³µ»ñ³õÕù C í³Ûñ³µ»ñáÕù
13 BCGH ÊáÝ³ñÑ³·áõÝÇóÝ BGH ³é»³É
14 CGH Û³ñ÷áÛÝ
15 ADH Û³Õµ»ñ¿Ý C Û³ÕµÇõñ¿Ý CD µ³ñáÛ
16 C í»ñÇÝ

Ջեւանան տեսլեամբ ձիւնանըման պատմուճանաւ,
Ղամբարք լուսափայլ վառեալք ի տիպ ըզգայական:

Ճառագայթք փառաց գերապայծառք եւ պանծալիք,
Մերձ յանհըպելի լոյսըն մաքուր աստուածութեան:

Յիննեակ թիւ դասուց ըստ խորհըրդեան դըրամից տասանց,
Նոյն եւ հարիւրոց ի յանապատ յերկինս հաւտից:

Շարժեալ միակին նըւազեցոյց ըզկատարեալն,
Որում ի խըրնդիր էջ այցելուն մոլորելոց:

Զարին պատճառաւ յերկնից անկեալ արուսեկին,
Պատուեալ պատկերին անպատուելի թաղեալ ախտիւք:

Ջընջէր խռովութիւն, որ յաղագս այսր ընդ մարդկութեանս,
Ռահ գործեալ յերկնից իջանէին ընդ Միածնին:

Սուրբըն Գաբրիէլ նախ աւետէր Մարիամու
Վասըն խորհըրդոյ տնաւրէնութեան անճառելոյ:

Տիրական ծնընդեանըն սպասաւորք, դասըք վերնոցն,
Րամեալք ընդ հովուացն տան Աստուծոյ՝ փա՛ռք ի բարձունս:

Ցընծութեամբ տային նոյնք աւետիս իւղաբերիցն,
Իիւծեալ մեռաւրէն տագնապէին ըզպահապանսն:

Փա՛ռըք Քեզ, Յիսո՛ւս, արարաւղ այսըր հաշտութեան,
Քեւ համաձայնեալ ընդ երկնայնոցն, երգեմք ըզփառս:

17 C ÓÇõÝ ³ ÝÙ ³ Ý
18 AC Ô ³ Ùµ ³ ñ BG Ô ³ Ùå ³ ñù H Ô ³ µ ³ ñ ABDG Éáõ-ë ³ ÷ ³ Éù C ïÇï ÷Ë ïÇå C Áë· ³ ³ Ï ³ Ý
19 ACDH Ö ³ é ³ · ³ Ã A ·»ñ ³ å ³ Í ³ é
20 C ³ ÝÑå»ÉÇ C ÉáëÝ CDH ³ ë ï áõ ³ ÍáõÃ» ³ ÝÝ
21 D Éáõë ³ ÝóùáõÙª ² É ³ ½· C ËáñÑñ¹» ³ Ý
22 C Ñ ³ ñÇõñÇó
23 B Éáõë ³ ÝóùáõÙª ² É ³ ½· C Ýáõ ³ ½»óáó BGH Á½Ï ³ -ï ³ ñ» ³ ÉëÝ C ½Ï ³ ï ³ ñ» ³ ÉëÝ
24 BCG ãÇùª ï áÕÁ D ³ ó»Éáõ ÙáÉáñ»Éáóë
25 GH ³ Ý·» ³ É
26 C å ³ ï ÏñÇÝ
27 C æÝç»ñ C Ëéáí áõÃÇõÝÝ
28 AD »ñÏÇÝë
29 C êáõñµÝ
30 C ì ³ ëÝ ËáñÑñ¹á H ËáñÑñ¹» ³ Ý C ïÝ ³ õñ¿Ýáõ-Ã» ³ ÝÝ
31 C ÍÝÁÝ¹» ³ ÝÝ
32 BCG ãÇùª ï áÕÁ
33 CH òÝÍáõÃÇõÝ H Ýá Ý BGH »Õ ³ µ»ñÇóÝ
34 C ÆõÍ» ³ É
35 B ö ³ é¿ BC ³ ñ ³ ñáÕ C ³ ëñ Ññ ³ ßáõÃ» ³ Ý
36 BG »ñ·»É C »ñ·»Ùù ø»½ B Á½÷ ³ éë, ³ Ù¿Ý C ÷ ³ éë

ՓՈԽ

Նոր տաւնիւս երկնաւորաց հրեշտակական դասուց
Եկայք ցընծասցուք, նոր ժողովուրդք, այսաւր:

Երջանիկ զուարճացելոցն յաւէտ՝ հոգւոցն սրբոց
Հաղորդք եղիցուք ուրախական երգով:

Րաբունեացն իմանալեաց հողեղինաց ազանց
Մատուսցուք բանիւ աղերսական նուէր:

Սրբբազանք եւ երկնայինք աստուածամերձ հոգիք,
Քահանայապետք մըշտապաշտաւն բուրմամբ,

Էական բարւոյն պաղատեցէ՛ք յաւէժ
Վասն եկեղեցւոյ մանկանց պահիլ անփորձ:

Սոսկալիք յերկաքանչիւրսն, մեզ աւգնական լերո՛ւք,
Բարեկամք բարիք եւ մարդասէր հոգիք:

Ի մարմնոյս լուծանելոյ հոգւոց կապից ժամու
Եւ ի վերըստին անլոյծ կապիլն անմահ:

Երեւեալ բարեկամացըդ զուարթագին տեսլեամբ,
Աւանդել զհոգիս մեր յարդարոց կայանս:

Անդր ի յարութեան, յորժամ փողով մեծաւ
Ժողովէք զընտրեալսն առ ի չորից հողմոց,

Ցամպըս լուսաւորս ընկալարո՛ւք ըզմեզ՝
Ընդ առաջ Փըրկչին վերաբերիլ յերկինս:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 490³-491³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 315µ-316µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 294³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 74µ-75µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 304µ-306µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 193
Êáñ³·Çñ
ABDGH ö[áË]
Ì³Ûñ³Ï³å³Ü»ñë¿ëÇ» ³Ûë µ³Ýë
´Ý³·Çñ
1 B ï³õÝÇë D ¹³ëáõù
3 G Ñá·õáó ABG ãÇù ëñµáó
4 AB áõñ³ËáõÃ»³Ý
5 BG ÑáÕ»ÕÇÝ³óë
6 B Ø³ ïáõëóáõùÝ
7 A á·Çù
9 D µ³ñáÛÝ
10 BGH Ù³Ý·³Ýó
11 H ëáëÏ³ÉÇ H »ñÏ³ù³ÝãÇõñ H ³õ·Ý»ó¿ù ³é î¿ñ ÷Ë ³õ·Ý³Ï³Ý É»ñá°õù
12 B ´³ñ¿Ï³Ùù
13 H ÉáõÍ³Ý»Éáí BG Ñá·õáÛë D Ñá·áó
15 A ¾ñ»õ»³É BG µ³ñ¿Ï³Ù³óÁï
16 DG ²õ³Ý¹»³É H Ï³Û³ÝëÝ
17 A Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· B Éáõë³ÝóùáõÙª ö[áË] H ²Ý¹
18 B ½ÁÝ¹ñ»³ÉëÝ
19 D Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½·
20 H í»ñ³Ûµ»ñÇÉ

Սրբասաց ձայնիւ վերագոչեմք ընդ ձեզ,
Սուրբ Հրեշտակապետք, գերեքսրբեան նուագս.

Բարեխաւսք եւ ի յայժմուս կենդանութեան լերուք՝
Փրկել յանցանաց պատուհասից զանձինս:

Այսաւր խոնարհեալ, ո՛վ Միքայէլ յաղթաւղ,
Մեծրդ Գաբրիէլ, մեզ տաւնակից լերո՛ւք,

Նոյնք եւ պահապանք յելս եւ ի մուտս եղեալ,
Ի յորոգայթից չար Թշնամւոյն փրկել:

Սուրբ Երրորդութեանըն միշտ երգել ըզփառս
Այժմ եւ հանապազ եւ յաւիտեանս, ամէն:

21 A í»ñ ³ ·áã»É B í»ñ ³ Û·áã»Ùù
22 B ÑñÁß ï ³ Ï ³ å» ïù
23 A ´ ³ ñ»ËûëùB ´ ³ ñ¿Ë ³ õëù µ ³ ñ¿Ë ³ õë
25 BDG Ù»½ ÷Ë áí D Û ³ ÕÃáÕ
27 D ÜáÛÝ BGH »Õ» ³ Éù
28 D ÃÁßÝ ³ ÙáÛÝ A ÷ñÏ»É H ÷ÁñÏ» ³ Éù
29 B ºññáñ¹áõÃ» ³ ÝÁ¹ H »ñ·»ëóáõù
30 B Ç ÷Ë »õ

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ

Զարթի՛ր, եկեղեցի՛, ի նորահրաշ հանդէս,
Արիք մեք ելցուք ի յերկնայնոցըն մէջ,
Տէրըն մեր Յիսուս է գլուխ անկեան երկուցս,
Ընդ այս դուռըն մըտցուք ի կենդանեացն կայանս,
Տեսցուք զայն հանդէսն եւ զուարճասցուք ի նոյն:
Եղբարք, է յերկինըս Թագաւոր Աստուած,
Բանակք ըզնովաւ կան անմարմնական զաւրաց,
Պետք եւ քահանայք, նոյնք եւ իշխանք բազումք,
Տաճար վայելուչ, յորում Աստուած հանգչի
Եւ շուրջ ըզնովաւ սպասաւորեն սոքա,
Իբր ընդ հայելի աւրինակաւ տեսէք
Եւ յերեւելիս զաներեւոյթն ուսիք,
Ով որ սըխրանայք ընդ արքունեացըն փառս,
Հայեցէ՛ք ի վեր, որոց պատկեր սոքա,
Ապականացուս անապական փառացն,
Զիք ի մէջ նոցա բայց խընդութիւն յաւէտ
Միշտ ի խաւսակցելն ընդ Աստուծոյ ուրախ,
Ի մէնջ վերացեալ, թէ ոք ի մէջ իւրեանց,
Առնուն ցընծութեամբ եւ համբուրեն սիրով,
Պըսակեալ պըճնեն եւ յիւրեանց կարգն խառնեն:
Զգեցեալ են բեհեզ եւ արքունի քղամիդ,
Թագ ունին ի գլուխս ականակապ պայծառ,
Սէր անճառ ցընծութեամբ ի մէջ նոցա մաքուր,
Ծաղր եւ զուարճութիւն անդ ի միմեանց ի տես,
Ծաներուք ըզխորհըրդոցըս խորս:
Առաջինքն խաւսին ընդ Աստուծոյ յաւէտ
Եւ զոր ուսանին ըզկնի դասուցն յայտնեն,
Այսպէս ի միմեանց, ը՛, զուարճանան ի ձայնս,
Ով անճառ եւ նորոգ իմաստութեան վերնոյն,
Որ մատակարարի ի զըւարթնոցըն պարս:
Նոքա բարեխաւսեն ընդ մարդկան յաւէտ,
Որ որոշեցայք ի համադրեալ պարէն,
Ո՛վ Տէր ամենակալ, յԵրուսաղէմ գըթա՛յ,

² ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 491³-493³

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 106µ-109³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 295³µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 75µ-77µ

Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B î³Õ ëñµáó Ññ»ßï³Ï³óÝ Ç Ü»ñë¿ë È³Ù[µ]ñáõÝ. D öáË G ²ÛÉ ï³Õ Ññ»ßï³Ï. Ç Ü»ñë¿ë »å. È³Ùµñ.

´Ý³·Çñ

1 BG Ñ³Ý¹¿ëë D ãÇù 1-45 ïáÕ»ñÁ

2 G Û»ñÏÝ³ÛÝõáóÁÝ

20 BG Ï³ñ·

25 G ¹áõù½³Ûë ½êáõñµ ËáñÑÁñ¹áóÁë ÷Ë Á½ËáñÑÁñ¹áóë

27 BG ¹³ëáõñóÝ

31 B Üáù³Û µ³ñ¿Ë³õë»Ý

Այսինքն ի տեղին, որ պատրաստեալ էր մեզ,
Զի լցցի դարձեալ նա մարդկայինս ազգաւ:
Անկեալ առաջի երկնաւորաց զաւրացդ,
Շնորհ մեք ունիմք աղաչելոյդ ընդ մեր,
Ով մեծ քահանայք եւ բընութիւնք անախտք,
Ներումն հայցեցէք այս պատժապարտ ազգիս,
Որ եմըք տընանկք, ի ձէնջ աւտար պանդուխտք,
Մեծըդ Միքայէլ եւ Գաբրիէլ իշխանք,
Մարդկային ազգի յաւետախնամ տեսողք,
Առէք զաւրհնութիւն տաւնախըմբեալ աւուրս,
Ի փառս եւ ի պատիւ ձեր սքանչելի անուանդ,
Այժմ եւ առյապա յաւիտենից, ամէն:

Ձեզ ձայնակից զըւարթունք, պետ երկնայինք եւ իշխանք,
Այսաւր եղեւ Նոր Սիովն, դուստըր վերնոյդ մաւր մեծի:
Ով բընութիւնք միշտ անմահք, պըճնեալ փառաւք չքեղացեալք,
Երանութեան վիճակեալք, միշտ ցընծութեամբ առլըցեալք:
Աստուածութեանդ պաշտաւնեայք, առ ի բանէն կերակրեալք,
Լուսով հոգւոյն լուսազգեացք, իմաստութեան դուք քաղցեալք:
Մեր փըրկութեան տնաւրինիդ, Հաւր Միածնիդ Յիսուսի,
Դուք խորհըրդոցն աւժանդակք, ընդ անճառ շնորհն զարմացայք:
Ի մարտի յաղթող արքային, չար բանսարկուին կոխողին,
Կըրկնեալ ըզծունր առաջի, շընորհ կալայք մեր Փըրկչին:
Ըզձերդ ելից ըզտենչանս, ի լրումն էած զփափագանս,
Որ միշտ ողորմել խընդրէիք, այլ մոլորեալ ոչխարիս:
Այսաւր արար պարակից, զեկեղեցիս ձեր դասուդ,
Շուրջ ըզմարմնով Տեառն Որդւոյդ, եմք ձայնակից անմարմնոցդ:
Որոյ միջնորդ բարեխաւս, ըզձեզ ունիմք, ո՛վ մաքուրք,
Զմեզ զաղտեղեալըս մեղաւք, միշտ սըրբեցէ՛ք ձեր խընկովք:
Երամ սրոբէից եւ քրոբէք, ի մաքրող հըրոյդ ցայտեցէք,
Կաթ ի յոգիս մեր արկէք, սիրովըդ ձեր ջեռուցէք:
Ի խոստացեալ տեղտ ածել, զմեզ ի հովտէս յայս վըշտաց
Մեծիդ Գաբրիէլի Թախանձեմք, եւ ամենայն հրեշտակաց:
Ո՛հ, բարեգո՛ւթք, աղաչեմք, պարուց ձերոց ձայնակցեալք,
Փառս Երրորդութեանդ միշտ երգել, այժմ եւ յաւէտ յաւիտեանս:

34 BG ¿ ÷Ë ¿ñ
36 B ²Ý·»³É
37 B ÞÁÝáñù
40 BG ïÁÝ³Ý·ù B å³ÝïáõËïù
42 B Û³õ¿ï ³ËÝ³Ù
45 B ³éÛ³å³Û
47 BG êÇáÝ BG í»ñÝáÛ
53 B ³õÅ³Ý¹³Ï BDG ½³ñÙ³ó»³Éù
54 D Ù³ñïÝ
56 G À½Ó»ñ G ½÷³÷³ù³Ýë
58 D ¹³ëáõù
61 G ½³ÕïÕ»³ÉùÁë
62 G ëñáíµ¿Çó G ùñáíµ¿ù G ÑñáÛï ó³ÛÃ»ó¿ù
67 G Û³õÇï»³Ýë ³Ù¿Ý

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ

Գովեստ բերկրանաց քաղցրաձայնեալ երգեմք,
Զհրեշտակապետք եւ հրեշտակաց գումարք

Րաբունք պանծալիք եւ գերագոյն գոյից,
Անճառին տեսողք եւ մերձաւորք արփւոյն:

Ի մեզ քաղցրութեամբ աղաղակեմք նայել
Եւ հայցեմք գըթալ սիրով ի մեր բնութիւնս:

Գովեմք զբաղձալիդ, ներբողական երգով,
Երգ վերառաքեմք եկեղեցւոյ մանկունք:

Ով զըւարթնոց կաճառք եւ յարարչէն պատուեալք,
Ի նմանէ հայցեցէք մեզ թողութիւն մեղաց:

Րամեալքս աղաչեմք, զխաղաղութիւն խընդրել,
Սուրբ եկեղեցւոյ ի յարքայէդ երկնից:

Փ[Ոխ]

Իսկ վերադարձեալ գոչեմք երգ քաղցրանըւագ,
Մաղթանս բարձրագոյնս երգեմք եւ որ ըստ կարգին:
Էին անեղին աթոռք եւ հուպ Արարչին,
Ընդ մեզ հայցեցէք յԷէդ զհաշտութիւն անձանց:
Եւ քառակերպեան սրոբէք Փըրկչին սպասաւորք,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 493µ-494³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 109³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 295³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 79³µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 300³µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 299³µ
Êáñ³·Çñ
AD ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ ï³Õ Ññ»ßï³Ï³å»ï³ó M î³Õ ¶³ÝÓÇë Ðñ»ßï³Ï³å»ï³ó T Ø»Õ»¹Ç ³-ë³Û
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð. êñµáó Ðñ»ßï³Ï³å»ï³óÝ ¿ Üáñ ÉáÛë Û³ñ÷»-ÝáÛÝ Ó³ÛÝÝ ¿
Ì³Ûñ³Ï³åª ¶ñÇ·áñÇ ¿»ñ·ë ÷.
´Ý³·Çñ
2 M Ò»½ Ññ»ßï³Ï³å»ïù ÷Ë ¼Ññ»ßï³Ï³å»ïù »õ
3 G ·»ñ³·áÛÝù
5 BG Ý³ÛÇÉ
6 MT ÷Ë ïáÕÇ. Ð³Ûó»Ùù Ç Ó¿Ýç Ù»½ µ³ñ»Ë³õë É»-ñáõù
7 G ½µ³ÕÓ³ÉÇù¹ D ãÇù 7-8 ïáÕ»ñÁ
8 MT ÷Ë ïáÕÇ. ´³ñ»Ï³Ùù µ³ñÇù »õ Ù³ñ¹³ë¿ñ Ñá-·Çù
13 A ãÇù 13-14 ïáÕ»ñÁ B í»ñ³Û¹³ñÓ»³É MT ÷Ë 11-12 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
ð³Ë×³ÝÇó Ï»Ý³ó Á½Ù»½ ÏÁóáñ¹ù ³é¿ù,
¼Ç ½÷³éë »ñ·»ëóáõù ºññáñ¹áõÃ»³ÝÝ Û³õ¿ï
14 BG µ³ñÓñ³·áÛÝ ¹³ëáõ¹ ÷Ë µ³ñÓñ³·áÛÝë »ñ·»Ùù B Ï³ñ·Ç
15 MT ãÇù ß³ñ.
16 G Ù»ñ ÷Ë Ù»½
17 BG ëñáíµ¿ù

Ի նմանէ մաղթեմք խընդրել զթողութիւն մեղաց:
Բաբունք վեհագոյն սրովբէք աշակերտելոցս,
Հոգւոց մաքրութիւն ժտեցէ՛ք ի տուողէն բարեաց:

19 G í»Ñ³ ·á□Ýù

20 BG Ñá·õáó ÷Ë µ³ñ»³ó BG áõÝÇ ß³ñáõÝ³ Ïáõ-
ÃÇõÝ.

¶áí»³É ï¿ñáõÃÇõÝù ³ÝÙ³Ñ, ½³õñáõÃÇõÝù
½³õñ»Õù,
ºõ ÇßË³ÝáõÃÇõÝù ÇßË³õÕù Ç Ù»½ ·ÁÃ³ó¿ù,

êÇñáí □³õñ»ÉÇó (B Ù»ñáó) ËáÝ³ñÑ»ó³ñáõù,
ä»ï áõÃÇõÝù í»ñÇÝù »õ å»ïù Ñ³Ý¹»ñÓ
Ññ»ßï³Ï³õù

ö³éë í»ñ³é³ù»É ÁÝ¹ Ó»½ êáõñµ
ºññáñ¹áõÃ»³Ý,
ºññ³ÏÇ ³ÝÓ³Ýó »õ ÙÇá□ ²ëïáõ³ÍáõÃ»³Ý

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ հրաշական, նախքան ըսկիզըն եւ քան զյաւիտեան,
Տէր եւ Աստուած, աներ անվախճան, անմահ անհաս, եւ անճառական,
Որ ի բանէ Քո արարչական հաստատեցան եղեալքս ամենայն,
Արկէր հիմունըս հաստատութեան զդասս անմարմնոցըն քեզ փառաբան,
Ի հրոյ լուսոյ հոգի բանական, ստեղծեր զհրեշտակսն ի հուր կիզական,
Ի յանէից ստեղծեր զամենայն, ըզչորս տարերս բանիւ գոյական,
Ի հրոյ եւ յաւդոյ, ի ջորյ հողական յաւրինեցեր զբնութիւնս մարմնական,
Բարեխաւսութեամբ դասուց վերնական պահեա ըզմեզ անսասան,
Աղաչեմք:

Կազմեալ կառուցանէ ակս ամենայն, նախ եւ առաջին զաւրքն անմարմնական,
Ըզբազմաչեայ հոյլս քրովբէական եւ զվեցթեւեան գունդըն սըրբաբան,
Որք ըզՍուրբ Սուրբսն երգեն միաբան եւ աւրհնաբանեն զԱստուած քաղցրաձայն,
Զոկք աթոռոցն եւ դասք տէրութեան, իշխանութեան եւ սուրբ զաւրութեան,
Հրեշտակապետք դասուք պետական, զաւրք հրեշտակաց սպասաւորական,
Մեծ Գաբրիէլ, պետըն վերնական եւ Միքայէլ նորին համանըման,
Զորս եւ ետուր մարդկան պահապան յայսըմհետէ մինչեւ յաւիտեան,
Բարեխաւսութեամբ դասուց վերնական պահեա ըզմեզ անսասան,
Աղաչեմք:

Ռամից մարդկան, դասուցն որ ընտրեալ պետք եւ իշխանք, նոցին հաստատեալ,
Որ յԱստուծոյ ձեզ հրաման տըւեալ, եւ պահապանս մարդկան կացուցեալ,
Զոր ի նախնումն Աբրահամ տեսեալ, յորժամ Սոդոմըն պատուհասեալ[ա]
Եւ զԵգիպտոս ցասմամբ ըմբըռնեալ, եւ զանդրանիկս նոցա սատակեալ[բ],
Բայաղամու ահիւ սպառնացեալ, զոր մարդկապէս էշըն խաւսեցեալ[գ],
Յեսւայ Նաւեայ սըրով երեւեալ եւ զաւրապետ զաւրացն ասացեալ,
Բարեխաւսութեամբ դասուց վերնական պահեա ըզմեզ անսասան,
Աղաչեմք:

Ռամից ազգին Իսրայէլ կոչեալ, մեծ Միքայէլըն պաշտպան եղեալ[դ],
Դաւթի հրեղէն սըրով սաստկացեալ եւ մեղայիւ զպատիժն արգելեալ,
Եսայիաս ծըխովըն տեսեալ եւ ունելեաւք զկայծակն ընկալեալ[ե],
Ըզփառսակայ զաւրսն սատակեալ եւ Եզեկիայ կենաց պաշտպանեալ,
Եզեկիէլ զնըշանն տեսեալ, պըճըղնաւոր զգեստիւըն պըճնեալ[զ],

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 296µ-299 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ å ª ØÏñ ïÇã

ա Ծննդ. ԺԹ 23-29
բ Ելք ԺԲ 29-36
գ Թուոց ԻԲ 21-35
դ Դան. ԺԲ 13
ե Եսայի Զ 6
զ Եզեկ. Թ 2-3, 11

Դանիէլի զտեսիլըն մեկնեալ, ուստի արքայն էր զահի հարեալ[ա],
Այսաւր որդիք մարդկան ժողովեալ, զձեզ բարեխաւս առ Տէր միջնորդեալ,
Բարեխաւսութեամբ դասուց վերնական պահեա ըզմեզ անսասան,
Աղաչեմք:

***Տ**եսողք եղէք էին անտեսին, խորհըրդածուք խորոցն անքըննին,*
Դուք սպասաւորք էից արարչին, տնաւրէնութեան որդոյն կուսածին,
Միջնորդք համբոյր ընդ մեր Արարչին եւ բարեխաւս ազգիս մարդկային,
Ով Գաբրիէլ պետըդ վերնային եւ Միքայէլ դասակից նըմին,
Որ յակընարկելն առ ձեզ Արարչին, եղէք գիտակ խորհըրդոց նորին,
Առաքեցայք տալ ողջոյն կուսին, լինել տեղի փառաց անեղին
Եւ ի ծնընդեան կուսին ի յայրին, ընդ ձեզ իջեալ բազմութիւնք վերին,
Աւետաւորք հովւացն ի յանդին եւ առաջնորդք մոգուց արքային,
Ձեզ աղաչեմք ծառայքդ Արարչին, մեզ հայցեցէք զխաղաղութիւն
Եւ յիշեցէք զհոգիս ննջեցելոց մերոց եւ հայցեցէք մեղաց թողութիւն,
Բարեխաւսութեամբ դասուց վերնական պահեա ըզմեզ անսասան,
Աղաչեմք:

***Ի** տաւնըս ձեր առաւել ցընծան հոգիք սրբոցն եւ ուրախանան,*
Որք ընկալայք ի Տեառնէ հրաման, լինել որդոց մարդկան պահապան,
Եւ զաւետիս կենացն յարութեան հընչեցուցէք յաշխարհս ամենայն,
Զոր խընկաբեր կանայքըն լուան եւ ազդեցին դասուն մետասան,
Իսկ ի մեծի աւուր գալըստեան դուք հարկանողք փողոյն յարութեան,
Միջնորդք մահու եւ կենաց մարդկան, մեղուցելոց ապաշխարութեան,
Դու[ք] հալածողք դիւաց զաւրական, վանող զընդին լէգէոնական,
Դիւրինք ցաւոց ախտից վըշտական, գերեաց հանողք ի յազատութեան
Եւ եւս զանձինս.:

***Զ**որեքկերպեան աթոռ տիրական, ոսկիապատ ակամբք պատուական,*
Ամէնաւրհնեալ կոյս անապական, Աստուածածին տաճար տիրական,
Ծըրագ լուսոյ, ջահ արփիական, բուրուառ ոսկի, հըրոյն աննըման,
Որթըդ ծաղկեալ պըտղոյն վերնական, անուշահոտ վարդոյն բուրաստան,
Բարեխաւսեա Որդոյն միական, խաղաղութիւն տալ մեզ անսասան,
Միջնորդութեամբ պետից վերնական, Գաբրիէլի եւ Միքայէլեան,
Իննեակ դասուցըն հրեշտակական, անմարմնական զաւրացն արթնական,
Ողորմեա:

ա Դան. Բ 24-25

ՅՈՐԴՈՐԱԿ [ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ]

Զաւրք երկնային զըւարթնոց,
Դասք հրեշտակաց անմարմնոց,
Իշխանութիւնք աթոռոց եւ տէրութիւնըք վերնոց:

Ահեղակերպ քերոբէք, բոցատեսիլ սերոբէք,
Զարմանալի բազմաչեայք, լուսափայլեալք պաշտաւնեայք:

Իւսապըսակ պարէին, ի գլուխ եդեալ փայլէին,
Քաղցըր ձայնիւ աւրհնէին, զերեքսըրբեանն երգէին:

Ռամից էից Արարիչ, կենդանութեան մեր տուիչ,
Անմահութեան պարգեւիչ, որդոց մարդկան ազատիչ:

Աղերսանաւք հառաչեն, յերեսս անկեալ աղաչեն,
Սուրբըդ սրբոց ողորմեա, քո ստեղծւածոյն Ադամայ:

Վասըն մեղաց գործելոյն, հրաման ազանց լինելոյն,
Զդըրախտըն շնորհեա՛ զըրկելոյն, զփառս առաջին ըզգեստոյն:

Արժանանալ վերըստին, նայել ի լոյսըդ վերին,
Նոյն եւ ծնընդոցըս նորին, ի կատարածըն վերջին:

Ռամել զհոգիս եւ զմարմին, դարձեալ ի սէր փեսաին,
Ընդ անմարմնոցըն դասին փառըս տացուք անմահին:

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 300µ-301 ³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 299 ³ -300 ³
Êáñ ³ ·Çñ
MT ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ûñ ³ Ï ³ å ª ¼ ³ õñ ³ í ³ ñ

´Ý ³ ·Çñ
3 T ³ Ãáñáó
6 M ôÇõë ³ åë ³ Ï ÷ ³ ûÉ¿ÇÝ M »¹» ³ É å ³ ñ¿ÇÝ
8 M ð ³ µáõÝ» ³ ó ÷Ë ð ³ ÙÇó ¾Çó
9 M Ñá·áó ÷Ë áñ¹áó
14 M »ñÏÝ ³ ûÇÝ ÷Ë í»ñÇÝ

ՂԹ. ԿԱՆՈՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ

ՔԱՐՈԶ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ ԱՐԱՐԵԱԼ ԳԷՈՐԳԵԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ

Գոլով աքանչելի լոյս քում հանճարոյ, հարուստ քան ըզլոյս ծագմանն արեւու,
Անկոխ է բազմաց շաւիղ Քո վարուց, նուրբ եւ բարձրագոյն քան զելս աղաւնւոյ,
Յըստակ մաքրագոյն քան զոսկին հընդկաց, բըղխումըն բանից ի սուրբ քոց շըրթանց:
Քաղցրութեամբ ճառից քոց ուրախանան այսաւր համաւրէն Սուրբ Եկեղեցիք:
Տէր Սուրբ Յովհան, պայծառ վարդապետ տիեզերական,
Ի հրաշըս տաւնի քում յիշատակի պարեն զըւարթունք ընդ ջոկս արդարոց,
Զորս աղաւթակիցըս քեզ ընկալեալ մաղթեսցես առ Տէր զհաշտութիւն տաւնողացս,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Քրիստոս, վասն մեր զաղաչանս տաւնեցելոյս, աղաչեմք:

Էրեւեալ բողբոջ մանուկ քաջաբոյս յազնիւ արմատոց վերընծիւղեցար,
Տընկեալ լուսանիւթ պըտղեղ ձիթենի եւ արմաւենի ի տանն Աստուծոյ,
Ոռոգեալ վարժիւք գետոցն Աստուծոյ, զուարճացեալ պըտղովք անթառամելի,
Տէր Սուրբ Յովհան, հնազանդ աշակերտ Բանին Աստուծոյ,
Սուղ ժամանակաւ իսկ եւ իսկ հասեր ի լըումն իմաստից աստուածեղինաց,
Ի տիս հասակի նըման Յիսուսի սքանչելի ցուցար փիլիսոփայից,
Առաքելական զընդին զըլխաւորքն ողջագուրէին ըզհանդիսակիցդ,
Զորըս ձայնակիցս քեզ ընկալեալ հայցեսցես առ Տէր զքաւութիւն տաւնողացս,
Ընկա՛լ մարդասէ՛ր Քրիստոս վասն մեր զաղաչանս տաւնեցելոյս, աղաչեմք:

Ով մեծ խոնարհութեամբ սաստեցեր դիւաց եւ գոռոզութեան,
Առաքելաբար զաւրացար հոգւովն ի պատուհասել եւ բարեգործել,
Որով եւ ըզկռոցն ընդունայնութիւնս ի բաց մաքրեցեր ի տարրապաշտից,
Զաստուածգիտութեանըն լոյս ծագեցեր յամառեցելոց խաւարասիրացն,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 494µ-498 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 241 ³ -246µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 316µ-320 ³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 300 ³ -301µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø ³ ñá½ Úá íÑ ³ ÝÝáõ àëÏ»µ»ñ ³ ÝÇ, ÝáñÇÝ ¶¿áñ· ³ í ³ ñ¹ ³ å»ïÇ D ø ³ ñá½ Úá í- Ñ ³ ÝÝáõ àëÏ»µ»ñ ³ ÝÇÝ ³ ë ³ ó» ³ É ¶»áñ·» ³ Û í ³ ñ- ¹ ³ å»ïÇ T ÚáÑ ³ ÝÝáõ àëÏÇµ»ñ ³ ÝÇÝ Ç ¶¿áñ·» ³
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ð². ÚáíÑ ³ ÝÝáõ àëÏ»µ»ñ ³ ÝÇ ³ ñ ³ ñ» ³ É ¶¿áñ- ·» ³ Û í ³ ñ¹ ³ å»ïÇÝ Ð². ÚáíÑ ³ ÝÝáõ àëÏ»µ»ñ ³ ÝÇÝ ¿
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ åª ¶¿áñ·» ³ µ ³ Ý
´Ý ³ ·Çñ
2 C øáó
4 T ÑáÛÉù ³ ½·Ç Ù ³ ñ¹Ï ³ Ý ÷Ë êáõñµ »Ï»Õ»óÇù
5 T àëÏÇµ»ñ ³ Ý, ³ Õµ»õñ ëáõñµ ÷Ë êáõñµ
6 T ùá T »ñÏÝ ³ ÛÇÝùÝ ³ Ûë ³ õñ Ç Û»ñÏñÇ ÷Ë ½Áõ ³ ñ- ÃáõÝù... ³ ñ¹ ³ ñáó
8 T ÷Ë ïáÕÇ. ÀÝÏ ³ ºÉ ½ ³ Õ ³ ã ³ Ýë ï ³ õÝ»ó»ÉáÛë »õ á- ÕáñÙ» ³ ° Ù»½ Ù»Õáõó»Éáóë, ³ Õ ³ ã»Ùù
9 T °ñ»õ» ³ É
11 T ²éá·» ³ É T áõé× ³ ó» ³ É ÷Ë ½áõ ³ ñ× ³ ó» ³ É
12 C ÚáÑ ³ Ý T ÷Ë ïáÕÇ. î¿ñ àëÏÇ ³ µ ³ Ý, ³ ÝáõÝ ëáõñµ Ú ³ õÑ ³ Ý, ÑÝ ³ ½ ³ Ý¹ ³ ß ³ Ï»ñï ²ë ïáõÍáÛ »õ Ó ³ ÛÝ
14 CT Ñ ³ Ùµ ³ ÏÇ ÷Ë Ñ ³ ë ³ ÏÇ T ÇÙ ³ ë ï ³ ëÇñ ³ óÝ ÷Ë ÷ÇÉÇëá÷ ³ ÛÇó
16 T ãÇù ³ é î¿ñ T ãÇù ï ³ õÝáÕ ³ óë
18 T àëÏÇµ»ñ ³ Ý, ï¿ñ¹ ëáõñµ ÚáíÑ ³ Ý ÷Ë Ù»Í ËáÝ ³ ñÑáõÃ» ³ Ùµ
19 C Ñá·áíÝ

Տէր սուրբ Յովհան, նորըդ Դանիէլ պատուաւղ սըրբութեան եւ ժուժկալութեան,
Ծըգնաւորական դասուց միանձանց կանոն կենդանի աչաց հայելի,
Զորս աղաւթակիցըս եւ քեզ ընկալեալ մաղթեսցես առ Տէր զքաւութիւն տաւնողացս,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Քրիստոս, վասն մեր զաղաչանս տաւնեցելոյս, աղաչեմք:

Րաբունւոյն վերնոյ Փըրկչին Յիսուսի եղեր զգուշաւոր լըցաւղ հրամանի,
Պատուելով ըզծնաւղսն ըստ պատուիրանին ոչ թերացուցեր ինչ յաստուածայնոց,
Բաղձանաւք փառացն անեղծականաց լըքեր զըստ մարմնոյ փառս եւ զճոխութիւն,
Որոց փոխարէն տըւան քեզ փականք գանձուցն Աստուծոյ եւ արքայութեան,
Տէր Սուրբ Յովհան, բարեգութ բըժիշկ նահատակ, վանաւղ զաւրաց խաւարին,
Ծըգնակից մեծին սըրբոյ Մըկըրտչին եւ Էղիայի անապատայնոյ,
Զորս աղաթակիցըս քեզ ընկալեալ մաղթեսցես առ Տէր զհաշտութիւն տաւնողացս,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Քրիստոս, վասն մեր զաղաչանս տաւնեցելոյս, աղաչեմք:

Գեղեցիկ կարգաւ յառաջ մատուցեալ հասէր յաստիճան քահանայութեան,
Հոգին Սուրբ նըստիւր ձեւով աղաւնւոյ ի սուրբ քո գըլուխդ որպէս ի Քրոբիմն,
Որով զաւրացար ընդ առաքելոցն յայտնի քարոզել զխորհուրդն Աստուծոյ
Եւ ըստ Մովսիսի գեր քան զՍամփսոնին զհերձուածաւղսըն տամբըն կործանեցեր[ա]*:*
Տէր սուրբ Յովհան, մեկնաւղ Թարգմանիչ խորին իմաստիցն Աստուածաբանից,
Զորըս ձայնակիցըս քեզ առընլով հայցեսցես առ Տէր զքաւութիւն տաւնողացս,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Քրիստոս, վասն մեր զաղաչանս տաւնեցելոյս, աղաչեմք:

Եւս ի բարձրագոյն պատիւ ժամանեալ, նըստեալ քո յաթոռ հայրապետական,
Ընդ թագաւորաց աշխարհակալաց ունելով հանդէս աւրինադրութեան,
Նաեւ զհասարակազգաց մարդկութեան հոգալ զփըրկութիւն հոգւոց եւ մարմնոց,
Ուստի աւգնական եղեր զըրկելոց եւ վերակացու զըրպարտեցելոց
Վասըն սոսկալի վարուցդ ուղղութեան իսկ եւ անաչառ վարդապետութեան,
Դաւաճանեցար ի նախանձոտաց ի հրէաբարոյ արծաթասիրաց,
Տէր սուրբ Յովհան անմեղ հալածեալ վասն արդարութեան,
Որ ըստ Յովսէփայ եղեր զըրպարտեալ, նենգեալ ի կնոջէ[բ] *որպէս Հեղիաս,*
Այլ վերադարձար որպէս Յովհաննէս, յաթոռ քո նըստար դարձեալ ըստ Դաւթայ,
Զորս աղաւթակիցըս քեզ առընլով հայցեսցես առ Տէր զհաշտութիւն տաւնողացս,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Քրիստոս, վասն մեր զաղաչանս տաւնեցելոյս, աղաչեմք:

Ահա յաղթեցեր հակառակորդին պայծառ քաջութեամբ ի պատերազմին
Անմեղ վարեցար, որպէս գառն ի սպանդ կըրկին աքսորմամբըն յանիրաւաց,

24 T ÁÝÏ ³ÉóÇë »õ Ñ³Ûó»ëó»ë ÷Ë ÁÝÏ³É»³É… ï³õÝá-Õ³óë
25 C ï³õÝáÕ³óë
26 C ð³µáõÝáÛÝ T ´³ÝÇÝ ²ëïáõÍáÛ ÷Ë öÁñÏãÇÝ ÚÇ-ëáõëÇ
27 T Ã»ñÇ áã ·Áï³ñÛ³õñÇÝ³ó µ³ÝÇÝ ÷Ë áã… Û³ë-ïáõ³Í³ÛÝáó
30 C ÚáÑ³Ý C µÁÅÇßÏ »õ T µÁÅÇßÏ µ³ñ»·áõÃ
31 C ºÕÇ³ÛÇ T Î³ñ³å»ïÇÝ »õ ºÕÇ³Û Ù»Í Ù³ñ·³-ñ¿ÇÝ ÷Ë ØÁÏÁñïãÇÝ… ³Ý³å³ï³ÛÝáÛ
35 C øñáíµÇÙÝ T áñå¿ë Ç ùñáµÇÙëÝ Ç ëáõñµ ·ÉáõË ùá ÷Ë Ç ëáõñµ… øñáµÇÙÝ
37 T ãÇù 37-60 ïáÕ»ñÁ
ա Դատ. ԺԶ 30
39 C ãÇù ³é î¿ñ
47 C ÚáÑ³Ý
բ Ծննդ. ԼԹ 11-20
49 C ÚáÑ³ÝÝ¿ë

Ի մէջ հալածմանըն կատարեցար, զի առցես պըսակ մարտիրոսական,
Մարմնով ընդ վըկայսըն մեծարեցար, դարձեալ պատուեցար ի բարեպաշտից,
Որպէս կենդանի յետ մեռելութեան ցուցար վեհագոյն ապականութեան,
Տէր սուրբ Յովհան, վըկայ Քրիստոսի ճըգնակից արեամբ կատարեցելոցն,
Հոգւով ի կաճառս ելեր քըրոբէից եղեալ յանդիման Սուրբ Երրորդութեան,
Առ որ մաղթակից առեալ ըզսըրոբէս հայցեսցես յաւէտ զհաշտութիւն տաւնողացս,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս, Քրիստոս, հաւատով ի Քեզ հոգւոց ննջեցելոցն,
աղաչեմք:

Բարեպաշտութեան հաւատոց լըրմամբ եւ գործովք բարեաց
Ըզկեանըս մեր կատարել խընդըրեմք:

Առաւելապէս զանձինս եւ զմիմեանց ամենակալիդ Աստուծոյ յանձն առնեմք:

Փ[Ոխ]

Նոր նորոգչին մարդկան մարմնացեալ Բանին Աստուծոյ մայր Աստուածածին,
Նախասահմանեալ առաջնորդութեամբ ի տեսանողացըն կանխաձայնեալ,
Եւ ի ժամանակ հասեալ փըրկութեան ծընար աշխարհի զԱստուած մարդացեալ,
Որ եղեւ միջնորդ ընդ Հաւր հաշտութեան տուեալ զինքն ի խաչ անմեղն ընդ
մարդկան,
Առ որ բարեխաւս կըրկին հաշտութեան լինել աղաչեմք Սուրբ զԱստուածամայրդ,
Տէր Յիսուս հաշտեսցիս ընդ փըրկեալքս արեամբ Քո պատուականաւ,
Արժան ընդունակ մաղթանաւք սըրբուհւոյ Մաւր Քոյ եւ միշտ կուսի,
Հեղմամբ արեան Քոյոց ծառայից առաքելոց եւ մարգարէից,
Վըկայական հանդիսիւ նեղութեան սուրբ մարտիրոսաց,
Ճըգնաւորական խըստամբերութեամբ սըրբոց միանձանց,
Բարեպաշտութեան հաւատոյ փողոց սուրբ հայրապետաց:
Եւ որոյ այսաւր պատուեմք զյիշատակ մեծին Յովհաննու Ոսկեբերանի,
Որոց մաղթանաւք գըթասցիս ի մեզ Քրիստոս յաւուրն ահեղին,
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր:

---

57 C ÚáÑ³Ý
58 C ºññáñ¹áõÃ»³ÝÝ
60 C Ñ³Ý·áõó»ÉáóÝ ÷Ë Ñá·õáó ÝÁÝç»ó»ÉáóÝ
62 T ³Õ³ã»Ùù ÷Ë ËÁÝ¹Áñ»Ùù
63 T ãÇù ²ëïáõÍá
64 T Üáñá·³õÕÇÝ T ÷ÁñÏáÕÇÝ, Ù³ñ ØÇ³ÍÝÇÝ, ëáõñµ ÷Ë Ù³ñÙÝ³ó»³É… Ù³ñ
65 T ÷Ë ïáÕÇ. ²é³¹ñáõÃ»³Ùµ Ý³Ë³ë³ÑÙ³Ý»³É Ù³ñ·³ñ¿ÇóÁÝ Ï³ÝË³Ó³Ý»³É
66 T ÷ÁñÏáõÃ»³Ý Å³Ù³Ý³Ï Ñ³ë»³É
67 T ãÇù ÁÝ¹ Ð³õñ T Ù³Ñ ÷Ë Ë³ã
68 T ½Îáë¹ ³Ý³å³Ï³Ý ÷Ë êáõñµ ½²ëïáõ³Í³-Ù³ñ¹
69 T ÷Ë 69-74 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. ÎÁóáñ¹áõÃ»³Ùµ Ó³ÝÇÝ ÁÕÓ³Ï³Ý, Ïáë ³ÙÉáñ¹áÝ ³Ý³å³ï³Ï³Ý, ²É»õ ½åÁë³ÏÝ Éáõë³ÝÁÙ³Ý Á½êï»÷³Ýáë Ù»Í Ý³Ë³íÁÏ³Ý, ¼³ñÇ ³ÕÃáÕ å»ïÁÝ å³ñÃ»õ»³Ý, ½Èáõë³õáñÇãÝ ³½·Çë ³ñ³Ù»³Ý
70 C ëñµáõÑá
71 C ³ñ»³Ýó
73 C Ö·Ý³õáñ³Ï³Ý Ñ³Ý¹ÇëÇõ
75 T ½áñá C ÚáÑ³Ýáõ T àëÏÇ³µ³ÝÇÝ
76 T ·ÁÃ³ëóÇ T î¿ñ ÚÇëáõë øñÇë ïáë T ³Ñ³·ÇÝ ÷Ë ³Ñ»ÕÇÝ

ՏԱՂ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻՆ

Այսաւր ի քո փառս պարծի եկեղեցի, Ոսկեբերան Յովհան,
Քահանայապետ սուրբ անմեղ, անցեալ ընդ երկինս ի սրոբէիցըդ պարս:
Ո՜վ գետ յորդառատ, քաղցրանոյշ, քեւ զմայլեցաւ ընդհանրական աշխարհս,
Բարձրաձայն կոչաւղ, զմեղաւորս ի Քրիստոսի եկեղեցւոյդ ի գոգ:
Կանգնաւղ անկելոց եւ յոյս յուսահատելոց ի խաւարէ մեղաց,
Զգիրկըս լայնեցեր, ժողովել զվիրաւորեալս ի բանսարկուին նետից:
Դու երաշխաւոր մըտեր ամենեցուն, որ առ Քրիստոս դիմեն,
Զհոգին Պաւղոսի առեր, կըրկին ի քեզ Եղիսէոսըդ մեծ:
Զքէն միշտ գոհանան աղքատք, ով կերակրիչ ամենեցուն նոցա,
Զոմանըս բանիւ զայլս նոքաւք, սփոփեցեր ի յաշխարհէ ի կեանս:
Մեծդ Ոսկեբերան, քո սիրովդ ոչ յագենան տիեզերաց ազինք,
Հայր մանկանցըդ գըթած, որ մանրեալ զբանըս Սուրբ Գըրոց ի քո կոկորդըդ սուրբ:
Արտաքըս բերեր ախորժ եւ կերակուր ըզնա տղայոցս ետուր,
Քեւ պարծի այսաւր սուրբ հովիւ, Կոստանդնուպաւլսի եկեղեցին քո մեծ:
Նոր զքեզ առաքեալ կոչէ եւ զքո ստինըդ մանկաբար ծըծէ,
Ծառայ Քրիստոսի հաւատարիմ, որ զքո քանքարսն աճեցուցեր կըրկին:
Ուստի եւ եղեր իշխան տասըն քաղաքի, երկնաւորաց զաւրաց,
Սուրբըդ Յովհան արարաւղ, ուսուցանաւղ զաւետարանըն Տեառն:
Մեծդ յարքայութեանդ երկնից, ելեալ եղեր ըստ Քրիստոսի խոստման,
Յիշեա՛, աղաչեմք, ըզմեզ ի քո մաղթանս աստուածութեանդ հանդէպ:
Հուպ Երրորդութեանդ ի պար, քէրոբէից յոր դասեցար այսաւր,
Մի՛ Հայր մոռանար զողորմած, քաղցըր Քո կամս ի մեղաւորաց վերայ,
Այլ լե՛ր բարեխաւս ներել մեր յանցանացն, ի վըշտալից կենցաղս:
Զի յայդ յառագաստդ, ուր եւ, լիցուք արժանի փառաւորել զՔրիստոս,
Ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն յայժմուս եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 498³µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 287³-288³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 388µ-389³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 213µ-214µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG î³Õ êñµá□Ý ÚáÑ³ÝÝáõ àëÏ»-µ»ñ³ÝÇÝ C î³Õ êñµá□Ý ÚáÑ³ÝÝáõ àëÏ»µ»ñ³ÝÇÝ
´Ý³·Çñ
1 BCG ÚáÑ³Ý
2 C ãÇù ÁÝ¹ »ñÏÇÝë G ëñáíµ¿ÇóÁ¹
4 B »Ï»Õ»óá□ G »Ï»Õ»óõá□
5 B Î³ÝÏÝáÕ Ï³ÝÏ»Éáó C ãÇù 5-6 ïáÕ»ñÁ
6 BG ¼·ÇñÏëÁ¹ B ÄáÕáí»³É BG ½íÇñ³õáñ»³ÉëÝ
8 C ãÇù 8-10 ïáÕ»ñÁ
10 B □³ßË³ñÑÇ
12 B Ù³ÝÏ³Ýó G Ù³ÝÏ³Ýóë G ÏáÏáñ¹Áï C ãÇù 12-13 ïáÕ»ñÁ
15 BG ÁëïÇÝëÁ¹
17 C ãÇù ïáÕÁ
18 BG ÚáÑ³ÝÝ¿ë
19 B Ø»Í BG ËáëïÙ³ÝóÝ C ãÇù ïáÕÁ
20 BG Á½ù»½
21 BG ù»ñáíµ¿
24 C »ë ³ñÅ³ÝÇ ÉÇóáõù ÷Ë»õ... ³ñÅ³ÝÇ

Փ[ՈԽ]

Ի յորովայնէ ընտրեալ, ճրգնութեամբ Փըրկչին խաչակցեալ,
Ո՛վ Ոսկէբերան Յովհան, ի մարմնի հրեշտակ երկնաւոր,
Որ վաճառեցեր զկենցաղս, գընեցեր զանգին մարգարիտն,
Պահաւք, աղաւթիւք սըրբեալ, զքեզ տաճար Փըրկչին արարեր:
Համբաւ սքանչելի գեղոյդ, ըզհարսինըն սիրտ խոցոտեաց,
Մեծ թագաւորեալ քաղաքն յանւանէ փեսայ զքեզ հայցէր,
— Զանտիոքացի Յովհանն յիմ աթոռս հովիւ նըստուցէք:
Աւրհորդքն երագ ածին, քեւ զհարսինըն սէր լըցուցին,
Ի Կոստանդինու քաղաքն արեգակն պայծառ բազմեցար,
Տայիր ըմպելի նոցա զյորդառատ վըտակ բերանոյդ,
Որով ըզմայլեալ ուրախ ի Քրիստոս սիրով ցընծային,
Ընդ որ խանդացեալ չարին, զըրկաց հարսինն զքեզ խըլէր:
Ողբովք հառաչէր ըզկնի, զկամք վերնոյն ի վրէժըն շարժէր,
Ուստի եւ փառաւք ածար, կենդանի մարմին Քո որդւոցն:
Բազմեալ ի յաթոռըն սուրբ, խաղաղութիւն ետուր խռովելոցն,
Բան Քո կատարէր ըզգործն, հաստատէր ըզնոյն ի քաղաքն,
Ի յոր վայելեն եւ արդ, աղաւթիւք Սուրբ եւ քաջ հովուիդ:
Տաւն հանդիսական առնեմք, տիեզերք բոլոր քեզ այսաւր:
Յոր ծաւալեցար դու ծով, արբուցեր զհոգիս ամենայն,
Զքէն ի Քրիստոսի ի փառս գոհանամըք, հայր պատուական:
Աւրհնեալ յանպատում ի կեանս, ի յայժմուս եւ միշտ յաւիտեան:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 499³-500³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 288³-289µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 214µ-215µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 301µ-302³
Êáñ³·Çñ
ABG ï»°ë í»ñ»õáõÙ T î³Õ Úáí Ñ³ÝÝáõ àëÏÇµ»-ñ³Ý í³ñ¹³å»ïÇÝ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð². Úáí Ñ³ÝÝáõ àëÏ»µ»ñ³ÝÇÝ ¿
´Ý³·Çñ
1 B ÁÝ¹ñ»³É T Ñ»ï»õ»³É ÷Ë Ë³ã³Ïó»³É
2 BG ÚáÑ³Ý
3 T ·ÁÝ»Éáí
5 G ·»ÕõáÛ¹ BGT Ëáóáï¿ñ T 5-6-ñ¹ ïáÕ»ñÇ ï»Õ»-ñÁ ÷áËáõ³Í
6 T ³ñù³Û³ÝÇëï ÷Ë Ã³·³õáñ»³É
7 BG ÚáÑ³ÝÝ
8 T ãÇù ïáÕÁ
9 T ³ÝÙáõï ÷Ë å³ÛÍ³é
10 BG µ»ñ³ÝõáÛ¹ T ãÇù 10-13 ïáÕ»ñÁ
12 BG Ñ³ñëÇÝÝ ·ÁñÏ³ó
14 BG áñ¹áóÝ T ùá Ñ³ñëÇÝ óáõó³ñ ÷Ë Ù³ñÙÇÝ øá áñ¹õáóÝ
15 T Ñ³ßïáõÃÇõÝ ï³Éáí ÷Ë Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ »ïáõñ
16 T ÷Ë 16-17 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. ÀÝ¹ áñë í³Û»É»Ùù »õ Ù»ù ³Õ³õÃÇõù ù³ç Ñáíáõ³å»ïÇ¹
17 G ù³ç »õ ëáõñµ ÷Ë ëáõñµ »õ ù³ç
19 T ÷Ë ß³ñáõÝ³Ïáõ Ã»³Ý áõÝÇ.
À½Ù»½ ÛÇß»ëó»ë ³é î¿ñ ï³õÝáÕë ùá Ù»ÍÇ,
²ñÅ³ÝÇ ÉÇÝ»É »õ Ù»½ í³Û»ÉÙ³Ý ùáÛÇÝ åÁë³ÏÇ,
Ú³Ñ³·ÇÝ ³õáõñ Ù»ÍÇ ëáëÏ³ÉÇ Å³Ù
¹³ï³ëï³ÝÇ
¼»ñ·Çã »ñ·õáÛë »õ ï³ÕÇ ÛÇß»ëó»ë ³é î¿ñ
³Ù¿ÝÇ
21 BG »õÛ³Ýí³Ë×³ÝÇÝ ÷Ë Ç…Û³õÇï»³Ý

ՔԱՐՈԶ ՅՈՀԱՆՆ ՈՍԿԻԲԵՐԱՆԻ

Խաչաքարոզ խաչելոյն վըկայ, խաչաչարչար մեծըդ դիտապետ,
Երջանիկ տէր եւ սուրբ վարդապետ, բերանդ Ոսկի, բանըդ հանճարեղ,
Սիրտըդ մաքուր եւ հոգիդ բեղնաւոր, միտքդ մակադրեալ կտակացն Աստուծոյ,
Ո՜վ երանեալ Սուրբ Յոհաննէս, պայծառ քարոզ աշխարհի,
Մաղթեա՛ տաւնողացս ըզքաւութիւն մերոյ յանցանաց եւ մեղաց, աղաչեմ:

Առաւել պարծի ցընծալով Կոստանդինու սուրբ եկեղեցին,
Ընդ իւր առեալ զհովիւդ հոգոց, հարսնացելոց հաւրն երկնաւորին,
Որ յորդառատ սուրբ քարոզութեամբ զբազումըս ստացար յուղղականութիւն,
Որ չխորշեցար ի զարհուրանաց սուտակասպաս սուտ թագաւորաց,
Այլ համանըմանեալ ընդ Եղիայի, որ հալածեցաւ ի յԵզաբելէ,
Վասըն յանցանացն Աքայաբու եւ սատակմանն ամաւթագունիցն[*],
Մաղթեա՛ տաւնողացս ըզքաւութիւն մերոյ յանցանաց եւ մեղաց, աղաչեմ:

Ջհանդուրժեցեր վասըն թագուհոյն Եւդոքսիա չարեացն յայտնագոյն,
Որ յանդգնեալ ընդդէմ աւրինաց հակառակ էր սըբոյ կանոնաց:
Զոր ի քարոզ բեմասացութեան, յանդիմանեալ լինէր կըշտամբեալ,
Եթէ դարձեալ մոլի Հերովդիադայ, խընդրելով ըզգլուխ մեծին Յովաննու[**],
Իսկ նա խանդացեալ սադրանաւք, կամեցաւ բանալ ըզդրունս դից ազանց,
Մաղթեա՛ տաւնողացս ըզքաւութիւն մերոյ յանցանաց եւ մեղաց, աղաչեմ:

Առեալ ընդ իւր զունդըս համախոհ, որ չարաբանքն էին Յոհաննու,
Ընդ որս եւ զարի քաջն Եպիփանէս, հարկեալ ածին ի սնոտի ժողովն
Եւ անուղղայ յանդգնի խաւսել, որպէս ըզդասըն հեբրայեցոց:
Հանեն արտաքսեն ըզսուրբըն յաթոռոյն, համանմանեալ Աւետարանչին,
Որպէս եւ նա ի Պատմոս կղզին, սոյնպէս եւ սա ի Կոկիսոնին:
Որպէս եւ նա քարոզ գոլ Բանին, սոյնպէս եւ սա Աւետարանին,
Մաղթեա՛ տաւնողացս ըզքաւութիւն մերոյ յանցանաց եւ մեղաց, աղաչեմ:

Տուն եւ տաճար Հոգոյն Աստուծոյ, որպէս պատմէ անաւթն ընտրութեան,
Պատմաբանող ճառից հազարաց երկոտասանից եւ բիւրաւորաց,
Ի յորովայնի ընտրեալ ուղղութեամբ, սրբութեամբ քաղաքավարեալ,
Ո՜վ հայր հանրական զարմից, ի մարմնի հրեշտակ հոգեւոր,
Բանականաց բանիւ սպասաւոր, տընտես բարի եւ արդիւնաւոր,
Զոր քաղաքաց մեծին եւ փառաւոր, հայցէր ըզքեզ յանուանէ,
Մաղթեա՛ տաւնողացս ըզքաւութիւն մերոյ յանցանաց եւ մեղաց, աղաչեմ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 184³-186µ
Êáñ³·Çñ
H ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÙÝñ³Ï³å³Ê³ã³ïáõñ
´Ý³·Çñ

[*] Գ Թագ. ԻԱ 15-26
[**] Մտթ. ԺԴ 1-12, Մրկ. Զ 14-29, Ղուկ. Թ 7-9

Ուստի եւ մեք հաւատացեալքս, դաւանողք Սուրբ Երրորդութեան,
Զմայլեալք ի քումմէ վարդապետութեանց, խրախացեալ ցընծամք եւ տաւնեմք գոհութեամբ,
Եւ արտասուաւք ըղձանամք սրտիւք եւ գութս արկանեմք առ քեզ պաղատմամբ,
Կենդանի վըկայ մեծի կենսատուին, տէր սուրբ Յոհան եւ Ոսկիաբան,
Յորժամ բազմիս ընդ երկոտասանսն, յառագաստին փեսային բարձանց,
Անդ բարեխաւս մեզ լիցիս,
Աղթեա՛ տաւնողացս:

Իւսեա ազատ պայծառ հարսնարան, եւ զարթոյ զմանկունսդ աւրհնութիւն,
Տաւն հանդիսական այսաւր կատարեմք ի յիշատակի մեծիս Յոհաննու,
Որ ծաւալեալ ծովու հանգունակ, լըցոյց գետաւրէն եւ աղբեւրաբար,
Որ եւ մատուցմամբ սրբոյ խորհըրդոյն, աւանդեցեր ի Տէր զհոգիդ հըմտական,
Իսկ վըկայարանըն Բասիլիսկեա ինքնին բանայր զտապանն իւրական
Եւ ընդունէր զգանձն աստուածական, որ է բարեխաւս առ Քրիստոս,
Ահա յիշեսցես
Եւ եւս առաւել.,
Զանձինս:

Բամըս տարրից բնութեամբ գերամբարձ, հողեղինաց եւ աննիւթ հոգոց,
Մայր Աստուծոյ, բարձաւղ յանցանաց, կեցուցանող ազգաց եւ ազանց:
Փակեալ դըրախտին բացաւղ բանալի, ակըն չափիղայ, հրափայլ մարգարիտ,
Յոյս եւ ապաւէն յաւուրն աներեկ, մեզ բարեխաւս մեծի հզաւրիդ,
Ընկա՛լ զաղաչանս քոց պաշտաւնէից, դաւանողացս ըզքեզ մայր լուսոյ,
Աղաչանաւք սրբոյն Յոհաննու, երջանիկ հովուի եւ վարդապետի
Եւ ամենայն սրբոց աշխարհի, որք կատարեցան վասըն Քրիստոսի,
Մեզ ողորմեա, մայրըդ Աստուածածին, եւ կատարեա՛ զաղաչանըս մեր,
Բարեխաւսութեամբ.:

ԳԱՆՁ ՅՈՀԱՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ

Աւրհնեմք զՔեզ, Տէր ամենայնի, Հայր եւ ծընաւղ Որդոյն Միածնի,
Գովեմք ըզՔեզ լոյս անքննելի, անճառ ծընունդ Միածին Որդի,
Բարեբանեմք ըզՔեզ Սուրբ Հոգի, Բըխումն Հաւր անըսպառելի,
Երրորդութիւն անբաժանելի, աստուածութիւն անիմանալի,
Որ ասացեր լինել աշխարհի, երկնից եւ երկրի, հրեղինաց գընդին,
Զմարդըն ստեղծեր ձեռամբ Քո բարի, ի պատկեր Քո փառաւք զարդարի,
Եդեր զնա ի դըրախտն ադենի, պահու ուտել պատուիրան դընի,
Իսկ նա անցեալ ըզՔոյդ հրամանի, անկեալ յերկիր, քրտամբ վաստակի,
Ընկա՛լ զերգըս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք:

Յանճառ փառաց Քոց խոնարհեցար, Որդի եւ Բան Հաւր Քո կամարար,
Կերպիւ մարդկան յերկրի շըրջեցար, ի սուրբ խաչին սիրով բարձրացար,
Եդար ի գբի արեգակն արդար, յարեար փառաւք Քո Աստուածայբար,
Ազատեցեր զԱդամ տիրաբար, իշխանաբար յերկինս համբարձար,
Առաքեցեր զհոգիդ կենարար առաքելոց դասուցն մխիթար,
Լեզուս հրեղէն նոցա պարգեւեալ, անպատմելի շնորհաւք զարդարեալ,
Քարոզելով զբանդ ամենակալ, լուսաւորել զաշխարհըս խաւար,
Ընկա՛լ զերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք:

Քեւ ընդրեալ գունդն երկոտասան, ի յընթանուր աշխարհ սփռեցան,
Բազումք շաւղաց նոցին ընթացան ու աստուածային շնորհաւքըն լըցան,
Որ եւ Յոհան մեծն Ոսկէբերան անաւթ եղեալ Սուրբ Երրորդութեան,
Նըստի ի յաթոռ հայրապետական հովել ըզհաւտըս Սուրբ տիրական,
Արեգակնանըման յայտնական, պայծառ բանիւ վարդապետական,
Աղբերաբար յորդահոս բըխման, արբուցանէր զազգս որդոց մարդկան,
Երանելի Տէրն Սուրբ Յոհան, պարծանք բոլոր մարդկաինս բնութեանս,
Ընկա՛լ զերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք:

Յանեղական լուսոյն զարդարեալ, մեծն Յոհաննէս այրըն սըբասնեալ,
Հայրապետաց գերագոյն գըտեալ, վարդապետաց գերահրաշացեալ,
Յորդահոսան Հոգովըն լըցեալ, զծարաւ բնութիւնս մեր արբուցեալ,
Սուրբ Յովաննու մեծինն նըմանեալ, ըզչարագործսն յանդիմանեալ,
Զոր Թագուհին բարկութեամբ լըցեալ, վասն Յոհաննու ժողով արարեալ,
Ի յաթոռոյն ըզնա աքսորեալ ու ի Կոկիսոն հայոց յուղարկեալ,
Իսկոյն նըշան յայտնի երեւեալ, զի յաթոռոյն վերա հուր ցելեալ

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 146³-150µ
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÿñ³Ï³å ²ÿù ÚáÑ³Ýáõ

Եւ ի հրոյն ձայն մեծ բարբառեալ, ո՞ւր ես ասէ, վարդապետ ընտրեալ,
Ընկա՛լ գերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք։

Ոսկիաբան սուրբըն սքանչելին, մեծըն Յոհան բազմաց բաղձալին,
Ոչ դադարէր ի պատմաբանին, այլ միշտ հեղոյր զգանձն աստուածային,
Զոր եւ յայտնեալ Բասիլիսկոսին, զվերափոխիլն յաշխարհէ գնորին,
Թէ եկ հանգիր մըշակդ երկնային յաշխատութեանց քոյ վաստակին,
Զոր հաղորդեալ կենարար հացին եւ անըսպառ անմահ բաժակին,
Յայնժամ հանգաւ ի փառս Արարինն Սուրբ Յոհաննէս արհի պանծալին,
Անճառ փառաց արժանաւորի, զոր ոչ անկաւ ի սիրտ մարդկային,
Ընկա՛լ գերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք։

Հայր բարեգութ Արարիչն Աստուած, որ իրաւունս առնէ զըրկողաց,
Մեծաւ չարաւք ըզնոսա տանջեաց, որ կամակիցին աքսորանաց,
Եդուքսիայ տապանն երերաց, երեսունուերեք ամ ոչ դադարեաց,
Մինչեւ յայտնեալ Թագըն պարծանաց, Թէոդոս մեծ պըսակըն փառաց,
Գրէ նամակըս պաղատանաց եւ Թողութիւն հայցեր յանցանաց,
Ըզարձակումն խնդրէր կապանաց, զի դադարի մայրն յերերմանաց,
Ընկա՛լ գերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմահ Թագաւոր, աղաչեմք։

Առեալ զնամակըն Թագաւորին, տարեալ ընԹերցան հուպ գերեզմանին,
Բացեալ զտապանն Ոսկէբերանին, գըտեալ ամբողջ ըզմարմին նորին,
Յայնժամ պատեալ կտաւով մեծագին, եւ զգուշութեամբ եդեալ ի նաւին,
Տարեալ եհան նաւն ի յայն տեղին ուր էր այրի կընոջն այգին,
Զոր էր տուեալ մայր Թագաւորին, Եդուքսիա կինն Արկադէին,
Որ մայրս անուն էր Յոհանիսին, Թէոդոսի մեծի արքային,
Յայնժամ առեալ ըզմարմին սորին, տարեալ եդին յիւրում աԹոռին,
Ընկալ գերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք։

Նորըս սքանչելիք դարձեալ երեւեալ, ձեռամբ մեծի Յոհաննու յայտնեալ,
Որ ի շնորհաց Հոգւոյն զարդարեալ, հողեղինացըս գերազանցեալ,
Առանց հոգոյ մարմինն կանկնեալ, մեծայբարբառ ձայնիւ խաւսեցեալ,
Զաստուածագործ աչըն տարածեալ, խաղաղութիւն ընդ ձեզ ասացեալ,
Իսկ որք լըւեալ փառս վերառաքեալ, ըզհրաշայգործ Արարիչն աւրհնեալ,
Եւ Թագուհին արձակումն առեալ յերերմանէն եղեւ դադարեալ,
Ընկա՛լ գերգս բանաւոր, Յիսո՛ւս Քրիստոս, անմա՛հ Թագաւոր, աղաչեմք։

Ուրախութեամբ մանկունք Սիոնի տաւնեն ըզտաւն քո յիշատակի,
Տէր Սուրբ Յոհան, վարդապետ բարի, լըցեալ շնորհաւքն եւԹն արփենի,
Մեկնիչ Նորոյ եւ Հնոյ կտակի, մըշտահոսան հոգովն անմահի,
Զերդ զարեգակն ի մէջաւրէի, այնպէս փայլեաց բան քո ցանկալի,
Մեղուցելոց մարդկային ազգի դարձուցանող եւ խրատիչ բարի,

Ամենագով հայրըդ բաղձալի, Տէր սուրբ Յոհան, պարծանք աշխարհի,
Ահայ յիշ.
Եւ եւս առաւել.
Զանձինս.:

Ի *հիւանդ հոգոցըս մեր ի մարմին, բըժիշկ բարի, Սո՛ւրբ Աստուածածին,*
Որ *աւետեաւք հրեշտակապետին ի քեզ տարար դու զանտանելին,*
Սերովբէից *գերագոյն դասին, համանըման աթոռոց վերին,*
Կաթն *արբուցեր մեր կերակրողին, Էին անմահ սուրբ Թագաւորին,*
Բարեխաւսեա՛ *Միածնի Բանին, մարմնացելոյն ի քէն Յիսուսի,*
Երգաւք *հայցմամբ մեծ կարապետին, Ստեփաննոսի Նախավըկային,*
Րամից *հայոց մեծ հայրապետին, արթուն անուն Սուրբ Լուսաւորչին,*
Ամէնիմաստ *մեծ վարդապետին, Ոսկէբերան Սուրբ Յոհաննիսին,*
Նախախնամել *զգինս արեան նորին, զերկըրպագունըս պատուական խաչին,*
Ի *մեզ գըթալ յաւուրն ահագին, ի սոսկալի ժամ դատաստանին,*
Նընջեցելոցն *մեր քաւութիւն եւ մեղապարտ երգողի սորին, ողորմեա՛:*

ՏԱՂ ԳԱՆՁԻՍ

Բարի եկիր, բարեաց բաշխաւղ, բարի ողջոյն մատուցանեմք,
Ի գալըստեանդ Քո ցընծան դասք երջանիկ ուղղափառաց:
Եւս առաւել պայծառանան դասք խաչակրաւն ճըգնաւորաց,
Եւ զուարճանա եկեղեցի, հանդերձ սըրբաւք ժողովըրդովք:
Յառագաստի բազմեալ հանգչիս, որպէս եւ Տէրն ի վերնատան,
Եւ բաժակ մատուցանես ամէնաւրհնեալ Քո սուրբ աջովդ:
Աւրհնեմք զՔո սուրբ զառաքիչն եւ շնորհք ունիմք առաքողին,
Քրիստոսի պըսակողին, որ Քեզ ընդրեաց յորովայնէ:
Առաջնորդ եւ վարդապետ ընդրեալ ի մէջ եկեղեցոյ,
Գառն անբիծ յերկրի գըտար եւ գըւարակ, աւրհնեալ է Տէր:
Զաւրք երկնից սերովբէիւք ընդ Քեզ իջեալ պարեն այսաւր,
Դու ես լոյս խաւարելոց եւ առաջնորդ մոլորելոց:
Յամենայն ժամ հայցեսցես ի Քրիստոսէ զողորմութիւն,
Մեղաց մերոց ըզթողութիւն եւ աշխարհի զխաղաղութիւն:
Փըրկչին մերոյ պատիւ եւ փառք ի յաւիտեանս յաւիտենից,
Քրիստոս, աւրհնեալ ես յաւիտեան,
Այժմ եւ յաւէտ, միշտ յաւիտեան:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 150µ-151 ³
Êáñ ³ ·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ՅՈՐԴՈՐԱԿ Է [ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻ]

Գետ հոսեալ աստուածային, յորում Հոգոյն Ջուրք գընացին,
Հին եւ Նոր կտակարանաց ուխքըն ծածկեալք եւ յորդեցին:
Խորհըրդոցն աստուածային, խորհըրդագէտ անճառ խորին,
Իմաստուն հազարապետ, տիեզերաց մեծ վարդապետ:
Երեւմամբ Սուրբ հրեշտակաց, ի Քրիստոսէ ձեռնադրեցար,
Զպատմուճանըն փորանկեալ առ ի վերուստ Հոգով զգեցար:
Ի վիմէն եկեղեցոյ զփականս երկնից հաւատացար,
Սիրեցեալ աշակերտէն զԱւետարանն առընկալար:
ՅԱստուածածին Սրբոյ Կուսէն զեմիփորոնն զքեւ արկար,
Հայրապետ սուրբ Յովհաննէս, շնորհաւք Հոգոյն իմաստնացար:
Մեծ քաղաքին Կոստանդին ու պըսակ փառաց Թագ աճարկու
Անտիոքայ մեծ ճոխութիւն, քրիստոնէից պայծառութիւն:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 302 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ճ. ԿԱՆՈՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՔԱՐՈԶ ԳՐԻԳՈՐԻ ՍՔԱՆՉԵԼԱԳՈՐԾԻ ԱՐԱՐԵԱԼ ՄՈՎՍԻՍԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ

Մաքրափայլ վարուք ի մարմնի միշտ պայծառացեալ, ով երանելի Տէր Գրիգորիոս,
Հրսկաւղ անուն կոչեալ ըստ գլուարթուն եւ մականուն Սուրբ Սքանչելագործ,
Առաքինասէր վարուց ճըգնութեամբ եւ երկնային քաղաքավարութեամբ,
Նախանձաբէկ յաւէտ առնելով զհեղգացելոց անձանց բազմութիւնս,
Խորամանկ իմըն հընարիւք ջանալ դաւել միշտ զանդաւելիդ,
Պատըրուակեալ իմըն չարութեամբ զոչ յաւէտ նըմանըս վերաձայնեալ,
Ուստի դատաստան յԱստուծոյ հասեալ զըրպարտաւղըն այսուն ըլկեալ:
Յայսըմ նըւագի Տեառըն նըմանեալ ըզզըրպարտաւղըն բըժըշկելով,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, սքանչելագո՛րծ, առ սքանչելարար Տեառն
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

Ով սքանչելի այրդ Աստուծոյ,
Ճըշմարիտ քահանայապետ եւ հովիւ հոգեւոր բանաւոր հաւտին Քրիստոսի,
Բարձրանալով Քո փառաց ի փառս հանգոյն Դաւթեան տանըն գովելի,
Աւրինակաւ Տեառըն Յիսուսի, խորհըրդածեալ միշտ յեկեղեցի
Առ փըրկութիւն մարդկային ոգւոց զըթածաբար միշտ խընամարկեալ,
Ի սքանչելի հրաշից տեսութիւն զմեհենապանն ոգւով կեցուցեալ,
Առ հրամանի Տեառըն ըըրութիւն, անշարժ վիմին բանիւ փոփոխեալ,
Ըզվիմացեալ ոգին չարացեալ, ի կակղութիւն նիւթի փոխարկեալ,
Ճըգնողական վարուց հետեւեալ, քո սուրբ հետոց, ո՛վ հայր պատուական,
Որով ցուցար հովուապետ բարի, արածելով զհաւտըն Քրիստոսի,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, սքանչելագո՛րծ, առ սքանչելարար Տեառն
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

Վըկայեալ քեզ յառաջագոյն հոգերգողին նախնի բան գըրոյն,
Սքանչելի զԱստուած միշտ ասէ ի սուրբ խորհուրդ իւրոց ծառայից,
Որով տիրապէս քեզ յաւէտ գըտեալ ըզնոյն տեսութիւն միշտ սեպհականեալ,
Ի հետիոտ ուղեւորութեան յաշխատախոնջ մարմնոյ վըտանգման,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 500³-503³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 246µ-251µ
Êáñ³·Çñ
A ï»ºë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ êñµáÛÝ ¶ñÇ·áñÇ êù³Ý-ã»É³·áñÍÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð´. ¶ñÇ·áñÇ êù³Ýã»É³·áñÍÇ ³ñ³ñ»³É Øáíë»Ç-ëÇ í³ñ¹³å»ïÇ

Ì³Ûñ³Ï³å³ Øáíë¿ëÇ ·áí
´Ý³·Çñ
1 C ãÇù áí
7 C ã³ñ ÉÁÉÏ»³É
18 C ÝÇõÃáó
19 C í³ñáõù
20 C ½Ñ³õïÁë
26 C Û³ßË³ï³ËáÝ×

Ի ջերմային տանըն ջըրայնոյ աւթագանեալ ի տիպ խորհըրդոյ,
Ըզչար այսոցըն դաժանութիւն, ի հեռաբնակ տեղիս հալածեալ,
Բըժըշկական շնորհի յաւելումն առ ի պատիւ տեղւոյն պարգեւեալ,
Յաւիտենից յիշատակ եղեալ, արդարութեան յաւէտ երեւեալ,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, սքանչելագո՛րծ, առ սքանչելարար Տեառն
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

Սուրբ եւ փառաւորեալ եւ ճըշմարտապէս, հովիւ քաջ ընտրեալ,
Ոչ մարդկային իրակերտութեամբ, այլ Աստուծոյ նախախնամութեամբ,
Որ զարժանիս միշտ վերակոչէ, զոր եւ յառաջ տիրապէս գիտէ,
Շնորհեալ յաւէտ զնոյն տեսութիւն քում սըրբութեան վերաձայնութիւն,
Առ ի հաւտի Տեառըն հաւաքումն եւ թերութեանըն յաւէտ լըրումն,
Որով ստացեալ զյետնեալսն ի բարւոյն եւ զկաշկանդեալսըն չարին խրատուն,
Ի հարուածոցըն սաստկութենէ զատելութիւն ի սէր փոխարկեալ,
Բըժըշկութեան արժանաւորեալ, ըզդառնութիւն բարուց ամոքեալ,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, սքանչելագո՛րծ, առ սքանչելարար Տեառն
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

Էապես բարւոյն բաղձանաւք միշտ յառաջեալ յառաւելութիւն,
Ի մանկական տիոց հասակի, սկիզբն արարեալ բարեգործութեան,
Ի ծերութեան ի նոյն յաւելեալ եւ յուղակոյն բընաւ ոչ կասեալ:
Գովելի ըսկիզբն արարեալ եւ բարւոք զաւարտըն ցուցեալ,
Բանականաց միայն ոչ սահման, այլ եւ անբան գետոց յարձակման:
Տիրաբար տեղին ծանուցեալ, յոր եւ յենլին միշտ արմատացեալ,
Անըզգայիւ զանշունչըն կապեալ, զտիրական հրամանըն յայտնեալ,
Փառազարդեալ ի փառըս Փըրկչիդ, փառաւորեալ զանճառ Տէրութիւն,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, սքանչելագո՛րծ, առ սքանչելարար Տեառն
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

Ստացեալ յաւէտ միշտ անուն բարի եւ սքանչելի վարըս բաղձալի,
Յիսուսաբար ի խաղաղութիւն, կոչեալ տիրապէս միշտ զամենեսեան,
Զի ի սիրոյ միաբանութեան գոլով Արարչին փառաց էութեան,
Շնորհեալ յաւէտ զխընդրոց մեծութին, ի հաւատոցըն հաստատութիւն,
Որովք զերկուցըն հարազատաց մահահրաւէր մախանըս չարին
Ի քաղցրութիւն յաւէտ փոխարկեալ եւ զանաւգուտ վեճըն փարատեալ,
Ոչ շահաւէտ ջըրոյն յաւելմամբ, այլ պըտղաբեր երկրի վայելմամբ:
Խաղաղութեան սերմըն սերմանեալ եւ կըրկնակի պըտուղըս հընձեալ,
Ըզկնի եկելոց առ ի շինութիւն եւ մեծագոյն սիրոյ յաւելումըն:
Բարեխաւսեա՛ միշտ, սքանչելագո՛րծ, առ սքանչելարար Տեառն
Վասն տաւնողացս ըզյիշատակըս քո, աղաչեմք:

---

29 C ï »ÕáíÝ
34 C Ý ³ Ë ³ Ñá · áõÃ» ³ Ùµ
43 C µ ³ ñáíÝ
45 C ÛáõÕÕ ³ ÏõáíÝ
46 C µ ³ ñÇáù
48 C ï »ÕÇ

Ի կատարած կենաց քոց լըրման նոյն սքանչելեաց յաւէտ յաւելումն,
Ոչ դիպուածով ինչ յանկարծադէպ, կամ պատահմամբ իւիք երեւեալ,
Հանգոյն հանուրց բնութեանց բանական եւ համայնից միաբանութեան,
Այլ յայտնութեամբ հոգւոյն ծանուցմամբ եւ սքանչելեաւք ի վեր քան ըզբան,
Մովսիսաբար իմըն հրաւիրեալ փառաւք ի փառըս վերափոխեալ,
Ընդ անմարմնոցըն դասակցելով, զսքանչելարար Տէրն միշտ փառաւորելով,
Ահա յիշեսցես զննջեցեալս ի Քեզ Քրիստոս եւ ողորմեսցիս
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում, աղաչեմք:

***Գ**երագոյն սիրով զաւրացուսցես ըզմեզ, միշտ խընդրեմք:*

***Ու**ղղել զանձինս միաբանելոցս ի պատուիրանաց Քոց պահպանութիւն, խընդրեմք:*

Փ[Ոխ]

Վերաձգաւղ երկնից եւ մըշտընջենաւորակից Հաւր Քոյ
Եւ Հոգւոյ Յիսուս Միածին Որդի Աստուծոյ,
Կեանք եւ կենաց տըւաւղ եւ ամենայն պարգեւաց բաշխաւղ,
Անհընարից միշտ հընարաւոր եւ գերահրաշ բնաւից միշտ կարաւղ:
Սքանչելի եւ սքանչելարար եւ ամենայն սքանչից բարերար,
Յաւուրըս տաւնի սքանչելագործին գերասքանչ սիրով ի մեզ գըթասցիս,
Պահեա՛ պարագաց ամաւք ուղղութեամբ զառաջնորդապետըն մեր [այս անուն]
Միշտ ամենայն լրութեամբ լիացեալ, եկեղեցւոյ դասակարգութեամբ
Եւս եւ յաւէտ զարքայն մեր [այս անուն] *միշտ նորոգել բարեպաշտութեամբ*
Եւ ամենայն պիտոյից լըրմամբ զամենեսեան միշտ խրախացեալս
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ Տէր.:

---

67 C Ñá · áÛÝ
72 C Ñ 3 Ûó»Ùù ÷Ë ËÁÝ 1 ñ»Ùù
80 C å 3 ñ 3 · 3 Ûó

ԾԱ. ԿԱՆՈՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ

Այսաւր ըզտաւն վըկայութեան առաքելոյս քո կատարեմք,
Քրիստոս Աստուած, որթ հայրական, ուստի է ուռըս պատուական:
Փիլիպպոս Բեդսայիդեան, զոր կոչեցեր Քեզ աշակերտ՟,
Որոյ թողեալ զկեանս մարմնական, խաչիւ յընթացս Քո միաբան:
Յուսով խոստման երանութեան, նըստել յաթոռ դատողութեան
Եւ աւետել հեթանոսաց նա զերեւեալ Փըրկչիդ Աստուած:
Գառնըս անմեղ ի մէջ գայլոց, եղեւ մատնեալ ի չարչարանս,
Զոր վասըն Քո սըրբոյ անուանդ ի կախաղանըս վտանգեալ:

ՓՈԽ

Ով սքանչելի քո զաւրութեանդ, որով ըզսաստըն բարկութեան,
Ի գործ էած ի փըրկութեան, զհոգին սաստիկ վրէժխնդրութեան:
Ի պատուհաս շարժեալ նոցա, խորովք ծածկեաց զամենեսեան,
Որով քո գութդ ողորմութեան հռչակեցաւ յամենեսեան:
Խաչիւ հաներ կըրկին անգամ, զիջեալսն ի գուբն անդընդական,
Հաւատացեալըս քու անուան, ստացար ըզգինըն Սուրբ արեանդ:
Փառք մեծ շնորհիդ անճառութեան,
Այժմ եւ յաւէտ, միշտ յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 297µ-298µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 222³-223³
Êáñ³·Çñ
BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ

´Ý³·Çñ
… Մտթ. Ժ 3, Մրկ. Գ 18, Ղուկ. Զ 14
4 B ÛÁÝÃ³ó
6 B ºÉ

ՃԲ. ԿԱՆՈՆ ԾՆՆԴԵԱՆՆ ԵՒ ՅԵՐԻՑ ԱՄԱՑՆ ԸՆԾԱՅՄԱՆՆ Ի ՏԱՃԱՐ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

ԳԱՆՁՍ ԱՍԷ ՁԿԱՓԱՅՍ
ԳԱՆՁ ԾՆՆԴԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Գ*ոյին անեղի, գոյին անմահի, գոյին անհասի,*
Անճառ հըզաւրի, որ անպատմելի, բանական սեռի,
Էից Արարչի, հանուրց ստեղծողի, երկնի եւ երկրի,
Լուսոյն արփենի, զաւրաց հրեղինի, անհուն բանակի,
Իննակի դասի, անհամար գընդի, անմարմնականի,
Այլեւ տարերի, քառիցըս նիւթի, որ միաւորի,
Զայս իսկ ի նախնի սկզբանն աշխարհի, յաւուր կիրակի,
Ապայ ըստ կարգի, յոր կամքըն հաճի, ասաց թէ եղիցի,
Աւրհնեալ Բանդ արարչական, որ արարեր զէակս ամենայն,
Աղաչեմք:

Ր*ամիցս արարող, էից հաստատող, տեսակս որոշաւղ,*
Ջուրցըն բաժանող, ի բարձունս հանող եւ կամար կապող,
Երկնից կառուցող, դէմ ջըրոց դընող եւ անջրպետող,
Երկրի հրամայող, բանջարաց բըղխող եւ ծառոց տընկաւղ,
Երկնից զարդարող, լուսնին բոլորաւղ, աստեղաց պարող,
Ծովուց հրամայող, զեռնոց արարող, թըռչնոց վերբերող,
Աւրհնեալ Բանդ արարչական, որ արարեր զէակս ամենայն̈,
Աղաչեմք:

Ի *խորհուրդ մըտեալ եւ հրատարակեալ, զթերին կատարեալ,*
Երեք սեռ ստեղծեալ, զոր Պըղատոն ազդեալ, իմաստասիրեալ,
Գործըն կատարեալ եւ թերին լըցեալ, աշխարհի բոլորեալ,
Այլ խորհուրդ առեալ, ըզմարդն յաւրինեալ, ինքեան նըմանեալ,
Ի դըրախտին եդեալ, բոլորից սիրեալ, իշխան կացուցեալ,
Պատուիրան տըւեալ, յամենիցն յուտել եւ ի միոյն չուտել,
Զոր ոչ կարացեալ, նայ յուխտին կենալ, եղեւ արտաքսեալ,
Աւրհնեալ Բանդ արարչական, որ արարեր զէակս ամենայն,
Աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 308³-311³
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³ åª ¶ñÇ·áñÇ ¿ ë³
- Ծննդ. Ա

Գըթացեալ լինի, Բանն անբաւելի եւ մարդ եղանի,
Ընտրեալ Իւր նախնի, յազգէն Յուդայի, ի տանէն Դաւթի,
Շառաւեղ բարի, զՅովակիմն արի, զԱննա գովելի,
Մինըն Յուդայի, մեւսն Ահարոնի, յարմատոց բարի,
Յովակիմ որդի, որդւոցն Դաւթի եւ Սաւղամոնի,
Աննայ Ղեւտացի, զարմ Ահարոնի, դուստըր Մաթանի,
Աւրհնեալ Բանդ արարչական, որ արարեր զէակս ամենայն,
Աղաչեմք:

Որպէս խաւսեցան, տեսլեամբ յայտնեցան եւ գուշակեցան,
Աստ կատարեցան բանքըն նախաձայն, մարգարէական,
Բըղխեալ գաւազան, յարմատոյն Յեսսեայն, ծաղիկըն շուշան,
Յանբերր անդաստան, յանպըտուղ ոստեան, յամուլ որովայն,
Խոստումն որ եղան, դաշինք ուխտեցան ի մէջ երկոսեան,
Աննայ իսկ ի տան, Յովակիմ յանդեան, պահաւք զինեցան:

Րամեալ բոլորին, պահսն քառասնին, զոր ինքեանք եդին,
Աւետիս առին, ծնընդեան Սուրբ Կուսին, ազդմամբ հրեշտակին,
Նըստել Աննային ի մէջ ծաղկոցին, ի բուրաստանին,
Տեսեալ ի ծառին, զձագսն ճընճըղկին եւ լայր զամլութիւն,
Եկեալ հրեշտակին աւետեաց նըմին զլըղանալ նորին,
Ձգալն Յովակիմին, զնըւէրս ընծային, զոր պատարագին:
Աւրհնեալ բանդ արարչական, որ արարեր զէակս ամենայն,
Աղաչեմք:

Ի ժամանակի, ի յեւթն ամսենի, Աննա ծընանի,
Դուստր երանուհի, որ պարծանք լինի, ազգին Եւայի,
Դուստր որ լաւ լինի, Ադամայ տոհմի քան ըզտասնորդի,
Դուստր որ մայր լինի, կուսութեամբ յերկրի, Աստուծոյն երկնի,
Մարիամ կոչի, որ լուսաւորի, ծնընդեամբըն Յիսուսի
Եւ տաւն հանդիսի, մեծ նաւակատի, Աննայի լինի,
Յովակիմ հըրճուի, ցընծայ ի հոգի եւ ուրախ լինի,
Յիշեա զհոգիսն.:

Էին անեղին, Էին անմահին, էից Արարչին,
Եղեր տեղ Բանին, ծընաւղ Միածնին, Սուրբ Աստուածածին,
Մայր Մանուէլին, պատուեալդ ի գընդին, սուրբ մարգարէին,
Ի լըրման բանին, նոցին առածին, որ վասըն քոյին,
Ցընծալ Աննային, Յովակիմային, ծնողացըն քոյին,
Այսաւր ի նոցին, սուրբ յիշատակին եւ ծնընդեան քոյին,
Աղաչեա զՈրդին, ըզքոյդ Միածին, տալ մեզ քաւութիւն
Եւ եւս առաւել.:

Սրբութեամբ սնան ի սուրբ Տըղայն բարի, եւ ի ստեանց հատանի,
Ոտնակոխեսցի, եւ քայլափոխի, եռամեա լինի,
Տաճարըն բերի եւ ընծայեսցի, պատարագ բարի,
Յոր եւ հաճեսցի Տէրն ամենայնի եւ ընդունեսցի,
Իբր յերախայրի, պըտղոցն առաջի, տանն Իսրայէղի,
Որով Աննայի ուխտըն կատարի եւ ուրախասցի,
Անդէն սընանի տասնումին տարի, Կոյսն երանելի,
Ի Սաւղաւմոնի, տաճարն արքայի, ընտրեալն ի զարմի,
Զաւակըն բարի, յազգէն Նաթանի եւ Սաւղաւմոնի,
Զանձինս.:

Առ նայ կատարի բանն հոգելի, որ ի սաղմոսի,
Ի հաւրէն թողցի, մաւրէն բաժանի եւ Տէր ընկալցի,
Ծնողաց բաժանի, անդ տաղաւարի ի սուրբ տաճարի,
Որպէս զաղաւնի եւ զտատրակ բարի ի սուրբ երամի,
Հրեղինաց պաշտի եւ սպասաւորի եւ կերակրեսցի,
Գործ մարմնոյ ստասցի, որով վաստակի, մանել զծիրանի,
Աստուածդ ամենի, տըւաւղըդ բանի, ինձ անարժանի,
Աւրըս հանդիսի, մաւր Քոյ ծընաւղի սուրբ յիշատակի,
Քեզ աղերս լիցի եւ ընդունելի, այս բանքս ի կարգի, Տէրդ ամենայնի,
Ակըն Քո բարի, քաղցրութեամբ հայի, մերս յեկեղեցի եւ յերգաւղըս բանի,
Ողորմեա:

ՎԱՍՆ ԵՐԻՑ ԱՄԱՑ Ի ՏԱՃԱՐՆ

Այսաւր պարզողին զերկինս կոյսն յերկրի աթոր կազմի,
Բանիւ բարձօղին զաշխարհս, հանգիստ Կոյսըն պատրաստի:
Որ գլոյսն ի յերիս աւուրս ի յակն արեւուն եդեալ,
Ծագաւղ ճշմարիտ լուսոյն այսաւր ի տաճարն առեալ,
Կոյսն երից ամաց եղեալ, այսաւր ի տաճարն եկեալ,
Ճշմարիտն յաւրինակին, կենդանի տաճար Բանին,
Զոր ծնողացն առեալ տային, զխոստումըն սուրբ կատարէին,
Զտըւեալն ինքեանց Աստուծոյ տային եւ ցընծութեամբ աւրհներգէին:
Զկոյսըն կուսանաւք բերեալ, ի տաճարի Տեառն ընծայեալ,
Զոր քահանայն ի գիրկն առեալ եւ Աստուծոյ զնոյն մատուցեալ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 311 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ՏԱՂ ԾՆԸՆԴԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՒՐՆ Ի ՅԻՒՐ ԾՆՈՂԱՑՆ

Այսաւր անճառ մեծ խորհրրդով ուրախութիւն մեզ ընծայի,
Այսաւր Բանին Հայր ի բարձանց, ծընաւ ծընաւղըն Հաւր Միածին:
Այսաւր գըթա Հայրըն վերին եւ Արարչին մայր ստեղծեալն է,
Այսաւր դնի ի խանձարուրս մայրն Աստուծոյ անհաս Բանին:
Այսաւր երկինքըն զուարճանայ, ընդ նորոգումն արարածոց,
Այսաւր զաւրացըն հրեղինաց, պահպանելով զկոյսն անարատ:
Այսաւր եկեալ Հոգւոյն Սըրբոյ, տաճար փառաց գնա յաւրինէ,
Այսաւր ըզդըրախտ անմահութեան, տընկէ դարձեալ ի մէջ երկրի:
Այսաւր Թողեալ Յովակիմայ զանբանից հաւտն ի յանապատն,
Այսաւր ժողովք բանաւորացս, խաշն արաւտի ընտրեալ կոչին:
Այսաւր ի Նոր Սիովն հովուին, գերեալ խաշինքս ի յարաւտէն,
Այսաւր լինի մեզ խընդութիւն, ի ծնընդեանն Մարիամու:
Այսաւր խաւարըն լուծանի, արեւելեան դուռն երեւի,
Այսաւր ծնանի Աննայ ըզծնաւղն, անեղ լուսոյն, որ ի Հաւրէ:
Այսաւր կենաց դըրախտըն յայտնի, որ ծընանի զծառըն կենաց,
Այսաւր համբաւ բարի ծագեաց մարգարէից յոյժ խընդութիւն:
Այսաւր ձայնիւ մեծաւ գոչէ. Դաւթեան նըւագն ըզսոյն երգէ,
Այսաւր ղամպար լուսոյն ծագէ, ի տապանակն իւր հանգիցէ:
Այսաւր ճըրագ Բանին կենաց, եաւթըն արփի լըցեալ շնորհաւք,
Այսաւր մայր Տեառն մանկանայ, որ ծընան զաւծեալն Աստուած:
Այսաւր յերկիր իջեալ բնակէ լոյսն որ ընդ Հաւր ի սկզբանէ,
Այսաւր նորոգ պայծառանան եկեղեցիք հեթանոսաց:

ՓՈԽ

Շնորհք բարեաց յերկրի տըւաւ Կոյսն անարատ, մայրն Աստուծոյ,
Ուրախութիւն եւ խընդութիւն յաւուր տաւնի տաճարի Տեառն:
Ջերկընչիմք այժմ ի յաւձէն, զի իմաստուն կոյսն երեւի,
Պարգեւք անմահութեան ամենեցուն մեզ ընծայի:
Ջուր կենաց մեզ ծարաւեացս առատաբուխ արբուցանէ,
Ռահ գործի ի փըրկութիւն, սեղան լինի անմահ հացին:
Սաւառնին ընդ հողեղէնքս, ջոկք անմահիցըն հրեղինաց,
Վայր իջեալ յերկնից յերկիր, կան ի սպասու Սըրբոյ Կուսին:
Տաճար ըզնա կոչեն մայր Աստուծոյ անհաս Բանին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 318µ-320³
G-Ó»é. ÑÙñ. 232µ-234³
Êáñ³·Çñ
BG ï»ºë í»ñ»õáõÙ (G ²ë ï áõ³Í³ÙûñÝ)
Ì³ñ³Ï³å ÷áËÇª Þ-ø

´Ý³·Çñ
10 B ÁÝ¹ñ»³É
18 B Õ³Ùµ³ñ
23 G Ù³ñ
29 B çáù

Ռաբուն հրզաւր Տէրըն փառաց առնու մարմին Իւր ի Կուսէն:
Ցընծացիր մեծ խընդութեամբ, սափոր ոսկի եւ տապանակ,
Իւլծ կենաց մեզ յաւգնութիւն, միշտ բարեխաւսդ արարածոց,
Քրիստոսի Փրկչին մերոյ, որ է աւրհնեալ միշտ յաւիտեանս:

ՓՈԽ

Քրիստոս, փառաց Թագաւոր, որ ես ընդ Հաւր յէութեան,
Փառակցութեամբ ընդ Հոգւոյն, Թիւ երրակի կատարեալ:
Մինդ ի յէից առաքեալ, մարմին զգեցար ի Կուսէն,
Տիգաւ խոցեալ ի խաչին, զանմահութիւն շնորհեցեր:
Անապական յարութեամբ զմեզ կանգնեցեր ի մեղաց,
Այսաւր մըտեալ ի յերկինս, երգաւք ձայնիւ զըւարթնոցն:
Ընդ աջմէ Հաւր բազմեցար, երկըրպագեալդ ի զուարթնոց,
Ընդ որս եւ մեք խոնարհեալ, երգակցելով պաղատիմք:
Մեզ ողորմեա՛, մարդասէ՛ր, բանաւորաց Քոց հաւտի,
Յորժամ գայցես միւսանգամ զազգըս մարդկան նորոգել:
Ի յայնմ աւուր յահեղին, մեզ Թողութիւն պարգեւեա՛,
Որ միշտ ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն փառաբանիս յաւիտեանս:

35 B Ů ³ õÇ ï » ³ Ýë, ³ Ù¿Ý
² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 318 ³ µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 232 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
BG ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ՓՈԽ

Աստուածածին մայր լուսոյ եւ բնակարան Աստուծոյ,
Իմ յոյսըն դու ի լուսոյ,
Աստուածածի՛ն, մա՛յր լուսոյ:

Դու ես խորան Աստուծոյ, զոր խաւսեցար մեզ ուսոյ,
Զարդարութիւն ի լուսոյ,
Աստուածածի՛ն, մա՛յր լուսոյ:

Այսաւր է նոր յայտնութիւն, ծընեալ մեզ յոյս փրկութիւն,
Եղեալ մեղաց թողութիւն,
Աստուածածի՛ն, մա՛յր լուսոյ:

Սուրբ Տիրուհին բերկրեցաւ, լոյսն ի լուսոյ յայտնեցաւ,
Աստուած ընդ Հաւր բազմեցաւ,
Աստուածածի՛ն, մա՛յր լուսոյ:

Ամէնաւրհնեալ Տիրուհի, երկնաւորաց թագուհի,
Մայր ու աղախին Քրիստոսի,
Աստուածածի՛ն, մա՛յր լուսոյ:

Աստուածածին մայր ազատ, Սուրբ Տիրուհի անարատ,
Աղբեւր լուսոյ յորդառատ,
Աստուածածի՛ն, մա՛յր լուսոյ:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 300 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
H ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ, ՅՈՐԺԱՄ ԵՐԻՑ ԱՄԱՑ ՆՈՒԻՐԵՑԻՆ ԾՆՈՂՔՆ ԶՆԱ Ի ՏԱՃԱՐ ԳՐԻԳՈՐԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ

Այսաւր պարզողին զերկինս զոր ոչ բաւեն երկինք երկնից,
Նոր կազմի երկին աթոռ, հանդիստ ճշմարիտ եւ կրաւղ:

Բանիւ կրաւղին զամենայն եւ հիմնադրաւղին երկրի
Այսաւր պատրաստի նորոգ, երկիր պատուանդան ոտից
Ճանապարհ առնել յաշխարհ:
Զլոյսն ի յերիս աւուրս ի յարկն արեւու դնաւղին,
Ծագաւղ ճըշմարիտ լուսոյն, երից ամաց այսաւր ի յարկ տաճարի դընի:
Աւրինադրաւղին ըզխորանն աւրինական, Տեառըն հնոյ տաճարին,
Նոր եւ ճըշմարիտ խորան նըւիրի փառաւք ի տաճարն:
Սըրբեալ բանին սըրբութեամբ սուրբ եւ կենդանի տաճարն
Ի յիւր ստուերագրաւղ վըկայն,
Մըտեալ քաւղարկի այսաւր, հարսնանայ երկնից շնորհաւք:
Ծընաւղ Միածին Որդւոյն, ժառանգ Տեառն, ը՛, տաճարին,
Հովանաւորեալ հոգւով ի տուն Հաւրըն
Գայ բնակել զՈրդին, հարազատ ծնանել:
Զոր եւ դըրուատեն ընդ մեզ դասք մարգարէից այսաւր,
Ի հեզս եւ ի սուրբս ըզտաճարս եւ զերկինս պայծառ, յորում Տէր հանգեաւ գովեն:
Զտէր որ միայնս եւ զմին յԻւր սուրբ տաճարին ասէ
Եւ յերկինս յաթոռ Իւր նոյն, զայս աւրհնաբանեալ խորհուրդ, համաձայնելով երգեն,
Սովաւ մեք երկինք եղաք տաճար Աստուծոյ սըրբեալք,
Ընդ Յովակիմայ խընդամք եւ ընդ Աննայի ցընծամք, ընդ նահապետացն աւրհնեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, 101µ-102µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 69³-70³

Êáñ³·Çñª

B ï»°ë í»ñ»õáõÙ G î³Õ êñµáõÑáÛ ²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ ÛáñÅ³Ù »ñÇó ³Ù³ó ÝáõÇñ»óÇÝ ÍÝáÕùÝ ½Ý³Û Ç ï³-

×³ñÝ

´Ý³·Çñ

2 G »ñÏÇÝù

13 G ãÇù Á

19 G ÆõñáÛÝ ÷Ë Æõñ ÝáÛÝ

ՓՈԽ

Յաւր նաւակատեաց նորոյ մեծի տաճարիդ
Եւ ի հարսանեաց խորհուրդ անշաղախ Կուսիդ,
Որ ի սըրբութիւն Սըրբոցն ածար, սըրբուհի:

Զքեզ աւրհնաբանեն հրեշտակք երկնից Թագուհի
Եւ քեզ երանեն ազինք, դըշխոյդ աշխարհի,
Քեզ գուշակելով երգեն արդարք նախնիւ:

Որ նահապետացն յուսով եղեր կատարումն
Եւ մարգարէից ձայնին աւարտ եւ լրումն,
Դու ճըշմարտեցեր, ո՜վ Կոյս, զԱստուծոյ խոստումն:

Ծընընդեամբ զԵւայի լուծեր զերկունս անիծից
Եւ քեւ Ադամա բարձաւ յանցանք նզովից,
Ըզբոլոր մարդկան լուացեր զպատիժըն պարտից:

Դու Աբրահամու զաւակ երկրի աւրհնութեան,
Դաւթի խոստացեալ ժառանգ ուխտի եւ երդման,
Միայն ի կանայս աւրհնեալ Կոյս եւ ծընընդեան:

Այսաւր ընդ բոլոր մարդկան նըւէր մատուցար,
Բառնալ զխռովութիւն անհաշտ բաւականացար
Եւ քո փոխանակ զՈրդին Հաւր մեզ ընգալար:

Ո՜վ արգանդ մաքուր եւ ծոց, որ զԱստուած կրեցեր,
Ո՜վ գիրկ անարատ եւ ձեռք, զբարձաւղըն բարձեր,
Ո՜վ Մարիամու բազուկ, զՅիսուս պատեցեր:

Ով զքերովբէից արքայն մըսրով հանգուցեր,
Ով զի սերովբէիցն աւրհնեալ շըրթամբք գըգըւեցեր,
Ով զակն, որ քըննէ զանդունդս ի քնարան եդեր:

Ով զայն, որ բառնա ըզձեռս, դու խանձարրեցեր,
Ով ըզկերակրիչըն բան ստեամբք դիեցուցեր,
Ով այն, որ բըխէ զանձրեւ՝ կաթըն ջամբեցեր:

---

² ÕμÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 102μ-104μ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070, Ã»ñÃ 70³-71μ
Êáñ³·Çñª ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ

1 G ²õñ
4 B ³õñÑÝ³Ûμ³Ý»Ý B ÑÁñß ï ³ Ïù
6 G Ý³ËÝÇ
14 G ãÇù »õ

Ով, յորմէ դողան հրեշտակք, ոչ զանգիտեցեր,
Ով ծածկին հրեղէնքն ահիւ, դու համբուրեցեր,
Ով զհինաւուրցն Աստուած մանուկ սընուցեր:

ԱՅԼ ԱԶԳ

Ո՜վ արմատ Յեսսեայ, զՔրիստոս ծընեալ ծաղկեցեր,
Ո՜վ զնոր Թագաւորըն մեր, ցուպ բողբոջեցեր,
Ո՜վ մեղաւորաց քաւիչ, փորձ մարմնով ցուցեր:

Ծառ որ զքահանայն սըրբիչ զառն ընձիւղեցեր,
Մորենի զհովիւըն քաջ լուսով ծագեցեր,
Դուռն որ զողորմած բըժիշկն առ վիրեալս ածեր:

Աստուած իբրեւ որդի արար քեզ հնազանդութիւն,
Առ նա որպէս մայր ունիս համարձակութիւն,
Առ մարդիկ պահես զաղէտ եւ զագգակցութիւն:

Ով մեր Տիրուհի յաւէտ, զի Արարչին մայր,
Ծառայք սեփհական եմք քոյ Որդոյ քո գընեալ,
Սուրբ Աստուածածին, հանուրց հաւատով պաշտեալ:

Ո՜վ դուստր Ադամայ, Հաւր մեր մեզ արիւնակցեալ,
Որդին քո մարմնովըն մեզ եղբայր կոչեցեալ,
Կոյս աւազանին հոգւով մեք ի քէն ծընեալ:

Դու ծնաւղ կենաց եւ մայր, ստեղծիչն կենդանեաց,
Քրիստոնէութեան ըսկիզբն եւ արմատ բարեաց,
Մեզ քրիստոնէիցս հանուրց մայր հասարակաց:

Որով հարազատ գըթով առ քեզ պաղատիմք
Եւ որդիական յուսով մաղթեմք եւ ժըտիմք,
Մեծ վըստահութեամբ առ Սուրբ մայրըդ կականիմք:

Յորժամ ընդ աջմէ Թագիս Որդւոյ քո բազմեալ
Եւ յարարածոց պաշտիս, դըշխոյ երանեալ,
Մի՛ բաց ընկեսցես ի ստեանց զորդիս սարտուցեալ:

Որ մինչ Թշնամիքն էաք զմեզ հաշտուցեր,
Զհամաշխարհական յանցանս մարդկան ջընջեցեր,
Մի՛ զխոստովանաւղքս Որդւոյ քո կորուսաներ:

34 B ÁÝÓÇÕ»óÇñ
41 G àñ¹õá
42 G ãÇù Ñ³õ³ ï á í
46 G ë ï »ÕÍãÇÝ

Ըզքոյդ աղաչեմք զանբիծ զանարատութիւն,
Զմերըս փոխարէն կըշռել զբազմամեղութիւն,
Զի վայելեսցուք յայտնեալն ի քէն փըրկութիւն:

Յաւր նըւիրանացըս քո Տեառն ի տաճարին,
Որ ըսկիզբն եղեւ բոլոր փառացըդ քոին,
Մեզ ձեռըն տացես յերկրէս ելանել յերկինս:

Ուրա՛խ լեր, բերկրեալ, գոչել ընդ Գաբրիէլի,
Ի կանայս աւրհնեալըդ Հաւր Սուրբ Հոգովըն ի լի,
Մեծացուցանեմք ընդ քեզ զՏէր մեր, զՈրդին քո:

Այժմ եւ յաւիտեանըս փառք փառաւորելով,
Ուղիղ ճըշմարիտ Հոգւով երկըրպագելով,
Սուրբ զԵրրորդութիւն ի քեզ աւրհնաբանելով:

63 G ÝÁõÇñ»É ÷Ë »É³Ý»É
65 B ãÇù Ç
68 G àõÕ»Õ

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՈՅՆ ԱԻՈՒՐՍ Ի ԳՐԻԳՈՐԷ

Այսաւր լրիւ երկիր հընչէ եւ ծափելով աշխարհ տաւնէ,
Մարգարէից քնարն նըւագէ եւ երկնայնոցըն գունդ պարէ:

Զի տանուտէրն արարածոց ի հարսանիս որդւոյն կոչէ,
Զարարածըս հրաւիրէ, զամենեսեան ուրախ առնէ:

Միածնի իւր հարսն ընտրէ ի մարդկային խոնարհ ազգէ,
ԶՄարիամ սուրբ յարգանդէ առ ի տոհմի Դաւթեան զարմէ:

Ի յանբիծն հասակէ գնայ առագաստն Իւր մուծանէ,
Յիւր տաճարն հրաւիրէ, ի սուրբ սըրբոցն պարսպէ:

Երրորդութիւնըն հաճելով երից ամաց գնայ ընտրելով,
Որպէս ըզհարսըն պըճնելով լի զարդարէ ըզնա հոգւով:

Առ ի ստեանցն որոշելով յաստուածաինսըն կրթելով,
Յիւրում տանըն տընկելով զկենաց պըտուղըն տալ հոգւով:

Մըշտասաղարթ արմատ գոլով, ոչ յետ պըտղոյն թաւթափելով,
Քանզի ծընաւ Կոյսըն մարմնով եւ յետ ծնընդեանն ոչ քակտելով:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 104µ-105³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 72³µ

O-Ó»é. ÑÙñ. 3540, Ã»ñÃ 13³µ

T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 312³µ

Êáñ³·Çñª BG ï»ºë í»ñ»õáõÙ (G ãÇù ¶ñÇ·áñ¿) O î³Õ Ç ¶ñÇ·áñ¿ ²Ý³õ³ñ½»óõá▯ T ³ÝËáñ³·Çñ

´Ý³·Çñ

2 GO ùÁÝ³ñ O ·áõÝ¹ÁÝ

5 B ÁÝ¹ñ¿

6 O Ç ëáõñµ½³ñÙ¿ ÷Ë ëáõñµ▯³ñ·³Ý¹¿ O ¸³õÃ»³Ý ³½·³ ïáÑÙ¿ ÷Ë ïáÑÙÇ… ½³ñÙ¿ T ¸³õÃ»³Ý ïáÑÙÇÝ

7 G ▯³ÝµÇÍÝÁÝ OT Ú³Ý³ñ³ïÁÝ ÷Ë Ç ▯³ÝµÇÍÝ G ▯³é³·³ëïÝ

8 T Ù»Í³ñ¿ ÷Ë Ññ³õÇñ¿ OT å³ñ÷³Ï¿ ÷Ë å³ñë-å¿

9 B ÁÝ¹ñ»Éáí T ãÇù ß³ñ.

10 G ÉÇ³ ½³ñ¹¿

13 O ▯»ï åÁïÕá▯Ý áã ÷Ë áã… åÁïÕá▯Ý

14 O Ïá▯ë ÙÁÝ³Éáí, ½³ÝÃ³é³Ù ßÝáñÑÁÝ å³Ñ»Éáí ÷Ë Îá▯ëÁÝ… ù³Ï ï»Éáí

ՓՈԽ

Կանանց անէծքըն լուծանի, մահ եւ երկունըք խափանի,
Մարմնոյ կամաց աւրէնք քակտի եւ հարսանիք ախտից փոխի:

Նոր խորհուրդս աստէն փայլի եւ կուսութեամբ աւրինադրի,
Սուրբ հարսանիքըն սկըսանի, զի հարսն տայ երկիրս երկնի:

Որով կուսից Ջոկըն խըմբեալ, զամբիծ ի ստեանց Կոյսն երանեալ,
Զի լապտերաւք պայծառացեալ, ի կուսարանըն սուրբ բերեալ:

Ի ծնաւղաց տանէն հանեալ, ոչ յերկրաւոր փեսայ զուգեալ,
Այլ Աստուծոյ գնա յարմարեալ, յանախտ սենեակըն նըւիրեալ:

Մանուկըն ըզհայր եւ զմայր թողեալ եւ յԱրարչին սէր հետեւեալ,
Մերձ ի Տէր մի հոգի եղեալ, ըզնոյն ծագեաց մեզ թափանցեալ:

Դաւիթ երգէ զայս հայր նորին, հայր իմ եւ մայր ասէ թողին,
Տէր ընկալաւ ի տան յարկին, ես ընտրեցի միայն ըզմին:

Զոր եւ ազդէր շնորհըն նոցին, ծնողաց սըրբոյ մաքուր Կուսին,
Քանզի ի տալն ոչ տխրէին որպէս է յիրս երկնաւորին:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, 105 ³ µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 72µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 312µ-313 ³
Êáñ ³ ·Çñ
BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ T ³ÝËáñ ³ ·Çñ
´Ý ³ ·Çñ

1 B ³Ý¿Íù
3 T ³Ûë ËáñÑáõñ ¹
4 G Û»ñÏÇñë
5 G ¿»ñ ³Ý» ³É
6 GT ÈÇ ÷Ë ¼Ç
7 T ãÇù 7-8 ïáÕ»ñÁ
12 T ï ³×³ñÇÝ ÷Ë ï ³ÝÛ³ñÏÇÝ

ՓՈԽ

Ի նուիրելն հրճուէին, պատարագաւք գոհանային,
Յովակիմ սփոփէր յոգին, Աննայ երգէր յուսով կրկին:

Քահանայից դասքն աւրհնէին, եւ ժողովուրդքն երգակցէին,
Ի մէջ առեալ գուշակէին, յաշխարհ հրնչել անուան նորին:

Զաքարիաս երանելին, առեալ կարգէր ի խորանին,
Զճշմարտութիւն յաւրինակին, կենդանի տաճար բանին:

Տըղայական անդ հասակին, հրեշտակք բերեալ կերակրէին,
Աղաւնակերպ երեւելով, յերկնից իջեալ ի տաճարին:

Սպասաւորեալ գնա պաշտէին, որպէս յետոյ մարմնով զՈրդին,
Հովանի ունէր Հոգին, կազմէր տաճար Իւր փառակցին:

Որով եւ հո[ղ]մըք բարձրացեալ, սըրբոյ հարսին Աստուածարեալ,
Այժմ Աստուծոյ եմք ազգակցեալ, աւրհնեմք զնոյն ուրախացեալք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 106 ³ µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 73 ³ µ
O-Ó»é. ÑÙñ. 3540, Ã»ñÃ 13µ-14 ³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 311µ-312 ³
Êáñ ³ ·Çñª BGO ï»°ë í»ñ»õáõÙ T ³ ÝËáñ ³ ·Çñ ´Ý ³ ·Çñ

2 G ãÇù Ûáõëáí
3 O ÅáÕáíáõñ¹Ý
4 GO ÑÁÝãÇÉ T ÑÁÝã»É Û ³ ßË ³ ñÑë
5 O Ç ï ³ × ³ ñÇÝ ÷Ë »ñ ³ Ý»ÉÇÝ T ï ³ × ³ ñÇÝ ÷Ë Ëá-ñ ³ ÝÇÝ
6 G ½Ï»Ý¹ ³ ÝÇ O Á½Ï»Ý¹ ³ ÝÇ
8 O »ñ»õ¿ÇÝ O Çç» ³ É Û»ñÏÝÇó
10 T ÉÇÝ¿ñ ÷Ë áõÝ¿ñ OT ¾ ³ ÏóÇÝ ÷Ë ÷ ³ é ³ ÏóÇÝ
11 GO ïáÑÙù O Ñ ³ ñëÇÝÝ T Ïáõ ëÇÝ ÷Ë Ñ ³ ñëÇÝ
12 O »ñ· ³ Ïó» ³ É ÷Ë ³ ½· ³ Ïó» ³ É OT ½ÝáÛÝ ³ õñÑÝ»Ùù áõñ ³ Ë ³ ó» ³ É

ԾԳ. ԿԱՆՈՆ ՎԱՌՎԱՌԵԱՑ ԿՈՒՍԻՆ

ՎԱՌՎԱՌԻԱՅԻՆ

Անախտ, անբիծ փեսայն երկնաւոր, որ ի կուսէ ծնաւ կամաւոր,
Նոյն եւ ընտրեաց զԿոյսըն փառաւոր, զսուրբըն Վառվառ ի Հաւրէն մոլոր,
Եւ Հարսնացոյց ինքեան Հրաշաւոր, առագաստին սուրբ արժանաւոր,
Պայծառագեղ տեսլեամբ սքանչաւոր, շնորհազարդեալ լուսովն երկնաւոր,
Մաքուր մըտաւք անախտ մարմնաւոր, Հրեղէն զաւրացըն նըմանաւոր,
Սուրբըն Վառվառ կոյսն երանաւոր, վառեալ սիրովն անշիջանաւոր,
Մեզ ողորմեա՛յ, արքա՛յ երկնաւոր, աղաչանաւք Վառվառայ կուսին,
Աղաչեմք:

ՌաՀիւ չարեաւք մոլորեալ ուժգին, Դէոսկորոս Հայր սուրբ Վառվառին,
Ասաց շինել բաղանիս նըմին եւ ինքըն գնացեալ յերկիր Հեռագին,
Վառվառ իջեալ ասաց շինողին, Թէ լուսամուտ երեք Թող սըմին,
Առ ի խորՀուրդ անձանց երրակին, Հօր եւ Որդոյ Հոգոյ Ճըշմարտին,
Մատամբ արար զնշան սուրբ Խաչին եւ Հետք ոտիցն յայտնի երեւին,
Մեզ ողորմեա՛յ, արքա՛յ երկնաւոր, աղաչանօք Վառվառայ կուսին,
Աղաչեմք:

Աստուածազարդ կոյսն ամենագով, զպատկեր կըռոցն խորտակելով
Հայրըն նորա նոյն ժամայն գալով, Սուրբ Վառվառայ յոյժ բարկանալով,
Կոյսն ի Հաւրէն փախուստ առնելով եւ Հետայմուտ Հայրըն լինելով,
Ոմըն Հովիւ ըզնա մատնելով, ինքն եւ ոչխարքըն քար դառնալով,
Դէոսկորոս զկոյսն ըմբռնելով եւ ի յատեան մաՀու դատելով,
Բազում տանջանս Վառվառա տալով, ի Քրիստոսէ ոչ բաժանելով,
Մեզ ողորմեա՛յ, արքա՛յ երկնաւոր, աղաչանօք Վառվառայ կուսին,
Աղաչեմք:

Քրիստոս Աստուածորդին Միածին երեւեցաւ Վառվառ կուսին,
Յորժամ տարեալ զնա ի բանտն արկին, վիրաւորեալ անձամբ ցաւագին,
Բըժըշկելով ըզվէրս նորին եւ զաւրացոյց շնորՀաւքն երկնային,
Յայնժամ Հանեալ անդէն զսրբուՀին եւ չարաչար տանջեալ վերըստին,
Կոյսն աղաչեաց զԱստուած կենդանին, որք բարեխաւս ըզնա ունիցին,
Թէ ի ծաղկէ վիրաւորեսցին, առողջանան շնորՀաւք Վառվառին,
Հայրըն դաՀիճ եղեալ սուրբ կուսին եւ մոռացաւ ըզսէր զաւակին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 400µ-401µ
Êáñ ³ ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ å ª ² é ³ ù»É í ³ ñ¹ ³ å » ï

Զոմն Յուլիա անուն աղախին, ընդ Վառվառայ նահատակեցին,
Պատուհասեալ հըրովն երկնային, Դէոսկորոս հայրըն Վառվառին,
Մեզ ողորմեա՛յ, արքա՛յ երկնաւոր, աղաչանօք Վառվառայ կուսին,
Աղաչեմք:

***Ե**րկնաւորացն զարմանալի, Վառվառ կուսից պարծանաց տեղի,*
Մաքրազարդեալ շնորհաւքն Յիսուսի, Վառվառ վառեալ սիրով Քրիստոսի,
Վարդ անթառամ հոտով ցանկալի, Վառվառ պըսակ Նորոյ Սիոնի,
Բըժիշկ ցաւոց հոգոյ եւ մարմնի, Վառվառ միջնորդ մարդկային ազգի,
Բարեխաւսեա առ Տէրն ամենի, յաւրս կատարման քո յիշատակի,
Թողուլ զմեղս մեր ամենայնի, քահանայից եւ ժողովրդի,
Յիշեա եւ եւս զառաւել.:

***Լ**ե՛ր մեզ միջնորդ, մա՛յր Բանին կենաց, Աստուածածին տեղ ապաստանեաց,*
***Վ**առվառ տաւնից այսաւր մեծարեաց, Յուլիանէ ի նորին շաւղաց,*
***Ա**ռ քեզ լիցին կըցորդ մաղթանաց, մաքրել ըզմեզ ի բազում մեղաց,*
***Ռ**ոտեալ ընդ ձեր վասն աղերսանաց, Սուրբ Կարապետ որդոյն քո փառաց,*
***Դ**ուռն ամենայն սուրբ նահատակաց եւ, գլխաւորն ի սպասաւորաց,*
***Ա**րփիափայլ Հայր Հայաստանեաց, Գրիգորիոս պետն Արշակունեաց,*
***Պ**ահել ըզմեզ անփորձ ի չարեաց, ի յանմարմնոց եւ ի մարմնաւորաց,*
***Ե**րանական ձայնին աւետեաց, արժան լինել բանին աւրհնութեանց,*
***Տ**եառն Աստուծոյ միաւորութեանց, լինել սիրով ըստ Իւր խոստմանց:*

ՏԱՂ Ի ՏԷՐ ԱՌԱՔԵԼԷ

Աւրհնեալ անճառ Հայրըն գթած, գովեալ Որդին ծընեալն Աստուած,
Փառաւորեալ յեղականաց, Հոգին անեղ Հաւրէ բըխած,
Որ զարդարեաց հանդիստ կամաց, զկոյսն Վառվառ յազգէ կանանց,
Որ զկուսութիւն ամբողջ պահեաց եւ Աստուծոյ զինքն ընծայեաց:
Վառվա՛ռ մաքուր հարսն երկնային անճառ առագաստին,
Որ միացար ընդ փեսային անախտ սիրովն աստուածային:
Վառվա՛ռ, տաճար Հօր Աստուծոյ եւ աւթեւան Հոգոյն Սրբոյ,
Դու բնակարան Աստուածորդոյ, որ խառնեցար յորդիս լուսոյ:
Վառվա՛ռ, կուսից պարծանք եղեր, արեամբ ըզքեզ զարդարեցեր,
Ի յԱստուծոյ պըսակ առեր, յանձեռագործ խորանս մտեր:
Վառվա՛ռ, դու քոյր մարտիրոսաց եւ համաւրէն նահատակաց,
Համբերեցեր չարչարանաց եւ ընկալար պարգեւ բարեաց,
Վառվա՛ռ, դուստր ես մաւրն Եւայի, քան զտասնորդի եւ այլ աւելի,
Բացեր ըզդուռն ադին դրախտի, չարչարանաւք քո ի մարմնի,
Վառվա՛ռ, անբիծ սուրբ աղաւնի, նըմանեցար մաւրն Յիսուսի,
Բարեխաւսեա՛յ Տեառն Արարչի, մեզ ողորմել յաւրն ատենի:
Վառվառ սիրով Տեառն վառեալ, զահ եւ զերկիղ ի բաց մերժեալ,
Զչարչարանաց բաժակն արբեալ եւ զհրաման Տեառն կատարեալ,
Վառվառ թողեալ զսէր ծնաւղին եւ անարգեաց զկուռըս նորին,
Ծանեաւ զանճառ լոյսըն վերին, դաւանութեամբ Երրեակ անձին:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 401µ-402 [3]
Êáñ ³ ·Çñ
U ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ՅՈՐԴՈՐԱԿ Է

Արդ, պաղատիմք առ քեզ յուսով եւ աղաչեմք յաւժար Հոգով,
Սուրբ կոյս առ քեզ խաւսակցելով, ո՛վ Վառվառ Հրաշալի գեղով,
Ով ոք կամաւ առ քեզ դիմեն, խունկ, ձէթ եւ մոմ առ քեզ ընծայեն,
Եկեալ առ դուրս քո աղաւթեն եւ Թողութիւն մեղաց խնդրեն,
Դու կատարեա՛ զկամս նոցա եւ յամենայն չարեաց փըրկեա՛,
Ի փորձանաց առաջիկայ, սո՛ւրբ կոյս Վառվառ, դու ազատեա՛յ,
Որք Հանդերձիւ ինչ նիւթական զարդարեսցեն զքոյդ խորան,
Զգենուն ըզլոյսն անապական, պայծառանան ըստ քոյին Հայցման,
Որ ծառայեն քում տաճարի եւ խընկարկեն քում սեղանի,
Որք գիրդ ետուն յիշատակի եւ որք աշխատին ի գործ բարի,
Յիմանալի սուրբ տաճարին, ուրախանան Հայցմամբ քոյին,
Գրեսցին ի գիրս աստուածային եւ յանպատում կեանըս Հանգչին,
Ըզձեզ աղաչեմք աղերսելով, որք Հանդիպիք զայս երգելով,
Զիս՝ զտառապեալս յիշելով եւ Թողութիւն ինձ խընդրելով,
Որ Առաքել անուանեցայ եւ վարդապետս կոչեցայ,
Բայց ի գործոց յոյժ Հեռացայ, այլ յոյս ի Տէր Յիսուս կալայ,
Յերկուց քառեակ Թիւ Հարիւրին, ուԹսուն եւ եւԹն յաւելածին,
Զբանս ասացի Սուրբ Վառվառին, յեզեր Մէրդին մեծ քաղաքին,
Փա՛ռք Աստուծոյ Հաւրն էական, Որդոյն անճառ մարդեղուԹեան,
Հոգոյն Սըրբոյ անեղական, յանցեալն այժմուս եւ յապագայն:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 402 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

ԾԴ. ԿԱՆՈՆ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ԿՈՒՍԱՆԱՑ

ՔԱՐՈԶ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ԿՈՒՍԱՆԱՑ

Ի սկըզբան Էիդ, իսկական Բանիդ, ի լուսոյ լուսիդ,
Հաւր Համափառիդ, Հոգւոյդ Էակցիդ, փառք աստուածաբանիդ,
Որ յանարուեստիդ, բազմեալ յաթոռիդ, սըրբութեանց սըրբիդ,
Անբաւ բերողիդ, զաշխարհս ի բազկիդ, իբրեւ զակն յափիդ,
Ծածուկդ եւ յայտնիդ, յերկրի եւ յերկնիդ, լիով առ ծնողիդ,
Փառաց փեսայիդ, սուրբ կուսասիրիդ, մարմնացեալ Բանիդ,
Ի յառագաստիդ, Քում հարսնարանիդ, յանմըտանելիդ,
Յորում Դու Որդիդ, Հայր Քո եւ Հոգիդ, յանհաս խորանիդ,
Մեզ պատրաստողիդ, զանակն ունելիդ, դասուց հրեղինիդ,
Ի բարձըր բեմիդ, հանգչել յաթոռիդ, փառաց փառակցիդ:
Ահա սըրբեա՛ զմեզ ի մեղաց, բարեխաւսութեամբ
Սըրբոց մարտիրոսաց եւ սուրբ կուսանաց, աղաչեմք:

Փ*առաւք վայր իջեր, Փըրկիչ վերածեր, փայտիւ զմեզ բարձեր,*
Որ ի դժոխս իջեր, զառն աւար առեր, եւ ազատեցեր,
Շաւիղ հորդեցեր, զմեզ յերկինս հաներ, եւ անդ հանգուցեր,
Ի Կոյս բնակեցեր, կոյս մարմին առեր, եւ զնոյն սիրեցեր,
Աւրինադրեցեր, բայց պարզ չյայտնեցեր, այլ ի կամս թողեր,
Յերիս դաս զատեր, զերկուսն խոտեցեր, զկամաւն ընտրեցեր,
Իսկ զոր սիրեցեր, ի Քեզ յարեցեր, ողջախոհեցեր,
Հուր բորբոքեցեր, եւ զախտս այրեցեր, զսէր Քո վառեցեր,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 503µ-507µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 299µ-304µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 172³-177µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 280³-282³, 293µ-296³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 287³-290³, 290µ-292µ
²ñÇí³Ý»óÇ-¿ç 185

Êáñ³·Çñ
A ø³ñá½ Ñ³Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇñáë³ó »õ Ïáõë³Ý³ó ³ë³ó»³É ØËÇÃ³ñ í³ñ¹³å»ïÇ F ø³ñá½ Ïáõë³Ý³ó »õ Ù³ñïÇñáë³ó, ï¿ñ ØËÇÃ³ñ³ »ñ·³Í H ø³ñá½ êñµáó ÐéÇ÷ëÇÙ»³Ýó M ¶³ÝÓ ëñµáó Ïáõë³Ý³óÝ ³ë³. 2-ñ¹ Ù³ëÇª ¶³ÝÓ Ù³ñïÇñáë³ó T ¶³ÝÓ êñµáó Îáõë³Ý³óÝ Ç î¿ñ ØËÇÃ³ñ³ ²ñÇí³Ý[»óõá]

Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¶. Ð³Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇñáë³ó »õ Ïáõë³Ý³ó
Ì³ñ³Ï³ å³Æ ÷³éë î»³éÝ

´Ý³·Çñ
1 F ´³ÝÇï T ÇÉáõëáÉáõëÇ¹, ÇëÏ³Ï³Ý¿Ç¹ ÷Ë Çë-Ï³Ï³Ý… ÉáõëÇ¹
2 H Ðá·á¹ T Ðá·á H ³ëïáõ³Í³µ³ÝÇ¹
3 H µ³½ÙÇë HT³ÃáñÇ¹ F ëñµáõÃ»³Ýó F ëñµÇ¹
4 MT ´³ÝÇõ ÏñáÕÇ¹ ÷Ë ²Ýµ³õ µ»ñáÕÇ¹ F µ»ñ³õ-ÕÇ¹ FH ½³ßË³ñÑ T ÇµñFH ³ÏÝ F³µÇ¹ H Ç³-÷Ç¹
5 A Ì³ÍáõÏ
8 H ¸áõ»õ
9 MT ½³Ýï»ë³Ý»ÉÇ¹, »õ ½³ÝÉë»ÉÇ¹, ½³ÝÙï³Í»ÉÇ¹, ½³Ý³ÏÝ áõÝ»ÉÇ¹, ëÇñï ã³ÝÏ³Ý»ÉÇ¹ ÷Ë ½³Ý³-Ï³Ý… Ññ»ÕÇÝÇ¹ T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ÀÝ¹ ¹³ë Ññ»ÕÇÝÇ¹, ³ÝÏ»Éáó ï»ÕÇ¹, ÷³é³ó ÷³ñ³ËÇ¹
10 E µ»ÙµÇ¹ FH Ñ³Ý·ãÇÉ FHMT³ÝÏáÕÝÇ¹ ÷Ë³Ãá-éÇ¹ F ÷³ñï³ÏÇ¹, H ÷³ñï³Ç¹ ÷Ë ÷³é³ÏóÇ¹ T»ñÏÝÇó Ëáñ³ÝÇ¹ ÷Ë ÷³é³ó ÷³é³ÏóÇ¹
11 FH ëñµ»³°
12 FH ãÇù êÁñµáó T ãÇù êÁñµáó Ù³ñïÇñáë³ó »õ.
13 F öñÏÇã
14 MT ãÇù 14-15-ñ¹ ïáÕ»ñÁ. ï»°ë 22 ïáÕÇó» ïá
15 M ×³Ý³å³ñÑ µ³ó¿ñ, ½Ù»½ ÷Ë ½Ù»½
16 T Ç ÎáëÁÝ ÙÁ ï»ñ ÷Ë Æ… µÝ³Ï»ó»ñ
17 FHMT ãÇù ³É H Ï³ÙÁë
18 FH ½»ñÏáõë T ½»ñÏáõÝ àõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. ¼áñ³ñ·»ó»ñ, î¿ñ »õ ·áí»ó»ñ, »õ Ù»Í³ñ»ó»ñ
19 MT ºõ ÷Ë ÆëÏ
20 F ë»ñ

Ջուր Քո զոր սրեցեր, Նովաւ հերձեցեր, ըզմեղս եւ սպաներ,
Քաջալերեցեր, զախտն կոխան տըւեր, յաղթահարեցեր:
Ահա սըրբեա՛ զմեզ ի մեղաց, բարեխաւսութեամբ
Սըրբոց մարտիրոսաց եւ սուրբ կուսանաց, աղաչեմք:

***Ա**ստուած է յայտնի, աղբիւրդ իմաստի, առ որըս հոսի,*
Բան Քո ցաւղալի, տարափեալ յերկրի, անապատք ծաղկի,
Դասք սուրբ կուսանի, Քոյին ծնողի, որք ջահազգեստի,
Թեկղ յիկոնացի, եւ քոյրքն Երմոնի, դըստերքըն Սոփի,
Սուրբ Փեբրոնայի, Դաւլիխոռնայի, Խանթուշ ցանկալի,
Քառասունքն ի մի, եւ սուրբն Եւպրաքսի, եւ Փեմցեմելի,
Սուրբն Յուստիանի, Իրայիտայի, Պեղիգիայի,
Որք ի Նենգրանի, եւ Անաստասի, լիցուն Եւգէնի,
Կատարինայի, Վառվառիայի, եւ Բասիլիայի,
Անյաղթ Լուկայի, Ագաթիայի, Սիբեայ, Եւսեբի,
Թեոփիլոսի, Թեոյն տիրուհի, Եփրոսինայի,
Խաւլատիկէի, Եւփոստինէի, Աննէս Վարդէնի,
Թեոդոսայի, Ագապիրինի, Գղերիկ բոտանտի,
Յուլիանէի, Մարիանէի, սըրբոյն Սանդըխտի,

21 T ãÇù H ãÇù ½áñ H ½Ù»Õë
22 FH ½³Ë ï MT ½Ù»Õë ÷Ë ½³Ë ï ë
25 A ²ëï³Ý³õñ AT ³Õµ»õñ¹ FH ³Õµ»ñ¹ FH áñë »õ ÑáëÇ
26 T ³Ý³å³ï
27 FH ÷Ë ïáÕÇ. øáÛÇÝ ÍÁÝáÕÇ, ¹³ëù ëáõñµ Ïáõë³ÝÇ MT øáÛÇÝ ÍÝûÕÇ, ¹³ëùÝ Ïáõë³ÝÇ, áñ ç³Ñ³õáñÇ T ÷Ë ïáÕÇ. ê³Ý¹áõËï Ù»Í ³½·Ç, ¹áõëïñÝ ³ñù³ÛÇ, ê³Ý³ ïñáõÏ ã³ñÇ
28 A ùáÛñÝ ¾ñÙáÝÇ F ¹ëï»ñùÝ T Ñ³õ³ïáí µ³ñÇ, ³é³ù»ÉáõÑÇ ÷Ë »õ ùáÛñùÝ… êá÷Ç M ÷Ë ïáÕÇ. ê³Ù¹áõËï Ù»Í ³½·Ç, Â»ÏÕ ÚÇÏáÝ³óÇ, ³é³ù»ÉáõÑÇ
29 FH êáõñµÝ ö»µñáÝÇ F ¸³õÉ³ËéáÝ³ÛÇ H ¸³õÉÇËéáÝ³ÛÇ M ÷Ë 29-39 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
¸Áë ï»ñù öÇÉÇåÇ, ºñÙáÝ »õ ºñ÷ÝÇ »õ ö»÷ñáÝ¿Ç,
ÐéÇ÷ëÇÙ¿Ý ³ñÇ, ÁÝ¹ ¶³ÛÇ³ÝÇ, ÜáõÝ¿ »õ Ø³ÝÇ,
ä»Õ·Ç³ ÏáõëëÇ, ¹Áë ï»ñùÁÝ êá÷Ç »õ Î³ ï³ñ»ÝÇ,
êáõñµÝ Úáõë ïÇ³ÝÇ »õ º÷ñáëÇÝÇ, ºõ·ÇÝ»³ ÏáõëëÇ,
ºõ÷ÇÙ ó³ÝÏ³ÉÇ ÏáÛëÁÝ í³ñ¹»ÝÇ »õ ²Ý³ëï³ëÇ,
ì³éí³é ·áí»ÉÇ, »õ Ø³ñÇ³ÝÇ, »õ Ø³Ýáõß³ÏÇ,
ø³é³ëáõÝù Ç ÙÇ, ÏáÛëù »ñ³Ý»ÉÇ »õ ùñÇë ïáÝ¿Ç,
Ê³ÝÃáõßÝ »ñ³ÝÇ, ÎÇÏÉÇ³ ÏáõëëÇ »õ ³ÛÉáóÝ ³Ù»ÝÇ
T 29-41
¸ëï»ñù öÇÉÇåÇ, ºñÙáÝ »õ ºñÇÝÇ, »õ ÚáõëïÇ³ÝÇ,
¸Áëï»ñùÝ êá÷Ç, »õ Î³ï³ñ»ÝÇ, »õ ö»µñáÝ¿Ç,
ä»ÕÇ·»³Û ÏáõëëÇ, »õ º÷ñáë»ÝÇ, »õ ²Ý³ëï³ëÇ,
ºõ÷»Ù ó³ÝÏ³ÉÇ, ì³éí³é ·áí»ÉÇ, »õ Ø³ñÇ³ÝÇ,
ºõ·ÇÝ»³ ÏáõëëÇ, »õ Ø³Ýáõß³ÏÇ, »õ ÚáõÉÇ³ÝÇ,
ÐéÇ÷ëÇÙ¿Ý ³ñÇ, ÁÝ¹ ¶³ÛÇ³ÝÇ, Ø³Ý¿ »õ ÜáõÝÇ,
ÎÇÏÉÇ³Û ÏáõëëÇ, ¸³ñ»Ñ »õ ²·³ÃÇ, »õ ì³ëÇÉÇáõÑÇ,
ÎáÛëÁÝ ì³ñ¹»ÝÇ, ºõë»µ»³ ÏáõëëÇ, »õ Ø³ñÇ³ÙÇ,
ø³é³ëáõÝùÝ Ç ÙÇ, ÏáÛëù »ñ³Ý»ÉÇ, »õ ùñÇëïáÝ¿Ç,
Ê³ÝÃáõßÝ »ñ³ÝÇ, ´³ëÇÉ»³Û ÏáõëëÇ, ³ÛÉáóÝ ³Ù»ÝÇ
²Ñ³ ÛÇß»³º ½Ñá·Çë
30 FH ëáõñµ äñ³ùëÇ ÷Ë ëáõñµÝ ºõåñ³ùëÇ H ö»Ùó»Ù»ÉÇ
31 FH êáõñµÝ ÚáõëïÇÝÇ, ÆñÇ³ï³ÛÇ, ä»Õ»·Ç³ÛÇ
32 FH »õ·ÇÝÇ
33 F Î³Ûï³ñÇÝ¿Ç H Î³ï³ñÇÝ¿Ç F ì³éí³éÇ³Ç A ´³ëÇÉ³ÛÇ
34 A êÇµ³Û H ê»µ³ FH ºõë»µÇ
35 H Â¿á÷ÇÉáëÇ A ïÇñáÑÇ FH Â¿áÑÝ ïÇñáõÑÇ
36 F ëË³õÉ³ÛïÇÏ¿ÇÝ H ëË³õÉ³ÛïÇÏÝ¿Ç FH ö³õë-ïÇÝ³ÛÇ
37 F åáï³ÝïÇ
38 FH ãÇù

Փոքրիկ Քրիստինի, Մարգարէնոսի, այլոցն ամենի:
Ահա սրբեա՛ զմեզ ի մեղաց, բարեխաւսութեամբ
Սրբոց մարտիրոսաց եւ սուրբ կուսանաց, աղաչեմք:

Ռետին մեր ցաւի, ռահան զարտուղի, ռաբբի միշտ բարի,
Որ անպատմելի, սիրով յաշխարհի, բնակեալդ ի Կուսի,
Այս կոյսք գովելի, Քումդ առագաստի, եղեալք արժանի,
Բարձր աշտարակի, շինեալք են յերկրի, յերկինս հանողի,
Այն թագաւորի, աշխարհակալի, յաղթեալք ի մարտի,
Պիղծն որ կորըստի, եւ զարշ պոռնըկի, արծաթասիրի,
Զանձրացուցողի, բոց բարկացողի, խոր տըրտմականի,
Նորափառ ցոփի, ամբարտաւանի, Քում հակառակի,
Այս ութ խորհրդի, բազմաբեր մասնի, վանեալք ի մարմնի,
Վասն Քո սիրի, խաչեալք յաշխարհի, ո՛վ զարմանալի:
Ահա սրբեա՛ զմեզ ի մեղաց, բարեխաւսութեամբ
Սրբոց մարտիրոսաց եւ սուրբ կուսանաց, աղաչեմք:

Սուրբ Աստուածածնին, սոքա նըմանին, սրբութեամբ անձին,
Նորայն երկնային, սրբեալ բընաւին, ի կրից ախտային,
Սոքա երկրային, դիմամարտք ախտին, ոչ արմատախլին,
Հարսըն քո հոգին, մարմինն աղախին, միտքըն սենեկին,
Որպէս Բարսեղին, պատմեալ ի ճառին, վասըն կուսանին,
Նաեւ Նիւսացին, եւ սուրբ Նեղոսին, ի խրատուց վարին,
Զի կոյսք այնք կոչին, որ մըտաւք մաքրին, ձեռաւք չմեղանչին,
Անփորձ արթնային, մեղաց հեշտ ախտին, այն գիշերային,

39 A áõÝÇ Ñ» ï ³ · ³ÛÇ ß ³ ñáõÝ ³ Ïáõ ÃÇõÝ. êñµáóÝ ¸áÙ-Ý ³ ÛÇ, Ý ³ »õ ÆÝ¹áëÇ, »õ ¶Õ»ñÇÏáëÇ
42 T ä» ïÇÝ ÷Ë è» ïÇÝ MT ëñ ïÇ ÷Ë ó ³ õÇ
44 F ÏáÛë H ÎáÛëë ³Ûë ÷Ë ²Ûë ÏáÛëù T »Õ» ³ É
45 MT ãÇù ïáÕÁ H Ñ ³ Ý ³ õÕÇ
46 MT å»ÕÍ ÛÇßË ³ ÝÇ ÷Ë Ã ³ · ³ õáñÇ FH Û ³ ÕÃáÕù
47 F ä»ÕÍÝ T å»ÕÍ FH åáéÁÝÏÇ
48 FH Ó ³ ÝÓñ ³ ó ³ õÕ ¹ÇõÇ M µáó µ ³ ñÏ ³ óáÕÇ, Ó ³ ÝÓ-ñáõÃ» ³ Ý ã ³ ñÇ T ´áó µ ³ ñÏ ³ óáÕÇ ÷Ë Ò ³ ÝÓñ ³ -óáõóáÕÇ... µ ³ ñÏ ³ óáÕÇ FHT ïñïÙ ³ Ï ³ ÝÇ
49 MT êÝ ³ ÷ ³ é ÷Ë Üáñ ³ ÷ ³ é H ³ Ýµ ³ ñï ³ õ ³ ÝÇ
50 T ß ³ ñáõÝ ³ ÏõáõÙ ¿ áñå¿ë Ýáñ ïáõÝ T ëÏ½µÇó áõ-ÝÇ. Àëï Ï ³ Ù ³ ó ã ³ ñÇ FHT µ ³ ½Ù ³ µÇõñ ÷Ë µ ³ ½-Ù ³ µ»ñ H Ù ³ ëÇ
51 AH ì ³ ëÁÝ H Ë ³ ã» ³ ÉùÝ M Ù»é» ³ É Ç Ù ³ ñÙÝÇ ÷Ë á˙í ½ ³ ñÙ ³ Ý ³ ÉÇ M áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. ì ³ ëÝ áñáÛ µ ³ ½ÙÇÝ, ÁÝ¹ ³ çÙ¿ ÷»ë ³ ÛÇ¹, ÝÁÙ ³ Ý ¹ÁßËáÇ T ÷Ë 51-53 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.

àõÃ ·ÉË ³ õáñÇ, Ù»Õ ³ ó Ù ³ Ñ ³ óáõÇ, ·áñÍáó ³ Ýµ ³ ñÇ,
Ø»Õë ³ ë¿ñ ³ Ë ïÇ, ÙáÉ»·Ýá ï ã ³ ñÇ, Ï ³ Ù ³ ó µ ³ Ýë ³ ñÏáõÇ,
êÇñáÛë ³ ßË ³ ñÑÇ, Ñ»ßïáõÃ» ³ Ý Ù ³ ñÙÝÇ, áñ ë ïáñ ³ ù ³ ñßÇ,
ä ³ ïñ ³ Ý ³ ó ã ³ ñÇ, å»ÕÍ ë ³ ï ³ Ý ³ ÛÇ, áñ å ³ ï»ñ ³ ½ÙÇ,
ÎáÛëùÝ »ñ ³ Ý»ÉÇ, Ë ³ ã» ³ É ³ ßË ³ ñÑÇ, Ù»é» ³ Éù Ç Ù ³ ñÙÝÇ,
ì ³ ëÝ áñáÛ µ ³ ½ÙÇÝ, Û ³ çÙ¿ ÷»ë ³ ÛÇÝ, ÝÁÙ ³ Ý ¹ÁßËáÛÇÝ

55 F ëñµ» ³ É
56 H êáù ³ Û F ³ ÛÉ ã ³ ñÙ ³ ï ³ ËÉÇÝ ÷Ë áã ³ ñÙ ³ ï ³ ËÉÇÝ H ³ ÛÉ áã
57 F Ñ ³ ñëÝ F ÙÇïùÝ T ÙÁï ³ ó
58 A ´ ³ ñëÁÕÇÝ F í ³ ëÝ
59 M ãÇù ïáÕÁ FH Ýáõñµ ÷Ë ëáõñµ FB Ç ËÁñ ³ ï í ³ ñùÇÝ, H Ç Ëñ ³ ïáõ í ³ ñùÇÝ ÷Ë Ç Ëñ ³ ïáõó í ³ ñÇÝ
60 F ³ Ûëù, H ³ ÛÝ ÷Ë ³ ÛÝù MT Ñá·áíÝ ³ ñ¹ ³ ñÇÝ ÷Ë Ó»é ³ õù ãÙ»Õ ³ ÝãÇÝ
61 FH ²Ý÷áñÓù MT ÷Ë 61-65 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.

Ø ³ ñÙÝáíÝ Ï ³ ½ÙÇÝ, ½· ³ Û ³ ñ ³ ÝÇÝ »õ å ³ ïñ ³ ëï »ëóÇÝ,
²ãûù áã å ³ ïñÇÝ, áõÝÏ ³ Ùµ ãí ³ ñ ³ ïÇÝ, µ»ñ ³ Ýáí (M µ ³ Ýáí) ãÛ ³ ÍÇÝ,
àõÝãûù áã Ù»ÕÏÇÝ, Ó»éûù ãÙ»Õ ³ ÝãÇÝ, á ïÇõù ãÙáÉáñÇÝ,
²Ñ ³ . (T ãÇù)

Զոր սանձք որ կորին, եւ խոնարհ բնութիւն, կարկէ զամէհին,
Բայց բոց կերակրին, փափուկ անկողին, վառէ զլրբենին:
Ահա սրրբեա՛ զմեզ ի մեղաց, բարեխաւսութեամբ
Սրրբոց մարտիրոսաց եւ սուրբ կուսանաց, աղաչեմք:

Տինայ առաւել, տարրմք բարձրացեալ, տեսցուք հիացեալ,
Զի կոյսք որ ճրգնեալ, եւ մարմնով որ մեռեալ, բայց կամաւք սրրբեալ,
Իսկ որք վրկայեալ, են գերազանցեալ, զի հարկիւ պատժեալ,
Ընդ հուր խաղացեալ, ընդ գազանս կրռուեալ, վիմաւք քարկոծեալ,
Սուսերաւք սպանեալ, նետիւք խոցոտեալ, շանթիւք այրեցեալ,
Ի բովրս փրղցկեալ, ի տապ տապակեալ, ի ձէթ եռացեալ,
Կապարաւք այրեալ, սուր ժանեաւք քանցեալ, քերչաւք քերեցեալ,
Խորգով չրփեցեալ, եւ խեցիւք հարեալ, աղիւ մորմոքեալ,
Զայլոտիւք ջարդեալ, ուռամբք փշրեցեալ, վիրգաւք խորտակեալ,
Ընդ երկուս հերձեալ, անուաւք հոլովեալ, մամլաւք ճրնչեցեալ:
Ահա սրբեա՛ զմեզ ի մեղաց, բարեխաւսութեամբ
Սրրբոց մարտիրոսաց եւ սուրբ կուսանաց, աղաչեմք:

Երբեմն ի Հրատին, երբեմն ի ծովին, երբեմն ի գրբին,
Կոճեղք յոլոքին, շրղթայք ի ձեռին, գայլք ի բերանին,

²ÛëáùÇõù ãëÕ³ÉÇÝ, »õ áã Ëá ïáñÇÝ, Ç ë¿ñ
»ñÏñ³ÛÇÝ (T ß³ñáõÝ³ ÏõáõÙ ¿ áñå¿ë
ëáíáñ³Ï³Ý ïáÕ),
¼áñ ë³ÝÓù áñ ÏáñÇÝ, »õ ËáÝ³ñÑ µÝáõÃÇõÝ,
Ï³ñÏ¿ ½³Ù»ÑÇÝ,
²ÛÉ µáó Ï»ñ³ÏñÇÝ, ÷³÷áõÏ ³ÝÏáÕÇÝ, í³é¿
½ó³ÝÏáõÃÇõÝ,
Úáñáó Ù»ñ Ù³ùñÇÝ, Ñá·Ç »õ Ù³ñÙÇÝ, Ù³ÕÃ³Ýûù
ëáóÇÝ (M ãÇù ß³ñ.),
²ÛÉ»õ Ùûñ µ³ÝÇÝ, ëñµáõÑáÛ Îáõë³Ç, êáõñµ
²ëïáõ³Í³ÍÝÇÝ,
êáõñµ Î³ñ³å»ïÇÝ, »õ êï»÷³ÝÝáëÇÝ,
Ü³Ë³íÏ³ÛÇÝ,
Èáõë³õáñãÇÝ »õ Ù»ñ Ñ³Ûñ³å»ïÇÝ, êÁñµáÛ
¶ñÇ·áñÇÝ,
ºõ ëñµáÛ ÎáõëÇÝ, áñ Ç Ù¿Ýç å³ïáõÇÝ, ³Ûëûñ »õ
ïûÝÇÝ,
Ð³Ýáõñó Ñ³Û ½³ñÙÇÝª ïá°õñ (E ï³É)
Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ, »õ ³Ý¹áññáõÃÇõÝ

62 F Ïáñ»³Ý

63 F ³ÝÏáÕÝÇÝ H ½Éñµ»ÝÇÝ

64 FE ÷Ë ß³ñ. áõÝÇ
îûÝÇë (E ï³õÝÇó) å³ïáõáÕÇÝ »õ ïûÝ³ëÇñÇÝ
(E áõÝÇ Ý³»õ. ëñµáó å³ßïáÕÇÝ,
íÁÏ³Û³ëÇñÇÝ), ½×³éë ÁÝÃ»ñóáÕÇÝ
²ÛÉ»õ ÉÁëáÕÇÝ (E ãÇù »õ áõÝÏÝ³¹ñÇÝ...
å³ïáõáÕÇÝ) »õ áõÝÏÝ³¹ñÇÝ, Ç ÙÇï ³éÝáÕÇÝ,
ìÁÏ³Û³ëÇñÇÝ, ëÁñµáó å³ßïáÕÇÝ, ½ûñÁë
å³ïáõáÕÇÝ,
´³ñ»³ó ÉÇáõÃÇõÝ, »õ ³éáÕçáõÃÇõÝ, Ù»Õ³ó
ÃáÕáõÃÇõÝ,
àÕáñÙ»³°Û
(²Ïñ. Æ ÷³é³ë³)

66 H ¼ÇÝ³Û AF ï³ñÙÁù

67 FH ×·Ý»³É H Ù³ñÙÝáÛ AH Ù»é»³É ÷Ë áñ Ù»é»³É F Ùñó»³É, H ÙÁñó»³É ÷Ë ëÁñµ»³É M ãÇù ïáÕÁ T Ù³ñÙÝáÛ Ù»é»³É ÷Ë Ù³ñÙÝáí... ëÁñµ»³É

68 F íÏ³Û»³É

69 F Ïéáõ»³É

70 FH µ»õ»é»³É ÷Ë ³Ûñ»ó»³É

71 FH µáíë ÷ËóÏ»³É, Ó¿Ãë T ÓÇõÃë

72 FH Ï³å³ñÇõù F ³Ûñ»É FH Å³ÝÇõù T ù»ñãáí ù»ñ»³É

73 F ß÷»ó»³É FH ãÇù »õ T Ë»óÇõ FT Ñ³ñáõ³ñ»³É ÷Ë Ñ³ñ»³É

74 AH æ³Éáïõù HT áõé³Ùµ A ÷Áßñ»ó»³É MT ËÇëï Ñ³ñ»³É ÷Ë ÷ßñ»ó»³É

75 H »ñÏáõ F ³Ýáõ³Ùù F ãÇù ëñµ»³° Ù»½ Ç Ù»Õ³ó A áõÝÇ Ñ»ï ³·³ÛÇ Û³õ»ÉáõÙ ÏáÕùÇ Éáõë³ÝóùáõÙ. ´³-ñ»Ëûëáõ Ã»³Ùµ ëáõñµ Ù³ñïÇñáë³ó, ³Õ³ã»Ùù, MT ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. ²Ýõ³Ýù ÑáÉáí»³É, Ç Ù³ÙáõÉë »¹»³É, ÁÝ¹»ñ »ñÏáõë Ñ»ñÓ»³É T áõÝÇ ß³ñáõÝ³-ÏáõÃÇõÝ.
¶ÉËÇí³Ûñ Ï³Ë»³É, ½Ù³ñÙÇÝÝ ù»ñ»³É
(M ×³ÝÏ»³É), ½áëÏ»ñëÁÝ µ³ó»³É,
¼³ï³ÙáõÝë ù³Ï»³É, Á½ë ïÇÝëÝ Ñ³ï»³É, »õ
½³ãëÝ Ñ³Ý»³É,
Æ·áõµ ÁÝÏ»ó»³É, Ç µ³Ýï³ñ·»É»³É, ³ÝëÁõ³Õ
ÃáÕ»³É (M å³Ñ»³É),

77 T êáõñµ Ý³Ñ³ï³Ï³óÝ, ³Õ³ã»Ùù

78 F ·µÇÝ T
ºñµ»ÙÝ Ç ÑÁñÇÝ, »ñµ»ÙÝ Ç çÁñÇÝ, »ñµ»ÙÝ Ç
ÍáíÇÝ
ºñµ»ÙÝ Ç ·ÁµÇÝ, »ñµ»ÙÝ Ç µ³ÝïÇÝ, Ç
Ï³å³ñ³ÝÇÝ, Ç ã³ñ ½ÁÝïï³ÝÇÝ

79 FH Ïá×»ÕùÝ FHT ßÕÃ³ÛùÝ FH ·³ÛÉùÝ T ·³ÛÉÝ

Ի լեզուաց կախին, կացնաւք ագրագրին, սղոցաւք յաւշատին,
Ընդ աչս շաղափնին, գալկոնաւք ծակին, ի սիրտ բեւեռին,
Մատըն մատն յաւշին, շանթիւք խարանին, մեղմըն Հրով այրին,
Ընդ անձաւս Հոսին, ի ծառէ կախին, ի խաչ մախաւին,
Բայց այսպէս չթուին, չարչարանք նոցին, զոր Համբերեցին,
Բազումք որ յայտնին, բազումք ի գաղտնին, անմեղքըն պատժին,
Են որք կոյսք էին, են որ կանամբին, եւ կէսքն ամուրին,
Արբին ըզգինին, կաթամբն իւրային, ըստ Երգ Երգոցին˜,
ԱՀա յիչեսցես:

***Ա**յս գըլուխք Հատեալ, այս ոսկերք քանցեալ, այս արիւն Հեղեալ,*
Տուն Տեառըն կանգնեալ, տաճար յաւրինեալ, յորում Տէր բնակեալ,
Սուրբ գըլուխ Հատեալ, ոմըն բարձրացեալ, եւ յերկինս Հասեալ,
Իսկ յաւդք որ քակտեալ, գերանք յարմարեալ, եւ մարդակք կազմեալ,
Սըրունքն որ ջարդեալ, սիւնք երկայն կանգնեալ, թաթքըն խարիսխ լեալ,
Կողքըն ջաղջախեալ, տախտակ քարշեցեալ, վերնայարկ մածեալ,
Մարմինքն որ յաւշեալ, շաղախ պատրաստեալ, զմիջնորմըն պընդեալ,
Արիւնքն որ վայթեալ, մատամբ ծրագրեալ, զորմըն նըկարեալ,
Ճարպն որ ճենճերեալ, ի սեղան ելեալ, Տեառըն նըւիրեալ,
Լեզուքն որ պասքեալ, ցաւղ կենաց արբեալ, եւ մեզ արբուցեալ
Եւ եւս առաւել զյորդորումն:

80 FH ëÕáóÇõù MT ï ³ å ³ ñ ³ õ Û ³ ßÇÝ, ëÕáóáí µ ³ Å ³ -ÝÇÝ ÷Ë Ï ³ óÝ ³ õù… Û ³ õß ³ ïÇÝ
81 FH · ³ ÛÉÏáÝ ³ õù F Í ³ ÏõÇÝ H Í ³ ÏáõÇÝ F ëÇñ ï ë, H ëÇñ ïÁë ÷Ë Ç ëÇñ ï MT ¼ ³ ãëÝ ÷áñ¿ÇÝ, ½åÁ×-ÕáõÝë Í ³ Ï¿ÇÝ, ëñ ï áí ÷Ë ÀÝ¹… ëÇñ ï
82 F Ø ³ ïÝÙ ³ ïÝ MT Ø ³ ëÝ Ù ³ ëÝ F Ù»ÕÙÝ T ß ³ ÝÃÇõ M Ù»ÕÙÁÝ Ññ ³ ÛÇÝ
83 H ³ ÝÓ ³ õÁë FH Ï ³ ËáõÇÝ MT ÷Ë ïáÕÇ. Æ ù ³ ñ ³ Ýó ÑáëÇÝ, Ç Í ³ éáó Ï ³ ËõÇÝ, Ç Ë ³ ã Ïá÷ ³ ¹ñÇÝ
84 MT ãÇù µ ³ Ûó FHMT áã ÃáõÇÝ ÷Ë ãÃáõÇÝ H ëáóÇÝ T ½áñ… Ñ ³ Ùµ»ñ»óÇÝ-Ç ÙÇç»õ áõÝÇ. ï ³ ñ ³ Ý Û ³ Ý-óÇÝ
85 MT ³ ÝÃÇõù ÷Ë µ ³ ½áõÙù F ³ ÝÙ»ÕùÝ
86 A Ïáõëù, M ³ ÛÉ ÷Ë ÏáÛëù
87 MT Ï ³ ÃÝ Áë ï ³ õñÇÝÇÝ, áñ Ûºñ·ëÝ å ³ ïÙÇÝ ÷Ë Ï ³ Ã ³ ÙµÝ… ºñ·áóÇÝ MT áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ.
êáù ³ å ³ ïß ³ ×ÇÝ, åÁ ï áõÕ ùá Í ³ éÇÝ, êáõñµ
ø ³ é ³ Ã»õÇÝ,
àñ¹Çù êÇáÝÇÝ, Å ³ é ³ Ý·áñ¹ù í»ñÇÝÝ,
ºñáõë ³ Õ»ÙÇÝ,
²Ñ ³ ëÁñ.

˜ Երգ Ե 1

89 F ·ÉáõËù, Ñ ³ ï» ³ Éù, ³ Ýó» ³ Éù H ù ³ Ýó» ³ Éù FH ³ -ñÇõÝù, Ñ»Õ» ³ Éù
90 F Ï ³ Ý·Ý» ³ Éù, ï ³ × ³ ñù
91 F ·ÉáõË, Û ³ ï» ³ É, áÙÝ H áñÙÁÝ MT ãÇù ïáÕÁ
92 FH Û ³ õ¹ùÝ T Ú ³ õ¹ùÝ ÷Ë ÆëÏ Û ³ õ¹ù AHT Û ³ õñÇÝ» ³ É ÷Ë Û ³ ñÙ ³ ñ» ³ É F Û ³ ñÙ ³ ñ»É F Ù ³ ñ¹ÇÏù Ï ³ ñ·» ³ É, M Ù ³ ñ¹ ³ Ï ³ ñÏ» ³ É ÷Ë Ù ³ ñ¹ ³ Ïù Ï ³ ½Ù» ³ É H Ï ³ ñ·» ³ É, T ³ ñÏ» ³ É ÷Ë Ï ³ ½Ù» ³ É
93 FH êáõñµ ëñáõÝù ÷Ë ëÁñáõÝùÝ F Ï ³ ÝÏÝ» ³ É FH Ã ³ ÃùÝ
94 F ÏáÕùÝ ç ³ Õç ³ Õ» ³ É T ÎáÕùÝ áñ HT ç ³ Ëç ³ Ë» ³ É FT ï ³ Ëï ³ Ïù MT å ³ ïß ³ ×» ³ É ÷Ë ù ³ ñß»ó» ³ É
95 F ß ³ õß»É, H ß ³ õß» ³ É ÷Ë Û ³ õß» ³ É H ß ³ Õ ³ ÷, MT ËÇ× ÷Ë ß ³ Õ ³ Ë F å ³ ïñ ³ ëï»É, ½ÙÇçÝáñÙÝ åÝ¹» ³ É T Éó» ³ É, »õ ³ Ùáõñ åÁÝ¹» ³ É ÷Ë åÝ¹» ³ É
96 F í ³ ÛÃ»É MT Ñáë» ³ É ÷Ë í ³ ÛÃ» ³ É A ÍÁñ ³ ·ñ» ³ É MT å ³ ï Ï»ñë ÷Ë ½áñÙÁÝ F ½áñÙëÝ ÝÏ ³ ñ»É
97 F ×»Ý×»ñ»É FHT ë»Õ ³ ÝÝ MT ²ë ïáõÍáÛ ÷Ë î» ³ éÁÝ
98 FH È»½áõùÝ A áõÝÇ Ñ»ï ³ · ³ ÛÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ Éáõë ³ ÝóùáõÙ. ²Ñ ³ ëñµ» ³ ° Á½Ù»½ Ç Ù»Õ ³ ó, µ ³ ñ»-ËûëáõÃ» ³ Ùµ ëáõñµ Ø ³ ñ ïÇñáë ³ ó, ³ Õ ³ ã»Ùù T áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ.
ºõ áñù Ù»ñÏ ³ ó» ³ É, Éáõëáí ½ ³ ñ¹ ³ ñ» ³ É, »õ
ëåÇ ï ³ Ï ³ ñÏ» ³ É,
ºõ ßáõñç å ³ ñ ³ é» ³ É, ½· ³ é ³ ÙµÁÝ ½»Ý» ³ É, Ç
ë»Õ ³ Ý µ ³ ½Ù» ³ É
99 H ²Ñ ³ ëñµ» ³ ° T ²Ñ ³ ÛÇß» ³ °

Հազարք հազարին, եւ բիւրք բիւրին, անհամար գընդին,
Են որ միշտ յիշին, եւ տաւնիւք պատուին, բազումք չեն յայտնին,
Յիսուս Միածին, մաղթանաւք սոցին, տո՛ւր մեզ քաւութիւն,
Հեղմամբ արիւնին, լուա՛ զաղտեղութիւն, եւ զանմաքրութիւն,
Մորմոքմամբ աղին, շիջոյ զբոց ախտին, զչար խորհուրդ սըրտին,
Սպանման գըլխովին, սպա՛ն զիմ թըշնամին, զՔո ատելին,
Փառաց պըսակին, զոր սոքա առին, հան մասն եւ բաժին,
Աղաւթիւք սոցին, տո՛ւր խաղաղութիւն, եւ առողջութիւն,
Բարեաց լիութիւն, եւ անդորրութիւն, Քո դաւանողին,
Խորտակեա՛ կըրկին, զտագնապ դիւային, եւ զախտ մարմնային,
Ջանձինըս մեր եւ զմի.։

Նոր երկինք յերկրի, նոր դըրախտ զուարճալի, նոր տունկ տենչալի,
Անհայր ի յերկրի, հարսնացեալ երկնի, մայր Քում Միածնի,
Ջարդք համայն կուսի, եւ մարտիրոսի, եւ ճըգնաւորի,
Սոքաւք որ յիշի, եւ տաւնիւք պատուի, աստ եւ յամէն տեղի,
Ազգաց համայնի, որ կան յաշխարհի, աստուածապաշտի,
Աւգնեա՛ ի վտանգի, փրկեա՛ առ վըշտի, յայսմ յաւիտենի,
Եւ յաներեկի, աւուրըն մեծի, որ գործք մեր յայտնի,
Արա՛ արժանի, սըրբոցն պըսակի, եւ առագաստի,
Քեզ փառք, հարսն երկնի, յազգէն Եւայի, միջնորդ հաճելի,
Արդ, ո՛վ Հայր բարի, Միածին Որդի, բարեխնամ Հոգի,
Տըւաւղըդ բանի, ինձ անարժանի, Քեզ փառք յամենայնի
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ։

100 M è ³ Ñù T æ ³ Ñù ÷ Ë Ð ³ ½ ³ ñù H µÇõñÁù T µ»õñù µÇõñ ³ ÛÇÝ F ·Ý¹ÇÝ
101 H »Ý ÷ Ë ã»Ý T ÛÇßõÇÝ, ï ³ õÝÇõ
102 T Ù ³ ËÃ ³ Ý ³ õù ÝáóÇÝ
103 F ³ ñÇÝÇÝ H Éáõ ³ Û T ÉÁõ ³ Û ½ÑÁÝáõÃÇõÝ »õ ½ ³ Õ ï »-ÕáõÃÇõÝ ÷ Ë Éáõ ³ °… ½ ³ ÝÙ ³ ùñáõÃÇõÝ
104 A ßÇçá F ëñ ï ÇÝ
105 T ë å ³ ÝÙ ³ Ùµ FH ·ÉËá íÇÝ, ÃßÝ ³ ÙÇÝ H Á½øá T áõ-ÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ Ï áõÃÇõÝ. Êáñ ï ³ Ï» ³ ° ÏÁñ ÏÇÝ, ½ ï ³ ·-Ý ³ å ¹Çõ ³ ÛÇÝ, »õ ½ ³ Ë ï Ù ³ ñÙÝ ³ ÛÇÝ
106 FT Ýáù ³ ÛÝ, H Ýáù ³ Û ÷ Ë Ýáù ³
107 FH ÝáóÇÝ ÷ Ë ëáóÇÝ MT Ù»½ »õ ³ Ý¹áññáõÃÇõÝ ÷ Ë »õ ³ éáÕçáõÃÇõÝ
108 MT ÷ Ë 108-109 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
´ ³ ñ» ³ ó ÉÇáõÃÇõÝ »õ ³ éáÕçáõÃÇõÝ, Ù»Õ ³ ó ÃáÕáõÃÇõÝ,
ì Ï ³ Û ³ ëÇñÇÝ, »õ ï ³ õÝ ³ ëÇñÇÝ, ëñµáó å ³ ß ï áÕÇÝ,
¼ ï ³ õÝÁë (M ½ ³ õñÁë) å ³ ï áõáÕÇÝ, ½× ³ éë ÁÝÃ»ñóáÕÇÝ, ³ ÛÉ»õ ÉÁëáÕÇÝ
î á°õñ ½áÕáñÙáõÃÇõÝ, »õ ½ ³ é ³ ï áõÃÇõÝ, µ ³ ñ» ³ ó å ³ ñ·»õÇÝ
109 FH ÏñÏÇÝ
110 H ²Ñ ³ Û ÛÇß»ëó. °õ »õë ³ é. ½ ³ ÝÓ.
111 MT ³ ¹ÇÝ ÷ Ë »ñÏÇÝù F ãÇù Ýáñ ï áõÝÏ ï »Ýã ³ ÉÇ
112 FHT ³ Ý ³ Ûñ H øá MT Ù ³ Ûñ¹ ²ë ï áõ ³ Í ´ ³ ÝÇ
113 HT ¼ ³ ñ¹ FH ×·Ý ³ õáñÇ
114 H ÛÇßáõÇ T ï ³ õÝÇ ÷ Ë ÛÇßÇ F å ³ ï õÇ T ÛÇß ³ ï ³ ÏÇ ÷ Ë ï ³ õÝÇõù å ³ ï áõÇ F áõ Û ³ Ù¿Ý ÷ Ë »õ Û ³ Ù¿Ý H Û ³ ÛÉ ÷ Ë Û ³ Ù¿Ý
115 T ùñÇë ï áë ³ å ³ ß ï Ç, áñ Ï ³ Ý Û ³ ßË ³ ñÑÇ ÷ Ë áñ… ³ ë ï áõ ³ Í ³ å ³ ß ï Ç
116 H í ï ³ ÝÏÇ A ÷ÁñÏ» ³ T Ç ÷ Ë ³ é H íß ï ÇÝ H Û ³ õÇ ï »ÝÇÝ
117 T °õ Û ³ å ³ · ³ ÛÇ ÷ Ë Û ³ Ý»ñ»ÏÇ H Û ³ Ý»ñ»ÏÇÝ F ³ -õáñÝ ÷ Ë ³ õáõñÝ T Û ³ õáõñÁÝ AHT áõñ ÷ Ë áñ
118 FH ëñµáó F å ë ³ ÏÇ H åÁë ³ ÏÇ
119 FH Û ³ ½·¿
120 T ß ³ ñ. Ã ³ ÷ áõ ³ Í. 120-122 ãÇù àñ¹Ç… Ù»½
121 F î áõ ³ õÕÁ¹ FH Û ³ Ù»ÝÇ

ՏԱՂ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ

Արեգակն արդար ըզհուր սիրոյ ծագեալ,
Զանհաւատութեան սառըն հոգւոց հալեաց.
Բանաւոր ծառոց երեւեցան ծաղիկք,
Երփնազարդ գունովք, անուշահոտ բուրմամբ:

Գարուն հոգեւոր ղալարացոյց զոգիս,
Գաւսացեալ տընկոց կանաչացան սաղարթք,
Դրախտին Ադենայ ծառք բազմացան յերկրի,
Ի տանն Աստուծոյ արմաւենիք տընկեալք:

Երկնից լուսաւորքն իջեալ շըրջին ընդ մեզ,
Եւ աստեղք պայծառք՝ համաբնակից մարդկան,
Զաւրք անմարմնականք, ը՛, գըւարճացեալ տաւնեն,
Մարմնաւոր զաւրաց համադասեալ նոցունց:

Էրեւեալ սըրբոցն ի հանդիսի ճըգանց
Զաւրացուցանել ի հոգեւոր մարտին,
Ըզհրաւէրսն ետուն հարսանիսն երկնից,
Ընդ որս եւ մըտին արեաններանդ զգեստիւք:

Թագաւորն անմահ ի յաշխարհէ մահու
Առեալ իւր զինուորս, անմահացոյց բնութեամբ,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 508³-510³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 253³-255µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80, Ã»ñÃ 309³µ (ö³ñÇ½)
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 160µ-161µ, 138³µ
R-Ó»é. ÑÙñ. 9053, Ã»ñÃ 68³-69µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 282³-283µ, 296³µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 295³-296³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 409³µ, 411µ-412µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 215

Êáñ³·Çñ
A î³Õ Ñ³Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇñáë³ó »õ Ïáõë³Ý³ó, ï»³éÝ Ü»ñëÇëÇ B î»³éÝ Ü»ñë[ÇëÇ] Ð³Ûáó Ï³Ãá-ÕÇÏáëÇ, Ç Ñ³Ù³õñ¿Ý íÏ³Ûù D î³Õ Ñ³Ù³õñ¿Ý ³-Ù»Ý³ÛÝ Ù³ñïÇñáë³ó, ï»³éÝ Ü»ñë¿ëÇ Ð³Ûáó Ï³-ÃáõÕÇÏáëÇ ³ë³ó»³É G î»³éÝ Ü»ñë¿ëÇ Ï³Ã Ñ³-Ûáó Ñ³Ùûñ¿Ý íÏ³ÛÇóÝ øñÇë ïáëÇ î³Õ. R î³Õ Ñ³-Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇõñáë³ó M î³Õ ·³ÝÓÇë ³ë³Û M ß³ñ.ª î³Õ ·³ÝÓÇë ³ë³Û T Æ î»³éÝ Ü»ñëÇë¿ U î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñëÇë¿ (Ã»ñÃ 409³ª Ø³ñïÇñáë³ó). î³Õ ³½ÝÇõ (Ã»ñÃ 411µª Ø³ñïÇñáë³ó)
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¶. Ð³Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇñáë³ó »õ Ïáõë³Ý³ó î»³éÝ Ü»ñëÇëÇ ³ë³ó»³É Ð³Ûáó Ï³ÃáõÕÇÏáëÇ Ð¶. Ð³Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇñáë³ó »õ Ïáõë³Ý³ó. Î³-Ý³ÝóÝ Ï³ÝË»³É Ó³ÛÝÝ ¿ ²ëÇ ³Ý¹ ÇÙ¿ç ¹ñ³Ë ïÇÝ Ó³ÛÝÇõÝ
Ì³Ûñ³Ï³ åª ²-ø
´Ý³·Çñ
1 T ãÇù 1-36 ïáÕ»ñÁ
2 R ë³éÝ RU Ñá·áó U Ñ³É»³É
4 RU ºñµÝ³½³ñ¹ U ·áõÝáí
5 ABDGR Ñ³õ³ ïáÛ ÷Ë Ñá·»õáñ U ½Ñá·Çë
6 U ïÝÏáó R ïÝ·áó B Ï³Ý³ç³ó³Ý M Ï³Ý³ã³ó»³É R Ï³Ý³ç³ó»³ÉÝ
7 R ²¹ÇÝ³Û
8 BDR ï³Ý AG ³ñÙ³õ¿ÝÇù BGR ïÁÝ·»³Éù
9 U Ã³·³õáñÝ ÷Ë Éáõë³õáñùÝ U ßñçÇ R ßñçÇÝ
11 R ¼³õù ABDU ½áõ³ñ×³ó»³É R ½áõ³ñ×³ó»³É
12 U Ñ³Ù³Û¹³ë»³É
13 RU ëñµáóÝ BG ×Á·³ÝóÝ R ×·³ÝóÝ
14 U ¼ûñ³óáõó³Ý»É
15 D À½Ññ³õ¿ñë U À½Ññ³õ¿ñÝ
16 R ÙïÇÝ ³ñ»Ý³Ý»ñÏ»³Ý ADU ½·»ëïáõù
17 U ïáÕÇó ³é³çª öáË¿
18 B ½ÇÝÁõáñë U ½ÇÝõáñë B µÁÝáõÃ»³Ùµ

Ժողով զինուորաց Թագաւորին երկնից
Գրեցան՝ ժառանգել զԵրուսաղէմ վերին:

Ի յերկրի ճըգնեալ չարչարանաւք մարմնոյ՝
Ի յերկինս ելին գերապայծառ լուսով,
Լըւան զկենարար Հովուապետին բարբառ,
Ընթացան ի յաղըն բանաւոր զենմունքն:

Խաչի եւ մահու ճանապարհի Հովուին
Եղեն հետեւեալ ողջակիզեալ գառինքն,
Ծընան վերըստին աւազանաւ նորով,
Մըկըրտեալք արեամբ զբաժակ մահու արբին:

Կոյսք, իմաստութեամբ զլապտերս հոգւոց լուցեալք,
Կանացի բնութեամբ մահու եղեն յաղթաւղք,
Հուր սիրոյ յինքեան սուրբ փեսային վառեալք
Զհուր մեղաց բոցոյ զայն շիջուցին արեամբ:

Ջիւնափայլ զոգւոց ըզպատմուճանս լուացեալ,
Գոյն արեան մարմնոյ պըսակ փառաց ներկեալ,
Ղամբարմամբ լուսոյ ի յառագաստ մըտին,
Մաքուր հարսանեաւքն ուրախանան յաւէժ:

Ճըշմարիտ վըկայք Աստուածորդւոյն եղէք,
Վըկայեցելոյն Հաւր կամաւոր մահուամբ,
Միածնի Բանին մարմնով վասն իմ մահու
Մահակից գոլով չարչարանաց կըցորդ:

Յամենայն ազանց ընծայեցայք պըտուղ,
Մեծ քահանային երախայրեաց նըւէրք,

19 M Úáñ¹áñ³Ï ï ³ÕÇë R ÄáÕá í»³É B ½ÇÝÁõáñ³ó U ½ÇÝõáñ³ó U »ñÏÝÇ
20 U í»ñÇÝÝ
21 C ãÇù 21-68 B Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· RU ×·Ý»³É U Ù³ñÙÝáí R Ù³ñÙÝáÛÝ
22 BRU ºõ ÷Ë Æ R Û»ñÏÇÝ U Ñá·áí ÷Ë Éáõëáí
23 R Èáõ³Ý U Ñáíõ³ å»ïÇÝ R Ñáí³ å»ïÇÝ
24 U ’Æ ÁÝÃ³ó³Ý R Û³ÕµÁÝ ÷Ë Û³ÕÁÝ RU ½»ÝÙáõÝù
25 RU ÑáíõÇÝ
26 U Ñ» ï »õáÕù
27 R ÌÝ³Ý
28 B ØÁÏÁ ï »³Éù R ØÁÏñ ï »³Éù U ³ñµÇÝ ½Ù³ÑáõÝ µ³Å³Ï
29 R ÇÙ³ë ï áõÃ»³Ý R ½É³ å ï »ñ RU Ñá·áó
30 BDRU Û³ÕÃáÕù
31 R Ðáõ ÷Ë Ðáõñ U ÇÝù»³Ý R ÷»ë³ÇÝ ABU í³é»³É
32 U µáóá
33 A Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· (çÝçáõ³Í) U ½á·áó R Ñá-·áó ÷Ë ½á·õáó U Éáõó»³É
34 U ¶áÛÝ ³ñ»³Ý åÁë³Ï ÷³é³ó Ý»ñÏ»³É Ù³ñÙÝáÛ ÷Ë ïáÕÇ R åë³Ï
35 G Ô³Ùå ³ñÙ³Ùµ R ÙïÇÝ
36 BC áõñ³Ë³ó³Ý
37 B Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· R íÏ³Ûù RU ²ëïáõ³Íáñ-¹áÛÝ TU »Õ»³Éù M ãÇù 37-56 ïáÕ»ñÁ
38 R ìÏ³Û»ó»ÉáÛÝ U Ðûñ
39 U ØÇ³ÍÇÝ
40 R Ïóáñ¹ T ÏÁóáñ¹ù
41 U ³½·³ó ÷Ë ³½³Ýó R ÁÝÍ³»ó³ù åïáõÕ
42 ABG ÝÁõ¿ñ U Ýáõ¿ñù R Ýáõ¿ñ

Նըռնենեաց նըման յետ գարնայնոյ ծաղկեալք,
Ծաղկեալ նըշենեաց ի յերկրորդին սկըզբանց:

Շարադրին շինուածք անդամըք ձեր հատեալ,
Աստիճանք ելից յերկրէ յերկինըս մեզ,
Ոտից ձեր հատմամբ մեզ ուղղեցէք շաւիղս,
Ձեռաց եւ մատանց ըզմեզ գրեցէք ի կեանս:

Զարաչար կիզմամբ ողջակիզեալ մարմնոյդ,
Ըզմեզ փըրկեցէք ի կիզանաւղ բոցոյն,
Պատուական գըլուխք յաւդեալ ի գլուխն Յիսուս,
Ըզմեզ յաւդեցէք ընդ նոյն հիւսմամբ սիրոյ:

Ջախմամբ անդամոց ձեր ընդ սիրոյ նորին
Ջհոգիս մեր յախտից բըժըշկեցէ՛ք ցաւոց
Ռահիւք յաշխարհէ հալածանաւքն ըզձեզ
Յաշխարհըն վերին բարձրացուցէք ըզմեզ:

Սոսկալի ճըգամբք սուրբ վըկայից Քոց, Տէ՛ր,
Ի հնութեան մեղաց վերանորոգեա՛ ըզմեզ:
Վիրաւք քերանաց եւ գազանաց քանցիւք
Ի թունից վիրաց չար վիշապին՝ փըրկեա՛:

Տարախիլ ունկամբքն եւ կուրութեամբ աչացն
Լո՛յս ծագեա յոգիս եւ գլըսելիս մաքրեա՛:
Րախճանից անձանց տըրտմականաց կըրիւք
Ջմեզ ի սգոյ մեղաց յուրախութի՛ւն դարձո:

Ցաւալից սըրտիւքն եւ խաւարին բանտիւքն
Ի լոյս ընդ նոսին շնորհեա՛ եւ մեզ լինել,

---

43 R ÝÙ ³ Ý BG · ³ ñÝ ³ ÝõáÛÝ R · ³ ñÝ ³ ÛÝáÛÝ U Í ³ ÕÏ » ³ É
44 U ÜÁß»Ý» ³ ó ÝÁÙ ³ Ý ÷Ë Ì ³ ÕÏ » ³ É ÝÁß»Ý» ³ ó R Ýß»Ý» ³ ó TU ëÏÁ½µ ³ Ý R Á½ëÏëµ ³ Ý
45 R Þ ³ ñ ³ Û¹ñÇÝ T Þ ³ ñ ³ Ý¹ñÇÝ TU ³ Ý¹ ³ Ù ³ õù R Ñ ³ -ï » ³ Éù
46 ABG ² ß ï Ç× ³ Ýù
47 R áõÕ»ó¿ù AB ß ³ õÇÕ R ß ³ õÇëÕ ÷Ë ß ³ õÇÕë
48 TU ÷Ë ï áÕÇ. Æ Û»ñ Ï ñ¿ Û»ñ ÏÇÝë í»ñ ³ ÷áËÇÉ ³ é î¿ñ R ’õ Á½Ù»½
49 G Ù ³ ñÙÝáó¹ T Ù ³ ñÙÝáó
50 RU ÷ñ Ï »ó¿ù BDRU ÏÇ½ ³ ÝáÕ
51 TU ï áÕÇó ³ é ³ çª Úáñ¹áñ ³ Ï ¿ R ä ³ ïõ ³ Ï ³ Ý ·ÉáõËù U Ûû¹» ³ É B Ç ·ÁÉáõËÝ
53 ABG æ ³ ÕËÙ ³ Ùµ TU æ ³ ñ¹Ù ³ Ùµ
54 TU áÕç ³ óáõó¿ù ÷Ë µÁÅÁßÏ»ó¿ù R µÅÇßÏ»ó¿ù
55 AB Éáõë ³ ÝóùáõÙª ² ÛÉ ³ ½· R è ³ ÑÇõùÝ TU Û ³ ßË ³ ñÑÇ A Ñ ³ É ³ Í ³ Ý ³ õù
57 B ×Á·Ù ³ Ùµù U ×· ³ Ùµù R ×Á· ³ Ùù R í Ï ³ ÛÇó
58 U ÑÝáõÃ» ³ Ýó R ÑÝáõÃ»Ý¿ R í»ñÝáñá·» ³ Û
59 TU ì Çñ ³ ó TU ù ³ ÝóÇó
60 BGRU ÃÇõÝÇó B ÷Áñ Ï» ³ Û U ÷ñ Ï» ³ R ÷ñ Ï» ³ ó
61 TU îÇñ ³ ËÇÉ G áõÝ· ³ ÙµùÝ U áõÝÏ ³ Ùµù
62 R Í ³ ·» ³ ó R ½Éë»ÉÇë Ù ³ ùñ» ³ ó
63 ABR ð ³ Ë× ³ ÝÇóÝ BG ï Áñ ïÙ ³ Ï ³ Ý ³ óÁÝ RU ï ñ ïÙ ³ Ï ³ Ý ³ óÁÝ BRU ÏñÇõù
64 BR ¹ ³ ñÓáÛ U ÷áË» ³ É ÷Ë ¹ ³ ñÓá
65 R ëñ ï ÇõùÝ BR µ ³ Ý¹ÇõùÝ T µ ³ Ý ï Çõù
66 U ãÇù Æ D ÉáÛëÝ R ßÝáñÑ» ³ ó

Իւծմամբ անդամոցն ի կիզանաւղ տապակս
Ջբոց տապոյ մեղաց շիջո յոգւոյս մասանց:

Փառացն անճառից ընդ երջանիկ վըկայսն
Հաղորդ զմեզ ընկալ աղաչանաւք սոցա:
Քե՛զ, ընդ երանեալ մարտիրոսաց դասուցն,
Փառաց Թագաւո՛ր, մատուցանեմք ըզփառս:

67 BDRU ÏÇ½³ÝáÕ BGTU ï ³ å ³ ÏëÝ
68 U ï ³ åá[illegible]Ý ABRU ßÇçá[illegible] RTU [illegible]á·á[illegible]ë
69 DR ³Ý×³éÇóÝ R íÏ³[illegible]ëÝ
70 A Ð³Õáñ¹ë GR ÁÝ·³É U ³Õ³ã³Ýûù B ëáó³[illegible]
71 TU »ñç³ÝÇÏ ÷Ë »ñ³Ý»³É R Ù³ñïÇõñáë³ó M »ñ-ç³ÝÇÏ ¹³ëáõó Ù³ñïÇñáë³óÝ ÷Ë »ñ³Ý»³É… ¹³-ëáõóÝ
72 MTU øñÇëïáë ÷Ë ö³é³ó B Á½÷³éë [illegible]³õÇ-ï»³Ýë, ³Ù¿Ý R ½÷³éë

ՓՈԽ

Բանիւ աւետաւոր բարառնաբար բարբառեսցուք
Առ քեզ, Եկեղեցի՛, դուստրը Վերինըն Սիովնի։
Աստեղս անթիւ ծընար գերապայծառս եւ երկնաճեմս,
Զագս աղաւնակերպս թաթաւելով արեամբն իւրեանց։

Նըստիս յառագաստի սպիտակափայլ բոցոյ նըման,
Զոր կազմեցին քեզ քո որդիքն չարչարանաւք եւ սուրբ արեամբ,
Ի պարզ եւ գերազանց ընակեա ի լոյս դու յանմատոյց,
Փոխանակ խաւարային բանտից նոցա եւ կապանաց։

Վանել զքո զաւրութիւնդ ոչ կարացին դըրունք դըժոխոց,
Զի փեսայն ընդ քո խաչեալ եւ Հարսնորդիքն են խողխողեալ։
Կենացըն կերակրով եւ բաժակաւըն զուարճանաս,
Փոխանակ ժուժկալութեան նոցայն քաղցի եւ ծարաւոյ։

Անմահ ունիս փեսայ, թէեւ սիրով քոյին մեռաւ,
Ի կեանս են եւ որդիք, թէեւ ետուր գերեզմանի,
Յանեղծ յաւիտենին բերկրեալ խընդաս երբեմն ամուլ,
Յորժամ ընակես ի տան մայր՝ քո որդւովք ուրախամիտ։

Սիրով անճառ կապիս ի սէր անմահ քո փեսային
Եւ զորդիս քո ընդգըրկես խանդակարաւտ սուրբ Համբուրիւ,
Նորոգ նորափետուր լուսապայծառ յորժամ ծագիս,
Արեգական նըման յարքայութեան ըստ Հրամանին։

Ի մի յարմարութիւն զոգիս ընտրեալ քոց անդրանկաց,
Ժողովեա՛ բարեխաւսել ընդ կենդանեացըս փըրկութեան,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 510³-511³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 255µ-257³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 309µ-311³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 138µ, 163³µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 296µ-297µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 359µ-360³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 378µ-379µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 220
Êáñ³·Çñ
ABDG ö[áË] U î³ÕÇ ï¿ñ Ü»ñë¿ë¿, ³½ÝÇõ [Ý³õ³-Ï³ ï»³ó Ê³ãÇ] M î³Õ ßñç³Ï ¿ T î³ÕÇ î¿ñ Ü»ñ-ëÇë¿
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¶. Ð³Ù³õñ¿Ý Ù³ñïÇñáë³ó»õ Ïáõë³Ý³ó
Ì³ñ³Ï³ å^a ´³ÝÇ íÏ³ëÝ Ç Ü»ñëÇë¿
´Ý³·Çñ

1 U µ³ñµ³éÝ³µ³é MT ãÇù 1-20 ïáÕ»ñÁ
2 DU êÇáÝÇ
5 U µáó³ÝÁÙ³Ý ÷Ë µáóá ÝÁÙ³Ý
7 GU µÝ³Ï»ë D µÝ³Ï»³É U ³ÝÙ³ ïáó
9 U ½ûñáõÃÇõÝ¹ D ¹ÅáËáó
10 D Ñ³ñóÝáñ¹ÇùÝ U Ñ³ñëÝ³ÍáõùÝ D ËáÕáÕ»³É
11 U µ³Å³Ï³õÝ Á, ½áõ³ñ×³Ý³ë
12 U öáË³Ý U ÝáóÇÝ
13 AD Ã»»õ BD ùáÇÝ
14 B áñ¹Çù áõÕÕáõ³Í^a áñ¹ÇùÝ U áñ¹ÇùÝ AD Ã»»õ U Ã¿å¿ï U ·»ñ»½Ù³ÝÇÝ
16 BG ïáõÝ Ù³õñ (BG ùá) áñ¹áõù (BG áñ¹áíù) ùáá íù DU áñ¹áíù
18 U ³Ý¹·ÁñÏ»ë ÷Ë ÁÝ¹·ÁñÏ»ë U Ë³Ý¹³Ï³ñûï B Ñ³ÙµÇõñÇõ U Ñ³Ùµáõñ»ë
19 U Üáñá·»³ B Éáõë³å³Í³é A Í³·ÇÝ
20 BG ÷³ÉÙ³Ý ÝÁÙ³Ý D ³ñù³áõÃ»³ÝÝ

Նոյնաբար, որպէս ծընար լուսազարդեալ աւազանաւն,
Վերըստին զմեզ նորոգել ի հնութենէ մեղաց մերոց:

Երրեակ յաւիտենիւք շնորհել առատ զողորմութիւն
Յայժմոյս եւ յապագայն ի յանըսպառ յաւիտենին,
Ռամել ի մի լրութիւն կաթուղիկէ վերնում Սիոն՝
Ըզմեզ զամենեսեան ընդ երանեալ սուրբ վըկայիցն:

Սըրբել սպիտակափայլ ըզպատմուճան հոգւոց մերոց
Արեամբ նոցա հեղմամբ եւ հոտ անոյշ պատարագաւք,
Ի գլուխըն վերըստին ըզմեզ սիրով նորին յաւդել,
Զայրի եղեալ հոգիս ընդ փեսային միաւորել:

Սըրբել զարիւն գառանցս, նաեւ զաճիւն ողջակիզացս,
Երկրորդ տալ աւազան ի մաքրութիւն մեղաց մերոց:
Էին երրեակ միոյ պըսակելոց պըսակողին,
Որդւոյ ընդ Հաւր Հոգւով փառք ի յայժմուս եւ յապագայն:

---

21 AB Ëáõë ³ ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³ ½· B ÁÝ¹ñ» ³ É
22 BG ÄáÕáí»É U ÄáÕáí» ³ É BG µ ³ ñ¿Ë ³ õë» ³ U µ ³ ñ»ËÛë» ³
24 B ÑÝáõÃ¿Ý¿
25 BG ºñÏ» ³ Ï B ßÁÝáñÑ»É
26 U ²ÛÅÙáõë D Û ³ å ³ · ³ ÛëÝ U »õ ÷Ë Ç
27 U ð ³ Ù» ³ É U ÉÁñáõÃÇõÝ U í»ñÇÝ A ëÇñáíÝ ÷Ë êÇáÝ BG êÇáíÝ
28 U ¼Ù»½ B íÁÏ ³ ÛÇó
29 B êÁñµ» ³ É U ëåÇï ³ Ï ³ Û÷ ³ ÛÉ DU Ñá·áó
30 TU Ñ»ÕÙ ³ Ý A ³ Ýáß U ³ ÝáÛß Ñáï
31 U Û ³ õ¹»É ëÇñáí ÝáñÇÝ BD Û ³ õ¹» ³ É
32 TU ÙÇ ³ õáñ»É ÁÝ¹ ÷»ë ³ ÛÇÝ B ÙÇ ³ õáñ» ³ É
33 U êñµ»É U ½ ³ ñÇõ ÷Ë ½ ³ ñÇõÝ U · ³ é ³ Ýó U ³ ÛÉ »õ ÷Ë Ý ³ »õ U áÕç ³ ÏÇ½ ³ ó
34 AD ï áõ ³ õ TU Ù»ñ Û ³ Ýó ³ Ý ³ ó ÷Ë Ù»Õ ³ ó Ù»ñáó
35 B åÁë ³ Ï ³ õÕÇÝ
36 U àñ¹áÛ U Ðûñ U Ðá·áí

ՔԱՐՈԶ ՅԱՄԱՒՐԷՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Խոնարհեալ Բանին Աստուծոյ, բանաւոր գառինք հրակիզեալք,
Յողկոյզաբեր հայրական որթոյն, ուռք պտղալից աջոյն մշակեալք,
Ջեղեմաբուխ քառավտակ գետոցն, համահոս աղբիւրք յերկրի ծաւալեալք,
Արաբացի ոսկոյն նմանեալք եւ հրով Հոգոյն միշտ մաքրազարդեալք,
Սուրբ մարտիրոսք արիւնաստղեստեալք, յերկրէ յերկինս վերագրեալք,
Ահա հայցեմք, բարեխաւսեցէ՛ք բառնալ զցաւըս հոգոց եւ մարմնոց,
Աղաչեմք:

Արեգականն արդարութեան, որ ծագեցաւ Հաւր յէութենէ,
Լոյսաբորբոք աստեղք ցանկալիք, ամպափայլեալք ի յառաւաւտէ,
Ծիրանածաղք ի ծիածանէ, որ երեւիք մեզ ի գարնանէ,
Անդրնդաբոյսք ի Յահերմոնէ, ընդ հոսեցելոյն ի Սանիրայէ,
Արմաւենի ծաղկեալք ի յերկրի, սաղարթատունկ ի Լիբանանէ,
Հրաւիրեալք որդիք բարձրելոյն, երանաւետեալք երկրին աւետեաց:

Զարչարանաւք անմահ անեղին, եղէք մահակիցք ընդ խաչեցելոյն,
Ձեր խառնեցաւ արիւն ընդ կողին, գեղարդախոց բխման վտակին,
Ձեզ բացան դրունք առագաստին, որպէս առաջին նախավըկային,
Ձեզ կառկառեալ Աջըն հայրական եւ հովանի լինէր Սուրբ Հոգին,
Ձեզ ցանկացան հոյլք հրեղինաց եւ իջեալ առ ձեզ սպասաւորէին,
Ձեզ երանեն որդիք երկրածինք եւ կատարեն զյիշատակ,
Ահա հայցեմք, բարեխաւսեցէ՛ք բառնալ զցաւըս հոգոց եւ մարմնոց,
Աղաչեմք:

²ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 52µ-55µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 177µ-180µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 293³-295³
Êáñ³·Çñ
F ø³ñá½ Ù³ñïÇñáë³ó H ï»°ë í»ñ»õáõÙ T ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í
Ì³Ûñ³Ï³å ª Ê³ã³ ïáõñ
´Ý³·Çñ
2 F ÚáÕÏáõ½³µ»ñ T áñÃáÛÝ Ñ³Ûñ³ ïáõÝÏù FT áõé T åÁïÕ³µ»ñù
3 F Ú»¹»Ù³µáõÕË T ù³é³Ñáë T Ñ³Ù³ íÁï ³Ï T ãÇù Û»ñÏñÇ
4 F áëÏõáÛÝ F Ðá·õáÛÝ T Ù³ùñ³÷³ÛÉ»³Éù
5 F ³ñÇõÝ³½·»ëï»³Éù
6 F ÷Ë ïáÕÇ. Ð³Ûó»Ùù µ³ñ»Ë³õë»ó¿°ù µ³éÝ³É Á½ó³õë Ñá·õáó »õ Ù³ñÙÝáó
8 F ²ñ»·³ÏÝ T ÷Ë ïáÕÇ. ²ñ»·³Ï³Ý ÷³ÛÉÙ³ÝÝ Ç Îáõë¿, áñ Í³·»ó³õ Û²ëïáõÍáÛ Ð³õñ¿
9 F Èáõë³µáñµáù T Ç Û»ñÏñ¿ å³ÛÍ³é³÷³ÛÉ»³Éù ÷Ë ó³ÝÏ³ÉÇù, ³Ùå³÷³ÛÉ»³Éù
10 F áñù F ·³ñÝ³ÛÝ¿ T ÌÇñ³Ý³÷³ÛÉÛáõëáí Û³ñ÷»Ý¿ »ñ»õ»ó³Ûù ÷Ë ÌÇñ³Ý³Í³·ù… Ù»½
11 T ø³Õóñ³Ñáë»³Éù ÷Ë ²Ý¹ÁÝ¹³µáÛëù T Çç³Ý»Éáí ÷Ë ÁÝ¹ Ñáë»ó»ÉáÛÝ F Ð»ñÙáÝ¿ ÷Ë Ú³Ñ»ñÙáÝ¿
12 F ²ñÙ³õ»ÝÇù F Û»ñÏñ¿ F ë³Õ³ñÃ³ ïáõÝÏù
13 F Ðñ³ÏÇ½»³Éù ÷Ë Ðñ³õÇñ»³Éù F Û»ñÏñÇÝ F ïáÕÇó Ñ»ïá áõÝÇ ÏñÏÝ³ÏÁ T ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. Î³Ý³ã³-ó»³Éù Ç Ðá·áÛÝ ó³õÕ¿, åÁïÕ³µ»ñ»³Éù Ûàñ¹áÛÝ ØÇ³ÍÝ¿
14 T ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ. â³ñã³ñ³Ý³ó ³Ý»Õ ³ÝÙ³ÑÇÝ »Õ¿ù Ñ³Õáñ¹ »õ ÏÁóáñ¹ù ÝáñÇÝ
15 F ·»Õ³ñ¹Ý³Ñáë µÕËÙ³Ùµ T ³ñ»³Ý ÷Ë µËÙ³Ý
16 T 16-17 ïáÕ»ñÇ ï»Õ»ñÁª ÷áËáõ³Í T ³õ·Ý³Ï³Ý ÷Ë Ï³éÏ³é»³É T Ñ³Ûñ»ÝÇÝ T Ñá·³ÝÇ »Õ»õ
17 F Ñ³Ûñ»ÝÇ ÷Ë Ñ³Ûñ³Ï³Ý F »Õ»õ ÷Ë ÉÇÝ¿ñ
18 F Ñ³õñ³Ýù Ññ»ÕÇÝ³óÝ, T µ³Ý³Ïù Ññ»ÕÇÝÇÝ ÷Ë ÑáÛÉù Ññ»ÕÇÝ³ó
19 F ½ÛÇß³ï³ÏÁë Ó»ñ T Ù³ñ¹Ï³ÛÇÝ ÛÇß³ï³Ï³õ ï³õÝÇë Ó»ñ ÑÁñ×õÇÝ ÷Ë »ñÏñ³ÍÇÝù… ½ÛÇß³ï³Ï

Այսաւր դշխոյ բերկրեալ զարդարի, ըզձեզ ժողովէ, որդիք Սիոնի,
Որպէս երամք ձագուց տատրակի քաղցրանըւագ ձեզ երգ փառատրի:
Մարգարէին բանըն կատարի, որ ի սաղմոսին միշտ յիշատակի,
Անցանելով ընդ ջուր գգալի, շիջուցանել ըզբոց մեղաց տեսակի,
Արիւնաներկ Ձեր պատմուճանի, բեւեռք հրացեալք հարեալք ի մարմնի,
Փթթեազարդեալք զվարըս ձեր ցաւղալի, քրտանց հոսման իբր արուսեկի,
Վարդագոյն այտիւք ցանկալի, տեսէք ըզՏէրըն բոլորից,
Ահա հայցեմք, բարեխաւսեցէ՛ք բառնալ զցաւըս հոգոց եւ մարմնոց,
Աղաչեմք:

Տունկ տենչալի տանն Աղենա, տիեզերաց ծաղիկ անթառամ,
Վարդ, մանուշակ, քըրքում վայելուչ, կայծ եւ կանաչ յասպիս կարկէհան,
Սարդիոն, յակինդ, դահանակք, նըկարաձեւ զըմրուխտք շափիղայք,
Հրագեղ, հրաձեւ, հողեղէնք, տըպազիոն քարինք պաղաջունք,
Նորանշան նոր թագաւորին, որ բարձրացաւ արեամբ ի խաչին,
Զաւրապետին զինուորք ցանկալիք, պերճացելոյ բարոյն բաղձալիք,
Հրաւէր հրճուանաց մաւր մեղուցելոյ, փառք եւ պըսակ Ադամայ,
Ահա հայցեմք, բարեխաւսեցէ՛ք բառնալ զցաւըս հոգոց եւ մարմնոց,
Աղաչեմք:

Ուրա՛խ լերուք, արթուն զուարթունք, երամբք բիւրուց սուրբ մարտիրոսաց,
Ձեզ խոստացաւ Տէրն հրեղինաց, որ հանգուցեալ է յաթոռ փառաց,
Տալ ըզպատիւն լուսեղինաց, յառագաստին պայծառ հարսանեաց,
Անդ որ գումարք են նահապետաց, մարգարէից սուրբ տեսանողաց,
Երկոտասան բանին քարոզչաց, եւթանասնից դասուց երջանկաց,
Ի սոսկալի ատեանն գերազանց, լերո՛ւք բարեխաւս առ Տէր վասըն մեր,
Ահա հայցեմք, բարեխաւսեցէ՛ք բառնալ զցաւըս հոգոց եւ մարմնոց,
Աղաչեմք:

---

23 H ï ³ ïñ ³ Ï ³ ó F ù ³ Õóñ ³ ÝÁõ ³ ù T Ó ³ ÛÝÇõ µ ³ ñµ ³ -éÇ ÷Ë Ó»½ »ñ· ÷ ³ é ³ ïñÇ
24 F ½áñ ÷Ë áñ T Ñ ³ Ý ³ å ³ ½ Ù»é» ³ Éù Ç Ù ³ ñÙÝÇ ÷Ë Ç… ÛÇß ³ ï ³ ÏÇ
25 T Ñáõñ ÷Ë çáõñ T ÏáË»É ÷Ë ßÇçáõó ³ Ý»É
26 F ÷Ë ïáÕÇ. ´»õ»éù Ññ ³ ó» ³ Éù Ñ ³ ñ» ³ Éù Ç Ù ³ ñÙÝÇ ³ ñÇõÝ ³ Ý»ñÏ Ó»ñ å ³ ïÙáõ× ³ ÝÇ T ÷Ë ïáÕÇ. Ðñ ³ -ó» ³ É µ»õ»éë Ñ ³ ñ» ³ É Ç Ù ³ ñÙÝÇ, ³ ñÇõÝ ³ Ý»ñÏ Ó»ñ å ³ ïÙáõ× ³ ÝÇ
27 F öÁÃÃ ³ ½ ³ ñ¹» ³ É ½í ³ ñë Ó»ñ ó ³ õÕ ³ ÉÇó ùñ ï ³ Ùµù ÷Ë öÃÃ» ³ ½ ³ ñ¹» ³ Éù… ÑáëÙ ³ Ý T ãÇù 27-29 ïá-Õ»ñÁ
31 F ï»Ýã ³ ÉÇù ï ³ ÝÁÝ Û² ¹ÇÝ ³ F Í ³ ÕÇÏù ³ ÝÃ ³ é ³ Ùù T Í ³ ÕÏ» ³ É Ç Ûá·Ç, ïÇ»½»ñ ³ ó µáõñáõÙÝ ³ ÝáõßÇ ÷Ë ï ³ ÝÝ… ³ ÝÃ ³ é ³ Ù
32 F Ù ³ ÝÇß ³ Ï T Ý ³ ñ¹áëÇ ÷Ë í ³ Û»ÉáõãT · ³ õÑ ³ ñÇ ÷Ë Ï ³ ñÏ¿Ñ ³ Ý
33 F ë ³ ñ¹¿áÝ, Û ³ ÏÇÝ¹, ¹ ³ ÑáõÝ ³ Ï F ß ³ ÷ÇõÕ ³ Ûù
33 T ÷Ë 33-38 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
Ðñ ³ ß ³ ·»Õ »Õ» ³ Éù, ³ ÏáõÝù Ç Ù ³ ñÙÝÇ,
å ³ ÛÍ ³ é ³ ó» ³ É Ñá·áí Û ³ ßË ³ ñÑÇ,
Üáñ ½ ³ ñ¹ ³ ñ» ³ É í ³ ñë Ó»ñ ó ³ ÝÏ ³ ÉÇ, ùñ ï ³ Ýó
ÑáëÙ ³ Ý, ó ³ õÕ ³ é ³ õ ³ õïÇ,
¶»Õ í ³ ñ¹ ³ ·áÛÝ Çµñ ³ ñáõë»ÏÇ, ½Áõ ³ ñÃ ³ ï»ëÇÉ
¹ÇÙ ³ õù Ññ ³ ß ³ ÉÇ
34 F ãÇù Ðñ ³ ·»Õ… ÑáÕ»Õ¿Ýù
35 F Ù»Í ÷Ë Ýáñ
36 F ½ ³ õñ ³ õáñù ÷Ë ½ÇÝáõáñù
37 F åÁë ³ Ïù
40 F µÇõñáõó ¹ ³ ëáõó T ¹ ³ ëáõó ÷Ë µÇõñáõó
41 F Ñ ³ Ý·áõó» ³ ÉÝ ¿
42 T Ù ³ ùáõñ ÷Ë å ³ ÛÍ ³ é
43 FT áõñ ÅáÕáíùÝ ÷Ë áñ ·áõÙ ³ ñù
44 T ² é ³ ù»ÉáóÁÝ ·ÉË ³ õáñ ³ ó ÷Ë »ñÏá ï ³ ë ³ Ý… ù ³ -ñá½ã ³ ó
45 F Æ ëáëÏ ³ ÉÇ ³ ï»ÝÇÝ ·»ñ ³ ½ ³ Ýó É»ñá°õù µ ³ ñ»-Ë ³ õë ÷Ë Æ… î¿ñ T ³ ï»ÝÇÝ ÷ ³ é ³ ó, ¹áõù µ ³ ñ»-Ë ³ õë É»ñáõù ï ³ õÝáÕ ³ óë ÷Ë ³ ï» ³ ÝÝ… Ù»ñ

Ի՛ւսմամբ նըւէր նէրբողաբանեալ, ի տկարութենէ մըտաց մեր վարժեալ,
Բաղձմամբ սրտիւ առ ձեզ խոնարհեալ, գքըտունք արեանց ձեզ աւժանդակեալ,
Ձձայնից հընչմունս հրաւէր մատուցեալ, զաւր յիշատակի ձերոյ կատարեալ,
Սուրբք եւ սիրովք սիրեցեալ, եւ յանմահից դասքըն փառատրեալք,
Ննջեցելոցըն բարեխաւսել, Թողուլ զյանցանս մեր մաղթեալ,
Ահ. յիշ եւ եւս, զանձ.:
Ահա հայցեմք, բարեխաւսեցէ՛ք բառնալ զցաւս հոգոց եւ մարմնոց,
Աղաչեմք:

Րենական լուսոյն ճեմարան եւ աշտանակ մարգարէական,
Բարձրաբերձ ծառ ողկուզական, գերամբարձեալ քան ըզԼիբանան:
Փառք Ադամայ, պըսակ Եւայի, շնորհ կարմեղապատիւ Սիոնի,
Մարգարտագեղ աշտանակ լուսոյ մարմնացելոյ Բանին միայնոյ:
Երկըրպագեմք մաւրըդ կենդանոյ, որ մեծարեցար ի Հոգոյն դըշխոյ,
Բարեխաւսեա՛ Որդոյ Քո մեծի, զխաղաղութիւն շնորհեալ աշխարհի:
Կցորդութեամբ աղերս մաղթելի, մեծին ի ծնունդս Կարապետին,
Պըսականուն սրբոյ վըկային, նախածաղիկ խաչին Յիսուսի
Եւ Արամեան սեռից գերադըրի, Լուսաւորչին Սրբոյն Գրիգորի
Եւ պանծալի աւուրըս տաւնի, լուսապըսակ սրբոց գումարի,
Թողուլ զյանցանաց գիր մերոյ պարտի, յահեղ աւուրըն համառաւտի,
Յաշխարհախումբ աւուրն ատենի, աւրհնել զԱստուած յաւիտեան:

---

49 F ½ùñ ï áõÝë T ùñ ï ³ Ùµù ³ ñ» ³ Ùµ T Ó»ñ

50 F ÝÁõ¿ñ, T ³ Õ»ñë ÷ Ë Ññ ³ õ¿ñ T ãÇù ½ ³ õñ… Ï ³ ï ³ -ñ» ³ É

51 F ëÇñáÕù F Ç ÷ Ë »õ F ÷ ³ é ³ õáñ» ³ Éù ÷ Ë ÷ ³ é ³ -ï ñ» ³ Éù T áñ ¹ Çù Éáõëá Û »ñ ÏÇÝë í »ñ ³ Û · ñ» ³ Éù ÷ Ë »õ… ÷ ³ é ³ ï ñ» ³ Éù

52 F µ ³ ñ»Ë ³ õë»ó¿°ù F Ù ³ ÕÃ»Ùù ÷ Ë Ù»ñ Ù ³ ÕÃ» ³ É T ÷ Ë ï áÕÇ. Ú ³ ÝÙ ³ ñÙÝ ³ Ï ³ Ý · áõÝ ¹ ÁÝ ÙÇ ³ ó» ³ Éù, Ññ ³ µáõÝ ½ ³ õñ ³ óÁÝ Ñ ³ Õáñ ¹ ³ Ïó» ³ É

56 F ð¿Ý ³ Ï ³ Ý

57 F ãÇù ï áÕÁ

58 F ßÝáñÑù F Ù»Õ ³ Û å ³ ï Çõ F êÇá íÝÇ T ÷ Ë ï áÕÇ áõÝÇ. ÷ ³ éù °õ ³ ÛÇ, åÁë ³ Ï ³ ¹ ³ Ù» ³ Ý, ßÝáñÑ êÇá-ÝÇ, å ³ ï Çõ Î ³ ñÙ»Õ» ³ Ý

59 F ãÇù Ù ³ ñÙÝ ³ ó»Éá Û… ÙÇ ³ ÛÝá Û T ÷ Ë ï áÕÇ áõÝÇ. Ø ³ ñ · ³ ñ ï ³ ÷ ³ ÛÉ Ëáñ ³ Ý ËáñÑÁñ ¹ » ³ Ý, Ø ³ Ûñ ²ë-ï áõÍá Û àñ ¹ áÛÝ ÙÇ ³ Ï ³ Ý

60 F Ï»Ý ¹ ³ Ýõá Û F Ðá · õá ÛÝ êñµá Û T Ïáõë ³ Ï ³ Ý, ÍÁÝ ³ õÕ ³ Ý× ³ é ´ ³ ÝÇÝ Ñ ³ Ûñ ³ Ï ³ Ý ÷ Ë Ï»Ý ¹ ³ Ýá Û… ¹ ÁßËá Û

61 F àñ ¹ õá Û T ÷ Ë 61-67 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
°ñÏÁñå ³ · »Ùù Ù ³ õñÁ ¹ Ïáõë ³ Ï ³ Ý, ÍÁÝ ³ õÕ ³ Ý× ³ é ´ ³ ÝÇÝ Ñ ³ Ûñ ³ Ï ³ Ý,
´ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ ° ³ é ³ ÝÙ ³ Ñ ³ ñù ³ ÛÝ,
ÏÁóáñ ¹ áõÃ» ³ Ùµ áñ ¹ áÛÝ ³ ÙÉ ³ Ï ³ Ý,
ê ï »÷ ³ ÝáëÇ Ù»Í Ý ³ Ë ³ íÁÏ ³ ÛÝ »õ ¶ñÇ · áñÇ Ù»ñá Û ä ³ ñÃ»õ» ³ Ý,
°õ å ³ ÝÍ ³ ÉÇ ³ õáõñë ï ³ õÝ ³ Ï ³ Ý, áñ Ï ³ ï ³ ñ»Ùù ½ÛÇß ³ ï ³ Ï ³ ñ ³ Ý,
àñ ÁÝÃ»ñó ³ ù Á½ · Çñ å ³ ï Ùáõ Ã» ³ Ý »õ ÛÇß ³ ï ³ Ï Ý ³ Ñ ³ ï ³ Ïáõ Ã» ³ Ý,
àñáó Ù ³ ÕÃ ³ ÝùÝ ÁÝ ¹ ùá Û ¹ ÙÇ ³ Ï ³ Ý, êáõñµ îÇñ ³ Ù ³ Ûñ, Îá Ûë ³ Ý ³ å ³ Ï ³ Ý,
²Õ»ñë ÉÇÝ»É êáõñµ °ññáñ ¹ áõÃ» ³ Ý, Á½Ù»½ å ³ Ñ»É ³ Ý÷ áñÓ »õ ³ Ýë ³ ë ³ Ý

62 F Îóáñ ¹ ³ Ï ³ Ý F Ç ÍÝáõÝ ¹ ë Ï ³ Ý ³ Ýó Ù»Í Î ³ ñ ³ å»-ï Ç ÷ Ë Ù»ÍÇÝ… Î ³ ñ ³ å» ï ÇÝ

64 F áõÝÇ. Úáñ ¹ Çë Éáõëá Û Á½Ù»½ ÏáãáÕÇ F ë»éÇÝ F Ñ ³ õñ Ù»ñá Û ÷ Ë Èáõë ³ õáñãÇÝ

65 F ÷ Ë 65-67 ï áÕ»ñÇ.
Èáõë ³ åÁë ³ Ï ³ ó áñ ¹ õáóÁÝ ï ³ õÝÇë, áñáó »õ
½ÛÇß ³ ï ³ ÏÁë Ï ³ ï ³ ñ»Ùù,
ÞÝáñÑ ³ ° Ù»½ ³ Ù»Ý»óáõÝ Ñ ³ õ ³ ù»Éáóë
Û ³ ßË ³ ñÑ ³ ËáõÙµ
Ø»Í ³ ï »ÝÇÝ Ù»Õ ³ ó ÃáÕáõÃÇõÝ »õ ³ ÛÅÙ
áÕáñÙ» ³ .

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԿՈՒՍԱՆԱՑ

Ի կենարար փայտէն ծաղկեալ, խաչին պըտուղ բազմազանեալ,
Գունդք ամենայն սուրբ կուսանաց, ծնաւղք ընդ որդոց եւ դըստերաց։
Աղաւնացեալք երամովին, եւ ձագախառնեալք յերկինս,
Խառնեալք ի դասս երկնաւորաց, այսաւր բոլոր դասք կուսանաց,
Վասըն Բանին վըկայք գեննեալք եւ սուրբ կուսանք, որ խաչակցեալք,
Գառինն Հաւր պատարագեալք, ի հոտ անոյշ ողջակիզեալք,
Կոյսք իմաստու[ն]ք, որ վեհ արւաց, ի կանացի բնութեան իգաց,
Խաչեալք սիրով Բանին կենաց, զմահ յանձն առեալք յաւժար կամաց։
Պարկեշտ մաքուր հոյլքըն կուսից, քո հարսնացեալ ճառագայթից,
Որոց հայցմամբըն համայնից, զմեզ յամէնայն մաքրեա յախտից։

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 290 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՑ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Մեծապայծառ փառաւք զարդարեալ, եկեղեցի պայծառազգեցեալ,
Ցիշատակաւ սրբոցն բերկրեալ, արիւնաներկ դասուցըն գովեալ,
Սուրբ վկայիցն, որ այսաւր տաւնեալ, մարտիրոսաց պըսակաւորեալ,
Որք ի յերկրէ յերկինս դիմեալ, Թագաւորին երկնից զինուորեալ,
Ձիաւար մեղաց յաշխարհէ բարձեալ, զլոյս գիտուԹեան ի մեզ ծաւալեալ,
Այսաւր որդիք մարդկան ժողովեալ, ըզյիշատակ սոցա կատարեալ,
Բարեխաւսուխեամբ սըրբոցս ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Կամաւն իւրեանց , ըզմահ յանձն առին, վասըն սիրոյ անմահ արքային,
Զանձինս իւրեանց ի մահ մատնեցին եւ յերկնային սէրըն դիմեցին,
Զայս անցաւոր կեանքս անարգեցին, յաւիտենից կենացըն հասին,
Զարիւնս իւրեանց ի յերկիր հեղին, եւ խառնեցին ընդ արեան Փըրկչին,
Ըզգիր մեղացն արեամբ ջընջեցին, եւ արտասուաւք մաքուր լըւացին,
Մեզ ճանապարհ ի յերկինս բացին, եւ արքայուԹեան արժանացուցին,
Բարեխաւսուխեամբ սըրբոցս ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Րենական սիրովն առ Աստուած, բորբոքեցան ի սէրըն կենաց,
Որպէս ծաղիկըս գարնանայեաց, սուրբքըն ներկեան ի չարչարանաց,
Որպէս ողկոյզ ճըմլեալ ի քարանց, այնք կարմրացան սուրբ արեամբն իւրեանց,
Որպէս ըզքաջս ի զաւրականաց, մենամարտեան ընդդէմ գազանաց,
Նըւաճեցին զմարմինըս մեղաց, եւ զաւրացան Հոգովըն կենաց,
Անցին ընդ հուր ըստ երգոյն սաղմոսաց, եւ ողողեցան ի ջուրս յորձանաց,
Պըսակեցան յարքայէն փառաց, եւ ընկալան զաւետիս կենաց,
Բարեխաւսուխեամբ սըրբոցս ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Տէրն տէրանց յերկնից խոնարհեալ, ըզճըգնուԹիւն սըրբոցըն տեսեալ,
Աստղապըսակ ի լուսոյ կազմեալ, արիւնաներկ դասուն պարգեւեալ,
Մարգարտաշար ակամբ Թագ կապեալ, մարտիրոսաց սըրբոցն շնորհեալ,
ԵաւԹնաստեղեան խորանս յաւրինեալ, սըրբոց իւրոց տեղի պատրաստեալ,
ԶարքայուԹիւնըն զոր խոստացեալ, նահապետացն յաղԹանակեալ,
Զանճառ բարիսըն, զոր ամբարեալ, ճըգնաւորացն իւրոց խոստացեալ,
Զերանաւէտ կեանսըն խոստացեալ, կամարարացն իւրոց պատրաստեալ,
Բարեխաւսուխեամբ սըրբոցս ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 357µ-359µ
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³մñ³Ï³å ªØÏñïÇã

Ի տաճարս ձեր այսաւր զարդարի, եկեղեցի մանկամբ Սիոնի,
Տաճարխմբէ զյաղթանակ մարտի, ձեր կատարման աւուր Հանդիսի,
Որ ճոխացայք փառաւք տենչալի, պըսակեցայք անթառամելի,
Որպէս փեսայ ի յառագաստի, լուսապաճոյճ զգեստուք պանծալի,
Քան զարեգակն ի մէջաւրէի, պայծառացաք լուսով ի Հոգի,
Սուրբ մարտիրոսք, վըկայք բաղձալի, մեզ բարեխաւս առ Տէրն ամենի,
Յիշեա եւ եւս զանձինս.:

Զորեքկերպեան աթոռ յաւրինեալ, ի լուսեղէն դասուցըն գովեալ,
Սէրոբէից վեհագոյն գըտեալ, ըզքերոբէսըն զարմացուցեալ,
Ամէնաւրհնեալ մայր անհարսնացեալ, Աստուածածին փառաւք զարդարեալ,
Կըցորդութեամբ Յովհաննու ընտրեալ, Ստեփաննոսի որ նախավըկայեալ,
Եւ Գրիգորի որ մեզ լոյս ծագեալ, Հայաստանեայց ազգիս յետանկեալ
Եւ ամենայն դասուցըն գովեալ, մարտիրոսաց որ զքեզ դաւանեալ,
Բարեխաւսեա որդոյդ մարմնացեալ, որ վասըն մեր մահու համբերեալ,
Մեզ թողութիւն մեղաց պարգեւեալ, եւ անմահ կենացն արժանաւորեալ,
Ողորմեա:

ՃԵ. ԿԱՆՈՆ ՆԻԿԱՒԼԱՅՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ
Ի ՄՈՎՍԻՍԷ

Մեծասքանչ սիրով ժողովեալ այսաւր մանկանց Սիովնի
Տաւնեն ցընծութեամբ զաւր քո յիշատակի,
Ով ճըգնազգեաց քաջ հովիւ բարի եւ հաւտապետ հաւտին Քրիստոսի,
Նիկողայոս մեծ քահանայապետ, սքանչելարար եւ զարմանագործ,
Հիացուցիչ զաւրութեանց վերնոց եւ բաղձալի առ ի ստորնայնոցս,
Հրեշտակական վարուք վեհագոյն արագահաս յաւգնականութիւն,
Խորհին խորհըրդով միշտ խընամարկու մարդկային ազգի գոլ հոգաբարձու,
Փառաց փըրկողին փառատրութեան յաւէտ պատճառ աւրհնաբանութեան,
Մաղթեա՛ փըրկողին յաւէտ մեզ հասանել յաւգնութիւն, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, բերկրեալ հարսըն պանծալի,
Դըշխոյ գովելի, բամբիչ բաղձալի, խորան սըրբութեան աստուածընկալ Սուրբ եկեղեցի:
Ահա փոխանորդ քոյոյն փեսայի ընտրեալ ի բիւրուց յաւէտ գովելի,
Նըման Մովսիսի աստուածախաւսի ջըածին հանգոյն հոգւովն Յիսուսի,
Հիասքանչ հրաշիւք զարմազանութեամբ զքոյդ ճեռակերտեալ յարկ պայծառութեամբ,
Կըրկնակի զարդու զաւրեղ ահարկու յերկուց միացեալ շաղկապաւ սիրոյ,
Րամեալ հաւաքեալ դասըս պաշտաւնէից փառաբանակից պատրաստեալ վեհից,
Մաղթեա՛ փըրկողին յաւէտ մեզ հասանել յաւգնութիւն, աղաչեմք:

Վարդապետ բարի, յաւէտ գովելի եւ մեծասքանչ հայր զարմանալի,
Ջառհաւատչեայ վերամբարձութեան քոյին փառաց յաւէտ մեծութեան,
Ի մանկական տիոց հասակի ցուցեալ, հրաշիւք կանգնեալ յանկողնի,
Գըթածաբար գըթովն Յիսուսի խընամարկեալ բանաւոր հաւտի,
Փըրկել յախտից միշտ ծառայական, հնարից չարին խըրատուց դիւական,
Ընդ բանական ոգւոյ փըրկութեան շահել զմարմնոյ կեանս ըզգուշական,
Ըզհաւտս արեամբն Յիսուսի փըրկեալ, կըրկին կենաւք ժողովուրդ կազմեալ,
Մաղթեա՛ փըրկողին յաւէտ մեզ հասանել յաւգնութիւն, աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 511µ-514³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 251µ-256³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ëñµáÛÝ ÜÇÏáÕ³ÛáëÇ
êù³Ýã»É³·áñÍ Ñ³Ûñ³å»ïÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙÝ»ñ
A Æ¸. ÜÇÏ³õÉ³ÛáëÇ Ñ³Ûñ³å»ïÇÝ ¿ Ç Øáíë¿ëÇ¿
Ì³Ûñ³Ï³åª Øáíë¿ëÇ ï»ë

´Ý³·Çñ
5 C ë»éÇó ÷Ë ³é Ç
7 C Ù³ñ¹Ï³ÛÇÝë A Ñá·»µ³ñÓáõ
13 C Ñá·áíÝ
16 C Ñ³õ³ù¿ ½¹³ëë
19 C µ³ñÓñáõÃ»³Ý ÷Ë Ù»ÍáõÃ»³Ý
20 C Û³Ý·áÕÝÇ
23 C á·áó C ½Ù³ñÙÝáó
24 C ÷ñÏ»³Éë

Սիրալիր գըթով միշտ խոնարհելով ի յաղաչանս հարելոյ հոգւով,
Բըժըշկական դեղ ընծայելով ըզտըխրեալսն յաւէտ խընդութեամբ լընլով,
Հատմամբ տընկոյն հատեալ զգործ չարին ի բանական երկրէ մարդկային,
Ջուր կենդանի բըղխեալ ի Հոգւոյն ընդ յորդաբուղխ զգայական ջըրոյն:
Ուրախ առնել զքաղաք Աստուծոյ մաքուր տաճար փառաց Բարձրելոյն,
Ընդ ծըփական ալեացն ըզգալեաց հերքել զհոգւոցըն վիշտըս չարեաց,
Նիկաւլայոս զամենեսեան յորդորեալ յաւրհնաբանութիւն յուսոյն, ը՛, մերոյ,
Մաղթեա՛ փըրկողին յաւէտ մեզ հասանել յաւգնութիւն, աղաչեմք:

Է տիրապէս գործ զարմանալի մեծահրաշ գըթոյն Քո գործ նըւիրի,
Բանաւոր հաւտի Փըրկչին Յիսուսի, առաքելաբար զոլ կենդանարար,
Ընդ երկոսին լուսոյս ըզգալի, մարդկան շնորհեալ լոյս իմանալի,
Ընդ սաստկագոյն ցաւոց մարմնական բարձեալ ըզցաւս հոգւոց բանական,
Յիսուսաբար հաւատ պահանջեալ, առողջութիւն հանգոյն նըմին պարգեւեալ,
Նիկաւլայոս զտնաւրինական տեղիս Տէրունի ողջագուրեալ սիրով բաղձալի,
Մաղթեա՛ փըրկողին յաւէտ մեզ հասանել յաւգնութիւն, աղաչեմք:

Ստացեալ յաւէտ զհոգւոյ ցածութիւն միշտ ի հանուրց անձանց շինութիւն,
Արարչաբար միշտ խոնարհելով, զամենեցուն հայցուածսըն լընլով,
Ջուրախութիւն յաւէտ ընձեռեալ յոլովաթիւ անձանց վըտանգեալ,
Պըճնեալ պարազարդ փառաւք պանծալի, ի յօքնակի գործ զարմանալի,
Ըզվըրիպակ խորհուրդ խորհողին, զըրաբանական մահու եռանձնիցն,
Արագապէս համարձակութեամբ ըզկուրացեալսն յամաւթ արարեալ,
Տէր Սուրբ Նիկաւլայոս, անմեղ անձանց զոլով առատագով
Փարատեալ զաւրհաս մահուն դառնութեան,
Մաղթեա՛ փըրկողին յաւէտ մեզ հասանել յաւգնութիւն, աղաչեմք:

Ի բարձրագոյն փառաց ճոխութիւն, ժամանելով Քո Հայր պատուական
Սուրբ դիտապետ դիտականութեան, հովիւ բարձրագոյն քան զելս արեւուն,
Ոչ բաւէ մէլան տառատըպութեան, մեծահրաշ քոյին գործոց սքանչացման,
Ըզփոքր ընծայ երկըս վաստակոց շարադըրութեան բանիս տեսութեան,
Ընկալցիս յաւէտ քեզ միշտ ի հաճոյս փոխարինեալ յառատ պարգեւացդ,
Ունել ընդ քեզ յաւգնականութիւն բարեխաւսութեան
ԸզՏիրամայրըն խսկուհին վերին եւ զամենայն սըրբոց բազմութիւն:
Հայցելով յաւէտ յերկնից արքայէն ըզշաղկապ սիրոյ միաբանութեան,

26 C Ñ ³ ñ»Éáó Ñá · á í
32 C ¼ ³ Ù»Ý»ë» ³ Ý Û ³ õ¿ ï Ûáñ ¹ áñ» ³ É Ç Û ³ õñÑÝáõÃÇõÝ ÷Ë ÜÇÏ ³ õÉ ³ Ûáë... Û ³ õñÑÝ ³ µ ³ ÝáõÃÇõÝ C Ù»ñ µ ³ ñ-Óñ» ³ É ÷Ë Á, Ù»ñáÛ
36 C »ñÏñ ³ ÛÇÝ
37 C ë ³ ë ï Ï ³ ·ÇÝ C á · áó
38 C ½ ³ éáÕçáõÃÇõÝ C ßÝáñÑ» ³ É ÷Ë å ³ ñ · »õ» ³ É
41 C ½á · õáÛ
43 C ÁÝÍ»é» ³ É
44 C Ûá · Ý ³ ÏÇ
45 C »é ³ ÝÓÝÇó
47 C ãÇù î¿ñ... ÜÇÏ ³ õÉ ³ Ûáë

Դիտապետաց ուղղափառութիւն, արքայազարուն յաղթաւղ քաջութիւն
Եւ զամենայն պէտըս բարերար առատապէս լըրմամբ լիացեալս
Եւ վասըն հոգւոցըն հանգուցելոցն ընդունել յարքայութեան երկնից
Եւ տալ մասն եւ բաժին ընդ սուրբս ամենայն, աղաչեմք:

Տալ մեզ հանապազ զմեծագոյն սիրոյ քո զառաւելութիւն, խընդըրեմք:
Եւ եւս եւ զանձինըս մեր ամենեցուն Քեզ Տեառն Աստուծոյ ամենակալիդ յանձն առն.:

Փ[Ոխ]

Սուրբ Երրորդութիւն անբաժանելի եւ Տէրութիւն անհետազաւտելի,
Արքայ երկնից եւ Տէր բոլորից,
Պարածածկեա միշտ զամենեսեան ընդ հովանեաւ Քոյին խընամոցըդ,
Լինել այցելու միշտ յամենայնի ամենեցուն Քոց պաշտաւնէից,
Ընդ վեհագոյն շնորհաց միշտ բըղխման տացես եւ զմարմնոյ պէտըս լիութեան,
Խաղաղական կենաւք կատարել զնըշխար կենաց մերոց համայնից,
Որով յաւէտ փառաբանի Երրորդութիւնդ անճառելի,
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր:

58 C Û³ÕÃáõÃÇõÝ ÷Ë Û³ÕÃ³õÕ ù³çáõÃÇõÝ
59 C µ³ñ»ÙáÛÝ ÷Ë µ³ñ»ñ³ñ
60 C Û³ñù³ÛáõÃÇõÝÝ
62 C ³é³ ïáõÃÇõÝ, Ñ³Ûó»Ùù ÷Ë ½³é³õ»ÉáõÃÇõÝ, ËÁÝ¹ñ»Ùù
63 C ãÇù ø»½
65 C »ñÏÝ³õáñ
70 C ÷³é³õáñÇ

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՆԻԿԱՒԼԱՅՈՍԻ

Հանդէս գումարեալ եկեղեցւոյ ժողով,
Քեզ ուրախութեամբ տաւն կատարեն երգով,
Որ զմեզ ամփոփեալ միացուցեր սիրով,
Հայր Նիկաւլայոս, Քոյդ որդէսէր գըթով:
Հովիւ բանաւոր Հաւտից եղեալ սըրբոյդ,
Որ արծարծեցեր յիմաստութեանըն Հաց,
Ջըրով կենդանեաւ դիեցուցեր Հոգւով,
Ի գիրկըս սնուցեր եկեղեցւոյ Քո ստեանց:
Ցուպ ի ձեռս առեալ ըզզաւրութիւն Փըրկչին
Հանգունակատիպ ըսքանչելի Հրաշիւք:
Ջուարճացեալ ցընծաց ի Քեզ երկիր լըրիւ,
Որ փայլեցուցեր զՔոց նըշանաց նըշոյլս:
Ով աստուածազգեաց աստուածատիպ գործովք,
Սուրբ Նիկաւլայոս յեկեղեցի ծագեալ:
Որ բան բաւական լիցի պատմել զարուեստս,
Որ սքանչացուցեր եւ զերկնայնոց կաճառսն
Հողանիւթ գոլով Համասեռից նըման
Եւ աստուածաբար ետուր ըզՀայցուածս մարդկան:
Հրամանի քո լուանէք ամենայն առանց ունկան,
Հպատակեալ ետուն ըզգործըն յանդիման:
Ծանեան տիեզերք զայս իսկապէս Հաւատան
Եւ այսաւր տաւնէն զմեծ Հանդըստեան քո աւր:

Փ[Ոխ]

Ձկեանսըդ կենակից կենացն ունիս յաւէտ,
Նայիս աստանաւր, Հայր որդէսէր, գըթած:
Աղաչեմք զքեզ պատուաւղքըս քո տաւնիս,
Քաղցրութեամբ ընկա՛լ ըզխրախութիւն անուանդ:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 514µ-515µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 284µ-286³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 331µ-333³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 212³-213³
Êáñ³·Çñ
AB ï»°ë í»ñ»õáõÙ D î³Õ ëáõñµ ëù³Ýã»É³·áñÍ»õ ³ñ³·³Ñ³ë Ñ³Ûñ³å»ïÇÝ ÜÇÏáÕ³ÛáëÇ G ãÇù, Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í
´Ý³·Çñ
1 B »Ï»Õ»óáÛ
2 G ãÇù áõñ³ËáõÃ»³Ùµ
15 BG ½³ñáõ»ëïÝ
16 B ½ëù³Ýã³óáõó»ñ
21 BG »õ Ñ³õ³ï³Ý D ½áÕáñÙáõÃÇõÝÁë ùá ÷Ë ½³Ûë… Ñ³õ³ï³Ý
22 BG ÷Ë ïáÕÇª ²é»³É ³Ûë³õñ Ç Ù¿ç ï³õÝ»Ý Á½ùáÛ¹ ³õñ Ñ³Ý·ëï»³Ý
23 BG ³Ý³å³Ï³Ý
24 BG »õ ·ÁÃ³Ï³Ý
25 BG ÷Ë ïáÕÇª ²Õ³ã»Ùù Á½ëáõñµ¹ Ç ëñáíµ¿³Ï³Ý¹ ùá Ï³Û³Ý D ÷Ë ïáÕÇ. Á½î¿ñ¹ Ç ëñáµ¿Çó Ï³Û»³Ýë¹ ÷Ë ½ù»½… ï³õÝÇë
26 BG ÁÝ·³É Á½Ëñ³ËáõÃÇõÝÁë ùá ³Ýáõ³Ý ÷Ë ÁÝÏ³ºÉ… ³Ýáõ³Ý¹ D ï³õÝÇë ÷Ë ³Ýáõ³Ý¹

Ի յերանելի կանայսդ յոր համբարձար,
Ժառանգել անցես հայր սուրբ ըզծնեալքս ի Քէն:
Քահանայապետ այցելութեամբ խնամաւղ,
Նըւիրագործեա զաղաւթս ամենեցուն:
Զքեզ ունիմք վերին մըտիցդ կարապետ,
Լե՛ր ժողովրդեանս յանճառ հանգիստդ անիչ,
Այսաւր միաբան բարձեալ զձեռս աղաչեմք,
Տէր Նիկաւլայոս մեզ բարեխաւս առ Տէր,
Ի յիշատակի քո աւրհնութեամբ զբերանս
Լըցեալ գոհանամք զաւատ պարգեւատուէդ:
Հոգւով եւ մըտաւք մարմնոց մաքրեցելովք,
Փառս վերառաքեմք Երրորդութեանըդ միշտ:

---

27 BDG ÷Ë 27-28 ïáÕ»ñÇª
Ú»ñ³Ý»³É Ï»Ý³ó¹ íÇ×³Ï áõñ Ñ³Ùµ³ñÓ³ñ,
Ä³é³Ý·»É Ñ³Ýó»ë (D ³Íó»ë) Ð³Ûñ ëáõñµ
½áñ¹Çùë ùá áñ ÍÁÝ³ñ

29 BG Ý³Ë³ËÝ³Ù³õÕ

30 BG ³ÛÅÁÙ ½³Õ³õÃë D ³ÛÅÁÙ ½³Õ³õÃë Ñ³Ù³ÛÝó
÷Ë ½³Õ³õÃë ³Ù»Ý»óáõÝ

32 BG È»°ñ »õ ³é³çÝáñ¹ BG ãÇù ³ÍÇã

33 BDG ½ù»½ ³Õ³ã»Ùù

34 BG ÷Ë ß³ñ. áõÝÇª
î¿ñ Ù»ñ ÜÇÏ³õÉ³ë (B ÜÇÏ³õÉ³Ûáë), É»°ñ
µ³ñ»Ë³õë ùá ï³õÝáÕ³óë,
Æ ùá ÛÇß³ï³Ï ÉÁó»³É ½µ»ñ³Ýë
³õñÑÝ»ñ·áõÃ»³Ùµ,
ö³éë í»ñ³é³ù»Ùù °ññáñ¹áõÃ»³ÝÁ¹
Û³õÇï»³Ýë

36 D å³ñ·»õ³ïáõ¿Ý

37 D Ù³ùñ»ó»Éáí

Փ[ՈԽ]

Ծա՛փըս Հարէք խընդութեամբ, ժողովո՛ւրդք,
Տաւն կատարել մեծ Հայրապետին սըրբոյն Նիկաւղայ:
Պարակից դուք եղէք յայսմ աւուր վերին զաւրացն,
Պայծառազգեստից սըրբոց Հրեշտակաց:
Որք ընկալան փոխան առ ի մէնջ,
Սրովբէ զերանելի, սուրբ զՀայրապետն յերկրի երկնային:
Ի մէջ առեալ պըսակեն Թագաւոր պատւով,
Զյաղթողն ի պատերազմի, մեծ զաւրավար:
Հովիւըն քաջ տածաւղ այս Հաւտի,
Քաղցրութեամբ մըտէ առ Տէրն Հասարակաց առնուլ Հատուցումն:
ՔաՀանյապետն անբիծ այցելու տաճարիս,
Եմուտ այսաւր յերկնից ի խորանըս ձեզ բարեխաւս:
Մըտցուք եւ մեք ընդ նըմա ի նոյն Հաւատով,
Տացուք նըւէր տալ Թագաւորին ըզլոյս եւ ըզսէր:
Բարձցես ի ձեռս ըզպաղատանս, Հայր գըթած,
Ի յիշատակի աւըրս ժողովոյս քո տաւնողաց:
Տացես նըւէր քում պըսակողիդ Քրիստոսի,
Որում վայել է փառք, իշխանութիւն, յաւիտեանս, ամէն:

Փ[ՈԽ]

Թագաւորին տիէզերաց երկիր երգէ պատիւ փառաց,
Որ զերջանիկըս, ը՛, մեզ շնորՀեաց Հոգւոց բըժիշկ եւ դեղ կենաց:

ԱՅԼ ԱՁԳ

Նոր մեծաՀանդէս տաւնիս Սուրբ Հայրապետիս
Քաղցրաձայն երգով գոչեմք ի յեկեղեցիս:
ԸնդՀանուր Հաւատացեալք եւ սուրբ ժողովուրդք,
Զերջանիկ ըզՀայրըս մեր բարեխաւս առցուք:
Վերին Հաւրըն ճըշմարտի եւ մեր ստեղծողի, Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սըրբոյ մեզ ազատողի,
Արտասուս արկանելով նըմա առաջի, զի յաւուր մեծ Հանդիսի մեզ ողորմեսցի:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 514µ-516µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 286³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 333³µ, 370³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 213³µ
Êáñ³·Çñ
ABDG ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë³Ýó³[illegible]ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¸. ÜÇÏ³õ[illegible]³[illegible]áëÇ Ñ³[illegible]ñ³ å»ïÇÝ ¿
´Ý³·Çñ
1 BG ÅáÕáíáõñ[1]
5 G ÁÝ·³[illegible]³Ý B ÷áË»³[illegible] ÷Ë ÷áË³Ý
6 BG ½Ñ³[illegible]ñ³ å»ïÝ
7 B å³ïáí
8 B ÇÙ³ñï å³ï»ñ³½ÙÇ
11 BG ³ÙµÇÍ
12 B Ç[illegible]»ñÏÝÇó B Ëáñ³ÝÁÝ
13 B ÝÁÙ³[illegible]
15 B ´³ñÓ»ë B Ó»éÝ
17 BG åë³ÏáÕÇÝ
18 D ãÇù ß³ñ.
19 BG ãÇù ß³ñ.

ՔԱՐՈԶ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Թագաւոր փառաց Տէր Յիսուս, արքայ երկնաւոր,
Տէր երկրի եւ Արարիչ բոլորից,
Հաւր սահման եւ Բան եւ ծոցածին ծնունդ,
Աղաւթիւք եւ բարեխաւսութեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

Աւրհնեալ անուն պաշտելի եւ կենդանարար հոգի համագոյակ անըսպառ աղբիւր,
Բղխումն ի յԷէն եւ մի անշըփոթ, անձամբ կատարեալ եւ Տէր հաւասար,
Ի վերայ ջուրցն գրգմամբ կենդանաստեղծեր զեղեալքս ամենայն,
Աղաւթիւք եւ բարեխաւսութեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

Դարուց Արարիչ եւ նահապետացն ստեղծիչ,
Պատճառ ծոցածին Քո Բանին եւ Հոգոյն փառակցի,
Երեք անձինք եւ մի կատարեալ, համագոյ անթարգմանելի,
Անճառ, ի վեր քան ըզԲան, լուսով Քո լըցեր զեղեալքս ամենայն,
Զերկինըս պարզիցն լեալ բնակարան,
Ըզդրախտն Ադենայ յիշեալ մարդկութեանս,
Յորմէ սայթաքեալ պատրողին խաբմամբ զանիծաբեր երկիր ժառանգեաց,
Աղաւթիւք եւ բարեխաւսութեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

Էակքս յանեղէն եղեալ գոյացան,
Պատճառըք գոյիցս ի յանպատճառէն,
Ուստի տարրացեալ լուսոյն տեսութիւն կենդանաստեղծին բուսոցըն տեսակք,
Յորմէ վայելեն եղեալքս ամենայն,
Տիրականդ Քում հրամանի կալով ի սպասու,
Արբանեկեալ մարդկային բնութեանս
Տէր եւ Արարիչ ըզՔեզ ծանուցեալ,
Աղաւթիւք եւ բարեխաւսութեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

Ո՛վ զարմանալի անուն ընտրեալ ի սգալեացս,
Աւետաւք ծընեալ եւ երանականն արժանացեալ շընորհի,
Սքանչելագործ հրաշիւք Տեառն նմանեալ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 180µ-183µ
Êáñ³·Çñ
F ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ñ³Ï³åª Â³¹¿áëÇ µ

Զալիս ծովուն դադարեցուցեալ, ըզմակոյկ նաւին անվըտԹար ուղղեալ,
Ըզմահացեալսն ապրեցուցեալ, ըզտըրտմուԹիւնըն փարատեալ,
ԶԱստուած երկնից ծանուցեալ, ի մարմնի գոլով զամենեսեան զարմացուցեալ,
ԱղաւԹիւք եւ բարեխաւսուԹեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

Սիրոյն սիրեցեալ եւ ի նմանէ պատուեալ,
Քահանայապետ ընտրեալ եւ սպասաւոր սքանչելեաց եղեալ,
Առ կարաւտեալսն ըզտուրս ընչիցն առատաձեռնեալ,
Ի դըժոխական իրացըն փրկեալ,
Ըզբարձրաբերձ եւ ըզվարսաւոր ծառն դիւաբնակ ընկճեալ,
Հաւատացելոցն պատսպարան եղեալ,
Ի յոստին երկիր աղաւԹիւք ջուր բղխեալ,
Անըրջիւ ըզնաւապետն զարհուրեցուցեալ,
ԸզլիուԹիւն հացի քաղաքին պարգեւեալ,
Զամենեսեան ուրախացուցեալ,
ԱղաւԹիւք եւ բարեխաւսուԹեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

Ի դասըս վեհից երեւեալ,
Պայծառագոյն յամենայնի եւ յամենեսեան ըզքեզ ծանուցեալ,
Ըզսինկըղիտոսըն պատրեալ, յամենայնի ըզՔեզ կարող երեւեցուցեալ,
ԶԱստուած ընդ մարդկան ընդանեցուցեալ,
Արագահաս անուն յաղԹող եւ դիւաց ահարկու,
ԱղաւԹիւք եւ բարեխաւսուԹեամբ մեծի հայրապետին Քո Նիկողայոսի
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ, աղաչեմք:

ԲարեխաւսուԹեամբ սրբոյ եւ փառաւորեալ Տիրուհոյ
Եւ միշտ Կուսին Մարիամու Աստուածածնին,
Աղերսիւ եւ աղաչանաւք Մկրտչին Ջուրբ ըզՀոգին հրաւիրողին
Կարապետին մեծին Յովաննու,
Պաղատանաւք Թագաւորելոցն աւծուԹեամբ առաքելոցն սրբազգեստից,
ՆահատակուԹեամբ նախնի վկային Քո սրբոյն Ստեփանոսի,
Որ է որդի անդրանիկ փրկագործ կրիցն երկրորդ Ադամայ,
ԱրագահատուԹեամբ եւ աղաւԹիւք արի երջանկաց մարտիրոսացըն կատարելոց,
Խոստովանողական դաւանուԹեամբ Սրբոյն Գրիգորի Հայաստանեաց Լուսաւորչի
Եւ յանմերձենալիսն նըւիրողի,
Մշտապաշտաւն բազկատարածուԹեամբ մաքուր միանձանց,
Բարձրացո՛յ զեղջեւր եկեղեցոյ Քում սրբոյ,
Փարատեա՛ զկըկին խաւար մեղաց եւ նեղչաց,
Լուսաւորեա՛ լուսով իմաստուԹեամբ եւ խաղաղուԹեամբ,
Պահեա՛ անըստուեր եւ զառ ի ՔԷն լոյս իմաստից բաշխաւղն

Ըզպատուական հայրապետն մեր ըզՏէր [այս անուն]
Տեսչաւք բաբունաւք, հովուաւք եւ հաւտիւք,
Զաւրացո՛յ ըզՔրիստոսապըսակ թագաւորս մեր
Եւ զբարեպաշտ իշխանս մեր,
Բարեպաշտութեամբ հերքել ըզհոյլս ամբարըշտութեան,
Զիշխանս իշխել հակառակացն ճշմարտութեան,
Զաւրականացն տուր քաջութիւն, ախոյանիցն յաղթութիւն,
Աշխարհայնոցն ամրութիւն, շինութիւն, խաղաղութիւն եւ առողջութիւն,
Առատութիւն պտղոց, առաւրէխս եւ յաւիտենականին,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս ամենեցուն յաւուր մեծի գալըստեանն
Եւ յաներեկ աւուրն, աղաչեմք:
Եւ եւս առ.
Զանձինըս.,
Ողորմեաց:

ԳԱՆՁ ՆԻԿԱՒՂԱՅՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Գաւազան ծաղկեալ, գեղաղէշ փայլեալ, գերահրաշացեալ,
Ցընտրելոց բուսեալ, յարմատոց բղխեալ եւ շառաւեղեալ,
Ի նախնեացն եղեալ, ծնընդոց սերացեալ, խոստումըն լըցեալ,
Աստուած մարդացեալ, մարդ աստուածացեալ, Յիսուս անուանեալ,
Ի յերկրի շըրջեալ, զմարդիկք որսացեալ, եւ աշակերտեալ,
Բանիւ ուսուցեալ, գործով խըրատեալ, աւրինակ տըւեալ,
Յաշխարհէ զատեալ, Քեզ նըմանացուցեալ, Հաւրն որդիացեալ,
Զորս լոյս կոչեցեալ, զառաքեալսն ընտրեալ, եւ աղ անուանեալ˜,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձանկար արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Րամեալ ընդ նոսին, սրբազան գնդին, հետեւողք նոցին,
Դասք հայրապետին, րաբունիք Բանին, որ զմեզ ուսուցին,
Յաղթողք ի մարտին, դէմ Բէլիարին, եւ զաւրաց նորին,
Որպէս սքանչելին, Նիկաւղոսն արին, եւ իւր քեռորդին,
Համանուն նորին, Նիկաւղայոսին, Սուրբ Հայրապետին,
Աստուածաբանին, սքանչելագործին, եւ ճգնաւորին,
Որ յորովայնին, սրբեալ անդստին, ըստ Եղիային,
Սամուէլ մեծին, Երեմիային, եւ Դանիէլին‡,
Համանըմանին, յանդիմանողին եւ արդարադատին,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձանկար արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Իսկ նա սքանչացեալ, գործով հրաշացեալ եւ արիացեալ,
Յորովայն սրբեալ, յարգանդէ ընտրեալ, հոգովըն մաքրեալ,
Մինչ մանուկն եղեալ, աշխարհէ զատեալ, ծնաւղաց հեռացեալ,
Նիկաւղոսն ընտրեալ, հայրապետ աւծեալ եւ յաթոռն նըստեալ,
Որով զաւրացեալ, ծածկատես եղեալ, զգաղտնիս գիտացեալ,
Հաց բազմացուցեալ, եւ առատ բաշխեալ, զքաղցեալս կերակրեալ,
Ջուր յոստինս բղխեալ, զծարըն կործանեալ, յոր չարըն բունեալ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձանկար արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 301³-303µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 313³-315µ
Êáñ³·Çñ
MT ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å³¶ñÇ·áñ
´Ý³·Çñ
˜ Մտթ. Ե 13
9 M ÝáóÇÝ ÁÕÓ³Ï³Ý ÷Ë ëñµáóë ÁÕÓ³ÝÏ³ñ
18 M ãÇù ê³Ùáõ¿É Ù»ÍÇÝ
‡ Ա Թագ. Ա 20
26 M Û³ÛïÝ»³É ÷Ë ·Çï³ó»³É

Գրտաւ հրաշացեալ, սուրբ հայրն երանեալ եւ փառաւորեալ,
Հայր որբոց եղեալ, զայրիսն տածեալ, զաղքատս դարմանեալ,
Արդար դատեցեալ, Դանիէլ փայլեալ, զչարսն յանդիմանեալ,
Զկապեալսն արձակեալ, մահուանէ փրկեալ, զբանտեալսն ազատեալ,
Ի ծովու հասեալ, նաւորդաց աւգնեալ, ի վտանգէ զերծեալ,
Զամուլն արձակեալ, եւ ծընունդ շնորհեալ, զգերիսն ազատեալ,
Զդեւսն հալածեալ, զցաւսըն փարատեալ, զմեռեալսն յարուցեալ,
Ի Զմիւռին եղեալ, յԸստմպաւլ տեսեալ, արքայն սըխրացեալ,
Բան քո ասացեալ, Տէր զոր խոստացեալ, առ նա կատարեալ,
Թ' որ հաւատացեալ, զգործս իմ նա գործեալ եւ այլ մեծացեալ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոցս ըղձանկար արժանացոյ ըզմեզ քաւութեան,
Աղաչեմք:

Ո՛վ Տէր աննըման, էիցս ամենայն, որ Քեւ արարան,
Ցուցեր Քեզ նըման, հրաշիւք զանազան, զՍուրբ Հայրն յանդիման,
ԶՆիկողայոս այն զայրըն պատուական, հոգով մաքրական,
Որ դէմ յանդիման, տեսանէր յական, զծածուկըս մարդկան,
Զչարըն հնարական, ստորասուզական, եւ անդընդական,
Արար փախստեան, եւ հալածական, ի յորդոց մարդկան,
ԶԿոստանդին արքայն, արգել ի սպանման, անմեղացն արեան,
Զի պաղատեցան, յորժամ ի զընտան, էին յարգելման,
Հոգով յուսացան, կոչել աւգնական, զհայրն պատուական,
Որով ապրեցան եւ ազատեցան յանիրաւ սպանման,
Ահա յիշեա.:

Րաբունոյն կենաց, Աստուծոյն բարձանց, մայրըդ հըրճւանաց,
Որ ընտրեացն յազգաց, զարմաց աւտարաց, ի բարբարոսաց,
Ժառանգ իւր փառաց, զընտիրն ի կարգաց, սուրբ հայրապետաց,
Ըզմիննն ի բազմաց, զայրըն ճըգնազգաց, զՆիկաւղոս փայլեաց,
Բանիւ զարդարեաց, ի գործ սքանչելեաց, ի հրաշ նըշանաց,
Յաստուածաբանաց, դասն ուղղափառաց, ժողով Նիկիաց,
Ընտիր վըկայած, պատւով մեծարած, ի սրբոց հարանց,
Որպէս եւ ասաց, մեծըն կայսերաց, արքայն իշխանաց,
Թ' երեք սիւնեաց, պարիսպ քաղաքաց, պարծանք աշխարհաց,
Նիկաւղի Զմիւռաց, Յակոբ յԱսորեաց, Անտոն ի ղըպտեաց,
Ով մայր բերկրանաց, բարձաւղ յանցանաց, մերոց եւ նախնեաց,
Սոցա զոր գովեաց, բանս մեր եւ ճառեաց եւ բարեբանեաց,
Սուրբ կոյս հաղորդեաց եւ կաց ի յոտաց ընդ մեր մաղթանաց,
Զի արժանացայց ընդ սըրբոցն արանց, Քոին պարգեւաց
Ողորմեա.:

39 M î¿ñ… Ï ³ ï ³ ñ» ³ É
40 M ãÇù Âþáñ Ñ ³ õ ³ ï ³ ó» ³ É
57 M ¼ ³ ÛñÁÝ ×Á·Ý ³ ½·» ³ ó, Á½ÙÇÝÝ Ç µ ³ ½Ù ³ ó ÷Ë À½ÙÇÝÝ… ×Á·Ý ³ ½· ³ ó
59 M ¹áõéÝ ÷Ë ¹ ³ ëÝ
61 M ³ ñù ³ ÛÝ ÇßË ³ Ý ³ ó, Ù»ÍÁÝ Ï ³ Ûë»ñ ³ ó ÷Ë Ù»ÍÁÝ… ÇßË ³ Ý ³ ó
62 M ÇëÇõÝ» ³ ó

ԳԱՆՁ ՏԱՂ ՆԻԿԱՒՂԱՅՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Աստուած անճառ, սուրբ Թագաւոր, ամենազաւր եւ երկնաւոր,
Որ ընտրեցեր քեզ սպասաւոր, զՆիկողայոս մարդն երկնաւոր:
Թէպէտ յերկրի սէր քաղցրաւոր, այլ ի յերկինս էր երկնաւոր,
Բարի գործաւքն արժանաւոր, երկնաւորացն էր հըպաւոր:
Որ ի յեաւթանց սեանց մին ցուցեալ, Նիկաւղայոս շնորհիւ փայլեալ,
Դանիէլի հոգովն ընտրեալ, դատիչ ծերոց մանուկ փայլեալ,
Երեմիաս կըրկին սըրբեալ, յարգանդէ մաւր Տեառն ընծայեալ,
Կուսակրաւնք վարուք ճըգնեալ, պտուղ ամլոյն Սամուէլ ցուցեալ¨,
Եղիայի նըման յայտնեալ, եւ Յոհաննու հանգուն անցեալ:

Երեւմամբ սուրբ հրեշտակաց ի Քրիստոսէ ձեռնադրեցար,
ԶԱւետարանն ի Յովհաննու առաքելոյն առընկալար
Եւ ի վիմէն եկեղեցոյ գփականս երկնից հաւատացար:
ՅԱստուծածին Սըրբոյ Կուսէն զեմիփորոնն ըզքեւ արկար,
Հերձւածողաց վանիչ գըտար, սիւն հաւատոյ հաստատեցար:
Զանթիւ հրաշից գործըս ցուցեալ, մարմնաւորաց գերազանցեալ,
Նիկաւղայոս հրաշիւք փայլեալ, եւ զմեռեալսըն յարուցեալ:
Պէսպէս վըշտաց ժուժկալեցար, հայրապետացըն վեհ ցուցար,
Հովիւ նըման Փըրկչին յայտնեալ, զանձըդ հաւտին վերաեդեալ:
Նիկաւլայոս, վարուք մաքրեալ, եկեղեցոյ սիւն հաստատեալ,
Նիկաւղայոս, սուրբ հայր ընդ մեր բարեխաւսել մի դադարեր,
Զի արժանի լիցուք ընդ քեզ զՏէր Յիսուս փառաւորել:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 303µ-304³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 315µ-316µ
Êáñ³ ·Çñ
M î³Õ ·³ÝÓÇëT ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³ ·Çñ
4 M ãÇù ïáÕÁ
6 M Û³Ûï Ý»³É ÷Ë ÷³ÛÉ»³É
¨ **Ա Թագ. Ա 19-20**

9 M Úá íÑ³ÝÝ¿ë Ñ³Ý·áõÝ³ Ï»³É
10 M Úáñ¹áñ³Ï ï³ÕÇë
14 M ãÇù ·Áï³ñ… Ñ³ëï³ ï»ó³ñ
15 M ãÇù ¼³ÝÃÇõ… ·áñÍÁë
20 M ÷Ë ïáÕÇ áõÝÇ.
¾áõÃ»³Ýó µ³ÝÇÝ å³ ïÙáÕ, áñ
½Ñ»ñÓáõ³ ÍáÕëÁÝ í³Ý»ó»ñ,
Ð³õ³ ïë ëÇõÝ ³ÙñáõÃ»³Ý ½»Ï»Õ»óÇë
Ñ³ëï³ ï»ó»ñ

ԾԶ. ԿԱՆՈՆ ՄԻՆԱՍԱ, ԵՐՄՈԳԻՆԷ ԵՒ ԳՐԱԲՈՍԻ

ՔԱՐՈԶ ՄԻՆԱՍԱ, ԵՐՄՈԳԻՆԷ ԵՒ ԳՐԱԲՈՍԻ

Մըշտապայծառ փայլեալ ճառագայթ եւ սըխրալի ջահ անշիջանելի,
Քաջ նահատակ եւ զինուոր զաւրեղ գոլ զինուորեալ Փըրկչին Յիսուսի,
Արի սպառազէն ախոյեան, յաղթող ընդդիմամարտ ի պատերազմի,
Սուրբըդ Մինաս, անուն ցանկալի եւ որք ընդ քեզ վըկայք գովելի:
Երմոգինէս հովւապետ բարի եւ Ենգրաբոս դըպիր յատենի,
Ակունք պատուականք յեռեալք առ միմեանս, պըսակ ի շամփրակ Թագին Քրիստոսի,
Զըմրուխտ եւ կայծ եւ տպազիոն իշխանական անուամբ որոշեալք:
Վեհագոյնք վեհին վերառեալք, յարժանաւոր սպասաւորութիւն,
Միշտ բարեխաւսք հանուրց աշխարհի, հաճոյական համարձակութեամբ,
Ընկա՛լ, մարդասէր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանըդ Քո, աղաչեմք:

Ով սքանչելի վըկայ Քրիստոսի եւ սըխրալի զարմազանութեամբ,
Սուրբըդ Մինաս հանդիստ նաւելոց
Յորջորջմամբ անուանի սաստկագին հողմոց բըռնութեան:
Զառհաւատչեայ վերնոյ յարութեանն, յայժմուս ցուցեալ մենամարտութեան,
Կատարեալ կըրկին անդամաւք, յաւէտ երեւեալ ի հրաշ հիացման,
Սիրով կարթեալ զսիրելին ընտրեալ, ուռկանելով ի կեանս անվախճան,
Հատ ցորենոյ սերմանեալ միայն, չարչարանաւք գըտեալ տոհմական,
Նորոգապէս յետ խողխողանաց, երեւեալ սքանչելի հրաշից ճոխութեամբ,
Հանգունատիպ Փըրկչին Յիսուսի, գըտմամբ գիւտի գըտեալ զկորուսեալս,
Մարտեար բարւոք զմարտն արիաբար, պըսակեցար ի կեանս անվախճանս,
Ընկա՛լ, մարդասէր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանըդ Քո, աղաչեմք:

Վերնական դիտաւորութեամբ յառաջագոյն ընտրեալ քան զաշխարհ,
Հրաւիրելով կանխաձայնութեամբ ի խրախութիւն մըշտընջենական,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 516µ-519µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 256µ-261µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 308µ-310³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ëñµáó íÏ³ÛÇóÝ ØÇÝ³ë³Û, ºñÙá·ÇÝ³Û »åÇëÏáåáëÇ »õ ÆÝ·ñ³µáëÇ ¹åñÇ M ¶³ÝÓ ØÇÝ³ë³ »õ ºñÙá·ÇÝ³Û »õ ¶ñ³µáëÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙÝ»ñ
A Ð°. ØÇÝ³ë³, ºñÙá·ÇÝ¿, ¶ñ³µáëÇ
Ì³Ûñ³Ï³å³ Øáíë¿ëÇ ï»ë
´Ý³·Çñ

5 C Ñáí³å»ï C ÆÝ·ñ³÷áë
6 M ß³÷ÇõÕ³ù
8 M ëå³ë³õáñù µ³ñÇ ÷Ë ëå³ë³õáñáõÃÇõÝ
10 M ÷Ë ÏñÏÝ³ÏÇ áõÝÇ.
ÀÝÏ³°É ½³Õ³ã³Ýë Ù»ñ, Ù³ñ¹³ë¿ñ öÁñÏÇã, ´³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ øá ëáõñµ íÏ³ÛÇóë, ³Õ³ã»Ùù
13 M Ý³õ³Ï³Ý ÷Ë Ý³õ»Éáó
14 M ²é»ñ ÇßË³ÝáõÃÇõÝ ÷Ë Úáñçáñç Ù³Ùµ... ë³ëï-Ï³·ÇÝ
15 C í»ñçÝáÛ ÷Ë í»ñÝáÛ
16 C »ñ»õ»Éáí
20 M î»³éÝ ÷Ë öÁñÏãÇÝ

Պայծառազգեստ պըճնեալ ճոխութեամբ հանգունատիպ կուչողին լըրման:
Աւճառաւ բանի բարձրելոյն մաքրազարդեալ զանձին վերարկու,
Ի հանդիսէ հասեալ հրաւիրմամբ քըրտնավիժան նահատակութեամբ,
Ի գովութիւն գըրգանաց անձին եւ ի պարծանըս հանդիսադրին,
Յարապարեալ միշտ ընդ գըւարթնոցն յանգըրաւական երգըս հըրճուանաց,
Ընկա՛լ, մարդասէր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանըդ Քո, աղաչեմք:

Սրովբէական պետութեանց վերնոց, ցուցար սըխրալի, եւերջանիկ վըկայ Քրիստոսի,
Դասակցելով ի զաւրս անմարմնոց, հրաշագործեալ միշտ համացեղից,
Ոչ ներելով նախանձոտ բարուց, ի գըլացումն անաւթոց քոյին,
Ազդմամբ նորին ընդ նոյն ծառայի, շահեալ զոգի առըն գլացողի,
Որով ծանուցեալ յաւէտ առ նըմին, ոչ հակառակ վարիլ ցանկութեամբ,
Պատուիրանաց աւրինադրութեան, լինել հըլու եւ ոչ անհնազանդ,
Յուսազարդեալ յուսով գովելի, յեցեալ ի յոյսն, որ ոչ սասանի,
Ընկա՛լ, մարդասէր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանըդ Քո, աղաչեմք:

Էապէս բարւոյն բաղձալի, մըշտափափագ սիրոյն հետեւեալ,
Զոր եւ առթեալ միշտ ամենեցուն, ըստ զանազան ընթացից դիտման,
Փըրկեալ զոգիս միշտ որսացելոց, ի յորսողէն կորըստականէ,
Ընդ կոտորման մարմնոյն մահացու, մանրեալ զչարին չար արբեցութիւն:
Եւ յարուցմամբ կըրկին նընջողին յարուցեալ զհոգի չար գործաւնէին,
Որոց կըրկին կենաց նորոգումն ի կըրկնակի կենաց ընդունումն,
Ընկա՛լ, մարդասէր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանըդ Քո, աղաչեմք:

Սուրբ եւ փառաւորեալ եւ սքանչելի նահատակ ընտրեալ,
Սիրով ստացեալ ստացուածըս բարի, զոր տարասեռ նախնին եղկելի,
Ընծայելով Տեառն Յիսուսի զաւրինական թըշնամին հեռի,
Պատճառանաւք անպատճառելոյն, միահոմից խորաւղ եղելոց,
Ի կըրկնակի ամաւթոյ զգածումըն կըրկին մարդոց շաղաշարելոց,
Ըստ կըրկնակի տեսութեան գործոց, կապակցելոց եզականութեամբ,
Յայսըմ հանգոյն գըտեալ Պետրոս գըլխաւոր ի Սուրբ Առաքելոցն,
Մարդասիրութեամբ գոլով աւելի, ոչ սատակեալ, այլեւ կեցուցեալ,
Թողեալ բարի յիշատակ յերկրի եւ պարծանաց անուն ժառանգեալ,
Ընկա՛լ, մարդասէր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց.
Առաջի ամենազաւր Տէրութեանըդ Քո, աղաչեմք:

27 M ³ÝÓÝ Çõñ å ³ ï áõ³Ï³Ý ÷Ë ½³ÝÓÇÝ í»ñ³ñÏáõ
30 M ½Áõ³ñ×³Ï³Ý ÷Ë ÑÁñ×áõ³Ý³ó
33 M ãÇù ß³ñ., Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í
56 C Ú³[illegible]ëÙÝ

Ի Քեզ վերասցի համայնից ակն իմանալի, ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածին,
Ի ծովու աշխարհի ակըն գովելի եւ վեհագոյն վերնոց պետութեանց,
Մայր Միածնին ծընաւղ Արարչին եւ կուսութեամբ ի վեր քան ըզբան,
Ծիր աւրհնութեան, տունկ վայելչութեան, Հաւր ծոցածին բանին բուրաստան,
Բարեխաւսեա միշտ անլըռելի առ եռանձնեայ Տէրութիւնըն մի,
Բառնալ ի մէնջ ըզվիշտ վըտանգի եւ զամենայն պատահար չարի,
Պահել զգիտական աթոռն ի յերկրի, միշտ անվըրդով ի խաղաղութեան:
Զաւրացուցանել զթագաւորըն մեր [այս անուն]
Յաղթաւղ լինել ի պատերազմի, հանդերձ ամենայն պիտոյից լըրմամբ,
Պարգեւել միշտ զխաղաղութիւն եւ զառողջութիւն
Եւ վասըն հոգւոցըն հանգուցելոցն ընդունել Տեառն
Ի կեանսն յաւիտենից, խընդրեմք:

Տալ միշտ առատապէս զյորդորումըն սիրոյ ի սիրտըս լըսողաց, խընդրեմք:

Եւս եւ զանձինս մեր ամենեցուն Քեզ Տեառն Աստուծոյ միշտ յանձն արասցուք, աղաչեմք:

Փ[Ոխ]

Սէր սիրոյ ծընունդ յաւէտ սիրով անուն ծանուցեալ,
Տէր Յիսուս Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ եւ ծոցածին ծընունդ Հաւր Քոյ ընտրելոյ:
Եւղ թափեալ անուն պաշտելի եւ կուսածին անթարգմանելի,
Բարեխաւսութեամբ մաւր Քոյ ընտրելոյ եւ մարմնարանի Բանիդ Աստուծոյ,
Հայցմամբ ամլածին ձայնին Հաւր Բանիդ եւ անապական տատրակին կըրկին,
Մաքուր մաղթանաւք եւ հեղմամբ արեան նախավըկային զՔեզ ընդ Աջմէ Հաւր տեսանողին,
Մեր համայնիցըս Լուսաւորչին քըրտնաջան Քո ժիր մըշակին
Եւ համաւրէն ընտրելոց սըրբոց հաճութեամբ Քեզ նուիրելոց,
Պահեսցես ըզկեանըս մեր անսայթաք միշտ ամենայն պիտոյից լըրութեամբ
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան:

67 A ³ íÁñÃá í
76 C ³ õñÑÝ»Éá ÷ Ë ÁÝ ï ñ»Éá
81 C »õ ùÁñ ï Ý ³ ç ³ Ý C Ùß ³ ÏÇ
82 C Ñ ³ ×á áõÃ» ³ Ùµ
83 C ÉÁñÙ ³ Ùµ

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ՄԻՆԱՍԱ, ԵՐՄՈԳԻՆԷ ԵՒ ԳՐԱԲԱՈՍԻ

Հըրճուելով այսաւր եկեղեցւոյ մանկունք
Եւ եռամասնեա մասունք մարմնոյ հոգւոյս
Այժմ ընդ երրակի մեծ վըկայսըն սուրբ,
Խորհըրդականք գոլ ըստ անճանց թըւոյ
Եւ են հրաշալիք ըստ սըրբութեան հոգւոյ,
Մինասըն նախկին քաջ վըկայն մաքուր,
Ըզփառս աշխարհի արհամարհելով
Եւ երկնաւորին հոգւով բաղձալով:
Միշտ յառաջադէմսըն նըկըրտելով
Քահանայապետ շնորհաւք աւծեցան,
Մարտիրոսական պատիւ ընկալան
Մինաս քաղցրախաւս, արդար ընկերաւքն:
Աշակերտելով Երմոգինէս վըկայ,
Եւ երջանիկ Գրաբոս արթուն դըպիրն,
Զարչարակցելով փառացն հաղորդեալ:
Արիւն նոցա ըզմեզ սըրբեսցէ զհոգիս երգողին
Յաղտոյ սըրբեսցէ ըզՀայր ընդ Որդւոյ աւրհնեմք ընդ Հոգւոյն:

Փ[Ոխ]

Այսաւր նորահրաշ տաւնիւ ցընծան, ընդ վըկայից գործըն խընդան,
Ձայն առնեն մանկունք, միմեանց ծափս հարկանեն ամենեքեան:
Ահա են պարծանք ազգի մարդկան, քրիստոնէից միշտ պահապան,
Մինաս յաղթողն եւ քաջ վըկայն, Երմոգինէս նորին նըման,
Տաւնեն այսաւր, հըրճուին հոգւով, բարեբանեն զԱստուած լեզուով,
Զի հրաշագործ վըկայսն երիս վառեաց մեզ ջահ յեկեղեցիս:
Է մեծ խորհուրդ եւ սքանչելի, որ յամենայն ազգըս գովի,
Զի ըզկորուստ մարդկան յայտնէ, ըզգողըն պատժեալ դատապարտէ:
Աստանաւր, որք ի կրաւնըս ճըգնութեան նըժդեհակից կենակցութեամբ,
Զերգաւղս ի յերգս յորդորելով, առիթ բանիս մեր լինելով:

Հրաշալի վըկայք երեք՝ մեծըն Մինաս, Երմոգինէս եւ Սուրբ Գրաբոս,
Տաւնողացըս փոխարէն տո՛ւք աւրհնութիւն առ ի Տէր,
Մերոյ արքային լերուք յաջմէ, եւ թըշնամեացըն ի ներհակէ,
Որ զնա ծընաւ հանգիստ խընդրել, վասըն նորին բարեխաւսել,
ԶզՀայր եւ զՈրդի եւ Սուրբ զՀոգին փառաւորեմք անլըռելի,
Այժմ եւ յաւէտ եւ յապառնի եւ աստանաւր յաւուր տաւնիս:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ 7785, Ã»ñÃ 520³-521³
Êáñ³·Çñ

A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ðº. ØÇÝ³ë³»õ ºñÙá·ÇÝ¿ »õ ¶ñ³µáëÇ

ԾԷ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ԵՒՍՏՐԱՏԻՈՍԵԱՆՑ

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՅՆ ԵՒՍՏՐԱՏԻՈՍԵԱՆՑ

Մեծապայծառ փառաւք զարդարեալ, եկեղեցիք պայծառազգեստեալ,
Յիշատակաւ սրբոցն բերկրեալ, Եւստրատոսեանց դասուցըն գովեալ,
Սուրբ Աւքսենտիոս այսաւր տաւնեալ, Եւգինէոս պըսակաւորեալ,
Սուրբն Ովրեստէս խաչիւըն զինեալ, Մարդարիոս հաւատով վառեալ,
Որք ի յերկրէ ի յերկինս դիմեալ, Թագաւորին երկնից զինուորեալ,
Զխաւար մեղաց յաշխարհէ բարձեալ, զլոյս գիտութեան ի մեզ ծաւալեալ,
Այսօր որդիք մարդկան ժողովեալ, ըզյիշատակ սոցա կատարեալ,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Կամաւն իւրեանց ըզմահ յանձն առին, վասն սիրոյ անմահ Փեսային,
Եւստրատիոս ընդ Սուրբ Աւքսենտին, Եւգինէոս ընդ Ովրեստէսին,
Մարդարիոս ընդ իւր իշխանին, այն տէր Յուսիկ Եւստրատիոսին,
Զանձինս իւրեանց ի մահ մատնեցին, եւ յերկնային սէրն դիմեցին,
Զայս անցաւոր կեանքս անարգեցին, յաւիտենից կենացըն հասին,
Զարիւնն իւրեանց ի յերկիր հեղին, եւ խառնեցին ընդ արեան Փրկչին,
Ըզգիր մեղացն արեամբ ջնջեցին եւ արտասուաւք մաքուր լուացին,
Մեզ ճանապարհ ի յերկինս բացին, եւ արքայութեան արժանացուցին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Րենական սիրովն առ Աստուած, բորբոքեցան ի սէրըն կենաց,
Եւստրատիոս ընդ սուրբ ընկերացն, որք փութացան ի յաղըն կենաց,
Որպէս ծաղիկըս գարնանայեաց, սուրբքըն ներկեան ի չարչարանաց,
Որպէս ողկոյզ ճմլեալ ի քարանց, այնք կարմրացան սուրբ արեամբն իւրեանց,
Որպէս գքաջս ի զաւրականաց, մենամարտեան ընդդէմ գազանաց,
Նուաճեցին զմարմինսըն մեղաց եւ զաւրացան հոգովըն կենաց,
Անցան ընդ հուր, ըստ երգոյն սաղմոսաց, ողողեցան ի ջուրս յործանաց,
Պըսակեցան յարքայէն փառաց եւ ընկալան զաւետիս կենաց,
Սուրբն Ովրեստէս ընդ Ստրատիոսեանց եղեւ ժառանգ անմահից կենաց:

Տէրն տէրանց յերկնից խոնարհեալ, ըզճգնութիւն սըրբոցըն տեսեալ,
Աստըղապըսակ ի լուսոյ կազմեալ Եւստրատոսեանց սըրբոց պարգեւեալ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 42³-43µ
Êáñ³·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ûñ³Ï³å ªØÏñïÇã

Մարգարտաշար ակամբ թագ կապեալ Եւստրատոսեանց սրբոցըն շնորհեալ,
Եւթնաստեղեան խորանս յաւրինեալ, Եւստրատիոսեանց տեղի պատրաստեալ,
Զարքայութիւն զոր խոստացեալ, Եւստրատիոսեանց սրրբոցըն տըւեալ,
Զանճառ բարիսըն, զոր ամբարեալ, Եւստրատիոսեանց գընդին խոստացեալ:

Ի *տաւնըս ձեր այսօր զարդարի եկեղեցի մանկամբ Սիոնի,*
Տաւնախմբէ գյաղթանակ մարտի, ձեր կատարման աւուր հանդիսի,
Եւստրատիոս վըկայ պանծալի, Աւքսենտիոս քահանայդ բարի,
Եւգինէոս ընդ Ովրեստէի, Մարդարիոս սուրբըդ սքանչելի,
Երանելի նահատակ բարի, Եւստրատիոս տէր Յուսիկդ արի,
Որ ճոխացայք փառաւք տենչալի, պըսակեցայք անթառամելի,
Որպէս փեսայ ի յառագաստի, լուսապաճոյճ զգեստուք պանծալի,
Քան զարեգակն ի մէջաւրէի, պայծառացայք լուսով ի հոգի,
Եւստրատիոս վըկայ բաղձալի, սուրբ ընկերաւքըդ քո ըղձալի,
Մեզ բարեխաւս առ Տէրն ամենի, ձեր տաւնողաց զաւր յիշատակի,
Յիշեա՛ եւս զ.:

Զ*որեքկերպեան աթոռ յաւրինեալ, ի լուսեղէն դասուցն երանեալ,*
Սերոբէից վեհագոյն գըտեալ, գքերոբէսըն զարմացուցեալ,
Ամէնաւրհնեալ մայրդ անհարսնացեալ, Աստուածածին փառաւք զարդարեալ,
Կըցորդութեամբ Յովհաննու, ընտրեալ, Ստեփանոսի նախավըկայեալ,
Եւ Գրիգորի, որ մեզ լոյս ծագեալ, Հայաստանեայց ազգիս յետ անկեալ,
Եւ ամենայն դասուցըն գովեալ, մարտիրոսաց որ զքեզ դաւանել
Եւստրատոսեանց պըսակաւորեալ, զորոց այսաւր ըզտաւնս կատարեալ,
Զճառս ընթերցեալ մեր եւ զարմացեալ, յոգւոց հանեալ, մեզ վայ ասացեալ,
Ապա դարձեալ մեր ուրախացեալ, եւ ցընծութեամբ զտօնս կատարեալ,
Որոց եւ դու, Կոյսըդ հաղորդեալ, բարեխաւսեա՛ Որդոյդ մարմնացեալ,
Մեզ թողութիւն մեղաց պարգեւեալ, անմահ կենացն արժանաւորեալ:

ՏԱՂ ՍՐԲՈՑ ԵՒՍՏՌԱՏԻՈՍԵԱՆՑ

Առ ձեզ համբառնամք արդար մաղթանաւք ըզձայնս՝
Ձայն արտասուալից աղիողորմ աղերս,
Աղերս աղաւթից յարմարապէս գութս արկանեմք սրբոցդ,
Սրբոցդ Աստուծոյ պաղատանաց մատուցանեմք նըւէր,
Նըւէր բանական գովեստական քաղցրանըւագ ձայնիւ,
Ձայնիւ բարբառիմք, աւետաւոր ձայն արձակեմք մարդկան,
Մարդկան քարոզեմք, զվարս անպատում չարչարանաց սըրբոցդ,
Զսըրբոցդ աւրինակ միշտ արկանեմք մերձաւորաց նախանձ,
Նախանձել խրատ, զոր ըստ մարմնոյ ինձ կարեկից գոլով,
Գոլով ի մարմնի, ընդ ձեզ ճախրել միշտ ես խրատեմ յուսով,
Յուսով խըրատեմ, այլեւ խրատիչ ձեաւք ակն իմով, վեհք,
Վեհք ի յերկրայնոց, երկնաւորաց հաւասարեալ պատուոյ,
Պատուով ճոխացեալ, ընդ անմարմնոցն վերամբարձեալ ի փառս,
Ի փառս Աստուծոյ մեծափայլեալ քաջդ Եւստռատիոս:
Եւըստռատէոս, Աւքսէնտիոս եւ Ովրեստէս վըկայ,
Վըկայ Քրիստոսի Եւգենիոս, մարտիրոս անյաղթք:

ՓՈԽ

Անյաղթ սպառազէնք, յաղթողք մարմնոյ կարեաց,
Կարեաց կրից հանդէպ դուք վեհագոյն գըտեալ,
Գըտեալ աւրինակ, նախանձաւոր կըրից Փըրկչին եւ Տեառն,
Տեառն եւ Աստուծոյ՝ չարչարակից եւ խաչակից գոլով,
Գոլով խաչակից, հատուցանաւղ երախտաւոր Փըրկչին,
Փըրկչին Աստուծոյ, զանձն ողջակէզ անուշահոտ բուրմամբ,
Բուրմամբ աղաւթից, վերամբարձեալ եւ յառագաստ մըտեալ,
Մըտեալ յառագաստ, անմահ հարսինն յԵրուսաղէմ վերին,
Վերին աշխարհին, ժառանգաւոր խոստացելոցն եղեալ,
Եղեալ ժառանգորդ աստուածատունկ հայրենական դըրախտին,
Զդըրախտըն վայելեալ եւ չար աւձին ըզվրէժ առեալ արեամբ,
Արեամբ արտասուաց, ձեզ պաղատիմք բարեխաւսել առ Տէր,
Առ Տէր բարեխաւս, ձեր տաւնաւղացս լինել մաղթեմք, ո՛վ սուրբք,
Սուրբք աստուածայինք, զմեզ մաքրեցէք միշտ ի մեղաց աղտոյ,
Ախտից հեռաւոր, ձեզ մերձաւոր տաւնողք զտաւնս լիցին,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 305µ-307 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 228µ-230 ³
Êáñ³·Çñ
BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ

´Ý³·Çñ
11 B áõÝÇÙ ÷Ë ÇÙáí
12 B å³ïíá
17 B °õ·ÇÝáë, Ø³ñ¹³ñÇáë
26 B Å³é³ÝÏ³õáñ

Լիցուք մեք ի փառս եւ Երրորդութեանն ձեաւք փրրկութեան հասեալ,
Հասեալ փրրկութեան եւ յանմատոյցըն ժառանգել ի կեանս,
Ի կեանս վերածեալք, թէթեւացեալք ի ներհակաց սոցուն,
Սոցունց վայելաւղ եւ ի մարմնի ստացեալ ըզկամս Փըրկչին:
Ի փառս երրակի մի Տէրութեանն միշտ յաւիտեանս, ամէն:

ԳԱՆՁ ԵՒՍՏՐԻՈՍԵԱՆՑՆ
ՁՄԵԾԱՊԱՅԾԱՌՆ ԱՍԱՅ Ի ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԿԱՐԳԷՆ
ԵՒ ՏԱՂՆ ԱՅՍ Է ՁՈՐ ԱՍԵՍ ՅԱՄՈՎ

Սուրբ եւ սրբարար, մաքրող մերոց վիրաց,
Եւըստրատիոս, նախագուշակ բարեաց:
Ո՜վ Աւքսենտիոս, Եւգինէոս, ընտրեալք,
Քաջ ընդիմամարտք ստորաքարշից կարեաց:
Իիւսեալք ընդ աւրէնս աստուածաւանդ բարեաց,
Սիրողք տըւաւղին ի յամենայն անձնէ:
Րոպէից բընութեանց, միշտ գերազանց գըտեալ,
Գինի անապակ ուրախութեան արբեալ:
Բրաբիոն առեալ գխոստացելոյն, Թոշակ պարգեւ գերագոյն,
Ջանտեսն եղեալ մարդկան:
Նորոգ զարդարեալ, լուսատեսակ զգեստուք,
Արին Ովրեստէս, որ նըշանաւ յայտնեալ:
Ըզնըշանն յաղթող առ փըրկութեան առիթ,
Ի մահն յառաջեաց Մարդարիոս արդար:
Ի յերկրի ճըգնեալ, չարչարանաւք մարմնով
Եւ յերկինս ելին գերապայծառ հոգով:

33 B ãÇù »õ
² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 327µ-328 ³
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ ûñ ³ Ï ³ å ª êáõñµÝ

ԾԼ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ԻԳՆԱՏԻՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԶԳԵԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ԻԳՆԱՏԻՈՍԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԶԳԵԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Մեծախորհուրդ տեսութիւն յայտնեալ յամենայնի ի վեր քան զբան,
Բարձրագոյն փառաւք երեւեալ միշտ անքննելի եւ անհետազաւտելի,
Անմարմին բնութեանցն իմանալի, զաւրութեանցն յոյժ սարսափելի,
Եռանձնեայ Տէրութիւն եւ միով բնութեամբ գոլ Աստուածութիւն,
Անբաւ բարձրութիւն, անհաս խորութիւն, անչափ զաւրութիւն,
Եւ անփոփոխ միշտ իշխանութիւն:
Միայն մեծութիւն, յաւէտ սեպհական թագաւորութիւն,
Տէր տէրանց եւ Աստուած աստուածոց
Յաւէտ անպատում եւ անգաղափար,
Որ զամենայն յամենայնի լընուս Քոյին առատ բարերարութեամբ,
Կարգաւորես պետական զաւրութիւնս եւ վեհագոյն քահանայապետութիւնս,
Ոչ միայն յերկինս ըզզաւրս անմարմնոցն, այլեւ յերկրի զըհողեղէն բնութիւնս,
Ընդ որս եւ զերանելին Իգնատիոս զորոյ ըզյիշատակս այսաւր կատարէ Սուրբ Եկեղեցի,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Տէր, ըզմաղթանս մեր միաբան
Ժողովելոցս ի յարկի Քում սրբութեան, աղաչեմ:

Ով Տէր բարերար եւ ամենողորմ, անոխակալ եւ մարդասէր միշտ յամենայնի,
Որ ի վեր քան զամենայն եղական բնութիւն պատուասիրեալ
Յարգոյ արարեր ըզմարդկային հողանիւթ բնութիւնս,
Հըպեցուցեալ առ Քեզ յարեցեր անճառելի միաւորութեամբ,
Մարդ ճշմարիտ յերկրի երեւեալ հողեղէն կերպիւ, Տէր եւ Արարիչ համայնից բնութեանց,
Որ եւ յաւրինակս մեզ խոնարհութեան, թագաւորդ երկնի եւ երկրի,
Անձամբ զամենայն բարիս յարգեցեր,
Որ եւ հաճեցար անճառելի Քոյին Տէրութեամբ ոչ միայն կոչիլ
Երկրորդ Ադամ եւ որդի Ադամայ,
Այլեւ գթածաբար ի գիրկս բառնալ մանուկ տիաւք յորդոց Ադամայ,
Որպէս զերջանիկ մանուկն ի մարմնի զերանելին Իգնատիոս,
Տալով աւրինակ համայնից բարեաց զանմեղութիւն ստանալ ի մարմնի,
Որով ժառանգեալ գոլ զարքայութիւն եւ զյաւիտենական ցնծութիւն,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 266µ-274 ³
Êáñ ³ ·Çñ
C ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³¦ñ ³ Ï ³ åª Øá í ë¿ëÇ »ñ ·

Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Տէր, ըգմաղթանս մեր միաբան
Ժողովելոցս ի յարկի Քում սրբութեան, աղաչեմ:

Վարդապետ բարի, ճշմարտապէս յերկրի երեւեալ,
Գթածաբար առ ամենեսեան արժանալուր ձայնիւ բարբարեալ,
Միշտ հեզութեան տալով ապացոյց Քում տիրականըդ խոնարհութեամբ,
Արարիչդ երկնի եւ երկրի, անոխակալ եւ անյիշաչար,
Թողլով գյանցանս զղջացելոց մարդկան, ազգի յոյժ մեղուցելոց,
Ոչ միայն գեաւթն թիւ միակաց, այլեւ գտասնեկին բազմապատկութեանց,
Ճշմարտապէս սիրոյ Քոյ շաղկապ ամենեցուն գոլով աւրինակ,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Տէր, ըգմաղթանս մեր միաբան
Ժողովելոցս ի յարկի Քում սրբութեան, աղաչեմ:

Սրրբափայլ վարուք ի մարմնի յաւէտ երեւեալ միշտ յամենայնի,
Արի, երջանիկ քահանայապետ, հովիւ քաջ ընտրեալ Սուրբ Իգնատիէ,
Ասորւոց գոլով դիտապետ եւ այցելու բանաւոր հաւտի,
Հետեւաւղ գընդին գովելոյ երկոյտասան սուրբ առաքելոցն,
Եաւթնասնիցն կաճառակից խորհրրդական սրրբազան թուոյ,
Առաքեալ եւ վըկայ, Քրիստոսի, քահանայապետ եւ հովիւ բարի,
Նահատակեալ վասն Քրիստոսի մեծագահ հռովմական տեղի,
Մանրեալ գազանաց անարի ժանեաւք, հաց սուրբ գըտեալ յաւէտ Աստուծոյ,
Իբրր զըմբիշ արի եւ յաղթաւղ ի հանդիսի յոյժ մենամարտեալ,
Ի յերկնայինսն վերաթեւեալ, յանմտանելիսըն յաւէտ մըտեալ,
Ջնահատակութեան քիրտըն մաքրելով զմրցականին վիժածս յոլով,
Համարձակապէս պարակցեալ վերնոցն փառաբանակից դասուց անմարմնոցն,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Տէր, ըգմաղթանս մեր միաբան
Ժողովելոցս ի յարկի Քում սրբութեան, աղաչեմ:

Էացուցչին էից համայնից գոլով իսկապէս պատկեր գովելի,
Իգնատիոս անուն բաղձալի, գրեալ ի գրատի անմահ դպրոցի,
Հայարանի անմահ արքային անանջրպետ գոլով առաջի,
Յանհըպելին ելով յոլովից ի կայանի ընտրելոց վեհից,
Պըսակ պարծանաց գոլ արքայական միշտ ի ձեռին Տեառն եւ Աստուծոյ,
Յուրախութիւն վերնոցըն խմբից անմարմնական դասուց համայնից,
Աթոռոց եւ իշխանութեանց, սերովբէից եւ քըրովբէից,
Երրիս երրեակ վերնոց պետութեանց, սուրբ Տէրութեանց, անյաղթ զաւրութեանց,
Արժանապէս յաւէտ յիրաւի բարձրագունի այնմն կայանի,
Քոյինաջան երկամք վաստակոց ստացեալ սեպհական գյարկըս վերնական,
Ի պատիւ եւ ի գովութիւն Ամենասուրբ Երրորդութեան,
Ընկա՛լ, մարդասէր Տէ՛ր, ըգմաղթանս մեր միաբան
Ժողովելոցս ի յարկի Քում սրբութեան, աղաչեմ:

Սուրբ եւ փառաւորեալ եւ երջանիկ հով[ւ]ապետ ընտրեալ,

Իգնատիէ վկա գովելի եւ իսկապէս պատկեր Յիսուսի,
Յաւրինակ մեծի քահանայապետին ճշմարտապէս փոխանորդ գտեալ,
Ստացեալ յերկրի անուն գովելի, պարակցեալ վերնոցն յաւէտ ի մարմնի,
Այսաւր ժողովեալ մանկունք Սիովնի տաճնեն ցնծութեամբ զքո սուրբ ըզյիշատակ,
Որոց մաղթեսցես յաւէտ ի Տեառնէ զմեծ զողորմութիւն, զանճառ բարութիւն,
Ջառատաձիր պարգեւս բարեաց փոխարինեալ յաւէտ լիապէս,
Որով աւրհնի միշտ անլռելի Երրորդութիւն անճառելի,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Տէր, ըզմաղթանս մեր միաբան
Ժողովելոցս ի յարկի Քում սրբութեան, աղաչեմ:

ՓՈԽ

***Ի** քեզ վերհամբառնամք զմիտս եւ զզայարանս, ամէնաւրհնեալ Սուրբ*
Աստուածածին,
Մայր եւ Կոյս եւ աղախին եւ իսկապէս դշխոյ երկնային,
Հարսըն լուսոյ, բամբիշ բարձրելոյն, աւրհնաբանեալ միշտ ի հրեղինաց,
Գովեն երկրային դասք հողեղինաց, միշտ յամենայնի զաւրհնեալդ ի կանայս,
Տարար իննամսեայ ի յորովայնի զանտանելին երկնի եւ երկրի,
Ծընար մարմնով զանճառ ծնունդըն Հաւր անթարգմանելի ի վեր քան ըզբան,
Գրկաւք բարձեր զբարձաւղն համայնից, զբազմեալն յաթոռս քրովբէական,
Կաթամբ կերակրեալ զանճառ ծընունդն Հաւր, որ զամենայն լընու լիապէս,
Ողջագուրեալ սրբութեան համբուրիւ զանհըպելին համայնից բնութեանց,
Գըգուեալ գըրգանաւք գեղապանծ բանիւք ըզսըրովբէիցն սարսափելին,
Հայցեա՛ յաւէտ, իսկուհի ընտրեալ, ի Միածնէ Որդոյ քո բարձրեալ,
Վասն հանուրց հաւատացելոց պահել յաւէտ ի խաղաղութեան,
Ըզլուսաբաշխ աջըն տիրական, մաքրափայլեալ միշտ ի սրբութեան,
Եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետաւք, քահանայիւք եւ սարկաւագաւք
Եւ ամենայն ժառանգաւորաւք:
Զաւրացուցանել ըզթագաւորն մեր ընդդէմ թշնամեաց խաչին Քրիստոսի,
Հանդերձ զաւրաւք եւ զաւրավարաւք, ձիաւորաւք եւ հետեւակաւք,
Կուռ վառելովք եւ սոսկանաւք,
Յաւէտ բարձրացեալ միշտ փառաւք ի փառըս այժմ եւ յապագայ աւուրըն վերջին,
Ահա յիշեսցես, մարդասէ՛ր Տէր, զհոգիս հաւատով ի Քեզ ննջեցելոց մերոց,
Աղաչեմք:

***Եւ** եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ շնորհել միշտ հանուրց Սուրբ Եկեղեցոյ,*
հայցեմք

***Բ**ոտել ըզմեզ զամենեսեան երկեղիւդ Քով սըրբով, խընդրեմք:*

***Գ**ոհաբանութիւն Քեզ միշտ ի բարձունս վերառաքեմք*
Ամենայնիւ յամենայնի, Ամենասուրբ Երրորդութիւն,

Տէր Տէրանց եւ Աստուած աստուածոց, Թագաւոր յաւիտենից եւ արարիչ բոլորից,
Սրբութիւն սրբոց մեծ եւ ահաւոր, ի վեր քան ըզբան,
Ստեղծիչ գոյից եւ էացուցիչ համայնից,
Նախախնամաւղ եւ բարէգործաւղ եւ ամենայն պիտոյից լըցաւղ,
Բարեխաւսութեամբ Սուրբ Աստուածածնին Մարիամու երջանիկ Կուսին,
Աղերսանուէր մաղթանաւք մեծի Կարապետին եւ Յովհաննու Մըկրտչին,
Նահատակութեամբ եւ հեղմամբ արեան պըսականունըն Մարտիրոսի
Նախասարկաւագի եւ առաջին վըկայի,
Քրտնաջան չարչարանաւք արի երջանիկ Քո ժիր մըշակին՝
Սրբոյն Գրիգորի մեր համայնիցըն Լուսաւորչի,
Մաքրափայլ գընդի Սուրբ առաքելոցն, մարգարէիցն եւ համաւրէն մարտիրոսացն,
Հայրապետաց եւ ճըգնաւորաց եւ ամենայն ընտրելոց սրբոց
Եւ որ աւուրս է հանդիսադիր եւ խրախալի,
Իգնատիոսի աստուածազգեաց Սուրբ Հայրապետի,
Շնորհեսցես միշտ ըզխաղաղութիւն համարակաց հանուրց աշխարհի,
Սուրբ Եկեղեցւոյ զհաստատութիւն, մանկանց նորին զուղղափառութիւն,
Եւ զամենայն բարեկարգութիւն,
Անձրեւոց քաղցրութիւն, աւդոց բարեխառնութիւն, պըտղոց առատութիւն
Եւ ամենայն պիտոյից լիութիւն,
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան:

ԳԱՆՁ ԻԳՆԱՏԻՈՍԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՊԱՒՂԻԿԱՐՊՈՍԻ

Գոհաբանական, գովասանական, գովեստ պերճական,
Ձայնս նուիրական, բանս դաւանական, խոստովանական,
Տացուք քումդ անուան, Աստուած պետական, Թագաւորական,
Հայրդ անճառական, Որդիդ միական, Հոգիդ էական:
Ռաբուն հանրական, իմաստից որ կան, յէակս բանական,
Աղբեր բարութեան, տուր Քո ողորմութեան, յէիցս ամենայն,
Ի Քէն արարան, գոյակս ամենայն, եւ ի Քէն զաւրանան,
Այլեւ բանական, ազգս որդոց մարդկան, շնորհիւք լցան:

Գոլ Քեզ աւթեւան, Հոգոյդ բնակարան, կամաւ հայրական,
Մարգարէական եւ առաքելական, շնորհս ըստացան:

Որով խաւսեցան զՔոյդ մարդեղութեան, յաւուրըս լըրման,
Ծնընդեամբ կուսական, յերկրի էրեւման, շըրջիլ ընդ մարդկան,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան:

Ռամըս ժողովեալ, բանիւ ուսուցեալ, եւ վարդապետեալ,
Հաց բազմացուցեալ, զքաղցեալս կերակրեալ, զցաւս ապաքինեալ[ա]*,*
Տըղայք մատուցեալ, զոր Քո ընկալեալ, ի գիրկս եւ աւրհնեալ[բ]*,*
Որոց եւ սաստեալ, մարցն որ մատուցեալ, աշակերտքն ընտրեալ,
Զոր Քո ասացեալ, թ՛ այդպիսեացդ եղեալ, տուն Իմ պատրաստեալ,
Թէ ձեր կարացեալ, սոցա նըմանեալ, էք արժանացեալ
Բարեխաւսութեամբ սրբոց ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան:

Իգնատիոսին վիճակեալ բարին, ի Քէն սահման,
Ի տիս համբակին, առեալ ի գըրկին, Քո աստուածային,
Ռաբունս հասակին, եղեալ տըղային, Իգնատիոսին,
Հետեւեալ նորին, Սուրբ Յոհաննիսին, Աւետարանչին,
Պաւղիկարպոսին, ընկերեալ նըմին, աշակերտութիւն,
Արժանաւորին, աւծմանըն քոյին, յաթոռըն Մաթէին,
Որ յԱնտիոքին, ի մեծ քաղաքին, յԱսորեստանին,
Պաւղիկարպոսին, հասեալ վիճակին, Զմիւռին քաղաքին,
Անդանաւր ասին, զկատար Մաթէին, աւետարանչին:

Որ պայծառացեալ, վարուքըն փայլեալ, Իգնատիոսն ընտրեալ,
ՅԱնտիոք նըստեալ, զբանն քարոզեալ, եւ վարդապետեալ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 332³-334µ
Êáñ³·Çñ
T ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³ÝÑ³Ï³åª ¶ñÇ·áñÇáë »

[ա] Մտթ. ԺԵ 32-39, Մրկ. Ը 1-10
[բ] Մտթ. ԺԹ 13-15, Մրկ. Ժ 13-16, Ղուկ. ԺԸ 15-17

Ձայնն համբաւեալ, երագընթացեալ, առ կայսրն հասեալ,
Տրիանոս եղեալ, ընդ որ չարացեալ, բառնալ կամեցեալ,
Ի Հռոմայ ելեալ, եւ Անդիոք եկեալ, եւ ըզսուրբըն դատեալ,
Հարցափորձ եղեալ եւ տրամաբանեալ, զԹագաւորն յաղթեալ,
Ընդ որ բարկացեալ, ի Հռոմ յուղարկեալ, գազանաց արկեալ,
Բարեխաւսութեամբ սրբոց ըղձական, արժանացո՛յ ըզմեզ քաւութեան:

Սուրբն աստուածազգեաց, կամաւն յաւժարեաց եւ ի Հըռոմ գընաց,
Քաղաքն Լիկեաց, Զմիւռին յառաջեաց, գեղբայրն ողջունեաց
Եւ անդի գըրեաց, Թուխտ եւ առաքեաց, անդ Հռոմայ եղբարց,
Զլինել խափանած, նորին սուրբ կամաց ի կեր գազանաց, զի եղէց սուրբ հաց,
Անուրժ առած, որ է ցանկացած, ընտրութեան բազմաց,
Իսկ եղբայրն ընտրած, Զմիւռին նըստած, անդէն վըկայեաց
Եւ արժանացած, երկուքն ի կամաց, եղեն պըսակաց,
Մինն ի գազանաց, մեւսն ի բորբոքած, հուրըն կատարած,
Անթառամ փառաց եւ անանց կենաց են արժանացած,
Ահայ յիշեա հոգիս ննջեցելոց.:

Եկն անդընդային, աղբերն երկնային, Սուրբ Աստուածածին,
Ծաղիկ ծովային, գաւհար մեծագին, մարգարիտ անգին,
Միածան շնորհին, հաշտութեան Բանին, պարգեւաբաշխին,
Բարձրագոյն վերին, կապոյթ եթերին, լուսոյ արփենին,
Արեւդ աւդային, փայլածու վերին, աստղ առաւաւտին,
Կանթեղ լուսային, վառեալ եաւթնեկին, պատրուգիւ շնորհին,
Տաճար մըսային, Հոգոյ ճշմարտին, եւ Հաւր անեղին,
Այսաւր ի տաւնին, Սուրբ հայրապետին, Իգնատիոսին
Եւ եղբաւր նորին, Պաւղիկարպոսին, եւ Ստեփանոսին,
Մեր Լուսաւորչին, Սրբոյն Գրիգորին, եւ որդոց նորին,
Սոքաւք որ տաւնին, աղաչեա զՈրդին, ըզքոյդ Միածին,
Տալ մեզ քաւութիւն, կեանք եւ բարութիւն, եւ առողջութիւն,
Երգոյս երգողին, սիրով հայցողին, մեղաց Թողութիւն,
Ողորմեա.:

ՏԱՂ ՋՆՈՐԻՆ

Ի սուրբ սերմանց առաքելոց,
Սուրբ հետեւողք նոցին հետոց:
Պաւղիկարպո՛ս եւ Իգնատիո՛ս,
Աղաչեցէ՛ք միշտ ի Քրիստոս:
Երէց արդեամբք եւ ծերագունի
Ըստ սուրբ ալեացդ եւ իմաստի:
Աշակերտեալդ ի ծերունւոյն,
Աստուածաբան կուսան սրբոյն:
Պաւղիկարպոս վարուք փայլեալ,
Ընդ Յոհանու հետս ընթացեալ:
Պայծառացեալ որպէս զոսկի,
Քահանայապետ պանծալի:

ՓՈԽԷ ՋՉԱՅՆԴ

Իգնատիոս, մանուկ բարի,
Տեառն գըրկանցն իսկ արժանի,
Անմարմնական դասուն վեհի, մարմնով եղեր գովելի:
Քրիստոս ըզքեզ ի գիրկն առեալ, աւրհնեաց եւ եցոյց մարդկան սրբեալ,
Որով եւ դու հանդիսացեալ, սիրով նորին նահատակեալ:
Ի Յոհաննու ձեռնադրեցար, եւ յԱնտիոք հաստատեցար,
Իգնատիոս պատուական հայր, բարեխաւսեա՛ ընդ մեր անդադար:
Եկեղեցոյ սուրբ ծաւալումն, յարեւելից եկեալ ծագումն,
Ածար կապեալ յԱնտիոքէ, ի Հռոմ որ ի յարեւմուտս է:
Գազանամարտ կատարեցար, եւ ժանեաւք հաց սուրբ աղացար,
Աստուածազգեացդ Իգնատիոս, ընդ մեր աղաչեա՛ միշտ ըզՔրիստոս:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 334µ
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í»ñ»õáõÙ

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 334µ-335 ³
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í»ñ»õáõÙ

ԾԹ. ԿԱՆՈՆ ԹԷՈՊՈՄՊՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ԵՒ ԹԷՈՎՆԱ ԿԱԽԱՐԴԻՆ

ԹԷՈՊՈՄՊՈՍԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ԵՒ ԹԷՈՎՆԱ ԿԱԽԱՐԴԻՆ

Յոյժ զարմանալի եւ հիանալի եւ զարհուրելի,
Թէ Աստուածն երկնի եւ ամենայն գոյի, նա մարդ եղիցի,
Ընտրեալ իւր յերկրի, զինուորս ի մարմնի, զհոյլս մարտիրոսի,
Որք վասն Յիսուսի, որդոյն Միածնի, անմահ արքայի,
Մահու մատնեցին, եւ չարչարեցին եւ դատապարտին,
Քարկոծեալ լինին եւ ի ջուրս առին եւ ի հուրս այրին,
Բրածեծ լինին, մարմինքն ջարդին, սրրով հատանին,
Կախեալ քերեցին, մամլաւք պրնդեցին, սղոցիւ խիզարին,
Յանիւ կապեցին, գլորեալ հոլովին, զառիվայր լերինն,
Զորս որք դաւանին, ըզՀայր եւ զՈրդին եւ ըզսուրբ զՀոգին,
Ծրգնութեամբ սրբոցս ի մարմնի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Ոմանք չարչարեալ եւ զարիւնս հեղեալ, պրսակաւորեալ,
Ի փայտի կախեալ, զմորթին տիկ հանեալ, զմարմինն յաւշտեալ,
Քերոցով քերեալ, փոկ յանձնէ հանեալ, զերեսըն քերթեալ,
Ի բանտ արգելեալ, անաւթի թողեալ, անսուաղ պահեալ,
Պարանաւք պրնդեալ, երկաթով կապեալ, լարախեղդ եղեալ,
Ի քարանց հոսեալ, ի վիմաց վիժեալ, ի վրհի, արկեալ,
Ի խաչ բեւեռեալ, նետաձիգ եղեալ, սրրով խոցոտեալ,
Բազումք նախատեալ, ձաղանաւք ձաղկեալ եւ արհամարհեալ,
Գազանաց արկեալ, սուր ժանեաւք քանցեալ, գէշ գէշ պատառեալ,
Շանթիւք այրեցեալ, խեցիւ հարւ արեալ, աղիւ մորմոքեալ:

Վառեալ այրեցան եւ խորովեցան, վիրաւք խոցեցան,
Փայտիւ գանեցան, քարիւ քարկոծան եւ չարչարեցան,
Պճղաւք ծակեցան, չուանաւք կախեցան, քերչաւք քերեցան,
Ի տապակս արկան, ձիթով եռացան, ճարպով ճենճերան,
Գանիւ տանջեցան, մահու մատնեցան եւ գլխատեցան,
Ընդ գազանս կրուան, ըմպչամարտեցան եւ յաղթող գըտան,
Տանջաւղք մեղմացան եւ տրկարացան, յաղթահարեցան,
Կասեալ արգելան եւ դադարեցան եւ յամաւթ յարան,
Բագինք քակտեցան, կուռք կործանեցան եւ խորտակեցան,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 54³ -56³

Êáñ³ ·Çñ

U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³[illegible]ñ³Ï³ åª Úáí³Ý¿ë

Մեհեանք աւերան, մանրեալ փշրեցան, դեւք հալածեցան,
Մարդիք զաւրացան, նահատակեցան, մարտիրոսացան,
Ծըգնութեամբ սրբոցս ի մարմնի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք։

***Ա**յլք որ ընտրեցան, ողջախոհեցան, կուսութիւն ստացան, մաքուր սրբեցան,*
Եւ ժուժկալեցան, պահաւք պնդեցան, լեշտ մաշկ ըզգեցան,
Այծենիս ագան, մագով ծածկեցան, յանապատ ելան,
Վայրաբնակեցան, ի ծերպըս մըտան,
Զիւնածեծ եղան, անձրեւա թացան, ցրտասառեցան,
Արեւակիզան, շոգով շոգացան, ցըրտով պաղեցան,
Պահաւք զինեցան, անսուաղ կեցան, խոտով շատացան,
Յոտին կանգնեցան, անքուն տքնեցան, անհանգիստ եղան,
Մըտաւք սըրբեցան, հոգով զաւրացան, մարմնով տանջեցան,
Զայս կեանքս ուրացան եւ զայն շահեցան, որում ցանկացան,
Աստէն ճգնեցան եւ չարչարեցան, նահատակեցան։
Զայն կեանքն ստացան եւ յուսով հասան, որում տենչացան,
Ծըգնութեամբ սրբոցս ի մարմնի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի,
Աղաչեմք։

***Ն**ուագս երգեսցուք, ըզձեզ գովեսցուք, բարեբանեսցուք,*
Մարմնով դուք արթունք, հոգով զըւարթունք, Աստուծոյ սիրունք,
Ծոխ արեգակունք, փայլիւն աստեղունք, սուրբ մարտիրոսունք,
Պաղպաջուն ակունք, յակինթ տըպազունք, կայծ կարկէհանունք,
Ամպ լուսափայլիւնք եւ քաղցր անձրեւունք, շահաւէտ ցաւղունք,
Վարդատիպ ծաղկունք եւ մանուշակունք, հոտն անոյշ բուրմունք,
Նարդոս քըրքըմունք, եւ կինամոնունք, հոտ պալասանունք,
Մաքուր տատրակունք, քաղցրաձայն ձագունք, բանաւոր ծիծռունք,
Մարդկանէ բարձունք, սուրբ աւրինակունք, Աստուծոյ սիրունք,
Յիշե՛ա եւ եւս, զանձինս։

***Է**դ Աստուած, արքայ, ճըգնութեամբ սոցա ի մեզ խնայեա՛,*
Զմեղս մեր քաւեա՛, զանձինս մեր սրբեա՛ եւ սպիտա՛կ արա,
Զգըլորեալս կանգնեա՛, զմոլորեալս խնդրեա՛, առ քեզ ժողովեա՛,
Զիշխանս մեր պահեա՛ եւ յաղթող արա՛, զներհակըսն ջընջեա՛։
Մեր Տէր Պաւղոսայ, որ ըզհովեա, պարիսպ լե՛ր նըմա,
Զքահանայս մաքրեա՛, զժողովուրդս աւրհնեա՛, Տէ՛ր եւ պահպանեա՛,
Զննջեցեալսն յիշեա՛, Տէ՛ր, եւ ողորմեա՛, արժանի՛ արա,
Որ արժանանայ եւ ի Քեզ միանա, Դու պահեա՛ զնա,
Ի մեզ, Տէ՛ր, գըթա՛, փութով դա՛րձ արա, ի մեղաց սրբեա՛,
Զհանգուցեալսն յիշեա՛, որք են քրիստոնեա, Տէ՛ր, եւ ողորմեա՛
Զանձինս.։

Սրբուհւոյ Կուսին, մաւր աննեղ Բանին, Սուրբ Աստուածածնին,
Յովաննու մեծին, Սուրբ Կարապետին, Քո մըկըրտողին,
Նախավըկային, եւ սարկաւագին, Սուրբ Ստեփանոսին,
Խոստովանողին, Սըրբոյ Գրիգորին, մեր Լուսաւորչին,
Եպիսկոպոսին Թէոպոմպոսին, կախարդ Թէովնին,
Զօրից զինուորին, եւ զաւրագլխին, որք հաւատացին,
Սըրբոյ Եւսեբին, եւ Բասիոսին, եւ սուրբ Եւտիքին,
Որոց որ տաւնին, ի մէնջ եւ պատուին եւ յիշատակին,
Աղաչանք սոցին, քեզ հաճոյասցին, բարեխաւս լիցին,
Տալով մեր ազգին, Հայոց աշխարհին, ըզխաղաղութիւն,
Գանձիս ասողին եւ սրբագրաւղին եւ ըստացողին,
Տալով քաւութիւն, մեղաց թողութիւն եւ առողջութիւն,
Ողորմեայ.:

ՏԱՂ ԱՆՈՅՇ ԵՒ ՅԱՄԵՂ

Փառք Հօր անեղին եւ Որդոյն Միածնին,
Պատիւ Սուրբ Հոգոյն շնորհաւղին կենաց մարդկային:
Այնմ որ բորբոքէ ի սէրն երկնային
Զհողեղէն բնութիւնս երկրային, զորդւոց մարդկային:
Որ եւ զԹէովնաս կախարդն անւանին
Ի հաւատս էած սուրբ բանիւ Թէոպոմպոսին:
Կամաւն իւրային կացեալ յատենին,
Թէովնաս կախարդն այն արին, ընդդէմ արքային:
Ասէր բարձրագին ի մէնջ ատենին
Եկայք հաւատամք ի յԱստուած Թէոպոմպոսին:
Յիսուս կենդանին ստեղծաւղն ամենին,
Յայն որ բարձրացաւ ի խաչին վասըն մարդկային:
Եւ ես ընդ նըմին կամաւ մեռանիմ
Ի սէրն Յիսուսի Միածնին, զմեզ ազատողին:
Դուք ամենեքին հետեւող չարին
Լերո՛ւք պաշտաւնեայ Սուրբ Խաչին, կենաց տըւողին:

ՓՈԽ

Բարկացեալ չարին ընդ բանըս նորին,
Զար Թագաւորին անողորմ, տանջեալ զնա ուժգին:
Տանջանքդ անցանին, գերդ չուք ըստուերին,
Պըսակն անԹառամ, պատրաստին պինդ համբերաւղին:
Արիւնս որ հեղին յերկրի, ըստ որին
Այն քաւիչ մեղաց լինին մեղացս ի մարմին:
Զար Թագաւորին զճիռ հատեալ նըմին,
Զի ի կենդանոյն Թաղեսցի ի խոր խաւարին,
Քրիստոս կենդանին, Աստուածդ երկնային,
Ժողովուրդըս Քո մասնակցին սըրբոցըն Քոյին:
Թէոպոմպոսին եպիսկոպոսին,
Թէովնայ սըրբոյ վկային, մեծ նահատակին:
Զորից զինուորին, որ հաւատացին,
Սրբոյ Եւսեբի բոսորին, Բասիլ Եւտիքին:
Որք վկայեցին վասն անւան Քոյին,
Զի արժանացին պըսակին անսպառելին:
Մաղթանաւք սոցին, որ այսաւր տանին,
Ի մեզ գԹասցիս, Միածի՛ն, յաւուրն ահագին:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ Êáñ ³ ·Çñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 56 ³ µ U ï »°ë í »ñ»õáõÙ

ՃԺ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ՄԾԲՆԵՑԻՈՅՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Մեծահրաշ տաւնիս տեսութիւն գոլով գերապանծ եւ զարմանալի,
Պակուցաւղ ի վեր քան ըզբան, յաւէտ սոսկալի եւ քըստըմնելի,
Յոր ժողովեալ մանկունք Սիովնի տաւնեն ցընծութեամբ զաւր յիշատակի Սըրբոյն Յակոբայ:

Արդիւնարար անուներն կոչման, խաբաւղ, թաթաւղ եւ չարին պատրաւղ,
Ծայրիւ մատին հըպեալ ի յերկրի, հանգոյն թուչնոց աւդականաց,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց Քեզ ի հաճութիւն,
Բարեխաւսութեամբ Սըրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Որ առաւել գըտար հանդիսիւ, քան ըզյոքունս ի գործ պիտոյից,
Մարդ Աստուծոյ հրեշտակ ի մարմնի Տէր Սուրբ Յակովբ, հովուապետ բարի,
Ընտրեալ յԱստուծոյ կոչեալ յիրաւի աճարոնեան կարգին գովելի,
Տուն եւ տաճար տեղի տէրունի, արփիածագ հաւըրն համազգի,
Քանոն հաւատոյ, քարոզ ճըշմարիտ տիրապէս Բանին Աստուծոյ,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց Քեզ ի հաճութիւն,
Բարեխաւսութեամբ Սըրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Վերամբարձ վիմին հաւատոյ հանգունատիպ հրաշիւք զաւրացեալ,
Անքայլ ոտին ծընընդեամբ ախտին, սելովական ջրով ապաքինեալ,
Յիսուսաբար զակն ոգւոյն բացեալ, քարոզ կենաց մարդկան կառուցեալ,
Ամոլք հաւատոյ, սիւնք եկեղեցւոյ, Տէր Սուրբ Յակոբ եւ Սուրբ Մարուգէ,
Մարգարէական հոգւով առլըցեալ, շնորհիւ շնորհաբաշխ աջոյն զաւրացեալ,
Զչարին պաշտաւնեայսըն պապանձեցուցեալ,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Փըրկիչ, զայս բան մաղթանաց Քեզ ի հաճութիւն,
Բարեխաւսութեամբ Սըրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Սոսկալի քո բան վիպասան, ով Տէր Սուրբ Յակոբ, հովիւ քաջ ընտրեալ,
Մարդացելոյ Բանին վասըն մեր, հոգի կենաց տըւեալ տիրապէս,
Շընչազերծ մարմնոյ պատանւոյն, թորմամբ արտասուաց քոց հայարանի,
Յաղբերէ սըրտի մըտաց տաճարի, զանգեալ ընդ նիւթոյ

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 521³-524³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 262³-266³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ êñµáÛÝ Ú³Ïáµ³ ØÍ-µÝ³ Ñ³Ûñ³å»ïÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¼. êñµáÛÝ Ú³Ïáµ³ Ð³Ûñ³å»ïÇÝ ØÍµÇÝ ù³Õ³-ùÇÝ Ð¼. êñµáÛÝ Ú³Ïáµ³Û Ñ³Ûñ³å»ïÇÝ ØÍµÝóõáÛÝ
Ì³Ûñ³Ï³åª Øáíë¿ëÇ »ñ·

´Ý³·Çñ
4 C ³Ýáõ³ÝÝ
7 C Ú³Ïáíµ³Û
9 C »õ Ññ»ßï³Ï C Ú³Ïáµ
10 C ³Ñ³ñáíÝ»³Ý
19 C ½³õñ³ó»³Éù
23 C Ú³Ïáíµ
25 C Ù³ñÙÝáÛÝ ÷Ë Ù³ñÙÝáÛ å³ï³ÝõáÛÝ
26 C ½³ÝÏ»³É C Ç ÷Ë ÁÝ¹

Նախնի ստեղծուածոյն հանգունատիպ ըզնոյն ներգործեալ,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Փրկիչ, զայս բան մաղթանաց Քեզ ի հաճութիւն,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Էին *էապես բարգաւաճութեամբ սպասաւոր ընտրեալ եւ զարմանազան,*
Տէր Սուրբ Յակոբ, տիրապէս կապաւղ միշտ եւ արձակաւղ գոլով
Ի յերկինըս, նոյն ի յերկրի,
Անխոնջ ոտիւք երկասէր մարմնով հետազաւտեալ զհաճոյն Աստուծոյ,
Ռամից խըմբիցըն վեհագունից գոլով խըմբակից,
Ի կառուցման վիմին հաւատոյ ուղղադաւան խոստովանութեամբ
Հաստատեալ զընտրեալ հաւտըս հովուին քաջ բարւոյ,
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Փրկիչ, զայս բան մաղթանաց Քեզ ի հաճութիւն,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Սրբ*ոբէաթուիչ յարկին սըրբութեան յաւէտ տիրապէս գոլով գործարան,*
Անուանակիրըն տեսանողի ի տիպ զարմի հաւրըն հաւատոյ,
Տեսլեամբ զըւարթնոյն զչափս քառակի, նըման հրաշատեսըն մարգարէին,
Աղաւթարան յաւէտ միաբան հաւտի բանիւ բարգաւաճութեան
Ի ջրակործան նիւթոյ փըրկական մասն ընկալեալ խորհըրդոյ լըրման,
Տէր Սուրբ Յակոբ, հաւտապետ բարի, բարեխաւս առ Տէր վասն մեր
Ընկա՛լ, մարդասէ՛ր Փրկիչ, զայս բան մաղթանաց Քեզ ի հաճութիւն,
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Ի *Քեզ յուսասցի ամենայն ակն իմանալի, յաւէտ սըրբազան*
Գրոհից համայնի, ամէնաւրհնեալ Սուրբ Աստուածածին:
Ակըն պատուական, ի ծով աշխարհի գըտեալ գերագոյն բնութեանց համայնից,
Ելք արեւու լուսոյն երեւման, հայրանըշոյլ ճաճանչին ծագման,
Բըժիշկ բարի բնութեանս ախտալի, յուսադըրութիւն յուսահատելոց,
Տունկ տենչալի բանականս բնութեան, եդեմական վտակաւք ոռոգեալ,
Բարեխաւսեա՛ միշտ, մա՛յր Աստուծոյ, վասըն մանկանց նորոյ Սիովնի,
Պահել պարագաց ամաւք ի մարմնի ըզհեղինակ հաւտին Քրիստոսի,
Եպիսկոպոսաւք, վարդապետաւք եւ համաւրէն կղերիկոսաւք
Զթագաւորն մեր [այս անուն] յաղթաւղ լինել ի պատերազմի,
Զիւաւորաւք եւ սոսկականաւք եւ ամենայն խըմբիւք վառելովք,
Ահա յիշեսցես, մարդասէր Փըրկի՛չ, զնընջեցեալըս ի Քեզ հաւատով, աղաչեմք:

---

31 C Ú ³ Ïáíµ
33 C ³ ÝËáÝ× C ½Ñ ³ ×áëÝ
34 C ð ³ Ù» ³ É
36 C Ñ ³ õï C µ ³ ñÇ
39 C ëñáíµ¿ ³ ÃéÇã
41 C Ù ³ ñ· ³ ñ¿Ç
43 C ÜÇõÃáÝ
44 C Ú ³ Ïáíµ C µ ³ ñ»Ë ³ õë» ³
47 C ãÇù ³ Ù»Ý ³ Ý
48 C Ñ ³ Ù ³ Ý
51 C µÝáõÃ» ³ Ýë
54 C å ³ ñ ³ · ³ ó
57 C í ³ é»É ³ õù
58 C ³ Õ ³ ã»Ùù ÷ Ë ËÝ¹ ñ»Ùù

Եւ եւս առաւել զյորդորումըն սիրոյ.

Րոտել զանձինըս մեր ամենեցուն ռահիւ առ Աստուած, խընդըրեմք:

Գերագոյն բնութիւն ի վեր քան ըզբան, Տէր Յիսուս Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ,
Հաւր էակից, Հոգւոյն փառակից, արարչակից եւ կենդանարար,
Բարեխաւսութեամբ Իսկուհւոյ մաւր Քո եւ Կուսի եւ մարմնարանի Բանիդ Աստուծոյ,
Պաղատանաւք մեծ Կարապետին, Յորդանիսաւ զՀոգին կոչողին,
Պըսականունըն մարտիրոսի, նախկի վըկայի եւ սարկաւագին,
Դասուց ընտրելոց քարոզչացն ըզքեզ առաքելոց եւ մարգարէից,
Բազմաչարչար մեծ նահատակին մեր համայնիցըս Լուսաւորչի,
Ծըգնողական դասուն հանդիսի, մենամարտիւ մըրցանաւորաց,
Տացես զերկնայինըդ խաղաղութիւն միշտ համաւրէն աշխարհի լըրման,
Ամպոց քաղցրութիւն, պըտղոց լիութիւն եւ ամենայն պիտոյից պատարունութիւն
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

61 C ¶»ñ ³ µáõÝ
68 C Ù»Ý ³ Ù ³ ñ ï ÇÏ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ՄԾԲՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Խորհուրդ ի սկզբան անճառ միական եւ լոյս անվախճան,
Անքան, անսահման, անհետ, անզննին, անտես եղելոց եւ անպարագիր,
Հայր համայնից, գոյից բոցեղինաց եւ նիւթականաց,
Զոր նախիմաց բանիւ եւ հոգւով ծնընդեամբ Որդւոյ եւ բղխմամբ Հոգւոյդ,
Անուամբ երրեակ եւ բնութեամբ միակ,
Յաննիւթէ եւ յանորակէ ստեղծեր զարարածս
Եւ պանծալի գեղազարդութեամբ յաւրինեցեր բուսովք եւ տընկաւք,
Կարգեցեր զեդեմ հանդէպ արեւու ու զարմանազան տընկագործութեամբ,
Ի նմա Եդեր ըզմարդն առաջին ստեղծել մատամբ անմահ անեղիդ,
Ի փառըս մեծիդ եւ անկարաւտիդ աւրհնելոյդ յաւիտեան,
Ահա մաղթեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Անճառ միշտ եւ էակից ծոցոյ ծընաւղիդ, ծընեալ յառաջ քան ըզժամանակ,
Որդի փառակից եւ աթոռակից Հաւր եւ Հոգւոյդ ունակից եւ արարչակից,
Որ վասըն պարտուց նախնոյն Ադամայ եղեր նոր մարդ հընոյն նորոգաւղ,
Զոր պատրանաւք աւձին եւ ստորասուզին մերժեաց գյուսոյն քաջատոհմութիւն,
Եւ ընկալաւ զդատապարտութիւն փոխանակ պըտղոյն քաղցրութեան,
Տարագրելով յերջանիկ լուսոյն մեղաց եւ մահու եղեւ ճանապարհ,
Զոր տեսեալ Հայրդ բարերար, սիրով առաքեաց զՈրդիտ Իւր գըթած,
Պարփակիլ մարմնով մերական եւ պարագրիլ յարգանդ կուսական,
Զոր տեսանաւղքն հոգւով ծանեան վասըն ծնընդեան Քո սուրբ Տէրունեան,
Կատարեցեր զԲան նախագդեցական, զոր վասըն խաչիդ մարգարէացան,
Ելեր ի կառըս հեծելութեամբ եւ փըրկեցեր զԱդամ զաւրութեամբ,
Ընդ որս եւ մեք, հաւատացեալքս, ժողովեալ ի յիշատակ Սըրբոյն Յակովբայ,
Հայցեմք հաւատով եւ սիրով երգել եւ ասել,
Ահա մաղթեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Զորեքկերպեան դասուց աթոռոց պարակցեալ մակաձայնութեամբ,
Քեզ զեռահիւսակ սըրբասացութիւնսն, Հոգիդ Սուրբ, հաստիչ եւ զարմացուցիչ,
Ելեալ ի Հաւրէ, խաղացեալ յՈրդւոյ իշխանաբար եւ աստուածաբար,
Ոչ բաժանեալ եւ ոչ ամբոխեալ, եւ ոչ հատեալ եւ ոչ անջատեալ,
Այլ էակցեալ ընդ Հաւր իսկութեամբ եւ միացեալ յՈրդի զաւրութեամբ,
Որ յաշխարհաստեղծ երկրագործութեանն պարզական լուսով տըպաւորութեամբ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 324 ³ -331µ
Êáñ ³ ·Çñ
D ï »°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª Ê ³ ã ³ ï áõñ

Հանգչէր ի վերայ չորից ծագաց համահոսման ջուրցըն մածուցման[ա],
Ողորմութեամբ Քո լըցաւ երկիր եւ գոյացան եղեալքս ամենայն,
Որ եւ կըրկին իջմամբ ծանուցար զկնի յարութեան Քո սուրբ Էակցին,
Հրեղէն լեզուաւք հրատարակեցեր, որք նըստէին ի սուրբ Վերնատանն[բ],
Իմաստնացուցեր զազգս հողեղէն, քան զիմանալեաց դասըն բոցեղէն,
Որ եւ գըտանի յորդիս մարդկան լինել աւթեւան քեզ եւ բնակարան,
Որք ընտրեցան եւ հաճոյացան յաղթել յաշխարհի կրից փորձանաց,
Զորոց այսաւր տաւնեմք զյիշատակ հայրապետին Սըրբոյն Յակոբայ,
Եւ զճըգնաւորին Սըրբոյն Մարուգեայ,
Մըշտաձայն հընչմամբ երգել եւ ասել,
Ահա հայցեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

***Ա**նհաս միութիւն, Սուրբ Երրորդութեանդ, որ միշտ հանգչիս յաթոռ բարձրութեան,*
Եւ նախախնամես տեսչութեամբ ըզգալիս եւ զիմանալիսդ,
Հաճեցար ընդունել եւ ըզստորնայնոցս երգաբանութիւն,
Որք միացան սըրտով ընդ սիրոյդ ճըշմարիտ սիրով ըզմեզ սիրելոյդ,
Հետեւեցան խաչակրաւն վարուք նաւել անսասան ընդ ծով աշխարհիս,
Եւ տարրանիւթ բնութեամբ աղցաւոր մերժեցին ըզկարիս հարկի մարմնաւոր,
Հրով եւ ջրով փորձիլ ձուլեցան որպէս զոսկին հընդկական եւ սոփերական,
Առին իշխանութիւն յաղթել յաղթողին ի յասպարիսի,
Այսպէս եւ սա յայտնել մեզ ցուցաւ ցուպ եւ նեցուկ եւ սիւն ամրութեան,
Հիմըն հաւատոյ կաթուղիկէի համանըմանեալ սիմոնեան վիմի,
Ըստ տեսանաւղ գըոյն նըկատեալ արձանք աւծեալ եւ հոգիացեալ
Ի վաղընջուց հետէ աստ ձայնեալ քարինք սուրբ յերկրի մերում թաւալեալք,
Ընդ նախամարտիկ սըրբոյ վըկային ըզհուր սիրոյն արբել զՅիսուսի,
Բնակել բազմամեա ի յանապատի հանգւոյն Յովհաննու եւ Եղիայի,
Լինել ողջախոհ որպէս ըզտատրակ եւ միամիտ իբրեւ զաղաւնի[գ],
Մըտաւք միանալ ընդ լուսերամիցն, զատելի կենաց կացից ներկայիս,
Անհանգիստ մարմնով վըշտագնել ջանալ մըտանել ի կայս հանգըստեան,
Որով եւ սովիմբ աղերսարկութեամբ եւ մեք միասցուք ի սէրն անմատոյց,
Հոգեւոր հընչմամբ ըղձաձայնութեամբ երգել եւ ասել.
Ահա հայցեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

***Տ**եսիլ հրաշակերտ եւ հիացուցանող, ի վեր քան զմիտըս մարմնաւորաց,*
Անկարելի գոլ լեզուի պատմել եւ ունկընդրողաց լըսելիք բաւել,
Լինել պատմաւղ սքանչելի վարուց աստուածազան Սըրբոյն Յակովբայ,

ա Ծննդ. Ա 2
բ Գործք Բ 2-3
գ Մտթ. Ժ 10

Զի եղեւ նըման մեծին Ենովսայ՝ լինել վըշտակից նախնոյն Ադամայ,
Եւ հանգունակ Մելքիսեդեկի ածեալ հայրական Աջովն Աստուծոյ[ա]*,*
Կըցորդակից մեծ նահապետին հայրապետին սուրբ Աբրահամու,
Տալ ըզմարմինն իւր ի պատարագ, աւրինակ որդւոյ նորա Իսահակայ,
Արժանաւոր տեսլեանն Յակովբայ անուանակցին իւրոյ գերակայ,
Լուսաշաւիղ սանդղաւք ելանել ուր հաւրանք հրեղէնքն են իմանալեացն[բ]*,*
Եւ ըստ մեծի Որդւոյն աւրինաց առաջնորդի տանն Իսրայէլի
Ելանելով ի լեառն Արարադ, որպէս եւ նա ի սինէականն,
Առեալ տախտակ սիրոյ նըշանակ, որպէս Մովսէսն աստուածաբանակ[գ]*,*
Մըտանելով ի նորըս Սիոն, որպէս եւ նա յերկիրն Աւետեաց,
Քակել զամուր սանդարամետին, իբըր Յեսու ըզպարիսպն Երիքովի[դ]*,*
Բաղձալի խորանացն երկնից յարակայ, ըստ մեծին Դաւթի եւ Յեսա,
Կանգնեալ զընակութիւն փառացն Յիսուսի, որպէս Սաղամոն ըզկալն Ուռնայի[ե]*,*
Հոգւով հըմտանալ հոգիազանիցն նահապետացն եւ զմարգարէիցն,
Փառատրութեամբ երգել եւ ասել.
Ահա հայցեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

Ուրախացի՛ր, Սիոն սըրբութեան, գերապայծառ մայրըդ հաւատոյ,
Եւ զարդարեա՛, դըշխոյ գեղապանծ, պըսակեալ արեամբ անմահ փեսային,
Բանալ զարգանդ Սուրբ աւազանին, ծողովել զընտրեալսն որ յիսկզբանէ,
Ուր անմահից արքայն միշտ բազմի ի քառանկիւն սեղան քո բեմի,
Եւ շուրջ պարեն երամք երջանկաց, որք փեսաւէրքն են սուրբ հարսանեաց,
Առաքելոցն սըրբասգեստից, աւրիորդաց խորանաց երկնից
Եւ երջանիկք դասք հովուապետաց լուսամաքրիցն եւ ուղղափառացն,
Յորում տեսանի պատուասիրաբար աստուածաբանել դուռն եկեղեցոյ
Ընտրեալ հովիւ մեր Տէր Սուրբ Յակոբ, հանդերձ տախտակաւն սուրբ եւ անկոփ,
Աքանչելի վարուք խրախուսել, հայրապետական վարուք առըցեալ,
Նահապետաց դասուն կըցորդել, մարգարէից հոգւոյն հաղորդել,
Ըզգաւնաբար զինքըն պատրաստել, որպէս յիւրում գիրն է գըծագրել,
Ընդ միանձունսըն ճըգնասգեստեալ, Եղիային հետի հետեւեալ,
Ընդ Յովհաննու աստուածաբանել, ընդ Պաւղոսի զբանըն քարոզել,
Ընդ առաքեալսըն զՅիսուս պատմել, ընդ աւետաբերսն աւետարանել,
Ընդ վըկայից դասըն վըկայել, ընդ մարտիրոսս չարչարակցեալ,
Զհոգի եւ զմարմին իւր Տէրն ընծայել, որպէս զարծաթ ընտիր փորձ գըտեալ,
Ընդ անմահ սեռիցըն միաւորել, աւրհնել զանփոփոխ իսկութիւնդ,
Ահա հայցեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց
Բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Յակոբայ, աղաչեմք:

ա Ծննդ. ԺԴ 18
բ Ծննդ. ԻԸ 12
գ Ելք ԼԲ 15
դ Յեսու. Զ 20
ե Ա Մնաց. ԻԱ 15-28

Իւծեալ բնութեամբ մարմնով մերական կատարեցեր զբանըն փըրկական,
Առեր զնշանըն քրիստոսական, հետեւեցար վարուք մաքրական,
Երից երանեալ Տէր մեր Սուրբ Յակոբ, համբերաւղ վըշտաց իբրեւ զընտրեալըն Յոբ,
Ոչ ընդ արեան մարմնոյ մարտակցեալ, այլ ընդ այսոյն չարի մարտ եղեալ,
Լուսաւորչին մերոյ նըմանեալ, ի նոյն տոհմէ ծաղիկ մեզ յայտնեալ,
Արշակունեաց ազգին ցեղակցել, ի Պահլաւաց զարմին երեւեալ,
Ի Թորգոմայ տանէն ընծայել, Բագրատունեաց շառաւեղ փայլեալ,
Ի Քետուրա դու ազգաբանել հայկազնական տոհմին պետակցեալ,
Որով հայցեմք ի Քէն, տէր բարի եւ առաջնորդ նորոյս Սիոնի,
Մաղթեա առաջի փառացն Յիսուսի զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Զի քաղցրացեալ կամաւք գըթասցի տալ մեզ զազդումն իւր բազմադիմի,
Ընդ աստուածահրաշ քոյին սքանչելեաց, զոր Տէր Յիսուս քեւ հրաշագործեաց,
Հոգի եւ մարմին մեր յարդարեսցի աստուածազաւր Խաչիւն Յիսուսի,
Եւ արտասուաւք հայցեմք ի Տեառնէ, զի զհրաշ սքանչելեացն ի մեզ փոխեսցէ,
Ընդ փշացեալ ոստոց այգոյն հերկողաց ըզփուշ մեղաց մերոց կիզեսցէ,
Ընդ հերոց կանանցըն սպիտակութեանն զհնութիւն յանցանաց մերոց մաքրեսցէ,
Եւ ընդ մեռեալ մարդոյն խաբկանաց ի քնոյ մեղաց ըզմեզ զարթուսցէ,
Ընդ տախտակին արժանաւորմանն ի կենդանի գիրն ըզմեզ խառնեսցէ,
Ընդ բըղխելոյ ջրոյն քաղցրահամ զանըսպառ վըտակն ի մեզ հոսեսցէ,
Եւ ընդ յարկի իջման բնակութեանն, զոր ի լերինըն կազդուրեցուցեր,
Ընկալցի զմեզ անմահ Բանն Աստուած ի յարկակառոյց խորանըն փառաց,
Ընդ պատանոյն, զորոյ յարուցեր, դասին եւ մեր սեռք նընջեցելոցն,
Ընդ յաւանդման զհոգիդ քո առ Տէր, ճանապարհ հոգւոց մերոց ուղղեսցին,
Ընդ աղաւթակից քոյին կենդանի երգեմք ըզփառս ի բարձունս,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցես.
Եւ եւս առաւել զյորդորումն
Ջանձինս մեր եւ.:

Բամեալ բիւրուց լուսափայլ զաւրաց հանգուցեալդ յաթոռ քառից կենդանեաց,
Հայր անճառ, անմահ, անվախճան եւ ծնաւղ որդւոյ բնութեամբ զուգական,
Բըղխաւղ Հոգւոյդ Քո Սուրբ միական, որ անթերի է եւ անթարգման,
Մաղթեմք արտասուաւք եւ պաղատանաւք, հառաչանաւք եւ խընդրուածովք,
Հայցմամբ աւըհնեալ սըրբուհի Կուսին, Մարիամու Սուրբ Աստուածածնին,
Միջնորդ աւրինի եւ նորոյս շնորհի եւ զանմահութիւնըն մեզ պարգեւողի,
Կըրկին հայցմամբ ընտրի եւ անբծի ծերածնունդ Սուրբ Կարապետի,
ԶԱստուած Յորդանան գետ մըկըրտողի, մեծին ի ծընունդըս մարգարէի,
Հանդերձ արեամբ ներկեալ վըկային, նախամարտիկ սուրբ մարտիրոսին,
Աստուածընկալ սուրբ սարկաւագին Ստեփանոսի նախավըկային
Եւ հաւր մերոյ Սըրբոյն Գրիգորի, արեւելեան ժրաջան հըսկաւղին,
Մեծավաստակ Սուրբ Լուսաւորչին, յորդիս Աստուծոյ ըզմեզ ծընաւղին,
Եւ սքանչելոյն սըրբոյն Յակովբայ, յորոյ անուն աւրըս պայծառանա,
Եւ լըծակցին իւրոյ Մարուգէի նըմանն Անտոնին եւ մեծին Պաւղեայ,

Առաքելովք եւ մարգարէիւք եւ համարէն դասիւք ընտրելաւք,
Զի շնորհեսցէ ըզխաղաղութիւն եւ զպահպանութիւն ամենայն երկրի,
Թագաւորաց եւ իշխանաց, հաւատարմաց ի Քրիստոս
Լինել զաւրավիգն ի պատերազմի,
Դիտապետին մերոյ եւ հովուապետին՝ վերակացուի մերոյս նահանգի,
Եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետովք, յաստուածայինսն ըզմեզ վարժողաւք,
Եկեղեցոյ զհաստատութիւն եւ մանկանց Սիովնի ըզպայծառութիւն,
Գետոց յորդորումն, աղբերաց բըղխումն եւ ժողովըրդականաց պահպանութիւն,
Մեղաւորացըն յոյս, քաւութիւն եւ ննջեցելոցն հաւատով հանգիստ
Եւ կենաց յարութիւն,
Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած:

ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ

Մեծահամբաւ անուն գովելի, տէր սուրբ Յակոբ, հրեշտակ ի մարմնի,
Քարոզ կենաց նորոյ Սիոնի, ազդումն անճառ փառացն Յիսուսի,
Հովիւըդ քաջ բանաւոր հաւտի եւ առաջնորդ նոր Իսրայէլի,
Արաւտ կենաց եւ ջուր հանգըստի, արբուցանող հաւտին Քրիստոսի,
Վարդապետաց քանովն ուղղակի, ուսուցանող եւ խրատիչ բարի,
Երանելի անուն գովելի, տէր Սուրբ Յակոբ, պարծանք աշխարհի,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Կամաւ ետուր զանձդ ի ճըգնութիւն, խըստակրաւն առաքինութիւն,
Առեր ըզլուծն խոնարհութեան, ի զգաւնաբար կրաւնաւորութիւն,
Նըմանեցար Մովսէսի մեծին, Եղիայի եւ Կարապետին
Եւ Պետրոսի հաւատոյ վիմին, հանգոյն հովիւ շնորհեալ սուրբ հաւտին,
Եւ Տեառն եղբաւր քո անուանակցին, արդար անուն սուրբ հայրապետին,
Եւ Յիսուսի նըման գըլխովին, սուրբ աղաւթիւքդ յարմամբ մեռելին,
Ի քեզ հանդեաւ կամքն աստուածային, մարդտ երկրային, հրեշտակդ երկնային,
Զոր ի վերուստ ազդեալ Սուրբ Հոգին, Մարուգէի սուրբ ճգնաւորին,
Կոչել ըզքեզ յառաջնորդութիւն՝ եպիսկոպոս Մծբին քաղաքին,
Հովել զհաւտ քաջ հովւապետին, զոր գնեաց արեամբն ի խաչին,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Րաբուն բարի, երիցս երանեալ տէր Սուրբ Յակոբ, շնորհաւք զարդարեալ,
Որ ի Հոգւոյն Սրբոյ զաւրացեալ, հայր եւ հովիւ ազգաց դաւանեալ,
Ի սքանչելիս Աստուծով յայտնեալ, ընդ Մարուգէ ճըգնաւոր ընտրեալ,
Զանդամալոյծն ի մաւրէ ծընեալ, սուրբ աղաւթիւքդ առողջացուցեալ,
Եւ զԿեդրոնի որդին յարուցեալ, ըզփողացաւ պատանին մեռեալ,
Զեկեղեցիս կըրկին հաստատեալ, զհաւատացեալսն ուրախացուցեալ,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 310³-313³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 328µ-330µ
Êáñ³·Çñ
M ¶³ÝÓ ëñµáÛÝ Ú³Ïáµ³Û ØÍµÝ³Û T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å ØÏñïÇã
´Ý³·Çñ
1 M Ø»Í³Ñéã³Ï ÷Ë Ø»Í³Ñ³Ùµ³õ
6 M ó³ÝÏ³ÉÇ ÷Ë ·áí»ÉÇ
7 M ÷Ë 7-8 ïáÕ»ñÇ áñå¿ë ÏñÏÝ³Ï áõÝÇ. ´³ñ»Ë³õë»³° Ù»ñ î»³éÝ ÚÇëáõëÇ, ½Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ ßÝáñÑ»É ³ßË³ñÑÇ, ²Õ³ã»Ùù
11 M ÷Ë ïáÕÇ. ÜÁÙ³Ý ·áÉáí Úáí³Ýáõ Ù»ÍÇÝ »õ Øáíë¿ëÇÝ »õ ºÕÇ³ÛÇÝ
12 M ÝÁÙ³Ý ÷Ë Ñ³Ý·áÛÝ
16 M Û»ñÏÝÇó ÷Ë í»ñáõëïï M Û³Ûï Ý»³ó Ø³ñáõ·¿Ç ÷Ë Ø³ñáõ·¿Ç
21 M ¿Çóë ÷Ë »ñÇóë
24 M ½ï³ëÝ ³Ùë»³Ý ÷Ë ëáõñµ ³Õ³õÃÇõù
25 M ºõ ½÷áÕ³ó³õ å³ ï³ÝÇÝ Ù»é»³É, Á½Î»¹ñáÝÇ áñ¹ÇÝ Û³ñáõó»³É

Տէր Սուրբ Յակոբ, Հայրապետ ածեալ, ըզճըգնողական վարսն իւր ոչ փոխեալ,
Այլ զգաւնաբար զինքըն պատրաստեալ, զփառըս կենաց աշխարհիս խաբեալ,
Մեծ տապանին տեսոյն փափաքեալ, ու աշխատանաւք ի լեառըն դիմեալ,
Ըզցանկալին, որում տենչացեալ, ի հրեշտակաց եղեւ ընկալեալ,
Յաւրհնեալ վիճակն իւր սուրբ աւանդեալ, ըզփայտ տապանին պարգեւըս տըւեալ,
Ի յԱրտամետ գեաւղըն ժամանեալ, զլըկտի կանայսն յամաւթ արարեալ,
Զջուր աղբիւրին ցամաքեցուցեալ, զհերս աղջկանց սպիտակացուցեալ,
Նոյն նըշխարաւ տապանին աւրհնեալ, զարքայն պարսից զարհուրեցուցեալ,
Ի հրանիւթիցըն սպասաւորեալ, Կոստանդինոս ահիւ պակուցեալ,
Բարեխաւսեա՛ առ Տէրն ամենի, զմերս ընդունել պատարագ բանի,
Աղաչեմք:

Ի *յարմատոյ սուրբ Լուսաւորչին, շառաւեղեալ մարդ աստուածային,*
Ծաղկեալ պըտուղ զանթառամելին, ի հոգեւորըն բուրաստանին,
Փայլեալ բանիւ ի մէջ հանդիսին, ի Նիկիայ մեծ սիւնհոդոսին,
Խոստովանեալ Սուրբ զԵրրորդութիւն, դաւանելով մի աստուածութիւն,
Ըզհայր անծին, ծընաւղ Միածնին, զհոգին բըղխումն եւ ելողութիւն,
Ի կայսերէն առեր գովութիւն, հայրապետաց գովասանութիւն,
Տէր սուրբ Յակոբ, հրեշտակ ի մարմնի, լըցեալ շնորհաւքն երկնային,
Ահա յիշեսցես
Եւ եւս.
Զանձինս.:

Զ*որեքկերպեան աթոռ անեղին, մայր անմահին, Սո՛ւրբ Աստուածածին,*
Որ աւետեաւք հրեշտակապետին, ծընար մարմնով զՈրդին Միածին,
Բարեխաւսեա՛ առ Աստուածորդին, գըթալ ի մեզ յաւուրն ահագին,
Կցորդութեամբ Սուրբ Կարապետին, Ստեփաննոսի նախավըկային,
Նաեւ մերոյ Սուրբ Լուսաւորչին, որդիս լուսոյ ըզմեզ ծընաւղին,
Մեծահանդէս ճըգնութեամբ նոցին, Սուրբ Յակոբայ եւ Մարուգէին,
Մելիտոսի եպիսկոպոսին եւ ամենայն սրբոց հանդիսին,
Ողորմեա՛.:

---

29 M Á½×Á·Ý³õáñ³ó Ï³ñ·Ý Çõñ áã ÃáÕ»³É ÷Ë Á½-×Á·ÝáÕ³Ï³Ý í³ñëÝ Çõñ áã ÷áË»³É
30 M ¼÷³éë ³ßË³ñÑÇë ³Ûë ³ñÑ³Ù³ñÑ»³É ÷Ë ½÷³éÁë… Ë³µ»³É
31 M ï»ëÉ»³ÝÝ ÁÕÓ³ó»³É ³ßË³ïáõÃ»³Ùµ ÷Ë ï»-ëáÛÝ… ³ßË³ï³Ý³õù
32 M Ññ»ßï³Ï¿Ý
36 M ÝÁß³Ý³õ ÷Ë ÝÁßË³ñ³õ
43 M Ñ³ëï³ï»ó»ñ áõÕÕ³÷³éáõÃÇõÝ ÷Ë ¹³õ³Ý»-Éáí ÙÇ ³ëïáõ³ÍáõÃÇõÝ
50 M ²ëïáõÍáÛ ÷Ë ³ÝÙ³ÑÇÝ
51 M ÷Ë ß³ñáõÝ³ÏáõÃ»³Ý áõÝÇ.
ä³ñÍ³Ýù µáÉáñ µÝáõÃ»³Ýë Ù³ñ¹Ï³ÛÇÝ,
¹áõë ïÁñ ¸³õÃÇ Ù»ÍÇ ³ñù³ÛÇÝ,
´³ñ»Ë³õë» ³ øá êáõñµ ØÇ³ÍÝÇÝ, Ù»½ Û³Ûó
³éÝ»É Û³õáõñÝ ³Ñ³·ÇÝ,
Îóáñ¹áõÃ»³Ùµ Úáí³Ýáõ Ù»ÍÇÝ, Ý³Ë³ÛíÁÏ³ êáõñµ êï»÷³ÝÝáëÇÝ,
Ü³Û»õ Ù»ñáÛ êÁñµáÛÝ ¶ñÇ·áñÇ, Ûáñ¹Çë Éáõëáâ Á½Ù»½ ÏáãáÕÇÝ,
Ø»Í³ÛÑ³Ý¹¿ë ³õáõñÁë ï³õÝÇ, êáõñµ Ú³Ïáµ³Û »õ Ø³ñáõ·¿ÇÝ,
Ø»ÉÇïáëÇ »åÇëÏáåáëÇ »õ ³Ù»Ý³ÛÝ ëñµáóÝ »ñ³ÝÇÝ,
àÕáñÙ»³ó Ù»½.

ՏԱՂ Ի ՄԱԹԷՈՍԷ

Մեծի հանդիսի աւուր առ Քեզ պաղատիմք, Քրիստո՛ս,
Սուրբ ըզհայրապետն Յակոբ, առ Քեզ բարէխա՛ւս ընկալ:
Աստանաւր վըտանկ հասեալ, ո՛վ սուրբ հայրապետ ընտրեալ,
Զորդիս քո գերի վարեալ, զտաւն քո հանդիսից ցրուեալ,
Թարմատար որդիքըս քո ախտիւ յոյժ անկեալ յոգոյ,
Առ ոտս անկանիմք, Տէ՛ր քո, փըրկեա՛ զմեզ ի ժանգ ցաւոյ,
Եկեղեցիք աւեր կացին, ձեռամբ հագարու զարմին,
Տէ՛ր, Դու անտես առնես ու յետին, վասըն բազմութեան ախտին:
Որ աղաւթիւք կացեր յոտին, մերձ առ միամաւր Որդին,
Արտասուս բըղխեալ ուժգին, կեանըս շնորհեցեր նըմին:
Սիրով փափագող եղեր տապանին, զոր Նոյ շինեաց,
Որում ոչ էր հնար ստանալ, Դու, Տէր, արժանի եղեր:

² ÕµÇõñÝ»ñ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 330µ-331 ³
Êáñ ³ ·Çñ
T ï »°ë í »ñ»õáõÙ
Ì ³ ̂ñ ³ Ï ³ å ª Ø ³ Ã»áë

ՅՈՐԴՈՐԱԿ ՏԱՂԻՍ Ի ՆՈՅՆ ՄԱՏԹԷՈՍԷ

Վարժիչ հանուր եկեղեցեաց, քանոն եւ կարգ սրբոց մանկանց,
Խաբող կենաց անցաւորիս, գլուխ գերամբարձ մերոյ ազգիս,
Առ Մարուգէ ճըգնեալ մարմնով, զամըս բազում աշխատելով,
Որպէս մեր հայր քո ազգայինն, ընդդէմ կացեր Բելիարինն:
Րաբուն բանիւ յոյժ զաւրաւոր, որպէս ըզմեր հայրն ըզ Գրիգոր,
Զարչարելով անաւրինաւք, ըզվարս կարգեալ սուրբ աւրինաւք:
Դասուց վերնոցըն հրեղինաց, գեր փութացար ի վերջին դարս,
Ամոլակից Սուրբ Գրիգորին, Հայաստանեայց Լուսաւորչին:
Այլեւ որդոցս որ գան յետոյ, յառաջ ետուր նըշան բարոյ,
Զքո մաքրութիւն որ յաշխարհիս, մեզ բարեխաւս Հայոց ազգիս:
Պետ որ բանիւ զանդամալոյծն առողջացուցեր աստուածաբար,
Զիս որ հոգւովս խորասուզիմ, վերաբերեա՛ յոյժ մըտերիմ:
Եւ ընդ մանկանն ողջացելոյն, տո՛ւք ինձ առողջ կեանս գերագոյն,
Տէր Սուրբ Յակոբ եւ Մարուգէ, հայցմամբ ձերով մըտերմագոյն:
Տո՛ւք փորձողին իմ կուրութիւն, զի մի՛ տեսցէ զիս խէթագին,
Բարձէ՛ք յինէն ըզտապ չարին, զի մի՛ կոխան եղէց նըմին:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 312µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 331µ-332 ³
Êáñ³·Çñ
M î³Õ ·³ÝÓÇë T ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÛÑ³Ï³å ì³ñ¹³å»ï
´Ý³·Çñ

4 M àñå¿ë »õ Ñ³ÛñÝ »õ ³½·³ÛÇÝÝ
5 M »õ Ñ³ÛñÁÝ Ñá·»õáñ ÷Ë Á½Ù»ñ… Á½¶ñÇ·áñ
6 M ³é ³õñÇÝ³õù ÷Ë ³Ý³õñÇÝ³õù M Ï³ÝáÝ³õù ÷Ë ³õñÇÝ³õù
8 M ÷Ë ïáÕÇ. ¼Ç ½³é³çÇÝ Ñ³ë³ÏÁÝ å³ñ½Û» ïáÛ óáõó»ñ ·áÉ³ÝÇ³½
11 M ãÇù ß³ñ.

ԾԺԱ. ԿԱՆՈՆ ԴԱՒԹԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ՔԱՐՈԶ ԴԱՒԹԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ԱՍԱՑԵԱԼ ԳԷՈՐԳԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ ՍԿԵՒՌԱՑՈՅ

Գերահրաշ տաւնիս խորհրրդոյ գերազանց դիտմամբ խրախացեալ,
Ժողովեալքս ի հանդէս քաջութեան մեծին Դաւթի մարգարէի եւ Յակոբայ արդարոյ:
Երրեակ միութեան երկիր պագանեմք եւ ուղղակի սրտիւ դաւանեմք,
Անեղ հայրութիւն, աներբ ծնելութիւն եւ անհատ բղխումն անթարգմանելի,
Լոյս եւ ծագումըն ճառագայթ համասփիւռ,
Արարիչ բոլորից եւ թագաւոր բարձանց աւրհնեալդ ի զուարթնոց,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

Է հիասքանչ զարմանք պանծալի հրաշիցս ի վեր քան ըզբան,
Աստուածամերձիցն անծանաւթք բանի մարդիկ հողանիւթք եղեն սպասաւորք,
Եւ հաւատարիմ խորհրրդագործաւղք վերնոց զաւրութեանցըն վարդապետաւղք,
Յորոց սքանչելիք եւ հրաշակելիք Դաւիթ եւ Յակոբ ի ջոկս ամենից,
Սեռըն հաւատով Փըրկչին բարեկամք եւ ազգակցութեան սիրով հարազատք,
Ուստի յիրաւի սկըզբմունք կարգեցան գըլխաւորագոյն տաւնիցըս դըութեան,
Որք զէմանուէլ մարդըն կուսածին Աստուած քարոզեն աւրհնեալ ի զուարթնոց,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

Ով միշտ աւրհնաբանեալ անուն պաշտելի Տէր Յիսուս Որդի Հաւրն երկնաւորի,
Որ զաւռ ի մեղաց հողմոյն շնչմանէ զանկեալ խարխալեալ խորանըն Դաւթի,
Կանգնել վերըստին կամաւ Հաւր իջեր յաշխարհըս մըխեալ մարմնոյ ըզգեցմամբ,
Որով զպատուհաս պատժոցըն լուծեր զԱդամայուհւոյ մաւրըն կենդանեաց,
Երկըրպագելով լինիմք շնորհակալ, վաշ Քեզ Յիսուս, Որդի Դաւթի եւ Տէր բոլորից,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

Րաբուն բարեբուն ի բնէն բարութեան բըղխեալ ի սըրտէ,
Ծարտարապետաւղ վերնոյդ խորանի հրաբուն Քո զաւրաց հանդիսարանի,
Հաճեցար առնուլ ի հողեղինացս առ ի բնակութիւն քեզ տաճար փառաց,
Որով գործեցեր յաւդուած միութեան, գըլխոյդ ընդ մարմնոյս շարամանութեամբ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 524³-528³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 274³-281³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿Ç »õ Ú³Ïáµ³ ³é³ù»ÉáÛÝ ÝáñÇÝ ¶¿áñ·³ í³ñ¹³å»ïÇ ³ë³ó»³É
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¾. ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ »õ Ú³Ïáµ³Û ³é³ù»ÉáÛÝ Ð¾. ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ »õ Ú³Ïáµ³Û ³ñ¹³ñáÛÝ Ì³Ûñ³Ï³åª ¶¿áñ·»³Û µ³Ý
´Ý³·Çñ
2 C Ú³Ïáíµ³
9 C ³ÝÍ³Ý³õÃ
11 C Ú³Ïáíµ C ³Ù»ÝÇóÝ
13 C ëÏ½µáõÝù
17 C ½³Ý·»³É
23 C Ñ³Ý×³ñ³Ï»ñï áÕ C øáó

Որոյ շինուածոյ հիմըն կառուցեր զդասս առաքելոց եւ մարգարէից,
Զորոց աստանօր ի մի ժողովեալ ըզդէմըս ընաւից երկու ընտրելովքս,
Դաւթիւ ըզաւրէնս եւ զմարգարէս Յակոբաւ ըզընաւ խումբս առաքելոցն,
Որովք ճըշմարիտ ըզՔեզ ծանուցեալ՝ Աստուած դաւանեմք, աւրհնեալդ ի զուարթնոց,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

Գոհաբանութիւն գերիմաստ խնամոց բարձրեալդ Աստուծոյ ի մէնջ ձաւնեսցի,
Որ զապականչացըն ճըշմարտութեան զորոմըն չարեաց բառնալ զգուշացար,
Որոց նախագլուխ խըմբից խաւարին Արտէմոն արտաքս ելեալն յԱստուծոյ,
Որ ըզկանոնեալըն յառաքելոցն ըզտաւն Քո Ծնընդեան եւ ըզՅայտնութեան
Համանգամայն յառաջնում ամսեանն:
Փութայր պըղտորել հրապուրաւղըն չար, առեալ չարագրէր ընթերցուած հերձման,
Զտաւնըն միաւոր տրոհեալ ի յերկուս կարծել ճըշմարիտ բազմաց խարդախէր,
Զորոյ չարութեան աղանդ նորոգէր յետ ժամանակի պիղծն Սամոստացին,
Զոր ըսպառազէնքն ճըշմարտութեան յետըս նահանջեն,
Զաւրացեալքս ի Քէն Քրիստոս աւրհնեալդ ի զուարթնոց,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

Երուսաղէմի տէսուչն Կիւրեղ սքանչելին ի պարըս հայրապետաց
Առաքելական հիմամբք հաստատեալ կարգադրէ ըզտաւնըս տէրունականս,
Ընդ Արտեմոնեան զընդին գումարտակ զառաքեալսն ի կռիւ հանդիսի կոչէ,
Զաւետարանիչսըն յաջոյ թեւին եւ նիզակակից նոցին զմարգարէս,
Պարսիւն եւ քարիւն ի գլուխ ճակատուն կարգէ ըզԴաւիթ,
Ըզմեծն արքայից պարագլուխ վեհից ծախաւղ հըսկայից:
Նահատակակից նըմին զՅակոբոս եւ զչորրեակ աւուրբք տաւնեալքս ըստ կարգի,
Զի եւթըն քաջ սուրբ հովուապետաւքս արտեմոնականքն իսպառ հերքեսցին,
Մինչեւ ութերորդ վարիչն եկեսցէ Քրիստոս յաւուրըն յետնում:
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

Աստուածահայրըն անուն բաղձալի Դաւիթ, բաւական ձեռըն թարգմանի,
Սըրտին Աստուծոյ սերտըն սիրելի զաւրեղ զաւրութեամբըն զարմանալի,
Այն որ Յակոբայ նախնոյն աւրհնութեամբ ժառանգ ընծիւղի տանըն Յուդայի,
Կորիւն առիւծու շառաւիղ բարի, յարմատոյն Յեսսեայ գաւազան բըղխի[ա],
Բարետեսիլ, խարտեաշ պատանի խաշինս արածէր ի տիպ Յիսուսի[բ],
Առեալ ի հաւտից մարգարէ կազմի, արքայ աւծանի տանն Իսրայէլի[գ],
Յաւրինակ Փըրկչին զհոգին ընդունի, զդեւսըն հալածէ ի քնար սաղմոսի,
Յառիւծուց ժանեաց զոչխարսըն կորզէ, զքակտումըն մահու խաչիւըն դրոշմէ[դ]

26 C ½Ù ³ ñ · ³ ñ¿Çó
27 C µÝ ³ õÇóÝ
28 C ¸ ³ õÃ ³ õ
33 C »É» ³ ÉÝ
42 C Ñ ³ Ûñ ³ å » ï ³ óÝ
45 C Û ³ çáõ
ա Եսայի ԺԱ 1
բ Ա Թագ. ԺԶ 11-12
գ Ա Թագ. ԺԶ 13
դ Սաղմ. ԿԷ 23

Եւ առանց զինուց զԳողիադ պարտէ, նորին սուսերաւն ըզգլուխն հատանէ[ա],
Զանչափ հեզութեան հոգին ողջունէ, զապաշխարութեան յոյսըն հաստատէ,
Ըզնիւթ տաճարին սըրբոյ պատրաստէ զՍողոմոն յաթոռն իւր նըստուցանէ,
Զողջախոհութեան հանդէս ցուցանէ առ տիպըն մաւրն Յիսուսի,
Աստուածպաշտութեամբ յաշխարհէ փոխի, ընդ աբրահամեան դասուն դասակցի,
Մաղթանաւք սորա, Քրիստոս Արարիչ եւ Տէր բոլորից,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

***Յ**ակոբոս եղբայր Տեառըն ըստ մարմնոյ ի բնաւից բերանոց արդար վըկայեալ,*
Զաւելորդս ախտիցըն թիւրս թաթաւղ զանմեղադրելիսն խաբմամբըն կարթաւղ:
Գեղոյ Արարչին ստուգապէս պահաւղ ի մարմնի մաքուր քան ըզքէրոբէս,
ԶԱստուած ի մարմնի համարձակ տեսաւղ իբըր կըրցերոյ եղբաւր խնամարկաւղ,
Վեհից աթոռոցն վեհագոյն գոլով ըզբարձրեալըն Աստուած յուսըն բառնալով,
Աստուածաշաւշափ զըրկաւքըն գըգուաւղ, համբուրիւ շըրթամբք ողջագուրելով,
Զվիճակ հայրենեացըն Բեթղահէմի գրէր փոքրիկ եղբաւրն իւրում Քրիստոսի,
Ուստի Յակոբոս փոքրիկ անուանի ըստ վըկայութեան բանին Մարկոսի[բ],
Վասն որոյ յաթոռն Երուսաղէմի առաջին նըստի փոխան Յիսուսի,
Աստուածայնաբար գըթով կարեկցի այն ինչ նորընծայ հաւտին Քրիստոսի,
Ելեալ յաշտարակն ի Զատկին տաւնի բարձրաձայն զՔրիստոս Տէր խոստովանի
Եւ վըկայական մահուամբ կատարեալ զհոգին աւանդէ տուողին Յիսուսի,
Մաղթանաւք սորա, Քրիստոս Արարիչ եւ Տէր բոլորից,
Ահա ընկալցիս զընծայս մաղթանաց խընկելի, հայցմամբ Քոյոց ընտրելոցս, աղաչեմք:

***Բ**արձրեալ ահաւոր, արքայ երկնաւոր,*
Մաղթանաւք ի քէն նախապատւելոյս երկու մեծամեծ բարձր աշտիճանաւք,
Զքաւչապետական գահագըլխութեան զընտրեալ դիտապետըն մեր
Տէր [այս անուն] *յաւէտ զաւրացո՛ ի սէր սըրբութեան,*
Ըզքահանայս եւ ըզպաշտաւնեայս առ քեզ բարեփորձըս գոլ համարձակ,
Զաստուածապըսակ արքայն [այս անուն] *հանդերձ իւրայովքըն ժառանգակցաւք*
Պահեա՛ պարագայց ի խաղաղութեան, զաւրականաց շնորհեա՛ բըժըշկութիւն,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս յուսով ի Քեզ հանգուցելոց, աղաչեմք:

***Ա**ռաւելապէս զանձինս մեր Տեառն Աստուծոյ զըսպել ի գործըս բարեաց, խընդրեմք:*

Փ[Ոխ]

***Ն**ըւէր գովեստի անբաղդատելի քեզ վերընծայեմք, Սո՛ւրբ Աստուածամայր,*

---

60 C Ñ³ ï ³Ý¿ ÷Ë ÏÁ ï ñ¿
ա **Ա Թագ. ԺԷ** *48-50*
62 C Á½êáÕáÙá íÝ
63 C ÎáõëÇ Ù³ õñÁÝ
71 C ³Ãáéáó
73 C Ç ´»ÃÕ³Ñ»ÙÇ
բ **Մրկ. ԺԵ** *40*
82 C Ý³Ë³å³ ïáõ»Éáóë
86 C ³ñù³ÛÝ Ù»ñ
87 C ½³õñáõÃÇõÝ »õ ³Ëï³Å¿ï³ó Á½µÅßÏáõÃÇõÝ
88 C Ñ³Ý·áõó»ÉáóÝ
89 C ³Õ³ã»Ùù ÷Ë ËÁÝ¹ñ»Ùù
90 C Ç ù»½

Ծնիցելոյդ ի քէն միշտ բարեխաւսեա՛ զԻւր արեամբ գընեալ հաւտըս պահպանել,
Կըցորդ ընկալցիս ի մաղթանս ըզմիջնորդն երկուց վեհագոյն գընդից
Եւ զնախնին արեամբ վըկայեցելոց հանդերձ ամենայն ջոկովք ընտրելոց,
Զի բացերես փառաւք կալով առաջի բեմին Քրիստոսի
Եւ համարձակապէս գոչեսցուք՝ ասելով.
Ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

91 C ÷ñÏ»³É ÷Ë ·Ý»³É
92 C ÁÝ¹ ù»½ Ù³ÕÃ³Ý³ó C Á½ÙÇçáóÝ ÷Ë Á½ÙÇçÝáñ¹Ý
93 C íÁÏ³Û»Éáó

ՏԱՂ ԴԱՒԹԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌ[ԱՔԵԼՈՅՆ]

Յիսուս լոյս ծագեաց յաշխարհս[ա] լուսաւորեաց զազգըս մարդկան,
Արարիչ եւ Տէր գոլով եւ ըստ մարմնոյ Քո իսկ Որդի:
Ո՛վ Դաւիթ, մեծ թագաւոր եւ մարգարէ աստուածահայր,
Ի յաւրհնութիւնսըն Յակոբայ յաղթող գըտար Բէլխարայ:
Հանդէս ցուցեր յասպարիսի անաւրինին իսկ ի մարտի
Եւ ի հոգւոյն ոյժ ընկալեալ յաղթել չարին բըռնաւորի:
Արդ զանմարմինըն Գողիադ պարսաքարիւ կործանեցեր[բ]
Եւ յանուն Տեառն քո յուսալով ի Տէր Աստուածն Իսրայէլի:
Նորին սրովն ըզգլուխն հատեր եւ ըզմարմինըն գէշ անկեալ,
Ըզնա թըռչնոց երկնից տըւէր եւ գազանաց երկրի ուտել:
Նախամեծար քո լինելով թագաւորիդ Իսրայեղի
Եւ ի նախանձ գըրգըռելով ըզդա արեամբըդ քո հեղլով:
Եթէ էր լըւեալ դորա զպարաւորացն Իսրայեղի,
Զոր յերգս իւրեանց տային քեզ բիւրս եւ ըզհազարըն Սաւուղի:
Սրով խոցի ի սուր սուսերի եւ դըժըրնդակ մահու մատնէ,
Բայց ոչ կարէ առնել քեզ չար, զի Տէր Աստուած քո ընդ քեզ է:

ԱՅԼ ԱՁԳ

Ծառայ ընտրեալ հաւատարիմ, զոր խաւսեցաւ Տէր յունկըն քո,
Թէ մեծասցի անուն քո յիս յայսըմ հետէ մինչ յաւիտեան[գ]:
Ահա յարմատոյն ծաղկեալ շառաւիղէն ի Յուդայէ[դ],
Զոր Յակոբ ի յառակսն իւր ի քեզ լընու զբանն իւր հոգւով:
Ռուբէն իմ անդրանիկ Յուդա աւրհնեն եղբարք քո զքեզ
Եւ ձեռըն քո ի թըշնամիս, երկիր պագցեն քեզ որդիք Հաւր Քոյ:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 528³µ
B-Ó»é, ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 72µ-73µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 338³-339µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 320³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 338³µ

Êáñ³·Çñ
AD ï»°ë í»ñ»õáõÙ B î³Õ ¸³õÃÇ »õ Ú³Ïáµ³Û Ç ÚáÑ³ÝÇë¿ M î³Õ ·³ÝÓÇë T î³Õ ¸³õÇÃ Ù³ñ·³-ñ¿ÇÝ

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ð¾. ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ »õ Ú³Ïáµ³Û ³é³ù»É. Ð¾. ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ »õ Ú³Ïáµ³Û ³ñ¹³ñáÛ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ÚáÑ³ÝÝ¿ë Í³é³ ²ëïáõÍá

´Ý³·Çñ
1 B Í³·»³É T Á½Ë³õ³ñ»³Éë ÷Ë ½³½·Áë Ù³ñ¹Ï³Ý
ա Յովհ. Ը 12
2 M ãÇù ïáÕÁ T ÷Ë ïáÕÇ. ²ëïÇÛ³õáõñÁë Ñ³Ý¹Ç-ëÇ, ¸³õÇÃ Ñ³Ûñ ùá ÷³é³õáñÇ
3 T ëáõñµ ÷Ë Ù»Í
4 MT ãÇù ïáÕÁ
6 MT ãÇù ïáÕÁ
7 M ²Ý¹
8 MT ãÇù ïáÕÁ
բ Ա Թագ. ԺԷ 40-50
9 B ³Ý·»³É
10 M ãÇù 10-12 ïáÕ»ñÁ T ãÇù ïáÕÁ
11 T ¾Ã¿ T Üáñ³ B Æëñ³Û¿ÉÇ
13 B ¾Ã¿ D Çó»ñ ÷Ë ¿ñ M Ýáñ³Û B Æëñ³Û¿ÉÇ
14 B Ñ³½³ñ MT ÷Ë ß³ñáõÝ³ÏáõÃ»³Ý áõÝÇ. ê³õáõ-Õ³Û ï³Éáí ½Ñ³½³ñë »õ ½µÇõñ³õáñëÁÝ ï³É ¸³õ-ÃÇ
15 B Ù³ïÝÇ
գ Բ Թագ. Է 26
19 B ß³é³õ»Õ¿Ý
դ Ծննդ. ԽԹ 1
21 B ³õñÑÝ»Ý
22 B »ñÏÁñå³·»Ý

Արդ, բազմեցար եւ նընջեցեր իբրեւ զկորիւնըն զաւիւծոյ,
Ո՞վ մերձեսցի իսկ մաւտ ի նա, կամ ո՞վ յարուցանէ զնա:
Այլ մի՛ պակասեսցէ պետ ի ցեղէն ի Յուդայէ,
Մինչեւ այն իսկ եկեսցէ, որոյ իւրն է հանդերձեալքն:
Սա կապեսցէ ըզյաւանակն, ըզգընդակէ որթոյ մեծի
Եւ լըւասցէ ըզպատմուճանն արեամբ գինւովըն խաղողոյ՟:
Տեսանեմք զգուշակ նորին զամէնն ի Քեզ կատարելով
Եւ զանճառ ծընունդ Բանին ի զաւակէ Քո ծնանելով:
Որով ցընծայ եկեղեցի յիշատակաւ Քո պանծալի,
Յոքնանըկար քեզ երգեսցէ, վայելչապէս զերգըս տաւի:
Իւիւսեալ պըսակ զարմանալի քեզ ընդ ընտրեալ դասուն մեծի
Եւ Յակոբայ առաքելոյ, եղբաւրն Տեաւն եւ արդարոյ:
Ծագեցայք ընդ տիեզերս, յիշատակաւ ձերով ընտրեալք,
Առաքեալ եւ մարգարէ սուրբք եւ ընտրեալք յորովայնէ:
Ունիմք զձեզ մեզ բարեխաւս, առ Արարիչն ամենեցուն,
Որում փառս վերառաքեմք Երրորդութեանն միշտ յաւիտեան:

23 BD ½ ³ éÇõÍáõ
24 B [illegible] ³ ñáõó ³ ÝÇó¿
27 B áñÃõá[illegible]
"" Ծ․նն․ խթ 11
31 D [illegible]Çß ³ ï ³ Ï ³ õù
32 D [illegible]á · Ý ³ ÝÁÏ ³ ñ B ï ³ éÇë
33 B ¹ ³ ëáõó
34 BD Ú ³ Ïá í µ ³ [illegible]
35 B ³ [illegible]ë ³ õñ ï ³ õÝÇë ÷ Ë ÁÝ¹ ï Ç»½»ñë
36 D ³ é ³ ù» ³ É »õ Ù ³ ñ · ³ ñ¿ B ÁÝ¹ñ» ³ Éù D ÁÝ ï ñ» ³ É
37 B àõÝÇÙ Á½Ó»½
38 D [illegible] ³ õÇ ï » ³ Ýë

ԳԱՆՁ ՍՐԲՈՅ ԴԱՒԹԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Խորհուրդ անքննին, անճառ անհասին, Հաւր արարչին, անըսկզբնականին,
Անշարժ շարժողին, անպարագրելոյն, անքան, անչափին, անեզրականին,
Անչափ ծովին, անհաս վըտակին, լայնացելոյն եւ գերամբարձին,
Որ կանխագրեաց զգալուստն Իւր Բանին, յորդիս աւրինաց հինն Իսրայէլին,
Լինել գուշակ ծնընդեան Միածնին, ծագմամբ Յակոբայ լուսափայլ աստղին,
Որ ծնաւ ածեալն ի տանէ Դաւթի, ի Բեդղէէմ Յեսսեա քաղաքի,
Այսաւր տաւնեմք զտաւն մարգարէին եւ առաքելոյն,
Ահա ընկա՛լ զնոր երգս աւրհնութեան յիշատակի մեծին Դաւթի եւ Յակոբա:

Անպարագիր Բանըն հայրական, նըւաստանա յագանդ կուսական,
Որ խաւսեցաւ յաւրէնսն իւրական, մարգարէիւքն միջնորդական,
Որք ի նոյն սերեալ աճեցան եւ ի լրումն յայտնեալ խաւսեցան,
Աւետաւոր երգ բարբառեցան, ի յունկն Եւայի մարգարէացան:
Եթէ երդուաւ Տէր երգով Դաւթեան անսուտ մնալ մինչեւ յաւիտեան,
Առնուլ մարմին յաւիտենական եւ նստուցանել յաթոռ հայրական,
Ձեռահիւսակ առնուլ զաւրհնաբան զփառատրութիւնըն սրովբէական
Եւ զերկրածին որդոցս ադամեան զերկրպագութիւն եւ ըզբան,
Ահա ընկա՛լ զնոր երգս աւրհնութեան յիշատակի մեծին Դաւթի եւ Յակոբա:

Ջուրից տարերց բնութեան միակիւ արարչագործ Աստուած Սուրբ Հոգի,
Որ դրոշմեցար ի դէմս աշխարհի եւ զարդարեցեր զմարդս կենդանի
Եւ բաշխեցեր ըզձիր պարգեւի, պէսպէս շնորհաւք յերեսս ամենի,
Ընտրելական անաչառ բեմի, ի խորհրդական սրտից ատենի,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 189µ-193³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 51³-55µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 317³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 335³-338³

Êáñ³·Çñ
F ø³ñá½ ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ »õ Ú³Ïáµ³ é³ù»-Éá Ý H ï»°ë í»ñ»õáõÙ M ¶³ÝÓ ¸³õÃÇ »õ Ú³Ïáµ³ íÏ³ù ÍÝÁÝ¹»³Ý T ¸³õÃÇ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ »õ Ú³Ïá-µ³ ³é³ù»Éá

Ì³ñ³Ï³å ª Ê³ã³ïáõñ
´Ý³·Çñ

1 FMT Êáñù ÷Ë ÊáñÑáõñ¹ T Ù³ñ¹³ëÇñÇÝ ÷Ë ³Ý-ÁëÏ½µÝ³Ï³ÝÇÝ
2 D ²Ýß³ñÅáÕÇÝ ÷Ë ²Ýß³ñÅ ß³ñÅáÕÇÝ D ³Ýã³÷ MT ãÇù 2-3 ïáÕ»ñÁ
3 D ³ÝÑ³ï ÷Ë ³ÝÑ³ë
4 T Ù³ñ·³ñ¿Çõ ÷Ë ³õñÇÝ³ó
5 D Ú³Ïáíµ³
6 F ´»ÃÕ¿¿Ù
7 D ï³õÝ ÷Ë ï³õÝ»Ùù ½ï³õÝ D Ù³ñ·³ñ¿Ç DF ³-é³ù»Éá MT ÷Ë 7-8 ïáÕ»ñÇ áñå¿ë ÏñÏÝ³Ï áõÝÇ. ²É Ù»ù (M ²ë³õñ) ï³õÝ»Ùù Á½ï³õÝ ³ñù³ÇÝ, ½³ëïáõ³Í³Ñ³ñ ëáõñµ Ù³ñ·³ñ¿ÇÝ, ÀÝÏ³°É Á½µ³Ýë Ù³ÕÃ³Ý³ó, ÙÇçÝáñ¹áõÃ»³Ùµ ÝáñÇÝ ÁÕÓ³Ý³ó, ³Õ³ã»Ùù
8 D ãÇù ²Ñ³ DF Ç ÇÇß³ ï³ÏÇ D ëñµáÝ ÷Ë Ù»ÍÇÝ D Ú³Ïáíµ³ DF í»ñçáõÙ áõÝÇª ³Õ³ã»Ùù
11 MT ²¹³Ù³ ÷Ë Ç ÝáÝ MT í³ëÝ µ³ÝÇÝ ÷Ë Ç ÉñáõÙÝ
12 D ãÇù Ç
13 T ¼³Ý áñ ÷Ë °Ã¿
14 T ³Ý÷á÷áË³Ï³Ý ÷Ë ³õÇï»Ý³Ï³Ý
15 F ¼»é³ÑÇõë³ÏÝ
16 D áñ¹õáó
18 DF ÙÇ³ÏÇ MT áñ ÙÇ³õáñÇ ÷Ë µÝáõÃ»³Ý ÙÇ³ÏÇõ
19 D ½Ù³ñ¹ÁÝ M ½²¹³Ù ÷Ë ½Ù³ñ¹ë T ÷ã»ó³ñ ³õ¹ëÝ ³é³çÇ ÷Ë ¹ñáßÙ»ó³ñ… ³ßË³ñÑÇ T ½Ý³ ÷Ë ½Ù³ñ¹ë
20 DFT ãÇù °õ MT øáÇÝ å³ñ·»õÇ

Պարգեւեցեր զաւծումըն Դաւթի ի տեսանողէն մեծ Սամուելի
Որ գուշակեաց եւղըն սըրուակի, զաւծեալն Աստուած ի յարգանդ Կուսի,
Ծնանելով յազգէն Յուդայի, որդի լինել ըստ մարմնոյ Դաւթի,
Հեղեալ շնորհաց Հոգոյ բերանի, զարդարեցեր զմաստւնս աշխարհի:
Տալով տեղի գրոյն կենդանի, վասըն մեծի պարգեւի,
Ահա ընկա՛լ զնոր երգս աւրհնութեան յիշատակի մեծին Դաւթի եւ Յակոբա:

***Ա**յսաւր փայլէ աւր քո լուսաւոր, յիշատակաւ տաւնիս ղամբաւոր,*
Երջանիկ աւծեալդ դիտաւոր, արքայ եւ Տէր Դաւիթ Թագաւոր:
Հայր Աստուծոյ եղեր յայտնաւոր, Թագաւորաց լինել աՀաւոր:
Առեր գաւազան եւ ցուպ Հովուոր, լինել գազանացն աՀեղ զաւրաւոր:
Երգեալ սաղմոս երգ արժանաւոր, վասըն յաւիտեան Բանին միաւոր:
Ընտրեցար ազգաց լինել Թագաւոր, երկոտասան ցեղիցն ըղձաւոր,
Մըտեր ի գումարն Հանդիսաւոր, վասըն Հըսկային մարտի սոսկաւոր,
Եղեր ճակատամարտի խըմբաւոր, վասըն գոռոզ Գողիաթայ պատերազմաւոր,
Հարեր քարամբ քոյին պարսաւոր, զճակատն ապըստամբ եւ Հըպարտաւոր
Եղեր չըքնաղ անձամբ ճեմաւոր եւ Հանդիսաւոր,
Ահա ընկալ զնոր երգս աւրհնութեան յիշատակի մեծին Դաւթի եւ Յակոբա:

***Տ**էր զըղջանայ վասըն Սաւուղայ, որ Թագաւորեաց մեծի տանն Յուդայ,*
Վասն աւրհնելոյ սըբոյն Մովսէսի, զԲենիամէնքն յելսն յԵգիպտոսի,
Թագաւորէ Դաւիթ ի յերկրի, յաւրինակ Փըրկչին մերոյ Յիսուսի,
Յաղթել զայլ ազգին ի յասպարիսին, որպէս Տէրն զԲանսարկուն ի մէջ աշխարհի:
Կանգնեաց զՍիոն արժան Հանդիսի, որպէս Տէր մեր Յիսուս Սուրբ զԵկեղեցի,

---

22 MT ÷Ë 21-22 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ. ÜáÛÝ ßÝáñÑ»ó»ñ ½³õ-ÍáõÙÁÝ ¸³õÃÇ, Ó»é³Ùµ ê³Ýõ»ÉÇ ëáõñµ ï»ë³ÝáÕÇ
23 F »ÕÁÝ
25 DF Ðá·áÛ¹ T ãÇù 25-26 ïáÕ»ñÁ
26 M ³õñÇÝÇ ÷Ë Ï»Ý¹³ÝÇ M ùáÇÝ ³ñù³ÛÇ ÷Ë å³ñ-·»õÇ
28 MT ëáõñµ ÛÇß³ï³Ï ÷Ë ÛÇß³ï³Ï³õ M ËÙµ³õáñ DF ï³õÝÇ ùá Õ³Ùµ³ñ³õáñ
29 F ³õÍ»³É T àí »ñç³ÝÇÏ ³õÍ»³É, Ã³·³õáñ ëáõñµ Ù³ñ·³ñ¿ ÷Ë àí… Ù³ñ·³ñ¿
30 T ²ëïáõ³Í³Ñ³Ûñ ÷Ë Ñ³Ûñ ²ëïáõÍáÛ
31 DF Ñáíáõ³õáñ F ·³½³Ý³ó MT Ù³Õ³Ë ÷Ë ·³õ³-½³Ý T ãÇù ÉÇÝ»É… ½³õñ³õáñ
32 MT ê³ÕÙáë»ó»ñ »ñ·³Ûñ ÷Ë »ñ·»³É… »ñ· MT áõ-ÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.

îÝ³õñ¿ÝáõÃ»³ÝÝ ÷ÁñÏ³Ý³õáñ, ¹¿Ù ·³½Ý³ó, ³Ñ»Õ ½³õñ³õáñ,
¼³ñç »õ ½³é»õÍ Ñ³ñ¿ñ ½³õñ³õáñ, ½¹»õë í³Ý»ó»ñ áñå¿ë ½»ñÏÝ³õáñ
ºõ ¹Çõñ³Ý³Ûñ ê³õáõÕ Ã³·³õáñ

33 T ¸áõ ÁÝïñ»ó³ñ T ÉÇÝ»É ÷Ë ³½·³ó
34 T Ø³ñï»³ñ ÁÝ¹¹¿Ù ã³ñÇÝ ³Ñ³õáñ, ÁÝ¹ ÷Ë ÙÁ-ï»ñ… í³ëÁÝ
35 DF ºÉ»ñ Ç ÷Ë ºÕ»ñ F ¶áÕÇ³¹³Û T ãÇù ïáÕÁ
36 MT ½¶áÕÇ³Ãáõ ×³Ï³ï ½³õñ³õáñ ÷Ë ½×³-Ï³ïÝ… ÑÁå³ñï³õáñ
37 MT ÁÝ¹ áñ Ù³Ë³Ûñ ê³õáõÕ Ã³·³õáñ ÷Ë »õ Ñ³Ý¹Çë³õáñ
38 D Ç ÛÇß³ï³ÏÇ D Ú³Ïáíµ³Û, ³Õ³ã»Ùù
39 F Ù»Í MT ³½·ÇÝ Úáõ¹³ÛÇ ÷Ë Ù»ÍÇ… Úáõ¹³
40 DF ½´»ÝÇ³ÙÇÝ»³ÝùÝ T Ù»ÍÇÝ ÷Ë ëñµáÛÝ
41 T Úáõ¹³ÛÇ Ç ÝÁÙ³ÝáõÃÇõÝ ÷Ë Ç Û»ñÏñÇ, Û³õñÇ-Ý³Ï T ãÇù Ù»ñáÛ
42 F Û³ëå³ñÇëÇ T î¿ñ ½´»ÉÇ³ñ Ç Ëáñë ³Ý¹ÁÝ¹Ç ÷Ë áñå¿ë… ³ßË³ñÑÇ
43 D Á½ëÇõÝ ÷Ë ½êÇáÝ F Á½êÇáíÝ D ÚÇëáõë Ù»ñ ½»Ï»Õ»óÇ ÷Ë ÚÇëáõë… ½»Ï»Õ»óÇ T ÷Ë 43-49 ïá-Õ»ñÇ áõÝÇ.

¸³õÇÃ ßÇÝ¿ ½É»³éÝ êÇáÝÇ, áñå¿ë »õ î¿ñ Ù»ñ ½»Ï»Õ»óÇ,
²õÍÙ³ÙµÝ ³é»³É ½Û³ÕÃ³Ý³Ï Ù³ñïÇ,
½³ñù³Û³Ï³Ý Ã³·ÁÝ ó³ÝÏ³ÉÇ,
ì³ëï³Ï»Éáí ×Á·³Ùµù Ç Ù³ñÙÝÇ, É³Éáí
Ã³Ý³Ûñ ½Ù³ÑÇ×ëÝ ³ÝÏáÕÇ,
ò³ÝÏ³Ûñ Ã»õ³õù áñå¿ë ½³Õ³õÝÇ, ÃÁéã»É
¹³¹³ñ»É Ç Û³Ý³å³ïÇ,
Ì³ñ³õ»Éáí áñå¿ë ½»Õç»ñõÇ, ÷³÷³·»Éáí
çñáÛÝ ´»¹Õ³Ñ»ÙÇ

Զարգացաւ ի ծոցն Երուսաղէմի, որպէս գփեսայ ի յառագաստի,
Հրաշիւք եղեւ յաղթանակ մարտի, արքայական թագիւ ցանկալի:
Նարդոս արտասուաւք քրքում սաղմոսի, ծորմամբ հրահոսման Հոգոյն ճշմարտի:
Ցանկայր թէւս ունել որպէս զաղաւնի, թռուցմամբ դադարեալ ի յանապատի:
Վաստակելով երկամբք ի մարմնի, արտասուաւք թանալ զմահիճս անկողնի,
Բաղձմամբ սրտիւ ելանել յերկրէ եւ մտանել առ Աստուած
Ահա ընկա՛լ զնոր երգս աւրհնութեան յիշատակի մեծին Դաւթի եւ Յակոբա:

Ուրա՛խ լեր, Սիոն դշխոյ պերճացեալ, անմահ փեսային առագաստ կազմեալ,
Յանվախճան լոյսն միացեալ, սրովբէական զաւրաւք առ լըցեալ,
Որ շնորհեցաւ քեզ հովիւ ընտրեալ, յառաքելական գընդէն կոչեցեալ,
Տեառնեղբայր Յակոբ սիրադրեալ, ի Յովսեփայ ըստ մարմնոյ ծընեալ,
Որ եղեւ արդար կոչեցեալ, լինելով վըկայ Բանին մարմնացեալ,
Ի յաշտարակ տաճարին ելեալ, յանդիման հրէից զՔրիստոս քարոզեալ:
Ի գահից անդի ի վայր արկեալ, զյաղթանակ մարտի պըսակն ընկալեալ:
Համարձակափայլ լուսով ծաւալեալ, ազգաց եւ ազանց ձիրըս պարգեւեալ,
Նոր պատարագ Տեառն մատուցեալ եւ քահանայապետ երեւեալ,
Ահա ընկա՛լ զնոր երգս աւրհնութեան յիշատակի մեծին Դաւթի եւ Յակոբա:

Իւսմամբ երկուց կտակարանաց, եկեղեցի միշտ պայծառանայ,
Աստուածահաւր երջանկին Դաւթայ եւ Տեառնեղբաւր Սրբոյն Յակոբա,

---

44 F ãÇù ï áÕÁ

46 DF ë ³ ÕÙáëÇõ D Ññ ³ Ñáë F Ññ ³ Ñáë ³ Ý D Ðá·õáÛÝ M ãÇù ï áÕÁ

47 D áõÝ» áñ ÷Ë áõÝ»É áñ å¿ë

48 D »ñÏ ³ Ùù M ×Á· ³ Ùµù ÷Ë »ñÏ ³ Ùµù M É ³ Éáí ÷Ë ³ ñ ï ³ ëáõ ³ õù

49 M ÷Ë ï áÕÇ. Ì ³ ñ ³ õ»Éáí áñ å¿ë ½»ÕçÇõñÇ, Í ³ ñ ³ -õ»Éáí çñáÛÝ ´»¹¿¿ÙÇ

51 F êÇáíÝ T ãÇù ¹ßËáÛ MT Ã ³ · ³ õáñÇÝ ÷Ë ³ ÝÙ ³ Ñ ÷»ë ³ ÛÇÝ

52 D ØÇßï Û ³ Ýí ³ Ë× ³ Ý F ÉáÛëÁÝ ÙÇßï MT ãÇù ï áÕÁ

53 MT ÷Ë ï áÕÇ. ¼Ç ßÝáñÑ»ó ³ õ ù»½ ÷»ë ³ Û ÁÝï ñ» ³ É, Û ³ é ³ ù»Éáó ¹ ³ ëáõÝ Ù»Í ³ ñ» ³ É

54 T î» ³ éÝ ÚÇëáõëÇ »Õµ ³ Ûñ ëÇñ»ó» ³ É ÷Ë î» ³ éÝ »Õµ ³ Ûñ... ëÇñ ³ ¹ñ» ³ É

55 F àñ »õ T ÷Ë ï áÕÇ. Ú ³ Ïáµ Ë ³ µáÕ ³ ñ¹ ³ ñ ³ Ýáõ ³ Ý» ³ É, áñ å¿ë Ý ³ ËÝÇÝ Æëñ ³ Û¿É Ïáã» ³ É

56 D ù ³ ñá½» ³ ó MT Ç Éáõñ ÷Ë Û ³ Ý¹ÇÙ ³ Ý

57 D · ³ ÑáÛÇó M µ ³ ñÓñáõÃ» ³ Ý ÷Ë · ³ ÑÇó F ³ Ýï Ç T ÷Ë 57-59 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.

Ú ³ ÛÝÅ ³ Ù Ññ¿Çó ½ ³ Õ ³ Õ ³ Ï µ ³ ñÓ» ³ É, »õ Û ³ ßï ³ ñ ³ Ï¿Ý Ç í ³ Ûñ Á½Ý ³ ³ ñÏ» ³ É, ¼·ÉáõË ëÁñµáÛÝ ï á÷ ³ Ý ³ õ Ñ ³ ñ» ³ É, ½í Ï ³ Û ³ Ï ³ Ý åÁë ³ ÏÝ ÁÝÏ ³ É» ³ É

Üáñ å ³ ï ñÇ ³ ñ· »Õ»õ Ó»éÝ ³ ¹ñ» ³ É, Ýáñ å ³ ï ³ ñ ³ · î» ³ éÝ Ù ³ ï áõó» ³ É

58 M ãÇù 58-59 ï áÕ»ñÁ

61 T Ç Ï ³ ñ·Ç »Ï»Õ»óÇë Ù»ñ å ³ ÛÍ ³ é ³ ëóÇ ÷Ë »Ï»-Õ»óÇ... å ³ ÛÍ ³ é ³ Ý ³ Û T áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. ²ë-ï áõ ³ Í ³ µ ³ Ý »ñ·áÛÝ ë ³ ÕÙáëÇ, Ï ³ ÃáõÕÇÏ» ³ Û ù ³ Õóñ ³ µ ³ Ý ÃÁËÃÇ

62 F Ú ³ Ïáíµ ³ T »õ Ú ³ Ïáµ ³ Û »Õµ ³ õñÝ ÚÇëáõëÇ ÷Ë î» ³ éÝ»Õµ ³ õñ... Ú ³ Ïáµ ³ MT ÷Ë 62-71 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.

²ë ï áõ ³ Í ³ Ñ ³ õñ »ñç ³ ÝÏÇÝ ¸ ³ õÃÇ »õ Ú ³ Ïáµ ³ Û »Õµ ³ õñÝ ÚÇëáõëÇ,

²ë ï áõ ³ Í ³ µ ³ Ý »ñ·áÛÝ ë ³ ÕÙáëÇ, Ï ³ ÃáõÕÇÏ» ³ Û ù ³ Õóñ ³ µ ³ Ý ÃÁËÃÇ,

Ðñ»Õ¿Ý å ³ ñÇëå »Õ»Ý êÇáÝÇ, Éáõë ³ õáñ»É êáõñµ ½»Ï»Õ»óÇ,

´ ³ éÝ ³ É ½áñáÙÝ Á½²ñ ï »ÙáÝÇ »õ ³ éÝ»É ½ÍÝáõÝ¹Ý Ç í»óÝ ÚáõÝáõ ³ ñÇ,

Æ ùë ³ ÝáõÑÇÝ·Ý Ç ¹»Ï ï »Ùµ»ñÇ, ³ éÝ»É Á½ï ³ õÝ »Õµ ³ õñÝ ÚÇëáõëÇ,

ÀÝ¹ ²ë ï áõ ³ Í ³ Ñ ³ õñ, ³ ñù ³ ÛÇÝ ¸ ³ õÃÇ, ³ Ûë ³ Ñ ³ É ³ Í ë ³ ÕÙáë ³ ëáÕÇ,

Æ ãáñë ³ õáõñë » ³ õÃÁÝ Ñáíõ Ç, ½áñ »õ å ³ ï Ù¿ µ ³ ÝÝ ØÇù ³ ÛÇ,

Ü ³ Ë ³ ·áõß ³ Ï ÍÝÁÝ¹» ³ ÝÝ ÚÇëáõëÇ, áñ áõÃ í ³ ñÇã ³ Ýáõ ³ Ý» ³ É ÏáãÇ

Պարիսպ հրեղէն եղէն գերակայ, մաւր Սիոնի, որ այսաւր ցընծայ,
Բառնալով զորոմն, որ բուսաւ ի նմա, զգայլն ապականիչ, որ հերքեալ ողբա,
Եւ մեղուցեալքըս յամենայնի, որ պատուիրանացն եղաք անտեղի,
Խոստովանիմք ի յեկեղեցի, զոր անգիտացեալ եղաք կանոնի,
Առնել ըզծնունդն Տեառն ի նոյն պատկերի,
Որ մկըրտութեան խորհուրդն աւարտի,
Որպէս ուսուցին մեզ անփոփոխելի ուղղափառաց դասքն ի հանդիսի:
Հերքիչն Եւտիքիա եւ Արտեմոնի, պըղծոյն Նեստորէ եւ Արիոսէ,
Քաղցրաձայն հնչմամբ աւրհնել զԲանն Աստուած:
Ահ յիշեսցես
Եւ եւս առաւել
Ձանձինս մեր:

Րամից լուսոյն ծընաւղ Միածնին, մայր Աստուծոյ, Սուրբ Աստուածածին,
Որ զարդարեցեր զհնութիւն կողածնին, մաւր քո Եւայի մեղաւք գլորելոյն,
Բարձրացուցեր զԱդամ ի յադին, քո սուրբ ծնընդեամբդ, որ էր զառաջինն:
Բարեխաւսեա՛ քո Սուրբ Միածնին, քաղցրացուցանել զկամսըն Հայրենին,
Կըցորդութեամբ Յովհաննու մեծին եւ Ստեփաննոսի Նախավըկային:
Նաեւ մերոյ Սուրբ Լուսաւորչին, արեւելեան ժրաջան հըսկողին,
Մարգարէիւք գուշակաւղ դասին, եւ առաքելոց ընտրեալ սուրբ գընդին
Եւ որոց տաւնեմք այսաւր զյիշատակ, Սրբոյն Յակոբայ եւ մեծին Դաւթայ
Շնորհել աշխարհի ըզխաղաղութիւն, եւ յանցանաց մերոց թողութիւն,
Ընդ Սրբոցն միաւորիլ, աւրհնել զԱստուած յաւիտեան
Եւ այժմ ողորմեա:

---

63 DF êÇá í ÝÇ
64 DF ³ å ³ Ï ³ ÝÇã
66 D Ï ³ Ýá í ÝÇ
67 F ãÇù î» ³ éÝ
70 DF ºõ ï Çù» ³ F ² ñ ï »ÙáÝ¿ D ² ñÇá ëÇ
71 DF ãÇù ÑÝãÙ ³ Ùµ
75 DF ð ³ Ù ³ õÕ MT ÷Ë 78-84 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ.
ð ³ ÙáÕ Éáõë á□Ý, ÍÁÝ ³ õÕ ³ ÝÑ ³ ëÇÝ, ½ÇÙ ³ Ý ³ ÉÇÝ »õ ½ ³ Ý× ³ é»ÉÇÝ,
Ø ³ □ñ ÉÇÝ»Éá í ² ë ï áõÍá□ ´ ³ ÝÇÝ, Ýáñá ·»Éá í ½µÝáõÃÇõÝë Ù ³ ñ¹ Ï ³ □ÇÝ,
´ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ º ùá ëáõñµ ØÇ ³ ÍÝÇÝ, ï ³ Éá í Ù»½ ½ ³ é ³ ï Æõñ ½áÕáñÙáõÃÇõÝ,
Îóáñ¹áõÃ» ³ Ùµ êáõñµ Î ³ ñ ³ å» ï ÇÝ, ê ï »÷ ³ ÝáëÇÝ »õ Èáõë ³ õáñãÇÝ,
Ø ³ ñ· ³ ñ¿Çó ï »ë ³ ÝáÕ ¹ ³ ëÇÝ »õ ³ é ³ ù»Éáó ÁÝ ï ñ» ³ É »ñ ³ ÙÇÝ,
ºõ ½áñ ï ³ õÝ»Ùù ½□ ³ ÕÃ ³ Ý ³ Ï Ù ³ ñ ï ÇÝ,
½² ë ï áõ ³ Í ³ Ñ ³ õñ ¸ ³ õÇÃ ³ ñù ³ □ÇÝ,
ºõ ½Ú ³ Ïáµ ³ □ »Õµ ³ õñÝ ÚÇëáõëÇÝ, ³ ñ¹ ³ ñ ³ Ýáõ Ý ëáõñµ Ñ ³ □ñ ³ å» ï ÇÝ
ºõ ³ Ù»Ý ³ □Ý ëñµáó Ñ ³ Ý¹ÇëÇÝ, áñù □² ¹ ³ Ù ³ □ ÙÇÝã ÙÇÝã ³ Ûëû ÙÇ ³ ñë ³ ÝÇÝ Ù»½ Ñ ³ ëÇÝ,
Ø»½ áÕáñÙ»É □ ³ õáõñÝ ³ Ñ ³ ·ÇÝ »õ ³ ½ ³ ï »É Ç ÑÁñá□ ·»Ñ»ÝÇÝ
76 D ³ Ý ³ ñ ³ ï ÷Ë ² ë ï áõÍá□
77 F ÍÝÁÝ¹» ³ ÙµÝ F áõñ ÷Ë áñ D ÍÝÁÝ¹» ³ Ùµ ï Áõ¿ñ ½ ³ é ³ çÇÝ
78 D ù ³ Õóñ ³ óáõó»É D ½Ï ³ ÙùÁÝ
80 F ºõ Ù»ñá□ D ºõ ÷Ë Ü ³ »õ D Ù»ñá□ D Ùß ³ ÏÇÝ ÷Ë ÑÁë ÏáÕÇÝ
82 DF áñá□ D ³ □ë ³ õñ ï ³ õÝ»Ùù ½□Çß ³ ï ³ Ï D Ú ³ Ïá í-µ ³ □

ՓՈԽ

Յակովբոս ընտրեալ վըկայ, որդի Յովսէփայ
Եւ ըստ մարմնոյ եղբայր իսկ Տեառն, Փըրկչին Յիսուսի՟:

Որ զնմանութիւն Նորին ի քեզ բերելով
Եւ չարչարակից Նըմայ եւ փառացն Հաղորդ:

Հանդէս սոսկալի ցուցեր դէմ Բելիարայ
Եւ յաղթող գըտար նըմայ քոին ճգնութեամբ:

Անմարմնոց զաւրաց դասուց քո իսկ նըմանեալ,
Ի պահս եւ յաղաւթս կանխեալ միշտ եւ հանապազ:

Նոր հաւտի ընտրեալ հովիւ, ով սուրբ Հայրապետ,
Ի հովըւապետէն մեծէ ի Փըրկչէն մերմէ:

Նոր իմն աճաւոր խորհուրդ այսմ աւուր տաւնիւ,
Զոր եկեղեցիք տաւնեն զՅայտնութիւն Փըրկչին:

Երկինք եւ երկիր հընչեն նոր աւրհներգութեամբ
Եւ զփառս ի բարձունս երգեն նորածնեալ մանկանն:

Սուրբ վըկայական արեամբդ քո արժանացեալ,
Առնուլ զանթառամ պըսակն ի տըւողէն բարեաց:

Ի յաւուր մեծի ծագման Որդւոյն Աստուծոյ,
Բարէխաւս ունիմք ըզձեզ վասն անձանց մերոց:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 74µ-75³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 339µ-340µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 320³µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 338µ-339³
Êáñ³·Çñ
BD ï»°ë í»ñ»õáõÙ M Úáñ¹áñ³Ï ï³ÕÇë T Ú³Ïá-µ³□ ³é³ù»Éá□Ý
Ì³□ñ³Ï³å³ ÚáÑ³ÝÝ»ëÇ
´Ý³·Çñ
1 B ÁÝ¹ñ»³É
2 B öÁñÏÇã T öñÏãÇÝ Ù»ñá□Ý Ø»ëÇ³□ ÷Ë Çë Ï... ÚÇ-ëáõëÇ

ԴՈՒԳ. ԻԳ. 10
4 MT ¶áÉ ÷Ë ºõ
6 T ÷Ë ïáÕÇ. øá□ÇÝ ×Á·ÝáõÃ»³Ùµ □³ÕÃáÕ ¹áõ ·Áï³ñ ÝÁÙ³
7 BMT í³ñáõó ÷Ë ¹³ëáõó
8 T ÷Ë ïáÕÇ. ØÇßï »õ Ñ³Ý³å³½Ç å³Ñë »õ □³-Õ³õÃë ×Á·Ý»³É
9 B ÁÝ¹ñ»³É T î¿ñ Ú³Ïáµ ÷Ë ëáõñµ Ð³□ñ³å»ï
10 T Ù»ñÙ¿ ÷Ë Ù»Í¿ Ç T ÚÇëáõë¿ ÷Ë Ù»ñÙ¿
11 B å³ïÇõ ÷Ë ï³õÝÇõ MT ãÇù 11-12 ïáÕ»ñÁ
13 D »ñ·ë ³õñÑÝáõÃ»³Ùµ ÷Ë ³õñÑÝ»ñ·áõÃ»³Ùµ
14 MT øá□Çß³ ï³Ï³õë ÷Ë Ýáñ³ÍÝ»³É Ù³ÝÏ³ÝÝ
18 DT Á½ù»½ ÷Ë Á½Ó»½

ԾԺԲ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՍԱՐԿԱՒԱԳԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՍԱՐԿԱՒԱԳԻՆ

Քարոզ կենդանի եւ ձայն բանաւոր,
Ազդումն եւ պատճառ շնորհազարդեալ շնորհաւք շնորհողին:
Յարգանդ մաքուր եւ ի ծնունդս անախտ,
Նախահրաւէր առաքելոց եւ մարգարէից,
Բացաւղ երկնից խորանացն եւ տեսաւղ զանտեսանելին բիւրաւք հրեշտակաւք[ա]*:*
Վըկայ պանծալի եւ շաւիղ անհետազաւտելի, հեղումն արեան հրաշալի,
Սիրով հետեւաւղ չարչարանացն Եմմանուէլի,
Ըլտուղ բոլորեալ եւ պատարագ հաճոյացեալ առաւել քան ըզՀաբէլին[բ]*:*
Պատկեր հրեշտակի տեսութիւն անմերձենալի ըլտուղ Խաչին Յիսուսի,
Սուրբ Ստեփանոս ճըշմարիտ վըկայ առաքելական մատենից,
Հայցեա՛ առ Հայր ի յերկինս զքաւութիւն տաւնողացս
Ըզլիշատակըս քո մեծդ ի վըկայս, աղաչեմք:

Սուրբ եւ փառաւորեալ եւ առաքեալ ընտրեալ,
Արմատ երեւելի եւ անուն բարձրացեալ, նահատակ յաղթաւղ
Եւ անճառիցըն տեսաւղ:
Հրեշտակաց ցանկալի եւ համանմանիցըն քոց սիրելի,
Պատարագ հաշտարար, յորում տեսանի լոյսն անմերձենալի,
Մարտիրոսաց արիւն ցանկալի կոչմամբ պըսակացըն քոց յաւրինի,
Սուրբ Ստեփանոս ծաղիկ հովանաւորեալ, իջմամբ ցաւղոյն երկնաւորի:
Մովսիսադիր աւրինացըն յաղթաւղ, աւետարական շնորհացըն սիրաւղ,
Զարչարանաց Միածնին ըմպաւղ, չարչարողացըն քոց աղաւթաւղ[գ]*,*
Մեղսասէր ազգին քարոզաւղ, դիտապետին զգաստացուցանաւղ,
Զտեղի վիճակի քոյ գերափայլ եւ պայծառահրաշ վըկայութեամբ լըցեալ,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 529µ-532µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 281 ³ -285µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 340µ-343µ
E-Ó»é. ÑÙñ. 2061, Ã»ñÃ 86µ-91 ³
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 183µ-186µ

Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ CE ø ³ ñá½ êñµáÛÝ ê ï»÷ ³ ÝáëÇ Ü ³ Ë ³ í Ï ³ ÛÇÝ DF ø ³ ñá½ êñµáÛÝ ê ï»÷ ³ ÝÝáëÇ Ü ³ Ë ³ í Ï ³ ÛÇ

Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A ÐÀ. êñµáÛÝ ê ï»÷ ³ ÝáëÇ Ü ³ Ë ³ ë ³ ñ Ï ³ õ ³ ·ÇÝ »õ ³ é ³ çÇÝ í Ï ³ ÛÇÝ ÐÀ. êñµáÛÝ ê ï»÷ ³ ÝáëÇ øñÇë ï á-ë ³ ¹ ³ õ ³ Ý Ø ³ ñ ï Çñ áëÇÝ êñµáÛÝ ê ï»÷ ³ ÝáëÇ Ü ³ -Ë ³ í Ï ³ ÛÇÝ ³ ë ï áõ ³ Í ³ ¹ ³ õ ³ Ý Ù ³ ñ ï ÇñáëÇÝ

´Ý ³ ·Çñ
5 C Ëáñ ³ Ý ³ ó¹ C ï»ëáÕÇ¹ E ï»ë ³ ÝáÕÇ¹ ½ ³ Ý ï»ë ³ Ý»ÕÇÝ

ա Գործք Է 55
6 D ß ³ é ³ õÇÕ F ãÇù »õ
7 F ¾Ù ³ ÝáõÇ¿ÉÇ
բ Ծննդ. Գ 4
9 CDE å ³ ï áõáÕ ÷Ë åÁ ï áõÕ F ÚÇëáõëÇ ÷Ë Ê ³ ãÇÝ ÚÇëáõëÇ
10 CDEF ãÇù ×ÁßÙ ³ ñÇ ï CDEF Ù ³ ï »ÝÇóÝ
12 CDEF ÷Ë ï áÕÇ. ² Õ ³ ã»Ùù
14 EF »ñ»õ» ³ É
16 E Ññ»ß ï ³ Ï F Ñ ³ Ù ³ ÛÝÇ
17 D ï »ë ³ Ý»ÉÇ CDEF ³ Ý× ³ é»ÉÇ ÷Ë ³ ÝÙ»ñÓ»Ý ³ ÉÇ
18 C ãÇù Ø ³ ñ ï Çñáë ³ ó… ó ³ ÝÏ ³ ÉÇ EF ³ ÝáõÝ ÷Ë ³ -ñÇõÝ
19 CDEF Ñáí ³ Ý ³ õáñ CDEF »ñÏÝ ³ õáñ
21 EF ÁÙµáÕ
գ Գործք Է 59
22 CDEF ãÇù Ø»Õë ³ ë¿ñ… ù ³ ñá½ ³ õÕ
23 CDE íÁÏ ³ ÛÇóÝ ÉÁóáÕ F ÉÁóáÕ ÷Ë ·»ñ ³ ÷ ³ ÛÉ… ÉÁó» ³ É

Հայցեա՛ առ Հայր ի յերկինս զքաւութիւն տաւնողացս
Ըզյիշատակըս քո մեծդ ի վըկայս, աղաչեմք:

Առաջին սարկաւագ եւ Նախավըկայ անճառելւոյ Բանին Միածնի Որդւոյն Աստուծոյ,
Պայծառացուցիչ տիեզերաց նորահրաշ վըկայութեամբըդ քո,
Սուրբ Ստեփանոս պատուականդ ի վըկայս պըսակաւոր մեծ եւ զարմանալի,
Ապաստան յուսոյ եւ բարեխաւս աշխարհի,
Առաւաւտ լուսաբեր արեգականն արդարութեան ի մեծ ծագողին:
Հովիտ հոգեւոր եւ շուշան բանաւոր, տաճար տիրակիր եւ քնար անհանդուրժելի,
Ջահ անշիջանելի եւ տեսողացն քոց զարմանալի, գրաւ աշխարհի եւ անուն գովելի,
Առ քեզ կոչեցեր զծնունդս Սուրբ Աւազանին հոգեւոր սիրով միացեալ,
Հայցեա՛ առ Հայր ի յերկինս զքաւութիւն տաւնողացս
Ըզյիշատակըս քո մեծդ ի վըկայս, աղաչեմք:

Տուն Աստուծոյ, տեղի հանդիսի տաւնողին ըզպարգեւս անսահմանելի,
Տաւնողացս յիշատակի սըրբոյն Ստեփանոսի քրիստոսադաւան մարտիրոսի եւ Նախավկայի:
Կալով յատենի անաւրէն հրէիցն եւ տիրասպան ազգէն քարկոծեալ լինի՜,
Վասն ըզՔրիստոս դաւանելոյ դատի յատենի եւ համբարձմամբ ձեռացն ըզՏէր տեսանէ:
Ծունր եդեալ սըրտահառաչ պաղատանաւք աղաւթէ եւ որպէս ծառայ առ Տէր պաղատի,
Վասն ըզպարտաւորսն ազատեցուցանել մաղթէ, զթողիչ մեղացըն ցուցցէ,
Զհամազգիսն ապրեցուցանէ, ըզտըրտմութիւն ուրախացուսցէ, զհաւատացեալըս զաւրացուսցէ,
Երկըրպագուս առնելով զամենեսեան աստուածազաւր Խաչին Քրիստոսի,
Հայցեա առ Հայր ի յերկինս զքաւութիւն տաւնողացս
Ըզյիշատակըս քո, մեծդ ի վըկայս, աղաչեմք:

Ուրա՛խ լեր, հարսըն պանծալի, աստուածազարդեալ Սուրբ Եկեղեցի
Հեղմամբ արեան ծառային Քրիստոսի Սըրբոյն Ստեփանոսի:

26 CDF í Ï ³ Û ÷ Ë Ý ³ Ë ³ í Á Ï ³ CDEF ØÇ ³ ÍÝÇÝ ÷ Ë ³ Ý-× ³ é»Éõá Û… ² ë ï áõÍ á Û
27 CDE í Á Ï ³ Ûáõ Ã» ³ Ùµ DEF ãÇù ø á
28 CDE å ë ³ Ï ³ Ýáõ Ý í Ï ³ Û »õ ÷ Ë å ³ ï áõ ³ Ï ³ Ý¹ Ç í Á-Ï ³ Ûë CDEF ãÇù »õ
30 F »õ ³ ñ» · ³ ÏÝ ÷ Ë ³ ñ» · ³ Ï ³ ÝÝ CEF Ù»½ ÷ Ë Ù»Í CDEF Í ³ · áÕÇ
31 D ãÇù »õ CF Éáõë ³ ÏÇñ ÷ Ë ï Çñ ³ ÏÇñ CDE »õ… ³ Ý-Ñ ³ Ý¹ áõñÅ»ÉÇ F ç ³ Ñ ³ õáñ ÷ Ë ³ ÝÑ ³ Ý¹ áõñÅ»ÉÇ
32 CD çÝ ³ ñ ç ³ Ñ ³ õáñ ç ³ Ñ EF ³ ÝßÇç ³ Ý»ÉÇ ÷ Ë ç ³ Ñ… ½ ³ ñÙ ³ Ý ³ ÉÇ
33 CF ãÇù Ñá · »õáñ
36 DE ³ Ýë ³ ÑÙ ³ Ý»ÉÇë
37 CDEF î ³ õÝáÕ ³ ó ÷ Ë î ³ õÝáÕ ³ óë ÛÇß ³ ï ³ ÏÇ
38 CDEF í Ï ³ Û ó ³ ÝÏ ³ ÉÇ Û ³ õñÇÝ ³ ó (CDE ãÇù Û ³ õñÇÝ ³ ó), Û ³ Ý ³ õñÇÝ ³ ó ù ³ ñ Ï á Í»Éá í ½øñÇë ï áë Ëáë ï á í ³ ÝÇ ÷ Ë ³ Ý ³ õñ¿Ý… ÉÇÝÇ
‒ Գ‒ր֊է Է 58
39 CEF ãÇù ì ³ ëÝ… »õ
40 CDEF ãÇù ëÁñ ï ³ Ñ ³ é ³ ã å ³ Õ ³ ï ³ Ý ³ õù CDF ãÇù »õ CDEF Á½î¿ñÝ ³ Õ»ñë¿ ÷ Ë ³ é.. å ³ Õ ³ ï Ç
41 CDEF ¼Ç ÷ Ë ì ³ ëÝ CDEF ½å ³ ñ ï ³ õáñëÝ ³ ½ ³ ï »-óáõëó¿ CDF ãÇù Ù ³ ÕÃ¿ F óáõó ³ Ý¿
42 F ³ å ñ»óáõëó¿ CD ½Ñ ³ õ ³ ï ³ ó» ³ ÉëÝ
43 CDEF ³ éÝ»É ³ ë ï áõ ³ Í ³ ½ ³ õñ Ë ³ ãÇ øá, øñÇë ï áë ÷ Ë ³ éÝ»Éá í… øñÇë ï áëÇ
46 CF ³ ë ï áõ ³ Í ³ ½ ³ ñ¹
47 DEF øá ÷ Ë øñÇë ï áëÇ

Անճառից եւ անհասից եւ անիմանալեացըն տեսանողի,
Որով պանծացան դասք երկոտասան առաքելոցըն Քրիստոսի,
Որք ականատեսք եւ սպասաւորք եղեն Բանին Աստուծոյ
Եւ Որդւոյն Հաւրն երկնաւորի, որով տեսին ըզհատուցումըն բարի,
Զերկինըս բացեալ, զԱստուածն անմահից եւ մարմնաւորացս մարմնով տեսեալ
Եւ ընդ Աջմէ Հօր կացեալ:
Զիմանալիս եւ զերկնայինսըն զարհուրեցուցեալ,
Ըզսիրելին մատամբըն ցուցեալ ըզչարչարանսն արդարացուցեալ,
Զնախաստեղծսըն հանդերձ իւրեանց ծնընդովքըն փըրկեալ,
Զթըշնամին պարտեալ, զեբրայեցիսն ամաչեցուցեալ,
Նախանձ բարեաց ամենեցուն ծանուցեալ:
Արդ աղաւթիւք սորա եւ ամենայն սըրբոց առաքելոց եւ մարտիրոսաց
Շնորհեսցես մեզ, Քրիստոս, ըզթագաւորըս խրատեալս,
Զիշխանըս հանդարտս, զհայրապետըս սըրբասէրս,
Զերիցունս անարատս, զսարկաւագունըս պարկեշտս
Եւ զհամաւրէն ժողովըրդականքս երկիւղիւըդ Քո միացեալք
Հայցեա՛ առ Հայր ի յերկինս զքաւութիւն տաւնողացս,
Ըզյիշատակըս քո, մեծդ ի վըկայս, աղաչեմք:

Հրակերպ եւ հրափայլ զըւարթուն,
Աստուածակոչ եւ ընտրեալ սարկաւագ եւ սպասաւոր Բանին Աստուծոյ,
Ժողովեալքս ի յիշատակի Քո եւ հաւատացեալքս արեան կըիցըն Քրիստոսի,
Արտասուաւք հայցեմք ի Քէն զուարթուն անշիջանելի,
Ստուերակապըն բաժանաւղ եւ բարեխաւս աշխարհի,
Կոչման Կարապետ եւ ճանապարհ ցանկալի:
Թագաւորաց յաղթանակ, իշխանաց զաւրավիգն,
Քահանայից սըրբութիւն, սարկաւագաց ամրութիւն,
Հաւատացելոց աւգնական, նըննջեցելոցըն հանգիստ,
Ապաւէն կենաց կենդանեաց
Եւ հանգուցելոցըն բարեխաւս առ Քրիստոս,

---

48 CDF ÷Ë ïáÕÇ. ²Ý×³ éÇóÝ ï»ë³ÝáÕÇ
49 CDEF °ñÏáï³ë³ÝÇóÝ ÁÝïñ»ÉáóÝ ÷Ë »ñÏáï³-ë³Ý… øñÇëïáëÇ
50 CDEF ãÇù àñù CDEF ãÇù »Õ»Ý
51 CDEF ãÇù °õ… »ñÏÝ³õáñÇ
52 F ¼²ëïáõ³Í CDEF Ù³ñÙÝáí »ñ»õ»³É ÷Ë »õ… ï»-ë»³É
53 CDF ãÇù »õ CDEF µ³½Ù»³É ÷Ë Ï³ó»³É
Գ··ր Է 55
54 CDEF ¼ÇÙ³Ý³ÉÇëÝ CDEF ãÇù »õ ½»ñÏÝ³ÛÇÝëÝ
55 F Ù³ï³Ùµ C ½ã³ñã³ñ³Ýë
56 CDEF ÷ñÏ»³É, ½ÍÝáõÝ¹ ÝáñÇÝ ³½³ ï»³É ÷Ë Ñ³Ý-¹»ñÓ… ÷ÁñÏ»³É
57 F ½»µñ³Û»óÇë
58 CDEF ãÇù ³Ù»Ý»óáõÝ
59 CDEF ãÇù ²ñ¹… ëÁñµáó
60 CDF ²Õ³õÃÇõù ëáñ³ ßÝáñÑ»ëó»ë ÷Ë ÞÝáñÑ»ë-ó»ë… øñÇëïáë C ½µ³ñ»å³ßï Ã³·³õáñë Ù»ñ ÷Ë Á½Ã³·³õáñë
61 CDF ÑÝ³½³Ý¹ë ÷Ë Ñ³Ý¹³ñïë
62 CDEF ³ÝµÇÍë ÷Ë ³Ý³ñ³ïë CDEF ³Ý³ñ³ïë ÷Ë å³ñÏ»ßïë
63 CF ÅáÕáíñ¹³Ï³Ýë CF »ñÏÇõÕÇõ CDF ³Ùñ³ó»³Éë ÷Ë øá ÙÇ³ó»³Éù
66 CDEF Ðñ³ß³ï»ëÇÉ ÷Ë Ðñ³Ï»ñå »õ
67 F ãÇù »õ
68 CDEF ÏñÇóÝ ÚÇëáõëÇ ÷Ë ³ñ»³Ý… øñÇëïáëÇ
70 CDEF ãÇù êïáõ»ñ³Ï³åÁÝ µ³Å³ÝáÕ
72 F »õ ÇßË³Ý³ó ½³õñ³õÇ·Ý
75 CDF ãÇù 75-76 ïáÕ»ñÁ

Ահա յիշեսցես առաջի պըսակողին Քո զհոգի ննջեցելոց մերոց, խընդրեմք
Եւ եւս առաւել զյորդորումն.,
Զանձինըս մեր:

Փ[Ոխ]

Գանձ անքանակ հրաշագործ մեծ զարմանաւոր, անաւրինակ արուեստաւոր,
Անտեսին տեսաւղ եւ անձեւին իմացաւղ,
Նըկատաւղ Քոյին տեսարանաւքդ առ վերինն,
Ի Քեզ պակուցեալ հիացմամբ անմարմին զըւարթունքն,
Վասըն զի կարեաց անկարաւտ բնութեանցն անկարելի գոլ ըզքեզ կատարեալ,
Արդ որ ես պըսակըդ պըսակողին բարեխաւս,
Ընկալցիս վասն մեր զձայն բանին եւ ըզտաճարն տիրակիր,
Հանդերձ առաքելովք եւ մարգարէիւք եւ ամենայն ընտրելովք,
Զի շնորհեսցես մեզ զխաղաղութիւն եւ առողջութիւն,
Հանդերձ երկիւղիւ եւ սիրով ըզմեաւք պարփակեալ,
Զառատութիւն պըտղոց առաւրէիս բաւականութեամբ
Եւ արդարութեամբ հասանել անմահ եւ անհամար յաւիտենին
Եւ այժմ.:

---

77 C »õ áÕáñÙ»ëóÇë ÷Ë ³é³çÇ... ËÁÝ¹ñ»Ùù D ³é³çÇ åÁë³ÏáÕÇÝ øá D ³é³çÇ ³ÝÙ³Ñ Ã³·³õáñÇÝ ÷Ë ËÁÝ¹ñ»Ùù

79 CDEF ÷Ë 80-92 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ ³□É ÷áË.

öàÊ

ð³µáõÝ ×ßÙ³ñÇï, Ñ½³õñ ½³õñ³õáñ, »õ ³ÝáõÝ ³Ñ³õáñ,
Â³·³õáñ □³ÕÃáÕ, »õ å³ñ·»õ³ó µ³ßËáÕ, àñ¹Ç ²ëï áõÍá□,
´³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ êáõñµ ²ëï áõ³Í³ÍÝÇÝ ÇëÏáõÑá□ êñµá□Ý Ø³ñÇ³Ùáõ,
Ð³□óÙ³Ùµ êáõñµ »õ □³é³çÁÝÃ³ó Î³ñ³å»ïÇÝ »õ ØÏñïãÇÝ Úáí³ÝÝáõ,
Ð»ÕÙ³Ùµ ³ñ»³Ý (E ³ñ»³Ùµ) Í³é³□ÇÝ øá êñµá□Ý ê ï»÷³ÝáëÇ
Ú³é³çë³ñÏ³õ³·Ç »õ Ü³Ë³íÏ³□Ç (D áõÝÇ ß³ñ. áñá□ ³□ë³õñ ¿□Çß³ï³Ï),
²Õ³ã³Ý³õù ³é³ù»Éáó ëñµáó (E ãÇù ëñµáó) »õ Ù³ñ·³ñ¿Çó,
ÊÝÏ³Ýáõ¿ñ (C ËÝ·³Ýáõ¿ñ) Ñ³□óÙ³Ùµ êñµá□Ý ¶ñÇ·áñÇ Ð³□³ëï³Ý»³óë Èáõë³õáñãÇ,
ºõ Ñ³Ù³õñ¿Ý Á½ø»½ ëÇñáÕ³ó ×·Ý³õáñ³óÝ ¹³ëáõó,
àñáó Ñ³□óÙ³Ùµ å³Ñ»ëó»ë Á½ÅáÕá íáõñ¹ë Æ Ïñ Çó µáÉáñÇó ÷áñÓ³Ý³ó:
àõÕÕ»É Á½ÙÇïë µÝ³õÇó Ç ß³õ»Õë ³ñù³□áõÃ»³Ý¹ »ñÏÝÇó,
´³ñ»Ë³õëáõÃ»³Ùµ êñµá□Ý ê ï»÷³ÝáëÇ »õ ³Ù»Ý³□Ý ëñµáó øáó,
ÚáñÅ³Ù·³□ó»ë Ñ³□ñ»ÝÇ ÷³é³õù³Ñ³ ïáõó³Ý»É Á½í³ñÓë Ñ³õ³ï³ó»Éáó,
ºõ ³□ÅÙ áÕáñÙ.:

88 CDE ÷Ë 88-92 ï áÕ»ñÇ áõÝ»Ý.
ÞÝáñÑ»³ ½Ë³Õ³ÕáõÃÇõÝ »ñÏñå³·áõ³óë ²Ù»Ý³ëáõñµ ºññáñ¹áõÃ»³Ý¹,
ºõ ³□ÅÙ áÕáñÙ»³ó Ù»½ î¿ñ ²ëï áõ³Í Ù»ñ Áëï ÙÍÇ.

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻՆ

***Ի** խաչին տընկեալ որթոյն*
Ողկոյզ վաղահաս խայծեալ,
Քարամըք ճըմլեալ գինի
Ուրախարար սիրով:

***Ս**էր սիրոյ սերման ծընունդ,*
Սիրաբողբոջ բուսոյ ծաղիկ,
Պըտուղ քաղցրահամ ճաշակ
Հրեշտակատիպ տեսիլ:

***Տ**եսանաւղ էին լուսոյ*
Անտեսին Հաւր ի բարձունս.
Եւ ծոցածին Բանին
Անեղ եղեալ երբին:

***Ե**րբեմն անեղին առեալ*
Սկիզբն եղականի բնութեանս,
Զոր եւ տեսեալ վըկայն
Յերկինըս բազմեալ փառաւք:

***Փ**առաց թագաւորն երկնից*
Յայտնեալ գինուորին յերկրի.
— Ի յասպարիսիդ վասն իմ
Մի՛ երկընչիր,— ասէ:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 532µ-533µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 75³-76³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79, Ã»ñÃ 338³µ (ö³ñÇ½)
D-Ó»é. ÑÙñ. 80, Ã»ñÃ 344³-345³ (ö³ñÇ½)
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 44³µ
T Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 341µ-342µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 64³µ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 239

Êáñ³·Çñ
ABC ï»°ë í»ñ»õáõÙ. (C êï»÷³ÝÝáëÇ Ü³Ë³í Ï³ÛÇ) D î³Õ ëÁñµáÛÝ êï»÷³ÝáëÇ Ü³Ë³í Ï³ÛÇ, ï»³éÝ Ü»ñëÇëÇ Ð³Ûáó Ï³ÃáÕÇÏáëÇ G î³Õ êñµáÛÝ êï»÷³ÝÝáëÇ Ü³Ë³í Ï³ÛÇ Ø»ÍÇ î»³éÝ Ü»ñë¿ë Ð³Ûáó Ï³ÃáÕÇÏáëÇ T î³Õ Ç Ü»ñëÇë¿ U î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñë¿ë¿ Ï³ÃáõÕÇÏáë¿ (Ã»ñÃ 64µª î³Õ ëñµáÛÝ êï»÷[³ÝÝáëÇ])

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÀ. êñµáÛÝ êï»÷³ÝáëÇ Ý³Ë³í Ï³ÛÇÝ øñÇëïá-ëÇ ²ëïáõÍáÛ
Ì³Ûñ³Ï³å³Æ êï»÷³ÝÝáë

´Ý³·Çñ
1 D áñÃáÛ
3 GU ù³ñ³ÙµÁù C ×ÙÉ»³É
5 D Ç ëÇñá U ëÇñáÛÝ
6 U ëÇñáÛ ÷Ë µáõëáÛ
7 C ä ï áõÕ
8 C ÐñÁß ï³Ï³ïÇå U ï»ë»³É
9 BCU î»ë³ÝáÕ
10 TU µ³ñÓ³Ýó
11 T ÆëÏ»õ U ²ÛÉ»õ ÷Ë ºõ C Íáó³óÇÝ
12 TU ²Ý»ÕÇÝ BC ²Ý ÷Ë ²Ý»Õ DTU »ñµ»ÙÝ
13 TU »Õ»³É ÷Ë ³é»³É
14 U µÝáõÃ»³Ý
15 TU ¼áñ ÇëÏ»õ C íÏ³ÛÝ
16 C Ú»ñÏÇÝë U ÷³éûù
18 A ½ÇÝáñÇÝ B ½ÇÝÁõáñÇÝ U ½ÇÝõáñÇÝ T Û»ñÏÝÇó
20 T ØÇ¹áõ CT »ñÏÝãÇñ

Ասէր աղաղակելով
Առ տիրասպանիցն հանդէս.
— Ահա տեսանեմ զՅիսուս՝
Հաւր ընդ աջմէ նըստեալ[ա]։

Նըստեալն յաւնէր ցուցանել
Վերին հրեղինաց դասուցն.
— Տեսէ՛ք զհողեղէն բնութիւնն
Վասն իմ չարչարեալ նըման։

Նըման խաչելոյն հայցէր
Թողութիւն ըսպանողացն[բ],
Որով կոչեալ Սաւղոս[գ]
Սորին հետեւեալ ոտից։

Ոտիւք սըլացեալ յերկինս
Ի ձեռըս քո, ասէ,
Յիսո՛ւս, աւանդեմ զհոգիս
Մինչեւ ի գալուստ Քո սուրբ[դ]։

Սուրբըդ Ստեփանոս պըսակ
Եւ նախամարտիկ վըկայ,
Վասըն տաւնողացըս քո
Լե՛ր միշտ բարեխաւս առ Տէր։

---

22 U ï Çñ ³ ë å ³ ÝÇó Ñ ³ Ý¹ ¿ëÝ
23 C ² Ñ ³ ▯
24 U Ðûñ Çõñ C Ýë ï » ³ É
ա Գործք Է 55
25 U ï áÕÇó ³ é ³ ç Ëáñ ³ ·Çñª î ³ Õ ëñµá▯Ý ê ï »÷[³ -ÝáëÇ] C Üë ï » ³ ÉÝ T Ð ³ õñ Çõñ
26 C Ñá · »ÕÇÝ ³ ó ÷ Ë Ññ»ÕÇÝ ³ ó U ¹ ³ ëáõó
27 BDU µÝáõÃÇõÝ
28 C ÝÙ ³ ▯ ÷ Ë ÝÁÙ ³ Ý
30 U ¼ÃáÕáõÃÇõÝ
բ Գործք Է 59
31 U àñ »õ ÷ Ë àñáí BGU Ïáã»ó ³ õ C Ïáã»ó» ³ ÉÝ êáõÕáë U êûÕáë
գ Գործք Է 57
32 U ÜáñÇÝ ÷ Ë êáñÇÝ U á ï ÇóÝ
33 C ëÉ ³ ó» ³ É
34 TU î¿ñ Ç C Ó»éë U ³ ë¿ñ
36 AD ØÇÝã B øá▯
դ Գործք Է 58
37 CU êáõñµ BCG ê ï »÷ ³ ÝÝáë U Áê ï »÷ ³ Ýáë
38 ABCDG ãÇù ºõ C í Ï ³ ▯
39 C ì ³ ëÝ ï ³ õÝáÕ ³ óë
40 TU ¸áõ É»°ñ ÷ Ë È»°ñ ÙÇß ï C ãÇù ÙÇß ï B µ ³ ñ¿Ë ³ õë

ՓՈԽ

Նոր ծառոյն կենաց աստուածատունկ դրախտին,
Ծաղիկ նախածին փըթթեալ բուրմամբ անուշից,
Պըտղաբերելով ըզսուրբըն Ստեփանոս:

Արեւն ամփոփեալ ի ծոց ծագողին զարեւ,
Աստղ համապայծառ ծագեալ փոխան լուսատու,
Յարփենւոյն կենաց, սուրբըն Ստեփանոս:

Խաչին խաղողոյ գիմաստութեան բաժակն
Մանկանց Սիովնի նորոյ ի յուրախութիւն
Մատըռուակելով, սուրբըն Ստեփանոս:

Անմահին մահու նոյն մահակից գոլով,
Ըզմահ մեռուցեալ մահուամբ ըստ կենարարին
Քարկոծ խողխողմամբ, սուրբըն Ստեփանոս[‴]:

Վըկայ խաչելոյն անմահութեան կենաց,
ԶՈրդի տեսանեմ մարմնով ընդ աջմէ Բարձրելոյն,
Աղաղակելով գոչէր, սուրբըն Ստեփանոս[ǂ]:

Կացեալ յատենի վասն ոչխարին իւր, գառն
Որոջ վայելուչ կըտրեալ գեղմըն լուսակիզն
Հրէական ձեռաւք, սուրբըն Ստեփանոս:

Առ Տէրըն փառաց աղաւթելով նըման
Ծունըր մաղթանաւք նւիրէր չհամարել ըզմեղս
Ապերախտ ազգին, սուրբըն Ստեփանոս:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 533µ-534µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 76³-77³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 338µ-339³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 345³-346³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 44µ-45µ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 306µ-307³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 242
Êáñ³·Çñ
ABCDG ö[áË] H î³Õ êñµá▯Ý êï»÷³ÝáëÇ Ü³Ë³-
íÏ³▯ÇÝ
Èáõë³Ýó³▯ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Üáñ Ó³▯Ý ³õ»ï»³ó Ó³▯ÝÝ ¿ ÐÀ. êñµá▯Ý êï»÷³-
ÝáëÇ Ü³Ë³ë³ñÏ³õ³·Ç
Ì³▯ñ³Ï³å^a Ü³Ë³íÏ³▯Ý ¿
´Ý³·Çñ
2 H Ì³ÕÇÏÝ áõñ³Ë³ÍÇÝ C ÷ÃÃ»³É
3 C ëáõñµÝ H ëáõñµ B êï»÷³ÝÝáë C ½êï»÷³ÝÝáë H Á½êï»÷³Ýáë
4 D Í³·³õÕÇÝ C ½³ñ»õÝ
5 C Ñ³Ù³å³▯Í³é C ÷³▯É»³É ÝÙ³Ý ÷Ë Í³·»³É ÷áË³Ý H ÷³▯É»³É ÷Ë Í³·»³É
6 BCD Ú³ñ÷»Ýá▯Ý B Ï»Ý³ó áõÕÕáõ³Í^a Éáõëá▯ C Éáõ-ëá▯Ý ÷Ë Ï»Ý³ó C ëáõñµÝ BC êï»÷³ÝÝáë
8 BCG Ø³Ý·³Ýó êÇáÝÇ
9 B Ø³ïÁéÁõ³Ï»Éáí C Ø³ïéáõ³Ï»Éáí D Ø³-ïÁé³Ï»Éáí C ëáõñµÝ BC êï»÷³ÝÝáë
10 H ÝÁÙ³Ý³ÏÇó ÷Ë Ù³Ñ³ÏÇó
11 B Ù»éáõó»ñ
12 C ëáõñµÝ B êï»÷³ÝÝáë H Ï³ó»³É ëáõñµ
‴ Գործք Է 58
15 C ëáõñµÝ B êï»÷³ÝÝáë
ǂ Գործք Է 55
17 A àñáí áõÕÕáõ³Í^a àñá× H í³▯»Éáõñç C Ïïñ»³É ·»ÕÙ
18 C Ó»é³õùÝ ëáõñµÝ B êï»÷³ÝÝáë
19 CH 19-21-ñ¹ ïáÕ»ñÇ ÷áË³ñ¿Ý^a
² Õ³õÃ»ñ ÝÙ³Ý Ë³ã»Éá▯Ý ³é Ð³▯ñ.
- î»ñ, ÙÇ° Ñ³Ù³ñÇñ ëáó³▯½³ñÇõÝ (H ½³▯ë ÷Ë ½³ñÇõÝ) ÇÙ (H ãÇù ÇÙ) Ç Ù»Õë,
Ð³ë»³É ÁÕÓ³Éá▯Ý, ëáõñµÝ êï»[÷³ÝÝáë]

Ցաւանդ առ Յիսուս զհոգին տըւեալ նորուն,
Փառաց ընկալեալ պըսակ ըզյաղթանակաց,
Յաղթողն ի մարտի, սուրբըն Ստեփանոս:

Նախասարկաւագ եւ առաջին վըկայ
Ստեփանո՛ս, պըսակ շնորհաց զքեզ պըսակողին,
Լե՛ր միշտ բարեխաւս զմեզ կեցուցանել:

Էին միայնոյ երրեակ եւ մի լուսոյն
Մատուսցուք յաւէտ ըզփառս ի յիշատակի
Նախավըկային, յաւէտ յաւիտեանս, ամէն:

---

20 CD ÝáõÇñ¿ñ B ÝÁõÇñ¿ñ B Ç Ù»Õë ÷Ë Á½Ù»Õë
21 B ê ï »÷ ³ ÝÝáë
23 H ÷ ³ é ³ óÝ BG ÁÝ· ³ É» ³ É C å ë ³ Ï Áë ï Û ³ ÕÃ ³ Ý ³ -
Ï ³ ó
24 C ëáõñµÝ BC ê ï »÷ ³ ÝÝáë
25 C Ý ³ Ë ³ ë ³ ñ· ³ õ ³ · C í Ï ³ Û
26 BCD ê ï »÷ ³ ÝÝáë C å ë ³ Ï C å ë ³ ÏáÕÇÝ
27 B µ ³ ñ¿Ë ³ õë C Ï»óáõó ³ Ý» ³ É
28 B ÙÇ ³ ÛÝõáÛ
29 C ½÷ ³ éë
30 C Ü ³ Ë ³ í Ï ³ ÛÇ¹

ՓՈԽ

Ի գաւազանէն Յեսսեայ ստեղնեալ Ստեփանո՛ս՜,
Առաջին պըտուղ տընկոյն, որ ի Գողգոթայ:

Նարդոս եւ քըրքում, զըմուռ, ծաղիկ ծովային,
Մանիշակ, շուշան վարդիւք կարմրերփեան պըսակ:

Երկնազարդ պըճնեալ գեղով, նըման Հրեշտակի,
Բուրուառ ոսկեղէն խընկոց խընկաբեր ծառոց:

Բաբուն պանծալի, բանիւ վարդապետ բարի,
Իմաստիւք լըցեալ Հոգւոյն՝ աստուածաբանէր:

Սըրտիւ անձկալեաւ վառեալ ի Հուր սիրելւոյն,
Ի մէջ ջուրց բազմաց պաՀեալ անշիջանելի:

Ի բարձունս երկնից դիտեալ սըրտին մաքրութեամբ,
Անտեսին փառաց տեսեալ զանտեսն ընդ աջմէ:

Սըլացեալ թեւաւք Հոգւոյն երկնաճեմ գոլով,
Սկըզբնատպին յաւանդ տըւեալ զիւրական պատկերն:

Ելից աստիճան գործեալ զՀարկանաւղ քարինսն[բ]*,*
Ընդ ինքեան Հանեալ զբազումս յերկնային խորանսն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 534µ-535µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 77³-78µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 339³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 346³-347³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 45µ-46µ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 316³-317³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 342µ-343³
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 64µ-65³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 245
Êáñ³·Çñ
ABCDG ö[áË] M î³Õ·³ÝÓÇë Ç Ü»ñë¿ë¿ T ³ÝËá-ñ³·Çñ U Úáñ¹[áñ³Ï]
Ì³ñ³Ï³å ª Æ Ü»ñëÇë» Ï³ÃáÕÇÏáë»
Èáõë³Ýó³ÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÀ. êñµáÝ êï»÷³ÝáëÇ Ü³Ë³íÏ³ÇÝ
´Ý³·Çñ
1 C Ú»ëë»³ D Ú»ë»³ U Ú»ë»³ M ëï»ÕÍ»³É BGU êï»÷³ÝÝáë
ա Եսայ ԺԱ 1
2 C åïáõÕ TU Í³éáÝ ÷Ë ïÁÝÏáÝ B ¶áÕ·áÃ³
3 C ùñùáõÙ
4 U Ø³Ýáõß³Ï U í³ñ¹Çõ C Ï³ñÙ»ñ÷»³Ý U Ï³ñÙñ-»ñµ»³Ý C åë³Ï
5 CU ºñ÷Ý³½³ñ¹ C å×Ý»³É TU ·áõÝáí ÷Ë ·»Õáí C ÝÙ³Ý
6 BG ´áõñí³é U ´áõñõ³é C ËÝ·áó ËÝ·³µ»ñ MTU µáõñ»³É ½Ñáï ³Ýáß ÷Ë ËÝÏ³µ»ñ Í³éáó
7 C µ³ÝÇÝ U µ³ÝÇó
8 C Éó»³É CU Ðá·áÝ
9 C êñïÇõ TU êÇñáí ÷Ë êÁñïÇõ C ³ÝÓ³É»³õ U ³ÝÍÏ³É»³õ CMT ç»é»³É ÷Ë í³é»³É T Ñáõñ ÷Ë ë¿ñ B ëÇñ»ÉÁõáÝ CDU ëÇñ»ÉáÝ
11 C ëñïÇÝ
12 MU ï»ëáÕ Ðûñ Æõñ ÷Ë ï»ë»³É ½³Ýï»ëÝ
13 C êÉ³ó»³É CU Ðá·áÝ
14 AD êÏÁ½µÝ³ïáõÇÝ C êÏ½µÝ³ïåÇÝ U êÏÁ½µÝ³-ïÁåÇÝ CMTU ïáõ»³É (U ïÁõ»³É) ³õ³Ý¹
15 ADU ¾ÉÇó T ºõÇ ÷Ë ºÉÇó BCDU ½Ñ³ñÏ³ÝáÕ U ù³ñÇÝëÁÝ
բ Գործք Է 57
16 C Ñ³Ý»É

Կենդանի վըկայ մահուամբ կենդանւոյն յաւէտ,
Ըզմաղթանըս մեր մատո՛ որպէս խունկ անոյշ:

Արքային երկնից զինուոր արի ի մարտի,
Տալ մեզ յաղթութիւն հայցեա՛ ընդդէմ թըշնամւոյն:

***Թ**ագիւ անթառամ Յիսուս պըսակեաց ըզքեզ,*
Հաղորդ քոց փառաց խընդրեա՛ լինել տաւնողացըս:

Որ յուրախութիւն անճառ Տեառըն քո մըտեր,
Պաղատեա՛ եւ մեզ ի նոյն մըտանել ընդ քեզ:

Ղեկաւք հաւատոյ անցեր ընդ ծով աշխարհիս,
Վերածել ըզմեզ մաղթեա՛ ի մեղաց ծովէս:

***Ի** Քեզ համբառնամք ըզմիտս, Քրիստոս Աստըւած,*
Նախավըկային հայցմամբ եւ մեզ ողորմեա՛:

Կերպարան Հաւր, որ զգեցար ըզկերպ Ադամայ,
Վասըն քո մերկացելոյն մեզ լոյս ըզգեցո՛:

Որ բուրուառաւք ծերոց յերկինս դասեցեր զմանուկն,
Զաղաւթս մեր նովաւ ընկա՛լ ի հոտ անուշից:

Սըրբութիւն Սըրբոց, սըրբեա՛ ըզմիտս եւ զխորհուրդս,
Տեսանել ըզՔեզ հոգւով ընդ Ստեփանոսի:

Երեւեալդ ընդ աջմէ Հաւր, տեսողին տաւնիւս
Ձերգաբանս եւ ըզտաւնաւղըս ընդ նըմին դասեա՛:

---

17 C ãÇù 17-26 B Ëáõë ³ Ýóùáõܪ ²Ë ³½· U ï áÕÇó ³ é ³ ç Ëáñ ³ ·Çñª öáË¿ ½Ó ³Ýë B íÁÏ ³ DU Ï»Ý¹ ³ÝáÝ
18 BDU Ù ³ ï á
19 B ½ÇÝÁõáñ U ½ÇÝõáñ TU Ù ³ ñ ïÇñáë ÷Ë Ç Ù ³ ñ ïÇ
20 M ³ õ·Ý ³ Ï ³ Ý U ³ õ·ÝáõÃÇõÝ ÷Ë ³ ÕÃáõÃÇõÝ B Ñ ³ó» ³ U ÃÁßÝ ³ ÙáÝ
21 U Á½ù»½
22 U ùá¹ ÷Ë ùáó BG ÷ ³ é ³ ó¹ A ï ³ õÝáÕ ³ óÁë ùá áõÕÕáõ ³ Í Ñ» ï ³ · ³ áõܪ ï ³ õÝáÕ ³ óë BCDG ï ³ õ-ÝáÕ ³ óë U ïûÝáÕ ³ óë
23 B î» ³ éÝ U î» ³ éÝÁÝ
24 B ä ³ Õ ³ ï» ³
25 U Ñ ³ õ ³ ïáó G ³ ßË ³ ñÑÇ
26 B Íáí¿
27 C ½ÙÇ ï ë BCU ² ë ï áõ ³ Í
28 C Ü ³ Ë ³ í Ï ³ ÇÝ U áÕáñÙ» ³
29 C ãÇù 29-36 U Á½·»ó» ³ É ÷Ë áñ ½·»ó ³ ñ U Á½Ï»ñ å ë
30 U ì ³ ëÝ ABD Ù»ñÏ ³ ó»ÉáÝ ½Ù ³ ñÙÇÝ TU ßÝáñÑ ³ õù ½Ù»½ ÷Ë Ù»½ Éáë BD Á½·»óá
31 BG µáõñ í ³ é ³ õù U µáõñõ ³ é U Í»ñáóÝ
32 B ¼ ³ Õ ³ õÃÁë U ¼ ³ ÕûÃë B ãÇù Ù»ñ B ÁÝ· ³ É TU áñ-å¿ë ËáõÝÏ ³ Ýáß ÷Ë Ç Ñá ï ³ ÝáõßÇó
33 U ëñµáó U ½ÙÇ ï ë
34 U Ñá·áí B ê ï »÷ ³ ÝÝáëÇ
35 AU ¾ñ»õ» ³ É¹ B ºñ»õ» ³ É D ¾ñ»õ» ³ É D ï»ë ³ õÕÇÝ ï ³ õÝÇë MTU Ñ ³ óÙ ³ Ùµ ÷Ë ï ³ õÝÇë
36 BCD Á½ ï ³ õÝáÕùë U ½ ï ûÝûÕë U ÝÁÙ ³

ԱՅԼ ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻՆ

Ի յանմահարար ծառոյն նախատունկ յայտնեալ արմատ,
Ստեփանոս խաչի ծաղիկ, մարտիրոսական պըսակ:
Սարկաւագ հոգւոյն ունակ, վըկայ կենահրաւ մահուանն,
Հատ նիւթ հաւատոյ հատմանն, սէրմըն սիրաբուխ բուսոյ:
Գառըն գիրգաճուն ռահից, ծառ շուշանի ծաղիկ,
Հոտ խընկոյ ստաշխից ախորժ, կենաց եւ մահու միջնորդ:
Մարգարիտ լուսոյ ունակ պըսակ Սիոնի լըրմամբ,
Ծով ճըշմարտիմաց ճառիւք, վըէժ վրիպող պարտուց պարտեալ:
Աղ մաքրողական առիթ, բուժաւղ ախտաժէտ խայթմանց,
Ամպ վաղորդայնոյ ծագեալ, ի ճեմս արեւու ցաւղեալ:
Ջուր կարկաչասահ հոսեալ յանծայրածաւալ ծովէն,
Ուռ խունկնասաղարթ որթոյն, զարիւն խաղողոյ բերեալ,
Քարկոծ խողխողմամբ տըխրիւք, գլխոյր անկմանն ի գլուխ առեալ,
Արեամբ երանգաւք ներկեալ, գեղ հրեշտակական դիմաւք:

ՓՈԽ

Ահեղ նորասքանչ հրաշիւք զհրէիցն հիացոյց զխուժանն,
Ծրագ եւթնաջահեան վառեալ, յանշիջող ջահէն իջման,
Աչք գեղ աղաւնւոյ լըրմամբ, զանտեսին տեսիլ տեսեալ,
Ուժգնակի գոչմամբ մաղթիւք զմեղըս սպանողացն մաքրէր:
Նոյնպէս բիւրասեռ մասամբ զաստեացս աւարտեաց զընթացս,
Անդ առ յարութեանըն դըրան առ Հայր աւանդեաց զհոգին:
Մըշտաշաւ շնորհի նըշխար, առեալ ընդ աշխարհս բաշխեաց,
Երգով գեղգեղմամբ տաւնեմք զաւր աւետաբեր ցընծմանս,
Ղամբարաբընակ յարկիս, որ նորոգեցաւ ի մէնջ,
Ի նոյն լուսական ոսկեանց, գանձ ծածկեալ ծագեաց ի մեզ:
Սըրբութիւն գործի ոգւոց եւ մարմնոց մեծ աւետիս,
Այժմ եւ հանապազ անզըրաւ, ամէնից մեծ աւետիս:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 535µ-538µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 78µ-80³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 347³-348³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 46µ-47µ, áõÝÇ 1-26 ïáÕ»ñÁ
Êáñ³·Çñ
ABG ï»°ë í»ñ»õáõÙ D ²ÜÉ ï³Õ Ý³Ë³íÏ³ÜÇÝ
Èáõë³Ýó³ÜÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÀ. êñµáÜÝ êï»÷³ÝáëÇ ³é³çÇÝ íÏ³ÜÇÝ øñÇë-ïáëÇ ²ëïáõÍáÜ
´Ý³·Çñ
3 B Ù³ÑÁõ³ÝÝ
4 G ÑÇõÃ ÷Ë ÝÇõÃ
5 B ·Çñ·³×ÇõÝ B ßáÕ ßáõß³ÝÇ
6 D ËÁÝÏáó ï³ßËÇó B ËÁÝ·áó ï³ËÇó
8 A íñÇåûÕ
10 BG ×»Ùë ù³Õóñ
11 DG Ï³ñÏ³ç³ë³Ñ
17 BG ³Õ³õÝáÜ
19 D ½³ëï»³ó
20 G ²Ýï
21 D ØÁßï³ß³Ñ
24 BG ëáÜÝ Éáõëáܳ Ï³Ýó ÷Ë ÝáÜÝ Éáõë³Ï³Ý D Éáõ-ë³Ï³Ýó B áëÏ»³ó
25 D á·áó
26 BG öÁñÏãÇÝ ·áÑáõÃ»³Ùµ ïá°õù ÷³éë ÷Ë ³Ù¿-ÝÇó... ³õ»ïÇë

Փ[ՈԽ]

Ո՜վ պըսակըդ պարծանաց, սուրբդ առաջին մարտիրոսաց,
Ի սկզբանըդ նախընթաց բոլոր ամէն սարկաւագաց,
Կենդանի պատարագաց Հաւր հաշտութիւն վասըն մեղաց,
Ըզփակեալն ըզնախահայրն, որ է կապեալ ըստ յանցանաց,
Բացեր դըմա դու զառագաստ որ ես յաղթողըդ պարծանաց
Եւ զորդի արժանացեալ ընդ Հաւր տեսեր յաթոռ փառաց:
Ծունր եդեալ դու հայցէիր ըզթողութիւն անաւրինաց,
Ամբոխ որ ժողովեալ են վասն քո խազմարարաց[ա]:
Զքարանցն ըզբազմութիւնսն որպէս զաւդոց չիթս անձրեւաց
Ի քեզ հաւաքէիր որպէս գծաղիկ բուրաստանաց:
Տունկ անմահ իմանալի մերձեալ ի լոյս տեսանողաց,
Ո՜վ վըկայ անտանելի, անճառելի մարմնաւորաց,
Րաբունւոյն լե՛ր բարեխաւս, որ մեզ բանա զդուըրն կենաց,
Առ Թագաւորն Թագաւորաց, որ վասըն Քո ուխտարարաց,
Զի եւ մեզ ողորմեսցի յաւուրն ահեղ դատաստանաց,
Ի գոչել Գաբրէլեան հարկանելով զփողըն կենաց,
Ի յելանել ձայնի փողոյն անդըր լինի ժողով բազմաց,
Խաչն երեւի յառաջագոյն ճառագայթեալ ի լոյս փառաց:
Թագաւորն իջեալ բազմի, աթոռ դընի դատաստանաց,
Զըւարթնոց դասքըն յայտնեալ եւ երեւին գունդք հրեշտակաց:
Առաքելովքըն ցընծասցեն քեզ հետեւել շաւիղ կենաց,
Զի յառաջ քան ըզնոսա տեսէր զխորանս երկնից ի բաց[բ]:
Ասելով քարկոծողացն. ահա տեսի զերկինս ի բաց,
Որ դու առեր ըզզաւրս երկնից, բերեր ի խոր պատուաւորաց:
Ձեռամբըն ակնարկելով ըզքեզ եցոյց երկնից զաւրաց,
Տեսանէք Զիմ սիրելին, որ է ուղիղ սըրբոց բազմաց:
Ընդ նոյն շաւիղ հետեւեսցին երամք անթիւ մարտիրոսաց,
Իմ վասն այնըր խոնարհեալ իջեալ յերկիր հողեղինաց:
Յարգանդ կուսին բընակելով զգեցայ զմարմին մահկանացուաց,
Զամենայն կատարեցի, որ ըստ մարմնոյ բաց ի մեղաց:
Զխոր խորհուրդ տնաւրէնութեան ի գլուխ հանի ըստ իմ կամաց,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 536µ-538µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 333µ-335µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 348³-349³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 245³-246³
Êáñ³·Çñ
ADG öáË B ²ÙÉ ï³Õ êÁñµáÙÝ êï»÷³ÝÝáëÇ Ü³-Ë³íÏ³ÙÇÝ
´Ý³·Çñ
2 BG Ç ëÏÁ½µ³ÝÝ
4 BG ÁÝ¹ ÷Ë Áëï
5 G ½³é³·³ëï¹
[ա] Գործք Է 59
9 D ³õ¹áó G ½³õÃáó
13 B ñ³µáõÝáÙÝ
14 B áõË ï³õáñ³ó
17 B ³Ýïñ B ÅáÕáíù
21 BG ²é³ù»³ÉùÝ BG ùá D ãÇù 21-50 ïáÕ»ñÁ
[բ] Գործք Է 55
26 BG áõÕ»Õ
27 G Ñ»ï»õ»óÇÝ
28 G ÇçÇ
29 BG »ë µÝ³Ï»ó³ ÷Ë µÁÝ³Ï»Éáí
31 BG ãÇù ¼Ëáñ BG ÇÙáõÙ

Դիմեցի յԵրուսաղէմ գոլով ի տուն չարչարանաց:
Կացի ես յատենի ի դատախազ քահանայաց,
Ապտակեցայ յանաւրինաց, Թուք ընկալայ նախատանաց,
Ելեալ կամաւ ի խաչ՝ խոց ընկալայ ի զինուորաց,
Աւազակն առեալ ի միտ եդեալ ի սիրտ ըզլոյս բարեաց,
Առաջի ամենեցուն զիս կարդացեալ արքայ կենաց
Եւ իմ պատասխանեալ ետու ըզդրախտն փափագանաց̎*,*
Բայց զոր կամիմ ես ձեզ ասել գունդըք վերին փառաբանչաց,
Զիմ սիրելին ըզՍտեփանոս, որ առաջի կայ ձեր աչաց,
Նըմանեալ վարդապետիս Թողուլ ըզմեղըս սպանողացն,
Յերկրորդ ի գալն իմում առ սիրելի մարդկան ազգաց,
Զնա ընդ աջմէ իմմէ կալով դասակարգեմ ըստ իմում կամաց
Եւ որք հայցեն յանուն նորա՝ ներեմ ամէն յանցաւորաց
Հրեշտակացըն զայս լուեալ եւ նըւագեն զերգ սրբասաց
Եւ մեք համաձայնելով գոչեմք ընդ զաւրս հրեշտակաց.
Աւրհնութիւն աստուածութեան ի միութիւն երից անձանց,
Բարեխաւս առ նա ունիմք ըզնախդ ամէն նահատակաց:
Եւ նա զանց արասցէ զբազում գործոց մերոց չարեաց
Եւ արժանի մեզ արասցէ դասիլ սուրբս Իւր սիրողաց:
Հաւրըն փառք, Որդւոյն պատիւ եւ Սուրբ Հոգւոյն այժմ յաւիտեանս,
Յաւիտեանս յաւիտենից, Քրիստոս աւրհնեալ է յաւիտեան:

33 BG Î ³ óÇ Ç ³ ï »ÝÇ »ë ÷Ë Î ³ óÇ… Ç B ù ³ Ñ ³ Ý ³ Çó
34 BG ³ Ý ³ ñ · ³ Ý ³ ó ÷Ë Ý ³ Ë ³ ï ³ Ý ³ ó
38 G Á½¹ñ ³ Ë ï
** Գ․‥․ ԻԳ․ 43**
39 G ³ ë»Ù
41 G ë å ³ ÝáÕ ³ ó
43 G À½Ý ³ BG Ï ³ ñ · ³ õáñ»Ù ÷Ë Ï ³ Éá í ¹ ³ ë ³ Ï ³ ñ ·»Ù
45 A ãÇù 45-48 ï áÕ»ñÁ
49 G Áë ï µ ³ ½áõÙ ÷Ë ½µ ³ ½áõÙ
50 G ÁÝ¹ ëáõñµë
51 G ÙÇß ï ·áÑáõÃÇõÝ ÷Ë ³ ÅÙ ³ õÇ ï » ³ Ýë

ՓՈԽ

Նախասարկաւագ եւ առաջին վըկայ
Քրիստոսի Փըրկչին՝ կենդանարար Բանին:

Ստեփաննոս պըսակ արքայական եւ Թագ,
Ի ձեռս Արարչին ըստեղծողին ըզքեզ:

Որ ի հրէական անաւրինաց դասուցն
Քարկոծ խողխողմամբ ըզմահ ի յանձն առեր[ա]:

Եւ հրեշտակակերպ տեսլեամբըդ քո տեսեր
ԶՈրդի ընդ աջմէ Հաւր՝ կերպիւն Ադամայ[բ]:

Որ աղաւթէիր արտասըւագոչ ձայնիւ
Շնորհել Թողութիւն ըսպանողացն ըզքեզ[գ]:

Վասն որոյ եւ մեք այժմ աղաչեմք ըզքեզ,
Ճըշմարիտ վըկայ Աստուածային Բանին:

Զմերըս հայցեսցես ըզտաւնողացըս քո,
Ի վերնատըւողէն ըզԹողութիւն մեղաց:

Արդ, աւրհնեալ է Հայր եւ համագոյ Որդին,
Հոգոյն ճըշմարտի փառք յաւիտեանս, ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 79µ-80 ³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 349 ³ µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 47µ-48 ³
Êáñ ³ ·Çñ
BDG ï »°ë í »ñ»õáõÙ

´Ý ³ ·Çñ
5 G ¹ ³ ëáõÝ
ա Գործք Է 58
բ Գործք Է 55
գ Գործք Է 59
15 G Ñ ³ Ù ³ ·á

ՔԱՐՈԶ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

Մեծ եւ հզաւր անմահ Թագաւոր,
Տէր Յիսուս Քրիստոս, արքայ երկնաւոր,
Որ ընտրեցեր Քեզ յերկրէ զինուոր,
Անհաս խորհրրդոյն լինել սպասաւոր:
ԸզՍտեփաննոս այրըն փառաւոր,
Զսէրասնունդ զորդին հոգեւոր,
Ըզլուսազարդ անունն ահաւոր
Եւ զցանկալի պըսակն երկնաւոր:
Զարմատն աւրհնութեան, զպտուղն հոգեւոր,
Զծաղիկն անթառամ խաչին զաւրաւոր,
Զշնորհազարդ տիպըն լուսաւոր,
Հրեշտակակերպ տեսլեամբ ահաւոր,
Զնախահրաւէր գընդին բանաւոր
Եւ արքայութեան լինել սպասաւոր,
Զյայտնիդ խորոցըն խորհրրդաւոր
Եւ զտեսող փառացն երկնաւոր,
Սուրբ Ստեփաննոս, ծաղիկ լուսաւոր,
Իջմամբ ցաւղոյն երկնաւոր:
Բարեխաւսեա՛ անմահ արքային,
Զի գըթասցի ի մեզ վերըստին, աղաչեմք:

Կենաց եւ սուրբ անմահ արքային,
Որ ճըմլեցաւ արեամբըն ի խաչին,
Դու վաղահաս ծախեցար ողկոյզ,
Զքաղցրահամ ծաղիկ լուսային
Եւ յանձն առեր զչարչարանս նորին,
Քարամբքք ճըմլեալ յատեան հընձանին,
Խառնելով զարիւն ընդ արեան Փրկչին
Եւ պըսակեցար փառաւքն երկնային,

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 47³-51³
M Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 313³-316³
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 339³-341µ
Êáñ³·Çñ
H ï»°ë í»ñ»õáõÙ M ¶³ÝÓ êñµáÛÝ êï»÷³ÝáëÇ Ý³Ë³íÏ³ÛÇÝ T ¶³ÝÓ Ü³Ë³íÏ³ÛÇÝ
Ì³Ûñ³Ï³å ØÏñïÇã
´Ý³·Çñ
2 M ãÇù î¿ñ T î¿ñ Ù»ñ
4 T 6-ñ¹ ïáÕÇó Û»ïáÛ MT êáõñµ ÷Ë ²ÝÑ³ë
7 T ÁÕÓ³õáñ ÷Ë ³Ñ³õáñ
9 MT ¼áõéÝ ÷Ë ¼³ñÙ³ï
13 MT ÷Ë 13-14 ïáÕ»ñÇ.
À½ëÁñµ³½³Ý ·ÁÝ¹ÇÝ ëå³ë³õáñ,
²ñù³ÛáõÃ»³Ý î»³éÝ ³õ»ï³õáñ
15 M Í³ÍÏ»ÉáóÝ T Çñ³óÁÝ ÷Ë ËáñáóÁÝ
16 T ³Ñ³õáñ ÷Ë »ñÏÝ³õáñ
19 T ÷Ë 19-20 ïáÕ»ñÇ.
´³ñ»Ë³õë»³° ³é î¿ñ ³Ù»ÝÇ
¼Ù»ñë ÁÝ¹áõÝ»É å³ï³ñ³· µ³ÝÇ, ³Õ³ã»Ùù
21 MT Î»Ý¹³Ý³ñ³ñ ³ÝÙ³Ñ (M µ³ñÇ) áÕÏáõ½ÇÝ
23 MT åÁïáõÕ¹ ÝÁÙÇÝ ÷Ë Í³Ë»ó³ñ áÕÏáÛ½
24 M ÷Ë ïáÕÇ. Ê³ÛÍ»³É áÕÏáÛ½, Í³ÕÇÏ ëáõñµ Ë³ãÇÝ
T ÷Ë ïáÕÇ. êáõñµ êï»÷³Ýáë, åÁïáõÕ ³é³çÇÝ
25 MT àñ ÷Ë ºõ
26 MT ÖÁÙÉ»³É ù³ñ³Ùµù (M ³ñ»³Ùµ) ÷Ë ø³ñ³Ùµù ×ÁÙÉ»³É

Երիցս ընտրեալ շնորհաւք շնորհողին,
Սուրբ Ստեփաննոս, ծաղիկ ծովային,
Որ արժան եղեր վերըստին,
Կոչել զքեզ Տեառն յառաքելութիւն:
Առնել նըշանս եւ մեծ զաւրութիւն,
Լինել բժիշկ ախտացեալ ազգին,
Ուսուցանել զճշմարտութիւն
Եւ պարտաւորացն առնել թողութիւն:
Սուրբ Ստեփաննոս, հրեշտակ երկնային
Եւ մարդ երկրածին,
Բարեխաւսեա՛ անմահ արքային,
Զի գըթասցի ի մեզ վերըստին, աղաչեմք:

Րենական չարութեամբ լցեալ, հրէից ժողովքն եւ միաբանեալ,
ԸզՍտեփաննոս յատեանըն կոչեալ,
Վասն ուսուցանելոյ զնա հարցափորձեալ:
Սուրբ Ստեփաննոս Հոգով լըցեալ
Եւ արփիափայլ շնորհաւք զարդարեալ,
Հրեշտակակերպ տեսլեամբ երեւեալ,
Իբրեւ զարեգակըն պայծառացեալ,
Ի Սուրբ Հոգոյն շնորհացն լըցեալ,
Զհրէից ազգըն յամաւթ արարեալ,
Ըզնախահայրըն վըկայ բերեալ,
Մինչ ի Քրիստոս զգրեալսն կատարեալ,
Իսկ տիրասպան ազգըն չարացեալ,
Իբրեւ զչար գազան կատաղեալ,
Զժողովուրդն հաւանեցուցեալ
Եւ սուտ վըկայս նըմա կացուցեալ,
Թէ սա զԱստուած է հայհոյել
Եւ զՄովսէսի աւրէնս խափանեալ:
Այժմիկ արժան զսա քարկոծել

30 T ãÇù ï áÕÁ
32 MT ¶ ³ É Ç ÷ Ë Î áã»É ½ù»½
34 T ÷ Ë ï áÕÇ. ö ³ ñ ³ ï »Éá í ½ ³ ÕË ï ë Ù ³ ñ ¹ M ³ ÝÓÇÝ ÷ Ë ³ ½ · ÇÝ
38 M »ñ Ïñ ³ ÛÇÝ ÷ Ë »ñ Ïñ ³ ÍÇÝ
41 T ð ³ ÙÏ ³ Ï ³ Ý ÷ Ë ð»Ý ³ Ï ³ Ý T ï Çñ ³ ë å ³ ÝÇó Åá-Õá íÝ Û ³ Ù ³ é» ³ É ÷ Ë Ññ¿Çó... ÙÇ ³ µ ³ Ý» ³ É
42 MT Ï ³ óáõó» ³ É ÷ Ë Ïáã» ³ É
43 T ÚÇëáõëÇ »õ Ñ ³ ñó ³ ùÁÝÝ» ³ É ÷ Ë áõëáõó ³ Ý»Éá Û ... Ñ ³ ñó ³ ÷ áñÓ» ³ É
44 MT ºõ Ý ³ Ðá · á í êñµá í ½ ³ õñ ³ ó» ³ É
45 T ãÇù ºõ
46 T Ðñ»ß ï ³ Ï ³ ï Ç å
47 MT ø ³ Ý ÷ Ë Æµñ»õ
48 T ÁëÏÁë» ³ É ÷ Ë ÉÁó» ³ É
49 MT ºõ Á½Ññ» ³ ÛëÝ ÷ Ë ¼Ññ¿Çó ³ ½ · ÁÝ
50 MT ÷ Ë ï áÕÇ. À½Ý ³ Ñ ³ å » ï ëÝ íÁÏ ³ Ûë ³ Í» ³ É
51 T å ³ ï Ù» ³ É ÷ Ë Ï ³ ï ³ ñ» ³ É
52 HM Û ³ Ù ³ é»É ÷ Ë ã ³ ñ ³ ó» ³ É
53 T ÷ Ë 53-54 ï áÕ»ñÇ áõÝÇ. àñ å ¿ë · ³ ½ ³ Ýë ³ ñ» ³ Ý Í ³ ñ ³ õ» ³ É, ¼ ³ ÙµáËÝ Á½ ³ ÛÝ Ñ ³ õ ³ Ý»óáõó» ³ É
55 T ã ³ ñ» ³ ó ÷ Ë ÝÁÙ ³
56 T Á½î¿ñ ² ë ï áõ ³ Í
57 T ³ Ý ³ ñ · » ³ É ÷ Ë Ë ³ ÷ ³ Ý» ³ É
58 T ãÇù 58-59 ï áÕ»ñÁ

ԶՔրիստոս Աստուած է քարոզել:
Սուրբ Ստեփաննոս, վըկայ Յիսուսի ընտրեալ,
Բարեխաւսեա՛ անմահ արքային,
Զի գըթասցի ի մեզ վերըստին, աղաչեմք:

***Տ**եսանէր Սուրբն ի հանդիսին, ըզչար բնութիւն հրէական ազգին,*
Զի քարաձիգ ի նայ լինէին եւ անխընայ զնայ քարկոծէին
Իսկ նա վառեալ ի սէր անմահին, ոչինչ համարէր զչարչարանս նոցին,
Առ ինքն հաւաքէր զբազմութիւն քարին, իբրեւ զծաղիկըս գարնանային,
Ի ծունր իջանէր անձամբ ցաւագին եւ արտասուաւք խնդրէր թողութիւն,
Իսկ հայրախնամ գութն աստուածային հրաշըս գործեաց ի մէջ հանդիսին,
Ըզվարագոյր վերին կամարին, բանայր ընդդէմ նախավկային:
Զայն որ փակեաց Ադամն առաջին, սորայ արտասուք արեամբ բանային,
Զաւրք անմարմնոցն զարմանային, զի մարմին հողեղէն կրէր
զանտանելին
Եւ զաւրացեալ սուրբն ի հանդիսին աղաղակէր ձայնիւն ահագին.
Այսաւր տեսանեմք բացեալ զկամարն երկնային
Եւ զՅիսուս զի կայ յաջմէ անմահին:
Սուրբ Ստեփաննոս, տեսանող անտեսին
Եւ դասակից զաւրացն երկնաին,
Բարեխաւսեա՛ անմահ արքային,
Զի գըթասցի ի մեզ վերըստին, աղաչեմք:

***Ի** քէն հայցեմք, վկայ Քրիստոսի,*
Սուրբ Ստեփաննոս, անուն ցանկալի,
Արուսեակ պայծառ, ջահ անշիջանելի,
Սուրբ Ստեփաննոս, պսակ պանծալի,
Ծառ լուսազարդ, պտուղ ցանկալի,
Սուրբ Ստեփաննոս, ճաշակ բերկրալի,
Բուրաստան ծաղկեալ փառաւքն Յիսուսի,

---

60 MT åÁë³Ï³õáñ»³É »õ »ñÏÝ³ÛÇÝ ÷³é³õù ½³ñ-¹³ñ»³É ÷Ë íÁÏ³Û... ÁÝïñ»³É

63 MT î»ë»³É íÁÏ³ÛÝ Ç Ù¿ç Ñ³Ý¹ÇëÇÝ Á½ã³ñáõÃÇõÝ ÷Ë î»ë³Ý¿ñ... µÝáõÃÇõÝ

64 T àñ ÷Ë ¼Ç T Û³ÝËÁÝ³ÙÁë ÷Ë ³ÝËÁÝ³Û ½Ý³Û

66 T ÚÇÝù ÁÝÏÁñ¿ñ ½ù³ñ³Ýó µ³½ÙáõÃÇõÝ, áñå¿ë ÷Ë ²é... Çµñ»õ

67 MT Ñ³Ûó¿ñ ÷Ë ËÝ¹ñ¿ñ

68 T µ³ñ»ËÝ³Ù ÷Ë Ñ³Ûñ³ËÝ³Ù T Û³ÛïÝ»³ó Ññ³ßë ÷Ë Ññ³ßÁë ·áñÍ»³ó T ³ï»ÝÇÝ ÷Ë Ñ³Ý¹ÇëÇÝ

70 M Ñ³ÛóÙ³Ùµ ¹³ñÓ»³É ÷Ë ³ñï³ëáõ³õù ³ñ»³Ùµ T ³Ûë³õñ µ³ó³õ ëáõñµ êï»÷³Ýáë ÷Ë ëáñ³Û... µ³Ý³ÛÇÝ

71 MT ÁÝ¹ ã³ñã³ñ³Ýë Ù³ñÙÝ³õáñÇÝ ÷Ë ½Ç... ½³Ý-ï³Ý»ÉÇÝ

72 MT Û³ ï»ÝÇÝ ÷Ë Ñ³Ý¹ÇëÇÝ MT ù³Õóñ³·ÇÝ ÷Ë ³Ñ³·ÇÝ

73 MT ²Ñ³ µ³ó³õ ÷Ë ²Ûë³õñ... µ³ó»³É

74 T ºõ Ï³Û ÚÇëáõë Û³çÙ¿ ³Ý»ÕÇÝ

76 T ·»ñ³½³Ýó»³É ÷Ë ºõ ¹³ë³ÏÇó

79 T å³ÝÍ³ÉÇ ÷Ë øñÇëïáëÇ

80 T ³ÛñÁ¹ ßÝáñÑ³ÉÇ ÷Ë ï»ë³ÝáÕ ³Ýï»ëÇÝ

81 MT ÷Ë ïáÕÇ. ä³ÛÍ³é ³ñ»õ »õ ïÇõ (M ïÇå) ï»Ý-ã³ÉÇ

82 T ó³ÝÏ³ÉÇ ÷Ë å³ÝÍ³ÉÇ

83 M Ñ»ßï³ÉÇ T Ññ³ß³ÉÇ ÷Ë ó³ÝÏ³ÉÇ

85 MT ä³ñï¿½ ÷³Ï»³É (M Í³ÕÏ»³É) ÷Ë ´áõñ³ë-ï³Ý Í³ÕÏ»³É

Սուրբ Ստեփաննոս, ծաղիկ անթառամելի:
Ցաւղ քաղցրահամ հոսեալ Հերմոնի,
Սուրբ Ստեփաննոս, ծաղիկ շնորհալի:
Նախասարկաւագ սպասաւոր Բանի,
Ընտրեալ ի կոչում գընդին գովելի:
Առաջին մարտիրոս, անդրանիկ որդի
Եւ նախավըկա Որդոյն Միածնի:
Սուրբ Ստեփաննոս, վըկայ գովելի
Եւ պարծանք ամենայն ազգի:
Ահա յիշեաց եւ եւս.
Զանձինս.:

Զորեքկերպեան աթոռ սոսկալի, կազմեալ տեղի արքային մեծի:
Ակըն լուսատու, բիւրեղ պատուելի, չափուղայ ընդիր, լոյսն երփնազունի,
Ամէնաւրհնեալ մայրն Տեառն Յիսուսի, Սուրբ Աստուածածին բերկրեալ
տիրուհի:
Բարեխաւսեա՛ քո սուրբ Միածնին, զի խաղաղութիւն տացէ աշխարհի,
Աղաչանաւք սուրբ Ստեփանոսի, Նախածաղիկ խաչին Քրիստոսի:
Արիւնաներկեալ սուրբ Մարտիրոսի եւ անճառիցըն տեսանողի,
Պաղատանաւք Յովաննու մեծի եւ Լուսաւորչին Սրբոյն Գրիգորի
Հայաստանեաց Սուրբ Եկեղեցոյ շնորհել մնալ անշարժ ի յերկրի,
Եպիսկոպոսապետին մերոյ [այս անուն] *լինել խրատիչ հաւտին Քրիստոսի,*
Թագաւորին մերոյ աւգնական լինել ի պատերազմի
Եւ ժողովրդեանս մեղաց թողութիւն
Եւ այժմ.:

---

86 MT ÷ÁÃÃ» ³É í ³ ñ¹»ÝÇ ÷Ë Í ³ ÕÇÏ ³ ÝÃ ³ é ³ Ù»ÉÇ
87 T ù ³ Õóñ ³ ·áÛÝ ÷Ë ù ³ Õóñ ³ Ñ ³ Ù MT êÇáÝÇ ÷Ë Ð»ñÙáÝÇ
88 T íÁÏ ³ Û øñÇë ï áëÇ ÷Ë Í ³ ÕÇÏ ßÝáñÑ ³ ÉÇ
89 M àí ë ³ ñ ³ Ï ³ õ ³ · ÷Ë Ü ³ Ë ³ ë ³ ñÏ ³ õ ³ · T ãÇù ï áÕÁ
90 T ¹ ³ ëáõÝ ÷Ë Ç ÏáãáõÙ T áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. êáõñµ ê ï »÷ ³ Ýáë ë ³ ñÏ ³ õ ³ · ³ ñÇ
91 MT ¸áõ ÷Ë ²é ³ çÇÝ T Ë ³ ãÇ ÷Ë áñ¹Ç
93 T Ý ³ Ñ ³ ï ³ Ï µ ³ ñÇ ÷Ë íÁÏ ³ Û ·áí»ÉÇ
94 M áñ¹áó êÇáÝÇ T ÑáÕ»Õ¿Ý ½ ³ ñÙÇ ÷Ë ³ Ù»Ý ³ ÛÝ ³ ½·Ç
97 T · ³ ÑáÛù ÷Ë ï »ÕÇ T »ñÏÝÇ ÷Ë Ù»ÍÇ
98 MT ïÁå ³ ½ÇáÝ, Ï ³ ÛÍÝ ³ ñ÷Ý ³ ·áõÝÇ ÷Ë ß ³ ÷Çõ-Õ ³ Û… »ñ÷Ý ³ ·áõÝÇ
100 M ÷Ë 100-108 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
´ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ Û àñ¹áÛ¹ ØÇ ³ ÍÝÇ, Ù»½ ³ Ûó ³ éÝ»É Û ³ õáõñ ï ³ ·Ý ³ åÇ,
²Õ ³ ã ³ Ý ³ õù Úáí ³ Ýáõ Ù»ÍÇ, ù ³ Õóñ ³ µ ³ ñµ ³ é Ó ³ ÛÝ Ï ³ ñ ³ å»ïÇÝ,
ÎÁóáñ¹áõÃ» ³ Ùµ êáõñµ ê ï »÷ ³ ÝÝáëÇ, áñ Û ³ ÛëÙ ³ õáõñ Ç Ù¿Ýç å ³ ïáõ»ëóÇ,
ä ³ Õ ³ ï ³ Ý ³ õù Ð ³ õñ Ù»ñ ¶ñÇ·áñÇ, ³ ñÃáõÝ ³ ÝáõÝ êáõñµ Èáõë ³ õáñãÇÝ,
¼Ë ³ Õ ³ ÕáõÃÇõÝ ßÝáñÑ»É ³ ßË ³ ñÑÇ, ³ Ýß ³ ñÅ å ³ Ñ»É êáõñµ ½ºÏ»Õ»óÇ
ºõ Á½ï »ëáõã µ ³ Ý ³ õáñ Ñ ³ õï Ç, Û»ñÏ ³ ñ ³ Ù ³ õù ³ Ýë ³ ÛÃ ³ Ï»ÉÇ,
àÕáñÙ» ³
T ÷Ë 100-108 ïáÕ»ñÇ áõÝÇ.
ÎÁóáñ¹áõÃ» ³ Ùµ ÚáíÑ ³ ÝÝáõ Ù»ÍÇ, ê ï »÷ ³ ÝáëÇ Ü ³ Ë ³ íÁÏ ³ ÛÇ,
²Õ ³ ã ³ Ý ³ õù êÁñµáÛÝ ¶ñÇ·áñÇ »õ ³ Ù»Ý ³ ÛÝ ëñµáóÝ »ñ ³ ÙÇ,
´ ³ ñ»Ë ³ õë» ³ àñ¹õáÛ¹ ØÇ ³ ÍÝÇ, Ù»½ Û ³ Ûó ³ éÝ»É Û ³ õáõñÝ Û ³ Ñ»ÕÇ,
¼Ë ³ Õ ³ ÕáõÃÇõÝ ßÝáñÑ»É ³ ßË ³ ñÑÇ, ³ Ýß ³ ñÅ å ³ Ñ»É êáõñµ ½ºÏ»Õ»óÇ
ºõ Á½ï »ëáõã µ ³ Ý ³ Ï ³ Ý Ñ ³ õï Ç, Û»ñÏ ³ ñ ³ Ù ³ õù ³ Ýë ³ ÛÃ ³ ù»ÉÇ
àÕáñÙ» ³ Û.

ՍՐԲՈՅՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻՆ

Սոսկալի սրոբէից միշտ յանէէն էակ անմահդ Աստուած,
Անչափ եւ չափեալ, ընդ սահմանաւ մրտեալ անսահմանդ,
Յիսուս անուն պանծալի եւ էութիւն անհետազաւտելի,
Խոնարհեալ անմահիդ՝ երկիր պագանեմք հողեղէնքս,
Վեր երեւեցիս հրաշայնու տաւնիւս ի մեզ քոին գըթութեամբդ,
Ահա բուրեսցին մաղթանք մեր առաջի Երրորդութեանդ անմահի,
Աղաչեմք:

Տունկ անմահ եւ բարունակ մշտագուարճ,
Բերկրեալդ ի մրցմունս հանդիսի պայծառ ճգնութեամբ,
Ախոյեան յաղթող, պըսակիչ յառաջընթաց վկայիս,
Զորոյ այսաւր խրախացեալ ժողովուրդքս գովեմք երգով սրբասաց,
Զարեամբ ներկեալ պսակաւորդ առաջին,
Տեսողի զանտեսդ Քոին էի ընդ Աջմէ,
Ահա բուրեսցին մաղթանք մեր առաջի Երրորդութեանդ անմահի,
Աղաչեմք:

Է իսկապէս զարմացումն ի վեր քան ըզհրաշ,
Կացեալ յատենի իբր Աստուած յաւրինացըն խմբի,
Կատարեալ ըստորինս եւ նըկատեալ ըզվերինս,
Փոխանակ վտակաց կողին ներկեալ արեամբ ըզմարմինն,
Տեսեալ զանմահ կենդանին բազմեալ տիրապէս ընդ աջմէ փառակցին,
Ծանուցեալ ստուգապէս զիսկակիցն Հաւր կանկնեալ առ ի տես հրաշից իւրոց,
Ահա բուրեսցին մաղթանք մեր առաջի Երրորդութեանդ անմահի,
Աղաչեմք:

Փութապէս ի վերուստ հասցես յաւգնութիւն տաւնողացս արեամբ ներկեալ նահատակ,
Յաղթող լինել ներհակացն ճշմարտութեան, պահել անվեհեր յորոգայթից բանսարկուին,
Շնորհեա՛ մեղուցելոցս բերկրիլ ի ճգունս յաղթանակի,
Սրբիլ ի մեղաց եւ պսակիլ լուսով Քո շնորհաց,
Մտանել ընդ Քեզ յառագաստ անմահ փեսայիդ,
Ահա բուրեսցին մաղթանք մեր առաջի Երրորդութեանդ անմահի,
Աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 186µ-189 ³
Êáñ ³ ·Çñ
F ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³¦ñ ³ Ï ³ å ª ê ï ¿ ÷ ³ ÝÝáë

Աստանաւր ժողովեալք ի գաւիթ մաւր Սիոնի ծնեալքս ի Հոգոյն,
Հայցեմք պաղատմամբ եւ երկիր պագանեմք երկիւղիւ,
Հողեղէն սրոբէի եւ հրեշտակակերպ արենաներկ վկայիդ,
Շնորհել մաղթեա՛ տաւնողացս ըզքաւութիւն յանցանաց,
Հայցեա՛ փրկութիւն գերելոց յանաւրինաց բըռնութեանց,
Խնդրեա՛ ի բարձանց ըզթողութիւն տաւնողացս,
Միանալ ի սէր անմահի եւ մտանել յառագաստ անեղ Միածնիդ,
Ահա բուրեսցին մաղթանք մեր առաջի Երրորդութեանդ անմահի,
Աղաչեմք։

Նախասարկաւագ եւ առաջին պանծալի նահատակ,
Անշէջ ճառագայթ եւ պսակաւոր յառաջամարտ ախոյան,
Ատենահրաշ երջանիկ եւ հրեշտակակերպ հողեղէն,
Բարեխաւս ընդ քեզ ունիմք զարի երջանիկ դաս սրբազանիցն,
Որք ընդ մեզ պանծացեալ բերկրանաւք տաւնեն զաւուրըս խորհուրդ,
Ըզգերահրաշն ի ծնունդըս կանանց եւ զԿարապետ Բանին նախընթաց,
Եւ ամենայն սրբափայլ դասուք պըսակելովք ընդ Քեզ
Առաքելովք եւ մարգարէիւք,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեա։

Նոյն եւ եւս վասն միմեանց միաբան սուրբ եւ ճշմարիտ.

Ուրախացո՛ զանձինս եւ զմիմեանս լուսով առ ի Քէն ծագել, մարդասէր։

Սիրատունկ սաղարթից ոսկէտիպ նըկար Մարիամ, մայր լուսոյ Սուրբ
Աստուածածին,
Երկակին դիմաւից աւիթ անքակ միութիւն էին ընդեղում,
Համասեռիցս ելք ընդ քեզ լուսափայլ ծագիլ յառագաստ պատրաստեալ
Ծնիցելոյն ի քէն Յիսուսի,
Խոնարհեալ երկեղիւ քեզ երկիր պագանեմք, ամէնաւրհնեալ Տիրուհի,
Բարեխաւս տաւնողացս լեր առ մարմնացեալն ի քէն Աստուած,
Կըցորդմամբ մաղթանաց կարմրերփեան ներկեալ արեամբ վըկայիս,
Հայցմամբ մաղթանաց առաքելոց եւ մարգարէից,
Բազկատարած հայցմամբ Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին Հայաստանեայցըս սեռի,
Բանալ ընդ դըրանց երկնից տաւնողացս զողորմութեան առագաստ,
Գըրկիլ համբուրիւ եւ մտանել յերկինս առ Աստուած։
Եւ այժմ ողորմեա՛ց։

ԳԱՆՁ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻ

Խընդութեան քարոզ բարբառ կենդանի,
Աստմամբ խորհուրդ հայրական յայտնեալ,
Տնաւրէնութեամբ Որդոյն կատարեալ,
Նախախնամող Հոգոյն ներադրեալ:
Երրորդութեամբըն միշտ զաւրացեալ,
Դու բանաւոր տունկդ արտափայլեալ,
Սուրբ Ստեփաննոս, նոր ողկոյզ խայծեալ,
Տընտեսութեան Տեառըն վկայեալ:
Արմատ կենդանի ծառին սաղարթեալ,
Արեամբ անեղին կողին բողբոջեալ,
Գեղերդնատիգ խոցիւըն ծաղկեալ,
Հրաւէր տառիւք տեսողացն յայտնեալ:
Եւ ի կենաց փայտէն ոստ ընտրեալ,
Հինն ընդ նոսա համեմատ եղեալ:
Դու բանալի դրանց երկնից բացաւղ,
Իշխանակից պետիցն երանեալ,
Հիանըշմար հոգով խրախուսեալ,
Լուսերամից դասքըն դըղորդեալ:
Ջանտեսն ի մարմնի արդարացուցեալ,
Ընդ չարչարանսըն քո հիացեալ:
Ընդ որս եւ մեք որդիք սարտուցեալք,
Երգեմք ի տաւնի վըկայիդ ընդրեալ,
Ահա հայցեմք զթողութիւն մեղաց,
Որպէս երբեմն քարծողացն, աղաչեմք:

Արդարեւ սուրբ սիրով բաղձանաց,
Կըցորդ եղեր պետից կառընթաց:
Արմատ բարի յուսոյ շառաւիղ
Եւ նախահրաւէր Կարապետ փառաց,
Սրովբէական պարուցըն բարձանց,
Տիպ սոսկալի ի ձայն ներգործանաց:
Պատարագին հաշտարար կամաց
Խառնեալ արիւնդ քո բերկրանաց,
Մըտեր մարմնովդ ընդ մահարձանաց,
Հաւաքելով զտարափըս քարանց,
Զի գահակից լինիս հրեղինաց

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 43³-47³
Êáñ³·Çñ
H ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÿñ³Ï³ åª Ê³ã³ ïáõñ

Եւ ժառանկորդ վեհից պըսակաց:
Ի հարսանիս ընդ հրաւիրողաց,
Վառեալ ջահիւք ընդ սուրբ կուսանաց:
Բարեբանեմք զտըւաւղըն պարգեւաց,
Որ զողորմութեանդ դուռըն քեզ եբաց,
Ահայ հայցեմք զթողութիւն մեղաց,
Որպէս երբեմն քարծողացն, աղաչեմք:

***Զ**նաշխարհիկ եւ նորափթիթ, ծաղիկ ծիրանի, շաւիղ անսայթաք,*
Արեամբ երանկեալ փառաւքն Յիսուսի,
Սանդուխտ վկայից եւ տիւ տենչալի,
Յաւղ առաւաւտի եւ թագ Ադամա,
Պատիւ Եւայի տանն Իսրայեղի,
Պարծանք տեսանողաց որդոց Սիոնի,
Շնորհք պանծալի անդրանիկ Որդի:
Նորոյ Սիովնի Նարդոս նազելի,
Խունկ խորհրդաւոր, տաշխ եւ տենչալի,
Կընդրուկ կենդանի, հոգոյն բուրվառ ի հոտ հայրենի,
Մանուկ մարտիրոս, Տէր եւ Ստեփանոս,
Յաւգըն հասիր յայսմ առաւրէի,
Աւժընդակիլ յամս ժամանակի,
Առատապարգեւ բարեաց բաշխելով,
Զարմից լուսոյ Սուրբ Աւազանին,
Ահայ հայցեմք զթողութիւն մեղաց,
Որպէս երբեմն քարծողացն, աղաչեմք:

***Ա**յսաւր հրաշացեալք տեսլեամբ հիանա,*
Անմարմնական զաւրքըն վերնական:
Տեսեալ զարի վըկայդ մըրցական,
Նըկարեալ արեամբըդ բոսորական,
Կարմրացեալ վարդագոյն կերպով,
Բացափայլեալ գեղով սոսկական,
Երիզապինդ մածեալ կոշկոճմամբ,
Զոր կամեցան Տեառն ի յարտեւան,
Քեզ բացադրեալ դրախտ եդեմական
Եւ կապեցաւ սուր սրովբէական:
Եղեր արճան լուսոյ բանական
Եւ աշտանակ ջահ անշիջական,
Փառաւք բերկրական եւ վայելչական,
Աւրհնեմք զԱստուած յաւիտեան,
Ահա հայցեմք զթողութիւն մեղաց,
Որպէս երբեմն քարծողացն, աղաչեմք:

Տիեզերաց ծաղիկ տենչալի,
Յաւդեալ ի գըլուխ պայծառ շուշանի:
Տունկ ցանկալի, յորթըն հայրենի,
Որ կանգնեցաւ ի Գողգոթաին,
Պըտուղ կենդանի Քրիստոսի խաչին,
Բացմամբ կողին սուրբ կենարարին,
Ետուր յաւանդ զհոգիդ ընդ հոգոյն,
Որ աւանդեաց ծընողին:
Խառնեալ արիւնդ ընդ հոսեցելոյն,
Կայլակնացեալ երկուց վըտակին:
Խառնեալ ընդ Հաւր Աստուծոյ գառին,
Ի մէջ գայլոց տիրասպան ազգին:
Բարձար ձեռաւք երկեղած գրոհին,
Նիկոդիմա Գամաղիէլին:
Որք արարին կոծ մեծ տըրտմագին,
Արտասուաբուղխ ողբովքն յաղետին,
Ահա հայցեմք զթողութիւն մեղաց,
Որպէս երբեմն քարծողացն, աղաչեմք:

Իիւսեայ պայծառ փառաւք բարձրացեալ,
Նոր առագաստ յերկրի երեւեալ:
Աւազանաւդ ազինըս ծընեալ,
Սրբութիւն սրբոցն ի քեզ պարագրեալ:
Մարգարէիւք հընովք մեծարեալ,
Առաքելովքըն կարգաւորեալ:
Հայրապետաւք սրբովք ամրացեալք,
Մարտիրոսաց արեամբ մածուցեալ:
Ծըգնաւորաւք գընդիւք ճառագրեալ,
Վարդապետաւքն վայելջացեալ,
Աստուած իմաստաբանիւք ներբողեալ,
Անտրանագեղն առ քեզ խոնարհեալ:
Նախամարտիկն հոգով փայլեալ,
Սարկաւագաւք պըսակ բոլորեալ:
Մերձ առ սեղանըն սպասաւորեալ,
Մարմնոյ եւ արեան Տեառն հաղորդեալ,
Ըզմեզ ընդ նոյն սիրով կապակցեալ
Եւ նընջեցելոցըն բարեխաւսել:
Ահա յիշեսցես. եւ եւս առ.
Ջանձինս.:

Րամք խըմբից գումարք կուսանաց
Զքեզ մեծարեն մայր մաքուր հոգով:

Եւ իմանալեաց դասքըն Հանդիսով
Քեզ երանեն Հըրճուալի ձայնով,
Աստուածածին խոստովանելով:
Եկեղեցիք զքեզ դաւանելով,
Խորհըրդաւոր Նըւագս երգելով
Եւ լուսաւորիչ ըզքեզ կոչելով,
Որպէս այսաւր փայլիս դու պատուով,
Գերազանցեալ ի սեռըս Հրաշով:
Դու ծնողական մայրագութ խնամով,
Հայցեա՛ թողութիւն մեզ պարգեւելով,
Զորդի ամլոյն քեզ կըցորդելով,
Զմեծըն Յովաննէս երկըրպագելով,
Իսկ ըզպսակըն խաչակցելով,
Զարեամբ ծաղկեալն ի վեր Հայելով:
ԶՈրդի յաջմէ Հաւր տեսանելով,
Զիմանալիսն զարՀուրելով,
Երկոտասան դասիւքն ընդրելով
Եւ պարթեւին մեր պատուասիրելով:
Խաղաղութիւն Համայնց շնորՀելով,
Առաւրէիս եւ յապագայով:
ՇնորՀեա՛ զՀայրապետըն մեր զՏէր
Պարագայական ամաւք բերկրելով:
Եւ Համաւրէն ժառանգաւորաւք,
Եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետաւք:
ՔաՀանայաւք եւ սարկաւագաւք,
Թագաւորաւք եւ ժողովրդաւք
Եւ Համաւրէն բազմացս աղաւթիւք,
Մեզ թողութիւն շնորՀեա՛ մաղթելով:

ՃԺԳ. ԿԱՆՈՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊԱՒՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ՔԱՐՈԶ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊԱՒՂՈՍԻ, ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԵՐՈՅ

Սուրբ Երրորդութիւն, ստեղծաւղ գաւրութիւն, սահմանիչ բնութիւն,
Պարզաւղ կամարին, Քում անջրրպետին, երրեակի գընդին,
Որ միշտ բոլորին, եւ շրջագային, զաշխարհաւ պատին,
Տեղի անմահին, հրեղինաց դասին, անհուն բանակին,
Յորում առկային, եւ զանազանին, կարգաւ կայանին,
Աթոռք անքըննին, քրոբէք բազմաչին, սրոբէք սըրբային,
Տէրութիւնք վերին, զաւրութիւնք վեհին, իշխանք ի միջին,
Պետք վերջին դասին, հրեշտակապետին, եւ հրեշտակային,
Հուրք անկիզային, լոյսք թափանցային, հողմք որք ոչ ցընդին,
Բնութեամբ միակին, տեղեաւք որոշին, փառաւք յառաջին:
Ահա հայցեմք ի Քէն, մարդասէ՛ր, գթա՛ ի գինս արեան Քո,
Բարեխաւսութեամբ սուրբ առաքելոցն, աղաչեմք:

Արարչագործեալ, արուեստապետեալ, արփիավառեալ,
Քեզ քաղաք շինեալ, փառաւք զարդարեալ, քեզ հարսն անուանեալ,
Տեղի պատրաստեալ, սըրբոցն որ ընտրեալ, հարիւրաւորեալ,
Յովհաննու տեսեալ, Պաւղոսի պատմեալ, մայր մեր անուանեալ,
Յասպիս սպիտակեալ, շափիւղա փայլեալ, գոճազմ երեւեալ,

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 538µ-42µ
F-Ó»é. ÑÙñ. 4068, Ã»ñÃ 199µ-204³
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 59³-64µ
K-Ó»é. ÑÙñ. 382 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 208³-212³
T-Ó»é. ÑÙ. 4011, Ã»ñÃ 343µ-348³
²ÛñÇí³Ý»óÇ-¿ç 195
Êáñ³·Çñ
A ø³ñá½ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ, ³é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ ²ëïáõÍáÛ Ù»ñáÛ, ³ë³ó»³É ØëÇÃ³ñ í³ñ¹³å»ïÇ, Ç ËÝ¹ñáÛ ê³ñ·Çë ·ñãÇ F ø³ñá½ ³é³ù»ÉáóÝ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ H ø³ñá½ êáõñµ ³é³ù»ÉáóÝ øñÇëïáëÇ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ K ¶³ÝÓ ³é³ù»ÉáóÝ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëáÛ T êñµáó ³é³ù»ÉáóÝ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÂ. ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ ³ñ³ñ»³É ØÇÃ³ñ. ÐÂ. ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ á·»³É ØëÇÃ³ñ³Û
Ì³Ûñ³Ï³å³ ê³ñ·Çë ·ñÇã
´Ý³·Çñ
1 KT ë³ÑÙ³ÝáÕ F µÝáõÃ»³Ý
2 F ³Ýçñå»ïÇÝ, µÝ³·Çñ ·Ý¹ÇÝ H »ññ³ÏÇ T »ñÏ³ÏÇ ÷Ë »ññ»³ÏÇ
3 KT ÑáÉáíÇÝ ÷Ë µáÉáñÇÝ àõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. K ÆëÏ í»ñÇÝ »ñÏÝÇÝ, Éáõë»Õ¿Ý ³ñ÷ÇÝ, Ï³³ó»³É ÉÇÝÇ T ÆëÏ í»ñÇÝ ³ñ÷ÇÝ, Éáõë»Õ¿Ý »ñÏÇÝ, Ï³Û³ó»³É ÉÇÝÇÝ
4 K ³ÝÑ³ëÇÝ ÷Ë ³ÝÙ³ÑÇÝ
5 F Ï³ñ· ³éÏ³Û³ÝÇÝ ÷Ë Ï³ñ·³õ Ï³Û³ÝÇÝ
6 T ²Ãáñù H ëñáíµ¿ù
7 T í»ÑÇÝ ÷Ë í»ñÇÝ T í»ñÇÝ ÷Ë í»ÑÇÝ
8 T í»ñçÇ
9 T Ðáõñ, ÉáÛë, ÑáÕÙ FT áñ KT ÷³ÏÇÝ ÷Ë óÁÝ¹ÇÝ
10 HT ï»Õ³õù
11 F ·Ã³Û KT 11-12
ÀÝ·³É (T ÁÝÏ³É) ½³Ûë ÝÁõ¿ñ (T ½µ³Ýë ÷Ë ½³Ûë ÝÁõ¿ñ) Ù³ÕÃ³Ý³ó, ØÇçÝáñ¹áõÃ»³Ùµ ëáóÇÝ (T ÝáóÇÝ) ÁÕÓ³Ý³ó
13 K ³ñáõ¿ëï³Ûå»ï»³É
14 FHKT øá ÷Ë ø»½ F ³Ýõ³Ý»³É
15 F ëñµáóÝ
16 FHT ÚáÑ³ÝÝáõ
17 A ß³÷ÇÕ³ T ·áç³½Ù ¿ñ»õ»³É KT 18-20
¼ÁÙñáõÃ Ï³Ý³ã»³É, »ÕáõÝÏ Ë³ñï»ß»³É (T Ë³ñïÇß»³É), ë³ñ¹ÇáÝ ßÇÏÝ»³É êáõï³Ï µáó³í³é»³É, ³Ï³ï Éñç³ó»³É, Û³ÏÇÝÃ (T Û³ÏÇÝ¹) ÍÇñ³Ý»³É àëÏ»³ÏÝ ¹»ÕÝ»³É, µÇõñ»Õ µáÉáñ»³É, ïå³½Ï³ñÙñ³ó»³É

Զըմրուխտ կանաչեալ, քարեղէն գնացեալ, սարդիոն շիկնեալ,
Ոսկեակըն դեղնեալ, բիւրեղ բոլորեալ, տպազիոն կարմրեալ,
Վըհռանգի դաՀնայեալ, յակինթ ղաղ գըտեալ, աղուտ կարկեՀնեալ,
Պարիսպ բարձրացեալ, երկնից կամաթեալ, լայն ընդարձակեալ,
Դրունք միափերթեալ, մարգարտափայլեալ, երկոտասանեալ:
ԱՀա Հայցեմք ի Քէն, մարդասէ՛ր, գթա՛ ի գինս արեան Քո,
Բարեխաւսութեամբ սուրբ առաքելոցն, աղաչեմք:

***Բ**աբուն փայլեցեր, զփառսըդ Քո ցուցեր, զոր պատրաստեցեր,*
Լուսով Քո լըցեր, յախճապակեցեր, սեղան զՔեզ եդեր,
Գետ բըղխեցուցեր, ծառաւք ծաղկեցեր, պըտղաւք պըճնեցեր,
ՋՀուր բորբոքեցեր, սուր յերկիր արկեր, շնորՀս ի մեզ Հեղեր,
Զյիմարսն ընտրեցեր, իմաստնացուցեր, ի փառըս Հաներ,
Հոգւով լըցուցեր, քարոզ արարեր, լոյս անուանեցեր,
Ի լուծ լըծեցեր, զխաչն արաւր եդեր, զաշխարՀ Հերկեցեր,
Զմարդիկ ցանցեցեր, ուռկանաւ Հաներ, ի կեանս որսացեր,
Բըժիշկ ընտրեցեր, մեզ դեղ արբուցեր, առողջացուցեր,
Ի մաքսէն Հաներ, եւ զմեզ մաքսեցեր, խորան կազմեցեր:
ԱՀա Հայցեմք ի Քէն, մարդասէ՛ր, գթա՛ ի գինս արեան Քո,
Բարեխաւսութեամբ սուրբ առաքելոցն, աղաչեմք:

***Գ**երակայ գընդին, գլուխ ընտրեալ Հաւտին, գաՀակալ քոյին,*
Պետրոս Հրաշալին, եւ Անդրէասին, Սուրբ ՅովՀաննիսին,

---

19 F àëÏ»³ÏÝ
20 F üé³Ý·Ç ÷Ë ìÁÑé³Ý·Ç H ýé³ÝÏÇ ¹³Ñ³Ý³Û»É H Ú³ÏÇÝ¹ FH É³É ÷Ë Õ³Õ
21 F ä³ñÇëåù K Û»ñÏÝÇó KHT ÏÇÙ³Ã»³É
22 K ÙÇ³÷»ñ¹ù»³É K Ù³ñ·³ñï³÷³ÛÉ
23-24 KT ÀÝÏ³É ½µ³Ýë Ù³ÕÃ³Ý³ó
25 F ½÷³éë¹ K ½÷³éÁë
26 KT ³Õ×³å³Ï»ó»ñ T å³ÛÍ³é³óáõó»ñ ÷Ë ë»Õ³Ý ½ø»½ »¹»ñ
27 KT ¶»ïÁë µÁË»ó»ñ KT Í³éÁë K åïÕûù H åÁï-Õáíù F å×Ý»ó»ñ
28 H ¼ÑáõñÝ T Ðáõñ
29 T ¼ÛÇÙ³ñë, ÇÙ³ëÝ³óáõó»ñ
30 FK Ðá·áí Éóáõó»ñ H Ðá·áí T øáÛ ÉÁó»ñ ÷Ë ÉÁóáõ-ó»ñ KT ù³ñá½ë T ³ñ¹ÇõÝ³óáõó»ñ ÷Ë Éá Ûë ³Ýáõ³Ý»ó»ñ àõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. K
Æ Ù³ùë¿Ý Ñ³Ý¿ñ, Ëáñ³Ý Ï³½Ù»ó»ñ, ï³×³ñ Ù³ùñ»ó»ñ
²Õ ³Ýáõ³Ý»ó»ñ, ½Ù³ñ¹ÇÏ Ñ³Ù»ó»ñ, ³Ýáõß ³ñ³ñ»ñ
T Æ Ù³ùë¿Ý Ñ³Ý»ñ, ³Õ ³Ýõ³Ý»ó»ñ, »õ ÉáÛë Ïáã»ó»ñ
Æ Íáí¿Ý ³é»ñ, Ëáñ³Ý Ï³½Ù»ó»ñ, ï³×³ñ Ù³ùñ»ó»ñ
31 H ÉáÛÍ T ³ñ³õñ»ó»ñ ÷Ë ³ñ³õñ »¹»ñ FH ¹ñ»ñ ÷Ë »¹»ñ KT ½»ñÏÇñ ÷Ë ½³ßË³ñÑ
32 T ½Ù³ñ¹ÇÏù F áñë³Ûó»ñ
33 F ´ÅÇßÏ ½áñ F ³éáÕç ³ñ³ñ»ñ ÷Ë ³éáÕç³óáõó»ñ
34 K ÑÙÙï. 30 ïáÕÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝÁ H Ù³ùñ»ó»ñ
35-36 KT ÀÝ.
37 F ·Ý¹ÇÝ
38 F ÚáÑ³ÝÝÇëÇÝ KT 38-40
ä»ïñáë Ññ³ß³ÉÇÝ, í¿ÙÁÝ Ñ³õ³ïÇÝ, »Õµ³ÛñÝ ²Ý¹ñ¿ÇÝ
Îáûë Ú³ÏáµáëÇÝ, êáõñµ ÚáÑ³ÝÇëÇÝ, áñ¹áó ¼¿µ¿ÃÇÝ (T ²õ»ï³ñ³ÝãÇÝ ÷Ë áñ¹áó ¼¿µ¿ÃÇÝ)
Ê³ã»³É öÇÉÇåÇÝ, Ëáó»³É ÂáõÙ³ÇÝ, ³Ûñ»³É Ø³Ã¿ÇÝ,
Ø»ñ ´³ñ¹áÕÇÙÇÝ, ëå³Ý»³É Â³¹¿ÇÝ, Ú³Ïáµ ²É÷»ÝÇÝ

Կոյս Յակոբոսին, խաչեալ Փիլիպպին, խոցեալ Թումային,
Մեր Բարթողիմին, սպանեալ Թադէին, այրեալ Մատթէին,
Սիմովն Կանանին, Յուդայ Յակոբին, եւ Մատաթէին:
Թիւք իւթանասնին, եւ հինգ հարիւրին, հետեւաւղք սոցին,
Որք մեզ ոչ թըւին, Քեզ Տեարնըդ յայտնին, ըստ աստեղաց կոչին,
Երկոտասանին, կենդանակերպին, երկնիւ պարագրին,
Տիպք անուան Քոյին, չորըս չորէքկին, համարաւ գըրին,
Որդւոցն Յակոբին, ականց տախտակին, աղբերցն Յաղիմին:
Ահա հայցեմք ի Քէն, մարդասէ՛ր, գթա՛ ի գինս արեան Քո,
Բարեխաւսութեամբ սուրբ առաքելոցն, ողաչեմք:

Իսկ պարապետին, ի սեռս երեսին, ի գահ հաւատին,
Վէմն անյաղթելին, դրանց դըժոխային, դըրախտին բանալին,
Որ զանճառելին, յայտնեալ Հաւր վերին, դաւանեալ զՈրդին,
Ձոր ի Թաբաւրին, վըկայեալ Բանին, փառաց Միածնին[ա],
Սա յաւանակին, լուծաւղ առկապին, պատրաստաւղ Զատկին,
Սուսեր հանողին[բ], զՔեզ ուրացողին, արիւն արտասուին[գ],
Յարութեամբ Քոյին, եղեալ արժանին, քաւութեան շնաւրհին,
Հարցմամբ երեքկին, երեք վէր խոցին, ի Քէն բըժըշկին,
Գուշակմամբ խաչին, պըսակեալ նորին, խորհըրդեամբ Քոյին,
Ջեռնադրաւղն վէհին, եղբաւրըն քոյին, յաթոռն առաջին:
Ահա հայցէմք ի Քէն, մարդասէ՛ր, գթա՛ ի գինս արեան Քո,
Բարեխաւսութեամբ սուրբ առաքելոցն, ողաչեմք:

Սաւղոս վայրենի, սա լեալ ընտանի, Պաւղոս անուանի[դ],
Անաւթ պիտանի, Սուրբ Հոգւոյն կազմի, քարոզ համայնի,
Յորդառատ խաւսի, ըստ բնութեան աւրինի, եւ գրաւք վըկայի,
Թուղթք չորեքտասանի, որ մեզ բարբառի, միշտ յեկեղեցի,

39 F Ê ³ ã»É öÇÉÇ å ÇÝ
40 FH ´ ³ ñ ¹ áÕÇÙÇÝ F ëå ³ Ý»É H ëå ³ ÝÝ» ³ É
41 FH êÇÙáÝ H Ø ³ ï Ã¿ÇÝ
42 FHK »õÃ ³ Ý ³ ëÝÇÝ T » ³ õÃ ³ Ý ³ ëÝÇÝ H ÑÇÝÏ H Ñ» ï »õáÕù T Ñ ³ ñÇõñ »õ ùë ³ ÝÇÝ, »õ ÑÇÝ· Ñ ³ ñÇõñÇÝ º ñ»ù Ñ ³ ½ ³ ñÇÝ, »õ ÑÇÝ· Ñ ³ ½ ³ ñÇÝ, Ñ» ï »õáÕù ÝáóÇÝ àñù Ù»½ áã ÃáõÇÝ, ù»½ î» ³ éÝÁ¹ Û ³ Û ï ÝÇÝ, [Á]ë ï ³ ë ï »Õ ³ ó ÏáãÇÝ
43 FH ÃáõÇÝ
44 T ½»ñ ÏÝÇõ
45 H îÇå F ãáñë K ãáñ»ëÇÝ H ¿ ãáñë K ·ÁÝ¹ÇÝ ÷Ë ·ÁñÇÝ
46 F àñ¹áóÝ Ú ³ Ïá íµÇÝ H àñ¹áó T àñ¹áóÝ H ³ Õ- µ»ñóÝ KT áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. ²Ùëáó Ç ï ³ ñÇÝ, ³ Ý¹ ³ Ùáó ·ÉËÇÝ, ³ ßË ³ ñÑë Ç µ ³ ÅÇÝ
47-48 K ÀÝ· ³ É T ÀÝÏ.
50 K ³ Ýí ³ Ý»óÇÝ ÷Ë ³ ÝÛ ³ ÕÃ»ÉÇÝ T ¹ÁÅáËÇÝ, ¹ñ ³ Ë- ï Ç

51 K ½¹ ³ õ ³ Ý» ³ É T ¹ ³ õ ³ Ý¿ñ
ա Մատթ. ԺԷ 5, Մարկ. Թ 6
54 F ³ ñ ï ³ ëõÇÝ
բ Մատթ. ԻԶ 51-52, Մարկ. ԺԴ 47, Ղուկ. ԻԲ 49, Յովհ. ԺԸ 10-11
գ Մատթ. ԻԶ 69-75, Մարկ. ԺԴ 66-72, Ղուկ. ԻԲ 56-62, Յովհ. ԺԸ 15-18, 25-27
55 A Ú ³ ñáõÃ» ³ Ý AHT ßÝáñÑÇÝ
56 T Ð ³ ñóÙ ³ ÙµÝ »ñ»ùÇÝ K »ñ»ùÇÝ ÷Ë »ñ»ùÏÇÝ T áÕ- ç ³ ëóÇÝ ÷Ë µÁÅßÏÇÝ
57 F åë ³ Ï» ³ É, ËáñÑñ¹» ³ Ùµ øáÇÝ
58 H Ò»éÝ ³ ¹ñ ³ õÕ T Ò»éÝ ³ ¹ñáÕ H í»ÑÇÝ F ùáÇÝ
59-60 K ÀÝ· ³ É. T ÀÝÏ ³ É.
61 F ë ³ Û FHT ÁÝ¹ ³ ÝÇ
դ Գործք Թ, ԺԳ 7
62 FHT Ðá·áÛÝ KT áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. öáÕ ï ³ ñ- ëáÝ ³ óÇ, µ»ñ ³ ÝÝ ÚÇëáõëÇ, É»½áõÝ øñÇë ï áëÇ
63 FH µÝáõÃ» ³ ÝÝ T µÝáõÃ» ³ Ýë F í Ï ³ ÛÇ
64 KT ÂáõËÃ H ÂáõËÃù T ÁÝ¹ ÷Ë áñ T »Ï»Õ»óÇ

Թէ՝ Թող յիս հայի, մարդ մեղաւք ի լի, գԹուԹեամբն Յիսուսի,
Վիշտք որ ի ծովի, վըտանգ ցամաքի, ցաւք սուտ ընկերի,
Շնորհաւղն ամենի, համազգի հրէի, խուժ հեԹանոսի,
Որ ձեռքն ի գործի, բանքն ի բերանի, եւ միտքն ի յերկնի,
Զանունն Քրիստոսի, բարձեալ յիւր հոգի, եդ քրիստոնէի,
Երուսաղէմի, եւ Լիւրիկէի, վաԹսուն քաղաքի:
Ահա հայցեմք ի Քէն, մարդասէ՛ր, գԹա՛ ի գինս արեան Քո,
ԲարեխաւսուԹեամբ սուրբ առաքելոցն, աղաչեմք:

***Գ**ան ի միասին, գըլուխքն երկոքին, գահն ի Հռոմէլին,*
Զհրեայսըն շահին, զհեԹանոսս յարգին, սքանչելեաւք յայտնին,
Կանայք ի Հռոմին, ողջախոհ լինին, կուսանքըն սըրբին,
Բագինքըն քակտին, կուռքըն կործանին, մեղք պարտաւորին,
Զոր տեսեալ չարին, Սիմովն կախարդին, կայր ընդդէմ նոցին‴,
Ի ձեռն Ուրւային, նըշանաց ստուերին, խաբեբայ մոգին,
Զբարձրացեալն յաւդին, յերկիր ընկեցին, ընդ չորս պատառեցին,
Զչարեալ Ներոնին, չարաբաստ կայսրին, եւ Ագրիպային,
Վըճիռ հատանին, խաչեալ Պետրոսին, ըստ Քում հրամանին,
Սպանեալ Պաւղոսին, նըման Յովհանին, Քո Կարապետին:
Ահա յիշեսցես, Տէ՛ր, հեղմամբ արեան սոցա,
Զհոգիս հաւատով ի Քեզ նընջեցելոցն, աղաչեմք:

***Ր**ամք աստուածազան, վէմք Թաւալեցան, Քեզ Փըրկչիդ նըման,*
Թեպէտ որ վարձկան, ընդ փառացն անվախճան, սակայն քաջացան,
Գառանց զգուշացան, հաւտին խնամք տարան, խոցելոց խըրատական,

65 KT áñ ÙáÉáñÇ, Ù»Õ³õù ³ßË³ñÑÇ, ßÝáñÑ³õùÝ ÚÇ-ëáõëÇ, ëÇñáí øñÇëïáëÇ, ¸³ñÓ³ Ç Ñá·Ç ÷Ë Ù»-Õ³õù… ÚÇëáõëÇ
66 T ìÇßï H ¶Çßï HT íï³ÝÏ T ó³õ
67 H ÞÝáñÑ³õÕ T Þ³Ñ³õÕÝ ÷Ë ÞÝáñÑ³õÕÝ KT Ññ¿Çó Ñ³Ù³½·Ç ÷Ë Ñ³Ù³½·Ç Ññ¿Ç
68 H àñù FH Ó»éù T Ó»éÝ H µ³Ýù Çõñ »ñ³ÝÇ ÷Ë µ³ÝùÝ Ç µ»ñ³ÝÇ T µ»ñ³ÝÝ Ç µ³ÝÇ ÷Ë µ³ÝùÝ Ç µ»ñ³ÝÇ
69 F ¼³ÝáõÝ K Æ ÷Ë ÛÇõñ KT »ï ÷Ë »¹
70 KT ÙÇÝã Ç Èáõñ»ÏÇ (T ÈÇõñÇÏÇ) ÷Ë »õ ÈÇõñÇÏ¿Ç F ³ßË³ñÑÇ ÷Ë ù³Õ³ùÇ T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. »õ ÑÇÝ· ³õ»ÉÇ
71-72 K ÀÝ·³É½³Ûë T ÀÝÏ.
73 F ·ÉáõËùÝ, ÚéáÙ»ÉÇÝ
74 F ¼Ññ¿³ÛëÝ T Ñ¿Ã³Ýáëù K Û³ñ·»Ý K ½µ³Ý î»³-éÁÝ å³ïÙ»Ý, T µ³ÝÇõ ù³ñá½ÇÝ ÷Ë ëù³Ýã»É»³õù Û³ÛïÇÝ H ëù³Ýã»É³õù
75 KT Ï³Ý³ÛùÝ T áÕç³ËáÑ³ëóÇÝ F ÏáõëáõÝùÝ ëñµÇÝ KT Û³ÛïÇÝ ÷Ë ëñµÇÝ
76 F ´³·ÇÝùÝ, ÏáõéùÝ
77 FHT êÇÙáÝ F Ï³Û

‴ Գործք Ը 9-24
78 F àõñáõ³ÛÇÝ, Ýß³Ý³ó H µ³·ÇÝ ÷Ë Ùá·ÇÝ
79 F ãÇù ÁÝ¹ K »õ ÷Ë ÁÝ¹ ãáñë H å³ïé»óÇÝ KT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. âáñë Ù³ëÝ Ç µ³ÅÇÝ, Ç ×³Ý³-å³ñÑÇÝ, Ë³Ûï³é³Ï ã³ñÇÝ
80 F ²·ñÇå å³ÛÇÝ H ²·ñÇå å³ÇÝ
81 F í×Çé KT Ð³ï»³É íÁ×ÁéÇÝ ÷Ë ì×Çé Ñ³ï³ÝÇÝ T Ë³ãÇÉ F ä»ïñ¿ÇÝ ÷Ë ä»ïñáëÇÝ
82 F Úáí³ÝÝÇÝ H Úáí³ÝÇÝ KT ¶ÉË³ï»³É Ù»ÍÇÝ, êñ-µá ä³õÕáëÇÝ, ÝÙ³Ý ØÏñïãÇÝ (T Áëï Î³ñ³å»-ïÇÝ ÷Ë ØÏñïãÇÝ)
83 FT ÛÇß»³ ÷Ë ÛÇß»ëó»ë
84 F ÝÝç»ó»Éáó Ù»ñáó ÷Ë ÝÁÝç»ó»ÉáóÝ
85 H Î³Ùù ÷Ë ð³Ùù T å³ïáõ³Ï³Ý HT ù»½ T»³éÝ³-ÝÙ³Ý T àñù Ã³õ³É»ó³Ý, »õ Ç ÑÇÙáõÝë »¹³Ý, »Ï»-Õ»ó³Ï³Ý ÷Ë Ã³õ³É»ó³Ý… ÝÁÙ³Ý FK î»³éÝ³-ÝÙ³Ý ÷Ë öÁñÏãÇ¹
86 T ãÇù ÁÝ¹ K ÷³éë
87 A Ñ³õïÇó F Ëáóáó, H ËáÛáó ÷Ë Ëáó»Éáó K íÇ-ñ³ó Ë³ñ³Ï³Ý ÷Ë Ëáó»Éáó Ëñ³ï³Ï³Ý T Ð³õ-ïÇÝ ËÝ³Ù ï³ñ³Ý, ·³é³Ýó ½·áß³ó³Ý, íÇñ³ó Ë³ñ³Ï³Ý

Ի ձեռըն նոցայն, աշխարհ փըրկեցան, Քեզ հնազանդեցան,
Ձկուռսըն հայրական, Թողեալ մոռացան, եւ Քեզ հարսնացան,
Կացուցէր իշխան, երկրի հանրական, ի փառս Քո անուան,
Տընտեսք տիրական, որք զՔո գերդաստան, կերակրեն ի ժման,
Եւ դըռեր պահապան, տան Քում դըռնապան, գծառայքն արթնական,
Ծըրագք անշիջական, մէջք անլուծական, յոտն ի խաչի կան,
Թեպէտ որ մեռան, այլ այժմ են կենդան, ընդ մեր մաղթական
Եւ եւս առաւել գյորդորումն:

***Ի** յայսմ աթոռիս, ի քառադիմիս, ի յերկրաւորիս,*
Դաւթիւ դաւանիս, Յակոբիւ գովիս, պսակիւըն պատուիս,
Սոքաւք Տէր աւրհնիս, Յովհաննիւ հըրճուիս, Յակոբիւ հանգչիս,
Թեպէտ եւ յունիս, ի քսան եւ յըննիս, է խորհուրդ տաւնիս,
Բայց եաւթըն սիւնիս, քառակերպ գահիս, միշտ վերաբազմիս,
Արարիչ յայտնիս, այս եւթըն դարիս, եւ չորս տարրերիս,
Սոքաւք հաշտեսցիս, Տէր ողորմեսցիս, բանաւոր հաւտիս,
Ստեղծիչդ աշխարհիս, մեր երկու հովիւս, ձեռընտու լիցիս,
Տեառն եւ արքայիս, զոյգ գաւազանիս, հայկազեան զարմիս,
Խընամք տար վեհիցս, եւ ստորակայիցս, ի տարաշխարհիս,
Զանձինս:

***Զ**ըքնաղ տիրուհի, չարըն գիտելի, չեղեւ քեզ յերկրի,*
Ուր արքայդ նըստի, արքունիք կոչի, անձնըրդ գովելի,

88 F Ó»éë, Ýáó³Ý FH ·»ñ»ó³Ý ÷Ë ÷ÁñÏ»ó³Ý K Á½ëáóÇÝ Ññ³Ù³Ý, ³ßË³ñÑ áñ Éáõ³Ý, T Æ ëáó³ µ»ñ³Ý, ³ßË³ñÑù áñù Éáõ³Ý ÷Ë Æ... ÷ÁñÏ»ó³Ý
89 FHKT ¼Ïáõéë Ñ³▯ñ»Ý³Ï³Ý T Ç ÷Ë »õ
91 FHT áñ ÷Ë áñù T áñ ½øùá▯¹ ÷Ë áñù ½øá
92 FH ¼áñë ¹ñ»ñ ¹éÝ³å³Ý, Í³é³▯ù (H Í³é³▯ùë) ³ñÃÝ³Ï³Ý, ø»½ î»³éÝ¹ ÙÝ³Ý (H ï»³éÝ³-ÝÁÙ³Ý) KT ¼áñë »¹Çñ Ç ¹ñ³Ý ÷Ë ºõ... ¹ÁéÝ³å³Ý KT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ. »õ ³ÝÝÇñÑ³Ï³Ý
93 H Öñ³· T áïÝ ÷Ë ▯áïÝ
97 KT Ú³Ïáµ³õ FHT ▯³ñ·Çë ÷Ë ·áíÇë KT åë³ÏÇõ H å³ïáõÇë
98 FHKT ·áíÇë ÷Ë ³õñÑÝÇë F ÚáÑ³ÝÝÇõ H å×ÝÇë ÷Ë ÑÁñ×áõÇë F Ññ×áõÇë T ä»ïñáëÇõ ³õñÑÝÇë, ä³õÕáëÇõ ▯³▯ïÝÇë / ÚáÑ³ÝÇõ ÑÁñ×õÇë, Ú³Ïáµ³õ Ñ³Ý·ãÇë, »õ ÷³é³õáñÇë ÷Ë ÚáíÑ³ÝÝÇõ... Ñ³Ý·-ãÇë
99 FH Ç▯áõÝÇë ÷Ë »õ▯áõÝÇë KT ãÇù
100 K ãÇù µ³▯ó T Ú³▯ë ÷Ë ´³▯ó FK »³õÃÝ FHKT í»-ñ³ÝÁëïÇë ÷Ë í»ñ³µ³½ÙÇë
101 B »õÃÝ KT▯»õÃÝ ³▯ëáõ ÷Ë ³▯ë »õÃÁÝ FT ï³ñ»ñÇë KT áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
ºõ ▯»õÃÁÝ ëÇõÝÇë, ·ÁÉË³õáñ ï³õÝÇë, ÙÇßï ³õñÑÝ³µ³ÝÇë (T µ³ñ»µ³ÝÇë)
Â¿å¿ï »õ áõÝÇë (T ▯áõÝÇë), ÇÝÝ »õ Çùë³ÝÇë (T ùë³Ý »õ ÇÝÝ ³õñÇë), ¿ Ëáñ Ñáõñ¹ ï³õÝÇë
´³▯ó ³ëï å³ ïß³×Çë, »¹»³É Ï³ÝáÝÇë, ëáõñµ Ñ³ñóÝ ³õ³Ý¹Çë
Æ (T áñ) ▯»õÃÁÝ ÑáíáõÇë, áõÃ í³ñÇã▯³ñÇë, »õ ÷³é³µ³ÝÇë
102 FKT î¿ñ Ñ³ßïÇë, »õ áÕáñÙ»ëóÇë ÷Ë Ñ³ßï»ëóÇë î¿ñ, áÕáñÙ»ëóÇë H »õ ÷Ë î¿ñ
103 F ÞÇßå»ïï H ÞÇßå»ï KT ÞÁßå»ï¹ ÷Ë êï»Õ-ÍÇã¹ H ÑáíáõÇë F Ó»éÝïáõ
104 F Ñ³▯Ï³½Ý»³ (▯»ïá▯ í»ñçáõÙ ³õ»É³óáõ³Í Ý) KT ïáÑÙÇë ÷Ë ½³ñÙÇë T áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
²▯É»õ ï³õÝáÕÇë, »õ ï³õÝ³ëÇñÇë, ½³õñÁë å³ïõáÕÇë
êñµáó å³ßïáÕÇë, ½×³éë ÁÝÃ»ñóáÕÇë, ³▯É»õ ÉÁëáÕÇë
ºñ·á▯ë ³ëáÕÇë, ³▯É»õ Ñ³▯óáÕÇë, »õ ëÁñµ³·ñáÕÇë,
¼³Ý.
105 F ËÝ³Ù, í¿ÑÇóë, »õ ëïáñ³Ï³ÝÇóë T ãÇù
107 F âùÝ³Õ, ã³ñÝ K
âÁùÝ³Õ ïÇñáõÑÇ, Í³ÕÇÏ ÍÇñ³ÝÇ, »õ µ³½Ù³·áõÝÇ
ÐÁÝ³ñù µ³Ýë³ñÏáõÇ, ã³ñÁÝ ·Çï»ÉÇ, ã»Õ»õ ù»½ ▯»ñÏñÇ
108 F ³ñù³▯ï ÝëïÇ K ³ñù³▯Ý ÝëïÇ T ³ñù³▯Ý µ³½ÙÇ F ³ÝÓ¹

Մանաւանդ երկնի, ես դու նըմանի, եւ երկնից երկնի,
Որում զըանալին, ետուր Պետրոսի, ցուցեր Պաւղոսի,
Որ բանիւ չպատմի, ակամբ չտեսանի, սըրտիւք չիմանի,
Այնըմ հանգըստի, ըզմեզ արժանի, արա՛ սըրբուհի,
Եւ մինչ ի մարմնի, եմք ի պանդըխտի, լե՛ր մեզ հովանի,
Մեղք մեր որ գործի, չար որ խորհըրդի, բանք որ անբարի,
Քեւ՝ սուրբ սըրբեսցի, խպառ մաքրեսցի, եւ անհետ լիցի,
Քեզ փառք ի յերկրի, պատիւ ի յերկնի, ընդ Որդւոյդ Միածնի
Եւ այժմ ողորմեաց բարեխաւսութեամբ:

---

109 T »ñÏñÇ
110 T ¼áñá FH ½µ³Ý³ÉÇ T óáõó»³É
111 FHKT ³ã³õù, ãï»ë³ÝÇ, ëñïÇõ ãÇÙ³ÝÇ (KT ã³Ý-Ï³ÝÇ)
112 F ²ÝÙÝ HK Ú³ÝÁÙ F ³ñ³
113 F å³Ý¹ËïÇ
114 F ËáñÑñ¹Ç T ËáñÑáõñ¹ ëñïÇ »õ ÷Ë áñ ËáñÑÁñ-¹Ç T ãÇù áñ
115 F ëñµ»ëóÇ K ³ñ³Ñ»ï ÷Ë »õ ³ÝÑ»ï
116 FHK ³ßË³ñÑÇ ÷Ë Ç»ñÏñÇ FH àñ¹á¹ T øá¹ ÷Ë àñ¹õá¹ K áõÝÇ ß³ñáõÝ³ÏáõÃÇõÝ.
Ú³õñë Çß³ ï ³ÏÇ, Ù»ÍÇÝ ä»ïñáëÇ, Ñá·áÝ ³Ý³õÃÇ, É»½áõÇÝ øñÇëïáëÇ ÀÝ¹ ùá¹ Ïóáñ¹Ç, Ù³ÕÃ³Ýù ÁÕÓ³ÉÇ, Ù»ÍÇÝ ØÏñïãÇ ²Õ»ñë ÁÝ¹ ÝÙÇÝ, ù»½ Ñ»ï»õ»ëóÇÝ, Ý³Ë³íÏ³ÇÝ ²É»õ ä³ñÃ»õÇÝ, Ù»ñ Èáõë³õáñãÇÝ, ³ÕûÃùÝ ÁÝ¹ ÝáóÇÝ ø»½ ³Õ»ñë ÉÇóÇ, »õ ùá¹ ØÇ³ÍÝÇÝ, ÁÝ¹ Ù»ñ Ñ³ßïáõÃÇõÝ
117 T àÕáñÙ»³°

ՏԱՂ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊԱՒՂՈՍԻ

Գլուխ է եկեղեցւոյ եւ վէմ հիմն անշարժելի[ա], պետ ընտրեալ դասուն,
Նախնի դաւանաւղ, զաւծեալն Աստուած, Պետրոս առաքեալն:
Որ նախքան զաշխարհս ընտրեալ, քարոզաւղ Բանին, ի Տեառնէ դիտեալ,
Կեփաս կոչեցար[բ], նորին հետեւեալ աշակերտեցար:
Վերընկալ աստի էին Աստուծոյ, որով գրաւեալ ըզձըկունս եւ աճիւ պակուցեալ,
Առ ծունկս խոնարհեալ, արփւոյն չհանդուրժմամբ, հեռանալ մաղթէիր:
Երկիւղըն հալածեալ, աւետաւոր ձայնիւ, այժըմ ցընծայ յոյժ Սիմոն,
Զի զմարդիկ որսայցես ի մեղաց ծովէ ուռկանաւ բանին, ի կեանս վերածցես[գ].
Սէրովբէիցն անճառ խորհուրդ ի քէն ծանուցաւ յայտնութեամբ ի վերուստ,
Սիրով մարմնացեալն Որդի Աստուծոյ, յորմէ ընկալար զերկնիցըն փականս[դ]:
Տեառըն աւետեաւք երանեա, խարիսխ անկարծելի, զյաւդմամբ ի նոյնդ շինեալ,
Ունիս զաւրութիւն, կապից եւ լուծման, յերկինս եւ յերկրի:
Միածնին աթոռակից եւ դատաւոր, խըրայէլեանըն զարմի,
Յապագային աւուր, թագիւ պըսակիս, չըքնաղ խընդութեամբ, յանվախճան ի փառսն:
Առեալ երբեմըն պատուէր, սիրել խոստացաւ, նովին ի նոյն նըման,
Ի խաչ բեւեռմամբ, գըլխով խոնարհեալ, զԱդամ վերածեաց, ի դրախտն Ադենայ,
Տեղի ժառանգեալ, հուպ Երրորդութեանն, դեղ ի մեզ բաշխեալ կենաց,
Ըզնըշխարս ոսկերաց, ի դըղեակս բազմեալ, մատն առաքելական լուսատու Հոգւոց:
Ի քեզ նայիմք արտասուաւք, ո՛վ Սուրբ առաքեալ, ի կապից մեղաց զաշխարհի,
Զտաւնողքս արձակեա՛, ղեկաւք հաւատոյ յախտից բարձրացո՛ եւ Քեզ մերձ կացոյ:
Նըւագս աւրհնութեան, ձայնիւ ցընծութեան, ի խորանսդ լուսոյ երգել,
Ընդ գերագունիդ, էին միայնոյ, ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն յաւիտեանս, ամէն:

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 542µ-544µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 340 ³ -341µ
D-Ó»é. ÑÙñ 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 354µ-357 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 48 ³ -50 ³
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 323 ³ µ
T-Ó»é. ÑÙñ. 4011, Ã»ñÃ 348 ³ -349µ
Êáñ ³ ·Çñ
ACDG ï »°ë í »ñ»õáõÙ M î ³ Õ · ³ ÝÓÇÝë T Ø»Õ» ¹Ç ëáõñµ ³ é ³ ù»ÉáóÝ ³ ÝáÛß
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A ÐÂ. ä» ï ñáëÇ »õ ä ³ õÕáëÇ ³ é ³ ù»ÉáóÝ øñÇë ï á-ëÇ
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ å ª ¶á í »ë ï Ù ³ ïÇÝ ³ é ³ ù»ÉáÛÝ ä» ï ñáëÇ
´Ý ³ ·Çñ
1 BCD ãÇù ¿ B »Ï»Õ»óáÛ BC ÁÝ¹ñ» ³ É M ãÇù 1-22 ï á-Õ»ñÁ
ա Մտթ. ԺԶ 18, Յովհ. Ա 40, Զ 8
2 B ² ë ï Áõ ³ Í
3 BC ÁÝ¹ñ» ³ É
4 CG áñáÛ ÷Ë ÝáñÇÝ
բ Յովհ. Ա 42
5 C ³ ë ï Çõ T ãÇù 5-22 ï áÕ»ñÁ
6 BG ² ñ÷áÛÝ ãÑ ³ Ý¹áõñÅÙ ³ Ùµ, ³ é ÍáõÝÏë ËáÝ ³ ñ-Ñ» ³ É ÷Ë ² é… ãÑ ³ Ý¹áõñÅÙ ³ Ùµ D ÍáõÝ·ë
7 BG êÇáÝ ÷Ë êÇÙáÝ
8 C í»ñ ³ Í»ë
գ Մտթ. Դ 18, Ղուկ. Ե 8
9 BG ËáñÑáõñ¹Ý
10 G ÁÝ· ³ É ³ ñ B ÷ ³ Ï ³ ÝëÝ
դ Մտթ. ԺԶ 19
11 BCDG »ñ ³ Ý» ³ É D Û ³ õ¹Ù ³ Ùµ
12 BG ÉáõÍÙ ³ Ýó B Ç Û»ñÏÇÝë
15 C ëÇñÇÉ BG Ëáë ï ³ ó ³ ñ
18 G À½Ýß ³ ñë
19 B ³ ñ ï ³ ëÁõ ³ õù BCG ³ ßË ³ ñÑÇ
21 G Û»ñ·»É
22 G ÙÇ ³ ÛÝõáÛ

Փ[Ոխ]

Այսաւր ցընծացէ՛ք, եղբա՛րք, պարակից եղեալ վերնոցն,
Զ Պետրոս եւ զ Պաւղոս գովել, յաւր յիշատակի նոցին:
Ռետին քաղցրութեան արբեալ, ի խառնարանէ սոցա,
Որք զմայլեալ իջմամբ Հոգւոյն, զբոլորս կոչեցին ի նոյն:
Արեւ եւ լուսին պայծառ, բազմեալ ի քաղաքըն Հռոմ,
Լոյս յարեւմըտից ծագեն, ազգաց եւ ազանց յերկրի:
Քարինք շափիղա, յասպիս, ի յայս տաճարի հիմունս,
Հոտ անոյշ բուրեալ ընդ ծագս, մահու եւ կենաց միջնորդ:
Երկրի Թագաւորք կացեալ, առաքեալք կենաց Բանիւն,
Հընչմամբ աւետեալ բնաւիցս, եկա՛յք վերասցուք յերկինս:
Լուծք ամոլք հերկեալ զհոգիս, սերմ ի նոյն արկեալ զՔրիստոս,
Բերումըն պըտղոցն ի սպառ, արեամբ նըւիրեալ զինքեանս:
Ոտիւք վերուղղեալ յերկինս, Պետրոս խոնարհեալ ի խաչ,
Ջեմ ես արժանի, ասէր, Տեառն իմ նըմանեալ մահու:
Յածեալ ընդհանուր Պաւղոս, կոչեաց զհեթանոսս առ Տէր
Եւ քարոզն Որդւոյ Հոգւովն, Հաւր պատարագեալ զենմամբ:
Նախնի մարտիրոսքն յաղթողք, պարծանք Սիոնի նորոյ,
Աստ աւանդեցին մեզ գանձս, Թուղթս աստուածախաւս բանիւք:
Պաղատիմք առ ձեզ, ընտրեա՛լք, գետք առոգանողք երկրի,
Զպասքեալ ժողովուրդըս ձեր արբուցէ՛ք ի ջրոյդ կենաց:
Երջանիկ անաւթ ընտրեալ, կապից եւ լուծման իշխան,
Առ ոտսդ անկանիմք սըրբոցդ, ի մեղաց լուծէ՛ք զտաւնողքս:
Տածողք բանաւոր հաւտից, կենսատու բըժիշկ հոգւոց,
Վէրք մեր ի յաւձին Թունից ձեաւք առողջասցին դարձեալ:
Րաբունիք շնորհս շնորհաւք լցեալք, տարածեալ բարբառ յաշխարհս,
Զաշակերտելոցս անձինք, հաղորդ ձեզ առէք ի փառսդ:
Որ պըսակեցեր պըճնեալ, զդասապետըս Քո, Քրիստոս,
Հայցմամբ աղաւթից սոցին եւ մեզ խնամարկեա՛ յաւէժ:

---

23 MT ÝáóÇÝ
25 D ³ñµ»³Éù BG ÝáóÇÝ M Ç ù³Õ³ùÁÝ ÐÁéáÙ µ³½-Ù»³É
26 B ½Ù³ÛÉ»³Éù
29 BG ß³÷»Õ³ MT ´³ÝÇÝ Ï»Ý³ó ³é³ù»³Éù
30 B ³Ýáõß G ÙÇçÝáñ¹ù
33 BG ³ÙÉáó D ÝáÛÝ ÷Ë ëÙÇÝ
35 BG Ë³ãÝ M Ïáã»É ³é î¿ñ ½Ñ»Ã³Ýáëë
37 B ÛÁÝÃ³Ýáõñë D ÁÝÃÑ³Ýáõñ G ÛÁÝÃ³Ýáõñ
39 BG Ù³ñïÇñáëù M ãÇù ß³ñ. T Ñá·áó ÷Ë »ñÏñÇ
40 B ÃáõËÃë
41 B ÁÝ¹ñ»³Éù
43 B ÁÝ¹ñ»³É
44 BG áïë ³Ý·³ÝÇÙ
45 B µÁÅÇßù
46 BG ÃÇõÝÇó
47 BDG ãÇù ßÝáñÑë BG µ³ñµ³éù T µ³ñµ³éù Û»ñÏÇñ ï³ñ³Í»³É ÷Ë ï³ñ³Í»³É… Û³ßË³ñÑë
48 BG ½³ß³Ï»ñï»Éáó ³ÝÓÇÝë BG ÷³éë T áõÝÇ Û»-ï»õ»³É Û³õ»ÉáõÙÁ.
¶²ÜÒê ²ê¾ ¼Î²ü²Úê ²Úê
¶³ÝÓë ·ñ»óÇ »ë åÇï³ÝÇ,
ð³Ù»³É µ³ÝÇõ ³ËáñÅ»ÉÇ,
Æ ¶ñÇ·áñ¿ ·³ñß»õ ³Õï»ÕÇ,
¶Áñ»³É áñ¹áóÁÝ ¼»µ»ÃÇ,
àñ¹áó ùÁõ»ñÝ øñÇë ïáëÇ,
ð³ÙÇó öÁñÏãÇÝ î»³éÝ ÚÇëáõëÇ,
Æ í»ßï³ë³Ý Ûáµ»É»ÝÇ »õ ãáññáñ¹ »ñÏï³ë³ÝÇ,
´³ÝÁë ·ñ»ó³õ ³Ûë ·áí»ÉÇ,
¶³ÝÓ Ú³Ïáµ³Û »õ ÚáÑ³ÝÇëÇ

Սրրբեալ բանիւ Քո, Տէ՛ր, գծանաւթ խորհրրդոցն եղբարսդ,
Որք փառաւորին ընդ Քեզ, որպէս մաղթեցեր առ Հայր:
Ի նոյնդ ժամանեալ լիցի նոր հեթանոսաց ժողով,
Որք երկրրպագեմք քեզ միշտ, այժմ եւ յաւիտեանս, ամէն:

ԱՅԼ ՏԱՂ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊԱՒՂՈՍԻ

Այսաւր ժողովեալ բազմութիւն ազգաց, պատուեալ սուրբ զառաքեալսն,
Ըզգըլխաւորսն եւ զմեծսն:
ԶՊետրոս եւ զՊաւղոս, զտաճարիս պարծանք,
Մանկունք Նոր Սիովնի գովեցէք երգով:
Զյաղթող թագաւորսն, ըզզաւրավարսն անբիծսն,
Որք ի Հռոմա հանդէսըն կոխեցին ըզչարսն:
Այս այն առաքեալքն, աւետեաց քարոզքն,
Որք ի ծագաց երկրէ զձեզ կոչեցին յերկինս:
Սոցա պարտական եմք յաւէտ սիրով,
Տաւնել ուրախութեամբ, փառաւորեալ անուանցն:
Պետրոս եւ Պաւղոս, Քրիստոսի փոխանքն,
Այսաւր եկեալ են հիւր ի ժողովուրդըս մեր:
Շուրջ սոցա կացեալ, գեղապար երգով,
Պատմող եղեալ նոցին, հանդիսական մըրցմանն:
Որք նախքան զաշխարհս, ընտրեցան սըրբեալքն,
Յառաջ յուսացեալ սիրով, ի Տէր Յիսուս Փըրկիչն:
Ապա կոչեցեալ, առաքեաց զսոսա,
Ելէք ժողովեցէք առ Իս յերկինս զմարդիկ:
Ընթացեալ յաշխարհս, աւետիս ձայնեն Աստուած,
Ձեր փոխան մարմնով մեռաւ եւ դուք նովաւ արդարք:
Վէմն անդըրդուելի, յինքն յաւդեր զհանուրս,
ԶՔրիստոսն Աստուծոյ դաւանելով որդի:
Անաւթն ընտրութեան յինքն կրէր զՔրիստոս,
Նովաւ աշակերտէր զհեթանոսաց ազինս:
Ծագաց աշխարհի յաղթութեամբ տիրեալք,
Զխաւարի հալածեցին լուսով զիշխանն յերկրէ:
Ի մեծն անդր ի Հռովմ խրախուսեալ հասին,
Նըստեալ յարքունական յաթոռն աւծեալ արքայն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 544µ-547³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 83µ-86³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 341µ-342µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 50³-52µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ BG ²ÛÉ ï³Õ ÊáõñŠµ (B ãÇù ëáõñµ)
³é³ù»ÉáóÝ ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ C ²ÛÉ ï³Õ ³é³-
ù»Éáó
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÂ. ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ ³é³ù»ÉáóÝ C ²ÛÉ ï³Õ
³é³ù»Éáó
´Ý³·Çñ

1 B å³ïÁõ»³É C ½ëáõñµ
4 C Ù³Ý·áõÝù BCG êÇáÝÇ
7 BG ²Ûë³õñ ÷Ë ²Ûë ³ÛÝ C ãÇù 7-10 ïáÕ»ñÁ
10 B ³ÝÁõ³ÝóÝ
13 C ãÇù 13-26 ïáÕ»ñÁ
19 B ²ëïÁõ³Í
20 BG ³ñ¹³ñù Ýáí³õ
21 BG ÛÇÝù
23 BG ÁÝ¹ñáõÃ»³Ý
26 B ½Ë³õ³ñÇ
27 BG ÐéáÙ
28 B ³ñù³ÛùÝ

Վըկայք Քրիստոսի, յատենին եղեալ պըսակ,
Ընկալան պըճնեալ ի տէրունույն ձեռաց:
Պետրոս մատուցեալ, զուսն ի խաչ խոնարհ,
Զեմ ես, այլ արժանի, բայց գըլխիվայր խաչիլ:
Պաւղոս զպարանոցն տայր ի սուր յաւժար,
Նըւէր Հաւր Աստուծոյ, հեթանոսաց փոխան:
Զմեզ մահուամբն իւրեանց յանմահից վիճակ ածին,
Միշտ բարեխաւսք կան ի յերկինըս առքա:
Աւուրս բարձրաձայն յաղաղակ, լիցուք,
Տեա՛րք, մի՛ մոռանայք ըզձեր ժողովս յերկրի:
Հուպք Քրիստոսի, անձկալոյդ ձեր,
Որպէս առ ի Հաւրէ նա զայս խընդրեաց ըզշնորհ:
Տեսողք այդ փառացդ, մաղթեցէ՛ք եւ մեզ լինել
Ընդ ձեզ բարեգութ եւ երջանիկ ընտրեալք:
Յաւրս վըկայութեան եւ մարտի ձերոյ,
Կարող էք դուք առնուլ մեզ քաւութիւն մեղաց:
Անկեալ ի յերեսս, աղաչեմք ըզձեզ,
Հայել ի մեր ժողովոյս ի թախանձանս սիրով:
Որք զձեզ ընդ յուսոյդ Քրիստոս Փըրկչիդ
Պատուեմք ուրախութեամբ ի յաւիտեանս, ամէն:

Փ[Ոխ]

Պետրոս եւ Պաւղոս քրիստոնէից պարծանք,
Մեծ է ձեր հանդէսդ այսաւր ի Հռոմ քաղաք,
Որք զհետ ընթացեալ յարեւելից երադ
Եւ չար թըշնամւոյն ի յարեւմուտս հասէք:
Յաղթողք ի մարտի ի հրապարակըն մեծ,
Կոխել ըզսատանայ եւ մեզ ետուք կոխան:
Դուք ըզտիեզերս լուսազարդեալ պայծառ քըրտամբք
Վերածէք ի խաւարին գըբոյ:
Մինըդ վէմ անկեան եկեղեցւոյ արկար
Եւ միւսդ շինէր ի քո վերայ զմարդիկ:
Դրունըք դըժոխոց ի ձէնջ պարտեալ լուծան,
Որք մեզ ճանապարհ արձակեցիք յերկինս:

29 C ãÇù 29-30 ï áÕ»ñÁ
30 BG ÀÝ· ³É³Ý B ï»ñáõÝáÿÝ
35 C ãÇù 35-45 ï áÕ»ñÁ
38 G Ø»ñ ï»³ñù
39 BG Ðáõå ¿ù BG Ó»ñáÿ
40 BG ßÁÝáñÑ
45 BG ²Ý·»³É
49 M öáË
51 M ãÇù 51-52 ï áÕ»ñÁ
54 G ÎáË»³É
55 C ãÇù 55-58 ï áÕ»ñÁ
56 BGM ïÁÕÙáÿ ÷Ë ·µáÿ
57 BG ³Ý·»³Ý
60 B ³ñÓ³Ï»ó¿°ù

Հեռի հեթանոսք ձեաւք մերձաւորք եղեն,
Պարեն ընդ զուարթունս անճառելի փառաւք:
Երկիրս երկնայնոցն եղեւ կըցորդ պարու,
Զորըս կացուցիք դուք դասակիցս նոցա:
Որք ցընծութեամբ աւրհնեն զգովեալ անուանդ այսաւր,
Պետրոս եւ Պաւղոս առաքելոց գըլուխք:
Զունի հատուցումն եկեղեցի երկուցդ,
Զոր դուք կըրեցիք վասըն մերոյ սիրոյ:
Վըշտաւք կոչեցիք ի խաւարէ ի լոյս,
Այսաւր պատարագ մատեայք ընդ մեր կամաւք:
Երկիր պագանեմք առեալ ըզշնորհըս ձեր,
Սիրով ամփոփեալ թաքուցանեմք յոգի:
Եւ զսէրդ, որով վարժեալ սընուցանեմք ըզմեզ,
Միշտ ունել մաղթեմք, ո՛վ երկնաւոր հրեշտակք:
Կացեալ առաջի այսաւր Փըրկչիդ եւ Տեառն,
Մեզ ողորմութիւն առէք ի տաւնըս ձեր:
Սըփռեալ աւըրցէք զիմանալի հոգիս,
Իմացող լինել ձեր կայանիցդ եւ խոստացեալ տեղոյդ:
Ուր զմեզ մուծանել զձեզ աղաչեմք ծառայքս,
Տըրտմութեան հովտէս, զի խոստացայք ապա:
Փառս վերառաքել ձեզ ձայնակից երգով
Սուրբ Երրորդութեանդ ի յաւիտեանս, ամէն:

61 C ãÇù 61-62 ï áÕ»ñÁ
62 BG ½áõ³ ñÃáõÝëÝ
65 BGM ³Ýáõ³Ýë¹ ÷Ë ³Ýáõ³Ý¹ ³Ûë³õñ
67 C ãÇù 67-70 ï áÕ»ñÁ
71 G 71-72 ï áÕ»ñÁª 66 ï áÕÇó Û» ï áÛ
72 B Ã³ · áõó³Ý»Ùù
73 BG ëÁÝáõó³Ý¿ù C ãÇù 73-74 ï áÕ»ñÁ M ãÇù 73-80 ï áÕ»ñÁ
77 C ãÇù 77-78 ï áÕ»ñÁ
80 BC îÁñ ïÙáõÃ»³Ý BG Ñ³ å³

ԱՅԼ ՏԱՂ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊԱՒՂՈՍԻ

Այսաւր ծաղկեցայք ծառըք կենաց ընդ տիեզերս,
Բանալի եղէք արքայութեանն տանն Աստուծոյ:
Գլուխ առաքելոց ով երանեալ սուրբըդ Պետրոս,
Դասակից վերնոցն արիացեալ մեծըդ Պաւղոս:
Երկրի փողք կենաց եւ ձայնակից վերին զաւրաց,
Զարդարիչ էք սուրբ եկեղեցւոյն հեթանոսաց:
Էական բանին մեծ սպասաւորք եւ քարոզիչք,
Ընդ արարածոց միշտ բարեխաւսք մեզ ի յերկինս,
Թագաւորին սերովբէից մեծ դատաւորք,
Ժուժկալեալք ի մարտ պատերազմին Բէլիարայ:
Իշխանք իշխեցողք ի քրովբէից Թագաւորէն,
Լըւան հեթանոսք, երկրըպագեն արարողին:
Խորանք հաւատոյ, սիւնք հաստատունք եկեղեցւոյ,
Ծովք ծիրանափայլք ներկեալ արեամբըն Յիսուսի:
Կարկեհան քարինք եւ յասպիոն մեծք Աստուծոյ,
Հիմունք ամրութեան եւ սիւնք անշարժ եդեալ յերկինս:
Ձայնք ի տաճարէ, նոյնք եւ բարբառք ի քաղաքի,
Ղամբարք լուսատուք ընդ տիեզերըս ծագեցայք:
Ճըշմարիտ վըկայք եւ առաքեալք աստուածորդւոյն,
Մարդասիրապէս նորոգեցիք զազգըս մարդկան:
Յորդառատ վըտակք ի բերանոյ ձեր բըղխեցան,
Նոր քաղցր աւդովն արբուցանել զդըրախտն Աստուծոյ,
Շառաւիղք կենաց եւ ճանապարհք արքայութեան,
Ով սուրբք Աստուծոյ եւ բարեխաւսք վասն աշխարհի,
Չարչարանըս Տեառն յանձինըս ձեր բարձեալ բերիք,
Պետրոս եւ Պաւղոս, ով երջանիկ սուրբ առաքեալք:
Ջերմեռանդ սիրով աղաչեցէք զամենակալն
Ռետական սիրով ցաւղ քաղցրութեան մեզ ցաւղեսցես:
Սոսկալի հիմունք եւ աշակերտք մեսիային,
Վարդապետք, մըշակք եւ սերմանիչք բանին կենաց:
Տեսիլ հողեղէնք եւ յանմարմինսըն զըւարթունք,

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 547³-548³
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 86³-87µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 52µ-53µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ B ²ÛÉ ï³Õ êáõñµ ²é³ù»ÉáóÝ G ²ÛÉ ï³Õ ³é³ù»Éáó
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÂ. ä»ïñáëÇ »õ ä³õÕáëÇ
Ì³Ûñ³Ï³å³ ²-ø
´Ý³·Çñ

2 B ï³Ý
14 B Ìáí BG Ý»ñÏ»³Éù BG øñÇëïáëÇ ÷Ë ÚÇëáõëÇ
15 B Î³ñÏ¿Ñ³Ý B Û³ëåÇëáÝ
16 BG ³Ýß³ñÅù
17 BG ù³Õ³ù¿
19 B ²ëïáõ³Íáñ¹áÛÝ
20 B Ýáñá·»ó¿ù
21 B µÁË»ó³Ý
23 BG Þ³é³õ»Õù
28 BG ·ÁÃáí ÷Ë ëÇñáí BG ó³õÕ»ëó¿
31 BG î»ëÇ BG êáõñµ ½Áõ³ñÃáõÝù

Րենական լուսոյ աւրհնաբանիչք բարեբանաւղք,
Ցընծացաւ այսաւր Հըռոմ քաղաք արեամբ ձերով:
Իւ իւսեալ զարդարի եւ պանծացեալ զըւարճանայ,
Փայլեալ ծագեցայք հոգւոյն աւծմամբ բրաբիոնաւ,
Քրիստոսի Փըրկչին պըսակողին փառք յաւիտեան:

32 B ÉáõëáÝ B µ³ñ¿µ³ÝáÕù
36 B ³õÇ ï»³Ýë, ³Ù¿Ý

ԳԱՆՁ ԳԼԽԱՒՈՐ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊՕՂՈՍԻ

Մեծ եւ ահեղ խորհրդոյ Փրկչին, սպասաւորիչ մարմնացեալ Բանին,
Ականատեսք Որդւոյն Միածնին եւ խորհրդակից խորոցն անքննին,
Աթոռակիցք ահեղ ատենին եւ դըռնաբացք արքայութեանն,
Պետրոս գլուխ ընտրեալ Սուրբ գընդին, Պօղոս քարոզ կենարար Բանին,
Վէմք անուանեալք երկոյտասանին եւ սիւնք կանկնեալք ի Հըռոմ քաղաքին,
Ձեզ երանեն որդիք երկրածինք ի տաւնախըմբել ըզձեր հանդիսին,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Պետրոսի եւ Պօղոսի
Խնաեա՛ ի մեզ, Միածի՛ն Որդի, աղաչեմք:

Կոչէ ըզձեզ Փըրկիչն աշխարհի, յառաջնորդութիւն տանն Իսրայելի
Եւ առաքէ ընդ ոլորտս երկրի, կոչէ ըզհրաւիրեալս ի յառագաստի,
Իսկ դուք հընազանդք յամենայնի, ի գործս ամենայն Տեառըն պիտանի,
Ամոք եղինք եղէք աշխարհի, ուսուցանելով զԲանն կենդանի:
Պետրոս գլուխ գընդին գովելի, Պաւղոս անաւթ Հոգւոյն ճըշմարտի,
Պետրոս սիրող Փըրկչին Յիսուսի, Պաւղոս վառեալ հոգովն ի մարմնի,
Զձեզ աղաչեմք, սիրողք Քրիստոսի, բարեխաւսեցէ՛ք առ Տէրն ամենի,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Պետրոսի եւ Պօղոսի
Խնաեա՛ ի մեզ, Միածի՛ն Որդի, աղաչեմք:

Ռամից խմբից արքայն խոնարհեալ, ի Սուրբ Կուսէն մարմին ըզգեցեալ,
Ի մարդկանէ զինուոր Իւր ընտրեալ, երկոյտասան գունդըս յաւրինեալ,
Ի ծովէ մեղաց ըզնոսա կոչեալ, եւ որսակից մարդկան արարեալ[ա],
Ի Վերնատունն սուրբ ժողովեալ, զՀոգին շնորհաց ի նոսա հեղեալ[բ],
ԶՊետրոս գովեալ եւ քաջալերեալ[գ], եկեղեցոյ վէմ զնա անուանեալ[դ],
Ի լոյս գիտութեան զնա հրաւիրեալ եւ զՊաւղոս անաւթ անուանեալ,
Ի յԱնդիոք միմեանց պատահեալ, զորդիս Կիսանէ կենդանացուցեալ,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոյն Պետրոսի եւ Պօղոսի
Խնաեա՛ ի մեզ, Միածի՛ն Որդի, աղաչեմք:

Տեսանեմք ըզձեզ այսաւր զարդարեալ, աստուածային փառաւքըն լըցեալ,
Արեգակնակերպ յերկրի երեւեալ, ի խաւարէ մեղաց զմեզ ի լոյս կոչեալ,
Ակունք հրեղէնք շափիւղայք կազմեալք, մարգարիտ լուսափայլք ի ծովէ ծընեալք,
Ակունք ծիրանի զոր սակաւք տեսեալք, եկեղեցոյ պըսակ յաւրինեալ,
Զոր Յիսուսի մատամբըն կազմեալ, Պետրոս Կեփաս կոչեալ[ե],

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 320µ-323³
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å³ØÏñïÇã

ա Մտթ. Դ 19, Մրկ. Ա 17
բ Գործք Բ 1-3
գ Գործք Բ 14-36
դ Մտթ. ԺԶ 18
ե Յովհ. Ա 42

Սաւղոս տեսլեամբ Պաւղոս անուանեալ[ա], Պետրոս երիցս զհաւտս իւր յանձն առեալ[բ],
Պօղոս ի զանճառ խորհուրդըն ցուցեալ, յահեղ աւուրըն հրաման առեալ,
Որդոց մարդկան դատաւոր լինել, զձեզ աղաչեմ սիրոյ սիրեցեալք,
Բարեխաւսութեամբ սրբբոյն Պետրոսի եւ Պօղոսի
Խնայեա՛ ի մեզ, Միածի՛ն Որդի, աղաչեմք:

***Ի** մեծի աւուր տաւնիս հրաշական, դասք հրեշտակաց զըւարճացեալ ցընծան,*
Յիշատակաւ երկոքումք անուանեալ, զըլխաւորաց սուրբ երկոյտասան,
Որք ի Ներոնէ նահատակեցան, եւ զանթառամ պըսակն ընկալան,
Զոր ի յօ[ր]թոյ տընկեալ հայրական, արմատացեալ պըտղաբերեցան,
Որք յերկնաւոր Աջոյն տընկեցան, անուշահոտ գունով ծաղկեցան,
Որք զանըստուեր ըզլոյսն ընկալան եւ հրեշտակաց վեհագոյն գըտան,
Այսաւր երկինք եւ երկիր ցընծան, հրեշտակք եւ մարդիք բերկրեալ զըւարճանան,
Եկեղեցիք նոր պայծառացան, տաւնախմբեն զաւր ձեր կատարման,
Ննջեցելոց հոգիք բերկրեցան, քանզի ի մեղաց իւրեանց ազատեցան,
Ահա.:
Եւ եւս.
Զանձինս.:

***Զ**որեքկերպեան աթոռ հրաշալի, պայծառացեալ ի դէմս ամենի,*
Երկոտասան ակամբք գերարփի, չքնղայզարդեալ փառացն Յիսուսի,
Ամէնաւրհնեալ մայր Մանուէլի, Աստուածածին բերկրեալ Տիրուհի,
Բարեխաւսեա՛ Տեառն Յիսուսի, զխաղաղութիւն շնորհել աշխարհի,
Հայրապետին մեր [այս անունն] *շնորհել նըմա գիտութեան հոգի,*
Քահանայից դաս դասուց երամից, սպասաւորել փառացն Յիսուսի,
Եւ ծընելոց սուրբ աւազանին, լինել պահապան ի տըւէ եւ ի գիշերի,
Աղաչանաւք Յովաննու մեծի, Ստեփանոսի Նախավըկային,
Լուսաւորչին մերոյ Գրիգորի եւ ամենայն ուղղափառ դասի,
Բարեխաւսութեամբ մեծին Պետրոսի, երիցս ընդրեալ սըրբոյն Պօղոսի,
Ողորմեսցի յաւուրըն մեծի ի յայն առաւաւտին,
Ողորմեա:

ա Գործք, գլ. Թ, ԺԳ 7
բ Յովհ. ԻԱ 16

ՄԵՂԵԴԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊԱՒՂՈՍԻ

Երանելի աշակերտք, առաքեալք Բանին, երեւեալ քարոզք Քրիստոսի Փրկչին,
Պետրոս եւ Պաւղոս, լուսատուք երկրի ծագեցին ըզլոյս, ըզմեզ նորոգեցին:
Անաւթն ընտրեալ յԱստուծոյ՟, բաղձալին Պաւղոս, լուսով զարդարեաց,
Սուրբ զեկեղեցի ուսոյց դաւանել Տէր զՅիսուս Փըրկիչն,
Որ փըրկեաց զմեզ սուրբ առաքելաւքն:
Այսաւր եղեն Հրաւիրեալք, գլխաւորք սըրբոցն Պետրոս եւ Պաւղոս
Մահակից լինել Բանին, որ կոչեաց յանվախճան ի կեանսն,
Պատրաստեալ նոցա զնախագահ աթոռսն:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 291³µ
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 217³µ
Êáñ³·Çñ
BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ
´Ý³·Çñ
… Գ·ʷբ∂‡ Թ· 15
5 G ãÇù ëáõñµ

ՃԺԴ. ԿԱՆՈՆ ՈՐԴԻՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆՑ ՅՈՀԱՆՆՈՒ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ

ՔԱՐՈԶ ՈՐԴԻՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆՑ ՅՈՀԱՆՆՈՒ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ

Մաքրափայլ տաւնիս առաքելական զուարճացեալ դասք հաւատացելոց,
Բամեալք սիրով, հաւատով եւ յուսով տաւնեն ցընծութեամբ զաւր յիշատակի,
Զառ ի սիրոյդ սիրով սիրեցեալ սըրբազանիցն, որդւոցն Որոտմանց,
Որք յաւժարական սիրով յանձն առին ընպել ըզբաժակ Քո չարչարանաց[*]
Եւ յապագայն վայելել ի փառս յաջմէ Քում եւ յահեկէ՝
Ըստ տիրական անսուտ Քո խոստմանց, զոր համայնից ըզնոյն պարգեւս,
Որք հրաժարէն յաւէտ ի ծնողաց, յազգականաց եւս եւ յանձանց իւրեանց:
Ահա խընկեսցին այս բանք մաղթանաց առաջի Քո, մարդասէ՛ր, աղաչեմք:

Ո՛վ Տէր յաճախագոյն եւ առաւելապէս այսըմ ստեղծուածոյ,
Որոց առաւել բարեգործելով քան ըզըմնաւից Քոց արարածոց,
Խոնարհելով յանճառ Քոց փառաց ի փըրկութիւն մարդկան հողածնաց,
Մարդկային կերպիւ յերկրի երեւեալ արդարութեամբ քաղաքավարեալ,
Ընտրեցեր Քեզ յաշակերտութիւն զերջանիկ դասս առաքելոցն,
Զորս ի ծովէ եւ ի ցամաքէ զարժանաւորս Քոյին Տէրութեանդ,
Որոց խոստացար գահերիցութիւն դատաստանաց աթոռակալութիւն,
Կապել եւ արձակել յերկինս եւ յերկրի եւ դատել զերկոտասան ազգն Իսրայէլի:
Ահա խընկեսցին այս բանք մաղթանաց առաջի Քո, մարդասէ՛ր, աղաչեմք:

Վերաձգող երկնից եւ Տէր բոլորից, էացուցիչ էից ամենից,
Աշակերտաց Քոց սըրբազանից տալով յանձնէ զաւրինակ բարեաց:
Զհեզութեան եւ զխոնարհութեան եւս եւ ըզսիրոյ զմիաբանութեան,
Սիրով մատնել զանձին ճոխութիւն, ի սիրելեաց յաւէտ փրկութիւն,
Արածելով զհաւտըս բանաւոր գտանել սիրոյ Քոյ արժանաւոր,
Յորս առաւել գըտեալ յառաջեալ քո սիրեցեալ աշակերտն ընտրեալ[**],
Յովհաննէս անուն կոչեցեալ, հնազանդութիւն Տեառն թարգմանեալ,
Հանդերձ հարազատ եղբարբն Յակոբաւ խաբաւղ կարթաւղ բանսարկուին եւ թաթաւղ,
Ահա խընկեսցին այս բանք մաղթանաց առաջի Քո, մարդասէ՛ր, աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 548³-551µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 286³-292³
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 359³-362³
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø³ñá½ àñ¹áóÝ àñá ïÙ³Ýó
Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A ÐÒ. àñ¹õáóÝ àñá ïÙ³ÝóÝ Úá íÑ³ÝÝáõ »õ Ú³Ïá-
µ³Û
Ì³Ûñ³Ï³å ª Øáíë¿ëÇ»ñ·
´Ý³·Çñ

3 C áñ¹áóÝ
[*] Մատթ. Ի 23, Մարկ. Ժ 38
5 CD øáõÙ¿
6 C øáó
8 C Ù³ñ¹³ë¿ñ öñÏÇã
11 D ÷³é³ó øáó
13 C ãÇù ø»½
21 C Ç ÷Ë »õ
23 D ãÇù ëÇñ»ó»³É
[**] Մատթ. Դ 21, Մարկ. Ա 19, Ղուկ. Ե 10

Սոքա են քարինըք սուրբ ի յերկնային շինուածոյն յանգումն,
Ակըն զըմրուխտ գոլ կանաչագեղ եւ եղեգնաքարըն սպիտակափայլ,
Յերկոտասան դըրանցն յաւրինումն ի տաճարին Վերնոյն Սիովնի,
Յոր ո՛չ փակին դըրունք քաղաքին եւ ո՛չ ջահից պէտք ումեք լիցի,
Այլ լիալոյս առաւելութեամբ Տէրունական զուարճացեալ փայլմամբ,
Յապակեղէն յատակըս յարկին սառնատեսակ չըքնաղագեղին,
Բըժըշկական բուսոցըն բերումն ի կենդանի ջըրոցն ոռոգումն,
Ի փառս եւ ի գովութիւն Արարչին յաւէտ զուարճացեալ:
Ահա խընկեսցին այս բանք մաղթանաց առաջի Քո, մարդասէ՛ր, աղաչեմք:

Էիցս էակք եւ ճոխացուցիչք ի կատարեալըն ճըշմարտութեան,
Հանգոյն սիրոյ սուրբ վարդապետին ստացեալ ըզնոյն սիրոյ շառաւիղ,
Զոգիս մարդկան վերածնեալ ի կեանս քարոզութեամբ Սուրբ պատուիրանին,
Եղեալ զանձինս փոխանակ բազմաց ի փրկութիւն փըրկելոցն անձանց,
Սերմանելով ըզբանըն կենաց ի բանաւոր երկիր բարութեանց,
Հընձել զպըտուղ յաւէտ տոկոսեաւք յապագայից կենացըն կայանս,
Թագաւորեալ միշտ ընդ Աստուծոյ՝ երգելով ըզփառըս Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սըրբոյ,
Ահա խընկեսցին այս բանք մաղթանաց առաջի Քո, մարդասէ՛ր, աղաչեմք:

Սըրբասաց սրոբէից համեմատութեամբ ցուցայք ի յերկրի աթոռք տէրութեան,
Ի քառառաջ դիմաց գոյութիւն կերպաւորեալ գոլով ճոխութիւն,
Եւփրատեան գետոյն դիմեցումն յարդիւնարար շահեկանութիւն,
Անճառելի փառացն Յիսուսի աստուածաբան գոլ յԱւետարանն,
Յայտնութեամբ խորոցն Աստուծոյ ապագայից հրաշազանութեան,
Առաւել ցուցեալ սիրելի հաւատարիմ յաշակերտութիւն,
Բաղձալի յաւէտ գոլ բանին հրեշտակ յերկրի եւ մարդ յերկինըս մըտեալ,
Ահա խընկեսցին այս բանք մաղթանաց առաջի Քո, մարդասէ՛ր, աղաչեմք:

Ի վերնական սըրբասացութեանց միշտ աւրհնաբանեալ
Անլըռելի ձայնիւ ամէնաւրհնեալ Սո՛ւրբ Աստուածածին,
Մայր եւ աղախին եւ ճեմարան երկնից արքային:
Անախտաբար կըրաւղ յարգանդի, որ զամենայն կըրէ զաւրութեամբ,
Աղբեւր լուսոյ, ծաղիկ հաւատոյ, տաճար եւ տեղի Բանին Աստուծոյ,
Մաքուր կաթամբ կերակրաւղ կենացն, որ կերակրէ զէակըս ամենայն,
Պարծանք կուսից, բարձաւղ անիծից եւ ազատիչ բնութեանցս համայնից,
Ծընար մարմնով զԱրարիչն էից, սնուցեր սիրով ըզսիրոյն ծընունդն:

27 C Û³ÝÏáõÙÝ
29 D êÇáÝÇ
33 D ³éá·áõÙÝ
37 C ß³é³õ»Õ
38 C í»ñ³Í»³É
39 D ãÇù½³ÝÓÇÝë
41 C ïáÏáë³õù
45 CD áõÝÇ ß³ñáõÝ³ ÏáõÃÇõÝ. ²ñÍáõ³ÃÁéÇã í»ñ³Ù-µ³ñÓáõÃ»³Ùµ ³ñ¹³ñáõÃ»³Ý ·áÉáí Ñ³Ý·áõÝ³Ï
46 C º÷ñ³ï»³Ý
50 CD ·ï»³É ÷Ë ÙÁï»³É
59 D ¾Çóë

Բարձեր բազկաւք զբարձաւղն աշխարհի,
Հըպեալ համբուրիւ յանհըպելին հրաբունից սեռից,
Լե՛ր բարեխաւս հանուրց աշխարհի առ նոյն գըթած Աստուած եւ Տէրն բուն բարի,
Ահա յիշեսցես, Քրիստո՛ս, զհոգիս ննջեցելոց մերոց, մարդասէ՛ր, խընդրեմք:

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ տալ մեզ առատապէս, խընդրեմք:

Րոտել զմեզ զամենեսեան երկիւղիւըդ Քով սըրբով, հայցեմք:

Փ[Ոխ]

Գերագոյն մեծութիւն, անմահ Տէրութիւն, անբաւ բարձրութիւն, անհաս խորութիւն,
Եռանձնեայ աստուածութիւն եւ մի իշխանութիւն, Հայր եւ Որդի
Եւ ամենասուրբ Հոգի հաւասար միշտ եւ անթերի, խնամաւղ եւ Տէր բոլորից,
Բարեխաւսութեամբ երջանիկ Կուսին Մարիամու Աստուածածնին,
Սըրբամաքուր մաղթանաւք ամլորդւոյ Կարապետին եւ Մըկըրտչին Յովհաննու,
Սըրբոյն Ստեփանոսի երկնից բացողին եւ զՔեզ ընդ աջմէ Հաւր տեսանողի,
Տաւնախըմբութեամբ սիրելեացըն Քո Յովհաննու եւ Յակոբայ, որոց այսաւր է յիշատակ,
Արի երջանիկ քահանայապետին Լուսաւորչին մերոյ Սըրբոյն Գրիգորի,
Խընդրուածովք առաքելոց եւ մարգարէից,
Մարտիրոսաց, ճըգնաւորաց եւ ամենայն սըրբազանից դասուց,
Պահեսցես պարագայց ամաւք ի հաճոյս Քեզ զհեղինակըն մեր [այս անուն],
Եպիսկոպոսեաւք եւ քահանայիւք, սարկաւագաւք, դըպըրաւք եւ ամենայն պաշտաւնէիւք,
Զաւրացուսցես զթագաւորն մեր [այս անուն] *բարէսէր եւ յաղթօղ լինել միշտ ի պատերազմի,*
Զիշխանըս հնազանդս, ըզզաւրականս արիս եւ քաջամարտիկս,
Ըզժողովուրդս հըլուս եւ ջերմեռանդ յերկիւղ քո եւ ի սէր:
Զմանկունըս դաստիարակեալ միշտ քոյինաշունչ պատուիրանաւքս,
Շնորհեա՛, Տէ՛ր ըզլիութիւն ամենայն պիտոյից մերոց առ ի սնունդ բանաւոր հաւտի Քո,
Զաւդըս բարեխառն եւ զամպըս քաղցրագոյնս,
Զառողջութիւն եւ զխաղաղութիւն եւ զամենայն բարութիւնս
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում:

---

60 CD ·ÁñÏ ³ õù ÷Ë µ ³ ½Ï ³ õù
61 D ð ³ µáõÝÇó
62 CD ãÇù ² ë ï áõ ³ Í »õ
65 D ³ Õ ³ ã»Ùù ÷Ë Ñ ³ Ûó»Ùù
71 C ï »ë ³ ÝáÕÇÝ
72 C ãÇù ï áÕÁ D Ú ³ Ïáíµ ³ Û
81 CD å ³ ï áõÇñ ³ Ý ³ õù

ՏԱՂ ՈՐԴԻՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆ ՅՈՀԱՆՆՈՒ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ

Որդիքն Որոտման, որք ի վերուստ որոտացին[*],
Յամպոց հրեղինաց հողմով Հոգւոյն հնչեալ յաշխարհս:

Յաշխարհ ծարաւուտ զանձրեւ կենաց հոսեալ յերկնից,
Ջերկիր բանաւոր առոգելով առատապէս:

Առատավըտակ գետոց բղխումն ի յԱդենայ,
Զորրորդն Եփրատէս նըշանակէր ըզՅովհաննէս:

Յովհաննէս՝ սիրող սիրեցելոյն առ ի Հաւրէ,
Անկեալ ըզլանջաւքն եւ ոչ կիզաւ յահեղ բոցոյն[**]:

Բոցով բորբոքեալ անձկակարաւտ տարփմամբ սիրոյ,
Ծեպիւր փոյթընթաց ի գերեզման յարուցելոյն:

Յարուցեալն յայտնիւր առ ծովակին Տիբերական,
Ծանեաւ սիրեցեալն, աղաղակէր, թէ՝ այն է Տէր:

Տէրըն հրաւիրէր զՊետրոս ըզկնի Իւր հետեւել,
ՋՅովհաննու ասէր. «Ջի թէ կամիմ՝ կեցցէ ի սպառ»:

Ի սպառ սիրեաց ըզսէրն եւ սիրեցաւ անզուգապէս,
Զոյգ եւ հարազատըն Յակոբոս մաքրեալ անձամբ:

²ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 551µ-552µ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 91³-92µ
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 343³µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 363³-364³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 56µ-57µ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 71µ, 73µ-74³
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 234

Êáñ³·Çñ
AD ï»°ë í»ñ»õáõÙ (A àñá ïÙ³Ýó) B î³Õ àñ¹áóÝ àñá ïÙ³Ý Ç Ü»ñë¿ë Ï³ÃáõÕÇÏáë¿ ³ë³ó»³É C î³Õ ëáõñµ ³é³ù»É[áó] áñ¹áóÝ àñá ïÙ[³Ý] U î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñë¿ë¿ (Ã»ñÃ 71µ). î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñëÇëÇ ¿ (Ã»ñÃ 73µ). öáË ¿ (Ã»ñÃ 74³) G î³Õ àñ¹õáóÝ àñá ïÙ³Ý Ç Ü»ñë¿ë Ï³ÃáõÕÇÏáë¿ ³ë³ó»³É

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ
A Ò. àñ¹õáóÝ àñá ïÙ³ÝóÝ ÚáÑ³ÝÝáõ »õ Ú³Ïáµ³Û ´Ý³·Çñ

* Մարկ. Գ 17, Յովհ. ԺԲ 20

2 C Ú³Ùµáó CU Ðá·áÛÝ B ÑÁÝã»É C ÑÝã»³É Û³ßË³ñÑ
3 C Ú³ßË³ñ Í³ñ³áõï
4 U ¼»ñÏÇñë C áéá·»Éáí
5 C ²é³ï í ï³Ï D ²é³ï³íÁï³Ï³õù C ·»ïáÛ B µÁÕËáõÙ C µÕËáõÙÝ U µÁËáõÙÝ U Û²¹»Ý³
6 BCG âáññáñ¹ C Ýß³Ý³Ï»ñ B Á½ÚáÑí³ÝÝ¿ë C Á½ÚáÑ³ÝÝ»ë U ½ÚáÑ³ÝÝ¿ë
7 C ÚáÑ³ÝÝ»ë U ÚáÑ³Ý¿ë A ëÇñáí D ëÇñ³õÕ G ëÇñ»ó»ÉõáÛÝ B ³é Ç Ç
8 BG ²Ý·»³É D ²ÝÏ³õ C ½É³Ýç³õùÝ U ½É³ÝçûùÝ

** Յովհ. ԺԳ 25, ԻԱ 20

9 BG ³ÝÍÏ³Ï³ñ³õï U ³ÝÓÝ³Ï³ñ³õï D ï³ñ÷³Ùµ ëÇñá
10 A ·»ñ»½Ù³ÝÝ
12 U ³Õ³Õ³Ï»³ó D Ã» ABCDG î¿ñ ¿ ³ÛÝ ÷Ë ³ÛÝ ¿ î¿ñ
13 C î¿ñÝ CU ½ÏÝÇ BCU Ñ»ï»õ»³É
14 B ¼ÚáÑ³Ý¿ë C ¼ÚáÑ³Ýáõ U ¼ÚáÑ³ÝÝáõ G Á½Úáí Ñ³ÝÝ¿ë ACD Ã»
15 U ïáÕÇó ³é³ç Ëáñ³·Çñª î³Õ Ç ï¿ñ Ü»ñëÇëÇ ¿ CU ½ë¿ñÝ C ½ë»ñÝ U ë¿ñÝ C ëÇñ»ó³õÕÁÝ U ëÇñ»ó»³É BDG ³Ý½áõ·³Ï³Ý C ½áõ·³å»ë U ³Ý½áõ·³å¿
16 C Ñ³ñ³½³ïÝ D Ú³Ïáíµáë BG ³ÝÓ³ÙµÝ U ØÁÏÁñï»³É ³ñ»³Ùµ Ú³Ïáµ ÁÝïñ»³É Ù³ùáõñÝ ³ÝÓ³Ùµ ÷Ë ïáÕÇ

Յանձն առին ըմպել զբաժակ մահու կենարարին[ա],
Մըկըրտեալ արեամբ, զոր ընկալաւ Տէրն ի խաչին:

Ի խաչին ըզմայրըն սիրելւոյն իւր աւանդէր[բ],
Շնորհիւ դաւանէր ըզնա Որդի Սըրբոյ Կուսին:

ԶԿոյսըն Մարիամ առեալ յինքեան սպասաւորէր,
Մինչեւ ի փոխումըն յիմանալեացըն կայարանս:

Կացեալ յաշխարհի քարոզ բանին ճըշմարտութեան,
Աւետեաց ձայնիւ գոչէր ըզկենդանի ըզԲանն:

Բանն որ էր Աստուած ի սկըզբանէ առ Աստուած Հայր[գ],
Ծընունդ միշտ Էին, որով եղեն գոյք յանգոյից:

Գոչումն որոտմանցն յետ հոսելոյն զանձրեւ կենաց,
Ամփոփեալ յերկինս առ առաքաւղն անդրէն դարձան:

Յակոբոս վըկայ վաղահասուն տընկոյն պըտուղ,
Ի Հերովդիայ զբաժակ մահու արեան արբեալ:

Արբ եւ Յովհաննէս՝ թէ ոչ զարեանն, այլ ըզսիրոյ,
Որով հետեւեաց իշխանաբար առ բաղձալին:

Ի բաղձալին լոյս արփիական փափագեցին,
Զոր տեսին աչաւք ի սուրբ լերինն Թաբաւրական:

Ի լեառըն Սիոն վերասլացեալ ելին փառաւք,
Յանդըրանկաց կայանս, ուր անդրանիկն է մեռելոց:

17 C ÁÝµ»É
ա **Մատթ. Ի 23, Մարկ. Ժ 38**
18 C ØÁÏñ ï »É BG ÁÝ· ³É³õ
19 C ½Ù³ÛñÝ U ½Ù³ÛñÁÝ BCDG ëÇñ»ÉáÛÝ U ëÇñ»ó»ÉáÛÝ
բ **Յովհ. ԺԹ 26-27**
20 B Á½Ý³Û C ½Ý³Û U àñ¹Ç Á½Ý³ C ëñµáÛ
21 A Éáõë³ÝóùáõÙª Î³Ý³ÝóÝ Ï³ÝË»³É Ó³ÛÝÝ ¿ B Éáõ-ë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· C ¼ÏáÛëÝ
22 C ÛÇÙ³Ý³É»³óÝ U Ï³Û³ñ³Ý
23 C ×ßÙ³ñ ï áõÃ»³Ý
24 A Ïáã¿ñ U Û»ñÏÝÇó ÑÁÝã»³ó ÷Ë ·áã¿ñ C Û»ñÏÝÇó ½Ï»Ý¹³ÝÇ U ½Ï»Ý¹³ÝÇ CU ´³ÝÝ
25 U ï áÕÇó ³é³çª öáË¿ C ëÏ½µ³Ý» U ´³ÝÝ ÷Ë Ð³Ûñ
գ **Յովհ. Ա 1, 14**
26 U ·áÛ·ë ÷Ë ·áÛù BG Û³Ý¿Çó ÷Ë Û³Ý·áÛÇó
27 BDG áñá ïÙ³Ýó U áñá ïÙ³Ý C ÑáëÉáÛ
28 BD ³é³ùáÕÝ U ³é³ùûÕÝ
29 BD Ú³Ïáíµáë C íÏ³Û A¶ í³Õ³Ñ³ëáõ B í³Õ³-Ñ³ëáõÏ BG ïÁÝ·áÛÝ C ïÁÝÏáÕÇÝ å ïáõÕ
30 C Ð»ñá¹Ç³Û CU ½µ³Å³ÏÝ BG ³ñ»³Ùµ CU ³ñ»³Ý Ù³Ñáõ
31 B Éáõë³ÝóùáõÙª ²ÛÉ ³½· D Éáõë³ÝóùáõÙª Î³Ý³Ýó Ï³ÝË»Éáí Ó³ÛÝ ¿ U ²ñ÷ C ÚáÑ³ÝÝ»ë D ÚáíÑ³Ý¿ë U ÚáÑ³ÝÝ¿ë ACD Ã» BC ½³ñ»³Ý U ³ñ»³Ý C ½ëÇ-ñáÛÝ
32 U Ñ» ï »õ»³É U ÁÕÓ³ÉÇÝ ÷Ë µ³ÕÓ³ÉÇÝ
34 BC Â³÷³õñ³Ï³Ý U Â³µ³õñ³Ï³Ý É»ñÇÝÝ
35 C É»³éÝ AG êÇáíÝ C í»ñ³ÛëÉ³ó»³É
36 ACD Ï³Û»³Ýë U Ï³Û»³ÝëÝ D ³Ýïñ³ÝÇÏÝ U ¿ñ

Մեռելոց լերո՛ւք եւ կենդանեաց միշտ բարեխաւս՝
Տալ ըզքաւութիւն եւ ըզպարգեւս ողորմութեան:

Որ ողորմութեամբ շինեաց զաշխարհս Բանն Աստըւած,
Տացուք Նըմա ընդ Հաւր եւ Սուրբ Հոգւոյն զփառս յաւիտեան:

37 U ÉÇÝ»É ÷Ë É»ñáõù B µ³ñ¿Ë³õë
38 C ½ù³õáõÃÇõÝ C ½å³ñ·»õë
39 U ãÇù 39-40 G ãÇù àñ B ½³ßË³ñÑÁë BC ²ë ï áõ³Í
40 C Ø³ ï áõëóáõù ÷Ë î³óáõù DU ÝÙ³ C ÝÙ³Û CD Ðá-·áÛÝ D Û³õÇ ï»³Ýë C ãÇù Û³õÇ ï»³Ý A Û³õÇ ï»³Ýë ³Ù¿Ý

ՓՈԽ

Նոր լոյս յարփենոյն առեալ Որդիքն Որոտման,
Որդւոց Սիոնի ծագեն Աւետարանաւն:

Եդեմեան վրտակ բղխեն յերկիր ծարաւուտ,
Ծառքըն Տեառն ըմպեն յամպոց զանձրեւըն կենաց:

Րաբունն երկնաւոր յաւտեալ զորթըն Հոգեւոր,
Ձուռս ի նոյն Հաստեալ սըրբեաց լինել պըտղաբեր:

Սիրելիք սիրոյն զբաժակն ըմպել խոստացան[ա]*,*
Մըկըրտել արեամբ ընդ նոյն կամաւ յանձն առին:

Էն ի միշտ Էէն ծընեալն մարմնով ծընանի,
Զոր քարոզք Բանին տեսին եւ շաւշափեցին:

Սիրատարփ գլանջաւքն անկեալ կիզանող բոցոյն,
Զոր եւ ի լերինն Թաբաւր տեսեալ Թըմբրեցան[բ]*:*

Ի մակադրութիւն անուանց վերապատուեցան,
Յորդւոց Զեբեդեայ փոխեալ յՈրդիսն Որոտման[գ]*:*

Եւս ի բարձրագոյն ելեալ որդի կուսական[դ]*,*
Էութեան Բանին պատմաւղ գոլ աստուածաբան:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ

A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 553³µ

B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 92µ-93µ

C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 343µ-344³

D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö³ñÇ½), Ã»ñÃ 364³-365³

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý»ïÇÏ), Ã»ñÃ 57µ-58³

U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 71µ-72³

ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 237

Êáñ³·Çñ

ADG ö[áË] B ³ÝËáñ³·Çñ C öáËÇ Ýß³Ýª [] U Úáñ¹áñ³Ï

Èáõë³Ýó³ÛÇÝ ³Ýáõ³ÝáõÙ

A Ò. àñ¹õáóÝ àñáïÙ³Ýó ¿ Úá íÑ³ÝÝáõ »õ Ú³Ïá-µ³Û

Ì³Ûñ³Ï³åª Ü»ñë¿ëÇ »ñ·

´Ý³·Çñ

1 BÛ³ñ÷»ÝõáÛÝ U í³é»³É ÷Ë ³é»³É

2 BCU àñ¹áó BDG êÇáíÝÇ B ²õ»ï³ñ³Ý³íÝ C ²õ»-ï³ñ³Ý³õ

3 C íï³Ï µË»Ý D µÕË»Ý U µÁË»Ý

4 C Ì³éùÝ BG ÁÙµ»Ý C ÁÝå»ÝÛ³ÙµáÛÝ UÛ³ÙåáÛÝ C ½³ÝÓñ»õÝ

5 C ð³µáõÝ U Í³ÕÏ»³É ÷Ë Û³õï»³É C ½áñÃÝ

6 U ¼áõé ëÇñáÛÝ Û³õï»³É ÷Ë ¼áõéë Ç ÝáÛÝ Ñ³ëï»³É C Ñ³ï»³É D Ñ³ëï»³ó C ëñµ»³É U ëñµ»³ó C åïÕ³µ»ñ U åÁïÕ³õáñ

7 U ½ëÇñáÛÝ µ³Å³ÏÝ G ÁÙµ»É

[ա] ***Մատթ. Ի 23, Մարկ. Ժ 38***

8 C ØÏÁñï»³É U ØÁÏÁñïÇã

9 BG ¾ÝÝ ÷Ë ¾Ý D º¿Ý ÷Ë ¾¿Ý U ÙÇßï Ç Û¾¿Ý ÷Ë Ç ÙÇßï ¾¿Ý C ÍÝ»³ÉÝ U ÍÁÝ»³É C ÍÝ³ÝÇ

11 BG êÇñ³Ã³ñ÷ G ³Ý·»³É U ½ÏÇ½³ÝáÕ

12 BC Â³÷³õñ U Â³µûñ C ÃÙµñ»ó³Ý

[բ] ***Մատթ. ԺԷ 1-13***

13 C Ù³Ï³¹ñáõÃ»³Ý U Ù³Ï³¹ñ³Ï³Ý C í»ñ³Ûå³-ïáõ»ó³Ý

14 CU Úáñ¹áó C ¼»µ»Ã»³ D ¼»µ»Ã»³Û BCGU Ûàñ¹Çë

[գ] ***Մատթ. Գ 17, Յովհ. ԺԲ 20***

15 BU µ³ñÓñ³·áÛÝÝ

[դ] ***Յովհ. ԺԹ 26-27***

16 CU å³ïÙáÕ

Րենական լուսով լըցին զաշխարհս ամենայն,
Անճկալի հոգւով առ նոյն վերափոխեցան:

Գովել ըզստեղծաւղն էից զԲանըն ծանուցին,
Որում եւ տացուք ըզփառս ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն:

17 U ð»Ý ³ Ï ³ Ý C ÉóÇÝ ABCDG ½ ³ ßË ³ ñÑ ABDG áñù ³ Ý Ç Ù ³ ñÙÝÇ ÷Ë ³ Ù»Ý ³ ÛÝ

18 U ²ÝÍ ³ Ï ³ ÉÇ C Ñá · á í U ëÇñá í ÷Ë Ñá · õá í C î»ñ ÷Ë ÝáÛÝ C í»ñ ³ Û÷ áË»ó ³ Ý

19 C ½ë ï »ÕÍáÕÝ C ½´ ³ ÝÝ

20 C ½÷ ³ éë CU Ðá · áÛÝ A Ðá · õáÛÝ ³ Ù¿Ý

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՅՈՀԱՆ ԵՒ ՅԱԿՈԲ

Խորք անքննին անճառ անհասին, Հաւր համայն մեծին հզաւրին,
Շարժեալ ի ծնունդ Իւր Սուրբ էակցին, յառաջ քան զլինելն երկնի եւ երկրի,
Անքանդակել տեսակ երրակի, միակն անանջատ որակն ի սեռի,
Ի տիպ նոյնակի գոլով անթերի, յանճառ կաճառսըն միշտ փառատրի,
Այսաւր ի պատիւ տաւնիս պանծալի, Երրորդութիւնն ընդ մեզ հաշտեցի,
Ահա մաղթեմք ի Քէն, բարերար Փրկիչ, խնայեա՛ ի մեզ բարեխաւսութեամբ
Սրբոյն Յովհաննու եւ Յակոբա, աղաչեմք:

Առեալ զնիւթ քառից տարրական, եւ յաւրինեցեր զմարդըն բանական,
Եդեր յեդեմ տեղի աննըման, եւ զարդարեցեր փառաւք անվախճան,
Զոր խանդացեալ չարին սուզական, արտասահմանեաց զԱդամ տըրտմական:
Իսկ Քո շարժեալ ի գութս իրական, պարագրեցար յարգանդ կուսական,
Ընտրեցեր զաշակերտսըն երկոտասան Քեզ սպասաւոր Բանիդ հայրական,
Ընդ որս եւ ծընունդըն Զեբեդական[ա], զոր Սողոմէ հայցէր բարձրական,
Խընդրելով զաթոռ գահերեցական, որ ի վեր քան ըզբեան,
Ահա մաղթեմք ի Քէն, բարերար Փրկիչ, խնայեա՛ ի մեզ բարեխաւսութեամբ
Սրբոյն Յովհաննու եւ Յակոբա, աղաչեմք:

Զորից ծագաց հընչումն աւետեաց, Վերնատունն ըն պարգեւեցեր[բ],
Զանձրեւածին բաժակդ աւետեաց հեղեր եւ զՅովելեան գիրըն կատարեցեր,
Ի կենդանի գիրըն խառնեցեր, զաշխարհս ամենայն լուսով լըցուցեր,
Որ եւ զերկու եղբարսն ընտրեցեր, եւ յորոտումըն փոխադրեցեր:
Վըկայ էակցիդ Քո սուրբ կացուցեր, զԱւետարանըն մեզ շնորհեցեր:

Այսաւր ցնծայ մայր կաթուղիկէ, զմեզ յաւրհնութիւն իւր զարթուցանէ,
Զաւիթ կենացըն զեկուցանէ, զոր Աստուածաբանն Յոհաննէս պատմէ:
Ըզհուր սիրոյն ի մեզ բորբոքէ, զՅիսուս սիրել մեզ ուսուցանէ,
Որդիս Աստուծոյ ըզմեզ վերագրէ, անճառ փառացն հաղորդս առնէ,
Զհրաւիրեալսն առ ինքն ժողովէ եւ ճանապարհ կենաց ցուցանէ:
Ըզլոյս փառաց մեզ ծանուցանէ եւ զխաւար մեղաց հալածէ,
Ահա.
Մաղթեմք

Տացուք պատիւ երգով աւրհնութեան, նուագելով զնոր երգ սրբաբան
Եւ կատարեմք զտաւն ձեր ցնծութեամբ, սուրբ առաքեալք, որդիք աւրհնութեան,
Տէր Յովհաննէս հոգի հեզութեան, որ Տեառն կոչիս դու հնազանդութիւն
Եւ Տէր Յակոբ մաքուր ամբծութիւն, երկրին կենդանեաց դուռն իմաստութեան,

² ÕµÇõñÝ»ñ
H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 55µ-58µ
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ åª Ê ³ã³ ïáõñ

ա Մատթ. Դ 21, Մարկ. Ժ 35, Ղուկ. Ե 10, Յովհ. ԻԱ 2
բ Գործք Բ 2-3

Լերո՛ւք բարեխաւս յաւուր գալըստեանն, ի յաջակողմեանըն դասակցութեան,
Ահա մա.:

Որ սիրեցար յանսուտ սիրելոյն, միանալով ընդ պարանոցին,
Հաւատացեր զհուրըն լուսածին, զի կատարի բան Սողոմոնին,
Տեսեր ի խաչ զգառն աստուածային, յանձնեալ ի քեզ զմայրն իւր ցաւագին¨:
Արտասուալից աչաւք լալագին, կայիր հանդէպ Սուրբ քառաթեւին,
Իսկ յաւարտ միաշաբաթին, յորժամ զՅարութեան փողըն գոչէին,
Դու մերձ կայիր առ գերեզմանին, հանդերձ սիմոնեան հաւատոյ վիմին,
Արդ ի յաւուր ծագման Միածնին, յորժամ ծագէ ընդ ամպըս վերին,
Բարեխաւսեա՛ առ Հայր եւ Որդի եւ ճշմարիտ Սուրբ Հոգին,
Ահա մաղթեա.:

Իւսմամբ յաւարտ բանիս ներբողեալ, ի փառազարդ յաւրըս զարդարեալ,
Զոր մատուցաք ձեզ երգաբանեալ, ի տկարութենէ մըտաց մեր վարժեալ,
Զմարդասիրին դուռըն բախեցէ՛ք, զողորմութիւնըն մեզ բաշխեցէ՛ք,
Զհուր մեղաց մերոց շիջուցէ՛ք, ըզգիր պարտեացըն պատառեցէ՛ք.
Զաւանդ սիրոյն ի մեզ կրկնեցէ՛ք, զննջեցեալսըն մեր յիշեցէ՛ք,
Ահա յիշես
Եւ եւս առաւել,
Զանձինս:

Րամապետին մեծի հզաւրին, մայր եւ ծնաւղ Սուրբ Աստվածածին,
Զարդ եւ պարծանք փայլել յաշխարհի, գերհամբարձեալ յարփին սխրալի:
Բարեխաւսեա՛ Որդոյդ քո մեծի, զմաղթանս ընդունել յայսմ առաւաւտի,
Կցորդութեամբ յաղերս մաղթողին, ի ծընունդըս կանանց մեծ կարապետին,
Պըսականուն նախավըկային եւ հաւր մերոյ Սրբոյն Գրիգորի
Եւ առաքելոցն սրբազանից, որոց տաւնեցաք զաւր յիշատակի,
Շնորհեա՛ յանցանաց մերոց թողութիւն, մաքրութիւն եւ ազատութիւն
Եւ այժմ.:

¨ Յովհ. ԺԹ 26

ՏԱՂ ՈՐԴՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆ
Ի ՆԵՐՍԷՍ ԼԱՄԲՐՈՒՆԵՑՈՅ ԱՍԱՑԵԱԼ

Յովհաննէս կոյս աստուածաբան, աշակերտ Տեառըն սիրեցեալ,
Այսաւր ի մեզ սիրովտ խոնարհեալ, յեկեղեցւոյս միջի երեւեալ:
Եկա՛յք զսովաւ, եղբարք, փարեսցուք, բարէխաւս առ Տէր արասցուք,
Ջհանգըստեան աւրըս տաւնելով, գնա յանմահ կեանսըն գովելով:
Ի յերկրէ յերկինս վերասցուք, ի լուսեղէն խորանսըն մըտցուք,
Անդ ընդ հրեշտակս զսա մեք աւրհնեսցուք, սրովբէից ձայնի կըցորդեալ:
Որք ընկալան յերկրէ վերացեալ, զառ ի Տեառնէ սիրով սիրեցեալն,
Այս աշակերտ հրով սիրոյ վառեալ, հոտ անոյշ աստէն տարածեալ:
Սա ի Յիսուսէ որԹւոյն բարունակ, բազմուԹեամբ պըտղով առըլցեալ,
Ով փըԹԹեալ վարդըս կարմրերփեան, մանիշակ գեղըս ցընծուԹեան:
Ի հովտէ դըրախտին մեզ շուշան, գետ Եփրատ մեծի ծաւալման,
Սա արծիւ Թըռչուն բարձրըսնԹաց սըլացաւ, գեր քան ըզսահման:
Անդր եկաց մերձ աստուածուԹեան եւ ետես զԲանն անըսկըզբան,
Ցոլացաւ ի սուրբ այս խորան եւ որոտաց ձայն աւետաբան:
Ի սկըզբան Բանն Հաւր իսկական է յերկինս մարմնով քահանայ,
Բարէխաւս իւր եկեղեցւոյ ի մեղաց արեամբ միշտ մաքրող:
Ո՛վ տեսող անճառ խորհըրդոյս, եւ մարմնով այժմ ընԹերակայ
Տաւնողացս քաւուԹիւն մաղԹեա՛, Յիսուսի արեամբըն մեզ սըրբեա՛:

---

²ՕµÇõñÝ»ñ

B-Ó»é ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 93µ-94µ

G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 58³µ

Êáñ³·Çñ

B ï»°ë í»ñ»õáõÙ G ÜáóÇÝ Ç Ü»ñëÇë¿ È³Ùµñáõݻ-óá Ç î³ñëáÝÇ »åÇëÏáåáë¿

´Ý³·Çñ

1 G »õ Ïáë

2 G ëÇñáí

9 B ÚÇëáëÇ

ՓՈԽ

Ողջոյն տամ քեզ, սիրեցեալ աշակերտ̃,
Սրբութեանց սուրբ բընակարան,
Մեծ աստուածաբան:

Ո՛ղջ լեր, ճըշմարիտ սիրեցեալ աշակերտ,
Առ ի մէնջ Հոգւով Համբուրեալ,
Մեծ աստուածաբան:

Ահա վըշտացն Յիսուսի, աշակերտ,
Փոխադրեալ փառացն Հաղորդիս,
Մեծ աստուածաբան:

Ուրա՛խ լեր այսաւր առ ի մէնջ, աշակերտ,
Ի յանճառ փառս վարդապետին,
Մեծ աստուածաբան:

Ահա ելե՛ր ի Հովտէս ըսգոյ, աշակերտ,
Տեսանես զՅիսուս փառաւոր,
Մեծ աստուածաբան:

Զքեզ զըւարթնոցն երամ բազմութեան, աշակերտ,
Այսաւր առեալ յերկինս սըլացման,
Մեծ աստուածաբան:

Վարդապետին ածին յանդիման, աշակերտդ,
Նըստեալ յաթոռ աւծեալ Թագաւոր,
Մեծ աստուածաբան:

Հրեղինաց բիւրուցըն բանակք, աշակերտ,
Երանի տան քեզ սիրեցեալ,
Մեծ աստուածաբան:

Համաձայն նոցին աւրՀնութեան, աշակերտ,
Զքեզ գովեն այսաւր ազգ մարդկան,
Մեծ աստուածաբան:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 94µ-95 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 59µ-60 ³

Êáñ ³ ·Çñ
BG ï»°ë í»ñ»õáõÙ
– Յովհ. ԻԱ 20

Ի քէն ուսաք զանհաս ըզխորհուրդն, աշակերտ,
Երկըրպագեալ ունիմք միշտ ըզշնորհս,
Մեծ աստուածաբան:

Աւետեաց հընչէ միշտ ըզձայն, աշակերտ,
Աստուած եւ զՈրդին փըրկանս աշխարհի,
Մեծ աստուածաբան:

Փըրկիչ եկն եւ ոչ դատաւոր, աշակերտ,
Տէրըն քոյ զայս մեզ ուսուցեր,
Մեծ աստուածաբան:

Նըմին մաղթեա՛ ընդ Աստուածածնիդ, աշակերտ,
Խընդրեա՛ պարգեւ Թողութեան,
Մեծ աստուածաբան:

Փարեալ զլանջաւքն դարձեալ վերըստին, աշակերտ,
Զգինս արեանն շնորհաւք ըսփոփել,
Մեծ աստուածաբան:

Ակնարկեմք քեզ յերկնիցդ կայան, աշակերտ,
Յիսուսի ի ծոցըն բազմեալ,
Մեծ աստուածաբան:

Տէր, ողորմեա քո փըրկեալ հաւտիս, աշակերտ,
Ընդ պարանոցն յեռեալ զայս ասա,
Մեծ աստուածաբան:

Եւ տուր փառս ի մէնջ մեր Փըրկչիդ, աշակերտ,
Ընդ Աստուծոյ, Հաւր եւ Սուրբ Հոգւոյն միշտ յաւիտեան:

´Ý³ ·Çñ

30 B ³ß³Ï»ñï ÷Ë ³ëïáõ³Í³µ³Ý

ԱՅԼ ՏԱՂ ՈՐԴԻՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆ

Ցընծութեամբ հետեւելով աստուածասէր ժիր մըշակացն,
Քաջազարդ վարդապետացըն ծաղկազարդ քարոզութեամբըն,
Հրաւիրեցին ըզտիեզերս յերկնից ի սուրբ յարքայութիւն:

Խորանք եղեն սուրբ առաքեալքն եդեմայտունկ դրախտին կենաց,
Ուստի բըղխեալ ջուր կենդանի, պասքեալքն արբին եւ յագեցան,
Ռամիկ ջոկոցըն սըլացեալ որպէս մեղուսըն դէմ ծաղկանց,
Հրաւիրեցին ըզտիեզերս յերկնից ի սուրբ յարքայութիւն:

Վէմ ապառաժս արձանացեալ հանդերձ լինէր եկեղեցւոյ,
Որ հաստատեաց զեկեղեցի խունկս արկանել Սուրբ Սիոնի,
Հրաւիրեցին ըզտիեզերս յերկնից ի սուրբ յարքայութիւն:

Այսաւր տաւնեմք զաւր յիշատակի Սուրբ Յոհաննու եւ զՅակովբու,
Ջընդրեալ Որդւոցըն զՈրոտման՝ զառաքելոցըն Քրիստոսի:
Փողք եւ քարոզք սուրբ առաքեալք ի լոյս ածին զազգս մարդկան,
Հրաւիրեցին ըզտիեզերս յերկնից ի սուրբ յարքայութիւն:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
B-Ó»é. ÑÙñ. 3503, Ã»ñÃ 95µ-96 ³
G-Ó»é. ÑÙñ. 2070 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 60 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
BG ï »°ë í »ñ»õáõÙ
´Ý ³ ·Çñ
8 G ì ¿Ùë
9 G ËáõÝÏ
13 G ³ é ³ ù» ³ ÉùÝ

ԳԱՆՁ ՈՐԴՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ԵՒ ՅՈՀԱՆՆՈՒ

Գաւըրդ երկնային, Հաւրըդ Միածին, մաւր Քո կուսածին,
Որդիտ Միածին, առեր դու մարմին, յարմատոյ Դաւթին[ա],
Սնանելով քոյին, ի տանն Յովսէփին, անուամբ Հաւր Քոյին,
Վարժեալ ընդ նոսին, սիրեցեալ Քոյին, Որդոց Զեբեդին,
Սուրբ Յակոբոսին, կոյս Յոհանիսին, աւետարանչին,
Որ որդիք էին, քըւերըն քոյին, սըրբոյ Սաւղաւմին,
Ի լընուլ քոյին, ի չափ հասակին, երեսնամին,
Գալ Յորդանանին, ի մկրտութիւն, վըկայեալ Հոգին[բ],
Պահաւք ի լերինն, փորձ մըտեր չարին, եւ յաղթեցեր նըմին[գ],
Ընկա՛լ զերգս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

Ռաբուն փայլեցեր, զփառըս Քո ցուցեր, եւ յայտնի արարեր,
Զարին յաղթեցեր, պարտաւորեցեր, մեզ կոխան տըւեր,
Եւ անտի դարձեր, ի լեռնէն իջեր, Նազարէթ եկէր[դ],
Զգիրն կարդացեր, զժողովն ուսուցէր, և զարմացուցեր[ե],
Ի ծովուն եզեր, զՊետրոս կոչեցեր, եւ աշակերտեցեր[զ],
Յառաջ խաղացեր, զՅակոբոս տեսեր, զՅոհան սիրեցեր,
Ի նաւէն առեր, ի ծովէն հաներ, Զեբեթոս թողեր[է],
Զնոսա որ առեր, զաւրութիւնս տըւեր, իշխան կացուցեր,
Որովք որսացեր, զմարդիկք վերածեր, ի կռոց դարձուցեր,
Ընկա՛լ զերգս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

Իմաստուն բամին, գերագով դասին, գերիմաստ հաւտին,
Հրաշալի գընդին, երկոտասանին, ընտրելոց խմբին,
Վեհ ցուցեր զնոսին, զորդիք Զեբեթին, զՅաւհան ընդ Յակոբին,
Անուանքըն փոխին, Բաներգէս ասին[ը], կոչմամբն քոյին,
Որք որոտացին, վերուստ հնչեցին, զբանդ եղեալ մարմին,
Ճշմարիտ Հոգին, ելից զնոսին, շնորհաւքն երկնային,
Հանգոյն Պետրոսին, վեհ սըրբոյ գնդին, ցուցեր զնոսին,
Զորս ի Թաբաւրին, ի լեառն առանձին, հանէր ընդ վիմին,
Տեսլեանն ահագին, արժանաւորին, փառացըն քոյին[թ],
Ընկա՛լ զերգս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 67 ³ -69µ
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ åª ¶ñÇ·áñÇáë ³

ա Մատթ. Ա 1, Մարկ. Ժ 47, Ղուկ. Ա 27
բ Մատթ. Գ 13-17, Մարկ. Ա 9-11, Ղուկ. Գ 21-22
գ Մատթ. Դ 1-4, Մարկ. Ա 12-13, Ղուկ. Դ 1-13
դ Մատթ. Դ 13
ե Ղուկ. Բ 41-52
զ Մատթ. Դ 18-19, Մարկ. Ա 16, Ղուկ. Ե 11
է Մատթ. Դ 21-22, Մարկ. Ա 19-20
ը Մատթ. Դ 17
թ Մատթ. ԺԷ 1-13, Մարկ. Թ 1-12, Ղուկ. Թ 28-36

Գաղտնի խորհրդին, գող պեղծ Յուդային, որով վասըն Քոյին,
Որ ընդ լուր Բանին, մատնութեան Քոյին, ի հինկ շաբաթին,
Ակն արկեալ վիմին, Սիմոն Պետրոսին, կոյս Յոհաննիսին,
Հարցանել տիրին, Յիսուս Փըրկչին, զմատնաւղըն Նորին,
Անկեալ Յոհանին, ի գիրկն Յիսուսին, նըման վաստակին[ա],
Մաքրեալ անդըստին, ի կրից ախտային, չընչով Արարչին,
ՅԱւագ Ուրբաթին, յահեղ գիշերին, ի ժամ սոսկալին,
Հաղորդ Կեփային, առէր ըզնոսին, ընդ Քեզ յաղաւթին[բ],
Ի գերեզմանին, Յաւհան սիրելին, և Պետրոսն եկին[գ],
Ընկա՛լ զերգս մեր չընչին, միջնորդութեամբ աղաւթից նոցին,
Աղաչեմք:

Որդիքն Որոտման, Յակոբ եւ Յաւհան, Քեզ հաճոյացան,
Ըմպել խոստացան, ըզբաժակն արեան, մարտիրոսական,
Զմահն պատուական, յոր վիճակեցան, արբին անխափան,
Յակոբ զգօնական, Յաւհան սիրական, հեզ հնազանդական,
Սըրտիւ սըրբական, մըտաւք մաքրական, իբր անմարմնական,
Յարեւմըտական, ծովեզերական, կըղզին Պատմական,
Որք հանդիպեցան, վիճակ սեպհական, առաքելական,
Ուր եւ փութացան, քարոզել ըզբանն, յոր վիճակեցան,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձական ըզմեզ քաւութեան:

Րամեալ հանդիպաւ, խոստումն լըցաւ, եւ կատարեցաւ,
Յակոբ փութացաւ, եւ գըլխատեցաւ, եւ ի ծով արկաւ,
Գըլուխն բարձաւ, հրեշտակաց բերաւ, Յոհաննու տըւաւ,
Որով պահեցաւ, եւ ամփոփեցաւ, տեղոջ պատշաճաւ,
Յետոյ շինեցաւ, վանք անուանեցաւ, մեզ հայոց տըւաւ,
Մարմինն որ արկաւ, ի ծովն տարաւ, Սպանիայ հանաւ,
Կուրի դիպեցաւ, որ աչքն բացաւ, լուսաւորեցաւ
Եւ համբաւեցաւ, թէ Աստուած յայտնեցաւ, անգլուխ ասացաւ,
Բայց Յոհան տըւաւ, կուսին յանձնեցաւ, եւ որդիացաւ,
Որոյ սպաս կալաւ, հարկաւորեցաւ, մինչ որ փոխեցաւ,
Բարեխաւսութեամբ սըրբոցս ըղձական ըզմեզ քաւութեան:

Իսկ Յոհանիսի եւ Պրոխորոնի, նաւեալ ի ծովի,
Նաւըն խորտակի, յալեացն ընկղմի, Պռոխորոն փըրկի,
Յոհան տատանի, ի վերայ ծովի, զաւուրս քառասնի,

ա Յովհ. ԺԳ 25

բ Մատթ. ԻԶ 31-46, Մարկ. ԺԴ 27-47, Ղուկ. ԻԲ 31-46, Յովհ. ԺԳ 36-38

գ Յովհ. Ի 2-8

Յետոյ զերծանի, եւ յԵփեսոսի, բաղնապան մըտի,
Հրաշիւք յայտնեցի եւ քարոզ լիցի, Աւետարանի,
Աքսորեալ լինի, ի Պատմոս կղզի, տեսիլն յայտնեցի,
Աստուածաբանի, Աւետարանի, քարոզն գրեցի,
Յետ ժամանակի, յԵփեսոս դարձցի, եւ անդ վախճանի,
Որով փոխեցի, յերկինս վերացի, ընդ Տեառն եղիցի,
Յիշեա զհոգիս:

Որ ի Տէրունի, աւուր կիրակի, միաշաբաթի,
Սուրբն ըսքանչելի, Յոհան սիրելի, Փըրկչին Յիսուսի,
Ընդ եղբարսն լինի, ի տան Բիւռոսի, առ նա աշակերտի,
Ուր և հաղորդի, կենացն հացի եւ տայ ամենի
Եւ ասէ Բիւռոսի, առնուլ որթ եւ թի եւ երթալ ըզկնի,
Անցեալ առաջի, հասեալ ի շիրմի, Տիմոթէոսի
Եւ անդէն կանգ[ն]ի, առեալ ըզտեղի, եւ յերկար խաւսի,
Եւ անդ բարբառի, բան զարմանալի, եւ ձեւ աղաւթի,
Եւ եւս.:

Սաստիկ ըղձալի, սիրով տենչալի, սըրտիւ բաղձալի,
Բանիւ սըքանչելի, մըտաց սարսելի եւ հիանալի,
Առ Տէր պաղատի, զի արժանասցի, մեծաց պարգեւի,
Ցուցանէ յայտնի, զչարութիւն դիւի, որ պատերազմի,
Զաւդոցն իշխանի, աշխարհակալի, զայսոցըն չարի,
Խաւարին գընդի, զաւրաց բանսարկւի, ի ներքոյ յերկնի,
Որովք մարտնչի, եւ հակառակի, ընդ մարդկան հոգի,
Զի յաղթահարի եւ նկուն լիցի եւ ընկրկեսցի,
Զըմրեալ կործանի, չար այսն ի յաւդի, որ պատերազմի,
Ճանապարհ բարի, նմա հանդիպի, որ ի կեանսն տանի,
Նոյն եւ մեզ տացի, ի տըւողէն ձրի, պարգեւ շնորհի,
Եւ ապա իջանի, կալ ի տապանի, տարածմամբ բազկի,
Հողովըն ծածկի, անձն երանելի, հոգին աւանդի,
Զանձինս.:

Աջոյն անեղի, բազկին հըզաւրի, Հաւրն երկնաւորի,
Որդոյն Միածնի, մայր եւ Տիրուհի, ծընաւղ Թագուհի,
Բարեխաւս բարի, համայն աշխարհի, մարդկային ազգի,
Քումըդ հաղորդի, եւ հաւասիրի, մաղթանքն ըղձալի,
Սուրբ Կարապետի, եւ Ստեփաննոսի, եւ Սուրբ Գրիգորի,
Կոյս Յակոբոսի, սուրբ Յոհաննիսի, աւետարանչի,
Սըրբոյն Սողոմի, դըստերն Յովսէփի, քըւերն Յիսուսի,
Որ համարձակի, առ Տէրն ամենի, պարգեւ հայցելի,
Զի յաներեկի, աւուրն մեծի, ժամ դատաստանի,

Յորժամ եւ բազմի, յաթոռն ահեղի, դատողն ամենի,
Որդոցն տացի, աթոռն որ դատի, զազգն Իսրայէլի,
Յաջմէ եւ յահեկի, մեր Տեառն Յիսուսին, Նըստին յատենի,
Սոցին աւր տաւնի, սուրբ յիշատակի, քեզ աղերս լիցի,
Մայր Տեառն Յիսուսի, միջնորդ հաճելի, Ադամայ զարմի,
Ձի և մեզ լիցի, մասըն ընդ բոլորի, պարգևացն ձրի,
Գանձիս ասողի, անմիտ Գրիգորի, և սըրբագրողի,
Այլև ստացողի, և փոխարկողի, սիրով հայցողի,
Ողորմեաց.:

ԾԺԵ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ԲԱՐՍՂԻ ԿԵՍԱՐՈՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ՔԱՐՈԶ ՍՐԲՈՅՆ ԲԱՐՍՂԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԳԷՈՐԳ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՐԱՐԵԱԼ

Գործաւղ Սուրբ Երրորդութեանն,
Անեղ, անըսկիզբն, անկէտ իսկութեան,
Եռանձնեայ դիմաց համագոյ բնութեանն:
Ընդ Աստուածաբան գընդիցն երջանկաց բարձրաձայն քարոզ դըստեր Սիովնի,
Սիւն հրեղէն, երկնաբերձ զուգահաւասար սանդղոցն Յակոբայ,
Աստուածպաշտութեան լուսոյ նըշողիւք ի Գամրաց ընդ բնաւըս ճառագայթեալ:
Երջանիկ Սուրբ հայր՝ տէր Բասիլիոս, Թագաւոր անուամբ ի ճահ հըռչակեալ,
Արդ, բարեխաւսեա՛ արքային երկնից Քրիստոսի՝ հասանել մեզ ի յաւգնութիւն,
աղաչեմք:

Է տեսանել առ քոյին նախնեաւք զարմանըս հրաշից որպէս Սինային,
Առատ բացողին ըզձեռըս խնամից եւ միշտ լըցուցչին ըզբնաւս ի յագուրդ,
Հալածեցելոցըն յանաւրինաց եւ մոլորելոցն յանտառըն լերանց,
Նոյն սովեցելոցն եւ կարաւտելոց հաւրանըս ջոկոց ածեալ յեղջերուաց,
Յորոց նըքթելոցն անձինք պարարեալ գոհութեան նըւագըս վերերգէին:
Այսու տարազու ձեւացեալ եւ քո ի սովու զաղքատսն ոսպամբ կերակրեալ,
Երջանիկ սուրբ հայր՝ տէր Բասիլիոս, Թագաւոր անուամբ ի ճահ հըռչակեալ,
Արդ, բարեխաւսեա՛ արքային երկնից Քրիստոսի՝ հասանել մեզ ի յաւգնութիւն,
աղաչեմք:

Ով քոյին փափագման ըղձից հանճարոյ յառաջին տիոց ի վարժս իմաստից,
Դոյզըն դեգերմամբ հասեր յաւարտումն աւանդեալ մասանց իմաստասիրացն,
Ուստի համբարձեալ յաշակերտութիւն աստուածապետական հոգւոյն պատգամաց,
Որում նըւիրեալ վարըս մաքրականս եկիր յընծայումն ահաւոր անուանցն,
Աստուածագործեալ վերաստեղծութեամբն ընկալար գՀոգին տեսլեամբ աղաւնոյ:
Ընդ Քրիստիանոս սըրբազան կոչմանն եւ Թագաւոր անուամբ ի ճահ հըռչակեալ,
Արդ, բարեխաւսեա՛ արքային երկնից Քրիստոսի՝ հասանել մեզ ի յաւգնութիւն,
աղաչեմք:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 553µ-556 ³
C-Ó»é. ÑÙñ. 79 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 298µ-303µ
D-Ó»é. ÑÙñ. 80 (ö ³ ñÇ½), Ã»ñÃ 365 ³ -368 ³
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ C ø ³ ñá½ êñµáÛÝ ´ ³ ñëÕÇ ¶¿áñ·³ í ³ ñ¹ ³ å»ïÇ D ø ³ ñá½ êñµáÛÝ ´ ³ ñëÕÇ Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÇÝ ¶¿áñ· ³ í ³ ñ¹ ³ å»ï¿
Èáõë ³ Ýó ³ ÛÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A êñµáÛÝ ´ ³ ñëÕÇ Ñ ³ Ûñ ³ å»ïÇÝ ³ ë ³ ó» ³ É ¶¿áñ·» ³ í ³ ñ¹ ³ å»ïÇ
Ì ³ Ûñ ³ Ï ³ åª ¶¿áñ·» ³ µ ³ Ý
´Ý ³ ·Çñ
1 CD ÷Ë ïáÕÇ. ¶áÛÇóë µÝ ³ õÇó ¿Çó Ûáã ¿Çó ³ ñ ³ ñã ³ ·áñÍ ³ õÕ êáõñµ ºññáñ¹áõÃÇõÝ (D ºññáñ¹áõÃ» ³ ÝÝ)
2 C ³ ÝëÏÇ½µÝ ³ Ï¿ ï ÷Ë ³ ÝÁëÏÇ½µÝ, ³ ÝÏ¿ ï
5 C Ú ³ Ïáíµ ³ Û
10 C ËÝ ³ Ùáó
11 CD Û ³ Ýï ³ éÁë
24 D × ³ Ý ³ å ³ ñÑáñ¹» ³ É

Րաչետ բարձրութեամբ յելս աստիճանաց կարգաւորապէս ճանապարհորդեալք,
Մեկնիչդ ընթերցաւղ Գրոց աստուածայնոց, մաքրեալըդ մաքրիչ եւ լուսաւորիչ,
Քահանայական զարդուն կատարման սրբազնակատար քահանայապետ,
Աստուածուցիչ սրբոյ գոհութեան բացաւղ եւ ծածկաւղ յանսրբազանից,
Առաքելաբար կարկառմամբ ձեռաց ըզշնորհըս Հոգւոյն վերածագելով,
Խըրթնախաւս լեզուոյ Խորինն Ասորւոյ շնորհեցեր խաւսել եւ հելլենացիս,
Երջանիկ սուրբ հայր՝ տէր Բասիլիոս, Թագաւոր անուամբ ի ճահ հըռչակեալ,
Արդ, բարեխաւսեա՛ արքային երկնից Քրիստոսի՝ հասանել մեզ ի յաւգնութիւն,
աղաչեմք:

Գոլով գերազանց բանի պատմութեան հանդէս քո սքանչից եւ մարտք յաղթութեանց,
ԶԱպաւղինարիոս եւ զԱրիանոսս ուղղափառ բանիւ յաղթահարեցեր,
Սրբոյ ճակատուն գոլով զաւրավար ըզՄակեդոն պարսաքարեցեր,
Զչարամահ կորուստըն Յուլիանոս մարգարէաբար վերաձայնեցեր,
Արարչապատմին Մեծին Մովսիսի գըտար համաձայն զուգաճառութեամբ,
Ծըգնաւորական միեղէն զարդուն բարեկարգ կանոնս աւրինադրեցեր,
Կալով յատենի նըման Յիսուսի զգոռոզ բըռնաւորըն մեղմացուցեր
Եւ առանց արեան վըկայ Քրիստոսի եղեր ստուգապէս եւ անուանեցեր,
Արդ, բարեխաւսեա՛ արքային երկնից Քրիստոսի՝ հասանել մեզ ի յաւգնութիւն,
աղաչեմք:

Երանականաւ լըցար ճոխութեամբ աստուածանըման գերիշխանութեամբ,
Իշխել ի վերայ կենաց եւ մահու զաւրել, սպանանել եւ կեցուցանել,
Ոչ յորդի կայսերն եւեթ զայս ցուցեր, այլեւ յանձըն քո երեւեցուցեր,
Ուստի այսպիսի հրաշագործութեամբ զհրեայն Քրիստոսի աշակերտեցեր,
Լուծեր ըզկապանըս զըղջացելոյն, լուացեր յետ մահու զմեղըս պոռնըկին,
Ցուցեր յետ մահու ըզքեզ կենդանի, միջնորդ քաւութեան առ քեզ դիմելոց
Երջանիկ Սուրբ Հայր՝ տէր Բարսիլիոս, Թագաւոր անուամբ ի ճահ հըռչակեալ,
Արդ, բարեխաւսեա՛ արքային երկնից Քրիստոսի՝ հասանել մեզ ի յաւգնութիւն,
աղաչեմք:

Աստանաւր առ Քեզ՝ Յիսուս, համբառնամք արտասուաւք ըզմիտս եւ ըզզգայարանս,
Ընկա՛լ քաղցրութեամբ զաղաւթս հայցուածոց արեամբ Քով փըրկեալ Սուրբ Եկեղեցւոյ,
Ընդ ամենազաւր բազկիդ հովանեաւ անշարժ սերտութեամբ ըզսա հաստատեա՛:
Զընտրեալ Հայրապետն մեր [այս անուն] յաստուածանըմանըդ կոյս բարձրացո՛

28 C Ðá · áÛÝ CD í»ñ ³ µ ³ ßË»Éá í ÷Ë í»ñ ³ Í ³ ·»Éá í
29 CD Ñ»ÕÕ»Ý ³ óÇ
35 CD ÚáõÉÇ ³ Ýáõ
39 CD ³ Ýáõ ³ Ý»ó ³ ñ
41 C ºñ ³ Ý ³ Ï ³ Ý
47 C ´ ³ ñëÇÕÇá ë

Եւ զորս ընդ նովաւ դասակարգութեանց զընթացս ի հաճոյս Քեզ վերաբերեա՛
Եւ ըզբարեպաշտ արքայն մեր [այս անուն] զաւրացո՛ ի մարտս եւ յարդարութիւն
Եւ զմիահամուռ ամենայն լրութիւն խոստովանողացս ի Քեզ պարըսպեա՛,
Ահա յիշեսցես եւ ողորմեսցիս հաւատով ի Քեզ ննջեցելոց մերոց, աղաչեմք:

Բարեպաշտութեան հաւատոյ լըրմամբ միացո՛յ ըզմեզ յերկիւղ Քո եւ ի սէր, աղաչեմք:

Առաւելապէս մաղթանաւք զանձինս եւ ըզմիմեանց փրկողիդ Տեառն Աստուծոյ
աւանդեալ յանձն առնեմք,
Նորա հրաշագործութեամբ հաղորդեցելումդ արեան եւ մարմնոյ մեծիդ Աստուծոյ:
Մեղուցեալ ծառայքս անկեալ առաջի՝ խընդրեմք զթողութիւն եւ զողորմութիւն՝
Միջնորդութեամբ մայրական հայցմանց ամէներանեալ Քում սուրբ ծընողիդ,

Կցորդութեամբ աղաւթից մեծին Յովհաննու եւ նախընծայ վկային Քում Ստեփանոսի,
Եւ միահամուռ դասուց երջանկաց աստուածաբանիցըն սըրբազանից
Եւ բազմաչարչար խոստովանողին Սըրբոյն Գրիգորի մեր Լուսաւորչին
Եւ որոյ այսաւր պատուեմք զյիշատակ մեծ Հայրապետին Բասիլիոսի,
Ի բազմապատիկ փորձութեանց զերծո՛ եւ յապագայդ խոստացեալ բարեացդ
արժանաւորեա՛:

Եւ այժմ ողորմեա՛ց մեզ, Տէ՛ր Աստուած մեր, ըստ.:

60 C Ù»Õáõó»³Éùë C ³Ý·»³É C ½·ÃáõÃÇõÝ ÷Ë ½Ãá-ÕáõÃÇõÝ
62 C Úáí³ÝÝáõ C êï»÷³ÝáëÇÝ

ՏԱՂ ՍՐԲՈՅՆ ԲԱՐՍՂԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԿԵՍԱՐԵ.

Խոնարհիմք այսաւր մաղթողական ձայնիւ,
Ջտաւն քո կատարեմք, Հայր եւ Հովիւ ազանց,
Ազգաց եւ ազանց աւազանի զարմից,
Տէր Բասիլիոս, բազմեալ յաթոռ չորրորդ:
Զորրորդ գահոյից համեմատեալ պըսակ աւետարանացն
Անմահ Բանին ազդմամբ:
Ազդեալ ի Հոգւոյն զքեզ լուսեղէն կառացն,
Դարձուցաւղ մոլար երիտասարդ տիոց:
Տիոց մանկական մոլեգնական ախտից.
Պատառմամբ սըրտին մուրհակագիր ոգւոյն:
Ոգին չարութեան փախստական լինէր,
Ի միշտ անպատումն յաղթանըւէր հիւսից,
Իիւսմամբ տեսութեամբ եկեալ Եփրեմ Խորին,
Աղաւթիւք բացեալ ձեզ լըսողացդ բոտումն:
Րոտմամբ բաղձանաւք ի յիշատակ Քո սուրբ,
Սուրբ զԵրրորդութիւն աւրհնեմք ի յաւիտեան:

Փ[Ոխ]

Վանիչ ներհակին Յուլիանէ չարին, Մեռկեռիոսի սուրբ զինուորին սուսերբ,
Առեալ զմաղթելին յամէնաւրհնեալ Կուսէն,
Սատակեալ չարին ի պարսկական մարտին,
Րաբունեաց պարծանք եւ գլուխ հայրապետաց
Արիանոսաց քակտիչ լեր աղանդից
Դու եւ զԱնաստաս հովիւն յատնեալ տեսեր,
Ամբիծ եւ մաքուր սուրս քահանայապետ
Անճառ զաւրութեամբ Հոգին իջեալ յայտնի,
Հանգչէր ի վերա Սրբոյ Պատարագին,
Պարտաւոր չարին յաւիտենից մեղաւք
Դու աստուածաբար թողեր զպարտիս նոցա
Եւ ի յաւանդնումն քո սրբազան Հոգւոյդ
Տէր Բասիլիոս բարեխաւսեա առ Տէր
Զի մեզ շնորհեսցէ ըզթողութիւն մեղաց,
Իսկակից հոգին, որ հրաւիրեաց զմեզ
Ընդ Հաւր եւ Որդւոյ աւրհնեալ, յաւիտեանս ամէն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 556 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Èáõë ³ Ýó ³ ÏÇÝ ³ Ýáõ ³ ÝáõÙ
A Ò². ´ ³ ñëÕÇ Ñ ³ Ïñ ³ å»ïÇÝ. ²Ïë ³ õñ ¶ ³ µñÇ¿ÉÇ
Ó ³ ÏÝ

ՔԱՐՈԶ ԲԱՐՍՂԻ ԿԵՍԱՐՈՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Խաչաբարձ եւ պետ պանծալի, տիրական տընտես տենչալի,
Զուտ մաքուր Հոգւով ցանգալի, հրով ձուլեալ փայլմամբ ընդունելի,
Զնաշխարհիկ մատըռուակ բարի, ի բարեբուխ Հոգոյն կենդանի,
Արփաքաւղ սիւն Նոր Սիոնի, սիրաձայն վարդապետ բարի,
Աղ մաքրիչ, խըլթան զարթուցիչ, հայր եւ հովիւ համայնից,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

Այսաւր ժողովուրդք Սուրբ եկեղեցւոյ, հաւաքեալք ի սրահ սրբութեան մերոյ,
Տաւնեմք զյիշատակ աւուր քո պատուոյ, Տէր Բասիլոս պարիսպ հաւատոյ:
Գովեալդ ի գումարս ազգաց համայնոյ, եղբայր Գրիգորի սրբոյն Նիւսացոյ,
Գըլուխ Գրիգորի Աստուածաբանի, Ազիազոյ եպիսկոպոսի,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

Զարչարանաց Բանին հայրական, եղեր զուգակից նորուն եւ նըման,
Սպանանելով զանդամ ախտական, ընդ մեծի բանին առաքելական,
Բազմեցար յաթոռ պատրիարգական, ի Կեսարիայ տանըն Գամրական,
Սատակեցեր զչարըն հանրական, Սուրբ աղաւթիւքըդ քո հրաշական,
Տեսեր ըզմայր մարմնացեալ Բանին, տեսլեամբ յայտնապէս բազմեալ յաթոռի,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

Աւրհնեմք զհրաշագործ Հայրըն բարերար, գովեմք զՄիածին Որդին նոյնաբար,
Բարեբանեմք զՀոգին հրաշափառ, որ նորոգէ մեզ անմահարար:
Այն, որ զարդարեաց զԱդամ տիրաբար, զքեզ գերադըրեաց ի լոյս գերազանց,
Պարգեւելով մարգարէութիւն եւ սքանչելեաց գործ բժշկութեան,
Թողուլ զյանցանս, որք ի յաշխարհի, ջընջել զձեռագիր մոլորեցելոյն յայտնի,
Եւ կանգնեալ զլուծեալն անդամաւք,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

Տեսեալ հայրըն ճըգնազգեաց Եփրեմ Ասորին եւ առաքինին,
Վայելչապէս պըսակել ըզքեզ ի հանդերձ ոսկոյ ի ձեւ ծիրանոյ,
Յոր ակ աղաւնոյ ի գոյն տատրակի, կայծ եւ կանաչ փայլմամբ վակասի,
Գերամբարձեալ բեմ սոսկալի, տարածմամբ ձեռաց ընդ մէջ սեղանի:
Հոգին իջեալ յայտնի տեսողացն, սիւն ամբեղէն փայլեալ ի բարձանց,
Հաղորդելով մեծի խորհըրդոյն, պարգեւեցաւ լեզու գիտութեան,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

---

[2] ÕµÇõñÝ»ñ

H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì»Ý» ïÇÏ), Ã»ñÃ 181³-183³

Êáñ³·Çñ

H ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì³ñ³Ï³ å³ Ê³ã³ ïáõñ

Ուստի եւ մեք հաւտըս բանաւոր, մաղթեմք յերջանիկ Հաւրէդ հոգեւոր,
Զի զբազմադիմի հրաշըն սոսկաւոր, ի մեզ փոխեսցես արդեամբք յայտնաւոր,
Ընդ մանկական զըլթոյն հնարաւոր, ըզմեզ գրեսցես ի գիրն երկնաւոր,
Ընդ երթեւեկ կընոջ մեղաւոր, զմերըն թողցես զյանցանս երկրաւոր,
Ընդ աւանդման հոգոյդ լուսաւոր, լուսաւորեա՛, լուսաւորեա ըզմեզ հոգեւոր,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

Իիւսմամբ ճայնիւ երաժըշտական, ներադրեսցուք երգ ներբողական,
Դու առաւաւտ մեր խաղաղական, Բասիլիոս ծաղկեալ բուրաստան,
Դու արուսեակ մեծ արեգականն, Բասիլիոս բժիշկ հըմտական,
Դու ակն անթարթ, ջահ անշիջական, Բասիլիոս հոգոյն բնակարան,
Դու շըջապատ ամպոց կառուցեալ, տանն Աստուծոյ հովիւ վըկայեալ,
Ով երանեալ հայր փառաւորեալ, յերկրէ յերկինըս թռուցեալ,
Արդ բարեխաւսեա՛ Բանին Աստուծոյ ջնջել զգիր մերոյ յանցանաց:

Րակերպեալ մարմնով, մաքուր հոգով, անախտ, անբիծ կրից կենդանեաց,
Լոյս եւ բնակարան լուսոյն անվախճան, աւրհնեալդ ի կանայս Սուրբ կոյս Տիրամայր,
Քեզ երկըրպագեմք երկեղիւ մըտաւք, սաղմոսերգութեամբ, ճայնիւ բերկրանաւք,
Զի միջնորդեսցես ի մեզ պարգեւաւք, առ Բանն Աստուած բարձաւըղըն բնաւից,
Բանալ զբերանըս մեր յաւրհնութիւն, եւ ընդունել զերգաբանութիւն,
Աղերսակցեալ ընդ քեզ մաղթանաւք, ըզմեծն ի ծընունդըս խընդրուածաւք,
Ընդ որս եւ ըզպըսակըն լուսերամից զանդրանիկ վըկայն ամենայն սրբովք,
Նաեւ ըզմերն արի զըւարթուն, հանդերձ Բարսղիւ, սուրբ հայրապետիւս,
Առնել մաքրութիւն մերոյ սղալանաց եւ թողութիւն անցանաց,
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ:

ԿԱՆՈՆ ԱՂԹԱՄԱՐԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ԳԱՆՁ ԱՂԹԱՄԱՐԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Գըլթացեալ Քոյին, արքայդ երկնային, եւ առեր մարմին,
Զմարդիկս երկրային, առնել երկնային, գեր քան զառաջինն,
Յետ կատարածին, այսըմ խորհըրդին, տնաւրինականին։

Րաբունն երկնային, Աստուած Սուրբ Հոգին, իջեալ ի ստորին,
Առաքեալքն առին, զճշմարիտ Հոգին, եւ յաշխարհս ելին,
Քարոզ Քո բանին, Աւետարանին, ըզհամբաւ բարին։

Իսկ որք լըսեցին, կենաց քարոզին, Քեզ հաւատացին,
Հաւատք ծաղկեցին, յոլորտս աշխարհին, յընդհանուրս ազին,
Հազարք հազարին, եւ բիւրք բիւրային, Քեզ վիճակեցին,
Որք վըկայեցին, եւ զարիւնս հեղին, վասն անուան Քոյին,
Ընդ որս եւ արին, արհի պանծալին, յաւուրըս վերջին,
Արբեալ ըզՀոգին, հետեւեալ նոցին, սըրբոցն առաջին,
Մաղթանաւք նոցին ըղձալի, զմերս ընկալցիս պատարագ բանի։

Գանձ սիրոյ Քոյին, գանձեալ ի յոգին, գերագով տիրին,
Բաղձալի վէհին, սուրբ դիտապետին, կաթուղիկոսին,
Տէր Զաքարիային, մեծ պատրիարգին, որ յԱղթամարին,
Բորբոքմամբ չարին, փորձ հասեալ նըմին, յայլասեռ երամին,
Զոր սիրով Քոյին, ջերմացեալ նորին, վանեալ ըզնոսին,
Ի մէջ հանդիսին, բազմութեան ժամին, որ պատեալ էին,
Դաւանէր զՈրդին, զՔրիստոս կենդանին, զոլ Հաւր Միածին,
Փառակից նոցին, ճշմարիտ Հոգին, Միաստուածութիւն։

Որ յաւուրս յետին, ի դարըս վերջին, ժամանակ նեղին,
Փրկութեան քոյին, անցեալ համարին, ամաց հազարին,
Րամեալ ընդ նըմին, չորս հարեւր թըւին, հինգ պակաս ամին,
Յամսեան մեհէկին, տասնուհինկ աւրին, չորեք շաբաթին,
Զմեր հովիւ բարին, նահատակեցին, վասն անուան Քոյին,
Սաստիկ գանեցին, յերեսըն թըքին, եւ անարգեցին,
Սըրով խոցեցին, վիրաւորեցին, քարկոծ արարին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é ÑÙñ. 424, Ã»ñÃ 337³-338³
Êáñ³·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³[illegible]ñ³Ï³å ª¶ñÇ·áñ
* Գուրծէ Ի 1-4

Խորտակեալ հարին, Ջարդեալ մանրեցին, ըզգլուխ նորին,
Ուրախ էր յոգին, տարեալ ի յանձին, զչարչարանն ուժգին,
Վասն անուան Քոյին, եւ անանց պսակին, որ գանձեալ պահին,
Յիշեա.
Եւ եւս.
Ձանձինս.:

Ռամից բարերար, Սուրբ Կոյս Տիրամայր, Սուրբ Հոգոյն տաճար,
Աչտանակ գաւհար, աչխարհիս խաւար, լոյս եւ լուսարար,
Սեղան սրբարար, հացին կենարար, միջնորդ հաշտարար,
Մաղթանաւք յարմար, ի քեզ զինահար, մեր կամակատար,
Որ դու մեզ համար, հայցես անդադար, յՈրդոյդ բարերար,
Հայցման քո յարմար, ըզսուրբն ընկալար, զՏէրն որ յԱղթամար,
Մեզ միջնորդաբար, եւ խաղաղարար, յուզմանց չարաչար,
Մատիր սիրաբար, ընդ մեզ մայրաբար, եւ կըցորդաբար,
Տալ մեզ մըխիթար, զՀոգին կենարար, եւ ազատարար,
Պահել զմեզ անչար, եւ անպատահար, չատ ամաւք յերկար,
Ողորմեա:

ճժՁ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅՆ ԱԹԱՆԱՍԻ ԱՂԷՔՍԱՆԴՐՈՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՆՈՐԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԻ ԱԹՈՌԱԿԱԼԻ ՈԳԵԱԼ Ի ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՅԱՄԵՆԵՐՋԱՆԻԿ ՀԱՐՍՆ ԵՒ Ի ՔԱՋ ՍՊԱՌԱՋԷՆՍՆ ԵՒ ՅԱՆՊԱՐՏԵԼԻ ԱԽՈՅԱՆՍ ՀԱՒԱՏՈՅ Ի ՄԵԾՆ ԱԹԱՆԱՍ ԱՂԷԿՍԱՆԴՐՈՒ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ*

Յիսուս Աստուած իմ, հովիւ բարի,
Որ զկորուսեալ ոչխարն ի յերկրի
*Գտեալ բարձեր ուսոյդ զաւրեղի**,*
Յանմոլարիցն ածեր ի կարգի
Եւ յանձնեցեր վիմին Պետրոսի
Եւ մետասան գլնդին գովելի:
Զնոյնն արածել խնամով սիրալի
Յարաւտ քո սուրբ կենսատու բանի,
Հայցմամբ սրբոց Քոց հովուապետաց,
Յիսո՛ւս, հովուեա՛ զհաւտս յարաւտ կենաց,
Հանգո՛ ի ջուր Հոգւոյդ վտակաց,
Ի մէջաւրեայ լոյսն յաւէտակաց,
Աղաչեմք:

Ո՛վ հովուապետ հովուացն արփունակ,
Որ յամենայն ժամս եւ ժամանակ
Կարգես հովիւ քաջ մաքրատեսակ,
Տեսուչ հաւտից Քոյոց բովանդակ,
Որպէս զՔո ժիրն Աթանաս մըշակ՝
Զադամանդեայ անշարժն աշտարակ...

Իսկ ըզկարգեալ գիր կանովնական
Զընթերցուածոց տաւնից տիրական,
Զայն որ կարգեաց արդարըն վըկայն,
Աստուածեղբայրն Յակովբ սըրբազան,
Զոր պահեցին հարքըն հրաշազան,
Աւանդապահքըն ճըշմարտութեան,
Մեծ հայրապետըն Պետրոս վըկայն
Եւ սուրբն Անտոն Անապատական,

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
A-Ó»é. ÑÙñ. 7785, Ã»ñÃ 562³-563µ
Êáñ³·Çñ
A ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³å³ Úá[íÑ³ÝÝ¿]ë[¿] ¿ µ[³Ý]

* ¸³ñÓ»³É Úáí Ñ³ÝÝ¿ë ²Ãáé³Ï³ÉÇÝ å³ïÏ³ÝáÕ Ý³Ëáñ¹ ÙÇ³õáñÁ, áñÁ Ã»ñÃ ÁÝÏ³Í ÉÇÝ»Éáõ å³ï-×³éáí Ã»ñÇ¿»õ í³ï å³Ñå³Ýáõ³Íß ï»°ë Ñï. ², ¿ç 61:

** Գործք Ժ 4-6

Հայցմամբ սրբոց Քոց հովուապետաց,
Յիսո՛ւս, հովուեա՛ զաւտս յարաւտ կենաց,
Հանգո՛ ի ջուր Հոգւոյդ վտակաց,
Ի մէջաւրեայ լոյսն յաւէտակաց,
Աղաչեմք:

Սուրբն այն աւանդն առ Անտոնիոս
Յետոյ եհաս յԱթանասիոս,
Այլեւ ի մեծ տեսուչըն Կիւրղոս,
Նոքաւք յերկուսըն սուրբ սիւնհոդոս,
Մինչեւ ի մեծն եհաս Թէոդոս,
Որ ըստ կամաց Քոց, Տէ՛ր իմ Քրիստոս,
Տաւնէր ժողովն ընդ Գրիգորիոս,
Որպէս կարգեաց արդարն Յակովբոս
Հայցմամբ սըրբոց Քոց հովուապետաց,
Յիսուս, հովուեա՛ զհաւտս յարաւտ կենաց,
Հանգո՛ ի ջուր Հոգւոյդ վտակաց,
Ի մէջաւրեայ լոյսն յաւէտակաց,
Աղաչեմք:

[...] Սըրբոց հարցըն վեցեկի
Յատկացուցեալ աւուրբ քառեկի,
Ընդ որս եւ մեք՝ ծառայք փանաքի,
Համախըմբեալք դըստեր Սիովնի,
Տաւնեմք ըզտաւնքս այս խորհըրդալի,
Երկըրպագեմք Տեառնըդ Յիսուսի
Հայցմամբ սըրբոց Քոց հովուապետաց,
Յիսո՛ւս, հովուեա՛ զհաւտս յարաւտ կենաց,
Հանգո՛ ի ջուր Հոգւոյդ վտակաց,
Ի մէջաւրեայ լոյսն յաւէտակաց,
Աղաչեմք:

Էացուցիչն էից բոլորից,
Յիսուս Որդի Նըմին էակից,
Բան եւ ծընունդ Հաւրդ արարչակից,
Նոյնդ համագոյ Հոգւոյդ գոյակից,
Հայցմամբ սըրբոց Քոյոց վըկայից,
Հայրապետացըն սըրբազանից,
Զմեզ ազատեա՛ ի չարն արկածից,
Ի յաղանդոյն պիղծ մարդապաշտից,
Հայցմամբ սըրբոց Քոց հովուապետաց,
Յիսո՛ւս, հովուեա՛ զհաւտս յարաւտ կենաց,

Հանգո՛ ի Ջուր Հոգւոյդ վտակաց,
Ի մէջաւրեայ լոյսն յաւէտակաց,
Աղաչեմք:

70 ***Բ**նաւից բարեաց բաշխաւղ էութիւն,*
Յիսո՛ւս, շնորհեա՛ մեզ ողորմութիւն,
Եկեղեցւոյս հաստատութիւն,
Հայրապետ փառութիւ [...]

ԾԻՍԱԿԱՆ ԳԱՆՁԵՐ

ԳԱՆՁ ՆՈՐԱԿԵՐՏ ԳՐՈՑ ԱՒՐՀՆԵԼՈՅ Է

Ցացուք գոհութիւն, տարրական բնութիւն, Տեարնըդ իսկութիւն,
Հաւր անքննութիւն, միտք եւ զաւրութիւն, անճառ էութիւն,
Անծին ծնողութիւն, ծնեալդ յէութիւն, բըղխեալդ յիսկութիւն,
Անձանց յատկութիւն, անբաժ միութիւն, պատկերակցութիւն,
Անհատ բարութիւն, անսպառ լիութիւն, առատ քաղցրութիւն,
Անսկիզբն էութիւն, անեղ բնութիւն, անմահ իսկութիւն,
Անեղծ գոյութիւն, անչափ բարութիւն, կատարելութիւն,
Կարող զաւրութիւն, բարձաւղ բնութիւն, զերկինս եւ զերկին,
Անհաս բարձրութիւն, անքան խորութիւն, անչափ լայնութիւն,
Հաստիչ համայնին, հանուրց հրեղինին, եւ զորս ի ստորին,
Կարող բիւրային, ստեղծագործութիւն, առնելոյ կըրկին,
Բայց այսքան բաւին, յայտնել զանքննին, փառաց զաւրութիւն,
Ահա՛, աւրհնեա՛ եւ զսըրբեա՛յ զայս նորագիր տաւիս քեզ ի բնակութիւն,
Աղաչեմք:

Էդ Հաւր էակից, երրակ ի դիմից, էրէսաց յատկից,
Ծընունդ Հաւր ծոցից, յայտնիչ խորհըրդից, գործոց գործակից,
Ճաճանչն շողից, կընիք անշարժից, կըրիչ համայնից,
Փառաց Հաւր յայտնիչ, կամաց կատարիչ, աշխարհի կերտիչ,
Հաւր բաւանդակիչ, Հոգոյդ պարագրիչ, իսկութեանց պատմիչ,
Խորոց թարգմանիչ, անտեսից մեկնիչ, անբաւից բաւիչ,
Երկնից յաւրինիչ, եւ ի նմա խմբից, աւդոց զարդարիչ,
Ի չորից տարրից, Արարիչ սեռից, տես ու անտէսից,
Հոյլ անբաւից, բանաւոր դասից, ի շունչ եւ անշընչից,
Երկրի եւ երկնից, Աստուած համայնից, բոլորից գոյից,
Ահա՛, աւրհնեա՛ եւ զսըրբեա՛յ զայս նորագիր տաւիս քեզ ի բնակութիւն,
Աղաչեմք:

Ըաբուն հրաշական, ըամից գոյական, հոգիտ անսահման,
Աղբեր մշտական, բղխեալ յարական, յերկուց միական,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
V-Ó»é. ÑÙ. 4844, 136µ-139µ
L-ìÝï. 1672, 121³-124µ
²□ñÇí³Ý»óÇ- ¿ç 216
Êáñ³·Çñ
L î»³éÝ ØËÇÃ³ñ³ ³ë³ó»³É ²□ñÇí³Ý»óá »õ ¹áõ ³ë»ë í³ëÝ Ýáñ³Ï»ñï ·ñáó ³õñÑÝáõÃ»³Ý »õ ¹áõ ³ë³ Ç å³ï×³éë Ðá·á□Ý ¶³Éë ï»³Ý »õ ½Çë □Çß»³
V ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³□ñ³Ï³å ª î¿ñ ØËÇÃ³ñ³
´Ý³·Çñ
8 L ½»ñÏÇñë »õ ½»ñÏÇÝ
11 V µÇõñ³□ÇÝ
13 L Ýáñ å³ïÏ»ñ ÷Ë Ýáñ³·Çñ
20 L ³Ýµ³õÇã µ³õÇó
21 V û¹áó
22 L ï»ëÇó áõ ³Ýï»ëÇó
23 L Ñá□ÉÇó
27 L ·á□³Ï³Ý... Ñá·Çï-Ç ÙÇç»õ µË»³É□³ñ³.

Յանկէ հայրական, ծովէ ծնընդական, գէտ անըսպառական,
Հաւր գոլով Թարգման, որդոյ պատմաբան, համափառական,
Յանըսկզբնական ծոցոյդ հայրական, ծագումն յատկական,
Կատարելական, անԹերիական, անձն տիրական,
Լիայբաշխական, պարգեւաց մարդկան, շնորհաց զանազան,
Հոսեալ հրոյ նըման, ի զաւրս վերնական, եւ ի ստորնական,
Փառաւք Քո լըցան, աշխարհ հանրական, որք եւ աւրհնեցան,
Աստուած քաղցրական, մարդկան խնամական, մեղաց քաւարան:

***Մ**եծ վայելչացեալ, մինչ յանբաւս բարձրացեալ, մաւտ յանդունդս ձկտեալ,*
Հայր փառաբանեալ, ի մեզ գԹացեալ, միտք եւ գիր շնորհեալ,
Մարգարէս յղեալ, աւրէնս ուսուցեալ, առ քեզ դարձուցեալ,
Տանս այսմիկ խախտեալ, տասն սիւն կանգնեալ, գերանաւք յարկեալ,
Մարդակաւք շարեալ, տախտակաւք մածեալ, գեղով քանդակէալ,
Մովսէսիւ գըրեալ, մանրամասն յայտնեալ, զաւրէնս նոր տըւեալ,
Հազար ամ պաշտեալ, հինգ հարիւր սպասեալ, հնացեալ եւ լռեալ,
Խորհուրդ յանգ ելեալ, տախտակն ջարդեալ, խորանըն հնացեալ,
Տաճարն այրեցեալ, օծեալքն բարձեալ, էւԹնէրրորդք լըցեալ,
Նոր արեւ հարեալ, նոր լոյս տարածեալ, ցաւղդ ի Քէն ցաւղեալ:

***Խ**որհուրդ հայրական, խորք անքննական, խըմբեալ բիւրական,*
Որդի ծոցական, ծնեալ կուսական, կաԹամբ ջամբական,
Աստուածդ անսահման, մարդ ադամական, եղեր լըրական,
Բանդ անմարմնական, հոգիդ դպրական, կոյսդ անաւԹ գրական,
Բաւանդակական, լրումդ աստուածական, բնակեալ ի մարդկան,
Որ եւ յայտնեցան, ի հրաշ զանազան, գործք բժշկական,
Ի Քէն կոյրք բացան, համէրք խաւսեցան, դեւք հալածեցան,
Դըժոխք քակտեցան, բագինք փշրեցան, կուռք կործանեցան,
Մինչ խաչիդ նըշան, եղեւ յաղԹական, մեղաց եւ մահուան,
Եւ քարոզեցան, Քո Աւետարան, յաշխարհս ամենայն:

***Ի**սկ Հոգիդ իջեալ, ի գունդըն սըրբեալ, իսկապէս բնակեալ,*
Ընդիր բան տըւեալ, խաւսք լեզւի շնորհեալ, հրով կարծրացուցեալ,
Բանիւ քարոզեալ, գըրով հաստատեալ, զգործս աւրէնք եդեալ,
Զհազար ամ աճեալ, յորԹն որ Հայր տնկեալ, Ռ ուռ բուսեալ,
Յուռն արմունկ ծաղկեալ, Ռ շիտակեալ, եւ ողկոյզ կախեալ,
Պըտուղք հազարեալ, յողկոյզն այն շարեալ, եւ անԹիւս աճեալ,
Մի պըտուղ ճըմլեալ, գինին որոշեալ, Ի ու Դ համեալ,

29 L ·» ï ¹
36 L áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. ² õñÑÝ» ³ ºÛ »õ ëñµ» ³ °
39 L ·ñ» ³ É ÷ Ë áõëáõó» ³ É
41 L ¹»Õá í ÷ Ë ·»Õá í
46 L áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. ² õñÑÝ» ³ °
54 L ãÇù Ïáõéù
59 L ³ õñ¿Ýë
60 L ³ Ù ¹ ³ ñÓáõ ³ Í áõé
61 L ³ ñÙáõÏ µáõë» ³ É ÷ Ë ³ ñÙáõÝÏ Í ³ ÕÏ» ³ É B Ï ³ -Ñ» ³ É

Երինոս գըրեալ, ըզշնորհս յաճախեալ, յաշխարհս տարածեալ,
Առաքեալքն երկնեալ, զհետեւողս ծնեալ, զհայրապետս ընդրեալ,
Նոյն շնորհս այս աճեալ, յերկիր ծաւալեալ, զոլորտըս լըցեալ,
Ահա՛, աւրհնեա՛ եւ զսրբեա՛յ զայս նորագիր տաւխս քեզ ի բնակութիւն,
Աղաչեմք:

***Թ**ագափայլեցէր, թառ զարդարեցէր, թեւաւք գիրկս արկէր,*
Հարսինս, որ գնեցէր, սիրով սիրեցէր, արեամբ ներկեցէր,
Զգանձըս Քո բացէր, զիմաստըս հեղէր, առատ բաշխեցէր,
Զգիրըս զոր գրեցէր, Մովսիսիւ տըւեր, արեամբ կնքեցէր,
Մարգարէս յըղեցէր, զծածուկս յայտնեցէր, զգալուստ Քոյ ցուցէր,
Բնութեանս յայց ելէր, ի մեզ բնակեցէր, զհոգիտ բաշխեցէր,
Լոյս տարածեցէր, զխաւար հերքեցէր, ջահաւորեցէր,
Աղբիւր բղխեցէր, զդաշտս առոգեցէր, զմեզ զովացուցէր,
Թըրի աղ կազմեցէր, զմեզ կազդուրեցէր, եւ բժշկեցէր,
Զգիր մատամբ գրեցէր, ի տախտակ հանէր, եւ մեզ ուսուցէր:

***Ա**յս կըտակ ուխտի, արեանդ Յիսուսի, արձան միջնորդի,*
Սա մեզ եղիցի, բարեաց բանալի, եւ հանուլթ գանձի,
Սա սանդուղք էլի, կառք բիւրապատկի, Տէրդ ի սմա բնակի,
Յայս գիրս աւրինի, արիւն քո ցաւղի, իւղովդ աւծանի,
Խաչիւ Տեառնագրի, բանիւ Քո աւրհնի, հոգով Քո լըցցի,
Սա բժիշկ ախտի, հալածիչ դիւի, մերժիչ խազ մահի,
Սովաւ մեղք սըրբի, յանցանք մեր քաւի, գիր մեղաց ջընջի,
Սա բան բերանի, բացաւղ մեր լեզւի, տուն տուող աղաւթի,
Այս Քո բան բարի, բղխումն սրտի, գըրիդ տաճարի:

***Ր**ախճան ցանկութեան, ձայն ուրախութեան, հանուրց բերկրութեան,*
Թագ արքայութեան, թագաւորութեանն, խրատ զգուշութեան,
Հայրապետութեանն, անճառ սրբութեան, քանոն ուղղութեան,
Խրատ իշխանութեան, սանձք ստահակութեան, վարմ վայրագնութեան,
Ցանց ձկնորսութեան, դամ եղնորսութեան, լար թըռչ[ն]որսութեանն,
Նիգ վէմ հանութեան, աջ ձեռընտութեան, մոյթ խախտելութեան,
Քոյր իմաստութեանն, սա ելք բարձրութեան, աստուածագիտութեան,
Երկուղածութեան, զէն անյաղթութեան, պարիսպ ամրութեան:

69 V Ã»õûù
75 L ç ³ Ë ³ õáñ»ó»ñ
76 L ³ ÕµÇõñ
78 L Ñ ³ Ý ÷Ë Ñ ³ Ý¿ñ
79 L ÙÇçÝáñÙÇ
80 L Ë ³ ÝáõÃ ÷Ë Ñ ³ ÝáõÃ
81 L »ÉÇ ÷Ë ¿ÉÇ L µÇõñ ³ å ³ ï ÏÇ
84 L Ñ ³ ½ ÷Ë Ë ³ ½
87 L ·ñãÇ¹ ï ³ × ³ ñÇ
88 L óÝÍáõÃ» ³ Ý ÷Ë ó ³ ÝÏáõÃ» ³ Ý
89 V Ã ³ ù
93 L áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ ÏáõÃÇõÝ. ê ³ Ù ³ ûñ ½ë · ³ ë ï áõ-Ã» ³ Ý, Ñ ³ ûñ Ëñ ³ ï áÕáõÃ» ³ Ý

Փառք անփառութեան, ձայն խրախուսութեան, յոյս անյուսութեան, զեղջ անզղջութեանն:

Յիշեա:
Եւ եւս միա, զանձինս:

***Ա**րփիդ վերնային, ակն անդնընդային, արեւ դաւթային,*
Սուրբ Աստուածածին, բնակարան Բանին, Հաւր ծոցածընին,
Թուղթըդ լուսային, գըրող Սուրբ Հոգին, զԲանն ի սուրբ մարմնիդ,
Ըստ Քում խորհրդին, գիրքս աստուածային, աւծեալ սըրբեսցին,
Սըրբարար Հոգին, շնորհաւքն եւթնարփին, ի սա միասցին,
Այլեւ քաղցրութիւն, Հաւրն երկնաւորին, յերկիր ցաւղեսցին,
Յազգս արամային, մեր դիտապետին, եւ վարդապետին,
Խոր խաղաղութիւն, հոգոյ սըրբութիւն, մըտաց մաքրութիւն,
Այլեւ աւրհնութիւն, տաուխ ստացողին, եւ սըրբագըրչին,
Մեզ ի միասին, մերոցն ամենին, մեղաց թողութիւն:

96 L Ññ ³ Ëáõëáõ Ã» ³ Ý
98 B áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ Ïáõ ÃÇõÝ. ² ñ ÷ Ç ¹ ÷ ³ ÛÉ»ó»ñ
108 B áõÝÇ ß ³ ñáõÝ ³ Ïáõ ÃÇõÝ. áÕáñÙ» ³ ó

ՏԵԱՌՆ ՄԽԻԹԱՐԱՅ ՅՈԳԵԼԻ ԵՒ ԲԱՆԻԲՈՒՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԱՍԱՑԵԱԼ ՎԱՍՆ ԱՒՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱԿԵՐՏ ԳՐՈՑ

Մեծապայծառ ցընծութեամբ, ուրախացիր խընդութեամբ,
Հարսըն մաքուր սրբութեամբ, մայր բազմորդի կուսութեամբ,
Կաթողիկէ գըւարճութեամբ, ընդ Փեսային միութեամբ,
Զարդարելով ճոխութեամբ, զքոյդ առագաստ մաքրութեամբ,
Պարեա՛ որդւովք բազմութեամբ, տանեա՛ զտաւն քո շքեղութեամբ,
Գա Սուրբ Փեսայն հեզութեամբ, զքեզ պսակէ գըթութեամբ,
Ե՛լ ընդ առաջ ճոխութեամբ, ուրախացի՛ր ընդ պարգեւսն:

Խընդա՛, խորանըդ լուսոյ, խորհըրդարանդ Աստուծոյ,
Ընկա՛լ զընծայս խորհըրդոյ, զգիրս աւրինաց հաւատոյ,
Այս քեզ շարոց մարգարտոյ, եւ գումարտակ քում լանջոյ,
Նոյն մէհեւանդ քում անթոյ, եւ բազկալար դաստակոյ,
Սա՛ մատանի քում կընքոյ, եւ գինդ գեղոյ ականջոյ,
Սա՛ տարփ գաւտոյ քում միջոյ, եւ շաղք հէրաց քում հիւսոյ,
Ոսկի խնընձոր խաղալոյ, եւ վարդ ծոցոյդ յարակայ:

Իսկ այս կընդակ Նոր Ուխտի, ներկեալ արեամբն Յիսուսի,
Սա՛ դամ ռանկի քում գըլխի, եւ սարասխ ի ճակատի,
Զառքաշ խիլայ վերն յարկի, բէհեզ հաջաղ պարփակի,
Հանդերձ նասիճ հալուղի, եւ պարէգաւտ շուշթարի,
Սա՛ զարդ անձինդ զովելի, բիւրապատիկ խիլայի,
Որ աւր[ը]ստաւուր փոփոխի, ըստ խորհըրդեան քում տաւնի,
Երկըրպագեա՛ խիլատըւին, որ գայ առ քեզ հեզաբար:

Թագ թագուհւոյ քեզ եղեալ, զգիրս որ հոգւով Իւր խաւսեալ,
Պար հարսանեաց յաւրինեալ, օրհորդովք րախացեալ,
Մաքուր կուսաւք միացեալ, նահատակաւք պըսակեալ,
Ծըգնաւորաւք դու հրճուեալ, հայրապետաւք ճեմս առեալ,
Մարգարէիւք հընչեցեալ, եւ առաքելովք քարոզեալ,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
O-Ó»é. ÑÙ. 3540, 295µ, 297³µ
P-Ó»é. ÑÙ. 6529, 3µ-4µ
T-Ó»é. ÑÙ. 4011, 2µ-4³
²ûñÇí³Ý»óÇ-¿ç 231
Êáñ³·Çñ
O î»°ë Ëáñ³·ÇñÁ. ãÇù Ñá·»ÉÇ PT ÜáñÇÝ î»³éÝ ØËÇÃ³ñ³û Ñá·»ÉÇ »õ µ³ÝÇµáõÝ í³ñ¹³å»ïÇ ³-ë³ó»³É í³ëÝ ³õñÑÝáõÃ»³Ý Ýáñ·ñáó
Ì³ûñ³Ï³åª ØËÇÃ³ñ
´Ý³·Çñ

1 PT áõñ³Ë³ÉÇó
4 T ãÇù
5 PT áñ¹áíù Ù³ùñáõÃ»³Ùµ ÷Ë áñ¹õáíù µ³½ÙáõÃ»³Ùµ
9 T ËáñÑñ¹áó
10 PT ·ÁÉËá ÷Ë É³Ýçáû
13 PT ùáû¹, Ñ»õëáû
15 PT ÏÁï³Ï ÷Ë ÏÁÝ¹³Ï
17 T í»ñÝ³ñÏÇ, Ñ³×³Õ
22 BC Ñá·áíÝ

Հաց ըզմարմինն Իւր բաշխեալ, գինի զարիւնն Իւր հեղեալ,
Աւրհնեալ Փըրկիչն, որ խաչեալ, որում երգել միշտ զայս երգս:

***Ա**րեամբն իւրով զՔեզ դրոշմէ, եւ մեռոնաւն աւծանէ,*
Խոցեալ բազկաւն ընդգըրկէ, եւ ի կողէն զքեզ շինէ,
Որպէս Եվա յԱդամէ, նոյնպէս եւ դու Յիսուսէ,
Խորհուրդս այս մեծ եւ խոր է, զոր եւ Պաւղոս մեզ յայտնէ,
Հարսն ի փեսային մարմնէ, ոսկր յոսկրեաց նորայ է,
Զարչարանաց կըցորդ է, փառաց նըմին հաղորդէ,
Զսէր փեսային միշտ յիշէ, կանխէ առ նա գիշերի:

***Ր**ախճան լուսոյ վերնային, հարսնարանի Սիոնին,*
Արժանաւորք եղիցին, որք զայս կըտակ քեզ բերին,
Որք զմեծ ընծայս մատուցին, յարքայութեանդ մեծարին,
Որք այժմ առ քեզ դեգերին, ի հարսանիս քո հըրճւին,
Եւս որք ի բանս աշխատին, նոյնք ի մեղաց ազատին,
Տո՛ւր քաւութիւն հայցողին, եւ անմեղութիւն շարագրին,
Եւ փըրկութիւն փոխագրին, փառաւորեալդ յաւիտեանն:

40 P °õ ÷Ë °õë
42 PT Û ³ õÇ ï » ³ Ýë

ԳԱՆՁ ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ ԳԱԼԸՍՏԵԱՆ ՅՈԳՒՈՅ ԵՒ ԱՒՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՁԻԹՈՅ

Տէր զաւրութեանց[ա] Սաբաւաւթ բարձրեալ, յերկինս երկնից անհաս վերացեալ,
Ի քառակերպեան աթոռս հանգուցեալ, ի սրովբէիցըն սըրբաբանեալ:
Հայր եւ Որդի Հոգով դաւանեալ, անձինք երեք բնութեամբ միացեալ:
Դո՛ւ զարարածս արարչաստեղծեալ, վերեւ ի վայր համայն զարդարեալ,
ԶԱդամ ի տիպ Քոյին յաւրինեալ, զոր բանսարկուն կողիւըն պատրեալ:
Դո՛ւ կամեցար, Տէ՛ր, կըրկին կանգնել, մարգարէիւք պատգամս առաքել:
Բայց ոչ զաւրեաց մարդ մարդոյ աւգնել, եւ ոչ զաւրէնքն յանիծից թափել:
Այլ միայն Աջ Քո, Հա՛յր, պաշտպանեալ, բարձըր բազուկն ի յաւդըն հասեալ:
Ի բով կուսին սրբոյ բորբոքեալ, խալաս մարմին ի մարմնոյ առեալ,
Աւրհնեմք զԱստուածդ մեր մարմնացեալ, ի ծոց Կուսին ծառ կենաց տնկեալ,
Աւրհնեա՛ եւ սըրբեա՛ զեւղս աւծութեան Քո սուրբ նըշանաւս, աղաչեմ:

Մինդ ի յերից անձանց անհիւթոյ, առեր մարմին ըստ բնութեանն մերոյ,
Զաստուածութեամբդ աւծեալ զմարմին Քոյ, կըրկէ աւծ Հոգիդ համագոյ:
Ըստ Եսայեայ եւ Երեմիոյ, տասըն աղեանըն Դաւթեան տաւղոյ[բ]:
Աւծեալդ աւծեր զառաքեալսն Քո, եւղ շնորհեցեր, նիւթ բժշկելւոյ,
Զոր մեզ առեալ զմեծ պարգեւըս Քո, զՔէն գոհանամք, տըւողըդ բարոյ:
Քեզ ընձայեմք զայս նիւթըս ձիթոյ, ընկալ եւ աւրհնեա, ծագաւղըդ լուսոյ,
Մեզ պարգեւեա՛ դեղ բժշկելոյ, եւ քաւութիւն յանցանաց մերոյ:
Սա աւրինակ ցաւղոյդ երկնայնոյ, ի մեզ ցաւղեալ ազդումն Աստուծոյ,
Լուծեալ մարմնոց ի մեղաց տղմոյ, սա դիմահար գիճային գործոյ,
Երաշտացեալ մըտացս ի բարոյ, սազով արար աւծումըն ճարպոյ:
Աւ.:

Խաչակնքեա՛, Տէ՛ր, եւ պահպանեա՛, զՔո ժողովուրդըս համայն աւրհնեա,
Եւ զայս ձըւէր ձիթոյս, տեառնագրեա՛, սըրբեա՛ ըզսա եւ լուսաւորեա՛:
Եւ որ կամի աւծիլ, Դո՛ւ պահեա, զցաւըս մերժեա՛ եւ ապաւինեա՛:
Զախտս եւ ըզմեղս սորա փարատեա, զուարթարար սուրբ եղովս աւծեա՛:
Մարմնոյ եւ արեան Քո սուրբ հաղորդեա՛, յորդէգրութիւն Քո նոր նորոգեա՛:
Զաւազանին շնորհ պարգեւեա՛, անշէջ լուսով Քո լուսաւորեա՛:
Զխաւար մեղաց սորայ հալածեա՛, զյանցանս քաւեա՛յ եւ անմեղ արա՛:
Զբոլոր ժողովս զայս խընամ արկեա՛, զամենայսն արժանի արա՛,
Յաւրհնութենէս զմեզ մասնաւորեա՛, սուրբ աւծութեամբս արդարայգործեա՛,
Մարդ, որ մեղա[յ] ասէ եւ զղջայ, խոստովանի եւ արդարանայ,
Զողորմութիւն Քո տո՛ւր Դու նմայ, քան զձիւն լուա եւ սպիտականայ:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

V-Ó»é. ÑÙ. 4844, 139µ-141µ

²ÛñÇí ³Ý»óÇ-¿ç 221

Êáñ³·Çñª î»°ë í»ñ»õáõÙ

Ì ³Ûñ ³ Ï ³ åª î. ØËÇÃ ³ ñ í.

ա Եսայի Գ 16

բ Մատթ. ԺԲ 2, ԴՇ 4

Ի Քէն հայցեմք, ո՛վ Տէր մեր Յիսուս, մեզ ողորմեա՛ Քո ժողովրդոյս,
Երկնի եւ երկրի Տէր ես Դու եւ լոյս, մեզ այց արա՛ մեղաւք մեռելոյս:
Շնորհեա՛ հանգիստ այս աշխատելոյս, զԱւետարանս ի վերա գլխոյս:
Թագ ոսկեղէն դի՛ր ցաւագնելոյս, զեւթն բազուկ սուրբ երիցանոյս:
Տո՛ւր զաւրաւիկ այս վտանգելւոյս, զՔո պարգեւեալ պայծառ նիւթ ձիթոյս,
Տո՛ւր աւծութիւն այս մոխրագեղոյս, վառեա՛ զպատրոյգ շիջեալ լապտերոյս,
Ծենճերեա զճարպ առեալ սեղանոյս, քաւեա՛ զյանցանս յամայն ժողովւոյս:
Տէ՛ր, մի՛ լռեր մեր արտասուելւոյս, ո՛վ ծնաւղագութ Տէրըդ գերելոյս,
Մի՛ մտաներ ի դատ ընդ հողոյս, սըրբեա՛ զարտաւսըր յէրեսանոյս,
Օծեա՛ զմեր դէմս ի յաւրհնեալ ձիթոյս:
Աւրհնեա՛:

Թագաւոր հզաւր յաւիտենական, կենաց մերոց Տէր, բարի իշխան,
Տեառն այս անւան, լե՛ր սուրբ սըրբարան, պատրիարգին ազգիս հայկազեան,
ԶՍմբատ իշխանըն մեր Աւրպէլեան, յաղթող արա խաչիւ Քո անուան,
Արեգական եւ լուսին նըման, հաստեա՛ զնոսա ի մեծ բազմականն,
Եւ որք ընդ նոքաւք են ի յաստիճան, յարքունական, եկեղեցական,
Աւրհնեալ պահեա՛ բանըդ հայրական, սուրբ նըշանաւըդ Քո փըրկական:
Զեկեղեցիս, որ ի Հայաստան, Տէ՛ր, հաստատեա՛ միշտ անշարժական,
Հովւեա՛ ըզհաւտըս քրիստոսական, երկըրպագուս խաչիտ փըրկչական:
Յիշեա՛:

Արդարացւո՛ եւ ի Քեզ միացո՛, մեղաց սըրբեա՛ եւ կարողացո՛,
Զայս տարագրեալս ի Քեզ միացո, նոր նորոգեա եւ արդարացո՛,
Քահանայիւք սուրբ ուխտիս Քո, որք ժողովեալ կան առաջի Քոյ,
Որք ցաւագնեալ են՝ առողջացո՛, որք մեղուցեալ են՝ անմեղացո՛:
Տո՛ւր, Տէ՛ր, բղխումն երկնից անձրեւոյ, մեզ արտասուս մեղաց մաքրելւոյ,
Բուսոյ զարդեանց բոյս երկրիս մերոյ, զգործըս բարեաց պըտղոյ մեր այգոյ:
Զցաւս եւ զցասումն ի մէնջ, Տէ՛ր, անցո՛, զմահ տարաժամն ապաքինացո՛,
Փըրկեա՛յ ըզմեզ ի սրոյ թշնամոյ, եւ ի զըրկանաց, զըզւողաց մերոյ:
Զազգս հայոց հերքեա՛ ի ցաւոց, զաղքատացեալքըս փարթամացո՛,
Զի երգեսցուք երգ Փըրկչին մերոյ, որ եսդ, աւրհնեա՛լ ընդ Հաւր եւ Հոգւոյ:
Եւ եւս առաւել:

Րախճան կենաց մեզ լոյս փայլեցո՛, շընորհք Հոգոյն աստ ծաւալեցաւ,
Երկիրս երկինք այժմ անւանեցաւ, մարդսըն հրեշտակս յիրար խառնեցաւ,
Աստուածային փառքն ի վայր իջաւ, եւ ընդ ժողովըս մեր միացաւ,
Մեր խնդըրւածս կատարեցաւ, արքայութեան դուռըն մեզ բացաւ:
Քրիստոսատուր եղս այս աւրհնեցաւ, Հոգոյն շնորհաւք ի մեզ կաթեցաւ,
Մեղաց կըտակք մեր պատառեցաւ, որդէգրութեան կոնդակ գըրեցաւ,
Հիւանդութիւնք եւ ցաւք վերացաւ, երկունք մահուն ի կեանք փոխեցաւ,
Խը[ղ]ճմըտանաց կասկածըն բարձաւ, խաղաղութեան քարոզ հընչեցաւ:

Զի Սուրբ Հոգին ի Թիկունս հասաւ, տըկարութիւնըս մեր զաւրացաւ,
Աստուած Որդոյն բարեխաւսեցաւ, Հայր ի մեր կոյս քաղցըր հայեցաւ:
Զան.:

Վարդապետ բարի, ի խաչ բարձրացար, զգերեալս ի մեղաց առեր Քեզ աւար:
Երկըրպագեմք Քեզ, Տէ՛ր բարերար, յոյս յարութեանն եւ ազատարար,
Զխաղաղութիւն Քո տո՛ւր մեզ յերկար, հայցմամբ ծընաւղիդ, յորմէ մարմնացար,
Ըզմեզ պահեա՛ Դու, Տէ՛ր խնամակար, առաքելովք, որով[ք] ծանուցար,
Հաշտեա՛ գըթութեամբ Քո անխռովարար, մարգարէիւքդ, որ քարոզեցար,
Հան ի բանդէս, Տէ՛ր գըթածաբար, հայրապետաւքդ, որով պատւեցար,
Վանեա՛ զԹշնամին մեր ըզխռովարար մարտիրոսաւք Քո արիաբար:
Բայց մեզ շաւիղ աւդագնացարար, ճըգնաւորաւք Քո աղաւթարար:
Ողորմեա:

[ԳԱՆՁ ՄԻՒՌՈՆԱՒՐՀՆՈՒԹԵԱՆ]

ՔԱՐՈԶ ՁԱՅՆԻՒ ՅԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ, ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ

Նոր աւրհնութիւն ընդ հայցուածոց մաղթանաց
Մատուցանեմք առաջի Քո,
Հայր անսկիզբն, Որդի անժամանակ, Հոգի մշտնջենաւոր,
Միաստուածութիւն եւ գաւրութիւն,
Որով գոյացան էութիւնք իմանալեաց եւ տարրեղինաց,
Յորոց եւ բնութիւնն խորհրդաստեղծ անկերպիդ կերպարան,
Որոյ խաբմամբ խաւարին յարփիականն մերկացեալ լուսոյ,
Սակայն ոչ անտես եղեալ ի Քէն, բարերար.
Ահա ընկալցիս զպաղատանս ժողովելոցս,
Յաղագս առաջիկայ աւծման իւղոյս
Ընդունելոյ առ ի Քէն շնորհս, աղաչեմք:

Էիդ լուսոյ անեղի ծագեալ ի ստորինս,
Մի ի յերից ծագումն անուան Միածնիդ,
Աւծեր Աստուածութեամբդ իբր իւղով զառեալն ի մէնջ մարդկութիւն,
Զնոյն աւծումն ընդ զգայականի խառնեալ աւծութեան,
Աւծեր իւղով ուրախութեան զանդամս մարմնոյ Քո զեկեղեցի՝
Յաւդեալ ընդ Քեզ միութեամբ.
Ի գլխոյդ ահարոնեան ի գրապանս իջեալ զգեստուց,
Իւղ թափեալ անուն,
Լցեր անուշահոտութեամբ զանհամութիւն բնութեանս,
Վասն որոյ եւ աւրհորդք առձայնեալ փեսաւէրացն առաքելոց,
Հաստատեալ զինքեանս իւղովս այս աւրհնութեամբ.
Ահա ընկալցիս զպաղատանս ժողովելոցս,
Յաղագս առաջիկա աւծման իւղոյս
Ընդունելոյ առ ի Քէն շնորհս, աղաչեմք:

Րաբուն պանծալի վեհիցն եւ ստորնայնոցս,
Խորագոյն հիման եկեղեցւոյ Քո ճարտարապետ,
Որ եւ ի հնումն զորդէգրութեան
Աւետիս աղաւնեաւ Հոգւոյն ի տիպ ձիթենւոյ առ Նոյ ծանուցեր.
Զնոյն Մովսեսիւ ծաղկանց Քոյիւք,

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
ÞÝáñÑ³ÉÇ-¿ç 322
Êáñ³·Çñª ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ÛÕñ³Ï³åª Ü¿ñë»ëÇ »ñ·

Ընդ սոյն խառնութեամբ նշանակեցեր ընդ մերս աւծութեան,
Զչորից առաքինութեանց խառնել միութիւն յորդիս աւծելոց,
Որով աւծան պետք նախկի աւծելոցն Հնոյ Աւրինին,
Դաս թագազարմից եւ մարգարէից՝
Քահանայիւք եւ պաշտաւնէիւք.
Սովաւ եւ ի նորումս զ՚ի ձեռս աւազակաց յանձնեալ,
Նախահաւրն զվէրս հոգւոց բժշկեալ,
Զմարգարէին բարբառ լցեալ,
Աւծեր իւղով զգլուխ եւ բաժակաւդ իմաստութեան զուարճացուցեր.
Ահա ընկալցիս զպաղատանս ժողովելոցս,
Յաղագս առաջիկա աւծման իւղոյս
Ընդունելոյ առ ի Քէն շնորհս, աղաչեմք:

Սովին աւծմամբ իւղոյ զարդարեցեր զեկեղեցի Քո, Քրիստոս,
Անհիւթական Հոգւոյն իջմամբ նախ զորս ի Վերնատունն,
Զնոյն ընդ հիւթականիս իւղոյ եւ ջրոյ
ԶՀոգւոյդ խառնեալ զաւրութիւն,
Ծնար սովաւ զառ ի Քեզ հաւատացեալս յորդիս լուսոյ,
Եւ յորդիս տուրնջեան յաւծումն քահանայական եւ թագաւորական.
Դրոշմն տիրական եւ կնիք զգայական,
Ծերութիւն իմաստութեան ի ձէթ հոգւոց պարարտութեան,
Յորմէ աւծան հեթանոսք պարգեալ իւղով ի լերին սրբութեան.
Ահա ընկալցիս զպաղատանս ժողովելոցս,
Յաղագս առաջիկա աւծման իւղոյս
Ընդունելոյ առ ի Քէն շնորհս, աղաչեմք:

Եկեալքս ի տաճար փառաց Քոց, աւծեալդ Աստուծոյ,
Հովուապետք՝ հովուաւք եւ պաշտաւնէիւք,
Զձեռս եւ զմիտս վեր ամբառնամք առ մերձդ ամենից.
Ժամանեա՛ անհեռանալի ի մէնջ յանուն Քո ժողովելոց,
Ընկա՛լ ի լրումն եկեղեցւոյ Քո զընծայեալս ի Քոյոց պարգեւաց
Եւ զոգւոյդ միացո՛ աններեւոյթ զաւրութիւն,
Ընդ իւղս այս երեւելի ի զուարթութիւն տրտմեցելոց
Յաւծումն եղջիւր եկեղեցւոյ
Խեթկել զընդդիմամարտին զաւրութիւն եղիցի սա նշան,
Ի ճակատ նախահրաւէր կոչելոցն յարքայութիւնդ երկնից.
Ահա ընկալցիս զպաղատանս ժողովելոցս,
Յաղագս առաջիկա աւծման իւղոյս
Ընդունելոյ առ ի Քէն շնորհս, աղաչեմք:

Սրբեա՛ զմիտս եւ զխորհուրդս
Եւ զգայական բնութիւնս սովաւ աւծելոց՝

Ծնանիլ յորդեգրութիւն Հարդ երկնաւորի ի Քում ժառանգակցութիւնն,
Նկարել վերստին զպատկերոյ Քո գեղեցկութիւն ի դէմս ամենի,
Զգենուլ զՔեզ իբր գեղմամբ պարածածկեալ
Ոչխար և գառն Աստուծոյ.
Զպատմուճանդ առաջին, ըստ անառակին[ա],
Ոչ մերկանալ դարձեալ, այլ մաքրել արտասուաւք,
Զխայթուածս թունից մահաբերին
Սպեղանեաւս այսու բժշկեսցես.
Ահա ընկալցիս զպաղատանս ժողովելոցս,
Յաղագս առաջիկայ աւծման իւղոյս
Ընդունելոյ առ ի Քէն շնորհս, աղաչեմք:

Ի Հաւրէ բղխումն անսպառ,
Որդւոյ փառակից Հոգի Աստուծոյ,
Ի ջուրց վերաստեղծիչ կենդանեաց՝
Զգալեաց յառաջնումն եւ իմանալեաց յերկրորդումն,
Առ որ պաղատիմք հայցմամբ մաղթանաց
Ժողովեալքս առաջի Քո՝
Հեղուլ առատապէս զշնորհաց Քոց զանազանութիւն
Ի յիւղս այս սրբութեան,
Ըստ էակցի Քո մարդեղութեան ի մեզ նկարեալ
ԶՀոգի իմաստութեան եւ հանճարոյ,
ԶՀոգի խորհրդոյ եւ զաւրութեան,
ԶՀոգի գիտութեան եւ աստուածպաշտութեան,
ԶՀոգի երկիւղի Աստուծոյ եւ որդէգրութեան,
Լնուլ սովաւ դրոշմեցելոցն եաւթնարփեան շնորհի Քո առատութեամբ,
Բարեխաւսութեամբ մաքրեալ հոգւոց Քոց բնակութեան,
Արժանացելոց իննեակ դասուց հոգեղինաց
Եւ ընտրելոց ի Քէն հողեղինաց.
Ամէնաւրհնեալ Կուսի Մարիամու Աստուածածնի՝
Մեծին ի ծնունդս կանանց,
Նախահրաւէր այսմ շնորհի Մկրտչին Յովհաննու,
Նախնոյն վկայից եւ սարկաւագաց՝ Սրբոյն Ստեփաննոսի,
Առաքելովք եւ մարգարէիւք,
Մարտիրոսաւք եւ ճգնաւորաւք,
Եւ համաւրէն սովաւ աւծելովք արդարոցն
Եւ որ այսր աւծմամբ զմեզ Լուսաւորչի՝ Սրբոյն Գրիգորի.
Ահա յիշեսցի եւ զհոգիս հանգուցելոց մերոց՝
Հաւատով ի Քեզ ննջեցելոց, խնդրեմք.

ա Ղուկ. ԺԵ 11-32

Եւ եւս առաւել
Զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ, խնդրեմք:
Զանձինս մեր եւ զմիմեանս
Տեառն Աստուծոյ ամենակալի յանձն արասցուք, խնդրեմք:

Ռոտեա զմեզ սովին աւծութեամբ
Ի հուր սիրոյ Քո, հուրդ Աստուած, խնդրեմք:

Գերագունիդ Էի զթութեան
ԶՔոյս պարգեւ շնորհի աւծեմք յաղերս փարելի.
Շնորհեա՛ սովաւ զխաղաղութիւն եկեղեցւոյ
Եւ ընդ սովին տաւաղեալ հաւտի,
Պահեա զնուիրող այսր ընծայի
Զհայրապետս մեր՝ զտէր [այս անուն]*՝ Քեզ ի հաճոյս,*
Եպիսկոպոսաւք եւ վարդապետաւք,
Քահանայիւք եւ սարկաւագաւք եւ պաշտաւնէիւք.
Զաւրացո՛ եւ զաւծեալսն ի թագ արքայութեան
Սորին շնորհիւ պսակեալ,
Զաւրապետաւք եւ զաւրականաւք՝
Վանել զներհական զաւրութիւնս ոչ աւծելոցն խաւարազգեստից.
Պարգեւեա՛ սովաւ եւ տարերաց զբարեխառնութիւն,
Բուսոց եւ տնկոց՝ զառատապէս պտղաբերութիւն.
Յիշեա՛ եւ զհոգիս ննջեցելոց մերոց՝
Սրբալոյս այս իւղոյ մեռոնիւ աւծելոց,
Եւ ի ծագման քո մեծի իբր զիւղեալ պատրոյկ
Վառեսցես ընդ նոսին եւ զմեզ անշէջ քո լուսով:
Եւ այժմ ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր,
Ըստ մեծի ողորմութեան քում:

23. ՆՈՐԻՆ ՏԷՐ ՄԽԻԹԱՐԱՅ ՎԱՍՆ ՊԱՏԿԵՐԱՑ ՍՐԲՈՑ

Մին Միածին, Հաւր Որդի, տիպ տիրական Քում ծնողի,
Ծոխ ճառագայթ ճըշմարտի, փառք եւ փայլումըն շնորհի,
Որ միացար ի մարմնի, ի կուսական յարգանդի,
Աւծէր զմարմին Քոյ երկրի, աստուածութեամբ անթերի:
Նոյն աւրհնութեամբդ աւրհնեսցի, պատկերս այս Քո պանծալի,
Եւ շնորհք Հոգւոյդ խսկակցի, սովաւ ի մեզ միասցի,
Մեղք եւ յանցանք մեր ջընջի, ցաւք եւ ցընորք ցըրուեսցի:

Խորհուրդ խորին խոնարհեալ, մարդ մերձաւոր մեզ յայտնեալ,
Զտիպ տեսակիդ տրամագրեալ, եւ Աբգարու պարգեւեալ:
Նոյն եւ պատկերս այս պատուեալ, լիցի շնորհիւ Քո լըցեալ,
Աստուածաբար զաւրացեալ, մեզ փրկութիւն փութացեալ:
Որք հաւատով մերձեցեալ, խընդիրքն ամէն կատարեալ,
Եւ որք յուսով յուսացեալ, յամէն չարեաց ազատեալ,
Նաեւ որ զնիւթս ընծայեալ, սովաւ լիցի նա սըրբեալ:

Իսկ տիրուհի իսկածին, դուստըր Դաւթի արքային,
Որ զսուրբ պատկերըդ Քոյին, աւծէր տիպ տախտակին,
Շնորհեա՛ եւ զնոյն աւրհնութիւն, այս պատկերիս սըրբային:
Տո՛ւր զաւրութիւն ծառային, զնշանն յերես դըրոշմողին,
Կեցո՛ զորդիս աղախնին, որք ի պատկեր Քո պարծին,
Լե՛ր զաւրաւիգն ի մարտին, որք յանուն Քո զինուորին,
Բա՛րձ եւ զցաւս բորոտին, լոյս տո՛ւր աչաց աչացաւին:

Թագ Թագաւորաց հայկական, պըսակ պետաց հոգեկան,
Քահանայից սըրբարան, եւ իշխանաց լե՛ր վահան:
Ո՛վ Տիրամայր սըրբազան, սրբեա՛ զժողովս հանրական,
Դո՛ւ բարէխաւս բաւական, բա՛ց ըզգըթոյդ գանձարան:
Լի՛ց զմեր կարիս մարմնական, շնորհեա՛ զպարգեւ հոգեկան,
Զցաւղ Քո կաթին կուսութեան, մեզ անձրեւեա՛ մայրական,
Զբազուկ Քո սուրբ խաչանման, տո՛ւր զաւրաւիգն աւգնական:

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
O-Ó»é. ÑÙ. 3540, 296³µ, 297µ
P-Ó»é. ÑÙ. 6529, 2µ-3µ
T-Ó»é. ÑÙ. 4011, 1µ-2³
²ñÇí³Ý»óÇ-¿ç 234
Êáñ³·Çñ
O ï»°ë Ëáñ³·ÇñÁ P ä³ïÏ»ñ³ó T ï¿ñ ØËÇÃ³-ñ³ ³ë³ó»³É å³ïÏ»ñ³ó
Ì³ñ³Ï³å ØËÇÃ³ñ
´Ý³·Çñ

1 P ÍÝ³õÕÇ
4 PT ³ëïáõ³ÍáõÃ»³Ùµ¹
6 P Ðá·á¹ ¿³ÏóÇ P ¿³ëóÇ ÷Ë ÙÇ³ëóÇ
7 PT ù³õÇ ÷Ë çÁÝçÇ PT ÷³ñ³ïÇ ÷Ë óñáõ»ëóÇ
13 PT ¹ÇÙ»ó»³É ÷Ë áõë³ó»³É
15 PT Éáõë³ÍÇÝ ÷Ë ÇëÏ³ÍÇÝ
16 PT àñ Á½å³ïÏ»ñ¹ ÷Ë àñ… å³ïÏ»ñÁ¹ T Ç ïÇå
18 PT ½Ë³ã Ç ÷Ë ½Ýß³ÝÝ
23 PT íÇ· ÷Ë É»ñ
26 P ½å³ñ·»õë

Ահայ ահեղ Միքայէլ, տեսուչ ազգին Իսրայէլ,
Գեղարդազէն Գաբրիէլ, մեզ բարեբեր զՄանուէլ,
Աւետաւոր բերկրանաց սրբոյ Կուսին ի բարձանց,
Նրկարագրեալք յաւրինաց, եւ ի Նորոյս պարգեւաց,
Պատկերս այս տիպ ձեր փառաց, դողացուցիչըս դիւաց,
Սա մեզ պարիսպ ի չարեաց, եւ ազատիչ ի Նեղչաց,
Անքուն գուշակ գիշերաց, պատգամասաց մաղթանաց:

Րամեալ ժողովըդ սրբոց, եւ Համաւրէն ընտրելոց,
Որք այն Աստուծոց, էք մերձաւոր անխըտրոց,
Նրկարագրեալք ի դեղոց, յեկեղեցիս արդարոց,
Այլեւ ի տիպ տախտակոց, կենդանագրեալ Նաղաշոց,
Դուք սիրելիք էք սրբոց, քաւիչ մեղաւք մեռելոց:
Լերո՛ւք ցըրւիչ մեր ցաւոց, առողջարարք անդէոց,
Պարարտութիւն մեր պըտղոց, խաղաղարարք խռովելոց,
Արդ, փա՛ռք քեզ, Տէ՛րըդ սրբոց, ի Քո ձեռաց ստեղծւածոց:

31 PT ²õ» ï ³õáñù
36 PT ³ñ¹³ñáó ÷Ë ÁÝï ñ»Éáó
39 T ï ³Ëï ³Ï³ó
41 T óÁñõÇãù PT ³Ý¹³Ùáó ÷Ë ³Ý¹¿áó
43 P øáó

ԳԱՆՁ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՐԻՑՈՒ

Գթա ի մեզ, Տէ՛ր ամենակալ, և լո՛ւր բնութեանս մեր տկարացեալ,
Բանդ Աստուած, մարմին ըզգեցեալ, Հաւր Քո կամաւ Հոգիդ գործակցեալ,
Ընկալ զպաշտաւն հարկիս ժողովեալ, որք ի յանուն Քո եմք յուսացեալ,
Զմանկունս ի կարգս այս սուրբ հրաւիրեալ, կընքեա աջով խաչիդ Տեառնագրեալ,
Զգիր կորստեան մեղաց պատառեա եւ զտարացեալքս զաւրացուցեալ,
Ընկա՛լ զաղաչանս մեր և սրբեա՛յ զտղայքս ի մեղաց, աղաչեմ:

Րամեալ զընդրեալսն ի յորովայնէ, եւ արարեր դըպիրս ի ծովէ,
Նոյնպէս մանկունքս ելեալքս յաշխարհէ, լուծեալ զգաւտիս ի մեղաց ախտէ,
Բացագլուխ դատարկ ի խուրէ, լքեալ ի բարձ դարձան յաշխարհէ,
Ա՛րկ, Տէ՛ր, ի գործ զարաւրդ, որ հերկէ, սըրբեա՛ զտղայքս ի մեղաց փըշէ,
Շնորհեա՛ սոցա ի քոյդ պարգեւէ, յաւանդելոյն ի Ստեփաննոսէ,
Ընկա՛լ զաղաչանս մեր և սրբեա՛ զտղայքս ի մեղաց, աղաչեմ:

Ի գերազարդ մաքուրն երամի, արժանացո՛ սուրբ աստիճանի,
Սուրբ պաշտամանն Ստեփաննոսի, սարկաւագին նախկին առաջին,
Սպասաւորել գերամբարձ բեմբի, բարձաւղ խաչիւ Աւետարանի,
Վերծանութեան երգոյն սաղմոսի, խնկարկութեան սըրբոյն բուրվառի
Եւ ընթերցման սըրբոյն մատենի, առաքելոց եւ մարգարէից,
Երգմնեցուցիչ այսոցըն չարի, դաւանելով զԱստուած կենդանի,
Ընկա՛լ զաղաչանս մեր և սրբեա՛ զտղայքս ի մեղաց, աղաչեմ:

Գերադրական սըրբոյ խորհրդին, ներգործութեամբ հոգոյ ճշմարտին,
Արժանացո՛ ըստ երգոյ սաղմոսին, Աստուած Հաւր սուրբ մարգարէին,
Տէ՛ր, ո՞վ կացցէ ի Քում խորանին, կամ բնակեսցէ ի լեառն Քոին,
Որ համբառնա մտաւք ի յերկին, գնա անբիծ ի յարդարութիւն,
Խաւսել ուղեղ ըզճշմարտութիւն եւ ոչ նենգէ սրտով ընկերին,
Արհամարհէ ըզգործող չարին, եւ ոչ առնու ըզշահ կաշառին,
Ընկա՛լ զաղաչանս մեր և սրբեա՛ զտղայքս ի մեղաց, աղաչեմ:

Որ տաս ըզշնորհս Քո աստուածային, զպարգեւաբաշխ հոգիտ երկնային,
Որ միշտ լնուս զպէտս երկրային, սպասաւորաց սուրբ աստիճանին,
Կոչել զմանգունս յաստիճան կարգին, ի դպրութեան և սարկաւագին,
Ըզսարկաւագին յիրիցութիւն, պատարագին հըպատակութիւն,

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 336³-338µ
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³ñ³Ï³å ª¶ñÇ·áñÇ ¿

Քահանական կարգաւորութիւն, Տեառն Աստուծոյ ի ծառայութիւն,
Սուրբ խորհրդոյն սպասաւորութիւն, եկեղեցոյ ի պայծառութիւն,
Ընկա՛լ զաղաչանս մեր և սրբեա՛ զտղայքս ի մեղաց, աղաչեմ:

Րամեալ և մեք վըկայեմք սոցին, տացուք զարժան եւ զիրաւացին,
Նախապատուական Հաւրըս մեր վեհի, արհիական եպիսկոպոսի,
Որ զարդարեալ սգեստիւք պանծալի, կա արտասուաւք առ Տէր յաղաւթի,
Հայցմամբ սրտի դնէ զձեռն յայտնի, տալով ըշնորհս հոգւոյն պարգևի,
Եւ այսմ մանկունք նորոյ Սիոնի, աւրհնին ընդ հնոյ տանն Իսրայէլի,
Զի անբամբաս ելցեն ի բեմբի, շնորհաւք լըցցին ըստ Ահարոնին‴,
Հաղորդ լինել սրբոցն երամի, Թոռանց եւ որդոց Սրբոյն Գրիգորի,
Տէր լոյս և կեանք ի կեանս աշխարհի, Տէր ապաւէն յայսմ աստիճանի,
Ընդ հատանել մեր մեռեալ մաղի, կորեա՛ ի մէնջ ըզսէր աշխարհիս,
Ընկա՛լ զաղաչանս մեր և սրբեա՛ զտղայքս ի մեղաց, աղաչեմ:

Ի Քեզ խնճոյս առեալ պարական, կաթուղիկէ լուսաճէմ խորան,
Ցնծա, մաքուր մայր սուրբ կուսական, եկեղեցի հոգոյ հարսնարան,
Երուսաղէմ լուսաւորական, զի փառքըն Տեառն ի քեզ ծագեցան,
Դասք հրեշտակաց ընդ որդոց մարդկան, զերեքսրբեանն երգեն միաբան,
Եւ նուիրեալքս, որ ձեռնադրեցան, սուրբ խորհրդոյ Քո արժանացան,
Աստուածատուր շնորհիս աւծութեան, իւղդ աստուածական,
Դրոշմեա՛ զճակատ սոցա հրաշական,
Ահա յիշեա եւ եւս,
Զանձինս.:

Էդ իսկուհի, կոյսըդ մաքրական Աստուածածին,
Տաճար տիրական, հան ըզսոսա ի բարձր աստիճան,
Կրկին պատուոյ Քեւ արժանանան, ոմըն տեսուչ դիտապետութեան,
Միւսըն յաթոռ վարդապետութեան, ոմըն ձայնիւ երաժըշտական
Եւ ոմըն քերթող վերծանողական, ոմըն գրագիր եւ տումարական,
Եւթնապատիկ շնորհաւք պերճական, փառաւք ի փառս միշտ վերանան,
Պատարագին սուրբ արժանանան, անբիծ եւ ուղիղ, մինչ որ ծերանան,
Արքայութեան Տեառն արժանանան,
Ողորմեա.:

‴ Ղեւտ Ը

ՏԱՂ ԱՒԾՄԱՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ

Ո՛վ անմահ հաց կենաց, մեզ տըւար Տէր Յիսուս,
Քաւեցեր ըզպարտիս նախահաւր Ադամայ:
Բարերար բընութիւն Միածին Հաւր ծընունդ,
Ի յերկրի երեւեալ, մարմնացար ի Կուսէն:
Ի յերկնից գոլ անհայր, Թէ գիարդ մարդ եղեր,
Կամ որպէս կուսական անարւի քո առումն:
Մինդ յերկուց միացար անշըփոթ խառնմամբ,
Զոր մըտաւքս սքանչանամք եւ գովեմք աւրհնութեամբ:
Դու ածար ի Հաւրէ, որ ի քեզ հաճեցաւ,
Եւ ածեր զմարդիկք, որ հոգով նոր ծընան:
ԶԱհարոն զառաջին քահանայն ի հընումն ըզհայրապետս[…],
Որ ընդ մեզ ածեցեր ի նորումս:
ԶՔոյ ընտրեալսն ի լըրմանն ածեցեր սուրբ իւղովդ,
Զքահանայս ընդ նոսին, զսա լըցո Սուրբ Հոգովդ:
Զնըւիրեալս յաստիճան, որ շնորհաւք ածեցեր,
Ըզխորհուրդ սըրբութեան ածեսցեն անխափան:
Զքեզ ունիմք բարեխաւս, զընակարան մայր լուսոյդ,
Զի տացես հանապազ մեզ զանճառ Քո բարիսդ:
Եւ Քեզ փառս երգեսցուք արդ ընդ Հաւր յաւիտեանս,
Համագոյ Սուրբ Հոգոյդ, այժմ եւ միշտ անվախճան:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 336 ³ µ
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ
[…] Գէ–փ Ը 12-13

ԱՅԼ ՏԱՂ Ի ՏԷՐ ԱՌԱՔԵԼԷ

Տարփացեալ ըղձանամք, Տէր Յիսուս, Քոյդ գեղմանցդ,
Զոր բաշխես ի հրեղէնսդ անսպառ ծաւալմամբ:

Րամք վերնոցն հաւտին, աստ ընդ մեզ ձայնակցի,
Ուր գեղումն է շնորհին, ընդ բաշխողին կան Նոքին:

Աստ բազմի Միածին, Հայր Հոգով ընդ Նըմին,
Եւ մեզ բաշխէ շնորհս անճառ, գերագոյն քան նոցին:

Ռամիկ ազգ մարդկային, անճառիցն հասին,
Զի ծնընդեամբ Միածնին ազգ եղաք Արարչին:

Այլ որ տաս անխափան, գոյնս ծաղկանց զանազան,
Շնորհեսցես սոյն մանկանց պէս պէս շնորհս զարդարման:

Քահանայքս միաբան ի Քէն հայցեմք հառաչմամբք,
Առաքեա ծաւալմամբ եաւթնարփեան:

Եւղ թափեալ Տէր Յիսուս, հե՛ղ ի սիրտըս հոգոյս,
Ընդ աւծման սուրբ իւղոյս, զճառագայթ Քո եւ լոյս:

Լոյս ազդմամբ անճառիցդ, ծագեսցի յարկ ուխտից,
Հըրճւելով իմ այլումն հաւասար անմահից:

*Եկեղեցս յայս կոչումն, տուր զշնորհաց Քոց փըչումն***,*
Ըստ Վերնատանն եւ ըստ նախնոյն, տո՛ւր սոցայ զնոյն արբումն:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ
Y-Ó»é. ÑÙñ. 425, Ã»ñÃ 336µ-337 ³
Êáñ ³ ·Çñ
Y ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì ³Ûñ ³ Ï ³ åª î¿ñ ² é ³ ù»É»
*** Գործք Բ 2-3

ՏԷՐ ԱՌԱՔԵԼ

Ի մեծի հրաշափառ հանդիսիս,
Շնորհաբաշխ պարգեւաց սուրբ տաւնիս,
Հրաւիրեալ զմանկունս Սուրբ Ուխտիս,
Ի յօծումն աւրհնութեան սուրբ շնորհիս,
Տենչալի տարփանօք քեզ բաղձամք,
Մաղթելով աղերսեմք հառաչմամբ,
Զմեզ մաքրեա՛յ սուրբ խւղոյս աւծութեամբ,
Ծաւալեա՛ զճառագայթ հրահոսան:
Էջ առ մեզ հուրդ Աստուածային քաղցրութեամբ,
Հեղ ըզշնորհս գետաւրէն առաքմամբ,
Զպանծալի քո պարգեւսդ եւթնարփեան,
Սուրբ խւղոյս շնորհաբաշխ աւծութեամբ:
Րամ հօտիս ժողովեալ միաբան
Ըստ խորհրդոյ սուրբ մեծի Վերնատանն
Եւ սպասեմք Քոյին սուրբ գալըստեանդ:
Շնորհաբաշխ Սուրբ Հոգիդ հաշտութեան,
Աւծութեամբս, որ ի Քէն ընկալաք
Սուրբ խւղոյս ծաւալմամբ մաքրափայլ,
Զճառագայդ Քո խառնեա՛ անըսպառ
Եւ զմանկունս հրազինեա՛ անյապաղ:
Ռամկացեալս ի շնորհացդ երկնային,
Պատրանաւք ճաշակմամբ կողածնին,
Քեւ լըցաք պարգեւաւք անքըննին,
Զոր հրեշտակք ընդ աղաւտ ցանկային:
Ազգ մարդկան հողեղէն մեղսածին,
Երկնյախտէ եւ ծնունդ գիշերին,
Դու ծնանիս լուսակերպ վերստին:
Ի յորդիս Հաւր լուսոյ տըւընջենիս,
Քակտեսցես ըզխորհուրդս երկրային,
Շինելով զանդամունքս գլխովին,
Վառեսցես զմիտք սոցա առ վերինն,
Ուր Քրիստոս ընդ աջմէ Հօր նըստին:
Երկնային լուսով Քո զարդարեա՛ զգայարանս
Եւ զխորհուրդս սոցա միտք պայծառ
Լուսածին արծարծեա՛ միշտ յԱստուած կերպանեալ յարակայ:
Լուսերամ զըւարթնոց նմանեալ յանմարմին,

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 427µ-428 ³ :
Êáñ ³ ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Հրեշտակաց կարգ խառնեալ զնիւթ մարմնոցըս սոցին,
Տէ՛ր, սրբեա՛ հրով Հոգւոյդ, վառելով բորբոքեա՛:
Էդ Աստուած ողորմած մարդասէր,
Զայս մանկունքս ընկա՛լ Քեզ նուէր
Եւ պահեա՛ անարատ եւ անվէր
Փորձանաց Թշնամոյն չարասէր:

Ի ՏԷՐ ԱՌԱՔԵԼԷ

Տաս վերնոց անվախճան զճառագայթ Քոյդ փայլման,
Հե՛ղ ի մեզ նոյնաբուխ գետաւըէն առաքմամբ:
Էրեւեալ ի նոսա լոյս փառացդ յարակայ,
Ցոյց եւ մեզ զՔեզ, Յիսո՛ւս՝ քաղցրութեանդ մանանայ:
Րամք զըւարթնոցըն հրճուին տեսութեամբ անհասին,
Ցոյց հաւտիս Քո ստորին զՔեզ Յիսո՛ւս Միածին:
Անմարմինքն արբեցին զփափկութեան ուխտ Քոյին,
Տո՛ւր և մեզ յարբուցումն զկենարարդ Քո արիւն:
Ռատ բաշխես յերկնայինս զճառագայթդ արփենից,
Ծաւալեա՛ Քում հաւտիդ զճառագայթ Քո, Յիսո՛ւս:
Աթոռոց դասքն ունին զտէրութիւնդ անքընին,
Տո՛ւր ըզՔեզ, Տէ՛ր Յիսուս, կրել հոգով ի յանձին:
Քերոբէք բազմաչեայք զանազան, փառս տեսեալ
Մեզ ազդմունք պէս պէս տալ ըստ նոյն տեսլեան կերպանալ,
Եւ սերովբէք վեցթեւեան անդադար փառս Քեզ տան
Զմեզ ուղղեա՛ վեց շարժմամբ յաւրհնութիւնս անխափան:
Անմարմինքն ըստ կարգին տան ներքնոցն զոր առին,
Պարգեւեա սոյն մանկանց շնորհս բաշխել Քում հաւտին:
Լուսերամ դասք վերնոցն բարեխաւսեն ներքնոցն
Եւ մանկանցս ընձեռեա՛ հաշտարար գոլ հոգոց:
Առաջինքն անմիջոց շնորհս առեալ տան վերջնոցն,
Տո՛ւր ի Քէն մեզ, Յիսո՛ւս, շնորհս բաշխել ներքնոցս,
Սուրբ ծնաւղիդ Քո հայցմամբ, Միածին լոյս և Բան, կատարեա՛
Զաղաչանս Սուրբ Հոգոյդ առաքմամբ,
Էջ առ մեզ Սուրբ Հոգի շնորհաբաշխ աշխարհի
Որք ի մէնջ ձեռնադրին, Սուրբ շնորհաւք Քո լցցին:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 428µ-429 ³
Êáñ ³ ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Ի ՏԷՐ ՄԱՆՈՒԷԼԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՍԱՑԵԱԼ Ի ԹԱՂՈՒՄՆ ՄԵՌԵԼՈՑ

Մինդ ի յէէն Բանդ որ ի Հաւրէ, յորժամ ծագիս փառաւք ի յերկնէ,
Դատել զբոլոր ազգս յԻսրայելէ, որք ի ծնընդոցս յԱդամ եւ Եւայէ
Եւ պըսակին բարիքն ի Քենէ, չարքն տանջին ի սատանայէ,
Տէր ի ծառայս Քո յայս ի խընայէ եւ քաղցր աչաւք ի սա ակնարկէ:
Զաստուածային գութդ ի սա շարժէ, զողորմութիւնդ ի սա կարկառէ,
Զմեղս եւ զյանցանս զոր ինչ գործեալ է, ողորմութեամբդ Քո զայն քաւէ:
Թէ ի բարին սա ծոյլ կացեալ է՝ ներողութիւն Քո զայն յիշէ,
Վասըն զի ով է մարդ որ կեցցէ եւ ի մարմնի աստ ոչ մեղիցէ:
Կամ որ ծընունդ յԱդամայ զարմէ, որ զմահ մարմնոյ նա ոչ տեսանէ,
Բայց դու միայն Բանդ ի սկզբանէ, որ մարդացար ծնընդեամբ ի Կուսէ:
Եւ ոչ տիրեաց Քեզ մեղք ի յերկրէ, այլեւ բարձեր զմեղս աշխարհի,
Արդ, Տէ՛ր, ընկալ զմեր ննջեցեալսն եւ հանգո՛յ ի դասըս լուսոյ,
Աղաչեմք:

Այլ որ անմահդ ես ի սկզբանէ, կամաւ մեռար մարմնովդ ի մերմէ
Եւ զմահացու բնութիւն ի բնէ ազատեցար ի չար մահուանէ,
Արդ, այս ծառայս Քո, որ մեռեալ է եւ հաւատով ի Քեզ փոխեալ է,
Խաչիւ եւ աջով ի քահանայէ, զդրոշմ անմահութեան ի սա ամփոփէ:
Մարմին ի հող աւրհնեալ մըտանէ, Հոգին առ Քեզ ճանապարհորդէ,
Բայց ահուդող ունի եւ սարսէ. դարանակալեալ դիւացն, որ յաւդն է:
Տէ՛ր, զաւրութեամբ Քո նոցա սաստէ, որ փախիցեն ի Քում ծառայէ,
Զի սըրընթաց առ Քեզ ժամանէ, Սուրբ Աթոռոյդ Քո երկրպագէ:
Ի յաւթեվանս հոգւոց հասանէ եւ ընդ նոսին զՔեզ աւրհնաբանէ,
Քո գալստեանդ յուսով ըսպասէ, յորժամ գաս փառաւք ի յերկնէ,
Գաբրիէլի փողն ահեղ գոչէ եւ զննջեցեալսըն զարթուցանէ:
Ըզհողացեալ բնութիւնս նորոգէ, խաչի լուսովըն լուսաւորէ,
Արդ, Տէ՛ր, ընկալ ըզմեր ննջեցեալսն եւ հանգո՛յ ի դասըս լուսոյ,
Աղաչեմք:

Նախախնամող Արարիչ հոգւոց, Տէր յաւրինող եւ ստեղծիչ մարմնոց,
Լոյս ի լուսոյ, լուսատու հոգւոց եւ յարութիւն մեր ննջեցելոց,
Յորժամ գայցես, Աստուածդ Աստուծոց, ի մէջ սըրբոց Աստուածացելոց
Եւ բաժանես զգառինսն ի յուլոց, զաւդիսն յաջմէ, զայծիսն ի ձախոց,
Յայնժամ շնորհեա՛ մեր ննջեցելոց ըզյարութիւն կենացըն հոգւոց:

---

² ÕµÇõñÝ»ñ

H-Ó»é. ÑÙñ. 1335 (ì »Ý» ï ÇÏ), Ã»ñÃ 1³ -3³

Êáñ³ ·Çñ

H ï »°ë í »ñ»õáõÙ

Ì ³Ûñ³ Ï ³ åª Ø ³Ýí »Éë

Կոչեա՛ ձայն ի բարբառոյն փողոց, յերանաւէտ հանգիստըն սըրբոց,
Դասաւորեա՛ ի դասս ընտրելոց, յաջակողմեանըդ Քո կարգելոց։
Ի հրեշտակաց կայեանս անմարմնոց, ի լուսեղէն խորանս անմարմնոց,
Արդ, Տէ՛ր, ընկա՛լ ըզմեր ննջեցեալսն եւ հանգո՛յ ի դասըս լուսոյ,
Աղաչեմք։

Վերաբերեա՛ ընդ Քեզ յերկնայնոցս ի յերկնային ժողովըն սըրբոց,
Ի բիւրաւոր բանակն ընտրելոց, ի յանդրանկաց ժողովն երամոց։
Համագումար համաւրէն սըրբոց, ի յԱդամայ մինչ յաւըրն վերջնոց
Սուրբ նախահարցն մեր առաջնոց, մարգարէից եւ առաքելոց։
Մարտիրոսաց, վըկայեցելոց, Սուրբ կուսանացն ճըգնեցելոց,
Ընդ իշխանաց եւ իշխեցելոց, զաւրավարաց եւ զինուորելոց
Եւ ամենայն սըրբոց ընդրելոց, Քում սիրողաց եւ արժանացելոց,
Յարփիափայլ կայճառսն արդարոց դասեա՛ զհոգիս մեր ննջեցելոց,
Արդ, Տէ՛ր, ընկա՛լ ըզմեր ննջեցեալսն եւ հանգո՛յ ի դասըս լուսոյ,
Աղաչեմք։

Եկեղեցիս ձայնիւ մաղթանաց հայցեմք ժողովըս բազկատարած,
Վասն այս եղբաւրս, որ այսաւր ննջեաց, յուսով ի Քեզ ճանապարհորդեաց,
Զի արժանի արասցես փառաց, աստուածութեանըդ տեսանելեաց,
Մի՛ բարկանայր վասըն մեղանաց, զոր ինչ յանցանս աշխարհիս էանց։
Տէր, մի՛ հաներ ըզսա յերեսաց, մի՛ տար ի ձեռըս չար տանջանաց,
Ըզգործս ձեռաց մի՛ թողոյր ի բաց, զպատկերըս Քո մի՛ տար եղծանաց,
Սա Քո ձեռացդ է գործս արարած, եւ յաւազանէն Քո որդի շնորհաց,
Խոստովանող մաւրըդ Քո կենաց եւ երկըրպագող խաչիդ պարծանաց,
Ի գերողէն մահուամբ Քո գընած եւ անապական արեամբըդ ազատած,
Մասնաւորեա՛ ըզսա փըշրանաց եւ ողորմութեան Քոյին պարգեւաց,
Ջընջեա՛ ըզգիր մեղաց եւ յանցանաց եւ արժանացո՛յ Քոյին սիրողաց,
Յիշեա՛։

Լացէ՛ք այսաւր, եղբա՛րք, եւ ողբացէ՛ք, որ զիս ի յայս ճամպայս յուղարկէք,
Ես որ մեռեալս եմ, ինձ լըսեցէ՛ք, մըտաց աչաւք ի յիս նայեցէ՛ք,
Երեկ առողջ էի, զոր տեսէք, այսաւր մեռայ եւ ի հող կու թաղէ՛ք։
Դուք զիս տեսէք ձեզ ողորմեցէ՛ք, ու ձեր հոգւոյ աւգուտն իմացէ՛ք,
Թէպէտ ծաղկի նման կու փայլէ՛ք, վաղն դուք այլ պիտի մեռանէ՛ք։
Զայս ահագին աւուրս ի մի՛շտածէք, դատաստանի յահէն սարսէ՛ք,
Զահ դըժոխոցն ի մի՛տ պահեցէք, զարքայութեան սէրն ոչ մոռանէ՛ք
Եւ եւս առաւել զաձինս։

Սուտ կենցաղոյս այս մի՛ հաւատէք, զաշխարհըս ձեզ մընալ մի՛ դընէք,
Ամէնըն սուտ է, զոր տեսանէք, ցընորք ու երազ խաբող, թէ գիտէք։
Դարձ տուք մեղաց եւ այլ մի՛ գործէք, որ փոշիման քան զիս չըմնէք,

Զմեղս եւ զյանցանս խոստովանեցէ՛ք, լալով ւ՚ ողբով ապաշխարեցէ՛ք,
Պահս եւ յաղաւթս ծուլ մի՛ կենէք, զողորմութեան տալըն սիրեցէ՛ք,
Ըզգատաստանն ուղիղ արարէ՛ք, մարդու ումէք զըրկանք մի՛ առնէք,
Զորբն եւ զայրին մի՛ դառնացընէք, հետ ընկերին խըռով մի՛ կենէք։
Զձեր քահանայն սիրով պատուեցէ՛ք, ըստ արժանեաց հարկիք, արարէ՛ք,
Յախտ աշխարհիս այս մի շաղախէ՛ք, այլ զձեր անձինսդ մաքուր պահեցէ՛ք,
Զինչ որ բարին է, զայն արարէ՛ք եւ ի չարեացըն խոտորեցէ՛ք։
Այս բաւական է ձեզ, թէ լըսէք եւ ի մեղացըն ձեր դադարէք,
Խաղաղութեամբ կացէ՛ք, մնացէ՛ք եւ զիս յաղաւթըս ձեր յիշեցէ՛ք։
Զհողս ի վերայ իմ դուք թափեցէ՛ք եւ Սուրբ Խաչիւըն տեառնագրեցէ՛ք,
Դուք ինձ պաշար պատարագ դըրէ՛ք եւ ի չար այսոցըն զիս թափեցէ՛ք,
Դուք ի բարին առողջ մընացէ՛ք եւ ինձ ողորմի Աստուած ասացէ՛ք,
Ողորմեաց։

ՈՂԲ ԱՐՏԱՍՒԱՑ Ի ՎԵՐԱ[Յ] ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ ԱՍԱ

Եկա՛յք այսաւր, եղբարք ամէն, յաբրահամեան շառաւեղէն,
Հրաման էհաս ինձ յԱրարչէն, մահուամբ ի հող դառնալ անդրէն:

Բախճանութիւն յինէն բարձաւ, եւ տրտմութիւն մերձեցաւ,
Հոգիս քակտեալ բաժանեցաւ, մարմինս լուծեալ ի հող դարձաւ:

Գոչմամբ ձայնիւ հառաչեցէ՛ք, ո՛վ սիրելիք, եւ ձայնեցէ՛ք,
Ինձ արտասուաց պտուղ բերէ՛ք, եւ ճանապարհ յարդարեցէ՛ք:

Ահեղ հրաման աստուածադիր, եկեալ հրաւէր հոգոյս խնդիր,
Մարմինս մնաց գարշ եւ զազիր, իջեալ ի հող մահու յերկիր:

Րամեալ խաւսար, ժողովս արդար, գանգատ առնեմ ես ձեզ յարմար,
Հոգոյ քակտիլն է խիստ դըժար, պատրաստեցէ՛ք զձեզ մարդկայբար:

Ի յիս հընչեաց հո[ղ]մըն մահոյս, բաժանեցաւ յաւդված մարմնոյս,
Բերանս լռեաց ի բարբառոյս, խաւարեցաւ լիճըս լուսոյ[ս]:

Սաւղաւմոնեան գիրըն լըցաւ, չար արծաթոյս խորտակեցաւ,
Ոսկի մանեակ իմ մանրեցաւ, անիւս ի գուբն ընկրկեցաւ:

Տեսեալ Յոբայ համբերողին, որ որդնալից եղեալ մարմինն,
Հանգիստ ասաց զմահ մեռելին, եւ եւ գոհութիւն Արարողին:

Կարողութիւն մարմնոյս կորեաւ, արագ լեզուս իմ կաշտեցաւ,
Գոյնս երեսաց թառամեցաւ, զաւրեղ բազուկս կապտեցաւ:

Եկեալ եհաս ինձ աւր մահուս, եւ Գաբրիէլ խընդիրս հոգոյս,
Զհոգիս էառ յիսնէ մարմնոյս, մարմինս մնաց խաւար անլոյս:

Սիրելի՛ք, ողորմեցէք, ինձ պատարագ, պաշար դըրէք եւ ի չար այսոցըն թափչեցէք,
Յաւր կիրակի զիս յիշեցէք, զԱստուած ընդ իս հաշտ[եց]ուցէք:

Ի Քէն հայցեմ, Սուրբ Տիրամայր, Աստուածածին լուսոյ տաճար,
Զմեր աղաչանս մատո՛յ առ Հայր, եւ բարեխաւս լե՛ր անդադար:

Ի խաչ Քո սուրբ եւ ճշմարիտ երկրպագեմք Քեզ՝ Միածնիդ,
Խոստովանիմք զՀայր եւ զՀոգիդ եւ փառըս տամք երից անձինդ:

ՈՂԲ ԳԱՆՁԻՍ ՈՂԲԱՁԱՅՆ ԱՍԱ

Ո՛վ քահանայք և վարդապետք աստուածաբանք
Եւ ժողովուրդք հաւատացեալք ամենեքեան,
Զիմ գանկատս լըսեցէ՛ք դուք միաբան
Եւ զԱստուած աղաչեցէ՛ք ինձ փըրկութեան,
Էրէկ անմահ զիս գիտէի եւ անապական:
Այսաւր եկեալ մահու պատգամ հրաժարական,
Թէ այլ չունիս մասն յաշխարհէս փոփոխական,
Եկ ի տուն յաւիտենից քո հայրական,
Էրէկ զինչ բերդ էի մարմնովս անառական:
Այսաւր հանեն զիս ի տանէս իմ աւթեւան,
Ի գերեզման զիս կու դնեն, որ է գնդան,
Այլ ճար չունիմ յէտ դառնալոյ յիմ աւթեւան,
Էրէկ զէրդ վարդ էի զարդարած, հոտով բուրմամբ
Եւ զինչ շուշան պայծառ գունով խիստ աննման:
Այսաւր ելայ ի յաշխարհէս մերկ և գնամ,
Միայն զպատանս ունիմ բաժին, որ ինձ կուտան,
Ես խաբեցայ ի յաշխարհէս պատրողական
Եւ յաղթեցա[յ] մեղաւք գերիս անզղջական:
Գործ, ը՛, միայն ինձ մընացեալ հոգոյս փըրկան,
Պաշար չունիմ յերկար ճամփուս իմ գնացական,
Դուք մընացէք խաղաղութեամբ, ես կու գնամ,
Ի յաշխարհէս զիս կու տանին մոլորական:
Խիստ յաւժար զհոգիս առին և ես փոշէման,
Այսաւր եհաս ինձ հըրաման, որ զիս տարան:
Այլ չեմ տեսեալ զայս ճանապարհս եւ որ կու գընամ
Եւ ոչ զայս ահեղ աւրս, որ տեսայ անզերծական,
Զիս կու տանին դառն եւ տխուր եւ լալական,
Այլ ճար չունիմ յետ դառնալոյ կամ փախըստեան:
Այս ճանապարհս, որ կու գընամ անդարձական,
Դառն եւ դժար եւ անծանաւթ աչաց մարդկան
Եւ խիստ ողորմ եւ լալագին, անաւգնական,
Իմ տանաւղքս են զաւրաւոր, եւ ես անարժան:
Դըժոխոց հուտըն կու գայ եւ ես կու դողամ,
Սատանայ զիս խոցեալ է, եւ ես կերերամ,
Մեղաւորաց ձայն կու գայ, որ կու կոծան

---

²ÕµÇõñÝ»ñ
M-Ó»é. ÑÙñ. 8251, Ã»ñÃ 345³-347µ
Êáñ³·Çñ
M ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Եւ աղաղակեն, ի չար տանջանս անաւգնական:
Անդնդոց խաւարն ի բաց պատրաստական,
Լալ աչացն եւ ատամանց կափկափման,
Սանդարամետքն անհնարին անդընտական
Եւ դժոխոց հուր գեհենին անշիջական:
Հանց Թագաւոր կու տեսանեմ զարմանական,
Որ երկնային զաւրքն ի յահէն սարսեալ դողան,
Ես անարժան եմ՝ տեսաներ զանմահ արքայն,
Որ խաչեցաւ իմոյս մարմնով, որպէս գրեցան:
Մեղքն խաբեց մարմնով կենացըս հեշտական,
Եւ եկի տեսա[յ] զտանջանարանըս զանազան,
Աստէն չունիմ գործելոյ ճար, կամ քաւարան,
Իմ դեղն դուք էք յաշխարհի աղաւթական:
Աղաչեցէ՛ք վասն իմ զՏէրն արարչական,
Զդասս անմարմնոցն որ ի յերկինս են փառաբան,
Զարարչական բանին ծընաւղըն Մարիամ,
Որ անդադար բարեխաւսէ ազգի մարդկան:
Աղաչեցէք դուք զիմ ըզՏէրն արարչական,
Պատարագաւք ինձ աւգնեցէք յաղթողական,
Ես հաւատովըս վերանամ յերկնից խորանս
Իմ Տէրն քաղցր եւ ողորմած
Եւ ինձ աւգնական:

ԻԱ (21) ԳԱՆՁ ԿԱՅ ՏԷՐ ՄԽԻԹԱՐԱՅ ԱՅՐԻՎԱՆԵՑՈՅՆ Ի ԳԻՐՔՍ ԵՒ ԱՅՍ Բ (2) ԵՐԳՍ ՆՈՐԿԵՐՏ ԳՐՈՑ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱՑ ՍՐԲՈՑ. ՉԼԵ (1286) [թվին]

Ի յախտաժէտ ըստեանց ճընշեալ, սպիտակ գինիս այս նոր յայտնեալ,
Տէր Մխիթար ի հոգս անկեալ, պըտուղ զայս հաւաքեալ,
ՅԱստուածաշունչ Գրոց առեալ եւ ի բանից սըրբոց քաղեալ,
Քան զգումարտակ ի մին շարեալ եւ յեկեղեցոյ կուլըն կախեալ,
Արդ դուք՝ որդիք մաւրս այս ընտրեալ, որք յետ մեր գայք յարկս այս սըբեալ,
Զմեզ յիշեցէ՛ք ի յաղաւթել, գրելով զայս բանքս ի սըրբագրել:

ՏԷՐ ՄԽԻԹԱՐՆ Ի ՉԼԵ (1286) ԹԸԻԻՆ ԱՍԱՑԵԱԼ ԷՐ ԶԻՒՐ ԲԱՆՍՆ ԵՒ ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏՆ Ի ՊԼՋ (1387) ԹՎԻՆ ՀԱՆԴԻՊԵՑԱՒ ՆՈՐԱ ԲԱՆԻՑՆ. ՊԼՋ

Այլեւ զԳրիգոր մեղաւք լըցեալ եւ աբեղայ անւամբ կոչեալ,
Բայց ի գործոց յոյժ հեռացեալ, ձեւով միայն կեղծաւորեալ,
Որ յետ հարեւր ամաց անցեալ, Մխիթարայ բանիցս ոգեալ,
Ի յԱյրիվանս մեզ պատահեալ, փափագ սրտիս եղեւ լըցեալ,
Զի ի վաղուց հետէ ըղձեալ, տեսլեան տեղոյս ես տենչացեալ,
Նաեւ բանից շնորհաւք լըցեալ, Մխիթարայ զոր ասացեալ,
Քան զկամացս իմ կատարել, քսան ու վեց ամ յառաջեալ,
Զայրի վանայ անուն լըւեալ, եւ ընտիր զանձուցըս հանդիպեալ,
Եւ յայնմ աւրէ յոյժ ցանկացեալ, տեսլեան տեղոյս ես տառապեալ,
Հէմ աստ եղեւ բաղձանս յանկեալ եւ տեսութեան արժանացեալ,
Սուրբ գեղարդեան Տեառնամխեալ եւ խաչերոյս աստուածընկալ,
Սուրբ խորանացս հիմնացեալ, որ եւ երկնից են կիմաթեալ
Եւ դամբանի սուրբ հաւրս ընտրեալ, Մխիթարայ շնորհաւք լըցեալ,
Եւ այլ սըրբոց ճըգնազգեցեալ, որք յԱյրիվանս են հանգուցեալ,
Որոց լիցի մեզ մասնակցեալ, ողորմութեան արժանացեալ, ամէն:

Եւ այս որ իղձս իմ կատարեալ եւ բաղձանաց իմոց հատեալ,
Փափագ սրտիս եղեւ լըցեալ, ես յԱստուծոյ եմ գոհացեալ,
Էր թըւականն յարաբարդեալ, ամս ութ հարեւր հոլով անցեալ,
Երեսուն ու վեց ի նոյն յանկեալ, ժամանակաց շարալըծեալ,
Յորում ամի էր սաստկացեալ, զաւրք Թամուրին ի դուրս եկեալ,
Բազում ոճիրըս գործեցեալ եւ շատ արիւն յերկիր հեղեալ,
ԸզՊարսկաստան երկիր կոխեալ եւ զՀայաստան ի յոտք տարեալ,
Այն գազանին էր նըմանեալ, զոր Դանիէլ սուրբն ասացեալ:

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
P-Ó»é. ÑÙñ. 6529, Ã»ñÃ 4µ-5µ

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ԵՎ ԳՈՎԵՍՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑՆ Ի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ

Ի յախտաժէտ ըստեանց ճնշեալ,
Սպիտակ գինիս այս նոր յայտնեալ,
Տէր Մխիթար ի հոգս անկեալ,
Պըտուղ պըտուղ զայս հաւաքեալ:
Ոգեալ ընդ սոյն շարըս բանին
Մեծ աչատուր Կեչառեցին:
Այլեւ քննող խորոց խորին
Տէր Մըկըրտիչ սքանչելին:
Գէորգէոս մեծ րաբունին,
Տէր Մանուէլն ընդ Մաթէին:
Տէր Առաքել Բաղիշեցի
Եւ Յովհաննէս Թըլգուրանցի:
Բոլոր լուսին մէջ գիշերին,
Ծերենց Գրիգոր լաթեցին:
Դաւիթ յարմար ընդ Յոհանին
Եւ Ռստակէս Հիզանեցին:
Տէր Ստեփանոս հըզաւր արին
Եւ Տէր Յակոբ Արծկեցին:
Ըզմեղեդիսն ներբողին,
Զոր եւ աստէն շարեալ հիւսին,
Երգեաց Ներսէսըն Շնորհալին,
Եւ Սուրբ Գրիգոր Նարեկացին:
Սրիկ Կոստանդ քաջն եւ սորին,
Եւ Ատոմ էրէց Ոստանեցին:
Տէր Առաքելն Սիւնեցին
Եւ մեծ Գրիգորըն Տաթեւացին
Եւ երգ Աւագ վարդապետին
Քաղցր եւ անոյշ լաւ մեղեդին:
Եւ այլքն որ չեն ի սոյն թւին
Եւ չճանաչեմք զանւանս նոցին,
Որ կան գրեալ յանջինջ գըրին,
Եւ յանըսպառ յաւիտենին:

Արդ, լի պտուղ շըթանց սոցին,
Զոր վաղահասն եւ վերջին,

[2] ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 1µ-2 [3]
Êáñ [3] ·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ

Աստուածային շնորհաց տեղին
Գրիգոր Ծերենց հեզահոգին,
Ձեռամբ իւրով միատեղին
Ի մի գումար յեռին
Եւ ի բացեա ձգեալ լինին
Քաղցրահամ ճաշակ կաղին:
Յեկեղեցոյ կիւլըն կախւին
Ի դիենալ մանկանց նորին:
Հայցեցէ՛ք ինձ մասն ի բաժին,
Գըծողիս գըանս ի քարտիսին,
Այլեւ գանձիս ստացողին՝
Տէր Սարգիս կրաւնաւորին,
Ի իւր ծնողացն ամենին
Լիով ասել զՏէր ողորմին:

ԳՈՎԵՍՏ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻՍ
Ի ԳՐԻԳՈՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷ

Գովեմք զքեզ, ո՛վ Գանձարան,
Րամեալ բանիւ ներբողական,
Իմաստութեան ըղտեմարան,
Գումար գանձուցդ պատուական,
Որովք ցընծան եւ զուարճանան,
Րամեալ մանկունք ուսումնական:
Ի գիտութեանց քոց լիանան,
Էկեղեցիք փարթամանան,
Երգել զփառս Տեառն յաւիտեան,
Րոտեալ հայցմամբ աղաւթական,
Գոհութիւնս միշտ Աստուծոյ տան,
Սիրով սրտի ուրախանան,
Բանիւ քո ճոխ շարադրական,
Ամենագով ազնըւական,
Նրբաձայնիւ փառատրական
Ի մարդկայնոցս վերանան:

² ÕµÇõñÝ»ñ
U-Ó»é. ÑÙñ. 6495, Ã»ñÃ 1µ
Êáñ³·Çñ
U ï»°ë í»ñ»õáõÙ
Ì³Ûñ³Ï³åª¶ñÇ·áñÇ¿»ñ·ëµ³ÝÇ

ՑԱՆԿԵՐ

ՍՈՒՐԲԳՐԱՅԻՆ
ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐ
ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐ
ՍԿԲՆԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ
ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ

ՍՈՒՐԲԳՐԱՅԻՆ

Ա

ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐ

Դ

Յ

Ն

Շ

Ո

Պ

Ռ

Ս

Վ

Տ

Փ

Ք

ԱՆՁՆԱՆՈՒՆՆԵՐ

* Աստղանիշով ներկայացւում են սուրբգրային անուանումները:

Դ

Զ

Է

Թ

Ի

Լ

Ն

Ռ

Ս

Վ

Տ

Փ

Ք

ՍԿԶԲՆԱՏՈՂԵՐ*

Ա

* Սկզբնատողից յետոյ բերւում է ծայրակապը (ակրոստիքոս), ապա հեղինակի անունը անկիւնաւոր փակա□ծում, այնուհետեւ թէ ինչ միաւոր է՝ քարոզ, □անձ, տաղ, փոխ, որ կանոնին է պատկանում եւ էջը:

Բ

Գ

Դ

Ե

Զ

Է

Ը

Թ

Ժ

Ի

Լ

Խ

Ծ

Կ

Հ

Ձ

Ղ

Ճ

Մ

Յ

Ն

Շ

Ո

Պ

Ս

Վ

Տ

Ր

Ց

Փ

Ք

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ